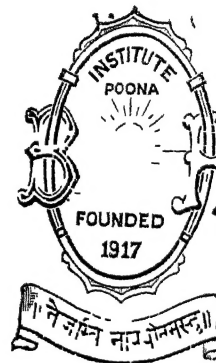

GOVERNMENT ORIENTAL SERIES

Class C, No. 2

PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE PUBLICATION DEPARTMENT OF
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE,
POONA

POONA

Bhandarkar Oriental Research Institute

1935

Government Oriental Series—Class C, No. 2.

Word Index to
PĀNINI-SŪTRA-PĀṬHA
AND
PARISĪṢṬAS

Compiled by

Mahāmahopādhyāya Vedāntavāgīśa Shridharshastri Pathak

and

Vidyānidhi Siddheshvarshastri Chitrao

PUBLISHED BY

Bhandarkar Oriental Research Institute

P O O N A

1935

Copies can be had direct from the
Bhandarkar Oriental Research Institute Poona (4), India

Price Rs. 12 per copy, exclusive of postage

Printed and published by Dr. V. S. Sukthankar, M. A., Ph. D., at the
Bhandarkar Institute Press, Bhandarkar Oriental
Research Institute, Poona No. 4

राजकीया प्राच्यग्रन्थश्रेणिः, अनुक्रमाङ्कः 'सी' २

पाणिनीयसूत्रपाठस्य तत्पारिशिष्टग्रन्थानां च शब्दकोशाः

महामहोपाध्याय-वेदान्तवागीश-पाठकोपाह्वश्रीधरशास्त्रिणा

तथा च

विद्यानिधि-चित्रावोपाह्वसिद्धेश्वरशास्त्रिणा

संगृहीताः ।

पुण्यपत्तनस्थ-

भाण्डारकरप्राच्यविद्यासंशोधनमन्दिराधिकृतैः

भाण्डारकरमन्दिनप्रणालये मुद्रयित्वा प्रकाश्यं नीताः

शके १८५६ । ख्रिस्ताब्दे १९३५

मूल्यं द्वादश रुप्यकाः

अष्टाध्यायिका ।

	पृष्ठाङ्काः
प्रास्ताविकम्	1-VI
प्रास्ताविकवार्तिकानां शब्दकोशः	१-२०३
अष्टाध्यायीशब्दकोशः	२०५-३२९
धातुपाठकोशः	३३१-३५९
सौत्रधातुकोशः	३५९ परिशिष्टे च
गणपाठकोशः	३६०-४२८
वार्तिकस्थगणपाठपदसूचिः	४२८-४३१
लिङ्गानुशासनशब्दकोशः	४३१-४४२
आकटायनसाधिताः शब्दाः	४४२-४५६
फिट्सूत्रशब्दकोशः	४५७-४६०
अष्टाध्यायीसूत्रपाठः वार्तिकपाठेन सहितः (सपाठभेदः सटिप्पणश्च)	४६१-६४८
परिशिष्टवार्तिकानि कैयटाबुक्तानि (स्थलनिर्देशपुरःसराणि)	६४८-६४९
धातुपाठः	६४९-६७०
गणपाठः (सपाठभेदः)	६७०-७११
वार्तिकस्थगणपाठः	७११-७१४
अन्तर्गणनूत्राणि (वर्णानुक्रमेण)	७१५-७१८
लिङ्गानुशासनसूत्रपाठः	७१९-७२३
उणादिनूत्रपाठः आकटायनप्रणीत (सपाठभेदः)	७२४-७४२
उणादिसूत्रस्था गणाः तत्पाठश्च	७४२-७४४
फिट्सूत्रपाठः आन्तनवाचार्यप्रणीत	७४४-७४६
परिशिष्टम् ।	७४७
संक्षेपचिह्नानि ।	७४८
शुद्धिपत्रम् ।	१-२

प्रास्ताविकम् ।

अष्टाध्यायीसूत्रपाठः—अत्राधस्तनान्यादौ न ।

- का. १ कार्शिकायां स्वीकृतः सूत्रपाठः (मेडिकल हॉल, प्रेस बनारस इ. स. १८९८)
 वै. २ वैदि . . . . . तौ वर्तमानः (हस्तलिखित कृष्णभट्ट प्रभुणे इत्येषाम् ।)
 नि. ३ निर्णयसागरमुद्रितः (१९०९)
 बा. ४ श्रीबालमनोरमा सीरीज नं. २ (इ. स. १९१२)
 त. }
 त. वि. } ५ . . . . . परबोपाह्वेन मुद्रापितः (शके १८४५)
 प. }
 क. ६ तारानाथ तर्कवाचस्पति, कलकत्ता (इ. स. १८७५)
 बो. ७ बोथालिगमगृहीत. (इ. स. १८८७)
 प्र. ८ केदारनाथ भार्गव, ओरिएण्टल प्रेस अलाहाबाद.

प्रायेण भाष्ये स्वीकृत एव सूत्रपाठोऽस्माभिः स्वीकृतः । यस्मिन् सूत्रे भाष्यं न विद्यते तस्य सूत्रस्य पाठः संशोध्य प्रदत्तः । अन्यत्रोपलभ्यमानाः पाठभेदाः अधोभागे टिप्पण्यां निर्दिष्टाः ।

वार्तिकपाठः—तत्र च द्वे एवाधस्तने आदर्शपुस्तके ।

- १ महाभाष्यमुद्रणायसरे कीलहार्नमहोदयेन स्वीकृतः । इ. स. १८८०; १८८३; १८८५ प्रकाशितमहाभाष्यस्य
 २ परबोपाह्वेन संगृहीतः ।

अस्माभिः कीलहार्नमहोदयेन स्वीकृत एव वार्तिकपाठोऽङ्गीकृतः । टिप्पण्यां पर-
 वपुस्तकस्थाः पाठभेदाः प. इति निर्दिष्टाः । महाभाष्ये यथा सूत्रेसूत्रे वार्तिकानामुपलब्धि-
 र्भवति तथैवास्माभिरपि ग्रन्थेनान्येनानि वार्तिकानि प्रदत्तानि । तेन च सौलभ्येन
 पाणिनिकात्यायनयोर्मतभेदो विचारसादृश्यं वैपरीत्यमाधिक्यं संकोचो वा ज्ञातुं शक्यते ।
 महाभाष्यमन्तरा नाद्याप्येवंविधा रचना दृष्टव्यी । . . . . प्रायेण निश्चितः ।
 यद्यपि तत्र पाठभेदा उपलभ्यन्ते तथापि नास्ति तेषामाधिक्यम् । परंतु कात्यायनस्य
 कानि वार्तिकानि कानि वा महाभाष्यप्रणेनु पतञ्जलेस्तथैव कानि वा सौनागभारद्वाजादी-
 नां वचनानि एतन्निर्णेतुं नाद्यापि अल्पाशेनापि तर्कमन्तरा निश्चप्रचं साधनं दृश्यते । कील-
 हार्नमहोदयेनापि एतदेव स्वकीये वार्तिकविषयके निबन्धे प्रतिपादितम् । अष्टाध्यायीशब्द-
 कोशस्तावत् जार्नगदेशोद्वेगेन बोथालिगमहोदयेन बहुतिथात् कालात् प्राक् संपाद्य प्रकाश्यं
 नीतः । तेन सूत्राणामनुवाद, टिप्पणादिकं च सर्वं जर्ननायायामेव कृतं वर्तते । सुनि-

पुणं प्रयतमानेनापि तेन यां पद्धतिमनुसृत्य अष्टाध्यायीशब्दकोशस्य कार्यं व्यधायि सा पद्धतिः सामान्यतः दुरवगाहेत्यस्माभिर्नाङ्गीकृता । प्रथममेव पुरस्कियमाणे आर्यशब्दकोशे अष्टाध्यायीशब्दकोशे चाम्नाभिरङ्गीकृता पद्धतिरधस्ताद् विशदीक्रियते ।

सामान्यिकशब्देषु द्वन्द्वघटिता एव शब्दा विभज्य प्रदर्शिताः । अन्यसमासस्थास्तु सपूर्णतयैव निर्दिष्टाः । न तत्र पदविभाग आदृतः । द्वन्द्वान्तर्गतशब्देषु पूर्वपदनिर्देशानन्तरं °ईदृक् चिह्नमन्ते । उत्तरपदनिर्देशे °ईदृक् चिह्नं दर्शितमादौ । मध्यमपदनिर्देशे चोभयत आदृतम् °ईदृक् चिह्नम् । द्वन्द्वेष्वपि विशिष्टद्वन्द्वानि निर्दिष्टानि ।

विशिष्टशब्दा विशिष्टार्थद्योतकसंक्षिप्तचिह्ननिर्देशपुरःसरं कोशे संगृहीताः । संक्षिप्तचिह्नानामर्थद्योतकं परिशिष्टमग्रे वर्तते । सर्वेषां शब्दानां प्रातिपदिकमाह्वनम् । किंतु सर्वानाम्ना भविष्यत्कृतवन्ङीतन् । तन्निर्देशश्च विभक्तिक्रमेण । तथैव धातूनां रूपाणि लडादिक्रमेण धातावेव प्रदत्तानि । पाठभेदा अपि कोशे पाठ इति निर्दिश्य समावेशिता ।

अष्टाध्यायीशब्दकोशे अङ्कक्रमः अध्यायः, पादः, सूत्रं चेति । वार्तिकशब्दकोशे, अध्यायः, पादः, सूत्रं क्रमाङ्कश्चेति ।

धातुपाठः—तत्र आदर्शत्वेन परबोधात्वेन संगृहीतो धातुपाठः स्वीकृतः । अनुक्रमाङ्काश्च प्रदत्ताः । धातुपाठकोशे धातुना सह आद्याक्षरेण गणः, पदं (आत्मनेपदं परस्मैपदं वा), सेट्, वेट्, अनिट् वा इत्यप्यग्नौ भागे प्रदर्शितम् । धातोरग्नौ भागे वर्तमानमनुबन्धमन्तरैव धातवः कोशे निर्दिष्टाः । तथाप्यनुबन्धानां बोधाय ते तत्रतत्र ( ) एवं चिह्नान्तर्गताः कृताः । दश गणास्तेषां नामानि संक्षेपतश्च सुखावबोधाय प्रदर्श्यन्ते ।

संक्षेपः	गणनाम
म्वा.	१ भूवादिः
अ.	२ अदादिः
जु.	३ जुहोत्यादिः
दि.	४ दिवादिः
स्वा.	५ स्वादिः
तु.	६ तुदादिः
रु.	७ रुधादिः
त.	८ तनादिः
क्रया.	९ क्रयादिः
चु.	१० चुरादिः
प.	१ परस्मैपदम्
आ.	२ आत्मनेपदम्
से.	सेट्
वे.	वेट्
अ.	अनिट्

धातोराधे भागे (पा.) इति चिह्नेन पाठभेदा अपि कोशे समावेशिताः ।

धातुपाठस्था गणा गणपाठे वर्णानुक्रमेण समावेशिताः ।

अष्टाध्यायीसूत्रपाठे, ये धातुपाठापठिता धातव उपलभ्यन्ते ते सौत्रधातव इत्युच्यन्ते । तेषां सग्रहो माधवीयायां धातुवृत्तौ दृश्यते । माधवेन तत्र वृत्तिरपि कृता वर्तते । माधवेन संगृहीतेषु सौत्रधातुषु तुधातोः समावेशो नोपलभ्यते । उणादिसूत्रस्थाः सौत्रधातवः उ. इति संक्षेपेण प्रदर्शिताः । तत्रत्याः केचन परबपुस्तके प्राक् प्रदत्ता आसन् । अन्ये बह्वः संशोध्य स्थलनिर्देशपुरःसरं नवीना एव संगृहीताः । ततोऽन्ये संशोधनावसरे उपलभ्यमानाः सौत्रधातवः परिशिष्टे द्रष्टव्याः । गणपाठे समुपलभ्यमानान्यन्तर्गणसूत्राणि यथा अस्मिन् ग्रन्थे वर्णानुक्रमेण पृथक् संगृहीतानि तथैव धातुपाठस्थान्यप्यन्तर्गणसूत्राणि संगृहीतमर्हाणि । तथैव शार्मण्यदेशोद्भवेन केनचन विदुषा धातुपाठं संशोध्य धातुपाठः कोशश्च आङ्गललिप्यां सपादितः । जर्मनभाषायां टिप्पण्यादिकमपि प्रदत्तम् । धातुपाठस्य परिशीलनेच्छुभिस्तदवश्यं द्रष्टव्यम् । (by Bruno Liebich A. D 1920)

गणपाठः—तत्राधोलिखितानि आदर्शपुस्तकानि ।

त. वि. १ परबोपाह्वेन तन्वविवेचकनुडणालये मुद्रापितः ।

बो. २ बोथलिंग (Bohtlingk) महोदयेन संगृहीतः ।

का. ३ काशिकावृत्तिस्थः ।

नि. ४ निर्णयसागरमुद्रितसिद्धान्तकौमुद्यन्तर्गतः ।

सर्वे गणा वर्णानुक्रमेण संगृहीताः । अष्टाध्यायीक्रमानुसारेण न संगृहीताः । गण-स्थादौ प्रत्येकमनुक्रमाङ्कस्तथैव गणेऽपि प्रतिशब्दमनुक्रमाङ्कः प्रदत्तः । अष्टाध्यायीस्था अध्यायपादसूत्राङ्का अपि गणनाम्नोऽग्रिमे भागे निर्दिष्टाः ।

गणपाठशब्दकोशेऽङ्कद्वयम् । प्रथमो गणस्यानुक्रमाङ्कः, द्वितीयो गणस्थस्य शब्दस्य । ये शब्दाः काशिकायां नोपलभ्यन्ते तेषामुपरि *एवं चिह्नं प्रदत्तम् । अक्षरवर्णमात्राभेदेन ये शब्दा उपलभ्यन्ते ते तत्रैव अग्रिमे भागे ( ) एवं चिह्नान्तर्गताः कृताः । गणनाम्नि समाविष्टः प्रथमः शब्दोऽष्टाध्यायीशब्दकोशे द्रष्टव्यः ।

धातुपाठस्था गणा अपि अस्मिन्नेव गणपाठे निर्दिष्टाः । गणस्था धातवो धातुपाठ-स्थान् धातूनामङ्कान् प्रदर्श्य निर्दिष्टाः ।

गणानि न. नि. ११०००० बहूनि हर्गनगिगिनन्यादर्गगुनक्रान्तरनाभिरानिानान्नन् । तथैव श्रीवर्धमानरचितो गणानुसारेण प्रत्यक्षीकृतः । परं तत्र पाठभेदवैपुल्यं, वैचित्र्यं कालुष्यं चानुभूय गणपाठसंशोधनस्य स्वतन्त्रमेव कार्यं मत्वा प्रायेण बोथलिंगपद्धतिरेवानुसृता ।

वार्तिकस्थगणपाठः—सूत्रनिर्दिष्टादन्येऽपि केचन गणा वार्तिकेषूपलभ्यन्ते तेऽत्र संगृहीताः । तत्रापि गणस्यानुक्रमाङ्को गणान्तर्गतशब्दानुक्रमाङ्कश्च प्रदत्तः । अग्रिमे भागे भाष्यस्थं स्थलमपि प्रादायि । वार्तिकस्थगणपाठशब्दकोशश्च पृथग्व्यधायि । अन्येऽपि भाष्यवार्तिकयोरेतादृशाः केचन गणा उपलभ्यन्ते तेषामपि स्थलनिर्देशपुरःसरं वर्णानुक्रमेण संग्रहः, टिप्पण्यां (पृ. ७१३-७१४) व्यधायि ।

प्रास्ताविकम्

अन्तर्गणसूत्राणि वर्णानुक्रमेण स्थलनिर्देशपुरःसरं स्वतन्त्रतया प्रदत्तानि ।
उणादिमन्त्रपाठेऽपि एतादृशा गणा उपलभ्यन्ते तेषामपि संग्रह उणादिमन्त्रपाठस्या-
न्तिमे भागे (पृ. ७४२-७४४) टिप्पण्यां कृतः ।

लिङ्गानुशासनम्—अत्रादर्शपुस्तकान्यधोलिखितानि ।

१ निर्णयसागर—सिद्धान्तकौमुदीस्थ पाठः ।

२ ————— पाठः ।

३ परबोपाह्वेन सगृहीतः पाठः ।

यद्यप्यस्मिन्ग्रन्थे लिङ्गानुसारं विभागो दृश्यते तथाप्यस्माभिर्मौक्तार्थानुक्रमेणाद्या-
प्रदत्ताः । अतो लिङ्गानुशासनशब्दकोशे ऋ, १, १, १, १ कार्यं भवति ।

उपरिनिर्दिष्ट लिङ्गानुशासनं प्राणिनिप्रणीतमिति प्रसिद्धिः । अन्यान्यपि हेमचन्द्रा-
दीना लिङ्गानुशासनानि सन्ति । हेमचन्द्र-वररुचि-आकटायन-हर्षवर्धनकृतानि लिङ्गानु-
शासनानि जर्मनभाषायामनूद्य समूहानि आर्मण्यपण्डितेन ओट्टो फ्राङ्क (Dr R Otto
Franke 1886--90) इत्याख्येन विदुषा संपादितानि सन्ति । हर्षवर्धनप्रणीतं लिङ्गानुशासनं
पृथिवीयविश्वविद्यालये, गैटिंगेन, इंग्लैण्डे, चतुर्थग्रन्थत्वेन
वररुचिआकटायनग्रन्थसह सगृहीतं वर्तते । ततोऽन्येऽपि बहवो लिङ्गानुशासनग्रन्था आस-
न्निति ज्ञायते । तत्र शकरविद्यानिधी नवीनौ हर्षवर्धनेनान्तिमे सप्तमवतितमे श्लोके निर्दिष्टौ ।
तथैव ————— वामनप्रणीतं लिङ्गानुशासनं खोपब्रह्मसहितं पष्ठग्रन्थत्वेन
संपादितं वर्तते । तत्र एकात्रिंशत्तमे श्लोके सुस्पष्टमेव प्रतिपादितं व्याटि-वररुचि-चन्द्र-
जैनेन्द्रादीना लिङ्गानुशासनानि समस्यैतन्प्रणायन इति । इतो ज्ञातुं शक्यते एतादृशा
अन्येऽपि बहवो लिङ्गानुशासनग्रन्था सन्तीति । एते ग्रन्थाः कस्य शब्दस्य क्विंतुनमुक्तं
केन लिङ्गेन व्यवहारो भवतीति संग्रहेण प्रतिपादयन्ति ।

उणादिसूत्रपाठः—अत्राधस्तनात्रादर्शपुस्तकानि ।

- कौ १ ————— भट्टोजीदीक्षितेन व्याख्यातः (१८८०)
उ. २ उज्ज्वलदत्तकृत-व्याख्यायुतः (by Theodor Aufrecht A D 1859)
अ ३ श्रेष्ठकृत-निबन्ध-व्याख्यायुतः (by Theodor Aufrecht A D 1859)
सप्तमः ग्रन्थाङ्कः, प्रथमो भागः
क ४ नगरपालिका-क्रीडा-संस्थान-मद्रपुरीयविश्वविद्यालयसंस्कृत-
ग्रन्थावलौ सप्तमः ग्रन्थाङ्कः द्वितीयो भागः ।

यद्यपि ————— ग्रन्थस्तथाप्यस्मान्ति क्रमेणानुक्रममाद्या प्रदत्ताः । शब्द-
कोशे च लिङ्गनिर्देशपुरं मर केवलं सूत्रैः साधिताः शब्दा निर्दिष्टाः । उणादिमन्त्रपाठस्ता-
वद् भट्टोजीदीक्षितेन सिद्धान्तकौमुद्या यः स्वीकृतः स एव आदृतः । केवलं द्वित्रस्थलेषु
अन्येषा पाठ उररीकृतः । तथापि उपलभ्यमानाः पाठभेदाः टिप्पण्यां समावेजिताः । उणा-
दिसूत्रस्था गणास्तेषा टीकासु उपलभ्यमानाः साधिताः शब्दाश्च उणादिसूत्रपाठस्यान्तिमे

कात्यायनवार्तिकशब्दकोशः

अ

अकारलोप°

अ १४.२.१०.३०७, ३.४.९३ १ १२५.

अक् (प्र हा) १.१.६५.५.१७६, ६.३.९५.
१२१

अक् (आग) ३.१.८६ २ ६५

अक (प्र) २.३.७०.१० ४७०, ६.४.१६३ ३
२३३.

अक° (प्र) ४.२.१०४.२८.२१८, १४१.१.
३०१.

°अक (प्र) २.२.१४.२.४५, ४.१.८९
२२१.

°अक (आं.) २.४.४९.५.४२६, ७.१.१ १
२३६.

अककारादि ६.१.१३५.१.९२.

अकडादि ५.१.७६.२.३५७.

अकच्° (प्र) १.१.२७.११ ८६; ७२ ५ १८४

°अकच् (प्र) २.३.१.२ ४३१, ५.३.७२.३
४३३.

अकच्प्रकरण ५.३.७२.१.४३३.

अकजर्थ १.१.२७.७.८९.

°अकजर्थ ६.१.१६३.१ १०४

अकथित १.४.२३ ३.३२३.

अकथितत्व १.४.२९ १.३२३.

अकरण ४.४.८३.१.३३४.

अकर्त्रेकान्त ५.१.३७.२.३५६.

का. वा. श. को १

अकर्मक (पा श) १.३.५८ २ २२४, ८८.१.
२२३, ३.१.८७ १ ६६, २.१४१ १ १३३.

अकर्मकग्रहण १.४.५२.८.३३८

अकर्मकत्व ३.१.७ ३ १२

अकर्मकवद्वचन १.४.५२ १ ३३८, २.३.५२
१ ४६५.

अकर्मधारय ६.३.१४ १ १४६

अकर्मन् ३.१.७.७ १३

अकर्तृ १.४.२३ ६ ३२३, २.२.१४ १.४१५.

अकादि २.३.६६ १.४६८

अकान्त ४.२.१०४ ३०.२१८

अकार १.१ (शि.) १.१ १५, ५ ३३६, ३.२
१.६ १४, १.३.५.५ १३१, ४.८२ ३.१८४,
४.१.८५.७ २३७, ७.१.२७ १ २५१, ३.
१.१९ ४ ३३३, ८.४.६८.१.४६६

अकार° ६.१.११३.१.२५.

°अकार° ४.४.१२८ २ ३३५.

अकारक १.४.२३ २.३२३, २.९.२.३२६, २.
३.१.११.४३.

अकारकत्व २.३.३६ ४.४५८.

अकारकार्हा २.३.३६ ४.४५८.

अकारप्रकरण ६.४.१४१.२ २२४.

अकारलोप° १.१.५१.१.०.१२९.

अकारवचन ३३ १४२ १५२, ४८२, ४८२, ४८२, ४८२,
 ७ १ ३३ २ २५२, २ १०२ १०३०९
 अकारवचनानर्थक्य ७ २२७०१ २५१
 अकारवच्च ७ २ ६२ १ २१६
 अकारान्त ६ २ १९७०२ १३३३.
 °अकारान्त २४ ३५ ३०२३३.
 अकारान्तग्रहण ६२०१९७ १०१३९
 अकारान्तादर्शन ४०१ ३ ८ २३३
 अकारान्तानुकरण ६ १ ९९ २०७
 अकारान्तानुपपत्ति ४ १ ४८ २ २१८.
 अकालव्यपेत १ ४०१०९ १ ३५६
 अकिञ्चुत्तग्रहणानर्थक्य ३ ३ १४५ १ १६५
 अकित् (पा. श) ३ २०१३९०२०१३९
 अकित्त्व १ १०३९ ६ ३३
 अकिदाश्रयत्व १ २०२२ २०२०१
 अकिद्वचन ७ ४ ८३ १०३५८.
 अकिद्विधिप्रसङ्ग १ २०१ ४०११२.
 अकुर्वत् १ ४ ५४ २०३३९, ३०३३९
 अकृत् ° १०३३३३३३३३
 अकृतसंघि ५०२०१०० २ ३३३३, ३ ८४०१.
 ४३३
 अकृत्रिमत्व १ १०२३३ ३३
 अकृत्सार्वधातुक १०२ २८ २०२०५.
 अकृत्स्नत्व २०१५८०१०००, ६ ३ १४०२.
 १३३.
 अकिञ्चदर्थ ६ ४ १२१०१०२१९
 अक्रियाप्रबन्धार्थ ३३ १३६ १०१६५
 अक्ष ६०१ ८९ ३०६९
 अक्षरसमूह ४ ४ १४०१०३३५, ५०४३० २.
 ४३३
 अगति ८०१ ५७०१०३३३.

अगतित्व ८ १ ७०००३३३३.
 °अगद ६ ३०७ १ १३३.
 °अगस्त्य (ऋ) ६ ४ १४९ ६ २३३
 अगिल ६३ ७० ७ १३८
 अगुणत्व ७३०८५०३ ३३३
 अगुणविधि १ २ १०११३३.
 अगुरु ३०१०००१०३३.
 अगुरुपोत्तमार्थ ४ १०७०३ २३३.
 अगोत्र ४ १ १५८०० २३३.
 अगोत्रार्थ ४ १०७०१ २३३.
 अगोदोह ५ २ २३ १०३३५
 अग्नि ३ २ ८४००११३, ४ ४ १४० ३ ३३३, ६
 ३४२ ०१५८, ८ ३०८२०१०४५
 °अग्नि ६ ३ ७० ६०३३.
 अग्निचित्या (य. वि) ३०१०३३३०१३३.
 अग्निपदादि (ग.) ५०१ ९७०१०३३३
 अग्निरीशे वसव्यस्य ५०४३० ४०४३३.
 अग्नीत्प्रेषणे ८०२०२०१०४३३.
 अग्नीध्र (ऋत्विज्) ४ ३०१२००१०३३३.
 अग्रहण १०१०१ ४०११ ३५, २३३३३३, ९.
 ८३, १००८३, २ २२ ३०३३३, ३०१३३.
 ३३, ३११९०१०१५५, ६०४३३३.
 १३३, ७०२३३३३३३३.
 °अग्रहण १०१०१ १०१३३.
 अग्रहणार्थ १०२४१ १ २३३.
 अग्रहादि ७०२०१०२३३.
 अग्रादि ३ ४ १४०१०३३३.
 अग्लोपिप्रतिषेधानर्थक्य ७०४२ १०३३३.
 अग्वचन ६०१ १२३०१३३.

अधवत् ७२१ २१ २३१, ८३१.२.२२२

अघोपसंयोग १४ १०९ ७.३५६.

अङ् (प्र) ३१ ६.१.६५.

अङ् (प्र) १४ ६५ १ ३१३.

अङ्गविधान ३३ ९५ २ १५२

अङ्गित (पा. श) ३३ ९० २ १५१.

अङ्गित्व ३१ ८३ २ ६३.

अङ्गित्वार्थ ६४ ६४ १ २०७.

अङ्गकुश (यु. सा) ३२ ९ १ ११

अङ्ग (पा. श) १४ ३५ ३१३, २३.२०.१.

२५३, ४३ १५६ १ ३३६, ६१ ३७ २.

३३, ७१.३ २ २१३.

अङ्ग (पा. श.) ४१ १ १.११३, ६४ ३ ३.

१७९.

अङ्गत्तः (अ) ४.१.३६ ३ २१५

अङ्गपरिमाणार्थ ३१ ७.८ १३

अङ्गरूपग्रहण १.४ ३ ५ ३१३

अङ्गसंज्ञा (पा. श) १४ १ ३ २१६, १३ १.

३१६, ३.१ ९१ ५ ७३.

अङ्गसंज्ञाभाव ३१ ९१ ९ ७५

अङ्गस्य (पा. सा) ६४ १ १.१७३, ६२ २.

२०७.

अङ्गाधिकार (पा. श) ११ ६३ ११ १६६,

६४ १.५ १७३.

अङ्गाधिकार (पा. श.) ११.७२.२१ १६७.

अङ्गान्यत्व ६.४ १४९ १ २३७, ७३ ५६ १

३३१, ४९३ २ ३३०.

अङ्गाश्रय १२ ६४ ७.२३५.

अङ्गिन् २३ २० १ २५३

अङ्गिरस (क) १४.१८.३ ३३०.

अच् (प्र. हा) ११.५०.१०.१३३, ५७.१.

१६६, ५७.७ १५६, २.२८ २ २०५, ३१.

१.२०७, ४१८ २ ३३०, २४.३७.१.

२३३, ७४ १ २१५, ४.१.८६.१.२३७,

८९.१.२३०, ९० १.२३३, ५.३.८३.३.

२३५, ६१ २ ५३, १२.६ १७, ६१ ३.

२३, ४२४ २ ११३, ७३ १०.१.३३०,

५४ ३ ३३१, ८७.१ ३३६, ४४७.२.

३५१, ८.४ १५.२.२५८.

अच् (प्र. हा) ११.१०.१.६३, ५७.

१२.३३९

अच् (प्र. हा) ७१.१.१६.२३९, ७२.१.

२६५

अच् (घा) ४१.६४.१.२३६.

अच् (प्र) ३१ १३३ १.१३.

अच् (प्र.) ३३.२० २ १७७, १२६.१.१५६.

अच् (प्र.) ६१.५०.२ ३३.

अचयोग ३.२.१२६ २.१२८.

अचिण्विषय ३.१ ४६ २ ५३.

अचित्त ४.२ १०४.१७ २१६.

अचिर ७१.९६ ११.२७६.

अचिरवचन ११.७० ५.११३.

अचिरादेश (पा. श) ७२ १००.१.३०८.

अचेतन ३१ ७ १२.१३.

अचोन्त्यादि (पा. श.) ११ २१ १३ ७१.

अचप्रकरण १२ ३१ २ ३३३, ३२ ९.१.१९,

५४ ७७ १ २३०

अचसमुदाय १२ ३१ ३ २३७

अचसमुदायानिवृत्त्यर्थ १२ २८.२.२०६.

अच् (घा) ३२ २८ १.१५२.

अजपथ ५१ ७७ २ ३६९.

अजर्य ३१.१०५.१.२३

अजसंनिवेश १.१ ८३.१ १२१.

अजा (पा.) २ ३ १२ ३ २३३.

अजाकृतिनिर्देश १ १ ७३ ३ १२१

अजाति ६४.१७१.१ २३३

अजादि ३.२.१०९ १ ११६, ३ १०८ ६ १५५;

६.१.२ १ २५, ३ १० १ १२१, ७.४ ६०.

१.३५३

अजादिप्रसङ्ग ४ १ ८५ १ २३७

अजादिलक्षण ५ ३ ३ २ २२५

°अजादिवचन ५ ३ ८४ ५ २३६.

°अजाद्यदन्त २ २ ३६.५ २३३

अजाद्यादत्व १ १ २१ १० ७६

°अजायुदात्तत्व ६ १ १७३ १ २१२

°अजि° (पा.श.) ७ ३ ५९ १ ३३१.

°अजिन (गृहो) ६ २ १०६.१ १३३.

°अजिन° (गृहो.) ४ १ ६४ २ २२६

°अजिराद्यर्थ २.४.५४ १२.२८८

अजग्रहण १ १ ५९ ३.१५५, २ २८ १.२६५,

४.२०६, ६.१ १२५.१ ८६, ७ १ ७३.१.

२६६, २.११५.१ ३१४

अज्ञानार्थ ६.१.४९.१.३६.

अज्विधान ३ २ २१.१.१०१.

अज्विधि १ १ शि ४ २ २३, ७ ४.५६, ३ ३.

५६.१.१२१, ६४.२२.९ ११०.

अन् (प्र.) ४ २ २.४ २३१, ३९ १.२३६, १०४.

२०.२१६; ३.१४०.१.३३३, १५५ १

३२१, १५६.३.३२१, ८.३२७, ५ १.२

१.३३७, ४.३६.५.२३५

°अन् (प्र.) १.३.१० २६ २७१, ४ १ ८५.२.

१३१.५

अजग्रहण ४ १ १५ ३.२०६.

अञ्चि (पा. श.) ८.२.४८ १ २०६.

अञ्चति (पा.श.) ४ १ ६ २ २०६, ६ २.५२.

४ १२३.

अञ्चति° (पा. श.) ६ ३.११६ १ १७२.

अञ्चतिग्रहण ४ १.६ ३ २०६, ७ १.७०.१.

२६३.

अञ्चत्यर्थ ८ २ ४८.३.२०६.

अञ्जस् ६ ३ १.१२३.

अञ्जि (पा. श.) ३.१.१०९.२.८५, ८ २.४८.

३ २०६.

आञ्जिविज्ञान ८.२ ४८.२.२०६

आञ्जित ६ १.१७ १ २७, ७.४ १० २.३२७.

अञ्जकरण ४ १ ८६.१.२३३, २.४५.१.२२१.

अञ्जभृति १ ३ १० १९ २३०.

अञ्जवचन ४ ४ ४९.१ ३३१, ५.१.१३ २.३३२.

अञ्जविधि ४.२ ७१.१ २३३.

अद (प्र. हा.) १ १.११.५.६.२०६, ३.१.३८, ३.

६०.४.२०६, ३.१.१२.६ २३.

अद° (आग.) ६.४.१ ९.१०६.

°अद° (आग.) १.१.६२.१.१.१६२.

अदधिकार ८ ४.३०.३.२६१.

अदगम १.३.६०.४.२०६.

अदग्रहण १.१.१.५.१ २७.

अदव्यवाय १.३.६०.३.२०६, ६.१.१३५.५.

२३, ८ ४.२ १.४२३, १७.१.१५१.

अद° (आ.) ६.४.२२.५.१०६.

अद ६ ३ ३५.१.१.१५५.

अण (प्र. हा.) १ १ ६९.१.१७८.

अण (प्र.) ३.२ ४९.१ १०३, ३.१२.१.१२३;

४१.८५.१०.२३७, १७० १ २६५, २
३५२.२७७, १०४ ५ २६५, ८ २६५,
२९.२६५, ३० २६५, १३८ २.३०१, ३
२२ १.३०५, ११६ १ ३१६, १२० ८
३१६, १३१.१ ३१६, १५६ २ ३१६, ५
१.३५ २ ३१६, ५२.१ ३१६, ७७ ३
३१६, ९४.७.३६१, ३११८ १ ४२६, ४
३६ ४ ४३५

अण्° (प्र) १२४१ २ २१३, ३१० २६
२७१, २४ ५८ १.४६९, ४३ १३२ ५.
३२३

°अण्(प्र.) ४.२ १०० २.२६२, १०४ २८ २६८

अणत्त्व ४१ ४९ ६ २२१

अणन्त ६.४ १४९.१ २२७.

अणि १ ३.८८.१ २२३.

अणग्रहण ११ ६९ ८.१७३, ४.२ १०० ३.
२१३, ६.३ ५० १ १६२.

अणडादि ६ ३४ ० १५७

अणत्व ४.१ ४९ ६ २२१

अणप्रकरण ५ १.९७ १ ३६२, १३०.१ ३७१,
२.१०३ २ ३१७, ४.३६ १.४३५

अणप्रसङ्ग ४.१ ८३ २ २३५

अणवचन ४.१ १५३ १.२६३, २ १००.३.
२१३

अणविधान ४.१.११४ ४ २५६, २ ८५ १.
२६८, ५ २ १०३ १ ३१६

अणविधानार्थ ४.२ १३३ १ ३००

अणविधि ४ १ ७८.२ २३०, २.१०४ २३
२१७

अणविषय ४ २ ९२.५ २६१

अण्यन्त १.३.६७ १.२१०, ७ २ २६.१ २६९

अणसमावेशार्थ ५ १.१२२ १ ३७०.

अत् १.१ ६७ ४ १७३, २ ४ ६३ १ ४६६, ४.
१ १७७ १ २७०, ६ ३ ९ ५.१११, ४ १.
८ १७३, ७ २.३ ५ २६०, ३.१०३.१.
३२०

अतः (अ) ६ १ ३७.१ ३६, ७ ३ ८५.७.३३६.

अतज्जातीयव्यप्राय १ १ ७ ८ ५१

अतस्मिन् १ ३.८८ २ २६५

अतदर्थ १ २ ४५ ११ २२०.

अतदर्थत्व ३ १ ६७ १ ५७

अतद्धित १ ३ ४ १ २६३, ६ १ २२२.१.११८;

८ ४.३८.१.४६३.

अतन्त्र २ २ ३४ १.४६६.

अतन्निमित्त ४ १ ८८ २.२३३.

अतपर १ १ शि ४ ४.२३३.

अताडूप्यातिदेश ६ १ ८५ २६.६५.

अति (उप) ६ २.१९१.१ १३९.

°अति° (उप.) २ २ १८ ३.४१६

अतिखट्ट ७.३ ११३ १ ३११

°अतिग्रहण ५ ४ ६९ १.४३९.

अतिग्रहण ८.१ २८.१ ३७३

अतिदेश १ २ १ ४.११२.

अतिप्रसङ्ग १ १ ९ १ ६१, ४९ २.११८, २.

४१ २ २१३, ३ १० ८.२६९, २.३.१२.३.

४१३, ३ १ ३ १० १, २ १०९.१.११६;

३ १९ ३ १५६, ४ १ १.८.११३; ३.३.

१९९, १४ ४ २०६, १०४ ३.३१६; ४.

८३ २ ३३३, ५ १ १९ ३ ३३३; ११९.

४ ३६६, २.४८.१.३६३; ९४.१.३१३;

३ ७४ २.४२३, ६ १ १३ १.३०; १३.

२३, ६६ ३ ३३, ७ १.५१; १०२.४.

७१, १२५ ४ ६६, २.४९.५.११७, ३.१.

५.१३२, ९.४.१८४, १०.१.१३२, २५.
३.१८८, ७.३.४४ ३.३३४, ४.६७ २
३५३, ८.२.८८ १.४१९, ९.२.१.४१९
अतिशायन ५.३.५५ १.४१९
अतु° (प्र) ६.४.१४ १.१८३.
अतो दीर्घः (पा. सू.) १.१.५७ २.८.१५१.
अत्यन्तसंयोग २.१.२९ १.३८४, ३.५.१.
* ४.१५.
°अत्यन्तसंयोग ३.१.२६ १.३५.
अत्यन्तसहचरित ८.१.१५ १.३८३.
अत्यन्तापह्नव ३.२.११५.१.१२०.
*
अत्यन्तापरहृष्ट ३.१.२.३.१.
अत्र (अ) ८.१.५७.१.३८३.
अत्रग्रहण ६.४.२२.२.१८३.
अत्र लोपोभ्यासस्य (पा. सू.) १.१.६५ ६
१.३३.
अत्र्यादिप्रतिषेध ४.१.११४ ४.२.५६
अत्त्व ७.३.११५.५.३३३, ८.१.१५.२.३७१.
अत्त्वसंनियोग ७.३.११५ ३.३३२.
अत्त्वप्रतिषेध ७.२.६२.१.२१८.
- अद् (धा) ३.२.६९ १.१०८.
- अदन्त ७.३.७८ २.३३४.
अदन्तत्वनिपातन ३.१.२१.१.२८.
°अदन्ताधिकार ६.३.९.३.१४४.
अदर्शन १.१.५६ २.१३३; ६.२.४.१.६२, २.
५१ ३.२३३; २.१.३५ ६.३८३, ४.३.
१०१ १.३१५, ४.२४ ३.३३१, ५.१.७२
१.३५८, ८० १.३५३.
अदर्शनसंज्ञित्व १.२.५१.२.२३८.
अदस्य (स. ना.) ६.१.८५.७.६०, ८.२.६.१.
३१३, ८०.१.४१४.

असौ १.२.३७.६.२११.
अमुना १.१.३९.७.१८.
अमुष्य १.२.३७.७.२११.
अदि° (पा. शा.) १.४.५२.५.३३३.
अद्वन्द्व° १.२.७२.२.२५३.
अदीक्षित १.१.३९.१.२.१.
अदीधेत (वै. शा.) १.१.६.१.५५.
अदीधयुः (वै. शा.) १.१.६.१.५५.
अदीर्घ° १.१.५६ २०.१३८.
अद्वष्टत्व १.१.६० २.१५८.
अद्वाव १.१.२७.५.८३, ६.१.१.१०.३. ७.१.
२५.१.२.२१.
अद्वावनिवृत्ति ७.१.३.५.२.३.
अद्वावप्रतिषेध ७.१.३.४.२.३.
अद्भुत ६.१.१४७.१.१६.
अद्य (अ.) ३.२.१११.१.१३८.
अद्यतन (पा. शा.) ३.२.११० २.११८, १.१.१.
१.३८.
अद्यतन° (पा. शा.) ३.२.१०८ ३.११५.
अद्यतनवद्वचन ३.३.१३५ २.१६१.
अद्यतनी (पा. शा.) २.४.३.२.४३४, ६.४.
१.१४ ३.२.१३.
अद्रव्य २.२.२४ ७.४३२.
अद्रि° ६.३.९५.१.१३२.
अद्रुता १.४.१०९ १.३५३.
अद्रचन ७.१.८६ १.२७१.
अद्रन्ध्र २.४.६९ १.४१४.
अद्विगुत्व २.४.१.२.४३३.
अद्वितीयत्व ६.१.२.३.६.
अद्यच् ४.१.११४ ६.२.५७.

अधमण्य २३ ७०.२ ४३०

°अधर° ५३ २२ ६ ४३०

अधर्म ११.५ ६ १०, ४४.४१ १ ३३५

अधातु ४१ ६ ३ २०३, ७१ ७० १ २६३

अधात्वधिकार ७१ ८३ २ २३३.

अधान्यत्व ५२ ४.२ ३३२.

अधि (उप) १४ ९७.१.३३९.

अधिक ६१ ९.५.१३९

अधिकग्रहण ११ २३ ८ ८३

अधिकत्व २३ ४६ १ ४३९, ८ ३.६५ ३ ४३३.

अधिकरण (पा श) १४ १ ३३ ३३३, ३४.

३५३, २३ ९.३३३, २.३.२८ २ ४५५,

. ३१ १० १ ३०, २१५ १.१००, ४८ ३.

१०३, ३.९८.१.१३३

°अधिकरण (पा.श) १.३.१०.१२ २३९, ४.

२३.७.३३३.

अधिकरणगति १ २.६४ ५५ २३६

अधिकरणाभाव ५२ ४५ १.३३०

अधिकलोप २२.२९ १७ ४३९, ५.४ ७३ २.

४३३.

अधिकान्ता २२.२९ १७.४३३.

अधिकार (पा श) १३.११.१ २३९, ५.

२३३, २३ ३२ ३.४५६, ४ ७०.४ ४१६,

४.१.८३ २.२३५, ९० ५.२३३, ६ १.

१२५.१.८५, ४ १.१.१३३, १९ १.१३५,

८.२ १ ३ ३३६, ७.३३६.

अधिकारपरिमाणज्ञानार्थ १.३.११ ५ ३३२

अधिकारपरिमाणाज्ञान १३ ११.४.२३३.

अधिकारार्थ ५२.४६.१ ३८१.

अधिकार्थ ६.२.१३९.२.१३५.

अधिकार्थवचन २.१ ३३ १ ३३६

अधिभ्रयण° १४.२३ ८ ३३९

अधीयान° १३ १० १६.२३०.

अधीष्ट° ५.१ ८० १ ३५३

अध्यर्धग्रहण ११.२३ ४ ८३

अध्यर्धग्रहणार्थक्य ५१ २८ ३.३३९.

अध्याय° ५२.६० १ ३३६.

अध्यायक° ३१ १३३ ३ ९९

अध्युत्तरपद ५४.७.१ ४३१

अध्युत्तरपद १४.१ ३५ ३०३

अधुवत्व १४ २४ २.३३७.

अधुवार्थ ६ २१८६ १ १३५.

अधौव्य १.४ २४ ३ ३३३

अध्वन् २३ १२.१.४३३, ५०.४३९, २८.६.

४५५.

अध्वन्° २.३ २८.४ ४५५

अध्वपरिमाण ६१ ७९.३ ५३

°अन् (धा.) २४ ५४ १०.४३३

अन् ४१ ७ ३.२०३, ७५ १.२३८, २२.२.

२३९, ८२ १६ १.३३७, ४ ३३७.

अन (आदि.) ५१ १११ १.३३३

अन° (आदि.) २.४ ४९.५ ४३३; ७ १.१.१.

२३६.

°अन (आदि) ३३.१२६.१ १५३, २.१५६;

४ ३३४ २ ३०८.

अनकार ७ १ ५८ २ २६१.

अनकारान्त ७.१.३.५.२३३.

अनकारान्तत्व ७ १.४ २३३.

अनकारान्तप्रतिषेधार्थ ६ ४ १३३.१ २३३

अनङ् (आग) ४.२ ३६.४.२३८, ५४ १३१.

१ ४३३.

०अनङ् (आदे) ७११२०२१९
 भनडुह (प) ७११२३९, ८२१२६९,
 ९८१२७६, ८२७२१२३
 ०अनडुह (प) ११७२२२१२३
 ०अनडुह (प) ११७२२५१२३
 भनडुहते ६१६९६२९
 ०अनभिहित २३४६५२६२
 ०अनस ६११७२२७
 ०अनहोरात्र ३३१३७११६२
 ०अनच ११६५५१७६, ७४५८१३५२
 ०अनचक ६१११२३, ११११११२
 ०अनचकत्व ३१३४५२३, ७२६७२३०९.
 ०अनचत्व १११०३६६.
 ०अनजन्तत्व ६३६६११६५
 ०अनज २१६०२२०३
 ०अनत्र ७१३७७२५५
 ०अनणत्व १११११२३, ६९६१७९, ७२
 ० ८४२३०५, ८४६८२२६६
 ०अनत्यन्तगति ५४४१२३०
 ०अनद्यतन ३३३११३९, १३२२१३२
 ०अनद्यतनवत्प्रतिषेध ३३१३५११६९
 ०अनधिकार २३३२२२५६, ११११११७५,
 ३१४५११६२, ४११५५२०९, ६
 ४१६५१८५, ८२१५३८६
 ०अनध्वन् २३१२३२३६
 ०अनुबन्धक २४४९६२६
 ०अनुबन्धकग्रहण ४११५२२०८
 ०अनन्त ५१४८१३५२.
 ०अनन्तर ११५७७१३७, ३९१२२६६,
 १४३२७८, ५१८४१३५९, ७३
 ८५२३३६.

अनन्तरग्रहण ६२४९१०१२७
 अनन्तरत्व २१२२३७५, ८३७९३१२२
 अनन्तरप्रतिषेध ७२३२२७६, ८१७२.
 २३८३
 अनन्तरविधि ८१७२६३८३
 अनन्तरनिर्देश ६११०२५३९.
 अनन्तरादि ४३१२०३३९८.
 अनन्तरार्थ ४४१२८१३३२.
 अनन्तोदात्तत्व ६२४९३१२७
 अनन्तोदात्तार्थ ४१४४३२३३, ५४११३
 १२२.
 अनन्त्य ७४५५१३५२, ८२४२१३१६,
 ८६२२९८.
 अनन्त्यनियमार्थ ११३६२५
 अनन्त्यप्रतिषेध ११३५२५, २२८२.
 २०५
 अनन्त्यवचन ३४२१२१७३.
 अनन्त्यविकार ६११३५२१.
 अनन्त्यसंयोगार्थ २१२९०३३२.
 अनन्त्यार्थ ८२८५३२७६.
 अनन्त ३२६९११०८.
 अनन्त्यत्व ११११२२३, ५६१०१३६,
 ६९८१७९, २४८५१०५०९, ८३.
 ६५२२३, ८५१२२६.
 अनन्त्यत्वकर ११६९११७९.
 अनन्त्यप्रकृति ११३९२२९.
 अनन्त्यार्थ १३९८२६५
 अनपवाद २३१२१५२७.
 अनपशब्दत्व ३३३२१३९.
 अनपेक्ष्य (अ.) ३१३६१२३५.

अभिधान २ २ २४ १६ १२२, ३१ ८ १२२,

७१ १ १७०, ३१ ७ ५ १२, ७.१३, २

१ ५ १२, ४ ३ १५५ ३ ३२५

अभिहित २ ३ १ ३ १२०, ९ १२२, ४६

३ १६२

अभिहितत्व २ २ २४ ५ १२१

अभिहितवचन २ ३ १ १ १३९, ३ १२०,

१० १२३

अभ्यस्तप्रसारणार्थ ६ १ ३३ ३ २१

अभ्याश ६ ३ ७० ५ १६८.

अभ्यासविकार १.१ ६५ २ १७०

अर्थक १ १ शि.५ १२ ३१, ३६ १ १३, ५०

१ १२२, ६५ २ १७०, २ ४५ २ २१७,

१२ २२०, ४ ८० १ ३२५, २ १ ३० १

३८५, ३६ २ ३८२, २ १४ २ १९५, ३

१ १ १३९, १० १२३, १९ १ १५३ ४

१२ ५ १७२, ३ १ २ १ ३, ९१ ८ ७३,

१३१.१ २१, २ १५० १ १३३, ३ २०

१ १२२, ३६ १ १२८, ५८.१ १५०,

४ ३७ १ १७६, ४ १ १ १२२, १४

१ २०५, १५ ३ २०८, ५४ १ २२३,

८२ १ २३४, २ २३८, १०४ १ २५२,

१३०.१ २५९, १४५ १ २६०, ३ ३९ १

३०८, १०१ १.३९५, ५ १ ५८ १ ३५३,

८०.१ ३५२, ९६ १.३६१, ३ १९ १

१०२, ४ १.१ १३०, ६ १.१२५ १ ८५,

१२६.१ ८२, २.११ १ १२३, ४९ १

१२७, ३ १ २.१२५, ४ १०० १ २१३,

७ १.८६.१ २७१, ९० ३.२७२, ९६ ७.

का वा. श को २

२७५, ३ १५ १ ३२१, ६६ १ ३३२, ८.

१ २८ १ ३७२, ३ १७ १ १२७, १०५

१ १२६

अनर्थकत्व १ २ ४५ १० २२०

अनर्थकार्थ ८ २ ८५ २ ११७

अनर्थगति १ १ शि.५ ११ ३३

अनवच्छिन्नमर्षयोरकिंवृत्तेऽपि (पा स्) १

३ १०.१४ २७०

अनवकाशत्व १ ४ २ ११ ३०३, २ ३ १ १०.

१२३, ३ १ ३१ १ १२१, ४५ २.५३, ४.

२ १०४ २५ २१३, ३ १५६ ५ ३२६, ६.

१ ९३ ८ ७१, ७ १ ८२ १ २६९, २ १००.

२ ३०८, ३ ९२ २ ३३९, ८ २ २३ ५.

१०५

अनवयवप्रसङ्ग १ ४ २ १ ३०५

अनवयवविज्ञान ६ १ ८४ ५ ५७.

अनवयवाभिधान ८ १ ४ १ ३६५.

अनवस्था २ १ ३५ १ ३२३, ६ १ १३५ ४.

१६

अनवस्थित १ २ ३०.१ २०७.

अनव्यय ८ ३ ३८ १ १३२.

अनव्ययीभाव २ १ २ ८ ३७६.

अनाकारान्तत्व १ ३ ९ १० २६५.

अनाकृति १ १ १ ६.३५

अनागम ८ ४ २ ७.१२३.

अनात्मनेपदानिमित्त ७ २ ३६ १ २२२.

अनादि ३ ४ १०२ १ १६६, ७ २ ८ १ २६३,

८ १ १८ १ ३७३.

अनादित्व १ १ ७३ १ १८९, ४ १ १५८ १.

२६३, २ ९१ १ २८८, ३ १५ १ ३०३.

अनादिलोप ७४ ६०.३ २५३
 अनादिप्रार्थ ७१ ३७ २ २५, २ १०७ ३ ३१२
 अनादेश ३ ३ १९ १.११५, ४ ६७ १.१७७.
 ४ १७८.१ २२१, ५ ३.१० ३ ४०१, ६.
 ४ १६ २ १२१, ३ १२१.
 अनादेशवचन ७१ ३ २.२२२
 अनान्तर्य ७१ ३ ५ २२२.
 अनाप २ ४ १४०.१.२२२
 अनारम्भ १ १४. ७.२२, ५.१ ५९ ४ ३५५,
 ६ १७.२ १२, ६६ ६ २२
 अनालिङ्गन ३ १ ४६.३ ५३
 अनाशिष्ट ६ २ १४८ १ १३७
 अनाश्रय २ ४ ३५ ३.४२३.
 अनाश्रितत्व १ २ ६४.५७ २२७
 अनाश्रित्य १.३ १ १०.२५३, ३ १ ३१.२.३०.
 अनिकार १.१ ३९.१ १७
 अनिगन्त १.१.३ ४.४५, ६.२.५२.४.१२२.
 अनिगन्तप्रकृतिस्वरत्व ६ २ ५२ १.१२९.
 अनिगन्तवचन ६.२.५२.२ १२९.
 अनिगन्तार्थ ६.१ १२८ २ ९०.
 अनिघात १.१.६३ १०.१६६, ८ १.५६.१.
 ३३३.
 अनिघातसिद्धि २ ४.८१.११.४१३.
 अनिच्छार्थ ३ ३.१०७ २ १५२.
 अनिद् १.२.२२.२.२०१, ३ १ ४५ ४ ५३, ६.
 १.९.४ १२, १८७.१.११३; ४.२४.२
 ११३, ५२.१.२०२, ७ ३ ५९.१ ३३३.
 अनिदत्व ६.२.१३५.५.१३१.
 अनिदभाव ६ ४ ५२ १ २३३
 अनिद्विध्यत्व ३.१ ४५.४.५३.

अनिङ्गवचन ३.१ ४ २ ४१, ४५ ३ ५३;
 २.२० २ २२८
 अनिगन्तन्य ८ ३ ६ १.४.४२२
 अनितः (पा. सु.) ४.२०.१ ४५१
 अनित्व २ ४.८५.८. १०१
 अनित्यत्व १ २ ६४. ३.२२५, ४.२.६६.१.
 २२५
 अनित्यभव ४.३ ३९ २.३३३.
 अनित्यविज्ञान १ १ १६ ११.१३३.
 अनित्य ६.४.२४.१ ११२.
 अनिमित्त १.१ ३९. १७
 अनिमित्तत्व ७ ३.१ ९.६.३५३.
 अनियन्तृकर्तृक १ ४ ५२ ६.३३३.
 अनियम २.२ ३४ २.४३६, ४ १ ९३.४.२२३;
 ६.४.१३ २.१२३
 अनियोग ६.१.९४.३ ३५.
 अनिर्दिष्ट ६ १.८४.१ ५१, ३.२५.२.१२८.
 अनिर्देश १.१.६१.७ १६०; ७१.१.१२२, २.
 ४३.१.२१३, २.१०.४.२६८; २.२.५.
 १.४०१; ४ ४.६५.२.३३३; ५.१.९ १.
 ३३१, ७२.१.३५८; २ ४५.१.३३३; ७९.
 १.३३३, ८.१.१.३.३३३; ४.१४.१.
 ४५५.
 अनिर्देशार्थ १.३.११ १.२३१.
 अनिवृत्तत्व १.३.१२.३.२३५.
 अनिवृत्ति ४.३ १३२.४ ३३१.
 अनिवृत्त्यर्थ ३.१.९४.१.७२, २.१०८.२.११५;
 ३.१२.१ १२२; ४.३.१४३.१.३३२.
 अनिष्ट ३ ३.१६३.१.१६७; ४.१.७९.१.२३३.
 अनिष्टत्व ३.३ ५८.२ १५१, १३६.३ १६२,
 ४.२.१००.२.२१२.

अनिष्टदर्शन २२ ३०.२ ४३५.

अनिष्टप्रसङ्ग १.१.५२.२.१३५, ४ २३ २.३३३,
२ २.२९ १.४३१, ४ ७९.३ ४१६; ३ १.
३१ १.३३, ४.६७.८.१७१, ५ २ ६५ २.
३३७, ६.१.४९.२ ३८, ४ ८२.२ २१०,
८.३.१२.२ ४२३, ८२.२.४३५

अनिष्टशब्दनिवृत्त्यर्थ १.४.६२ १.३३३, ८०
१.३३५.

अनिष्टादर्शन १.४.८०.४.३३५.

अनिष्पन्न ३ ३ १३३ २ १५१.

अनिष्पन्नत्व ३ ३.१३३.२ १५१.

अनु (उप.) १ ३.५८.१.२८५, ४.८४.१ ३६७.

अनु° (अप.) १.३.७८ ४.२१३.

अनुकरण १.१.शि. २ ३.३०, ४ ६२ १ ३३३;
८०.१.३३५.

अनुकर्ष ५.१.८४.१.३११.

अनुकर्षणानर्थक्य ८ ३.८०.१.४०५.

अनुक्तत्व १ २.६४.३२ २३१, २ २.२९ १४
४३३.

अनुक्रमणसामर्थ्य २ १ ५८.१ ४००.

अनुत्तरपद ८ २ ८ १. ३१, ३.१५ १ ४३६

अनुत्पत्ति ३.१.२६ ३ ३३, ५ २ १२ ३ ३७४.

अनुत्पत्त्यर्थ ३ १.२.७ ५

अनुदकवचनानर्थक्य ३ ३.१२३ १ १५६.

अनुदात्त (पा. श) १.२.३२.१.२०५, ६.१.
१५८.१.१८, ४.५१, १६२ १०३, ७ २
४४ ४.२१५, ८ १ ६८.३.३३०

अनुदात्त° (पा. श) ६ १ १८६.७ १३५

°अनुदात्त° (पा. श) १ १ प्र १७ १३.

अनुदात्तग्रहण ८.१.२९ ३.३७५

अनुदात्तग्रहणानर्थक्य ६ १.१६१ १ १०५.

अनुदात्तत्व १ २.३८ १.२११, ३.१ ३.२.२३;
४ १ ६० १ २३३; ६.१ १८६.१.१११,
२ १११, ८ ११३, ७.२ १०.२.२८४; ८.
१.६७ १ ३७१, ७० १ ३३१.

अनुदात्तवचन १ २ ३२ ५.२०३, ३ १.६ ६.
१६; ६ १.१५८ ११.१००, २ ४९ १.
१२७

अनुदात्तविशेषण ६ १ ९ ३.१३, ७ २.१०.३.
१३/१३, ८ १ २७ २.३७३

अनुदानादि ४ ३.१४० १.३३३, १५६.३.
३३६, ८ ३३७.

अनुदात्तादिन्य ४ ३ १४० २.३३३, ३ ३३३

अनुदात्तार्थ ३.१ ३४ ६ ४१, ८ १ १८.१ ३७३.

अनुदात्ते च (पा. सू) ६ १ १९०.१ ११३.

अनुदात्तेत् ३ २ १५०.१.१३३.

अनुदात्तोपदेश ६ ४.३७.१.१५६.

अनुदेश १ १ ५६ १ १३३, ५७ ३.१३६, ३.
१० १ २६७

अनुदेशिक १ १ ५६ ६ १३५.

अनुनासिक° (पा. श) १.१.शि ५ ४.३३३.

°अनुनासिक° (पा. श.) १ १.प्र १७.१३, ८.
२ ६ १५.३३३.

अनुनासिकत्व ६ १.६७.३ १५, ७ १ २२.
२३०.

अनुनासिकपरत्व ६ १.६७.१.४५, ७ १.१.३.
२३६

अनुनासिकप्रसङ्ग ७.२ ८४ १ ३०४.

अनुनासिकलोप ६ ४ २२ ६ १८८, ३७.१.
११६, ४२ १ ११७.

अनुनासिकवचन १.३ २ २ २६६

अनुनासिकसंज्ञा १.१.८ १.३०.

* अनुनासिकान्वयनिर्देश १.१.५७.२५.१५३
 अनुनासिकोपधत्व ७.१.२५.२.२३३
 * अनुनासिक्य १.१.६८.१.१७८
 * अनुपद ३.२.५.१.१८.
 अनुपदेश १.१.६९.२.१७८, २.१७८, ११.
 १८०.
 . अनुपपत्ति १.१.१.१.७.१७, २.२.२९.२.२३१,
 ४.३५.२.२३१
 अनुपपद ३.१.९२.२.७६, २.१.६.१.१८
 अनुपपदार्थ ३.२.१७८.१.१३५
 अनुपपद्य १.१.५.१.१३, १.४४.६.१.३३,
 ५.६.१२.१.३३, २.६४.३.२.१.३३, २.२.
 २९.१.२.३३
 अनुपपलब्धि १.२.४५.२.२३८
 अनुपसर्ग १.१.२०.२.७५, ३.१.७.२.१.३, ३.५.
 २.१.३, १.००.१.८३, १.३८.१.१.३, २.
 १.३५.१.१.३३, ६.२.४७.१.१.३३, ७.१.
 ६.१.२.३३, ८.४.१.६.२.२.३३
 अनुपसर्गग्रहण ३.१.१०६.१.२.३.
 अनुपसर्गत्व ८.३.६५.६.२.३
 अनुपसर्जनग्रहण ४.१.१४.१.२.०५
 अनुपसर्जनत्व ४.१.१४.५.२.०६, ७.२.०६
 अनुपसर्जनाधिकार ४.१.१४.६.२.०६
 अनुपसर्जनार्थ ७.१.१.८.२.३३.
 अनुपास्थितार्थ ६.१.१३०.१.१.१,
 अनुपादान ३.१.९२.२.७६.
 अनुप्रयोग (पा.श.) २.४.१.२.७३, ३.१.२०.
 १.८
 अनुप्रयोगवचन ३.१.४०.१.२.७
 अनुप्रयोगानुपपत्ति २.२.२४.२.२.३१.

अनुबन्ध (पा.श.) १.१.२०.८.१.३. २६.३.
 २.३, ३.९.२.३३, ३.१.९.४.५.३.
 अनुबन्धकरण २.४.४९.१.२.३३, ३.१.५.१.
 १.३
 अनुबन्धकरणसामर्थ्य ६.४.१.४.३.१.२.३३,
 अनुबन्धकरणार्थ १.१.५.१.२.३
 अनुबन्धज्ञापन १.३.१.१.२.३
 अनुबन्धभिन्न ३.१.९.४.२.३.
 अनुबन्धलक्षण ६.१.२.०४.१.१.३.
 अनुबन्धलोप १.३.१.२.३.३.
 अनुबन्धलोप १.१.४.२.३.३.
 अनुबन्धसंकर १.१.३.१.३.३.
 अनुबन्धाज्ञापित्व १.३.३.२.३.
 अनुबन्धासन्नार्थ ३.१.१.३.४.२.३.
 अनुबन्धास्थानित्व ३.१.८.३.२.३.
 अनुमान (पा.श.) १.४.१.०८.१.३.३.
 अनुवाक (पा.श.) ५.२.६.०.१.३.३.
 अनयानादि २.४.२.९.१.८.३.
 अनुवृत्ति (पा.श.) ४.३.१.३.२.६.३.३.
 अनुवृत्तिनिर्देश १.१.३.१.३.३.३.३.३.
 अनुषङ्ग १.१.४.७.२.१.३.
 अनुसंहार १.१.५.२.१.१.३.
 अनुस्वार (पा.श.) १.१.४.७.२.१.३.३.३.३.
 १.३.
 अनुस्वारव्यवायवचन ८.४.२.०.८.२.३.३.
 अनुस्वारागमवचन ७.४.८.५.२.३.३.३.
 अनुस्वाराभाव ८.४.२.६.२.३.
 अनूचान ३.२.१.०.९.२.१.३.
 अनुष्ठानान्तर्यवचन ४.१.१.०.४.१.२.३.
 अनेक (स. ना.)
 अनेकम् १.२.३.९.३.२.३.३.

अनेकस्य १ २६४ १.२३३, ३० २२१,
 ३१.२२१, ६ २.३६.१ १२५
 अनेकस्मिन् ८.१ १२ २ ३६१
 अनेकग्रहण २ १ १.२५.३७२
 अनेकत्व २ ४ १ ५० २७२
 अनेकपदप्रसङ्ग १ २ ४५ १ २१७
 अनेकजन्तत्व १.१ २० ७ ७५
 अनेकपद ५ २ ५९ १ ३८५
 अनेकपदप्रसङ्ग २ १ १ २८ ३७२
 अनेकप्रत्ययप्राप्ति ४ १.९३ ८ २२६
 °अनेकप्रत्ययानुत्पत्ति ४ १ ३ १ १९३
 अनेकप्राप्ति २ २ ३४ २ २३६
 अनेकवचन २.२ २४ २ २२३
 अनेकवर्णादेश १ १ ५० १०.११३
 अनेकशब्दत्व १ २ ६४ २ २३३.
 अनेकशेष १ २ ६४.२५.२३६, ६८.२ २३६
 अनेकशेषभाव १ ४ १०८ ६ ३५२, ७.३५२.
 अनेकशेषभावार्थ १ ४ १०८ ५ ३५२
 °अनेकाच्च ३ २ १४६ १.१३३
 अनेकाच्चत्व ६ १ १६८ ३ १०६
 अनेकाजग्रहण ६ १ ९८.१ ७७.
 °अनेकाजग्रहण १ १ शि १ ७ १७, १०.१७.
 अनेकादेशनिर्देश १ १ ५० १.१२५
 अनेकाधिकरणार्थ १ २ ६४ २० २२३, २१
 २२३, २८ २२२, ५६ २२६
 अनेकान्त १.१ ६९ १.१७२, ३ ९ ११.२६६.
 अनेकान्तत्व १.१ २० ८ ७६, ३ १.९४ ५ ७२,
 ६ १ ७.२ १२, १८६ ५ ११२
 अनेकार्थत्व २ २ २९ ८ २३३
 अनेकार्थमिधान १ २ ६४ २ २३३.
 अनेकार्थाश्रय १ २ ६४ १५ २३६.

अनेकार्थाश्रयत्व ८ १.४ ३ ३६२
 अनेकात्त्व १ १ ५० १२ १२२, १५ १२२.
 अनेकाल्पित्वसर्वस्य (पा सू) १ १ ५४.१.
 १३१.
 अनेहस्त्व ३ २ ८४ २.११२.
 अनो° ८.२ ८० १.२१२
 अन्कारान्त ६ १ १३ ८ २६.
 अन्त १.२ ३७ ५ २११, ६.२११, ७.२११,
 १ १६१ २.१०२, २ १०६.१.१३३,
 ° ११ १ १२५ .
 °अन्त १ १ २१.६ ७७, ४६ २.११२.
 अन्त (अ) ३ १ ३ ११ ११, ६.१.१६१.३.
 १०२, १६२ १ १०३
 अन्तग्रहण ३ १ ३२ १ २१, ५ २ ४६.१.३८१,
 ८ १ १७ ६ ३७२, २ ७.१.३९२, ४.२०.
 १.२५२
 अन्तरङ्ग (पा शा.) १ ४.२ ८.३०६, ६.१.
 १०८ १० ८२, ८.२.६.१.३८९.
 अन्तरङ्गबलीयस्त्व ६ १.८५ १५.६३, १०८
 १ ८५
 अन्तरदलक्षणत्व १.१.५ ३.५२, ६ ४.९३.
 २१३, ७.१ ६.५.२३३.
 अन्तरतमवचन १.१ ५०.८ १२३.
 अन्तरा (अ) २ ३ ४ १ २२५.
 अन्तराल° २ २ २८ १ २२६.
 अन्तरेण (अ) ६ १ १३५ १.९२.
 °अन्तरेण युक्त २ ३.४ १ २२५
 अन्तर्वत्° ४ १ ३२ १.२१३.
 अन्तरशब्द १ ४ ६५ १.३२२.
 अन्तर्हित ४ १ ९३ ५.०२८.
 अन्तर्लोप ५ २.६ १ ३७३.

अन्तवचन १४ १४ १.३१३

अन्तवत् १.१ २१.११ ३६.

अन्तवस्व १.२ ४५ १३ २२१, ६ १.८५ ४.
६०, १०८ ५.६२.

अन्तादिवचन ६.१.८५ १.५१

अन्तादिवत् ६ १.८५.२.५१.

अन्तिक ६ ४ १४९ ८ २२६.

°अन्तिकार्थ २ ३ ३५ १.४५७ .

अन्तेवासिन् ४.२ १०४.११.२१६

अन्तोदात्त (पा. श) ३ १ १३२.१.१०, ४.

१.५२.१ २२१, ५ २२२, २.१०४.६.

२१९, १२.२१५, ६.२ १०६ १.१३३

अन्तोदात्तत्व २.१ १.३१ ३६३, ३ १.१०३ १

८३, ११४.३ २६६, २ ५९ १.१०६, ६.

१.१६२.३.१०३, २ १४३ १ १३६, १७७.

१.१३८, ८ १ ११ १.३६८.

अन्तोदात्तनिपातन ६ ३ ५२.१.१६२.

अन्तोदात्तप्रकरण ६ २.१०६ २.१३३, १९९.
१ ११०.

अन्तोदात्तप्रसङ्ग ६.२ ४९ २.१२७.

अन्तोदात्तवचन २ २ ३६२ २ ४३६, ६ १

१६२.४ १०३, २ ३३.२ १२५, ३ ९५ १.
१७२.

°अन्तोदात्तविधि ६.१ २२३ ३.१२०.

अन्तोदात्ताप्रसङ्ग ६ २ ४९ ६.१२७

अन्य १ १.११ १.६७, ४७.२.११५, ६३.७

१६७, ६५ ७ १७१, २ २८ १ २५५, ४

११०.७.३५८, २.४ ३२ ५.४६१, ३ २

४९ १.१०३, ६ ४ १५४ १ २२९, ७ १.

७२.५.२६२, २.३.४ २६०, ८.२ ८६.१
४१८.

अन्यनिर्देश १ १.६५ १.१६९.

अन्यनिवृत्त्यर्थ ७.४.८३.१.३५८.

अन्यप्रतिषेधार्थ ६.१.१७१.१ १०७,
१.१.३४३, ८ २ ८०.४ ४१५.

अन्यविकार २.४.८५ ६.५०१.

अन्यविकाराभाव ६.१.२.४.१६.

अन्यविज्ञान १.१ ६५.२ १३०.

अन्यविधिप्रसंग ८ १.१८ २.३३६.

अन्यसूत्र ६.१.१३ ५ २१

अन्योपधत्तक्षणप्रतिषेध ७.२.११७.१.३१५.

°अन्धक ४ १.११४.७.२५७

अन्धु (स्थ वि) ६ १ २८ १.२८

अन्न २ ४.५४.१२.४८८

अन्नविकार ५ १ २.४.३३६.

अन्नाद् ३.२.१ ९.९६.

अन्नेन व्यञ्जनम् (पा. सू) २ १.३५.१.
३६६.

अन्य (स ना)

अन्यः ५ १.११९.१०.३६३

अन्येन ३.१.११२.१.६१, ६.१.१२९.

२.९१, ८.२.८६ १.४१८, ४.२.२.४५३.

अन्येभ्यः ३.२.१४६.२.१३३, ५.१.

५८ ६.३५३, २.११२.१.३१६, १९०.

१.३१९.

अन्यस्य १ १.५७.४.३५६, २.४५.

४.२१८, ५.१.४.२३६, ३.६७.९.२१३

२.२.२९.१.४३३, ४.१.५.४७२, ३ १.

४० ५ ३३, ६.१.८६.३.१६१, २.१३९.

१ १३५, ४.८७.१.२१०.

अन्येषाम् ३ १ १३३.४.९१, ६.१.७.

३.१२.

अन्यास्मिन् १.१ २१.१ ७६
 °अन्य (स ना.) ३.२.६० १ १६७
 °अन्य° (स ना.) ५ ३.२२ ६ ४०७
 अन्यतः (अ.) ४ ३.१५५ ४ ३२५.
 अन्यतर (स ना.)
 अन्यतर. ५.२ ४७ ३.३८२
 अन्यतरेण २ १ १.२.३६२, ३ १.७
 ४६२, ८ ४६२
 अन्यतरस्य २ १ ५७ २.३११.
 °अन्यतर° (स ना.) ५ ३.२२ ६ ४०७
 अन्यतरा ५ २ ९७ १.३६५, १२२ ५ ३११, ८
 १.२६ १.३७३
 अन्यतरार्थ १ १ ३ १३ ५.
 अन्यत्र (अ.) १ १.११ १ २ १५, १ ११ ८१,
 ४ ५.५१, ७ १.५६, २०.५.७५, २७ १.
 ८१, ४४ २.१०१, ९.१०३, ६० २ १५८,
 ७३ ४.१८१, २ ४३ ४ २१५, ७१ ४
 २५१, ३ १२.४ २७५, ६७.५ २११, ४.
 १ २१६, २२ ३०१, १४ १.३१८, २ १.
 ३३ १ ३८६, ५१.३ ३१४, ३१६, २.२९.
 १३ ४३३, ३ १.१ ४३९, १९ १.४५३, ३.
 १ १.२ १, ८७.१८ ७३, ९१.१० ७५, २
 ८४ ३ १११, १२४ १.३२५, २.१२५, ४.
 १.६०.२.२२५, ९६ १ २५२, २ ६६ १
 २८५ ५.४.१ १.४३०, ७३.२.४३१, ६.
 १.२ १० ८, १७ २ २६, २७ २.२८,
 ३७ १ ३१, ९६ ६.७१, १६६ ४
 १०२, ४ १३ २ १८१, १००.१.२१३,
 १३५ २ २२५, ७.१ ९६ ८.२७३, ३.१.
 २.३१६, ८.१.३११, ३.३११, ५६.२

३३१, ८५.१ ३३५, ७ ३३६, ८ १ २७.
 २ ३७३, ३ १७.१ ४२७, ४ २ ३.४५३.
 अन्यत्राभिधेयव्यक्ति° १ २ ५१.१ २२६.
 अन्यत्व ८.१ ५१ १ ३७७
 अन्यत्वकर १.१ २६ ३ ८२,
 अन्यनिर्देश १ ३ ११ ३ २७२.
 अन्यनिवृत्त्यर्थ १ १ ५१ १ १२५, ४.१ ११४.
 ३ २५६, ५ २५६, २.१०४.५.२१४, ५.
 २ ९५.१ ३१६.
 अन्यपदार्थ २ १ १७ २ ३८१, २० १ ३८२,
 ७.१.२३.२ २५९.
 अन्यपदार्थत्व १ २ ६४ २५ २३१, ६ १.१.
 १४ १३.
 अन्यपरप्रतिषेधार्थ ८.१ ५६ १.३७८.
 अन्यलिङ्ग २ ४.२६.३.४३८
 अन्यवाचक २ २ २९.१.४३२.
 अन्यविषय ६ ४ १४८.४ २२३.
 अन्यव्यवाय ८ ४ २.१.४३२.
 अन्यशतत्व ५ १ २१.१ ३६६.
 अन्यशास्त्रनिवृत्त्यर्थ ६ १.१०२ ४.७९.
 अन्यसंख्यात्व ५.४.४८.३ ३८२
 अन्यसामान्य ८ १ ५१.२ ३७७
 अन्याभाव १ १.२७ ८ ८१, ३ १२.५.२७६.
 अन्याभिधान ८.१ ५१.३ ३७७.
 अन्यार्थ १.४ २.१ ३०३, ६ ३.२.२.११३, ५.
 २.२.११३, ९.२.११४.
 अन्योन्य (स ना.)
 अन्योन्यम् ३.१.८७.११.६३.
 अन्योपसर्गप्रतिषेधार्थ ७.२ ६८ १.२६५.
 अन्वय° (पा श) १ २.४५ १.२११, ३.१.
 ६ २५५

अन्वर्थ १४.२३ ६.३२०

अन्वाचययोगपद्य ११४४ १६ १००.

अन्वाचयवचन ७ ३ ११९.४ ३३२

अन्वादेश (पा श) २४.३२ १ ४००, २.
४०१, ८१.२६ १ ३७३

अङ्गवचनानर्थक्य ५४ ८८ १.४४१

अष्ट ६ ३ १७.१४२

*अष्ट ११.७२ २३.१८७

*अष्ट (प्र.) २४.५६ १.४८८, ३३.१२३ १.
१५६.

अष्ट (उप.) ६२.१८६ १.१३५

*अष्ट (उप) ६२ ३३.१ १३४

*अष्टकर १ ३ १० २६.२७१

*अष्टकर्ष ५ ३.५७.१ ४१७

अष्टकर्षविज्ञान ३४.१०२ ३.१८६.

*अष्टकृतादि २१.६० ३ ४०१

अष्टकृत्मी ११.७२.२८.१८८; ५ ३ ३५ १.
४०६अष्टपत्य १४.१.२६ ३३२, ४१ ८५ ८ २३७;
९३.८.२३६, १२८.२.२५६, १३७ १.
२५१, १६२.१.२६३, १६३.४ २६६, ५
२६६

अष्टपत्यन्तर ४१.९३.१ २४१

अष्टपत्ययोग ४१.९३.१ २४७, ६.२३८.

अष्टपत्यवत् ४१.१६८.३.२६१

अष्टपत्यादि १२ ६४ २०.२३८, ४ २ ९२ १.
२१६.

अष्टपत्याभिधान ४१.९२.४ २४३

अष्टपत्यत्वे ८१ ६८.१ ३८०.

अष्टपत्ति ४.२.१३३ २ ३०३

अष्टपदादिविधि ११.६३.६.१६६.

अष्टपदान्त ८१ १७ ४ ३३, ८ ८० २ ४१४

अष्टपदान्तग्रहण ८३ १३ १ ४०

अष्टपदान्ताधिकार ८.१ १७ १ ३११

अष्टपर १.२ ६४ ३ २३१, ८ १.५७ ४ ३११,
२ २९ १४ ४३३, ५ ३ ३२.१.४३१

*अष्टपर ५ ६ २२ ८.४०३.

अष्टपरत्व ६१ ८५ १३ ६६.

*अष्टपराभाव १४ १०९.१.३५८

*अष्टपराङ्ग ४ ३ २४ १.३८५

अष्टपरिगणन ३ २१ ४.१८, ६ १ ६ ४.११

अष्टपरिगणितत्व ६.१.७ २.१२

अष्टपरिणामित्व २.२.५ १ ४०३.

अष्टपरिमाण्य ११ ६७ ७ १३४

अष्टपरिमाण ११ १७ १२ १८५

अष्टपरिमाणार्थ ३ ३.३६.२.१२.

अष्टपरोक्ष ३.२ १०८ ५ ११६

अष्टपवाद (पा श.) ३ १६ २.११, ४.५.३ १३,
२ ११० २.११८, ३.१३२ २ १८३, ४.
१.८५.१० २३७, ३.१५६.५.३३६, ६.
१.१०२.३.७१, ७.४.८२.२.३१७, ८ २.
१ २ ३८५.अष्टपवादत्व ११ ४६ ३ ११३, २.३ ४६.८.
४६३, ३ १७ ४.१३.

अष्टपवाद्वन्याय १ ३ ९.७.२६५.

अष्टपवादप्रसङ्ग १.१.५६ १५.१३८, ३.२.११०.
१ ११७, ८.३ १३.२.४२५

अष्टपवादबाधनार्थ ३ १ १३४.२.११.

अष्टपवादविज्ञान ३ ३ २०.३ ११७.

अष्टपवादविधानार्थ ४.३ ६६ १.३११.

*अष्टपवादविप्रतिषेध ११.५४.१.१३१, ३ २.
१०८.४ १३५.

°अप्यङ्गिप्रतिषेध ४ ३ १३२ ६ ३३२
 अपवादविषय ३ ३ १२१ ११२, ४ १८३.०
 २३५, ३ १४३.१.३३२.
 अपवादसमायेका ५ १ ११९ ३ ३३५
 अपवादसमायेका ५ १ १२० १ ३३९
 अपादान (पा. श.) १४.१ ३०.३३२, २३ ४.
 ३३३, ३ ३.२१ १ ११३.
 अपादानग्रहण २४ ८३ ४ ४१९
 अपादानसंज्ञा १४ २४ २ ३३७
 अपादानादि १४.२३ १ ३३५.
 अपाय १४ २३.५.३३२
 °अपाय° १ १ शि.५ १५.३३
 अपि (अ) १ १ १ १०.३३, शि.१ २ ३५, ७.
 ६ ५९, २७ १० ३३, ५६ १३.१३७, २
 १९ ३.२१३, ४३.४ २१५, ६४ २२
 २३९, २३ २३९, ३०.२३३, ३१.२३९,
 ३१ ४.२३९, ३९ १४ २३३, ६० ४
 २३६, ४ ३३ १ ३३८, २३.१ ३३३, ५४.
 २.३३९, १०८ ६ ३३३ २ १ २ ६ ३३६,
 ६० २ ३३५, ३३ १ ३३६, २ १४ ४
 ४३५, २४ २० ४३५, २९ १ ४३१, १३
 ४३३, ३ १ ४३०, ११.४३३, १९ १.
 ४५३, ३५ २ ४५३, ६५.४३३, ३ १ १
 १.११, ३ १३ ३३, ७ ३ १३, १३४.१.१३,
 १३५.२ १३ २.१२४ २ १३५, ३ २०.
 ३ १३७, ४ १ १ ४३२, ६० २ २३१,
 ८८ २ २३३, २ ९३ १.२३१, ३ १५५.४
 ३५५, ५.१ ५८.६.३५३, २ ४७ ५.३३३,
 १९.३३५, ११२ १ ३३३, १२०.१ ३३९,
 १ १.४३०, ११६ १ ४३२, ६ १ १७ २
 का वा. श. का ३

२३, ८३ ४.५३, ९३ ६ ३३, १३५ १ १३,
 २ ३६ १ १३५, ४ १६ २ १३३, ३ १३३,
 १०० १ २३३, १४३ १ २३५, ७ १ ९६.
 ८ २३५, ८.१ ५७ १ ३३३, २ ४२ १
 ३३५, ८६ २.४३८
 °अपि (अ) ३ १ ११८ १.८३, ३ १४१ १.
 १३३.
 अपित् १ २ ४ १.१३३.
 अपित् ३ १ ८३ ३.६३
 अपिदर्थ ७ ३ ९५ १ ३३३
 अपूर्वकालत्व ३ ४ २१.५ १३३.
 अपूर्वत्व ४ २ १३ १ २३३
 अपूर्वनिपात २ २ ३० ३ ४३५
 अपूर्वपदार्थ ६ २ ४९ ५ १३३
 अपूर्वविधित्व १ १ ५७ १० १३३.
 अपूर्वानुसारलक्षणत्व १.१.२१.६.३३
 अष्टक° (पा. श.) १.१ ६२ १४ १३३, ३ १
 ६९ ५ ४३.
 अष्टकलोप ६ १ ६८ १ ४३.
 अष्टकसंज्ञा १ २ ४१.१ २३३
 अष्टकगर्भात् ६.१ ६९ २.३३.
 अष्टयस्त्वनिर्वेश १.३ ९ १०.२३५.
 अष्टयक्रमाद्य २ ३ २१ २ ४३३
 अपो भि (पा. सू.) ७.४ ४८ १.३३५
 °अप्यादि ३ ३ १४० १.१३३.
 अप्रकृतिसंस्वरत्व ६.२ ४९ २.१३३.
 अप्रतिपत्ति १ १ ४४ १५ १३३, १८ १३५, ४.
 २.५.३३५
 °अप्रतिषिद्ध १ १ शि २ ३.३३.
 अप्रतिषिद्धत्व १ ३ ७९.२ २३३.

अप्रतिषेध १.१६ १.५३, २२.२ ७१, २४९.
 २ २२५, ३ १५ २.२७९, २ २ १४ ३.
 ४१५, ३.३५ २ ४५७, ६९ ३.४६९, ४.
 ४६९, ४ ८१ ३ ४६९, ३ १ १ १.१,
 ११२ १ ८३, ४ १ ६३ १ २३६, १४७ ३
 २६०, ५ १ २१.१ ३६६, ६ १ १६ २.
 २१, ६७ ४५, १६७ १ १०५, १८६ ६
 ११३, ८ ११३, ४.१०१ १ ०१३, ११०
 १ २१५, ७.३ ५९ १.३३१, ६१ २ ३३२,
 ११३ १ ३११, ८ ४ ३ ६ ४५५.

अप्रतिषेधार्थ १ १४ २.५१, २ ४ ८३ ५.
 ४९.

अप्रत्यय १ २ ४५ १३ २३३

अप्रत्ययत्व ६ ४ १०४ १.२११.

अप्रत्ययसंज्ञाप्रतिषेधार्थ १.१ ६१.१.१५९

अप्रत्ययस्थ ६.१ १३.४.२०.

अप्रत्ययस्थत्व ७.३ ४४ ४.३३३.

अप्रत्ययार्थ १.२.६४.३० २१३.

अप्रथम ४ १ ८२ २.२३४.

अप्रथमा २ २ २४ १९.४३४.

अप्रथमात्व ६ ३ ६८ २.१६६

अप्रथमासमानाधिकरण ३.२ १२४ १.१२३,
 ३ १४.१ ११३.

अप्रधानवचन २ ४ १.४५५, १९ १ ४५३.

अप्रमाण ४.१ ९२ १ २१५.

अप्रयुक्त १.१ ५.२ १, ४ १४.

अप्रयुज्यमान २ ३.१ ११.४५३.

अप्रयोग १.१ ५.३.१, २ ४५.८.२१३, २ ३
 ४६.६.४६३

अप्रयोजक ३.१ २६ १३.३५

अप्रयोजन ४ १ १४७ ६.२६१.

अप्रसङ्ग १ १ ६३.८.१६८, ३.१.७.८.१३, २.
 १६ १ १०१.

अप्रसङ्गार्थ १ ४ १३.५ ३१७, २.४ ३२.१.
 ४८०, ४ २ ९२.१.२१६.

अप्रसिद्धि १.१.१.८.१६, ३.८.४.१६, २.१.१.

१११, ३९ २.२१७, ४२.१.२१४, ३ ९.

६ २६५, ६२ ३.२१६, ४.२.३.३३५, २३.

• १४.३३३, ३ १.९१ २ २३, २ ८४.१.

१११, १०२ १ ११३, १२४.६.१३६, ७.

१३६, ४.१ ३ ८.२००, ८९.१ २००, ९२.

४ २३६, ६.१ ८५ १३.६३, १५.८.३.११;

५ १९; ४ १.२ १७८, १४९.१ २३३, ७.

• ३ ४४.२.३३४, ५४.१.३३६, ३.३३६;

८.१ ७१.२.३३२, २.१९.२.३३९.

अप्रस्थित २ ३.६१.१.४६.

अप्राणिजाति ४.१.६६.१.२३३

अप्राणिन् ४.३.१३२.४.३३३

अप्राप्त १ १.४४.२०.१३५; ५.१.४.१.३३१; ६.

१.२१५ १.११८; ३.१०.२.११५, ७२.१.
 १६६.

अप्राप्तत्व ७.२ १०.३.२३३, ६३.१.२३९.

अप्राप्तविधान ६.४.१७१ २.२३३.

अप्राप्तविधि ३.४.२४.१.१३३.

अप्राप्ति १.१ ४९.३.११६, ५६.२.१३३; ३.३.

१३२.३.१५९; ४.२१.१.१३३, ६७.१०.

१३३, ४.१.९३.५.२४८, ३.१२०.१.

३३८, ५.१ १९.२ ३३६; ६.१ ४५.८.

३३, ७१ ३.५०; ७.३.४४.१.३३४, ५४.

२.३३३, ११९.३.३३३, ८.१ १७.४.

३३३, २ ८०.२.४११; ३.५९.४.४१०.

अष्टुत ६१.११३.१ ८५.

अष्टुतवचन ६१.११३ १.८५.

°अप्सरस् (देव.) ३१.११ २.२१.

अबहु २४ ६२ ३.४१५, ५.४११.

अबहु° ४१.५२ ५.२२२.

अबहुत्व २४.६२ २.४१०.

अबहुव्रीह्यर्थ ६२ १८६.२.१३८.

अव्विधि ३.३ ५८ १.१५०.

अव्विषय ३.३ २०.२.१४७.

अम ६४ १४३ १ २३५

अमक्त ११ ४७ ४.११५, ५१ ८ १३८, ६१.

७१.७ ५०, १३५ १२ १३, ७२ ८२ २. ३५३.

अमात्र १२.१.१.१११, ३१ १.२.१३, ३ २३३,

६४ ४.२३४, ४.११०.१ ३५६, ३.३५७,

२.२ १९ ४ ४१८, २३.१ ४११, ३.१.

४३१, ४६.८.४६१, ३ १९१.१०.७५,

२.८४.३.१११, ३ १३.२.१४२, ४.१.

१०४.४.२१४, ६ १.१६१.१.१०५, १६६

१.१३२, १६८.२.१३६, २.१३९ १.

१३५, ४.८७ १ २१०, ७ २.६२ ३.२३३,

८.२.१.१.३८५, ३ १३.२ ४३३, १७ १.

४३७.

°अभाव १.३.९.६ २६५

अभावलक्षण २ ३ ३७ १.४५८.

अभाववचन १.४ ११० ३.३५७.

अभि (उप) ६.२.१८६.१ १३८.

°अभि (उप.) ५.३.९ १.४०५.

अभिगमन ५.१.७४ २ ३५८.

अभिधान १.२.६४.१.२३३, ३०.२३३, ३१.

१९।१९।१९, ३३ २४२, २२ २९.९.

४३३, १५.४३३, ४ १४८.३ १५८, ३.

१५५ ४ ३२५

अभिधानलक्षणत्व ३ ३ १९ ३.१४६.

अभिधानार्थ २ १ ५१.७ ३१५.

अभिधेय ४ २ ५२ ५ २८२, ६६ १ २८५.

अभिधेयव्यक्तिवचनभाव १.२ ५१.१.२३३.

अभिनिवृत्ति ६.१ ८४ २ ५६.

अभिप्रायादि ५.१ ११९ ४.३६६.

अभिवादि° १ ४ ५३ १.३३३.

अभिविधि ३.३ ४४.१.१४१.

अभिसंबन्ध २ १ १ २ ३६२.

अभिहित २.३ १ १.४३१, ४.४४०, ७.४४२.

अभिति २ ३ ४६ ५ ४६३.

अभिहितत्व २ २.२४ ४.४३१

अभिहितलक्षणा २ ३ ४६ ३.४६२.

अभिहितार्थत्व २ २.२५.३.४३३.

अभूततद्भावग्रहण ३.१ १२.१.२३३, ५ ४.५०

१.४३६

अभूतपूर्व १ १ ५६.१३ १३७.

अभ्यर्हित २.२ ३४.४ ४३६.

अभ्यवहार्य ७ ३ ६९ १.३३३.

अभ्यस्त (पा. श.) ७ ३ ८७ १.३३८.

अभ्यस्त° (पा. श.) १ १ ५१ १०.१२९.

अभ्यस्तनिमित्त ६.१.३३ ३.२१९.

अभ्यस्तप्रसारण ६ १.३३.४.३२९.

अभ्यस्ताविधिप्रतिषेध ६ १ ६.१५.

अभ्यस्तसंज्ञा ६ १.५.१ १.

अभ्यस्तसिजर्थ ६.१ १८६.१ १११.

अभ्यस्तस्वर (पा. श.) ६.१ १८८.१.११३.

°अभ्यस्तस्वर° (पा. शा.) १ १ ५१ ८ १२८
 अभ्यास (पा. शा.) ६ १ १२ ६ १७, ८ १७,
 ७ ३ ५५ १ ३३०, ४ ५८ १ ३५२.
 अभ्यास° (पा. शा.) ८ २ ६ १३ ३१३, ७८.
 १ २१३.
 °अभ्यास (पा. शा.) ६ १ १०८ ७ १३
 °अभ्यासगुणः द्वि ६ १ ९१ २ ७६.
 अभ्यासदीर्घत्व ३ १ ६ १ ११.
 अभ्यासप्रतिषेधानर्थक्य ६ १ ८ २ १२.
 अभ्यासप्रसारणाप्राप्ति ६ १ ३३ २ २०.
 अभ्यासरूप १ १ ५९ २ १५५, ५ १५५, ६.
 १५६, ६ १ ४५ २ ३६
 अभ्यासलक्षणप्रतिषेध ६ १ ३० १ २८.
 अभ्यासलोप १ १ ५१ १० १२९.
 अभ्यासवचन ८ ३ ६४ १ २१२.
 अभ्यासविकार ३ १ ६ २ ११, ७ ४ ८२ २
 ३५७.
 अभ्यासव्यवाय ६ १ १३५ ६ १२.
 अभ्याससंप्रसारण ६ १ १७ १ २५
 अभ्यासादि ६ १ ८५ २ २ ६१
 अभ्यासादेशसिद्धत्व ६ ४ १२० २ २११
 अभ्यासार्थ ६ १ १६ ३ २५.
 अभ्युदय १ १ प्र. ११
 अम् (प्र.) २ ४ ८१ ३ २६, ८३ २ २१९, ६.
 १ ९३ ७ ७३, १०२ ४ ७९, ३ ६८ २.
 १६६.
 अम्° (प्र.) १ १ ६ २ १ २ १६३, ६ १ ५८ १.
 २, ३ ६८ १ १६६, ८ ४ ६३ १ २ ६५.
 °अम् (प्र.) ७ २ २३ १ २३०.
 अम् (अनुक.) ६ ४ ३७ २ १६.
 अमनुष्य ४ २ १०० २ २१२.

[illegible]

अथभिद्व २२ ३० ३ ४३५

अथविधारण २३ ५० २ ४३३

अथभिद्यत्व २१ १८ ३, ४४ ७६ २० ३३३

अथसिंदेह ३३ १३२ ५ १५१

अथसिंप्रत्यय ११ ४४ २ १०१, २ ६४ ७५
२३३

अर्थ ४ ३ ४० ३०३, ५ १ २५ १०३ १०३, ३ ३२
१ ४०५.

°अर्थ° १ १ ७२ १० ११३

अर्थपूर्वपद १ १ २३ ७ ११.

अर्थहस्तोदात्त १ २ ३२ १ २०९.

अर्थोत्तरपद ५ ३ ३२ ३ १०३

अर्थ ४.१ ४९ ७ २३१

अह (भा.)

अहनि ५ १ ७४ ७ ३१५, ७१ १ ३१३.

अह ३ १ १४.१० ८१, ९५ ७ ११, ५ १ १९
१ १३१२.

अहत् ५ १.१२४ २ ३०१

अह् (महा) १ १ ६५ ७.१११०, २ २८.१
२०५, ३ ११ ६ ७३३, २ ४ ८५ ६ ५०१,
६ १ २ १६, ७ ४ ८३ १ ३५८, ८ १
१८ २.३३३

अलघुत्व ७ २ २० २ २६८

अलघुधन्व १ ३ ११ ६.२०३.

अलम् (अ) २.३ १६ २ १५०

°अलं-र्व° १ २ ४४ ३ २१३, २ ४ २६ १.
४३८

अलमयत्वं ३ ३ १३२.५.१५१

अलादेश ३ ३ १२७ ६ १३०

अलादेशत्व २ ३ ६९.२.१६९

अलाभू° ५ २ २९ १ ३७६

अलिङ्ग १ १ ३८ ५.१५

अलुक् (पा. श) १.१ २३ ८ १३, २ ४ ६२
६ ४३१, ४ १ ८९ १ २००, ३ २०१, ५
१ २० २ ३१६, ६ ३ १ १ १५१, ८ २.
६९ १ ४३२.

अलुङ्परत्व १ २ ४९ २.२२५

°अलुङ्गर्थ ४.१ १ ५ १६२

°अलुङ्गनुक्रमण ६ ३ १४ २.११६

अलुङ्गचय ४ ३ २४ २ ३०६

अलुङ्गिजान ५ २ १२ १.३७४.

°अ.उ.न्त.३° १ १ शि ५ ८ ३१९.

अलोन्त्यनियम ८ २ ८२.२ ४३५

अलोन्त्यनिवृत्त्यर्थ ८ १ १.१ ३६१.

अलोन्त्यविधि १ १ ६५ २ १७०.

अलोन्त्यरय (पा. सू) १ १ ३.३.३१, २१.
१४ ७६, ५२ १.१३०, ५४ १.१३१.

अलोप ७ ३ ५४ ४ ३३०, ८ २ ३८ २.४०३.

अलोपदर्शन ४ ३ २२ २.३०१

अलोपप्रतिषेध ८ २ ७ २ ३१९

अलोपलक्षण १ १ ६५ १ १६९, ७ २ २९.१३८,
६ १ ११६.१.१७२

अलोपलया ४ १ ४८ ५ २३५.

अलोपल्यतर २ २ ३६ ६ ४३५.

°अलोपार्थ ५ ४ ४२ १ ४३६, ६ ३ ३५ ९ १५५

अलोपीयत् २ २ ३४ ८ ४३६

अलोप १ १ ४.७.५१२, ६ १ १३ ८.३१, ४ २२.
६ १३८, ११ ११०, ५६ २.२०४.

अलोप° १ १ ५८ ७ १५१, ६ १.९१ ८.७१२.

°अलोप १ ४ २ ९.३०६, ६ ४ २२ १३ १११,
४८ १ २०३.

अर्चि (पा. श.) ७.३.५९.३.३३२.

अर्ति (पा. श.) १.३.२९.२.२८२.

अर्ति° (पा. श.) १.३.२९.२.२८२.

अर्थ १.१ प्र. १, ६८.१.१७५, २.१७६, २.६४.१९.२३७, ३.७८.१.२९३, २.१.३६.४.३८८, ५१.२.३९४, ३.१.२५.२.३०, ३.१६१.१.१६५, ५.२.१.३५.३.४०१, ३.७४.१.४२४.

अर्थ° १.१.६०.१.१५८.

अर्थगति १.१.६८.१.१७५, ४.१.७६, २.५१.२.२३७, ३.२३७, ३.१.४.२५४, २.१.३०.१.३८५.

अर्थग्रहण १.१.११.५.६७, २.१.३०.१.३८५, ४.१.१.३९१, ३.१.२.१.४२३, ७.२.९८.१.३०६.

अर्थतः (अ) १.३.१०.५.२६८, २.३.२३.२.४१९.

अर्थदर्शन १.१.शि.५.९.३०, १.५.३१.

अर्थनियम १.४.२१.३.३३२, २.२.२४.१.४.४२४.

अर्थनिर्देश ४.३.१४३.२.३२४, ८.१.९.१.३६७.

अर्थनिर्देशार्थ १.१.४४.३.१०२.

अर्थनिवृत्ति १.१.६८.२.१७६.

अर्थपौर्वापर्याभिधान २.२.२९.५.४३५.

अर्थप्रयुक्त १.१.प्र.१.८.

अर्थभाव १.२.४५.१.१.२३५.

अर्थवत् १.१.शि.५.९.३०, २०.५.७५, २.४५.१.२.१३, १०.२.२०, ४.१.३९.३०३, ३.

१.४४.२.१३, ८३.२.१.४.३०.३.१७८.

अर्थवत्ता १.२.४५.३.२३२.

अर्थवत्त्व १.२.४५.३.२३२, ३.१.३०.२.२३, ८.५.६.२.४३८.

अर्थवत्त्वादेश ७.१.२७.२.२६.

अर्थवत्त्वादेशप्रतिपत्त्यर्थ ७.४.३०.३.१३.

अर्थवत्त्वसमुदाय १.२.४६.२.२३८.

अर्थवद्ग्रहण १.१.१३.१.३०, ७.२.३.३०, ७.

४.८१.३.२६, ३.४.७७.२.१३, ५.१.

२२.१.३३८, ६.१.६७.२.१३, ४.१.११.

१८०, ७.१.१.१८.२३८, ८.२.८५.२.

४१७, ३.५६.२.४३८, ४.१.६.१.४३८.

अर्थविप्रतिषेध १.२.६४.१.२.३३८.

अर्थविशेषलक्षण ४.१.८५.१.०.२३२.

अर्थविशेषासंप्रत्यय ४.१.८८.२.२३२.

अर्थसंज्ञाकरण १.१.४४.१.१.३१.

अर्थसामानि ३.१.४०.३.२८.

अर्थसंप्रत्यय २.२.२९.१.२३१.

अर्थसंबन्ध १.१.प्र.१.६८.

अर्थसामान्य ४.४.७६.२.३३३.

अर्थान्तिदेश १.२.५८.३.२३८, ६.३.३४.३.

१५२, ७.१.७४.३.२६८.

अर्थान्तिशयविवक्षा ८.१.१२.१.३३०.

अर्थानुपपत्ति ४.३.४२.२.३०९.

अर्थानुपलब्धि १.१.शि.५.९.३१.

अर्थान्तरगमन १.१.शि.५.९.३०.

अर्थान्यत्व ३.३.१५१.१.१६८.

अर्थभाव ३.१.४०.४.३३, ५.२३.

अर्थाभिधान ३.१.२.५.२३, ४.१.८२.१.२३५, २.२३४, २.१.१.२३१, ८.१.४.५.३६५.

°अहोप° ६१९१ ५ ७१.

अहोपार्थ ६४१३५ १ २३५

अहोपार्थ ११५६ २ १३१, ५ १३५

अव् (आदे) ६१८३ २ ५१

°अव् (आदे) ६१११५ ३ १६.

°अव° (आदे) १३१० ५ २६८, ४ २.१३.

३६८, २५ ३११, ६११२ ९ १३, ४५

५ ३६, ८२ ६ २ ३६

अव (उप.) १३१०.१२ २६९, ५१ १.२१३,

८ ३१.२ ५२५

अवश्यत्व ४११४७ ७ २६१.

अवकाश २३१ ११ ५३

अवक्षेप ६.३७३ १ १६९.

अवग्रह (पा. श) ८२१६.५.३६७.°

अवग्रहदर्शन ४२३६ ५.२७८

अग्रहादेश ६.१.१२३ २ ८७.

अवचन ११९ ३ ६२, २१५.३३, २७.१०

३६, ६५.८ १३३, ६९ ३.१७८, २४५

७.२१९, २१२ ३ ३७५, १८.२.३६९,

३० १ ३६५, ३९० ५ ५७, ४७९ ३

५६, ३१३.७८, १० ९, २७.२.३७,

३१९० २ ७६, ३.२०.३ १७, ४३.

६६ ५ ३११, ५२११६ १ ३६८, ६.१.

२.१.५, १७४ ३ १०८, ४५२ ५ ३०२,

१६३.१.२३३

अवदाता ४.१४८ ९ २२०

अवधारण २१२ ५.३७६, ९.३७६, ६.१ ६९.

६.५९, ४१३५ २ २३५, ८१.७० १.

३६१, २.२ ३६३.

अवधारणप्रतिषेधार्थ ७ २.२६ १.२८९.

अवधारणाप्रसिद्धि ८४३२ १ ५६१

अवधारणार्थ ४२१३३.२.३०३, ७.४ ३५.२.

३५०.

अवधार्यमाण ८१.१२.५.३६९.

अवन्त्यादि (ग) १२४९ १.२२५, २ २२५,

४११७७ १.२७०.

अवयव ११.शि ४९ २५, ७२ १८.१६, ४.

३.५.३१५, ४.३.१३२ ५.३३९, १५५.२.

३२५, ६११ ७.२१, ८४ ५.५७, ८.३.

६५ ५ ५३३.

°अवयव ४३१३५ १.३२२, १५५.१.३२२.

अवयवग्रहण १.१५१.७ १२७, ३७.५ २६३.

अवयवतत्पुरुषत्व २११.३०.३७३

अवयवत्व ४१.७९ ३ २३३.

अवयवमात्र ४२१२४.१.२९९.

°अवयवयुक्तत्व ४.३.१५५.१.३२२.

अवयवविधान २.२.३.१.५०७, ५२४२.१.

३७९.

°अवयवशब्द ४.३१५५.३.३२५.

अवयवषष्ठी ८३.५९ ३ ५३२

अवयवषष्ठ्यादि ११.४९ २ ११८, ३.११८.

४१.२.१७८

अवयवसंख्यातः (अ) २१.१ ३ ३६५.

अवयवस्त्रीविषयत्व १४३ ५ ३१५.

अवयवान्यत्व ४१९२ ७ २३६.

अवयवार्थवत्त्व १.२४५ २.२१५.

अवयविन् ५.२.४२.१ ३७९.

अवयवैकात्त्व ६.१.१.७. ११११.

अवयस् ५.१ ८४.१.३५९.

अवयस° ५.४.३६ ६.५३५.

अर्चि (पा. श.) ७.३.५९.३.३३२.

अर्ति (पा. श.) १.३.२९.२.२१२.

अर्ति° (पा. श.) १.३.२९.२.११२.

अर्थ १.१.प्र.२.६, ६८.१.१७५, २.१७६, २.
६४.१९.२३७, ३.७८.१.२१३, २.१.३६.
४.३८८, ५१.२.३१४, ३.१.२५.२.३३,
३.१.६१.१.१६५, ५.२.१.३५.३.४३१, ३.
७४.१.४२४.

अर्थ° १.१.६०.१.१५८.

अर्थगति १.१.६८.१.१७५, ४.१.३१, २.५१.
२.२१७, ३.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.
३०.१.३८५.

अर्थग्रहण १.१.११.५.६७, २.१.३०.१.३८५,
४१.१.३९१, ३.१.२.१.४२३, ७.२.९८.
१.३०६.

अर्थतः (अ.) १.३.१०.५.२६१, २.३.२३.२.
४१९.

अर्थदर्शन १.१.शि.५.९.३०, १५.३१.

अर्थनियम १.४.२१.३.३१२, २.२.२४.१.७.
४२४.

अर्थनिर्देश ४.३.१४३.२.३२४, ८.१.९.१.
३६७.

अर्थनिर्देशार्थ १.१.४४.३.१०२.

अर्थनिवृत्ति १.१.६८.२.१७६

अर्थपौर्वापर्याभिधान २.२.२९.५.४३५.

अर्थप्रयुक्त १.१.प्र.१.८.

अर्थभाव १.२.४५.१.१.२१०.

अर्थवत् १.१.शि.५.९.३०, २०.५.७५, २.४५.
१.२१७, १०.२.२०, ४.१.३९.३०३, ३.

१.४४.२.११, ८२.२.१.४.३१.२.
१३०.

अर्थवत्ता १.२.४५.१.१.२१०.

अर्थवत्त्व १.२.४५.१.१.२१०, ३.१.३०.२.३१,
८.३.५६.२.२१०.

अर्थवत्त्वादेश ७.२.२७.२.१०.

अर्थवत्त्वादेशप्रतिषेधार्थ २.४.३०.२.३१.

अर्थवत्त्वमुद्राय १.२.४५.१.१.२१०.

अर्थवत्त्वग्रहण १.१.११.५.६७, २.१.३०.१.३८५, २.

४.१.३९१, ३.१.२.१.४२३, ७.२.९८.१.३०६.

२.२.२४.१.७.४२४, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

१.३.२१७, ३.२.२२७, ३.१.४.२५५, २.१.३०.१.३८५.

°अहोप° ६१ ९१ ५ ७९.

अहोपार्थ ६४ १३५ १ २३५

अत्रविधि ११ ५६ २० १३९, ५ १३५.

अव (आदे) ६१ ८३ २ ५९

°अव (आदे) ६१ ११५ ३ ८९.

°अव° (आदे) १३ १०.५ २६८, ४ २ १३.

३६८, २५ ३९१, ६१ १२ ९ १३, ४५

५ ३६, ८२ ६ २ ३८९

अव (उप.) १३ १०.१२.२६९, ५१.१ २८३,

८३ १.२.५५

अवश्यत्व ४१ १४७ ७.२६९.

अवकाश २३ १ ११ ५१३.

अवक्षेप ६.३७३ १ १६९.

अवग्रह (पा. श) ८२ १६.५ ३९७ .

अवग्रहदर्शन ४२ ३६ ५ २७८

अषडादेश ६१ १२३ २ ८७.

अवचन ११ ९ ३ ६२, २१ ५.७३, २७.१०.

२९, ६५.८ १७३, ६९.३ १७८, २ ४५.

७ ७९९, २१ २ ३ ३७५, १८.२.३८९,

३० १ ३८५, ३९० ५.५७, ४ ७९ ३.

५९६, ३१ ३.७८, १०.९, २७ २.३७,

३१.९० २ ७०, ३२०.३ १५७, ४ ३.

६६ ५ ३९९, ५ २ ११६.१ ३९५, ६ १.

२.१ ५, १७४ ३ १०८, ४ ५२ ५ ३०२,

१६३ १.०३३.

अवदाता ४१ ४८ ९.२२०.

अवधारण २१ २ ५ ३७६, ९.३७६, ६१ ६९.

६.५९, ४१ ३५ २ २५५, ८१ ७०.१.

३८९, २.२.० ३८३.

अवधारणप्रतिषेधार्थ ७ २.२६ १.२८९.

अवधारणाप्रामाद्वि ८४ ३२ १.५६९.

अवधारणार्थ ४२.१३३.२.३००, ७.४ ३५.२.

३५०.

अवधार्यमाण ८१.१२ ५ ३६९.

अवन्त्यादि (ग.) १२ ४९ १.२२६, २.२२६,

४१ १७७ १.२७०.

अवयव ११ १४.९ २५, ७२ १८.१८६, ४.

३.५.३९५, ४ ३.१३२ ५.३२९, १५५.२.

३२५, ६१ १७ २९, ८४ ५.५७, ८.३.

६५ ५.५३.

°अवयव ४३ १३५.१.३२२, १५५.१.३२२.

अवयवग्रहण १.१ ५१.७ १२७, ३७ ५.२६३.

अवयवतत्पुरुषत्व २.१ १.३०.३७३.

अवयवत्व ४१ ७९ ३ २३३

अवयवमात्र ४.२.१२४.१.२९९

°अवयवयुक्तत्व ४.३ १५५.१.३२२.

अवयवविधान २.२ ३.१.५०७, ५.२.४२.१.

३७९.

°अवयवशब्द ४.३ १५५ ३.३२५.

अवयवषष्ठी ८.३.५९ ३.५३९

अवयवषष्ठ्यादि ११ ४९.२.१९८, ३.१९८.६.

४१ २.१७८

अवयवसंख्यातः (अ.) २१.१ ३.३६५.

अवयवस्त्रीविषयत्व १४ ३.५.३९५.

अवयवान्यत्व ४१.९२ ७.२२६.

अवयवार्थवत्त्व १.२ ४५ २.२१७.

अवयविन् ५.२.४२.१.३७९.

अवयवैकात्त्व ६.१.१.७. ११११.

अवयस् ५१.८४ १.३५९.

अवयस° ५४.३६ ६.५३५.

अन्वाधस्याद्वचन ७.४ ३५ २ ३५०.

अषष्ठ्यन्तवचन १ २ ४४ १ २१६

*अषाढा (ज्यो) ४ ३ ३४ २ ३०८

अषोपदेशार्थ ८ ३ ६४ २ ४४२.

अष्टका ७ ३ ४५ १ ३२६.

अष्टन् (स) ६ १ १७२ १ १०७, ३ ४६ २ १६१

अष्टन्° (सं) ७ २ ८४ १ ३०४.

*अष्टन् (सं) १ १ २४ २ ८३.

अष्टाचत्वारिंशत् (स) ५ १ ९४ ४ ३६०

अष्टा° ५ २ १२२ १ ३१९

अस् (धा)

अस्ति १.१ प्र २.१, २ ६४ ४०.
२४३, ५० २४३, २ ३ १ १ ४४३, ३.
२.१२३.४ १२३, ८ २ १ १ ३८५

सन्ति ३ २ १२३ ५ १२३

स्यात् १ २ ६४ ४९ २४०, ४ २३ १३.
३२५, ५४.२ ३३९, ३ १ ४०.७ १८.

अस्यति १.३.२९ ३.२८२

अस् ५ ३.३५.१.४०६

अस्° (अनु) २ ४ ५४.१०.४८७.

असंयोगपूर्व ६ ४ ८२ २ २१०

असंसर्गार्थ ३ २ १२७ १ १२९.

असंसृष्ट ४.४ २४.२ ३३०

असंहित १.४ १०९ १.३५४, ७.३५५, १.
३५६.

असंख्य १.१.३८ ५ १५

असंज्ञा ४ २ २१ २.२७५

असंज्ञिधत्व १.१.४९ ३ ११८

असंनिधान १.४ १०९.७.३५५

असंनियोग ३.१.३ २ ६३

असनिहित ४.३.१२०.१.३१८; ५.२.१३५.
३.४०१.

°असन्त ६ ४ १४.१.१८३.

असमर्थ ४ १ ८२.१.२३४.

असमर्थत्व २ १.१.१३.३६८; २०.३३०; २
१४ ३.४१५.

असमर्थसमास २.१.३५.१.३८५.

असमस्तवत् १.१.७३.७.११०.

असमानकर्तृक ३.१.७.७.११३.

असमानाङ्गप्रतिषेधार्थ ६.१.१०८.१.८३.

असमानाधिकरण २.२.२४.१६.४२१.

असमानाधिकरणार्थ ६.३.३६.१.१५६.

असमातिवचन ५.३.६७.५.४१०.

असमावेश १.४.१.३.२४३; ३.४.६७.५.१७३;
५ २ ९७.२.३१५.

असमास १ २.६४.१०.२३५; २.१.३५.६.
३८७, २.२९.१.४३१; ६.३.१.३.१११;
८ १.५ १.३६६.

असमासग्रहण ५.१.२०.१.३४५.

असमासनिर्देश ७.१.३.३.२४२.

असमासान्तप्रतिषेधार्थ ८.४.११.१.४५६.

असमासार्थ २.१.४.१.३३७.

असमूह ४ २.४९.१.२८१.

असंप्रत्यय १ १.१.२.३८; २.३.३.८१; ४.४.४.
१११, ७.१.१.१८२; २.१.३.१११; ७.१.
९० २ २७२; २.३.७.२.२१३.

असंप्रसारण १.२.१.८.११२; ६.१.१०८.२.
८६.

असंप्राप्तवचन २.१.२.४.४२७.

असंभव १ १ ६८ १.१७५; ४.१.१२.३००, २
२.३०७.

असरूप १.२.६८.१ २१८, ३ १.९४ १ ७८, ३.
७८.

असरूप° १ ३.९.२० २६५.

असरूपत्व १.२.६४ २६.२१०.

असरूपनिवृत्त्यर्थ ३.२ १५० २.१३४

असर्वद्रव्यगति १.२ ६४.४३.२१३, ८ १ ४.
७ ३६६.

°असर्वलिङ्गा १ ४ १ ४१.३०३

असर्वविभक्ति १ १.३८.१ ११.

असह्य ५ ३ ५२ ३ ४१२.

°असाधुप्रयोग २ ३ ३६.२ ४५८

असि (यु सा) १ ४.१ ३२.३०३.

असि° (यु. सा) १ ४ २३ १३ ३२५.

असित° ४ १ ३९.१ २१६.

असिद्ध १.१.१२ ५ ६१, २ ४ ५४.३ ४८७, ८
२ १.१.३८५.

असिद्धत्व १ १.१२.१ ६८, ५७.५.११७, ६.१.
८६ ४.६६, ४ ८९ ३.२१३, १०४ २
२.१५, २२ १०.११५, १२० ५ २१८.

असिद्धवचन १ १.५७ ३ ११६, ४ २४१२४
६.१.८६.१ ६५, ३ १५१८, ६ ६६, ४
२२.१.१८७, ८ २.१.८ ३८३.

असिद्धविज्ञान ८ २ १ ४.३८६

असिद्धविज्ञानार्थ ८.२.१ ५ ३८६

असिद्धविपर्यास ३ ३ १३३.८.१६०

असुद्ध (आदे) ७.१.९.२ २७१.

असुद्धविधि ७.१ १९.२३१.

असुजन्तत्व २ २ २५.२.४३७.

असुद्ध ७ २ १३ १.२८६.

असुप् ७ ३ ५५ १ ३३०, ८ २ ६९ १ ४१२

असुबन्तत्व १ ४ २१.२.३२१.

°असूयक ८ २ ८३ १.४१६.

असूया° ८ १.८.१.३६७.

असूयादि ८ २ १०३ १.४२०.

अस्ति° (पा. धा.) १ ३ १.५ २५५, ३.१.४०.१.
४८

अस्तिक्षीरादिवचन २ २ २४.२१ ४२५

°अस्तिलोप° ६ ४.२२.५ १८८.

अस्तु° ६ ३ ७०.१.१६७

अस्तेयार्थ ३ ३.५८.२.१५१.

अस्त्यर्थ २ २.२४ १५.४१२, ३.३.१३३.५.
१६०

अस्त्री ४ १.१६३ ७ २६६

अस्त्रीपूर्वपदविवक्षितत्व ६ ३ ४२.३.१५७.

अस्त्रीसंज्ञाप्रतिषेधार्थ ३ १ ११२.२.८५.

अस्यर्थ ६ ३.३६ १.१५६.

अस्थानिवृत्त्व १.१.५७ १९.११६.

अस्थ्यादि ७ १ २३.४ २११.

अस्थ्यादि° १ १ ७२.२४ १८३.

अस्मद् (स. ना.) १.२.५८ ५.२३०, ४.१०८.
४ ३५२.

°अस्मद् (स. ना.) १ १.६३ ९.१६८, ३ १०.
२७ २७१, ४ १०८ ३ ३५२, ६ ३५२, ४.
३ १ ३०२, ५.२ ३९ १.३७९, ८ १.
२६ १ ३७३, ७.१.२६.२.२५०.

°अस्मद्° (स. ना.) १ १ ७२ २४ १८३, ४.
१०८.१.३५१, ६ १.१६१ २.१०२, ४ १.
१० १८०, १३० ६ २२२, ८.१.७२ ३.
३८३.

°अस्मदन्य १ ४.१०८ २.३५२.

°अस्मदादेश २ १ १.११ ३६७, ८.१.१८ ५.
३७३.

°अस्मदादेशप्रतिषेध २११५ ३६६

°अस्मदग्रहण ७२९८१ ३०६

अस्यतिग्रहण ३१५२१ ५५

अस्वतन्त्रत्व १४५४१०३३२

अस्वतन्त्रप्रयोजकत्व १४५५१ ३३१

अस्वरितार्थ ३२३२ ३०२१६

अहन् (का प) ४२४३१ २७१; ५३२२.

१०७, १०७, ४८८१ १११, ८२

७१३११, ६८१ १११

अहर्ग्रहण ५४८७१ १११, ८२७३ ३१५.

अहल ७३७७१०३३४

अहिंसार्थ १०४५२ ७ ३३३, ३४३७२१७६

अहीन २०१२४२०३८३, ३०३८३

अहीने द्वितीया (पा. सू) ६२४७१
१२६

°अहो (अ) ८१७२६०३८३

अहोरात्रप्रतिषेधार्थ ३३१३६३१६२.

अहोराविधि ११६३५१६६.

आ

आ

आङ्ग्रहण

आ ३४ २६ ३ १७४, ५२ १४.१ ३७२, ६
४ २२ १६ ११३

आक् (आग) ६१ १२ ६ १७

आकार १ १ १ १३ ११, २ ३७ २ ३१०. •

आकारग्रहण ३ ४ ११० १ १८७, ७ ४ ४७.१.
३५१.

आकारग्रहणार्थ १ १ शि १ १ ११

°आकारनिवृत्त्यर्थ १ १ ४८ १ ११७

आकारप्रकरण १.१ ६३ ८ १६८, ७ १.८६
१ ७७१

आकारलोप १.१ ३९ १४.११, ५८.५ १५२,
४ २ १७ ३०९

आकारान्त १ १.५६ २४ १३०, ६.१ १७२.१
१०७.

आकाल ५ १ ११४ १ ३६३, २.३६३

आकिनिच् (प्र.) ५ ३ ५२ १ ४११.

आकृति ७ १ ७४ ५ २६१

आकृतिग्रहण १ १ शि. १ १३ १८, ६९ ७
१७३

आकृतिवाचित्व १ २ ६९.२ २५०

आकृत्यभिधान १ २ ६४ ३५ २४२.

आकृत्यसंप्रत्यय १.२ ६४ ४२ २४३.

आकृत्युपदेश १ १ प्र १८ १३.

आक्रोश ३ २ १२६ ६ १२८

आखुह्न ३ २ ८४ ४ १११.

आख्या ४ १ १५ ५ २०९, ४८ १.२१७

आख्याग्रहण १ ४ ३ १ ३१३.

आख्यात (पा श) १.२ ७३ २.२१०, २.१.
१ ९ ३६७, ४.५४.५ ४८३

°आख्यातग्रहण ४.३ ७२ १ ३३३.

आख्यातानुपयोग १ ४.२९.१.३२१.

आख्यान ३.१ २६ ६ ३४, ७.३३.

आख्यायिका ४ ३ ८७.१ ३१३.

आगणान्तत्व ६ १ ६ २ ११

आगम (पा श) १ १ २० ५ ७५, ३ १.३.६
१७.

आगम° (पा. श) ४ १ ३६ २.२१५, ३ २३५.

°आगम (पा श) ३ १ १.४ १२, २.२.४.

आगमानुदात्तत्व ३ १ ३४ ६ ४४.

आगमानुदात्तार्थ ३.१ ३ ५ १३, ४ १०३.३.
१८६

आगमि (पा. श) १ ३ २१ २ २८०

आगस्त्य° २ ४ ७० १.४१४.

आग्नीध्र° ५ ४ ३६ ५.४३५

आङ् (उप) १ ३.२०.१ २७१, २१ ६.२८५,
२२ १.२८३, ३ १ १०० १.८३, ६ १.
१०८.९ ८३, १२६ १.८३, ७ ३.७५.१.
३३४

आङ्° (उप) ६ १ ७४ १ ५१, १०८.७ ८३.

°आङ् (उप) ६ १ ९५ १ ७६

°आङ्° (उप) २.२ १८३ ४१६

आङ्गशास्त्रातिदेश ६ ४ ६२.४.२०७

आङ्ग्रहण ६ १ ८५ १९.६३.

आहूषपूर्व ५.२.१४.१ ३३३.
 आहूषपूर्वात् ६.१.२८.१ २८.
 आहूषलोप ३.१.२६.१ ३५.
 आहूषविधान ३.१.४६.३ ५३.
 आहूषत्वात् (पा. सू.) ५.१.१२०.१.३६९.
 °आहूषरि (पा. श.) ३.२.१.७.१६.
 आहूषार १.१.५.७.१०, ३.१.११.३ २९.
 आहूषार्य ४.१.४९.६.२२१.
 आहूषार्य° १.१.४४.१७.१०५.
 °आहूषार्य ५.१.९.३ ३०.
 आहूषार्यदेशशीलन १.१.४४.१७.१०५.
 आहूषार्यचार १.१.१.४.३३.
 आहूषार्योपसर्जन ६.२.३६.१ १२५.
 आहूष (आग) ६.१.८५.२८.६३, ९५.१ ७६,
 १०८.६ ८३, ७.१.६.३.२३, ४.२.३३.
 °आहूष (आग) ३.४.२.४.१६९, ६.४.१.९.
 १८०.
 °आहूष (आग) १.१.६२.१.१६३.
 °आहूषविधि ६.४.२२.५.१८८.
 आहूषक (परि) १.४.२३.९.३३३.
 °आहूषाद्विग्रहण १.१.७२.९.१८५.
 °आणव्यत्यादिनिवृत्त्यर्थ १.३.१.१२.२५९.
 आणव्याः (पा. सू.) १.१.६७.१०.२९३.
 आहूष ६.४.६४.२ २०३, १.४.०.१.२३३.
 आहूष° १.१.३.१.३३.
 आहूषि (पा.) ५.२.३२.१.४०९.
 आहूष १.१.३८.८.९८, ३९.११.९९, ६.१.४५.
 १.३३, ४८.१.३३, ५०.१.३३, ४.२२.
 १.१३३, ४२.१.१३३, ७.१.१.१८.
 १.४.२.१३.३३८, ६.३.६८.१.१६६,
 २.१.६६.

आहूषादि ७.१.८२.३.२३०.
 आतिशयिक २.१.६९.६.४०३, ७.४.०५.
 आत्मन् १.३.६७.८.२३२, ६.३.५.१.१३३, ४.
 १.४.१.१.२३३.
 °आत्मन् ३.२.२६.१.१०२.
 आत्मनेपद (पा. श.) १.३.६०.४.२८६, ६.७.
 ६.२३३, ४.१.३.७.३०३, ५.३.१.३.३३,
 २.४.८५.२.४३३, ३.१.८७.१.८.७३, ४.
 ७९.१.१८२, ७.२.३६.३.२३३, ५.८.३.
 २३३, ५.९.३.२३३.
 आत्मनेपद° (पा. श.) ३.१.८७.४.६३.
 आत्मनेपदग्रहण १.४.१०१.१.३५०.
 °आत्मनेपदग्रहण ३.४.२.१.१६३.
 आत्मनेपददर्शन १.३.६२.५.२३३.
 आत्मनेपदनियम १.३.७९.४.२३३.
 आत्मनेपदपर ७.२.५९.२.२३३.
 आत्मनेपदपरप्रतिषेध ७.२.३६.२.२३३, ५.८.
 २.२३३.
 आत्मनेपदप्रतिषेध १.२.१.६.१६३, ३.६.२.२.
 २३३, ७.९.२.२३३.
 आत्मनेपदप्रतिषेधार्थ १.३.६७.७.२३३.
 आत्मनेपदभाव १.३.६२.३.२३३.
 आत्मनेपदवचन १.३.१२.१.२३३, ४.२.३५,
 ६०.२.३५, २.४.७९.१.४३५.
 आत्मनेपदविधान १.३.६७.१.२३३.
 आत्मनेपदविधि° १.३.१०.६.२३३.
 आत्मनेपदविध्यर्थ ३.१.४०.२.४३.
 आत्मनेपदविषय १.३.१२.७.२३३, ७.२.३६.
 ५.२३३.
 आत्मनेपदाभाव १.३.६०.१.२८५, ४.२.३३.

आत्मनेपदार्थ ३१ ५.१.१३, ५२.१.५५.
 आत्मनेभाष ६ ३.८.१ ११३.
 आत्मसंयोग ३१ ८७ १ ६८
 °आत्व १.१ २७ ११ २६.
 °आत्व १.१ ५६ २१.११, ६१ १२.१०.
 १३, ७४ ८३ २ ३५८
 आथर्वणिक ४ ३ १३१.२ ३२०.
 आदधान ३ २ ८४ ४.११३.
 आदि १ १ ७१ २ १८२, ५२ ४९.१ ३८३, ६.
 १ १६१ ३ १०२, ४ १०३, १६२.३.
 १०३, ४ ४९ ३ २०१, १४८ १.२२७,
 ७४ ४७ २ ३५१.
 आदि ०.१ १.२१.६ ३३ ४६ ४.१११, ६.१.
 १३ १३ २३.
 आदिकर्मन् ३.२ १०२.३.११३.
 आदिग्रहणानर्थक्य ६ ४.१४१ २.२२५.
 आदिचतुर्थत्व १ १ ५८.५ १५३
 आदितत्त्व ६ १ ८५.१७ ६३.
 आदित्य (दे) ६ १ ८.३.१३.
 आदित्यवत् १ २.६४ ५६ २३६.
 आदिपत्व ३ १ १२९.१ २२.
 आदिरन्त्येन सहेता (पा. सू.) १.१.७१.१.
 १८२.
 आदिलोप १ १ ६७.५.१७३.
 आदिवत्त्व १.१.२१ ७.७८, २ ४ १.११३, ४५.
 १४.२२१, ६.१ ४५.२ ३५.
 आदिविकार ६.१ २.४ १६.
 आदिवृद्धि ७.३ १०.१ ३२०
 आदिशेषनिमित्तत्व ७ ४.६०.२ ३५३.
 आदिशेषप्रसङ्ग ७ ४.६१.२.३५४.

आदिष्ट ४.१.१५८.३.२६४, २.९१.३.२८८,
 ३.१५.३.३०४, २३.५.३०५.
 आदेश परस्य (पा. सू.) १ १.५४ १.१३१.
 आदेश (पा. शा.) १.१.५.५ ५५, ५०.१७.
 १२५, ५१.४ १२६, ७ १२७, ५७.१४.
 १२९, ५९.१.१५५, ३ १०.२७.२७१, ३.
 १ ८३.५.६३, ४ १.७८ ३.२३०, ६.४.
 १३०.२ २२१, ७ १ २७.१ २५१, ३३.३.
 २५३, ४.२५३, २.१०७ २.३१२, ८.२.
 ४२.१.३१५, ३.१.१.४२४, ४.६८.२.
 २६६.
 °आदेश १.१.५६ ८ १३५, ४.१ ३६.२.२१५,
 ३ २१५.
 आदेशत्व ६.४.१३०.३.२२१.
 आदेशनिमित्तत्व ३.२.१२४.६.१२६.
 °आदेशप्रत्ययत्व १.१.५६.१ १३३.
 आदेशप्रतिषेध १.१.५७.२४.१५०, २ १ २.
 १६१.
 °आदेशप्रतिषेध ६ ४ ६२ ३.२०७.
 आदेशप्रतिषेधार्थ ६.१.६० २ १०, ८४.६.
 ५८, ८.२.४२.१.४०६.
 आदेशप्रत्यययोः (पा. सू.) ८.३.५९.१.
 ४३१, ३ ४३२.
 आदेशप्रसङ्ग ८.३.३७.२.४३१.
 आदेशलक्षणप्रतिषेधार्थ ६.१.८६.१.६५.
 आदेशवचन २.४.३२.३.४८१, ४९.२.४८६,
 ३.२ १०७.२.११३, ४.२.३.१६१, ४.३.
 २.१.३०३, ६.१ १३.४.२५, ८५.१.५११,
 ७.१.३३ १.२५२, ४ ९.१.३१७.
 आदेशसंप्रत्ययार्थ १.१ २१.४.७५.
 आदेशादित्व ६ ४.१२०.३.२१८,

आदेशानुपपत्ति ३.२.१२४ १ १३५, ४.१३६,
४ १ १५८.१ २६३, २ ९१ १ २८८, ३
१५ १.३०३

आदेशार्थ ६ १.६१ १ १०

आदेशिन १.१ ५६ ८.१३५

आदेश्यत्विधिमतिषेध १ १.५६ ७ १३५

आद्गुण ६ १.९१ १ ७९, १०८ ७ ८३

आद्गुण ६ १ १०२ ३ ७९

आद्गुणाप्रसिद्धि १ १ १२ ५ ६९

आद्यक्षरलोप ५ २ ५१ १ ३८४

आद्यचविशेषणत्व ७ ३ १ ३ ३९६.

आद्यन्तवत्त्व १ १ ११ ३ ६७

आद्यन्तवद्भाव १ १ २१ १ ७६.

आद्यन्तवद्भवन १ १ २१ १ ७६

आद्यन्तविधान १ १ ४६ १ ११३.

आद्यपवर्ग ३ २ १०२ ५ ११४

आद्यादि (ग) ५ ४ ४४ १ ४३६

आयुदात्त ३ १ ३ ८ २८, १४ १०, ४ ३ १४०.
१.३२३

°आयुदात्त ६ १.२२३ ३ १२०.

आयुदात्तत्व ३ १ ३ १ ९६, २ २६, ७.८, ६

१ ५.२ १३, १८७ १.११३, २०७ १

११७, २ १२१ १.१३४, ४ १४९ ८

२३८.

आयुदात्तनिपातन ६.१.१६७ १.१०५, ३.

१०५, ७.२ ९९ २ ३०७

आयुदात्तप्रकरण ६.२.९१.१.१३२.

आयुदात्तवचन ३.१ ३.३ ७, ६ १ २०४ १

११६.

आयुदात्तार्थ ३ १ ३.२०, ४ १.४४ १.२१४.

आद्भवन ७ ४.३५.२.३५०.

आधान ४ ३ १२०.१० ३१९.

°आधार ३ ३.१२१.१.१५५

आधिक्य ५ २ ४५ १.३८०.

आनङ् (आङ्.) ६.३.१ १.१४१.

आनन्तर्य १.१.७.६ ५९.

आनन्तर्यवचन १.१.७ ७.५९.

आनन्तर्यविज्ञान २.१.१ १६.३६९

आनन्तर्याप्रसिद्धि ८.१.७२.१.३८२.

आनन्तर्यार्थ १.१.६७.१.१३२.

आनन्त्यार्थ ७ २ ३.३.३९.

आनप्रतिषेध ३.४.७९.१.१८२.

आनिलोद्ग्रहणार्थक्य ८.४.१६ १.४५६.

आनुपूर्व्य २ २ ३४.६.४३६, ६.४३६, ८.१

१२ ३.५६९.

आनुपूर्व्यवचन १.४.१०१.२.३५०.

आनुषक् (वै. शा.) ७.३.८७.० ३३६.

आने मुक् (पा. सू.) १.१.६७.८.१७३.

°आने मुक् (पा. सू.) ६ ४ १.१०.१८०.

आन्तरतम्य ७.१ ९६ ६ २७५, २.८४.१.००४

आन्तरतम्यनिवर्तकत्व ७.३.१.०.३१६.

आन्तर्य १.१ ५०.१३.१२९.

आन्वभाव्य १.१.१.१.११.१८, ६२.११.

१६३, ५ २.५९ ४ ३८६.

आप् (प्र.) १ १.२७.१०.८२१, ६५.५.१७०, २.

४ ८२.१ ४८८.

°आप् (प्र.) १.४ २.१२.३०७, ४.१ ३.८.

२००.

°आप् (प्र.) १ ४ ६०.६ ३२३, ४.१.१.१.

१८९.

आप् (धा) ६ ४ ५७.१ २०३

प्राप्नोति १.१ ५६.५ १३५

आप्° (धा.) ६१९ ६ १५.

आपत्य ४११६५ ६ २६६

°आपन्न° २४२६ १ ४३८

आपिशल (अं का) ४११४ ३ २०५

आपुक् (आग) ३१२५ १ ३०, २ ३१

आबन्त २४३० ३ ४८०

आवादे ३३९४ १ १५१

आवग्रहण ११५६ २० १३८.

°आवग्रहण ४११४ १ १३२

°आवृविधि ६१८५ १८ ६३.

आभीक्ष्ण्य ८११२ ७ ३७०

°आभीक्ष्ण्यग्रहण ८१२७ २ ३७३, १ ३७१

आम् (प्र) ११६३ १० १६६, २४८१.१

४१६, ३१३८ १ १६, ७१३३ २

२५३, ९८ १ २७६, ८१५५ १ ३७७,

. ७२७ ३७३.

°आम् (आग) ११६२ १४ १६३

आमन्त २४८१ २ ४१६, ३ ४१६

आमन्त्रयै (अ) ३३१६१ १ १६५

आमन्त्रित (पा श) २१२१ ३७५, ८२

१०७ ३ ४३२

आमन्त्रित° (पा श) ८१७२ ३ ३८३

°आमन्त्रित° (पा. श) ११६३ २ १६५

आमन्त्रितकारकवचन २१२१ ३७५.

आमय ५२१२२ २ ३११

°आमि लुट्° ६४१ १० १८०.

आमिश्र ६१८५ १ १५

आमिश्रत्व ६१९७ १५

आमि सर्वनाम्नः सुट् (पा सू) ११६७ १

१७३.

°आमुष्पुत्रिका ६३२१.२ १३६

क. वा श को ५

आमुष्पायण° ६३२१ २.२३६.

°आम्नाय ४३१२०.११ ३१९.

आम्नायशब्द ५२५९ ४ ३८६.

आम्प्रतिषेध ७१८२ १ २६९

आम्भाव ३१३६ ४ ४५

आम्नेडित (पा श) ६१९९ १ ७७, ८१.

५७ १ ३७३

आम्बचनं २४४९ ६ ४३६

आम्बिधान ३१३६ १ ३०, ७३११६.१.

३३२.

आम्बिधि ११५६ २७ ११०, ७१११७.

२३९

आम्बस्वर ६११७७ १ १०९

°आय° (आदे) १३१० ४ २६८, ४.२.

१३३०८ २५ ३५१, ६११२.१.१७,

४५५ ३६, ८२६ २ ३८६

°आयतस्तु° ३२१७८ २ १०६

आयनादि ७१२१ २ ४०

आयस्थान ४२१०४ १३ २१५

आयादि ३१३१ १ ४०

°आयादि ६११५८ ६ १६.

आयदिमकृति ३१३१ १ ४०.

आयदिमकृति ३१३१ १ ४०.

आरकन् (प्र) ५२१२२ ३ ३१६.

आरग्वचन ४११३० १ २५९.

आरम्भ १२६४ ४७ २३३

आरम्भानपवर्ग ३२१२३ ३ १२३

आरम्भानर्थक्य १२६४ २८ २३०

आर। (यु. सा) ३३१०४ ३ १५३

°आरि (प्र) ५३२२ २.४०७.

आर्धधातुक (पा श) ११२१.८ ७८, ४.१

२५ ३०२, ३१ ३१ १.१३१३, ६१ ९१
 ८ ७२, ४ ११४ १ २१७
 आर्धधातुकत्व ६४ ८७ २ २११
 आर्धधातुकसजा ३४ ११४ १ १८८
 आर्धधातुकाधिकार ६४ ६४ २ २०७
 आर्धधातुकाश्रयत्व २४ ३५ १ ४८३
 आर्ह ५१ १९ ३ ३४२
 आलस्य° ३२ १५ १८
 आलिङ्गन ३१ ४६ २ ५१
 आलुच् (प्र.) ३२ १५८ १ १३५
 आल्लोप ६४ २२ ८.१८९
 आल्लोप° ६१ १२ ९ १७
 'आल्लोप ६१ ९१ ८.७२
 'आल्लोप° ६१ १७ ३ २६
 'आव् (आदे) ६१ ४५ ५ ३६
 भाव° (आदे) ११ १२ १ ६८, ३१० ४ २६८,
 ४२ १३ ३०८, २५ ३११, ८२ ६२ ३८६
 भाव (वै श) ६१ ९३ १० ७६
 भावस्य ४१ ७५ २ २१८
 आवश्यक ३१ १२५ १ १८, ३ ३८
 °आवादेश ६१ १२ ९ १७
 °आवाय ३३ १२१ १ १५५
 आविष्कृति १४ २३ १० ३२५
 आविष्ट्य ४२ १०४ १ २६३
 आवृत्तिसंख्यान ११ ११ १ १० ३७

आशंसा ३३ १३२.१.१५८, ४.१५९, ५ ३.
 ६७ ६ ४२०.
 आशसा° ३३ १३२.३.१५९
 आशसावचन ३३ १३३.१.१५९.
 आशङ्का ३१ ७.१२.१३
 °आशङ्का ३४ ८ १.१७१.
 आशास् ६४ ३४.१.१६५.
 आशित ६१.२०७.१.११७.
 आशिष २३ १६ १ ४८५.
 आशिषि नाथः (पा. सू.) १.३.२१.७.२८०;
 ३१.८६ १ ६५, ३८३ १.१७१, ७.३
 ४५ ३ ३२५.
 आश्रय ६१ १४७ १.९६.
 आश्रय ११ १२.८.६९; ५६.४ १३५, ८.२
 ४२ ३८८.
 आश्रयतः (अ) ४१ ३६ ६.२००
 आश्रयाभाव १४ ११ १५.३००.
 आसुरि ४१ १९ १.२३०.
 आस्थितप्रतिषेध २.३.१२.२.४८५.
 आस्य ११ १२.२ ६९.
 आस्त्रेमाणम् (वै. श) ६१ ६६.७.२३
 आहन् (धा.) ३२ ४९ १ १०३
 आहि (पा. श.) ४४ १ २.३२९.
 आहि° (पा. श.) १.१.५६.२१.१३९
 आहो (अ) ८१.७२ ६.३८३.
 आहतप्रकरण ५१.७७.१ ३५८.

२५ ३०२, ३१ ३१ १० ३१ १३, ६ १ ९१.
८ ७२, ४ ११४. १ २१७

आर्धधातुकत्व ६ ४ ८७ २ २११

आर्धधातुकसंज्ञा ३ ४ ११४ १ १८८

आर्धधातुकाधिकार ६ ४ ६४ २ २०३

आर्धधातुकाश्रयत्व २ ४ ३५ १ ४८३

आह ५ १ १९ ३ ३३०

आलस्य ३ २ १५ १ १८

आलिङ्गन ३ १०६ २ ५१

आलुच् (म) ३ २ १५८ १ १३५.

आलोप ६ ४ २२ ८ १८९

आलोप ६ १ १२ ९ १३

°आलोप ६ १ ९१ ८ ७२.

°आलोप ६ १ १७ ३ २६

°आव् (आदे) ६ १ ४५ ५ ३६

°भाव (आदे) १ १ १२ १ ६८, ३ १० ४ २६८,

४ २ १३ ३०८, २५ ३११, ८ २ ६ २ ३८९

आव (वै. श) ६ १ ९३ १० ७५

आवट्य ४ १ ७५ २ २३५.

आवश्यक ३ १ १२५ १ १८५, ३ ३३.

°आवादेश ६ १ १२ ९ १३

°आवाय ३ ३ १२१ १ १५५

आविक्रिति १ ४ २३ १० ३२५

आविष्ट्य ४ २ १०४ १ २६३

आवृत्तिमंस्थान १ १ शि १ १० १३

आशंसा ३ ३ १३२. १. १५८, ४. १५९, ५ ३.
६७. ६ २१०.

आशसा ३ ३ १३२ ३ १५९.

आशसावचन ३ ३ १३३. १ १५९.

आशङ्का ३ १. ७ १० १८

°आशङ्का ३ ४ ८ १. १३१.

आशास् ६ ४ ३४. १. १६५.

आशित ६ १. २०७. १. ११७

आशिष २. ३. १६ १. २६५.

आशिषि नाथः (पा. सू.) १. ३. २१. ३. ३००,

३ १ ८६. १ ६५, ३ ८३. १. १३१, ७. ३.

४५ ३ ३३५.

आश्रय ६ १ १४७. १. १६.

आश्रय १ १. १२. १. ६५; ५६. १. ३३; ८. २

४ २. ३३८.

आश्रयतः (अ) ४ १. ३ ६. २००.

आश्रयाभाव १ ४ १. ५५. ३००.

आसुरि ४. १ १९. १. २१०.

अ. रिथनप्रतिषेध २. ३. १२. २. ४१५.

आस्य १ १ १. २. ६१.

आस्त्रेमाणम् (वै. श) ६. १. ६६. ७. २२.

आहन् (धा.) ३ २ ४९ १. १०३.

आहि (पा. श) ४ ४. १ २ ३३९

आहि ० (पा. श.) १. १. ५६ २१. १३९

आहो (अ) ८. १. ७२. ६. ३३३.

आहतप्रकरण ५ १. ७७. १. ३५८.

इ (धा.)

एति ७४ २४ १ ३३०

इमविधि ११ ६२ १३ १६५

इक् (प्र हा) ११ ४८ १ ११७

इक् (धा) २०४ ४५ १ ४८५, ३३ १०८ ८
१५५, ६३ ६१ १ १६५, १३९ १ १७७

इक् (प्र) ३३ १०८ २ १५९

इक (प्र) ६३ ५३ १ १६३

इकलोप ४३ १३१ २ ३३०

°इकान्तग्रहण ४२ १४१ १ ३०१

°इकार ४०४ १२८ २ ३३५

इकारादिग्रहण ७३ ८२ ३ ३१९

इकोचि विभक्तौ (पा सू) ७१ ७३ १ २६६

°इको ह्रस्व ६३ ११ १ १५१

इक्प्रकरण ११ ४३ ३ ५१, ५५ ५५, ३१०.
४५८.

इगन्तप्रकृतिस्वरत्व ६२ २९ १ १२५

इगुपधा ३१ १३५ १ ११

इगुपधाभाव ३१ २५ १ ५३

इग्रहण ११ ३१ ३२, ३३२, ६१ १०२ ६
७५

इग्निवृत्ति ११ ३१ २ ३९.

इग्मात्र ११ ३५ १ ११

इगलक्षणा ११ ३१ १ ४५२.

इह (आदे) ६४ ५७ १ २३३

इह (धा) ३३ २१ १ ११७.

इह (धा) ३२ १२६ ५ १२९, ५०१ ७२.२.

३५८

°इहदेशप्रतिषेध ६४ ६२ ३.२३७

इहग्रहण ६४ १६ १ १२९.

इहग्रहणार्थक्य ६४ १६ ३ १२९

इच्छा ३१ ७ १३ ११

इच्छाभिधान ३१ ७ ६ १३.

°इजोदेः सनुमः (पा सू) ८४ ३२ ३ ४६१.

इज् (प्र) ३३ १०८ ७ १५५, ४१ ६५ १.

२३७, ९५ १ २५२, १५८ ४ २६५, २.

१०४ २३ २३७, ६३ १०९ २.१७९.

इज् (प्र) ४१ ९०.४ २३

°इज् (प्र) १२ ४१ २.२१३, २४ ५८ १

४२९, ४१ १९ ११३, १७० १.२६५.

इज्प्रविधि ४१ १५३ १ २६३

इह (आग) ११ २१ ८ ७८, ५१ १० १२९,

६३ ११ १६८, २.२२ १.२०१, ३१ ३४

६ ४१, ४४ २ ५३, ४३ १२० ८ ३१८,

६१ ९ ११३, २.१३, ४५५ १ १०३,

१०१ १ ११३, ७२ ३१ २७९, ८ १०

२८३, ४३० १ ३१९, ८३ ७९ २ ४१३,

३ ४१७

°इह (आग) ६१ ८६ ६ ६६, ८७ १.६८

इह (प्र) १४ २ १० ३०७

इहत्व ७२ ७० १ ३०१

इदप्रतिषेध १२ १ १०.११३, ३२.१३९.३०

१३१, ६१९ ३ १३, ७१ ६ ५०, ७२
१० २ २८२, ५ २८२, २८ १ २९०, ३६
३ २९२, ५८ ३ २९७

°इन्द्रप्रतिषेध ६११२ १ १६

इन्द्रप्रतिषेधप्रसङ्ग ६४५२ ५ २०२.

°इन्द्र (प्र) ४२१०४ ३ २९३

°इन्द्र (प्र) ४२१०४ २५ २९७

°इन्द्राधिक २१६० २ ५०१

इन्द्रभावार्थ ६४५२ ३ २०२

इन्द्रार्थ ३२१०९ १ ११६, ६२ ५० ० १३५

इन्द्रगुणप्रतिषेधार्थ ७२२६ ० २८९

इन्द्रगुणप्रसङ्ग ६११३५ ११ ९२

इन्द्रग्रहण ६४६४ १ २०७, ७२ ३७ १ २९३,

४७ १ २९६, ५२ १ २९६

इन्द्रकीर्ण ७२ ३७ ५ २९३.

इन्द्रकीर्णप्रतिषेध ६११२० ५.

°इन्द्रलोप ४४४९ २ ३३१

इन्द्रवचन ६११९ ५ २९, ७२ १० ५ २८२,

५९ २ २९७, ३० २९७, ६३ २ २९२

इन्द्रविधि ११३९ १५ १९१, ५६ २३ १३२, २
२२ ३ २०१

°इन्द्रविधि ११३९ ५ ३ २९, ८ ३ ६ ७ ३ २२.

इण् (प्र) ३३१०८ ६ १५५, ६१ ८९ १
११९.

इण् (धा) २४७७ १ ५९५

°इण् (धा) २४३१ ५ ५७५

°इण् (आदे) ६४२२ ५ १८८, ६२ ३.
२३७.

इण्यग्रहण ८३७९ १ ५५५, ५ ५५५

इण्यवत् २४४५ १ ५८५,

इत् (पा. शा.) ११७१ २ १८२, ३९ १ २९१,
३१९ १ २९, ६१ १८६ ५ १९२.

इत् (पा. शा) ८०१०६ १ ५९०, ३ ५९१.

°इत् (पा. शा) १३१०१ ७ २३८.

इत् (वर्ण) ११० गि. ४० १० ३६ ७ ३१६,
१ ३५२.

°इत्तर ५३२२ ६ ५०३.

इत्तर (स. ना)

• इतराणि ३१३३ २ ३३३.

इतराण ११५६ ६ १३५

इतरात् ७१२६ १ ०५०

इतराणाम् ४११०४ ५ २९५

इतरथा (अ) ११११२ ३८, २३ ३० २९, ५२

२ १३३, ३९ १ ५ २ ६६, ४ २३ २ ३३३.

१३ ३३३, ५४ ० ३३९, ३१ ८७ ० ६५,

४१ २५ ३ २९, ३१ ०४ ३ ३९६, ४.

६५ २ ३३३, ८३ २ ३३३, ६१ ४९ २.

३८, २ ५२ ५ १३०, ७ १ ५ ८ २ २ ६९,

७३ २ २ ६६, ९६ १ ३ ० ३ ६६, ८ २ ३ ८ २.

०३३, ३ ८ २ २ ५ ९.

इतरेतराश्रय ११८ १ ६०, ३१ ९ २ ५९, ३.

३ ३ २ १ ३ ९.

इतरेतराश्रयत्व १११ ८ १८, ३८ ५ ९९, ३.

२ ८४ १ १११, १०२ १ १ १३, ४ १ ८ ९.

१ २८०

इतरेतराश्रयत्वाप्रसिद्धि २१५१ १ ३ ६३.

इति (अ) १११ प्र २९, ६ १०, १ ७ १३,

१८ १३, १ १० ५ १, ३ ३ २ ९, ५ १ ५,

८ २ ९, ५ ५ ५ ५, ६ १ ५ ५, २ ५ ६, ७ ३.

५८, ७ ५ १, ११ १ ६९, २ ६९, ५ ६९,

१८ १ ७२, २६ ३ २ ९, २ ७ १ ० २ ९, २९

६६० ३३२, ७८२ ३३८, ८५९ ३३६,
 ८७१ ३३८, २ ३३८, ११३१ ३३१, ४
 ६०१ ३५३, २ ३५३, ६१३ ३५१, ८५
 १ ३५८, ९११ ३५९,
 ८१४१ ३६५, ९१ ३६७, १५१
 ३७०, २ ३७१, १८१ ३७३, ५१२
 ३७७, ३ ३७७, ५७१ ३७८, ७०२
 ३८१, ७१२ ३८२, ७२२ ३८३, २४
 २ ३८३, ७ ३८५, १९१ ३८९, २
 ३८९, २२२ ४००, ४८३ ४०८, ८६
 २ ४१८, ४ ४१८, ८८१ ४१९, २ ४१९,
 ९२१ ४१९, २ ४२०, ३१३२ ४२३,
 ४११ ४३४, ५६२ ४३५, ५९३ ४३८,
 ८५१ ४४६, १०५१ ४४८, १०८१
 ४४९, २ ४४९, ४२५ ४५३, १४२
 ४५७, ३ ४५७, ४८१ ४६१, ६३१
 ४६५

इतिकरण ११४४ ३ १०२

इतिकरणपरप्रतिषेध १४८० १ ३३५

इतिकरणपरत्वप्रतिषेध १४६२ १ ३३३

इत्कार्याभाव २२४९ २ ४६६

इत्कृतप्रसङ्ग १३९१२ २६६

इत्त्व ११२० ६ ३५५, ५४१३५ १ ४४३, ७
 ३४४ १ ३३४, ४४१ १ ३५०, ४७४
 ३५१, ८२४ ३५७

°इत्त्व ३१३९ १ ४७

°इत्त्व° ११६२ १३ १६८, ४२९ ३०६, ६
 ११२ १० १८

इत्त्वप्रतिषेधार्थ ७४१२ १ ३३८

इत्त्वभूतलक्षण २३२१ १ ४५३, २ ४५३

इत्तु (प्र) ६४५५ २ २०३

इत्प्रतिषेध १३९१ २६१, ५३१ १ ४०२

इत्त्व ६३७० ५ १६८

इत्थाद्यर्थ ३१२६ ५ ३८

इत्संज्ञा १३२० १ २५९

इद्वचन ४२९२ २ २१०, ३१३२ २ ३२१.

इद्वतत्व ७२१४ १ २८३

इदम् (स ना) ४३१२० १ ३१८, ५३१.
 ३०८२, २२३ ४०७, ५ ४०७, ४७२.
 ४०७

इमम् २४३२ १ ४८०

अनेन ३२१०७ २ ११३

अस्मै ५१४७ १ ३५१.

अस्य ५१९४ १ ३६०, २३३२.
 ३७७.

अस्मिन् ११४४ १ १०४, ४२२.
 १ २७५, ३५१ २७७, ५१४७ १ ३५०.

अस्याः ६१८५ २५ ६१

°इदम्° (स ना) ६११६१ २ १०२

इद्वर्थाभाव १३३७ २६२, ७२२ २६३, ९.
 १ ३३.

इद्विकरण ३१४३ ५ ३६, ४४ ४ ५१.

इद्वित्व ३१४४ ६ ५२

इद्विधिप्रसङ्ग १३७५ २६३

इद्विधस्य चाप्रत्ययस्य (पा स्) ८३.
 ४१ १ ४३.

इद्वृद्धि ६३२८ १ १९९

इद्वचन ७३१६ ३१७, ४७२ ३२७

इन् (प्र) २३७० २ ४७१

इनच् (प्र) ५२१२२ ४ ३१५

इनच्° (प्र.) ५२२३ १ ३७७.

୧୩୩୧ ୧୩୩୨ ୧୩୩୩, ୩ ୩୩୪, ୧୩୩୫
 ୧ ୧୩୬, ୧୩୭ ୧ ୩୩୮, ୧୩୩୯ ୧ ୩୩୯,
 ୩ ୩୪୦, ୩୪୧ ୩ ୩୪୨, ୩୪୩ ୩ ୩୪୪,
 ୩ ୩୪୫, ୩୪୬ ୩ ୩୪୭, ୩୪୮ ୩ ୩୪୯, ୪
 ୧୩୫୦ ୩ ୩୫୧, ୩ ୩୫୨, ୩୫୩ ୩ ୩୫୪,

[illegible]

५१९२३१०, १२१३१५, १३
 १३३१, १९२३१६, २२१३१६,
 ३७१३१०, ४७१३११, ५२१
 ३१२, ५५३३१२, ५८१३१६, ७६
 २१५, ७१३३१, ७२१३१८, ७४.
 १३१२, २३१५, ८४१३१०, ९४१
 ३६०, २३११, १२०१३६९, १२११
 ३३९, २६१३३१, १०१३७३, १२१
 ३११, ४८१३३२१, ५९३३३६, ७२
 ३३८, ७९१३३८, ८४१३३९, २
 ३५९, ८५१३३९, ९२२३९०, ९४
 १३३१०, ९७१३३५, १००२३३९, ३५

१ १०३, १८ १ १३ २०, १ १०३, ३५,
१ १०३, ५५ ३ ११, ३ ५५ ३ १३
४ ७ ३ ११, ३ १ १३.

[illegible][illegible]

द्वे ० ३३३, ७८ २ ३३३, ८५ १ ३३३,
 ८७ १ ३३३, २ ३३३, ११३ १ ३३३, ४
 ६० १ ३५३, २ ३५३, ६१ ३ ३५३, ८५
 १ ३५३, ९१ १ ३५३,
 ८१ ४ १ ३६५, ९ १ ३६७, १५ १
 ३७०, २ ३७१, १८ १ ३७३, ५१ २
 ३७३, ३ ३७३, ५७ १ ३७३, ७० २
 ३८१, ७१ ० ३८२, ७२ २ ३८३, २४
 २ ३८३, ७ ३ ३९५, १९ १ ३९९, २
 ३९९, २२ २ ४००, ४८ ३ ४००, ८६
 २ ४०८, १ ४१३, ८८ १ ४१९, २ ४१९,
 ९२ १ ४१९, २ ४२०, ३ ४२२ ४२३,
 ४१ १ ४३४, ५६ २ ४३५, ५९ ३ ४३६,
 ८५ १ ४४६, १०५ १ ४४६, १०८ १
 ४४९, २ ४४९, ४ २५ ४५३, १४ २
 ४५३, ३ ४५३, ४८ १ ४६६, ६३ १
 ४६५

इतिकरण १ १४४ ३ १०२

इतिकरणपरप्रतिषेध १ ४ ८० १ ३१३

इतिकरणपरत्यप्रतिषेध १ ४ ६२ १ ३३३

इत्कार्याभाव २ ४९ २ ४३६

इत्कृतप्रसङ्ग १ ६९ १२ २६६

इत्त्व १ १ २० ६ ७५, ५४ १३५ १ ४३३, ७
 ३४४ १ ३३४, ४४१ १ ३५०, ४७ ४
 ३५१, ८२ ४ ३५७

°इत्त्व ३ १ ३९ १ ४७

°इत्त्व° १ १ ६२ १३ १६६, ४ २९ ३०६, ६
 १ १२ १० १३

इत्त्वप्रतिषेधार्थ ७ ४ १२ १ ३३३

इत्थंभूतलक्षण २ ३२१ १ ४५३, ० ४५३.

इत्नु (प्र) ६ ४ ५५ २ २०३

इत्प्रतिषेध १ ३९ १ २६६, ५ ३१ १ ४३२.

इत्य ६ ३ ७० ५ १६८

इत्याद्यर्थ ३ १ २६ ५ ३६

इत्संज्ञा १ ३ २० १ २५९

इत्वंचन ४ २ ९२ २ २१०, ३ १३२ २ ३२१.

इत्वंतत्त्व ७ २ १४ १ २२६

इदम् (स ना) ४ ३ १२० १ ३१८, ५ ३ १.

३ ४०२, २२ ३ ४०३, ५ ४०३, ४ ७ २.
 ४३१

इमम् २ ४ ३२ १ ४००.

अनेन ३ २ १०७ २ ११३

अस्मै ५ १ ४७ १ ३५१.

अस्य ५ १ ९४ १ ३६०, २ ३३ २.
 ३७७

अस्मिन् १ १ ४४ १ ४ १०४, ४ २ २१.
 १ २७५, ३ ५ १ २७७, ५ १ ४७ १ ३५०.

अस्याः ६ १ ८५ २५ ६३

°इदम्° (स ना) ६ १ १६१ २ १०२.

इदर्थभाव १ ३ ३ ७ २६२, ७ २ २६३, ९.
 १ ३०.

इदित्करण ३ १ ४३ ५ ३६, ४४ ४ ५१

इदित्व ३ १ ४४ ६ ५२

इद्विधिप्रसङ्ग १ ३ ७ ५ २६३

इद्विधप्रसङ्ग चाप्रत्ययस्य (पा स्) ८ ३.
 ४१ १ ४३६

इद्वृद्धि ६ ३ २८ १ १४९

इद्वचन ७ ३ १ ६ ३१७, ४ ७ २ ३२७.

इन् (प्र) २ ३ ७० २ ४७१

इन्च् (प्र.) ५ २ १२२ ४ ३१५

इन्च्° (प्र) ५ २ २३ १ ३७७.

इनि (प्र) १.३१ २५ २७१, ४.२६६ ५ २३६,
५ २८२ १ ३३६

इनि° (प्र) ५ २ ११५.१ ३३८.

इनिप्रकरण ५ २.१३५ १ ४०८

इन्द्र (दे) ६ १ ९३.१० ७५

इन्द्रवद्विषय १ २ ६४ ४० २४३.

इन् (धा)

इन्धति ६ १ १६१ ३ १०२, ३ ७०.
६ १६८

इन्धि (पा शा) १ २ ६ १.१११

°इन्धि° (पा शा) ६ १ १६१ ५ १०५.

इन्धविषय २ ३ ३६ १ ४५८

इफ (प्र) ३ ३ १०८ ४ १५४

इमविषय ७ ३ ९२ २ ३३२

°इम् (प्र) ७ ३ ९२ १ ३३१

°इम्° (प्र) ६ ४ १६३ १ २३२

°इम्° (आग) १ १ ६२ १ ४ १६३

इय° (आदे) १ ४ २ २३ ३१०, ३ ५ ३१३

°इय° (आग) १ ४ ३ ६ ३१६

इयङ् (आग) ६ १ १०८ ६ ८२

इयङ्° (आग) १ ४ ३ ४ ३१६, ६ १ ९१.९.
७३

°इयङ्° (आग) १ १ ५७ १८ १४९.

इयङ्° (आदे.) ६ ३ ६१ ३ १६५, ४ १ १०
१८०, ४८ १.२१०, १४८ २ २२७, ४.
२२७.

°इयङ्° (आदे) ६ ३ ६८ १ १६६

इयङादिप्रकरण ६ ४ ७७.१.२१०

इयङादेश १ ४ २.१५ ३०८.

इयङवचन ७ १ २ ४.२४१

°इयस् (प्र) ६.४.१६३ १ २३२.

इया° (प्र.) ७ १.३९.१.२५६.

इयादेश १.१.५७ १६.१.१९.

इयूभावार्थ ३ २ १०९.२.११६.

इर (प्र) १ ३ ७ ४.६३.

इर° (आदे) ६ १ ९१ ६.३१.

°इरच् (प्र) ५ २ १०९ ३.३१३.

इरन् (प्र) ५ २ १०९ ३ ३१३

इव (अ.) २.१.४.२ ३ ३३

इवार्थ ३ २ ६० ३ १०७

इषि (पा शा.) ३ ३ ९५ ३.११३

१५४, ७.२.४८.१.२१६, ३.७७ १.३३४.

°इषीका° १.१.७२ २२.१८७.

इष्ट १ १ ५६ ४.१३१, ३ १.४०.३ १३

इष्टका° (गृहो) १ १ ७२.२२.१८७.

इष्टबुद्धार्थ १ १ प्र १७ १३.

इष्ट° (प्र) ६ ४.१६३ १ २३२.

इष्टवत् ६ ४ १५५ १.२३०.

इष्टादि १ १.६३.५ १ ७३.

इस्तव ७ ४ ५४ १.३५२.

इह (अ) १ ४ ९९ २.३१३, ५ १.२८ ३
३१९, ५८.५ ३५३, ८ १.१७ ४ ३७१

ई० (प्र.) ५२१०९ २३१७
 ईकक्र (प्र) ४१८५५ २३६
 ईकन् (प्र) ४१८५६ २३६, ५१३३१.
 ३३६.
 ईकार ७१३९ १ २३६.
 ईकारप्रतिषेध ३२१३९ ११३१.
 ईकारादि ६१८९ १ ३६.
 ईकाराभावार्थ ३४२६ ११३५.
 ईकारार्थ ४११७१ २३६.
 ईक्षि० (पा श.) ३२१८ ३५
 ईक्ष (धा)
 अधीति ४११४ ३२३५; ५२८४ २.
 ३६९.
 ईश्वरक्रवर्मणस्य (पा.सू.) ६११३० १११
 ईष्ट प्रतिषेध ११५६ २१ १३६.
 ईत् (प्र) ८२१७१ ३६६.
 ईत्त्व ६३४२२ १५८, ६६१०२३६, ७४५५.
 १०३५२; ८२८११ ४१५.
 ईत्त्व० ६१८५७३६०, ८२६१३६६
 ईत्त्व० ११५७२५ १५०, ४२१२ ३३६,
 १४२१४ ३३६, ६०६३३६, ६१.
 १२१०१६.
 ईत्त्वप्रतिषेध ६३९७ ११३३.

ईत्त्व ७४८२५ ३५७.
 ईत्त्व० १४२१२ ३३६
 ईत्त्व० ११५७ २५ १५०
 ईदादि ११११ ६७
 ईदाद्यन्त ११११ २ ६७, ४६७
 ईदासः (पा सू) ११६७ ८ १३६
 ईप्सित १४४९ १ ३३३
 ईप्सिततम १४२७ १ ३३६
 ईयस् (प्र) ५४१५६ १४१३.
 ईयसुन् (प्र) ५३५७ १ ४१७.
 ईर० ६१८९ ५ ६९.
 ईरिन् (प्र) ६१८९ ५ ६९.
 ईर्याति (पा श.) ६१३२ १२.
 ईश ४४१४० ३३३५
 ईश्वरवचन १४९७१ ३६९, २३९१ ४४७
 ईषत्त्वार्थ ३१३४ २ ३३
 ईषत्प्रधान ५३५८ ५ ४३६.
 ईषत्स्वर ६२५२ ६ १३६.
 ईषदसमाप्ति ५३६७१ ४१९
 ईषद्गुणवचन २२७ १४१
 ईषा अक्षादि ६११२७ २९१
 ईहा १३२४१ २३९.

उ १ १ ५८.८.१५६, ३१.१२५.३.३६, ४.२.
७१.१.२६३, १०४.७.२११, २५.२१७,
२७.२१८, ३१.५६.३.३२६

उक् (प्र) ५ ३.८३ १.२१५

उक् (आग) ६ १ १२ ८ १७.

उक्तप्रतिषेध २.३ ६९.३३.४६६

उकारप्रकृति १ १.३९.१.१३.

उकारान्तानिर्देश ६ ४.११०.१.२३५

उक्त १.१.३ १.४६, ४.८.५३३, ८.१.६०, १२.
६ ६१, १४.३.६३, ५० ५ १२६, ५६
१६.१३८, ३१.१३१, ५७ ६.१३७,
६०.१.१५८, ६१.५.१६०, ३.५
२.१६३, २७.६.२०४, ४३.६.२१५, ७.
२१५, ४४.२.२१६, ४५.१०.२३०, ४६.
३.३२३, ४८.५.२३५, ५८.२.२३६, ३.
११.५.२३६, ४.५५ ३.३३६, १७.१.
३६६, १०९.५ ३५५;

२.१.३३.२.३६६; ४७.१.३६६, ३.५.
४.४१, ६०.१.४६६, ४४.१.४६६, १.४६६,
३८.२.४६६, ४६ ४.४६६, ७.४६६, ५.५.
४६६; ४४.१.४६६, ८१.४.४६६,
१३.४६६;

३.१.२.४६, ८.५, २२ १.३६, ३०.
३.४६, ३२.१ ३६, ३६ ५ ४६, २ १४१
६.१३३, ३.३.३.१३३, ४७७.५.१६२;

७९ २.१६३, ८२.२.१६३,

४.१.१.१५.१३३, ३१.१३५, ६.३.
३१६, ८२.३.३३३, ६९.६.२३२, १५०.
३.२६३, १६८.२.२६६, ३.३.३.३.३०५,
१३५ १.३३३;

५ १.१.१.३३६, १९.४. ३५३५, २८.
१.३३३, ३.३३३, ३७.४ ३५१, ५८.७.
३५४, १०.३.३६०, ११९.७.३६८, २.
८५ २.३६३, १४.३.३६३, ३.१.२.४६२;
१८.२.४६६; ५५.१.४६६; ८४.२.४६६;
८८.३.४६६; ४.२७.२.४६६; ३०.५.
४६६;

६.१.१.४६; ५८.३.४६; ६९.४.६६;
११.१.४६, २.५२.३.१३३, ३.१.१.१३३;
४.१.६.५ १६५, २२.१.१६७, ५६.४.
२०४, ६६.२.२०८; १३३ ३.२३३;

७.१.८४.२.२३३, २.३७.७. २१५, ५६.
२.३६७, ११.५.३०४, ३.७८.२.३३६, ४.
६०.४.३५३;

८.१ १५.३.३३३, १८.४.३३३, २.
१.८ ३६६, २.३ ३६६, ४२.३.३६६;
२१.१.४६०, ६९.३.४६२, ८२.४.४६६;
३५९.७.४६६, ४.१.२.४६२; ११.२.
४५३, २९.१ ४६०.

उक्तत्व १.२.६४.२९.२३३, ३२.२३१, २.६.
२९.१४.४३३.

उगित् (पा. श.) ४.१.६.१.२३३, ७.१.७०.
१.२६३

उगित् (पा. श.) १.१.७२.४.१६३, ७.१.
१.१६.२३९

उगित्कार्याभाव ७.१.६.२३३

उगित्प्रतिषेध ७.१.७२.१.२६३.

उगित्ग्रहण १.१.७२.१०.१८५.

°उग्र° (वि. लो.) ६.३.७०.९.१६३.

उच्च° १.२.३०.१.२३७.

उच्चरितप्रध्वंसितत्व १.१.१०९.१०.३५६

उच्चारणसामर्थ्य १.३.९.५.२६५; ३.४.८९.
२.१६५, ६.४.१६३.१.२३३, ७.२.८४.
३.३०४.

उच्चार्यमाणसंप्रत्यायकत्व १.१.६९.३.१७६.

उच्छि (पा. श.) ३.१.३६.४.४५

उज्ज १.१.१८.१.७६.

उणादिप्रतिषेध ७.१.२.३.२३१; ८.२.७८.०
४३३.

उणादि° ७.३.५०.२.३६८.

उत्° (आदे.) ५.३.२२.२.४७७.

°उत्° (वर्ण.) १.१.१०.१.२.३६, ७.३.११६
१.३७२, ८.२.१०६.१.४३३, ३.४.१९.

उत्° ३.३.१४०.१.१६३, १.४.१.१.१६३, ८.
१.७२.६.३६३

उत्तश्च प्रत्ययात्° (पा. स.) ६.४.१०६.१.
२१३.

उत्कर्ष° ५.३.५७.१.४१७.

उत्तम (पा. श.) १.४.१०८.४.३५३, ३.१.७
१.१.३३, ३.६.२.४५, ७.३.८५.२.३३६

°उत्तम (पा. श.) १.२.६४.२६.२३३;

°उत्तमसंज्ञा १.४.१०१.१.३५३.

उत्तमैकादेशप्रतिषेध १.२.४.२.१३४.

उत्तर (स. ना.)

उत्तराणि १.४.१.३०.३३३

उत्तरण १.१.४४.१३.१०४; ३.५.८.२.
२३४.

उत्तरस्य २.२.२४.१८.४३३; ३.२.८७.
२.११३; ५.१.१२१.१.३६१; ८.२.१.१.
३३५.

उत्तरयोः ३.१.२२.६.३३; २.१.२७.५.
१३६.

°उत्तर १.१.६७.२.१७३; ५.३.२२.६.४३३;

उत्तरत्र (अ.) १.४.१०८.७.३५३; २.१.५८.
१.४००; ३.३.१४५.१.१६३; ७.३.७१.
२.३३३; ८.१.७२.१.३६३; ३.१.३.२.
४३५.

उत्तरपद (पा. श.) १.२.५१.५.२३३; ३.१.५१.
८.३३३, १.३३३, २.३.३.३.३३३; ४.३.३.
६.४.१९, ३.२.१२४.४.१३३; ७.१.३३३;
५.२.१२.१.३३३, ३.३.३.३.३.३.३.३.३.
१३.३३३, २.१.३३.१.१.३३३, ३.३.४.१.
१.५३; ५.७.१.१.३३३, १.०.६.२.१.३३३; ६.३.
१.२.१.३.३३३, १.५.२.३.३३३.

°उत्तरपद (पा. श.) १.४.२.२.२.३३३; २.१.
५.१.४.३३३, ३.२.१.२.४.३.१.३३३; ५.
१.३३३

उत्तरपदग्रहण ८.४.३.१.४५३.

°उत्तरपदग्रहण २.४.२.१.३३३; ३.२.२.३.१.
१.३३३.

उत्तरपदत्व १ १ ६३.६ १६६.

उत्तरपदप्रसिद्धि २ १ ५१.१० ३९६, ३ २.
१२४ १०.१२६

उत्तरपदभूत ७ २ १०७ २ ३१२

उत्तरपदमात्र ६ ३.६१ १ १६४, ७ ३ ४७ २
३२७.

उत्तरपदलोप १ १ ५७ १७ १२१, ४ १८ १
३३०, २ १ ३५ ४ ३६७, ६९ ८.४०६,
२.२४ १२ ४२३, ४ २ ३ २ २६२, ५
२ १००.२ ३९६, ७ ३ ४५ ४.३२५

उत्तरपदलोपवचन ५ ३ ८४ ४ ४२६

उत्तरपदवचन ६ १ १३ ३.२१.

उत्तरपदवृद्धि ६.१ ८५ १४.६२, ७ ३.१० १.
३२०

°उत्तरपदवृद्ध्यर्थ १ १ २३ ८.२२

उत्तरपदातिशय २ १ ६९ ७.४०६

उत्तरपदादि ६ ३ १०९ ३.१७२.

उत्तरपदादिलोप ६ १ ३७ ५ ३३.

उत्तरपदाद्युदात्तार्थ ६ २ १७५ १ १३८.

उत्तरपदाधिकार ६ ३ १.१.१४१.

उत्तरपदान्तोदात्तत्व ६ २ १४३ २.१३६, ४
३ १३६.

उत्तरपदार्थ ५ ३ ६७ ४ ४१६

उत्तरपदार्थप्रधान ५ ३.७२ ७ ४२३

उत्तरभूयस्त्व १ १ ४८ ४ ११८

उत्तरस्वरविधि १ २ ६४.२४.२३९.

उत्तरार्थ १ १.३ ७ ३७, २३ ४ ३३, ६१ ९.
१६०, ३ २ ५६ ३.१०६, ६ ४.१०६ २
२१५, ७.१.७३ ३.२६५, ४ ७५.२.३५६,
८.१.६८ २ ३३०.

उत्तानादि ३.२.१५.३.१०६.

उत्त्व १ १.शि ५ २.२७, १२.४.६१, ५.६१, ६.१.
१२.९ १३, ६८.४.४३, ५.४३, ३.१०९.
३.१७२, ४.२२ ४ ०.६८, ११०.१.२१५,
७.२.१०७.१ ३१२, ८.२ ६ ३.३११.

°उत्त्व १.४.२.९.३०६, ६.१.८५ ७.६०, ८.२.
६ ९.३१२.

°उत्त्व° ६.१ १२.१०.१३.

उत्त्वप्रतिषेध ३.४.८९.१.१३५, ६.१ ११५.४.
२६.

उत्त्ववचन ३.४.८५ २.१२२, ५.२ १०.१.
३७३, ६ १.११५ २.८६.

उत्पात्ति ४.१ ९३.३.२२६.

उत्पात्तिवाप्रसङ्ग ३ १.९४.२.७३.

उत्पात २ ३.१३.३ ४२३

उत्पादयितृ ४.१.९३.१ २.१७.

उत्पूर्व ८.२.५५ १.४०१.

उत्सर्ग (पा. ११) २.३.१ ६ ४२३, ३.१ ९४.
१.७३, २.१७१.२.१३५.

उत्सर्ग° ४ ३.१३२.६.३३२.

उत्सर्गप्रतिषेध ५ ३.७२.३.४२३.

उत्सर्गलक्षण १.१.५७.३.१३६.

उत्सर्गलक्षणप्रतिषेध २.४.३५.२.४२३.

उत्सर्गलक्षणभावार्थ ६.१.८६.१.६५.

उत्सर्गलक्षणाप्रासिद्धि ६.१.८६.२.६५.

उत्सर्गप्रतिषेध २.३.१.२.४२३.

उत्सर्गबाधकत्व ३.१.६.२.११, ७.४.८३.२.
३५७

उत्सर्गभाव ६.१.८६.२.६५

उद् (उप) १ ३ १०.९ २६३, २४.१.२२१,
६.४ १३०.७.२२३, ८.४.६१.१.४६५.

°उदक १ १ ६७ २.१७२.

°उदकासेचन° १ ४ २३.८.३३२

उदङ्क ३ ३ १२३ १ १५३.

उदरादि ६ २ १०८ १.१३३

उदात्त (पा श) १ २.३७.१ २१०, ७ २.४४.
२ २१५, ८.२.४ २.३३३.

उदात्त° (पा श) १ १.५.१७.१३, २ ३२.१.
२१५

°उदात्त (पा. श.) ६ १.६१ १ १०५ .

उदात्तत्व ३ १ ४४ २ ५३, ६.१.१६८ १.१०६.

उदात्तनिर्देश ६ १ १३ १.२३

°उदात्तनिवृत्तिस्वर ६ १.९१ ७ ७३.

उदात्तयण् ६ १ १६१ १.१०५, १७४ १ १०८,

उदात्तलोप ६ २ १९७ ३.१३३.

उदात्तवचन ३.४ १०३.२.१३३

उदात्तवचनानर्थक्य ६.१.१५८ ४ १६

उदात्तवत् ८ १ ७१ १ ३३२.

उदात्तादि १ १ ५१ १ १३५, ५ १३७.

उदीच् (य का) ४.१.१५३ १ २३३, ३
२३३

°उदीच्यग्राम° ४ २.१०४.२ २६३

उदुपधत्व १ १ ३९ ६ १३.

उदुपधा १ २ २१.१ २३१.

उद्गमन १ ३ ४० १ २३३.

उद्ग्राभ° ३.३ ३६ ३.१५८

उद्भाववचन ६ १ ६६ २.४४

उद्यमन° १ ४.२३ ११ ३३५

उप (उप) १ ३ २५ १ २६१

°उप (उप) ५ ४ ७७ १.४३३

°उप° (उप) ६ २ ३३.१.१३३.

उपकुलादि (ग) ४ ३.५८.२.३१०.

उपग्रहप्रतिषेध ३ २ १२७ ५ १३०.

उपचार १ १.शि.१ ८.१७.

°उपचार १ १.४१ १ १३०, ४.१ १ ७.१३३.

°उपजन° १ १.शि.५ १५ ३१.

उपताप ३ ३ १६ १ १३४.

उपताप° ६.४ २४ १.१३३.

उपदेश (पा श.) १ १.५.१५ १३, १७.१५,

६९.४.१३३, ५ १३९, ४.१ ३.९.२०५,

७ २ १० ३.२३३, १४ १.२३३.

उपदेशन १.३ २.२.२३३.

उपदेशवचन १.१ २४.१.२३३, ३ १.३६.३.४५,

६ १.३.३.१३, ५० १.३३.१९५ २.११५,

३ ११५, ४ ६२ १ २०६, ७.२ १०.३.
२३३.

उपदेशविशेषणत्व ६.१ १८६.८.११३.

उपदेशसामर्थ्य ६ १.६६ ४ १३.

उपदेशिवद्वचन ६ १.१३५ ८.१३३, ३.५२.२.

१३३, ७ १.२ १ २३०, ३७ १ २५५, ५८.

१ २३१, ८९ १ २३१, २ ९९.३.३३३,

१०७.२.३१३.

उपदेशिवद्वचनानर्थक्य ७.१.२.२.२११.

उपधा (पा श) १.१.६५ ७ १३१, ३.२.

१३५ ५ १३१.

उपधा° (पा श.) १.१ ५.२.५३.

उपधाग्रहण ६.१.१३.१२.३३, १७१.१.१०७.

उपधाग्रहणानर्थक्य ६ ४ १४९.३.२३३.

°उपधात्व° १ १ ५८ २.१५३

उपधादीर्घत्व ६.१.२०७.१ ११३, ७ २.२७.१.

२३३, ८.२ ७८.१.४३३

उपधादीर्घत्वप्रसङ्ग ६ ४.१३.१.१३३.

उपधाधिकार ६४ १६.४.१८५
 उपधाह्रस्वत्व ११ ५७.८.१८५; ६४.१८५.
 १२२१, ७.२२७.२२१०, ३.८७.१.
 ३३८, ४१.२.३८५.
 उपधालोप ७ ३५४ ५.३३७.
 °उपधालोप° ६१.१२.१.१३.
 उपधालोपप्रसङ्ग ६४ १३५.२.२३४.
 उपधालोपिन् ४१ ७.३ २०३; ७५.१.२३८.
 उपधासंज्ञा ११ ६५.१ १६९.
 °उपधासंज्ञा ११ शि.५.८.२३८.
 °उपध्मानीय (पा. शा.) ८.३.३७.१.४३१.
 उपध्यभाव ५१ १३ १.३३३.
 उपध्यर्थ ५१ १३.१.३३३.
 उपपद (पा. शा.) ३१ १२५.१.८८, ४.१.२.
 १६८, ६१.१५८ १५.१०१, ३.८६.१.
 १७१.
 °उपपद (पा. शा.) ४.१ ४८.४.१३३.
 °उपपद° (पा. शा.) ३१ १.१ १.
 उपपदमतिङ्ग (पा. शा.) २२.१६.१.४३३.
 उपपदसंज्ञा ३१.११ ७ ३३८, ६२.२.३३८.
 उपपदसंज्ञार्थ ३३.१२७ २.४३७.
 उपपदसंनियोगार्थ ३१.१६ ६.३३८.
 उपपदविधि ११ ७२ १.४८५, ४.१.१.४.
 ११३.
 उपपदविभक्ति २३ ११.१.४३३; ३३.२.
 ३५४.
 उपपदसमास २२.१६ ३.४३८, ४.४३८.
 उपभाव ५३ ३३.१.४३८.
 उपमान ३१ ७ १.४३३, ३.१६ २.४३३; ४.
 १५५ ३ २३४, ५.२३४.४.३३८, ६.१.
 २०४.१ १६६.

°उपमान° १.४ १.१८ ३३१.
 °उपमानपूर्वपद २ २.२४.१.२.४३३.
 उपमानसमास २.१.५५.१.३३८.
 उपयोगवचनानर्थक्य १.४.२९.२.३३८.
 उपरि (अ.) १.४.११०.३.३५७.
 उपर्यभाववचन १.४ ११०.१ ३५६.
 उपलब्धि १.२ ४५.४.२३८, ३९ १ २३५, ६७.
 १.२३८, ३१ ७ १३.१८.
 उपसंयोग ४.२ २१.२.२३५.
 उपसंवाद° ३४.८.१.१७१.
 उपसंख्यान (पा. शा.) १.१.२९.१ ३३१, ३६.
 ३.१३३, ३८.१.१८, ३ १६, ५१.६.१३७,
 ५६ ८.१३५, १ १३६, ११ १३६, ५७.
 ७.१३७, ११.१३६, ५८.२ १५३,
 ६२.२.१३३, ६३ १.१३५, ७० ४.१८९,
 ७२.५.१८४, २.६४.१८.२३७, २०.२३८,
 ३७ ४ २३३, ९.१.२३३, १५.१.२३३,
 २९ १.२३३, ६०.२.२३३, ५.२३३, ८९.
 १.२३३, ४ १३.२.३३६, १८.३.३३०,
 २४ १ ३३३, ५२.२.३३७, ७.३३७, ८.
 ३३८, ५३.१.३३३, ५४.१.३३३, ५९ ४.
 ३३३, ५.३३३, ६५.१.३३३, १०९.४.
 ३५५,
 २.१.१.१३.३३८, २०.३३०, २.४.
 ३३५, २४.१.३३३, ३१ १.३३५, ३६.३.
 ३३३, ६० ३.४३३, ५.८३३, ६९ ८.४३६,
 २.५ ३ ४३०, ३५ १.४३७, ३२.१.४३३;
 १२ १.४३५, ८ १.४३५, १-१० ४३२,
 २८ १.४३५, ३६ १.४३८, ३७.१.४३३,
 ४६ १.४३३, ६७ १.४३३, ६९.५ ४३३,

४ ३७ १ ४३३, ५६.१.४८८, ५८ १.४३३;
६४ १ ४३३, ८१.१.४३३,

३१ ७.१२.१३, २२.३.३३, २६.५.
३३, ३५ १ १३, ३६.६.१३, ४८.१.५३;
६७ ३ ५३, ८९.१ ७३, ९६.१ ८३, ९७.
१ ८३, १०९ २.८३, १२५.१ ८३, १४०.
१ ८३, २१ १ ९३, ५ २ ८३, ९.१.९३;
१५ १ १००, ३८.१.१०३, ४८ १.१०३;
५५ १ १०३, ६०.१ १०३, ७८.१ १०९,
१२४ ३.१२३, १२६ १ १२३, ३३ १.
१३३, २१.१ १३३, ५६ १ १३३, ५८.
३ १५०, १०७.१.१५३, १२१.१.१५३,
१४७ १ १६३, ४ २१ १ १६३,

४ १६ २.२०३, ७.२.२०३, १४.६.
२०३, १५ १.२०३, ६.२०३, १८.१.
२०३, १९.१ २०३, ३४ ४.२०३, ३९.३.
२०३, ६५.१ २०३, ७९.४.२०३, ८५.
१.२०३, ८७ २.०३, २२ १.२०३;
२८ १ २०३, ३५ १ २०३, ४२ १ २०३,
५५ १ २०३, १०४.१ २०३, ३३ ३४ १.
३०३, ५८ १.३०३, १४० १ ३०३, १६६.
१ ३०३, ४.१.३०३, १४० २ ३०३,

५ १९ ४ ३०३, २९ १.३०३, ३३.२.
३०३, ३७ ३.३०३, ३८ १ ३०३, ४८.
१.३०३, ५८ ३.३०३, ७९.१.३०३;
७४ १.३०३, ७७ १.३०३, ९४ १.
३०३, ९७ १ ३०३, १११.१.३०३;
११८ १ ३०३, ११९.१ ३०३, १२४ १.
३०३, २ २९ १.३०३, ३९.१.३०३;
१०३ २ ३०३, १०९ १.३०३, १३५.१.
३०३, ३२.२.४३३, ५.२.४३३, ५७.१.

४३३, ६६.३ ४३३, ४ ३ १ ४३३, २.
४३३, ३० ३ ४३३, ४४ १ ४३३, ५० ३.
४३३, ७३ १ ४३३, ७७.१ ४३३, ११६.
२.४३३,

६ १.४५ १.३३, ६.३३, ४८ १.३३,
६३ १ ३३, ६६.१ ३३, ८३ १ ५३, ८७.१.
६३, ९३.२.३३, ७.३३, ९४ १ ३३, १३५.
५.३३, १७३.१.३३, १८६ ३ १३३, ४.
१३३, १८७ १ १३३, १९५ १.१३३, २२३.
१.१३३, २.२९ १ १३३, ३१.१.१३३,
१०६.२.१३३, १४३.१ १३३, १९७.१.
१३३, १९९.१.१३३, ३२ १ १३३, ३१.
१३३, ८.१.१३३, ९.१ १३३, ३ १३३, २१.
१.१३३, २५.१ १३३, ४६.१ १३३,
५३.१.१३३, ७३.१.१३३, ८९ १ १३३,
१०१.१ १३३, ४ १४.१ १३३, २२ १५.
१३३, २४.१ १३३, ५२ ५ २०३, ५५ ३.
२०३, ५६ १.२०३, ६४ २ २०३, १४४.
१.२०३,

७ १.१४.१.२०३, ३९.१.२०३, २.
३६.१.२०३, ५८.१ २०३, ९९ १ ३०३;
१००.१.३०३, ३.४४.४.३०३, ४५.१.
३०३, २.३०३, ६६ २ ३०३, ४.१.२.
३०३, ९१.१ ३०३, ९३.१ ३०३,

८.१.१५.१.३०३, ५१ १ ३०३, २.
१९.१.३०३, ५५ १.४०३, ६८.१ ४०३;
७०.१.४०३, ८८.२.४०३, १०७ ३ ४०३,
३.१.४०३, ६५ १ ४०३, ३.४०३,
११८.१.४०३, ४.१०.१.४०३, १७ १.

२५९, २९.१.४६०, ३०.१.४६१, ३४ २.
४६२, ६१.१.४६५

उपसंख्यानग्रहण १.१.३६ १.१.३१.

उपसंख्यानानर्थक्य १.१.२९.२.९२.

उपसर्ग (पा. श.) १.३.१.७ २५६, २९.३.
२८२, ३.१.७.२.१२, १२ ५.२३, १३५.
१.९१, ६.१.९१.१.७०, १२८ ३ १०, २.
१७७.१.१३८, ४ २४.१.३३९, ४७.१.
३५१, ८ २.१९ २.३९९, ३.६५.१.४१२,
२.४१२; ११६ १.४५०, ४.१४ ३ ४५३

°उपसर्ग १.२.४४ ३ २१३.

°उपसर्ग १.३.१.३ २५३.

उपसर्गग्रहण ८ १.५७ १ ३३१.

उपसर्गपूर्वनियम १.३.६०.३ २८५.

उपसर्गपूर्वनियमार्थ ७ ३ ६६ २.०३२

°उपसर्गसंज्ञा १.४.१.३६ ३०३, ६० ३.३४२.

उपसर्गभाव ८.४.१.४ १.४५५

उपसर्जन (पा. श.) २.२.३०.१.४३५, ६.
३.८२.१.१७०.

°उपसर्जन (पा. श.) २.१.६९.३.४०७.

उपसर्जनग्रहण (पा. श.) ४.१.५४ १ २३२.

उपसर्जनत्व १.२.४३.६.२१५.

उपसर्जनदीर्घत्व ५ ४.१.५६.१.४१३.

°उपसर्जनप्रतिषेध १.२.७.२.८७

उपसर्जनप्रसिद्धि २.१.५७.२.३११.

उपसर्जनविशेषण २.१.१ २.३६३

उपसर्जनसंज्ञाप्रसङ्ग १.२.४३.४.२१५

उपसर्जनसंनि. त १.४.८०.५.३१६.

उपसर्जनसमास ४ १.३४ १.२१३, ८.२ ६९

उपसर्जनह्रस्वत्व १.२.४८ १.२३३, २.४.
२६.५.४३८.

°उपसर्जनह्रस्वत्व १.४.२ १.३.३०८, ६.१.
७१.१.३१.

उपसर्जनाप्रसिद्धि २.१.५७.१.३९९

उपसर्जनार्थ २.२.२४.२.४३०, ७.३.४७.१.
३३६

उपसृष्ट १.४.१.१.३०३.

उपादास्त १.१.३९.८.९८.

°उपाधि ३.१.१.१.१.

उपाधिवृत्ति १.२.६४.४.४.००३.

उपाध्यानर्थक्य ४.२.१.१.२३१, ५.३.९३.१.
४३६.

उपाध्याय ४.१.४९.४.२३०

°उपानह (गृहो.) ५.१.२ १.३३७.

उपालम्भन १.३.२१.८.२८०

उपेयिवस् ३ २ १०९.१.११६.

उपोत्तम (पा. श.) १.२.३७.८.२११.

उपोषवस् ६.१.३७.३.३३१.

°उब्जि (पा. श.) ७.३.५९.२.३३१.

उभ (स. ना.)

उभाभ्याम् २.२.३६ ६.४३५.

उभस्य १.१.२७ ७.८१.

उभयोः १.४.२.५.३०५; ८०.४.३३५,

२.१.५७.१.३९९, ४ ८३.३.४१६.

उभय (स. ना.)

उभयः १.१.२७.९.८१३.

उभयम् २.२.३४.९.४३७.

उभयात् ५.३.२२.७.४०८.

°उभय ५ २ १३२.१.३९९, ३.२२.६.४०७.

उभयकार्यप्रसङ्ग १.१.६७.१.७.१३१.

उभयतः (अ) २४७ २४७, ४ २७३ १
२७३.
उभयत्र (अ.) ११४४.२२ १०९, ६७ १७
१७३, २१ ५५.२ ३१८, ३ १ २६ १४.
३५, ६ ३.२६ १ १३८
उभयथा (अ) ३१ ३१ १.३०
उभयदर्शन १ २.६४.३४ २६२.
उभयनिमित्तत्व १ १ ५७.१२ १३८
उभयनियम ३१ २ ११.२५, ६ २ १४८ २
१३७
उभयनिर्देश १ १.६७ ३ १७३, ७८.३ २१३,
४.२ ३४ ३ २७६
उभयनिर्देशार्थ ८ २ ८६ २ ४९८.
उभयप्रतिषेध १.१ ५६ १८ १३८.
उभयप्रसङ्ग १ ४ २ २.३०५
उभयप्राप्ति २ २ १४ ६ ४९५, ३ ६६.१.४६८
उभयवाचित्व १.२ ७२.४.२५९.
उभयविवृद्धिप्रसङ्ग ८.२ १०६ १ ४२०.
उभयविशेषणत्व ७ २ १० ६.२८५, २ १ ५७.
१ ३९९.
उभयसंज्ञात्व १ १ ४५ ३ १११.
उभयदेशत्व १ १ ५७ ३.१३८.
उभयान्तर्य १ १ ५८ १८ १३५
°उभयार्थ ५ ३.९ १.४०५

उभयेप्सितत्व १ ४ ४९ २.३३३
उमा° (स्ना पे.) ५ २४ २ ३७२
°उमा (स्ना पे) ५ २.२९.१ ३७६
°उर् ६ १ ९१ ६ ७३
उरणरपर १ १ ३ १६ ५०
उरणरपरवचन १ १ ५१ १८ १३५.
उरस् (प्राण्य) ३ २ ४८ २ १०३
°उरूपूर्वपद ५.२ १३५.१.४००.
°उव् (ओदे) १.४.२ २३.३९०, ३ ५.३९३
उवङ् (ओदे) ६.४.२२.१४.११५
°उवङ् (आदे) ६ ४ १४८.२.२२७.
°उवङ् (आग) १ १ ५७ १८ १३३
°उवङ् (आग) ६.१ ९१.९.७३, ४.१.१४
१८०.
°उवङ्कदेश ६ ३ ६८ १ १६६, ४ १४८.४
२२७
°उवङ्स्थानत्व १ ४ ३ ४ ३९४.
°उवङ्स्थानप्रतिषेध १.४ ३.४ ३९४
उवर्ण° २ ४ ३५.३.४२३.
उवस्थानप्रवृत्ति १ ४ ३.६.३१६
उष्ण° ६ ३ ७० ८ १६८
°उष्ण° ५ २ १२२ ६ ३९९
उस् १ १ ६३.८ १६८, ४ २ २४.३११, ६ १.
९५ १.७६.

ऊ

ऊँ

ऊहिविग्रह

ऊँ १ १ १८ २.७३

ऊङ् (प्र) १ ४ २ १२ ३०५

°ऊङ् (प्र) ४ ११ १९ १९५

ऊङ्कादेशप्रतिषेध १ २ ४५ १४ २२१

ऊङ्प्रकरण ४ १ ६६ १ २२७

ऊङ् (प्र) ६ १ १७१ १ १०७

°ऊङ् ६ १ ८४ ४ ६९

°ऊङ् (पा. शा) ६ १ ८९ ४ ६९

ऊत् २ ४ ७४ १ ४९५

ऊत्त्व ६ ४ ८९ ३ २९१

ऊधस् (प्राण्य) ४ १ २५ १ २९१, ७५ १.

२२८, ५.४ १३१ १ ४९३.

°ऊधस् (प्राण्य.) ६.१.२८.१.२८

ऊर्णु° (धा) ६ १.१६१.३ १०३.

ऊर्णोति (पा. शा.) ३ १ २२.३.२३; ३६.६.१६.

ऊर्ध्व १ २.३२ १ २०९; ५.३ ३१.१.४०९; ८.

१ १७ ३ ३७१.

ऊल ५ २ १२२.८ ४००.

°ऊवक्° (आदि) ६.३.६१.३.१६५.

ऊह° ६ १ ८९ ४ ६९.

ऊहि (पा. शा.) १.३ २९ ३.२३३; ३ १.१३१.

२ ९३.

ऊहिनी ६ १ ८९ ३ ६९.

ऊहिविग्रह ३ १ १३१.३.९०.

क

क

कव्यण

क ११५१ २ १२६
 ककार° ११९५ ६२, ८२४४ १ ८०७
 ककारगुणप्रतिषेधार्थ ३२१७१ १ १३३
 ककारगुणबलीयस्त्व ६४६२१ २०६
 ककारग्रहण ११ शि०४११ २५, ८४१ १
 ४५२
 ककारान्त ६३२५ १ १३३
 ककारान्तगुणप्रतिषेधार्थ ३२१०७ ४
 ११५.
 कच् ६१३७ ५ -३
 °कच्छि° ११३३ ३३३.
 कच्छिप्रतिषेध ३१३६ ४ ४५
 कञ्जती (वै. श) ६१८३ ४ ५७
 कण ६१८९ ७ ६९
 कण° ६१८९८ ६९
 कत् ४२१०४१५ २२५, ६११०१ १ ३३,
 १२८३ १०, ७२७० १ ३०९, ४१०
 २३३७, १२१ ३३८
 कृत ६१८९ ६ ६९.
 कृत (का प) ११७२ १८ १८६

कृत° (का प) २२३४ ३ ४३६
 कृतो भारद्वाजस्य (पा. सू) ७२६३ १.
 २१९
 कृत्यकः (पा. सू) ६११२८ १ १०
 कृतवत् ७४९० १ ३५९
 कृत्विज् ३२१३५ १ १३३
 °कृत्विज् ५१७१ १ ३५३
 कृदुपधा १२५१ १ ११४
 कृद्धि° २४८४ १ ४१९
 °कृद्धि (पा. श) ६१९६ ११
 कृवचन ६४४७ २ २००
 कृवर्ण ११५० १२ १३३, १३ १३३
 कृवर्णदेज ११५० १५ १३३
 कृवावचन ६११०१ १ ३३
 कृषि ४१११४ ४ २५६
 कृषि° ४१११४ १ २५६, ७ २५७, ३४ ६७.
 ५ १३३
 कृषिप्रतिषेध ६२१६५ १ १३३
 कृष्यण ४१११४ ३ २५६.

ए

एक

एकवचन

एक (स. ना)

एकः ४.१.९३ ६ २३८, ५ २.४७ ३
३८२.

एके १ २ ३८ १ २११, २ १.१.४.
३६५, ३ १.८ २ ११, २ १४६ ३.१३३,
४ १ ३९ २.२१६, ७ १ ७२ ५ २६५, ८.
१.५१.३३.३३३

एकम् १ २ ६४ ४०.२३३, ४१.२३३,
४८.२३३, ५६ २३३.

एकेन १ २ ६४.१.२३३, २९.२३३,
३०.२३३, ३१.२३३, ३२ २३३, ४.
१०९.८ ३३३, २.२.२९.१.४३३.

एकात् ५ ३.५२ १.४११.

एकस्य १ १.११ २.६३, २.६४ ४४.
२३४, २ २ ३४ २.४३६; ६.१.८४ २
५६, ८ १.९.१ ३६३

एकस्मिन् १ १ २१ १.७६, ६ ३३, ४
२ १.३३३, २ ३३३, ४ १ ९३ ८ २३८,
६.१ १५८.१.९३.

• २ ४ ६४ १ ४३, ३.१ ६७.१.९३.

क १ २ ३९ १ २११, २ ४ ६२ ६ ४३१, ४
१.६४.१ २३६.

कारकरण ३ ४ ११०.३ १३३

गत्यर्थ ६ २ ४९ ४.१३३.

तर ७.१.२६ १.२५०.

तिङ् २ १ १०.३६३.

एकत्व १.१.शि.१ ५ १३३

एकत्वनिर्देश १ १.५० १ १३५.

एकदेश ८ ४.१.२.४५२.

एकदेशविकृत १ १.शि २.४.२१, ५६.१.१३६;
१० १३६, २ ४ ८५.१० ५३९, ८.३.८५.
१.४३६.

एकदेशानुवृत्ति ६.१.९३ ६ ७३.

एकदेशिग्रहण २ ४.२६.७.४३१.

एकदेशिप्रधान २.१.१८.२ ३३३; ५ ३.७२.६.
४३३.

एकद्रव्य ५ ३ ५७.१ ४१७.

एकद्रव्याभिधान ८ १.५१ ४.३३३.

एकद्रव्योपनिवेशिनी १ ४.१.४४.३३४.

एकपदस्वर १.१.६३ १.१६५.

एकप्रतिषेधार्थ १.१ ७.७.५३३.

एकयोग १ ४ ५९.३.३३३, २ ४ ८३.३.४३३;
६ १ ९३ ६.७३ १०२ २.३३, ७.३.
११९ ३.३३३.

एकयोगलक्षणत्व १ १.६२.१०.१६३.

एकराजन् ७ १ १६८.१.२३३.

एकवचन (पा. श) १ २ ६९.२.२५०, २.४.
१२ ५ ३३३, ७९ २.४३३, ४.१.९३.१.
७३३, ५ १ ३७ ३.३५०, ६ १.८४.१.
५३३.

एकवचन (पा. श.) २.२.५.३.४१०, ४ ६२.७.
४११, ४.१ ८९ ४.२३१.

एकवचनविधान २२४ १०३२.

एकवचनादेश १२५८ २२२६

एकवचनाभाव २४१ २०३२.

एकवचन २४१.३ २०३२, ६३१ २०११,
५१२०

एकवर्जम् (अ) ६११५८ ३९१.

एकवर्ण १११ शि ५९३०, ६११२ १.

एकवर्णवत् ११ शि ४८३५.

एकवाक्यभाव ६११ ८४ ३५५

एकविभक्ति १२४४ १ २१६, ६४४ २३४,
३५ २१०

एकविभक्तित्व २२ २४ ३ २२१.

एकविभक्त्यन्त १२ ६४.१३ २३६

एकशब्दत्व १२ ६४ १६ २३६

एकशित्तिपातस्वरवचन २११ ३३.३३३

एकशेष (पा.श.) १२ ६४ ३.२३३, ५.२३३,
१५ २३६, १७ २३६, २६.२३०, २९.
२३०, ४१ २३३

एकशेषनिर्देश १.३ ३५ २६१, ४ १०१ ३
३५०, २१.१ १९ ३६१, ६.३.६८ ५.
१६७, ८४ ६८ ४ २६७

एकशेषप्रतिषेध २४.१ ४.१३२.

एकशेषप्रतिषेधार्थ २२ २७ २ २२१

एकशेषवचन १२ ६४ ७.०३५, २१ २३९

एकश्रुति ६.४.१७४ ४ २३२.

एकसंज्ञाधिकार १४ १.२ २१६, २१.३०३

एकक्षर ५२ ११५.१.३२८

एकक्षरपूर्वपद ५.३.८४.४.२६१

एकागार ५.१.११३.१ ३६३

एकाच् ६११.७.११, १६८ १.१०६, ४ ५२

२०१६, १६३.१ २३२, ७ २१० ३
२३२

एकाच् १११ शि १.७ १३, १.० १३ ३ १२.
२.२६

एकाच् उपदेशेऽनुदात्तात् (पा.श.) ६१.
९ ३.१३.

एकाचो द्वे प्रथमस्य (पा.श.) ६११ १.
६.

एकाचो द्वे प्रथमार्थम् १.१ २१ ३.१३

एकाचत्व ७.२.१ २ २०२.

एकाज्ग्रहण ७.२.१०.१ ११, ६ ८८, ३.१.

एकाज्मात्र ६११ ६६

एकादि २२ २९.१६ २३२.

एकादिष्ट ३२ १०९ २ ११८, ७ ११४ १.
२६६.

एकादेश (पा.श.) १११ शि ४.५ २, ५१ ६.
१२७, ५७ ११ ११३, १.१.११, ४ २
१२ ३०५, १९ ३०९, २० ३१, ३१
३.१५.१०, ६१.४५ ४ ३६, ८५ ११.
६२, १३ ६२, १.१६३, ८६.६.६३, ९१.
७ ७३, १२५ ३ ११८, ४ ११८, ८ २.६ ५
३११, १९ २.३६९

एकादेश १.४ २ २५ ३११, ७.२ २६ २.१२,
५९ २.२१८

एकादेश १२ ४७ ४ २३३, ५ २३३, ४ २.
१.३१३, १३ ३०८, १.१.२३३, ८ २ ६
२.३६६.

एकादेशनिमित्तात्त्व ८ ३४१ ४.१३२

एकादेशप्रतिषेध ११ १२ १ ६६

एकादेशप्रसङ्ग ६१ ८५ १५ ६३.

एकादेशस्वर ८.२ ६.१ ३१६

°एकादेशस्वर ८११७३ ३७१
°एकानुदात्त ८२६२ ३२६
°एकानुदात्तत्व ११५७ ७ १२७, ६११५८
२१६

एकान्त १३९९ २६५, १४ २६६.
एकान्तर ४३२३ २ ३०१
एकान्तर्गमन ४३१६३ ० ३२७.
एकान्तर ८१५५ १ ३३७
एकान्तनिपातन २११८ ३ ३२२
एकान्तनिधि ८१७२ ७ ३२३
एकान्तादित्व ११७३ २ १२९
एकाभिधान ८१४७ ३६६
एकार्थ १२६४ २३ २३९, ४१९२ ६ २२६.
एकार्थप्रमाण ४३३ १ ३०२.
एकार्थत्व १२६४ २७ २२६, २२ २९ ७.
४३०, ३३ १६१ २ १६५, ८१४ ०
३६५, ८१ ३६७

एकार्थीभाव २११ १ ३६९
एकार्थी १२६४ ० २२०
एकैक ८२८६ ४ ४१६.
एकैकवर्णित्व १४१०९ १० ३५६
एकैकशब्दप्रमाणार्थक्य ४११६३ ८ २६६.
एकोपविष्ट १२६४ ३ २२२
एङ (प्रत्यय) ११४८ ३ ११७, ३१० ७
०६९

एङग्रहण ६१११५ ५ २६
एङग्रहण ६१११५ ४ २६
एङ् (प्रत्यय) ११४८ १ ११७, ४११८, ३
१० ० ०६८

एङ् (प्रत्यय) ११५० १० १२५
एङ् इन्द्रादेश १११ ४ २२
एङन्त ११३९ १ १७
एङन्त ११५९ ५ १५५, ६ १५२

°एङन्त ११३९ १ १७.
एङग्रहण ६४१३२ ३ २२३
°एङभाव ११५० ११० १२४
एत् ३४९३ १ १२५
एतद् (स ना) ५३५ १ ४०३, २ ४०३
एतेभ्यः ३१२२ ७ ३०
एतयोः ४३१४३ १ ३२४, २ ३२४.
एतप्रतिषेध २१६९ १ ४०२
एतिका ७३४४ १ ३२४
एत्व ११५७१६ १४९, ३४७९ १ १६२, ६.
४१७ १७९, १२० ५ २९२, ७ ३०३.
१ ३२०

एत्व ८२६ १३ ३१३
°एत्व १२४७ ५ २२३
°एत्व १४२ १४ ३०८, ५३१० १ ४०४.
°एत्वप्रतिषेध ११५६ २५ १२०
एत्ववचन ६१११ १ १५, ४१२० १ २९७
एत्वविज्ञान ६४१२० ४ ११०
एत्वाभाव ६४१२० ३ २९८
एद्यधि (आदि) ५३२२ ४ ४०७
एद्यसुच (प्र) ५३२२ ६ ४०७
एधस् (गृह्य) १४२३ १० ३२५
°एधोपकर्षणक्रिया १४२३ ८ ३२४

एमनादि ६१९४ ६ ७६
एव (अ) ११६८ ७ १७७, २६४ ३० २४९,
३१८७ १३ ६९, ६१९४ ३ ७६, २.
२२ १२३, ८३ ३७२ ४ ३३३

एवकारकरण ३४६७ ३ १७८, ६ १७८.
एविधि २४८५ १ ४१६
एङ् (प्र) ६१४५ १ ३६
°एष ६१८९ ४ ६९.
°एष्य ६१८९ ४ ६९

ऐ

ऐकश्रुत्य

ऐस्त्व

ऐकश्रुत्य १.२.३९.२.२१२
 ऐकश्रुत्यप्रतिषेध ८ १.५५.१.३७७
 ऐकश्रुत्यवचन १ २ ३९.१.२११.
 ऐकार्थ्य १.१ शि.५.१३ ३१, २ ५८.१ २२३,
 २.१.१.३.३६५
 ऐक्ष्वाक (वि. लो.) ६ ४.१७४.३ २३४.

ऐच् (प्रत्या.) १.१.शि.४.१२.२६; ५७.१.
 १४६; ७ ४ ८२.१.३५६; ८.२.१०६.१.
 ४२०.
 ऐत्वं ३.४.९३.१.१२५.
 ऐत्वं १.२.४७.४.२२३.
 ऐस्त्व ६ ४.१ ८.१७३.

ओ

ओकार

°ओष्ठ

ओकार १.२ ३७ १ २१०, ७ २ १ २ २७८, ८
३ २०.१.४३५

ओकारप्रतिषेध ७ २.१ १ २७८.

ओजस् ३ १.११ २ २१

ओत् १ १ ५१.१.७१, ६.१ ९३.१ ७३, ७ १.
१ २१.२३९, ३ ७१ १ ३३३, ८ ३.१ २.
४३४.

ओतु° (प.) ६ १.९४ ५.७६.०

ओत्वाभाव ७ २ १.२.२७८.

ओदन (खा पे) १ १ ६७.२.१७३,

ओम्° ६ १.९५ १ ७६

°ओर्गुण १ १ ३ ५.१५

ओश्रावयं ८.२ ९२ २.४२०.

ओषधि ४ १ ४२ १ २१६.

°ओषधि (वन.) ३ ३ १०४.५ १५३

°ओषधि° ४.३ १३२ ४.३२१

°ओष्ठ (प्राण्य) ६.१.९४.५ ७६.

औ

°औत्त्व°

औपदेशिक

°औत्त्व° १.१.४७ ५ ११६, ५१.१०.१२१, ४.
२.१४.३०८, ५ ३.१० १.४०८, ७.१.९६.
१.२३५

°औत्त्वप्रतिषेध ७ १.७४.१.२३३

औत्त्व ७.१.८४.१.२३०, ३.११६.१.३४२;
११९.१.३४२.

औत्त्वप्रतिषेध ७.२.१०७.१ ३१२.

औत्त्वार्थ ७.३ ११९.२.३४२.

औपदेशिक १.१ २२.३ ७६.

क

क

करण

क (प्र) ३२३.२१६, ५३७२.२४२३, ६
११२५१७, १३५.११५, १०९८
कंसपात्री (गृहो.) १.४१.३० ३०३
कंसीय° ११६१.२.१५९, ४.१५९.
°कक्ष° ३११४ १ २५
कक्ष्या ६१३७.७.३५
कग्रहण ७३४४ १ ३२४
कच्छादि (ग) ४२१०० ३ २१३, १३३ १
३०१
कटचूप्रकरण ५२२९.१.३७६.
°कटपू° ३२१७८ २.१३६
°कट्यच (प्र) १३१० २५.२७१
कण्डादि (ग.) ३१२७.१ ३७, ९१.११ ७५,
°६१३ ३ २५
कण्व (वि लो) ४२१०४.२३ २१७.
कण्वाचिकीर्षा ३११४ १.२५
कण्वादेवत् ४.११५१ १ २६२.
°कतिपय° ५२५२ १ ३८५
°कत्वनिपातन ३११२९ १ २१३.
कथितानुकथनमात्र २४३२ २ ४८१.
कदाचित् (अ) २१६९ ५.४०३, ५.३७२
५ ४३३, ८ ४३३.
कङ्गाव ६.३१०१ १.१७३.
कन् (प्र) १३१०.२६ २७१, ४२२ ३
२७१, ७२९९ १.३०७.

कन्प्रकरण ५४३१ ४३०.
कन्वचन ५४४ २ ४३५
कन्विध्यर्थ ५३७२ ७.४३३.
°कन्विध्यर्थ ११.२३.५ २३.
कप् (प्र.) १२४८ ५ २३३, ६२.११७.१.
१३३, १४३ १.१३६, ३.१३६.
कपाल (यज्ञो) ६३४६.२ १६१
कपिष्ठल (मा वि) ८३.९१.१ ४३३
°कपूर्व ७३४६.१.३३६
कप्रकरण ३२.५.२ १६.
कप्रतिषेध ४३१५ २ ३३३
कबभावार्थ २.२२५.६.४३६, २८.३.४३६;
२७.५.४३०
कबर° ४१५५.२ २२४.
कविधिप्रसङ्ग ४१२५ ३ २१२.
कामि (पा श.) २३६९.३ ४६६, ३.१४८.
१ ५५
°कम्पि° (पा. श) ६४२४.१ ११२.
°कम्बल° (गृहो.) ६१८९ ७ ६१.
कम्बोजादि (ग) ४११७५.१.२७०.
°कर° (प्राण्य) ६३४६ १ १६१.
करण (पा श) १.४१.३२ ३०३, २३.१०.
३३५, ३१८७ १६.६१, ३२० ५ ११७,
९५ ३.१५१, ४३७.१.१७६, ५१३७.
१.३५३, ६३७०.८.१६८.

कारकत्व १४४९ १०३३३, २३३६ ३०४५८.
 °कारकपूर्व १४१३ १०३१८, २१४७१
 ३११.

कारकविभक्ति २३१९ १०५३

°कारकविशेषण २११९ ३६७

कारकान्यत्व ८१५१ १३७७.

कारकार्ह २३३६ ३०४५८

°कारकोपपद ४१४८ ४११३.

कारकोपादान ३१२६ १३३

कारण १२७१ १०५१, २२२९ १०४३३.

कारनामन् ६३१० ११३२

कारिकाशब्द १४६० १३३२

कारिन् ४११५८ ४२६४, ५२१४ १३७३

कार्ति° ८२४२ ४०३६

कार्य ११४४ १६१०२, २३२ १०२६१

कार्यकृतत्व ६११०८ ३२३, ४१०४ ३०२४

कार्यग्रहण ५१९६ १३६१

कार्यविपरिणाम ११५६ १४१३७

कार्यसंप्रत्यय १२६९ १२५०, ३११ ३३.

कार्यातिदेश १२१७ ११३

कार्यार्थ १३९८ २६५

कार्यिन् ६३२५ २१२८

कार्य्य ५३९१ १०४२७

कार्षापण (प) ५१२५ २३३७.

कार्षापण° (प) ५१२९ १३६१.

काल २२५१ ४०३३, २४०३, ३२८ ५०५५,

४२३ १२७३, ३४१ २७६, २०२६,

१०४७ २१२, ५१५८ ४३५३.

काल° ११ शि १११९८.

°काल° २२३६१ ४०३३, ४१५७ ५२३

कालकर्मक १४५२ ८३३८.

कालकर्मन् १४५२ ८३३८

°कालनियतत्व ५२५९ ४३६६.

°कालनिर्माण २३२८ ४०५५.

कालनिवृत्त्यर्थ ४३५३ ३०३६.

कालपरिणाम २२५२ ४०३६, ७३५५
 ३२५

कालप्रकर्ष ३३१५ २१३३.

कालभेद ११७० ४०३३, ४१०९ ४३५५.

°कालभेद ११६८ १०१७८.

कालमात्र ३११३३ ४०११.

कालयोग ४२३ ४३३३.

कालविभाग ३२१२३ ५१३३

कालविशेष २११७ १३३९.

°कालविशेष ११२६ ५८५.

कालसमुच्चारण ३३१३३ ६१६६.

कालात्यन्तसंयोग ३१२६ १०३५

कालादि ३१९४ १०३५.

कालान्यत्व ४१२ २१६८.

कालाविभाग ३२१२३ २१३३.

काश्यप° (वि लो.) ४२६६ ६०२६६.

काष्ठशकस्थातृ ८२२२ २०४०.

काष्ठादिग्रहण ८१६७ १०३७५.

कास्यग्रहण ३१३५ १०३२.

कि° (प्र) २३६९ १०४३, ३२१७१ १०३३

°कि° (प्र) ६११२ १३७

°किंलोप ६११६१ २१०२

किंवृत्त ३३१४५ १०३२

किकिदीव्या (वै श) ७३ १०९ २ ३५१.

कित् (आग) ३१ ३८ १०५.

कित् (पा श) ७२ ४४ २ २१५.

°कित् (पा श) ११ ४६ १ ११३, ३१-३.
१०५

°कित् (पा श) ११ ६३ ३ १६५, ६-१.
९१ ९ ७३

कित्करण ३१ ४४ ५ ५३, ८३-७-५, २१०७
३ ११५

कित्त्व ११ ३९ ८ ८६, २५ १ ११५, २२-२
२०१, २६ १ २०२, ३२-१३९ १ १३५,
१७१ १ १३५, ६४ २४ ५-११५, ७१-
३६ १ २५५

कित्त्व° ११ शि ५ ३ २३.

कित्त्वप्रतिषेध ११ शि. ५ ५ २८

कित्त्वप्रतिषेध ११ ११ ११३.

किदन्त ७४-८३ १ ३५८

किद्वचन ११ ११ १११.

किद्वचनानर्थक्य १२ ६-१ ११२

°किन् (प्र) २३ ६९ १ १६९, ३२-१७१.
१ १३५, ६१ १२ १-१३

किम् (स. ना) ५ ३२ ० ४०३

के ११ २७ १० ३१.

कस्य ३१ ९ १-२३.

किम्° ३२ २१ १-१०१

किमर्थ ११ ११ १०-४१, ७-७ ५१, ३७-३

२६३, ३१-३६-२ ४५, ११२ २ ६५, ६

२४९ ४ १२३, ५२ २-१२९, ७४ ६१.

३ ३५२

किमादि ५ ३ ९३ १ ४३३

किरति (पा श) ६१ १४२-१-३३.

°किरति° ३१-८७-१८-७३.

°किविधि° १४-६५ १ ३५३

कु° २-२ १८ ३-४१६, ८ ३ ३७-१ ४३१

°कु° ६ २-२ ३ १२३

कुक्कुट्यादि ६ ३ ४२ २-१५५

कुक्षि° (प्राण्य.) ३-२ २६ १-१०२

°कुञ्ज ५-२-१०७-१ ३६७

कुद्र ४-१ १५८-१ २६३, २ ९१ १ २६८

कुटादि (ग) १ २ १ १०-१३३

कुटादित्व ६ १ १७-४ २७

कुटी° (स्थ.) ५ ३ ८८ १ ४३७

कुड्वचन ४ १-१५८ ३-२६५, २ ९१ ३-२६८

कुण्डपाय्य ३ १ १३०-१ ६५

कुण्डायुदात्तत्व ६ २ १३६ १ १३५

कुत्व ७-३-५५ १-३३०, ५९ २ ३३१

°कुत्व १-१ ५८-२-१५३

°कुत्व° ६ १-९-५-१६, १३-१३-२३, ८ २ २२
१-४५०

कुत्ववचन ७-३ ९९ १ ३३५

कुत्वविज्ञानार्थ ७ ३ ५६ २ ३३१

कुत्सन ८ १-१७ २ ३७१.

कुत्सन° ८ १-२७ १-३७१, २ ३७३

°कुत्सन ८ १ ३६७

कुत्सित ३ २-९३ १-११२, ४ १ १६२ २ २६५.

कुत्सितग्रहण २ ३-१७ १-४५१, ५-३ ४७ १-
४५१

कुत्सितादि ५-३ ७४ १ ४३२.

कुत्सितादिवचन ५ ३-७४ ३ ४३२

कुत्सितादिसमानाधिकरण ५-३ ७४ २ ४३२.

°कुथुमिन् ६ ४ १४४ १-२२५

कुप्य ३ १ ११४-२ ६३.

°कुमार ४.१.१.१३.११५.

कुमारघातिन ३१ ८४.५.१११

कुम्भ° (दे.) ११ ५६.७ १३५, ४१ १७०.२.
२६१, २१३० १.२६१, ६४ ४२.१.१३६.

°कुर्वण ४.१.११४ ७ २५७.

कुर्वत् ३.१.२६.१५.३६

°कुल° ६ ३.७०.१ १६६.

कुलायकरण १-३ २१.५ २८०.

°कुलायकरण ६.१.१४२.१ १३३.

कुलाल° (वि. लो.) ५४ ३६.१ ५३५.

कुलिज ५ १.५५.१.३५३.

कुल्यवाय ८४ २.५.५५३.

कुशलार्थ २.३.१६ १० ५५०.

कुषि° (पा. शा.) ३१.९० १ ७०.

कूजन १ ३.२१.१.२३०.

कूपतइ ६ १.६८ २.३६

कूल १.३.१०.१.२६३

कूलादि ६.२ १२१ १ १३५.

कू (धा.)

करोति ३.१.२६ ५ ३५

कारयति १४.५४ २.३३१

कू° (धा.) १.३.१०.१५.२७०.

°कू (धा) १४ ५३.१.३३६.

°कू° (धा) ३.२.१७१.३.१३५

कूञ् (धा.) ३.१.२५ १.३०, ४० १.५७, २.

१४.१.१००; २१.१.१०१, ६४ ११०.१.

२१५, ७.२.१३.१.२८६.

कूञः श च (पा. सू.) ३.३.१००.१ १५३.

कूञर्थ ७.४ १०.१.३३७.

कूजादि १ ३.६२.५.२८५, ७९.१.२६५, ७ २
१०.३.२८३

कूत् (पा. शा.) १.१ ३९.१.१३, २.१.३२.१.

३८६, ३३.२.३८६, २१४.१.५५; ३.

१.२६.३.३५, २.१ १.१६, ४.१.४८.५.

१३८, ६.१.५८.१५.१०१, ३१४.१.

१५६, ७.२.८.१.२८३, ३६.१.२६२, ५.

२६३, ५८.१.२६७.

°कूत्° (पा. शा.) १.४.१.५१ ३०३, २.३.१.
५.२६९.

कूत् ४ ३.११६.१.३१६.

कूतत्त्व १.१.३६ १.१३, ४.७४.५ ३३५, २.१.

५१ ६.३१५; ३.१.१३१.१.८६, ४.३.३९.

१ ३०८, ५.१.१२ २.३३५, ९६.१.३६३;

६ ३.७९.१.१७०, ४.१.३२.१.३३३, १.७४.

१.२३३, ७.३.१५.१.३३३.

कूतनिर्देश ४.२.६६.२.३१३.

कूतापकूतादि २.१.६०.३.५०१.

कूताभिहित ३.१.६७.२.५७.

कूत्त्व २.४ ८१.८.५१७; ३.२.१२४.८.१३६.

कूत्प्रकृति ६.२ १३९.२.१३५.

कूत्प्रयोग २.३.१.१३.५३३, २.१.०.५५५.

कूत्य (पा. शा.) १.१.४३.१.३११, २.१.३३.

१.३८६, ३.७१.१.५७०, ३.३.१६३.१.

१६७, ४.६७.३.१७८, ६ १.१४४.३.

१५.

कूत्य° (पा. शा.) ३.१.८७.७.३७.

कूत्यवृज्वचन ३.१.९५.२.३१.

कूत्यनामन् ५.१.१२.१ ३३५.

कूत्यसंज्ञा (पा. शा.) ३ १.९५ १.८१.

कूत्रिम ६ ३ १२२ १.१७६.

कूत्संज्ञा ३ १.९१ ५.७६.

कृत्स्थ ८४ २९.१ ४६६, ३२ ३ ४६९
 °कृत्स्वर (पा श) ६२ ५२ ६ १३६, ८.१३१
 कृत्स्वरनिवृत्त्यर्थ ६ ३ ९५.३.१३२.
 कृत्स्वराबाधकत्व ६ २ ५२.९.१३१
 °कृत्तिदिष्ट १.१ ५६ ८ १३५
 कृवन्त (पा श) ४ १.४८.८.२१२, ५ १.१३.
 २.३३२.
 कृवन्तप्रकृतिस्वरत्व २.४ ८१ १०.४१३, ६.
 १ ८५ १.६६.
 कृवन्तप्रतिषेधार्थ ६.१ ३३ ६.३०.
 कृवन्तप्रतिषेधकत्व ६ १.८५.२१ ६५.
 कृवन्तानुपपत्ति ३ २.६० २.१०७.
 कृदुपदेश ६ २.५०.२.१३६.
 कृद्ग्रहण १.४.१३.९.३१८, ६ २ १३९.२.
 १३५.
 कृद्ग्रहणानर्थक्य २.३ ६५ १.४६७, ६.२ ५०.
 १.१३६, १३९.१.१३५.
 कृद्योगा २.२.८.१.४१२.
 कृद्भवन ३.४ ६७.१ १३७
 कृन्निवृत्त्यर्थ १.२ ४८.२.२३३, ७ ४.१३ १.
 ३३६.
 कृलुक् (पा. श) ३ १.२६ ६ ३५.
 कृलोप १.४.१.२०.३०१.
 °कृलोप १.४.१ १८.३०१.
 °कृष् (धा) ३.१.४४ ७ ५२.
 कृष्टपच्य ३ १ ११४.३ ३३.
 कृष्यर्थत्व ३ १.२६.३ ३३
 कृष्यादि (ग) ३ १.२६.३.३३, ३ १०८ ८.
 १५५
 कृ (धा)

किरति १.३.२१.४.२६०.
 का वा. श को ९

कृत् (पा श) १.१ ५९.५ १५५, ६ १५६
 कृत् (धा.) २ ३ १३ २ ४३९.
 °कृपिग्रहणानर्थक्य ७.२.५९ ४ २१८.
 केकय° १ १ ५७ १६ १५९.
 केगः (पा सू) ७.४.१३ १ ३३६.
 कोलिमर् (प्र) ३ १.९६.१ ३१.
 केवल १ २ ४५ ७ २१९, ८.२१९.
 केवलग्रहण ७.१ ६८.१.२६२, ३.१.५.३१७.
 केवलद्वयत्व ३ १.२ ६.५.
 केवला ५ १ ३३.१.३३९, ३ ३५०
 केश (प्राण्य.) ६.१.६१.२.४१.
 °केह्रस्व° ६.४.१.१० १८०
 कोप° ८ १ ८.१ ३६७.
 कोपध ४ १ १०४.५.२१५, २ १०४.३०.२१८.
 कोपधग्रहण ४.२ १४१ १.३०१
 कोपधप्रतिषेध ४ २ १०४ ६ २१५, ६.३ ३७.
 १ १५५
 °कोपधविधे ४ २.१०४ २ २६३.
 °कोपन ५ १.३८ १.३५१
 कोश (गृहो.) ४.३.४२.१ ३०९, ६ ४ १४४.
 २ २३६.
 °कोसल° (दे) ४ १ १५५.१.२६३.
 °कौण्डिन्य (ऋ) २ ४ ७०.१.४१५.
 कौपिञ्जल° ४.३.१३१ २ ३३०.
 कौमारापूर्ववचने (पा. सू) ४.२.१३.१.
 २३५.
 कौरव्य° ४.१.१९.१.२१०.
 °कौशिकग्रहण ४.२.६६.६.२६६,

क्त (प्र) २.१.२९.१.३८१, ३२.१.३८६, ३५.
४.३८७, ६०.४.४०३, ३.३६.१.४५८,
६७.१.४६८, ४.१.४८.५.२१८, ५.३.
६७.५.४२०

क्त° (प्र) ३.१.९४.७.८१०, २.१०२.२.११३.

°क्त° (प्र) ३.१.८७.७.६७.

क्तनिर्देश २.२.१४.३.४१५.

°क्तवतुग्रहण ३.२.१०२.२.११३.

क्तादिनिवृत्त्यर्थ ३.३.४४.१.११६, ५६.२.
११६.

क्तान्त ५.३.६७.५.४२०, ४.४.१.४३०

क्ताथ १.२.४४.३.२१६, ४.१.२१.३०३, २२.
३०३, २३.३०३, २.२.१८.४.४१६.

क्तिन् (प्र.) ३.३.९४.१.१५१.

क्तिन्° (प्र) ८.२.४४.१.४०७

क्तिनर्थ ३.३.१००.१.१५३.

क्त्तु (प्र.) ६.४.५५.१.२०३

क्त्वा (प्र) १.२.१.११.११३, ३.१.९४.८.
८०, ६.२.२.४.११३.

क्त्वा° (प्र.) १.२.२२.१.२०१, २६.१.२०२,
३.१०.१५.२००.

°क्त्वा° (प्र) १.३.९.१.२६१.

क्त्वा (प्र.) ४.१.३९.२.२१६.

°क्य° १.१.४.१.५१.

क्यङ् (प्र) ७.३.११९.४.३२२.

क्यङ्क्वच् ३.१.१२.२.२२.

क्यच् (प्र.) ३.१.८.१.११६, १९.१.२१६.

क्यजन्ते ७.४.६७.२.३५३

क्यजादि ३.१.७.४.११३, १९.३.२७

क्यप् (प्र.) २.४.५६.१.४८८, ३.१.१२.९.३.
३२.

क्यवविधि ३.१.१०९.१.२१६, ३.९८.१.१५३.

क्यर (प्र) १.३.१२.३.२७५.

क्यषवचन ३.१.१३.१.२२.

क्यस्य विभाषा (पा. सू.) ६.४.४९.२.२०९.

क्यु ४.२.४३.२.२८०

क्यु° १.३.१०.१.८.२७०.

क्य (धा) १.१.६३.१.२.१६१

°क्य (धा.) ७.२.३६.१.२२२.

क्यमि (पा. शा) ७.२.३६.४.२१६.

क्येग्रहण ३.२.६९.१.१०८.

क्रिया २.१.३५.२.३८६, ३.१.७.४.४२, ३.२.
१२६.१.१२६, ३.१.३.१.११६.

क्रियापृथक्त्व १.४.१०८.७.३५२.

क्रियाप्रतिषेध २.२.१९.२.४१७

क्रियाप्रधानत्व ३.४.२१.२.१७२, ५.३.६६.
२.४१६, ६७.१.४१६.

क्रियाप्रबन्धार्थ ३.३.१३६.२.१६१.

क्रियाभिधान २.२.२७.१.४१६.

क्रियाभेद १.४.२३.७.३३२.

क्रियायोग १.४.६०.३.३४२.

क्रियार्थोपपद ३.३.१०.१.१११.

क्रियावचन १.३.१३.२.५२.

क्रियाविशेष ३.१.२२.५.३०.

क्रियाविशेषक १.३.१.७.२.५६.

क्रियासमाभिहार ३.१.२२.४.२२, ७.३०, ४.
२.५.१७०.

क्रियासमभिव्याहार ८.१.१२.६.३६९.

क्रियासमाप्ति ३.२.१२०.१.१२२.

क्रियासमाप्तिविक्षितत्व ३.३.१४२.१.१६३.

क्रियेप्सितत्व १.४.४९.१.३३३.

क्री (धा.)

कापयति ११.३९.११.१९.

क्रीतवत्परिमाण ४ ३.१५६ १.३२६.

कुञ्ज ८ २.२२.२.४००.

कुञ्ज (धा.) १.४ १.३१ ३.३३.

क्रीशशत° ५.१ ७४.१.३५८.

क्लिन्न ५ २.३३.२.३७.

°क्रीब° ३.१.११.३ २९

क्वचित् (अ.) ४.१ ८३.४.२३६, ६.१ २ १०.
३, ७ १.२ २ २३१.

कसु (म) ३ २ १०८ ५ ११६.

°कसु (म.) ३ २.१०७ १.१११.

क्वादि° ७ ३ ५९.१ ३३९.

कि (म) ६ १.६६ १ ३३, ६.१३.१.१८२, ३४.
१ १९५.

कि° (म) १ १.५८ २.१५३

किर् (म) ३.१.११.३.२९, ३ १०८ ९.१५५

किप्° (म) १ ४ ३ ३.३९४.

किप्रतिपद्यार्थ ६ १ ५८.२.४०

किप्रतिषेध ७.२ ११४.१.३१३.

क्विग्रहणानर्थक्य ६ ३ ११६ १ १७२

क्विच्यचन ३ २.८७ १.११२

क्विविधि ३ २ १७८.१.१३५

कशाज् (आदे) २ ४ ५४ १ ४८७

क्षत्रिय (जा.) ४ १ १६४.१ २६८

°क्षत्रिय (जा) ४.१.४९.७ २३९.

क्षत्रियग्रहणानर्थक्य ४.१.१६८.२.२६९.

क्षत्रियसमानशब्द ४.१.१६८ ३ २६९.

°क्षत्रियाख्य ४ २.१०४ १८.२६६.

क्षदि (पा. शा) ३.२.१३५ ६ १३९

क्षमा १.३ २१ २ २८०

°क्षमि (पा. शा) ३.२ १ ८.३५

क्षिपकादि (ग) ७ ३ ४५ ५.३३५.

°क्षिप्° १.१.३.३.३३

क्षिप्रचन ३.३ १३३.१.१५६.

क्षीर (खा) २ १.१.१५.३६८.

क्षीर° (खा.) ७ १ ५१.२ २५८

°क्षुद्र १.१ ३.३.३३, ६ १ ६३.२.४२.

°क्षुद्र° २.४ १२ १ ४७५.

क्षुद्रकमालव ४ २.४५.१.२८५.

क्षुब्ध ७ २.१८ १.२८७.

क्षेत्रिय ५ २.९२ १ ३९०

क्षेप १ १ ४७ १ ३९९.

क्षेम ५ ४ ३६ ८ ४३६

°क्षैति° ८ २ ४२ ४ ४०३

क्षु (धा.) १ ३.६५ १ २९३

कस (म) ३.१.४१.२ ५३, ४ ५३

°कस° (म.) १ १ ११ ५ ३.३३, ६.१.१६१.
२ १०२.

कसलोप १.१.५७.२२ १५०, ५८ ४ १५४.

कसवेधान ३.१.४३.२ ४९, ४५ १ ५३.

कसाविधि ३.१ ४५ ४.५३.

ख

ख

ख्युनादिप्रतिषेध

ख (प्र) ४२४३ १ ०३९, ५२१४ १ ३७३
 ख° ५२१०७ १ ३९७
 °ख ४२१०४ ११ २९५, ५४३०६ १ ३३३,
 ८८१ ४८१
 °खग्रहणानर्थक्य ५१५५ १ ३५३.
 खच् (प्र.) ३२३८ ३ १०३
 खच्प्रकरण ३२३८ १ १०३
 खच् (प्र) ५२४ १ ३७२
 खच्ग्रहण ४३२२ ३ ३०३.
 खच् ६१८५ २५ ६१
 °खच् (ग) ५२११६ १ ३९५
 खच् (प्र हा) ७४६१ ३ ३५९, ८४४७ २
 ४६९
 खर्पर ८३३६ १ ४३१
 खर्परग्रहण ७४६१ १ ३५३
 खल् (प्र) ३३१२७ १ १५७.
 खल्° (प्र.) ३३१२६ २ १५९, ६१५० २.
 ३९३.
 °खल् (प्र) ३३१२६ १ १५९.
 खल्° १३१० २५ २७१.

°खलर्थ ३१८७.७.६५, ९४.७.६५
 खलतिकादि (ग.) १२.५२.४.२२९.
 खलादि (ग.) ४२.५१.१.२६२.
 खलेयवादि (ग.) २१.१७.२.३५१.
 खविधान ५१.९.१.३३९, ४.३३९.
 खशादि २४.५४.२.४६७.
 खस्प्रकरण ३२.२८.१.१०२.
 °खाडायनग्रहण ४३१०४.२.३५६.
 °खादि° (पा. शा.) १४.५२.५.३३५.
 खारशातार्थ ५१.५८ ६.३५३.
 खारी (प.) ५१.३३.१.३३९.
 खित् (पा. शा.) ६३.६६.१.१६५.
 खित्° (पा. शा.) ६३.४२.५.१५९.
 °खिदि (प. शा) ६१.१६१.५.१०९.
 ख्यत्यात्परस्य (पा. सू.) १३.१०.२१.२७०
 ख्यान् (आदे) २४.४९.३.४६६.
 °ख्यान् (आदे.) २४.५४ १.४६७.
 ख्युन् (प्र.) ३२.५६.१.१३५, ४१.१५.६.
 २०९.
 °ख्युन् (प्र.) ३२.५६.१.१३५.
 ख्युनादिप्रतिषेध ३४.६७.२.१७७.

ग

गङ्गादि

गाङ्

गङ्गादि २२.३५.३.४३५.

गण १.१.३४ १.११.

गणान्तत्व ७.४.७५.१.३५६.

गणि (पा. श.) ७ ४ ८२.५.३५७.

गततच्छील्य १.३.२१.५.२१३.

गतेप्रत्यागतादि (ग.) २.१ ६०.५.४३५.

गति (पा. श.) ६ २.४५.१ ११३५; ६.१३३;
८ १.७० १.३३१, ७१.२.३३२.

गति° (पा. श.) १ ४.१.६.२३८, १० २३९,
३६.३३३; १३.१.३३८, ६० ३ ३४२;
२ १ ४७ १ ३३१; ४.१ ४.४ २३८; ६.
१ ७४ १ ५१

गतिग्रहण ८ १ ५७.१.३३१.

गतिग्रहणानर्थक्य ८ १.७० १.३३१.

गतिव ६ २ १३९ २.१३५.

°गतिनिघात १ १ ५७.७.१३३

गतियुक्त १ ४ २४ २.३३७.

गतिसंज्ञासंनियुक्त १.४ ७४ २.३३७

°गतिसमाप्त २ ४ २६.१.४३८.

गत्यादि ६.२ १३९ १.१३५.

गन्ध ५ ४ १३५.१.४३३.

गप्रतिषेध ८ ४.३.३.४५४.

गन् (धा.)

गच्छति २.३.१२.३.४३३, ४.४.१.४
३३९; ५.१.७४.१.३५३.

आगच्छति १.४.२३.२.३३३.

गमादि १.३.२९.१.२३३.

गमि (पा. श.) ३.२.३८.१.१३३; ६.४.१६.
१ १३३, ७ २ ५८.३.२३३.

गमि° (पा. श.) २.१.२४.१.३३३.

°गमि° (पा. श.) १.२.२८.१.२३५, ३.१.८६.
१ ६५; २.१७८.३ १३३.

गमेरिः परस्मैपदेषु (पा. सू.) ७.२.५८.१.
२३७

गयस्फान (मा. वि.) ६.१.६६.७.४५

गरीयस् ४ २ २१.२ २७५.

गर्ग° (मा. वि.) ४.१.८९ ५.२३१

गर्तोत्तरपद ४ २.१३७.१ ३३३.

गर्भभर्तृसयोग ४ १.३२.१.२३३.

गर्हा ३ ३.१४२ १.१३३.

गर्हाप्रभृति ३.३.१४१.१.१३३.

गर्ल ४ ४.३०.१.३३१.

गल्भ° ३ १.११ ३ २३

गवय° ४.१.६३ १ २३६.

गवाय ६.१.१२३.१.२३६.

गवाय्वप्रभृति २ ४.११.१ ४३३.

गवेधुकाग्रहण ४.३ १३६ १.३३३.

°गहन ३ १.१४ १.२५.

गहादि (ग) ४.२.१३८ १.३३१.

गा° (धा.) २.४.७७.१.४३५.

°गा° (धा.) ३.१.८६.१.६५.

गाङ् (धा.) २.४.४९.१.४३५.

गाइप्रतिषेध ११.५९.५.१५५.

°गात्र २४.५४.१२.४८८.

गान्धार्यादि ४२.५२.२.२८२.

°गाम्यादि २.१२४.१.३८३.

म हेषत ६२.४२.१.१२६.

गिर ८२.२२.२.४००.

गिरति (पा. श.) १३.५१.१.२८३, ८२.२१.

१.४००.

°गिरत्यर्थ ७२.११४.३.३१३.

गिरि (स्थ) ३२.१५.१.१००.

गिरि° (स्थ) ३३.१०४.५.१५३.

गिरिन् (ग) ८.४.१०.१.४५६.

गिरि ६३.७०.७.१६८.

°गु (पा. श.) ८.२.४४.२.४०३.

गुण (पा. श.) १२.५.१.११४, ३१.२.३०३,

४५.११.२२०, ४१.१३.३००, २.१०.

३०३, १५.३०३, २२.८.२.४१३, ३१.

४५.२.५३, २१.२६.१.१२६, ५१.११९.

५.३६६, ६१.८७.१.६८, २९.३.१.

१३३, ४१.३२.२.२३, ७.३.८३.१.

३८५, ४.१०.२.३४७.

गुण° (पा. श.) ११.४७.५.११६, ५०.११.

१२४, १२.१२३, ५१.२.१२६, ५६.७.

१३५, ५७.१९.११६, ६२.१४.१६३, ३.

१०८.२६९, ४.२९.३०३, ६.१.९१.६.

३३, ४.१४.८.३.२२७, ५.२२७, ७.१.

७४.१.२६३, ९६.१०.२३३.

°गुण (पा. श.) ११.३.३.२३, ६२.२९.१.

१२३, ७.४.८३.२.३५८.

°गुण° (पा. श.) ११.४.२.१४.३३८, ५.३.

१०.१.४०४, ६.१.१२.१०.१३, २.१८.

१.६६, ११.१.७३, ४.४८.१.०३.

गुणदर्शन १.१.६.१.५३.

गुणनिमित्तत्व ३.१.४५.१.५३.

गुणपरत्व ७.२.१००.१.३०८.

गुणप्रतिषेध ३.१.३९.२.१३१, ३.९०.२.

१५१, ४.९३.१.१२५, ७.३.७८.१.३३४.

गुणप्रतिषेधप्रसङ्ग ७.३.८५.२.३३६.

गुणप्रधानत्व ५.३.५७.२.४१७.

°गुणप्रसङ्ग ६.१.१३५.११.९४.

गुणभूत ७.३.८५.१.३३५.

गुणवचन १.४.१.४९.३०३, २.५.५.१.३६८,

४.१.३६.२००, ४.४.१.२३७, ५.२.४४.

३.३३४, ६.३.३५.१०.१५५, ४.५.५.१.

२१५.

गुणवचनत्व ८.१.१२.१.३६८.

गुणवचनवत् १.२.६४.५.४.२४६.

गुणविधान ७.३.८५.५.३३६, ११.१.१.३३५,

४.१०.१.३३७.

गुणविधि ७.१.६.२.२६३.

गुणिन् १.२.४५.११.२३५, ५.२.४७.१.३३५.

गुपादि (ग.) १.३.६२.३.२८८, ३.१.५.०.

३३.

गुरु (पा. श.) १.४.१.२८.३०७, ६.३.११.

१.११५, ८.२.८६.१.४१८.

गुरु° (पा. श.) १.४.१.७.२६९.

गुरुपुत्र १.१.५६.१.१३३.

गुरुपूर्व ६.४.५६.२.२०४.

गुरुमत् ३.१.३६.१.३०.

गुरुमद्वचन ३.१.३६.२.४५.

गुरुवत् १.१.५६.१.१३३.

गुरुविधि ११ ५७ २० १३१

गुरुसंज्ञा ११ ५७ १ १३८

गुहा (स्थ) ३३ १०४ ५ १५३.

गृ (धा) १३ ५१ १ २८३

गृह १४ १०३३ ३३३

गो (प) ११ ५६ २९ १३१, ४० ३० ३०३,
२१ १५ ३६८, ३१ १३८ २.१३, ४
१८५ ९ २३७, ५२ १४.१. १३७१२, ९४.
१ ३९१, ६१ ७९.२ ५१, १२३.१. २३३,
३९ ३.१३४, ४६ ३ १६१.

गो (प) ११ ६१.२ १५९, २.४८.२. २३३,
४ २३३, ३१.८ २.३१

गो (प) ११ ७२.२५ १३३. ३१८.२५.
२३१, ४२ १३३.२ ३०३.

गोमहण ६१ ९३ २.३३.

गोचरादि ३३ ११९.१. १५५

गोतः (अ) ७ १.९० १.२३२.

गोतो णित् (पा सू) ११ ६७.६. १३३

गोत्र २४ ६२ ६.४११, ४१ ७९ २ ३३, ८९.
१ २३०, ३.२३१, ९३ १ २३७, २ २३७
१३, ६ २३८, ९३ ६.२३८, १२.२५०,
१६३ ४ २६६, ५.३ ११८ १.४३३

गोत्रि ४ २ १०४.१८ २६६

गोत्रग्रहणानर्थक्य ४१ १६३ ८.२६६.

गोत्रचरण ४२ १०४ २२ २६६.

गोत्रप्रकृति ८३ ९१.१ ४३३

गोत्रभाव ४१ ९६ १ २५३.

गोत्रप्रयोग ५ ३ ११८.१. ४३३.

गोत्रसंज्ञा ४१ १६२ १ २६३.

गोत्रस्त्री ४.१.१४७.१. २६०

गोत्रादि ८१ २७ १.३३१

गोत्रादिग्रहण ८१ २७ २ ३३३

गोत्रायनगमित्रियाम् (पा सू) ४१ १४७ ६
२६१.

गोत्रान्त ११.७३ ७ १९०.

गोत्रावयव ४१.७९ १.२३३

गोत्रोत्तरपद ११.७३.६ १९०.

गोदोहन ३३.१२३ १.१५६

गोपवनादिप्रतिषेध २.४ ६७.१. ४३३.

गोरात्व १.१.६२.१२ १६३, १५ १६५.

गोर्थ ७.२.११५.१ ३१४

गोषुचर ६.३.१ ५.१३२.

गोष्ठादि ५ २.२९ ३ ३३३

गोह १.१.४९.२. ११८.

गोहिग्रहण ६.४.८९.१. २११

ग्रन्थ ४.३.१०१.२ ३१५, ११६.१ ३१६.

ग्रन्थान्त ६.३.७९ १ १३३

ग्रह (धा.)

गृह्णाति ५ २.७७ २ ३८८.

गृह्यते १.१ २० ५ ७५

ग्रह (धा.) ८.२.३२ १.४०४.

ग्रहण १.१.५७ २४.१५०, २४ ७७.१ १३५, -

७९.२ ४१५, ४१ १ ४.१३३, १९ १९५;

३.६६ ३ ३११, ६.२ २२.२ १३३, ७ ४.

१ १.३३३, ८ ४ ३२.३ ४३१.

ग्रहणप्रतिषेध १३.९.२. २६५.

ग्रहणविशेषणत्व १.१.१२ ८ ७०.

ग्रहणानर्थक्य ११ ३४.१. १३३.

ग्रहणोपाधि १.१ ७२ १.१३३.

ग्रहि (पा. शा.) ३१ ११८.१. ८३, २९.१.
१९, ७.२.३७ १ २६३.

‘ग्रहि’ (पा श.) ३.२.१.३.१४

ग्राम (स्थ. वि.) १.४ २३.२.३२^३, २.४.७.२.
४७४.

ग्राम° (स्थ. वि.) ४.३ १२०.५.३१^३

ग्रामाणिकुल १.१.३९.४.१५.

ग्रामाणिपुत्रादि ६.१.७१.३.५०.

ग्रामप्रतिषेध २.४.७.१.७४.

ग्रामकर्मकर्तृक ८.२.४४.४.४०^६.

ग्रामि (का. वा.) ४.१.८६.१.२३७.

ग्ला° (धा.) ३.३.९५.४.१५^६.

घ

घ

ध्वसोरेद्धावभ्यासलोपश्च

घ (ण) ४.२.२८ २ २७६, ५.२ ९२ २ ३९०,
६ १ १२ ७.१७
घग्रहण ८ २ १६ ५.३९७
घञ् (प्र) ३.३ १९.२ १७६, ७ ३ ५९.२
३३९.
घञ् (प्र) १ ४ ६० ४ ३३२, २ ४ ५६.१
४८८.
घञर्थ ३.३ ५८ ४.१५०.
घञनुक्रमण ३ ३ २० २ १४७
घञादि १ ३ १० ११.२६६.
घञविधि ३.३ ५८ १.१५०, १२१ १ १५५
°घट° (गृहो) ३.२ ९ १ १९
°घटी° (गृहो) ३ २ ९ १ १९
घट्टि° (पा श) ३ ३.१०७.१ १५४
घत्व १ १ ५७ २३ १५०.
°घत्व° ८ २ ६ १५ ३९३
घन् (प्र) ५.२ ८४ २ ३८९
घलोप ५ १ १३० १ ३७१
घसंज्ञा १ १ २२ १ ७९, २ ७९
घासि (पा. श) ७ २ ६२.१ २९८
घासिग्रहण ७.२ ६७.२.३०१
घस्त्वभाव २ ४ ३७.१ ४८३, ३ १ १३ ३ ४९
घादि ४ २ ९२ १ २९०, ४ २९३

°घादिक ६ ३ ४२ ५ १५८
घादिप्रसङ्ग ४ २ ९२ ५ २९१.
घास° (खा पे) ६ ३ ४६ १ १६१
घि (पा श) १ ४ १ २७ ३०२
घि° (पा श) २ २ ३६ ५ ४३९
घिनिवृत्त्यर्थ (पा श) १ ४ १ ११ ३००
घिनुण (प्र) ३ २ १४१ १ १३३, ६ ४ २४ ४
१९३
घिसंज्ञा १ ४ १ १३ ३०३
°घिसंज्ञा १ ४ १ ७ २९९
घिसंज्ञानिवृत्ति १ ४ १ १५ ३००
घिसंज्ञाभाव १ ४ १ १४ ३००.
°घु (पा श) १ १ २० ६ ७५
घुषि° (पा श) ७ २ २८ १ २९०
घुसंज्ञा १ १ २० १ ७३
घृत (खा पे) ६ ४ ६६ १ २०३
घृतपावानः (वै श) ६ ४ ६६ १ २०३
घेडिति (पा. सू) १ १ ६७ १० १७३, ७ ३
१११ १ ३४१
घोषग्रहण ४ ३ १२७.१ ३१९
ध्वसोरेद्धावभ्यासलोपश्च (पा. सू) १ १.
६५ ४ १७०.

ड

डमुद्र

डौनकारलोप°

डमुद्र (आग) ८.३.३२.१.४३३.
 डमो ह्रस्वादिचि डमुद्र नित्यम् (पा. सू.)
 १.१.६७ १२ १७४
 डस्त्र (प्र.) ७.१.२७ १ २५१.
 डसिङ्गसोः (पा. सू.) १.३.१०.२१.२७०.
 डि (प्र.) ६.३.१.१३३, ८.२.८.३ ३६५.
 डि° (प्र.) ६.१.८७.१.६८.
 °डि° (प्र.) १.४.२.१०.३०७, ६.१.१०८.
 १० ८४
 डित् (पा. श.) १.१.३६ ३.१३, ६.१.१८६.
 ८.११३.
 डित्° (पा. श.) १.२.१.१.१३१.
 °डित् (पा. श.) १.१.५ १.५३, ३.१०.८.२६१,
 २.४ १.१३३, २.१३४
 °डित्° (पा. श.) ६.४.१९.१ १३५.
 डित्करण १.१.५३ १.१३१
 डित्त्व १.१.५.५.५५, ३.३.९० १.१५१.
 °डिद्धधिकार ६.४ १९.१.१३५.
 डिद्धग्रहण १.२.१.३.१३१.
 °डिद्धग्रहण ६.१.१८६.७.१३३.
 डिद्धचन १.१.५.५.५५, ३.४.१०३.१.१३५.
 °डिस्मिन्° ६.१.१०८.१०.८४.

डी (प्र.) ६.४.१४९.५.२३५.
 डी° (प्र.) १.१.५६.२०.१३३, ४.१.१.१.
 १३३, ४.१३२, ३.८.२३३.
 °डी° (प्र.) ६.१.८६.६.६६.
 डीनप्रसङ्ग ४.१.१५.५.२०९.
 डीनविधान ४.१.१५.३.२३८.
 डीप् (प्र.) ४.१.४४ १.२१७.
 डीप्° (प्र.) ७.१.१.४.३३७.
 °डीप्° (प्र.) १.१.६२.१२.१६३, १५.१६५.
 डीप्प्रसङ्ग ४.१.४८.९.२३०, ६.०.२.२३५.
 डीप्विधान ४.१.३९.३.२१६, ६.०.२.२३५.
 डीप्विधि १.१.३९.९.१३, ७.२.१०.१८५.
 डीप्विषय ४.१.६०.२.२३५.
 डीष् (प्र.) ३.३.२२.१.१३७, ४.१.६०.१.
 २३३, ७.५.१.२३८, ३.१४०.१.३३३.
 डीष्विधान ४.१.१४.६.२०६, ७.२०६, ४.८.
 ६ २१९.
 डीष्विधानार्थ ७.१.७.२३३.
 डीसार्वधातुक ७.३.१११.१.३३१.
 °डेय° ६.१.१०८.१०.८४.
 डौनकारलोप° १.१.६२.१३.१६४.

च

च

च

च (अ.) ११.प्र. १३.१२, १६.१३, १७.१३,
 शि. १.३.१६, ७.१६, ८.१६, १०.१६,
 १२.१६, १४.१६, १५.१६, २५.२२,
 ४.३.२२, ८.२२, ५.२.२२, ३.२२, ५.
 २२, १०.३०, ११.३०, १२.३०, १३.
 ३८, ५.३३, १२.३३, ३.४.४५, ९.४३,
 १४.५३, १६.५३, ६.१.२२, १२.४.
 ६५, २१.४.७५, २३.४.७५, ५.१२, ६.
 १२, ७.१२, ८.१२, ९.८३, २६.४.८५,
 २७.६.८५, ३४.१.१२, ३८.३.१५, ३९.
 १.१६, ४४.१८.१०५, २१.१०८, २२.
 १०९, ४७.३.११५, ६.११६, ४८.४.
 ११८, ४९.३.११८, ५०.१.१२५, ४.
 १२३, ६.१२३, ८.१२३, ९.१२३, १०.
 १२३, ५१.५.१२३, ८.१२८, ९.१२८,
 १०.१२८, ५२.३.१३०, ५६.२३.१३२,
 २७.१३०, ५७.५.१३०, ९.१३८, १३.
 १३८, १७.१३८, २१.१५०, २६.१५०,
 ५८.३.१५४, ८.१५४, ६१.२.१५९, ६२.
 १०.१६३, १२.१६३, १५.१६५, ६३.
 ६.१६६, १०.१६६, १२.१६८, ६७.
 १६.१७८, १७.१७८, ६८.६.१७७, ८.
 १७७, ६९.८.१७९, १०.१८०, ११.
 १८०, ७२.१२.१८५, १५.१८५, २१.
 १८७, २६.१८८, २७.१८८, २८.१८८,
 ७३.२.१८९, ६.१९०, २.११.१९३,

२७.६.२०४, ३२.२.२०९, ३.२०९, ४.
 २०९, ३७.२.२१०, ३.२१०, ८.२११,
 ४३.६.२१५, ४५.११.२१०, १५.२११,
 ४८.१.२१३, ४.२१४, ५.२१४, ६.
 २१५, ५१.४.२१४, ५८.५.२१०, ६४.७.
 २१५, ९.२१५, १२.२१६, १५.२१६,
 २५.२१६, २७.२१६, ३४.२१६, ३७.
 २१६, ३८.२१६, ३९.२१६, ४०.२१६,
 ४४.२१६, ४६.२१६, ४७.२१६, ४८.
 २१६, ४९.२१६, ५०.२१६, ५१.२१५,
 ५२.२१५, ५६.२१६, ६८.१.२१८,
 ७१.३.२१९, ७२.४.२१९, ५.२१९, ६.
 २१९, ३.१.२.२१९, ९.२१९, ११.२१८,
 १३.२१९, १०.३.२२८, १८.२१८, २४.
 २१९, २५.२१९, २६.२१९, २७.२१९,
 ३२.६.२१६, ७.२१६, १६.१.२१९, २०.
 २१९, २७.१.२१९, २८.१.२१९, २९.
 २१९, ५८.३.२१९, ६७.६.२१९, ४.
 ११.३००, १३.३००, २०.३०१, ३८.
 ३०३, ४३.३०४, २.४.३०५, ८.३०६,
 २४.३११, ३२.३११, ६.३१६, १३.६.
 ३१७, २१.१.३२२, २३.४.३२३, ९.
 ३२३, ५२.२.३३७, ६०.५.३३७, ७४.२०.
 ३३६, ८०.२.३३६, १०१.२.३५०, १०८.
 ७.३५२, १०९.१०.३५६;

२११२ ३६१, २३ ३७१, २७
३७१, २५ ३७६, ७ ३७६, ४२ ३७६,
१८ ३ ३६२, २४ ३ ३६३, ३५ ४ ३६७,
५ ३६७, ७ ३६७, ८ ३६७, ३६ २ ३६६,
५ ३६६, ५१ ४ ३६४, ५५ २ ३६६, ५७
१ ३६६, २ ३६६, ६० २ ४०१, ३
४०१, ५ ४०१, ६९ ८ ४०६, २
५ ३ ४००, ८ १ ४०२, २ ४०३, १०
१ ४०३, १४ २ ४०५, ५ ४०५, १८ २
४०६, २४ ११ ४०६, १२ ४०६, १३
४०६, १८ ४०६, २७ १ ४०६, ३ ४०६,
२९ १ ४०६, ४ ४०६, ६ ४०६, १२
४०६, १७ ४०६, ३४ ७ ४०६, ३६ ४
४०६, ३९ १ ४०६, ४२ २ ४०६, ५
४०६, ४३ ४ ४०६, ४६ २ ४०६, ४८
२ ४०६, ३ ४०६, ४ ४०६, ६ ४०६,
३६ २ ४०६, ३ ४०६, ४ ४०६, ५ ४०६,
४६ ८ ४०६, ५२ ३ ४०६, ६७ १ ४०६,
६९ ५ ४०६, ७० २ ४०६, ४१ १ ४०६,
४ ४०६, ६ ४०६, ३२ ४०६, ७२
४०६, ३६ २ ४०६, ७ ४०६, ३० २
४०६, ३२ २ ४०६, ३ ४०६, ३५ ४
४०६, ४९ ६ ४०६, ५४ १० ४०६, ६५
२ ४०६, ८१ ११ ४०६, ८५ २ ४०६, ३
४०६,

३१२२ १, ६१, ७५, ८५, ३२
१६, ४७, १३ १६, १६ १६, ७ ४ १६,
६ १६, ९ १६, १० १६, १० १ १६, १२
१ १६, १५ १ १६, १७ १ १६, २ १६,
२२ २ १६, ३ १६, ७ १६, २५ १ १६,

२०३०, २६ २०३१, ३ ३३३, ४ ३३३, ६
३३३, ७ ३३३, ८ ३३३, ९ ३३३, २७ ४ ३३३,
३० २ ३३३, ३१ १ ३३३, ३४ ५ ३३३, ३६
६ ३३३, ४० २ ३३३, ५ ३३३, ९ ३३३, ४३
२ ३३३, ३ ३३३, ४५ ४ ३३३, ४६ ३ ३३३,
४८ २ ३३३, ३ ३३३, ५२ २ ३३३, ८३ ४
३३३, ८६ २ ३३३, ८७ ३ ३३३, १० ३३३,
१३ ६ ३३३, १८ ७ ३३३, १९ ५ ३३३, ६ ३३३,
७ ३३३, ११ ७ ३३३, १२ ३ ३३३, १६ २ ३३३,
१७ २ ३३३, १० ३३३, १० १ ३३३, १० १ ३३३,
११ ४ ३३३, १२ ४ ३३३, ३ ३३३,
१३ १ ३३३, १३ ४ ३३३, १३ ८ ३३३,
२ १ ३३३, ३ १३, ७ १३, ८ १३, ९
१३, ४ १ ३३३, ९ २ १३, १५ २ १ ३३३,
२६ १ १ ३३३, २९ २ १ ३३३, ३८ २ १ ३३३,
३ १ ३३३, ४ १ ३३३, ४८ २ १ ३३३, ४९ १
१ ३३३, ३ ० ३३३, ५९ १ १ ३३३, ६० १
१ ३३३, ७१ २ १ ३३३, ८३ १ १ ३३३, ८७
२ १ ३३३, १० २ ६ १ ३३३, १० ८ ३ १ ३३३,
११ १ ३३३, ११ ५ १ ३३३, १२ ३ २
१ ३३३, ४ १ ३३३, ५ १ ३३३, १२ ४ ५ १ ३३३,
७ १ ३३३, १२ ६ २ १ ३३३, ३ १ ३३३, ४
१ ३३३, १२ ७ ५ १ ३३३, १३ ५ १ ३३३, ५
१ ३३३, ६ १ ३३३, ७ १ ३३३, १५ ० १ ३३३,
१७ ८ २ १ ३३३, ३ १ ३३३, ४ १ ३३३,
३ ३३३, १९ २ १ ३३३, २० ४
१ ३३३, ४ ३ ५ १ ३३३, ५ ६ ३ १ ३३३, ५८
३ १ ३३३, १८ १ १ ३३३, १०० १ १ ३३३,
१२ ३ १ १ ३३३, १२ ७ २ १ ३३३, १३ ३ ८
१ ३३३, १३ ५ ४ १ ३३३, १३ ७ २ १ ३३३,

୧୫୧.୨ ୧୬୨, ୪ ୧.୨ ୧୬୧, ୨୫.୨ ୧୬୪,
୩.୧୬୪, ୩୭ ୩.୧୬୫, ୫୭.୩.୧୬୮,
୪.୧୬୮, ୬.୧୬୯, ୭.୧୬୯, ୧୦.୧୬୯,
୧୦୨ ୪ ୧୬୯, ୧୦୩ ୨ ୧୬୯; ୩ ୧୬୯,
୧୧୦ ୪ ୧୬୯,

୪ ୧୧୨.୨ ୧୭୦, ୩ ୧୭୦, ୬ ୧୭୨,
୭ ୧୭୩, ୧୦ ୧୭୩, ୧୪ ୧୭୪, ୧୫
୧୭୫, ୨୦ ୧୭୫, ୩୨ ୧୭୫, ୪.୧୭୫,
୬.୨୦୦, ୭ ୨୦୦, ୪ ୧ ୨୦୧, ୬ ୨
୨୦୨, ୧୪ ୭ ୨୦୩, ୧୧ ୨ ୨୦୪, ୪୨.
୨ ୨୦୫, ୪୪.୨ ୨୦୬, ୪୮ ୨ ୨୦୮, ୮.
୨୦୯, ୪୯.୫ ୨୧୦, ୬.୨୧୧, ୫୫ ୧.
୨୧୩, ୩ ୨୧୪, ୫୪.୩ ୨୧୫, ୫୫ ୧.
୨୧୬, ୭୪.୧.୨୧୮, ୮୨ ୩.୨୧୯, ୮୫
୪.୨୨୦, ୫.୨୨୦, ୧୦ ୨ ୨୨୧, ୧୨ ୭.
୨୨୨, ୧୩.୧.୨୨୩, ୩.୨୨୩, ୪ ୨୨୩, ୫
୨୨୮, ୭.୨୨୮, ୧୨.୨୨୮, ୧୫ ୨ ୨୨୮,
୧୪ ୭ ୫.୨୨୯, ୧୫୫ ୧ ୨୩୦, ୧୫୨ ୨
୨୩୧, ୧୫୩ ୧ ୨୩୧, ୨ ୨୩୧, ୩ ୨୩୧,
୫ ୨୩୧, ୮ ୨୩୧, ୧ ୨୩୧, ୧୫୮ ୨ ୨୩୧,
୨୩୩ ୩ ୨୩୨, ୫ ୨୩୩, ୮୮ ୨.୨୩୫, ୩୫.
୩ ୨୩୬, ୭ ୨୩୮, ୫୫ ୬ ୨୩୯, ୧୫.୨
୨୪୮, ୧୨ ୫ ୨୪୧, ୧୩ ୨ ୨୪୧, ୧୦୦
୩.୨୪୨, ୧୦୪ ୪.୨୪୪, ୧୧ ୨୪୫, ୨୭.
୨୪୮, ୩୧ ୨୪୯, ୩୨ ୧ ୨୫୦, ୩ ୧.
୨୫୨, ୪.୨ ୨୫୩, ୨୨.୨.୨୫୪, ୫୫ ୬.
୨୫୬, ୧୦୦ ୨ ୨୫୬; ୧୦୧ ୨ ୨୫୬;
୧୦୪.୩.୨୫୯, ୧୧୫ ୨ ୨୬୦, ୧୨୦ ୩.
୨୬୮, ୮.୨୬୮, ୧ ୨୬୮, ୧୩୨ ୪ ୨୬୯,
୧୩୩ ୫ ୨୬୯, ୧୫୫ ୧ ୨୬୯; ୨ ୨୬୯,

୧୫୫ ୧.୨୬୯, ୩.୨୬୯, ୬.୨୬୯, ୪.୨୭୪.
୨.୨୭୦, ୩.୨୭୧, ୪୧.୧.୨୭୧, ୪୧ ୨.
୨୭୧, ୩.୨୭୨, ୧୨୮ ୨.୨୭୫,

୫ ୧୨୨.୨.୨୭୬, ୪.୨୭୬; ୬.୨୭୮;
୫.୧ ୨୭୯; ୧.୫ ୨୮୦, ୨୫.୧ ୨୮୧, ୨.
୨୮୨, ୨୮.୨.୨୮୩, ୩୧.୨.୨୮୩, ୩୩ ୧.
୨୮୩, ୨ ୨୮୦, ୩ ୨୮୦, ୩୫ ୨.୨୮୦, ୩୭.
୩.୨୮୦, ୩୮.୨.୨୮୩, ୩୧ ୧.୨୮୩, ୪୭.
୧ ୨୮୩, ୫୨ ୧ ୨୮୩, ୫୫ ୧.୨୮୩, ୫୮.
୩.୨୮୩, ୪.୨୮୩, ୫୧ ୩.୨୮୩, ୭୨.୨.
୨୮୮, ୭୪ ୨ ୨୮୮, ୭୭ ୨ ୨୮୮, ୮୪.
୧.୨୮୮, ୧୪.୨ ୨୮୮, ୪.୨୮୮, ୫ ୨୮୮;
୧୧୪ ୨ ୨୮୮, ୧୧୧.୨.୨୮୮, ୧୨୪ ୨.
୨୮୮, ୧୩୦.୧.୨୮୮, ୨୪.୧.୨୮୮, ୧୨ ୩.
୨୮୮, ୨୧ ୨.୨୮୮, ୩୩.୧ ୨୮୮, ୨.୨୮୮,
୪୫.୨.୨୮୮, ୩.୨୮୮, ୪୭.୫.୨୮୮, ୫୧ ୧.
୨୮୮, ୫୨ ୨ ୨୮୮, ୫୧.୫ ୨୮୮, ୭୭.
୨.୨୮୮, ୭୧ ୨ ୨୮୮, ୮୪ ୨ ୨୮୮, ୧୨.
୨ ୨୮୮, ୧୪ ୫ ୨୮୮, ୧୭ ୩ ୨୮୮, ୧୦୦.
୧ ୨୮୮, ୨ ୨୮୮; ୧୦୧ ୧.୨୮୮, ୧୦୧.
୨.୨୮୮, ୧୨୨ ୧.୨୮୮, ୮.୨୮୮, ୧.
୨୮୮; ୧୩୫.୨.୨୮୮, ୩.୨୮୮, ୪.୨୮୮;
୩.୧.୨.୨୮୮, ୩ ୨୮୮, ୪ ୨୮୮, ୫.୨.
୨୮୮, ୧.୧ ୨୮୮, ୨୨ ୧ ୨୮୮, ୨.
୨୮୮, ୫.୨୮୮, ୭ ୨୮୮, ୩୧ ୧.୨୮୮;
୩୨ ୧.୨୮୮, ୨ ୨୮୮, ୩.୨୮୮, ୪.
୨୮୮; ୫୫.୩ ୨୮୮, ୫୭ ୫.୨୮୮, ୭୨.
୨ ୨୮୮, ୬ ୨୮୮, ୭ ୨୮୮; ୩୦ ୬.୨୮୮;
୭.୨୮୮, ୩୫ ୪ ୨୮୮, ୫୦.୨.୨୮୮, ୫୧.

४.३.३६५, ५ ३६५, ८ १ ३६७, १२.८.
 ३७०, ११ ३७०, १५.२ ३७१, १८ ६.
 ३७३, ६७ २ ३७६, ६८ २ ३८०, ७२
 ६.३८३, २२ १ ३८७, २ ३८७, ३.
 ३८७, ६ ४ ३९३, १० ३९३, १६.२.
 ३९७, ५ ३९७, ४४.२ ४०७, ६९.३
 ४१२, ७० १ ४१२, ७८ २ ४१३, ८६.
 ४.४१३, १०७.२ ४२१, ३१ २ ४२४,
 ४१ २ ४३४, ५९.४ ४४०, ६४ २ ४४२,
 ३ ४४२, ६५ २ ४४२, ७९ ४ ४४२,
 १०८ १ ४४९, ४ १ २ ४५२, २.७ ४५३,
 ११.२ ४५३, ३२ ३ ४६१, ३४.२ ४६२,
 ४७ ३.४६४, ४८ १.४६४, २ ४६४, ६८.
 २ ४६६

चकारकरण ५ १.१२०.१ ३६९

चकारप्रतिषेध १ ३.७ १ २६३

चकास् (धा) ३ १.३५ १ ११.

चक्ष (धा)

आचष्टे ३ १.२६.६ ३४.

चक्षिष् (धा) २ ४ ४९ ३ ४६६, ५४.१.
 ४६७

चक्षुस् (प्राण्य) ५ २.३३.२ ३७७.

चग्रहण १ ४ १ ६ २९८

चङ् (आद्) ७ ३ ५६ १ ३३१

°चङन्त १ १.५ ३ ५४.

°चङादि १.२ १.८.१ ११५.

°चङिदीर्घप्रतिषेधार्थ ६ १.१३५ ९ १३.

°चङ्परनिर्हास° १ १ ५८ २.१५३.

चङ्युपधाह्रस्वत्व १ १.५१.१०.१ १२९

चङ्विषयार्थ ६ १ ३३ २.२९१.

चङ्चत् ५.४.३ १.४३०.

चटका (पक्षिन्.) ४ १ १२८ १.२५१.

चण् (प्र) ८ १ ३०.१ ३७५

°चणष् (प्र) १ ३.७.१ २६३.

°चण्डाल° (वि लो.) ५ ४ ३६ १ ४३५

चतसृ (स. वा) ७.२ ९९ २.३०७

°चतसृत्व १ १ ३९ ९ १८.

चतुर् (सं. वा) ५ २ ५१ १ ३८४, ४ ७७ १.

४३०, ६ १ १६७ १ १०५, ८ २.७८ १.
 ४३३

चतुर्° (स. वा.) ७ २.५९ ४.२१८.

°चतुर् (स. वा) १.१.७२ २५ १८३, ६.

४ १३० ६ २२२, ७ २ ९८ १.३६६.

चतुर्थी (पा. शा) २.१ ३६.१.३८८, ३ १६.१.
 ४५०.

चतुर्थीनिर्देश ४ ४ ६५ १.३३३, ५.१.८०.२.
 ३५५

चतुर्थीवचन २ ३.६२ १ ४६६.

चतुर्थीविधान २ ३ १३.१ ४५९.

°चनस् (वै. शा) १ ४.६०.२.३४२.

चन्द्रमस् ४ २ ३ १ २७२

चम् (धा) ७ ३.७५.१ ३३४.

चयू (प्रत्या) ८ ४ ४८ ३ ४६५.

चयोग° २ १.१ २ ३६३.

चर् (धा)

चरति ५ १.९४.२.३६०, ६ ३.५३.

१६३

चर ६ ३ १ ८ १४२

चरट् (प्र.) ६ ३.३५.३.१५३.

चरण (प्र.) ४ ३ १२०.११.३१९.

चरणसंबन्ध ४.२.१३८.२.३०१.

चरि (पा. श) ३.१.१००.१ ८३, २.१६.१.
१०१, ६.३.८६ १ १७१.

चरि° (पा. श.) ६.१.१२ ६ १७.

°चर्त्त° ८.२ ६ १३ ३१३

चर्मन् (गृहो.) ६.४.१४४.२.२३६.

°चलि° (पा. श) ६.१.१२ ६ १७.

चाखायितुम् (अ) ६.४.२२.११ ११०.

चाखायितु ६.४.२२ ११ ११०.

°चाचलि° ३.२.१७१.४ १३५ .

चातुर्मास ५.१.९४.६ ३६१.

चातुर्मास्य ५.१.९४.५ ३६०.

चातुर्वर्ण्य ५.१.१२४ १ ३७१.

चादि २.१.१२.३६३

°चानश्च° (प्र.) २.३.६९ ५ ४६१.

चाप् (प्र.) ३.१.३.१६.१०, ४.१.७४.१.२३८,
७५.२.२३८.

चापल ८.१.१२.५ ३६१.

चारु ३.२.४९.२.१०३

चार्य २.२.९.१ ४३१, ३.४.६७ ६ १७८.

चालु (प्र) ५.२.१२२ ५.३११

°चि° ५.२.३३ १.३७७

°चिक° ५.२.३३.१.३७७.

°चिकादेश ५.२.३३.१.३७७.

चिकित्स्य ५.२.९२.२.३१०.

चिण (प्र.) ६.४.१०४ १.२११, ७.१.९६.१.
२७३.

चिण° (प्र.) ६.४.९३.१ २१३, ७.१.६१ १.
२६३, ३.८५ १.३३५

°चिण (प्र) १.३.६७.३.२११, ४.२.११, ३.
१.८९.१.७०.

चिण्वदिद् (पा. श) ७.२.३७.३ २१३

चिण्वद्भाव ६.४.६२ १ २०६, २ २०६

चित् (पा. श) ३.१.१०८.१.१०६, ६.१.१६३.
१ १०४.

चित° १.१.७२ २२ १८७.

चित्करण ३.१.३.१६.१०, ४.३.४.११, ४.४.३.
५१, ५.४.५७ १.४३७, ६.१.१५८.६.११,
१६१.६ १०२, ७.१.२.२ २११.

चित्करणसामर्थ्य ३.१.४४ २.५१.

चित्करणानर्थक्य ३.१.९ १ २०, ४.४ १.५१.

चित्रा° (ज्यो) ४.३.३४ १ ३०७

चित्रीकरण ३.१.२६ १० ३५, ३.१.५१ १.
१६१

चित्स्वर (पा. श) ३.१.३.१३.११, ६.१.
१८६ २.१११, २.५२.७.१३०.

°चिर ४.३.२३ १.३०४

चिराचिरवचन १.१.७० ५.१११.

चित्पिण्ड (आदे) ५.२.३३.२ ३७७

चु (पा. श) ६.१.२२२.१.११८, २.५२.४.
१३२.

चुचुप् (प्र.) १.३.७ १.२६१

चुरादिणिच् १.३.८८.१ २१३

चुस्वर (पा. श.) ६.२.५२.५ १३०.

चेत् (अ) १.१.१.२.१, ६.१.५, १.७ १३,
१.८.१३, १.४.१ २२, ६.२१, १.१.२५,
१.१० ४१, ३.३ ३०, ५.११, ५.५ ५१,
७.३ ५८, ७.५१, १.१.१ ६७, २.६७,
४.१३, २.६.३.३०, २.७.१०.३१, ४.३.१.
१०१, ४.४.११ १०१, १.२.१०३, ४.५.१.
१११, २.१११, ४.६.२ ११३, ५.१.१.

१२०, २१२६, ४१२६, ७१२६, ५६.
 ८१३५, ५७३१२६, ४१२६, ७१२६,
 ८१२८, १४१२६, २०१२६, २४
 १५०, ५९६१५६, ७१५६, ६३१३
 १६६, ६५११६६, २१७०, ६७१५
 १७६, ६८४१७६, ६९३१७६, ४
 १७६, ७०११७६, २१७१, ७२१.
 १७३, २१२१६१, ४११७६, २१६४,
 २८१२०५, २२०५, ३११२०६, २
 २०६, ३९१२१६, ३९२२१६, ४१
 २०१३, ३२१३, ४२१२१६, ४३१
 २१६, ४५२२१६, ४२३८, ११२२०,
 १३२२३, १४२२३, ६७४२३४, ५
 २३६, ६२३५, २८२३०, ३०२३३,
 ३१२३३, ३२२३३, ४१२३३, ७११.
 २५०, २५०, ३७५२३३, ९१२.
 २६६, १०४२६८, ५२६६, ११५
 २७६, ६०४२६६, ६२३२६६, ६७
 ३२६१, ७८१२६३, २२६३, ४१
 १५३००, २१३०३, २२३०३, ३४
 ३१४, २३१३३, ६३३३, २९१
 ३२६, २३६६, ५२१३३६, ३३३७,
 ५४३३३, ५५२३३६, ८०१३३६,
 १०९१३३६, ९३३६,
 २०११२१३३०, २५३३३, २६
 ३३३, ३०२३३६, ३५३३३३, ३६
 १३३८, ३३३६, ५११३३३, २३३४,
 ३३३४, २१४१३३५, ४३३६, २३.
 १४३६, २४३६, २९७४३६, ८
 ३३३६, १०३३६, ११३३३,
 १४३३३, १६४३३६, ३१११४३३, ९
 का वा श. को. ११

१४३७, २०१३३३, ४६६४३३, ५३.
 ३४३४, ६५०४३३, ४२६१४३३,
 ३४३८, ३५३४३३, ८१३४३३,
 ६१७२१६, १२५२३, ६२३,
 २६१३३३, १५३६, ३७६४३३, ३६०
 ४३, ४०४३३, ६७१५३, २५३८७
 २६६, ९४६३६, ८३३, ११२२
 ३३, १२५१३३, २३३, १३३२१३,
 २११६४, ५६२१०३, १०९११३६,
 १२४२१३३, ३१३३, ३१३३३१३६,
 ५८२१३३, ११६२१३३, १३६३३
 १६६, १५७१३३, १६११३३,
 १६३१३३, ४७७२१३३, ११०१
 १६७, २१३३,
 ४१३१३३, ३०१६६, ५४२
 २३३, ३२३३, ७९१२३३, २०
 २३३, ३२३३, ८३२२३३, ८७१
 २३३, २३३३, ८९१२३३, ९०१
 २३३, १४७०२३३, ३२३३, १५३२
 २३३, ३१००२३३, १२४२२३३,
 ३२४२३३, ३९२३३३, १०१३०
 ३३३, १५५३३३, १६३२३३, ४
 ७६२३३३,
 ५१११३३३, २३३६, ३३३३
 २२१३३६, ५९१३३३, २३३३, ७६
 २३३३, २१२१३३४, ९४१३३३
 ४३३३, ३१०१३३४, ६७३३३३,
 ७४१३३३, २३३३,
 ६१११३३३, २८३३, ९१३३३,
 ३३३३, ४१३३, १३४४३३, १३३२३३

छ

छ

°छाग°

छ (प्र.) ३.३.१०८.५ १५५; ४ १.१९.२.
२११, २.१०४.७ २१५, ३०.२१८, ३२.
२१९, ३.१३२.६.३३२, ६.१ ९१.२ ७५,
४.१४९.६.२३८, ८.२ ६.११.३९३. .

छ° (प्र.) ५.२ ५१.१.३८४.

°छ (प्र.) ४.१.९०.३.२३२.

छण (प्र.) ४.३.३४.३.३०८.

छत्व ७.३.७७.१.३३४, ८.४.६३६.१.४६५. .

छत्व° ८.३.२८.२.४३८.

°छत्व ८.२ ६.१५.३९३.

छन्दस १.१.६.१ ५३, ४.६० २ ३४२, ८०.
२.३३५, २.१.२.६ ३७६, ३.१ ३४.
१.३३, ७.४४, ७८.३ ६३, ८४.१.
६३, १०८ १.८१, ११८ १.८७, २ १.
९.९६, १५.४.१००, १०७ १ ११४,
१३५.७ १३३, १३९.४.१३२, १७१.२.
१३५, ३.३६.३.१४८, ५६.४.१५०, ४.
१.३९.२.२१६, ४९.५ २३३, ८५.१.
२३६, ६.२३६, ८६.१.२३७, २ ३६ ४
२७८, ७.२७८, ५५.१ २८३, १०४.१.
२६३, ४.१४०.१.३३५, २.३३५, ५ १.
११९.९.३६८, २ ८४.२ ३८९, १०९ २.
३१७, ३.५५ ३.४३६, ४.३०.२.४३४,
३.४३४, ३६ १ ४३५, ३ ४३५, ६.४३५,
११६.३ ४३६, ६.१.८.२.१३, ३७ ५ ३३,

६०.१.१०, ६१ ४ ४१, ७६.१.५१, २.५१;
९४ ६.७६, १२७.२.९०, २.९१.१.१३२,
१०६ २ १३३, १९९ १ १३१, ३ ७०.२.
१६७, ९५ २.१७२, १०९ ६.१७५, ४.
१६ ३ १८४, ७७.१.२०१, १७४.७.
२३५, ७.१ २६.१.२५०, ३.८७.२ ३३८,
१०९.१ ३४१, ४.३५ १.३५०, ४८.१.
३५१, ८.१.५६.१.३७३, २.१६.४.३१७,
३२.१.४०४, ७०.१.४१३, १०७.३.
४३२, ३.१०५.१ ४३६, ४.६१.१ ४६५.

छन्दस° १ ३.१०.१६.२७४, ४.२.६६.१.
२८५, ६ १.७.१.११, ४.१०६.१ २१५.

छन्दोग्रहण ४ ३ १०४.३.३१६.

छन्दोर्थ ४ ३.१०१.३ ३१५, ८.१.७०.२.३८९.

छन्दोवाचन ६.४ १०६.१.२१५.

छन्दोविप्रकरण ५.२.१२२.१.३९९.

छन्दोविषयत्व १.१.६ १.५५, २.६ १.१३९.

°छन्न ७ २.२७.२.२१०.

छप्रकरण ४ २.२८ १ २७६, ५.१.१११.१.
३६३, २ ५९.१.३८५.

छविधान ४ १ ८९.२.२१०.

छविधि ४ २.१३७.१ ३००.

°छस ६.३.३५ १२.१५५

°छाग° ४ १.१५५.१.२६३,

छापवादत्व ४११०४ १ २१४

छापवाङ् निवृत्त्यर्थ ४२१०४ ३२ २१९

छिद्र (घा) ३३१०४ २ १५३

छिनत्ति १४१३० ३०३

छिद्रिक्रिया १४२३ ११ ३२५.

छिन्नकतरादि ५३७२ ५ ४३३.

छेदन १४२३.१२ ३२५, १३.३२५

छेदादि° ५१.७६ १ ३५७.

छोत्सर्गापवादविप्रतिषेध ४३१३२ ६.३३२.

ज

ज

जातिवाचकत्व

ज ६.२.८२.१ १३२, ३.१ ६.१३२, ८.१३२.

जक्षित्यादि (ग) ६.१ ६ १.११.

°जग्धपर ८४.४८.२ ४३१

जग्धादि २.४ ३५.१.४३३

जग्ध्यादि १.१ ५७.२४ १५०.

°जङ्गल° (स्थ. वा.) ५.१.७७ १ ३५८.

जन् (धा.)

जायते १.२ ६४.३८.२१२

विजायते ५.२ १२ १.३७४.

जनपद १.१ ७२ १७.१३३, ४ १ १६८.३.

२६९, २.५२.१ २६२, १०४.२८.२१८,

१२४ २.२१९, १३७ १.३००.

जनपद° ४ २ १२४ १.२१९.

°जनपद° ४.३ १२० ५.३१३.

जनादि ६ १ १९५ ३ ११५.

°जनादि° ७.२ ८४.१ ३०४

जनि (पा. श.) ३.१ ९७ १.३३.

°जनि° (पा. श.) ३.२.१७१.३ १३५.

जनुषान्ध ६ ३.३.२ १३२.

°जन्तु° २.४.१२.१.४३५.

जन्य ४.४ ८२.१.३३४.

जभाव ६ ४.२२.६.४३८.

°जभाव° १.१ ५६.२५ १४०.

जल्पातिप्रभृति १.४.५२.३.३३७.

जव° ३ ३.५६.४ १५१

जश (प्र.) ६ १.१०२ २.७८

जस्त्व ५ ३.८४ २.४३६

°जस्त्व° ८ २.६.१३ ३१३.

जस्भाव ८.३ १३.२.४३५.

जस्भाव° १.१ शि ५ ७.३३, ४३.१.१०१.

जस् (प्र.) ७ २.१००.१ ३०८.

°जस् (प्र.) ७ १.९०.४.२७२

जसादि ७ ३ १०९ १ ३४१

जसग्रहणानर्थक्य ६.१ १६६ १ १०४

जागरणसंतति ३.२ ११०.४ ११८.

जागर्त्यर्थ ७ २ १०.१ २३३

जागृ (धा.) १ २ १.१.१३२.

जागर्ति ६ १.८ १.१३

°जागृवि ६ १.६७ १.४५.

°जाजलिन्° ६ ४ १४४ १ २२५.

जातप्रतिषेध ४ १.५२.१.२२१

जातादि २ १ २४.५ ३३३, ४ ३.२५.१.३०७

जाति (पा. श.) १ ४ १.४१ ३३३, ४.१ ४.२

२०१, १४.५.२०६, ६.२०६, ४८.६

२१९, ८ १.४.२.३६५.

जाति° (पा. श.) २.२ ३६.३.४ ३३.

जातिग्रहण ४.१.१३७.१.२५१.

जातिनिवृत्त्यर्थ १ २.५२.१.२३३.

जातिपूर्व ४ १.५२.६ २२२

जातिवाचकत्व १.२.१०.१.१३३, ४.१.११

७.२०६.

जातिशब्द १.२५८.७.२३६, ४.१.१४.४.
२०६.
जातिस्वरप्रसङ्ग २.२४.४.३३३.
°जातीय (प्र.) ६.३.३५.३.१५३.
जातु (अ) ८.१.७२.५.२८३.
जातु° (अ) ३.३.१४७.१.१६०.
जात्यधिकार ४.१.१५.४.२०३.
जात्याख्या १.१.५६.११.१३६; २.५८.१.
२३३; ८.१.४.१.३६५.
जात्यादिनिवृत्त्यर्थ ४.१.१३.१३.२५६.
°जार ३.३.२०.४.१३३.
°जि (धा) १.१.५९.८.१५६.
जिग्रह ७.३.५७.१.१३१.
जिघ्रा ३.१.१३७.१.१३.
जिज्ञासा १.३.२१.३.२८०.
जित्पर्यायवचन १.१.६८.७.१७७.
°जित्रि° ८.२.७८.१.४३३.
जिह्वाकात्य° १.१.७३.८.११०.
°जिह्वामूलीय° (पा. श.) ८.३.३७.१.४३१.
जीरदानुः (वै. श.) ६.१.६६.७.३३.
जीवति तु वंद्ये युवा (पा. सू.) ४.१.१६३.१.
२६५.
जीवन्त्य ४.१.१६२.२.२६५, १६३.६.२६६.
°जीविका° १.३.२१.४.२८०; ६.१.१४२.१.
३३.
जीवितपरिमाण ५.१.५८.३.३५३, ४.३५३.
°जु° ३.२.१७८.२.१३६.
जुगुप्सा° १.४.२४.१.३३३.
जुजोषत् (वै. श.) ७.३.८७.२.३३३.
जुस (प्र.) ३.४.११०.१.१८७, ७.३.८३.१.
३३५; ८.५.२.३३६, ५.३३३.
जुसि° १.१.३.५.१५.

जुसभावप्रतिषेध ३.४.८५.१.१८६.
जुसभाववचन ६.१.१.८.१३.
°जुहोत्यादि (ग) ६.१.१८६.६.१३३.
ज्ञापि (पा. श.) ७.४.५५.१.३५२.
ज्ञा (धा.) १.३.५८.१.२८६, ३.१.२६.११.
३३.
ज्ञान १.१.५.६.१५.
ज्ञापक (पा. श.) १.१.११.५.६३; ४.५.३.
१११, ५९.३.१५५, ८.१.५६; २.३२.५.
२०३, ४.९९.३.३३३; २.१.१.३.३३३;
५.५.३३३; २.३.१.३३३; २.९.६.४३२,
३६.२.४३८, ४.४९.२.४३६, ३.१.३.३.
३, ३६.४.४५, ४.५.५.५३; ८.३.२.६३, ९.१.
१०.७५, ९.५.२.३३; २.१.६.१.०१, ४.
२.३.१६१, ६.७.५.१३३; ४.१.१४.३.
२३३; १.७.७.२.२३३, २.१.००.२.२३२,
३.२.४.२.३०६, १.०.४.२.३१६, ५.१.२०.
१.३३५, २.९.७.२.३१५, ६.१.१६.२.
३३, १.०.२.६.३३, १.०.८.१.३३, १.२.५.
३.३३, २.०.४.१.११६, १.२.०.४.१३३, २.
५.२.१.१३१; १.४.३.३.१३३; ४.१.२०.२.
२१३, १.७.४.२.२३५; ७.१.१.६.२.३३३,
३.८.१.३३३; १.५.२.३३३; ५.६.२.३३३;
८.३.४.१.४.३३.
ज्ञाप्यमान २.३.१३.३.४३३.
ज्या (धा.) १.१.४.६.५३, ७.३.५७.१.३३१.
°ज्या° (धा.) ३.३.९५.४.१५३.
ज्यायस् २.२.३४.७.४३७.
ज्योतिस् १.३.४०.१.२३३, ७.३.४५.६.३३५.
ज्योत्स्नादि (पा.) ५.२.१०३.२.३३७.
ज्वल (धा.)
ज्वलिष्यन्ति १.४.२३.१०.३३५.
ज्वलनक्रिया १.४.२३.१०.३३५.

झ

झरोझरि

झित

झरोझरि सवर्णग्रहण ८-४-६५.१.४६३.

झत् (प्रत्या.) ८-२-२३ २-४०१.

झत् (प्रत्या) ७ १ ७२ १ २६३.

झलाश्रय ६ १-९ ७.१५

झत्ग्रहण १ १ शि ५ ३ २३, ७ १-१-११-२३८.

झादेश ७-१-३-१-२३३; ६-१-२३३.

झित (पा. श) १ १ ६८.८.१३३.

अ

अ०

अयप्रकरण

अ० (प्र.) ४१८५२२३३.

त्रि० (पा. श.) ३११०१.

त्रि० (पा. श.) ४३१५५१०३२०.

त्रि० (पा. श.) ११२१०७८, ६३३०१६५,
४११२०११४, ७३५४२०३२१

अय (प्र) ५१२१०३३७

अय (प्र) ४११७००२२६१.

अय (प्र) ४११७००१०२६१

अयप्रकरण ४३५८०१०३१०.

ट (प्र) ३ २ ४९ १ १०३
 ट° (पा श) १ १ ४६ १ ११३, ४ ३ ३४ २
 ३०८, ५ ४ ८८ १ ४६१
 टप्रतिषेधार्थ ३ २ १४ १ १००
 °टाङ्ग्रहण १ २ ४८ २ २३३
 टादेश ८ २ ३ १ ३३३
 टाप (प्र) ३ १ ३ १२ २९, १५ १०, ७ १ ४
 ९ २३३
 टाप्प्रतिषेध ७ ३ ११९ ५ ३३३
 टाप्प्रतिषेधार्थ ७ १ ३३ ४ २५३
 टाबादि ४ १ ३ १ ११३, ५ १ १९, ५ ३ ७४
 २.४२९
 टाबलुगवचन २ ४ २६ ३ ४३८
 टाबाविधि १ १ ३९ १ ३ ९९
 °टाबविषयत्व १ १ २७ ८ ८९

टि (पा श) २ ४ ८५ १ ४९९, ७ ५ ३३
 टिग्रहण ८ २ ८२ २.४९९, ८३ १ ४९९
 टिठन् (प्र) ५ १ २५ १ ३३३
 टित् (पा श) २ ४ ८५ १ ४९९, ३ ४ ७.९
 १८२
 °टित्° (पा श) ६ १ ९१ ९ ७३
 टित्करण ७ १ १ ८ २३३
 °टित्करण ७ १ १ ६ २३३
 टिलाप (पा श) ४ १ ८५ ४ २३३, ६ ४
 १४४ १ २३३
 °टिलाप° ६ ४ १५५ २ ३०
 टिलोपवचन ७ १ ३३ ४ २५३
 टिलोपवचनानर्थक्य ७ १ ३३ ५ २५३
 °टेन° ६ १ १०८ १० ८९
 ट्यु° (प्र) ४ २ १०४ ९ २९५
 °ट्युत् (प्र) ४ २ १०४ ९ २९५

ठ

ठ

ठावेश

ठ° (प्र) ५०३८४.५.४३६.

ठक् (प्र.) ४.२.३६.२.२७९, १०४.१३.२१५;
१७.२१६.

ठक्° (प्र.) ६.३.३५.१२.१५५.

°ठक् (प्र.) ४.१.९०.३.२३२.

ठकादि ५.१.१९ १.३१३.

ठक्प्रकरण ४.२.२ १.२७१, ४.१.१.३२९.

ठग्रहण ५.३.८३.१.४३५

ठज्विधान ६.१.८५.४.६०.

ठज्विधि ५.४.११६.४.४३२.

ठन् (प्र.) ४.२.१०४.७.२१५, १२.२१५, १५.
२१५, २४.२१७, २५.२१७, २७.२१८,

३.४.१.३०३, ५.१.९.५.३३०, १२.१.
३१५.

ठन्° (प्र.) ४.२.१०४.३.२१३, २४.२१७.

ठन्नादि ४.१.१०४.४.२१४.

ठन्प्रकरण ४.२.३५.१.२७७, ५.१.११३.१.
३३३, ११४ १.३६३.

ठन्विधि १.१ ७२.१९.१८६.

ठन् (प्र) ५.१.८४.१.३५९; ११४.२.३६३.

°ठन् (प्र.) ५.२.८५.१.३८९; ११४.१.३३८.

ठन्प्रकरण ५.१.४८.१.३५२.

ठावेश ७.३.५०.१.३३८.

ड

ड

ड

ड (प्र.) ३.२.३.१.१६; १५.४.१६, ३८.४.१०३.

डचप्रकरण ५.४.५३.१.४३१.

°डतम (प्र.) ८.१.१२.१०.३५०.

डतर° (प्र.) ८.१.१२.१०.३५०.

डतरादि १.१.२.७.२.७.५.१६; ६.१.६९.१.१७.

डतिग्रहण ५.१.२२.१.३१६.

डत्व ६.३.१०९.२.१७८.

डदर्शन ५.३.४५.१.४११.

डप्रकरण ३.२.४८.१.१०३.

डविधान ५.२.४५.१.३२०.

डविधि ५.१.५८.८.३५४.

डस् (प्र.) ५.२.७१.१.१०८.

डा° (प्र.) १.३.१०.४.२६८; २.४.८५.१.४१६

डाच् (प्र.) ३.१.१२.४.२२; ५.४.५७.१.४३७,
६.१.९९.१.७७, ८.१.१२.८.३३०

°डाच् (प्र.) ३.१.१३.१.३८

डामहच् (प्र.) ४.२.३६.२.२७७

डाविकार २.४.८५.४.५०१.

°डियाच्° (प्र.) ७.१.३९.१.२५६.

डित् (पा. श.) २.४.८५.७.५०१; ३.२.३८.३.१०३, ४.२.३६.७.२७८; ६.४.१४३.१.२२५

डित्करण ७.१.२५.४.२५०, ३.१.१९.७.३८३.

डिनि (प्र.) ५.१.९४.३.३६०.

डु १.४.१.४३.३०४.

°डुलच् (प्र.) ४.२.३६.१.२७७.

डुप्रकरण ३.२.१८०.१.१३६.

डुन (प्र.) ५.१.९४.४.३६०.

ढ

ढ

°द्रक्

ढ (प्र) ८३१३२ ४२३
 ढक् (प्र) ४१११४ १ २५६, ५ २५६.
 ढग्रहण ४११५ १ २०८
 ढञ् (प्र) ४३४२ १ ३०९, ५ १ ८ २ ३३७,
 ६४१७४ ५ २३५
 °ढञ् (प्र) ४१११४ २ २५६
 ढत्व ६११२ ३ १६, ८३ ७९ १ ४४४, २
 ४१३

°ढत्व° ६११३ १ ३ २३
 ढत्वप्रसङ्ग ८३ ७९ १ ४४४
 ढत्वार्थ ७ २ २० १ २१७
 °ढलोप ८३ १३१ ४२५
 ढ्रक्° (प्र) ४१११४ १ २५६
 °द्रक् (प्र) ४१११४ १ २५६

ण

ण

णिद्विशिष्ट

ण ३ १ १४० १ १२, २ १.७ १६, ४१.२ २१३
 ण° ४.१ ९० ३ २२२.
 णकार° ६ १.१८ १५, ४.१२०.१ २१७
 णचग्रहण ३ ३ ४३.५ ११९
 णत्व १ १ शि ५ ६.३६, २.४ ५४.७.४६, ४
 १.४८ ७ २१९, ६.१.८५ ६ ६६, ८४.
 १ १.४५२, २.१ ४५२, ६ ४५३, ७
 ४५३, ११ १ ४५६, २९ १.४६०, ३२
 १.४६१, ३.४६१
 णत्व १ १.५८ १० १५५, ४.६० ४.३१२, ६.
 ३१२, ७ ३१३, ६५.१ ३१४, ६ १.१३
 १३ २३
 णत्व° १ १ ४७ ४ ११५, ८ २ ६ १५ ३१३
 णन्द्रप्रतिषेध ८ ३ २८ १ ४१२
 णत्वप्रसङ्ग ८ ४ ३ ४ ४५२.
 णत्वाप्रसिद्धि ८ ४.२ ३ ४५३
 णत्वाभाव १ १ २७ १ २६१.
 णमुत् (म) १.३ १० १५ २७०, ६ ४ ९३
 १ २१३, ७ १ ६९ १ २६३.
 णमुत्विधान ३ ४ ३७ १.०७६.
 णत् (म) २ ४ ८१ २.४१६, ३ ४१६, ३ १.
 ३६ २.४५, ४ ८२ १.१३३, ७ ३.८५.३
 ३३६, ६.३३६
 णत् (म) १ ३ ९ १.२६१
 णत् (म) ७ ३ ८५ १.३३५
 णलादि १ ३ ९ २ २६५, १० ४ २६८.

णलौत्व ६ १.१०८.१० ८४
 णि (म) १.१ ५९ ७.१५६, ३ ६७.१.२१०,
 ८८.२ २१५, ३ १.१३८.१ १२, ६.१.
 ३३.२ २१, ४८ १ ३३, ४.२४.३.११२;
 ५५ १ २०३, १५५.१ २३०, ७.४.१.२.
 ३४५, ९३.१.३६०, ८ २२१.१ ४००.
 णि° (म) १ ३ ६२.६ २६९, ३.१.४८.१.
 ५२, ६ ४ ४८ १.२०३.
 णि° (म) ६ १ ९४.४ ७६
 णिग्रहण ७ २.२६ १.२६९.
 णिङ् (म) ३ १ ३०.१.३६
 णिच् (म) ७ ४.१ २.३४५, ९३.१.३६०.
 णिचग्रहण ३ ३ ४३.५.११९; ७.४ ६७.३
 ३५६
 णिचप्रकरण ७.३.३७ १ ३२३
 णित् (पा. श) ३.१ ३४.७.४४, ९६.२.६१.
 णित् (पा. श) ७ ३ ५४ २ ३२९.
 णित्करण ३ १.३०.१ ३६
 णित्करणानर्थक्य ४ १.१४७.१.२६०.
 णित्करणानर्थक्य ४.१.१५०.१.२६१,
 १२७.२.३११.
 णित्कार्यतिदेश ७.१ ९०.१.२७२.
 णित्व° ७ १.१.२० २३९.
 णित्व° १ १ ५६.२९.१११.
 णित्ववचन ७ १ ९०.२.२७२.
 णिद्विशिष्ट ८ १.३० १.३७५

णिनि (प्र.) ४.२.१०४.११.२१६, ६.३.८६.१.१७१.	ण्य (प्र.) ४.१.११४.७.२६७, १७० २.२६१, ५.१.९४.६.३६१.
णिनिविधि ३.२.७८.१.१०१.	°ण्य (प्र.) ४.१.९०.४.२४३.
णिलुक् (पा. शा.) ३.३.२०.४.१४३, ६.१.१२.८.१७	°ण्य° (प्र.) ४.१.१७०.१.२६५
णिलोप (पा. शा.) ४.४.४९.३.३३२, ६.४.५२.४.२०२, ७.२.२६.२.२८६.	ण्यत् (प्र.) ३.१.१२५.३.३८१
°णिलोप १.१.५८.७.१५४.	ण्यद्विधिप्रसङ्ग २.४.३५.३.४८३
°णिलोप° ६.१.१२.१.१७	ण्यधिक ७.३.५६.२.३३१.
णिलोपवचन ६.१.१६.१.	ण्यन्त १.३.६७.१.२१२, ८८ १.२१२, ४.१.१०.२१२, ८.३.६५.३.४४२, ४.३४.२.४६२
णिविधि ३.१.२५.२.३०	ण्यप्रतिषेध ७.३.६६.२.३३२
णिव्यपेत ६.४.९३.१.२१३.	ण्यवचन ४.१.१५३.१.०६२.
णर्विभाषा (पा. सू.) ८.४.३०.१.४६१.	ण्यविधि ३.१.१२४.१.८६, ४.१.१५३.२.२६२
णोपदेश ८.४.१४.१.४५७	ण्यादि ४.१.८५.१०.२३७
णौ चङ्चुपधायाः° (पा. सू.) ७.३.१०९.१.३४१, ४.१.१.३४२.	ण्वुल (प्र.) ३.१.१३३.१.११, २.१.१, २.१४६.२.१३३, ३.१०.१.१३१, १०८.१.१५५
णौ स्थानिवद्भाव १.१.५९.८.१५६.	ण्वुलवचन ३.१.९५.१.८१.
	ण्वुलवचनानर्थक्य ३.१.९५.२.८१.

त

त

तत्र

त (आदे) ३.१ १०८.१.८१, ७४.४७.४.
३५१.

त° (प्र.) २.४.७९.१.४१५, ३.४ २.७.१६१,
६.४ २२.५.१८८, ८ २ ३८.१ ४००.

तकार ७.२.४८ १ २१६, ३ ३२ १.३२३.

तक्षन् (शि.) ४.१ १५३.१ २६३.

°तक्षशिलादि (ग) १ ३.१०.५.२६३.

तग्रहणानर्थक्य ६.४ १०४.१.२१३.

तच्छीलादि १.३.१० १००.२६३.

तच्छु ८.४ ६३.१.४६५

तच्छोक ८.४ ६३.१.४६५.

तण (प्र.) २.४ ५४.११.४८८, ३.२.८ २.११,
४.१.५२.३.२३१

°तण्डुलावपन° (आ) १ ४ २३ ८.३३३.

°तत ६ १ १४४.१.१५

ततः (अ) १ २ ४३ ४ २१५, ३.६७.५.२११,
४ १ ९६ १ २५३, ५.१ ५८ २ ३५३,
७४.२.३५५

तत्कर्मन् ५ १ ७१.१.३५३

तत्कालप्रसङ्ग १.१ ५० १ १३३

तत्कीर्तन १ १ ४४.१.१०५.

तत्कृतप्रसङ्ग ४ १.३६.२ २१५.

तत्त्वान्वाख्यान ३.२.१२६ ३.१३८

तत्पर १.४.११०.६.३३३, ७ ३.५४ १.३३३,
८ ४.४४.१ ४६३

तत्परपर° ७.२.३६.२.२१२, ५९.२.२१७.

तत्परविज्ञान १.१.२७.१०.३३३

तत्पुरुष (पा. श.) १.४.१.२२.३०१, २ ४.६४.
१.४३३, ५ ४ ७३.१.४३३, ६.२.२ १.
१३३, ३.१४.१.१४६.

°तत्पुरुष (पा. श.) २.१.५१.८.३३३, ४ २६ १.
४३३.

°तत्पुरुष° (पा. श.) ५ ४.६८.१ ४३३.

तत्पुरुषः समानाधिकरणः कर्मधारयः (पा. सू.)
१ २ ४२.१.२३४.

तत्पुरुषग्रहण १.४.१ ४.२१७.

तत्पुरुषत्व १.४ १ ५.२१७.

तत्पुरुषवचन १ ४.१ २३.३०१

तत्पुरुषविज्ञान ४.१ २७.२ २१३.

°तत्पुरुषविशेषण १ २ ७२ २.२५३.

तत्पुरुषान्तोदात्तत्व १.४.२ २१.३०१

तत्पूर्वपद° २ ४.२ १.४३३, ६ ३.२३.१.१४७.

तत्प्रातिषेध १ ४ ३ ५.३१३

तत्प्रातिषेधविज्ञान ६ ३.३४.१.१५०.

तत्प्रातिषेधार्थ २.३.१.१३.४३३.

तत्प्रत्ययविज्ञान ७.२.११४.२.३१३.

तत्प्रत्ययान्त ४.३.१५५ ५.३२५

तत्र (अ.) १.१.११.१.४.१६, १०.२.६३, १२.
७.६३, २१.२.७३, ५७.२.१४६, ५९.२.
१५३, ४.१५५, ६०.३.१५३, ६२.६.
१६२, ६७.१७.१७३, ६८.२.१७३, ६९.

६.१७९, १३.१८०, २५८.२.२३६, ६४
२.२३३, ४३.२३३, ३९.४.२६५, ९
२६५, १०.२६५, १०.१.२६५, १८.
२७३, १२.३.२७३, १४.२.२७३, ६२
७.२८३, ६७.१.२८३, ७९.२.२८३, ४
१.२.२८३, १४.३००, १९.३०१, २.६.
३०५, २१.२.३०५, ७४.३.३०५, १०८.
२.३५२,

२११.५.३६६, २९.३७२, २४.५.
३८३, २२९.३.४३१, ३.३५.२.४३७,
५०.४.४३७, ४१.२.४३७, ३५.२.४३३,
३१.१.४३३, २९.१५, ७९.१३,
२७.३.३७३, ८७.६.३७३, ९४.२.३७३, २
१२४.६.१३६, ३४.३.१३६, १३५.
३.१६१, ४.२.१६१, ६७.२.१७३, ८
१७३,

४.१.१.१८.१६५, ९३.२.२३३, २.३
२.२७२, ६६.२.२८५, ३.२.३०३, २५
१.३०७, ५३.१.३०७, २.६६.३.३११,
३१०१.१.३१५, १२०.२.३१८, ४.२०.
२.३३७,

५.१.३१.२.३३६, ७२.१.३५८, ८०.
१.३५२, २.४८.३.३८२, ९२.२.३९०, ४.
७.२.४३१,

६.१.१८.१७, १४.१७, २.५.७, ७.
१७, ३.१.१७, ३७.३.३७, ८४.४.५७,
८५.२.५७, १६.६३, ८६.२.६५, १८६
६.१७३, २.४९.२.१७३, ३.३४.१.१७३,
९५.२.१७३, ४.१४८.५.२३३, १७१.२.
२३३,

७.१.१.२.३३७, २.३.२.३१, ३.६
२.३३, ५८.३.२६१, ७२.४.२६५, ९६.२
२.७४, २.१०.४.२६१, ६३.२.२६३, ४.
६७.२.३५३,

८.२.१.६.३८६, ८०.२.४३१, १०६
२.४३१, ३.७९.२.४३३, ४.३.४.४३३,
११.३.४३३

तत्रग्रहण ३.१.९२.१.७६

तत्रप्रकरण ४.३.५३.१.३०६.

तत्रभव ४.३.३९.१.३०६, ५.१.९४.६.३६१,
९६.१.३६३.

तत्रवचन ३.१.९२.६.७६

तत्त्व ७.४.४७.१.३५१

°तत्त्व° १.४.६०.७.३३३

तत्त्वनिपातनानर्थक्य ६.४.१७४.१.२.३३.

तत्त्वप्रतिषेध ६.४.१७४.२.२३५.

°तत्त्वप्रतिषेध १.१.५६.२.२.१.३३

तत्त्वदृश ४.१.९६.२.२५२.

तत्त्वमुदाय ८.४.२.३.४५३

तत्त्वमुदायग्रहण ६.२.१३६.१.१.३३.

तत्त्वमुदायैकात्त्व ६.१.१.१.३.३.

तत्त्वसंप्रत्ययार्थ ४.१.१.३.१.१०

तत्त्वबन्ध ५.३.६७.४.४.१६

तत्त्वस्थ २.२.२.४.३, ३.२.१.१.४.३, ८.४.
१.४.३.४.३.

°तत्त्वस्थ ४.२.१००.१.२.१२, १.३०.१.२.१२.

तथा (अ) १.१.५६.१०, २.६४.३.२.३३,
४.१.२.३३, ४.६.२.३३, ४.९.२.३३, ५.१.
२.३५, २.२.२.४.१.८.४.३३, ४.८.१.१.१.
४.१६, ३.२.८७.२.१.१३, ४.२.३.५.

२७५, ५.२९४ ५ ३१२, ६११३५ ५
१६.

तद् (स ना.) १.१.५.१९०, ४२३.१०
३१५, २४८५ ३.५००, ३१२६५
३५, ६३५, ३.१६३ १.१६७, ४६७ ५
१७८, ७.१७८, ४१.७९.१ ३३३, ९३
१३ २५०, १६३ २ २६५, २३५ १ २७७,
३.१००.२ ३१५, ४१ १ ३२९, ५१
४७ १ ३५१

सः ११५१ २ १२६, ४२ १ ३०३,
१३ ७.३१५, २२५ २ ५१६, ३१.३
२ ६३, ४१ १६३.७ २६६, ५१ ११९
६ ३६७, २४६ १ ३८१, ३८४.१ ५२६,
७ १.९६.५.२७५.

तौ ४२६६.२ ३१५, ५३१ २.५०२
सा ४२२१.१.२७५.

तत् १२६४ ३० २१५, ५१५२ १
३५२, ७२ १ ३५८, ९४ १ ३६०, २.
३६०, २८४ २ ३५१, १२२.६ ३१५, ६
१६९ ३.५६, ८४ ३ ५६, १२५ २ ८८,
१३५ १ १६, १५८ १० १००, ४५२ १
२०३, ७२ ३.३ २७२, ८१ १५ ३६२

तम् १२४३५ २५५, ४६० ३ ३५२
तेन २.२५ २.५०६, ४३१५५ ३.
३२५.

ताभ्याम् १२६ १ १६६, ३६२ २.
२६७

तैः ३३१३७ २ १६२

तस्मात् ११३ ११.५०६, ५० १ १२५,
५६ ११.१३६, ५७ ५ १२७, ६३ १०
१६६, ६७ २.१७२, ६८.२.१७६, ६९.५
का. वा. श. को. १३

१७६, १३ १२०, २४५ ५ २१६, ६४
३ २३३, ६८ १६.२३६, ३१९ २७७.
११३ २७२, ६० ५ २६६.

२२१४ ६ ५१६, ३६३ ५ ३८ ३१
३ ५०, ४३२ ७ ५२६,

३११ ७ २२, ४४ ३ ५१६, २१२४
१० १२६, ४ ७७ ३ १२६, ८२५ १२६,

४१३ १० २०१, ८३ ३ २३५, ९३
१०.२२६, ११४ ५ २५६, ६ २५७, २
१०४ ६ २६५, ३१५५ २ ३२६, ५
३२५, १५६.७ ३२७,

५.१२८ ३ ३१६, ४ ७ २ ५३१,
६१ ८६ ५ ६६, १०२५ ७६, २४९
२ १२७, ४ १४८ ५ २२६,

७ १२७ ३ २५०, ३३ ३ २५३, ९६
१५.२७६, ३५० ३ ३२६, ४ ६० ३
३५३,

८२१ ७ ३२६, ३१३ ३ ५२६

तैः ४२१०४ ३ २६३

तस्मिन् १११ १२ १२५, ९ ३ ६२, १२
१ ६६, ३९ १० १६, ४४ १५ १०६, ५६ २
१३६, १८ १३६, ५८ १० १५५, ६२ १३.

१६५, ६३ १० १६६, ६८ ८.१७७, ७२
१५ १२५, २१ १२७, २६४ ५७.२५३, ३
१० १८ २७०, २३ २७१, ११.१ २७१,

१२ ५ २७५, ४ २२ ३१०, २११
३१ ३७३, २५ १.५०६, ३६५ १ ५६७,
३१३ १ २६, ७ १० १६, ४५ ५ ५३६,

८३ ५ ६३, ८७ १३ ६६, २१०८ ५
११६, ४१ ९२ १ ५१५, ९३ १ २७७,
१६२.२.२६६, १६८ ३.२६६, २.६४ २.

२७६, ९२.२ २१०, ३१३२ १ ३२१,
२.३२१, ५१.३८ १ ३५१, ११९ ४
३६६, २.२३ १ ३३५, ६११६८ २.
१०६, ७२.६२ ३ २३३.

तेषाम् ४.१.९६ १ २५३, ५१.११९
६.३६७, ६११०२ ३ ७१

तस्मिन् ११.६३.१३.६६९, ६७ २.
१७२, २४ ३५ १ ४३३, ६.१.२ ८ १७,
३७.४.३३, १२५ २ ८८ .

तयोः १२११ ११९, ४२३.१५
३३६, २२ २९.८ ४३३, ३४६ ६ ४६२,
६९.२ ४६९, ३२१०८ ४.११३, ११०.
२.११८, ३.१३२ २ १५३, ५३.२०.१.
४०६.

तदु (स. ना.) ३२ २१.१.१०१.

तदधिकरण १४ १०८ ६ ३५२

तदन्त ३.१.३.२. ३६, ३२१ १.१.३७, ४१.१
२०.११५, १५.३ २०८, २०.१ ३३३,
२.१३५.४.४०१, ३.५५ ३ ४३६, ४४
२.४३०, ७.३८ ३ ३३१

तदन्तकर्मकर्तृत्व २.३ ६५.२.४६७

तदन्तग्रहण ५१.२०.२ ३३६; ७३.१ २.
३१६.

तदन्तद्विर्वचन ७.२.१०.७ २८५

तदन्तनिर्देश ७१.३७ ५ २५५

तदन्तप्रतिषेध ६.१.१३ २.२६.

तदन्तविज्ञान १४.१३ ७ ३१७, ७१९६.
५.२७५

तदन्तविधिप्रतिषेध ४१.१४.१.२०५

तदन्तविधिप्रतिषेधार्थ १.४.१४ १ ३१३

तदन्ताग्रहण ४१.१७७.१ २७०, ४.८३.४
३५३

तदन्तान्तवचन १.१ ७२ ६.१६४

तदन्ताप्रतिषेध ४१.१४.२ २०३

तदन्तोपाधिप्रसङ्ग ११.७२.१.१३३.

तदपवादानिवृत्त्यर्थ ६२ ३३ २.१३५

तदभाव १.१.४६.४.११३, ७४.६०.२.३५३.

तदभिधान ५.१.११९.५.३६६; ६.३६७.

तदर्थ ५१ १२ १.३३५

तदर्थगति २१.१.२४ ३७१.

तदर्थत्व ३१.१३१.२ ९०; ६.११२.४.१६६, ८.
२.४८ ३.४०३.

तदर्थप्रतिषेध २.२.१९.१.४३३

तदर्थप्रत्ययप्रतिषेध १.३.१.८.२५३.

तदर्थमात्र २.१.३६.१.३८८.

तदर्थव्यवसान २.१.३५.८.३३३.

तदवधि ४२ १२४.१.२१९.

तदा (अ.) ८.१.१२.११.३३०.

तदादि १.१ ७२.२९.१३६; ४.१३ ७.३१७, ३.
१३.२.३६, ३.७, ५.२.४६.१ ३८९, ३.
८३.३.४३३, ६१.१३.१.२०; ३.११६.
१.१७२, ७.१.९६.५.२७५.

तदाविग्रहण ७.३.१.१.३३६, ८.१.३३९.

तदादिवचन १.४.१३.१.३१६.

तदाद्यादिवचन १.४.१३.३.३१६.

तदाश्रय ११.१ ८ १०; २.४ ८१.८.४६७, ३.
२१२४.८.१३६.

तदाश्रयत्व ११ ५० १५ १३३, २ ६४.५.२३३.

तदुत्तरपद १.१ ७२ २१.१३७

तदुपदेश ७१.५८.४.२६३.

तदेकदेशविज्ञान १-१-७२-७-११३, ४ १३-४-३१६.

तदेकान्तग्रहण ४-२-१०-१-२७३, ५ ४-१३५-१-४३३.

तदोदा° (पा. श.) ५-३ १९-१-४०६.

तद्गुण १-२-३१-३-२०७.

तद्गुणसंविज्ञान ६-१ १-१५-३

तद्गुणीभूत १-१-२०-५ ७५

तद्ग्रहण १-१-२०-५ ७५, ७ ३ १ २ ३१६.

तद्वित (पा. श.) १-१-५ १३ १२, ३ १ ९४ २-७६, ९६ ३-३१, ९७ ३ ३२, २ १५ ५-१००, ६०३-१०३, ४-१ ४८ ८ २१९, ६ १-६१-१-१०, ३-३५ ११-१५५, ४ १७४-२-२३५, ७-३-१०-१ ३२०, ३२-१-३२३.

तद्वित° (पा. श.) १ १-५-४-५५, ६ ३ ३७ १ १५५, ८ ४ ३-२-४५१

°तद्वित (पा. श.) १ ३ ३-६-२६२

°तद्वित° (पा. श.) १ ४-१-४१ ३०३, २ ३ १ ५०-४३१, ८ १-१-५ ३६३

तद्वितग्रहण ७-४-१३-१-३३६.

तद्वितवलीयस्त्व ४ १ १-१७-१६३

तद्वितलुक् (पा. श.) १-१-६१ २ १५९, २ ४९-१-२३५, २-२३५

तद्वितलुक्प्रतिषेध ७-१-७४ ४-२६८

तद्वितलुग्वचन ४-१-४८ १ २१७.

तद्वितलोप ८-३ ५६-२-४३५

तद्वितवचन ४-१-१७ १-२०९.

तद्वितविधानार्थ ४-१ १-१६-१६३

°तद्वितविधि (पा. श.) २ १-५१-३ ३६४

°तद्वितविधि° (पा. श.) १-४-१३ ८-३१७, १० ३१६, ४ १ १ ५-१६२

तद्विनानुपत्ति २ १ ५१ ३ ३६४, ४-१-१-२० १६५

तद्वितार्थ २ १ ५१ ६-३१५

तद्वितार्थनिर्देश ४ १ ९२ १ २३५

तद्वितार्थप्रतिषेधार्थ २ ४ १ ६ ४७३

तद्वितेष्वचामादिवृद्धि (पा. श.) ७ २ ११७-१ ३१५

तद्वितोत्पत्ति २ १ ५१ ५-३६३

तद्वेद ८ १-५१ २ ३७७

तद्युक्त २ ३ २८ ५ ४५५, ३५ १ ४५७, ४-२-३ १ २७२, ५ ३ ७४-३ ४३३

तद्युक्तत्व ३ १ १ ५ ३६

तद्राज (पा. श.) २ ४ ५८ १ ४६९, ४ १ ९५-२ २५२

तद्राजादि २ ४ ६२ १ ४६०

तद्रचन १ ४ १ २ २१६

तद्रत्न १ १ शि १ १४ १६, ५९ १ १५५, ६९-१० १६०, २ १ ४ ११२, ३ ४ ६७ ३-१७८, ७ १ ९६ १ २७३

तद्वचिर्देश ५ २ ७९ २-३६३.

तद्वर्ज ६ १ १५८ ४ ९९

तद्वचकत्व २ १ ५५ २ ३१६

तद्वचिन् १ १ ६८ १-१७५

तद्विकारतः (अ.) २ ३ २०-१-४५३.

तद्विघात १ १ ३९ ३ १७

तद्विधान ३ २ ८४ ३ १११, ३ १३२-३ १५९, ४ ११४ ३ १६३, ८ ४ ३० २-४६१.

तद्विधि १ १ शि ४ ९ २५, ५ १ १९-१-३३३.

तद्विपर्यास २३३६५ ५५१
 तद्विभाग ३३३३७ १ १६१
 तद्विषय १-२७१ ३ २५१, २-२२९ १२-४३३,
 ३-२१०८ २ ११५, ४-२६५ २३६, ४
 १०४ ४ २६४
 तद्विषयता ११४४ १७-१०५
 तद्विषयदर्शन १२७१ ४ २५१, २२२९.
 १३ ४३३.
 तद्विषयप्रसङ्ग ४२६६-२ २८५, ४२० २.
 ३३०.
 तद्विषयवचन ४२६६ १ २८५, ३ २८५.
 तद्विशेष ११६८ ५-१३६, ८-१३३, ४३
 ११६ २ ३३६
 तद्विशेषक ८३६५ २-४४२
 तद्विशेषकत्व २१५७ २ ३११.
 तद्विशेषण २२८३ ४३३, ३-४१०२ ५.
 १८६.
 तद्व्यवयव ८३६४ २ ४४२.
 तन् (धा)
 तनोति ३११४० १ ११२
 °तन् (प्र) ५४३० ६-४३३
 °तन् ४४१२८ १ ३३१
 तनुत्व ५३९१ ५-४३७
 तनूकरणे तक्षः (पा सू) ३१२६ १-३३३.
 तन्नामिकाण (पा श) ४-१११४ ६ २५७.
 तन्निर्देश ५२४९ १ ३३३
 तन्निमित्तग्रहण १-१५ १ ५३, २१-२ २.
 ३३५, ४१८८ १ २३१.
 तन्निमित्तत्व ५१-२८-२-३३३, ६४५२ ३.
 २०२, ८२२ १ ३३७
 तन्निर्देश ६१८५ २-५१

तन्मध्य ११-७१-२-१८२.
 तन्वादि ६४-७७-१-२०१
 तप् (प्र) ५२१२२ १०-४००
 तपःकर्मक ३-१८७ १३ ६१
 तपरकरण १-१-११-१-११ १८, १३ ११, ७०.
 ४ १८१, ४ १०९ ४ ३५५, ७ १-९०-३.
 २३२.
 तपरनिर्देश ११६९-१३-१८०, २-२७-५.
 २०४, ८-४-६८-३-४६६.
 तपरस्तत्कालस्य (पा. सू) ११-७० १-१८०
 तपरोच्चारण १११४ १ २२
 तपरोपदेश ११-१४ १-२२
 तपस् ३११५ १-१५, ५२१०३ १ ३६६.
 तपादि ३१-८३ ४ ६३
 तपि (पा. श.) ३१-८७ १२-६६.
 तम (प्र) ६४१४९ १-२३८.
 °तमप् (प्र.) ६३-३५ २-१५१.
 तमादि ५३५८ ४ ४४२, ६८ ५-४४२, ७२.
 ४-४२३, ४४ १-४३०
 तमोभिधान ७-२-१८ ३ २८३.
 तयादेश ११५६-१८ १३३.
 तल् (प्र.) ५४-२७-१ ४३३
 तर (प्र) ६-२-९३-१-१३३.
 तरनिर्देश २-२-३४ १ ४३६.
 तरप् ५-३५७-१-४३७, ६३३५ २-१५१.
 तरङ्ग्रहण १-१२२ ३-३६६.
 तरलोप ६२९३ १-१३३.
 °तल् ५-१११९ १ ३६५, ५-३६६, ८-३६६,
 ६३३५ १०-१५५.
 तलोप १-१६९-१३ १६९, ६१६८ ३-३६६, ४-
 १०४-२ २१५

तलोपवचनानर्थक्य ४ ३ २२ १ ३०४
 तवर्गप्रतिषेध १ ३ ४ १.२६१
 तव्यत् (प्र) ३.१ ९६.२.२१
 तव्यदादि १ ४ २ ७ ३०५
 तस् (प्र) ६ ४ १४९ ८ २३६
 °तस् (प्र) ६.३ ३५ १.१५४
 °तस्° (प्र.) ६.१.६३ २ ४२
 तसि ५ ३ ८ १ ४०५
 तसिप्रकरण ५ ४ ४४ १ ४३६
 तसिलादि ५ ३ १० १ ४०४, ६ ३ ३५ १.
 १५४.
 तसिल्वचन ५ ३ ८ १ ४०५
 तस्य पूरणे ५ २ ४८ १ ४२६.
 तस्येदम् (पा सु) ४ ३ १२० १ ३१८.
 °तहिलोप° ६ १.१०८ १० ८४
 ताच्छब्द १.२ ४३ ३ २१२, ४ ३ ६६ ७ ३१२
 तातङ् (प्र) १ १ ५३ १ १३१.
 °तातङ् (प्र) ३ १ ८३ ३ ६३
 °तातङ्° (प्र) ६ ४ १ १० १८०.
 तादर्थ्य १ २ ४३ ३ २१२, २ ३ १३ १ ४४९,
 ४ ३ ६६ ७ ३१२
 तादि ६ २ ५० १ १३८, ४ १४९ १ २३८, ८
 ३ ४१ २ ४३४
 °तादिस्वर १ १ ५१ १० १२९.
 ताद्यर्थ ६.२ ५० २.१२५.
 तान्तव (गृहो) ७ ३ ४५ ७.३२५
 तारका ७ ३ ४५ ६ ३२५
 तारभाव ६.३ १०९ १ १७६
 तावत् (अ) १ २ ६४ ३ १ ४११, ३ ११ ६ २७२
 तावतिथ ५ २ ७७ २ ३८८,

तावतिथग्रहणमिति लुग्वावचनानर्थक्य ५.
 २ ७७ १ ३८८.
 तासि (प्र) ६ १ १५८.११ १००; ७ २.६२.
 १ २१८, ३ २३३
 °तासि° (प्र) ७.२.५ १ २१८
 तास्यादि ६ १ १८६ १.१११, २.१११
 ति° ३ ४ १०२ ३ १८६, ५ १८६, ४ १ १.११.
 ११५, ७ २.९ १.२६३
 तिग्रहण ५ १ २२ १.३१३
 तिङ् (प्रत्या) २.३ ४६ ६ ४६६, ८.४६६, ३.
 २.१०७ १ १११, ५ ३ ६८.१ ४३१, ६.
 १ ९३ १ ७३, ३ ७३ १ १६९, ८ १.२७.
 १ ३७१, ५ १ ३७७, ५७ १.३७८, ७०.
 १ ३८१, ३ १ ४३३
 तिङ्° (प्रत्या) २ ३ १ ५ ४३१, ४.८१ ६ ४३७.
 °तिङ् (प्रत्या) १ ४ २१ १.३३२
 °तिङ्° (प्रत्या) १ १ ५६.८ १३५, ६.१.
 ८५ १८ ६३
 तिङादेश ३ २ १२४ १ १३३
 °तिङादेश ६ ४ १३० ४ २३३
 तिङ्कृताभाव २ ४ ८१ ६.४३७
 तिङ्ग्रहण २ ४.८५ १० ५३१, ८.१४१.१.
 ३८२.
 तिङ्निघात ८ १ ६८.२ ३८१
 °तिङ्निघात ८ १ ७२ ३ ३८३.
 तिङ्प्रकृति ५ ३ ६६ १ ४११
 तिङ्विधिप्रतिषेध १ २ ६४ १ २३५.
 तिङ्समास १ २ ६४ ८.२३३
 तिङ्समासवचन १ २ ६४ ८.२३३
 तिङ्समानाधिकरण २ ३ ४६.६ ४६६

तिहसार्वाधातुक १४१ २५ ३०२
 तिह (पा. श) ६१ १८५ ८११०.
 तिहस्वर ३१३ १२ १०.
 तिहकादेशप्रतिषेध १२ ४५.१३ २२१
 तिहनिवृत्त्यर्थ १२ ४७.१ २२२.
 तिह (प्र) ६३ ३५ ८ १५५
 तिह (सा) ४२ ३६ २२७८
 °तिह (सा) ३२ २८.१.१०२, ५२ ३९ १.
 ३७६.

तिलादि ५.२ ४.१ ३७२.
 तिलोप १.१ ५७.१४.१३९.
 तिष्ठदशु २.१ १७ १ ३३१
 तिष्ठ्य (ज्यो.) ६४ १४९ ७.२२६.
 तिष्ठ्यपुनर्वस्वोः (पा. स) १२.६३ १४ २३१.
 तिस्र (स. वा) ६१ १६६ १.१०१
 तिस्र (सं. वा) ११ ३९ ९.१६.
 तिस्रभाव ७.२ ९९ १.३७६.
 तीर ६.३ १०९.१.१७६
 °तीर ४.२ १०४ २.२६३

तु (अ) १.१.शि १ ६ ३५, ९ १७, ११.१५,
 ५.१४ ३१, १ ९.२६, ३.१० ४६, १७
 १३, ९.२.६१, ३.६.९५, ४४ ७.१०३,
 ८.१०३, १३ १०४, ४५ ३.१११, ४६.
 ३.११४, ४८ २ ११७, ५० १४ १२१,
 १८.१२५, ५१ ३ १२६, ५६ ५.१३५,
 ११.१३६, १३.१३७, १५ १३८, १७.
 १३८, ५९.३ १५५, ६० २.१५८, ४ १५८,
 ६१.६.१६०, ९ १६०, ६२.५.१६२, ११
 १६३, ६९ १२ १८०, ७० ५ १८१, ७१
 २ १८२, ७२.२.१८३, ६.१८४, २.१५
 १८२, ७.१८२, २७ २.२०२, ४ २०३,

५ २०४, ३० २ २०७, ३१ ३ २०७, ३९.
 ३ २११, ४२ २.२१४, ४३.२ २१४, ५.
 २१५, ४५ ९ २१६, ६४ १३ २३६, २१.
 २३९, ३१ ६ २५२, १० २५३, २२.
 २६६, ३२ २६९, ३४ २६९, ९.२.०६५,
 ७ ०६५, १३ २६६, ११ ३.२७०, ४.
 २७२, ५ २७२, ६० २.२८५, ६२.४.
 २८३, ५ २८३, ६७.७ २९१, ७८.३
 २९३, ८८.२ २९५, ४ १ १७ ३०३, ७३.
 ३०५, ४० ३०३, २७ ३०५, ३.५ ३०३,
 १३ ३.३१६, ७ ३१७, २३ ७ ३२३, १४.
 ३२३, ५२ ९ ३३८, ८० ५ ३३६, ८४.
 २ ३३७, ९९.३ ३३९, १०८ ३ ३५२, ५.
 ३५३,

२ ११ १५ ३६६, १८ ३६९, ३३.
 ३७३, २ ११ ३७६, २४ ४.३८३, २९.
 २ ३८४, ३५ ४ ३८७, ५१ ४ ३८४, ७.
 ३९२, ६० ४.४०२, २.५ २ ४०६, ८.३.
 ४१३, १८ ३ ४१६, २४ ८ ४२२, २९
 २ ४३१, १७ ४३२, ३६.३ ४३८, ३१.
 ३ ४३०, ३१ १३.४३३, ९० ४३३, १२
 ४ ४३७, ३७ २ ४५९, ४ १ ३.४७२, ३५
 ५.४७३, ६२ ४ ४९०, ८१.६.४९७, ८५.
 ५ ५०१,

३.११ ६ १८, २ ११ २५, ७.८.१३,
 ३१ २ २०, ३ ४१, ४४ २ ५१, ८३ २
 ६३, ८७ ८ ६८, १५ ६९, ९१.१० ७५,
 ९४.३.७८, ९५ २ ८१, ११२ ३.८५, २.
 ५६ ३.१०५, ६० २.१०७, ३.१०७,
 १०२ ५ ११४, १०९ २ ११६, १२३.३

१२३, १२४ ५ १२६, १५० २. १३१, ३
१५. २. १३३, ३६ २ १३८, ४३ ५ १३९,
४४ ३ १३९, ९५ २ १४२, १३३ ३ १४५,
६ १६०, १६१ ३ १६६, १६३ २ १६७,
४ २ ५ १७०, २१ २ १७२, ४ १७३,
३७ २ १७६, १०२ ३. १८६,

४. १ ४८ ३ १९८, १ १६ १९९, ३.
५ १९९, ९ २०१, १४ २ २०५, ४ २०६,
५ २०६, ३४ २ २१०, ३६ ३ २१५, ५४.
४ २१३, ७९ ४ २१३, ८९ २. २१०, ९०
२ २१२, ९२ ३. २१६, ५ २१६, १४७ ४
२१०, १५० २ २१६, १५३ ३. २१६,
१५८ ३ २१४, २३४ ३ २१६, ०. ३९ २
२१६, ४९ २ २१३, ६६ ३ २१५, ९१ ३
२१८, ३ १५. ३ ३०४, २३ ५ ३०५,
१२० २ ३१८, ४ ३१९, १२७ ३ ३२०,

५ १ २६ ३३८, ७ ३३९, १३ २
३३२, ८० २ ३४९, ११९ २ ३६६, २
१२ २ ३७४, ४५ २ ३८१, ४८ २ ३८३,
५९ २ ३८६, ७९ २ ३८९, ३५२ २.
४१२, ५७ २ ४१७, ६६ ४ ४१९, ६७.
४ ४१९, ६ ४२०. ७४ ३ ४२१,

६ १ १ ३३ ३, १५. २३, १३ ३. २३०,
८४ ५ ५३, ८५ ३ ५३, १५ ६३,
१०२ ६ ५३, १०८ ९ ५३, ८ ५३, १२५
० ८६, ३. ५३. १५८ २ १६६, ४ १६६,
१६६, १६८ २ १६६, २२ २ १६३, ४९.
६ १६३, १४८ २ १६७, ३६६ २ १६३,
६८ ४ १६६, ८२ २ १६१, ४ १ ३ १६९,
५२ ३ २०२, ६२ ४ २०७, १२०. २

२१९, १४९ २ २२८, १६३ २. २३३,
१७४ २. २३५,

७ १ १ ६. २३६, ९ २३७, २२ २३८,
२३ ३ २३९, ३३. ३ २४३, ८६ २. २४१,
९६ ४ २४५, ५ २४५, २ ३६ ३ २४३, ५८.
३ २४३, ५९ ३ २४३, ६२. २ २४३;
३. १५ २ ३२९, ५४ २. ३३०, ५६ २.
३३१, ४ ६१. २ ३४५, ६७. ३ ३४६, ७५.
०. २ ३४६, ९३ २. ३४६, ३. ३४६,

८ १ १२. २ ३४९, १७ ३. ३४९, १८ २.
३४९, ५१. ४. ३४९, ५५ २. ३४९, ३.
३४९, ७२ २. ३४९, २. ८ ३ ३४५, १६.
४. ३४९, ६९. २ ४१२, ७२ २ ४१३, ८०.
३ ४१३, ८२ ३. ४१६, ८८ २ ४१९, ९२.
२. ४२०, १०६ ३ ४२१, ३. १०८. ३. ४२१,
६५ ५ ४२३, ४ २. ८. ४२५, १४ ३.
४२६, ३२ २ ४२९. ६८. ३. ४२९ -

तु° (पा श.) १ ३ ९ ४. २६५.

तु° (अ) ६ १ ९४ १ ७५

°तु° (प्र.) ७ २ ९ १ २६३

तुक् (आग) ६. १ ७१ १ २९, ९१ ३ ७५.

तुक्° (आग.) १. १ ६२ १०. १६३, ४. २. १४.
३०८.

°तुक् (आग) ६ १ ८६ १ ६५, ८२ ६ १३.
३१३

°तुक्प्रतिषेध ३ १ २७ ३. ३३७.

तुक्प्रतिषेधार्थ ३ २. १८०. १. १३३

तुक्प्रसङ्ग ६ ४ १९ २ १२५

तुग्रहण ५ ३ ६८ ३ ८३३

तुग्विधि १ १ ३९ ४ १७, ८ २ २ ३. ३३७, ६.
११ ३९३.

°तुग्विधि १४.२१३३०८
 तुजादि (ग) ६.१७१११
 तुद्र (आग) ४३१५१३०३, २३३.३०५,
 ८२.१७०३१८
 तुद्रवचन ४.३.१५.३.३०४, २३५३०५
 °तुद्र° (धा) ३२२८१.१०२.
 तुन (प्र) ७१९६८२७५
 तुन्द्° ३२.५११८
 तुन्दादि ५.२.९७.२.३१५
 °तुपर ८१५६१.३७८
 तुमुन् (प्र) ३१९४.१८०, ४२६३१७४
 °तुमुन् (प्र) ६११४४२९५
 तुमुन्° (प्र) ३१७१०१८
 °तुमुन्° (प्र) ३१९४.७८०.
 तुल्य ११.५१.१०, ९४.६२, २७१०.८१,
 ७१३.१८२, २७१२२५०, ४२३
 ३०३, १०९२३५०, ८.३५५, २२२९
 ११४३३, ३१२६१३.३५, १५३६,
 ४३.३९२३०८, १०१३३१५, ५.१
 ७६.२३५५, ७१७२३.२६४
 तुल्यकारणत्व १२७११२५०, २२२९१०.
 ४३६, ३.१.७१३१४
 तुल्यकालत्व ४३१०५१३१६
 तुल्यक्रिय ३१८७१६६१
 तुल्यदेश° ११९२६१
 तुल्यनिमित्तत्व ३१३१.३४.
 तुल्यबलत्व १४२५३०५.
 तुल्यरूप ११११ ४१३३६
 °तूणव २२.३४.१४३६
 °तूय° २.४२१४३
 °तूल° ११.७२.२२.१८७

तूणीम् (अ) ५३.७२१४३२
 तु (प्र) ४३१२०८३१८, ६४१५४.१.
 २२६
 तुच् (प्र) ३२१३५७.१३१, ७१९६७.
 २७५
 तुच्° (प्र) २२१४२४५
 तुजादि १४२३३०३, ३११३३३९
 तुजादिप्रतिषेधार्थ ३२१४६३१३३, ३१०
 ११३१
 °तृज्वचन ३१९५२.८१
 तृज्वत् ७१९६१२७३
 तृज्वचन ७१९६.७२७५
 तृज्वद्भाव (पाश) ७.१९६.११२७६
 °तृज्वद्भाव (पाश) ७१९६१०२७५
 तृज्विधान ३१९४१०.८१
 तृज्विषय ७.१९६७२७५
 तृण (ओ) १४२३१२३२५
 °तृण (ओ) १४२३१३३२५, २.४१२.१.
 ४७५
 तृणग्रन्थ ७३९२.१३३१
 तृतीय ५३८४१.४३६, ६.१३२१३
 तृतीया° (पाश) २२२७१४३६.
 तृतीयादि ६११६८२१०६.
 °तृतीयादि ६.४.१२०३०१८.
 तृतीयापूर्वपद २१३५४३८७
 तृतीयार्थनिर्देश २१३०२.३८५
 तृतीयाविधान २३.१८१.४५२
 तृतीयासमास (पाश) २१३०१.३८५, ६९
 १४०२, ६१.८९६६६
 तृतीयासमासवचन ६२११.१.१३३.

तृतीयासमासवचनानर्थक्य ६२११२
१३२

तृन्विधि ३२१३५ १ १३०

°तृप् (धा) ३१४४ ७ ५२

°तृप् ५२१२२६ ३११

तृप्पादि ७१५९ १२३१

तृहिग्रहण ७३९२ २ ३३३

तृ° (धा) १३१० १२२२९.

तेन क्रीतम् (पा सू) ५१३७१ ३५०.

°तैतिलिन्° ६४१४४ १ २२५

°तोमर° (यु सा.) ३२९ १ ११.

तोसुन्° (प्र.) २३६९ ४ ४१

तौ सत् (पा. सू) ३२१२७ १ १३९

त्नप्° (प्र.) ५४३० ६ ४३३

त्यक्° (प्र) ७३४४ ५ ३३३

त्यकन् (प्र.) ७३४५ १ ३३५

त्याजि (पा. श) ७३६६ ३ ३३३.

त्यदादि (ग) १२७२३२५१, ७१२३१
२३२, २१०२ १ ३११

त्यदादितः (अ.) १२७२ १ २५१

°त्यदादिविकार ६४१३० ६ २२२.

त्यदादिविधि ११२७६ ३३, ७२२६ १३८,
५३१४४ १३.

°त्यदादिविधि° ६११३१३२३.

त्यदाद्यकार ११३९१३११

त्यप् (प्र.) ४२१०४१२१३.

°त्यप् (प्र.) ७३४४५ ३३३.

त्र° (प्र) ६३३५ ११५४

°त्र (प्र.) ७२९ १ २३३

°त्र° (प्र) १३१० २५ २३१.

त्रयादेश ११५६२६ १३३

त्रलादि ११३८ ३ १५

त्रा (वा)

त्राध्वम् ६१४५ ६ ३३.

त्रि (स वा) १२२७ ३ २३२, ४१६४ ३
२३३, ६१३७ ५ ३३, ३१०१ १
१३३

त्रि° (स वा.) ५४७७ १ ४३३, ६४१३०
६ २२२, ७२९८ १ ३३६

°त्रि (स वा) ५१३२ १ ३३३, ६२१९७
१ १३३.

त्रिकभाव ५१५५ १ ३५३

°त्रिग्रहण ११७२२५ १ ३३३.

त्रिग्रहणानर्थक्य ७४७५ १ ३५६.

त्रिचक्रादि (ग) ६२१९९ ११३३.

°त्रिपूर्व ५१३५२ ३५०

त्रिप्रतिषेध ६११७६२१३३.

त्रिसंशय ११४४ २० १३५

त्रैर्मन् नित्यम् (पा सू.) ४४२०१०३३

त्व° ५१११९ १०३३५, ५ ३३३, ८३३५, ५
३३५ १०१५५

त्वत्° (आदे.) ६११६८११३३.

त्वा (वै श) ८२६ ३ ३११

त्विषि (पा. श) ३२१३५५१३१.

थ

थ

थ्यन्

थ ३४१०२ ३ १८६, ५ १८६, ८ २३८ १०
४०५.

थद्र (प्र) ५२५१२ ३८३

थम् (प्र) ५३५२ ४०३

थम् (प्र) ६३३५६ १५५.

थल्यहण ६४१२१ १ २१९.

थाल् (प्र.) ६३३५६ १५५

थास् (प्र.) २४७९.१.४१५.

थुक् (प्र) ५२५१२ ३८३

थ्यन् (प्र.) ६३३५८ १५५

द

°दू°

दाशि

°दू° ६.१.२६ ७, ३१ १०८१०
 दू° ८२ ३८ १ ४०५
 °दंशि (पा श) ३.२ १३९ ४ १३२
 दगु° ४ १.१५५ १.२६३
 °दग्धरथवत् १ १.५० १६ १२५
 °दण्ड° ६ ३ २१ १ ११६
 दतु° ६ ३ १०९.३ १७१
 दत्त° ६.२ १४८ १ १३७.
 दत्त्व (पा. श) ६ १.६८ २.१६, ८ २.६ ८.
 ३१३, ७२.१.४३३.
 ददातिवृत्त ५ २ १२२ ११ ४००
 °दक्षि (पा श) ६ ४.१२० ४ २१८
 ददु (रो) ५ २ १०० १ ३९६.
 दधा १.१ ५८ ५ १५३
 दधि° (खा) १ १ ६७ २ १७३
 °दभ° ६ ३ १०९ ५ १७५
 °दभि (पा श) ३ १ १२४ ३ १८
 दम्भ (धा) ६.४ १२० ५ २१८
 दम्भि (पा श) १ २ १०.१ १९७.
 दरिद्राति (पा श) ६ ४ ११४ १ २१७
 दर्वि (य सा) ७ ३ १०९ २ ३९१
 दर्वि° (य सा) ६ १ ६७ १ ४५
 दर्शन १ २ ७१ २ २५०, २ २९ ११ ४३३, ३
 ३५ २ ४५७, ३ १ २६ २ ३३, ३४ ४
 १३, १३३ २ ९३, ४ ९९, १३५ २.१२;

२ १०७ १ ११४, १३५ ४ १३१, १७१
 २ १३१, ३ १९ २ १४६, ४ १ ९६ १
 २५२, ३ १०१ २ ३९५, ४ २४ २ ३३०,
 ५ १ ७२ २ ३५८, ३.५५ ३ ४३६, ४ १
 १.४३०, ६ १ ७ ३ १३, ९ ३ १० ७५, ४.
 ६६ १ २०७, १०० १ २१३, ७ ३ ८७ १
 ३३५, २ ३३८.
 दर्शनविषय ३ २ १११ २ ११९
 °दशन (सं वा) ६ १ ८९.९ ६३, ३ १०९
 ३ १७३.
 दशदर्थ ५ १ ५९ १ ३५५
 दशादि २ २ २९ १६ ४३४
 द। (धा) १ ३ २० १ २५५
 प्रयच्छति ४ ४ ३० १.३३१
 दीयते ५ १ ४७ १ ३५१
 दा° (प्र) ६ ३ ३५ ७ १५१
 दादग्रहण ८ २ ८० ४ ४३५
 दानीम् (पा सू) ५ ३ १८ १ ४०६
 दान्त° ७ २ २७ १ २८९
 दाप्प्रतिषेध १ १ २० ७ ७५
 °दाप्प्रतिषेध १ ३ ९ १० २६५
 दामन् (गृह्ण) ४ १ २७ १ २१३
 दार° ३ ३ २० ४ ११३
 दारु ३.२ ४९ १ १०३
 दाश° ६ ३ १०९ ५ १७५
 दाशि (पा श) ६ १ १२ १ १६

दास ६३ ३१५ १३७

दिकपूर्वपद ४१ ६० १ २३३, ३४ २ ३०३,
५ ३ ३२ २ ४०९

दिकशब्द ६३ १०९ १ १३६

दिकशब्द ११ ७२ १७ १३६

दिकसमाप्त २२ २८ १ ४२६

दिग्धसहपूर्व ३२ १५ २ १००.

दिग्धादेश ७४ ९१ ३३७

दित् (पा श) ११ ७२ १३ १३५

दित् (लो) ६३ २१ ५ १३७, ७१ ८४ १.
२३६

दिवः कर्म (पा म) १४ १६ २६८

दिवादि (ग) ११ ५९ ५ १३५

दिवोदासादि ६२ ९१ १० १३२

दिश ६३ २१ १ १३६.

दीङ् (धा) ११ २० ६ ७५.

दीर्घी (या) ११ ६ १ ७५.

दीर्घ्यत् ११ ६ २० ७५.

दीर्घ (पा श.) ११ शि ४ ७ २५, ५७ २७

१५०, ३२ १७८ २ १३६, ५२ १२२ १.

३९१, ६१ १२८ १३, ७६ १ ७५, २

८२ १ १३२, ४१ ६ ४ १३५, ७ ३ १०३

१०३३०, ८२ ४४ २ ४०३, ३ ८२ १

४१५

दीर्घ (पा श) ११ शि १ ३ १६, ४७ ४.

११५, ५१ ८ १३८, ७० २ १३१, २ २७

४ २०३, ४१ २४ ३०३, ६१ ९ ५ १३, ७७ २ ५३.

७७ २ ५३.

दीर्घि (पा श) १२ २८ १० २०५, ५ ३ १०
१०४४.

दीर्घि (पा श) ११ २२ १७ १३५, ४७ ५.
११६, ५८ १ १५६, २ ४७ ४ २३३, ५.
२२३

दीर्घग्रहण ११ शि ४ ५ २५, ७० १ १३०,

६१ १७२ १ १०६

दीर्घत्व ११ ३९ ७ ९८, ५१ १० १२६, ६३.

१० १६६, ६१ १२ २ १६, १३ ७ २१,

१०८ १ १३२, २०५ १ ११६, ४ १४ १

१३३, १६ १ १३३, ७ २ ३७ १ २१३,

३ ७५ १ ३३४, ४ ८२ १ ३५६, ३ ३५७,

४ ३५७, ८ २ ६ ८ ३१२.

दीर्घत्व ११ ६२ १० १६३, ६४ ४८ १ ०३०,

७४ ९३ १ ३६०, ८ २ २२ १ ४००.

दीर्घत्व ११ ६२ १४ १६३, ४ २ १ ३०३

दीर्घत्वदर्शन ६४ १६ ३ १३६

दीर्घत्ववाधनार्थ ६१ ८७ १ ६८

दीर्घन्वाभाव ७ २ ३७ ६ २१४.

दीर्घप्रतिषेध ७४ ३५ १ ३५०, ८४ ६८ १
४६६.

दीर्घप्रसङ्ग ३१ ६ १ १११, ६४ १६ २ १३६,

७ २ ८२ ३ ३०३, ४ ८२ १ ३५६.

दीर्घवचन ८ २ १०६ ३ ४२१.

दीर्घविधि ११ ७२ २३ १८७.

दीर्घसन्नवत् ११ २ ४ ११

दीर्घाप्रसङ्ग ११ ४८ २ ११३

दीर्घ्यत् ४ १ ९० ५ २३३

डु (धा) ८ २ ४४ २ ४०३

डुककरण ७ १ २५ ३ २५०.

डुग्ध (ला) ४ २ ३६ ५ २७८

डु (उप.) ६३ १०९ ५ १३५.

०कुर (उप) १४६० ७ ३१३, ३२४८ ३

१०३, ७१६८ १ २६१

०कुरगतिवचन २२१८ ३ ४१६

०कुरदिन ३११७ १ २६

कुरहिं (पा श) ३१८७ १ ४१६

कुरह (धा)

दोषि १४१३० ३०३

कुरहित (सच वा) ६३७० ९ १६१

०कुरत १३१० १७ २७०

कुर २३३५ १ ४१७

०कुरस (म) ४२३६ ५ २७८

कुरक्ष ६३८९ १ १७१

कुरदनिपातन ७२२ १ २७७

०कुर (धा) ३१४४ ७ ५१

कुरश (वा)

दशेयम् ३१८६ २ ६५

दश्यते २१३३ १ ३७६, ५१५८ ६

३२३, २४७५ ३७२, ११२ १ ३७७,

१२० १ ३९९, ६१८३ ४ ५५

०कुरश (धा) १४५३ १ ३३१

कुरश (धा) ६३८९ १ १७१

०कुरश ६३८९ १ १७१

कुरशि (पा श.) १४५२ ४ ३३१, ३१८६ २

६५, ३२६० १ १७७, ३२९ २ २७७

०कुरशि (पा श) ११३३ २०, ३३१२०.

१ १५७, ७२११४ ३ ३१३

कुरशिगुणप्रतिषेध ७१६ १ २७३

कुरश्रुति ३१२६ ८ ३०

कुरश्रुतस्थान ८२२२ २ ४००

कुरश्रु ११७६ ५९, २४५ ११ २१५, ३१८७.

२ ६६, ४१९२ ६ २७६, ३१५५ २.

३१५, ५२९४ २ ३१२

कुरश्रु साम (पा सू) ४२७ १ २७३.

कुरश्रुविप्रयोगत्व १४२१ १०३२२

कुरश्रुनुविधित्व ११६ १ ५५

कुरश्रु ४१८५ ३ २३६

कुरश्रु १२३२ ५ २७६, ३८ १ २१६.

कुरश्रुता ३२१३५ ५ १३१.

०कुरश्रुता ३४६७ ५ १७१

कुरश्रुतान्न ६३२६ १ १७२

कुरश्रुदत्त (मा वि) २४३२ १ ४७०

कुरश्रुपूजा १३२५ १ २८१

कुरश्रुनां प्रिय ६३२१ ३ १७७

कुरश्रुसुरादि (ग) ४३८८ १ ३१२, १२५.

१ ३१५.

कुरश्रुकादि ७३१ १ ३१६.

कुरश्रु ३२४८ ४ १०३, ४२१०४ ७ २१५,

२४ २९७

कुरश्रु ५२५९ ४ ३६६

कुरश्रुश्रुतत्वदर्शन ११ ११ १२ १८

कुरश्रुश्रुत ११ ५ १६

०कुरश्रुश्रुत (प्र) ६३३५ ४ १५५

कुरश्रुश्रुतार्थ ४११६३ २ २६५.

दोष १११० २ ६३, १२० ७ ६९, ३९ १०.

९९, ५१ १० १२५, ५६ १८ १३१, ५८

१० १५५, १३ १६४, ६२ १५ १६५,

२६४ ६ ७३५, ३१० ५ २६१, २३

२७१, ४१ १९ ३०१, २२२ ३१०, २.

११ २९ ३७७, ३१ १२ ५ २३, ६ २३,

८३ ५ ६३, ३४३ ४ १७८, ४१ १ १८.

१९५, ४९ २ २७०, ५२ ४९ २ ३८४,

६१ २ १७, ३७ ३ ३६, ३७८ २.

द्विव्यञ्जनविधि ११ शि ४ १३ २६

द्विव्यञ्जनाश्रय ११ शि ४ १३ २६

द्विष् (वा) २३ ६९ ६ ४०, ३२ १२७.७
१३०

द्विषष्ठीभाव २११ १४ ३६८

द्विस् (अ) २१ ६९ २ ४०३

द्विसमासप्रसङ्ग २११ १४ ३६८

द्वेधा (अ) ११ ४४ १५ १०३, १८ १०५

द्वेधीकरण ३३ १०४ २ १५३

द्वेयोग्य ५१ ३१ १ ३२

द्व्यच् ४१ ११४ २ २५६

द्व्यज्जक्षण ४१ १३ ११७

द्व्यादिप्रतिषेध ५३ ३ २ ४०३

द्व्याशीतिकाद्यर्थ ७३ १० १ ३३१

ध

°धू

°धात्वादिविकार°

°धू ८२ ३८.१ ४०३

धकारपरत्व ८ ३ ७९ ३ ४३४

धन° ५ २.६५ १ ३३६.

धनु (यु सा) ६ ३ ७० ३ १६७

धनुस् (यु सा) १ ४ १ ३० ११११

°धनुस् (यु मा.) ३ २ ९ १ १९

धन्ववुञ्ज ४ २ १०४ ३ १ २३६

धमुजन्त ५ ३ ४५ १ ४११

धरणक्रिया १ ४ २३ ९ ३३१

धर्म १ १ प्र ६ १०, ७२ २०.१२३

धर्म° ४ ३ १२० ११.३१९

धर्मनियम १ १ प. १ ३.

धर्मशास्त्र १-२ ६४.३९ २३२

धर्मादि २ २ ३४ ९ ४३७

धर्मोपदेशन ६ १.८४ ५.५७.

धा (प्र) ६.३.१०९ ४ १७३

धाञ् (धा.) ३ २.१७१.३ १७३

धातु (पा श.) ३ १.३.११ १५, ४ १ ६ १

२०३, ६.१.६२ १ १०३, ७ १ २.४

२२१, २ ११४ २.३१३, ८ ३ ६५.२.

४३२.

धातु° (पा. श.) १.१.शि ५ ९.३०, ४.१३ ८. ३१३

°धातु° (पा श.) ६.१.९१ ७ ७३

धातुग्रहण ३ १ २२.१ ३३, ९१.८ ३३, २.

१४.१.१००; ४.११४.१.१८८, ६ १.९१

१.७०.

का. वा. श. को. १५

धानग्रहणमः १ १ ५८ ४ २३३

धातुग्रहणमः १ ४ ६० ५ ३३२, ३ १ ७

१ १३

धातुज २ २ २४ १ ४ ३३

धातुत्रिग्रहण १ ३ १० १० २३६

धातुत्व १ ३ १ ५ २५५

धातुनिर्देश ३ ३ १०८ २ १५५

धातुप्रतिषेध ७ १ १ २३६, ८४.१ २७०

धातुमात्र ३ १ १३३ २ ९१

धातुलोप ६ २ १९१ १ १३९

धातुवचन १ ४ ८० १ ३१५

धातुविधि ३ २ १८० १.१३६

धातुविधि° ३ १ २७ ३ ३७

°धातुविधि १ १ ७२ ५ १३४.

धातुसंज्ञा १ ३ १ २५३

धातुसंबन्ध ३ ४ १ १ १६८.

धात्वधिकार ३ १ ७ ३ १२, ९१ १ ७३,

७३, ६ १ ४५ ८ ३७

धात्वन्त ६ १ ६७ २ ३६, ४९ १ २०१, ७ १.

१ ५ २३७, १० २३६

धात्वन्तप्रतिषेध ७ १ ३ १ २३३, ३ ४६.१. ३३६.

धात्वन्तप्रतिषेध ३ १ ७८.२ ६५, २ १३५ ३ १३१

धात्वर्थनिर्देश ३ ३.१.८० १ १५५

°धात्वर्थप्रत्ययभाव ५.३.४२.१ ४१०.

°धात्वादिविकार° ६.१.१२.१० १३६.

°धान्य° (सा) २४ १२ १ ४३५
 धारा ३३ १०४ ४ १५३
 धार्यर्थ ३२ ९ ० ११६.
 धाविधान ५ ३४ २ १ ४१०.
 धित्व ६-४ २२ ३ १८५, १०१-१.२१३.
 °धित्व° १ १ ५६ २५ १४०.
 धोवरी ६ ४ ६६ २ २३८
 धुगादि ८ ३ २८ १ ४२३
 धुहृत्व ८ २ ६ १२ ३१३
 धुर्य ८ २ २२ १ ४००
 धृञ् (धा) ७ ३ ३७ १ ३२३.
 धृषि (पा श) ३ २ ५९ १ १०६
 °धृषि (पा श) ३ ३ १३०-१ १५७
 धेद् (धा) १ ३-८९-१ २१५, ३ २ २९ १
 १०३.

°धेद् (धा) १ ३ १० ३४ २७९.
 °धेद्° (धा) ३ २ २८-१ १०२
 धेय (प्र) ५ ४ ३६ २ ४३५
 ध्मा (धा) ३ २ २९ ० १०३.
 ध्मा° (धा) १-३ १० ३४ २७९
 °ध्य ६ ३ १०९-५ १७५
 ध्यमुन् (प्र) ५ ३ ४४ १-४१०
 ध्या (धा)
 ध्यायति ३ २ १७८ ४ १३६
 ध्रुव ६ २ १७७ १ १३८
 °ध्वम् (प्र) ३ ४ २ ३ १६१
 ध्वाङ्क्ष (पक्षिन्) १ १ ४१ १ ३१९
 ध्वान्त ७-२-१८ ३ २१३

न

$8961 = 0^3$, $986 = 0^3$, $94 = 2$
 2^6 , 2^6 , $24 = 2^9$, $6 = 4$
 2^6 , $62 = 2^3$, $2 = 2^3$, $62 = 4$
 2^3 , $93 = 2^6$, $988 = 2^9$

°नञसमास १४१ १९ ३०१
 नञस्वर ६१ १५८ १३ १००
 नत्व ८२ ४८ १ ४०८
 °नत्व° ८२ ६ १५ ३९३
 नदी (पा श) १४१ ७३ ३०२, २१ २०
 १ ३०२, ४ २७१ २०३, ८५ १ २०८
 नदी° (पा श) १४१ ७ २९९, ६१ १७३
 १ १०८
 °नदी° २४ ८४ १ ४९९.
 नदीतर ११ २२ १ ७९, २ ७९.
 नदीसंज्ञा १४१ १३ ३००, १४ ३००, १५
 ३००, ३१ ३९३.
 नदीसंज्ञाभाव १४१ १६ ३००
 °नदीसमास° २४ ८४ १ ४९९.
 नदीह्रस्वत्व ११ ३९ १६ ९९.
 °नद्यादि ८४ १० १ ४५६.
 नद्याश्रयत्व १४१ १६ ३००
 ननु (अ) ३२ १२० १ १५२
 नन्दि° (पा श) १३ १० ५ २६१
 नपुसक (पा श) २३ ६७ १ ४६८, ३३.
 ४४ १ १९९, ५६ २ १९९, ४२ ५५ १
 २८३, ७१ ८४ २ २७०, ८२ ८०
 ३९५
 नपुसक° (पा श) ११ ४७ ६ १९६, ६१
 ७१ २९९
 °नपुसक (पा श) ८१ १२ १२ ३७६
 °नपुसक° (पा श) १४ २ १३ ३०८
 नपुसकग्रहण ७१ २३.२ २५९
 नपुसकत. (अ) १२ ७२ १ २५१
 नपुसकत्व ४१ ९२ ४ २५६, ८१.१५ २
 ३७१
 नपुसकह्रस्व (पा. श) १२.२८ २ २०५

नपुसकह्रस्वत्व १२ ४७ १ २२२
 नपुसकादेश ७१ २६ २ २५०
 नपुसकैकवचन २४ ३४ १ ४३३
 नपुसकोपसर्जनह्रस्वत्व ११ ४७ ६.१९६
 °नत्तु (संब वा) ११ ७२ ७३ १८७
 नप्रकरण ५२ १०० १ ३९६
 नभभाव ५१ २५ ३३३
 नभस् १४ १८ ३ ३२०
 नभ्य ५१ २७ ३३८
 °नामि (पा श) ३२ १७१ ३.१३५
 नमःख्यात्रे २४ ५४ ८ ४८७
 नमस् (अ) ३१ १९९ १.१६६
 °नर ४४ ४९ १ ३३९
 °नरक ७३ ४४ ४ ३२९
 नलोप ११ ३९ ५ ९९, ६३ ७३ १ १६९, ४
 २४ १ १९९, १२० ५ २९३, ८१ १७
 ६ ३७२, २७ १ ३९४
 °नलोप ६३ १ १५१
 °नलोप° ११ ४७ ४ १९५, ५ १९६
 नलोपवचन ४१ ७८ ३ २३०, १५८ २ २६३,
 ७२ २० ३ २८८
 नलोपाभाव ६१ ६८ १ ४६
 नव ५४ ३० ६ ४३३
 नव° ५४ ३६ ७ ४३३
 नवयज्ञादि ४२ ३५ १ २७७.
 न वेति विभाषा (पा सू) १.१४४ १ १०९
 नशि (पा श) ८४ ३६ १ ४६२
 °नशि° (पा श) ७२ ११४ ३ ३९३
 नष्टाश्व° ११ ५० १६ १२५
 नस (आदे) ६१ ६३ २ ४२.

न संप्रसारणे संप्रसारणम् (पा सु.) ६१

१३६ २१

°नस्रभाव° १४ ६० ६ ३३३

°नह्यादि ६३ ११६ १ १७२

नाडी° (प्राण्य) १३ १० २४ २७१

°नादि ४१ १७० २ २६१

नादिन्याक्रोशे पुत्रस्य (पा सु.) ८४४८

१.४६१

नानाकारक २१ १५ ३६६, ३५ ३०३७

नानाक्रिया ३१ २६ ३ ३३३, ४ ३३

नानादेगत्व २३ १२ ४३१, ५ ३७२ ३

४३३

नानाधिकरणार्थ ६३ ४६ १ १६१

नानायोगकरण ५२ ९७ २ ३१५

नानार्थ १२ ६४ २२ २३९

नानार्थत्व ३१ २२ ०.३०

नानालिङ्गकरण ११ शि १९ १७

नानावाक्यत्व ३४ ६७ २ १७३

नानाविभक्ति ८३ ५९ ५ ४१०

°नान्त ३१ ८२ ११

नान्तःपादम्° (पा सु.) ६१ ११५ १ ८६

नस्रभाव ११ ३९ ० ९८

°नाभाव° ७१ ७४ १ २६३

नाभि (प्राण्य) ५१ २५ ३३३

नाम्° (प्र) ६४ १६ १७५

नामधातु (पा श) ११ ५९ ५ १५५ ६

१३.४१८, ८३ ६५ ५ ४३३

नामधेय ११ ७३ ५ १३३, २ ३७ ९ २११

नामन्° १२ ५८ ५ २३०, ४ ३७२ १ ३१२

°नामन् ५४ ३६ २ ४३५

नामि दधि १२ २८ ० ०५५

नार्मत ८२ ४२ २०३६

°नाश° ६३ १०९ ५ १७५

नासिका (प्राण्य) ६१ ६३ ० ४३

नासिकादि ४१ ५५ १ २३३, ४ २३ ४

नि (प्र) ३३ ९५ ४ १५३

°नि (प्र) ३४ ८९ १ १३५

निंसी (पा श) ८३ ५८ १.४३८

निकष ३३ ११९.१ ११५

°निकषा° २३ २१ ४३३

°निकाय ३१ १२९ १ १६

निकुचित ११ ३९.६ ३३

°निगद ८१ १२ १० ३७०

°मिग्राभ ३३ ३६ ३ १८८

निधात (पा श) ११ ६३ १० १६६

निधात° (पा श) २१ १५ ३६६, ११

२६७, ४ ८१ ११ ४३३, ८ ११८ ५

३७३

निधातप्रसङ्ग २४ ८५ ५ ५०१, ८ १५५ ०

३७८

नित् (पा श) ६१ १६२ २ १०३, २ ५० १

१३३

°नित्° (पा श) ११ ६३ १.१६६, ३१ ३.

१० ५

नित्य २४ ८४ १ ४११, ३१ ११ २ २१, २

१०८ ५ ११६, ३१ ४ १ १३३, ४ १५५

२ २२४, २ ५२ ४ २३३, ५ १९ ०

३४० ६ ३३३, ६ १९९ १ ७३, ७ ४

४१ १ ३५०, ८ ४ ३ ४ ४५०

नित्यग्रहणानर्थक्य ३१ २२ ६ ३०, ५ १.

७६ १ ५७३

नित्यत्व ११५६ १२ १३७, २६ १ १२२, ३
६० ५ २८६, ३१ ७ १२, ७१ ६ ५
२१३.

नित्यनिमित्तत्व १३६० ५ २८६, ७१ ७३
२२६६

नित्यपूर्वार्थ ५ ३६८ ३ ५३३

नित्यप्रत्ययत्व ३१ २७ ३ ३७

नित्यप्रवृत्त ३२ १२३ २ १२३

नित्यवचन ३१ ३१ २ ३०, ८४ ४५ १ ५६५

नित्यशब्दत्व ११ १ १०३६, ३१ १० २५७

नित्यसंबन्ध १२ ४५ ८ २१२

°नित्यसमास ६१ १२७ १ २१

नित्यसमासवचन २१ ३६ ५ ३८८, ५१ ८
३१५

नित्यसमासार्थ ३४ ३७ ३ १७६.

नित्यादिष्टत्व ३१ ४५ ३ ५३

नित्यार्थ ७ २४७ १ २१६, ५२ १ २१६, ८३.
२० १ ५३५.

°नित्स्वर (पा श) ४१ १ ५० ११५

°निदाद्युदात्तत्व ११ २१ ७ ७८

निन्दादि ३२ १४६ २ १३३.

निपात (पा श) १२ ४५ १२ २२०

°निपात (पा श) ११ ११ ५९ ३०, ६२
२ ३ १३३

निपातन (पा. श) ११ ४ ५५२, २७ १
८६, २४ २६ ५ ५७८, ३२ १०९ १
११६, १७१ ५ ०३५, ५३ १८ १ ५०६,
६१ १६२ ५ १०३, २०७ १ ११५, २२
५ १३३, ४२४ ५ ११२, १७४ ३ २३२,
७ २ २६ २ २८६

°निपातन (पा श) १४ २३ ११ ३०५, ३
३६ ३ १२८

निपातनानर्थक्य ४४ ८२ १ ३३२, ५१
११३ १ ३६३, ११४ १ ३६३

निपातसंज्ञार्थ १४ ५९ २ ३२५

निपातसंज्ञाभाव १४ ५९ ३ ३२५

निपातैकत्व ६१ ९४ ० ३५

निमन्त्रयै (वे श) ३३ १६१ १ १६५

निमन्त्रणादि ३३ १६१ १ १६८

निमान ५ २ ४७ १ ३८१

निमि° (धा) ६१ ५० ० ३२३

निमित्त २ ३ ३६ ८ ५५८ ३ ११ २ १०

निमित्तप्रकरण ५१ ३८ १ ३८५

निमित्तभाव २ ३ ४६ ८ ५५८

निमित्तत्र ३ ३ २६ ० ३३

निमित्ताभाव ११ ६२ १ १६३, ३२ ११० २
११८, ३१३२ २ १५८

निमित्तिकार्थत्व ३१ १ ० ११

निमित्तिस्वरबलीयस्त्व २१ १३ ३ ३३३,
३३ ३३३

निमित्तोपादान ३१ ९२ ३ ७६

निमेय ५ २ ४७ २ ३८३

नियतत्व ४१ ९३ २ २२३

नियम ११ ५७ १०, ३३ ५२, २२८ ३
२०६, ३१२ ५ २७५, ६७ ५ २११, २.
२ ३४ २ ५३६, ५ २ ११६ १ ३१५

नियमप्रतिषेध ८४ ३ ५५५

नियमवचन ५४ ८८ १ ५२१, ६१ ६८ २
२६, ४१ ३२ १ ११३२, ८४ ३ ५५५

नियमानुपपत्ति ३१ ४६ १ ५२, ६७ १ ५३,
४१ ९३ ० ५२८ ७ १० ३ २८३, ६३
१ २११.

नियमाभाव १ १ ६७ १५ १७३
नियमार्थ १ १ ४९ १ १९८, ६७ २ १७२, ७०
१ १८६, २ ४५ २ २१३ ३ १० १ २६६,
१२ १ २७३, ४ १ १ २९८, २१ १ ३२२,
१०८ १ ३५१, ३ १ ८७ १२ ६६, २
८७ १ ११२ ३ १६३ ३ १६७, ४ ११०
१ १८७ ४ १ ८९ ५ २२१, २ ६६ ६
२६६ ३ २५ १ ३०७ ७ २ ६७ १ ३००,
८ ३ ३८ २ ४३३, ६४ १ ४२२, १०८ २
२२६

नियुक्त ३ २ १ २ ९२
नियोग १ १ ४३ १ ३६१
निर्दिश्यमानाधिकृतत्व १ ३ ११ २ २७२
निर्दिष्टग्रहण १ १ ६७ १ १७२
निर्दिष्टलोप १ ३ ९ ३ २६५
निर्देश १ ४ २३ १ ३२३, ३ १ ९२ ५ ७६, ३
१८ १ १९४, ६४ १ ७७ १ २३९.

निर्देशवैषम्य १ २ २७ १ २०३
निर्देशानर्थक्य २ १ १ १७ ३६९
निर्देश्य २ १ ३० २ ३८५
निवर्त्यमान ३ २ १ १ ९२.

निर्विण्ण ८ ४ २९ १ ४६०
निर्वृत्त १ ४ ४९ १ ३३३
निर्वृत्तप्रतिपत्ति १ १ ५० ३ १२२
निर्वृत्ति १ १ ४५ २ १११, ५० ३ १३३
निवर्तक १ ३ ११ ३ २७२
निवर्तकत्व १ १ १ १० ४१, ४८ २ ११७, ५
२ ११६ १ ३९८, ८ १ ४ ४ ३६५

निवासलक्षण ४ २ १३८ २ ३०१
निवासविवक्षा ४ २ ५२ ५ २८१

निवासविषयत्व ४ २ ५२ ५ २८१
निवृत्त ३ ३ २१ २ १७३
निवृत्तत्व ६ १ ६९ २ १७, ७ २ ५९ ५ २९८
निवृत्ताद्यर्थ ४ २ ८५ २ २८८
निवृत्ति ६ १ २ ५७
निवृत्त्यर्थ १ ३ ६७ ३ २९१, ७ १ ९६ ८ ३३५,
२ ४४ १ २९५, ३ २९५
निश्चिग्रहण ३ ३ ५८ १ १५०
निष् (घा)

नेषतुः ३ १ ३४ ४ १३, २ १३५ ४
१३१

नष्टात् ३ १ ३४ ४ १३, २ १३५ ४
१३१

निषाद (वि ला) ५ ४ ३६ १ २०५
निष्कादि (ग) ५ १ २० १ ३२३
निष्पन्नशब्द ३ ३ १३३ २ १५१
निष्फल ४ २ ३६ ६ २७८
निष्ठा (पा श) १ २ २२ १ २०१, २ २ ३६
१ ४३७, ३ २ ८४ १ १६१, १ ०२ १
११३, ३ ११३, ३ ९४ २ १५०, ६ १.
२०५ १ ११९, ४ ५२ १ २०३, ७ ३ ५९
१ ३३९

निष्ठा (पा श) ८ २ ४२ १ ३९५
निष्ठा (पा श) १ ३ ९० १ २६२
निष्ठा (पा श) १ ३ १० ६ २६८
निष्ठादेश ८ २ ६ ७ २९०, ४ २ १ २०८
निष्ठानत्व २ ४ ५४ ५ २१७
निष्ठावत् ८ २ ४४ १ ४०७
निष्ठासंज्ञा १ १ २६ १ १९, २ १९
निष्ठ ३ २ ४८ ४ १०३, ८ ३ ६५ १ २१३
निर्दिष्टाद्यर्थ ५ ४ ७३ १ ४३९.

नी (धा.)

नयति २.३.१२.३ ४३३, ३२ १३५.
२.१३०.°नी° (धा.) १.४.५२.५.३३३, ३२ १६
१३.

°नीच १.२.३०.१.२०७

नील ४.१.४२.१.२१३.

नीली (ओ.) ४.२.२२ २७१

नीहार (वि श.) ३.१ १७ २ २६.

नु° (धा.) १.३.२१ ६.०१५.

°नु (धा) ६.१.९४ १ ७५

नुक् (आग.) ७.४.८५.१.३५८, ८.२ १६ १
३५७.

°नुक्° (आग.) १.१.५६.२४.१३०.

नुग्वचन ७.३.३७.१.३३३.

नुग्व्यवाय ८.४.२.६.४५३.

नुद् (आग.) ७.१.९६.११.२७६.

नुद्° (आग.) २.१.६०.२.४०१.

°नुद् (आग.) ७.१.७३.१.२६६.

°नुद्° (आग.) ७.१.७४.१ २६७.

नुडभाव ७.१.७३.२.२६६.

नुडर्थ १.१.२४.२.१३३, ६.१.१७२.१.१०७.

नुडादि ८.४.१.२.४५२.

नुडाविधि १.१.११.४.११.१५.

नुडविषय ७.१.९६.१२ २७६, १४.२७६

नुम् (आग.) १.१.६२.१४.१६३, ७२.२४.

१६३, ५.१.१२४.२.३७१, ७.१.७२ ५.

२६५, ७३ २ २६६, ८२ १ २६१, ९६
१ ०७३, ८ २ ७२ ० ४५३

नुम्° (आग) १ १ २४ ० १३३, ७.१ ७३ १

२६६, ९६ ११ २७६, ८ ३ ५८ १ ४३८

°नुम् (आग) ७ १ १ ४ २३७.

°नुमर्थ १ ४ १३ १ ३१६

नुम्प्रतिषेध ६ १ १ १ ३, ७४ १ २६७.

नुमलोप १ १ ४ ३ ५५

नुमलोप° १ १ ४ २ ५५

नुम्वचन ७ १ ८२ ० ०७०

नुमविधान ७ १ ५८ ४ ०६३

नुमविधि १ ४ ६० ० ३३३, ७ १ १ १ २३८,

१६ ०३९, ५८ १ ०६१, ७२ १.२६३

°नुमविधि ७ १ २३ २ २५९.

नू (धा) ५ ४ ३० ६ ४३३.

नृ ७ ३ १०९ २ ३५१

नृ° ४ ४ ४९ १ ३३१

नेतृ ५ ४ ११६ २ ४३२

नेर्गदादि ८ ४ १७ १ ४५९

न्यग्रोध (वृ) १ २ ६४ ३२.२३५, २.२ २९

९ ४३३, १४ ४३३, ७ ३ १ ५ ३१७

न्यग्रोधत्व २ २ २९ ९ ४३३.

न्यग्रोधप्रयोग १ २ ६४ ३२ २३५, २ २.२९

१४ ४३३.

न्याय्य १ २ ६४ ३१ २३५, ३.२ १२३ ३.१२३,

१०२ ५ ११४

न्याय्यभाव १ १ ११ २ २ ३०

न्युब्जि (पा श) ७ ३ ६१.२.३३२.

पद

२११; २१.३०२, ३.२.७१.२.१०८, ४
३.१४०.२.३२३.

पद° (पा श) १०१७२ २१०१३७.

पदग्रहण ४ ३ १४० ४०३२३

पदतः (अ.) २ २२३१ ४१९.

पदत्व २ ४०१७ ४१९.

पदनिवृत्त्यर्थ ८ २०८२ १ ४१९.

पदपूर्व ८०१७२२ ३३३

°पदपूर्वोपध ६ ४ ८२१०२३०.

पदलोप (पा श) ८ १ ८७ १० ३३८, ४ १२ २ ४१९

पदवचन ५ २ ८४ १ ३३९

पदविधि (पा श) २ १ १०१६ ३३९, ६ १ ८५ १९०३३

पदवृत्तप्रतिषेध ५ ३०८४ ३ ४२६

पदव्यवाय (पा. श) ८ ४०३८ १०४३३

पदसंज्ञा १ ४ १४ १ ३३३

°पदसंज्ञा १ ४ १ ३ २३३

पदसंज्ञाभाव १ १ ६२९ १६३, ४ २१ २ ३२३

°पदसंज्ञार्थ ४ १ १ १ १२३

पदसामानाधिकरण्य (पा श) १ २ ४२ २. २१४, २ ३ ४६ १ ४३३

पदात् (पा सू) ८ १ १७ २ ३३९

पदादि १ ४ १३ ५ ३३७, ६ १ ६३ १ ३१.

°पदादि ६ १८६ ६ ६६

पदादिग्रहण ८ ३ ३२ १ ४२३.

पदादिविधिप्रतिषेध ६ १ १ २१ ५०

पदादेश ३ ४२ १ १११५, ६ ३ ५२ १ १६३

पदाधिकार ८ १०१ ४ ३६३, १७ ३ ३३१, ५

३३२ २ ६ ११, ३३३ ७ १ ३३४, ८०. २ ४१९

पदान्त (पा श) ६ १ ७६ १ ३१

पदान्त° (पा श) ६ १ ८६ १ ३३

पदान्तग्रहण ८ २ १०७ १ ४१९

पदान्तवत् ७ ४ ८५ ३ ३५९

पदान्तविधिप्रतिषेधार्थ ५ २ ५१ २ ३३३

पदार्थ १ २ ४५ ४ २३८, २ १ १ २१ ३३०

पदार्थत्व ८ १ ४ ८ ३३६

पदार्थाभिधान २ २ २४ ४ ४३१

पदार्थाभिसंबन्ध १ २ ४५ ४ ३३८

°पदि° (पा श) ५ १ १११ १ ३३३

पदिग्रहण ३ २ १५० १ १३३

पदैकदेश° ५ २ ५९ ७ ३३६

पदोपहतार्थ ६ ३ ५२ १ ४३३

पद्माव (पा श) ६ ३ ५३ १ १६३.

°पद्म ३ २ ४८ १ १०३

पद्मग (प्राणिन्) ३ २ ४८ १ १०३

पदिवस् १ १ ३२ १ ४३३

पयस् ८ २ २२ २ ४००

पर (म ना)

परम् २ १ २ ३ ३३३, ६९ ३ ४०३, ३ १ १३ ४३३

परम्पत् ५ २ २३ ४ ४३३

परस्य १ २ ७२ ४ ३३३, ३ १ २ १ ३३, ५ २ १० १ ३३३, ६ १ ८४ ६ ३३३,

७ ३३३, १५८ ११ १००, ७ १ ३३७.

३३३, २ २० १ २३३, ४ ४७ २ ३५१,

८ २ १ ४ ३३३, ४ २ १ ४०६, २ ४०६

पराणि १ ४ १ ३ ३ ३३३,

पर १ ३९.१२.७६६

परः सनिकर्षः संहित (पा सू) १.४ १०९.

१ ३५३

परक्षेत्र ५ २ ९२ = ५६०

परग्रहण ६ १ ८४ = ५६

परतः (अ) ६ ९ ९ १ १३

परतन्त्रत्व १ ४ २३ १० ३३६, ५५ २ ३३५.

परत्व ४ २ ९२ ४ = ६३, ७ ३ ११६.१ ३४२,

४ ९ १ ३३७

परद्वारादि (ग) ४ ४ २ ४ ३३९.

परपरतर ५ २ १० १ ३३५

परपूर्वत्व ६ १ १०८ १ ८३

परप्रतिषेधार्थ ८ १ ५६ १ ३३६

परप्रत्ययापवाद १ १ ४७ १ ११३

परप्रयोगानिवृत्त्यर्थ २ २ ३० १ ४३५

परप्राप्ति १ ४ २ २ ३३३

परभाव २ २ ३६ २ ४३८, ५ ३ २२ २.४०७

परभूतलोपार्थ ३ १ २ २ १३

परमप्रकृति ४.१ ९३ = २३३, १६३ ५ २६६.

परंपरभाव ५ २ १० २ ३३३

पररूप (पा शा) १ ४ २ २४ ३११, ६.१.

१०२ ३ ७९

पररूपप्रकरण ६ १ ९४ १ ३५

पररूपप्रसङ्ग ६ १ १०२ २ ३८

पररूपवचन ६ १ १०८ १ ८३

पररूपाभाव ६ १.१०२ ६ ३५

परलोप ५ २.९२ २ ३६०

परवचन १ १.४६ = ११३, ४ १ २३१, २

२ ३५ ३.४३७, ३६ १ ४३७, ३ १ २ १

३, ६.४.४९ ३ २०१

परवल्लिङ्ग २ ४.२६.१ ४३८, ६ ४३९,

परविज्ञान ३.१.१.४.३२.

परव्यवस्थार्थ १.४ ८०.२.३३६.

परव्यवहितवचन १ ४ ८० ५.३३५.

परशब्द १ १ ६१ २ १५९, ४.१५९.

परशु (यु सा) १ ४ २३ १२ ३२५.

परसवर्णत्व ८ २ ६ १४ ३३५

परसवर्णप्रतिषेध १ १ शि ५.४.३३.

परस्पर ६ ४.१ ३.१३९

परस्परव्यपेक्षा २ १.१ ४.३६५

परस्परपद १ ३ १६ १.२३९.

परस्मैपद (पा शा) १ ३ १० ४ २६८, १२

३ २३५, ४ १ ३७ ३३३, ३ १.१५ १.

३५

परस्मैपद (पा शा) ३ ४ २ १ १६८

परस्मैपदग्रहण १ ४ ९९ १ ३३३, ३ ३३९

परस्मैपदप्रतिषेध १ ३.७९ १.२३४

परस्मैपदप्रतिषेधार्थ १ ३ १२ ७ २३६.

परस्मैपदवचन १ ३ ८८ १ २३३.

परस्मैपदसंज्ञा १.४ १.८.२३१.

परस्मैपदाश्रयत्व १.३.६०.१ २८५.

परस्मैभाष ६ ३ ८ १ १३३

परस्य च (पा सू) ८.२ ९२.२.४३०.

पराङ्मव (पा शा) २ १ २.१.३३५, ४

३३५.

परादि १ १ ४७ ५ ११६; ५१ १० १३९, २.

३७ २ २३३, ६ १ ७४.४ ५१, १३५ ११.

९९, ७ २ ८२.३.३३३, ८.२.१६ २

३३७, ३.२.८.२ ४३८.

परादित्व ६ १ ९.१ १३, ८.३.७९ २ ४३३.

परार्थ १.३.७८.४.२३३.

पराधिकार ६ १ ८५.३ ५९.

परि (उ स) ३३ १०७ ३ १५३, ८ १५ १.
१३६, २ ३६७, २ १९० १ ३६९

परि° (उ स) ५ ३९ १ ४०५, ६ २३३
१ १३३

परिगणन ४ ३ १२० ४ ३१३

परिदेवन ३ ३ १५ १ १२३

परिभाषा (पा श) १ १ ६९ ४ १३६, ३
११ २३२

परिमाण° २ ३ ४६ १ ४६३

परिसृज° ३ २ ५ १ १३

परिमाणग्रहण १ ३ १ २ २५३

परिमाणशब्द ५ २ ४५ १ ३६०.

परिमाणाख्या ३ ३ २० १ १३६, ३६ १ १३८

परिमाणान्त ७ ३ १५ १ ३३३

परिमाणार्थ १ ४ १३ ६ ३१७, ४ ३ १४० ४
३३३, ८ १ ७१ १ ३६२

परिमाणिन् २ १ ५१ १ ३६५, ५ १ ५८ २
३५३, ५९ २ ३५५

परिमुखादि (ग) ४ ३ ५८ १ ३१०.

परिवीः १ १ ६२ १० १६३

परिवृद्धनिपातन ७ २ २१ १ २८८

परिवृत्तो रथः (पा सू) ४ २ १० १ २३३

परिसंख्यान (पा श) २ ३ १ ५ ४३१

परोक्ष ३ २ १११ २ ११९, ११५ १ १३०.

परिपक्ष ३ २ १०८ ३ ११५.

परोपदेश (पा श) १ १ शि. ५ १ २७, ४.
३३

परोवर ५ २ १० १ ३७३

पर्ण १ ४ २३ ४ ३३३

पर्यायान २ ४ ५४ ७ ४६७.

पर्यादि ६ २ १२१ १ १३४

पर्याप्त्यर्थग्रहण २ ३ १६ २ ४५३

पर्याय १ ४ २३ १५ ३३६, ३ २ १२६ २ १३८,
८ २ ९५ १ ४३०

पर्यायार्थ १ ३ ७ ३ २६३

पर्युदास (पा श) १ १ २७ ३ १३

पर्युदाससामर्थ्य ६ ४ १७१ ३ २३३, ७ ३ ८५.
८ ३३६.

पर्व° ५ २ १२२ १० ४०५

पशु (वि श) ४ २ ४३ ३ २८०

पश्वादिभुक् ४ १ १७७ २ २३३.

पलित ४ १ ३९ १ २१६

पशु° २ ४ १२ २ ४३६

पशुद्वन्द्वनपुंसक २ ४ १२ ३ ४३६.

पशुनामादि (ग) ५ २ २९ ३ ३३६

पशुस् ६ ४ २२ ११ ११०

पश्वभाव ५ ३ ३२ १ ४०५.

पश्यत् ६ ३ २१ १ १३६

पश्यार्थ ८ १ १८ ६ ३३३

पश्वे (वै श) ७ ३ १०९ २ ३४१.

पा (धा) २ ४ ७७ १ ४१५

पा° (धा) ३ ३ ५८ ४ १५०

पाक १ ४ २३ ८ ३३६, ९ ३३३, १० ३३५

पाटि (पा श) ६ १ १२ ८ १७.

पाठ १ १ २७ ३ १३, ३८ ६ १५, ३ १ १ २५३,
१२ २५९, २ २ ३६ ३ ४३८, ४ २ १३३
१ ३००

पाठविशेषण ८ १ २७ १ ३३३

पाणि (प्राण्य) ३ १ १२४ १ ८६

पाणिगृहीत्यादि (ग.) ४ १ ५२ २ २३६

पाणिनि (यं का) ६ १ १ १५ ३३, ७ १ २
५ २ ३१, ८ ४ ६८ ४ ४६७.

पाति (पा श) ७३३७ ३३३३
 पाद (पाण्य) ६४१३० १ ३३९
 पादगतग्रहण ५४१०१ ४३०
 पादहारकाद्यर्थ २१३३ ३३३
 पादि १३८९ १ ३३५
 °पापति ३३१७१ ४३३
 पात्य ३११०९ १ ३३३
 पारे (पा १ २ १ १ ८ १ ३३३)
 पार्श्वादि ३३२५ १ ३३३
 पावकादि ७३४५ २ ३३७
 पाशप (पा) ५३४७ १ ४३९
 °पाशपू (पा) ३३३५ ५ १३३
 पिच्छादि (पा) ५२३७ २ ३३३
 पिऊज ४२३६ ३ ३३८
 पिऊज ४२३६ ३ ३३८
 °पिटच् ५३३३ १ ३३३
 °पिण्ड ४१६४ १ ३३३
 पित (पा श) १२४३ १ ३३३, ३१७८ ३.
 ३३३, ६११६ ३ ३३३, १८७ १ १३३, ४
 १४ १ १३३
 °पितामहादि ६३२५ ३ १३८
 पितृ ३१८६ २ ३३५ ४२३६ २ ३३३, ८३
 ८५ १ ४३६
 पितृ ४२३६ १ ३३३ ६३२५ ३ १३८
 °पितृ ४२३६ २ ३३३
 °पितृ १२७१ १ ३३३
 पितृद्वत्य ७३४५ १ ३३३
 पितृमत् ४१८५ १ ३३३
 पित्करण १३७ ३ ३३३
 पित्करणानर्थक्य ३१३४ ५ ३३३
 °पित्त (पा) ५१३८ १ ३३३
 पित्प्रतिषेध (पा श) ११२० १ ७३३

पितृ ३४२ ४ १३३
 पितृभाव ३१८३ ५ ३३३
 पितृस्वर ३१३ १२ ३३३, १३ ३३३
 पितृर्थ ३४१०३ १ १३३
 °पितृ ११५६ ७ १३३
 पिबति (पा श) ३२८ १ ३३३
 °पिबति (पा श) २४७७ १ ४३३
 पिबि (पा श) ६११६२ ५ १३३,
 ७८ १ ३३३
 °पिबि (पा. श) ११५६ २० १३३
 पिशङ्ग ४१३९ ३ ३३३
 °पिठसर्पिण ६४१४४ १ २३३
 पीत ४२२ ३ ३३३
 पीवरी ६४३६ २ ३३८
 °पु (पा श) ८३३७ १ ४३३
 पुयोग ४११५ ५ २३३, ४८ १ २३३
 °पुयोग ४२१३ २ ३३३
 पुयोगप्रकरण ४३३६ १ ३३३
 °पुलिङ्ग ४१९२ ४ ३३३
 पुलिङ्गनिर्देश (पा श) ४११२८ १ ३३३
 पुंवत् ६३३४ १ १३३, ७१७४ १ ३३३
 पुवत्कर्मधारय ६३४२ १ १३३
 पुवद्भाव ४११४७ ३ ३३३, २३८ १ २३३,
 ६३३४ १ १३३, ४२ ५ १३३
 पुवद्भाव ६४१५५ ३ ३३३
 °पुवद्भाव ८१९ ३ ३३३
 °पुवद्भाव २११२ ३ ३३३, ८१११ १
 ३३३
 पुवद्भावप्रतिषेध २२२९ ३ ४३३
 पुवद्भावप्रतिषेधार्थ ४११४७ ५ ३३३, १५०
 २ ३३३, ३१२७ ३ ३३३
 पुव द्वचन १२४८ ३ ३३३, ५२५२ २ ३३३,

३८८ १ ४३७, ४ १५६ २ ४३६, ६ ३
३४ ४ १५१, ४२ २ १५५, ४६ १ १६१

पुंशब्द ४ १ ४८ ३ १५८

पुंशब्दातिदेश ६ ३ ३४ ५ १५२

पुंस २ ४ २९ १ ४३६, ७ १ १ १९ ३ ३६

°पुस १ २ ६८ १ २३६, ५ १ ११८ ५ ३६५,
११९ १ ३६५

पुंसानुज ६ ३ ३ २ १२२

पुक् (आग) १ १ ३९ १२ ९६, ५९ ८ १५६

°पुक्प्रतिषेध १ १ ५१ १० १२९, ५६ २ ४
१२०

°पुगन्तलघूपध १ १ ३ ३ २०

पुगन्तलघूपधग्रहण १ १ ३ ६ ३५

पुग्विधि १ १ ३९ ११ ०९६

पुक् ८ ३ १२ १ ४३६

पुख्यान २ ४ ५४ ६ ४३७

पुच्छ (प्राण्य) ४ १ ५५ १० २३३

°पुच्छ (प्राण्य) ६ ३ २१ ४ १३७

पुत्रग्रहण ८ ४ ३४ १ ४६०

पुण्याहवाचनादि (ग) ५ १ १११ ३ ३६२

पुत्र १ ४ २३ ३ ३३३, ६ ३ २५ १ १३७

पुत्र ६ १ १३ १ २०

°पुत्र १ २ ७१ १० २५६

°पुत्रका ७ ३ ४५ १० ३२६

पुत्रद (प्र) ६ ३ ७० १ १६६

पुनःप्रसङ्गविज्ञान (पा श) ७ १ ८२ ३
२७०, २ १ ३ ७८, ४ १० ३ ३६८

पुनर् (अ) १ १ ३४ १ १३, २ ६४ १५
२३६, ३३ २४२, २ २ २९ १५ ४३३,
३ ३ १० १ १३१, १२ १ १३२, ४

३ २ ३ ३३३, ५ १ ५९ २ ३५५, ६
१ ३७ १ ३३६, १ १५ ५ ३६, १ ३५ २ १३,
३ १३, ४ १ ३५ १ ३३४, ७ १ ७२ ३
२६२, २ ४४ १ २६५, ५२ १ २६६, ३
९५ १ ३३६, ८ २ ८५ ३ ४३७

पुनर् (अ) १ ४ ६० ३ ३४२

°पुनर्भू ६ ४ ८४ १ २१०

पुनर्वचन १ १ ३ १३ ५०, १५ ५०, ४ १ ११४

३ २५६, ५ २५६, २ १०४ ५ २६४,

३ २ १९, ३ ५३ १ ३०६, १ ३२ १ ३२१,

५ २ ९५ १ ३६६, ९७ ३ ३६६

पुनर्वसु (ज्यो) १ २ ६२ १ ३३१

पुनर्विधान ७ २ ३७ ६ २६४, ४४ ४ २६५

पुम् १ २ ७२ १ २५१, ८ ३ ४१ १ ४३४

°पुम् १ १ ७२ २५ १३७

पुरा (अ) ३ २ १२२ १ १३३, ३ ३ ४ १ ३६६

°पुरा (अ) ३ २ ११८ १ ५२१

°पुरादि ३ ३ ४ १ १३६

°पुराद्यतन ३ २ ११८ १ १२१

पुराण ५ ४ ३० ७ ४३५

पुराणप्रोक्त ४ ३ १०५ १ ३१६

पुरुष ५ १ १० २ ३३१

पुरुषबाधितत्व १ ४ ९९ १ ३३१

पुरुषसंज्ञा १ ४ १० २ ३३१

पुरुषाबाधकत्व १ ४ ९९ ३ ३३१

पुष्करसद्वग्रहण ७ २ ११९ ३ ३१५

पुष्प ४ १ ६४ १ २२६

पुष्प ४ ३ १६३ २ ३३८

°पुष्प (ज्यो) ६ ४ १४९ ७ २३६

पूङ् (धा) १ २ २२ १ २०१

पूजन ८-१-६८-३ ३८१

पूजा २ २ १४ ५-४१५ ४ १ १६३ ३ २६५, ५

४ ६९ १ ४३९, ८ १ ७२ ४ ३८३

पूजित ८-१ ६७ १-३३९, ६८-३ ३८१

पूत्र (धा) ८-२-४४ ३ ४०३

°पूतग्रहण ६ २ १८७ १ १३९

पूतकत्वादि (ग) ४ १ ३६ १ २१५

पूरण ६-३ ५ १-१ ४३

पूरणप्रत्ययान्त १ १ २३ ७ ८२

पूरणी ६ ३ ३४ ८ १५४

°पूरि (पा श) ५ १ १११ १ ३६३

पूर्णमास ४ २ ३५ ७ ३३३

°पूर्णान्त २ १ ३५ ५ ३८३

पूर्व (स. ना)

पूर्वः १-१ ४७ ७ ११५, ६५ ७ १३९

पूर्वम् ७ १ ७२ ५ २६५, ८ १ ७२ १ ३८३.

पूर्वेण १ ४ ७४ ४ ३४५, २ ३ ४६ ७ ६३, ५० ५ ४६४, ७ ३ ८५ ५ ३३६

पूर्वस्य १ १ ४४ १३ १०४, २ १ ७ ११२, ३ ५८-३ २८२, ६२ ३ २८२, ४ २८२, २ २ २५ ५ ४३२, २६ २८ २ ४३३, २७ ४ ४३०, ६ १ २ ५ ३३३.

पूर्वस्मिन् ५ १ ५५ १ ३५३

पूर्व (स. ना.) १-१ ५६ २१ १४१, ६७ २

१३३, ३ ९ १२ २६६, ४ २ २ ३०४, ८०

५ ३४६, ५ ३-२२ २ ४०७, ६-४०७, ६-

१ ८४ ६ ५८, ८५ ३ ५९, ८-१ १२-९

३३०.

पूर्वग्रहण ८-२-४२ १-४०६.

°पूर्वतर ५-३-२२-२-४०७.

पूर्वत्र (अ.) ४ १ १४ २ २०५, ५ १ २० १

३४५, ३ ६८ १ ४३९, ८ २ १ १-३८५, ४ ३३६

पूर्वत्रासिद्धम् (पा. सू) १ १ ५८ ३ १५४, ८

२ १ १३ ३८६

पूर्वत्व १ ३ १० ७ २६९, ६ ४ १३० ७ २३२,

८ ४ ६१ १ ४६५

°पूर्वत्व° ६ १ १०८ १० ८४

पूर्वदीर्घार्थ २ २ २७ ३ ४३३

पूर्वनिघात (पा श) १ १ ३९ १५ ११३

पूर्वनिपात (पा श) २ २ ३५ ३ ४३३, ३६

१ ४३३

पूर्वनि ॥-प्रमङ्ग २ २ ३६ ३ ४३८

पूर्वपद १ २ ४८ ४ २३२, २ ४ २६ २-४३५, ५

२ १२ ७-३३४, ८ १ १२ ११-३३०, १५

२ ३३९, ३ १०५-१-४३६

पूर्वपद° १ ४ २ २२ ३१०

पूर्वपदत्व ६ २ ३६ १ १३५

पूर्वपदप्रकृतिस्वर (पा श) १ ४ २ २१

३०९.

पूर्वपदप्रकृतिस्वरत्व २ १ ४ २ ३३६ ३ २ १

७ १६

पूर्वपदप्रकृतिस्वरभाविन् ६ २ ५२ ५ १३०

पूर्वपदविकार ६ १ ९१ ९ ७३

°पूर्वपदस्थाप्रतिषेधार्थ ८ ४ ३ २ ४५३

पूर्वपदातिशय २ १ ६९ ६-४०३

पूर्वपदात्संज्ञायाम् (पा सू) ८ ४ ३ १ ४५४

पूर्वपदान्तोदात्तत्व ६ १ ८५ १०-६१

पूर्वपदार्थहितत्व ५-१ १ १ ३३९

पूर्वमात्र १ १ ५७ ८ १४८

पूर्वाल्लिङ्गत्व २ ४ १२ ३-४३६.

पूर्ववचन २ २.३० १.४३५, ६ १.१३५.१ १२,
२.१४३.३.१३६.

पूर्ववत्सनः (पा स्) १ ३ ६२.१ ०१७

पूर्वविज्ञान १.१.५७.१ १४६

पूर्वविधि ६.१.८५ ५ ६०

पूर्वविप्रतिषिद्ध २ ४.१२२ ४६६, ८५ १.

४१६, ३.१ १२५ ३ ३६६, ३ ४ १ १३६,

७७ ४.१६२, ४.१.७५.१.२३८, ८५ १०

२३७, २.३९.१.२३६, १३७ १ ३००, ५

१.२.१ ३३७, ११९.८ ३६८, ३ ७२ ४

४२३, ४ ४.१ ४३०, ६.४ ४८ १ २००,

७.१.९६.१० २३३

पूर्वशेषदर्शन १ २.७२ ५ २५३

पूर्वसंज्ञाप्रसङ्ग १ २.२७ ४ २०३

पूर्वसवर्ण (पा श.) ६ १ १०८.१० ८४.

°पूर्वसवर्ण (पा श.) १ २.६२ १.२३१

°पूर्वसवर्ण (पा श.) ६ ३ ६८ १ १६६

पूर्वसवर्णप्रतिषेध ७.१.२५.१ २३१

°पूर्वसवर्णादेश ६ १.१०२ ३ ७१

°पूर्वसवर्णाप्रसिद्धि ६ ३.६८ २.१६६

पूर्वसूत्रनिर्देश ४.१ १४.३.२०५

पूर्वादि १.१.२९.२.१२, २.१.३१.१.३६५

पूर्वान्त (पा. श.) १ १.४७ ६.११६, ५१ ९

१३६, ५८.२.२३३, ४ २.९१.२.२३६,

३.१५.२.३०३, २३ ४ ३०५, ६ १ ७१.

१.३१, १३५.१०.९४, ७.१ ६ २ २६३.

पूर्वापराभाव १ ४.१०९.९.३५६.

पूर्वार्थ ६.१.१३५.१.९२.

पूर्वाह्ण ४ ३.२४.१ ३०३

पूर्वोपदेश १.१. शि. ५.३.२३, ५.२८

का. वा. श. को. १७

पृष्ठ ६ ३ ७० ४ १६७

पृत् (यु सा) ६ १ ६३ १ ४१

पृथक् (अ) १ २ ६४ ५ १३१३, १३ २३६,

२ १ ३ १ ३३७, ४ २.४९ १ २६१

पृथक्करण ५ २ ५१ २ ३६३

पृथक्त्व ६ १ १७४ ३ २३८

पृथक्त्वनिर्देशानर्थक्य ८ १ ८ १ ३६७

पृथक्त्वाभिधान १ २ ५८ ६ २३३.

पृथक्संज्ञाकरण १ १ ६२ ७ १६२

पृथगनुबन्धत्व १ २ १ ८ ११२

पृथगप्रसङ्गार्थ ६ १ ५ २ १२.

पृथगर्थ २ १.१ १ ३६६

पृथगादि २ ३ ३२ १ ४५६.

पृथगादेशप्रतिषेधार्थ ६ १ ८४.१.५६

पृथगग्रहण ३ ३.४३ २ ११६, ४४ २ १२९.

पृथगवातादर्शन ४ २ ४९.१ २६१.

पृथग्विभक्ति १.३ १० २ २६३

पृथग्विभक्त्युपलब्धि १.२ ६४ ५ २३३.

पृथिवी ४ १ ८५ २ २३३

पृथिवीमध्य ४ २ १३८ १ ३०१

पृथ्वादि (ग) ५ १.१२२ १.३३०.

पृष्ठप्रतिवचन ३ २ १२० १ १२२.

पृष्ठ ४ २ ४२ १.२३६

°पेज ४ २.३६ ६ २७८

पैङ्गाक्षीपुत्रादि ४ २ २८ १.२३६.

पैलादि (ग) १ २ ४१ ४.२३३.

पौत्रप्रभृति ४ १ १६२ १ २६३.

पौत्रप्रभृतिसंज्ञाकरण ४.१ १६२.१.२६३

पौत्रप्रभृत्यपेक्षा ४ १.१६३.१ २६५.

पौर्णमासी ४ २ २१ १ २७५

पौर्वापर्य १.४ १०९.९.३५६.

पौर्वापर्याभाव २४३६ ४ ८३
 पौष्करसादि (ग) ८४४८ ३ ४३५
 प्र (उ ल) ५४३० ३ ४३५, ६१८४ ४
 ३१
 प्र (उ प) ६१८९ ३ ३११, ४२२ १६
 ११३
 प्रकरण १३१० ३ २६८, ४३१३२ १ ३२१,
 ६२१४३ ४ १३३, ४६२ ४ २०७.
 प्रकल्पक ११६७ १५ १३८
 प्रकार ८११२ १ ३६८
 प्रकृत ३३४३ ५ ११९, १६१ ३ १६६
 प्रकृतार्थविशेषणत्व ७१२३ ३ २११
 प्रकृति (पा श) १३७८ २ २१३, २१३६
 ३०३८६, ३१२५ २३, ३३३, ४६७
 १०१३१, ५३५५ २ ४१५, ६६ १.
 ४११, ६११६८ ३ १०६, ३८३ १.
 १३३, ४१६३ ३ २३३, ७२१० २ २८४.
 प्रकृति (पा. श) ३१११ ११, ६११५८.
 ५ ११
 प्रकृतिग्रहण ११२० १ ३३
 प्रकृतिनिपातन २४७० १ ४६४
 प्रकृतिनियम ३१२२ १० ५
 प्रकृतिनियमाभाव ३१२९ १५
 प्रकृतिनिवृत्त्यर्थ ११६१ २ १५९.
 प्रकृतिनिहासार्थ ४३१०० १०३११
 प्रकृतिप्रत्यापत्ति ३१२६ ६ ३३.
 प्रकृतिप्रत्यापत्तिवचन ४१३६ ४ २१५
 प्रकृतिभाव (पा श.) ६४१३५ २०२५,
 १६३ १ २३३, ८१५११ ३३३, २१६.
 ४३१३.

प्रकृतिभावप्रसङ्ग ८१५१ २०३७
 प्रकृतिभावमात्र ६११२७ २०९
 प्रकृतिभावार्थ ६११२५ २ ८८
 प्रकृतिवत् ३१२६ ६ ३३
 प्रकृतिविकाराव्यवस्था ११६७ १६ १३८.
 प्रकृतिविवक्षाग्रहण ५४५० २ ४३६
 प्रकृतिशब्द ४३१५५ २ ३२५
 प्रकृतिस्वर (पा श) ३१३४ ३, ६१
 १५८७ ११
 प्रकृतिस्वरत्व ६२१३९ १ १३५
 प्रकृतिस्वरबलीयस्त्व ६११५८८ १११
 प्रकृतिस्वरभावप्रसङ्ग ६२५२ १ १२९
 प्रकृतिस्वरवचन ६२४९ ३ १२७, ४ १२७.
 प्रकृत्यन्तर ४३१६३ १ ३२३, ६१६० १
 ३०
 प्रकृत्यन्तरत्व ३११९२ २६, ३४३० ३३,
 ४३२२ १ ३०४
 प्रकृत्यभाव ५१२२ ५ ३३३
 प्रकृत्यभिहितत्व ३३१६१ १ १६५, ५४ ५
 १०३१
 प्रकृत्यर्थ ५३६७३० ४११
 प्रकृत्यर्थनियम १३१२ ५ २७६
 प्रकृत्यर्थविशेषणत्व ५३६७ २०४११, ८१.
 १२२३६९
 प्रकृत्यर्थवैस्पृश्यवचन ५३६६४४ ४११.
 प्रकृत्यादि (ग) २३१८ १ ४५२
 प्रकृत्यैकाग्र (पा स) ६४१६३ १ २३३.
 प्रकृत्य (अ) २३१७१० ४५१.
 प्रकृत्याविशेष १२६४ ३६ २३३
 प्रग (का. प.) ४३२३२०३०५.

प्रगृह्य (पा श) १ १ ११ १ ६७

°प्रगृह्य (पा श) ६ १ १२५ १ ८६

प्रगृह्यप्लुतप्रतिषेधप्रसङ्ग ६ १ १२९ २ ९१

प्रगृह्यसंज्ञा (पा श) १ १ १२ १ ६८, ६ १ ८५

१७ ६३, ८२ ६ १० ३३२

प्रचय (पा श) २ १ १ ६ ३६६

प्रचेतस (दे) ८२ ७० १ ४१२

प्रच्छ (धा)

पृच्छति १ ४ २३ ३ ३२३, ४ ४ १

३ ३२९

प्रच्छि° (पा श) १ ३ २१ ६ २१५

°प्रच्छि° (पा श) १ २ २८ १ २०५, ३ २९

१ २८२, ३ २ १७८ २ १३६

प्रजन ४ १ ९२ ५ २१६

प्रति (उ स) १ २ ४३ ५ २१५, ४ ६० ३

३२२, ४ १ ९३ १ २३७, ५ १ २५ २

३३७, ८ १ ७२ १ ३८२, ४ १ ४ १ ४५७,

३ ४५७

प्रति° (उ स) ३ १ ११८ १ ८७

°प्रति° (उ स) ६ २ ३३ १ १२१

प्रतिकारक १ ४ २३ ७ ३२३

प्रतिज्ञान १ ३ २२ १ २८०

प्रतिदान ५ २ १४ १ ३७२

प्रतिपच्यर्थ १ ४ २ ६ ३०५

प्रतिपद १ ४ २ ४ ३०५

प्रतिपदविधान २ ४ १२ ४ ४३६, ८ २ ७२ ०

४३३

प्रतिपदविधाना २ २ १० १ ४१३

प्रतिपदविधयर्थ ३ ३ ११ १ १११, १ १२

प्रतिपदोक्त ६ २ २ २ १२३

°प्रतिपदोक्त ६ २ २ २ १२३.

प्रतियोग १ ३ ११ १ २७१

प्रतिवर्ण १ १ धि ५ १ ४ ३१, ४ १०९ ६

३५५

प्रतिवेशादि (ग) ६ ३ १२२ २ १७३

प्रतिषिद्ध ७ २ ३७ ६ २१४.

प्रतिषिद्धत्व ३ ३ १३ २ १२२, ४ १ ७ २

२०३, ६ १ २ ७ १७, ७ ३ ४४ ५ ३२३.

प्रतिषिद्धार्थ ६ ३ ४२ १ १५७

प्रतिषिध्य (अ) ७ २ ४४ ४ २१३

प्रतिषेध १ १ ५ १८ १३३, ४ १ ५१, १० १ ६३,

११ ४ ६३, २० ६ ३५, २२ १ ७३, २९.

१ ६१, २ ९२, ४४ ११ १०४, ५६ २.

१३१, ५ १३५, ६ १३५, ३० १ ३१, ५७

२१ १५०, ५८ १ १५३, ६२ ८ १ ६३,

६३ १ १६५, ७२ १ १६३, ११ १ ६५,

१२ १ ६५, २ ४५ ५ २१३, ४७ ४ २३३,

४८ ४ २३३, ४९ १ २३३, ५२ ५ २३३,

५८ ४ २३०, ६४ १ ७ २३३, ३९ ४.

२३५, १० ७ २३३, १५ १ २३३, १४ ३

२३३, ५८ १ २३३, ३ २३३, ६२ ७.

२३३, ६७ ४ २३३, ५ २३३, ८ २३३,

७८ १ २३३, ७९ ४ २३३, ४ १ २१

३०३, २२ ३०३, १८ १ ३३०, ४८ १

३३२, ५२ १ ३३३, ५ ३३३, ६० ७

३३३, १०८ ३ ३५२,

२ १ १ १२ ३६३, २ १ ३६२, ३५

३ ३६७, ५१ ११ ३६६, २ १४ २ ४१५,

४ ४१५, ६ ४१५, ३६ ३ ४३८, ३ २१

१ ४१५, ३२ ३ ४१५, ५० ३ ४३४, ६५

२ ४३७, ६६ १ ४३८, ४ २६ १ ४३३,

३५७ ४३३, ५६ १ ४८८, ५४ ९ ४३६,
६२ १ ४३०, ८१ ३ ४३६, २ ४३६, ८३
३ ४३६,

३१ २६ ३ ३३, ३६ १ ३३, ८७ ७.
३३, ११ ३३, १७ ३३, ८९ १ ७०,
९० २ ३३, ९४ ३ ३३, ७ ३३, ११२ २.
१८ १३७.१.९३, ३ ५६ ३ १३३, ५८
१.१७०, १३२ १ १३३, १३५ १ १३१,
१३७ १ १३३, ४ २ १ १३३,

४ १३ १ १३३, ६ १ २०३, ३९ १
२१६, ५५ ४.२३३, ६४ १ २३६, ८७
१ २३६ ९० २ २३३, ९३ २ २३३, १०.
२३३, ९६ १ २३३, २ २३३, १७७ २.
२३३, २६६ ४ २३३, ३ ५८ २ ३३०,
८८.१.३३३, १०५.१ ३३३, १२० ३
३३८, १२५ १ ३३३.

५ १२ १ ३३३, १२१ १.३३३, २
११५ १ ३३८, ३ ९१ १ ४३७

६ १२ ८ ३३, ३ १ ३३, १६ १ ३३,
२०.१.३३, ३३ १ ३३, ४५ २ ३३, ५
३३३, ५०.२ ३३, ६४ १ ३३, ६९ १.
३३, ९३ १ ३३, ३ ७३, ९५ १ ३३, ११३.
१ ३३, ११५ ३ ३३, १६८ १ १३३,
२०५.१ १३३, २ २ १ १३३, ४ १३३,
५२.५.१३३, १४८ १ १३३, ३.२६ १.
१३३, २८.१ १३३, ९५.२ १३३, ४ २२.
१६.१३३, ४९ १.२०१, ५२ २ २०३, ५६
२.२०३, ४.१२०.४ २३३, १४८ १ २३३,
५.२३३, १७०.१ २३३,

७ ११.४ २३३, २३ २ २३३, २६ १.
२५०, ३७.४.२३३, ७२ ४ २३३, ९० ४

२७३, २.१०.३.२३३, ३६.२.२३३, ३७.
३ २३३, ४८ १.२३३, ६३.१.२३३, ३.
८ १.३३३, ३ ३३३, ३२.१.३३३, ४५.
१ ३३३, ५०.१ ३३८, ३ ३३८, ५४ ४.
३३०, ५७ १ ३३३, ८५.४.३३३, ८८ १
३३३, १११ १ ३३३, ४ ३५.१.३३३,
८ ११८.१.३३३, ३.३३३, ६ ३३३,
५१ ३ ३३३, २ ४२.२.३३३, २३.१
४३३, ३८ २.४३३, ४२.३.४३३, ६९ १.
४३२, २ ४३२, ७८.१ ४३३, ३ ४१ १.
४३३, ५६.२ ४३३, ५८.१.४३३, ५९ १
४३३, ३ ४३३, ६५ ५.४३३, १०१.१.
४३३, ११८ १ ४३३, ४.२.१.४३३, ४
४३३, ६ ४३३, १४ २.४३३.

°प्रतिषेध १.१ ४४.१०.१३३, ३६.११.१३३,
३.१ ८७ ४.६३.

प्रतिषेधप्रसङ्ग ७.२ ६२.१.२३३.

प्रतिषेधवचन ८ १ ५५.३.३३८.

प्रतिषेधाविषय १.१ ४४.९.१३३.

प्रतिषेधसंज्ञाकरण १ १.४४.६.१३३.

प्रतिषेधसंप्रत्यय १.१ ४४.५.१३३.

प्रतिषेधसामर्थ्य ७.३ ८५.१.३३३.

प्रतिषेधाधिकार ८ १.५५ ३.३३८, ४.३२ २.
४३३

प्रतिषेधानर्थक्य २ २.१४.५.४३३, ३.३.१५१.

१ १३३, ५४ ५ १ ४३३, ७.३.५६.१.

३३३, ८.२.८.३.३३३.

प्रतिषेधाथ २ ३ ८ १.४३३, ३.२.१४६.२.

१३३, ४ १ ९३ ६.२३३, ६.४.५२.१.

२३३, ७.२.३.१.२३३, ८.३.४४.३.४३२.

प्रतिषेध्य २ २ ४४ ४ ४३३.

प्रत्यक्षकारग्रहण ४ ३ १०४ १ ३११, ७ ३१६

प्रत्यक्षवाचित्व ४ ३ १२० १ ३१८

प्रत्यधिकरण २०४ १०१ ४७२.

प्रत्यय (पा श) १ १ ३९ १० ९९, ५९ ६
१५६, २४५ ८ २१९, १४ २२१, ३१
१ १२५७, १००२५७, ३२ १२४ ६
१२६, ३ १९ ३ १५६, ४ १०१ १६८, ४
१ ९० १ २२५, १४७ १ २६०, १५० १
२६३, २ ५२ २ २६३, ३ १२७ २ ३१९,
१५५.१०३२५, ५.२ ४२ १ ३७९, ३
३२.१.४०९, ७ १.५८.२ २६१, ८ ४ ४५
१ ४६४.

प्रत्यय ° (पा श.) १ १.२१.७.७८, २.१ ५१
४ ३६४, ३ १२४ ३.१२५, ५ १२६

°प्रत्यय (पा. श.) ६.१.१५८.५.९९

°प्रत्यय ° (पा श) १ १.शि ५.९.३०, ४
१३ ८ ३१७, ६ १.९१ ७ ७३, ८ २ ६ ७.
३६२.

प्रत्ययग्रहण १.१ ६१ १ १५९, ७२ २८ ११८,
३.६२.६ २८९, ४ १३ ५ ३१७, ७ ३१७,
१४.१ ३१८ ४.१ १ ७ १९३, ५ २.४६
१.३८१, ६.१.७ १ १११, १८५.१.११३,
३.३४ १ १५०, ७ १ ९६ ५.२७५

°प्रत्ययग्रहण ६ ४ १.११ १८०

°प्रत्ययधातु (पा श) ६ १.१६२.३.१०३

प्रत्ययनियम १ ३ १२.३ २७५, ४ २१ २
३१२, ३ १ २ ९.१५, ४.६७ ८.१७२

प्रत्ययपरत्व ८ ३ ७९ २ ४४३

प्रत्ययपरवचन ३ ४ ६७ १० १७९

°प्रत्ययपूर्वपद ५.४ ११६ ४ ४४२,

प्रत्ययप्रतिषेध १ १.४६ १ ११३

°प्रत्ययप्रतिषेध १ ३ १ ३.२५२

प्रत्ययप्रसङ्ग ३ १ ९२ ४.७६

प्रत्ययमात्रप्रसङ्ग ४ २ ३४ १ २७६, ६.४.१४१.
१ २३३

प्रत्ययलक्षणत्व १ २ ४५ १५ २२१, ६ ४.
१३२ २ २२३.

प्रत्ययलक्षणप्रतिषेध १ १.११ ५ ६७, ६०.३.
१५६, ३ ४ ११० २ १८७, ६ १.२०४.
१ ११६.

प्रत्ययलक्षणवचन १ १.६२ १.१६९

प्रत्ययलोप १ १ ६२ १.१६९, २.४.७०.४.
४६६.

प्रत्ययवचन ५.३.६७.४.४१६.

प्रत्ययवदनुदंश ६.३.६८.१.१६६, २.१६६.

प्रत्ययविज्ञान ५ ३.५५.२.४१६.

प्रत्ययविधान २ ४ ८१.८ ४६७, ३.१.७.६.
१३, २ १२४ ८.१२६, ३.१६१ ३ १६६,
४ २ १ २७१, ३ १ ७७२, ५५ १.
२८३, ३ १ १ ३०२, ४.७६ २.३३३, ५.
१.५९ २ ३५५, ३ ५२ १ ४११, ७४.३.
४२५, ९३ १ ४२७

प्रत्ययविधानानर्थक्य ४ ४ ७६ १.३३३.

प्रत्ययविधानानुपपत्ति ३ १.१.६ १८, ५.३.
६७ ५.४०, ४ ७ १ ४६१

प्रत्ययविधि १ ४ २ १९ ३०९, ४ १.१ ३.
१९०, २.३८.१ २७८, ६ १ ४५ ३.३६;
४.११४ २ २१७

°प्रत्ययविधि १ १.७२ ३ १८३

प्रत्ययविध्यर्थ ६ १ ५० १ ३८, ७.१.५८.
१ २६१.

प्रत्ययसंज्ञाभाव ६४ १ ३ १७९
 प्रत्ययसंज्ञासंनियोग ३१ ३ १ १६ १४ १०
 प्रत्ययसंनियुक्त ४ ३ २३ १ ३०१
 प्रत्ययसंनियोग ५ ३ ८८ १ ४३७
 प्रत्ययस्वर (पा श) ६१ १५८ ६ १९
 प्रत्ययस्वराभाव ६१ १५८ ७ १९, ८ १९, ३
 १ ३ ४ ७
 प्रत्ययादर्शन १ १ ६२ ५ १६२, ३ १ २ ५ २३
 प्रत्ययादि ४ १ १५८ १ २६३, २ ९१ १ २६८
 प्रत्ययाद्युदात्तत्व ३ १ ३ ११ १५
 प्रत्ययाधिकार (पा श) ३ १ १ १ १, ७ १.
 ३ २ २३२
 प्रत्ययानियम ३ १ २ १० १५
 प्रत्ययानुपपत्ति ३ ३ १६१ १ १६५, ५ १ २.
 ५ ३ ३३, १ ३ १ ३३३
 प्रत्ययान्त ४ १ ९३ २ २३३, ६ २३८.
 प्रत्ययान्तनिपातन २ ४ ७३ ४ ४१३
 प्रत्ययान्तर ५ २ ४९ २ ३३४
 प्रत्ययान्तरकरण ५ ४ ११३ १ ४४२, ६ ४
 ५५ २ २०३
 प्रत्ययान्तरप्राप्ति ४ १ ९३ १ २३९
 प्रत्ययार्थ ३ ३ १६१ ३ १६६, ४ १ १ २०
 १६५
 प्रत्ययार्थनिर्देश ३ १ १९ ३ २७
 प्रत्ययार्थपरिग्रहार्थ ३ १ २६ १ ३३
 प्रत्ययार्थबहुत्व २ ४ ६२ ४ ४१०
 प्रत्ययार्थविशेषण ३ १ १२ ५ २३
 प्रत्ययार्थाभाव ४-१ १४५ १ २६०
 प्रत्ययावधारण २ ३ ५० १ ४६३
 प्रत्ययान्यवस्था १ १ ५१ ८ १३८
 प्रत्ययाश्रयत्व १ १ ४ ५-५३,

प्रत्ययैकादेश ६१ ८५ ५ १६०
 प्रत्ययोत्तरपद २ १ ५१ १ ३३३
 प्रत्ययोत्पत्ति ४ १ ९३ ११-२५०
 प्रत्ययोदात्तत्व ८ १ ७१ २ ३६२.
 प्रत्यर्थ १ २ ६४ १ २३३, ३०-१३१
 प्रत्यवयवम् (अ) १ १-१ १२ ३१
 प्रत्यात्मवचन १-१ ५० ६-१३३, ७ १३३
 प्रत्यादि २ ३ ८ १ ४६६
 प्रत्यापत्ति ६ २ ३४ २ १५१, ८ ४ ६८ १ ४६६
 प्रत्याहारग्रहण १ १ ६८ २ १७३.
 प्रथम १ ३ १० ४ २६८
 प्रथम° (पा श) १ २ ६४ २६ २३०, ४
 १०१ १ ३५०, ६-४ १२० ३ २१८.
 प्रथम (पा. श) ८ १ १२-९ ३७०.
 प्रथमत्व ६ १ १ ३ १५
 प्रथमनिवृत्ति ६ १ २ २ ६
 प्रथमपुरुष २ ३ १ ११ ४४३
 प्रथमप्रतिषेध १ ४ १०८ २ ३५२
 प्रथमभावग्रहण १ ३ १ ११ २५८
 प्रथमलिङ्गग्रहण १ ४ ३ २ ३१४
 प्रथमवचन ४ १ ८२ २ २३४
 प्रथमविज्ञान ६ १ २ ३ ६.
 प्रथमा (पा श) १ २ ४३ १ २१३, २ ३ २८
 ६-४ १५५, ६ १ १०२ १ ७८.
 प्रथमाद्विर्वचन ६ १ २ ७ १७
 प्रथमानिर्दिष्टं समास उपसर्जनम् (पा सू)
 १-२ ४३ १ २१३.
 प्रथमानिर्देश १ २ ४३ ४ २१५
 प्रथमानुपपत्ति २ ३ ९ २ ४३३
 प्रथमान्त २ १ १७ २ ३६१
 प्रथमाप्रतिषेध ३ २ १२४ ४ १३६.

प्रथमाभाव २३१ ४४०, १२ ४३, ४६
५ ४६३.

प्रथमालक्षण २३४६.१ ४६३

प्रथमाविधान २३१.१० ४३३

प्रथमाविधि २३४६ २ ४६३, ५० ४६४, ६
४६६

प्रथमैकवचन ८.१ १२ ११ ३७०

प्रधान १ २ ६९ १ २५०, ४ २३ ८ ३३४, २.
२ ३०.३ ४३५, ३ १.१ ३ ३

प्रधान° २ १ ६९ ३ ४०३

प्रधानपूरणीग्रहण ५ ४ ११६ १ ४३२, ६ ३.
३४ ८ १५४

प्रधानभाव २ १ ५७ २ ३११, ३ ४ १०२ ५
१८६

°प्रधानाभिधान २.२ २८.१.४३८

प्राप्त ३ ३ १०४ ४ १५३.

प्रवृद्धविलूनाद्यर्थ ४ १ ५२.४ २३३.

प्रभूतादि ४ ४ १.२.३३९

°प्रमादार्थ १ ४ २४ १.१३३

°प्रयत्न (पा. श.) १ १ ९ २.६१

प्रयत्नसामान्य १ १ ९ १ ६१

प्रयोक्तृ ३ २ १११ २ १३९.

प्रयोग (पा. श.) १.१.प्र ८ १३, ९ १३, २
६४.१९.२३३, ३१.२३१, ३२ २३१, २
२९.१४.४३३.

°प्रयोग २.२ २९.१४.४३३, ३ ६६ १ ४६८,
३.१.९४.६ ७६.

प्रयोगग्रहण ८ २ ८५ २.४३७

प्रयोगनियमार्थ १ ४ ८०.१.३३३, ३ १ २ ४.
१९.

प्रयोगान्यत्व १ १ प्र ३.९.

प्रयोजक ३ १ २६ १५ ३६.

प्रयोजन १ १ २१ ७ ७८, २७ ५ २७, ३९ ४

१३, ४१ १ १३०, ५८ ४ १५४, ६१ २

१५९, ६२.१४ १६३, ६३ ३ १६५, ६५.

३ १३०, ६७ ४ १३३, ७२ ८ १३५, २२

१८७, २ १ ८ १३३, ४४ ३ २३३, ४ १.

१ १८.३३१, २ ४ ३३३, २ ९.३३३, ३

३.३३४, १३ ८ ३३३, १० ३३३, ६०

४ ३३३, २ ४ ४९ ३ ४६६, ५४ ४ ४८७,

३ १ ३ १३३, ३९ १ ४३, ८३ ३

६३, ८६ १ ६३, ९१ ३ ७६, २ ८४ ४

१११, ३ ३.४ १३३, ४ १ १५ १३३,

४ ८५ २३३, १०.३ २३३, १४७ ७ २३३,

५ १ २ १ ३३३, १२ २.३३३, २ ८ ३

३३३, ३ १ ४३३, ४ ६८ १ ४३३,

६ १ ८ ३ १३, १३ ६ ७३, १७ ३

२६, ८५.४ ६०, १७ ६३, २५ ६३,

१०८ १० ८३, २२३ ३ १३०, ३ १ १.

१५१, ६८ १ १६६, ४ १ ५ १३३, २२.

३ १८३, १३० ४ ७३३, ७ १ १४.

२३८, २ ११४ ३ ३३३, ४.८२ ३ ३५७,

८३ २ ३५८, ८.१ ३ ३६८, ११ १

३६८, ७२ ३.३३३, २ २२ ४००, ४२

४ ४६३, ४ २ ५ ४३३, ६३ १ ४६५

प्रलम्भन° ६.१ ४८ १ ३३

प्रवचिग्रहण ७ ३ ६६ १ ३३३

प्रवृत्त ३ २ १२३ १ १३३.

प्रवृत्ति २ ४६२.६ ४६१, ७ ४६१, ३.१ २६.
३३, १४.३३, ४ १ ८९ ३.२३१, ४.२३१.

प्रवृत्ति १४३६ ३१६

प्रवृत्तितः (अ) ३१७ १३ १२

प्रश्नाख्यान २३२८ ३४५५

प्रश्लिष्टनिर्देश २४८५ १५०१

प्रसक्तादर्शन ११६० ४ १५६

प्रसङ्ग ११५१ ३ १२६, २२२ १ २०१, ४२
१३०३, ४२ ३४२ २ ३०६, १२२ २ २१०,
१२४ १ २१९, ३१३२ २ ३२१, १५५
३ ३३५, १६३२ ३२७, ५३८३२
४२७, ६१३३५ २१२, ३१२, ७१
७२ ३ २६६

प्रसङ्गसामर्थ्य ११४४ १ १०३.

प्रसज्यप्रतिषेध ११४४ ७ १०३, २१५
१९२, ७३८५ २ ३३६

प्रसाधन ३३१२३ १ १५६

प्रसारण ११३१ ५०, ४६ ५२, ६४.
१३३ १ २२३

प्रसारण ६११२ १७ १२.

प्रसारण ६१९५ १६

प्रसारणग्रहण ६१३७ १ ३३

प्रसारणप्रकरण ६१३७ १ ३३

प्रसारणप्रतिषेध ६१३३ ५ ३०

प्रसारणप्रतिषेधार्थ ६१३७ १ ३३

प्रसारणप्राप्ति ६१३७ ४ ३३.

प्रसारणादि ७२१ ३ २७६

प्रसारणिन् ३२३ १ १६

प्रसिद्ध ३१४५ ४ ५३

प्रस्थादि ४२१०४ २६ २६७

प्रहरणार्थ २२३६ ४ ४६८

प्राकृतकर्मत्व ३१८७ ८ ६६

प्राग्वचन १३११ ७ २७२, २१३ १ ३७७,
४१८३ १ २३५, ३ २३५, ५११ १
३३६

प्राग्वचनानर्थक्य ८२८६ ४ ४१६

प्राच् १४८० १ ३१५, २४६७ १ ४१३, ३.
१९१ १ ७२, ९४ ८ २०, ९५ १ ८१, २.
६१, ३१४१ १ १६३, १६३२ १ ६७, ४.
१८७ २ २३६, ९० ५ २३३, ५११९
१ ३१३, २० २ ३१६, ३३५ १ ४०६, ४.
६९ २ ४३९, ६४ २२ १५ ११२, ७३
४५ ८ ३२६, १०९ १ ३४१, ८१ १७ १.
३३१, २ ३७१, २ ८६ ३ ४१६

प्राणिन् ४१४२ २ २१६.

प्राणिन् २४२ १ ४३३.

प्राणिप्रतिषेध ४३१५६ ७ ३२७

प्राण्यन् (पा श) ४३१५६ ४ ३२६, ६.
३२६, ८ ३२७.

प्रातिपदिक (पा श.) १२६४ १ ७ २३६, ४.
१३९ ३ ३३५, ४११४ १ ७ ३३५, १७ १.
२०६, १४७ १ २६३, १५० १ २६१, ३.
१२७ २ ३१९, ६१४५ ८ ३३, ३३४.
२ १५१, ४१५५ १ २३०.

प्रातिपदिक (पा श.) १३१ १ २ २५९.

प्रातिपदिक (पा श.) ११३ ५ १ ३०,
४१३ ८ ३१७, ६१९१ ७ ७३.

प्रातिपदिकग्रहण १२४७ १ २२२, ४११
४ ११२.

प्रातिपदिकग्रहण ४११ १ १२२

प्रातिपदिकत्व १२४५ १ २ २२५, २४ ८१
८ ४१७, ३२ १२४ ८ १२६, ५३ ६८
२ ४२९.

प्रातिपदिकनिर्देश ५.३ २० १.४०६

प्रातिपदिकप्रतिषेध १३३ ६ २६२, ३.१

९१ ३ ७६, ६१ ४५ ७ ३६

प्रातिपदिकमात्र ४ २ ३४ २ २६६

प्रातिपदिकविज्ञान ५ १ ५९ ४ ३५५, ० ५९

२ ३६६, ७ १ २ ५ २११

प्रातिपदिकविशेषणत्व ४ १ ३ ५ ११६, ३४

२ २११.

प्रातिपदिकसामानाधिकरण्य २ ३ १ ६,

४३१.

प्रातिपदिकान्त ८ ४ ११ १ ४६६

प्रातिपदिकार्थ २ ३.४६ १ ४६१

प्रातिपदिकार्थत्व ४ १ ३ २ १६९

प्रातिपदिकैकान्त २.१ २ ११ ३६६

प्रादि (ग.) १.४.१.२०.३०१, २३ ३०१, ५९.

१.३११, २.२.१८.४.४१६, २४.१

४३२

प्रादिप्रसङ्ग २.२ १८ १ ४६६.

प्रादुर्भाव १.२ ६४ ४९.२३२

°प्रान्त° ४ १.६४ १ २३६

प्रापक १ १ ७० २ १६१, ३.४ ११० २ १६७

प्रापि (पा. श.) ३ १ २६.१०.३५

प्राप्त १ १.४४ २१.१०८

प्राप्त° २.४.२६.१.४७८

°प्राप्त° १.२.४४ ३ २१६.

प्राप्तत्व ६ १ २.२.२ ६

प्राप्तप्रतिषेध २.४ १७१ २ २३३

प्राप्तादि २ ४.२६.७ ४७१

प्राप्तिप्रतिषेध ६ १.३७ ४ ३३

प्राय ५.२.८२.१ ३६६

प्रायभव ४.३.३९.२.३०८

का. वा. श. को. १८

प्रायभवग्रहण ४.३ ३९ १ ३०८

प्रायवचन ३ ३ ११९ १ १५५, १२३ १ १५३

प्राक् (का. प.) ४ ३ २३ २ ३०५

प्रिय २ २ ३५ २ ४३३

प्रियादि ४ १ १ ११ १६३

°प्रीञ् (धा) ७ ३ ३७ १ ३२३

पु (धा) ३ १ १४९ १ ९३

प्रेष (य) १ ४ ५५ १ ३३१

प्रेषादि ३ ३ १६३ १ १६७

प्रोक्त ४ २ ६६ ५ २६६

प्रोक्तग्रहण ४ ३ १०१ १ ३९५

प्रोक्तादि १ १ १ १३ १२

प्रोक्ताधिकार ४ ९ ६६ ३ २६५

प्लक्ष (वन) १.२ ६४ ३२.२११, २ २ २९ ९.

४३२, १४ ४३३

प्लक्षत्व २ २ २९.९ ४३२

प्लुत (पा. श.) १ १ १ ४ १२ २६६, ६ १ १२५

३ ६६, ४ ६६, ८ ३ ४१ २ ४३४

प्लुत° (पा. श.) ६ १ १२५ १ ८६

°प्लुत (पा. श.) १ १ १ १७ ११३, २ २७ ४

२०५, ४ १ २४ ३०३

प्लुतकार्यप्रतिषेधार्थ ६ १ १२९ १ २०

प्लुतपूर्व ६ १ ७७ १ ५३

प्लुतप्रकृतिभाववचन ६ १ १२५ ३ ६६

प्लुतप्रतिषेध ६.१ १२९ २ ९३

°प्लुतप्रतिषेध १ १ ७० २ १६१.

°प्लुतप्रतिषेधप्रसङ्ग ६ १ १२९ २ ९३.

प्लुतप्रसङ्ग ८ २ ८६ २ ४१८.

पुतवचन ८२ १०६.१ ४२०

पुतवचन १ १शि १ ३ १६

पुतविकार ८२ १०७.१ ४२१

पुताविधान ८२ ८६.१ ४१८

पुतसंज्ञा १ १ शि ४.३.२२

पुताद्यर्थ १ १शि.२.१.१६.

पुति (पा. श) ८.२ ३.४.३११, ११.३१

पुत्यर्थ ८.२.८५.१ ४१७

पुत्यादि १.१.शि २ ४ २१, ४.२.२३.

पवादिहस्वार्थ ३ १ ७८ १ ६१.

फक्

°फौलि

फक् (प्र.) ४ १११११३३.

फग्निवृत्त्यर्थ १ २४१ ३ २१३.

फल ४१६४ २२३३, १६३ १०३३७.

फल° २४१२११०४७५, ५२ १२२ ४ ३१५.

फलपाकशुष् ४३१६६ १ ३३७.

फलि (पा. श.) ८२ ५५१ ४०९.

फलि° (पा. श.) ६४ १२० २ २११.

फल्गुनी° (ज्यौ) ४ ३ ३४ २ ३०८.

फाण्डाहति ४ १ १५० १ २३३.

फिञ् (प्र.) ४ १ १५८ ४ २६४.

फिञ्° (प्र.) ४ १ ९५ १ २५२.

फिञ्प्रकरण ४ १ १५३ १०२३३.

°फिन् (प्र.) ४ १ ९५ १ २५२.

फिनर्थ ४ १ १४७ ४ २३०.

°फौलि ८ २ ४२ ४ ४०३.

व

वग्रहण

बहुवचनलोपिन्

वग्रहण ६१ १६२ १ १०३
 वह ५२ १२० ४ ३११
 वल ५० १०२ ८ ४००, १३५ १ ४००
 वलि ० १ ३६ २ ३१२
 वलीयस ६१ १५८ १३ १००
 वलीयस्त्व २३ १९ १ ४५३, ३१ ६७ ४ ५१,
 ७ ११ ९ २३३
 वहिरङ्गलक्षण ६१ १०८ १०० ८४
 वहिरङ्गलक्षणत्वं ११ ४७ ७ ११६, २४५ ५
 २३३, ३१ ३९ १, ४ ९३ ० ११५, ६
 १ ६६ ५ ११, ७१ २ ५०, ८५ २३ ६१,
 ८७ २ ६८, ९१ ३ ७०, ९३ ४ ७६, ११३
 ० १५, १२५ ५ १२, १३५ ७ ९३, २०५
 ० ११३, २२९ ० १२१, ४ २२ १०
 ११५, ७ ११४ २ २१६, ३७ ३ २५५,
 ८९ १ ०७१, २१ ४ २७८, १०७ ४
 ३१३, ८२ २३ ३ ४०१, ४२ ५ ४०७, ३
 १५ २ ४६, ४१ ३ ४३४
 वहिर्योग ११ ३६ १ १३
 वहिष्पदलक्षण ८२ ६९ ३११
 वहिस् (अ) ४१ ८५ ४ २३६
 बहु १०१ ६७ ५ १०३, २०१ १ २६ ३७२, ४
 ६२ ६४ ११, ७ ४११, ३४ २१ १ १७२,
 ४१ ८५ ८ २३७, ८९ ३ २४१, ४० २४१,
 ४१ ४० २ ३३५, ५४ ३० ३ ४३४, ६
 २०७५ १ १३८,

बहु ५२ ५२ १ ३१५ ४ ४२ १ ४३६, ६१.
 १६३ १०१०४, ३ ३५ १ १५५
 बहु ३१ ६७ १ ५३, २२१ १०१०१, ६ ३
 १ ३ १११
 बहुग्रहण ५१ ३१ २ ३१६, ३२ १ ४०५
 बहुच् (प्र) ५३ ६८ १ ४११
 बहुच् (प्र.) २३ १ २ ४३१, ५ ३ ७२ ३
 ४३३
 बहुवाभाय २२ २९ ८ ४३१
 बहुप्रकृति २४ १२ १ ४३५.
 बहुल (पा श) २४ ५४ ११ ४१८, ३१
 ३४ ७ ४४, ७८ ३ ६१, ८७ १४ ६१,
 १६ ६१, ११२ ४ १६३, २८ २ ११, १२६.
 ४० १२८, ४१ ५२ ३ २२१, २१०४ १८.
 २६६, ३ ३४ ४ ३६८, ८७ १० ३१३,
 १६६ २ ३३२, ५२ ३७ १ ३७२, ६१
 ३७ ६ ३३, ३ १४ १ १४६, ४ ७७ १०.
 २०१, ७ ३ ८७ २ ३३६, ८१ १२ ११
 ३७०.
 बहुलवचन २१ ५८ १ ४००, ६ ३१४ २.
 १४६, ८ ३ ५९ २ ४३१
 बहुवचन (पा श) १२ ५८ ५ २२८, ७ ३
 १०३ १ ३२०
 बहुवचन (पा श.) ४१ ३१ १ १२२.
 बहुवचनप्रसङ्ग २२ २९ ८ ४३१
 बहुवचनलोपिन् ४१ १६३ १० २६३

बहुवचनविधि १.२ ६४.११ २३५
 बहुवचनविषय ४.२ ५२ १ २६२.
 बहुवचनानुपपत्ति २ २ २९ ५.४३५.
 बहुवचनान्त २ ४ ६२ ६ ४११, ४ १ ८९.३
 २४१, ८ २ ८१ १.४१५
 बहुवचनाप्रसिद्धि ३ ३ १६१.२ १६५
 बहुवचनाप्रसिद्धि १ २ ६४ २७.२४६.
 बहुवत् १.२.५८ ६ २३३
 बहुव्रीहि (पा श.) १ १ २३ ९ ८३, २ ४८
 ३ २२४, ४.१ २० ३०१, २१ ३०१, २.
 १ १ २८.३०३, ६९ ४ ४०३, ६.४०३,
 ७ ४०५, २ २४.१० ४२३, ३५ १ ४३७,
 ४.१ ७ २ २०३, ५ ३ ५५ १ ४३५, ६ २.
 १०६.१.१३३.
 बहुव्रीहिकृतत्व २.१ २४ २ ३६३
 बहुव्रीहिग्रहण ५ ४ ६९ २ ४३९
 बहुव्रीहिनिर्योम ३ २ १११.१ ११३, ६.१ १
 १ १, १४ ३, १९० १ ११३, ३ ८२ २
 १३१.
 बहुव्रीहिप्रतिषेध १ ४ १.१९ ३०१, ४ १.७ ३.
 २०३
 बहुव्रीहिवत् २ १.५१ २.३१४
 बहुव्रीहिवत्त्व ८ १ ९ ३ ३६८
 बहुव्रीहिसंज्ञा ५ ४ ६८ १.४३७.
 बहुव्रीह्याधिकार ४.१.५४ १.२३२.
 बहुव्रीह्यर्थ १ ४ १ १७ ३०३
 बहुवृत् ७ १ ७२.४.२६५.
 बहुवृत् ४ २ १०४ १२.२१५, ६ २.८२.१ १३२
 बहुवृत्पर्वपद ६ १.८५ ४ ६०.
 बहुवृत् ४.१ ५४.२.२३३.

बह्वर्थ ५ ३ ५२.१.४११, ९३.१ ४३६.
 बह्वर्थत्व २ ४ ६२ ८.४११.
 बह्वाढ्यतराद्यर्थ २ १ ६९ ७.४०६
 बह्वादि १.१ २३ १०.८३
 बाधक ३ १ ९४ ३ ७८
 बाधकबाधनार्थ ३ ३ ४३ २ १४६, ४४.२
 १४६
 बाधकविषय ३ १ ९४ १.७८
 बाधितत्व १ १ ४४ १३ १०४
 बाहु° (प्राण्य) ५.२ १३५.१.४००
 बाह्वादिप्रभृति ४.१.९६ १.२५२.
 बिडाल (प) ३ २ ८४.४ १११
 बिल्वादि (ग) ४ ३ १३६ १.३२३
 विस्नादिग्रहण १.१.७२.१२.१६५
 बुधादि ३ १ १३५ २ ९२
 बुद्ध्यादि १ ४ १.१०.२२९.
 बृहत्° ६ १ १७३ १ १०८.
 बृहत् ५ ४.३ १ ४३०
 ब्रैलववनादि (ग) ४ २ ५२ ४ २२५.
 बृंहि (पा श) ६ ४.२४ २.११३.
 बोभवीत्यर्थ ७ ३ ८८ १.३३९
 ब्रह्मचर्य ५ १.९४.१ ३६०
 ब्रह्मन् ३ २ ७८ २ १०९, ६ ३ ८६.१.१७१
 ब्रह्मन् १.२ ३२ ५ २०२, ३८ १.२११
 ब्रह्मप्राजापत्यादि ६.३ २६ २.१३३
 ब्रह्मादि ३ २ ८७ १.११२
 ब्रह्मवर्चस ५ १ ३९ १ ३५१
 ब्राह्मण (जा) १ ४.२३ ३ ३२३, ३.१.१३१.
 ३ १०, ६.४ १७१ १ २३३.

ब्राह्मण° (जा) ४१११३ ११५, ३१०५
१०३१६

*ब्राह्मण (जा) १३१०१६ ०३०, ४२
६६१ २८५, १०४ १९ २१६

ब्राह्मणवत्सा° १२६८२ २३९

ब्राह्मणाच्छंसिन् ६३२१ १११

ब्राह्मणादि (ग) ५११२४ १ ३७०

°ब्राह्मणीवत्सा १२६८२ २३९

°बृज (घा) ३१८९ १ ७०

आह ४४ ११०३२९

ब्रह्मादि ८२८८ २०१९.

भ

भ

भव्यादि

भ (पा श) १४१९ २२९, २९ ३०२, ४
३१२० ९ ३१२, ६ ३ ३५ ११ १५५, ४
२२.१५ ११२, १६ ११३, ८२ ३२ १
४०४

भ° (पा श) ४११ ३.२२६

°भ° (पा श) १४१ १ ११२

भक्ष ६ ३ ७० २ १६७.

भक्षि (पा श) १४५२ ७ ३३७

°भक्षि° (पा श) ३२ १.७.१६.

भक्ष्येण मिश्रीकरणम् (पा सू) २१ ३५ १
३१६

भगवत् ८४ ६८ ४ ४६७

°भगवत्° ७१ १२१ २३९, ८ ३१ २ ४२४

°भङ्ग ५२ ४२ ३७२

भङ्गा ५२ २९ २ ३७६

°भजिग्रहण ६४ १२० २ २१८.

भत्व (पा श) ८२ ८ ३ ३९५, १६ ३ ३९७

°भद्र ६ ३ ७०.८ १६८.

भय° ११ ७२ ९ १८५

भयादि ३ ३ ५६ १ ११९

भय्यादिप्रकरण ६१ ८३ १ ५५

भर्जि° (पा श) ११ ४७ ३ ११५.

°भर्तृसंयोग ४१ ३२ १ २१३.

भर्त्सन ८२ ९५.१ ४२०.

°भर्त्सन ८१ ८ १ ३६७

भलोप° ६१ ९१ ७.७२.

भव (माधिन) १.१ प्र १३ १२, ३ १० १८.
२७०, ४.२ ३४ १ २७६, २.२७६, ३
६६ ५ ३१२.

भव° ४ ३ ६६ १ ३११

भवत् (म ना) ११ २७ ११ ८९, ३ ३ १६१
१ १६५

भवत्° (स ना.) ७.१.१ २१.२३९, ८.३.१.
२ ४२४

°भवति° (पा श.) १ ३ १ ५ २५५.

भवतियोग ३ १.१२ ३ २२.

भवन ४१ ८७ १ २३८

भवत्यर्थ ३ १ १२ २ २२

भवन्तीपर २ ३ १ ११.४५३.

भवन्त्यर्थ ३ २ १०२ ४ ११४, ३ १३३ ५
१६०

भवार्थ ४.३ ६६.३.३११.

°भविष्यत् ३.२.११० १ ११७.

भविष्यत्प्रतिषेध ३ ३ १३३ ३ १५९.

भविष्यद्धिकार ३ ३ ४ १३९, १५६.२.
१६५

भविष्यन्त्यर्थ ३ ३.१५ १.१२३

भव्या ६ ३ ७० ३ १६७.

भव्यादि २.३ ७१ १ ४७०.

भव्याद्यर्थ ३४ ६७ ४ १७८, ७ १७८
 °भभवाव (पा श) ६१ १३ १० २३
 भसंज्ञा ११ ६२ १५ १६५, ४ १४ १ ३२०
 भसंज्ञा ११ ६२ १२ १६३
 °भस्त्रा ४१ ६४ २० २६६
 भस्त्राग्रहण ७ ३४७ १ ३२६
 भस्त्रादि ११ ७२ २६ १८८
 भाग ५४ ३६ २ ४३५
 भादि ८४ ३४ १ ४६२
 °भारिन् १०१ ७२ २२ १८७
 °भार्गविकाग्रहण ४१ ८९ ५ २२९
 भाव (पा श) ११ ५६ ६ १३५, ५७ ४
 १२६, ६७ १७ १७३, ३९ ८ २६६, २
 १५५ २ ३१८, ३६७ १ ४६८, ३१
 १३२ १ १०, २४ १० १८, १०८ ४
 ११५, ३१८ १० १४४, ४ १० २००, ८७
 २० ३३८, ५१ ११९ ४ ३६६, ५ ३६६,
 ६ ३६६, २४८ ३ ३३२, ६१
 ८६ ३ ६६, ७१ १ २१ २३३, ८ १ १२
 १० ३७०
 भाव १० ९ ६ २६५, १४ २ २७८
 भावकर्तृ (पा श) ३१ ६७ १ ५७
 भावकर्मन् (पा श) ३१ ६७ ३ ५८
 भावकर्मनिवृत्त्यर्थ १० १४ १ २७८
 भावग्रहण ३३ ४४ १ १६९
 भावग्रवृत्ति २३ ३७ २ ४५९
 भावयुक्तत्व ४१ ३० २००
 भावलक्षण २३ ३७ १ ४५८
 भाववचन १३ १८ २५७, २३ ६ १० ११२,
 ३३ ११ १११, ५१ ११९ १० ३६६.

भाववचनत्व १३ १९ २५७, १० २५७
 भावारम्भवचन २३ ३७ २ ४५९
 भावाविरामभावित्व १४ ११० ५ ३५७
 भाषा २३ ६९ ३ ४६६, ३२ १०८ १ ११५,
 १७१ ३ १३५, ३१ ३० १ १५७, ८ २
 ७० १ ४१२, ४ ४५ १ ४६४
 भाषितपुस्कविज्ञान ७१ ७४ ५ २६८
 भाषितपुस्क नुगपति ६३ ३४ ६ १५२
 भिक्षाग्रहण ३२ १६ १० १०१
 भिक्षादि ३१ २६ २ ३३, ४ २ ३८ २ २७८
 °भित्तत्व ६४ १० १८०
 भिद् (धा) ३३ १०४ १ १५३
 भिन्नदेश ११ ९ १ ६९
 भिस् (प्र) ६४ १८ १७३
 भुज् (धा)
 भुक्ते १४ १० ३० ३३२, ७ ३ ६१ १
 ३३२
 भोजय २४ ३२ १ ४८०
 भुम्हति ३२ १११ १ ११२
 भुज्वादि (ग) ७१ १२ २ ३६
 भू (धा) १२ ६ १ १६९, ३२ १३९ ३ १३९,
 भवति ११ ४४ ११ १०४, २१ २
 १६९
 भवन्ति ३२ १२३ १ १२३, ५ १
 ११९ ६ ३६६
 भविष्यति २३ ७० १ ४८०, ३३ ३
 १ १३९, १३६ १ ११९
 भू (धा) १३ ११ २ ५९, ७ ३ ८८ १
 ३३९
 °भू (धा) ११ ५६ २ १ १३९, ३१ १५
 २७०.

°भूगुण ६.४.२२.१५.११३

भूत (पा. श) ३.३.१४०.१ १६३

भूत° (पा. श) ३.२.११०.१ ११७

भूतकाललक्षणत्व ५ ३ ६७ ५ ४२०

भूतादि ४ १.३ ३ ११९.

भूताधिकार ३.२.८४.४ १११

भूतपूर्व १ १.२९ १ ११, २ १२

भूतमात्र ३ २ ११८ १ १२१

भूतवदतिदेश ३ ३ १३२ १ १५८

भूतवद्वचन ५ ३ ६७ ६ ४२०

°भूप्रतिषेधार्थ ३ १ ४० १ ४६

भूमिपाश ६.३.९ ४.११४.

भूयस् (अ) १ ३ ११ ७.२७३, ५.२.४७ २
३३१

भूरिदावन् ८.२ १७.२.३१८

भूषाकर्मन्° ३.१.८७.१८ ७०.

भूज (घा) ३.१ ११२.१.८५, २ २६.१
१०२

°भूत ५.१.८०.१ ३५३.

भूतिप्रत्ययपूर्वपद ५.४ ११६ ४ ४२३

भृगादि (ग.) ३.१.१२.१.२३, ५.२३, १३
२ ३३

भेदकत्व १ १ १ १३ ३१

भो° ८ २.८३ २ ४१६.

भोगीनर् (प्र) ५.१ ९ २ ३३०.

भोगोत्तरपद ५ १.९.१ ३३१

°भोज° ६.३.७० ९.१६८.

भोजनादि ५.१ १९ ३.३३२

भोज्य ७ ३ ६९.१.३३३.

भ्रूजादेश ६ ४.४७ १ १११, २ २००.

भ्रातृपुत्रग्रहण ८ ३.४१ ४ ४३४.

भ्रातृ (संबं वा.) २.२.३४.७.४३७, ४.२.
३६ १.२७७.

भ्रातृ° (संबं वा) १.२.७१.१.२५६.

भ्रातृ ६ ३.७० ६ १६८.

औणहत्य ६ ४ १७४.१.२३३.

म

मं

मनुष्यं

मं ११३९१९३
म १११२१६८
मकारान्तत्व १४७४.२३३३, २४८१.९
११३, ४३२३१३३३
मकारान्तार्थ ३४२६२१३३
मक्षिकादि (ग) ४३११६.१३३३
मघवन्वर्जम् (अ) १२३७४.२११
मघवन् (दे) ६४२२१५.११३३
मङ्गलवचन ५.४४२.१३३३
मडादि ५.२४९१३३३
मणिं ५२१०९.१३३३
मणिं ४१५५.२.२३३
मति ६३.१.७१३३
मतिं ४१८५१३३३
मतु (म) ६.१३७६.३३३, १७७११३३
मतु (म) ८.३३११.३३३
मतु (म) ६.४.१६३.२३३३
मतुप् (म.) ४२७११.२३३३, ५२९४३.
३३३
मतुप् (म) ८.२४२१३३३
मतुप्प्रभृति ५.२.९४१.३३३३
मतुप्प्रहण ८.२.१६.४३३३
मतुबुदात्तत्व ६.१.१७६१.१३३३
मतुवचन ४.२८५.१.२३३३
मतुबुविभक्त्युदात्तत्व १.१.३९.१५१३३

मत्वर्थ २१५११.३३३३, २२५५३३३
२८२.३३३, २७४.३३३, ३३३३३
५१५५, ४.२८५१.२३३३.
मत्वर्थग्रहण २.२२४१७.३३३
मत्स्य (मा.) ४१.६३.१.२३३३, ६४१४९
५.२३३३
मत्स्याद्यर्थ ११६८८१३३
मथिन् ११.६३.४१३३३, ७.११.१८.२३३३
मथिन् ११.७२२५१३३३, ७.२८४१.
३३३.
मथ्यात्व ७.८४.१.३३३
मद् (आदे.) ६१.१६८.१.१३३३
मद्रं (देश.) ४.३.१०००.२.३३३.
मधुकं ५.१७७.३.३३३.
मध्यम (पा. श.) १.४.१०८.४.३३३.
मध्यमं (पा. श.) ११.७०.४.१३३३,
१०९४.३३३३.
मध्यमं (पा. श.) १.२६४.२६.२३३३,
१०१.१.३३३.
मध्यमभाव ४.२.१३८.१.३३३
मध्ये (अ) २.११८.१.३३३३
मनस् ६.२.११७१.१३३३
मनुष्य १.४.१८.३३३३
मनुष्य ५.३९८१.३३३३.
मनुष्यं ४.२.१००.१.२३३३, १३०.१.२३३३.

°मनुष्य ४.३.१२०.५.३१३
 °मनुष्य° ६४.१६३ ३ २३३
 मनुष्यजाति ४ १.६५.१.२३७
 मनोभिधान ७ २.१८ २.२८७.
 मनुष्यलुप् (पा श) १.२.५२ ५ २२९.
 मनुष्यस्थ ४.२ १००.० २२२
 मन्त्र ४ ३ ६६ ५ ३१२, ६४.१४१.१ २२३
 मन्त्रार्थम् (अ) १.१ ६८.५.१३६.
 मन्थाभिधान ७ २ १८.१.२८७
 मन्यकर्मन् २.३ १७.१ ५११
 मपूर्व ६४.१७०.१.२३३.
 ममक° ७.३ ४४.५ ३२३.
 मय् (प्रत्या) ८.४ ४७ १ ५६५.
 मयद् (प्र) ४ ३.१३२ ६ ३२३, १४३ १.
 ३२३, १५६.२ ३२६, ५.३२६, ५.३२६.
 °मयद् (प्र) ४ २.१०४ १६ २२६, ३ १३२.
 ५ ३२३
 मयद्प्रतिषेधार्थ ४ ३.१३६ १.३२३, १५५
 १ ३२३
 मयद्प्रसङ्ग ४ ३ १५५ ५ ३२५
 मयडभाव ४.३.१५५ २ ३२६.
 मयडुत्सर्ग ४ ३ १३२ ५ ३३३
 मयड्विधान ४ ३ १५६.७.३२७
 °मरीसच् (प्र) ४ २.३६.५.२७८.
 मरुच्छब्द १ ४ ५९.५ ३२१
 °मरुत् ५ २ १२२ १० ५००, ४ ३६ ६.५३५
 मरुद्वृधादि (ग.) ६ २ १०६.२.१३३.
 °मर्चि (पा. श) १ १ ४७.३.११५.
 °मर्त° ५ ४.३६ ७ ५३६.

मर्ज्यमानासः (वै. श) ७ ४ ९१.१ ३५९
 मर्यादा ३ १ २६.९ ३५
 मर्यादावचन ३ ३ १३६ १.१६१
 मलोप ५ ३ ७२ २ ५२३
 मलोपवचन ६.४ १७४ ७.२३५, ८ १ ६७ २.
 ३३६.
 मस्जि (पा श) १.१.७.२.५६; ४७ २ ११५
 °मस्जि° (पा. श) ७ २.११४.३.३१५
 मह ४.२ ३६.५ २७८
 महत्° १.१.७२ २३ १८७
 °महत् ६.१ १३ ७ २१, १७३ १.१०८
 महत्त्व ४.१.४९.१ २२०.
 महदाच्च ४ १ १.११.१२३, ६.३.४६ १ १६१.
 महाजन ५.१.९ ६ ३२६
 महानास्त्री ५.१.९४.१.३६०
 °महारजन (वन) ४ २.२ ५ २७१
 मत्थर्थ ६.१ १२.५.१६.
 मांस्° (स्त्रा) ६ १.६३ १.३१
 मांसौदनिकादि (ग) ५ १ १९ २.३१६.
 माद् ३ २.१२६ ६.१२३
 °माद् ६.१.७४.१.५१
 °माण्डूक ४.१.१९ १ २११
 °मातुल (सचं वा) ४ १ ४९ ५ २२०
 मातृ (सचं वा) ३ १ ८६ २ ६५; ४ २ ३६.
 ३ २७३, ८.३ ८५ १.५६
 मातृ° (सचं वा) १.२ ६४ १७ २३६, ४ २
 ३६.३.२७३.
 °मातृ (सचं वा) १.२ ६४ १७ २३६, ४ २.
 ३६ १ २७३.

मान्यभृति ७४८२ ४ ३५७.

°मात्रच् (प्र) ५२३७ १ ३७८

°माथितिकादि (ग) ७३५० २ ३३८.

माथितिकादिवत् ५३८३ २ ४३५

मानिन् (प्र) ४११६ १ १३२.

मानिनग्रहण ६३३६ १ १५६

मान्तनिपातन ३४२६ १ १७४

मान्ताव्ययप्रतिषेध ३१८१ ११

°मारिच ५१७७ ३ ३५९

°माला ११७२ २२ १८७

माशब्दादि ४४११ ३२९.

मास (का. प) ५४११६ ४ ४३२, ७४४८.

१ ३५१

मास° (का. प) ४४१२८ १ ३३२

मि (धा) २४४९ ६ ४२६

मित्° (पा. श) १४१३२ ३ १६.

°मित्° (पा. श.) ६१९१ ९ ७३.

मितद्वादि (ग) ३२१८० १ १३६.

मित्प्रतिषेध ३१३० २ ३१.

मित्र ५४३६ ३ ४३५, ६२१६५ १ १३७

मित्र° ६२१०६ १ १३३.

°मित्रयु ११५७ १६ १४९.

मिदि (पा. श) ११३३ ३ ३२.

मिदचोऽन्त्यात्परः (पा. सू) ११२१ १२

३३, ४७.१.११३.

मिष्ट (प्र.) ३१८३ ५ ६३.

मिहि (पा. श) ६११२ ३ १६, ४.३६.

°मी° (धा) ६१५० २ ३३

मीना-यादि ६१५० २ ३३

मीमादि ७४९३ २ ३६५

मु ८२३ १ ३३३

मुक् (आग) ६११८६ ३ ११२, ७.२.८२.

१ ३०३

°मुकय° ४१६३ १ २२६

मुक्तसंगय १.२ ६४.५२ २ ३५, ३१२६ १३

३५, २१२३ ४.१३३, ४३३९.२.३३३

मुख (प्राण्य) ६२१७७ १ १३८, १८६.१

१३५

°मुख° (प्राण्य) ५२१०७ १ ३६७.

°मुखस्वर° ११४१ १ १००

मुद्रल ४१४९ ५ २३३

°मुत्व° १४२ १ ४.३०३

मुस् (आग.) ३२२६ १ १०२

मुस्वचन ६.३ ६६ २ १६५

मुमर्थ ३.२.५६ २ १०३.

मुष्टि ३.२.२९ २ १०३

°मुष्टि १.३.१० २ ४ २७१

°मुहुस् (अ.) ८३४१ १ ४३४

मूर्धन (प्राण्य) ५४११५.१.४३२, ६.२.

१९७ १ १३९

मूल ४.१ ६४ ४ २३६

°मूल ४.३.१६६ २ ३२८

मूलविभुजादि (ग) ३२५ २ १६.

°मृग° (प) २४१२ १ ४३५

मृगरमण ६४.२४ ३ ११३

मृगवाचित्व ७१३६.७.२३५

मृज् (धा)

मर्मज्यते ७४.९१ १ ३५९.

मृजि (पा. श.) ६११३ १ २३, ७.२.११४.

१ ३१३.

मृज्यर्थ ११३ ८.३६

सूचक २२.३४ १ ४६६

°सृग° (धा) ३१ ४४.७.५२

°मेखला° ५.२.१२२.१.३९९

मेदिनस (वै. शा) ६१ ६८ ५ ४७, ८२.६.
३.३९९

मेधा° ५२ १०९ ३ ३९७

°मेरु (प) ६३ ७० ९ १६९

मेषाद्यर्थे ३.१ १३५.१.३९

मेस्याहोप ४.४ ३०.२ ३३९

मैत्रेय (मा वि) ६४ १७४.५ २३५.

°मैथुनिक ४२ १०४ २१.२६६

मैथुनेच्छा ७ १.५१ १ २५६

°प्रियत्यर्थे १.३ ६२ १ २६७

य

यं

यण

यं १.१.५७.२५.१५०

यं ६.१.६६ १.३३

य ४.१.७५ २.२३६, ५.४.३६.८ ४३६.

यं ७.३४६ १.३३६, ८.३.२६ १ ३३८

यङ् (म.) ६ १.१५५ १ ११५

यङ् (म.) १ ३.६७ ३ २११, ४.२११, ६.१.८९ १ ७१

यङ् (म.) १.१.४.१ ५१, ५१.८ १३८.

यकारप्रतिषेध ६.१.१६ २ ३३

यङ्स्वर १ १ ५१.९ १३६.

यगर्थ १ ३.६२ ६.२६९.

यग्विधान ३.१.६७.३.५६.

यङ् (म.) ३.१.२२.४.३३, ५ ३०, ६.१.२० १ ३३, ७.४ ८२.१.३५६

यङ् (म.) १.१.४.१.५१

यङ् (म.) ६ १.९ १ १३

यङ् (म.) ६.१.१७ ३.२६

यङन्त ६.१.१७.२, ९ ४ १३

यङ्प्रकरण ७.४.३० १ ३३९

यङ्लुगर्थ ६ ४ ८७.२ २११.

यङ्लोप १ १.५७ १८.१३९, १९.१३९, ६.१.

१.१९.३९, ४.९३.१.२१३, ७ २ १०.७

२८५, ३७.४.२३३, ७.२३९.

यङ्विधि ३.१.२२.१.३६, ९१.८ ७३.

यङ् (धा.) ३.३.९५.३.१५३.

यजादि ३ ३.९०.१ १५१.

यजादि १ २ १.८.१३२.

यजादिप्रतिषेधार्थ ३.१.३६ २.४५

यजि (पा श) ५ १.७२.२ ३५८.

यज्यर्थत्व ३.१.२६.४ ३३

यज्यादि ३.१.२६.१.३३.

यज्ञ ५ १.९४.६.३६१

यज्ञ ५ १.७१.१.३५३

यज्ञ १.३.१०.१.२३३

यज् (म.) १.१.३९ ७ ९८, ४.१.७४ १ २३८;
७५.२.२३६, ८५.४ २३६, ६.१.२०५.
१.११६

यज् (म.) १.२.४७.४ २३३, ५.२३५, ४.
१ ११३३, ८५.३ २३६, ५ १.२.
१ ३३७

यजादि २ ४.६४ १ ४३३

यण (प्रत्या.) १.१.५७.१८ १३३, ८.२.२३.
१.४०१, ४ ४७ १ ४६४.

यण (प्रत्या.) १ ४ २ ९.३३६, २५ ३५१,
६.१.१२ ९ १३, २ २९.१.१३३, ८ १.
१७ ३ ३३९.

यण (प्रत्या) ६ १ १७.३ २६.

यण (प्रत्या) १ १ ५९ ८ १५३, ४.२.१४
३३८, ६ ४.४८ १ २३३.

यण (आदे) ६ ४ २२ १४.१३५

°यणादिपराथ ६ ४.१५५ २ २३०

यणादिलोप १.१ ५७ १५ १५९

यणादेश १ १ ५७ २० १५९, २५.१५९, ४ १

१६.३००, २.१६ ३०९, २३ ३१०, ६

१ ७७ १.५३, ९१.५.३९, २ ५२ १

१२९, ४ ८२ १ २१०, ८ २४ १ ३१०

°यणादेश ६ १.१०२.३.७९, ४ २२ ५ १८८.

यणादेशाभाव १ ४ १.१५ ३००

यणादेशार्थ ३ २ १०९.३ ११७

°यणादेशार्थ ६ १.१९०.१ ११३

यणम्यानप्रतिषेधप्रमत्न १ ४ ३ ४ ३१४

यणस्वर (या श) ८ २.४.१ ३१७

यत् (प्र) ३.१ ९७ १.१२, ४.१ ८५.९ २३७,

२.१०४ १०.२९५, ३.४ २ ३०३, ५ १

२.३.३३३, १११ २ ३६२, ४ ३६.७.

४३६.

यत् (प्र.) ४ १ १ २.१९०, २ १०४.११.

२९५, ६ १.६३ २ ४२.

°यत् (प्र) ५.२ ५१ १.३८४

°यत् (प्र.) ६ ३.१ ७ १५२

यतः (अ.) २ ३.२८.४ ४५५

यत्क्रियायुक्त १ ४.६० ३ ३४२

यत्प्रकरण ५ १.६.१ ३३९, ३९ ४.३५९

यत्र (अ) १ ३.६७ ५ २९९, ३ २ १ २ ९४.

यथा (अ) १.१.५ १ ८, शि.२ ३ १०, ४ ९.

२५, १.१.१ २ ३८, ४.३८, ७ १.५६,

१२ ४.६९, २०.५ ७५, २३ ३.१०, ४४ २.

१०९, ५ १०२, ५६.१ १३३, १३ १३७,

७३ ४ १३९, २.४५ २.२१७, ३.११.२.

२७२, २ १ १८ २ ३८९, ३ १ २६.१.

३३, ९४.२ ७८, २.१२४.१ १२५, ३.

११९.१.१५५, १२३ १.१५६, ५ १ ५९

४ ३५५, ३ ७४ २.४२९, ६.१ १.१५

२३, २ ४ ६, ६६ ७ ४५, ६८ १.४६

२ ४६, ५ ४७, ६९.६ ४९, ८४ ४ ५७

५ ५७, ७ १ ८२.३.२७०, ९६ १ २७३

८ २७३, २ १ ३ २७३, ३.११९ ४.३२३

८४ २ ३ ४५३, ३ ६.४५५.

यथाकाम्य ८ १ ६६ १.३७९

यथाकालविधान ३ ४ १ १ १६८

यथागुणवचन २ २ २४ ८ ४२२

यथागृहीत ६ १ १३ ४.२५, ७.१.३३.१.२५२

यथाधिकार ४ २ ६६ २.२८५, ४.२० २

३३०.

यथार्थ १.१ ६७.१.४.१७४.

यथाविहित ३ ३ ११ १.११९

यथासंख्यवचन १ ३ १० १ २६७

यथास्व ३ ३.१३३.६ १६०

यथेष्ट २ १.१ २ ३६२

यथेष्टत्व १ १.७२.२ १८३.

यथोच्चारित २ ४ ११ १.४७५.

यद् (स ना) १.४ २३ १२.३२५, ३.१ ३१

१ १३/१३, २.१०२ ४ ११४, ५.१ ११९

६ ३६७, ६.१.१.१७.४, १५८.१५.१०१

३.५० १.१६२

यः १ १ ५१.२.१२६, ४.२.३४.२

२७६

ये ६ १ ६१ १ १७.

यम् ८ ४.१४.३ ४५७

येन २.२ ५.१.४०९, ५.३.७४ ३

४२९.

यस्मान् १४१३ ७३१७, ३१३३ =
६३, ७३४६ ७३६५ ६११६८ =
१०६६, ७११६७ ७३७५

यस्य ११४४ १४१०८, २४३४
७३५ ५२१५, ६४२४२३९ ४३५
३१३३, २२५२ ४०९९, ३९१ ४१७
३७२ ४५९, ३१३१ ६९, ४११६२
७३३३ ५१११९५ २६६६, २४८३०
३३३३ ४९१ ३३३३ ६१३७ ४३३३८५
२७९९, ७४९० ३३३३ ४१४८ १२३३७,
७२१५ १२३३३

येनाम् ४१९६ १२५३

यस्मिन् ११७२ २९१३३३, ६१
१५८४ १९९, ३११६ ११७२

यद् ८१५६ १३३३

यद् ३३१४७ ११६३

यद् ३३२११ १०९

यदा (म) ८११२ ११३३३.

यदा (अ) ३३१४७ ११६३

यदि (अ) ३३१५१ ११६३, ६१९३ १०
७५

यदि (म) ३३१४७ ११६३

यद्वच्छा १११३ २११६

यद्वग्रहण ११४३ १०३९१.

यद्योग ४३१२०२०३३८, ८१७१२०३३२

यद्विधि ११७२१६१३३३, ३११३० १
३५.

यन्प्रकरण ४२४२ १०३९

यन्प्रकरण ५२१२०१०३९९

यम् (धा)

ययम्यते ७४८५१०३३३

यरोनुनासिक ८४४५१०३३३

यलोप (पा. शा) ५११४५३३३३, ६४४९.
१०३१.

यलोप (पा. शा) ६४२२१११३३

यलोप (पा. शा) ११५८११५३३, ३१
२७४३३३

यलोप (पा. शा.) ६४२२१३१३१, १६.
१३३

यलोपप्रतिषेध ११५७ २७१३३

यलोपवचन ११५७ २८१५१, ४१७८१.
२३३३, ५२१२ १०३३३, २०३३३; ६४.
१७४६ २३५.

यव (सा) ४१४९ २०३३

यव (सा) ५२११६ १०३३३.

यवचन २४५४३४३३

यवन ४१४९ ३२३३

यवागूमहण ४२१३३२३३३

यविधान ४३४१ ३३३

यविष्ट ५४३६७४३३३.

यष्टि (यु. सा) ३२९११३३

यास्मिन्विधिस्तदादित्व ११२११३३३

याचि (पा. शा.) ७३५९१०३३३.

याच् (धा.)

याचिषामहे ६१८ ३१३.

याज्ञवल्क्यादि (ग.) ४२६६४२३३३, ३.
१०५१ ३३३.

याज्ञापः (पा. सू.) ११६७१११३३.

याज्ञविधान ७३११३३३३३.

यादिलोपनिपातन ६४१७४५२३५.

यावत् (अ) १२६४३१ २३३३, ३३३३.
१३३

यावत्° (अ) ३ ३४ १ १३३

यावतिथि १ ३ ११ ६ २७३

यासुद् (आग) १ १ ५ ५ ५५, ३ ४ १०३
१ ११५

यासुद्प्रतिषेध ७ ३ ८३ १ ३३५

यासुडादि ३ ४ १०२ १ ११५

°यिदीर्घ° ६ ४ १ १००१८०

यु° २ ४ ४९ ५०१६, ७ १ १ २३६, २२
०१०

युक्त २ ३ २ ४ ४५, ३ २ १३५ ६ १३१, ६
३ ४६ ३ १६१

युक्त° २ १ ३५ ५ ३८७

युक्तवत् १ २ ५१ १ २३७

युक्तस्वर ६ २ ५२ १० १३१

युक्तार्थसंप्रत्यय २० १ ३५ ७ ३८७

युक्ति° ६ ३ २१० १ १३६

°युगन्धर ४ २० १३० १ २३१

युगपत् (अ) १ १ शि १ १२ १८, ४४ १३
१०३, २ ६४ ४० २४३, ४१ २४३, ४८
२४३, ५६ २४६, ४ २ २ ३०४, ६ १
१५८ १ १८

युगपदधिकरणवचन २ २ २९ २ ४३१

युगपदधिकार ४ ३ ६६ १ ३११

युगपद्वचन २ २ २९ ६ ४३२

युगपद्वचन° १ १ ४४ १ १०३.

युगपद्वचनाभाव १ २ ६४ १ २३३

युच् (प्र) ३ ३ १३० १ १५७

युच्प्रकरण ३ ३ १०७ १ १५४

°युजि (पा श) ३ १ ८७ १ ५६१

युद् (आग) ४ १ १५५ १ २६३

का. वा. श. को. १०

°युद् (आग) ६ ४ २२ १ १ ११५

°युधि° (पा श) ३ ३ १३० १ १५७

°युध्यर्थ ३ ३ ५८ ४ १५०

युवतिग्रहणानर्थक्य ४ २ ३८ १ २७८

युवन १ ४ १ २६ ३०२, २ ४ ६२ ७ ४११, ४
१ ८९ ४ २४१, ९० ५ २४३, ९३ ५
२४८, १२ २५०, ७ १ १ १५ २३९

°युवन ६ ४ १६३ ३ २३३

युवन° १ २ ६८ १ २४६

युवप्रत्यय २ ४ ५८ १ ४८९

°युवप्रत्यय १ २ ५८ ५ २३०

युवसंज्ञा ४ १ १६३ ६ २६६

युवादि ६ १ १३ १ १ २३

युवादिप्रतिषेध ८ ४ ११ ३ ४५५

युष्मद् (स ना) १ ४ १०८ ४ ३५२

युष्मद्° (स ना) १ १ ६३ १ १६८, ३ १०.
२७ २७५, ४ १०८ १ ३५१, २ ३५२, ३
३५२, ६ ३५२, ४ ३ १ ३०२, ५ २
३९ १ ३७९, ७ १ २६ २ २५०, ८ १
२६ १ ३७३

°युष्मद्° (स ना.) १ १ ७२ २ ४ १८७, २
१ १ ५ ३६६, १ १ ३६७, ६ १ १६१ २
१०२, ४ १ १०० १८०, १३० ६ २४२, ७
२ ९८ १ ३६६, ८ १ १८ ५ ३७३, ७ २
३ ३८३

यूति ६ १ ७९ २ ५४.

यूनि लुक् (पा सू) ४ १ ९० १ २४५

येनविधिस्तदन्तत्वे १ १ २ १ ५ ७१.

येन विधिस्तदन्तस्य (पा. सू) १ १ ७२ १.
१८३

ये यजामहे (वि श) ८२ ८८ २.४१९
 ये यज्ञकर्मणि (पा सु) ८२.८८ १.४१९
 योग १.१ ४९ ३ ११८, ६७ २.१७२, ३.११.
 ६ २७३, २ १ १ १० ३६७, २.१२४ २
 १२६, ४.२ ३ १.२७२
 योगविभाग १.१.३.८ ३७, १८ १ ७२, ६१
 ३ ११९, ४.५९ १ ३३१, २.४.२ २.
 ४७३, ३ १ ४६ ४.५१, ६७.५.५१, २.
 ४.२ ९८, ४ २ ६.१७०, ४.३ १.१.३०२,
 ११६.३ ३१७, ५ ३ ५ १.४०३, ६.१ १
 ५ २. ३३.१.२९, ८९ २.६८, १०२.१.
 ७८, ४ ७९, १९५ ४ ११५, ३ १० ३
 ११५, ७ २ ६३ ३ २९९, ११५.२ ३१९,
 ३ ११६.२ ३३२, ११९ १ ३३२, ८.२.

२३.६.४०१, ३.५८.२.४३९, ५९
 ४३०, ४.३.५ ४५२.

योगव्यवसान २ ४ ८३.१.४१८

योगशेष १.१ ५२ ३.१३०

योगाभाव १.२ ५१.४ २३७.

योजन (प.) ५ १.७४ १.३५३

°योजनशत ५ १ ७४.१ ३५३

योनि° ६.३ १.७ १४२

°योनिस्वन्ध ४.२ १०४ १४ २९५, ६ ३ २:
 १ १४७

योपध° ४ २ १०४ २६ २९७

योपधप्रतिषेध ४.१.६३ १.२२६

यौधेयादि (ग) ४ १ १७७.२ २७३

र

र°

राजगवीक्षीर

र° ६.१ १३ १२ २२.
 र ३ ३ १०८ ५ १५३, ६ १.६८ ३ २६, ७ २.
 १००.२ ३०२
 र° ६ ४ ४७.२ २००, ८ ४ १ ५२.
 °र° ७ २ ८ १ २२३
 रक् (प्र) १ १ ४ ६.५२, ४ १ १ ३०.१ २५९
 रक्तादि ४ २ १ १.२३१
 °रक्षित २.१ ३६ २ ३२२
 रङ्गकु ४ २ १००.१.२१२
 °रजू (धा.) ३ १.९० १.३०
 रजक° (वि लो.) ६.४.२४.५.११५.
 °रजन° ६ ४ २४.५.११५
 रजस् ५.२ २९.१ ३७६
 °रजस् ६ ४.२४.५.११५
 रज (मत्या) ४ ३.१२० ९ ३३३
 रजि (पा श.) ६.४ २४ ३.११२
 °रणि (पा श) ३ ३.५८ ३ १५०
 रथ (गृहो) ४.३ १२०.७ ३१८, ५ १ ६.१
 ३३९
 रथ° (गृहो) १ १.७२.१६.१८६, ४.४.७६.
 १.३३३.
 °रथ (गृहो) १.३.१०.२५.२३१, ५ २ १०९
 ३ ३१७.
 रथकट्यादि (ग.) ७.३ ४४ ३.३२५
 °रथन्तर ८ २ ६८ १.५११
 रथाङ्ग (गृहो) ४.३ १२० ७.३१८.

रथिन् ८.२ १७ १ ३१८.
 रपर १.१ ५१ २ १३६, ५ १३६, ६ १ १९५.
 १ ११५
 रपरत्व १.१ ५१.३ १३६.
 रपरप्रतिषेध १ १ ५१.५ १३६
 रपरप्रसङ्ग १ १ ५० १३ १३६
 रपरवचन ७ १ ९६ २ २३५
 रप्रकरण ५ २ १०७ १.३६७
 रप्रतिषेध ७ १ ९६ १२ २३६, १५ २३६.
 °रभाव° ६.४ १५५ २ २३०
 रभावाप्रसिद्धि ७ २ २०.२ २८८.
 रम् (धा)
 रम्यते ७ ४ ८५ १ ३३८
 रम्° (आग) ६ १ १७.३ २६
 °रमि° (पा श) ६ ४ ५२ ५ २०३.
 रयि (पा. श) ६ १ ३७ ६ ३३.
 रवत्प्रतिषेध १ १.शि २ ५.३९.
 रविधान ४ १.७ २ २०३
 रत्न (मत्या) १ २ २६.१ २५२
 °रस् (प्र.) १ ३.१० ४.२६८, २ ४.८५.१.
 ५१६.
 रसवाचित्व ४.४ २४ १.३३७
 रसादि (ग) ५ २.९५.१ ३१८.
 रा (धा.)
 रीध्वम् ६.१ ४५ ६.३६
 राजगवीक्षीर २ १ १.५ ३६८.

राजघ (पा श) ३२५५ १ १०१
 राजदन्तादि (ग) २२३६ ३ ४५८
 राजाद्यर्थ ११६८ ३ १७७
 राजन् ४११ १३ ११५, १३७ १ २५१, १६८
 ३ २६९, ८२७० १ ४१२.
 राजन् ५१९ ३ ३८०
 °राजन् ६३७० १ १६१
 राजन्य ६४१६३ ३ २३३
 °राजन्य ८२८३ २ ४१६
 राजन्यादि (ग) ४२५२ ३ २८२
 राजविशिष्टा २११ १५ ३६८
 रात्रि (का प) ६३७२ १ १६८
 °रात्रि (का प) ८२६८ १ ४११
 रात्रिशेष ३२११० ३ ११६
 °रादि ६१३ १ १८
 °रादिप्रतिषेध ६१२ ६ ७
 रादेश ८२६९ १ ४१२
 राधू (या) ७४५४ १ ३५२
 राधादि (ग) ६४१२३ १ २३१
 रान्तप्रतिषेध ११५१ ७ १२७
 रायात्वप्रतिषेध ११५७ २६ १५०
 °रिक्त ६१२१५ १ ११८
 रिल (म) ५३३१ १ ४०९
 °रिविधि ११५१ ४ १३६
 °रिष्ठातिष्ठ (म) ५३३१ १ ४०९
 री ११५१ ४ १३६
 रीक् (आग) ७४९० १ ३५९.
 °रीत्व ६११२ १० १८
 °रीविधि १४२ १४ ३०८
 रु (आदे.) १११२ ४ ६१, ६१६८ ४
 ४३, ८२६ ३ ३११, ३३८ २ ४३२.

°रुचि (पा. श) ७३५९ १ ३३१
 °रुच्य ३१११४ १ ८६
 °रुजा ५२१२२ १ ३१९.
 रुजि (पा. श) १३१० १ २६३
 रुद्र (आग) ७१३६ २ १२, ६२४३
 °रुत्व ८२६ १५ ३१३
 रुदादिभ्यः सार्वधातुके (पा. सू) ११६७
 ७ १७३
 रुविधान ८२२३ ५ ४०५
 रुविधि २४५४ ६ ४८३, ८२६८ १ ४११,
 ३१२२ ४१६
 रुविधिप्रतिषेध ६११३५ १० ९४, ८२१६.
 १ ३१७
 रोहति (पा. श) ६३१०९ ६ १७५
 °रुहिप्रकृति ५११११ १ ३६३
 रूप ८२६८ १ ४११
 °रूप ५४३६ २ ४३५
 रूपग्रहण ६३५० १ १६२.
 रूप (म) ६३३५ ५ १५४
 रूपवतिदेश ७१९६ ४ २७५
 रूपसामान्य ११११ १६ ११.
 रूपस्थानिवद्भाव ११५९ ३ १५५
 रूपातिदेश ७१९६ ३ २७५, ४९३ ३ ३६०
 रूपाभेद ६४१२० ४ २१८
 रूपासिद्धि ७४८५ १ ३५८
 रूप्य (म) ४२१०४ १ ६ २१६
 °रूप्योत्तरपद ४११०४ २ २६३.
 रेग्रहण ६११७६ १ १०८
 रेफ ११११. ५ ४ ३७, ८२१९ १ ३५९
 °रेफ ४४१२८ २ ३३५.

रेभाव ६४ २२ ८ १८९

°रेवती° (ज्यो) ४ ३ ३४ १ ३०७

रोण्या अण् (पा स्) १ १ ७२ १४.१८५.

रोपध° १ ३ १० १७ २७०

°रोरवीत्यर्थ १ १ ५ २ ५३

°रोहिण १ २ ६४ १८.२३७

°रोहिणी (ज्यो) ४ ३ ३४ १ ३०७

°रोहित° १ २.६४ १८ २३७

°रौ° (प्र) १ ३ १० ४ २६८, २.४ ८५.१.
४१६

रौढ्यादि (ग) ४ १.७९ ४ २३३

र्वर्थ ३ २ ७१ ३ १०८

र्ववधारण १ १ ५१ ९ १२६

°हिल् ६ ३ ७५ ७ १५२

ल

ल

लाद्यर्थ

ल (पा श) ३२१२४ १ १३५
 'ल ८३२६ १ ४३८
 'ल' ८३२६ १ ४३८
 लकार १.१ ५.५ ५५, ३३ ३ २६९, २४ ८१
 ८ ४६५, ३२ १२४ ८ १३६
 लकारनिर्देश १ ३३.४ २६९
 लक्षण १ ४ ८४ १ ३३७, ३२.१२६ २ १३८
 लक्षण ३२ १२६ १ १३६, ६२ २ १३३
 'लक्षण १ १ म १४ १३.
 लक्षणादि २ ३ ८ १ ४३६
 लक्ष्य १.१ म १४ १३
 लग्नहण ३४ ६९ १ १३०.
 लघु (पा श) १ ४ १ २८ ३०२, ८२ ८६.
 १ ४३८
 लघुपूर्व ६ ४ ५६ ३ २०४.
 'लघुसंज्ञा १ ४ १ ७ २६९
 लघ्वक्षर २ २ ३४.५ ४३६.
 लक्ष (पा. श) ३.३ १३२ १ १५६, १३५
 १.१६१
 लङ्गि (पा. श.) ६ ४.२४ १.१६१
 लङ्गहण ३.४ ११०.४.१३७
 लङ्गतिदेश ३.४.८५.१.१३६.
 लच् (प्र) ५.२.९७ १ ३६५
 लट् (पा. श.) १.३ १० २३.२७१, २ ४ ४९
 ४.४६६, ३२.१२४ ३ १३५

लडादि १ ३ ६०.२ २६५
 लङ्गविधानानर्थक्य ३.३ १४२.१.१६५
 लङ्गविधि ३ ३ ४ १ १३६
 लङ्गविधिप्रसङ्ग ३ ३ १३५ ३ १६१
 लत्व ८ २ २१ १ ४००, ५५.१ ४०९.
 लत्व ८ २ ६ १५ ३६३, २२ १ ४००
 'लत्व १ १ ५१ ८ १३८, ५८ १० १३५
 लपर ८ ३ २६.१ ४३८
 लपि (पा. श.) ३ १ १२४.३.३६
 लप्रतिषेध २ ३ ६५ १.४६७
 लवण (खा.) ४ ४ २४ १ ३३०
 'लवण (खा) ७ १.५१ २.२५६
 लविधान १ ३ १२ २ २७५, ३ १ २२.५ ३०
 लनाविधानकानुमानम् १ १ ६७ ४ १७३, ६.
 १ १६१ ५ १०६
 'लाङ्गल (गृहो) ३ २.९ १ १६
 'लाङ्गलिन् ६ ४ १४४ १ २३६
 'लाङ्गमूल (प्राण्य) ६ ३.२१ ४ १३७
 लादेश १ ३ ६० ४.२६६, ४ २ २० ३०६, ९९
 १ ३६९, २ ३ ६९ १.४६९, ३ १ ९१.१.
 ७३, २ ७३, ९४ ६.७६६, ४ ७७ १.१६९,
 ४ १६२.
 'लादेश १ १.१.१४.११.३६.
 लादेशप्रतिषेधार्थ ३ ४ २ १.१६६.
 लाद्यर्थ २ ३ ५ १ ४३५.

लान्त ३ १८७ ६ ६३

लालसा ७ १ ५१ २ २५६

लि (पा शा) २ ४ ८१ १ ४६६.

लिङ् (पा शा) ३ ३ १३३ १ १५६, १५६ १
१६६, ६ १ १६१ ५ १०६, ४ १ ७ १७६,
७ ४ २४ १ ३३९

लिङ् (पा शा) १ ४ १ २५ ३०२, ३ १ ९०
२ ७०, ७ २ ४४ १ २६५

लिङ्गार्थत्व ३ ४ ८ १ १७१.

लिङ्गतिदेश १ ३ ६२ ४ २६३

लिङ्गुत्तम (पा शा) ३ १ ७ १ ११२.

लिङ्ग (पा शा) १ १ १ ७ ३१, २ ६८ २ २३९

लिङ्ग (पा शा) १ २ ६४ ४ २३२, ५ ३
२६५, २ ७२ १ २५१, २ २ २४ ७ ४३२,
३ ५२ २ ४६५, ४ १ ३ ६ ७००, ९ २ १
२३५, २ ३ ३ २७२, ३ १ २७ ३ ३३०,
५ २ ९४ ५ ३१२, ३ ६६ १ ४१६, ६ ७
१ ४१९, ३ ४१५, ७ ४ १ ४३२

°लिङ्ग (पा शा) २ ३ ४६ १ ४६३

लिङ्गप्रतिषेध १ ३ ६२ ५ २६५

लिङ्गबाधन ५ ४ ३० १ ४३३

लिङ्गलुक् (पा शा) ४ १ ३६ २ २१५, ४ ५२१

लिङ्गविशिष्ट ४ १ १ ४ १६२, ५ २ ५२ १ ३६५

लिङ्गविशिष्टग्रहण ६ १ ८५ ९ ६३, ८ ४ ११
२ ४५६

लिङ्गसंनियोग ४ १ ३६ २ २१५

लिङ्गसिध्यर्थ ५ ३ ९८ १ ४३६

लिङ्गाधिकार ४ १ २५ १ २११

लिङ्गानुपपत्ति ४ १ ३२ १ १९९

लिङ्गान्यत्व ४ १ ९२ ६ २३६.

लिङ्गाभाव १ २ ४७ ३ २३३, २ ४ ८२ १
४६८, ७ १ ३३ ५ २५३

लिङ्गग्रहण ३ ४ १०२ ५ १६६

लिङ्गविधान ३ ३ १४७ १ १६२

लिङ्गविशिष्टप्रतिषेधार्थ ७ १ १ १२ २३६

लिङ्गविशिष्टग्रहण ७ १ १ १३ २३६

लिङ् (पा शा) १ २ ५ १ १६४, ३ २ १०८
१ ११५, १ १५ १ १२०, ६ १ १ १८ ५,
८ १ १२, ३० १ २६, ४ १ २० १ २७७,
७ २ १० ३ २६३, ४ १० २ ३३७, ८ ३
७९ २ ४३३, १ १८ १ ४५१

°लिङ् (पा शा) १ ४ १ २५ ३०२, ३ १ ९०
२ ७०, ३ १ ३२ १ १५६

लिङ्गिगुण (पा शा) ६ १ १३५ १ १३

लिङ्गपरार्थ ३ १ ४० ६ ४६

लिङ्गग्रहण २ ३ ६९ १ ४६९

लिङ्गनिमित्तत्व ३ १ ३६ १ ४६९

लित् (पा शा) ४ १ ४९ ५ २३३.

लिङ्गानुदान्त्य ६ १ २२३ ३ १३०

लिपि ४ १ ४९ ५ २३३

लिप्सा १ ३ २५ २ २६५

लिम्पि ३ १ १३८ १ १३

लिलोप (पा शा) १ १ ६३ १० १६६

°ली ६ १ ५० २ ३३

लीयति ६ १ ४८ १ ३३

लुक् (पा. शा) १ १ ११ ४ ६७, २ ३ ६ ६२,
६ १ २ १५९, ६ २ २ १६३, ६ १ ६२, २.
४ ५८ १ ४६९, ६ २ १ ४३०, ४ १ ८८
१ २३९, ८ ९ १ २४०, १ २८ २ २५३,
५ १ २८ १ ३३७, १ ११ ३ ३६२, २ ६०
१ ३६६, ७ ७ २ ३६८, ७ ९ २ ३६३,

१४३ ३१४ ६१६९५ ४१, ६ ४१,
३९ ४ १४४, ४ १०४ १ २११, ७ १
२३ १ ४१६, ८ २६९ ३ ४१२
लुक् (पा. श.) ११४१ १ १००, ४ २ २५
३११, ४ ४ १२८ २ ३३५, ५ १ ५५ १
३५३, ६ ३ १४ ० १४६
लुक् (पा. श.) ११६३ ३ १६५, ६ १ ४५
६ ३३, ६९ ६ ४१
लुक् (पा. श.) ११५८ २ १५३, ४ १
१ ५ १६२, ७ १ २३ २ २४९
लुक्प्रकरण ४ ३ ३४ १ ३०७
लुक्प्रतिषेध २ ४ ७० २ ४११, ४ १ १४७ २
२३
लुक्प्रसङ्ग ५ १ ५८ ५ ३५३
लुगर्थ १ २ ४१ २ २१३, ४ १ १ २ ११०, १४७
२ २६३
लुगादेशापवाद २ ४ ८१ ५ ४१७
लुग्वचन १ १ ५७ २ २ १५०, २ १ ५१ ५
३१३, ४ ६२ २ ४१०, ३ ४१६, ४ ४१०,
५ ४११, ३ १ ७ १० १४, ४ १ ९० २
२४२, १७५ १ २७०, १७७ १ २७०, ३
३४ ४ ३०८, ६ ६ ५ ३१२, १ ५५ ५
३२५, १ ६ ३ २ ३२७, ५ १ २ ७ ३३६,
२ १२ १ ३७४, ७ ३ ३७ २ ३२३
लुग्वचनानर्थक्य २ ४ ८२ १ ४१८, ४ ३
१६३ १ ३३७, ४ २४ १ ३३०
लुङ् (पा. श.) ११२६ ६ १६३, ३ २ १०८
२ ११५, ११० ३ ११५
लुङ् (पा. श.) २ ४ ८१ १ ४१६, ३ २
११० १ ११५, ३ १ ३५ ४ १६१
लुङादि ६ ४ १ ९ १६०.

लुङ् (पा. श.) २ ४ ८५ १ ४१६, ३ ३ ४ १
१ १३३, ८ १ १८ १ ३७३
लुङ् (पा. श.) ३ ३ १३५ १ १६१
लुप् (पा. श.) १ २ ५१ १ २२७, २ २२७, ५
२२८, ४ २ ५२ १ २६२, ३ ८७ १ ३१३
५ ३ ९८ १ ४१६.
लुप् (पा. श.) १ ४ ३ ३ ३१४
लुप्तनकारत्व ७ १ ५९ २ २६१
लुप्ताख्यात २ १ १ २ ३ ३७१.
लुप्प्रकरण ४ ३ १६६ १ ३२७
लुप्प्रियविवक्षा ४ २ ५२ ५ २६२
लुप्त १ १ ६१ १ १५९, ६ २ ८ १६२, ६ ३ १
१६५, १ ३ १६९
लुप्तसज्ञ १ १ ६२ ५ १६२
लु (धा.) ३ १ १४९ १ ९३
लुग्वग्रहण ६ ३ ५० १ १६२.
लुङ् (पा. श.) ७ १ ६ ३ २४३
लोक १ १ १ २ ३६, २ ३ ३ ११, ४ ४ ५ ११२
२ ४५ २ २१७, ३ १ २ २ २७२, ६ १ १
१५ ३, ८ ३ ५ १६५, ८ ४ ४ ५७, ३ ७०
४ १६७
लोकतः (अ.) १ १ ५ १ ६
लोकवत् ६ १ २ ९ ३०
लोकविदित्व १ ४ ११० ८ ३५८
लोकविज्ञात ३ २ १११ २ ११९, ८ १ १५ १
३७२.
लोकविज्ञान १ १ २१ ५ ७७, ६ ५ ८ १ ७३, ३
४ २१ ३ १७३, ६ २ ३६ २ १२५, ३
६१ २ १६४, ७ १ ३३ ३ २५३, २ ११५
२ ३१५.

°लोह (पा. श.) २४.८१ १.४१६
 लोडादेश १.१ ५६ २५ ११०
 लोडविधान ३ १ २२.४ ३३
 लोणमध्यमपुरुषैकवचन ३.४ २.५ १७०
 लोण (पा. श.) १ १ २६ ३.८१, ६२ ३ १६१,
 ६५.५ १७०, ३९ १ २६१, ८ २६१, ४.
 २.१८ ३०९, २४ ६२ ७ ४११, ८१ १.
 ४१६, ८५ ५.५०३, ७ ५०३, ३ २४८
 २.१०३, ४ १.८९ ४ २४१, ५ १ २८२
 ३३३, ३ ८३ ३ ४३०, ६ १ २ १० ३,
 ६६ १.३३, ६७ १.४५, १४४ १ ९५, ४
 ५२.३ २०३, ११४.१ २१७, १४८ २
 २३७, ७४ ६० २ ३५३, ८ २ १.
 ३६७, २३ १.४०१, ३ ३६ १ ४३१
 लोण° (पा. श.) १ १ ५७ २० १३१, ६ १
 ६९ ६.४१, १९० १ ११३.
 °लोण (पा. श.) १ ४ २ १२ ३०७
 °लोण (पा. श.) १ ४ २ २५.३११
 लोपनिमित्तत्व ४.१ ७८ ४ २३०.
 लोपप्रतिषेधार्थ ७.४ ६१ ३ ३५१.
 लोपप्रसङ्ग ७ ४ ९३ २.३६०.
 लोपबलीयस्त्व ७.२.३ ५.२६०.
 लोपवचन ५ ३.८३ ३.४३५, ७ ४ ६० २
 ३५३, ८.३.२० १.४३७

लोपसंज्ञा १.१ ६०.१ १५८
 लोपसंज्ञित्व १ १ ६० ४ १५८, ६२ ४ १६२
 लोपाजादेश १ १ ५८ १.१५८
 लोपार्थ ३ १ ३ ८ २८, ६ ४ १७१.१ २३३, ७
 १ २७ २.२५८
 लोपिन् २.४.६२ ६ ४११, ४ १.८९ ३ २४१.
 लोमन् ४.१ ८५ ८ २३७
 लोहित ५.४ ३० १ ४३३.
 लोहित° ३.१ १३ १.३३
 लोहितादि (ग) ४ १ १८ १ २५०.
 लौकिक ४.१ ९६ १ २५३
 लौकिक° १ १ ५१ ८, शि २ ३.३५, १ १ १ ४.
 ३८, ५६ १३.१३७, ६ १ ८४ ५ ५७
 ल्यप् (प्र) ६ ४ ३७ १ ११६, ५६.३ २०४.
 ल्यपि लघुपूर्वस्य (पा. सू.) ६ ४.५६ १
 २०३.
 ल्यवादेश ७.१.३७.१ २५५
 ल्यवभाव ६ ४ १३० ५ २३२.
 ल्यवलोप २ ३ २८.१.४५५
 ल्युडर्थ १.१ ५१ २ ११, ६ ४.२२ १३
 ल्युद् (आग.) ३.३.४४.३ १३१
 ल्युद्° (आग.) ३.२ ५६.१.१०५
 °ल्युद्° (आग.) ३.१.९४.७ १०.
 त्वादि ८.२.४४.१.४०७

व

व०

वचनानर्थक्य

व० व.१.६६ १ २३.

°व० व.१ १३ १२ २२

व (म) ५२.९३ ३ ३१६, व १ ६७.३.१८

व० ७२ ८ १ २८३.

°व० ८३ २६ १ २१८

वकारप्रतिषेध व ४ ६६ १ २०३

वक्तृ १ १ ७० ५ १८३

वचन १ १ ३ १७ १०, २९ २ ९२, ४६ ३

११४, ५९ ८ १५६, ६७ २.१७२, ७१

२.१८२, २ ३९ ३ २१३, ४१ ३ २१३,

४.२१३, ४३ २ २१४, ५.२१५, ५२ १

२२२, ४.२२१, ३ ११.६.२७२, २९ ३.

२२२, ६७ २.२११, ८८ २ २१५, ४ १.

१.२१६, २ ६ ३०५, २१ १ ३२२, २३

१५.३२१, २७.१ ३२८, ६० ३ ३४२,

८०.४.३२५, ८४ २ ३४७, ९९ २.३४१,

२.१.१.१८.३६१, ३६.२ ३८२, ५१ ४.

३१४, ३.२०.१.४५३, ४.८५ २ ४११,

३.१ ८७.१२.६६, १३१ १ २१, २.१२४.

५.१२६, १२७.१.१२१, ३.१२ १.१२२,

१६३ १.१६७, २.१६७, ४ ३७.१.

१७६, ४.१.३६.१.२१५, २.२१५, ३

२१५, १४७.६ २६१, ३ २५ १ ३०७,

१४३.१.३२४, ५.१ २.६.३३८, १९ २.

३४६, ५८.४.३५३, ५ ३५३, २.४८ २

३२२, ५९.३.३२६, ३.१९.१.४०६, ८४.

५ ४२६, व.४ ५६ ३.२०४, १३५ १

२२५, १४८ ४.२२३, १७१ १.२३३, ७

३५४ ५ ३३०, ८.१.१७ ४.३७१, ७२

३ ३८३, २ ७ ३ ३१५, ८६ २.४१८, ३

४१६, ४ ४१६, ९२ २ ४२०, ३.१०५

१ ४२६, ४ १४ ३ ४५३

°वचन (पा श) १ २ ७२ १.२५१, ४ १

९२ १ २४५

वचनप्रसङ्ग २ २ २९ १६ ४३४.

वचनप्रामाण्य १ १ ९ ३ ६२, ६१ ८ १६०,

६८.३ १७६, २४१ ३ २१३, ४ १ १४

३००, ६०.६ ३२२, २ १.१.२२.३७१,

३५ ३.३८७, ३ १ १२ ४.२२, ६ १

१०८ ४ २२, ७ ३ ४४ ३.३२४, ५४ ४.

३३०, ८ २.१.२ ३८५, ४.१४.२ ४५७

°वचनभाव ४.१ ३६ २००

°वचनमात्र २.३ ४६ १.४६३

वचनलोप १.२ ६४.१०.२३५.

°वचनसिद्धि १ २ ६४.४६ २४२, ५३ २१५,

५ २ ९४ ५ ३१२.

वचनातिदेश १.१ ५६.१९ २३८.

वचनानर्थक्य १ ४.८४.१.३२७, ३ ३ १३६.

२.१६१, ४.८ १ १७१, ४.१ ७९ २.

२३३, २.१२४.२.२११, ६.३.७९.१.

१७०, ४ १५४ १.२२१, ७.२.३.४.२६०.

वचनानुपपत्ति १.१ ४४.१०.१०३, २.२.२९
१.४३२

°वचनानुपपत्ति २.३.५२ २.४६५, ४.२.३
३.२.७२, ५.३.६७ १.८१९, २.४१९, ७४
१.४२२.

वचनाप्रसिद्धि ८.१ ४ ६ ३६५

°वचनाभाव ५.३.६६ १.४१२

वचनार्थ १.१ १२ २.६६, २.२.२४.१८ ४२२,
३.२.८७.२ ११३

वचनाश्रया १.४ २३.१५ ३२५

वचनोत्पत्ति २.४.१ १.४७२.

°वचि° (पा श) १.२ १.८.११२, २.८.१
२.५, ३.२.१७८.२.१३६

वचि° (पा श) ३.१.८६ १.६५.

वचोशब्दसंज्ञाभाव ७.३.६६ १.३३२

वटक ५.२.८२ १.३३२

°वडवा (प.) २.४ १२ ३.४६५, २.६ ३.४६८

वतण्ड्यादि (ग.) ६.३.३४ १.१५९

वति (प्र.) ४.१ ८७ २.२३६, ५.१ २० २
३.६६, १.१८ १.३६५

°वतु (प्र) ५.२ ५० १.३३५, ६.३.८९ १
१.३९१

वतुप्रकरण ५.२ ३९ १.३३९

वत्यर्थ ४.१.८७ १.२३६

वत्वन्त ५.२.३७ १.३३५

वत्वप्रतिषेध ८.२.१६ २.३६७

°वत्स (प) ३.२.२४ १.१०१

°वत्सतर° (प) ६.१ ८९ ७.६९

वत्सादि (अ) ५.३.९१ १.४२७

वद् (धा) ३.१ १०६ १.६३, २.७८ २.१०९

°वदि (पा श.) ६.१.१२ ६.१७,

वद्वचन ६.१ १२९ १.२०.

वद्विधि १.४.६० ६.३२३

वध ३.१.९७ २.६६, ७.२ १० २.२८४.

वध ५.१ १० २.३२१

°वध° १.१ ५६ ७.१३५.

°वधक° २.४ ५४ १.२.४८८

वाधि (पा श) २.४ ४२ ४३.४६५

वाधिभाव ६.४ ६२ २.२०६

वध्यादेश १.१ ५६ २.२ १.३६

वन् (प्र) ४.१ ७.१.२०२, ८.३ १.४२४

वन ६.२ ३३ १.१२३, २.१२५

°वनस्पति° २.४ १२ १.४७५

°वनिप् (प्र) ५.२ १०९ २.३६७

°वान्दि° (पा श) ३.३.१०७.१ १.५५४.

वपादि ३.३ १०८ ७.१५५

वप्रकरण ५.२ १०९ १.३६७

वप्रत्यय ६.२ ५२ १.१२३

वायिग्रहण ६.१ १६ १.२३

°वरुड° (वि लो) ५.४ ३६ १.४३५

वरुण (दे.) ६.३ ४२ १.१५८

वरुणादि ५.३ ८४ १.४२६

वरेयलोप° १.१ ५८ ९.१५५

वर्गान्त ४.२ १०४ १.१.२९५

वर्जन २.४ ५४ १.४६७, ८.१ ५.२ ३६७

वर्ण (पा श) १.१ शि ५.९ ३०, १.३.३१,

७० ५.१.६३, २.४५ १.० २.२०, ४.१.०९

१.० ३.५६, १.१.०.६ ३.५७, ७.३.५८, २

१.६९ १.४०२, ३.३.१०८ ३.१.५२, ४

१.३९ ३.२.१६

°वर्ण° (पा श) ३.३.२१ २.१.२३, ४.१ ३

९.२.०१

वर्णका (गृहो.) ७.३४५.७ ३२५.
 वर्णकालभूयस्त्व १.४ १०९.३. ३५३
 वर्णग्रहण १ १ शि ४ ६ २३, ७२ २७.१८८,
 २ १ ६९ १ ४०२, २ ४०३, ३ ४ ७७ २.
 १८१, ६०१ १३ २ २०, ४.४९ १.२०१,
 ७ ३ ४४ २.३१४, ५०.१.३३८
 °वर्णग्रहणवर्जम् (अ) १ १ ७२.४ १८३
 वर्णपाठ १ १ ६९ ४ १७३
 वर्णलोप ६ १ ६६ ७ ३३.
 वर्णविकार ६ १.१०८ १० ८५
 वर्णविचाल १ १ ३९ १० ९१
 वर्णविधि १ १ ४५ १ १११, ४ २ २०.३०९,
 ३ ४ ७७ ४ १८२
 वर्णव्यत्यय १ १ शि ५ १० ३०
 वर्णव्यत्यय° १ १ शि ५.१५ ३१.
 वर्णसंज्ञा १ १ ४५ २ १११.
 वर्णानुपलब्धि १ १. शि ५ ११.३३.
 °वर्णानुपूर्विन्° ५.२ ५९ ४.३६६.
 °वर्णानुपूर्वाज्ञानार्थ ४ १ ३ ९ २०१.
 वर्णाश्रय १ १ ३९ १०.९१, २ १.१ १६.३६९.
 वर्णाश्रयत्व ८ ३ ६५ २ ४२२.
 वर्णाश्रयविधि ६ १ ८५ २४.६१
 वर्णकदेश १ १. शि ४ ६ २३
 वर्तका (पक्षिन्.) ७.३४५.८. ३२६
 वर्तमान (पा श) २ ३ ६७ १.४६८
 वर्तमानकालोपादान ३ १.१३३.३ ९१.
 वर्तमानवद्वचन ३.३ १३१ १.१५८
 वर्तमानसामीप्य ३.३ १३१ १.१५८
 वर्षा (का. प.) ६ ३ १ ६ १३२
 वर्षाभू° (प्रा.) ६ ४.८४.१ २१०.
 वलच्प्रकरण ५.२ ११२.१.३३३.

वलभाव ६ ३ १०९ २.१७८
 वलादि १ १.२१.८ ७८
 °वलोप १ १ ४.१ ५५
 वलोपाप्रासिद्धि ६ १.६६ २ ४४
 वशि (पा श) ६ १ २०.१.३३.
 वशि° (पा श.) ३ ३ ५८ ३.१५०.
 °वसन (गृहो.) ६ १ ८९.७ ६९.
 वसव्य ४ ४ १४० २ ३३५, ३.३३५, ५ ४.३०
 ३ ४३४.
 वासि (पा श.) १.४ ४८.१.३३२, ३.१.९६.
 २ ८१, २.११०.३ ११५.
 वसु (प्र) ३.१ ८३.६.६३, ६ १ १२ १ १६,
 १३ १०.२२, ७ १.३६ १ २५४.
 °वसु (प्र) ८ ३ १.१.४३४
 वसुसंप्रसारण (पा श) ६ ४ २२ ९.१११.
 वसुभंप्रसारण° (पा. श) ६ ४.२२.१६.
 ११३.
 वस्ने ५ १ १९ २ ३३६
 वस्वर्थ ७ ३ ८५.९ ३३६.
 वस्वादि ६ १ ६८.२ ३६, ८ २.६ ८.३१३
 वस्वादेश १ १ ५६.२८ १३०
 वस्वेकाजाह्नसांवचन ७ २ ६७ १.३३०
 °वह (धा) १ ३ १० ९ २६१
 वहत्याभिधान ४ ४ ७६.१ ३३३
 वहि (पा श) १ ४ ५२.६ ३३०, ४ ३.१२०.
 ८ ३३८
 °वहि (पा श) १.३.१५ २.२७९, ४ ५२.५.
 ३३७, ३ २ १.३ ९४
 वहीनर (मा वि.) ७ ३.१ ६.३१७.
 वह्यर्थ ३ १ ३१.२.९३.,

वा (अ) १.१ शि.१.१६.११, १.७ उ१, ४ ७
 ५२, ७ ५२, ८ ५१, ९.४.६२, १०.४.
 ६२, ११ उ१, १२ उ ६६, ६ ६१, ८ ७०,
 १८ उ ६२, २० ४ ७५, ५ ७५, १ ७६, २४
 उ१, ३६ उ १३, ३८ ५ १५, ३९ २.१६,
 उ १७, ४४ ५.१०६, १ १०३, ११ १०५,
 ४६ ४.१११, ४७ ७.११६, ४९.४ १११,
 ५० ५.१२२, १३.१२३, १५ १२४, १६.
 १२५, ५६ ६.१३५, १०.१३७, १६.
 १३८, ३१ १३१, ५७ ६ १६७, १०
 १३८, ६१ ५ १६०, ८ १६१, ६२ ४
 १६२, ७ १६२, ८ १६२, ६५ ७ १७१,
 ६७ १४.१७४, ६८ उ १७६, ७१ उ.
 १८२, ७२.७.१८२, ७३.५ १८२, ७.
 १९०, २५ उ १९१, २२ १ २०१, २.
 २०१, ३७ १ २११, ४३ उ.२११, ७
 २११, ४४.२.२१६, ४५ उ २१६, ४७.
 उ २२३, ४८ ७.२२५, ५१ उ.२२७, ५८.
 ६.२३०, ६४ १४ २३६, १९ २३७, ३५.
 २३८, ५४.२३६, ३६ ५.२३७, ९ उ
 २६५, ५.२६५, १५ २६६, १०.२२.
 २७०, २३ २७१, ११ उ २७२, १४ उ
 २७८, २५ उ २८१, २९ उ.२८२, ५८.२.
 २८१, ६७ ४.२८१, १ २८२, ७९ उ.
 २८२, ४.२८२, ४१ उ २८३, २५
 उ३५, ११.३०७, १३ ४ ३१६, २३.५.
 उ३४, १५.३२६, २४ उ ३२७, ४९ उ
 उ३३, ५४ उ.३३१, ५५ उ उ३५, ७४.
 ४ उ३५, १०१ उ.३५०, १०८.६.३५२,
 १०९.५ उ५५, १०.३५६, ११०.६ उ५७.
 ७.३५८.

२११ उ.३६६, ८ उ६७, १९.
 उ६८, २२.३७१, २४.३७१, ३० उ७३,
 उ२ उ७३, २२.३७५, १० उ७६, ३६.
 उ७६, ३६ ६ उ७८, ५१ ५ उ७९, ५५.
 उ७८, ५७ उ७९, २५ ४.४०, १९.
 उ७९, ४.४०, २४ उ ४०१, ५.४०१,
 १.४०३, १४.४०४, १६.४०५, २२.
 ४०६, २५.२ ४०७, ५ ४०८, ६ ४०९,
 २८.२.४०९, उ.४०९, २७ २.४०९, ४.
 ४१०, ५ ४१०, ३०.२ ४१५, ३५.२
 ४१७, ३६ २.४१८, ३९ उ ४१९, ८.२.
 ४१९, २९.२.४१९, ३५.२ ४१९, ४६.
 उ ४२२, ४ ४२२, ५० उ.४२३, ४१ ५
 ४२३, ७ ४२३, २६ ५.४२३, ३ उ ४२०,
 ३७ ५ ४२३, ४९.२ ४२६, ५४ उ.४२७,
 ६२ उ.४२७, ६४ १ ४२७, ७९.२ ४२७,
 ८१.४.४२७, १३.४२७, ८३.६.४२९,
 ८५.८.५२९, १ ५३१,
 ३.११ उ३३, ८ उ३, २ उ३, ४.
 ३, ३ उ३, ५ उ३, ६.३, ८.३, ९.
 १, १०.१०, ६.२.११, ७.५ ११, ७
 ११, १०.११, ११ ११, १३.११, १४.
 ११, १५ ११, ११.१२, उ ११, २२.
 ५.३०, २६.१२.३३, ३० उ.४१, ३१.४.
 ४१, ३६ ५ ४१, ४० ६.४१, ७ ४१, ८.
 ४१, ४४ ५ ४१, ६.५२, ७ ५२, ४५ उ
 ४१, ४५ उ३, ४८ उ.५१, ७८.२.६१, ८३.
 ७ ६१, ८७ १२ ६१, ९६ उ.६१, ९७.२.
 ६१, उ ६१, १३३ उ ६१, ४ ६१, १३५.
 उ.६१, २ १.६१, १५.५.१००, ३८.३.
 १०३, ४९ उ.१०३, ८४.३.१११, १०२.

२५३, ५ २५३, ३७६ २५३, ७ २५५,
 ५८४ २६३, ७४५ २६३, ८२ २२७०,
 ३ २७०, ८४ २ २७१, ९६ १२ २७६,
 ९८ १ २७६, २१ ३ २७८, ३२ २७९,
 ७०० १ ३०९, ८४ ३ ३०९, ९९ ५ ३०८,
 १००२ ३०९, १०७ १ ३१२, ११४ २
 ३१३, ११७ ३ ३१५, ३१२ ३१६, ४.
 ३१६, ४५ १० ३२६, ८५ ४ ३३६, ८
 ३३६, ११९४ ३३२, ६ ३४३, ७ ३४३,
 ४ १०३ ३३८, ३५ २ ३५०, ६० ४ ३५३,
 ८२ २ ३५७, ८३ ४ ३५९, ९३ ४ ३६०,
 ८ ११ ४ ३६२, ४ २ ३६५, ४ ३६५,
 ८ ३६६, ९ २ ३६७, १२० १२ ३७०, १५
 ३ ३७१, १७५ ३७२, ६ ३७२, १८ ४.
 ३७३, २७ ३ ३७४, ६६ १ ३७९, २८
 २ ३८५, ४२ ३ ३८६, २३ २ ४०१, ३.
 ४०१, ४२ ५ ४०७, ८२ ४ ४०६, ८३
 २ ४०६, ८६ २ ४०८, ३ १५ २ ४०६,
 १३ ४ ४०६, २६ १ ४०८, ३६ १ ४०९,
 ४१ ३ ४०९, ५९ ७ ४०९, ६५ २ ४१२,
 ४ ४१३, ६ ४१३, ४ २ ४१३, ३६
 ४५५, १६ २ ४५९, ३० ३ ४६१, ४८
 २ ४६१, ६८ ४ ४६७

वाक्य २११ ३६७

°वाक्यनिवृत्त्यर्थ ८११ ५ ३६२

वाक्यपरिसमाप्ति १११ १२ ४१

वाक्यप्रतिषेध १२ ४५ ३ २१७.

वाक्यसंज्ञा ११४ ५ १०११.

वाक्यादि १२ ३७ ३ २१०.

वाक्याधिकार ८२ ८२० १ ४१५.

वाक्यापकर्ष ३४ १०२ २ १८६.

वाक्यापरिसमाप्ति १११० ४ ६२.

वाक्यार्थ ५ २ ८४ १ ३३९

वाक्यार्थत्व २ ३ ४६ २ ४३२.

वाच् ६ ३१०९ २ १७४

वाच् ४ १ ८५ १ २३६, ६ ३ २१० १ १३६

वाचिकादि ५ ३ ८४ ३ ४२६

वाज ६ ४ २२ १ १ ११०.

वाजप्यायन १ २ ६४ ३ ५ २ ४२

वात ५ २ १२२ १ ४००.

वात ३ २ २८ १ १ १०२, ५ १ ३८ १ ३५१.

वाक् ६ ३ १०९ २ १७४

°वादिपाठ १ ३ १ १२ २५९

वान्तादेश ६ १ ७९ १ ५४

वाप्रकरण १११ ३६ ३ १३, ८ ४ १० १ ४५६

वाप्रसङ्ग ३ १ ९४ २ ७८, ७ २ ४४ ४ २१५.

वाभिन्नाग्रिन्व २ २ २५ ४ ४३८

वामरथ ४ १ १५१ १ २६२

वायु (दे) ६ ३ २६ १ १ ४०८

वायु (दे) ३ ३ २१ २ १ ४०८

वारणार्थ १ ४ २७ १ ३२८

वारि ५ १ ७७ १ ३१८

वावचन १ ३ ७९ ३ २१२, ४ ५३ १ ३ ३३९,

२ १ १८ १ ३ ३१९, २४ ५ ३ ३३९, ३ ६९ ६.

४००, ३ १ २ ७ ५, ८ ५, २७ १ ३ ७,

९४ १ ७ ८, ३ ७ ८, ८ ३ ०, २ १ ० ७ १ ०.

१ १ १, १ २ ६ ५ १ २ ८, १ २ ७ २ १ २ ८, ७.

१ ३ ७, ३ १ ० ० १ १ ५ ३, ४ १ ७ ३ २ ० ३,

८ २ ३ २ ३ ३, ८ ३ ४ २ ३ ६, २ १ ३ ० १ ०.

२ २ १, ५ १ ९ २ ३ ३ ०, १ ० १ ३ ३ १,

१ १ ९ २ ३ ३ ५, १ २ २ १ ३ ७, २ १ २ ३.

३७२, ६१८१.१२, २१२, १८८.१.
 ११३, ३८२११७०, ७.२२८१२१०,
 ४४.१२१५, ३२१५, ३१०९१३५,
 ८१५२३६७, २१०३१.४३०
 वावचनार्थ ६३१०.१.१३१
 वावचनानर्थक्य २.११२३६४, ३१.७
 ११३, ७१.९६१२३५.
 वावशतीः (वै श) ७३.८७१.३३३.
 °वावाहि° ३२१७१.४.१३५
 वाविधान २३१६.१.४५०, ३१३१.२३०.
 वासरूपनिवृत्त्यर्थ ३२६९.११०८
 वाह ऊङ्गवचनानर्थक्य ६.४१३२१.२२२.
 वाह्य ४३१२०.६३१३.
 वि ६१६७.१.४५, ७३.८५७.३३६
 विंशति ११५७.१४.१३१, ५२.४६.३३३१
 विंशत्यादि २.२२९.१६.४३१, ५.१.५९.१.
 ३५५.
 विकरण (पा. श) ६११८६.८११३.
 विकरणाभाव ३१.६७२.५७
 विकरणार्थ ३१.६७२.५७.
 विकार ४३४२.१.३०१, १५५२३३५, ५.
 २.२३.१.३३५, ६.४१४४३.२२६.
 विकार° ४.३१३५१३३३, १५५१३३३५,
 ३.३३५.
 °विकार १.१.शि.५.१५.३१.
 विकारनिर्देश १.२२७.३.२०२.
 विकारवचनानर्थक्य २.४.३२.५.४३१
 °विकारषष्ठी (पा. श.) २.२.२४.१३.४३३.
 विकारागम ३.१.२२.३.
 विकारार्थ ५.१.७६.२.३५७.
 विकिर (पक्षिन्) ६.१.१५०.१.१६

विकृत २.३.२०.१.४५३
 विकृताक्ष ६३३२.१.३२
 विकृति २१३६३३३३
 विकृतोपसंख्यान ८४.१५.१.४५८.
 °विक्रियमाण ३.२.१.१.५.
 विगृहीत ४२९३.१.२११.
 विग्रह (पा. श.) १२६४.५.२१५, २.२.२९
 ६.४३२, ३.१.२२.६.३३.
 °विग्रह (पा. श.) १२६४.५.२१५
 विग्रहदर्शन ५१७६१.३५७
 विग्रहाभाव ५.४७१.४३१.
 °विचक्षण° २.४.५४१.२.४८८
 विज्ञात १.१.५२.१.१३३.
 विद् (धा.) १.३.१०.२३२७१
 विदारण ३३१०४.१.१५३
 विदि (पा. श) १.३.२९.१.२३३, ३१३८
 १.१३६, ८३.६.३३३, ७.१३६.१.२५४, २.
 १५१२३५.
 विदि° (पा. श.) ६.१.१६१.५.११३
 °विदि (पा. श) ३.१.८६.१.६५, ३.१.०७
 ११५४
 विदितत्व ११४४.१९११५.
 °विद्यति (पा. श) १.३.१.५.२५५
 विद्यमानत्व ३.३.१३३.५.१६०.
 °विद्यमानपूर्व ४.१.५५.४.२३४.
 विद्या° ४.२.१०४.१.२.१५, ६.३.२३.१.१.४.
 °विद्वस् १.३.१०.१६.२७०.
 विधु (धा.)
 विध्यति १.४.१.३०.१११२, ४.४
 ८३.१.३३३,

विधान १.१३ २ ४२, ६२.३ १३९, २ २८ ३
 २०६, ३.५८.२.२३९, ७९ १ २३९, २
 २ २५ ५ ४३३, २८ २ ४३३, २७ ४
 ४३०, ३ १.९ ४३३, १३ ४३३, ४.३५
 १.४३३, ३ २ ११० २ १३८, ३ १०
 १ १३९, १३ २ १३९, १३ २
 १३९, १३ ५.२ १३९, ४ २ ३४ २
 २३६, ३ ५८ २.३१०, १४० १ ३३३,
 १५५ १ ३३३, ५ ३ ६८ १ ४३१, ७ ३
 ८५ ७ ३३३

विधानत्व ८ १ ७२ १ ३३३

विधानसामर्थ्य ३ १.३ ४ ७

विधि १.१ ११ १ ६७, ७ ६७, ३९ ३ १३, ४४
 १२.१३४, ५६ ४ १३३, ७२ २९ १३३,
 २.४३ ४ २१५, ५ २१५, ४ २.४ ३०५,
 ६.३.११६ १ १७०.

विधि° १.१.४४ १० १३३, ६३ ११ १३३

°विधि° ३ १ ८७ ४ ६७

विधिपूर्वकत्व १.१ ४४ ५ १०२

विधिप्रतिषेधार्थ ४ १ १.६ १३३

विधेयभाव ३ १ ४६ १.५९, ८ ४.३२ १ ४३१

विधेयसामानाधिकरण्य २.१ १ १७ ३६

विध्यनित्यत्व १ १ ४४ ६.१३३

विध्यर्थ ३.३.१६३.२ १६७

विन° (प्र) ६.४ १६३.२ २३३

विनाम° (पा श) ८ २ १६ १.३३७

°विनाम (पा. श) १ १ शि ४ ११ २५

विनाश १ २.६४ ४९ २३३, ८ २ ४४ ३.४३३

विन्दि (पा. श) ३ १ १३८ २.१३

विन्वचन ५.२ १०३.१.३३३

का. वा. श. को. २२

विपरीत ४ २ ९३ २ २३३

विपर्यासनिवृत्त्यर्थ ३ १ ४० ८ ३३

विप्रतिषिद्ध १ १ ४४ ८ १३३, ४ ५५ २ ३३३,
 २ २.२९ ४ ४३३, ४ २ ७१ १.२३३, ७
 २ ३७ ५ २३३

विप्रतिषेध १ १ १२ ३.३३, ५३ १ १३१, ६७
 ३ १३३, ७० ३ १३१, २ ५ १ १३१, ३
 ९ ६ २३३, ४ १ २१.३३३, २ १ ३३३,
 १०८ ४ ३३३, २ १ १ ३१ ३३३, ६९.३
 ४३३, २ १९ ३ ४३३, ३ ५ ४३३, ३
 १ १२ ४३३, २ २ १.४३३, ४ ८५.११
 ५३३. ३ १ २२ ४ ३३३, ३ ३ ४३३, ६७
 ४ ५३३, २ १ ६ ३३३, १ २२ २ १३३, ३
 १ २६ २ १३३, १ ३३ १.१३३, ४ १
 १ ७ १३३, ५ ५ ४ ३३३, ८९ २ २३३,
 ९५ १ २३३, १ १४.१ २३३, १ ५८ ४
 २३३, १ ७०.१.२३३, २ ३९ २ २३३,
 ९२ ३ २३३, १ ०४ २ २३३, ३ १५६ ४
 ३३३, ८ ३३३, ५ ३ ६८ ४ ४३३, ६ १
 १७ १ ३३३, ८ ५ ८ ६३, १ २५ ३ ३३३, ४
 ३३३, १ २८ ३ ३३३, १ ३५ २ ३३३, १ ५८ ६
 ३३३, १ ८६ २ १३३, १ ८८ १ १३३, २
 ३३३ १ १३३, ३ ९ ४ ४३३, ४ २ ४ १३३,
 १ ३९ १ १३३, ४ ४ २ १ १३३, ४ ७ १
 १ ३३, ६ २ २३३, १ ४८ २ २३३, ७
 १ १ २ ३३३, २ ६ २ २३३, ७ २ २ ३३३,
 २ १ २ २३३, २ ८ १ २३३, ७ ०.१ ३३३,
 ३ १०.१ ३३३, १ ०३ १.३३३, ४.१०.२
 ३३३, ४ ८३ ३ ३३३, ८ १ ६८ ३.३३३,
 २.१.१ ३३३

विप्रतिषेधानुपपत्ति ११६२ १० १६३, ४
३१३२ ५ ३२१, ६११५८ १०९८, ३
३४०७ १५२

विप्रतिषेधार्थ ७१७३ १ २६६

विभक्तादि ३४६७ १० १७१

विभाक्ते (पा श) १२६४ ४ २३४, ३४
१ २६२, ३३१३३ ५ १६०, ४१११
१५ ११२, ७१११ १३ २३८

विभक्ति° (पा. श.) ६२५२६ १३६

विभक्तित्व ५३१ १ ४००

विभक्तिनिमित्तस्वर ६११५८ १४ १०१

विभक्तिपर १२६८ २ २३९

विभक्तिप्रकृतिस्वरत्व ६२२ १ १२३

विभक्तिप्रतिषेधार्थ १२६४ १३ २३६

विभक्तिवचन २३१६ ४२३

विभक्तिविशेषनिर्देश ११४५ ३ १११

विभक्तिविशेषनिर्देशानवकाशत्व ११६७
१३०७२.

विभक्तिस्वर (पा श) ५३१३ ४०२, ६.
११५८ १३ १००

विभक्तिस्वरभाव ६११६७ २ १०५

विभक्त्यभावप्रसङ्ग २३१७ ४२२.

विभक्त्यर्थ २३१३० ४००

विभक्त्यर्थाभिधान २०२०० १०४२.

विभक्त्यलोप २१४ २० ३७३

विभक्त्यादेश ५३१० १०४२, ७१२६ २.
२५०.

विभाग ३३१३७२ १६२

विभाजयितु ४४४९ ३ ३३२

विभाषा (पा श) ११४४ १४ १०४, २४.
५४३० ४६७, ३२११४ १११२, ३.

१४१ १०१६३, ४१५५ १०२२३,
२३४, ५१२ ३ ३३३, ६३१२२२
१७६, ७२१५ १०२२६, ८३१२० ४२४.

विभाषाप्रकरण २२३० ४०६, ५२७७ १.
३८८, ३९४ १ ४२८

विभाषाप्रसङ्ग ३१९४ ४०६, ७२०

विभाषाभाव ८३७९ ३ ४४४

विभाषार्थ ७२३५ २६०, ८२८६ ३ ४१२

विभाषावचन २२३ १ ४०६

विराम १४११० २ ३५६, ४ ३५३, ३२.
१२३ ४ १२३

°विराम° १४२४ १ ३२६

विरामवचन १४११० २ ३५६, ४ ३५३

विरूप १२६४ २३ २३९

विरोधिन् २४१२ ४७६

°विलम्बित ११६९ ११ १६०, ७० ४ १८१,
१०९ ४ ३५५

विलोपवचन ६०१ ७१ ५ ५०.

विवक्षितत्व १२६८ १० १२८, ३१८७ ५.
६३, २१२० १ १२२, ४१९२ ५ २३६,
९३ १० २३७

विवृतत्व १०११ ४ १० २३

विवृतोपदेश ११११ १० १२, २ ११२१.

विज्ञ (धा.)

प्रविशति १४१ ३३ ३३३.

°विश (जा.) ८२ ८३२ ४१६

विशसितु ४४४९ २ ३३१

°विशाखा (ज्यो.) १२६२ १० २३१

विशि° (पा श) ५११११ १ १५

विशिष्ट ११४९ ४ १९९

°विशिष्ट ६३४६ १० १६१.

विशिष्टग्रहण ३४ ७७.३.१६९, ७३ ५० ३
३२८

विशिष्टनिर्देश ११ ६१ ५१९.

विशेष १२ ६८.१ २२८, २.४ ३५ ३.४८३;४
१ ५२ २ २२९, ९२.३.२५६.

विशेषण १.२.५२ १ २२८.

विशेषण १.१ ७२.२ १८३

विशेषणत्व ८ १.१७ ५.३७२, २७ १ ३९४

विशेषणार्थ २४ ४९ १ ४८६, ३१.४३.२
१९, ५४ ५७ १ ४३७

विशेषभाक्त्व २१ ५५ १.३९८

विशेषवचन ७ ३ ६६ २ ३३२.

विशेषवाचकत्व १ २.६८ २ २३९

°विशेषवाचिन् १ २ ७२ ६ २५२.

विशेषानतिदेश ११ ५६ ३ १३९, ६.३ ६८
३ १६६.

विशेषानभिधान २ २ २४ ६ ४३९

विशेषासंप्रत्यय ३१ २२ ६ ३०, ४.१ ९२ १
२२६.

विशेष्य २ ३ ५०.३.४६४.

विशेष्य २ १ ५७.१ ३९९

°विशेष्य १ १.७२ २ १८३, २ ५७ १ ३९९

विशेष्यत्व २.१ ५७ १ ३९९

विश्व ६ २ १०६.१.१३३

विश्वजनादि (ग) ६ १ ७६ १ ५१

°विष ४ १ ५५ २.२२४

विषय ११ शि १९ १७, २ ६४ ५६ २२६

विषयपरिगणन ६४ १४९ ४ २२८, ८२.
१०७ २ ४३९

विषयाभिधान ४ २ ५२ १ २६२.

विषयार्थ ११ ३ १५ ५० ३ १९० १ ७६१.४.

४२० १.३३०, ६४ २२ २ १८३, ८९.
१ २१९

विष्किर (पक्षिन्) ६ १ १५० १ १६९

विष्णु ६ ३ २८.१ १९९.

विष्वक् (अ) ५ २ १०० २ ३९९

विसमाप्ति २१ ६० ४ ४३९.

विसर्जनीय (पा श) ४ ३ २३ ४.३३५, ८.
३ १५ १ ४३६

विसर्जनीय (पा श) ८ ३ ३७ १.४३९

°विसर्जनीय (पा. श) ८ ३ ५८ १ ४३८

विसर्जनीयप्रतिषेध ११ ५१ ९ १३८

°विसर्जनीयप्रतिषेध ११ ५१ ८ १३८

विसर्जनीयादेश ८ ३.३७ २ ४३९

विह ३ २ ३८ २ १३९

विहायस् ३.२ ३८ २ १३९

विहित १ ३ १२ २ २३५, २ ३ १ ४३९, ३.
२ १०७ २ ११२, ७ १ ९६ ५ २७५

विहितत्व ३ १ ११२ १ ८३, ४ ४ ७६ १ ३३३,
५ ३ १९ १ ४३६, ६ १ १२९ २ ९३, ८.

२ ८६ १ ४३८.

वीप्सा (पा श) ८ १.४ ३ ३३५, ६ ३३५

वीप्साधिकार ८ १ ९ २ ३३७

वीप्सार्थ ८ १ ४ १ ३३५

°बु २ ४ ४९ ५ ४८६, ७ १ १ २३६, २२.
२४०

बुक् (आग) १ २ ६ १ १९९

बुक् (आग) ६ ४ २२.१४ १९९.

°बुग्रहण ६ ३ ३७ १ १५६

बुन् (प्र) ३ २ १४६ १ १३३, ४ २ ३९ १.
२७८, ५२ ३.२८३, १०४.१४ २९५,

विप्रतिषेधानुपपत्ति ११ ६२ १० १६३, ४
 ३ १३२ ५ ३३३, ६ ११५८ १ १८, ३
 ३४.३ १५२
 विप्रतिषेधार्थ ७ १ ७३ १ २६६
 विभक्त्यादि ३ ४ ६७ १० १७९
 विभक्ति (पा श) १ २ ६४ ४ २३४ ३ ४
 १ २६६, ३ ३ १३३ ५ १६०, ४ १ १
 १५ ११२, ७ १.१ १३ २३८
 विभक्ति° (पा श) ६ २ ५२ ६ १३६
 विभक्तित्व ५ ३ १ १ ४००
 विभक्तिनिमित्तस्वर ६ १ १५८ १४ १०१
 विभक्तिपर १ २ ६८ २ २३९
 विभक्तिप्रकृतिस्वरग्व ६ २ २ १ १२३
 विभक्तिप्रतिषेधार्थ १ २ ६४ १३ २३६
 विभक्तिवचन २ ३ १ ६ ४२१
 विभक्तिविशेषनिर्देश १ १ ४५ ३ १११
 विभक्तिविशेषनिर्देशानुपपत्ति १ १.६७.
 १३ १७४
 विभक्तिस्वर (पा श) ५ ३ १ ३ ४०२, ६
 १ १५८ १३ १००
 विभक्तिस्वरभाव ६ १ १६७ २ १०५
 विभक्त्यभावप्रसङ्ग २ ३ १ ७ ४२२
 विभक्त्यर्थ २ ३ १ ३ ४२०
 विभक्त्यर्थभिधान २.२ १६. १२३
 विभक्त्यलोप २ १ ४ २ ३७३
 विभक्त्यादेश ५ ३ १० १ ४०४, ७ १.२६ २
 २७०
 विभाग ३ ३ १३७ २ १६६
 विभाजयितृ ४ ४ ४९ ३ ३३३
 विभाषा (पा श) १ १ ४४ १४ १०४, २ ४
 ५४ ३ ४८७, ३ २.११४.१ ११६, ३

१४१ १ १६३, ४ १.५५ १.२२३,
 २६४, ५ १ २ ३ ३३३, ६ ३ १२२ २.
 १७६, ७ २ १५ १.२६६, ८ ३ १.२.४२४
 विभाषाप्रकरण २ २ ३ १ ४०६, ५ २ ७७ १.
 ३८८, ३ ९४ १ ४२८
 विभाषाप्रसङ्ग ३ १ ९४ ४ ७६, ७.१७
 विभाषाभाव ८ ३ ७९ ३ ४२४
 विभाषार्थ ७ २ ३ ५ २६०, ८ २ ८६ ३ ४१६
 विभाषावचन २ २ ३ १ ४०६
 विराम १ ४ ११० २ ३५६, ४ ३५७, ३ २
 १२३ ४ १२३
 °विराम° १ ४ २४ १ ३२६
 विरामवचन १ ४ ११० २.३५६, ४ ३५७
 विरूप १ २ ६४ २३ २३९
 विरोधिन् २ ४ १२.२ ४७६
 °विलम्बित १ १ ६९ ११ १८०, ७० ४ १८१,
 १०९.४ ३५५
 विलोपवचन ६.१ ७१ ५.१४
 विवक्षितत्व १ २ ६८ १.१२८, ३ १ ८७.५
 ६७, २ १२० १ १२२, ४ १.९२.५ २ १६,
 ९३.१.२३७.
 विवृतत्व ६.१.११ ४.१० २५
 विवृतोपदेश १ १ ११ १ १५, २.२१५
 विश (धा.)
 प्रविशति १ ४ १.३३ ३३३
 °विश (जा.) ८ २ ८३.२ ४१६
 विशसितृ ४.४ ४९ २ ३३९
 °विशाखा (ज्यो) १ २ ६२ १.२३१
 विशि° (पा. श) ५.१ १११ १.१५.
 विशिष्ट १ १ ४९.४.११६
 °विशिष्ट ६.३ ४६.१.१६१.

विशिष्टग्रहण ३४.७७ ३ १६९, ७ ३५० ३
३२८

विशिष्टनिर्देश १ १ ६१ ५ १५६

विशेष १ २ ६८ १ २४८, २ ४ ३५ ३ ४८३, ४
१ ५२ २ २२९, ९२.३.२४६.

विशेषण १.२ ५२ १ २२८.

विशेषण° १ १ ७२.२ १८३

विशेषणत्व ८ १ १७ ५ ३७२, २ ७ १ ३६५

विशेषणार्थ २ ४ ४९ १ ४८६, ३ १ ४३ २
२५, ५ ४ ५७.१ ४३७

विशेषभाक्त्व २ १ ५५ १.३६८

विशेषवचन ७ ३ ६६ २ ३३२

विशेषवाचकत्व १ २ ६८ २ २३९

°विशेषवाचिन् १ २ ७२ ६ २५२

विशेषानतिदेश १ १ ५६ ३ १३६, ६ ३ ६८.
३ १६६

विशेषानभिधान २.२ २४ ६ ४२९

विशेषासंप्रत्यय ३ १ २२ ६ ३०, ४.१ ९२ १
२४६

विशेष्य २ ३ ५० ३ ४६५.

विशेष्य° २ १ ५७ १ ३९९

°विशेष्य १ १ ७२ २.१८३, २ १ ५७ १ ३९९

विशेष्यत्व २ १ ५७ १ ३९९

विश्व ६ २ १०६ १ १३३

विश्वजनादि (ग) ६ १ ७६ १ ५९

°विष ४ १ ५५ २ २२५

विषय १ १ ११ १ १७, २ ६४ ५६ २४६

विषयपरिगणन ६ ४ १४९ ५ २२८, ८ २
१०७ २ ४२९

विषयाभिधान ४ २ ५२ १ २६२

विषयार्थ १ १ ३ १५ ५० ३ १ ९० १ ७६५, ४

४ २० १ ३३०, ६ ४ २२ २ १८३, ८ ९
१ २९९

विष्किर (पक्षिन्) ६ १ १५० १ १६

विष्णु ६ ३ २८ १ १४९

विष्वक् (अ) ५ २ १०० २ ३९६

विसमाप्ति २ १ ६० ५ ४०९

विसर्जनीय (पा श) ४ ३ २३ ५ ३०५, ८
३ १५ १ ४२६

विसर्जनीय° (पा श) ८ ३ ३७ १ ४३९

°विसर्जनीय° (पा श) ८ ३ ५८ १ ४३८

विसर्जनीयप्रतिषेध १ १ ५१ ९ १२८

°विसर्जनीयप्रतिषेध १ १ ५१ ८ १२८

विसर्जनीयादेश ८ ३.३७ २ ४३९

विह ३ २ ३८ २ १०२

विहायस् ३ २ ३८ २ १०२

विहित १ ३ १२ २ २७५, २ ३ १ १ ४३९, ३.
२ १०७ २ १९२, ७ १ ९६ ५ २७५

विहितत्व ३ १ ११२ १ ८५, ४ ४ ७६ १ ३३३,
५ ३ १९ १ ४०६, ६ १ १२९ २ ९१, ८.

२ ८६ १ ४३८.

वीप्सा (पा श) ८ १ ४ ३ ३६५, ६ ३६५

वीप्साधिकार ८ १ ९ २ ३६७

वीप्सार्थ ८ १ ४ १ ३६५

°बु २ ४ ४९ ५ ४८६, ७ १ १ १ २३६ २२
२४०

बुक् (आग) १ २ ६ १ १६८

बुक्° (आग) ६ ४ २२ १ १ १९९

°बुग्रहण ६ ३ ३७ १ १७६

बुद् (प्र) ३ २ १४६ १ १३३, ४ २ ३९ १.
२७८ ५२ ३ २८३, १०४.१५ २१५,

१८ २६६, २२ २६६, २६ २६६, १३७
१ ३३०,
वृत्रपवादत्व ४२ १०४ २९ २६८
वृत्रवचन ३२ १४६ २ १३३
वृत्रविधान ४२ १०० १ २६२, १२४ १ २६९,
१३० १ २६९
वृत्रविधि २४ ५४ ४ ४८७
वृत्र (पा श) ४२ १०४ २१ २६६
वृत्रविधान ३१ १४९ १ ९३
वृक्ष १४ २३ ४ ३३३, ४ ३१६३ ३ ३३३
°वृक्ष ४ ३१६३ ४ ३३३
वृक्षार्थ ११ ६८ ५ १३६
°वृजि (पा श) ६२ ४२ १ १३६
°वृज्यर्थ ४ ३१०० २ ३३३
वृत्रग्रहण ३१ ११९ १ १३६
वृत् (धा)
वर्तते ४२ ३५ १ २७७
वर्तयति ५१ ७२ १ ३३८.
वृतादि ७२ ५९ ३ २६७.
वृतादिप्रतिषेध ७२ ५९ १ २६७
वृत्त १ ३९ १५ २६७
वृत्तनिपातन ७२ २६ १ २६९
वृत्ति ११ ७० ५ १३३, ५२ १०१ १ ३६६
वृत्तिपृथक्त्व १०१ ३९ १२ १८०
वृत्तिविशेष १ ३९ ११ २६६
वृत्तिसमवायार्थ ११ ५ १३
वृत्रहन् (वे) ११ ३९ ५ १३६, ८४ २ ५
४३३.
वृधि° (पा श) ६४ ५२ ५ २०३
वृष्टिभावा ४४ ३० ३ ३३३.

वृद्ध (पा श) १४१ २६० ३०२, ४११ १६३.
३ २६३, २१०४ २ २६३, ३ १५६.२.
३२६
वृद्ध° (पा श) ४११ ३१९०, ९५ १०२५२.
वृद्धत्व ४११ ४७ १ २६०, १५०.१ २६३, ३
१२७ २ ३३३
वृद्धवदतिदेश ४११ ९० ५.२३३
वृद्धसंज्ञा ११ ७३ १ १३३
वृद्धि (पा श) ११४ ३३५, ३ ११.३३, ४
९९ ३ ३३३, ४४ ३० ३ ३३३, ६१
११८ ६ ८३, १२८ ३ १३०, ३ ४५ ४
१५८, ४४७ २ २००, १३२.३ २३३, ७.
२१ २६८, ३ ५ २६०, ११५ १.३३४
४१० २ ३३३
वृद्धि° (पा श) ११३ ३.३३, ५३.२२ १३६
४२ २२ ३३३, ४१४८ ८ २३३, ६१
१०२ ३ ७९
°वृद्धि (पा श) ११५१ २ १३६, ६४
१४८ ३ २३७
°वृद्धि° (पा श) ११४७ ५.१९६, ५०
११ १३४, ६२ १४.१६३, ४२.९.३०३
१४ ३०८, ६१ ९१ ९.९३, ४४८.१
२०३, ७१ ९६ १० २७३
वृद्धिग्रहण ११३ ७ ३३.
वृद्धिनिमित्त ८२ ४२ ३ ४०३
वृद्धिप्रतिषेध ६१ ६९ १ ६६, ७ ३१५.२
३३३, ८५ १ ३३३
°वृद्धिप्रतिषेध ११५६ ७ १३३, ५७.१९
१३६, ३ १०.८ २६९.
वृद्धिप्रतिषेधप्रसङ्ग ३१.३०.१.३६.

वृद्धिप्रतिषेधानुपपत्ति ११३ १० ८८.

°वृद्धिप्रसङ्ग ११५० १२ १३३

वृद्धिबलीयस्त्व ६१९३ ७ ७३

वृद्धिमाद्धिधि ११७२ १८ १३७.

वृद्धिविधान ६१८५ १६ ६३

वृद्धिविधि १४६० ५ ३३३, ६११३ ९ २३.

८५ २० ६३, ९१ १ ७० ९३ ९ ७५, ७

२११४ १ ३१३

°वृद्धिविधि ६११२ ५० १३, ९१ ६ ७३

°वृद्धिविषय ६४१४८ ५ २३७

वृद्ध्यभाव २४७० ३ ४१३

वृद्ध्यादि १११८ ३०

वृद्ध्यर्थ २४७० २ ४१३

°वृन्द ५२१२२ ३ ३१३

°वृन्दारका ७३४५ १० ३२६

°वृष (प) ४११५५ १ २३३, ७१५१ १ २५३

वृषण्वसु १४१८० ४ ३३३

वृषलादि ५३६६३ ४१९

°वृष्णि ४१११४ ७ २५७

वेञ् (वा) ६११६० १ ३३

वेणु° (वन) ६१२१५ १ ११८

°वेद° ३१२५ २ ३३.

वेदशब्द ११५ ९ ३३

वेदाध्यायादि ३२११ ९३.

वेदाध्यायाद्यर्थ ३११३३ ३ ९३

°वेवी ११६ १ ५३

वेवीत्यर्थ ६१६ १ ११.

वेशो यशआदर्भगाद्यत्सौ (पा. सू) १३

१० २० २७०

°वैदिक ११५ १ ८, शि २ ३ ३३, १११ ४

१३, १३३, ५६ १३१३७, ६१ ८४.५
१३

वैभक्त ६१८५ ६ ६३.

वैर ४३१२५ १ ३१३

वैर° ४२१०४ २१ २३३

वैरूप्य १२६४ ५० २३३

वैरूप्य° १२६४ ५८ ३३३

वैशम्पायनान्तेवासिन् ४३१०४ २० ३१३

व्यक्तप्रतिषेध ८२४८ १ ४३३

व्यक्ताभिधान २११२ ३३३

व्यक्ति १२५२ ३ २३३

व्यचि (पा. श) ६११७.४ २३

व्यञ्जन (पा. श) ११७३ ४ १३३, ३२.

१०९ ३ १३३, ६१२२३ २ १३३

व्यञ्जन° (पा. श) ११५० ९ १३३

°व्यञ्जननिवृत्त्यर्थ ११३ १ ३३

व्यञ्जनप्रतिषेध ६४१६ ४ १३३

°व्यञ्जनाद्यर्थ ७२११५ २ ३३३

व्यञ्जनानिबन्धि ६१२५ ७.

व्यञ्जनान्त २४४२४३ १.४३३, ६१२२३.

११३३, ४५६.१ २३३

व्यञ्जनान्तार्थ ८२८२ २ ४३३.

व्यत° (प्र) ४२३६ १ २७३.

व्यतिपाकार्थ ३३४३ १.१३३

व्यतिरेक (पा. श) ५२९४.४ ३३३

°व्यतिरेक (पा. श) १२४५ ९.२३३, ३१.

६२५३

व्यतीक्षादि ३३४३ ४ १३३

व्यत्यय ३२१९ ९३.

°व्याधि° (पा. श) ३३५८ ४.१३३

व्यन्वचन ४ १ १४५ १ २६०
 व्यपकर्षविज्ञान ७ ४ ६१ २ ३५२
 व्यपदेशिवद्वचन १ १ २१.२ ३६, ३ १ ९१
 ११ ७५, ६ १ १ २ ९
 व्यपेतत्व ८ ४ २.२ ४५३
 व्यपेतार्थ ७ ४ ६७ १ ३५५
 व्यर्थ १ २.६४ ५२ २३५, ५९ २३७
 व्यलोपवचन १.१ शि ५ ५ २८
 व्यवधान २ १ १ २ ३६२
 व्यवसितपाठ १.३ ९ १३ २६६
 व्यवसितान्यत्व १ ३ ३.२ २६१
 व्यवस्था १ १ २९ २ ९२
 व्यवस्थार्थ ७ ३ ९२ १ ३३९
 व्यवहित १ १ ७ ६ ५९, २ ३९ २ २९२.
 व्यवहितत्व ३.१.९० २ ७३, ४ १ १४७.३.
 २६६, ७.३.४६ २.३२४
 व्यवहितानिवृत्त्यर्थ ३ १ ४०.९.३९

°व्यवहितवचन १ ४.८० २ ३३६
 व्यवेतप्रतिषेध २ २ १८ २ ४६
 व्याकरण (पा श) १ १ प्र १० १९, १२ १२
 व्याख्यातव्यनामन् ४ ३ ६६ ३ ३९१
 व्याख्यान १.३ १०.१८ २७०, ४ ३ ६६ ४
 ३९१, ६ ३९२
 °व्याख्यान ४ ३ ६६ १ ३९१
 व्याडि (य का) १ २.६४ ४५ २४४
 व्यादाय (अ) ३ ४ २१ ५ १७३
 व्यावचोरी° ३ ३ ४३.३.१३८
 °व्यावच्यर्थ ३ ३ ४३ ३.१३८.
 °व्यास (मा वि) ४ १ ९७ १ २५३.
 °ब्राजि° (पा श) ७ ३ ५९ १ ३३९.
 व्रत ३ ३ ८६ १.१७१, ७ ४ ४१ १ ३५०
 व्रतलोप ६ ३.८६ १.१७१.
 व्रश्चादि ६ १ ६६ ३.३९
 ब्रीहि° (सा) ३.२ २४ १.१०१

श

श

शब्दपरविप्रतिषेध

श ६४ १९ १ १२५
 श २४.९४.३ ४६७, ७ १ ५९ १ २६९
 श° १.१ ५ ३.५५
 °श ४.१.१ २ ११०
 °शकट° (गृहो) ४४ ७६ १ ३३३
 शकन्ध्वादि (ग) ६ १.९४ ४ ७५
 शकल° ४ २ २ १ २७१
 शकारप्रतिषेध १ १ १० १ ६३
 शकुनि ६ १.१५० १ १५, ७ ३ ४५ ८ ३२६
 °शकुनिद्वन्द्व २ ४ १२.२ ४६
 °शकुन्त° २ ४ १२.१ ४७५
 °शकृत् ३.२.२४ १.१०३
 शक्ति (यु सा.) ३.२ ९ १.११
 °शङ्कुपथ ५ १ ७७ २ ३५९
 शङ्ख° २ २ ३४ १ ४६६
 °शण° (ओ) ४ १ ६४ २ २२६
 शत° ५.१ ३५ १ ३५०.
 °शत° ४ १ ६४ १ २२६
 शतकत्वः (वै श) ७ ३ १०९ २ ३४१.
 शतप्रतिषेध ५ १ २१ १ ३४६
 °शतमान ५ १ २९ १ ३४९
 शतरुद्र ४.२.२८.२ २७६
 शतादि १ १ २४.२.२३
 शतृ (म) २ ३ ६९ ६.४७०, ३ २ १२७ ७
 १३०.

शतृ° (म) २ ३ ४६ ८ ४६२, ४ ४९.४.
 ४६६, ३ २ १२४ ३ १२३, ७.१२६
 °शतृ (म) २ ३ ६९.५.४६२.
 °शतृस्वर° ८.२ ६ २.३२१.
 शत्राद्यर्थ ३ ३ १३१ १ ०५८
 शदि° (पा श.) १ ३.६२.१.२२७
 शदे. शितः (पा सू) १ ३ ६० १ २८५
 शदूग्रहण ५ २.४६ १ ३८१
 शप् (म) १ २ २१.१.२३१, ३ २१.८.२२०;
 ३ १ ६७ ४ ५१.
 °शपादि° ३.१.८७ ४ ६७.
 शबेकादेशप्रतिषेध १ २ ४ १ १२३
 शब्द १.१ ५ १२ ११, ६८ १ १७५, ६९ ३
 १७६, ४ ११०.५ ३५७, २ १.५५.२.
 ३१८, ४ १ १४ ७ २३६.
 शब्द° १ १ ५ १ ६३
 शब्दकर्मन् १ ४ ५२ ३.३३३
 शब्दकर्मनिर्देश १ ४ ५२.१ ३३६
 शब्दक्रिया १.४ ५२.१.३३६.
 शब्दग्रहण ७.१ २३.२.२४९, ४ २४९.
 शब्दतः (अ) १ ३.१०.४ २६८.
 शब्दनिवेश १ २ ६४ १ २३३, ३० २४३, ७१
 १.२५०, २.२ २९.१० ४३३, ५ १ ११९.
 ५.३६६
 शब्दपरविप्रतिषेध ६.१.१५८.१२.१३३.

शब्दपूर्वक १.१ ६८.२.१७६
 शब्दपौर्वापर्यप्रयोग २.२ २९.५ ४३५
 शब्दप्रयोग १.१ प्र १ ३, २ ३, २.१ ३ ११५,
 ४.४ ७६ २.३ ३३
 शब्दविशेषण ७.२ ९८ १ ३०६
 °शब्दव्यवाय १.१ शि १ ११ १८
 शब्दशब्दार्थ २.४ २६ ६.४ ७९
 शब्दान्यत्व ४.१ ९२ ६ २३३
 शब्दसज्ञा १.१ ४४ २ १०१
 शब्दान्तर ४.१ ९३ १ २४९
 शब्दान्तरभाव ६.१ १३५ २.१ ३, ३ १२.
 शब्दाप्रतिपत्ति १.१ प्र ११ ११
 शब्दाविराम १.४ १०९ ६.३ ५५.
 शम् (धा) ३.२ १४ १ १००
 शमन° ५.१ ३८ १ ३५१
 °शमादिप्रभृति° १.२ २८ १ २०५
 °शमी° (वन) ५.३ ८८ १.४ ३७
 शयान्तै (अ) ७.१ ३.४ २४२.
 शस् (प्रत्या) १.१ शि ५ ७ ३३, ८.४ ४७ २
 ४३२, ४८ ३ ४६५.
 शस् (यु सा) ६.१ ८३ २ ५५
 °शस् (यु सा) ४.१ ५५ २ २३४
 शरण ४.३ १२० २ ३३३
 °शरीराविकार ६.४ २४.१ ११२
 शरीरावयवाद्यत् (पा सू) ४.२ १०४.१०.
 २१५.
 शस् ६.१.८३ ४.५५
 शस्वृत्त ६.१.८३ ३ ५५.
 शस्हस्त ६.१ ८३ ५ ५५.
 °शर्ध ३.२.२८.१.१०२.

शर्पर ८.३ ३७ २ ४३१
 शर्पकरण ८.३ ३६ १ ४३१
 °शर्व्यवाय ८.३ ५८ १ ४३३
 शर्पूर्ववचन ७.४ ६१ ३ ३५०
 शर्पूर्वशेष ७.४ ६१ १ ३५३
 °शश्वत् (अ) ३.२ १२२ १ १२३
 शास् (प्र) ६.१.१६७ १ १०५, ३ ३५ ९
 १५५
 °शास् (प्र) ६.१ १०२ २ ३८
 शस्ति° (पा श) ६.४ १२० ४.२ १८
 शस्त्री (यु सा.) ३.३ १०४ ३ १५३
 शाकपार्थिवादि (ग) २.१ ६९ ८ ४०६
 शाकलप्रतिषेध ६.१ १२७ १.३९
 °शाकलप्रतिषेधार्थ ६.१ ७७ २ ५३
 शाकलय (ऋ) १.१ १८.२.७३, ४.१ १८ १
 २१०
 शाखादि ५.१ २ ६.३ ३८
 शाटकयुगाद्यर्थ १.१ ३६ २.१३
 °शाण (प्र) ५.१.३५ १ ३५०
 शानच्° (प्र) २.३ ३९ ५ ४६२.
 °शानच् (प्र) २.३ ४६ ८ ४६२, ४.४९ ४
 ४८६, ३.२ १२४ ३ १२५, ७.१ १२६
 °शान्त ७.२ २७ १.२ ३९
 शाभाव° १.१ ५६ २५ १००
 शायच् (प्र) ३.१ ८४ १ ३३
 °शालीनीकरण ६.१ ४८ १.३ ३
 शालेन्द्र (स्य) ६.१ १२५ ४ ३८
 शास् (धा) १.१ ४९ २ ११८, ६.४ ३४ १.
 १६५
 विशिष्यन्ते १.१.७०.५ १८३.

शासि° (पा शा) ३३१३० १ १५७
 शास्त्र ११ प्र १ ३, ११० ४१, ६२ १ १६१,
 २०१ १ ६ ३६९
 शास्त्रपरविप्रतिषेधानियम ६१ १५८ १२
 १०३
 शास्त्रपूर्वक ११ प्र १ १०
 शास्त्रसामर्थ्य १०१ ६८ १ १७६
 शास्त्रहानि ६१ १ ११ ३
 शास्त्रातिदेश ७१ ९६ १ २७३
 शास्त्रार्थसंप्रत्यय ६१ ८४ ४ ५७
 शास्त्रासिद्धत्व ६१ ८६ ५ ६६
 शास्त्राहानि ६१ १ १३ ३
 शि° (प्र) ७१ २३ २ २५९
 शिक्षि (पा शा) १३ २१ ३ २८०
 °शिखण्डिन्° (पक्षिन्) ६४ १४४ १ २२५
 शिखा° (लो री) ५२ ११६ १ ३१५
 शिव (पा श्च.) ६१ ४५ ६ ३६, ७३ ७१.१
 ३३३
 शित्करण २४ ३२ ४ ४८१, ७ ४८१, ८५ ४
 ५०१, ३१ ७८.१ ६१, ४ ८२ १ १८३,
 ३ १८२, ५ १८२, ७१ २७ ३ २५१
 शित्करणानर्थक्य ३१ ८३ १ ६३, ७१ २७.
 १.२५१
 शित्त्व ३१.८३.६ ६३
 शिदर्थ १.१.२० १.७३
 शिद्ग्रहणाभाव ७.३ ७१ २ ३३३
 शिप्रतिषेध ११ ४३ १.१०१
 शिरस् (प्राण्य) ६१ ६१ १ १०
 °शिलालिन्° ६४ १४४ १ २२५.
 °शिलोप ११ ६२.१४ १६२.
 शिवादि (ग) ४१ १५३ २ २६२.
 का. वा. श. को. २३

शिष्ट° ११ शि २ ३ ३०
 शिष्य ३२ १२३ १ १२३, ३१ ३३ २ १५१
 शि सर्वनामस्थानम् (पा स्) ११ ४३ १
 १०१
 शी (वा)
 शीर्षादि ६१ ४५ ६ ३६.
 शी (प्र) ६४ १४८ १ २३७
 °शी (प्र) १४ २ १० ३०७
 °शी° (प्र) ७१ २३ २ २५९.
 शीघ्रत्व ४२ ४९ २ २८६
 शीर्ष (वा) ७१ ६२ २ २६३
 शीर्षग्रहण ३२ १५८ १ १३५
 शीत° ५२ १२२ ६ ३११
 °शीभाव १.१.४७ ४ ११५
 °शीभावे नकारप्रतिषेध ११ ४७.५.११६.
 शीर्ष (प्राण्य) ६१ ६१ ३ ४१
 शीर्षघातिन् ३२ ८४ ४.१११
 शीर्षन् (प्राण्य) ६१ ६० १.१०.
 शील ५.३ ७२ २ ४२३
 शीलि° ३२ १.७.१५
 शुक्लतर ५ ३ ५५ २ ४१५.
 शुक्लभाव ५ ३ ५५ २ ४१५.
 शुचि° (पा. शा) ७.३ ५९.२.३३१
 °शुण्डा (प्राण्य.) ५ ३ ८८.१ ४२७
 शुना° ६.४ २२.१५ ११२
 °शुनी° (पशु) ३२ २८ १.१०२.
 शूद्रत्व ६.४ १९ १ १८५
 शूद्रा (जा) ४१ ४१ २ २०१
 शृ (धा) ३३ २१.२ १३७.
 शृङ्गलमस्य बन्धनं करमे (पा स्) ५.२.
 ७९ १.३८८.
 शृङ्ग° (प्राण्य.) ५.२.१२२.३.३११.

शृणोत्यादि १४५२२३३७

शृत ६१२७२२

°शृधि (पा श) ६४५२५२०३

शृभाव ६१२७१३३

शो (प्र.) १११३१७३

शोति (पा. श) ३२१५११००

शेष° (प्राण्य) ६३२१४१३३

शेष ११४८३३, २६९१२५०, ७२१
२५१, २२३४२४३६, ३१४५५
५३.

°शेष° ११२७११३३

शेषत्व १४१०८२३५२

शेषप्रसङ्ग ७४६०१३५३

शेषवचन १३१२३२३३, ६२३३, ७८१
२१३, ४१११३००, १९३०१, २०.
३०१, २२२३१११९, २४१४२०,
३५०१४३३, ३३१३१११३, ४२.
९२१२१३.

°शेषवचन १४१०८१३५१

शेषविज्ञान २३६७२४३

शैत्व ६४२२३१३३

शौषिकनिवृत्त्यर्थ ४३१३२१३३१

°शोक ३२५११३

शौवहानाद्यर्थ ७३८१३३११

श्रुत्व ८२६१२३३३.

°स्तिप् (प्र) ३३१०८२१५३.

भम् (प्र.) ३१७८१६३

भम्° (प्र) २३१२२४३३, ५३७२३४३३,
६११६१२१०३, ७३९२१३३३.

भमभाव ७३९२२३३३.

°भमवत् ११७२५१३४

°भमविधि ११६२१४१३३

भाविकार ३१८३१६३

°श्रुग्रहणानर्थक्य ६४८७१२१३

इयति (पा श) ७४४११३५०

इयन् (प्र) ३१८७१५३३

इयन्प्रत्यय ७२४८१२१३

इयन्विधान ३१९०१३३

इयन्व्यत्यय ११३२५३

इयामत्व २१५५२३३३

°इयेत् १२६४१२३३३

°इयेन° (पक्षित्) १२६४१२३३३

अच्छन्द १४५९५३३३

अदर्थ ६१९८१३३.

अपि (पा श) ६१२७२२३

°अपि (पा श.) ६१२७१२३

अविष्ठा° (ज्यो) ४३३४३३३३.

आ° (धा.) ६१२७१२३.

°अि (धा) ३२१७८२१३३

°अि° (धा.) ३१४८१५३, ८९१३३.

अितादि २१२४१३३३, २३३३.

श्रु° (धा) ३३९५३१३३

°श्रु° (धा.) १३२९२२३३.

°श्रुत ६२१४८११३३

श्रेण्यादि २१५९१४३३.

श्रेष्ठतम ५३५५३३३

ओत्रभाव ५२८४२३३३.

ओत्रिय ५११३०१३३३

ओत्रियवत् ५२९२१३३३.

ओत्रियंश्छन्दोधीति (पा. सू) ५२८४११
३३३.

श्लिष (धा.) ३.१.४६.२.५१, ३ ५३.

आश्लिष्यते ३ १.८७ ११ ६३

श्लिष आलिङ्गने (पा सू) ३ १ ४६ १ ५९.

श्लु° (पा श) ६ १.४५ ६ ३६

श्लुवदतिदेश ३ १ ३९ १ ४७

श्लुविधिप्रतिषेध १ १ ६२ ६ १६२

*श्लेष्मन् (रो) ५.१ ३८ १ ३५१.

श्वग्रहण ७ ३ ८ १ ३११.

श्वन् (पशु) ६ ३ २१ ४.१३७, १४४ ४ २२६,

७ १ १ १४ २३८

°श्वशुर (सव. वा) १ २ ७१.१.२५६.

श्वस् (अ.) ४ ३.१५ १ ३०३

श्वस्तनी ३.३ १५ १.१३३

श्वगणिकाद्यर्थ ७ ३ ८ २.३१६

श्वदि ६ ४ १३३ १ २२३.

श्वदिग्रहण ७.३ ८ १ ३११

श्वि (धा) १ ४ २ १६ ३०९, ६.१ ३० १ ३८.

श्विग्रहण ७ २ १४ १ २८६.

श्विप्रतिषेध १ १ १५ १ ७१

श्वेतवहादि (ग) ३.२ ७१ १.१०८.

ष ४ १ ७४.१.२३८.

°ष ८४ १ १ ४५२

°षकारादेशादि ६ १.१ १८०.१५, ४ १२० १. २१३

षच् (प्र) ५ ४ ११३ १ ४४२

षट्संज्ञक ४ १ ३ ४ ११३

षट्संज्ञा १ १ २४.१ १३

षट्संज्ञाज्ञापक ६ १ १७२.१ १०७

षट्ठिक ५ ३ ८४ २ ४२३

षण् (प्र) ८ ३ ६४ ३ ४४२

षत्व १ १ २१ ४ ७७, ६ ४ १९ १.१ १८५, ८ ३. ५६.१ ४३८, ५९ १ ४३९, ६५ १ ४४२, २.४४२, ३.४४३

षत्व° ६ १ ८६.१.६५, ८ २ ६ ७ ३६२.

°षत्व १ १.१.५ ७ ३६३

°षत्व° १ ४ ६०.४ ३४२, ७.३४३, ६.१ ९ ५ १६, १३.१३ २३, ८ २ ६ १५.३१३

षत्वप्रतिषेध ८.३ ४१.४ ४३४

°षत्वविधिप्रतिषेध ८ ३ २८ २ ४२६.

षपूर्वादि ६ ४ १३५ १ २३४

षपूर्वार्थ ७ १ ८६ २.२७१.

षवचन ५ ४ ११५.१.४४२

षष् (सं वा) १.४.१८ १ ३२०, ५ ३ ८४.५. ४२६, ६.३ १०९ ३ १३९

षष्टिक ५ १ ९०.१.३६०.

षष्ठी (पा शा) १ १ ३.१२ ४६, ४९ १ ११८, ४ ११९, २.१ २ १ ३७५, १८ १ ३८९, २ १४.६ ४१६, ३ १.१३ ४४३, २२ १. ४५४, ६६ १ ४६८, ४.६४ १.४६३.

षष्ठीनिर्दिष्ट १ १ ५६ १७ १३८, ३ १ १.५. १६

षष्ठीनिर्दिष्टार्थ ६.१ ८४.८.५८

षष्ठीनिर्देश १ १ ६७ १४ १७४, २ २ १४.१. ४१५

षष्ठीनिर्देशार्थ १ १ ६१.६ १६०, ८.१ १.१ ३६१

षष्ठीप्रकरण ६ ३ २१ १.१ ४६.

षष्ठीप्रकृति १ १ ६७ १७.१७३.

षष्ठीप्रतिषेध ३ २ १२७ ६.१३३

षष्ठीप्रसङ्ग २.३ ५२ ३ ४६५

षष्ठीवचनविधि ५ १ ५९ ३ ३५६

षष्ठीविधान २ ३ ६५ १ ४६७

°षष्ठीविषय २ ३ ३२ ३ ४५६

षष्ठी शेषे (पा सू) २ ३ ५.३ ४६४.

षष्ठीसमास २ १ ३५ ५ ३८७, २ १९ ३.४१८, ४ ४१८, ७ ४ ६० १.३५३

षष्ठीसमासाभाव २ १ १८ २ ३८९

षष्ठ्यधिकार १ १ ३ १७.५०, ४६ ३ ११४.

षष्ठ्यनिर्देश ७ १ ९ २ २७२

षष्ठ्यन्त १ २.४३ ६ २१५, २ २ ३०.३.४३५.

षष्ठ्यभाव ७ २ ३७ २.२१३

षष्ठ्यर्थ १.१.प्र.१०.११, २.३.६२ १.४.६६, ५
२.६५ २.३८७, ६.२.११.२ १३४

षष्ठ्यर्थत्व १.१ ४६.४.१११.

षष्ठ्यर्थप्रसिद्धि १.१ ६१.७.१६०, ६.१ ८४
१.५१, ८.१.१ ३ ३६१

षात्पदादिपरवचन ८.४.३५ १.४.६२.

षित् (पा श) ४.१ १७.१.२०९, २.३६ ३
२७७

षित्° (पा श) ७.१ १.६.२३७

षित्करण ७.१ १.७ २३७

षित्पर्यायवचन १.१ ६८ ६ १७७.

षीध्वम् (प्र) ८.३ ७९ ३ ४४४

षुक् (आग.) ३.२ १३५ २ १३०

षेण्यप् (प्र) ४.३.१२० १०.३११.

षुत्व (पा श) ६.३ १०९ ३.१७१.

षुत्व° (पा श) ८.३.२८.१.४२२

°ष्वित्° (धा) ६.१.६४.१ १२

ष्फ (प्र) ४.१.७५ १ २२५

°ष्फ° (प्र) १.१ ६२ १२ १६३, १५ १६५.

ष्फक् (प्र) ४.२ १०० २ २१२

ष्यद् (प्र) ४.१ ७८ १ २२९, ६.१ १३ १ ३.

ष्यादिमात्र ८.३ ७९ ४.४४१

°ष्वष्काति ६.१.६४ १ १२

स

स

सङ्गश्रय

स ६ ४ ४ ७ २ २००

स ७ २ १०७ १०३१२, ८ ३ ३७ १ ४३१

संयोग (पा श) १ १ शि ४ १३ २६, ७ ३ ५८,
५७ १० १३८

संयोग° (पा श) १ १ शि ५ ८ २६, २ २८
४ २०६

संयोगसंज्ञा १ १ ७ १ ५६

संयोगादि ६ १ ७ १ ५६, ७ ४ १०१ ३३७.

संयोगादिलोप १ १ ७ २ ५८, ८ २ ६ ६ ३३३

संयोगादिलोप° १ १ ५८ १० १३५

संयोगादिलोप° ६ १ १३ १३ २३, ८ २ २२
१ ४००

संयोगादिलोपवलीयस्त्व ६ १ ६८ २ ३६

संयोगादिलोपार्थ १ १ ४७ २ ११५

संयोगान्तलोप ६ १ ६८ १ ४६, ५ ४३, ८ २
६ ३ ३११, ६ ३३३, २३ ४ ४०१

संयोगान्तलोपप्रभृति १ १ ५८ ७ १५८

संयोगान्तस्य लोपः (पा स) ८ २ २३ १.
४०१.

संयोगान्तार्थ ३ २ १०७ ३ ११५

संयोगार्थ ७ ४ ९० १ ३५९

संयोगोपधग्रहण ७ ४ ९० १ ३३७.

संयोगोपधप्रतिषेध ४ १ ४४ २ २१७

संवत्सर (का प) ५ ३ २२ २ ४०७.

संवत्सरग्रहण ७ ३ १५ १ ३३३

संवृतनिवृत्यर्थ १ १ शि १ ३ १६.

संवृतादि १ १ ५ १८ १३३.

संसृष्ट ४ ४ २४ ३ ३३१.

संस्फान ६ १ ६६ ७ ४५

संहिता (पा श) १ ४ १०९ ९ ३५६.

संहिता° (पा श) १ ४ ११० ८ ३५८

सक् १ १ १२ ७ ६६.

सकर्मक (पा श) ३ १ ८७ १ १ ३३, १२.
३६, १ ४ ६९.

सकर्मकग्रहण ३ १ १३३ १ ११.

सकर्मकनिवृत्यर्थ ३ ४ ६९ १ १८०.

सकर्मकवचन १ ३ ५८ १ २८४.

सकर्मकार्थ १ ३ ६५ १ २१८.

सकार ७ २ ५९ ५ २६८

सकारप्रतिषेध ८ २ ८० ३ ४१३

सकाराभाव ७ १ ३३ २ २५३.

सकृद्विधानार्थ ४ १ ८३ १ २३५

साखि ७ १ १ २० २३९

साखि° ७ २ ११५ २ ३१४, ३ ११९ २ ३४२.

साखि° १ १ ७२ २५ १८३

सगति ८ १ ५७ १ ३३८.

सगतिग्रहण ८ १ १ ३ ३६३, ६८ १ ३८०.

सगतिग्रहणार्थव्य ८ १ ४ ५ ३६५.

सग्रहण ८ २ २३ ४ ४०१

सङ् (आदे) ८ २ २२ १ ४००.

सङ्गश्रय ६ १ ९ ७ १५.

संकोच ६४ १४४ ४.२३६
 संख्या १ १ ७२ १९ १३६, २ ६४ २५ ०३६,
 ४ १ ४२ ३०४, २.२ २९ १७ २९३२०
 ३४ ८ ४३७, ५ ४ ७३ १ ४३९
 संख्या ० १ ४ १.१९ ३०९, २ ४ ३ १ ४३०
 ० संख्या २ २ ३५ १ ४३७
 संख्याग्रहण १ १ २३ १ ८०, ५ २ ४६ २
 ३३९, ३ २.१ ४०३
 संख्यात्व ५ १.२८ ३ ३४९
 संख्यादि ४ १ २७ १.२१०.
 संख्यादेशवचन ५.३ ५२ २.४१२
 संख्यापूरण ५ २ ४८ २.३३३
 संख्यापूर्वपद ५ १ २०.२.३४६
 संख्याप्रयोग १ २ ५८ ४.२३०
 संख्याप्रसिद्धि २.२ २५.१ ४३७
 ० संख्यावयव २ ४ ८४ १.४११
 ० संख्याविशेष २ १.१ २.३६३.
 संख्यासंज्ञा १.१ २३.१ ८०
 संख्यासमास २ १.२०.१.३३२, २५ १ ४३७
 संख्यासंप्रत्ययार्थ १.१.२३.२ ८०
 संख्यासामानाधिकरण्य २ ४ १ १ ४३०
 संख्यासाम्य १ ३ १०.४ २६८
 संख्येय ० (पा श) २ २ २५.४.४२८
 संख्यैकवचन ५.१ ३७.३.३५०
 संख्योत्तरपद २.२ २५ ४.४२८
 ० संख्योपचारानुपपत्ति २.२ २४ ७ ४३३
 ० संगतकरण १ ३ २५.१.२६१
 संग्रहण ६ १.५८ १.४०, ८ ३ ३३ ४.४२५
 संग्रहप्रतिषेधार्थ ४ १ १६८ १.२६०
 संघात १.१.शि.५ १३.३१, ३ १ ४ २५५, २
 १.१.३.३६५, ६ ४.१०४.१.०११.

संघातग्रहण ६ ४ ४९ २ २०९, ७ ३ ४४ १
 ३३४, ५० २ ३३८

संघातानिगृहीतार्थ ४ ३ ७२ १ ३३३

संघातप्रतिषेध १ १ ६५ १ १६९

संघातार्थवत्त्व १ १ शि.५ १२ ३०, २ ४५ ११
 २२०

संघादि १ ३ १० १९.२३४, ४ ३.१२७ १
 ३१६, २ ३१९.

संज्ञा १ १ ३ २ ४३, २ २८ ३ २०६, ४ १ ४४
 ३०४, २ ३ १५ ३३६, २ ३ २२ १ ४३४,
 ३ १ १०९ ० ८५, १ १४ २ ३६, १ ३७
 १ १२, १ ३८ ० १३, २ १४ १ १००.४९
 १ १०३, ४.१ ४२ ३ २१६, ५ १ ५८ १
 ३५२, ९४ ७ ३६१, २ २३ १ ३७५, ८२
 १ ३३६, ३ ७२ ७ ४३३, ६ १ ३७ ७.
 ३५, २ ४२.२ १३६, १०६ १ १३३, ३.
 २१ ४ १३७, ५७ १ १६३, ७ २ ९९ १.
 ३०६, ८ ४ ३ ३ ४५२

संज्ञा ० १.१ १ ३ ३६, ५ ३३६, २७.२ ८७, ३.
 १०.१ २६७, २ २६७

संज्ञाकरण १ १ २७ ३ ८७, २ १ ३ ११५, ३
 १ ३ १ ६

संज्ञाकरणार्थ ३ १.९२ ५ ७६

संज्ञाकारिन् ४.१ ९३ ११ २५०

संज्ञागोत्राधिकार ४ १ १०४ १ २५३

संज्ञाग्रहण ४.२ २१ १ २७५, ५ १.९० १ ३६०

संज्ञाग्रहणानर्थक्य ३.३ १९ २ ११६, ८ २ २.
 १ ३६७

संज्ञादि १ १ शि.२ २ २०

संज्ञाधिकार १ १.१.१.३७.

संज्ञानियम १४ ८० ३ ३१५, ३४ ६७ ९
१३६

संज्ञानिवृत्त्यर्थ २१ ३ १ ३३०

संज्ञानिर्देश १४ २३ १ ३२३

संज्ञाप्रतिषेध ३१ ११२ १ २१३, ३ २१५

संज्ञाप्रतिषेधानर्थव्य ११ ६८, ३ १३६, ५ १०.
२८.२ ३२६

संज्ञाप्रतिषेधार्थ ११ ६८ १ १३५.

संज्ञाप्रसङ्ग ११ ११ ४१

संज्ञाप्रसिद्धि १२ ३० १ २०७, ४३ १ २१४

संज्ञाबाधन १४ ९९ २ ३२६

संज्ञाभाव ११ १८ १०, २२ २४ १६ ४२२

संज्ञाविधि १४ १४ १ ३१६

संज्ञासमावेग १४ ११ २६६

संज्ञासम्प्रत्ययार्थ ११ ११ ३३७

संज्ञासिद्धि ११ ११ ३३६

संज्ञिन् ११ ७१ १ १२२, ४२ ३ १ ३२३

°संज्ञ्यनुच्चारणार्थ १३ १० २ २६३

संज्ञ्यसंदेह ११ १३ ३ ३८, ५ ३६

सण (प्र) ४२ ४३ २ २८०

सत् (पा श) ११ १८ १०, २१ १ १६, ५६
४ १३६, ६२ १ १६२, २४ ३५ १ ४८३,
६१ २८ १७

सत् ४१ ६४ १ २२६

°सत् ११ ६० १ १५८

सतिशिष्टस्वरबलीयस्त्व ६१ १५८ १ ६६

सत्त्व ८ ३१२ १ ४२४.

सत्य ३१ २५ १ १३०.

°सत्य ३१ २५ २ ३३१.

°सत्या ६३ ७० १ १६३

सत्र° (य वि) ३१ १४ १ २५

सद् (धा) ८ ३११८ १ ४५१

सदन्वाख्यान ११ ६२ १ १६१.

सदादि ३२ ६१ १ १०७, १०८ १ ११५, १२६.

४ १२८, १७१ २ १३५

सद्विशग्रहण २१ ३१ २ ३२६, ६२ ११ १.
१२३

सद्विधि ३३ १४ १ १२३

सधीनर् (प्र) ५४ ७ २ ४३१.

°सधि (आदे) ६३ ९५ १ १७२

सन् (प्र) ३१ ७३ १२, ९ १२, ६१ ९३
१३, ४ १२, ३३ २ २१, ४ १६ ४ १२५,
७२ १० ५ २२६, ४ ५४ १ ३५२.

सन्° (प्र) ६१ ११ ७७, ९ १ १३, ४ १२

°सन् (प्र) १२ २६ १ २०२, ३१ ८७ १८.
७३, ६४ १ ६ १३६.

सनङ्ग ५१ २२ १ ३३७

सनन्त १२ १६ ११२, ३६ २ २२७, ३
२२६.

सनर्थ ८ ३१०८ ३ ४४९

सनादि ३१ ३२ १ २३

सनाद्यन्त ३१ ३४ २ २३

सनुम् ८ ४३२ १ ४६१.

सनुमग्रहण ८ ४३२ २ ४६१.

सनोति (पा श) ६४ ४२ १ ११७

सनोतेरनः (पा. सू) ८ ३१०८ १ ४४९, २
४४९.

संदेह १३ ९ १ २३६, ६१ १५८ ३ ११, २.
३६ १ १२५.

संध्यक्षर ११ शि ४ १ २२, ६ २२, १० २३.

°संध्यक्षर° १.१ ३ १ ३२
 संध्यक्षरद्वितीयत्व ५ ३.८३ ३ ४३५.
 संध्यक्षरार्थ ६.३ ९ ५ १३३
 सन्नतर (पा श) १.२ ३२ १.२०५.
 संनिकर्ष १.४ १०९.२.३५५
 संनिधि १.४.१०९.८.३५५
 संनिपात (पा श) ५ १ ३८ २.३५५, ७.२.
 १० २ २८४
 संनिपातलक्षण १ १.३९ ३ १३, ७ ३ ११९.
 ६.३५३
 संनियोग ४ २.९१ ४.२८८, ३.१५.४.३०४,
 २३.६ ३०५, ६ ३.६६ ३.१६५
 संनियोगवचन ७.१.३ ६ २३२.
 सन्मात्र ५.२ ९४.१ ३१३
 सन्वद्धाव (पा श.) ७.४.८२.३.३५७
 सन्वद्धाव° (पा श) ७ ४ ९३.१.३६०.
 सन्वद्धावप्रतिषेधार्थ ३ १ २१ १ २८.
 सन्नाविधि ३ १.७ १ १३
 सपूर्व ४.१ ३४.१ २१६, ३ ४ १.३०३.
 सपूर्वपद ५.१.१११ १.३६३
 सप्तग्रहण ६ १ ६ १.११
 सप्तमी (पा श) १.१ ११.५ ६६, ३ ७८ २.
 २१३, २.२.३५.३.४३५, ३ २८.५.४५५,
 ४.८४.१.४११.
 सप्तमी° (पा श.) १.१.६७.१६.१७१, २.२.
 २४.१२ ४३३, ३.८.१.४३५.
 सप्तमीनिर्देश ६.१.१८६.१.१११.
 सप्तमीप्रसङ्ग ४.३.२४.२.३०६.
 सप्तमीविधान २.३ ३६.१ ४५८, ३७.१.४५८
 सप्तमीश्रवणार्थ ४.३ २४.१.३०५
 का. वा. श. को. २४

°सप्तम्यन्त २ २ २७ १ ४३६.
 सप्रकृति ६ १.१६३.१.१०४.
 संवन्धिशब्द १ १.७१ ३.१८२.
 सव्रह्मचारिन् ६.४.१४४ १ ७३५.
 सभाव ५ ३ २२ १ ४०७
 सम् (उ स) १ ३ २१ १ २६०, २९ १.
 २८२, ६५ १ २९०, ३ १ ११२ ४.८३,
 २ ४९ ३.१०४, ४.१ ६४.२.२३६, ६ १.
 १४४.१ ९५, १६२ २.१०३
 सम्° (उ. स.) ३ १ १२४.२ ८८, ६.१.१४४.
 २ ९५, ८ ३ १२ १.४३६.
 सम् (उ. स) ५.२ ६.१ ३७३.
 समया° (अ) २ ३.२ १३.४३३.
 समर्थ (पा. श) २ १.१.१८.३६९, ४.३.१४०.
 ३ ३२३
 समर्थतर २.१.१ ७.३६६.
 समर्थनिघात २.१ १ १३.३६८.
 समर्थवचन २ १.१.१.३६६, १६.३६९, ३.१.
 ९२ २.७५, ४.१.८२ १.२३४.
 समर्थाधिकार २ १ १.१७.३६९.
 समसंख्यत्व १.२.२७.२.२०६.
 समसंख्यप्रतिषेधार्थ ८.४.६५.१.४६६.
 समसंख्याप्रतिषेधार्थ ४.३ १.२.३०२.
 समसंख्याप्रसिद्धि १ २.२७.१.२०६.
 समसंख्यार्थ १.४.१०१.१.३५०, २.४.८५.३.
 ५००, ३ ४ २ २.१६९, ८२.४.१८४.
 समसंप्रधारणा ८.१.१२.१०.३७०.
 समसण (प्र) ५ ३ २२.३.४०३.
 समा ५ २.१२.१.३७४
 समान ५.२.४७.४.३८२, ३.२२.१.४०७,

समान° ३२६०.१ १०३
 समानकर्तृत्व ३४२१ १ १३२
 समानकालग्रहण ५२८५ १ ३८९
 समानधातु ३१८७ २ ६६
 समानपद (पा श) ६१११३ ५ १५
 समानपदस्थ ७२३६ ३ २१३, ५८ ३ २१३,
 ५९ ३ २१३
 समानपूर्व ६३८६ १ १३१
 समानप्रकृतिवचन २१६० १ ४००
 समानप्रक्रमवचन १२३० २ २०७
 समानयोगवचन १३१० २२ २७०
 समानवाक्य २१११ ३६७, ८११८ ५
 ३७३
 समानवाक्याधिकार ८१२८ १ ३७३.
 समानशब्दप्रतिषेध ११२० २ ७३, २६ १
 १६, ४४ ४ १०३, ३१ १.२५३, ८३.
 ५६ १ ४३.
 समानशब्दाप्रतिषेध ११२० ३ ७३, २६ २
 १६, ५३१० ३ ४०३.
 समाना ७१७४ ५ २६१.
 समानाक्षर २२३४ ३ ४३६
 °समानाक्षर° ३१८ २ ११
 समानाक्षरविधिप्रतिषेध ११ वि.४.६.२१
 समानाङ्ग ६१३३ ५ ३०
 समानाङ्गग्रहण ६१३७.२ ३३, १०८.१.८३
 समानाधिकरण (पा श) १.२५२ २.२२६,
 २१.१२० ३७०, २४ ३७५, ६९ २
 ४०३, २२४ १०.४२३, ३४ २६ ३
 १७४, ८३ ५९ ४ ४०.
 °समानाधिकरण° (पा. श) १४.१.१९.
 ३०१,

समानाधिकरणग्रहण २४.३२ १.४२८
 समानाधिकरणयुक्तयुक्त २१११३ ३६८
 समानाधिकरणमन.ग २१६९ ४ ४०३
 समानाधिकरणाधिकार २१३५ ४.३८७,
 ६९ ३ ४०३, ८ ४०६ २२९ १७ ४३२
 समानार्थ १२६४ २१ २३९
 समानाश्रयवचन ६४२२ १२ १३०
 समाप ६३९७ १ १७३
 समावेशवचन ३४६७ ५ १७१
 समास (पा. श.) १२४३ १ २१३, ५१ ५
 २२८, ६४ ६ २३५, २११ २५ ३७२,
 २६ ३७२, २९ १ ३८२, २५ १ ४०३,
 २५ ३ ४३३, ३० ३ ४३५, ३४ १ ४३६,
 ४२६ ३ ४७८, ८३ ६.४१९, ४१ १४ ७.
 २०३, ५३ २ ३ ४०३, ७२.६ ४३३, ६
 १९३ ३ ७३, ९४ ५ ७६, २३३.१.
 १.१३१, ९३ १ १३३, १४३ १ १३६
 समास° (पा. श.) ११२३ ५ १३, ८.२३,
 ७२ ३.१३३, ४१ ४१ ३०३, १३ १०.
 ३१३, २१ ५१ ३.३५४, ८१.१ ५
 ३६२
 °समास (पा. श.) १४३ ३ ३१४, २.३.१
 ५ ४३१
 °समास° (पा. श.) १४१३.८ ३१७, ६५.
 १.३१३, ४१ १.५ १६२
 समासग्रहण १.२४५ ६.२१३, ४६.१.२२३.
 समासनिपातन ७१३७.६.२५३
 °समासनिर्देश १३१० १.२६७, २ २६७
 °समासनिवृत्त्यर्थ १२४८.४ २२३.
 समासप्रतिषेध २१.१ ६.३६६, ३.४.२४.१.
 १७३.

समासप्रसङ्ग २४ ८१.१२ ४१६
 समासबहुत्व २४ ६२ १ ४१०
 समासवचन २१ ५१ ९ ३१६, २ १४.१
 ४१५, ४ १४८ ४ ११३
 समासवचनानर्थक्य २१ २९ १ ३१४
 समासवचनानुपपत्ति ५१ ५९ १ ३५५
 समासवत् ८१ १२ ११.१११०
 समासविधान १ २ ४३ २.२१४, ६ ३ १० २
 ११५
 समाससंघातग्रहण ४ १ १ १८ ११८.
 समाससंज्ञा १ ४ १ ३८ ३०३
 समाससंज्ञाभाव २ १ ५१ ३ ३१४
 समासानुपपत्ति ८ ३ ५९ ५ ४१३
 °समासानुपपत्ति ३ १ १२५ २.१२८
 समासान्त (पा श) ४.१.१ १०.११३, १८.
 ११५, ४८ ७ २१९
 °समासान्त (पा श) ८ १ ९ ४ ३१८
 °समासान्त° (पा. श) २ १ १ २९ ३०३
 समासान्तग्रहण ८ ४ ११.१.४५६.
 समासान्तप्रतिषेध २ १ १ २७ ३०३
 समासान्ताधिकार ४ १ २५ २ २१२
 °समासान्तोदात्त° (पा श) ६ १ ९१ ७
 ७३
 समासान्तोदात्तत्व ६ १ २२३ १ ११६, २
 १४३ २ १३६, ४ १३६
 °समासार्थ ६ १ १५८ १० १००
 समासैकार्थत्व १ २ ४२ १ २१४
 समाहार (पा श) १ २ ३१ १ २०८
 समाहार° (पा श) २ १ ५१ ६ ३१५
 समाहारग्रहण २ ४ १ ६ ४०३.
 समाहारग्रहणानर्थक्य २ १ ५१ ६ ३१५

समाहारैकत्व २ ४.१.७ ४०३, १२.५.४०६.
 समि सुष्टौ (पा स्) ३ ३ ३६.१.१३८
 समिध ४ ३ १२० १० ३१९.
 समीप १ ४ २३ २ ३२३
 समीपादि ५ ४ ५० ३ ४३६.
 समुच्चय ५ २ ९७ १ ३१५
 समुदाय १.१ १ ११ ४१, ७ २ ५१, २ ४५ २.
 २१५, २.२ २९.७.४३२, ६.१.९ ७ ११५;
 ८ २.१ ५ ३१५
 समुदाय° २ २ २४ १३.४३३.
 समुदायवत्प्रीतिन्य २ १ ५१ १० ३१६.
 समुदायशब्द ४ ३ १५५ २ ३२५
 समुदायसामर्थ्य २ १ १ ८ ३१७.
 समुदायादेशत्व ६ १ १.१६ ४, ९.७ १५, १७४.
 २ १०८
 समुदायार्थवत्त्व १ २ ४५ २.२१५.
 समूह ५.२ १२२ ९ ४००.
 °समूह २ १ ५१.६ ३१५
 समूह्य ३ १.१३१ १ ११
 संपदादि° (ग) ३ ३ १०८ ९.१५५
 संपद्यमान २.३ १३ २ ४३९
 संप्रतीयमानार्थलोप २ १ ३५.९ ३१३.
 संप्रत्यय १ १ ६८ २.१०६, २ ३१ ३ २०६, २.
 १ ३५ ८ ३१३, ४ २ ३.५.२०६, ३ १३२.
 ३ ३१९
 संप्रदान (पा श.) १ ४ १ ३१ ३०३
 संप्रयोग १ १ ५० १६ १२५.
 संप्रसारण (पा श) ३ २ १७८ ४ १३६, ६
 १ १३ १ २०, ६ २१, १० २२, ३३.
 १ २६, १०८.१.८३, ४ २२ ७ १८९, ४७.

१.१११, १३२.१.२३२, ७११ १५.
२३१.
संप्रसारण° (पा. श.) ६१६६.४.११ ८६.
६६६
संप्रसारणदीर्घत्व ६३१३९.१.१७७, ४१
५१७१.
संप्रसारणदीर्घत्व° ६१.९१ ४ ७१
संप्रसारणपूर्वत्व १४२ १६ ३०९
संप्रसारणप्रतिषेध ३३९० १.१५१
संप्रसारणप्रसङ्ग ३२३ २ १६
संप्रसारणसंज्ञा ११४५ १ १११
संप्रसारणार्थ ६.१ १७.४.२७
संप्रसारणाश्रयबलीयस्त्व ६१.१७ २ २६
संबन्ध ८१.९ १ ३६७
संबन्धषष्ठीनिर्देश ६.४ १.४ १७९.
संबन्धिशब्द ११९ ४.६२.
संबन्धिशब्दप्रत्यय ४१ ९६.२ २५१
संबुद्धि° (पा. श.) ७.१.९०.४ २७२.
संबुद्धिगुण (पा. श.) ६.१.९१.२.७५
संबुद्धिलोप १.१.३९.१६.११, ६.१.६९.१.
३७.
°संबुद्धिलोप ६१.६९.५ ४१.
संबुद्ध्यर्थ ८.२.७.३ ३१५, ४.२०.१.४५१.
संभव ६१ १५८ १.९८
संभावन ३.३.१३२.५ १५१.
संभावनक्रिया १.४.३३ ९ ३३३
°संभावना ३.३.३२ ३.१५१
संभावनावयवत्व ३.३.३२.४.१५१.
संभूत ४ ३.४२ २.३०९.
संमुख ५.२ ६.१ ३७३
सरक् ८.३.५९.१.४३१.

सरूप १.२.६४.२२.२३९
सरूपत्व १२.६४ १७.२३६.
सर्व (स. ना)
सर्वात् ५१ १०.१.३४१
सर्व १.१ प्र ५ १६, ५१.११९ ६.
३६७
सर्वम् १२ ६४ ४९ २३०
सर्वाः ३३ १३३ ५ १६०
सर्वेभ्यः ३.२.१२२ २ १३७.
सर्वस्य ११.६० २ १५८, ३१ ७.१५
१५, ६१ १८६.८ १५३
सर्वेषाम् १२.६४ ५ २३३, ३४ ६२.
८ ४१३, ४१ ३९ २०१, ७९.३ २३३,
९३.६ २३८, ८.१.१२ १ ३६८
सर्व° (स. ना) १.१ ६३ २.१६५, ५.३ ९ १.
४०५, ८१ ४ ५ ३६५
°सर्व° (स. ना) ११ ७२ १७ १८६.
सर्वग्रहण ३.३.२० १.१३६
सर्वजन ५१.९.५ ३३०
सर्वत्र (अ.) १.१.७२.२७.१८८, २.१.६.
१६२, ६४ २० २३८, ४५२.४.३३७,
२.१ ५१.११ ३६६, ३१ ८४.१ ६३, २.
३१ १६६, ४८ १ १६३, ११४ १ ११३,
३.१९.२.१३६, ४.१.३६ २ २१५, ८५.
९ २३७, ९०.४.२४३, ५२ १२२.२.
३६१, ७.१.२६.१ २५
सर्वधनाद्यर्थ २१ ६९ ५ ४०३
सर्वधातु ३१.१३४ १ १३
सर्वनामत्व १.१ २७.७ ८६.
सर्वनामन् (पा. श.) ११.७२ ५.१८४, ८.
१.१२.११.३७१.

सर्वनामन्° (पा श) १.१ ७२ ८ १६५, २.
२.३५ १ ४३७, ४ १.१ ५.१६२, ८ १
१.४ ३६८

°सर्वनामन्° (पा श.) १ ४ १ ४१.३०३

सर्वनामनिर्देश ४ १ ९२ २ २१६.

सर्वनामसंज्ञा १.१ २७ १ १६, ८ ४ ३ ६
४५५.

सर्वनामस्थान (पा श.) १ १ ६३ ४.१६६,
६ १.९३ ९ ७५, ७.१ ९० १ २३२, ९.
२३२

सर्वनामस्थानप्रकरण ६ ४ १३ २ १११

सर्वप्रसङ्ग १ १ ५० १ ११५, १२ ११३, ६०
२ १५८, ७३ २ ११५, ३२ १ २५९, ३.
१ २६१, १० १ २६५, ६७ २ २११,
२ १ ३६ १.३८८, ३ ४ ७७.१ १८१, ४.
१ ७९.३ २३३, ६ ३ ३४ ५ १५२, ८२.
१.१७०, ८ १.१२ १ ३६८

सर्वलिङ्ग ३ ३ १८ १ १४४

सर्वलिङ्गता २ १ ३६ ५.३८३

सर्वलोक १.१ प्र.८.१०.

सर्वलोपविज्ञान ६ ४ १५४ १ २१६

सर्ववचन ४ ३ १०० १ ३१५, ८ १ १.१.३६१,
१८ १ ३७३

सर्वविभक्ति १ १ ३८ २ १३

सर्वविभाषार्थ ५ २ ९७.३ ३१६

सर्वसंप्रत्ययार्थ १.३ १० ३ २६८

सर्वस्वर ६ १ १९१ १ ११४.

सर्वादि १ १ २७ ४ १६, ५ २ १३५ २.४०१.

सर्वादेश १.१ ५३ १ १३१, ५४ १.१३१

°सर्वादेश° १.३ ९ १०.२६५

सर्वादेशप्रसङ्ग १.१.३ ४ ४५, ५० १.४ १३१,
६ ४ १३० २ २३१, ७ १.९६.३ २७४, ८.
२ ८२ ३ ४१६

सर्वादेशार्थ १ १ ६१ ८ १६०, २ ४ ३२ ४
४६१, ८५ ४ ५०१, ३ ४ ८२.१ १६३,
३ १६४, ८ २ ८९ १ ४१२.

सर्वाद्यानन्तर्यकार्यार्थ १ १ २७ ४ १६.

सर्वानुदात्तार्थ ८ २ ६ २ ३८६

सर्वानुप्रयोग ३ १ ४० ३ १३, ४ १६

सर्वान्त ६ ३ ६१ ३ १६४

सर्वान्त्यत्व १ ३ ३ १ २६१

सर्वान्य ८ १ ५१ ३ ३७३

सर्वापवाद ६ २ ५२ ५ १३०. ७ १ ९६.१३
२७६

सर्वापवादप्रसङ्ग ३ ३ ९५ १ १५२

सर्वाभिधान ८ १ ४.६.३६५

सलोप १ १ ५८ ४ १५४, ३.१.११ १.२१, ७.
३ ११९ ४ ३७२

°सलोप° ८ २.२२.१.४०.

°सव ३ ३ ५६ ४ १५०

सवनादिकृतत्व ८ ३ १०८ २ ४१९

सवर्ण (पा श) १ १.९ २ ६१, ६९.१.१७८
७ १७९

सवर्ण° (पा श) १ १ ४८ १.११७

सवर्णग्रहण ८ ४ ६८.२ ४६३

सवर्णग्रहणार्थ १ १.११ १ २ १५

°सवर्णदीर्घ° ६ १.१०२ ३ ७१

सवर्णदीर्घत्व १ ४ २.१० ३०७, ११ ३०७, ६
१.१०१ १.७३, १०८.७.१३.

सवर्णदीर्घार्थ ६ १ १०० १ ३६

सवर्णलोप १ १ १०० ३ ३६

सवर्णविधि १ १ १०० ३ ३६

सवर्णसंज्ञा १ १ १०० ३ ३६

सवर्णाग्रहण १ १ १ १ १६, ६८ १ १३६,
६९ ३ १३६

सवर्णार्थ १ १ १ १ १६ ६ १ १०० १ १६

सस्थानत्व १ १ १०० ३ १३६, २ ४ ५४ ८
२३६

सह (अ) १ १ ३६ १ १००, ४ १ ४८ ४
१३६ ६ ३ ३६ १ १३६

सह (अ) ४ १ ५५ ४ २३६

सहनिर्मि ६ १ १५८ १ ३ १३६

सहभाव ५ ३ ४४ १ १३६

सहयुक्त २ ३ १९ १ २३६

सहयोग २ २ २८ १ २३६

सहवचन १ १ १ १ १६, ७ १ ५६, २ १ ४
१ ३३६, ६ १ ५ १ ६

सहस्र ५ १ २९ १ ३३६

सहस्रादि ५ १ ५९ ४ ३३६

सहान्विकृतन्य ४ १ ५४ ३ २३६

साहि (पा श) ६ १ १२ २ १३६

साकचक ७ २ १०७ १ ३३६

साकचकार्य २ ४ ३२ ३ २३६

साकार ३ २ ११४ १ १३६

साक्षान्प्रभृति १ ४ ७४ १ ३३६

साह ८ ३ ५३ १ २३६

साद ६ ३ १२२ १ १३६

सादृश्य ५ २ ३९ १ ३३६

सादेश ६ १ ६४ १ १३६, ३ ७८ १ १३६

साधन २ १ ३३ २ ३३६

साधनव्यवाय ८ ४ ३० १ २३६

साधनाभिधान ३ २ १२७ ३ १३६

साधारण ५ ४ ३६ ५ २३६

साधु (अ) १ ४ १ ३२ ३३६

साधु (अ) २ ३ ३६ २ २३६

साधुकारिन् ३ १ १४९ १ १३६, २ ७८ १ १३६

साधुत्व १ १ ४४ १ २ १३६

साध्वनुशासन १ १ ४४ १ २ १३६

सानुबन्धक २ ४ ४९ २ २३६, ४ १ १५ १
२३६, २ २३६

सानुबन्धकनिर्देश ६ १ ७४ १ ५१, ४ ५७ १
२३६

सान्त ६ ३ १३ ७ २३६

सान्तग्रहणानर्थक्य ८ ३ ८५ १ २३६

साभ्यास ७ ४ ९ १ ३३६

सामर्थ्य २ १ १ ३३६, १ ५ ३३६, ३ ५ २
३३६, ७ ३३६, ६ १ ६६ ४ २३६

सामानाधिकरण्य २ ३ १ ६ २३६

सामान्य १ २ ६४ ५ २३६, ६ ८ १ २३६, २
४ २५ ४ २३६, ३ १ १३१ १ २३६, ४ १

१४ ७ २३६, ६ ४ १७४ १ २३६

सामान्य १ २ ७२ ६ २३६

सामान्यकृतत्व १ ४ ८४ १ ३३६, ३ १ २६
१ २ ३३६

सामान्यग्रहणार्थ ३ १ ४३ १ २३६, ४ ४ ५ २३६

सामान्यचोदना ४ १ ९२ ३ २३६

सामान्यनिर्देश ४ १ ९२ २ २३६

सामान्यवचनप्रसिद्धि २ १ ५५ २ ३३६

सामान्यवचनाप्रसिद्धि २ १ ५५ १ ३३६

सामान्यविधानाभाव २ २ ३ १ २३६

सामान्यातिदेश १ १ ५६ ३ १३६, ६ ३ ६८
३ १३६

सामान्याभिधान १ २ ५८ १ २ ३ ३ २ २ ४
६ ४ ३ १

नामान्याभिधान १ २ ७२ ३ २ ५ १

सामान्यभ्रम २ ४ ३ ५ ३ ४ ३ १

सामिग्रचन ५ ४ ५ १ ४ ३ १

सामग्रहण ७ १ ३ ३ १ २ ५ ३

साय ० ४ ३ २ ३ १ ३ ३ १

सायंप्रातिकाद्यर्थ ६ ४ १ ४ ४ ५ २ ३ १

सार्वधातुक (पा शा) २ ४ ३ ५ ५ २ ३ ३, ३
१ ३ १ २ ३ ०, ७ ८ ३ ३ ३, ६ ४ ६ ४ २
२ ३ ३

सार्वधातुक (पा शा) १ २ १ ७ १ १ ३

सार्वधातुक (पा शा) ७ ३ १ १ १ १ ३ ३ १

सार्वधातुक (पा शा) १ ३ १ ० ६ २ ३ ३

सार्वधातुकग्रहण ७ ३ ९ ५ १ ३ ३ १

सार्वधातुकत्व ६ ४ ५ २ ५ २ ३ ३, ७ ३ ८ ५ १
३ ३ ३

सार्वधातुकवचन ३ १ ९ ० १ ३ ३

सार्वधातुकादेश ३ १ ८ ३ २ ६ ३

सार्वधातुकार्थ ३ १ ६ ७ १ ३ ३

सार्वधातुकार्थधातुक १ १ ३ ५ ३ ५

साल्व (देश) ४ २ १ ३ ३ १ ३ ३

सावकाशान्व १ १ ५ ३ १ १ ३ १, ३ १ ३ ० १
३ ३, ६ १ १ ५ ८ ५ १ १

साव्यय २ १ १ ९ ३ ३ ३

सासाहि ३ २ १ ७ १ ४ १ ३ ५

साहचर्य १ २ ५ १ ३ २ ३ ३, ६ ४ ५ ५ २ ३ ३

सिद्ध (प्र) १ १ ३ ३ ८ १ ३ ८, ४ ९ ३ ३ ३ ३ ३,
३ १ ४ ४ १ ५ १, ५ ५ ३ ३, ७ ५ ३ ३, ६ १
१ ८ ७ १ १ १ ३ ३, ४ ४ ७ २ २ ३ ३

सिद्ध (प्र) ७ २ ४ ४ १ २ ३ ५

सिद्धि वृद्धि (प्र) १ ७ २ १ ७ २ ३ ३

सिद्धिपदाद्वय ३ १ ४ ५ ४ ३ ३

सिद्धिनिर्देशन १ १ २ ३ ३ ३ ३

सिद्धिलुक्स्वरवर्ज्य (प्र) १ १ ३ ३ ३
१ ३ ३

सिद्धिलुङन्त ३ ४ १ १ ० १ १ ३ ३

सिद्धिलुग्रहण ३ ४ १ १ ० ७ १ ३ ३

सिद्धिलोप ८ २ ६ ७ ३ ३ ३

सिद्धिविधान ३ १ ४ ५ ५ ३ ३

सित (पा शा) १ ४ १ ९ ३ ३ ३

सित (पा शा) १ १ ३ ८ ५ १ ३ ३, ६ १
१ २ ७ १ ३ ३

सिद्धि (पा)

सिद्धिनिर्देशन ३ ४ २ १ ३ १ ३ ३, ६ १ ४ ९
१ ३ ३

सिद्धि १ १ ५ १ ३ ३, १ ८ ३ ३ ३, ३ १ ५ ३ ३

१ १ ३, १ ३ ३ ३ ३ १ ३ ३, १ ० ४ १

३ ८ ३ ३ ३, १ ७ ३ ३ ३, ४ ६ ५ ३ ३, ५ ५ ५ ३ ३

१ ० ३ ३ ३, १ ० ३ ३ ३, १ २ २ ३ ३ ३, २ ० ८

७ ३ ३, २ १ ५ ३ ३ ३, ३ ३ ३ ३, २ ६ ५ ८ ३ ३, ३ ८ ६

१ ५ ४ ४ ७ १ ० ३, १ ३ १ ० ४, ४ ६ २ १ ३ ३

३ १ १ ४, ४ ८ ३ १ १ ३ ३, ५ ० १ ८ १ ३ ३ ३

५ १ ३ ३ १ ३ ३ ३, ३ १ ३ ३ ३ ३ ५ ६ १ ० १ ३ ३ ३

१ ३ १ ३ ३ १ ४ १ ३ ३ ३, १ ३ १ ३ ३ ३, ५ ७ १

१ ३ ३, ३ १ ३ ३ ३, ४ १ ३ ३ ३, ६ ० ४ १ ५ ३ ३ ३

६ १ ३ ३ १ ३ ३ ३, ४ १ ३ ३ ३ ३, ६ २ १ १ १ ३ ३ ३

१ २ १ ३ ३ ३, ६ ५ ० १ ३ ३ ३, ८ १ ३ ३ ३ ३, ६ ८

४ १ ३ ३ ३, ६ ९ १ ३ १ ३ ३ ३, ७ ० ३ १ ३ ३ ३, ५ ०

१ ३ ३ ३, ७ १ ३ ३ ३ ३, ७ २ २ १ ३ ३ ३, ६ ०

१ ३ ३ ३, ७ १ ३ ३ ३, ७ ३ ३ १ ३ ३ ३, २ ०

१ ५ १ ३ ३, ७ १ ३ ३, १ ० १ १ ३ ३ ३, २ ७ ०

सीयुद्ध (म) ६४६२२ २०६
 °सीयुद्ध° (म) ७२३६२ २१२, ५९२
 २१७
 सीयुद्धप्रतिषेध ३४.१०२ १ ११८
 सीयुद्धादि ३१.३ ७८
 °सीर (गृह) ४४ ७६ १ ३३३
 सु (म) ६११६८ १ १०६, २ १०६, ७१
 ८२.२ २६१, २१०७ १.३१२, ८.२६
 ८ ३१२
 सु (उ स) ६२.११७ १ १३३
 सु° (उ स) ११७२ १७ ११६, ४ ६०.७.
 ३१३, ३२ ४८ ३ १०३, ५४ ६९ १.
 ४३१, ७.१ २३.१ २३८, ६८ १ २६५
 °सु (उ स.) ६२१०८ १ १३३, १४३ २.
 १३६
 °सु° (उ स.) २.२.१८.३.४१६, ४.१ ५२.
 ५ २१२.
 °सु (धा.) ७ ३.८८ १ ३३९.
 °सुखादि (ग) २ २.३६.१ ४३७.
 °सुखादिपूर्व ४.१ ५२ ५.२१२
 °सुखाहरण ३ २५ १.१८
 सुजन्तत्व २.२.२५.१.४१७.
 सुजभाव २.२.२५ ३ ४३७
 सुद (आग.) ६.१.१३५.१.९२, २.११२.
 सुद° (आग.) ३.४.१०२ ३ १८६
 °सुद (आग.) १४.१३.२.३१६.
 सुदप्रतिषेध ७.१ ३३ ३.२५३, ६.२५३
 सुदनपुंसकस्य (पा स.) १.१.४३ १.१०१.
 सुद्वचन ३.४ १०२.४.१८६.
 सुत्यापर १.२.३७.५.२११.

सुत्वान ३.२.८४.४.१११.
 सुदिन° ३.१.१७ १.२६
 सुधातु° (मा. वि.) ४.१.९७.१.२५३.
 सुनोत्यादि ८.३.६५.३.४३३
 सुन्वत् ३ २ ८४ ४ १११.
 सुप् (पा श) १.२.६२.१ २३१.
 सुप् (मत्या.) ३.१.१०६.१.१८३, २४.१.
 १८, ३८.१.१०२, ८१.१७.२.३७१;
 . २.६९.२.४१२
 सुप्° (मत्या) ११.५६.८.१३५, ४.२१ १
 ३३२, ६.१.८५.१.८६३, ४.१३० ४
 २१२
 सुपर्णा ४.१ १४ ६.२०६
 °सुपर्वन् ६.४ १४४ १.२१५.
 सुबधिकार २ २ २४.२०.४२५, ६ १ ९३.५.
 ७५, ७.१.११.२.३११.
 सुबन्त २ १ २.४.३७५, ४.८१.७ ४१७, ३.१.
 ७ ४ ११२.
 सुबन्तमात्रप्रसङ्ग २.१.२.३.३७५.
 सुबन्तत्व ४ ३.२४.१.३०५.
 सुबन्तसमासवचन ४.१.४८ २.२१८.
 सुबन्तनिमित्तत्व ३.२.१२४.७.११६.
 सुबन्तैकान्तत्व २.१.२.१०.३७६.
 सुबभाव १ १.१.५.१३.३१
 सुबलोप २.१.१.२.३६२.
 सुबलोपदर्शन ५.२ ५९.५.३८६.
 सुबलोपार्थ २ १.२.९ ३७६
 सुबुत्पत्ति २.१.१.३.३६५, ३.२.१२४.९.
 १२६
 सुब्रह्मण ३.२.६१.१.१०६, ५.३.६८.१.४२१.

सुब्धातु° ६.१.६४.१.१३
 सुब्रह्मण्या १.२.३७.१.२१०.
 सुब्लुक ५.३.१०.१.४६
 सुब्लोप १.२.४५.१५.२३९, २.१.२.११.
 ३३६.

सुब्लोप° ८.१.९.३.३६८; ११.१.३६८.

सुरा° (पे) ३.२.८.१.९३

सुलुक १.२.६२.१.२३१

सुवर्ण° ५.१.२९.१.३६९

सुषुप्त्वस् ३.२.८४.४.१३३.

सुस्नातादि (ग) ४.४.१.३.३२९

°सूकरसङ्गन्° ६.४.१४४.१.२३५

सूक्ष्मवस्त्रतराद्यर्थ २.१.६९.६.४०३

°सूचक ३.२.१३.१.१३

सूत° (वि लो.) ६.३.७०.९.१६३

सूतका° ७.३.४५.१०.३२६

सूत्र १.१.१.१०.११, ३.२.९.२.१३

सूत्र (धा.)

सूत्रयति ३.१.२६.५.३४

सूत्रपाठ १.१.३४.१.१३.

°सूर° ५.४.३६.७.४३६

सूर्य° (दे) ३.१.११४.१.२६६, ६.४.१४९.५.
 २३६, ६.२३६.

सूर्यादि ६.४.१४९.१.२३७.

सृ (धा.)

धावति ८.२.२२.२.४००

°सृ (धा.) १.३.१०.१.२६९.

°सृ° (धा.) ३.१.१४९.१.९३, १७१.३.
 १३५.

सृजि (पा. श.) ३.१.१२४.१.८६,

सृजि° (पा श) ३.१.८७.१५.६१; ७.२.
 ११४.३.३१३

सेद्र (पा श.) ३.३.९४.२.१५२.

सेद्वत्त्व १.२.२२.२.२०१

सेदप्रकरण १.२.२२.१.२०१

सेदग्रहण ६.४.५२.१.२०३.

°सेना° २.४.१२.१.४३५.

°सेनाङ्ग २.४.२.१.४३३.

सेनान्त ४.१.११४.७.२५७.

सेनासंज्ञा ४.२.४५.१.२६५.

सोढ° (प्र) ४.२.३६.५.२७८

सोपदादौ (पा सू) ८.३.३८.१.४३२.

सोपसर्ग ३.१.७.२.१३९, १२.६.२३

सोम (दे.) ८.३.८२.१.४३५

सौढ° ७.२.१.४.२७८

सौप्रख्य २.४.५४.४.४८७

सौवीरगोत्र ४.१.९०.३.२३२

सौसुकाद्यर्थ ४.२.१४१.१.३०१

स्कान्दि (पा श) ८.४.६१.१.४६५

स्तन (प्राण्य.) ३.२.२९.१.१०३

स्तम्ब° (गृहो.) ३.२.१३.१.१३, २४.१.
 १०३.

स्तम्भुसिबुसहां चङि (पा. सू) ८.३.११६
 १.४५३.

°स्तु (धा) ३.३.९५.३.१५३.

स्तुत° (यज्ञो) ८.३.१०५.१.४३६.

स्तेय ३.३.५८.१.१५०.

स्तोकादि ६.३.१.१.१५१

स्तोम (य.) ५.१.५८.८.३५४.

°स्तोम (य) ८.३.१०५.१.४३६.

स्तौति (पा श) ३.१.१२५.३.३३.

स्त्री १० ६४ १८ २३३, २३ १२ ३ २३३, ३
 १ ९४ ३ ३३, ८ ३३, १०८ १ ३३, ११२
 १ ३३, ३ ३३, ३२१ १ १३३, ९४ १
 १३१, १२६ २ १३३, १६३ २ १३३, ४
 १ ३ ११३३, २ १११, ५ १११, ४८ ३
 ११८, ९३ २ १३३, १२८ २ २३३, १४७
 ३ २३१, २ १३१ २ ३३, ३ ३४ १ ३३३,
 ६ १ १६७ १ १३५, ३ ९५ २ १३३, ७
 १ ९८ १ २३३
 स्त्री ३ ३ १२६ १ १३३, ४ १ ९२ २ १३३, ५
 १ ११८ १ ३३५, ११९ १ ३३५ ८ १
 १२ १० ३३३
 *स्त्री १ २ ६८ १ १३३, ८ २ ८३ १ १३३
 स्त्रीग्रहण ३ ३ ४३ १३३ ७ १३१, ४ १
 २५ २ १३३, ५ ४ १३१ १ १३३, ६ ३
 ३४ १ १३३
 *स्त्रीग्रहण १ १ ७२ १८ १३३
 स्त्रीनिगद ८ १ १२ १० ३३०
 स्त्रीप्रकरण ४ १ ३६ ३ २१५
 स्त्रीप्रत्यय ३ ३ २० ३ १३७
 स्त्रीलिङ्गवचन ५ ४ २७ १ १३३
 स्त्रीवचन १ ४ ३६ ३१३
 स्त्रीविषय ४ १ ३८ २३३
 स्त्रीविषयार्थ १ ४ ३ १ ३१३
 स्त्रीशब्द ६ ३ ३४ ५ १३३
 स्त्रीसमानाधिकरण ४ १ ३ ३ १११
 सूच् (य.) ३३ ३६३ १३३
 सुहन् ८ ४ २ ५ १३३
 *सुवर्ण (पा श) ४ १ ११४ १ २३३
 स्यभिधान ४ २ १३ २ २३५
 स्यर्थ ४ १ ३ २ १११

स्यर्थाभिधान ४ १ ३ १ १३३
 स्यग्रहण १ १ ६३ १ १३८
 स्थल ५ १ ७७ ३ ३३१
 *स्थल ५ १ ७७ १ ३३३
 *स्थविर १ २ ६८ १ २३३
 स्था (धा) १ ३ २२ १ २३३, ३ २ ४ १ १३३,
 १ ३३ १ १३१
 स्था (धा) १ १ २० ६ ३३, २ ४ ३ १००
 २ ३३, ३ १ ८६ १ ६३, २ १ ३३ २ १३३,
 ३ ५८ १ १३३
 स्थादि ३ ३ ९५ १ १३२, ८ ३ ६४ १ १३२
 *स्थादि ६ ४ २२ १६ १३३
 स्थादिप्रतिषेध ३ ३ ९५ २ १३३
 स्थान १ १ ५० १३ १३३, ५ १ २ १३३, ५ २
 १ १३३, ६ १ १ १३३
 स्थान १ १ ४७ १ १३३
 स्थानशब्दप्रयोग १ १ ५६ १३ १३३
 स्थानषष्ठी ६ ४ १ १ १३३
 स्थानादि ५ २ २९ ३ ३३३
 स्थानिन् १ १ ५० १ १३३, १ ७ १ ३३
 स्थानिनिर्देश ६ १ ७९ १ ५३, ४ १ २३ १
 २३१
 स्थानिनिवृत्ति १ १ ५० २ १३३
 स्थानिवत् १ १ ५७ १ १ १३३, २० १ ३३३, २ २
 १३३, ५ ८ १ १३३, ५ ९ ७ १ ३३३
 स्थानिवत्प्रतिषेध ६ ४ १ ४९ २ २३३, ७ १
 ९० ३ २३३, ८ २ ३८ १ १३३
 स्थानिवत्प्रसङ्ग ६ ३ ३४ ३ १३३
 स्थानिवत्त्व १ १ ४ ७ १३३, ५ ६ १ ५ १३३, ४
 १ ८ २ ३३३, ३ १ ४४ १ ५३, ६ ५३,
 ८ ३ १ ६३, ८ ४ १ ५ २ १३३

स्थानिवदनुदेश १ १.५६.१.१३३, ५९ १
१५५
स्थानिवद्भाव (पा. श.) ७ ३ ५४.३.३२१,
४ २ १.३२५.
स्थानिवद्भावप्रतिषेध १.१.३१ ५ ८.२१, ५६
१९.१३८
स्थानिवद्भावप्रसङ्ग १.१ ५ ५.५५
स्थानिवद्वचन १ १ ५६.१७ १३८, ५७ ५
१३७, ५९ ७.१५६; ६ १ ८६ ४ ६६.
स्थानिवद्वचनानर्थक्य ६ १ ८६ ४ ६६
स्थानिसंज्ञानुदेश १ १ ६२ ११ १६३.
स्थानेन्तरतमनिर्वर्तक १ १ ५० २ १२२
स्थानेन्तरतमवचन १ १ ५०.१ १२०
स्थानेयोगत्व १ १ ३.१२ २१
स्थानेयांगवचन १ १ ४९ १ ११८
स्थानेयोगा १ १ ४९ ४.११९
स्थान्यादेशत्व १ १ ५६.१२.१३७.
स्थान्यादेशपृथक्त्व १ १ ५६ १ १३३
स्थान्यादेशाभाव ६.१ १८६ ६ ११२
स्थामन् ४ १.८५ ७ २३७
स्थाली (गृहो) १.४ १ ३४ ३०३
स्थूलादि १.१ ५७.१५.१५९
°स्त्र (प्र) ४ १ ८७ १ ३३८
°स्त्रा° (धा) ३ ३.५८.४ १५०.
स्नात्वाकालकादि (ग) ७ १ ३७ ४ २५५
स्त्रु (धा) ३.२ १३९.१ १३५, ४.१३२, ७ २.
३६.३ २१२
स्त्रु° (धा) ७ २ ३६.१.२१२
°स्त्रु (धा) ६.१ ६३.१.३१
स्पर्श° (पा. श.) १ ४ १०९.७ ३५५

स्पृश (धा)
पम्पशाते ७.३.८७.१ ३३८
स्पृश (धा.) ३ ३.१६ १.१३४
स्पृश° (धा) ३ १ ४४ ७ ५२.
स्पृष्ट (पा. श.) ७ २ २७.२.२१०
स्फिग° ६ २.१८७ १.१३९
स्म (अ) ३ २ १२२.२.१२२
स्म° (अ) ३ २ ११८.१.१२१.
°स्म (अ) १.३ ९ ४.२६५
स्मायादि ७ १ १४ १ २६६
स्मायादिविधिप्रतिषेध ५ ३ १० १ ४६४
स्य (प्र) ७ २ ७० १ ३०९
स्यदादि १ १ ४ ४ ५२
स्यादि° १ ४ १३ १ ३१६
स्याद्विबलीयस्त्व ३ १ ३१ ३ ४१
स्यादिस्वराप्रसङ्ग ६ १ १५८ ११.१००.
स्यान्त १ २ ३७ १ २११, ६ ४ ११० १ २१५
स्त्रन्तप्रतिषेध १.१ ५६ २६ १२३
स्त्रवत्यादि ३ १ ८७.१७ ६२
°स्त्रिवि° १ १ ४.२.५१
°स्त्रु (धा) ३ १ ४८ १ ५५
स्त्रुगुद्यमन° ३ ३ ३६.३ १४८
स्त्रु ४ ३ १२०.५ ३१३, ५.१ ११९.६.३६५, ६.
१.८९.५ ६१
°स्त्रु° (प्र) ३ ४ २.१.१६८
स्त्रु रूपं शब्दस्याशब्दसंज्ञा (पा. सू.) ५ २.
५९ ३ ३८६.
स्वरूपवचनम् १.१.६८.१.१३५
स्वप्नि (पा. श.) ८ ३.११८ १ ४५१.
स्वतन्त्र १ ४.५४.१ ३३८, ३.३३९

स्वतन्त्र° १.४.२३ १५ ३३५, ५५.२ ३३५

स्वतन्त्रत्व १.४.५५ २ ३३५

स्वतन्त्रप्रयोजकत्व ३.१.२६.१३ ३३५

°स्वन् (वा.) ७.२ २८.१ २९०

स्वप् (धा)

स्वपिति ३.४.२१ ५.१७३

स्वपादि ३.१.११ ४.७३, ६.१.१८८.१.११३.

°स्वपि° (पा श.) १.२ १.८.११३.

स्वप् ३.४.२१ ६.१७३

स्वभावसिद्धत्व १.१.५०.७.१३३, २.१.१.२.

३६४, ७.१.९६ १.२७५

स्वर (पा श) १.१.१ १३.३९, ५६ २८

१११, ६३ ३ १६९, ४ २ १८ ३०९, २

१.२.५ ३७६, ९.३७६, ४ ८१.१०.

४१३, ८५ ११ ५०२, ३.१.१.२.५.२३,

२ १२७ ४ १३०, ४ १.१ १३ १९४, ५

२ ४९.२.३८४, ३ ६८.२ ४३९, ६.१.१.

९ २०, ७१.७.५२, १३५ १२.१३, १५८.

५ ९९, १६१ २.१०२, २०४ १ १९६, ३.

७८ २.१७०, १०९ ६.१७५, ७ १.१

१४.२३८, २ ८२.१ ३०३, ८.२.२.२

३२७, ६.९.३१३.

स्वर° (पा. श) १.१.५८.१ १५३, ६८.१.

१७८, ३.१ १३ २५९, २.१ १.२ ३६२,

२९.३७३, ३.१ १२५ २ १८, ४.१.३.

९ २०१, ६.४.८२.१.२१०, ५.२.५९.

४.३८६

°स्वर (पा श) १.१.५६ २९ १४१, ४.२.

९ ३०६, २२.३१३, १३ ८ ३९७, १०.

३१३, ४ १.४८.८ २१३

°स्वर° (पा. श) १.१.४७ ४.११५, ४.१.१.

३.११०, ५.११२, ५ ३.१०.१.४०८, ८.

१.९.४.३६८, २.६ ७.३६२

स्वरति (पा श) १.३ २९.१.२१३, ७.२.

४४.२.२१५, ७०.१.३०९.

स्वरदोष ६.१ १०८ ८.८३, १२३.२.८७

स्वरभिन्न १.२.६४.२४.२३९, ८४ ६८.४.

४६७

स्वरभिन्नाग्रहण १.१.७०.१ १३०.

स्वरभेद ६.४ १७४ ३ २३८

स्वरवर्जम् (अ) ४ १.१५१ १ २६२

°स्वरवर्ज १.१ ५८ ९.१५५

°स्वरव्यतिक्रम १.१ ५० ९ १२३

स्वरसंधि ६.१.१०२ ३.७३

स्वरसमासान्त १.२.६४ ६ २३५

स्वरसिद्धि ५ ३.१८.१ ४०६.

स्वरसिद्ध्यर्थ ५.१ ११९ ८ ३६८, ६.१ १२३.

१.८३, ३.५२.२ १६३, ७ १ २ २१०,

८२.१ २७९, २.९९ ४ ३०८

स्वरानन्तर्हितवचन १.१ ७ ५ ५३.

स्वरार्थ ५ ३.८.१.४०५

स्वरित (पा श) १.२ ३२.१.५१०६ ५.

२०३, ३.१.३.१५ १०, ८.२.४ २ ३३३.

स्वरित° (पा. श.) ६.१ १६१ १ १०५.

°स्वरित° (पा श) १.१ ५ १७ १३.

स्वरितत्व ६.१ ८५ ८ ६९, १७४ ३.१०३

°स्वरितपर १.२ ३२ १ २०९

स्वरितपरसन्नतरार्थ १.२ ३२ ४.३१६

स्वरितयण् ८ २ ४.१ ३१३.

स्वरितात्संहितायामनुदात्तानाम् (पा सू)

१.२.३९.१.२१९.

स्वरिताप्रसिद्धि ६१ ८५ ११०६३
 स्वरितार्थ ८२ ४ १ ३३७
 स्वरितोदात्त १२ ३२ ३ २०६
 स्वरितोदात्तार्थ १२ ३२.२ २०६.
 स्वरूपग्रहण ७.२ ११४ २.३१३
 स्वरूपपदवृद्ध्यर्थ ५१ ११९ १०.३६३.
 स्वर्गादि ५.१.१११.२.३६३.
 स्ववचन २.३.९.३.४३३
 स्वशब्द २.२.२९ ९ ४३३.
 °स्वसृ° ११ ७२ २३ १८७
 स्वस्तियोग २ ३ १६ १.४५०
 स्वस्त्रादिग्रहण १.१ ७२ ११ १८५
 स्वाङ्ग (पा श.) ६.२ १७७.१.१३८, ३४०
 १.१५६
 स्वाङ्गकर्मक १.३ २०.२.२७१, २७.१.२८१,
 २८ १.२८२.
 स्वाङ्गग्रहण ४ १ ५४.२ २३३
 स्वाङ्गप्रतिषेधार्थ ४ १ ५४ ४ २३३
 °स्वाङ्गादिस्वर° १ ४ ६०.६.३३३

स्वातन्त्र्य १४ ५४ २ ३३९, ३१ ८७.५ ६७,
 स्वादिप्रतिषेध ३.४ ११४ २ १८८
 स्वादिलोप १ २.४१ १ २१३
 स्वाहुम् (अ) ३४ २६.१.१७४
 स्वाद्यर्थ १.१ ६८ ६ १७७
 स्वान्त ७ २ १८ २ २८७
 स्वापिग्रहण ७ ४ ६७.१ ३५५
 स्वाभाविक १.२.६४.३३ २४२.२.२९.१५.
 ४३३.
 स्वामिन् ३.१ १०३ १ ८३.
 स्वार्थ ३१ २२ ५ ३०, ४.१ ३.५.११६, १६३
 ६ २६६, २ ५५ १ २८३, ५ १ १३.२.
 ३३२, ५८ १ ३५३, ५९.२ ३५५, २ ३७.
 १.३७८, ३ ४५.१ ४३१, ५५.३.४१६,
 ७४ ३.४३३, ४.४ २.४३३, ८.१.१२ ४.
 ३६१
 स्वार्थविज्ञान ३ ३.१९.१.१६५, ४ ६७.१.
 १७७, ४ ४ १४०.४ ३३५, ५.३.१० ३.
 ४३३

ह ८२ ३२ १ ४०४
ह° ३२ १२० १०१२३
हकार १ ११ ५ १ २७, ७ ३ ५४ २०३२१
°हकारलोपार्थ ७ २ १ २२७
हग्रहण १०१ ११ ५ १ २७
हत° ८४ ४८२ ४३१
हन् (धा) ३ १ ९७ २ २३, १०८० १ २३, ४
३७०१०३६, ६ ४०३०१०३२
प्राधानि ८४ २५४३३
हन्° (धा.) ६ ४ ६२०२०३७
°हनि° (पा.श.) १ २ २८०१०२०५, ३३
५८ ४ १५०.
हनिषिङादेश १०१ ६३ १३ १६९.
हन्ति (पा.श.) १ १५७ २३०१५०, ३ १
४४५ ५३, ३२८७० १ ११२, ६ १ ९ २
१३, १२ ७ १७, ७३ ३२ १ ३२३, ५४.
१०३२९, ४३० १ ३२९
°हन्ति° (पा.श.) ७२ ११४३०३३३३
हन्तेरत्पूर्वस्य (पा.सू.) ८४ २२ १ ४६०
°हय° (पशु) ४ १ ६३०१२२६
°हर ६३२१०११६.
हरणप्रतिषेध ६२ ५२ १०३१.
°हरिण° (पशु) १२ ६४०१८२३७
हरित° १२ ६४०१८२३७.
°हरितकात्यवर्जम् (अ.) १०१७३८०१९०.

हरितादि (ग.) २ ४ ६७ १ ४१३.
हरिद्रा° (व.न.) ४ २ २ ४२७
हरिवः (वै.श.) ६ १०८ ५०७, ८ २ ६ ३
३११
हरितक्यादि १ २ ५२ ३२३२
हर्ष° १ ३ २१०२ २०, ६ १ १४२ १ २३
हल् (प्रत्या) १ १७ ३ ५८, २ ४ १ २ १२,
४ १ ९०२ २२२
हल्° (प्रत्या) १०१ ५७ १४ १२९.
°हल् (प्रत्या) १ १ १० १ ६३
°हल (प.ना.) १०१ ७२ १६ १८६
°हल° (प.ना.) ४ ४ ७६ १ ३३३
हलदन्ताधिकार ६३ ९ ३ १४
हलधिकार ६ ४ १०१ १ २१३
हलन्त १ ३ ३ १०२६१, ६ १ ६८० ४६.
हलादि ३ २ १५००१०३३.
हलादिग्रहण ६०११६७ २ १०५, ७२ ६२ २.
२१३
°हलादिग्रहण ३ १२२ २ २९.
हलादिग्रहणार्थक्य ६ १ १६७०३ १०५.
हलादिशेष ६०१ २ ८ १५, ९०३, १७ १ २३,
६६०००३, ७ ४ ६१०३५३, ८२ ५
३५७
°हलादिशेष° (पा.श.) १ १ ५१८ १३८
हलि° (पा.श.) ३०१ २१० २८
हलोपवचन ६३ ७८०१०३०.

हलो यमां यमि लोपः (पा सु) ११५८
६१५५

हलप्रहण १.१ शि १५ ११, ६९ १० १८०,
२१० १ ११६, ४१ १ २११, ६१ १७४
१०८, ४.१०० १.२१३, ७२ ३.१.२११

हलप्रहणाप्रसिद्धि १.३ ३ २११

°हलत्व १.१.१० १ १३३.

हलपूर्वप्रहणानर्थक्य ६.१ १७४ २ १०८

हलस्वरप्राप्ति ६.१ २२३ २ १११

हलिरपूपादि (ग.) ५.१ २ ३ ३३३, ४ १
३३१

हविष् (य) २.३.६१.१ ४६६, ६३ ४६ २
१६१.

हविष् (य.) ५.१.२ ३ ३३३, ४.१.३३१.

हश् (प्रत्या.) ४.१.७.१ २०३

°हश् (प्रत्या.) ६.१.११३ १.१८५.

हसादि १ ३.१५ १.२०३

हस्तिन् (पशु.) ३.२ १३ १ ११

°हस्तिपद ४.३ १३१.१ ३३०.

°हा (धा.) ३.३.९५.४ १५१.

हादेश ८४.२.४.५३३.

°हायनान्त ४.१.२७.१.२११.

°हायोग २.३.२.१.४३३

हारिस्वर ६.२.५२.७.१३३

हि (अ.) १.१.१.२.३८, १२.२.६६, ५.६१,
२०.५.७५, २२.३ ७१, २३.३.८१, ३८
२.१३, ४४.२.१०१, ५२.२.१३५, ६१.
७.१६०, ६०.३.१६१, ६८.२.१७६, ६९.
१.१७१, २.२२.३.२०१, २७ ३.२०१,
४५.११.२१०, ५८.७.२३६, ६४.४२.

का. बा. श. को. २६

२११, ३९८ २११, १४ २११, १४.२
२७८, ६२.२ २८६, ६७.२ २११, ५
२११, ४.१ १३ ३००, २३.२ ३३३, १३
३३३, ५४.२ ३३१, ५९ ३ ३३१, ९९ २
३३१,

२११.१३ ३६८, २३ ३३५. १८
३ ३३५, ३० १ ३३५, ३५ १.३३३,
२२४ ६ ४३१, ३१ ६ ४३१, १.४३१,
३२ ३ ४३१, ४७ ३ ४३१, ७९ ३ ४३१,
८३ ३ ४३१,

३१२ १ ३३, ३२ ३३, ७८, १०
५, ७३ १२, ७३१, १३ ११, २२.५
३०, २६ १२ ३३३, १४ ३३३, २७.२.३३३,
४४.२ ५३३, ६७.४.५३३, ८७ ७ ३३३, ९०
२ ३३, ९१.२ ७३, १ ७५, ९२.४.३३३,
२३.२ १३, १०८.४.१३३, ११० २.
११८, ३२०.३.१३३, १३२.२.१३३,
१३५ २ १६१,

४.१.१ १७ १३३, १५.२ २०८, ३
२०८, ५ २०१, २५ ३.२१२, ६०.२
२३५, ८२.१.२३३, २ ३३३, ९३.८
२३३, २.६६ २ ३३३, ३.४२.२.३०१,
६६.४.३३३, १०४.३.३३३, १३२.६.
३३२, १४०.२ ३३३, १५५.२.३३३, ४.
३३५, ४.६५.२.३३३, ८३.२.३३३,

५ १.५८.५ ३३३, २२३.१.३३३,
४९ २.३३३, ६५.२.३३३, ३.८३.२.
४३३,

६.१.३.३.३, ३३.४.३३, ४९.२.३३,
८४.७.३३, १.५१, ८५.११.६३, १३.

६२, १०२.२ ३८, १२३ २.८७, १२९.
 २.९१, १६७ ३ १०५, २.४९.३.१२७,
 ५२.५.१३०; ३१ ५.११२, ६१ २.१६४,
 ७८ २ १७०, ४.१६ २ १८६, ५२.२.
 २०६, ४.२०२, ८२.० २१०, ८९.३.
 २११, १०१.१.२१३, १३०.२.२२१,
 १३५ ० २२५
 ७ १ ५८ २ २६१, ७३.२ २६६;
 ९० २.२७२, ९६ १३ २७६, २२०.२
 २८, ३७.२ २१३, ४४.४ २१५,
 ३.५६.१.३३१; ९२.२.३३२, ११९.३.
 ३४२, ४ ४७.२.३५१,
 ८ १.१.३.३६१, १७ ४.३७१; २७
 २ ३७३, २ १ ५.३८६, ३८.२.४०३, ४२
 २.४०६, ३ १२ २ ४२६, ३७.२ ४३१,
 ८२ २.४१५
 हिं (अ.) ३१.८३.३.६३; ४.१.१.१६८,
 ८९ १.१८५
 °हिं (अ.) ८.१.५६.१.३७८.
 हिंसा ७.४.३०.१.३१६, ५४.१.३५२.
 हिंसार्थ ३.४.१७.१.१७६.
 हितं ६.१.१४४.१.१५.
 हितनामन् ६.४.१७०.१.२३३.
 हितमक्षाः (पा. सू.) ४.४.६५.१.३३३.
 हितयोग २.३.१३.४.४५०.
 हिनुमीनाग्रहण ८.४ १५.१.४५८.
 हिम ५.२.१२२.७.३२१.
 हिमं ४.१.४९.१.२२०.
 हियङ्गादेश ५.२.२३ १.३७५.
 हिरण्य ६.४.१७४.६.२३५.

हिरण्य (धातु) ५.२ ६५.१.३८६, १०९.१.
 ३१३
 हिरण्यय ६.४.१७४.७ २३५.
 हिलोप ६.४ २२ ४.१८८
 हिलोप° ६.४ २२.६.१८८.
 °हिलोप° १.१.५६.२५.१४०.
 हु (धा)
 जुहाव ६ १.८५ २५ ६४.
 हुं (धा) ६.४.८७.१ २१०.
 ह (धा) १ ४ ५३.१.३३८, ३.२.१.३.९२, ८.
 २ ३२ १ ४०४
 ह्यति १.३ २१.५.२८०.
 हं (धा) १ ३ १५.२.२७९.
 हृद् (प्राण्य) ६.३.९.१.१३३.
 हृदय (प्राण्य) ५ २ १२२.५.३१९.
 °हृदय (प्राण्य) ५.२.१२२.१.३१९.
 °ह (अ.) ८.२.८५.१.४१७.
 °ह्यग्रहण ८ २.८५.१.४१७, ३.४३३.
 हेतु १.२ ७१.२.२५०, २.२.२९.११.४३३, ६.
 १.२७.२.२८३
 हेतुं ३.३.१५६ १.१६८
 °हेतु ३.२.१२६ १.१२६
 हेतुतः (अ) ३.१.२६.१.२.३५.
 हेतुनिर्देश ३.१.२६.२.३३.
 हेतुभूतकालसंप्रेक्षितत्व ३.३.१३३.४.१६०.
 हेतुमाणि (पा. श.) ३.१.८९.१.७०.
 हेतुमाणिच् १ ३.६२.७.२८३.
 हेतुमत् १.४ ५४.१ ३३८, ३.१.२६.१ ३१.
 °हेतुमत् ३ ४ १.६.७५, ३ ३.१५६.१.१६८.
 हेतुमद्वचन ३.१.९१.१.०.७५.

हेतुसंज्ञाप्रसिद्धि १.४.५५ १ ३३१

हेत्वर्थ १.४.८४ २ ३२७

हेत्वादि ३.२.१४.१.१००.

°हे प्रयोग ८.२.८५ १.४१७

हेमन् (धातु.) ४.३.२२.१ ३०२.

हेमन्त (का. वा) ४.३.२२ १.३०४

है° (अ.) ८.२.८५.१ १७११७७; ३.४२३

°होड ३.१.११.३.२९.

ह्यस् (अ.) ३.२.१११.१ ११८

हृदय्या (वै श.) ६.१.८३ १.५५

ह्रस्व (पा श) १.४.१.१६.३००, ६.१.१२८
३.१०, ३.१३९.१.१७७, ७.४.८२.१.
३५६

ह्रस्व° (पा. श) १.४.३.६.३१८, ३.१.२७
४.३७, ६.४.२२.१३ ११९

ह्रस्वग्रहण १.१.७० २.१८१, ६.१.१७७.१
१०९

ह्रस्वत्व १.१.३९.४ १७, १२ १९, ४.२.९१.
२ २८३, ५.१.२६.३३८; २.१०० १
३९६, ६.१.८५.२२.६४, ३.४२ ५.१५८,

६.१.१ १६४, ७.४.१२ १.३३३, १.३ १
३३६

ह्रस्वत्व° ७.४.८३.२.३५८

ह्रस्वलक्षणा १.४.१.१३ ३०३

ह्रस्वाविधिप्रतिषेध १.१.शि ४.७.२५.

ह्रस्वसंज्ञा १.४.१ २.४.३०३.

ह्रस्वसंप्रत्यय १.१.६९ ३ १७८

ह्रस्वत्तादौ° (पा सू.) ८.३.१०१.१.४२३.

ह्रस्वादि १.२.२७.१ २०३, ६.४.५६ ४.२०८.

°ह्रस्वादि १.१.३ ५.१५

ह्रस्वादिविधि १.२.२८.१.२५५.

ह्रस्वान्त ६.३.६६.२ १६५.

ह्रस्वादेश ६.४.८९ ३.२१३.

ह्रस्वादेशत्व ७.३.११७.१.३१९.

ह्रस्वाप्रसिद्धि ६.३.६६.१.१६५.

ह्रस्वाभावार्थ ७.१.७४ २ २६८.

ह्रादाविराम १.४.१०९.७.३५६

ह्रयत्यादि १.४.५२ १.३३६.

ह्रा (धा.) ६.१.३३.१.२९.

अष्टाध्यायीशब्दकोशः

अ

अग

अ (वर्णः) ३ १०२, ६१०८६; १०२, ११०,
४१४८, ८४६८

अ (प्र.) ४३०९, ३१

°अ° (प्र) ३४०८२

अ (आदे.) ३ १०८०, ७२१०२, ४१८, ७३,
८४६८.

अंश ५२६९

अंश° ५१५६

अंश्वादि (ग) ६२१९३

अंस ५२९८

अक् (प्रत्या) ६१९९, १२६

अक (प्र) ३१४२, ६११३०, २७३,
७१११, २११२

अक° (प्र) २३३७०, ४२१४१, ८४१८

°अक (प्र) २२१५

°अक (आदे) ७११

अकङ् (प्र) ४१९७

अकच् (प्र.) ५३७१

अकच्चित् ३३१५३

अकथित १४५१.

अकद्रू ६४१४७.

अकवर्यादि (ग) ६२८७.

अकर्तृ २३२४, ३३१९, ५४४६, ५०

अकर्मक १३२६, ३५, ४५, ४९, ८५, ८८,
३२१४८, ४६९, ७४५७.

°अकर्मक १४५२

°अकर्मक° ३४७२

अकर्मधारय ६२१३०.

अकाम ६३११

अकार्य ५२२०

°अकार्य ५२२०

अकाल ६२३२, ३१७, ८०

अकिंवृत्त ३३१४५

अकित् (पा श) ६१५८, ७४८३

अकृच्छ्र ८११३

°अकृच्छ्रार्थ ३१२६

अकृच्छ्रित् ३२१३०

अकृञ् ६२७६

अकृत् (पा. श) २२७

अकृत्° (पा श) ७४२५

अकृत° ६२१७०.

°अकृत° ३४३६

अकृतपद ६२१९१

°अकृत्रिमा° ४१४२

अकृतपि (पा श) ३१११०.

अकेवल ६२९६

अक्ष (धा.) ३१७५

अक्ष ३३७०.

अक्ष° २११०

°अक्ष ६३१०३.

°अक्ष° ६२१२१

अक्षयतादि (ग.) ४४१९

अक्षि (पा श.) ५४७६

°अक्षि (पा. श.) ५४११३

°अक्षिभुव° ५४७७

अग ८३०९९, ४३

अगति ७.३.४२; ८.१.५७.

°अगद ६.३.६९

अगस्ति° २.४.७०

°अगस्त्य° ६.४.१४९

अगारान्त ४.४.७०

अगारैकदेश ३.३.७९

अगार्थ° ८.४.६७

अगो° ६.३.८२

अगोत्र ४.१.१५७

अगोत्रादि ८.१.६९

अगौरादि ६.२.१९४.

अग्नि ३.१.१३१, २.११, ४.२.३३, ६.३.२६,
८.३.८२

°अग्नि ८.३.९७

°अग्नि° ४.१.३७, २.१२६

°अग्निचित्य ३.१.१३२.

°अग्निषोम° ४.२.३२.

अग्नीत्प्रेषण ८.२.९२.

अग्न्याख्या ३.२.९२

अग्र ४.४.११६

°अग्र ३.२.१८

अग्रगामिन् ८.३.९२.

°अग्रतस् ३.२.१८

अग्रन्थ १.३.७५.

अग्राख्या ५.४.९३

°अग्रान्त ५.४.१४५.

अग्राम २.४.७.

अग्रामणीपूर्व ५.३.११२.

अग्रे° ३.४.२४.

°अग्रे ८.४.४.

अग्लोपिन् ७.४.२.

°अघ ७.४.३७.

अघु ६.४.११३.

°अघो° ८.३.१७.

अङ् (प्र.) ३.१.५२, ८६, ३.१.०४, ७.४.१६

अङ् (प्र.) ६.४.३४

अङित् (पा. श.) ६.४.१०३.

अङी ६.३.६०.

°अङ् ८.२.२२

°अङ् ४.३.१२७

अङ्गवत् ४.३.८०

अङ्ग (पा. श.) १.१.६३, ४.१३, ३.३.८१,
६.२.७०, ४.१, ८.१.३३, २.२७, ३.७८.

°अङ्ग° ५.२.७

अङ्गयुक्त ८.२.९६.

अङ्गविकार २.३.२०

°अङ्गिरस् २.४.६५.

°अङ्ग° ८.३.९७.

अङ्गुलि ५.४.८६, १.१४, ८.३.८०

°अङ्गुलि ४.३.६२.

अङ्गुल्यादि (ग) ५.३.१०८

अङ्गे ६.१.११९.

अच् (धा.) ७.१.७०

अच् (प्रत्या) १.१.४७, ५७, ५९, ६४, ७३, २.२७,
२८, ३.२, २.४.७४, ३.१.६२, ९७, २.९,
३.५६, ४.१.८९, ६.१.७६, १.२३, १.३२,
१.८४, १.९१, ३.७३, १.००, ४.६२, ६३,
७७, १.३८, ७.१.३, ६१, ७२, ७३, ९७,
२.३, ६१, ८९, १.००, १.१५, १.१८, ३.७२,
८७, ४.४७, ५४, ८.२.२१, १.०८, ३.३२,
४.२९, ४६, ४९अच् (प्रत्या.) १.१.१०, ६.२.१५७, ४.१६,
६२, ८.३.८७

अच् (प्र.) ५.२.१२७, ३.८३, ४.७५, १.१८

°अच् (प्र.) ३.१.१३४

°अच् (प्र.) ६.२.१४४.

अचङ् ७.३.५६.

अचतुर° ५.१.१२१, ४.७७.

अचिण्° ७.३.३२

°अचित° ४.१.२२

अचित्त ४.३.९६.

अचित्त° ४.२.४७

अचिरापहत ५.२.७०.

अचिरोपसंपत्ति ६.२.५६.

अचिच्च ३.१.१२, २.५६.

अच्छ १.४.६९.

अच्छन्दस् ५.३.४९

अज् (धा.) ३.३.६९.

अज् ५.१.८

°अज ४.२.३९.

°अजग ५.२.११०.

°अजन्त ६.३.६६

अजप १.२.३४

°अजपद ५.४.१२०

अजर्य ३.१.१०५

अजस् ४.१.३१

°अजस् ३.२.१६७

°अजस्तुन्द ६.१.१५१

°अजा ७.३.४७

अजाति १.२.५२, २.१.६८, ३.२.७८, ९८,
५.४.३७, ६.४.१७१

°अजाद ४.१.१७१

अजादि ५.३.५८, ६.१.२; १६९

अजादि (ग.) २.२.३३, ४.१.४.

°अजादि ५.३.८३.

अजि (पा.श.) २.४.५६

अजि (पा.श.) ७.३.६०.

°अजिन ६.२.१६५, १९४

अजिनान्त ५.३.८२.

अज्ञात ५.३.७३.

अज्ञाति १.१.३५.

अज्वरि (पा.श.) २.३.५४.

अज् (प्र.) ४.१.८६, १००, १०४, १६८,
२.१२, ४४; ७१, १०८, ३.११९,
१२२, १३७, १५२, ४.४९, ५.१.१५,
२६, ६१, १२९, २.८३, ४.१४

अज् (प्र.) ४.१.१४१, १६१, २.१०६,
३.७, १२७

°अज् (प्र.) २.४.६४, ४.१.१४०, ३.३३, ९३;
१६६, ५.१.४१, ३.११७

°अज् (प्र.) ४.१.१५५.

अजित् १.२.१.

अठच् (धा.) ८.२.४८.

°अठच् (धा.) ६.१.१७८

अञ्चति (पा.श.) ६.२.५२.

°अञ्चति (पा.श.) ६.३.९१

अञ्चि (पा.श.) ५.३.३०, ४.८; ६.४.३०,
७.२.५३.

°अञ्चु २.१.१२.

°अञ्चु ३.२.५९

°अञ्चूत्तरपद २.३.२९

°अञ्च् (वा.) ७.२.७५.

अञ्जलि ५.४.१०२

°अञ्जस् ६.२.१८७.

अञ्जि (पा.श.) ६.१.१६६, ७.२.७१

अद् (आग.) ६.४.७१, ८.३.३; ९, ४.६३.

अद् (आग.) ३.४.९४, ७.३.९९, ८.४.२

अठच् (प्र.) ५.२.३५

अडच् (प्र.) ५.३.८०

अद्वयवाय ८.३.६३, ७१, ११७

अण् (प्र.) ३.२.१, ४४, ३.१२; ४.१.८३,
११२, १५६, १७०, २.३८.७७, १००,
११०, १३२, ३.२; ५७, ७३, ७६; १०८,
१२७, १३४, १५०, १६२, ४.३.२२,
४.१८, २५, ४८; ५६; ६८, ८०, ९४,
११२, १२४, १२६, ५.१.२७, ३६; ९७,
१०५, ११०, १३०, २.३८, ६१; १०३,
३.१०७, ११८, ४.१५; ३६, ६.२.७५,
४.१३५, १६४.

अण् (प्र.) २.४.५८; ४.१.७८, ३.३३; ९३;
५.१.४१, ३.११७.

°अण् (प्र.) ४.२.२९, ३.७१

°अण् (प्र.) ४.१.१५, ६.३.४९.

अण् (प्रत्या.) १.१.५१, ६९, ६.३.११०,
७.४.१३, ८.४.५७.

अणक २.१.५४

अणि १.३.६७, ८८

अणिकर्तृ १.४.५२.

°अणु ५.२.४.

अण्यदर्थ ६ ४.६०

अत् (पा. श.) १.१२, २.४८३, ३.४.१०६,
 ४.१.९५, १.७५; ५.२.११५, ६.१.९६,
 ९७, १०७, १११, ३.१३४, ४.४८,
 १०५, ११०, १२०, ७.१.४, ९, २४,
 ३१, ८६, २२, ७, ८०, १०५, ११६,
 ३०७, १०१, ११९, ४.६६, ७०, ७९,
 ८५, ८८, ९५, ८३.४६

°अत् (पा. श.) ४.१.४

अतदर्थ ६ २.१५६, ३.५२

अतद्धित १.३८, ६.४.१३३.

अतद्धितलुक् ५.४.९२.

अतरुण १.२.७३.

अतसर्थप्रत्यय २.३.३०

अतस्तुच् (प्र.) ५.३.२८

अति (उ.स.) १.४.९५, ५.४.९६, ६.२.१९१.

अति° (उ.स.) ५.१.२२

°अति (उ.स.) १.३.८०.

अतिक्रमण १.४.९५

अतिग्रह° ५.४.४६.

अतिङ् २.२.१९, ३.१.९३, ८.१.२८

°अतिचर° ३.२.१४२

अतिथि ५.४.२६.

°अतिथि° ४.४.१०४.

अतिव्यथन ५.४.६१.

अतिशायन ५.३.५५

°अतिसर्ग° ३.३.१६३.

°अतीण° ३.१.१४१

°अतीत° २.१.२४.

°अतीसार ५.२.१२९

अतु ६.२.५०.

अतु° (प्र.) ६.४.१४.

अतुला° २.३.७२.

°अतुस् (प्र.) ३.४.८२.

अतृतीयास्थ ६.३.९८

अतृक् ३.२.१०४.

अतृपूर्व ८.४.२२

°अत्यन्त° ३.२.८८, ५.२.११

अत्यन्तसंयोग २.१.२९, ३.५

°अत्यय° २.१.६

°अत्यस्त° २.१.२४

°अत्याकार° ५.१.१३४

अत्याधान ३.३.८०.

अत्र (अ) ६.४.२२, ७.४.५८, ८.३.२.

अत्रि° २.४.६५

°अत्रि ४.१.११७

अत्वत् ७.२.६२

°अथ° ६.२.१४४

अथुच् (प्र.) ३.३.८९

°अथुस् (प्र.) ३.४.८२.

अद् (धा.) २.४.३६, ३.२.६८, ३.५.९,
 ७.३.१००

°अद् (धा) ३.२.१६०.

°अद्° (धा) ७.२.६७

अदन्त ८.४.७.

°अदन्त २.२.३३, ६.३.८.

अदस् (स.ना.) १.१.१२, ४.७०, ७.२.१०७,
 ८.२.८०

°अदस् (स.ना) ७.१.११

अदर्शन १.१.६०, २.५५, ४.५८, ५.४.७६.

अदाप् १.१.२०

°अदिति° ४.१.८५.

अदिप्रभृति (ग.) २.४.७१

अदिश् ५.४.८

°अदुपदेश ६.१.१८२.

अदुक् (आग.) ६.३.७५.

अदुत्तर ८.२.१०७

अदुपध ३.१.९८.

°अदुपधा ८.२.९.

अदूर ५.३.३५

°अदूर° २.२.२५.

अदूरभव ४.२.७०.

अदूरात् ८.२.१०७.

अदेश ८४२४

अदेशकाल ४३९६, ४७१

अदह (आदे) ७१२५

°अद्य° ५३२२

अद्यश्चीना ५२१३

अद्रि° ६३९१

अद्रन्द् २४६९

अद्र्यादि ५३२

अद्र्युपसर्ग ६४९६

°अध्व° ५३३९

अधनुष् ४४८३

°अधम° ४३५

°अधर ११३४

°अधर° २२१, ५३३४, ३९

°अधरेद्युस्° (अ) ५३२२

°अधरोत्तर २४१२

अधस्° (अ) ८३४७

°अधस् (अ) ८१७.

अघा ८२४०.

अघातु १२४५, ६४१४, ७१७०

अधि (उ.स) १०३३३, ४९७, ५४७,
६२१८८

अधि° (उ.स) १४९३

°अधि (उ.स) ५२३४, ६२५३

°अधि° (उ.स) १४४८, ८१७

अधिक १४८७, २३९, ५२४५, ७३

°अधिक ६३७८.

°अधिक° २२२५, ६२९१

अधिकरण (पा.श.) १४४५, २३३६,
६४, ३२१५, ३९३, ४४१, ७६

°अधिकरण (पा.श.) ३३११७

अधिकरणवाचिन् २२१३, ३६८.

अधिकरणविचाल ५३४३

अधिकरणौनायन् २४१५

अधिकार १०३११.

अधिकार्थवचन २१३३.

का. वा. श. को. २७

अधिपति (अ) ४३८७

°अधिपति° २३३९

अधिर्हिङ् (धा) १४४६

अधिगर्थ° २३५२

अधीष्ट ३३१६६, ५१८०

°अधीष्ट° ३३१६१

अधुना (अ) ५३१७

अधुष्ट ५२२०.

अध्यक्ष ६४६७

अध्ययन ७२२६

°अध्ययन ५१५८

°अध्ययनतः (अ) २४५

अध्यर्थ ८३५१

अध्यर्धपूर्व° ५१२८.

°अध्यापक° २१६५

अध्याय ४३६९

अध्याय° ३३१२२, ५२६०

अध्यायिन् ४४७१.

°अध्युत्तरपद° ५४७

°अध्यै° (प्र) ३४९

°अध्यैन्° (प्र) ३४९

अध्व ३४५४

अध्वर्यु° ६२१०

°अध्वर्यु° ४३१२३.

अध्वर्युक्रतु २४४

अध्वन् ५२१६, ४८५.

°अध्वन् २३५, ६४१६९

°अध्वन्° ३२४८, ६२१८७.

°अध्वर° ४३७२, ७४३९

अन् ४११२, २८, ५४१०८, ६४१३४
१६७, ८२१६, ३१०८

अन्° ५४१०३

अन् (आदे) ५३५

अन् (प्र) ५३४८

अन ६२१५०

अन° (आदे) ७१११.

अनग्लोप ७४९३.

अनङ्ग (अदे) ५४१३१, ६४९८, ७१९३.
 अनच् ८४४०
 अनजिरादि (ग) ६३११८.
 अनञ् २१६०, ४१९, ६४१२७
 अनञ्पूर्व ७१३७
 अनञ्समास ६११३०
 अनडुह् ७१८२
 °अनडुह् ७१९८, ८२७७.
 अनत् ७१५
 अनत्यन्तगति ५४४
 अनत्याधान १४७५
 अनदिति ८३५०
 अनद्यतन ३२१११, ३१५, ५३२१
 अनद्यतनवत् ३३१३५
 अनधिकरणवाचिन् २४१३
 अनध्वन् २३१२.
 अनन्त° ५४२३
 °अनन्त ३२४८.
 अनन्तःपाद ३२६६.
 अनन्तर ११७, ६२४९, ८१३७, ४९
 अनन्तिक ८१५५.
 अनन्त्य ७२७९, १०६, ८२८६, १०५
 अनञ्ज ३२६८.
 अनपत्य ४१८८, ६४१६४, १७३.
 अनपादान ८२४८.
 अनपुंसक ११४३, २६९, २४४.
 अनपेत ४४९२.
 अनभिहित २३१.
 अनर्थक १४९३.
 अनल्विधि १५६.
 अनवक्लृति° ३३१४५.
 अनवन १३६६.
 अनव्यय ८३४६.
 अनस् ५४९४.
 अनास्ति ८२७३.
 अनहोरात्र ३३१३७.
 अनाकाङ्क्ष ३४२३.

अनाङ् १११४
 अनाचमि ७३३४.
 अनाचितादि ६२१४६
 अनाच्छादन ६२१७०.
 °अनाच्छादन° ४१४२
 अनात् ६१२०१, ४१५१
 अनात्मनेपदनिमित्त ७२३६.
 अनादर २३१७, ३८
 °अनादर १४६३
 अनादेश ७२८६
 अनादेशादि ६४१२०
 अनाध्यान १३४६, ६७
 अनाप ७२११२
 अनाम् ८४४२
 °अनायास° ७२१८
 अनार्तव ६२९
 अनार्ष १११६, ४१७८.
 अनालोचन ३२६०, ८१२५.
 अनाश्वान् ३२१०९
 अनासेवन ८३१००, १०२.
 अनास्यविहरण १३२०.
 अनि (प्र) ३३११२.
 अनिगन्त ६२५२.
 अनिच् ५४१२४.
 अनिञ् ४११२२
 अनिद् ३१४५, ६११८४, ४५१, ७२६१.
 अनिति ५४५७, ८४११.
 अनितिपर १४६२.
 अनित्य ३११२७, ५४३१, ६११४३.
 अनित्यसमास ६११६५.
 अनिदित् ६४२४.
 अनिधान ६३११२.
 अनिरवासित २४१०.
 °अनिरोध ३११०१.
 अनिवसत् ६२८४.
 अनिष्ठा ६२४६, ८३७३.
 अनीप्सित १४५०.

°अनीयर् (प्र) ३ १.९६
 अनु (उ स) १ ३ ४९, ५८, ४८४, २ १.१५,
 ३.२.१००, ६.२.१८९, ३.९७.
 अनु° (उ स) १.३.२१, ७९, ४.४१, ५.४८१,
 ८.३.७२.
 °अनु (उ स) १.४.९०
 °अनु° (उ स) १.४.४८, ५.४.७५
 अनुक° ५.२.७४
 अनुकम्पा ५.३.७६
 अनुकरण १.४.६२.
 °अनुकाम ५.२.११.
 अनुगदिन् ५.४.२३
 अनुगव ५.४.८३
 अनुगु ५.२.१५
 अनुज्ञैषणा ८.१.४३.
 °अनुत्त° ८.२.६१
 अनुत्तम (पा. श.) ८.१.५३.
 अनुताप ३.१.६५
 अनुत्तरपदस्थ ८.३.४५.
 अनुदक ३.२.५८, ३.३.१२३.
 अनुदञ्च् ६.२.८९.
 अनुदात्त (पा. श.) १.२.३०, ३८, ३९,
 २.४.३२, ३३, ३.१.४, ४.१.३९, ६.१.५९,
 १.१८, १.५४, १.५७, १.८२, १.८६,
 ७.२.१०, ८.१.३, १.८, ६७, २.४, ६,
 १.००, ४.६६.
 अनुदात्त° (पा. श.) १.३.१२
 अनुदात्तादि ४.२.४३, ३.१.३८, ६.२.१४२.
 अनुदात्तेत् ३.२.१४९.
 अनुदात्तेत्° ६.१.१८२.
 अनुदात्तोपदेश° ६.४.३७
 अनुदेश १.३.१०.
 अनुद्यमन ३.२.९.
 अनुनासिक (पा. श.) १.१.८, ३.२, ६.१.१२४,
 ४.१५, १९, ४.१; ८.३.२, ४, ४.४.५, ५७.
 अनुनासिकलोप ६.४.३७.

अनुनासिकान्त ७.४.८५
 अनुपद° ५.७.९
 °अनुपद ४.४.३७
 अनुपदिन् ५.२.९०
 अनुपदेश १.४.७०
 अनुपसर्ग १.३.४३, ७६; ३.१.७१, १००,
 १.३८, १.४२, २.३, ३.२४, ६१, ६७,
 ७५, ६.२.१५४, ८.१.४४; २.५५
 अनुपसर्जन ४.१.१४
 अनुपाख्य ६.३.७९
 अनुपात्यय ३.३.३८
 °अनुपूर्व ४.३.६१, ४.२८
 अनुप्रयोग १.३.६३, ३.४.४, ४६.
 अनुप्रवचनादि (ग) ५.१.१११
 अनुब्राह्मण ४.२.६२
 अनुम् ६.१.१६९.
 °अनुयाज ७.३.६२.
 °अनुराधा° (न) ४.३.३४
 °अनुरुध° ३.२.१४२.
 °अनुवाक ५.२.६०.
 अनुवाद २.४.३
 अनुशतिकादि (ग) ७.३.२०
 अनुसमुद्रम् (अ) ४.३.१०.
 अनुस्वार (पा. श.) ८.३.४, २३, ४.५८.
 °अनुस्वार° (पा. श.) १.१.५८
 अनूह ६.३.३३.
 अनूचान ३.२.१०९
 अनूर्ध्वकर्मन् १.३.२४.
 अवृच्छ ३.१.३६.
 अवृत् ८.२.८६.
 अवृष्यानन्तर्य ४.१.१०४
 अनेक २.२.२४, ८.१.३५.
 अनेकाच् ६.३.४२, ४.८२.
 अनेकाल् १.१.५४
 अनेत ६.२.३.
 °अनेहस् ७.१.९४.

अनौत्पर ८४२८

अनौ ६१२०९

अनौत्तराधर्ष ३३४०

अन्त ६११५५, ७१६, ७७१, ९०, १४३,
१७९, १८०, १९६, ८२२९ ३९
४२०

अन्त (आदि) ७१३

अन्त° ३२४८.

°अन्त ११४६

°अन्त° ३२०१, ६४५५

अन्तःपादम् (अ) ८३१८३

अन्तःपूर्वपद ४३६०

अन्तर् (अ.) १४६५, ८४२८

अन्तर्° (अ) ५४११३

°अन्तर्° (अ) ६३९६, ८४५

अन्तर ११३०, ६२१६६

°अन्तर ३२१७९

अन्तरतम ११५०

अन्तरा° (अ) २३४

अन्तराल २२२६

अन्तरेण्युक्त २३४

अन्तर्धन ३३७८

अन्तर्धि १४२८, ७१.

अन्तर्वत्° ४१३२.

°अन्तर्वचन २१६

°अन्तर्वत् १०२१

अन्तादिवत् ६१८४

अन्तिक° ५०३६३

°अन्तिक° २१३९

°अन्तिकार्थ २३३४, ३५.

अन्तेवासिन् ६२३६, १०४

°अन्तेवासिन् ४३०१०४, १३०

°अन्तेवासिन्° ६२६९

अन्तोद्वात्त (पा श.) ४१५२, ७१०९;
३६७, ६११६५.अन्त्य ११४७, ५२, ६५; ७१, ३०३, ६१९८,
२०८३, १७४.

अन्त्यादि ११६४

°अन्ध ५४७९

°अन्ध° ३२५६

अन्धक° ६२३४

°अन्धक° ४१११४

अन्न २१३४, ४४८५, ५२०८२

°अन्न° ६२१६१

अन्य (स ना)

अन्येभ्यः ३२७५, १७८, ३१३०

अन्यस्य ६३०९८ ४६८

* अन्येषाम् ६३१३६

अन्यस्मिन् ४११६५

अन्येषु ३२१०१

अन्य° २०३२९

°अन्य ८१६५

°अन्य° ५३१५

अन्यतः (अ) ४१४०

अन्यतरा (स ना)

अन्यतरस्याम् १२२१, ५८, ६९, ४४४,
५३,२२३, २१, ७२२, ३२, ७२, ४४०,
४४, ६९,३०१३८, ४१, ५४, ६१, ७५, १२२,
४३, ३२,४१०८, १३, २४, २८, ८१, ९१, १०३,
१४०, १५९, २१९, ४८, १०५, ३१,

४६, ६४, ८१, ४५४, ५६, ६८,

५१२६, ५३, ५६, ९६, १३६, ७१०९,
३६, २१, ३५, ४४, ६४, १०९, ४४२,

१०५, १०९, १२१,

६०१३९, ५९, १८५, १७३, १८०, १८३,
१९०, २१४, २०२८, ३०, ५४, ११०;१६९; ३२१, ४३, ५८, ७६, ४४५,
४७, ७०, ९३, १०७, १०९, ११५,७१३५, २१०१, ३९, ३९, ४३, ४३,
१५, ४१,

८११३, २५४, ५६; ३४२, ८५, ४६२.

°अन्यतरेयुस्° (अ) ५ ३ २०
 अन्यत्र (अ) ३ ४ ७५, ९६
 अन्यथा° (अ) ३ ४ २७
 अन्यपदार्थ २ १०२१, २ २४
 अन्यप्रमाणत्व १ २ ५६.
 °अन्येयुस्° (अ.) ५ ३ २०
 °अन्योन्योपपद १ ३ १६
 अन्वच् ३ ४ ६४
 °अन्ववसर्ग° १ ४ ९६
 अन्वष्ट ५ २ ९०
 अन्वाजे १ ४ ७३
 अन्वादिष्ट ६ २ १९०
 अन्वादेश २ ४ ३०
 अप (प्र) २ ४ ३८, ३ ३ ५७, ४ २ १३४,
 ५ ४ ११५, ६ ३ ९६, ७ ४ ४८
 अप° (प्र) ६ ४ ११.
 °अप् (प्र.) २ ४ ५६
 °अप् ५ ४ ७४, ६ १ १६७, २ १४४
 अप (उ स) १ ३ ७३, ३ ० ५०, १ ४४,
 ६ १ १३८, २ १८६
 अप° (उ स) १ ४ ८८, २ १ १२, ३ १०
 °अप (उ. स.) ६ २ ३३.
 °अप° (उ स.) ८ ३ ९७
 °अपकर ४ ३ ३२
 अपघन ३ ३ ८१
 अपगुर् ६ १ ५३
 °अपचर° ३ २ १४२.
 अपचित ७ २ ३०
 अपत्रमी २ ४ ८३, ५ ३ ३५.
 अपत्य ४ १ ९२, १६२, ६ ४ १७०
 °अपत्रप° ३ २ १३६.
 °अपत्रस्त २ १ ३८
 अपथ २ ४ ३०
 अपदाति ४ २ १३५.
 अपदादि ८ ३ ३८
 अपदान्त ६ १ ९५, ८ ३ ०२४, ५५
 अपदेश ६ २ ७.

अपनयन् ५ ४ ४९.
 °अपनुक् ३ २ ५
 अपमित्य° ४ ४ २१
 अपर ७ ४ ८०
 °अपर° १ १ ३४, ० १ ५८, ० १ ४ १ ३०.
 अपरस्पर ६ १ १४०
 °अपराह् ४ ३ ०४, २८.
 °अपराह्° ६ २ ३८
 अपरिग्रह १ ४ ६५
 अपरिमाण° ४ १ २२
 अपरिहृत ७ २ ३२
 °अपरेयुस्° (अ) ५ २ २-
 अपरोक्ष ३ ० ११९
 अपर्शु ६ २ १७७
 अपवर्ग २ ३ ६, ३ ४ ६०
 °अपवृत्° ३ २ १३६
 अपस्कर ६ १ १४५
 अपस्पृधेयाम् (नि) ६ १ ३६
 अपह्व १ ० ४४
 °अपाच्° ४ २ १०१
 अपादादि ८ १ १८
 अपादान (पा. श) १ ४ ०४, २ ३ २८,
 ३ ४ ५२, ७४, ५ ४ ४५
 °अपांनत् ४ २ २७
 अपाय १ ४ २४.
 अपारलौकिक ६ १ ४९.
 अपि (अ) १ ४ ८१, ९६, १०५, ३ १ ८४
 २ ६१, ७५, १०१, १७८, ३ २, १३०,
 १४५, ४ २ १२५, ५ ३ १४, ६ ३ १३६;
 ४ ७३, ७५, ७ १ ३८, ७६, ३ ४७,
 ८ १ ३५, ६८, २ ८६, १०५, ३ ५८, ६३;
 ७१, ४ २, ५, १४, ३८
 अपि° ३ ३ १४२
 °अपि ३ १ ११८, ३ १४१, १५२
 अपित् (पा. श) १ २ ४, ३ ४ ८७
 अपीलु ६ ३ १२०
 अपुत्र ७ ४ ३५

अपूर्णादि (ग) ५ १ ८
 अपूर्णा° ६ ३ ३३.
 अपूर्व ८ १ ४७, ३ १७
 अपूर्वनिपात १ २ ४८
 अपूर्ववचन ४ २ १३
 अष्टक (पा श) १ २ ४१, ६ ५ ६६, ६७,
 ७ ३ ९१, ९६
 अष्टुथिर्वी° ६ २ १४२
 अपेत° २ १ ३८
 अपोढ° २ १ ३८
 अपोनतृ° ४ २ २७.
 अप्र° ८ ३ ४९
 अप्रगृह्य ८ २ १०७, ४ ५७
 अप्रति २ ३ ४३, ८ ३ ६६
 अप्रतिपिङ्ग ८ १ ४४
 अप्रत्यय १ १ ६९, २ ४५, ६ ३ ९१, ८ ३ ४१.
 अप्रथमा ६ ३ १३१
 अप्रथमासमानाधिकरण ३ २ १२४
 अप्रधान २ ३ १९
 अप्रधान° ६ २ १८९.
 अप्रगान् ८ ३ ७
 अप्राणिन् २ ३ १७, ४ ६, ५ ४ ९७, ६ ३ ७६,
 ८ ३ ७२
 अप्राणिषष्ठी ६ २ १३४
 अमृत ६ १ १११
 अमृतवत् ६ १ १२७.
 अवहु° ५ ४ ७३
 अवहुव्रीहि ६ २ १३८
 अवहुव्रीहि° ६ ३ ४६
 अवोधन २ ४ ४६
 अब्राह्मण° ५ ३ ११४
 अभक्ष° ४ ३ १४१.
 अभविष्यति ७ ३ १६.
 अभसत् ६ २ १३८
 अभग १ ४ ९१.
 अभाव° ६ ६ १६८.
 अभाव° २ १ ६.

अभाषितपुंस्क ७ ३ ४८
 आभि (उ स) १ ४ ९१, ६ २ १८५, ७ २ २५.
 अभि° (उ स) १ ३ ८०, ४ ४७, २ १ १४,
 ६ १ २६
 अभि (उ स) ३ ३ २८, ५ ३ ९, ८ ३ ११९.
 अभि° (उ स) ३ ३ ७२, ८ ३ ७२.
 अभिक° ५ २ ७४
 अभिजन ४ ३ ९०
 अभिजित्° ५ ३ ११८.
 अभिजित्° ४ ३ ३६.
 अभिज्ञावचन ३ २ ११२
 अभितोभाविन् ६ २ १८२
 अभिनिस् ८ ३ ८६
 अभिपणित ८ २ १००
 अभि वेधि ३ ३ ४४, ५ ४ ५३.
 अभिविधि २ १ १३.
 अभिव्यक्ति ८ १ १५
 अभीक ५ २ ७४
 अभूततद्भाव ५ ४ ५०
 अभ्युत्सादयाम् ३ १ ४२.
 अभ्यम् (आदे) ७ १ ३०
 अभ्यम्° ३ २ १५७
 अभ्यमित्र ५ २ १७.
 अभ्यस्त (पा श) ६ १ ५, ३३, १ ८५,
 ७ १ ४, ७८, ३ ८७,
 अभ्यस्त (पा श) ६ ४ ११२.
 अभ्यस्त° (पा श) ३ ४ १०९.
 अभ्यादान ८ २ ८७
 अभ्यास (पा श) १ ३ ७१, ३ १ ६, ६ १ ४, ४,
 ८, १७, ४ ७८, ७ ३ ५५, ४ ४, ५८,
 ८ ३ ६१, ६ ४, ४ ५४, १ १९
 अभ्यासलोप ६ ४ ११९
 अभ्याहन् ३ २ १४२
 अभ्र ३ २ ३२, ४ ४ ११८
 अभ्र° ३ १ १७, २ ४२.
 अभ्रेष ३ ३ ३७.
 अम् (प्र.) २ २ २०, ६ १ १०५, ७ १ ४०.

अम्° (प्र) ६.१.९२, ४.८०

°अम् (प्र) ३.४.९१, १.०.१, ७.१.२३

°अम्° (प्र) ४.१.२

अम् (आग.) २.४.८३, ६.१.५८, ३.६७,
७.१.९९

अम् (आदे) ७.१.२४, २८

°अम् (धा.) ७.२.९५.

°अम्° (धा) ७.२.२८.

अमत्र ४.२.१४

°अमत्र° ४.१.४२

अमद्र ७.३.१३.

अमनुष्य ४.२.१००, १.४.४, ६.३.१२१

अमनुष्यकर्तृक ३.२.५३.

°अमनुष्यपूर्व २.४.२३.

अमन्त्र ३.१.३५.

°अमर्ष ३.१.४५.

अमहत् ६.२.८९.

अमाङ्गयोग ६.४.७५

अमानिन् ६.३.३९.

अमावास्यत् ३.१.२२.

अमावास्या ४.३.३०

अमिति ७.२.३४

अमित्र ३.२.१३१

°अमित्र ५.४.१५०

अमु ५.४.१२

अमूर्धन्° ६.३.११, ८३

अम्रस् ८.२.७०

अम्पर ८.३.६

अम्ब° ८.३.९७

अम्बार्थ° ७.३.१०७

अम्बिकेपूर्वे ६.१.११६.

अम्बे ६.१.११६

अम्बाले ६.१.११६.

°अम्भस् ४.४.२७

°अम्भस्° ६.३.३

अय् (आदे.) ६.४.५५; ७.२.१११.

अय° (आदे) ६.१.७७.

°अय (धा.) ३.१.३७.

अयःशूल° ५.२.७६

अयम् (आदे) ७.४.२२.

अयच्च (प्र) ५.२.४३

अयज्ञ ३.३.३२

अयज्ञपात्र १.३.६४

अयति ८.२.१९

अयथाभिप्रेताख्यान ३.४.५९

अयदि ३.३.१५१, १.५.५

अयन ८.४.२५

अयवादि ८.२.९

अयस्° ३.३.८२

°अयस्° ५.४.९४

अयस्मयादि (ग) १.४.२०

°अयानय ५.२.९.

अयोपध ४.१.६३.

°अयोविकार° ४.१.४२

अरक्तविकार ६.३.३८

अरण्य ४.२.१२९.

°अरण्य° ४.१.४९.

अरिष्ट° ६.२.१००.

°अरिष्ट ४.४.१४३.

अरीहण° ४.२.८०

अरुस्° ५.४.५१, ६.३.६६

°अरुस् ३.२.२१, ३५

°अरोक ५.४.१४४.

°अर्घ ५.४.१५

अर्चा २.३.४३.

°अर्चा ५.२.१०१.

°अर्चावृत्ति (पाठः) ५.२.१०१.

°अर्जुन ४.३.९८

अर्ति° (पा. श.) ३.२.१८४; ७.३.३६,
४.२.९, ७७

°अर्ति (पा. श.) ३.१.५६.

°अर्ति° (पा. श.) ७.२.६६, ३.७८

°अर्ति° (पाठः) १.३.२९

अर्थ १.२.५६, ६.२.४४, ३.९९

°अर्थ २.१.३६, ३.७३, ४.४.४०, ९२.

अर्थप्रयोग २.३.६४.

अर्थलक्षण ३३८.
 अर्थवत् १२४५
 °अर्थाभाव° २१६.
 °अर्क्षति (पा श) ३१५१
 अर्क्षि (पा श) ७२२४
 अर्ध २२२, ४३४, ५४१००, ७३२६,
 ८२१०७
 °अर्ध ५१४८, ७३१२
 °अर्धमास° ५२५७
 अर्थर्च २४३१
 अर्धह्रस्व १२३२.
 °अर्पित ६१२०५
 अर्म ६२९०
 अर्य ३११०३.
 °अर्यमन् ६४१२
 °अर्यमादि ५३८४
 अर्वन् ६४१२७
 अर्शाआदि (ग) ५२१२७
 अर्ह (घा) ३२१२, १३३
 अर्हति ४४१३७, ५१६३
 अर्ह ३३१६९
 °अर्ह° (घा) ३४६५.
 °अर्ह° ६२१५५
 °अर्हणा° ३३१११
 अर्द्र (मत्या.) ११५२, ६५
 °अलंकर्मन्° ५४७
 °अलंकार ४२९६.
 अलंकृन्° ३२१३६
 अलंगामिन् ५२१५
 अलम् (अ) १४६४, ३३१५४
 अलम् (अ.) ३४१८.
 °अलम्° (अ) २३१६.
 अलमर्थ ३४६६, ६२१५५.
 अलंपुरुष ५४७
 °अलंपुरुष° ५४७.
 अलर्षि ७४६५.
 अलिद् ७१६२, २३८.
 अलुक् ४११८९, ६३११.

अलोप ६३९३
 अलोमन्° ६२११७
 अल्य ५३८५
 °अल्य ५३६४
 °अल्य° २३३३
 अल्यशः (अ) २१३८
 अल्यख्या ४१५१, ५४१३६
 अल्यच्छत्तर २२३४
 °अल्यार्थ ५४४२
 अलोप ६४१११, १३४
 अव° (आदे) ६१११३
 °अव (आदे) ५३३९
 °अव° (आदे) ६१७७
 अव (वा)
 अवस्तु ६१११४
 अव १३५१
 अव (उ स) ३२७२, ३५१, १२०, ५२३०,
 ८३६८.
 अव° (उ स.) ३३२६, ४५, ५४७९
 °अव (उ स) १३१८
 °अव° (उ स) १३२२, ५४८१
 °अवक्रमुः° ६१११६
 अवक्रय ४४५०
 अवक्षेपण ५३९५, ६२१९५.
 °अवक्षेपण° १३३२
 अवग्रह (पा श) ८४२६
 अवद् (आदे) ६११२१.
 अवचक्ष ३४१५.
 अवज्ञान ३३५५
 अवती ६१२१६
 अवद्य ३११०१.
 अवद्यात् (नि.) ६१११४
 अवधारण २१०८, ८१६२.
 अवान्ति° ४११७६
 अवपथास् ६११२१.
 °अवपूर्व ५४७५, ६१२६.
 °अवम° ६२२५.

अवयव ४३.१३३, ५.२.४२ ६२.१७६,
७.३.११.

अवयस् ५.१.८४, ८.२.६७

अवर (स. ना)

अवरस्य ५.३.४१

अवरस्मिन् ३.३.१३६

°अवर ५.३.२९, ३९.

°अवर° १.१.३४, ४.३.५.

अवरयोग ३.४.२०.

°अवरसम ४.३.४९

अवरार्थ ५.४.५७

अवर्ण ६.२.९०, ३.१११

°अवर्ण° ६.१.१८२.

अवर्मन् ६.४.१७०

अवशब्द ३.३.३३.

अवष्टब्ध ५.२.१३

°अवस् ८.२.७०.

°अवसा° (धा.) ३.१.१४१

अवसान (पा. श.) १.४.११०, ८.४.५६

°अवसान (पा. श.) ८.३.८, १५

अवस्कर ६.१.१४४

°अवस्कर ४.३.२८

अवस्था ५.४.१४६, ६.२.११५

अवस्तु ६.१.११४

°अवह° (धा.) ३.१.१४१

अवात ८.२.५०.

अवारपार° ५.२.११

°अवारपार ४.२.९३.

अवि ५.४.२८.

अवि° ७.३.८५

°अवि ५.१.८

°अवि° (पा. श.) ६.४.२०

अविजिगीषा ८.२.४९.

अविदर्थ २.३.५१.

अविदूर्य ७.२.२५.

°अविदूर्य ८.३.६८

अविद्यमानवत् ८.१.७२

अविप्रकृष्टकाल ५.४.२०

अ. श. को. २८

अविप्रकृष्टाख्य २.४.५

अविशब्दन ७.२.२३

अविशेष ४.२.४.

°अविस्पष्ट° ७.२.१८

अवृद्ध ४.१.१६०, २.१.२५. ६.२.८७

अवृद्धा ४.१.११३

अवाद° ६.४.२९

अव्यक्तानुकरण ५.४.५७, ६.१.९७

°अव्यथ° ३.२.१५७.

°अव्यथन° ५.४.४६

°अव्यथ्य ३.१.११४

अव्यथिष्यै (अ) ३.४.१०

अव्यय (पा. श.) १.१.३३ ४.८.७, २.१.६,
२.२०, ४.८.२, ३.४.५९, ४.२.१०४,
६.३.६५

अव्यय° (पा. श.) २.२.२५ ५.३.७१;
६.२.१६८

°अव्यय (पा. श.) ४.३.२३

°अव्यय° (पा. श.) २.२.११, ३.६.९,
५.४.११, ६.२.२.

°अव्ययादि ४.१.२६, ५.४.८६

अव्ययीभाव (पा. श.) १.१.४१, २.१.५
४.१८, ८.३, ४.३.५९ ५.४.१०७,
६.२.१२१, ३.८०

अव्यात् (नि) ६.१.११४

अव्रत ६.१.११४

°अञ् (धा) ७.२.७५

अञ् (आदे.) २.४.३२, ७.१.२७

अञ् (प्रत्या) ८.३.१७

अशक्ति ६.२.१५७.

अशत ५.१.२१

अशनाय° ७.४.३४.

अशप्° ७.१.६३.

अशपथ ५.४.६६.

अशब्द ४.३.६३.

अशब्दसंज्ञा १.१.६८, ७.३.६७.

अशरीर १.३.३७

अशाला २.४.२४.

अशित (ग अ) ६ १ ४७

०अशितंशु० ५ ४ ७

०अशिश्वी ४ १ ७२

अशिष्य १ २ ७०

अशिष्य० २ ० ७

०अर्शति ६ ३ १

०अर्शति० ५ १ २१

अशूद्र ८ २ ८

अश्रोति (ग अ) ७ ४ ७०

०अश्मक ४ १ १७५

०अश्मन् ४ २ ८०, ५ ४ ०४, ६ २ ४१

अश्लीलवदरूपा ६ २ ४०

अश्व ५ २ १९

अश्व० ७ १ ५१, ४ ३ ७

०अश्व ४ २ ४८

०अश्व० ५ ३ ९१, ६ २ १०७, ७ १ ३०

अश्वत्थ ४ २ ७२

०अश्वत्थ ४ २ ५

०अश्वत्थ० ४ ३ ४८

अश्वपत्न्यादि (ग) ४ १ ८४

०अश्वयुज् ४ ३ ३६

अश्ववडव २ ४ २७

०अश्ववडव० २ ४ १२

अश्वादि (ग.) ४ १ ११०

०अश्वादि (ग) ५ १ ३९

आश्विमत् ४ ४ १२६

अषडक्ष० ५ ४ ७

अषष्ठी० ६ ३ ९८

०अषाढा (न) ५ १ ११०

०अषाढा० (न) ४ ३ ३४

अषान्त ८ ४ १८

अष्टन् (स) ६ १ १६८, ३ १ २४, ७ १ २१, ७ ८४, ३ ७ ४

०अष्टन् ६ ३ ४६

०अष्टन्० ६ ३ ११४

०अष्टम ५ ३ ५०

०अष्टीवत् ८ २ १२

अस् (वा)

आम्नि ४ २ ६७, ४ ६०, ५ २ ९४

म्याव १ २ ५५, ५ १ १६

०अस् (वा) ६ ४ १११, ४ १ ११९

०अस् (वा) ३ ४ ७२

अस्० ५ २ १२१

०अस् (म) ६ २ ११७

असयोग १ २ ७

असंयोगपूर्व ६ ४ ८२, १ ० ६

असंयोगोपध ४ १ ५४

असखि १ ४ ७

असख्या० ५ १ ३९

असंख्यादि ५ २ ४९, ५ ८

असज्ञा १ १ ३४, ३ १ ११२, २ १ ८०, ४ २ १०७, ३ १ ४७, ५ १ २४, २ ८, ८ ४ ७

असंज्ञा० ७ ३ १७

०असत् १ ४ ८३

०असत्० ६ १ ६२

असत्त्व १ ४ ५७

असत्त्ववचन २ ३ ३३

०असन्त ५ ४ १०३, ६ ४ १४

असंधि ६ २ १५४

असमाज ५ १ २०

असमास ७ १ ७१, ८ ४ १४

०असंप्रति० २ १ ६

असंबुद्धि ६ ४ ८, ७ १ ९२

असंमति ३ १ १२८

असरूप ३ १ ९४

असर्वनामस्थान १ ४ १७, ६ १ १६६

असर्वविभक्ति १ १ ३८

असर्वर्ण ६ १ १२५, ४ ७ ८

असहाय ५ ३ ५२

असादृश्य २ १ ७

आसि (म) ५ ३ ३९

आसि ८ ३ ८०

०आसि० ४ २ ९६

असिच् (प्र) ५४१२२, ७२५७

असिद्ध ६१०८६, ८२१

असिद्धवत् ६४२२.

असु ६०८१२७.

असुक् (आग.) ७१५०

असुह् (आग.) ७१०८९.

असुप् ७३४४, ८२६९

असुर ४०४१२३

°असूतजरती° ६२४२

°असूय् ३२१४६

असूया° ८०१८, २१०३

असूयाप्रतिवचन ३४२८

°असूयार्थ १४३७

असूर्य° ३२३६

°असे° (प्र) ३४९

°असेन्° (प्र.) ३४०९

असेवा २०३४०

°असेवित° ६११४१

असोढ १४२६

अस्तम् (अ) १४६८.

अस्तात् ५३४०

अस्ताति (प्र) ५२२७

अस्ति (पा. श) २४५२, ८३८७

अस्ति° (पा. श) ७३९६

°अस्ति (पा. श.) ७४५०

°अस्ति° (पा. श) ४३५६

अस्तियोग (पाठ.) ५४५०

°अस्तियोग ५४५०

अस्तेय ३३४०

°अस्त्यर्थ ३३१४६, ४६५

अस्त्री १४४, २३२५, ४६२, ३१९४,
४१९४, ५३११३, ७३१२०.

अस्त्रीविषय ४१६३

अस्थि° ७०१७५

अस्थूल ४१६३

अस्पदी ८२४७

अस्म ३२१२२

अस्मद् १२५९, ४१०७

°अस्मद् ४३१, ६१२०७, ७०१७७, ७८६
८१२०

°अस्माक ४२२

अस्यति (पा. श) ७४१७

अस्यति° (पा. श) ३१५७, ४५७.

अस्वाङ्ग ६२१८३

अस्वाङ्गपूर्वपद ४१५३

°अस्वैरिन्° ३१११९

अह (अ) ८१६१

°अह (अ) ७२९४, ८१३९

°अह° (अ) ८१२४

अहन् ४१३०, ५४०८८, ६३००९, ४०१४
८२६८, ४७

अहन्° ५४८७

°अहन् २४२९

°अहन्° ५१८७, ४९१

अह् ५४८८, ६३१०९

°अह् २४२९

अह् ६११८२

अहम्° ५२१४०

अहरण ६२६७

°अहर्दिव° ५४७७

अहर्लोप ८१६२

°अहस् ३२०१

अहस्त्याङि (ग) ५४१३८

°अहि ४३५६

अहीन ६२४७

अहो (अ) ८१४०

अहोरात्र २४२८

अहोरात्रावयव २०१४५

आ

आ

°आण्ड

आ १ ८९, ३२ १३४ ५, १५०, १२०,

६ ३ ९०, ४२२ ११७, ७२ ८४

आ (उ स) ६ ३ ३४

आकम् (अटे) ७ १०३३

आकर्ष ४ ४९

आकर्षादि (ग) ५ २ ६४

आकालिकद् ५ १ ११४

आकिनिव् (प्र) ५ ३ ५२.

आक्रन्द ४ ८३८

आक्रान्त ६ २ १९८

°आर्कीड° ३ २ १४२

आक्रान्त ३ ३ ४५, ११२, ४ २५, ६ २०१५८,

३ २०, ८ ४ ४८

आक्रोश° ६ ४ ६१

आख्या ४ १ ४८

°आख्यात ४ ३ ७२

आख्यातोपयोग १ ४ २९

आख्यान° ३ ३ ११०

°आख्यान ८ २ १०५

°आख्यान° ६ २ १०३

आगत ४ ३ ७४

आगनीगन्ति ७ ४ ६५

आगवीन ५ २ १४

आगस्त्य° २ ४ ७०

°आग्रायण ४ १ १०२

आग्रहायणी ४ २ २२

°आग्रहायणी ४ ३ ५०, ५.४.११०.

आह (उ स) १ ३ २०, २८, ३१, ४०,

४ ८९, २ १ १३, ३ २०११, ३ ५०, ७३,

६ १ १२४, ७ १ ६५, ३०१०५, १२०.

आह° (उ. स) ६ १०७३

°आह (उ स) १ ३ ५९, ७५, ४ ४०, ४८

°आह° (उ स) १ ३०८३, २ ३०१०, ८.४२.

°आह (प्रत्या.) ६ १.९४

आङ्गिरस ४ १ १०७

°आङ्ग्यम्° (धा) १ ३ ८९, ३.२ १४२

°आङ्ग्यस° (धा) १ ३ ८९, ३.२ १४२

आङ्ग्यादि ६ ४ १४१

आच् (प्र) ५ ३ ३६

°आच्° (प्र) २ ३ २९

°आचम् (पाठः) ७ ३ ७५

आचार ३ १ १०

आचार्य ७ ३ ४९, ८ ४ ५२

आचार्य° ६ २ १३३.

°आचार्य ४ १ ४९

°आचार्यकरण° १ ३ ३६

आचार्योपसर्जन ६ २ ३६, १०४

°आचित° ५ १ ५३

आच्छादन ३ ३ ५४, ५ ४.६

°आच्छादन ४.३ १४१

आजादि ६ ४ ७२.

आजि° ६ ३ ५१.

आज्ञायिन ६.३.५

आह (आग.) ३.४.९२, ६ १ ८९, ४.७२,

७ ३.११२

°आह (आग) ३ ४.९४

°आहच् (प्र) ५ २.१२५

आहक° ५.१ ५३

आह्य° ३.२ ५६

°आण्ड ५.२ १११.

आत् (पा श) १११, ३११३६ २३
 ७४ १७१ ३१०६, १०८, १९७
 ५०९६, ६१४५, ७१५, ३४५, १४१
 ६१, ११२, १४०, १६०, ७१३८, ७०,
 ८०, ८५, २८१, ३३३, ४४, १६ ४९,
 ४३७, ८२४३ ३३
 °आत् ७२७३, ३३६
 °आत्° (पा श) ३११४१, ७१३९
 °आत्° (प्र) ७११२
 आतः ३४११९.
 आततन्थ (नि) ७०६४
 °आतप ४३१३
 °आताम्° (प्र) ३४७८
 आति (प्र) ५३३४
 °आति° ६३५१
 आत्मन् ३१८, ६४१४१
 आत्मन् (पाठभेदः) ६३६
 आत्मन्° ५११९, ६४१६९
 आत्मनेपद् (पा श) १०११, ३१०,
 ४१००, २४४४, ३१५४, ४७९,
 ७१५, ४१, २४०, ३७३.
 आत्मप्रीति ७१५१
 आत्ममान ३०८३
 आत्मंभरि ३०२६
 °आत्वत् ६११५५
 °आथर्वणिक° ६४१७४.
 °आथाम्° (प्र) ३४७८.
 आदर° १०६३.
 आदि ११५४, ७१, ७३, ३५, ३३४१,
 ४०२५५, ६११८३, १८५, १९०,
 १९३, २२७, ६१, १२५, ७२११८,
 ४०७०, ८२९१
 आदि° ११२१, ४६.
 °आदि° ३२२१
 आदिकर्मन् (पा श) ३४७१.
 °आदिकर्मन् (पा श) १२०१, ७०२१७
 आदितः (अ) १२३२, ३४८४, ७२१६
 °आदित्य° ४१०८५

आदिनी ८४४८
 आदिशि° (पा श) ३४५८.
 आदेश ११७६
 आदेश° ८३५९
 आद्यन्तवचन ५००१४
 आयुदात्त (पा श) ३१३, ६२११९
 आयन् ५०६७
 °आकृज्° २४८०
 आधमर्ण्य ८०६०
 °आधमर्ण्य २०७०, ३३१७०
 आधार १४४५
 °आधार° (पाठ) ३३१२२
 आन ७०८२
 °आन १४१००
 आनक्ष ५०४७४
 आनङ् ६३२४
 °आनाम्य° ४४९१
 आनाय ३३१२४
 आनाय्य ३११२७
 आनि (प्र) ८४१६
 आनुक् (आग) ४११९
 °आनुपूर्त्य° २०६
 आनुलोम्य ३४६४, ५०४६३
 °आनुलोम्य ३०२०
 आनुचु. (नि) ६१३६
 आनुहु (नि) ६१३६
 आप् (धा) ६४५७
 व्याप्नोति ५२७
 प्राप्नोति ५२८.
 आप्° (वा.) ७४५५
 आप् (प्र) ७११८, ३०४४, १०५, ११३,
 ४१५
 आप्° (प्र) २०४८०
 °आप् (प्र) ६१६७, ३६२, ७१५४.
 °आप्° (प्र) ७३११६
 °आपण° ३३११९
 आपण्य ५३०९

आपत्य ६ १ ५५
 आपनीफणन् (न) ७ १ ६५
 आपन्न ५ १ ७३
 °आपन्न २ १ २१ २४
 आपान्य ३ १ ६८
 आपिशलि (आचाय) ६ १ ९१
 °आपृच्छ्य° ३ १ १२३
 आपो ६ १ ११६
 आप्रपद् ५ २ ८
 °आप्लाव्य° ३ ४ ६८
 आप्रर्हिन् ४ ४ ८८
 आप्राध ८ १ १०
 °आव्रानिपडिक ४ १ १
 अभिसुख्य २ १ १८
 आभीक्ष्ण्य ३ २ ८१ १००
 °आभीक्ष्ण्य ८ १ २३
 आम (प्र) १ १ ५, ७ १ ८१, ३ ० ३५,
 ४ ० ३ ७ १ ७०
 °आम् (प्र) ४ १ २
 आम (अग) ७ १ ९८, ३ १ ९६
 आम (अ) ८ १ ७५
 आम° ६ ४ ५५
 °आमन्त्रण° ३ २ १३१
 आमन्त्रित (प श) २ १ २, ६ १ १९, ८
 १ ८ १९, ५५, ७२, ७३.
 आमु ५ १ ११
 °आमुष ३ २ १२.
 आम्रप्रत्ययवत् १ ३ ६३
 °आम्ब° ८ ३ ९७
 °आम्ब° ८ १ ५
 आम्रैडित (प श) ६ १ ९८, ८ १ २ २ १, ७
 १ ०३, ३ ५२
 °आम्नैडित (प श) ८ १ ५७, ३ १ ९
 आम्बत् ५ १ १५
 °आय° (आदे) ६ १ ७७.
 आय (प्र) ३ १ २८
 °आय° ५ १ १७
 आयन् (आदे) ७ १ २

आयस्थान ४ ३ ७७
 आयादि ३ १ ३१
 आयाम २ १ १६, ५ १ ८३
 आयुक्त° २ ३ ४०
 आयुध ४ ४ १४
 आयुधजोदिन् ४ ३ ९१
 आयुधजीविसंघ ५ ३ ११४
 °आयुष् ८ ३ ८३
 °आयुष्य° २ ३ ७३
 °आय्य° ६ ४ ५५
 आरक् (प्र) ४ १ १३०
 °आरात् (अ) २ १ २१
 °आरूढ ५ २ ३८.
 आरु (प्र) ३ २ १७३
 °आर्द्रा° ४ ३ २८
 आर्धधातुक (पा श) १ १ १४, २ ४ ३५,
 ३ १ ३१, ४ १ १४, ६ ४ ४६, ७ २ ३५,
 ४ ४ ९
 °आर्धधातुक (पा श) ७ ३ ८४
 आर्य ६ २ ५८
 °आर्यकृत° ४ १ ३०
 °आर्ष° २ १ ५८
 आर्ह ५ १ १९
 °आल् (आड) ७ १ ३९
 आलच् (प्र) ५ २ १२७
 आलम्बन° ८ ३ ६८
 आलिङ्गन ३ १ ४६
 °आलु° ६ ४ ५५
 आलुच् (=) ३ २ १७८
 आलेम्बन ६ १ १३८
 °आव (आडे) ६ १ ७७
 °आव (आडे) ७ २ ९२
 आवत् ४ १ ७५
 °आवपन° ४ १ १२
 आवश्यक ३ १ १२७, ७ ३ ६७
 आवश्यक्° ३ ३ १७०
 आवसथ ४ १ ७३
 °आवसथ° ५ ४ २३.

आवह ८.२.९१

°आवाय (वाः) ३.३.१२१

आविष्ट° ६.३.११४

°आशंस° (पा) ३.०.८८

आशसा ३.३.१३०

आशसावचन ३.३.१३४

आशङ्का° ६.२.२०

°आशङ्का ३.४.८

°आशा° ६.३.८८

आशित ३.०.४५, ६.५.२०३

आशित् २.३.५५, ३.१.८३, १.०.३.२.१११

३.१.७३, ४.१.०४, १.१.६, ६.२.१४८

३.८२, ७.१.३७

°आशित्° ६.३.९८, ८.२.१०४

आशीर् (ति) ६.१.३५

आशीर्त (ति) ६.१.३५

आश्चर्य ६.१.१४३

आश्चय ३.३.८५

आश्वयुजी ४.३.४५.

आस् (धा) ७.२.८३

°आस् (धा.) १.४.४६, ३.१.३७

°आस° (धा) ३.३.१०७, ४.७.२

°आसन ६.१.६२

°आसन ८.३.९३

°आसन° ३.२.३११

आसन्निवित्° ८.२.००२

आसन्न° ५.२.३४

°आसन° २.२.२०

आसन्नकाल ३.०.११७

आसु° ३.१.१२६

°आसुति° ५.२.११०

आसेवा ०.३.४०

°आसेव्यमान ३.४.१२

°आस्था° ६.३.८८

°आश्रित ६.३.८८

आम्पद् ६.१.४४०

°आसु° (धा) ३.१.१४३

°आस्वन (वा) ७.२.२८

आह (वा तुः) ८.२.३७

आहत° ५.२.१२०

आहाव ३.३.७४

आहि (प्र) ५.३.३७

आहित ८.४.८

°आहियुक्त २.३.२९

आहीय° ५.४.४५

आहत ५.१.३७

आहां ८.१.४८

इ (वणः) १ २ २६, ३ ३५६, ४ ८६, ६ ४ ८२,
१४८
इ* (वणः) ६ ४ ७७, ८ २ १५, १०८
इ (धा)
अभिप्रेति १ ४ ३२
एति ४ ४ ४२
समवति ४ ४ ४३
इक् (म-या) १ १ ३ ४८, २०९, ६ १०७६,
१२५, ३ ६०, १२०, १२२, १३३, ७ १
७३, ८ २ ७६
इक (आदे) ७०३ ५०.
°इकान्त° ४ २ १४१
°इक्षु° ८४५
इगन्त ५०१ १३०
इगन्त° ६ २ २९
इगुपध ३ १०४५
इगुपध° ३ १०१३७
इग्यण् १ १ ४५
इह (धा.) २ ४ ४८, ३ ३०१
इह° (धा.) ३ २ १३०
°इह (धा.) ६ १०१८२
°इह (धा) १ ३ ८६
इच् (प्रत्या) ५ ४ १२७, ६ १०१०२, ३ ६७.
इच्छा ३०१७, ३ ३ १०१
इच्छार्थ ३०१५७, १६०.
इच्छु ३०२ १६९.
इजादि ३ १ ४६, ८ ४०३२
इजुपध ८ ४०३१
इज् (म.) २ ४ ६०, ६६, ३ ११०, ४०१ ९५,
१५३, १७३, २०११२, ७०३८.

°इज् (म) २ ४ ५८: ४ १ ७८, १०१,
३ १२७
°इज् (म.) ४०२ ८०
इड (आग) १ २०२, ३ ४०१०६, ५ १ २३,
६ ४०६२, ६४, ७०१ ६२, २ ४, ४१, ४७,
५२, ५८, ८ २ २८, ३५, ३०७९.
°इड (आग.) १ १०६
°इड (म.) ३ १ ७८
इड (आग) ७०८
इडति° (पा. श) ७०२ ६६
इडन्त ६ १ १९०
इडा ८ ३ ५४
इण (धा) २४ ४५, ३०३३८, ६४०८१,
७ ४०६९
इण° (धा) ३ २०१६३.
°इण (धा) ३ ३०३७, ९९
°इण (धा.) ३ २ १५७, ४०१६
इण (प्रत्या) ८ ३ ३९, ७८
इण° (प्रत्या) ८०३ ५७
इत् (पा. श) १ १ ७१, २ १७, ५०, ३०२,
३ ४ ९७, १००, ४ १ ६५, १२२, २ २५,
५ ४०१३५, ६ ३ २७, ४ ३४, ११४,
७ १ ८६, ३ ४४, १ ५, ४०
इत् (आदे.) ६ ४ ७०, ७०१ १००, ४ ५६, ७६.
इत् (पा. श) ७०३ ११७, ८०२ १०६, १०७,
३०४१.
°इत् ४०१०७१
°इत् ५०३ ४
इत्च (म.) ५०२३६.
इतर ७०१०२६

इतर° २६२९

इतराभ्यः ५३१४

इतरेतर° १३१६

इतरेद्युस्° ५३२२

इति (अ) १११६, ४४, ६६, ६७, २२२७,
२८, ३१४१, ४२, ३०१५४, ४१६२,
२२१, ५५, ५७, ५८, ६७, ३६०,
४१२५, ५११६, ४३, २४५, ७७,
९३, ९४, ४१०, ६०१९७, २१४९,
३११२, ४१४८ ७१४३, ४८, २३४,
६४, ४६५, ७४, ८१४३, ६०, ६१,
६२, ६४, २७०, १०१, १०२, ३४८,
४६८ (पाठः)

इतिह° ५४२३

इत्थम् ३४२७

इत्थंभूत ६२१४९

इत्थंभूतलक्षण २३२१

इत्थंभूताख्यान° १४९०.

इत्तु° ६४५५

इत्यादि ६१११७

इत्र (प्र.) ३२१८४

इत्र° (प्र.) ६२१४४

इथुक् (प्र.) ५२५३

इद् ७२१११.

इदन्त ७१४६.

इङ् (स. ना.) २२२७, ४३२, ४३३१२०,
५३३३; ११, १६, २४, ७२१०८.

अयम् ६१११६.

अनेन ५२८५.

अस्मे ४४६६.

अस्य ४२२४, ५५, ३५२, ८९,
४०५१, ८८; ५१११६; ५६, ५७,
९४; १०४; २३६; ७९, ९४,
६१३९, ४१०७, ७४३२.

अस्मिन् ४२२१, ६७; ४८७;
५१११६, ४७; २४५, ८२; ९४.

आहाम् ४४१२५.

अस्याम् ४२५७; ५८.

अ. श. को. २९

इदम् ६२१६२, ३०८९, ७१११

इदम् ५२४०

इदम् ६११६७

इदित ७१५८

इदित ७२५, १४

इन् (प्र.) ३२२४, ५४१५१, ६४१६४

इन्° ६३१८, ४१२

इन् २३७०.

इन्° ७११२

इनङ् (प्र.) ४११२६

इनच्° (प्र.) ५२३३

इनि (प्र.) ३२९३, १५६, ४२११; ६२;
३१११, ४२३, ५२८६, १२८

इनि° (प्र.) ४२५१, ४१३३, ५२८५,
११५

इनि (प्र.) ५२१०२

इनि° (प्र.) ४२८०.

इनुण् (प्र.) ३३४४, ५४१५

इन्द्र ६११२२, ७३२२.

इन्द्र° ४१४९

इन्द्रजननादि (ग) ४३८८.

इन्द्रजुष्ट ५२९३

इन्द्रवत् ५२९३

इन्द्रहृष्ट ५२९३

इन्द्रलिङ् ५२९३

इन्द्रसृष्ट ५२९३.

इन्द्रिय ५२९३.

इन्द्रिय° ६३१३०.

इन्धान ६१२११.

इन्धि° (पा. श.) १२६.

इम् (आग.) ७३९२.

इम् ५३१११.

इम्° (प्र.) ६४१५४.

इमनिच् (प्र.) ५११२२.

इय् (आदि.) ७१२.

इय (आदि.) ७२८०; ३२.

इयङ् (आदि.) १४४; ६४७७.

°इयसुन् (प्र) ५ ३.५७.
 इर ६ ४ ७६
 °इरंसद् ३.२.३७.
 इरिस् (पा श.) ३.१.५६
 इरे ६.४ ७६.
 °इरेच् ३.४.८१.
 °इल° ४ २.८०
 इलच् (प्र) ५.२.९९, ११७
 °इलच् (प्र) ५ २ १००, १०५, ३ ७९
 इव (अ) ५.१ ११६, ३.७०, ९६
 °इव° (अ) ८.१ ५७.
 इवन्त° ७ २ ४९
 इश् (आदे) ५.३.३.
 इष् (धा.)
     इच्छति १ ४ २८
     अन्विच्छति ५ २ ७५
 इष्° (धा) ७ २ ४८
 इष° (धा) ७.३ ७७.

°इष° (धा) ३ ३.९६.
 इषत्° ३ ३.१२६.
 °इषाका° ६ ३ ६४
 °इषु ६ २ १०७
 इष्टका ४.४.१२५.
 इष्टका° ६.३.६४.
 इष्टादि (ग) ५.२.८८.
 इष्ट ६ ४.१५९
 इष्ट° (प्र) ६.४.१५४.
 इष्टन् (प्र) ५ ३.५५.
 °इष्टु ६.४ ५५.
 इष्टुच् (प्र) ३.२.१३६.
 °इष्टुच्° (प्र) ६.२.१६०.
 इष्टुनीम् ७.१ ४८.
 °इष्वास° ६ २.३८.
 इस् (आदे.) ७.४.५४.
 इस्° (प्र.) ६.४.९७; ७.३.५१; ८.३.४४.

ई १ ४३, ६४.११३, ७१.७७, ३.३१, ४ ९७
 ई (आदे) ३१ १११.
 ई ३ ६.१०१२८
 ईकक् (प्र) ४ ४५९, ५३ ११०.
 ईकन् (प्र) ५.१ ३३.
 ईक्षि (पा श) १ ४.३९
 ईङ् (धा) अधीति ४ २ ५९, ५ २ ८४
 ईद्र (आग.) ७ ३.९३, ८ २ २८.
 ईढ° (धा.) ६.१ २१०, ७ २ ७८.
 ईण° (धा) ४ ४.२८
 ईर् ६ ३ २६, ३९, ९६, ४ ६५, १३९, ७ २ ८३;
 ४ ४, ५५, ८ २ ८१
 ईत्° १.१ १९
 ईत् ४.२ १२३
 ईद्विवचन १ १ ११
 ईन्° (आदे) ७ १ २
 ईप्सित १.४ २७; ३६
 ईप्सिततम १ ४ ४९.
 ईय्° (आदे) ७.१ २
 ईयद् (प्र.) ३.१ २९

ईयस् (प्र.) ५.४ १५६; ६ ४.१६०
 ईयस् (प्र) ६ ४.१५४.
 ईयसुन् (प्र) ५ ४.५७
 ईरच् (प्र) ५ २ १११.
 ईरन्° (प्र) ५ २.१११.
 ईवती ६.१ २१७.
 ईवर्ण ७ ४ ५३.
 ईर्ष्या° १.४.३७
 ईश् (धा.) ७.२.७७.
 ईश् (धा) २.३ ५२
 ईश्° (आदे) ६ ३.८९.
 ईश° (धा) ३.२.१७५
 ईश्वर १ ४ ५६, ९७, ३.४.१३, ५ १.४.
 ईश्वर° २ ३ ३९, ७ ३ ३०
 ईश्वरवचन २.३ ९
 ईषत् २.२ ७, ६ २ ५४
 ईषत्° ३.३ १२६
 ईषदर्थ ६.३.१०४
 ईषदसमाप्ति ५.३.६७

उ

उ

उत्तरपदादि

उ ३११२५, ४२७१, ११९, ३१३७,
६४८३, १४६, ७४८०, ८२८०.

उ (प्र.) ३१७९, २१६८

उ (आदे) ३४८६

उ० १२२६, ५१२

०उ ३५७, ६४७७, ८२१०८

०उक् (प्रत्या) ७२११

०उक् (प्रत्या) ७३५१

०उक (प्र) २३६९, ६२१६०

उकञ् (प्र) ३२१५४, ५११०३

०उक्थशस् ३२७१

०उक्थादि (ग) ४२६०

०उक्षन् ४२३९, ५३९१

०उखा ४२१७, ३१०२

उगित् (पा श) ४१६, ६३४४

उगित् ७१०७०

उग्रपश्य ३२३७

उच् (धा) ७३६४

उच्चैस् (अ) १२२९.

उच्चैस्तराम् (अ) १२३५

०उच्छिष्य ३११२३

उज्जलिति ७२३४

उञ्ज १११७, ८३२१, ३३

उञ्ज (धा)

उञ्जति ४४३२

उञ्छादि (ग.) ६११५६

उणादि (ग) ३३१.

उत् (पा.श) ४१४४, ६६, ११५, ६११०९,

१२९, ४१०६, ११०, ७११०२, ३८९

उत् ५४१३५

०उत् ७३११७, ८२१०७

उत् (अ) ३३१४१, १५२

०उत् (अ) ८२१०६.

०उताहो ८१४९

उत्क ५२८०.

उत्करादि (ग) ४२९०

०उत्कृष्ट २१६१

उत्तमित ७२३४

उत्तम (पा श) १४१०६, १०७, ३४९२,
९८, ७१९१.

उत्तम ५४९०,

०उत्तम १४१०१.

०उत्तम २१६१

०उत्तमपूर्व ४३५.

उत्तमर्ण १४३५.

उत्तर

उत्तरस् ७३२५.

उत्तरस्य ११०६७

उत्तरेषु ८१११.

उत्तरात् ५३३८

उत्तर ५३३४, ४९८.

०उत्तर २२१, ५३२८.

०उत्तर ११०३४.

उत्तरपथ ५११७

उत्तरपद (पा.श.) ६११६५, २१४२,
३१, ७३१०.

०उत्तरपद (पा.श.) ४२१०६, ७२९८

उत्तरपदभूमन् ६२१७५.

उत्तरपदलोप ५३८२.

उत्तरपदवृद्धि ६२१०५.

उत्तरपदादि ६२१११.

°उत्तरेयुस ५.३.२२.

°उत्पच° ३.२.१३६

°उत्पत° ३.२.१३६

°उत्पत्ति ३.३.१११

उत्पर ७.४.८८.

°उत्पात ५.१.३८

उत्पृच्छ ६.२.१९६

उत्वत्° ४.३.१४९

उत्सङ्गादि (ग) ४.४.१५

°उत्सञ्जन° १.३.३६

°उत्सुक २.३.४४

°उत्सुक° ६.३.९८

उत्सादि (ग) ४.१.८६

उद् (उ स) १.३.२४, ५३, ३.२.३१,
३.३५, ४९, ६.३.५६, ४.१.३९, ८.४.६१

उद्° (उ स.) १.३.२७, ३.२.९, ५.४.१४८

°उद् (उ स.) ३.३.२६, ६९, ५.२.२९,
८.१.६

°उद्° (उ स) १.३.७५

उदक ६.२.९६, ३.५.६.

उदक् ३.३.१२३

उदच् ४.२.७४.

°उदच° ४.२.१०१

उदधि ८.२.१३

°उदन्° ८.१.६२

°उदन्य° ७.४.३४

उदन्वत् ८.२.१३

उदर ५.२.६७, ६.३.८७.

उदर° ६.२.१०७.

°उदर ३.४.३१.

°उदर° ४.१.५५

°उदर्क ६.३.८३

उदाश्चित् ४.२.१९

उदात्त (पा श) १.२.३२, ३७, ३.९६,
४.१.०३, ४.१.३७, ४.१.०८, ५.२.४४,
६.१.१५५, २.६४, ४.७१, ७.१.७५,
९८, ८.२.५, ८२, ४.६६.

उदात्त° (पा श) १.२.४०, ८.२.४, ४.२.७.

उदात्तलोप ६.१.१५७

उदात्तयण् ६.१.१७०

उदात्तवत् ८.१.७१

उदात्तोपदेश ७.३.३४

उदित् (पा श) १.१.६९, ७.२.५६

उदीच् ३.४.१९, ४.१.१३०, १.५.३, १.५.७,
६.२.३१, ७.३.४६

उदीच्यग्राम ४.२.१०९

उदुपध १.२.२१

°उदुपध ७.४.९०, ८.३.४१

°उदेजि° (पा श) ३.१.१३८

उदोष्ठ्यपूर्व ७.१.१०२

उद्गमन १.४.४०

°उद्गात्रादि (ग) ५.१.१२९

°उद्ग ३.३.८६

उद्गन ३.३.८०

°उद्याव° ३.३.१२२

उद्गमन ३.१.१६

उद्भूत ४.२.१४

उद्ध्य ३.१.११५

°उन्द° (धा) ८.२.५६.

उन्नत ५.२.१०६

°उन्नीय° ३.१.१२३

°उन्मद° ३.२.१३६.

उन्मनस् ५.२.८०

उप (उ स) १.३.२५, ५६, ८४, ४.८७,
३.२.७३, ४.४९, ६.१.१३५, २.१.९४,
७.१.६६

उप° (उ स) १.३.३९, ४.४८, ५.२.३४.

°उप (उ स) १.३.३९, ४२, ६४, ६.१.१४३.

°उप° (उ स) १.३.३०, ६३, ७२, ६.२.३३;
८.१.६

°उपकर्ण° ४.३.४०

उपकादि (ग) २.४.६९

°उपक्रम २.४.२१

°उपक्रम° ६.२.१४.

उपस ३.३ ८५
 °उपचाय्य° ३ १ १३१.
 °उपचाय्यपृष्ठ ३ १.१२३
 उपजानु° ४.३.४०
 °उपज्ञ° ६ २ १४
 उपज्ञा° २ ४.२१
 उपज्ञात ४ ३ ११५.
 °उपताप ७ ३ ६१
 °उपताप° (रो) ५.७ १२८
 उपदंश ३ ४ ८७
 °उपदा ५ १ ४७
 उपदेश (पा श) १ ३ ७, ६ १ ४५, ४ ६२,
 ७ २ १०, ६२, ८ ४ १८
 उपधा (पा श) १ १ ६५, ६ ४ ७, २०, २४,
 ८९, १४९ ७ १ १०१, २ ११६, ४ १,
 ८ २ ७६, ७८
 °उपधा (पा श) ६.४ ४७
 उपधान ४ ४ १०५
 उपधालोपिन् ४ १ २८
 °उपाधि° ५ १ १३
 °उपनिषद् १ ४ ७९
 °उपनीवि ४ ३.४०
 उपपद (पा श) १ ३ ७७, २ २ १९, ३ १.९२.
 उपपदि° ३ ४ ४९.
 °उपमन्त्रण १ ३ ४७
 °उपमा २.३ ७२
 उपमान (पा श) २ १ ५५, ३ १ १०, २ ७९,
 ४ ४५; ५.४ ९७, १३७, ६ १ २००,
 २.७२; ८०, १२७
 °उपमान ६ २.१६९
 °उपमान° ६ २.२
 उपमार्थ ८ २ १०१.
 उपमित २.१ ५६.
 उपयमन १.२.१६, ४ ७७
 °उपयोग १ ३ ३२
 उपरि (अ.) ५ ३ ३१, ८.२.१०२
 उपरि° (अ.) ८.१ ७.

उपरिष्ठात् (अ) ५.३ ३१
 उपरिस्थ ६.२ १८८
 °उपशुन° ५ ४ ७७
 °उपस्थानीय° ३ ४ ६८
 उपाजे १.४ ७३
 उपादि ५ ३.८०
 °उपानह ५ १ १४
 उपेयिवस् ३ २ १०९
 उपोत्तम ६ १ १७६, २१३
 °उपसमाधान ३ ३ ४१
 °उपसंभाषा° १ ३.४७
 उपसर्ग (पा श) १ ४.५९, २ ३ ५९, ३ १ १३६,
 २ ६१, ९९, १४७, ३ २२, ५९, ९२,
 १०६, ५ १ ११८, ४ ८५; ११९, ६ १ ९०,
 २ १७७, ३ १२१, ७ १ ६७, ४ २३, ४७,
 ८ २ १९, ३ ६५, ४ १४, २८
 उपसर्ग° (पा श.) ८.३ ८७
 °उपसर्ग (पा श) ६ ३ ९६
 उपसर्गव्यपेत ८ १ २८
 उपसर्जन (पा श) १ २.४३, ४८, २ २.३०,
 ४ १ ५४, ६ ३ ८१
 उपसर्ग्य ३ १ १०४
 उपसंवाद° ३ ४ ८
 °उदसंव्यान १ १ ३६
 उपसिक्त ४ ४ २६
 उपसृष्ट १ ४ ३८.
 उपस्थित (पा श) ६ १ १२७.
 °उपहत ६.३.५१
 उत्त ४ ३.४४
 उभ ६.१.५.
 उभौ ८ ४.२१.
 उभे ६.२ १४०.
 उभात् ५.२ ४४.
 उभाभ्याम् ४.१.१३.
 उभयेणाम् ६.१ १७.
 उभयथा (अ.) ३.४ ११७, ६.४.५, ८६;
 ८ २.७०, ३.८.

उभयप्राप्ति २.३.६६	°उवङ् (आग) ६.४.७७.
°उभयेयुस् ५.३.२२	°उवङ्स्थान १.४.४
उम् (आग) ७.४.२०	°उशनस् ७.१.९४
उमा° ४.३.१५६	उशीनर (दे) २.४.२०, ४.३.११८
°उमा° ५.२.४	उष° (धा) ३.१.३८
उरःप्रभृति (ग.) ५.४.१५१	उषस् ६.३.३०
उरच् (प्र.) ५.२.१०६	°उषस् ४.२.३१, ६.२.११७.
°उरभ्र° ४.२.३९.	उषासा ६.३.३०
उरस् ४.३.११४; ४.९.४, ५.४.८२; ९३,	उस्र ४.३.१५५, ६.२.४०
६.१.११५	°उस्र° ४.२.३९
उरसि° १.४.७५	°उरुण ५.२.७२
°उरु° ६.४.१५७, ८.४.२७.	°उणिह° ३.२.५९.
°उरुण्य ६.३.१३२	उस् (प्र) ६.१.९५
उरुत्तरपद ४.१.६९	°उस् ८.३.४४
°उर्वष्टीव° ५.४.७७	°उस्° (प्र) ३.४.८२, ७.३.५१.
उल्लाघ ८.२.५५	

ऊ

ऊ

ऊर्यादि

ऊ १ २३
ऊँ १ १ १८
ऊकाल १ २ २७
ऊङ् (म) ४ १ ६६
ऊङ् (म) ६ १ १७१
ऊट् (आदे) ६ ४ १३२
°ऊट् (आदे) ६ १ ८८, ४ १९
ऊत् ६ ३ ९७, ४ ८९,
°ऊत् १ १ १९.
ऊति° ३ ३ ९७
°ऊति° ६ ३ ९८.
°ऊदित् (पा. श) ७ २ ४४
ऊद्विवचन १ १ ११.
ऊधस् ४ १ २५, ५ ४ १३१.
°ऊधस् ८ २ ७०.
ऊनयति° (पा. श.) ३ १ ५१.
ऊनार्थ° ६ २ १५३.

°ऊनार्थ° २ १ ३१.
°ऊर्जस्वल° ५ २ ११४
ऊर्जस्विन् ५ २ ११
°ऊर्जि° (पा. श.) ३ २ १७७
ऊर्णा ५ २ १२३.
°ऊर्णा ४ ३ १५६
°ऊर्णावत्° ५ ३ ११८
ऊर्णु (धा) १ २ ३
°ऊर्णु° (धा.) ७ २ ४९
ऊर्णोति (पा. श.) ७ २ ६, ३ ९०
ऊर्ध्व ३ ४ ४४, ५ ३ ८३, ४ १ ३०.
ऊर्ध्वमौहूर्तिक ३ ३ ९, १ ६४
ऊर्यादि (ग.) १ ४ ६१.
ऊलोप ३ ४ ३२.
ऊष° ५ २ १०७
ऊष्ण ६ ३ १०६.
°ऊष्मन् ३ १ १६
ऊहति (पा. श.) ७ ४ २३.

क

क

कषि°

क १.१.५१, २.१२, ७.४७, ६६
 क° ३.१.१२४, २.१७१, ७.४.१६
 °क° (धा) ७.२.७४.
 °कवसाम° ५.४.७७
 कगयनादि (ग) ४.३.७३
 °कगयजुष° ५.४.७७
 कच् ४.१.९, ६.३.५४, १३२, ७.३.६६,
 ४.३.९; ८.३.८
 कच्° ५.४.७४
 °कच्° ४.३.७२.
 °कच्छ° (धा) ७.३.७८
 कच्छति° (पा. श.) ७.४.११
 °कच्छि (पा. श.) १.३.२९
 कजु ६.४.१६२.
 कण २.१.४३, ३.२४, ४.३.४७, ८.२.६०.
 कत् (पा. श.) ४.३.७८, ४.४९, ५.४.१५८,
 ६.१.९०, १.०.९, १.२.६, ३.२.२; २४,
 ४.१.६१, ७.१.१००, २.४.३, ६३, १.०.०,
 ३.१.१०, ४.७, १.०, २.७, ९.२, ८.४.२६
 कत्° (पा. श.) ३.३.५७, ४.१.५, ७.१.९४,
 २.७.०, ४.९०
 °कत् (पा. श.) १.२.२४, ५.४.१५३,
 ७.२.३८.

°कत्° ४.३.७२
 °कत् ८.३.१०९.
 कति ३.१.२९
 °कति° (पा. श.) ३.२.४३.
 कतु ५.१.१०५, ७.३.११.
 कतु° ४.३.१६
 °कतु° ४.२.३१
 °कते° (अ) २.३.२९.
 °कत्विज ३.२.५९, ५.१.७१.
 °कत्विज्° ६.२.१३३.
 कत्य° ६.४.१७५.
 °कदित् ७.४.२.
 कटुपथ ३.१.११०, ६.१.५९, ७.४.९०.
 °कध (धा.) ७.४.५५.
 °कध° (धा.) ७.२.४९
 °कभुक्षिन् ७.१.८५.
 °कश्य° ४.२.८०
 कषम° ५.१.१४.
 °कषम° ५.३.९१.
 कषि ४.३.६९, १.०.३, ४.९६, ६.१.१४९;
 ३.१.२९.
 कषि° ३.२.१८६, ४.१.११४.

क

कत्°

°कत्

कत्° ३.३.५७
 अ. श. को. ३०

| °कत् (पा. श.) ७.१.१००, २.३.८; ४.१.११.

लृ

लृ°

लृदित्

लृ° ३१३३.

लृङ् (पा. श.) ३३१३९

°लृङ् (पा. श.) २४५०, ६४७१

लृट् (पा. श.) ३२११२, ३१३, १४, १३३
१४४, १४६, ८१४६, ५१.

लृट्° (पा. श.) ३३१५१

लृदित् (पा. श.) ३१५५.

ए

ए

एकादशन्

ए (आदि.) ३४७९, ६४६७

एक ५४१९, ६३६१

एकः ४१०९३, ६१०८३

एकम् ८१०९.

एकान् ५३४४, ५२, ९४.

एकस्य ५३९२, ६३७५.

एकेषाम् ८३१०२

एकस्मिन् ११०२१, २५८.

एका १४१.

एक° ५२११८, ८१६५.

°एक १४२२, ५४९०

°एक° २१०४९, ५३१५

एकदिश ४३११२.

°एकदेश° ५४८७

एकदेशिन् २२१.

एकधुर ४४७९

एकवचन (पा. श.) १२६१, २३४९, ४१,
४३३, ७१३२, २९७, ८१०२२

एकवचन° १४१०२.

°एकवचन १४२२; ५४४३.

एकवत् १२६९, ४१०६.

एकवर्जम् (अ.) ६११५४.

एकविभक्ति १२४४, ६४.

एकशः (अ.) १४१०२.

एकशाला ५३१०९.

एकशेष १२६४.

एकश्रुति (पा. श.) १२३३.

एकहलादि ६३५८.

एकहल्मध्य ६४१२०.

एकाच् १११४, ३१०२१; ६१०१; १६४;
३६७; ४१६३, ७२१०; ८२३७.

°एकाच्° ७२६७.

एकानुत्तरपद ८४१२.

°एकादश ४४३१

एकादशन् ५३४९.

एकादि ६०३ ७५
 एकादेश ८२ ५.
 एकाधिकरण २२ १
 एकान्तर ८ १०५५
 एकात् १ २०४१
 एकैक ८२ ८६.
 एङ् (प्रत्या) १०१२, ७५, ६०१ ९३, १०७
 एङ् (प्रत्या) ६०१ ६८
 षच् (प्रत्या.) १०१४८, ६०१४५, ७७, ८७,
 ८२०१०६, १०७
 °एजन्त १ १ ३९.
 एजि (पा श) ३२ २८
 एणी ४ ३१५७.
 °एणीपद् ५ ४०१२०
 एण्य ४ ३ १७
 एत् ३०४९०, ९३, ९६, ४ ११९, ७ ३०१०३,
 ४०५२, ८२०८१.
 °एत् ५४ ११.
 एत° ५३ ४.
 एतद् (स. ना.) २०४३३, ५ ३ ५
 एतेभ्य ५ ४ ८८
 एतयोः ४ ३ १४१

एतद् (स. ना.) ६ १०१३०
 °एतद् (स. ना.) ५२ ३९.
 °एतद् (स. ना.) ६२०१६२
 एति (पा श) ७०४२४, ८ ३ ९९
 एति° (पा. श.) ३०१०१९, ६०१०८८.
 °एघ° ६ ४२९
 °एधति° (पा श.) ६०१०८८.
 एधाच् (प्र.) ५ ३ ४६.
 एन (आदे) २०४३४
 एनप् (प्र.) २ ३३१, ५ ३ ३५.
 °एय° (आदे) ७ १ २.
 °एलयति° (पा श.) ३ १ ५१
 एव (अ.) १ २ ६५, ४८, २ २ २०, ४ ६२,
 ३ १ ८८, ४ ७०, १११, ४ ३ ६९,
 ५ ३०५८, ६ १ ७९, २ ८०, १४८,
 ४०१४५, ८ १ ६२, ३६१
 °एवस् (अ.) ३ ४२७
 °एवयुक्त ८ १ २४
 एश् (आदे.) ३ ४८१.
 °एषा° ७ ३ ४७.
 एहि ८ १०४६.

ऐ

ऐ

ऐस्

ऐ (आदे) ३ ४९३, ९५, ४ १ ३६
 ऐकागारिकद् ५ १ ११३
 ऐकाहगम ५ २ १९
 °ऐक्ष्वाक् ६ ४ १७४
 ऐच् (प्रत्या) १०१ १, ७०३ ३, ८ २ १०६
 ऐरक् (प्र.) ४०१ १२८.

ऐश्वर्य ५ २०१२६, ६ २ १८.
 ऐषमस् ४०२०१०५.
 °ऐषमस् ५ ३०२२.
 °ऐषुकार्यादि (ग) ४ २ ५४
 ऐस् (आदे) ७०१०९

ओ

ओ

ओस्

ओ ४.४.१०८	ओम् ८.२.८७.
ओक् ७ ३.६४.	ओम्° ६.१.९४.
°ओद् ४.४.६७.	ओषधि ५.४.३७, ६ ३ १३१
ओजस् ४.४.१३०.	ओषधि° ८.४.६
ओजस्° ४.४.२७, ६ ३ ३.	°ओषधि° ४ ३ १३३.
ओत् १ ११५, ६ १ ९२; ३ १११, ७ ३ ७१,	°ओष्ठ° ४.१.५५
८.३.२०	ओष्ठचूर्ण ७.१.१०२
ओदित् ८.२.४५.	ओस् (प्र) ४.१.२, ७ ३ १०४.
°ओद् ६.४.२९.	°ओस् (प्र.) २.४.३४.

औ

औ

औश्

औ (आदे) ४ १ ३८, ७ १.३४, २.१०७.	औत् ६ १.९२, ७ १.८४, ३.११८
°औ° (प्र) ४.१.२.	°औद् ६ ३.५९.
°औक्थिक° ४ ३.१२९	औपम्य १.४.७९, ४.१.६९
औद् (प्र.) ७.१.१८.	°औपम्य ६.२.११३
°औद्° (प्र.) ४.१.२.	औश् (आदे.) ७.१.२१

ऋक (जिह्वामूलीयः)

ऋ क ८.३.३७

ऌप (उपध्मानीयः)

°ऌप ८.३.३७

क

क

कन्

क ८.२.२९.

क (प्र.) ३.१.१३५, १४४, २३. ७७, ३४९,
८३, ४.२.१४०, ५३७०, ७२, ४२६,
७.३.५१, ४१३, ८.२.५१

क (आदि) ७२१०३

क ४२२५, ७३४४, ६४, ८.२.४१

क ८३५०

क (प्र) ६.२.१४४, १५७.

क ७.२.९

क (प्र) ४.२.८०

क ७.२.९

कंस ५१.२५

कंस ६.२.१२२

कंस ८३४६

कंसीय ४३.१६६

कक् (प्र.) ४४२१

कक् (प्र) ४.२.८०

ककुद् ५४१४६.

कक्षीवत् ८.२.१२.

कच्चित् ८१३०

कच्छ ४२.१२६

कच्छादि (ग.) ४२१३३

कज्जल ६.२.९१

कज् (प्र) ३.२.६०.

कन् (प्र) ४११५.

कटच् (प्र) ५.२.२९.

कटादि ४.२.१३९

कटुक ६.२.१२६.

कट्यच् (प्र.) ४२५१

कठ ४३१०७.

कठिनान्त ४४७२

कडङ्कर ५.१.६९

कडार १४१, २१३, २३८

कणे १४६६

कण्ठ ६.२.११४

कण्ठादि (ग) ३१२७

कण्व ३११७

कण्वादि (ग) ४२.१११.

कत् ६.३.१८०

कत् ५१.१२१

कतन्त ४.१.१८

कतम २१.६३, ६२.५७.

कतर २१.६३

कति ५२.५१

कतिपय २३३३.

कत्थ (धा.) ३२१४३

कल्यादि (ग) ४२.९५

कथम् (अ.) ३३१४३

कथम् (अ) ३४२७.

कथादि (ग) ४४१०२

कथि (पा श) ३३१०५.

कदा ३.३.५

कटु ४१.७१.

कध्यैन् (प्र) ३४.९

कन् (प्र.) ४.२.१३१, ३३२, ६५, १४५,

५.१.२२, २६४, ३६४, ७५, ८१, ८७;

९५, ४.३, २९

कन् (प्र.) ५३५१.

कन् (प्र.) ४.४.२१; ५१.५१.

कन् ६.२.२५

कनिऋदत् ७.४.६५
 कनीन ४.१.११३
 °कनीयस् ६.२.१८९
 कन्था २.४.२०, ४.२.१०२, ६.२.१२४.
 कन्था° ४.२.१४२
 कन्था ४.१.११६
 कप् (प्र) ३.२.७०, ५.४.१५१, ६.२.१७३,
 ३.१.२६, ७.४.१४
 °कपाट ३.२.५४
 °कपाल° ६.२.२९
 कपि° ४.१.१०७, ५.१.१२७
 कपिष्ठल ८.३.९१
 °कपूर्वा ७.३.४६
 °कवर ४.१.४२
 कम् (प्र) ५.२.१३८
 °कम् (धा.) ३.२.१५४, १६७
 °कमण्डलु ४.१.७१
 कमि (धा) ३.१.३०
 °कमि° (पा श) ८.३.४६, ४.३.४
 कमितृ ५.२.७४
 °कमुत् (प्र) ३.४.१२
 °कम्पि° (पा श) ३.२.१६७
 कम्बल ५.१.३
 °कम्बल ४.१.२२
 कम्बोज ४.१.१७५
 कर ४.४.१४३
 करण (पा.श.) १.४.४२, २.३.३३, ५.१,
 ६.३; ३.१.१७, १.०.२, २.५.६, ८.५.१८२,
 ३.८.२, ४.३.७, ६.१.१९८
 करण° (पा.श.) ३.२.४५, ३.१.१७, ४.४.९७.
 °करण (पा.श.) २.३.१८, ६.४.२७,
 ८.४.१०
 करणपूर्व ४.१.५०.
 °करत् ८.३.५०.
 करत° ६.२.५७
 °करति° ८.३.५०.
 करभ ५.२.७९.

करिऋत् ७.४.६५
 °करीष ३.२.४२
 करोति (पा श) ६.१.१३३, ४.१.०८
 कर्क° ५.३.११०
 कर्ण ६.२.११२, ३.१.१४
 कर्ण° ४.३.६५.
 °कर्ण ३.२.१३.
 °कर्ण° ४.१.५५, ६.८, २.८०
 °कर्णादि (ग) ५.२.२४.
 °कर्णी ८.३.४६
 कर्तृ (पा श) १.३.१४, ६.७, ७.८, ४.४०,
 ४.९, ५.४, २.२.१५, १.६, ३.७.१, ३.१.११
 ४.८, ६.८, २.१.९, ५.७, ३.९, १.८.६,
 ३.१.१६, ४.४.३, ६.७, ७.१, ६.१.२.०.३
 कर्तृ° (पा श) २.३.१८, ६.५, १.२.७.
 °कर्तृ° ३.२.२१
 कर्तृकरण २.१.३२.
 कर्तृयक् ६.१.१९१
 कर्तृवेदना ३.१.१८.
 कर्तृस्थ १.३.३७
 कर्त्रभिप्राय १.३.७२.
 °कर्दम (पाठः) ४.२.२.
 कर्मकर्तृ (पा श.) ३.१.६२
 कर्मधारय (पा श.) १.२.४२, २.२.३८,
 ४.१.९, ६.२.२५, ४.६, ५.७
 कर्मधारय° (पा श) ६.३.४१.
 कर्मधारयवत् ८.१.११
 कर्मन् (पा श.) १.३.३७, ६.७, ४.३.२, ३.८;
 ४.३, ४.६, ४.९, २.२.१४, ३.२, १.४, २.२,
 ५.२, ६.६, ३.१.७, १.५, ८.७, २.१, २.२,
 ८.६, ९.२, ९.३, १.०.०, १.८.१, ३.१.२, ९.३,
 १.१.६, ४.२.५, २.९, ४.५, ६.९, ५.१.१.०.३;
 १.२.४, २.३.५, ४.३.६, ६.२.४८
 कर्मन्° (पा श) ५.१.१००
 °कर्मन् (पा श) १.३.१३, २.३.६५, ३.१.६६,
 ३.१.२.७, ४.४.१.२.०, ६.४.६२, १.६.८.
 °कर्मन्° (पा.श.) ३.२.८९, ५.२.७.

कर्मन्द° ४.३ १११.

कर्मप्रवचनीय (पा श.) १.४.८३.

कर्मप्रवचनीययुक्त २.३ ८.

कर्मव्यतिहार (पा श) १.३.१४, ३.३ ४३,
५.४ १२७, ७.३ ६.

कर्मवत् ३ १.८७.

कर्माध्ययन ४ ४ ६३.

कर्ष° (धा.) ६ १ १५५

°कर्ष (धा) ३ ४ ४९

°कर्ष ४.४ ९७, ६ २ १२९

कर्हि (अ) ३ ३.५

°कल° ३ १ २१

°कलकूट° ४.१.१७३

°कलशि° ४ ३.५६

°कलह ६ २ १५३

°कलह° २ १.३१, ३.१ १७, २ २३

कपालिन् ४ ३.१०८

कलापिन्° ४.३.४८, १०४.

कलि ४ २.८.

°कलिङ्ग° ४.१.१६८.

°कल्क° ३.१ ११७

°कल्प ४.३.१०५

°कल्प° (प्र) ६ ३ ४२

कल्पप्° (प्र.) ५ ३ ६७

कल्याण्यादि (ग) ४ १ १२६.

कव ६.३ १०६

कवचिन् ४.२ ४१.

कवाति (पा. श) ७ ४.६३

कवि° ७.४.३९

कव्य° ३.२.६५

कशि (पा. श) ६ १ १४८.

कष् (धा) ३.२ ४२, ४ ३४, ७.२.२२.

कष° (धा) ३.२.१४३

कषादि (ग) ३ ४.४६.

°कषाय ६ २.१०.

कष्ट ३ १ १४

°कस् (धा.) ३.२.१७५.

°कस्° (धा.) ७.४ ८४

°कस्तन्त ३ १.१४०

कसुन् (प्र.) ३.४ १७

°कसुन् (प्र) १ १.४०, ३.४ १३

कसेन् (प्र) ३ ४ ९

कस्कादि (ग) ८.३.४८

काकुद् ५.४ १४८

काठक ७ ४ ३८

°काण्डेविद्धि ४ १ ८१

काण्ड° ५ २ १११

°काण्ड ६ २ १२२, १२६

काण्डादि ६ २ १३५

काण्डान्त ४ १ २३

कानच् (प्र) ३.२.१०६.

कापिशी ४ २.९९

काम ५ २ ६५.

कामप्रवेदन ३.३ १५३.

कामबल ५.२ ९८

°कामुक° ४ १.४२

काम्यच् (प्र) ३.१ ९.

कार ६ ३.६९

°कार° ३.२ २१.

कारक (पा. श) १ ४.२३, ३.३ १९, ५.४.४२,

६ २ १४८, ८ १ ५१

°कारक° (पा श) ६ ३ ९८

कारकमध्य २ ३ ७

°कारकोपपद् ६.२ १३९.

कारनामन् ६ ३ ९.

कारस्कर ६ १.१५२

कारिन् ५.२ ७२

°कारिभ्यन् ४ १.१५२.

कार्तिकौजपादि (ग) ६.२ ३७.

कार्तिकी ४ २ २३

कात्स्न्य ५ ४.५२.

कर्म ६ ४ १७२

°कामार्थ ४ १.१५५.

कार्य १.४.२; ५.१ ९६.

°कार्य° ५.१.९३
 कार्षापिण° ५.१.२९
 °कार्ष्य° ८.४.५
 काल २.१.२८, २.५.३.६४, ३.४.५७, ४.२.३,
 ३४, ३.११, ४३, ५.१.७८, १०७,
 ३.१५, ४.३३
 काल° २.३.५, ३.१.६७
 °काल ३.१.१४८, ५.३.२७
 °काल° ४.१.४२, ६.२.२९, १.७०, ३.१४, १६
 कालनामन् ६.३.१६.
 कालप्रयोजन ५.२.८१
 कालविभाग ३.३.१३७.
 कालोपसर्जन १.२.५७.
 काल्या ३.१.१०४
 काश ६.३.१२२
 °काश° ४.२.८०, ६.२.८२
 काश्यप (आचार्यः) १.२.२५, ४.१.१२४.
 काश्यप° ४.३.१०३
 °काश्यप° ८.४.६७.
 काश्यादि (ग) ४.२.११६.
 °काषिन्° ६.३.५३
 कास् (धा.) ३.१.३५.
 कास्° ५.३.९०
 कास्तीर° ६.१.१५१.
 कि (प्र) ३.३.९२.
 कि° (प्र.) ३.२.१७१
 किंवृत्त ३.३.६, १.४४, ८.१.४८
 किंशुलकादि (ग.) ६.३.११६.
 कित (पा.श.) १.२.५, २.४.३६; ३.४.१०४;
 ६.१.१५, ३९; १.६१; ७.२.११८,
 ४.४०, ६९
 कित° (पा.श.) १.१.५, ६.४.१५, २.४, ३७,
 ६३, ९८, ७.४.२२.
 °कित् (पा.श.) १.१.४६, ७.२.११.
 °कित् (धा.) ३.१.५
 कितवादि (ग.) २.४.६८.
 °किन् (प्र.) ३.२.१७१.

किम् (स ना) २.१.६४, ५.२.४१, ३.१२;
 २५, ४.७०; ७.२.१०३, ८.१.४४.
 कान् ८.३.१२.
 कस्य ४.२.२५.
 का ६.३.१०३
 किम्° ३.३.१४६, ५.२.४०, ३.२, ९२;
 ४.११.
 °किम्° ३.२.२१, ३.१५, ६.३.८९.
 °किर (धा) ३.१.१३५
 किरति (पा.श.) ६.१.१३६.
 °किल° ३.३.१४६.
 किसरादि (ग.) ४.४.५३
 की (आदे) ६.१.२१, ३५.
 °की ६.३.८९.
 °कीर्ति (पा.श.) ३.३.९७.
 कु (पा.श.) ६.३.१००, ७.२.१०४, ३.५२,
 ८.२.३०, ६२.
 कु° (पा.श.) २.२.१८, ५.४.१०५, ६.१.११८,
 ७.४.६२, ८.३.३७
 °कु (पा.श.) १.३.८, ८.३.५७.
 °कु° (पा.श.) ६.३.१३२, ८.३.९६, ९७,
 ४२.
 कुक् (प्र.) ४.१.१५८, २.९१, ५.२.१२९.
 कुक्° ८.३.२८.
 °कुक्कुटी ४.४.४६.
 °कुक्षि° ४.२.९६, ३.५६, ६.२.१८७.
 °कुञ्जर २.१.६२
 कुञ्जादि (ग.) ४.१.९८
 °कुटादि (ग.) १.२.१.
 कुटारच् (प्र) ५.२.३०.
 कुटिलिका ४.४.१८.
 कुटी° ५.३.८८.
 °कुट्ट° (धा.) ३.२.१५५.
 कुणप् (प्र.) ५.२.२४.
 कुण्ड ६.२.१३६.
 °कुण्ड° ४.१.४२.
 कुण्डपाय्य° ३.१.१३०.

°कुण्डिनच् (आदे) २ ४७०

कुत्वन् ५ ३ ८९

°कुत्स° २ ४ ६५

कुत्सन २ १०५३, ४ १ १४७, ८ १ ६९

कुत्सन° ४ २ १२८, ८ ३ २७

°कुत्सन ८ २ १०३

°कुत्सन° ८ १ ८

कुत्सित २ १ ५३, ५४, ५ ३०४.

°कुथ (पाठ) ६ १ २१२

°कुन्ति° ४ १ १७६

°कुप्य° ३ १०११४

कुमति ८ ४१३.

कुमार २ १ ७०, ६ २ २६

कुमार° ३ २०५१

°कुमार ६ २०५८

कुमारी ६ २०५५

कुमुद° ४ २०८७

°कुमुद° ४ २०८०

°कुमुदादि (ग) ४ २ ८०

°कुम्भि° (पा. श) ३ ३०१०५

°कुम्भ° ६ २ १०२, ८ ३ ४६

कुम्भपदी ५ ४१३९

°कुर° ८ २ ७९

कुरच् (म) ३ २०१६२

कुरु° ४ १०१७२, २ १३०.

°कुरु ४ १०११४, १७६

कुरुगार्हपत° ६ २०४२.

कुर्वादि (ग.) ४ १०१५१.

कुल ४ १०१३९.

कुल° ४ २०९६.

कुलटा ४ १ १२७

कुलत्थ° ४ ४ ४

कुलालादि (ग.) ४ ३०११८

कुलिज ५ १०५५

कुत्माष ५ २०८३

°कुवित° ८ १०३०.

अ. श. को. ३१

°कुश° ४ १ ४२

कुशल ५ २ ६३

°कुशल २ ३ ४०, ४ ३ ३८

°कुशल° २ ३ ७३, ७ ३ ३०

°कुशा° ८ ३ ४६

कुशाग्र ५ ३ १०५

कुष् (धा) ७ २ ४६.

°कुष° (धा) १ २ ७

कुषि° (पा. श) ३ १ ९०

°कुषीतिक ४ १ १२४

°कुसित° ४ १ ३७

°कुसीद ४ १ ३७.

कुसीद° ४ ४ ३१

कुसूल° ६ २ १०२

कुस्तुम्बुरु ६ १०१३९.

°कुह° ६ १ २१२

°कूचवार ४ ३ ९४

कूप ४ २ ७३

°कूप° ६ २ १०२

कूल ३ २ ३१

कूल° ६ २ १२१, १२९.

°कूल ४ ४ २८.

°कूल° ३ २ ४२.

कु (धा.) कर्गेति ४ ४ ३४

कृ° (धा) ३ १ ५९, १२०, ४ ६१, ५ ४ ५०,

७ २ १३, ८ ३ ४६

°कृ (धा) १ ४ ५३

°कृ° (धा.) २ ४ ८०, ६ ४ १०२

कृकण° ४ २ १४५

कृच्छ्र° ३ ३ १२६, ७ २ २२.

°कृच्छ्र २ १ ३९, ६ २ ६

°कृच्छ्र° २ ३ ३३.

कृञ् (धा.) १ ३ ३२, ६३, ७१, ७९, ४ ७२,

९८, २ ३ ५३, ३ १ ४०, २ २०, ४ ३,

५६, ८९, ३ १ ००, ४ २ ५, ५ ४ ५८.

°कृञ् (धा) ३ १ ७९, २ ९५, ३ १२७.

°कृञ्° (धा.) ३ ४ १६, ३६.

°कृण्वि (पा. श.) ३१८०	°केन्° (प्र) ३४१४.
कृत् (पा. श.) २१०३२, ३०६५, ३१०९३, ४०६७, ६०१७०, २०५०, १३९, ३१३, ७१; ७०२०८; ८०२०२.	°केन्य° (प्र) ३४१४.
कृत्° (पा. श.) १०१३९, २०४६.	केवल ५४१२४, ७१०६८, ३५.
°कृत् (पा. श.) ६१०१७८, ७३३३	केवल° ४१०३०.
कृत ४३८७, ११६, ४०३३, ५२५, ६२०१४९	°केवल २११९.
कृत° ४०३३८.	केश ५२१०९.
कृत° (धा.) ७२५७.	केश° ४२४८.
°कृत ८०३५०	°केशवेश ४११२.
°कृत ३१०२१.	°केशिन्° ६४११६५.
कृतावि २१५९.	कोटर° ६३११६.
कृत्य (पा. श.) २१०३३, ४३, ३०७१, ३१०९५, ३१६३, १७१	°कोटरा° ८४४४.
कृत्य° २१०६८, ३०३११३, १६९, ४०७०, ६२०१६०.	कोप १०३७.
°कृत्य ६२२.	°कोप° ८१०८, २१०३
कृत्यञ्च (प्र.) ८४२२९	कोपध ४२०६५, ७९, १३२; ३१३५.
कृत्यार्थ ३४१४.	°कोपध ४२११०, ४४.
कृत्वस् (प्र.) २०३०६४.	कोपधा ६३३६.
कृत्वसञ्च (प्र.) ५४११७, ६३३४.	कोश ४३०४२.
कृत्वोर्थ ८०३४३.	°कोष्णिक ५२०७१.
°कृधि° ८०३५०.	°कोसल° ४१०१६९.
कृप् (धा.) ८०२१८.	°कौट ५४११५.
°कृश° ८०२५५.	कौटिल्य ३१०२३.
°कृशाञ्च ४०३०१११.	°कौण्डिन्य २४०७०.
°कृशाञ्च° ४०२०८०.	°कौपीन ५०२२०.
°कृशि (पा. श.) १०२०२५.	कौमर ४०२१२.
कृषि (पा. श.) ५०३०५८; ४५९, ७४०६७,	कौरव्य° ४१०१९.
°कृषि° (पा. श.) ५०२११२.	कौशल ८०३०६९.
°कृष्टपच्य° ३१०११४.	°कौशिक ४१०१०६, ३१०३.
कृ (धा.) ३०३३०; ७०२७५.	कौसल्य° ४१०१५५.
कृष्टप् (धा.) १०३०९३; ७०२६०.	क्त (प्र.) २१०२५, ३९, ४५; ६०, ३०६७; ३२१८७; ३११४; ४०७१, ७६; ४१०५१; ५०४४, ६०४५; ६१; १४५; १७०.
केकय° ७०३२.	क्त° (प्र.) १०२६.
केदार ४०२०४०.	°क्त° (प्र.) ३४०७०; ६०२१४४.
केद ३४१४	°क्तवत् (प्र.) १०२६.
	°क्ति (प्र.) ३०३१७४.
	क्तिञ्च (प्र.) ६०४३९, ४५.

किञ् (प्र.) ३.३.१७४.
 क्तिन् (प्र.) ३.३.९४.
 °क्तिन् (प्र.) ६.२.१५१.
 क्रि (प्र.) ३.३.८८; ४.४.२०.
 क्त्वा (प्र.) १.२.७, १८, २२, २.२.२२,
 ३.४.१८, ६.४.१८; ३१, ७.१.३७, ३८,
 ७.१.४७; ४.४.३
 क्त्वा° (प्र.) १.१.४०; ३.४.५९, ७.२.५०.
 क्तु (प्र.) ३.२.१४०
 °कृयी (धा.) ७.३.३६.
 क्तोपि (पा.श.) ३.४.३३
 क्मरच् (प्र.) ३.२.१६०.
 क्य (प्र.) १.४.१५, ३.२.१७०, ६.४.५०
 क्यङ् (प्र.) ३.१.११.
 क्यङ्° (प्र.) ६.३.३५.
 क्यच् (प्र.) ३.१.८, १९, ६.४.१५२, ७.१.५१,
 ४.३.३.
 क्यप् (प्र.) ३.१.१०६; १०९, ३.९८
 क्यष् (प्र.) १.३.९०, ३.१.१३.
 क्तु ३.१.१३०, ६.२.९७.
 क्तु° ४.२.६०, ३.६८.
 क्त्वादि ६.२.११८.
 °कथ ६.१.२१२
 क्रम् (धा.) १.३.३८, ६.४.१८, ७.३.७६
 अभिनिष्कामति ४.३.८६
 °क्रम (धा.) ७.२.३६.
 °क्रम° (धा.) ३.२.६७, ४.६५
 क्रमण ३.१.१४.
 क्रमादि (ग.) ४.२.६१.
 क्रमु (धा.) ३.१.७०.
 °क्रय° ४.४.१३.
 क्रय ६.१.८१
 क्रय ३.२.६९.
 °क्राथ° २.३.५६.
 क्रिया ३.२.१२६, ३.१०, ४.२.५८, ५.१.११५.
 क्रियागणन ६.२.१६२.
 क्रियातिपत्ति ३.३.१३९
 क्रियान्तर ३.४.५७.

क्रियाप्रबन्ध° ३.३.१३५
 क्रियाप्रश्न ८.१.४४
 क्रियाफल १.३.७२.
 क्रियाभ्यावृत्तिगणन ५.४.१७.
 क्रियायोग १.४.५९.
 क्रियार्थ ३.३.१०.
 क्रियार्थोपपद २.३.१४
 क्रियासमभिहार (पा.श.) ३.१.२२, ४.२.
 क्रियासातत्य ६.१.१४०.
 क्री (धा.) १.३.१८
 क्रीङ् (धा.) ६.१.४८.
 क्रीङ् (धा.) १.३.२१
 क्रीडा ४.२.५७, ६.२.७४.
 क्रीडा° २.२.१७
 क्रीत ४.१.५०, ५.१.१, ३.७५.
 °क्रीत ६.२.१५१.
 °क्रीत° ४.३.३८.
 क्रीतवत् ४.३.१५४
 कु° (प्र.) ३.२.१७४
 °कुञ्च् (धा.) ३.२.५९.
 °कुञ्च्° ६.१.१७८
 कुध° (धा.) १.४.३७, ३८, ३.२.१५१.
 °कुश (धा.) ३.२.१४७.
 कोडादि° (ग.) ४.१.५६.
 कोट्ट ७.१.९५.
 कौड्यादि (ग.) ४.१.८०.
 क्रयादि (ग.) ३.१.८१.
 °कृमु° (धा.) ७.३.७५.
 क्लिश् (धा.) ७.२.५०.
 °क्लिश° (धा.) १.२.७, ३.२.१४६.
 °कुक्क (प्र.) ३.२.१७४.
 क्लेश° ३.२.५०.
 क्क (अ.) ७.२.१०५.
 क्कण (धा.) ३.३.६५.
 क्कनिप् (प्र.) ३.२.९४.
 °क्कनिप्° (प्र.) ३.२.७४.
 करप् (प्र.) ३.२.१६३.

करप् (प्र) ४.१.१५.

कसु (प्र) ३.२.१०६

कादि ७.३.५९

कि (प्र) ३.२.१३४, ६.३.११५, ४.४०,
८.३.२५

किं (प्र) ६.४.१५

किं (प्र) ६.४.१७.

किन् (प्र) ३.२.५८.

किन्प्रत्यय ८.२.६२

किप् (प्र) ३.२.६१, ७६, ८७, १७७.

क्षणं (वा) ७.२.५

क्षत् ६.४.११.

क्षत्र ४.१.१३८

क्षत्रिय ४.१.१६८ ।

क्षत्रिय २.४.५८ ।

क्षत्रियाख्य ४.३.९९. ।

क्षमिति ७.२.३४

क्षय ६.१.१९७

क्षय्य ६.१.८०

क्षर ६.३.१५

क्षरति ७.२.३४

क्षि (धा.) ६.४.५९, ८.२.४६

क्षिं (धा) ३.२.१५७

क्षिप् (धा) १.३.८०

क्षिपि (पा श.) ३.२.१४०.

क्षिप्र ६.४.१५६

क्षिप्रवचन ३.३.१३३

क्षिया ८.१.६०

क्षिया ८.२.१०४

क्षीव ८.२.५५.

क्षीर ४.२.२०.

क्षीर ७.१.५१.

क्षु (धा.) ३.३.२५.

क्षुद्र ६.४.१५६.

क्षुद्रजन्तु २.४.८.

क्षुद्रा ४.१.१३१.

क्षुद्रा ४.३.११९.

क्षुब्ध (धा) ७.२.५२.

क्षुब्ध ७.२.१८

क्षुभ्रादि (ग) ८.४.३९.

क्षुल्लक ६.२.३९

क्षेत्र ४.१.२३, ५.२.१

क्षेत्र ३.२.२१.

क्षेत्रज्ञ ७.३.३०.

क्षेत्रियच् (प्र) ५.२.९२.

क्षेप २.१.२६, ४२, ४७, ६४, ५.४.७०,
६.२.६९, १०८.

क्षेप ५.४.४६

क्षेम ३.२.४४.

क्षेम ३.२.४४

क्षै (धा) ८.२.५३.

क्षणु (धा.) १.३.६५

क्षमायि (पा श.) ७.३.३६.

क्षिविदि (पा श.) १.२.१९

क्स (प्र.) ३.१.४५, ७.३.७२

क्से (प्र.) ३.४.९.

करु (प्र.) ३.२.१३९.

ख

°ख

°ख्युन्

°ख ६०११५.

ख (प्र) ३२ ८३; ४०११३९, ४०७८, १३२,
५०१ ९; ३२, ५३, ८५, ९२, २६, ४०७,
६०४१६९.

°ख (प्र) ४ २ ९३, ३०६४, ४०१३०, ५ १०५५,
२५, १६, ६ ४ १४०

°ख° (प्र) ७ १ २

खच् (प्र.) ३२ ३८, ६ ४ ९४

खञ् (प्र.) ४०३०१, ४०९९, ५ १०११; २०१, १८

°खञ् (प्र.) ४ १०१४१, २०९४, ५०१०७१, ८१,
२५.

खट्वा २ १ २६

°खण्डिका° ४०३ १०२.

खण्डिकादि (ग) ४ २ ४५

°खदिर° ८ ४ ५

खन् (धा) ३ १ १११, ३ ३०१२५

खनति ४ ४ २

°खन् (धा) ६ ४ ४२.

°खन° (धा.) ३ २०६७, १८४; ६०४०९८.

°खन्य° ३०१०१२३.

खमुञ् (प्र) ३०४ २५.

खय् (प्रत्या) ७०४ ६१, ८०३०६.

खर् (प्रत्या) ८०४५५

खर्° (प्रत्या.) ८०३०८, १५.

°खरशाल ४०३०३५.

खल् (प्र.) ३०३०१२६.

खल्° (प्र.) ७०१ ६७.

खल्° ४ २०५०; ५०१ ७.

खलाति° २ १ ६७

°खलर्थ° २ ३ ६९

°खलर्था ३ ४ ७०

°खलु ३ ४ १८

खश् (प्र) ३०२ २८

°खाद्° (धा.) ३०२०१४६.

°खादि ८०४ १८

°खान्य° ३०१ १२३.

खारी ५ १ ३३, ४ १०१.

खि° ६ १ ११०, ३ ६५

खिदि (पा श.) ६ १०५२

खिण्णच्° (प्र) ३०२ ५७.

°खुकञ् (प्र) ३०२०५७.

°खिट° ६ २ १२६

°खोपध ४ २०१४१

ख्या (धा) ३ २ ७

°ख्या° (धा) ८०२०५७

ख्याञ् (धा) २ ४ ५४.

°ख्याति (पा श.) ३०१०५२.

ख्युन् (प्र.) ३०२०५६.

°ख्युन् (पाठः) ४०१०१५.

ग

गु°

गार्ग्य

गु° (गित्°) (पा श) ७ २ ११
 °गु° ६ ३ ५१
 गण (धा) ७ ४ ९७.
 गण° ३ ३८६
 °गण ५ ४ ७३
 °गण° १ १ २३, ५ २ ५२
 °गणिन् ६ ४ ७३
 गत ४ ० ८
 °गत° २ १ २४
 गति (पा श) १ ४ ६०, ३ १ २३, ६ २ ४९,
 ७ ३ ६३, ८ १ ७३, ३ ४ ०, १ १ ३
 गति° १ ३ १५, ४ ५२, ६ २ १३९,
 °गति° (पा श) २ २ १८, ३ ४ ७६
 गत्यर्थ ३ ३ १२९
 गत्यर्थ° १ ४ ६९, ३ ४ ७२
 गत्यर्थकर्मन् २ ३ १२
 गत्यर्थलोद् ८ १ ५१.
 गत्वर ३ २ १६४
 गद्° (धा.) ३ १ १००, ३ ६४, ८ ४ १७
 गन्तव्य° ६ २ १
 गन्ध ५ ४ १३५.
 गन्धन् १ २ १५.
 गन्धन्° १ ३ ३
 गम् (धा.) १ २ १३३, ३ २ ४७, ६ ४ ४०.
 गच्छति ४ ३ ८५, ५ १ ७४.
 °गम् (धा.) ३ २ ६७, ३ ५८, ६ ४ १६
 गम° (धा.) ६ ४ ९८, ७ २ ६८
 °गम° (धा.) ३ २ १५४, १ ७१
 गमि (पा श) २ ४ ४६, ७ २ ५८
 गमि° (पा श.) १ ३ २९

°गमि° (पा श) २ ४ ८०, ७ ३ ७७, ८ ४ ३४
 गम्भीर ४ ३ ५८
 गम्यादि ३ ३ ३
 °गम् ६ ४ १५७
 गर्गादि (ग) ४ १ १०५.
 गर्तोत्तरपद ४ २ १३७
 °गर्ध ७ ४ ३४
 गर्भिणी २ १ ७१
 गर्हा ३ ३ १४२, १ ४९, ६ २ १२६.
 °गर्हा° १ ४ ९६.
 गर्ह्य ४ ४ ३०
 गर्ह्य° ३ १ १०१
 °गर्ह्य ५ २ १२८.
 °गवादि ५ १ २
 गवाश्वप्रभृति (ग.) २ ४ ११
 गवि° ८ ३ ९४
 °गहन ७ २ २२
 गहादि (ग) ४ २ १३८.
 गा (आदे) २ ४ ४५, ३ १ १४
 गा° (धा.) ३ २ ८.
 °गा° (धा.) ३ ३ ९५, ६ ४ ६
 गाङ् (धा) २ ४ ४९.
 गाङ्° (धा) १ २ १.
 गाण्डी ५ २ ११०.
 गाति° २ ४ ७७.
 °गाथा° ३ २ २३.
 गाथिन् ६ ४ १६५.
 गाध° ६ २ ४
 °गान्धारि ४ १ १६९.
 गार्ग्य (आचार्य) ८ ३ २०.

गार्ग्य° (आचार्यः) ७.३.९९.
 गालव (आचार्यः) ६.३.६०, ७.१.७४
 °गालव ७.३.९९
 °गालव° ८.४.६७
 °गाह ६.४.५९
 गिरि ५.४.११२
 गिरि° ६.२.९४
 °गिरि ६.३.११६.
 गुडादि (ग.) ४.४.१०३
 गुण (पा. श.) १.१.२, २.३.२५, ५.२.४७,
 ६.१.८६, ९६, ४.१.४६, १.५.६, ७.३.८२,
 ९१, १.०.८, ४.१.०; १६; २१; २९,
 ५७, ७५, ८२
 गुण° (पा. श.) १.१.३
 °गुण (गुणशब्दभावित.) ६.४.१२६.
 °गुण° २.२.११.
 गुणकात्स्नर्य ६.२.९३.
 गुणप्रतिषेध ६.२.१५५
 गुणवचन २.१.३०; ४.१.४४; ५.३.५८,
 ६.२.२४; ८.१.१२
 गुणवचन° ५.१.१२४.
 गुणादि ६.२.१७६
 गुणान्ता ५.४.५९
 °गुध° (धा.) १.२.७
 गुप्° (धा.) ३.१.५.
 गुपि (पा. श.) ३.१.५०
 गुप्° (धा.) ३.१.२८.
 गुरु (पा. श.) १.४.११, ३.३.१०३, ६.३.१०,
 ८.२.८६
 °गुरु° (पा. श.) ६.४.१५७
 गुरुमत ३.१.३६
 गुरुपोत्तम ४.१.७८, ५.१.१३२
 °गुह (धा.) ७.२.१२, ३.७.३.
 °गूर्त ८.२.६१
 °गृधि (पा. श.) १.३.६९.
 °गृधि° (पा. श.) ३.२.१४०. १.५०
 °गृष्टि° २.१.६५.

°गृष्टि° ६.२.३८
 गृष्ट्यादि (ग.) ४.१.१३६.
 गृहपति ४.४.९०
 °गृहमेध ४.२.३२
 °गृहि° (पा. श.) ३.२.१५८
 गृ (धा.) १.३.५१, ३.३.२९, ८.२.२०
 °गृ (धा.) ३.१.२४
 °गेय° ३.४.६८
 गेह ३.१.१४४
 गो १.२.४८, ४.३.१४३, ५.४.९२, ६.१.१२०,
 २.४.१, ७.१.५७
 गो° ४.२.१३६, ३.१.५८, ५.१.३९, ६.१.१७८;
 २.७.२, ७८
 °गो° ४.२.५०, ६.२.१६८, ८.३.९७.
 °गोघ्न ३.४.७३
 गोचर° ३.३.११९
 °गोण° ४.१.४२
 गोणी १.२.५०.
 °गोणी ५.३.९०
 गोत् ७.१.९०
 °गोतम° २.४.६५
 गोत्र (पा. श.) २.४.६३, ४.१.७८, ८९, ९३,
 ९८, ९८, १.६.२, २.१.११; ३.८.०,
 ८.३.९१.
 गोत्र° (पा. श.) ४.१.१४७; २.३.९; ३.९.९;
 १.२.६, ५.१.१३४, ६.२.६९.
 °गोत्र° ६.३.४२, ८४
 गोत्रादि ८.१.२७
 °गोत्रादि° ८.१.५७.
 गोत्रावयव ४.१.७९.
 गोधा ४.१.१२९
 गोपवनादि (ग.) २.४.६७
 गोपुच्छ ४.४.६
 गोपुच्छ° ५.१.१९
 °गोपूर्व ५.२.११८
 °गोमिन्° ५.२.११४.
 °गोशाल° ४.३.३५

गोषदादि (ग.) ५.२.६२
 गोष्ठ ५.२.१८.
 °गोष्ठश्च ५.४.७७.
 गोष्पद् ६.१.१४१.
 गोह ६.४.८९
 °गौडपूर्व ६.२.१००.
 °गौरादि (ग) ४.१.४१.
 गिमनि ५.२.१२४.
 ग्रन्थ ४.३.८७, ११६.
 ग्रन्थान्त° ६.३.७८.
 ग्रसित° ७.२.३४.
 ग्रह (धा.) ३.१.१४३, ३.३५, ४५, ५१, ७.२.३७.
 गृह्णाति ४.४.३९.
 ग्रह° (धा) ३.३.५८, ७.२.१२
 °ग्रह (धा) ३.४.३६, ३९, ५८.
 °ग्रह° (वा) ६.४.६२.
 ग्रहण ५.२.७७.
 ग्रहि (पा श.) ३.१.११८.
 ग्रहि° (पा श.) ६.१.१६

°ग्रहि° (पा श) १.२.८, ३.१.१३४.
 ग्राम ४.२.९४, ३.६१, ६.२.६२, ८४
 ग्राम° ४.२.४३, ३.७, ५.४.९५, ६.२.१०
 ७.३.१४.
 °ग्राम° ४.२.१४२.
 ग्रामणी ५.२.७७
 °ग्रामणी ७.१.५६.
 ग्राम्यपशुसंघ १.२.७३.
 °ग्रावस्तु ३.२.१७७.
 ग्रीवा ४.३.५७.
 °ग्रीवा ४.२.९६.
 °ग्रीवा° ६.२.११४
 ग्रीष्म° ४.३.४६, ४९
 °ग्रुञ्चु° (धा) ३.१.५८
 ग्लह (धा)-३.३.७०
 ग्ला° (धा.) ३.२.१३९.
 °ग्ला° (धा.) ३.४.६५.
 °ग्लुञ्चु° (धा.) ३.१.५८.
 °ग्लुञ्चु° (धा.) ३.१.५८

घ

घ

°घा°

घ (पा श) ५० ४० ६५ ९६, ८२ १७
 घ (आदे) ८२ ३२
 घ (प्र) ११ २२, ३२ ७०, ३८४, ११८,
 १२५, ४१ १३८, २२७, ४११८, १३५,
 १४१.
 घ° (प्र) ४२ २९, ९३, ५१ ७१, ६३ १६,
 ४३, ८२ २२
 °घ (पा श) ५४ ११, ७१ २६
 °घ° ६३ १३२
 घञ् (प्र) ३३ १६, १२०, ४२ ५८, ६१ ४७,
 १५५, ३१२१, ४२७
 घञ्° (प्र) २४ ३८
 °घञ् (प्र) ७१ ६७
 °घञ्° (प्र) ६२ १४४
 घट ५२ ३५
 °घट° (धा) ३४ ६५
 घन् (प्र) ४२ २६, ४११५, ५१ ६८
 घन्° (प्र) ५३ ७९
 घन ३३ ७७
 घस् (प्र) ५१ १०६
 °घस् (धा) ६४ ९८, ७२ २७

घस° (धा) २४ ८०
 घसि° (पा श) ६४ १००.
 °घसि (पा श) ८३ ६०
 °घसि° (पा श) ३२ १६०
 घस्ल (आदे) २४ ३७.
 घि (पा श) १४७, २२ ३७, ७३ १११;
 ११९
 घित्° (पा श) ७३ ५२
 घिनुण् (प्र) ३२ १४१
 घु (पा श) ११ २०, ३३ ९७, ७३ ७०,
 ४४६
 घु (पा. श) ६०४ ६६, ११९
 °घु १२ १७
 °घु° २४ ७७, ७४ ७४, ८०४ १७.
 घुरच् (प्र) ३२ १६१
 घुषि (पा श) ७२ २३
 घोष° ६०३ ५५
 घोषादि (ग) ६२ ८५.
 घ्रा° (धा) २४ ७८, ७०४ ३१.
 °घ्रा° (धा.) ३१ १३७, ७३ ७८; ८०२ ५६

ड

डू

डूनिष्

डू° ८ ३ २८
 डम् (प्रत्ना.) ८ ३ ३२
 डमुट्र (आग) ८ ३ ३२.
 डस् (प्र) ६१०२०७, ७१२७, २९६
 °डस् (प्र) ६११०८, ७११२
 °डस्° (प्र) ४१२
 डसि° (प्र) ६११०८, ७११५.
 °डसि° (प्र) ४१२, ७११२
 डि (प्र) ६३१०९, ७३११६
 डि° (प्र) ४१२, ६४१३६, ७३११०,
 ८२८.
 °डि (प्र) ७११५.
 डित् (पा.शा.) १०१५३, २१, ४६, ३४९९,
 १०३, ६१०१६, ७२८१, ३१११.

°डित् (पा शा) १०१५, ३१२, ६४१५,
 २४, ३७, ६३, ९८, ७३०८५, ४२२
 °डित्° (पा शा) ६११८२.
 डी (प्र) ६११७४, ३४२.
 डी° (प्र) ४११, ६३०६२
 °डी° (प्र.) ६१०६७.
 डीन् (प्र) ४१७३.
 डीप (प्र.) ४१५, २६, ६०
 डीष् (प्र) ४१२५, ४०.
 डे (प्र.) ६१२०८, ७१११३, २०९५
 डे° (प्र.) ७१२८.
 °डे° (प्र) ४१२०.
 डूनिष् (प्र) ३२१०३.

च

च

च

च (अ.) १.१०५, ६, १९, २५, ३१, ३८,
४१; ५३, ६९, ७४.

२८, १०, १२, १७, २२, २४, २६,
२८, ४४, ४६, ५२; ५५, ५७, ५९,
६०, ६२, ६६; ६९, ७१,

३२१, २३, २६, ३५, ३७, ४५,
५५, ६१, ७०, ७४; ८४; ८७, ९३,

४६, १२, १६, ४३; ४७, ५०,
५१, ५५, ६०, ६१, ६२, ६८, ७४,
७६, ८७, १०४; १०६,

२०११६, २०, २१, २३, २९, ४१,
५१, ५८, ६६, ७२,

२४, १२, १३, १४, १६, २२,
३९, ११, १४, १५, १६, २७,
३३, ३५, ३६, ३७, ३८, ३९, ४०,
४१, ४४, ४५, ६३, ६७, ६८, ७३,

४२, ९; १३, १५, १८, २४; २८,
३१, ३३, ३८, ४३, ४७, ४८; ५१,
५९, ६४, ६५, ७४,

३०१०२, ३, ९, ११, १२, ३७, ३९,
४०, ५३, ५६, ५८, ६३, ६५, ७२,
७४, ८०, ८२, ९०, ९९, १११, १२१,
१२६, १३२; १३६, १३८, १४१;
१४८, १५०;

२२, १०, १७, २६, ३०; ३४, ३७,
४४; ४७; ५३, ५९, ६०, ६४; ६७,
७०, ७४; ७६, ७७, ८३, ९६; ९९,
१०७, १०९, ११६, ११७, ११९, १२५,

१२९, १३८, १३९, १४२, १४४, १४७;
१४९, १५१, १५३; १५७, १६४, १७१;
१७६, १८६, १८८,

३७, ८, ९; ११; १२; १३, १९;
३४, ४१; ४२, ५३, ५८, ६०, ६३;
६५, ६७, ७२, ७६; ७९, ८३; ९३;
९७, १००, १०३, १०५, १०६; ११५,
११६; ११७, ११९, १२१, १२२;
१२७, १३२, १३७, १४०; १४३;
१४९, १५०, १५९, १६२; १६३;
१६४, १६६, १६९, १७१, १७२,
१७४, १७६;

४२, ८, ११, १५, २०, २२, ३२,
४५, ४८, ४९, ५१, ५३, ५५, ६९;
७१, ७२, ७६, ८७, ९२, ९७, १००,
१०३, १०९, ११२, ११५,

४१६, ७, १६, १९; २७, ३०,
३१, ३६, ४१; ४५; ४७, ५२, ५४,
५५, ५७, ५९, ६४, ६८, ७०, ७५;
८०, ८२, ९६; ९७; १०१, १०८,
११४, ११६, ११९; १२२, १२३;
१२५, १२६; १३६, १४४, १४७;
१४९, १५५, १५८, १६१, १६४,
१६९, १७५,

२२८, २९, ३२, ४०, ४१, ४५,
५१, ६५, ६६, ७०, ७२, ७४, ७५,
८६, ९१; १००, १०९, ११२, ११७,
१२२, १२४, १२७, १३६, १३८,
१४०, १४३,

३१, २, ५, ६, १४, ८५, २०,
२१, २२, २३, २९, ३१, ३३, ३५,
४४, ५५, ५७, ७९, ६३, ६६, ७९,
८२, ९०, ११३, ११४, १२३, १३३,
१३५, १४३, १४४; १५९, १६४,
१६५, १६६,

४११, १४, २९, ३६, ३८, ४२,
५८, ७९, ९४, ९६, १०८, ११७,
१२५, १२९, १३३, १३६, १३८,
१४०, १४४,

५१३, २१, ३१, ३६, ४०, ४३,
४९, ५५, ६५, ६७, ६८, ६९, ७७,
८३, ८४, ८७, ८८, ९२, ९६, १०२,
१२०, १२३, १२४, १२५, १३१, १३३,

२१७, २९, ३०, ३३, ३८, ४१,
४६, ५०, ५७, ५८, ८७, ८८, ९५,
९९, १०३, १०४, १०५, ११६, ११७,
११९, १२९, १३२,

३८, ९, १३, १८, १९, २०, २५,
२६, ३३, ३७, ३८, ३९, ४०, ४३,
४५, ४६, ५०, ५१, ५२, ५४, ५६,
६१, ६२, ७२, ७७, ७९, ८०, ८२, ९१,
९४, ९७, ९९, १००, १०४, १०६,

४१, २, १२, १९, २२, २५, ३१,
३३, ३८, ४१, ४३, ४५; ४७, ४९, ५१,
५३, ५५, ५९, ६०, ८७, ९०, ९५,
१००, १०८, ११२, ११७, ११८, ११९,
१२८, १३२, १३७, १४१, १४५, १५३,
१५६, १६०,

६११२, १६, २५, २९, ३१, ३३,
३९, ४१, ४२, ४३, ५०, ५९, ६१, ७२,
७३, ८२, ८४, ९४, १०३, १०६, १०८,
११२, ११४, ११७, ११८, ११९, १२२,
१२५, १३४, १३७, १४८, १५३, १५६,
१५७, १७९, १८६, १९२, १९४, १९६,
१९९, २०१, २०५,

२१६, २६, ३१, ३८, ३७, ३९,
४५, ५०, ५१, ५३, ५९, ६३, ६६, ६८,
७६, ७७, ८१, ८५, ८८, ९०, १००,
१०४, १०५, ११३, ११४, ११५, ११८,
१२०, १२४, १३१, १३५, १४१, १४७,
१४९, १५४, १५६, १५८, १६०, १८०,
१८४, १८६, १८७, १९०, १९८,

३६ (पाठ.), ७, ९, १२, १८, १९,
२५, २९, ३२, ३५, ३७, ३८, ४०, ४४,
५९, ६१, ६३, ६८, ७५, ७८, ७९, ८०,
८५, १०१, १०२, १०६, १०७, ११९,
१२५, १२९, १३१, १३५,

४६, ८, १३, १४, १८, १९, २०,
२६, २७, ३३, ३९, ४५, ६२, ६४, ८४,
९७, १०३, १०६, १०७, १०९, ११६,
११७, ११९, १२१, १२२, १२५, १४८,
१५१, १५२, १५६, १५८, १५९, १६५,
१६६, १६८,

७१४३, ९४, ९६, १०१,

४.४, १०, २६, ३०, ३३, ४३, ४५,
५१, ५६, ६५, ७२, ७७, ८६, ८७, ८९;
९०, ९१, ९२, ९७,

८.१३, १०, १९, २५, ३४, ३८, ४०,
४२, ४८, ४९, ५२, ५४, ५८, ६१, ६२,
६४, ६९, ७१,

२९, २२, २५, ३८, ४५, ६५, ६७,
७१, ७५, ७७, ७८, ८४, ९२, ९४, ९९,
१०२,

३६८.

च° (अ) ७ ३.५२, ८.१.२४, ५९

°चक्रीवत् ८.२.१२

चक्षिङ् (धा) २.४.५४

°चक्षुस् ५.४.५१.

चङ् (प्र) ३ १.४८, ६१ ११, १८, २१४,

७.४.१, ८.३ ११६.

°चङ् (प्र) २.४.५१, ६.१ ३१.

°चङ्कम्भ° ३२ १८०

चङ्कपर ७ २ ९३

चटका ४ १ १२८

°चण्° ८ १ ३०

°चण् (प्र) ५ २ २६

°चतस्र ६ ४ ४, ७ २ ९९

चतुर् ६ १ १६३, ७ २ ७९

चतुर्° ७ १ ९८

°चतुर् ५ २ ५१, ४ १ ८, ६ १ १७५, ७ १ ५५,
२ ९९, ८ ३ ४३

°चतुरश्र° ५ ४ १२०

°चतुर्थ° २ २ ३

चतुर्थी (पा श) २ १ ३६, ३ १ ३, ७ ३,
६ २ ४३, ३ ६

°चतुर्थी (पा श) २ ३ १२

°चतुर्थी° (पा श) ८ १ २०

चतुर्थ्यर्थ १ ३ ५५, २ ३ ६२.

चतुष्पाद् २ १ ७१, ४ १ १३५

चतुष्पाद्° ६ १ १३८

°चत्त° ७ २ ३४

°चत्वारिंशत् ५ १ ६२

°चत्वारिंशत्° ५ १ ५९

चत्वारिंशत्प्रभृति ६ ३ ४८

चन° ८ १ ५७

चन्द्रोत्तरपद ६ १ १४७.

°चम् (धा) ३ १ १२६, ७ ३ ७५

चर् (धा.) १ ३ ५३, ८ ४ ५४

चरति ४ ४ ८, ४१

°चर् (धा) ३ १ १५, २ १ ३६, १ ८ ४

चर° (धा) ७ ४ ८७

°चर° (धा) ३ १ २४, १००

°चरक ४ ३ १०७, ५ १ ११.

चरद् (प्र.) ५ ३ ५३

चरण २ ४ ३, ४ २ ४६, ६ ३ ८६

°चरण ४ ३ १२६, ५ १ १३४

°चरम्° २ १ ५८

चरि (पा श) ३ २ १६

°चरि° (पा श) ३ ४ १६

°चर्च° (धा) ३ ३ १०५

°चर्मण्वर्ता ८ २ १२

चर्मन् ५ १ १५

चर्मन्° ३ १ ३१

°चर्विधि २ १ ५८

चलनशब्दार्थ ३ २ १४८

°चलनार्थ १ ३ ८७

चाक्रवर्त्मण (आचार्यः) ६ १ १२८

°चाटु° ३ २ २३

चाडि (ग) १ ४ ५७, ८ १ ५८

चादिलोप ८ १ ६३

°चानराट ६ २ १०३

चानश् (न) ३ २ १२९

°चान्द्रायण ५ १ ७०

चाप् (प्र) ४ १ ७४

चाप् (धा) ६ १ २१, ३५.

चार्थ २ २ २९

°चार्वाडि (ग) ६ २ १६०.

चि (धा) ३ २ ९१, ३ ४०, ५ २ ३३, ७ ३ ५८.

चि° (धा) ६ १ ५४

चिक ५ २ ३३

चिकयाम् ३ १ ४०

चिकित्स्य ५ २ ९२

चिच्युषे (नि) ६ १ ३६

चिण् (न) ३ १ ६०, ६६, ६ ४ ३३, १०४

चिण्° (प्र) ६ ४ ९३, ७ १ ६९, ३ ३३.

°चिण् (प्र) ३ १ ८९

°चिण्° (प्र) ७ ३ ८५

चिण्वत् ६ ४ ६२

चित् (पा श) ६ १ १५९ ८ २ १०१.

°चित्° ८ १ ५७.

चित° ६ ३ ६४

चिति ६ ३ १२६

°चिति° ३ ३ ४१.

चित्तवत् ५ १ ८९.

चित्तवत्कर्तृक १ ३ ८८,

चित्तविराग ६४९१.
 चित्य° ३११३२
 °चित्र° ३०२१
 °चित्रद् ३११९
 चित्राकरण ३३१५०.
 °चिद् ६२१९
 चिदुत्तर ८१४८
 °चिनोति° (पा श.) ८४१७
 चिन्ति° (पा श.) ३३१०५.
 चिर° ६२६
 चिरम् ४३२३
 चिह्णादि (ग) ६२१२५
 चीर ६२१२७
 °चीवर ३१२०
 चु (पा श.) ६१०१७ ३१३७, ७४६२,
 ८२३०, ४४०
 चु° (पा. श.) १३७, ५४१०६
 °चु (पा. श.) ८४४०
 चुञ्चुप् (म) ५२२६
 °चुरादि (ग) ३१२५.
 चूर्ण ४४२३
 °चूर्ण° ३१२५, ४३५
 चूर्णादि (ग) ६२१३४
 °चृत° (धा) ७२५७

°चृति (पा श.) ३१११०.
 चेत (अ) १२६५, ३५५, ६७, ३३१५४,
 ४२७, ५१११५, ४१०, ६११३२,
 ८१५१
 °चेत् (अ) ८११३०.
 चेतस् ६३३९.
 °चेतस् ५४५१
 °चेति° (पा. श.) ३११३८.
 चेल ३४३३.
 चेल° ६२१२६
 °चेलद् ६३४२.
 चेष्टा २३१२.
 °चेष्टि (पा श.) ७४९६.
 °चैत्री ४२२३.
 चौर ५१११३.
 च्छ ६४१९
 °च्छृद् (धा.) ७२५७.
 °च्छत्र (म) ४१९८, ५३११३
 °च्यवति ७४८१
 चिल (म) ३१४३, ४४
 च्वर्थ ३२५६
 च्वि (म) ५४५०, ७४२६, ३२
 °च्वि (म) ६४१५२
 °च्वि° (म) १४६१

छ

छ

छेदादि

छ (वर्ण) ६१७२

छ (आदि) ७३७७, ८४६३

छ (प्र) ४११४३, १४९, २६, २८, ३२, ९०, ११४, १३७, ३६२, ८८, ९१, १३१, ४१४, ५११, ४०, ६९, ९१, १११, १३५, २१७, ५९, ३१०५, ११६, ४९, ६४१५३

°छ (प्र) ४२४८, ८४, ४११७, ६३९८

छ° (वर्णः) ८२३६

°छ° (वर्णः) ७१२

°छगल ४१११७.

छगलिन् ४३१०९

छण (प्र) ४११३२, ३१०२

°छण° (प्र) ४२८०, ३९४

छत्रादि (ग) ४४६२

छदिस° ५११३

छन्दस् १२३६, ६१, ४९, २०, ८१ (पाठ.), २३३, ६२, ४२८, ३९, ७३, ७६, ३१४२, ५०, ५९, ८४, ११८, १२३, १२७, ६३, ७३, ८८, १०५, १३७, १७०, ३१२९, ४६, ८८, ११७, ४१४६, ५९, ७१, २५५, ३१९, ७१, १०६, १४८, ४०९३, १०६, ११०, ५११६१, ६७, ९१, १०६, ११८, १५०, ८४, ८९, १२२, ३१३, २०, २६, ३३, ५९, १११, ४१२, ४१, १०३, १२३, १४२, १५८, ६१३४, ५२, ६०, ६९, ८२, १०४, १२४, १३१, १६६, १७४, २०५, २११९,

१६४, १९९, ३३२, ८३, ९५, १०७, १२७, ४५, ५८, ७३, ७७, ८६, ९९, १०२, १६२, १७५,

५१८, १०, २६, ३८, ५६, ७६, ८३, १०३, २३१, ३९७, ४०८, ३७, ४४, ६४, ७८

८१३५, ५६, ६४, २१५, ६१, ७०, ३१, ४९, १०३, ११९, ४७६

°छन्दस् ४१२९, ६३६७

छन्दोग° ४३१२९

छन्दोनामन् ३३३४, ८३०९४

छन्दोब्राह्मण ४२६६

°छन्° ७२२७

छक् (प्रत्या) ८३७

°छस् (प्र) ४२११५

°छा (धा) ७४४१

°छा° (धा) २४७८, ७३३७

छात्रादि (ग.) ६२८६

छादि (पा श) ६४९६

°छाय ६२०१४.

छाया २०४२२

°छाया° २४२५

°छिद° (धा) ३२६१.

°छिदि (पा श.) ३२०१६२

°छिद्र° ६३११४

°छिन्° ६३०११४.

°छुर ८२५९

छेदादि (ग) ५११६४.

जागृ° (धा) ७.२.५.
जात ४.३.२५, ६.२.१७१.
जातरूप ४.३.१५१.
जाति २.१.६५, ४.६, ४.१.६३, १६१,
५.२.१३३, ६.१.१३९, २.१.०, ३.४.०,
१०२.
जाति° ५.४.९४, ६.२.१७०.
°जाति° ५.१.१२९.
जातिनामन् ५.३.८१.
जातिपरिप्रश्न २.१.६३, ५.३.९३.
जातीय° (प्र.) ६.३.४१.
°जातीय (प्र.) ६.३.४५.
जातीयर् (प्र.) ५.३.६९.
जातु (अ.) ८.१.४७.
जातु° ३.३.१४७.
°जातु ३.३.१४२.
°जातोक्ष° ५.४.७७.
जात्यन्त ५.४.९.
जात्याख्या १.२.५८.
जानपद° ४.१.४२.
जानपदाख्या ५.४.१०४.
जानु ५.४.१२९.
जान्त° ६.४.३२.
°जाबाल° ६.२.३८
जाया ५.४.१३४.
जाया° ३.२.५२.
जाल ३.३.१२४.
जासि° (पा. श.) २.३.५६.
°जाह्व (प्र.) ५.२.२४.
जि (धा.) १.३.१९, ७.३.५७.
जयति ४.४.२.
जि° (धा.) ३.२.१५७.
°जि (धा) ६.१.४८.
°जि° (धा.) ३.२.६१, १३९, १६३, ७.४.८०.
°जिघ्र° ७.३.७८.
जिघ्रति (पा. श.) ७.४.६.
°जिघ्र ४.२.११६.
अ. श. को. ३३

जित ४.४.२.
°जित्य ३.१.११७.
जिह्वामूल° (पा. श.) ४.३.६२.
जीर्यति (पा. श.) ३.२.१०४.
°जीर्यति (पा. श.) ३.४.७२.
जीव् (धा)
जीवति ४.४.११; ५.२.२१.
°जीव् (धा) ३.४.३०.
जीव° ३.४.४३.
°जीव ३.४.३६.
°जीव° (धा.) ७.४.३
जीवत् ४.१.१६३, १६५.
°जीवन्त ४.१.१०३.
जीविका° १.४.७९.
°जीविका २.१.७.
जीविकार्थ ५.३.९९; ६.२.७३.
जु (धा.) ३.२.१५०.
°जु° (धा.) ३.२.१७७.
जुक् (आग) ७.३.३८.
°जुष् (धा.) ३.१.१०९.
जुषाणो ६.१.११६.
जुष्ट° ६.१.२०५.
जुस् (प्र) ३.४.१०८; ७.३.८३.
जुहोत्यादि (ग.) २.४.७५
°जूति° ३.३.९७.
जू° (धा.) ३.१.५८, ६.४.१२४; ७.२.५५.
°जैह्वाशिनेय° ६.४.१७४.
°ज्ञपि° (धा) ७.२.४९; ४.५५.
°ज्ञत् ७.२.२७.
ज्ञा (धा.) १.३.४४; ५८, ७६, २.३.५१.
ज्ञा° (धा.) १.३.५७. ७.३.७९.
°ज्ञा (धा.) ३.२.६.
°ज्ञा° (धा.) ३.१.१३५; ४.६५, ७.३.४७.
°ज्ञाति ५.१.१२७.
°ज्ञात्याख्य ६.२.१३३
°ज्ञान° १.३.३६; ४७
झीप्स्यमान १.४.३४.

जु (आदे.) ५.४.१२९.

ज्य (आदे.) ५.३.६१

°ज्य° ६.२.२५.

ज्या (धा.) ६.१.४२

°ज्या° (धा.) ६.१.१६.

ज्यात् ६.४.१६०

ज्यायस् ४.१.१६४.

°ज्येष्ठ ५.४.४१

ज्योतिस्° ६.३.८४, ८.३.८३.

ज्योत्स्ना° ५.२.११४.

ज्वर° (धा.) ६.४.२०.

°ज्वल° ३.२.१५०

ज्वलिति° (पा.श.) ३.१.१४०.

झ

झ

झि°

झ ७.१.३

झ ((प्र.) ३.४.१०५.

°झ (प्र.) ३.४.८१.

°झ° (प्र.) ३.४.७८.

झय (प्रत्या.) ५.४.१११; ८.२.१०, ४.६२.

झर (प्रत्या.) ८.४.६५.

°झर्झर ४.४.५६.

झत् (प्रत्या.) १.२.९, ६.१.५८, १.७६, १.७९,
४.३७, ७.१.६०, ७.२, ३.१०३, ८.२.२६,
३९, ३.२४, ८.४.५३

°झल् (प्रत्या.) ६.४.१५, ४२, १०१

झश् (प्रत्या.) ८.४.५३

झष् (प्रत्या.) ८.२.४०.

झषन्त ८.२.३७.

झि (प्र.) ३.४.७८

झि° (प्र.) ३.४.१०८.

ञ

ञ

ज्युट्

ञ (प्र.) ४.२.५८, १.०७, ४.१२९, ५.३.५०,
६.३.७०.

°ञ (प्र.) ४.२.१०९

जि° १.३.५.

°जिठ ४.२.११६.

जित् (पा.श.) ४.३.१५३.

जित्° (पा.श.) ६.१.१९३, ७.२.११५, ३.५४.

°जित् (पा.श.) १.३.७२, २.४.५८.

ज्रीत् ३.२.१८७.

ज्य (प्र.) ४.३.५८, ८४, ९२, १२९, ४.९०,
५.१.१४, ३.११२, ४.२३, २६

°ज्य° ४.२.८०.

ज्यद् (प्र.) ४.१.१७१.

ज्यट् (प्र.) ५.३.११४.

ज्यादि ५.३.११९.

ज्यन्त (प्र.) १.२.००.

ट

ट

टित

ट (प्र) ३२१६.
 ट° (प्र) ६४.१४५
 टक् (प्र) ३२.८, ५२.
 टच् (प्र) ५४९१.
 टा° (प्र) ७.१.१२
 °टा° (प्र.) ४.१.२
 टाष् (प्र) ४.१.४, ९
 टि (पा. श.) १.१.६४, ३.४.७९, ५.३.७१,
 ६.३.९१, ४.१.४३, १.५५, ८.२.८२.
 टिठन् (प्र.) ४.४.६७, ५.१.२५
 टित् (पा. श.) ३.४.७९

टित्° (पा. श.) १.१.४६, ४.१.१५.
 टीटच्° (प्र.) ५.२.३१.
 टु (पा. श.) ८.४.४२.
 °टु (पा. श.) १.३.७, ८.४.४३.
 °टु° (पा. श.) १.३.५
 डक् (आग) ८.३.२८
 टेण्यण् (प्र) ५.३.११५
 ट्यण् (प्र.) ४.२.३०.
 ट्यु° (प्र.) ४.३.२३
 °ट्युल् (प्र.) ४.३.२३.
 ट्वित् (पा. श.) ३.३.८९

ठ

ठ

ठप्

ठ ७.३.५०.
 ठ° ५.३.८३.
 ठक् (प्र) ४.१.१४६, १.४८, २.२, १८, २२,
 ४७, ६०, ६३, १०२, ३.१८, ४०, ७२,
 ७५, ९६, १२४, ४१, ८१, १०२,
 ५.१.१९, २.६७, ४.१.३, ३४
 ठक्° (प्र.) ४.२.८४, १.१५, ५.२.७६, ८०.
 °ठक् (प्र.) ४.१.१५.
 °ठच् (प्र.) ४.२.८०
 ठन् (प्र.) ४.२.३५, ४१, ११९, ३.६, ११,
 १९, ६०, ६७, ७८, ९७, ४.६, ११, ३८,

५२, ५८, ६४, १०३, ५.१.१८, ४४,
 १०८, २.११८.
 ठन्° (प्र.) ४.२.११६
 °ठन् (प्र.) ४.३.७, ५.२.७६
 °ठन्° (प्र.) ४.१.१५.
 ठन् (प्र) ४.४.७, १३, ४२, ७६, ५.१.४८,
 ८४.
 ठन्° (प्र) ५.१.२१, ५१.
 °ठन् (प्र) ५.२.८२, ११५.
 ठप् (प्र.) ४.३.२६.

ड

ड

ड

ड (वर्णः) ८३२९.
 ड (प्र.) ३२०४८, ९७, ५२०४५.
 डच् (प्र.) ५४०७३.
 डट् (प्र.) ५२०४८.
 डण् (प्र.) ५१०६२.
 डतमच् (प्र.) ५३०९३.
 डतरच् (प्र.) ५३०९२.
 डतरादि (ग) ७१०२५.
 डति (प्र.) ११०२५, ५२०४९.
 °डति (प्र.) ११०२३.
 डा° (प्र.) २४०८५.
 °डा° (आदे.) ७१०३९.
 डाच् (प्र.) ५४०५७.
 °डाच् (प्र.) १४०६१, ३१०१३.
 डाप् (प्र.) ४१०१३.

डित् (पा. श.) ६०४१४२.
 डु (प्र.) ३२०१८०.
 °डु (प्र.) १३०५.
 डुपच् (प्र.) ५३०८९.
 डमतुप् (प्र.) ४२०८७.
 °ड्य (प्र.) ४२०९, ४१११३.
 ड्यइ° (प्र.) ४४०११३.
 ड्यण् (प्र.) ४४०१११.
 ड्यण्° (प्र.) ४२०९.
 °ड्या° (आदे.) ७१०३९.
 ड्वलच् (प्र.) ४२०८८.
 ड्वित् (पा. श.) ३२०८८.
 डुन् (प्र.) ५१०२४.

ढ

ढ

ढ ८३०१३.
 ढ° ६३०११०.
 ढ (प्र.) ४४०१०६, ५३०१०२, ६४०१४७,
 ७३०२८, ८२०३१, ३०१३.
 °ढ ८२०४१.
 °ढ° (प्र.) ४१०१५, ७१०२.
 ढक् (प्र.) ४१०११९, १२०, १३३, १४२,
 २८, ३३, ९५, ९७, ५१०१२७, २०२.

ढक्° (प्र.) ४१०१४०, ३०९४.
 °ढक् (प्र.) ४४०७७.
 ढव् (प्र.) ४१०१३५, २०२०, ३०४२, ५६;
 १५७, ४०१०४, ५१०१३, १७, ३१०११.
 °ढव् (प्र.) ५१०१०.
 °ढव्° (प्र.) ४२०८०, ३०९४.
 ढितुक् (प्र.) ४३०१०९.
 ढ्रक् (प्र.) ४१०१२९.

ण

ण

°ण्वुल्ल

ण ६.१.६४.

°ण ८.३.२८.

ण (प्र) ३.१.१४०, ३.६०, ४.१.१४७, २.५७,
४.६२; ८५, ५.१.७६, २.१०१, ८.४१,
१२

ण° (प्र.) ४.१.१५०; ५.१.१०, ९८.

णच् (प्र.) ३.३.४३; ५.४.१४.

णमुल्ल (प्र.) ३.४.२२; २६, ५९, ६.१.५३,
१९०.

णमुल्ल° (प्र.) ३.४.१२.

°णमुल्ल (प्र.) ६.४.९३, ७.१.६९.

णल्ल (प्र.) ७.१.३४, ९१.

णल्ल° (प्र.) ३.४.८३.

°णल्ल (प्र.) ७.३.३२.

°णल्ल° (प्र.) ७.३.८५.

°णान्त १.१.२४.

णि (प्र.) १.३.६३, ८६; ४.५२, २.४.४६,
५१, ३.२.१३७, ६.१.३१, ४८, ५४,
४.५१, ९०; ७.२.२६, ३.३६, ४.१;
८.४.३०.

णि° (प्र.) ३.१.४८, ३.१.०७.

°णि (प्र.) ८.३.६१.

°णि° (प्र.) ७.२.५.

णिङ् (प्र) ३.१.२०, ३०.

णिच् (प्र) १.३.७४, ३.१.२१, २५.

णित् (पा श.) ७.१.९०.

°णित् (पा श.) १.२.१, ७.२.११५.

°णित्° (पा श) ७.३.५४.

णिन् (प्र) ३.२.५१, ६.२.७९

णिनि (प्र) ३.२.७८; ३.१.७०, ४.३.१०३.

°णिनि° (प्र.) ३.१.१३४

णोपदेश ८.४.१४.

ण्य (प्र.) ४.१.८५; १५१, १७२, ४.४४,
१०१, ७.३.६५.

ण्य° (प्र.) २.४.५८.

°ण्य° (प्र.) ४.२.८०

ण्यत् (प्र) ३.१.१२४; ५.१.८३, ६.१.२१०.

°ण्यत् (प्र) ७.३.५२.

ण्युट् (प्र) ३.१.१४७.

ण्वि (प्र) ३.२.६२

ण्विन् (प्र.) ३.२.७१.

ण्वुच् (प्र.) ३.३.१११.

ण्वुल्ल (प्र.) ३.१.९५ (पाठः), ३.१.०८.

ण्वुल्ल° (प्र) ३.१.१३३.

°ण्वुल्ल (प्र.) ३.३.१०

त

त

तद्धीनवचन

त ४.१.३९; ६.३ १२३, ७.१.४१, ४.४०, ८९.
 °त (प्र.) २.४.३६.
 त (आदे.) ३ १.१०८, ७.३.३२, ४२, ४.४७.
 त° १.४.१९, २.४.७९, ३.४.२, ८१,
 ७.२ १०६, ८.२ ४०.
 °त° ३.४ ७८; १०१, ५.२ १३८
 तक्ष (धा) ३.१ ७६
 तक्षुः ८ ३.१०१.
 तक्षन् ५.४ ९५
 °तक्षशिलादि (ग.) ४.३ ९३
 तद्ध° (प्रत्या.) १.४.१००.
 °तद्ध° (प्रत्या) ६.३ १३२.
 तच्छील° ३.२.१३४.
 ततः (अ.) ४.३ ७४.
 तत्काल १.१.७०
 तत्कृतार्थ २.१.३०.
 तत्पुरुष (पा श) १.२.४२; २.१.२२; ४.१९;
 ५.१ १२१, ४.७१, ८६, ६.१ १३, २.२;
 १२३, १९३, ३.१३, १००.
 °तत्पुरुष (पा श) २.४ २६.
 तत्प्रकृतवचन ५.४.२१.
 तत्प्रत्यय ४.३.१५३, ७.३.२९
 तत्प्रयोजक १.४ ५५.
 तत्र (अ) २.१.४६, २.२७, ३ ९; ३.१.९२,
 ४.२.१४, ३.२५, ५३, ४.६९, ९८,
 ५.१.४३, ९६, ११६, २.६३.
 °तत्साधुकारिन् ३.२.१३४
 °तत्स्थ ४.२.१३४
 °तथा ३.४.२८.
 तथायुक्त १.४.५०.

तद् ५.३.१९.

सः १.४.३२, ५२, २.४.१७, ४.२.५५,
 ३.८९, ५.१.५६, २.७८, ३ ६
 तौ ३.२ १२७.
 तम् ५.१.८०
 तेन २.२.२७, २८, ४.६२, ४.२.१,
 ६८, ३.१.०१, ११२, ४.२, ५.१ ३७,
 ७९, ९३; ९८, ११५, २.२६
 तस्मै ५.१.५, १०१
 तस्मात् १.१.६७, ६.१.१०१, ३ ७३,
 ७.४.७१
 ते १.४ ८०, ३.१ ६०, ४.१ १७४
 ताभ्याम् ३.४ ७५; ७ ३ ३.
 तस्य १.२.३२, ३ ९, ४.१.९२, २.३७,
 ६९, ३.६६, १२०, १३२, ४.४७,
 ५.१.३८; ४२, ४५, ९५, ११६, ११९,
 २.२४, ४८, ७.१.४४, ८.१ २
 तयोः ३.४.७०, ५.३.२०, ८.२ १०८
 तस्मिन् १.१.६६, ४.३.२.
 तन् १.१ ७३, २.५३, ४.२.५७, ५.१,
 ६७, ३.५२; ८५, ४.२८; ५.१; ६६, ७६,
 ५.१ १६, ४७, ५०; ५७; ६३, ९४;
 १०४, २.७, ३६, ४५, ८२; ९४
 °तत् ३.२.२१; ८.३.१०१
 तानि १.४.१०२.
 सा १.३.५५, ४.२.२१, २.४, ५८
 °तद् ५.३.१५, ९२, ६.१.१३०, २.१६२.
 °तद् ५.२.३९, ८.३.१०१.
 तद्धीनवचन ५.४ ५४.

तदन्त १ १७२
 तदभाव १ २५५
 तदर्थ २३५८, ५११२, ६१८१, २४३,
 ७१
 तदर्थ° २१ ३६
 तदर्ह ५१ ११७.
 °तदवधि ४ २ १२४.
 °तद्वेत ५ ११३४.
 तदादि १ ४१३
 तदाद्याचिरव्यासा २४२१
 °तद्धर्म° ३ २१३४
 तद्धित (पा श) १ १३८, ४ १ १७, ७६,
 ६१६१, १६०, २ १५५; ३ ३८; ६१;
 ४ १४४, १५०, १५१, ७ २११७;
 ८३ १०१.
 °तद्धित° (पा श.) १२४६, ८१५७
 तद्धितार्थोत्तरपद° २ १५१.
 तद्धितलुक् १२४६, ४१२२.
 तद्युक्त ५ ३७७, ४३६
 तद्राज २४६२, ४ ११७२, ५ ३ ११९.
 तद्वत् ४ ४ १२५
 तद्विषय ४ २ ६६, ५ ३१०६.
 °तन ६३ १७
 °तन° (प्र.) ७१ ४५.
 °तनप्° (प्र.) ७ १ ४५.
 तनादि° (ग.) ३ १७९.
 °तनादि (ग) २ ४ ७९.
 तनि° (पा श.) ६४ ६९
 °तनि ६ ३ ११५.
 तनुत्व ५३ ९१.
 °तनू ४ ४ १२८.
 तनूकरण ३१ ७६.
 तनाति (पा. श) ६ ४१७, ४४.
 °तनोत्यादि ६ ४३७
 °तन्ति° ६ २ ७८.
 तन्त्र ५२ ७०.
 °तन्त्री ५४१५९.

°तन्द्रा° ३ २ १५८
 तन्नामन् ४ २ ६७
 तन्नामिका ४ १११३
 तन्निमित्त ६१ ७९
 तप् (धा) १ ३ २७, ३ १ ६६, ८८
 तप्° (प्र.) ७ १४५.
 °तप् (धा) ३ २ ३६.
 तपःकर्मक ३१८८
 तपति (पा. श) ८३ १०२
 तपर १ १ ७०
 तपस्° ५ २ १०२
 °तपस् ३ १ १५
 °तपि° (पा श) ३ २४६.
 °तप्त ५४ ८१
 °तम्° (प्र.) ३ ४ १०१
 तमद (प्र) ५ २ ५६
 तमप्° (प्र) ५ ३ ५५.
 °तमप् १ १२२
 तमस् ५ ४ ७९
 °तमस् ३२५०, ६ ३३.
 °तमस्° ७ २ १८
 °तमि° (पा श) ३ ४ १६
 °तमिस्रा° ५ २ ११४
 तय (प्र) ५ २ ४३.
 °तय° (प्र) ११ ३३.
 तयप् (प्र) ५ २ ४२
 °तयप्° (प्र.) ४१ १५
 तरप्° (प्र) १ १२२, ५ ३५७.
 तरित्रतः ७४ ६५
 °तरुत्° ७ २३४
 °तरुत्° ७ २३४
 तल् (प्र) ४ २ ४३; ५ ४ २५
 °तल् (प्र.) ५ १११९
 तलौप ४ ३ २२
 तल्लक्षण १ २ ६५
 तव° ७ २ ९६
 तवक° ४३३.

तवेङ् (प्र.) ३.४.९.
 तवेन् (प्र.) ३.४.९.
 तवै (प्र.) ६.१.१९६; २.५०.
 तवै (प्र.) ३.४.१४.
 तवै (प्र.) ३.४.९.
 तव्य (प्र.) २.२.११, ३.१.९६.
 तव्यत् (प्र.) ३.१.९६.
 तस् (प्र.) ३.४.१०१.
 तस् (प्र.) २.४.३३.
 तस् (प्र.) ३.४.७८.
 तसि (प्र.) ४.३.११३, ५.३.८, ४.४४.
 तसिल् (प्र.) ५.३.७.
 तसिलादि ६.३.३४.
 तस्प्रत्यय ३.४.६१.
 ताच्छील्य ३.२.११, ७८, ६.४.१७२.
 ताच्छील्य ३.२.१२९.
 ना=ङील्य ३.२.२०.
 ताडय ३.२.५५.
 तात् (आदे.) ७.१.४४.
 तातङ् (आदे.) ७.१.३५.
 तातिल् (प्र.) ४.४.१४२.
 तातिल् (प्र.) ५.४.४१.
 तादर्थ्य ५.४.२४.
 तादि ६.२.५०; ८.३.१०१.
 तान्त ७.३.५१.
 तापि (पा. श.) ३.२.३९.
 ताम् (प्र.) ३.४.१०१.
 तायन १.३.३८.
 तायि (पा. श.) ३.१.६१.
 तारकादि (ग.) ५.२.३६.
 तार्य ४.४.९१.
 तालादि (ग.) ४.३.१५०.
 तावतिथ ५.२.७७.
 तास् (प्र.) ६.१.१८२, ७.२.६०.
 तास् (प्र.) ७.४.५०.
 तास् (प्र.) ३.१.३३.
 तासि ६.४.६२.

तास्वत् ७.२.६१
 ति (प्र.) ४.१.७७, ५.२.२५, ६.४.१४२;
 ८.२.८९.
 ति (प्र.) ३.४.१०७, ७.२.१०४.
 ति ६.३.६५
 ति (प्र.) ५.२.१३८, ६.१.६७, ११०.
 तिक २.४.६८
 तिकाकितवादि (ग.) २.४.६८.
 तिकन् (प्र.) ५.४.३९.
 तिकादि (ग.) ४.१.१५४.
 तिङ् (प्रत्या.) १.४.१०१, ५.३.५६, ६.३.१३४,
 ७.३.८८, ८.१.२७, २८; ६८, ७१.
 तिङ् (प्रत्या.) ३.४.११३.
 तिङ् (प्रत्या.) ५.४.११.
 तिङन्त १.४.१४.
 तिङाकाङ्क्षा ८.२.९६, १०४
 तिज् (धा.) ३.१.५.
 तित् (पा. श.) ६.१.१८१.
 तितिक्षा १.२.२०.
 तित्तिरि ४.३.१०२.
 तित्याज (नि.) ६.१.३६.
 तिथुक् (प्र.) ५.२.५२.
 तिप् (प्र.) ८.२.७३.
 तिप् (प्र.) ३.४.७८.
 तिर् ६.३.९३.
 तिरस् १.४.७१, ६.३.९३; ८.३.४२.
 तिर्यक् ३.४.६०.
 तिर् (प्र.) ५.४.४१.
 तिल् ४.३.१४७; ५.२.४.
 तिल् ५.१.७.
 तिल् ६.३.७०.
 तिष्ठ (धा.) ७.३.७८.
 तिष्ठति (पा. श.) ७.४.५.
 तिष्ठद्गुप्रभृति (ग.) २.१.१७.
 तिष्ठ १.२.६३.
 तिष्ठ्य ४.३.३४; ६.४.१४९.
 तिसृ ६.१.१६२.

तिस् ६.४.४, ७.२.९९.

°तीक्ष्ण ६.२.१६१

तीय (प्र) ५.२.५४, ३.४८.

तीर ४.२.१०६.

°तीर ६.२.१२१

तीर्थ ६.३.८६

तु (अ.) १.२.३७, २.४.८३, ४.१.१६३,

५.३.६८; ६.१.९८, ७.२.९, ३.३, २६,

८.२.९८, ३.२, ४.४३, ६०.

तु (अ.) ६.३.१३२ ८.१.३९

तु (प्र.) ७.१.३५

°तु (प्र) ५.२.१३८

तु (धा) ७.३.९५

तु (पा श) ८.४.४३, ६०

तु (पा. श.) १.३.४

°तु (पा. श.) ८.४.४०

तुक् (आग) ६.१.७०, ८.३.३१

°तुक् (आग.) ६.१.८५.

तुम् ४.४.११५.

°तुग्विधि ८.२.२

तुजादि (ग.) ६.१.७

तुद् (आग.) ४.३.१५, २३

तुद् (धा) ३.२.३५

°तुद् (धा) ३.२.१८२

तुदादि (ग) ३.१.७७

तुदी ४.३.९४.

तुन्द ३.२.५.

तुन्दादि (ग.) ५.२.११७.

तुन्दि ५.२.१३९.

°तुपर ८.१.५६.

तुभ्य ७.२.९५

तुमर्थ २.३.१५; ३.४.९.

तुमुन् (प्र.) ३.३.१५८, १६७, ४.६५.

तुमुन् (प्र.) ३.३.१०

°तुरायण ५.१.७२

°तुर्य २.२.३.

°तुला ४.४.९१

अ. श. को. ३४

तुल्य १.२.५७, ५.१.११५.

°तुल्य ४.४.९१.

तुल्यक्रिय ३.१.८७.

तुल्ययोग २.२.२८

°तुल्याख्य २.१.६८

तुल्यार्थ २.३.७२

तुल्यार्थ ६.२.२

तुल्यास्य १.१.९

°तुष ६.२.८२

°तूर्य २.४.२.

°तूल ३.१.२५, ६.२.१२१, ३.६४.

तूष्णीम् (अ) ३.४.६३

°तूस्त ३.१.२१.

तृ ५.३.५९, ६.४.१५४

तृ (प्र.) ६.४.१२७; तरति ४.४.५

°तृ (प्र) २.३.६९

तृच् (प्र.) २.२.१५

°तृच् (प्र.) ३.१.१३३, ३.१६९

°तृच् (प्र) ६.४.११.

तृज्वत् ७.१.९५

तृण ६.३.१०२.

°तृण २.४.१२; ४.२.८०; ५.४.१२५.

तृणह (धा) ७.३.९२

तृतीय ५.३.८४

°तृतीय २.२.३, ५.४.५८

तृतीया (पा. श) २.१.३०, ३.३, १८; २७;

३२, ४४, ७२; ४.४.७, ५.४.४६; ६.२.४८,

१५३, ३.३.

तृतीया (पा. श) २.४.८४.

°तृतीया (पा. श.) ७.३.११५.

°तृतीया (पा. श.) ६.२.२.

तृतीयादि २.४.३२, ६.१.१६४, ७.१.७४, ९७.

तृतीयाप्रभृति २.२.२१.

तृतीयायुक्त १.३.५४.

तृतीयार्थ १.४.८५

तृतीयासमास १.१.३०.

°तृद् (धा.) ३.४.१७.

°तृद° (धा) ७.२.५७
 तृन् (प्र) ३.२.१३५.
 तृन्° (प्र) ६.२.१६१.
 °तृन् (प्र) २.३.६९.
 °तृन्° (प्र) ६.४.११
 °तृप्° ६.४.१५७.
 °तृष् (धा) ३.२.१७२, ४.५७
 तृषि° (पा श.) १.२.२५.
 तृ° (धा) ३.३.१००, ६.४.१२२
 °तृ° (धा) ३.२.४६
 ते° (आदे) ८.१.२२
 तेतिक्ते (नि) ७.४.६५
 तैतिलकद् ६.२.४२
 तोपध ४.१.३९.
 तोसुन् (प्र) ३.४.१६
 तोसुन्° (प्र) ३.४.१३
 °तोसुन्° (प्र.) १.१.४०
 तौत्वालि २.४.६१
 त्यक् (प्र) ४.२.९८
 त्यकन् (प्र) ५.२.३४.
 °त्यज° ३.२.१४२.
 त्यदादि (ग.) १.१.७४, २.७२, ३.२.६०,
 ७.२.१०२
 त्यप् (प्र) ४.२.१०१
 त्याग° ६.१.२१२
 त्र° (प्र) २.४.३३.
 °त्र° (प्र.) ४.२.५१, ६.३.१३२.
 °त्रन्° (प्र) ६.४.९७
 °त्रप् (धा.) ६.४.१२२
 °त्रप्° ६.४.१५७
 °त्रपि° (पा श) ३.१.१२६
 त्रपु° ४.३.१३६
 त्रय ६.३.४७, ७.१.५३, ४.७५
 त्रल् (प्र.) ५.३.१०.

°त्रस् (धा) ६.४.१२४
 त्रसि° (पा श) ३.२.१४०
 °त्रसि° (पा. श) ३.१.७०.
 त्रा (प्र) ५.४.५५.
 °त्रा° (धा) ८.२.५६
 °त्रार्थ १.४.२५
 त्रि १.४.१०१, ५.२.५५, ६.३.४७, ७.१.५३
 त्रि° ७.२.९९
 °त्रि ५.२.४३, ३.४५, ४.१.०२, १.१५,
 ६.२.१९७.
 °त्रि° ५.४.१८, ६.१.१७५, ८.३.९७.
 त्रिशत् ५.१.६२
 °त्रिशत् ५.१.७४
 °त्रिशत्° ५.१.५९.
 त्रिककुद् ५.४.१४७.
 °त्रिगर्तषष्ठ ५.३.११६.
 °त्रिपूर्व ५.१.३०, ३६.
 त्रिप्रभृति ८.४.५०
 °त्रिस्° ८.३.४३.
 त्रिस्तावा ५.४.८४
 °त्रुटि° (पा श) ३.१.७०
 त्रैगर्त ४.१.१११
 °त्र्यच ६.२.९०
 त्र्यादि ५.३.११९
 °त्र्यायुष° ५.४.७७
 त्व (प्र) ५.१.१२०, १.३६, ६.३.६३
 त्व° (प्र.) ५.१.११९, ७.२.९४, ९७.
 °त्वच्° ३.१.२५
 °त्वन् (प्र) ३.४.१४
 °त्वर्° (धा) ७.२.२८.
 °त्वर्° (धा) ६.४.२०, ७.४.९५.
 °त्वष्टृ° ६.४.११
 त्वा (आदे.) ८.१.२३.

थ

थ

थ्यन्

थ ७.१.८७

°थ (प्र) ३४१०७, ५३४, ८.२.३८, ४०

थ ८.२.३५

थ° (प्र) १२२३, ६२१४४

°थ° (प्र) ३४७८, १०१

थकन् (प्र) ३११४६.

थद् (प्र.) ५२५०

°थन (प्र.) ७१४५

थमु (प्र) ५३२४.

थल् (प्र) ६१०९२, ४१२१, ७२६१

°थल्° (प्र) ३.४८२.

°थस्° (प्र) ३४७८, १०१

था (प्र) ५३२६.

थाल् (प्र) ५३२३, १११

थास् (प्र) ३४८०

°थास् (प्र.) ३४७९

°थास्° (प्र) ३४७८

थुक् (आग) ५२५१, ७.४१७

थ्यन् (प्र) ५१८

द

द

°दस्त°

द ५ ३ ६, ७ २.१०९, ८.२ ४२, ७५, ८०.
 °द ७.२.१०६
 °द ६.१.३
 द (आदे) ५ ३.७२, ८ २.७२, ८०.
 °द ८.२.४२
 °द ५.४.१०६.
 दश° ६ ४ २५
 दक्षिण ५ ३ ३६
 दक्षिण° ५ ३ २८.
 °दक्षिण ५.१ ६९, ३ ३४
 °दक्षिण° १.१.३४
 दक्षिणा ५.१ ९५
 दक्षिणा° ४ २ ९८.
 दक्षिणेर्मा ५.४.१२६.
 °दक्षच् (प्र) ४ १.१५, ५ २ ३७.
 दण्ड° ५ ४ २
 °दण्ड ५.१.११०.
 दण्डमाणव° ४ ३ १३०.
 °दण्डाजिन ५ २ ७६.
 दण्डादि (ग) ५ १.६६
 दत् ७.४.४६
 °दत् ६.१ ६२, २.१९७
 दत् ५.४.१४१
 दत्त ४.४ ११९.
 दत्त° ६ २ १४८.
 °दद° (धा) ६.४ १२६
 ददाति° (पा.श.) ३.१ १३९
 दधा (धा) ८ २.३८
 दधाति (पा.श.) ७.४.४२.
 °दधाति (पा.श.) ३.१ १३९.
 दधि ४.२ १८,

°दधि° ७ १.७५.
 दधिपयआदि (ग) २ ४.१४
 °दधृष्° ३ २ ५९
 दन्त ५.२.१०६, ४.१४१
 दन्त° ५.२.११३.
 °दन्त° ४.१ ५५
 दन्त्य (पा.श.) ७ ३ ७३
 °दन्द्रम्य° ३ २.१५०
 °दम् (धा) ३ २ ४६
 °दम् (वा) १ ३.८९.
 दम् (धा.) ७.४ ५६
 °दम्भु° (धा) ७ २.४९
 दय° (धा.) ३.१ ३७.
 °दय° (धा.) २.३.५२
 दयति (पा.श.) ७.४.९.
 °दयि° (पा.श.) ३ २ १५८
 दरिद्र ६ ४.११४
 °दरिद्रा° (धा) ६.१ १८८
 °दुर्दुर ४.४.३४.
 दर्धति (नि) ७.४ ६५
 दर्धर्षि (नि) ७.४ ६५
 °दर्भ ४ १ १०२.
 दविद्युतत् (नि.) ७ ४ ६५
 दविध्वतः (नि) ७ ४.६५
 °दश (धा.) ३.२.१६६
 °दश° (वा) ३.१.२४, २ १८२, ७ ४ ८६
 °दशत् ५ १ ६०.
 °दशन्° ४ ४ ३१
 दशान्त ५ २.४५.
 °दस्त° ७.२ २७.

०दह (धा) २ ४८०

०दह० (वा) ३ १०२४, ७०४८६

दा (धा.) १०३ २०, ६०३ १२३, ७ ४०४६
प्रयच्छति ४०४३०.

दीयते ४ ४६६, ५ १ ४७, ९६

दा० (धा.) ३ २६, १५९, ५ ३ २०

दा (प्र) ५ ३ १५, १९

दा० १ १ २०

दाण् (धा.) १ ३ ५५.

०दाण् (धा.) ७ ३ ७८

दाण्डिनायन० ६०४ १७४

दादि ८ २ ३२

दाधर्ति (नि) ७ ४ ६५

०दान् (धा) ३ १ ६

दानीम् (प्र) ५ ३ १८

दान्त० ७ २ २७

दाप् (धा.) ३ २ १८०

दामन् ४ १ २७

दामन्यादि० ५ ३ ११६

०दाय ३ २ १७.

दायाद ६ २ ५

०दायाङ् २ ३०३९

दायाद्य ६ २ ५

०दारगव० ५ ४ ७७

दारि० ३ २ ४१

दारु ५ ४०११४

दाश० (धा) ३०४ ७३

दाश्वान् (नि) ६ १ १०

दासीभार ६ २ ४०

दिकपूर्वपद ४ १ ६०, २ १०७, ३ ६

दिकशब्द ५ ३ २७, ६०२ १०३

०दिकशब्द० २ ३ २९, ६ २ १६८

दिकसमास १ १ २८

दिगादि (ग) ४ ३ ५८

दिगि (आदि) ७ ४०९

दिङ्गामन् २ २ २६

दिति० ४ १ ८५

०दित्यवाह० ७ ३ १

०दिधिषु ६ २ १९

दिह् (धा) १ ४ ४३, २ ३ ५८, ६ १ १२९,
१७९, ३०२८, ७ १०८४, ८ २०४९

दीव्यति ४ ४ २

दिह् ४ २ १०१

०दिव ६ १ १६७, ३ १४

दिवस् ६ ३ २९०

दिवा० ३ २ २१.

दिवादि (ग) ३ १ ६९

०दिवि० ८ ३ ९७

दिश् ५ ३ १, ७ ३ १३.

दिश् २ १ ५०, ५ ३ २७

०दिश् ३ २ ५९

दिष्ट ४ ४ ६०

दिष्टि० ६ २ ३१

०दिह० (धा) ७ ३ ७३

०दीक्ष् (धा) ३ २ १५३

दीङ् ६ ४६३

०दीङ् (धा) ६ १ ५०.

दीधी० (धा) १ १ ६, ७ ४ ५३

०दीप (धा) ३ २ १६७.

दीप० (धा) ३ १ ६१.

०दीप० (धा) ३०२ १५३, ७ ४ ३

दीर्घ (पा श) १ ४ १०, ३ १ ६, ६ १ ७,

६७, ७४, ९९, १०३, १६८, ३ ११०,

४ ३९, ५८, ९३, ७ २ ३७, ३ २३, ७४,

१०१, ४ २५, ६९, ८३, ९४, ८ २ ४६,

७६, ३०९, ४ ५०

दीर्घ० ६ ० ८२.

०दीर्घ० १०१ ५८, २ २७, ६०४ १५७.

दीर्घजिह्वी ४ १ ५९

दीर्घसत्र० ७ ३ १.

दीव्यत् ४ १ ८३

दु० (धा) ३ १०४२

०दु (धा.) ३ ३ २३.

दुः (आग) ६.३.९९
 दुःख ५.४.६४
 °दुः (उ स) ७.१.६८, ८.३.८८
 दुःस्व ७.४.३६
 °दुःष ३.२.१४२
 दुःकुल ४.१.१४२
 °दुःस् (उ स) ३.३.१०६, ५.४.१२१
 दुःह (धा) ३.१.६३, २.७०.
 °दुःह (धा) ६.१.२१०
 दुःह° (धा) ३.१.८९, ७.३.७३
 °दुःह° (धा) ३.०.६१, १.४२
 °दुःहितृ १.२.६८
 °दुःहृ ५.४.१५०
 दूत ४.४.१२०
 °दूत ४.३.८५
 दूर १.२.३३, ५.३.३७, ८.२.८४
 दूर° २.३.३४, ३५
 °दूर° ३.२.४८, ६.४.१५६
 °दूरार्थ° २.१.३९
 °दू° (धा) ३.१.५९, १.०.९, २.१.५७, ३.५८
 दृढ ७.२.२०
 °दृढादि (ग) ५.१.१२३
 दृढि° ३.२.२५, ४.३.५६
 दृश् (धा) ३.१.४७, २.६०
 पश्यति ४.४.४६
 दृश्यते ३.२.१०१, १.७.८, ३.१.३०,
 ६.३.१३६, ४.७.३, ७.१.७६
 दृश्यन्ते ३.२.७५, ३.२, ५.३.१४
 °दृश् (धा) १.३.५७, ६.१.५८, ४.६२,
 ७.२.६५, ४.१६
 °दृश्° (धा) ३.१.१३७
 दृश्° ६.३.८८, ७.१.८३
 °दृश्° ६.३.८८
 दृशि (पा श) ३.२.९४
 दृशि° (पा श) ३.२.३६, ४.२९
 °दृशि° (पा श) ७.३.७८
 दृशे (अ) ३.४.११

दृश्य ४.४.८७.
 दृष्ट ४.२.७
 °दृ° (धा) ७.४.१२, ९.५
 °दृग्धि (पा श) ८.४.१७
 द्येय ४.३.४७, ५.४.५५
 द्येव ५.४.२७
 द्येव° १.२.३८, ५.४.५६, ७.४.३८
 °द्येव ४.४.१४२, ६.३.६१
 द्येवता ४.२.२४
 °द्येवता ३.२.१८६
 द्येवताद्वन्द्व ६.२.१४१, ३.२.५, ७.३.२१
 द्येवतान्त ५.४.२४
 द्येवतासंप्रदान २.३.६१
 द्येवपथादि (ग) ५.३.१००
 °द्येवयज्या° ३.१.१२३
 °द्येवह्वय° ३.१.१०३
 द्येवि° (पा श.) ३.२.१४७.
 द्येविका° ७.३.१
 द्येय १.१.७५, २.४.७, ३.३.७८, ४.२.५
 ६.७, १.१.९, ५.२.१०५, १.३.५, ६.३.९
 ८.४.९
 °द्येय° ५.३.०७
 °द्येयीय ६.३.४१
 °द्येयीयर् (म) ५.३.६७.
 °द्येय° (म) ५.३.६७
 °द्यैन्य ६.४.६१
 द्येययज्ञि° ४.१.८१
 द्योष (धा) ६.४.९०
 °द्योषन् ६.१.६२
 द्यति° (पा श) ७.४.४०
 द्यावा ६.३.२८.
 द्यावापृथिवी° ४.२.३२
 द्यु° ५.२.१०८
 द्युत् (धा) १.३.९१
 °द्युत् (धा) ३.२.१७७
 °द्युतादि° (ग) ३.१.५५.
 द्युति° (पा श) ७.४.६७

यूत° ३.३.३७

द्रवमूर्ति° ६.१.२४.

°द्रवति° (पा श) ७.४.८१

द्रविणस्यु ७.४.३६

द्रव्य ५.३.१०४

°द्रव्य ५.१.५१

द्रव्यप्रकर्ष ५.४.११

द्रष्टु ५.२.९१.

°द्राधि° ६.४.१५७

°द्राति° (पा श.) ८.४.१७

द्रु ४.३.१५९.

द्रु° (धा) ३.३.२७

°द्रु (धा) ३.३.४९, ८२, ५.२.१०८

°द्रु° (धा) १.३.८६, ३.१.४८, २.१.४५,
३.२.३, ७.२.१३.

°द्रुमण्वत्° ८.२.१२

°द्रुह (धा) १.४.३८.

द्रुह° ८.२.३३.

°द्रुह° (धा) १.४.३७, ३.२.६१, १.४.२

द्रोण° ४.१.१०३.

द्रन्द् (पा श) १.१.३१, २.२.२९, ३.२,
४.२, ६.८, ४.२.६, ३.१.२५, ५.४.१०६,
६.३.२४, ८.१.१५

द्रन्द्° (पा श) २.४.२६, ५.१.१३३, २.१.२८

°द्रन्द्° ४.३.८८

द्रय १.२.५९

द्रयसच्° (प्र.) ५.२.३७

°द्रयसच्° (प्र.) ४.१.१५

°द्रा° ७.३.४७.

द्रार ४.३.८६

द्रारादि (ग.) ७.३.४

द्वि ५.२.५४, ६.१.१, ८.१.१, ४.६.

द्वि° १.४.२२, ५.१.३०, ३.६, २.४.३, ३.४.५,
९.२, ४.१.८, १.०.२, १.१.५, ६.२.१.९७,
३.४.६, ९.६

°द्वि° ८.३.९७

द्विगु (पा श) २.१.२३, ५.२, ४.१, ४.१.२१,
८.८, ५.१.५४, ८.२, ८.६, ४.९.९, ६.२.१२,
२.९, ९.७, १.२.२

°द्विगु (पा श) ५.१.२८

द्वितीय २.२.४, ६.१.२, ३.७.९

द्वितीय° २.२.३, ५.४.५८

द्वितीया (पा. श) २.१.२४, ३.७, ८, ३.१,
३.५, ६.०, ३.४.५३, ६.२.४७, ७.२.८७,
८.१.२३द्वितीया° (पा श) २.३.१२, ४.३.४, ५.४.५६,
७.३.१.१५

°द्वितीया° (पा श) ६.२.२

द्वितीयात् ५.३.८३

°द्वितीयास्थ (पा श) ८.१.२०

द्विदण्ड्यादि (ग.) ५.४.१२८

द्विर्वचन १.१.५९.

°द्विर्वचन° १.१.५८

द्विर्वचन १.२.६३, ७.१.७७, २.८.८, ९.२.

द्विर्वचन° १.४.२७

°द्विर्वचन° १.४.१०२

द्विर्वचनविभज्योपपद ५.३.५७

द्विष् (धा) ३.२.१३१, ४.१.१२

°द्विष्° ३.२.६१, १.४.२

द्विषत्° ३.२.३९

°द्विषत्° ६.३.६६

द्विस्° ८.३.४३

द्विस्तावा ५.४.८४

द्विहल् ७.४.७१

द्वीप ४.३.१०

द्वैप° ४.२.१२

द्वच् ४.१.१२१, १.५.६, २.१.१३, ३.१.४८,
६.१.२०१, २.१.१९, ३.१.३४

द्वच्° ४.१.१६८, ३.७.२, ६.२.९०, १.९.४

°द्वच् ४.४.७, ५.१.३९

द्वजवरार्ध ५.४.५७.

°द्यायुष° ५.४.७७

ध

धू

°धृष्

धू ८२२५, ३७८
 ध ८२००
 ध (आदि) ८२३४
 धन ६२५५
 धन° ५२६५
 °धन° (धा) ६१०१८८
 धनगण ४४८४
 °धनाख्या ११३५
 °धनाय ७४३४.
 धनुष् ५४१३२
 °धनुष्° ३२२१
 धन्वन्° ४२१२१
 °धपर ६१११८.
 °धम° (धा.) ७३७८
 धमुञ् (प्र) ५३४५.
 धर्म ४०४४१, ५०४१२४
 धर्मे° ४४९२, ५२०१३२
 °धर्म° ४०४९१
 धर्मवत् ४०२०६
 धर्म्य ४०४४७, ६२६५
 धा (धा) ३२१८१, ५०३४२, ४४.
 धा (प्र.) ५४२०
 °धा १०१२०.
 धातु (पा श) १०३१, ४०८०, ३१०७, २२,
 ३२, ९१, २१४, ३१५५, ६१८, ७९,
 ९०, १५८, ४०१४०, ७०१५८, १००,
 ८२३२, ४३, ६४, ७४
 धातु° (पा श.) २४७१.
 °धातु (पा. श) ६१०७१
 °धातु° (पा श.) ६४७७
 धातुलोप १०१४.

धातुसंन्ध ३४१
 धातुस्थ° ८४२७
 धात्वर्थ ५१११८
 धात्वादि ६१६२
 धान्य ३३३०, ४८, ५२१
 °धान्य° २४१२
 °धाया° ३११२९
 धारि (धा.) १४३५
 °धारि (पा श) ३२१३०
 °धारि° (पा श) ३११३८, २४६
 °धार्थप्रत्यय ३४६२
 धात्र (धा)
 धावति ४४३७
 धि (प्र) ६४०१०१
 °धि ६३५७
 धिन्वि° (पा श) ३१८०
 धिषीय ७०४४५.
 धिष्व ७४४५
 धुद् (आग) ८०३२९
 धुर् ४४७७
 °धुर्° ५४७४
 °धुर्वि° (पा. श) ३२१७७.
 °धू° (धा) ३२०१८४
 °धून् (धा) ७२७२
 °धून्° (धा) ७२४४
 °धूप° (धा.) ३१२८
 धृमादि (ग) ४२१२७
 °धूर्त २१६५.
 °धृतराजन् ६४१३५
 °धृष् (धा.) १२०१९.

°धृष° (धा.) ३.४ ६५

धृषि° (पा. श.) ७.२.१९

°धृषि° (पा. श.) ३.२.१४०

°धृष्ट ६.१.२०२

धेद्° (धा.) ३.२.२९

°धेद् (धा.) ३.१.४९

°धेद्° (धा.) २.४.७८, ३.१.१३७, २.१.५९

°धेनु ४.२.४७

°धेनु° २.१.६५, ७.३.२५

धेनुष्या ४.४.८९

°धेन्वनडुह° ५.४.७७

°धैवत्य° ६.४.१७४

°धौ° (धा.) ७.३.७८

ध्मा° (धा.) ३.२.२९

°ध्मा (धा.) ७.४.३१

°ध्मा° (धा.) ३.१.१३७, ७.३.७८

ध्यमुन् (प्र) ५.३.४४

ध्या (धा.) ८.२.५७.

ध्रुव १.४.२४, ६.२.१७७

ध्रौव्य° ३.४.७६

°ध्व् (प्र) ८.२.३७

ध्व (प्र) ७.२.७८

°ध्वनयति° (पा. श.) ३.१.५१

ध्वम् (प्र) ७.१.४२

°ध्वम् (प्र.) ३.४.२

°ध्वम्° (प्र) ३.४.७८

°ध्वर्थ° ३.१.१२३

°ध्वसु° (धा.) ७.४.८४, ८.२.७२.

ध्वाङ् २.१.४२

ध्वात् (आदे) ७.१.४२

°ध्वान्त° ७.२.१८.

न

न

नद°

न १ ४ १५, ६ ४ १४४, ८ २ ६४, ३ ७, २४,
३०, ४१

न° ६ १ ३

न (अ) १ १ ४, १०, २९, ४४, ५८, ६३,
२ १८, ३७, ३ ४, १५, ५८, ८९, ४ ४,
२०२१०, ३ ६९, ४ १४, ६१, ६७,
८३,

३ १ ४७, ५१, ६४, ८९, २ २३,
११३, १५२, ३ १३५, ४ २३,

४ १ १०, २२, ३३, ५६, १७६,
२ ११३, ३ १३०, १ ४९, ४ ६०,

५ १ १२१, २ २७, ४ ५, ६९, ८९,
१५५,

६ १ ३, २०, ३७, ४६, ६४, ९८,
१०१, १०२, १७१, १७८, २ १९, ९१,

१०१, १३३, १ ४२, १ ६८, १७६, १८१,
३१८, ३६, ४ ४, ७, ३०, ३९, ६९,

७४, ८५, १२०, १३७, १७०,
७ १ २१, २६, २९, ६२, ६८, ७८,

२ ४, ८, ३९, ५९, ३ ३, ६, २२, २७,
३४, ४५, ५९, ८७, ४२, १४, ३५, ६३,

८ १ २४, २९, ३७, ५१, ७३, २ ३,
८, १७, ४२, ५७, ७९, ११०, ४ ३४,

४२, ४८, ६७

न (आदि) ४०१ ३९, ८ २ ४२, ८ ३ २७

न° ३०२१२१.

न ४०१५, ७३५४

न° (प्र.) ५०२१००

नः (पाठः) ७०१२९.

नकुल° ६ ३७४

नक्तदिव° ५ ४७७

नक्र° ६ ३ ७४

नक्षत्र १ २ ६८, २०३ ४५ ३ १ ११६, ४ २ ३,

३ ३७, ४ १ ४१, ८ ०१००

नक्षत्र ४ ३ १६

नक्षत्र° ६ ३ ७४

नक्षत्रद्वन्द्व १ २ ६३

नख° ४ १ ५८

नख° ६ ३ ७४

नग ६ ३ ७६

नगर ४ २ १०८, ६ १ १५१, २ ८९

नगर ७ ३ १४

नगर° ४ २ १४२

नगरान्त ७ ३ २४

नठ (प्र) ३ ३ ९०

नजिद (प्र.) ३ २ १७२

नत्र २ २ ६, ३ ३ ११२, ५ ४ ७१, ६ २ ११६,

१५५, ३ ७२, ७ ३ ३०

नत्र° (प्र.) ४ १ ०८७, ५ ४ १२१, ६ २ १७२

नत्र ५ २ २७.

नत्र° ४ १ ५७

नत्रपूर्व ५ १ १२१, ७ ३ ४७

नत्रवत् ६ २ १७५.

नत्रविशिष्ट २ १ ६०.

नट ४ ३ १२९

नटसूत्र ४ ३ ११०.

नड° ४ २ ८८.

नड° ४ २ ८७

नडादि (ग) ४ १ ०९९, ८ ० ९१

नत ५ २ ३०

नद ३ १ ११५

नद° (धा.) ३ ३ ६४, ८ ० ११७.

नदी (पा. श.) १ ४३, २ १ २०, ४०७, ४ २ ८५,
 ६ २ १०९, ३ ४३, ७ ३ ११२
 नदी० (पा. श.) ४ १ ११३, ५ ४ ११०, १५३,
 ६ १ १६९, ७ ३ ११६
 नदी (पा. श.) ७ १ ८०, ३ १०७
 नदी० (पा. श.) ७ १ ५४
 नदी ४ ४ १११, ८ ३ ८९.
 नद्यादि (ग) ४ २ ९७
 नन् (प्र) ३ ३ ९१
 ननु (अ) ३ २ १२०, ८ १ ४३
 नन्दि० (पा. श.) ३ १ १३४.
 नपर ८ ३ २७.
 नपात् ६ ३ ७४
 नपुंसक (पा. श.) १ २ ४७, ६९, २ २ २,
 ४ १७, ३०, ३ ३ ११४, ५ ४ १०३,
 १०९, ६ २ १४, ९८, १ २ ३, ७ १ १९,
 २३, ७२, ७९
 नपुंसक० ६ ३ ७४
 नष्ट ६ ४ ११.
 नभ्राज् ६ ३ ७४
 नम् (धा) ३ १ ८९.
 नम० (धा) ७ २ ७३
 नमस् २ ३ १६, ३ १ १९ ८ ३ ४०
 नमि० (पा. श.) ३ २ १६७
 नमुचि० ६ ३ ७४
 नर ६ ३ १२८
 नलोप ५ १ १२५, ६ ३ ७२, ४ २ ३, ८ २ २, ७
 नव ६ २ ८९
 नव० २ १ ४९
 नवति० ५ १ ५९
 नवन् ७ १ १६
 नवेइस् ६ ३ ७४
 नश् (धा) ६ ४ ३२, ७ १ ६०
 नश० (धा) १ ३ ८६, २ ४ ८०, ३ २ १६३.
 नशि (पा. श.) ८ २ ६३, ४ ३६
 नशि० (पा. श.) ३ ४ ४३
 नस् ५ ४ ११८, ८ ४ २७,
 नस् (आदे) ८ १ २१

नस् ६ १ ६२
 नसत्त० ८ २ ६१.
 नह (वा.) ८ २ ३४
 नह (धा.) ३ २ १८२
 नह ८ १ ३१
 नहि० (पा. श.) ६ ३ ११५
 ना (प्र) ७ ३ १२०
 ना० (प्र) ३ ४ ६२, ५ २ २७
 नाक ६ ३ ७४
 नाग० २ १ ६२, ४ १ ४२
 नाञ् (प्र) ५ २ २७.
 नाट० २ ३ ५६.
 नाटच् (प्र) ५ २ ३१
 नाडी० ३ २ ३०, ५ ४ १५९
 नाथ (वा) २ ३ ५५
 नाथ ३ २ २५.
 नादि ४ १ १७२
 नाना २ ३ ३२
 नान्त ५ २ ४९
 नान्तःपाद ६ १ ११३
 नान्दी० ३ २ २१
 नाभि० ६ ३ ८४
 नाम (प्र) ६ १ १७३, ४ ३
 नाम ६ २ १८७.
 नाम० ४ ३ ७२
 नामन् ३ ४ ५८
 नामन् ६ २ १८७
 नामन् ६ ३ ८४
 नामाख्यात ४ ३ ७२
 नास्त्य ६ ३ ७४
 नासिका ५ २ ३१, ४ १ १८
 नासिका० ३ २ २९, ४ १ ५५
 नासिकावचन १ १ ८
 नि (उ स) १ ३ १७, ३ ३ ४८, ६०, ६४,
 ५ २ ३२, ६ २ १९२ ८ ४ १७
 नि० (उ स) १ ३ ३०, ३ ३ ७२, ६ २ ५३,
 १ ८ १, ८ ३ ८९, १ १ ९

०नि (उ. स.) ३३ २९, ४५, ८३.७२.
 ०नि° (उ. स.) १४ ४७, ३३.६३, ७ २.२४,
 ८३.७०, ७६.
 नि (आदे.) ३.४.८९
 निस् (धा) ८.४.३३.
 निकट ४.४ ७३.
 ०निकाय ६ २.९४
 ०निकाय्य° ३ १ १२९
 ०निक्ष° (धा) ८.४ ३३.
 निगम (पा श.) ६ ३ ११२ ४.९, ७ २.६४,
 ३ ८१, ४.७४
 ०निगम (धा.) ३ ३ ११९.
 निगरण° १.३.८७
 निगृह्यानुयोग ८ २ ९४
 निघ ३.३ ८७
 निङ् (प्र) ५.४.१३४.
 निज् (धा) ७ ४ ७५
 नित् ६.२.५०
 ०नित् (पा श.) ६ १.९३.
 नित्यम् (अ) १.२ ६३, ७२, ४ ७७, २ २ १७,
 ३.१ २३, ३.६६, ४ ९९, ४ १ २९, ३५,
 ४६, ३.१४२, ४ २०, ५ १ ६४, ७६, ८९,
 २.४४, ५७, ११८, ४ १२२, ६ १ ५७,
 १२२ (पाठः), १२३, १९३, २०६,
 ४.१०८, ७ १ ८१, २ ६१, ४ ८,
 ८ १ ६६, ३ ३ ३२, ४५, ७७
 नित्य° ८ १ ४
 नित्यावहृच् ६.२ १३८
 नित्यार्थ ६.२.६१
 ०निद्रा° ३ २.१५८.
 ०निन्द (धा) ८.४ ३३.
 निन्द° (धा) ३ २ १४६
 ०निपत् ३.३.९९.
 निपात (पा श.) १ १ १४, ४.५६, ६ ३.१३५,
 ८.१ ३०.
 निपान ३.३ ७४.
 ०निपुण २ ३.४३, ७.३.३०.

०निपुण° २ १ ३१
 ०निप्रहण° २.३.५६
 ०निमन्त्रण° ३.३ १६१
 निमान ५.२ ४७
 निमित ३.३.८७
 निमित्त ५.१ ३८
 निमूल° ३.४ ३४.
 नियत ४ ४ ६६
 नियुक्त ४ ४ ६६, ६९, ६ २ ७५
 ०नियोज्य ७ ३ ६८
 निर् (उ. स.) ७ २.४६
 निर्° (उ. स.) ८.३.७६
 ०निर्° (उ. स.) ८ ३ ८८ ४५
 ०निराकृञ् ३ २ १३६
 निरुद्धादि ६ २.१८४
 निर्दिष्ट १.१.६६.
 निर्धारण २.२ १०, ३ ४१, ५ ३ ९२.
 निर्मित ४ ४.९३.
 निर्वाण ८.२.५०.
 निर्वृत्त ४ २ ६८, ४.१९, ५ १ ७९
 निवचन १ ४.७६
 निवात ६ २.८.
 निवास ४ २ ६९, ३ ८९, ६ १ १९७
 निवास° ३ ३ ४१
 ०निवास° ३ १ १२९
 ०निःश्रेयस् ५ ४ ७७
 ०निश° ६ १.६२.
 निशा° ४.३.१४
 ०निशा २ ४.२५
 ०निशा° ३ २.२१.
 ०निश्चि° (धा.) ३ ३ ५८
 ०निषत् ८.२.६१
 ०निषद् ३ ३.९९
 निष्क ५ १.३०, २ ११९
 निष्कादि ५ १ २०
 निष्कुल ५.४.६२.
 निष्कोषण ५.४.६२.

निष्ठक्यं° ३११२३

निष्ठा (पा श) १०१ २६, २१९, २२ ३६,
३२ १०९, ६१ २२, २०१, ४५२, ६०,
९५, ७२१४, ४७.

निष्ठा° (पा श) ६२ १६९

°निष्ठा (पा. श) ७२ ५०.

°निष्ठा° (पा श) २३ ६९

निष्ठात ८२४२

निष्ठोपसर्गपूर्व ६२ ११०

°निष्पत्र ५४ ६१

निष्प्रवाणि ५४ १६०

निस् (उ स) ८३ १०२

निस्° (उ स) ३३ २८

°निस् (उ स) ८३ ८६

°निस्तब्ध ८३ ११४

नी (धा) १०३ ३६, ३३ २६

नी° (धा) ३३ ३७

°नी (धा) ३१ १४२, ३३ ३७ ७३ ११६

°नी° (धा) ३२ ६१, १८२, ३२४.

नीम् (आग) ७४ ८४

नीचैस् (अ) १२ ३०

नीति ५३ ७७

°नील° ४१ ४२.

°नु ३२ १२१

°नु° ६०३ १३२

नुक् (आग) ४१ ३२, ७४ ८५

नुक्° (आग) ७३ ३९

नुद् (आग.) ६३ ७३, ७१ ५४, ४७१,
८२ १६

°नुद् (आग) ६१ १७२

नुद° (धा) ८२ ५६

नुम् (आग) ७१ ५८, ८०

नुम्° (आग) ८३ ५८

°नुम्° (आग.) ८४ ११

°नुम्ब्यवाय ८४ २.

नृ ६१ १८०, ४०६, ८०३ १०

°नृत् (धा) ७२ ५७.

°नृति° (पा श) १३ ८९

°नेत्° ८१ ३०

नेद° ५३ ६३

°नेदीयस् ६२ २१

°नेम ११ ३३

नेमधित ७४ ४५

°नेय ५२ ९

°नेट्ट° ६४ ११.

नोपध १२ २३

नोपधा ६४ ७.

नौ ५४ ९९

नौ° ४४ ७, ९१

°नौ ८१ २०

न्य ७१ ८७

न्यग्रोध ७३ ५

न्यङ्कादि (ग) ७३ ५३

°न्याय ४४ ९२

°न्याय° ३३ १२२

°न्युञ्ज ७३ ६१

°न्युङ्क् १२ ३४.

प

प

पद°

प (आदे.) ७ ३ ४३, ८ ३ १०.
 °पक्र° २ १ ४१, ६ २ ३२
 पक्ष ५ २ २५
 °पक्ष° ४ २ ८०
 पक्षिन्° ४ ४ ३५
 °पक्ष्य ३ १ ११९
 पङ्क्ति° ५ १ ५९
 पङ्क्तु ४ १ ६८.
 पच् (धा) ३ २ ३३, ८ २ ५२
 पचति ५ १ ५२
 पच्यन्ते ५ १ ९०
 °पच् (धा) ३ ३ ९५
 °पच° (वा) ३ ३ ९६
 °पचादि (ग) ३ १ १३४
 °पच्यमान ४ ३ ४३
 पञ्चत्° ५ १ ६०
 पञ्चन् ३ ४ ८४, ७ १ २५, २ ७५, ३ ९८
 °पञ्चन्° ६ ३ ११४
 पञ्चमी (पा श) २ १ १२, ३ ७, ३ १०, २४,
 २८, ४२, ३ २ ९८, ५ ३ ७, ४ ४४,
 ६ ३ २, ७ १ ३१, ८ ३ ५१.
 °पञ्चमी (पा श) २ ३ ७
 °पञ्चमी° (पा श) ५ ३ २७
 °पञ्चाशत्° ५ १ ५९
 °पठ° (धा) ३ ३ ६४
 पण् (धा) ३ ३ ६६.
 °पण् (धा) २ ३ ५७
 पण° ५ १ ३४
 °पणि° (पा. श) ३ १ २८
 °पणितव्य° ३ १ १०१
 °पणिन् ६ ४ १६५.

पण्य ४ ४ ५१
 °पण्य ६ २ १३
 °पण्य° ३ १ १०१
 पण्यकम्बल ६ २ ४२
 पत् (धा) ७ ४ १९
 °पत° (धा) ३ २ १५०, १ ५४, १ ८२,
 ७ ४ ५४, ८ ४, ८ ४ १७
 पति १ ४ ८, ४ १ ३३ ६ २ १८
 पति° ८ ३ ५३
 °पति ३ २ ५२, ६ १ १३, ३ २३, ४ ९९
 °पति° (पा श) ३ २ १५८, ४ ५३
 °पतित° २ १ २४, १८
 °पतिवत् ४ १ ३२
 पत्यन्त° ५ १ १२८
 °पत्युत्तरपद ४ १ ८५
 पत्र ३ १ १२१
 पत्र° ४ ३ १२३
 °पत्र° ५ २ ७
 पत्रपर्व ४ ३ १२२
 पथिन् ४ ३ २९, ५ १ ७५, २ ६३, ४ ७७,
 ६ ३ १०७.
 पथिन्° ४ ३ ८५, ४ १ ०४, ५ २ ७, ६ १ १९५,
 ३ १ ०३, ७ १ ८५.
 °पथिन् ५ ४ ७४
 °पथिन्° ४ ४ ९२
 पद् (धा) ३ १ ६०, ६ १ ६२
 °पद् (धा) ३ २ १५०, ७ ४ ५४
 पद (पा श) १ ४ १४, ७६, ४ ४ ८७,
 ६ १ १५४, २ ७, ३ ५१, ८ १ १६, १७,
 ३ २१, ४७
 पद° (पा श.) ३ १ ११९.

पद° (धा) ३ ३ १६

°पद° (वा) ३ २ १५४, ६ १ १६७, ७ ४ ८४,
८ ३ ५३, ४ १७

°पद ३ २ २३

पदविधि २ १ १

°पदवी° ४ ४ ३७.

पदव्यवाय ८ ४ ३८.

पदादि ८ २ ६

°पदादि ८ ३ १११

पदान्त ६ १ ७५, १ ०७, ७ ३ ३, ९, ८ ४ ३५,
३७, ४२, ५९.

पदान्त° १ १ ५८

पदार्थसंभावना° १ ४ ९६

°पदि° (पा श) ३ ४ ५६

पदोत्तरपद ४ ४ ३९

पद्याति ६ ३ ५२

°पनि (पा. श) ३ १ २८

पन्थ ५ १ ७६

पन्थ ४ ३ २९

°पयस् ४ ३ १५८.

°पयस् ८ ३ ५३

पर (स ना)

परः १ १ ४७, ४ १०९, ३ १ २,
८ ३ ४

परम् १ ४ २, २ २ ३१, ६ ४ १५६,
८ १ ०२.

परे १ ४ ८१

परस्य १ १ ५४, ६ १ ११०, ३ ७,
७ ३ २२, २७, ८ २ ९२, ३ १ १८

परमिन् १ १ ५७, ३ ३ १३८

पर° ३ ४ २०, ४ ३ ५, ५ ३ २९

°पर ३ २ ३९, ६ १ ८३.

°पर° १ १ ३४

परक्षेत्र ५ २ ९२.

°परम° २ १ ६१.

°परमे° ८ ३ ९७.

°परंपर° ५ २ १०.

पररूप ६ १ ९३

परवत् २ ४ २६

°परशब्द ४ ३ १६६

परश्वध ४ ४ ५८.

परस्वर्ण (पा श) ८ ४ ५८

परस्मैपद (पा श) १ ३ ७८, ४ १ ९९, २ ४ ७७,
३ १ ५७, ९०, ४ ८७, ९७, १ ०३,
७ २ १, ४ ०३, ५८, ७७, ३ ७६

°परा (उ स) १ ३ १९, ३ ९, ७९.

पराङ्मवत् २ १ २

पराजि (धा) १ ४ २६

परादि ६ २ १९९

°परारि° ५ ३ २२

परि (उ स) १ ३ ८७, २ १ १०, ३ ३ ३८,
४८, ५५, ८४, ६ १ ४४, २ १ ८२,
८ १ ५, २ २२ ३ ५१, ७४

परि° (उ स) १ ३ १८, ३ ३ ३७, ४ ३ ६१,
५ ३ ९, ६ २ ३३, ८ ३ ७०

°परि (उ स) १ ३ २१, ८३, ४ ८८, ९३,
२ ३ १०, ८ ३ ९६

°परि° (उ स) १ ४ ९०; २ १ १२, ६ १ १३३,
८ ३ ७२

परिक्रयण १ ४ ८४

परिक्रिद्यमान ३ ४ ५५.

°परिक्षिप° ३ २ १४२, १ ४६,

परिखा ५ १ १७

परिचाय्य° ३ १ १३१.

परिजय्य° ५ १ ९३

परिजात ५ २ ६८.

°परिदह° ३ २ १४२.

परिपन्थम् ४ ४ ३६.

परिपन्थिन्° ५ २ ८९.

°परिपरिन् ५ २ ८९.

°परिपूर्व ५ १ ९२.

°परिप्रश्न ३ ३ ११०.

°परिभू° ३ २ १५७

परिमाण ३ २ ३३, ३ ६६, ४ ३ १५१, १५४,
५ १ ५७, २ ३९; ७ ३ २६.

°परिमाण ५ १.१९
 °परिमाण° २.३.४६, ५ १ ३९
 परिमाणाख्या ३ ३ २०.
 परिमाणान्त ७ ३ १७
 परिमाणिन् २ २ ५
 परिमुखम् ४ ४.२९.
 °परिमुह° १ ३ ८९
 °परिमुह° ३ २ १४२
 परिमृज° ३ २.५.
 °परिरट° ३ २ १४२, १ ४६.
 °परिवद° ३ २ १४२
 °परिवादि° ३ २ १४६.
 परिवापण ५ ४ ६७
 परिवृढ ७ २ २१
 परिवृत ४.२.१०
 °परिव्राजक ६ १.१५०
 परिषद् ४ ४ ४४
 °परिषद् ४ ३ १२३, ५ २.११२
 °परिस्तु° ३.२.१४२.
 परिस्कन्द ८ ३ ७५
 परीप्सा ३ ४.५२, ८.१.४२
 °परुत् ५.३.२२
 °परेद्यवि° ५.३.२२.
 परोक्ष ३ २ ११५.
 परोऽवर° ५ २ १०.
 °पर्ण ४.२.१४५.
 °पर्ण° ४.१ ६४.
 पर्पादि (ग) ४.४.१०.
 पर्यवस्थात् ५.२.८९.
 पर्याप्तिवचन ३.४ ६६
 पर्याय ३ ३ ३९, ७.३.३१
 पर्याय° ३.३ १११.
 पर्वत ४.२ १४३; ३.९१, ५.४.१४७.
 °पर्वत° ४.१ १०३
 पश्वादि° (ग) ५.३.११७
 °पलद° ४ २ १४२.
 °पलद्यादि° ४.२.११०.

पलल° ६ २ १२८
 पलाशादि (ग) ४.३.१३९.
 °पलित° २ १ ६७, ३ २.५६
 °पश् (धा.) ७ ४ ८६
 पशु ३ २ २५, ३ ६९
 °पशु° २.४ १२
 पश्च ५ ३ ३३
 पश्चा ५.३ ३३
 पश्चात् (अ) ५ ३ ३२
 °पश्चात् (अ) २ १ ५, ४ २ ९८
 °पश्य (धा) ७ ३ ७८, ८ १ ३९
 °पश्यत° ८ १ ३९
 पश्यार्थ ८ १.२५
 °पश्वङ्ग ५ ३ ५१
 पा° (धा) १ ३ ८९, ३ १ १३७, ७ ३.७८.
 °पा (वा) ३ २ ८
 °पा° (धा) २ ४.७७, ३.३.९५, ६.४.६६.
 पाक ५ ४ ६५, ६ १.२७.
 पाक° ४.१ ६४, ५.२.२४.
 पाणि १ ४ ७७.
 पाणि° ७ ३ ६१
 पाणिघ° ३.२.५५.
 °पाणिधम ३ २ ३७.
 पाण्डुकम्बल ४.२.११
 पात ६.३.७०
 पातु ८ ३ ५२.
 पात्र ५ १ ४६; ६८.
 °पात्र ५.१ ५३, २.७
 °पात्र° ८.३.४६
 पात्रेन्निगिनाः (ग) २.१.४८
 पात्रेसंमितादि (पाठः) २.१.४८
 पाथस् ४.४.१११.
 पाद् ६.४.१३०
 पाद्° ६.२ १९७.
 पाद् ४.१ ८; ५.४.१३८, ६.३.५१.
 पाद्° ५.४.२५

°पाद° ५.१.३४.
 °पादप ४.३.११९.
 पादपूरण ६ १ १३२, ८.१.६.
 पादविहरण १ ३.४१
 पादशत ५.४१.
 पादान्त ७ १.५७
 पान ८.४९
 पाप ६ २.६८.
 पाप° २.१ ५४
 °पाप° ३.२.८९; ४.१.३०
 °पापयोग ५ ४.४७
 °पापवत् ६.२ २५
 °पामादि° (ग.) ५ २ १००.
 पायु ८.३.११.
 पाय्य° ३.१.१२९.
 °पाय्य° ६.२.१२२
 °पार° ३.२.४८, ८.३ ५३
 पारस्करप्रभृति ६ १ १५३.
 पारायण° ५ १.७२.
 पाराशर्य° ४ ३.११०
 °पारि° (पा. श) ३.१.१३८.
 पारे (अ) २.१ १८
 पारेवडवा ६.२ ४२.
 पार्श्व ५.२ ७५.
 पाल ६.२.७८.
 पावयांक्रियात् ३.१.४२.
 °पाश° ३.१.२५
 पाशप् (प्र) ५ ३.४७.
 पाशादि (ग.) ४.२.४९
 °पोष ८.३.५३
 °पिच्छादि (ग.) ५.२.१००.
 °पिटचू° (प्र.) ५ २.३२.
 पितृ (पा. श.) ३.४ ९२, ६.१ ७०; १८८,
 ७.३.८७.
 °पितृ (पा. श.) ३.१.४.
 °पितर ६ ३.३१.
 पितरा° ६.३.३२.
 अ. श. को. ३६

°पितामह ४.२.३६.
 °पितुर् ८ ३ ८५
 पितृ १.२.७०, ४.३.७९
 °पितृ ८ ३ ८४.
 °पितृ° ४ २.३१.
 पितृव्य° ४ २ ३६
 पितृष्वसृ ४ १ १३२.
 °पिपति (पा. श) ७.४ ७७.
 °पिपासा° ७ ४.३४
 पिबू° ७.३.७८
 पिबति (पा. श) ७.४ ४
 पिष् (धा.) ३.४ ३५, ३८
 °पिष् (धा.) २ ३ ५६
 पिष्ट ४ ३ १४४.
 °पिस° ३ २ १७५
 पी (आदे) ६ १ २८
 °पीङ् (धा) ७ ४ ३
 °पीयूक्षा ८ ४ ५
 पीला ४ १ ११८
 पीत्वादि° (ग.) ५ २ २४
 पु (पा. श) ३.१ ९८.
 पु° (पा. श) ७ ४ ८०
 °पु (पा. श.) ८ ३ ३७.
 °पु° (पा. श) ८.४.२.
 पुंयोग ४.१.४८.
 पुंवत् १.२ ६६, ६ ३.३३; ४१; ७.१.७४.
 पुंस १ २ ६७, २.४.२९; ३१, ३.३.११८,
 ६.१ १०३, २ १३२; ७ १.८९, २ १११.
 °पुंस ४.१.८७.
 पुक् (आग) ७.३.३६.
 पुगन्त° ७.३.८६.
 पुच्छ° ३.१ २०.
 °पुञ्जि° ८.३.९७.
 पुण्य ६.२.१५२.
 °पुण्य ३.२.८९; ५.४.८७.
 पुत्र ५.१.४०; ६.२.१३२, ३.२१; ८.४.४८.
 पुत्र° ६.१.१३.

°पुत्र १ २.६८
 °पुत्र° ८ ३ ५३.
 °पुत्रपौत्र ५.२.१०.
 पुत्रान्त ४ १ १५९.
 पुनर्वसु १ २ ६१.
 °पुनर्वसु १.२.६३
 °पुनर्वसु° ४ ३ ३४
 पुम् ६ २.१३२, ७.४.१९, ८.३ ६
 °पुम्° ६ १ १६७
 पुर् ५ ३.३९
 °पुर् ५ ४.७४
 पुर ६ २ ९९.
 °पुर° ४.२ १२२
 पुरगा° ८ ४ ४.
 °पुरंदर ६ ३ ६८
 °पुरश्चरण° ४.३.७२.
 पुरस् १ ४.६७
 पुरस्° ३.२ १८.
 °पुरस् ४.२ ९८, ८ ३.४०
 पुरस्तात् (अ.) ५.३ ६८.
 पुरा (अ.) ३ २.१२२, ८ १.४२
 °पुराण° २.१ ४९.
 पुराणप्रोक्त ४.३.१०५.
 °पुरानिपात ३.३ ४
 पुरीष ४ ३.१४३.
 °पुरीष° ३ २.६५
 °पुरीष्य ३.२.६५
 °पुरु° ५.४.५६.
 °पुरुदंशस् ७.१.९४.
 पुरुष ४.१.२४, ६.२.१९०, ३.१.०५.
 पुरुष° ५.२.३८.
 °पुरुष ३.४.४३; ५.१.१०
 °पुरुष° ५ ४.५६.
 °पुरुषायुष° ५.४ ७७.
 °पुरोडाश ३.२ ७१
 पुरोडाश ४.३.१४६.
 °पुरोडाश ४.३.७०.

पुरोडास् ८.२ ६७.
 °पुरोहितादि (ग) ५.१ १२८
 पुष् (धा.) ३ ४ ४०
 पुषादि° (ग) ३ १ ५५.
 पुष्करादि (ग) ५ २.१३५
 °पुष्प° ४.१.६४
 पुष्य° ३.१ ११६
 °पुष्यत् ४ ३ ४३
 पू (धा) ३ २ १८३, १८५
 पू° (धा) ३ ३ २८
 °पू° (धा) ३.३ ४९, ८ ४.३४
 पूग ५ ३ ११२, ६ २ २८.
 °पूग° ५.२ ५२.
 पूङ् (धा) १.२ २२, ७ २.५१.
 पूङ्° (धा) ३ २ १२८.
 °पूङ्° (धा) ७ २ ७४
 पूजन ५ ४ ६९, ८.१.६७.
 पूजा १.४ ९४, २.२ १२; ६.४.३०, ७.२.५३;
 ८ १.३७, ३९.
 °पूजार्थ ३.२ १८८
 °पूजि° (पा श.) ३.३.१०५.
 पूजित ८.१ ६७
 पूज्यमान २.१ ६१, ६२
 °पूत° ६.२.१८७
 पूतकृत ४.१.३६
 °पूति° ५ ४.१३५
 पूर् ३ २.४१.
 °पूर ३.४.४४.
 पूरण ५ २.४८, १३०, ३.४८, ६.३.६ (पाठः).
 पूरण° २.२.११, ५.१.४८.
 °पूरण ६.२.१६२.
 पूरणी° ५.४.११६.
 °पूरणी ६.३.३७
 पूरयितव्य ६.३ ५८
 पूरि ३.४.३१
 °पूरि° (पा. श) ३.१.६१.
 पूर्ण ५.४.१४९.

°पूर्ण° ७.२.२७

पूर्व ३.२.१९, ६.१.४

पूर्वः १.१.६५, ६.१.१०५

पूर्वो ७.३.३

पूर्वे ६.२.२२.

पूर्वम् २.२.३०, ६.१.१८८, २.१५,

२.८३, १.७३, १.७४, ८.१.७२, २.९८

पूर्वेः ४.४.१३३.

पूर्वात् ५.२.८६

पूर्वस्य १.१.६६, ४.४०, ६.३.११०,

४.१५६, ७.३.२६, ४.४, ८.२.४२,

१.०७, ३.२, ४.६१

पूर्वस्मिन् ३.४.४

पूर्व १.१.३४, २.१.३१, ५.८, २.१, ४.३.२४,

५.३.३९, ६.१.८३

°पूर्व ३.४.२४, ५.४.९८

°पूर्व° ५.३.३

पूर्वकाल ३.४.२१

पूर्वकाल° २.१.४९

पूर्वत्र (अ.) ८.२.१

पूर्वपद ६.२.१, ७.३.१९, ८.३.१०६, ४.३

पूर्ववत् १.३.६१, २.४.२७

पूर्वविधि १.१.५७

पूर्वसवर्ण (पा. श.) ६.१.१००

°पूर्वसवर्ण° (पा. श.) ७.१.३९

पूर्वादि ७.१.१६.

°पूर्वापर° २.४.१२.

पूर्वाह्न ४.३.२४, २८

°पूर्वेयुस्° ५.३.२२.

°पूषन्° ६.२.१४२, ४.१२.

°पृच्छति° (पा. श.) ६.१.१६

पृतना° ८.३.१०९

°पृतना ७.४.३९

पृथक्° (अ.) २.३.३२.

पृथिवी ६.३.२९,

°पृथिवी° ५.१.४१.

°पृथु° ६.२.१६८.

पृथ्वादि (ग) ५.१.१२२.

पृषोदरादि (ग) ६.३.१०८

पृष्टप्रतिवचन ३.२.१२०, ८.२.९३

°पृष्ट° ६.२.११४, ८.३.५३.

°पृ ७.४.१२.

°पृ° (धा) ३.२.१७७, ६.४.१०२, ८.२.५७

पेषम्° ६.३.५७

पैलादि (ग) २.४.५९.

पोटा° २.१.६५

°पोतृ° ६.४.११

°पोष ८.३.५३

पौत्रप्रभृति ४.१.१८२.

पौरोडाश° ४.३.७०

पौर्णमासी ४.२.२१

°पौर्णमासी° ५.४.११०

°प्यायि (पा. श.) ३.१.६१.

°प्यायि° ८.४.३४

प्यै (धा) ६.१.२८.

प्र (उ. स.) १.३.८१०, ३.२.६, १.४५, ३.२७,

३२, ४६, ५२, ६.२.१८३.

प्र° (उ. स.) १.३.४२, ६४, ५.४.१२९,

६.४.१५७, ८.१.६, ४.५

°प्र° (उ. स.) १.३.२२, ३.२.१८०, ५.२.२९.

°प्रकथन° १.३.३२

प्रकार ८.१.१२

प्रकारवचन ५.३.२३, ६९, ४.३

प्रकाशन° १.३.२३

प्रकृति १.४.३०, ५.१.१२, ६.२.१, १.३७,

३.७४, ८२, ४.१६३

प्रकृष्ट ५.१.१०८

प्रगादिन् ४.२.८०

प्रगाथ ४.२.५५.

प्रगृह्य (पा. श.) १.१.११.

°प्रगृह्य (पा. श.) ६.१.१२३

°प्रगे° ४.३.२३.

प्रथम ३ ३७९
 प्रथम ३ ३ ७९
 °प्रच्छ (धा) १ २०८
 °प्रच्छ (धा.) ३ ३ ९०.
 °प्रच्छ (पाठः) १ ३ २९
 प्रजन ३ १ १०२, ३ ७१, ६ १०५
 °प्रजन ३ २ १३६
 प्रजनयाम् ३ १०२
 प्रजा ० ५ ४ १२२
 प्रजु (धा.) ३ २ १५६
 प्रज्ञा ० ५ २ १०१
 प्रज्ञादि (ग) ५ ४ ३८
 प्रणव ८ २ ८९
 प्रणाद्य ३ १ १२८
 °प्रणीय ३ १ १२३
 प्रति (अ) १ ४ ३७, ९२, २ १०९, ५ ४ ८२,
 ६ १ २५, १ ३७, २ १९३
 प्रति (उ.स.) १ ३ ५९, ४ ४०, ९०,
 ३ १ ११८, ४ ४ २८, ५ ४ ७५
 °प्रति (उ.स.) १ ३ ४६, २ १ १४
 °प्रति (उ.स.) १ ३ ८०, ६ २ ३३.
 प्रतिकण्ठ ४ ४ ४०
 प्रतिकन्थ (पाठः) ४ ४ ४०
 प्रतिकृति ५ ३ ९६
 °प्रतिगृणा १ ४ ४१
 प्रतिजनादि (ग) ४ ४ ९९.
 प्रतिज्ञान १ ३ ५२
 °प्रतिदान १ ४ ९२, २ ३ ११
 प्रतिनिधि १ ४ ९२, २ ३ ११
 प्रतिपथम् ४ ४ ४२
 °प्रतिपन्न ६ २ १७०
 प्रतिबन्धिन् ६ २ ६
 °प्रतिभू २ ३ ३९
 प्रतियत्न २ ३ ५३
 प्रतियत्न ६ १ १३५
 °प्रतियत्न १ ३ ३२
 प्रतियोग ५ ४ ४४
 °प्रतिरूप ६ २ ११.

प्रतिश्रवण ८ २ ९९
 °प्रतिषीद्व्य ३ १ १२३
 प्रतिषेध ३ ४ १८
 प्रतिष्कश ६ १ १४८
 प्रतिष्ठा ६ १ १४२
 प्रतिष्ठात ८ ३ ९०
 प्रतिस्तब्ध ८ ३ ११४
 °प्रतीघात १ ४ ६६
 °प्रतीच् ४ २ १०१
 प्रतीयमान १ ३ ७७
 °प्रतूर्त ८ २ ६१
 प्रत्न ० ५ ३ १११
 °प्रत्यग्रथ ४ १ १७१
 प्रत्यभिवाद ८ २ ८३
 प्रत्यय (पा.श.) १ १ ६१, २ ४ १, ३ ६,
 ४ १३, ६ १ १, ३ १०, ४ १, ६ १ ७८,
 १ ८८, ४ १ ०६
 प्रत्यय (पा.श.) ७ २ ९८
 °प्रत्यय (पा.श.) ३ १ ३५, ८ २ ५८, ३ ५९
 प्रत्ययलक्षण १ १ ६२
 प्रत्ययलोप १ १ ६२
 प्रत्ययवत् ६ ३ ६७
 प्रत्ययविधि १ ४ १३.
 प्रत्ययस्थ ७ ३ ४४
 प्रत्ययादि ७ १ २
 °प्रत्यवसानार्थ १ ४ ५०, ३ ४ ७६
 प्रत्यारम्भ ८ १ ३१
 प्रत्येनस् ६ २ २७, ६०
 °प्रथ (वा.) ७ ४ ९५
 प्रथन ३ ३ ३३
 प्रथम (पा.श.) १ ४ १०८, २ ४ ८५, ४ १ २०,
 ६ १ १, १००, २ ५६.
 प्रथम ४ १ ८२
 प्रथम १ ४ १०१, ६ २ १६२
 °प्रथम ७ १ २८
 °प्रथम २ १ ५८, ३ ४ २४, ४ ३ ७२
 प्रथमा २ ३ ४६, ७ २ ८८, ८ १ २६, ५९.

°प्रथमा ५ ३ २७
 प्रथमानिर्दिष्ट १ २ ४३
 प्रदोष ४ ३ १५
 °प्रदोष° ४ ३ २८
 प्रधानप्रत्ययार्थवचन १ २ ५६.
 प्रपूर्व ६ १ २३
 प्रभव १ ४ ३१
 °प्रभा° ३ २ २१
 प्रभु ७ २ २१
 °प्रभृति° ६ ३ ८३
 प्रमद° ३ ३ ६८.
 प्रमाण ३ ४ ५१, ४ १ २४, ५ २ ३७, ६ २ ४,
 १२
 °प्रमाण ६ १ १४१.
 °प्रमाणी ५ ४ ११६
 प्रयत्न (पा श) १ १ ९
 प्रयाज° ७ ३ ६२
 प्रयुज्यमान ८ २ १०१
 प्रयै ३ ४ १०
 °प्रयोग° ८ १ १५
 प्रयोजन ५ १ १०९
 प्रयोजन° ४ २ ५६
 प्रयोज्य° ७ ३ ६८.
 प्रलम्भन १ ३ ६९.
 °प्रलय ७ ३ २
 °प्रवक्तृ° २ १ ६५
 °प्रवच° (धा) ७ ३ ६६
 °प्रवचनीय° ३ ४ ६८
 °प्रवति° (पा श) ७ ४ ८१.
 °प्रवत्य ६ १ ८२
 प्रवाहण ७ ३ २८
 °प्रवृद्ध ६ २ ३८
 प्रवृद्धादि (ग) ६ ० १४७.
 °प्रशंस ५ २ १२०
 प्रशंसा ३ २ १३३, ५ ३ ६६, ४ ४ ०, ६ २ ६३,
 ७ १ ६६
 °प्रशंसा ३ ३ ८६, ७ २ १२०.

प्रशंसावचन २ १ ६६
 प्रशस्य ४ ४ १२२, ५ ३ ६०
 °प्रगास्तृ ६ ४ ११.
 प्रश्न ३ २ ११७, ८ १ ३२.
 प्रश्न° ८ २ १०५.
 प्रश्नान्त° ८ २ १००
 °प्रश्न्य° ६ ४ २९
 प्रष्ट ८ ३ ९२
 प्रसहन १ ३ ३३
 प्रसित ५ २ ६६
 प्रसित° २ ३ ४४
 °प्रस्तृ (धा) ३ २ १५७.
 °प्रस्तृत २ ३ ३९
 प्रस्कण्व° ६ १ १४९.
 °प्रस्तार° ४ ४ ७२.
 प्रस्त्या (या) ८ २ ५४
 प्रस्थ ६ २ ८७
 प्रस्थ° ४ २ १२२.
 प्रस्थोत्तरपद° ४ २ ११०
 प्रहरण ४ २ ५७, ४ ५७.
 प्रहास १ ४ १०६, ८ १ ४६
 प्राञ्च् १ १ ७५, ४ ५६, ८०, २ १ ३, ४ ६०;
 ३ १ ९०, ९५ (पाठ.), ४ १८,
 ४ १ १७, ४ ३, ८३, १६०, २ १२०,
 १२३, १३९, ४ १, ७५, ५ १ १, १८;
 ३ १, ४९, ७०, ७१, ८०, ९४;
 ४ १०१; ६ २ ७४, ९९, ३ ९,
 ७ ३ १४, २४, ८ २ ८६, ३ ६३
 °प्राञ्च् ४ २ ७६
 °प्राञ्च्° ४ २ १०१
 प्राच्यभरत २ ४ ६६, ४ २ ११३; ८ ३ ७५.
 प्राच्यभर्गादि (ग.) ४ १ १७८
 प्राणभृत्° ५ १ १२९
 प्राणिन्° २ ४ २, ४ ३ १३३, १५२
 प्राणिस्थ ५ २ ९६, १२८.
 प्रातिपदिक (पा श) १ २ ४५; ४७
 °प्रातिपदिक (पा. श) २ ४ ७१.

प्रातिपदिकान्त ८ २ ७

प्रातिपदिकान्त° ८ ४ ११

प्रातिपदिकार्थ° २ ३ ४६

प्रातिलोम्य ८ १ ३३, ५ ४ ६४.

प्रादि (ग.) १ ४ ५८.

°प्रादि (ग.) २ २ १८

°प्रादुर् ८ ३ ८७

प्राध्वम् १ ४ ७८.

प्राप्त ५ १ १०४

प्राप्त° २ २ ४.

°प्राप्त° २ १ २४

°प्राप्तकाल ३ ३ १६३

°प्राप्य° ४ ४ ९१.

प्राय ५ २ ८२

प्रायभव ४ ३ ३९

प्रायेण ३ ३ ११८

°प्रार्थन ३ ३ १६१

°प्रावीण्य ४ २ १२८.

प्रावृष् ४ ३ १७, २६.

प्रावृष्° ६ ३ १४.

°प्रासंग ४ ४ ७६.

°प्राह्णे° ४ ३ २३

प्रिय ४ ४ ९५

प्रिय° ३ २ ३८, ६ ४ १५७; ८ १ १३.

°प्रिय ३ २ ५६; ५ ४ ६३, ६ २ १५.

°प्रिय° ३ २ ४४.

°प्रियादि ६ ३ ३३

°प्री° (धा) ३ १ १३५

प्रीति ६ २ १६

प्रीयमाण १ ४ ३३

पु° (वा) ३ १ १४९

°पु° (धा) १ ३ ८६

°प्रेक्षा° ४ २ ८०

प्रेष्य° (धा) २ ३ ६१

°प्रेष्य° ८ २ ९१.

प्रेष° ३ ३ १६३

°प्रेष ८ २ १०४

प्रोक्त ४ २ ६४, ३ १ ०१

प्रोष्ठपद ७ ३ १८

°प्रोष्ठपद ४ २ ३५, ५ ४ १२०

प्रोष्ठपदा १ २ ६०

°प्लक्ष° ८ ४ ५

प्लक्षादि (ग) ४ ३ १६२.

°प्लवति° (पा. श.) ७ ४ ८१.

°प्लु (धा) ३ ३ ५०, ६ ४ ५८.

प्लुत (पा. श.) ८ २ ८२

प्लुत° (पा. श.) ६ १ १२३

°प्लुत (पा. श.) १ २ २७

प्लुति (पा. श.) ८ २ १०६.

प्वादि (ग) ७ ३ ८०.

°प्साति° (पा. श.) ८ ४ १७.

फ

फ°

फेन

फ° ७.१.२.
 फक् (प्र.) ४.१.९९
 फक्° (प्र.) ४.१.९९.
 °फक्° (प्र.) ४.२.८०
 *फत्र (प्र) ४.१.११०.
 °फत्र (प्र.) ५.३.११३.
 फण् (धा) ६.४.१२५.
 °फल् (धा.) ७.४.८७
 फल ४.३.१६०.
 °फल° ४.१.६४.
 °फल° (धा) ६.४.१२२.
 फलक ६.२.१०१.
 फलेग्रहि ३.२.२६.

फल्गुनी° १.२.६०
 °फल्गुनी° ४.३.३४.
 °फाण्ट° ७.२.१८.
 फाण्टाहृति° ४.१.१५०.
 °फान्त १.२.२३
 फाल्गुनी° ४.२.२३.
 फि (प्र) ४.१.१४९.
 फित्र (प्र) ४.१.१५४.
 °फित्र (प्र.) ४.१.९१, १५०
 °फित्र° (प्र) ४.२.८०
 फिन् (प्र) ४.१.१६०.
 फुल्ल° (प्र) ८.२.५५.
 फेन ५.२.९९

व

व°

बाहुल्य

व° (प्र) ५.२ १३८.
 °वहि° ६ ४ १५७
 वद्धा° ५.२ ९
 °वध° (धा) ३.१ ६
 °वधाति ६ ३ १८.
 वन्धु° (धा) ३ ४.४१
 वन्ध ६ ३ १२.
 °वन्ध २ १ ४१, ६ २ ३२
 वन्धन १ ४.७८, ४ ४ ९६, ५ २ ७९
 वन्धु ५ ४ ९, ६.१ १४, २.१०९, ३.८४
 °वन्धु ४ २ ४३
 वभूथ ७ २ ६४
 °वभु ४ १.१०६.
 वहिस् ४ ४ ११९.
 °वहिस्° ८ ३.९७.
 °वल ७.२ २०.
 °वल° ४ २.८०
 वलादि (ग.) ५ २.१३६.
 °वलि ५ १ १३
 °वलि° २.१.३६, ३ २.२१.
 वश (प्रत्या.) ८.२.३७
 °वष्कयणी° २.१ ६५.
 वहिर्योग° १ १.३६
 °वहिस् ५ ४.११७.
 °वहिस्° २.१.१२
 वहु १.४.२१, २.४.६२, ५ ३ ९३, ४ २०, २२,
 ६.२ ३०, १७५, ४.१५८.
 वहु° १.१ २३, ५.२.५२, ४ ४२
 °वहु ५.३.२
 °वहु° ३.२.२१
 वहुच् (प्र.) ५.३.६८.

बहुप्रजस् ५ ४ १२३
 बहुभापिन् ५ २ १२५
 बहुल (पा श) २.१ ३२, ५७, ३ ६२, ४ ३९,
 ७३, ७६, ८४, ३ १ ३४, ८१, ८५,
 २ ८८, ३ १, १०८, ११३, ४ १ १४८,
 १६०, ३ ३७, ९९, ५ २ १२२, ४ ५६,
 ६ १ ३४, १३१, १७८, २ १९९, ३ १३,
 ६२, १२१, ४ ७५, १२८, ७ १ ८, १०,
 १०३, ३ ९७, ४ ७८, ८ ३ ५२, ४ २८
 °बहुल ४ ३.३६
 °बहुल° ६ ४ १५७
 बहुवचन (पा श) १ २ ५८, ६३, ४ २१,
 ४ ३.१००, ७ ३ १०३, ८ १ २१, २ ८१
 °बहुवचन (पा श) १ ४ १०२.
 बहुवचनविषय ४ २ १२५
 बहुव्रीहि (पा श) १ १ २८, २९, २.२ २३,
 ३५, ४.१ १२, २५, ५२, ५ ४.७३, ११३,
 ६.१ १४, २ १, १०६, १६२, १९७
 बहुव्रीहिवत् ८ १.९
 बह्वच् २ ४ ६६, ४ २ ७३, १०९, ३ ६७,
 ५.३.७८, ६ २ ८३, ३.११८.
 °बह्वच् ४ १ ५६.
 बह्वचपूर्वपद ४ ४.६४
 बह्वजङ्ग ४ २.७२.
 बह्वादि (ग) ४ १ ४५
 °बह्वच्° ४ ३ १२९
 °बाह ५ ३ ५३, ७.२.१८.
 °बाध° ६ २ २१.
 बाष्प° ३ १ १६
 °बाहु° ३ २ २१.
 बाहुल्य २.४.२२.

°वाह्य° ३.१.११९.	बृहती ५.४.६.
वाह्यन्त ४.१.६७.	बोध ४.१.१०७.
वाह्यादि (ग.) ४.१.९६.	बोभूत ७.४.६५.
विडच्° (प्र) ५.२.३२	ब्रह्मचर्य ५.१.९४.
°विडाल° ६.२.७२	ब्रह्मचारिन् ५.२.१३४, ६.३.८५.
विदादि (ग) ४.१.१०४.	ब्रह्मन् ५.१.१३६, ५.४.१०४
°विन्दु° ६.३.५९	ब्रह्मन्° ३.२.८७, ५.४.७८
विभेति (पा श) ६.१.५६.	°ब्रह्मन् १.२.३८, ५.१.७.
°विरीसच् (प्र) ५.२.३२.	°ब्रह्मवाद्य° ३.१.१२३.
विल ६.२.१०२	ब्राह्म ६.४.१७१.
°विल्व ४.३.१४९.	ब्राह्मण (पा. श) २.३.६०, ५.१.६२
विल्वकादि (ग.) ६.४.१५३	ब्राह्मण° ४.१.१०६, २.४२, ३.१०५, ५.२.७१,
विल्वादि (ग) ४.३.१३४	६.२.५८
विस्त ५.१.३१.	°ब्राह्मण ६.२.६९
°विस्त° ४.१.२२.	°ब्राह्मण° ४.३.७२.
बीज ५.४.५८.	°ब्राह्मणादि (ग) ५.१.१२४
°बुद्धि° १.४.५२, ३.२.१८८	ब्रु (धा.) २.४.५३.
बुध° (धा.) १.३.८६	°ब्रुव् (धा) २.३.६१.
°बुध° (धा) ३.१.६१, ५.१.१२१.	°ब्रुव° ६.३.४२
बुभुक्षा° ७.४.३४	ब्रू (धा) ३.४.८३, ७.३.९३.
°बुस ४.३.४८.	बृहि° ८.२.९१.

भ

भू

भारद्वाज

भू ७.४.४८
 भ (पा श) १.४.१८, ६.४.२२, १२९,
 ७.१.८८
 भ° (पा श) ८.२.७९
 भ (प्र) ५.२.१३९
 °भ° (प्र) ५.२.१३८
 भक्त ४.४.६८, १००
 °भक्तत् (प्र) ४.२.५४
 भक्ताख्य ६.२.७१.
 भक्ति ४.३.९५.
 °भक्ति° ३.२.२१.
 भक्ष ४.२.१६, ४.६५.
 °भक्ष° ५.२.९
 भक्ष्य २.१.३५, ७.३.६९.
 भग ४.४.१३१.
 °भग° ७.३.१९.
 भगाल ६.२.१३७.
 °भगाल° ६.२.२९.
 °भगोस्° ८.३.१७.
 °भङ्ग° ५.२.४.
 भज् (धा.) ३.२.६२
 °भज° (धा) ३.२.१४३, ६.४.१२२.
 भङ्ग° (धा.) ३.२.१६१.
 °भङ्ग° (धा.) ७.४.८६.
 भञ्जि (पा. श.) ६.४.३३.
 °भद्र° २.३.७३.
 °भद्रपूर्वा ४.१.११५.
 भय २.१.३७
 °भय ३.२.४३.
 भयहेतु १.४.२५
 भय्य° ६.१.८२.

°भर° (धा.) ७.२.४९
 भरद्वाज ४.२.१४५
 °भरद्वाज° ४.१.११७
 भरिभ्रद् ७.४.६५
 भर्ग ४.१.१११
 भर्त्सन ८.२.९५.
 °भर्त्सन ८.१.८
 भव ४.३.५३, ४.११०
 °भव° ४.१.४९.
 भवत् ४.२.११५.
 भवति (पा श) ७.४.७३.
 °भवति (पा. श) १.२.६
 भवन ४.१.८७, ५.२.१
 भववत् ४.२.३४, ५.१.९६
 भविष्यत् २.३.७०
 भव्य ५.३.१०४.
 भव्य° ३.४.६८.
 भष् (प्रत्या) ८.२.३७
 °भस् (धा.) ६.४.१००
 भस्त्रा° ७.३.४७.
 भस्त्रादि (ग.) ४.४.१६.
 भाग ५.१.४९, ३.४.८.
 भाग° ४.४.१२०.
 °भाग° १.४.९०.
 °भागधेय° ४.१.३०.
 °भाज° ४.१.४२.
 °भाण्ड° ३.१.२०.
 भार ५.१.५०.
 °भार° ६.२.३८, ३.५९.
 °भारत° ६.२.३८.
 भारद्वाज (आचार्यः) ४.२.१४५; ७.२.६३.

०भारिन् ६३०६४.

भाव (पा श.) २०३ ३७, ३१ १०७, ३ १८,
४४, ७५, ९५, ९८, ११४, ४६९,
४४ १४४, ५०१ ११९, ६२२५भाव° १२२१, ३१३, ३१६६, ६४२७,
६२, ७२१७, ८४१०.

०भाव ३२४४

भावकर्मवचन ६२१५०

भावगर्हा ३१२४

भावलक्षण २३३७, ३४१६

भाववचन २०३ १५, ५४, ३३ ११

भावन् ५१८०

०भाव्य° ३११२३

०भाष° (धा.) ७४३

भाषा ३२१०८, ४०१ ६२, ३१४१, ६११७७,
३०१९, ७२०८८, ८२९८

भाषितपुंस्क ६३३३३, ७१०७४

०भास् ३२२१

०भास्° (धा) ३२०१६१, १७५, १७७,
७४३.

भासन° १३४७

०भिक्ष (धा.) ३२१६८

०भिक्ष° (धा.) ३२१५५.

भिक्षा° ३२१७.

भिक्षादि (ग) ४२३८.

भिक्षु° ४३११०

भित्त ८२५९

०भिद° (धा) ३२०६१.

०भिदादि (ग) ३३१०४

०भिदि° (पा श) ३२१६२

भिद्य° ३१११५.

०भिन्न° ६३११४

भिस् (प्र) ७११

०भिस्° (प्र) ४१२.

भी (धा) ३२१७४, ६४११५, ७३४०.

भी° (धा) १३६८, ४२५, ३१३९,
६११८८,

भीमादि ३४७४.

भीरू ८३८१

भु ४१०४७

भुक्तम् ५२८५.

भुज (धा.) १३६६

भुज° ७३६१

भुवन ६२२०

भुवस् ८२७१.

भू (धा) १४३१, २४५२, ३११२, १०७,
२४५, ५७, १३८, १७९, ३५५, ४६३,
६४८८, १५८.

भविष्यति ३३३, १३६

अनुभवति ५२१०

प्रभवति ४३८३, ५११०१.

सभवति ५१५२.

भू° (धा.) ३३१२७, ६२१९, ४८५,
७३८८

०भू (धा.) २४७७, ३३२३, ४६१,

०भू° (धा) ३२१५४, ३९६, ५४५०,
८४३४

भूत (पा. श.) ३२८४, ३२, १४०, ५१८०.

भूत° ६२९१.

भूतपूर्व ५२१८, ३५३, ६२२२

भूतवत् ३३१३२

०भूमि° ८३९७.

भूवादि (ग) १३०१

भूषण १४६४, ६११३३

भू (धा) ३२४६

०भू° (धा) ३१३९, ६११८८, ७२१३.

भृगु° ४११०२.

०भृगु° २४६५.

०भृज्जति (पा श.) ६११६.

भृज् (धा) ३१११२, ७४७६

०भृज्° (धा) ३३९९

भृत ५१८०.

भृति ३२२२.

०भृति ५१५६.

°भृति° १ ३.३६.
 °भृश ७ २ १८
 भृशादि ३ १.१२.
 °भेषज ४ १ ३०, ५.४ २३.
 भोग° ८.२.५८
 °भोगोत्तरपद ५ १.९
 भोजन ८.३.६९
 भोज्य ७ ३ ६९
 भोस्° ८.३.१७.
 भौरिक्यादि° (ग) ४ २ ५४
 भ्यस् (प्र.) ७.१.३०.
 °भ्यस् (प्र.) ४ १ २.
 °भ्याम् (प्र.) ४.१.२.
 °भ्रंशु° (धा.) ७.४ ८४.
 भ्रटच् (प्र.) ५.२.३१.
 °भ्रमर° ४ ३.११९.

°भ्रसु° (धा.) ३ १ ७०, ६.४.१२४.
 भ्रस्ज (धा.) ६.४.४७
 °भ्रस्जु° (धा.) ७.२ ४९
 °भ्रस्ज° (धा.) ८ २ ३६
 °भ्राज (धा.) ८.२.३६
 भ्राज° (धा.) ३.२ १७७, ७ ४ ३
 भ्रातृ ४ १ १४४, १६४, ५ ४.१५७
 भ्रातृ° १ २.६८
 भ्राश° (धा.) ३ १ ७०
 °भ्राष्ट्र° ६ २ ८२
 भ्रू ४ १ १२५
 °भ्रू ६ ४ ७७
 °भ्रूण° ३.२.८७.
 °भ्रौणहस्य° ६ ४ १७४
 °भ्लाश° (धा.) ३.१ ७०

म

म

°मनस्°

म ७ २.१०८, ८ २ ६४, ८०, ३ २३, २५
 °मू° १ १ ३९, ७ २ ५
 म° (प्र) ६ ४ १०७, ८ २.९, ६५
 °म (प्र) ८ ४ २३.
 म (प्र) ४ ३ ८, ५ २ १०८, ८ २ ५३
 म १ १ १२
 °म १ ३ ४, ३ ४ ८२, ५ २ १३७
 °मधु° ६ ३ १३२
 °मगध° ४ १.१७०
 मघवन् ६ ४.१२८
 °मघोन° ६ ४ १३३
 मन् (प्रत्या) ८ ३.३३
 °मज्जि° (पा श) ८ ३.९७
 मद् (प्र.) ५.२.४९.
 मङ्गुक° ४.४.५६.
 मणि ५.४.३०
 °मणि° ६ ३.११४.
 मण्डल ६ २.१८२.
 °मण्डार्थ ३.२.१५१.
 मण्डूक ४.१ ११९.
 मत° ४ ४ ९७
 °मत° ६.३.४२
 माति ४ ४.६०.
 मति° ३.२.१८८.
 मतु (प्र.) ४.२.७२, ४.१२५, १३६, ५.२.५९,
 ६.१.२१५, ३.११८, १३०, ८.२ ९.
 मतु° (प्र.) ८.३.१.
 °मतु (प्र.) ५ ३ ६५.
 मतुप् (प्र.) ४.२ ८५, ४.१२७, ५ २ ९४,
 १३६; ६.१.१७२.
 मत्वर्थ १.४.१९; ४.४.१२८,

मत्स्य ५.४ १६.
 °मत्स्य ६.४ १४९
 °मत्स्य° ४ ४ ३५
 °मथ (धा) ३.२ २७
 °मथ° (धा) ३ २ १४५
 °मथिन् ६ १ १९५
 °मथिन्° ७ १ ८५
 मद् (धा) ३ ३ ६७
 °मद् (धा) ८ २ ५७.
 °मद° (धा) ३ १.१००, ६.१ १८८.
 मद्र ४ २.१०८, ५ ४ ६७
 मद्र° ४ २.१३१.
 °मद्र ३ २ ४४
 °मद्र° २ ३ ७३, ६ २.९१.
 मधु ४.४.१२९, १३९
 मधु° ४.१ १०६
 °मधु ५ २.१०७
 मध्य ४ ३.८, ६.३.१०.
 °मध्य° २ १ ५८.
 मध्यम १.४.१०५.
 °मध्यम° १.४.१०१, २.१.५८
 मध्ये १ ४ ७६, २.१.१८
 मध्वादि (ग.) ४.२.८६.
 मन् (धा) ३.२.८२.
 मन्° ५.२.१३७.
 मन्° (प्र.) ६.२ ११७; १५१.
 °मन्° (प्र.) ६.४.९७.
 °मन° (धा.) ३.३.९६; ९९, ७.३ ७८.
 मनस् ४.१ ११, ६.३.४.
 °मनस् १.४.६६.
 °मनस्° ५.४.५१, ७.२.१८,

°मनसि १४७५
 मनिन्° (प्र.) ३२७४.
 मनु ४१०३८, १६१
 मनुष्य ४२१२९, १४४, ५३९८
 मनुष्य° ४२१३४
 °मनुष्य ४३८१
 °मनुष्य° ४२३९, ५४५६
 मनुष्यजाति ४१६५
 मनुष्यनामन् ५३७८
 °मनोज्ञादि (ग) ५११३३.
 मन्त्र २४८०, ३२७१, ३९६, ४४१२५,
 ६११४७, २०६, ३१३०, ४५३, १४१
 °मन्त्र ६४१३७
 °मन्त्र° ३२२३, ८९.
 मन्त्रकरण १३२५
 मन्थ° ५१०१०, ६३५९, ७२१८
 °मन्थ° ६२१२२
 °मन्थिन् ६२१४२
 मन्यकर्मन् २३१७.
 मन्याति (पा श) १०४१०६
 मन्ये ८१०४६
 मन्योपपद १४१०६.
 मपर ८३३२६
 मपर्यन्त ७२९१
 मपूर्व ६४१७०
 मस् (प्र) ४४२०.
 °मम ७२९६
 °ममक ४३३
 मय (प्र.) ४४११३८
 मयट् (प्र) ४३८२; १४३, ५२०४७, ४२१.
 मयाति (पा. श.) ६४०७०.
 °मयादि (ग.) १४२०.
 मयूरव्यंसकादि (ग) २१७२
 °मर° ६२११६
 °मरुत्वत् ४२३२.
 मर्त्य ७४६५.
 °मर्त्य ५४५६.

°मर्य° ३११२३
 मर्यादा° २११३
 मर्यादावचन १४८९, ३१३६
 °मर्यादावचन° ८११५
 °मलिन° ५२११४
 °मलीमस ५२११४
 °मव ६४२०.
 मश (आदे) ७१०४०
 °मस्° (प्र) ३४७८
 °मसि ७१४६
 मस्कर° ६११५०
 °मस्करिन् ६११५०
 मस्जि° (पा श) ७१६०
 °मस्तक ६३११
 महत् ६२३८, ३४५
 °महत् ५४१०५, ६४१०
 °महत्° २१६१, ६२१६८
 महाकुल ४११४१
 महाराज ४३०९७.
 महाराज° ४२३५
 महाव्याहति ८२७१.
 °महिङ् (प्र) ३४७८
 महिष्यादि (ग) ४४४८.
 महेन्द्र ४२२९
 °महोक्ष° ५४७७
 °मह्य ७२९५
 °मा (धा) ३२२, ७२९७.
 °मा° (धा.) ६४६६, ७४४०, ५४,
 ८४१७.
 °मा (आदे.) ८१२३.
 °मांस° ४४६७
 माङ् ३११७५, ४१९.
 °माङ् ६१७३
 माङ्गयोग ६४७४
 माणव° ५१११
 °माणव° ४२४२, ६२६९.

०माण्डूक ४.१.१९.
 मातर० ६.३.३१
 ०मातरा ६.३.३२
 ०मातामह० ४.२.३६
 मातृ० ८.३.८५
 ०मातुल० ४.१.४९, २.३.६
 मातृ १.२.७०, ४.१.११५.
 मातृ० ८.३.८४
 मातृष्वसृ ४.१.१३४
 मात्र० ६.२.१४
 ०मात्रच् (प्र) ५.२.३७
 ०मात्रच् (प्र.) ४.१.१५
 मात्रार्थ २.१.९
 माथोत्तरपद० ४.४.३७
 माद० ६.३.९५
 ०माध्वी० ६.४.१७५
 मान् (धा) ३.१.६.
 मान ४.३.१६०.
 मान० ३.१.१२९, ५.३.५१.
 ०मानिन् ६.३.३५
 ०मानुषी ४.१.११३.
 मान्त ७.३.३४.
 ०मामक० ४.१.३०.
 माया ४.४.१२४.
 ०माया० ५.२.१२१.
 ०मार्देय ६.२.१०१.
 ०माला ६.३.६४
 मालादि ६.२.८८
 माष ५.१.७.
 ०माष० ५.१.३४; २.४.
 ०मास् ६.१.६२
 मास् ५.१.८१.
 मास्० ४.४.१२८
 ०मास्० ५.२.५७.
 मि (प्र) ३.४.८९.
 मित्र (पा.श.) १.१.४७, ६.४.९२.
 ०मित० ६.२.१७०.

मितनख ३.२.३४
 मित्र ६.३.१२९.
 मित्र० ५.४.१५०, ६.२.१६५.
 ०मित्र० ६.२.११६
 ०मित्रयु० ७.३.२
 मिथ्योपपद १.३.७१
 ०मिदृ (धा) ३.२.१६१
 मिदि (पा.श.) ७.३.८२
 ०मिदि० (पा.श.) १.२.१९
 ०मिनोति० (पा.श.) ६.१.५०
 ०मिप् (प्र) ३.४.१०१
 ०मिप् (प्र) ३.४.७८.
 ०मिमत् ४.१.१५०.
 मिश्र ६.२.१२८, १५४
 ०मिश्र० २.१.३१, ३.१.२१, ६.३.५५
 ०मिश्रका० ८.४.४
 मिश्रीकरण २.१.३५
 ०मिह० (धा) ३.२.१८२
 मी० (धा) ७.४.५४
 मीद्वान् ६.१.१२.
 मीना ८.४.१५.
 मीनाति (पा.श.) ७.३.८१.
 मीनाति० (पा.श.) ६.१.५०.
 ०मील० (धा.) ७.४.३
 मु ८.२.३.
 मुक् (आग) ७.२.८२.
 ०मुक्त० २.१.३८
 मुख ६.२.१६७, १८५.
 मुख० १.१.८
 ०मुख ४.१.५८.
 मुच् (धा.) ७.४.५७.
 मुचादि (ग.) ७.१.५९.
 मुञ्ज० ३.१.११७.
 मुद्ग ४.४.२५.
 मुण्ड० ३.१.२१.
 मुम् (आग.) ६.३.६६.
 ०मुष० (धा.) १.२.८.

°मुष्क° ५.२.१०७.
 मुष्टि ३.३.३६
 °मुष्टि ३.२.३०
 °मुष्टि° ६.२.१६८
 °मुह° ८.२.३३.
 °मूर्छि° (धा.) ८.२.५७.
 मूर्ति ३.३.७७.
 मूर्धन् ४.४.१२७; ५.४.११५.
 °मूर्धन् ६.२.१९७
 मूर्धन्य (पा श) ८.३.५५
 मूल ४.४.८८.
 °मूल ५.२.२४
 °मूल° ४.१.६४, ३.२८, ४.९१, ६.२.१२१.
 °मृ° (धा.) ३.१.५९.
 मृग ४.३.५१
 °मृग ४.४.३५
 °मृग° २.४.१२, ५.४.९८.
 °मृज° (धा) ८.२.३६.
 मृजि (पा श.) ३.१.११३, ७.२.११४.
 मृड° १.२.७.
 °मृत ६.२.११६.

मृद् ५.४.३९.
 °मृद° (धा) १.२.७
 मृष्ट (धा) १.२.२०, ३.८२
 °मृषि° (पा श) १.२.२५
 °मृषोद्य° ३.१.११४
 °मृह° ४.१.४९.
 °मे (आदे) ८.१.२२
 मेघ° ३.२.४३
 °मेघ ३.१.१७.
 °मेघा ५.४.१२३.
 °मेघा° ५.२.१२१
 °मैत्रेय° ६.४.१७४
 °मैथुनिक ४.३.१२५
 °मैथुनेच्छा° ४.१.४२
 मैरेय ६.२.७०.
 °म्रा° (धा.) ७.३.७८.
 °म्रद° (धा) ७.४.९५.
 म्रियति (पा श.) १.३.६१
 °म्रुचु° (धा) ३.१.५८.
 °म्लिष्ट° ७.२.१८.
 °म्लुचु° (धा.) ३.१.५८.

य

य

°यत्

१ ३२ १५२, ६१ ७८, ४ ११८, १४९,
७ १ ६५, २ ८९, ४ २२

१° ७ ३ ३, ४ ५३

°य ६१ ६५, ८ ३ १८

य (प्र) ४ २ ४९, ४ १०५, ११९, १३७,
५ १ ६६, १२६, ६ ३ ८६, ४ ४३, ४९,
१०९, १६८, ७ १ १३, २ ११०, ८ ३ १७

य ६ १०३८.

य° (प्र) ४ २ ९४, ६ २ १५६, ७ ३ ४६

°य (प्र) ४ ४ १३३

°य° ४ २ ८०

यक् (प्र.) ३ १२७, ६७, ५ १ १२८, ६ ४ ४४.

यक्° (प्र) ३ १ ८९

°यक् (प्र) ४ ३ ९४

°यक्° (प्र.) ७ ४ २८

यक् (आग) ७ १ ४७

°यकन्° (प्र) ६ १ ६२

यङ् (प्र) २ ४ ७४, ३ १ २२, २ १६६,
१७६, ४ १ ७३, ७४, ६ १ १९, ७ ३ ९४,
४ ३०, ६३, ८ २ २०, ३ ११२

यङ्° (प्र.) ७ ४ ८२

°यङ् (प्र) ६ १ ०९, २९

यच् १ ४ १८

यच्च° ३ ३ १४८

°यच्छ° ७ ३ ७८.

यच्छपर ८ ३ ८७.

यज् (धा) ३ २ ७२, ८५

°यज् (धा) ३ २ १०२, १२८, ३ ९८

यज्° (धा) ३ २ १६६, ३ ९०, ७ ३ ६६.

°यज्° ८ २ ३६

यजध्वैनम् ७ १ ४३

अ. श. को. ३८

°यजादि (ग) ६ १ १५

यजि (पा श) २ ३ ६३

यजुस् ६ १ ११५, ७ ४ ३८, ८ ३ १०२.

यज्ञ ३ ३ ३१, ४७, ६ ४ ५४

यज्ञ° ५ १ ७१

°यज्ञ ४ ३ ६८

यज्ञकर्मन् १ २ ३४, ८ २ ८८

°यज्ञपात्र° ८ १ १५

यज्ञसंयोग ३ २ १३२, ४ १ ३३

यज्ञाख्य ५ १ ९५

यज्ञाङ्ग ७ ३ ६२.

यञ् (प्र) ४ १ १६, १०५, ३ १०

यञ्° (प्र) २ ४ ६४, ४ १ १०१, २ ४८,
३ १६६

°यञ् (प्र) ४ १ ७३

°यञ्° (प्र) ४ ३ १२७

यञ् (प्रत्या) ७ ३ १०१

यण् (प्रत्या) ६ १ ७६, ४ ८१, ८ २ ४.

°यण्° (प्रत्या) ७ ४ ८०

यणादि ६ ४ १५६

यण्वत् ८ २ ४३.

यत् (प्र) ३ १ ९७, ४ १ १३७, १ ४०, २ १७,
३१, १०१, ३ ४, ५४, ७५, ७९, ११४,
११६, १२१, १५८, ५ १ २, ६, ३४,
३९, ४९, ६५, १००, १०२, १०७,
१२५, २ ३, ३ १०३, ४ २४, ६ १ २०९,
४ ६५

यत्° (प्र) ४ ३ ६४, ७१, ७७, ४ १३०;
५ १ ८१, २ १६.

°यत् (प्र) ४ १ १६१, ५ १ २१, ९८;
६ २ १५६

°यत् ३.२.२१
 °यत् (धा) ३.३.९०.
 यतः (अ) २.३.४१
 °यति° ५.२.९.
 °यत्न° १.३.४७.
 यत्र (अ) ६.१.१५७
 °यत्र ३.१.४८
 °यत्रयुक्तम् ८.१.३०
 यत्समया २.१.१५
 यथा २.१.७
 यथा° ३.४.२८
 °यथा ८.१.३६
 °यथा° २.१.६.
 यथाकथाच्च° ५.१.९८.
 यथातथ° ७.३.३१
 °यथापुर ७.३.३१.
 यथामुख° ५.२.६
 यथायथम् (अ) ८.१.१४
 यथाविधि (अ.) ३.४.४, ४६
 यथासंख्यम् (अ) १.३.१०.
 यथास्व ८.१.१४.
 यथोपादिहम् (अ) ६.३.१०८
 यत् ३.२.११३.
 ये ६.१.६१, ८.२.८८
 यम् १.४.३२, ३७.
 येन १.१.७२; ४.२८, २.३.२०,
 ३.३.११६.
 यस्मात् १.४.१३, २.३.९; ११.
 यस्य १.१.७३; ४.३.९, २.१.१६; ३.९,
 ३७; ७.२.१५.
 येषाम् २.४.९.
 यत् १.३.६७.
 यद् ५.२.३९, ८.१.३०, ५६.
 °यद् ३.३.१४७.
 °यद् ५.३.१५, ९२.
 °यद् (प्र.) ६.३.४९.
 यद्दि (ज.) ३.३.१६८, ४.२.३.

°यदि° ८.१.३०
 यद्वृत्त ८.१.६६.
 यन् (प्र) ४.२.४२
 °यन्त° ७.२.५
 यप् (प्र) ५.१.८२, २.१.२०
 °यपर ६.१.११३
 यस् (धा) १.२.१५; ३.५६, ७५, ३.२.४०
 ३.६३
 °यस् (धा) ३.१.१००, ७.३.७७
 यस् (प्रत्या) ८.४.६३
 यम° (धा) १.३.२८, ७.२.७३
 °यमसभ° ४.३.८८
 यय (प्रत्या) ८.४.५८
 यय (प्रत्या) ८.४.४५
 यल् (प्र) ४.४.१३१
 °यलोप° १.१.५८.
 यव (आदे) ५.३.११८.
 यव° ५.२.३
 °यव ४.३.१४७, ६.२.७८.
 °यव° ४.१.४९, ३.४८, ५.१.७
 °यवक° ५.२.३
 °यवन° ४.१.४९
 °यवामू ४.२.१३६
 °यशआदि ४.४.१३१
 °यष्टि ४.४.५९
 यस् (वा.) ३.१.७१.
 °यस् (प्र) ५.२.१३८
 यस्कादि (ग.) २.४.६३.
 या (धा.) ३.२.१७६
 या ७.२.८०.
 या° ७.३.४५
 °या° (आदे.) ७.१.३९.
 °याच्° (आदे.) ७.१.३९.
 °याच° (धा.) ३.३.९०; ७.३.६६.
 याचित ४.४.२१
 याजकादि (ग) २.२.९.
 °याजकादि° (ग.) ६.२.१५१.

°याज्ञिक° ४.३.१२९
 याज्यान्त ८.२.९०
 याद्र (आग) ७.३.११३
 °याति° (पा श.) ८.४.१७.
 °यातु ४.४.१२१.
 यादि ७.३.२
 यापना ४.४.६०.
 याप्य ५.३.४७
 यावत् २.१.८, ३.४.३०.
 यावत्° ३.३.४, ८.१.३६
 यावादि (ग.) ५.४.२९
 यासुद्र (आग) ३.४.१०३
 यिद्र (आग.) ६.४.१५९.
 यु २.४.५७.
 यु° (धा.) ३.३.२३, ६.४.५८, ७.१.१
 °यु° (धा) ३.१.१२६, २.१.८२, ७.२.४९
 युक् (आग) ७.३.३३, ३७
 युक्त ४.२.३, ६.२.६६
 युक्तवत् १.२.५१.
 युक्तारोह्यादि (ग) ६.२.८१
 °युग° ४.४.७६
 °युगंधर ४.२.१३०.
 युगपत् (अ) ६.१.१९६, २.५.१, १.४०
 युग्य ३.१.१२१
 युच् (प्र.) ३.२.१४८, ३.१.०७, १.२८
 युज् (धा.) अनुप्रयुज्यते ३.१.४०.
 °युज° (धा.) ३.२.६१, १.४२, १.८२
 युजि (पा श) १.३.६४, ७.१.७१
 °युजि° (पा श.) ३.२.५२
 युट् (आग) ६.४.६३
 युद्ध ३.३.७३

°युध° (धा.) १.३.८६, ५.१.१२१ (पाठः)
 युधि° (पा श.) ३.२.९५
 °युधि ८.३.९५.
 युव° (आदे) ७.२.९२.
 °युवति° २.१.६५.
 युवन् १.२.६५, २.१.६७, ४.५८, ४.१.७७,
 ९०, ९४, १.६३
 युवन्° ५.३.६४.
 °युवन्° ६.४.१३३; १.५६.
 °युवादि (ग) ५.१.१३०.
 युष्मद्° ४.३.१, ६.१.२०७, ७.१.२७, २.८६,
 ८.१.२०, ३.१.०१
 युष्मद्युपपद् १.४.१०५.
 युष्माक° ४.३.२
 युस् (प्र.) ५.२.१२३, १.४०
 °युस्° (प्र.) ५.२.१३८
 °यूति° ३.३.९७.
 यूय° ७.२.९३
 °यूषन्° ६.१.६२
 योग ५.१.१०२.
 योगप्रमाण १.२.५५
 योगप्रस्थान १.२.५४.
 योजन ५.१.०४.
 °योद्ध ४.२.५६.
 °योनि° ६.३.२२.
 °योनिस्त्वन्ध ४.३.७७
 योपध ५.१.१३२.
 °योपध ४.२.१२१
 °यौगपद्य° २.१.६.
 °यौति° (पा श.) ३.३.४९.
 °यौधेयादि (ग) ४.१.१७८, ५.३.११७.

रू ७.४५१, ८२१५, १८, ६९, ३१४, १६.
 रू° ६४४७, ८०७६
 रू° १३
 र (प्र) ३२१६७, ५२१०७, ३८८
 र (आदि.) ४१७
 र ६४२१, १६१, ७२१००, ८२.२४
 र° ५३४, ८०४२, ४१, ४६
 र° (प्र) ४२८०
 रक्त ४२१, ५४३२
 रक्ष (धा) ३३९०
 रक्षति ४४३३
 रक्षस् ४४१२१
 रक्षि° (पा श) ३२२७
 रक्षित २१३६
 रङ्ग ४२१००
 रज्ज (धा) ३१९०
 रज्ज° ३२१४०
 रजतादि (ग) ४.३१५२
 रजस् ५२११२
 रजस् ५४५१
 रज्जि (पा. श) ६४२६
 रथ ४२१०, ३१२१
 रथ° ४४७६, ६३१०१
 रथ ४.२५०
 रथाङ्ग ६११४५
 रधादि (ग) ७२४५
 रधि (पा श) ७१६२
 रधि° (पा. श) ७१६१
 रन् (आदि) ३४१०५
 रपर ११५१
 रपर° ८३११०.

रपि° (पा श) ३११२६
 रभ° (धा) ३४६५, ७४५४
 रभि (पा श) ७१६३
 रम् (आग) ६४४७
 रम्° (धा) ७२७३
 रमयाम् ३१.४२.
 रमि° (पा श) ३२१३
 रल (प्रत्या) १२२६
 रलोप ६३११०
 रस्मि ३३५३
 रस् (प्र) २४८५
 रस्° ५११२१.
 रसादि (ग) ५२.९५
 रहस् ५४८१
 रहस् ५४.५१
 रहस्य° ८११५
 रा (धा) ३३९६
 राग ४.२१
 राग° ६१२१२, ३९८
 राज् ८.३२५
 राज् (धा.) ३२.६१, ६३१२७
 राज्° ६११७८
 राज° (धा) ८२३६
 राजदन्तादि (ग) २.२.३१
 राजन् ३२९५, ४२१४०, ६२५९, ६३
 राजन्° २.४.२३, ४१.१३७, ५४.४१
 राजन्° ४२.३९, ६२१३३
 राजन्य ५३.११४
 राजन्य° ४२३९
 राजन्यबहुवचनद्वन्द्व ६२३४
 राजन्यादि (ग.) ४२५३.

राजन्वत् ८ २ १४
 ०राजपुत्र ० ४ २ ३९
 राजस्य ० ३ १ ११४.
 राज्य ६ २ १३०
 राज्ञ २ ४ २९
 राज्ञि ४ १ ३१; ५ ४ ८७, ६ ३ ७१
 राज्ञि ० ५ १ ८७
 ०रात्रि ० ६ ३ ८४
 ०रात्रिदिव ० ५ ४ ७७
 राध् (धा) ६ ४ १२३
 राध् ० (वा) १ ४ ३९
 राट् ० ४ २ ९३
 ०रिक् (आग.) ७ ४ ९१
 रिक्त ६ १ २०३
 ०रिक्तगुरु ० ६ २ ४२
 रिङ् ७ ४ २८
 रित् (पा श) ६ १ २१३
 ०रिष् (वा) ७ २ ४८.
 रिषण्यति ७ ४ ३६
 ०री ० (धा.) ७ ३ ३६
 रीक् (आग.) ७ ४ ९०
 रीङ् ७ ४ २७
 रु (आदे) ८ २ ६६, ७४, ३ १
 रु (धा) ३ ३ २२, ६ १ १११
 रु ० (धा) ३ ३ ५०.
 ०रु ० (धा.) ७ ३ ९५.
 रुक् (आग.) ७ ४ ९१
 ०रुक्ष ३ ४ ३५
 ०रुच् ० (वा) ७ ३ ६६.
 ०रुचि ० (पा श) १ ३ ८९, ६ ३ ११५
 ०रुच्य ० ३ १ ११४; २ १ ३६.
 रुच्यर्थ १ ४ ३३
 ०रुज ० (धा) ३ ३ १६
 रुजार्थ २ ३ ५४
 रुजि ० (पा श) ३ २ ३१
 रुद् (आग.) ७ १ ६.
 रुद् (धा.) ७ ३ ९८.

रुद् ० (वा) १ २ ८
 रुदादि (ग) ७ २ ७६
 ०रुद्र ० ४ १ ४९, ६ २ १४२.
 रुध् (धा) ३ १ ६४
 ०रुध् ० (धा) ३ ४ ४९
 रुधादि (ग) ३ १ ७८
 रुमण्वत् ८ २ १२
 ०रुष ० (वा) ७ २ ४८.
 रुषि ० (पा श) ७ २ २८.
 रुह् (धा) ७ ३ ४३
 ०रुह् (धा.) ५ ४ ४५
 ०रुह ० (वा.) ३ ४ ७२
 ०रुहि (पा श) ३ १ ५९
 रूप १ १ ६८, ५ २ १२०
 ०रूप ० (धा) ३ १ २५, ६ ३ ४२, ८४
 रूप (प्र) ५ ३ ६६
 रूप्य (प्र) ४ ३ ८१, ५ ३ ५४
 ०रूप्य ० ४ २ १०६
 रे ६ ४ ७६
 रेवती ० ४ ४ १२२
 रेवत्यादि (ग) ४ १ १४६
 रे ७ २ ८५.
 ०रे ० ६ १ १६७
 रेवतिकादि (ग) ४ ३ १३१
 रोग ५ २ ८१, ४ ४ ९.
 रोग ० ४ ३ १३.
 ०रोग ६ ३ ५०.
 रोगाख्या ३ ३ १०८.
 ०रोचना ४ २ २
 रोणी ४ २ ७८.
 रोपध ४ २ १२३.
 रोमन्थ ० ३ १ १५.
 रोहिण्यै ३ ४ १०.
 रौ (प्र) २ ४ ८५.
 ०रौरव ० ६ २ ३८
 र्हिल् (प्र) ५ ३ १६, २१.
 ०र्हिल् (प्र) ५ ३ २०.

व

व्

वम्

व् ६ १ ६५, ८३ १८
 °व् ६.४.१९, १०७, ८.२.६५, ७६
 व ५ २.४०, ८.३.३३.
 व (आदे.) ६ १ ३९, ७.३.४१, ८ २.९, ५२.
 व° ६ ४.१३७.
 °व ३ ४.९१, ७.३.३
 व (प्र.) ५ २.१०९.
 व° (प्र.) ८ ४ २३.
 °व° (प्र) ३ ४.८२
 वंशादि ५.१ ५०.
 वंश्य २.१.१९, ४.१.१६३.
 °वक्ति° (पा श.) ३.१ ५२.
 °वक्त्र° ४ २.१२६.
 वच् (धा.) ७.३ ६७, ४.२०.
 °वचन १.२.५१
 °वचनमात्र २ ३ ४६
 वचि (पा श) २.४.५३
 वचि° (पा श) ६.१.१५.
 °वज्र° ६ ३.५९.
 वञ्चि (पा श.) ७.३.६३
 वञ्चि° (पा श.) १.२ २४
 °वञ्चि (पा. श.) १.३.६९
 वञ्चु° (धा.) ७.४ ८४
 °वट ६.२ ८२
 °वट° ५ १ १२१
 °वटर° ४.३ ११९.
 °वटि ५ २.१३९.
 वणिज् ३ ३ ५२
 वतण्ड ४ १.१०८
 वति (प्र) ५ १.१८, ११५
 वतु (प्र) ५.१.२३, २.५३.

°वतु ६ ३.८८.
 °वतु° १ १.२३
 वतुप् (प्र) ५ २.३९.
 वत्स° ५ २ ९८, ३ ९१
 °वत्स ६ २ १६८
 °वत्स° ४ १ १०२, ११७, २ ३९, ६ २ ८२
 वत्सरान्त ५ १ ९१
 वत्सशाल° ४ ३ ३६
 वद् (धा.) १ ३.४७, ७३; ३ १ १०६, २ ३८.
 वद° (धा) ७ २ ३
 °वद १.४ ६९, ६ ३ १०१
 °वद° (धा) १ २ ७, ३ ८९, ३ २.१४५
 °वदि° (पा श) ३.४ १६
 वध् (आदे) २ ४ ४२, ३.३ ७६
 °वधि (पा श) ७ ३ ३५.
 °वध्य° ४.४ ९१
 वन् (प्र.) ४ १ ७
 °वन् (प्र.) ६ ४.४१
 वन ६ २.१३६; १७८, ८.४ ४
 वन° ६.३ ११६.
 °वन् (धा) ३.२ २७
 °वनति° (पा. श) ६.४.३७.
 °वनस्पति ८.४.६
 वनस्पत्यादि (ग) ६ २.१४०
 °वनिप् (प्र.) ३.२.७४
 °वन्द° ६ १.२१०.
 °वन्दि (पा. श.) ३.२.१७३
 वन्दि ५ ४.१५७
 °वपति° (पा श.) ८.४ १७
 °वपि° (पा. श) ३ १ १२६.
 वप्रत्यय ६ २ ५२, ३ ९१
 वम् (धा.) ३.२.१५७.

वमिति ७.२.३४.

वय् (धा) ६ १.३८

°वय ७ २.९३

वयस् ३ २.१०, ४.१ २०, ३ १६०, ५.१ ८१,
२.१३०, ४.१ ४१, ६.२.९५.

°वयस् ४.४ ९१, ६ ३.८४.

वयस्या ४.४ १२७.

वयि (आदे) २ ४ ४१.

°वयि° (पा श) ६ १ १६

°वयोवचन° ३ २ १२९, ५.१ १२९.

°वर् ६.४ १५७

°वर ६ ३ १५

वरच् (प्र.) ३.२ १७५

वरणादि (ग) ४ १.८२.

°वरतन्तु° ४.३ १०२

°वराह ५.४.१४५

°वराह° ४ २ ८०

°वरिवस् ३ १ १९

वरीवृजन् ७ ४.६५.

वरुण ७.३.२३.

°वरुण ६.३.२६.

°वरुण° ४ १ ४९, ५.३.८४

°वरुतु° ७ २.३४

°वरुतु° ७.२ ३४.

°वरुत्री ७.२ ३४.

°वरे° १.१.५८

वर्ग ५.१.६०

वर्गान्त ४.३.६३.

वर्ग्यादि ६ २.१३१.

वर्चस् ५.४ ७८.

वर्चस्क ६.१.१४४

वर्जन १.४.८८; ८.१.५.

वर्ज्यमानाहोरात्रावयव ६.२ ३३.

वर्ण २.१.६१; ४.१.३९; ५ २ १३४, ४.३१;
६.२.३.

वर्ण° ५.१.१२३.

°वर्ण° ३.१.२५; ४.१.४२, ६.३.८४.

अ. श. को. ३९

वर्णलक्षण ६ २.११२

°वर्णान्त ५.२ १३२.

वर्णु ४.२ १०३.

वर्तमान २ ३ ६७, ३.२ १२३, ३.१६०.

वर्तमानवत् ३ ३ १३१

वर्तमानसामीप्य ३.३ १३१

वर्तयति ५.१ ७२.

वर्ति° (पा श.) ३ १.१५, ४.३९.

°वर्तीत्तरपद ४ २ १२६

°वर्ध° ४.३ १४९

°वर्मती° ४.३.९४

°वर्मन् ३.१.२५.

°वर्य ३ १.१०१

वर्ष ५ १ ८८, ७.३ १६.

वर्ष° ६ ३ १५.

वर्षप्रतिबन्ध ३ ३ ५१.

वर्षप्रमाण ३ ४.३२.

वर्षा ४ ३ १८

वर्षाभू ६.४ ८४

°वर्षि° ६.४ १५७.

वर्षिष्ठ ६ १.११६.

वल् (प्रत्या.) ६.१.६५.

वल ६.३ ११७.

वलच् (प्र.) ४.२.८९; ५.२ ११२.

°वलजान्त ७.३.२५.

वलादि ७.२ ३५.

°वलि° ५.२ १३९

°वलिन° २.१ ६७.

ववर्थ ७.२.६४

वश् (धा) ६.१.२०; ७.२.८.

वश ४.४.८६

°वश ३ २.३८.

°वशा° २.१.६५.

वषट्कार १.२.३५.

°वषड्योग २ ३.१६.

°वष्टि° (पा. श.) ६ १.१६.

वस् (धा.) १.४.४८.
 वसति ४.७३
 °वस् (धा.) १.३.८९, ३.२.१४५
 वस्° (आदे.) ८.१.२१
 °वस्° (प्र.) ३.४.७८.
 °वस् (धा.) १.२.७
 °वस् (धा.) ३.२.१०८, ४.७२
 वसति° (पा श.) ७.२.५२
 °वसति° (पा श.) ४.४.१०४
 °वसन ५.१.२७
 वसन्त ४.३.२०.
 °वसन्त ४.३.४६.
 वसन्तादि (ग.) ४.२.६३.
 °वसि° (पा श.) ८.३.६०
 °वासिष्ठ° २.४.६५
 वसीयस् ५.४.८०.
 वसु ४.४.१४०
 वसु (आदे.) ७.१.३६
 वसु° ६.३.१२७, ७.२.६७, ८.२.७२.
 वसु (प्र.) ६.४.१३१
 °वसु (प्र.) ८.३.१.
 वसुधिन ७.४.४५
 वस्ति (पा श.) ५.३.१०१
 °वस्ति° ४.३.५६.
 °वस्त्र° ३.१.२१.
 वस्त्र ४.४.१३.
 वस्त्र° ५.१.५१.
 °वस्त्र° ५.१.५६.
 वह (धा.) १.३.८१, ३.२.६४; ६.३.१११.
 वहति ४.४.७६
 °वह (धा.) ३.२.३१, ४.४३.
 वह ६.३.१२०.
 वह° (धा.) ३.२.३२
 °वह° (धा.) ३.३.११९.
 वहति (पा श.) ४.४.१, ५.१.५०.
 °वहति° (पा श.) ८.४.१७
 °वहान्त ४.२.१२२.

वहि (पा. श.) ३.४.१६
 °वहि° (प्र.) ३.४.७८.
 वह्य ३.१.१०२
 वा (अ) १.१.४४, २.१.३, ३.३५, ४.३, ९
 ४.५; ९, २.१.१८, २.३७, ३.७
 ४.५५, ५.७, ३.१.७, ३.१.५६, ७.०, ९
 ७.४०, १.०६, ३.१.४, ३.३, ६.२, १.३
 १.४१, ४.२, ६.८, ८.३, ८.८, ९
 ४.१.३८, ४.४, ५.३, ८.२, १.१८; १.२
 १.३१, १.६५, २.८३; ३.३०, ३
 १.२८, १.३९, १.४१, १.५६; १.६
 ४.४५, ५.१.२३, ३.५, ६.०, ८
 १.२२, २.४३; ७.७, ९.३, ३.१३, ७
 ९.३, ४.१३३, ६.१.७५, ९.१, ९
 १.०३, १.४६, १.९२, २.२०, १.७
 ३.५०, ५.५, ८.१, ४.९; ३.८, ६
 ६.३; ६.८, ८.०, ९.१, १.२४, ७.१.१
 ७.९, ९.१, २.२७, ३.८, ४.१, ४
 ५.६, ३.२६, ३.८, ७.०, ७.३; ९
 ४.६, १.२, ५.७, ८.१; ८.२.६; ३
 ६.३, ७.४, ३.२, २.६, ३.३, ३.६, ४
 ५.४, ७.१, १.००, १.१९, ४.१.०; २
 ३.३, ४.५, ५.६, ५.९.
 वा° ३.४.९१.
 °वा° (धा.) ३.२.२, ८.१.२४
 वाकिनादि (ग.) ४.१.१५८.
 वाक्य ८.२.८२.
 वाक्यादि ८.१.८.
 °वाक्याध्याहार ६.१.१३५.
 °वाङ्मनस° ५.४.७७.
 वाच् ५.२.१२४; ४.३.५.
 °वाच्° ६.२.१९.
 वाचंयम° ६.३.६८.
 °वाडव ४.२.४२.
 वाणिज ६.२.१३.
 वात° ५.२.१२९.
 वातत्राण ६.२.८.

°वाति° (पा श) ८.१.१७
 °वादि° ६.४.१२६
 वान्त ६.१.७८.
 वाप ५.१.४५
 वाम्° (आदे) ८.१.२०
 वामदेव ४.२.९
 °वामादि ४.१.७०.
 °वामि ६.२.४०
 वायु° ४.२.३१
 °वायोग ८.१.५९
 वारणार्थ १.४.२७
 °वालोत्तरपद ४.१.६४
 वाव ८.१.६४
 °वास° ६.१.१७, ५७
 °वासिनायनि° ६.४.१७४
 वासिन् ४.४.१०७
 °वासिन् ६.३.१७
 वासुदेव° ४.३.९८
 °वास्तोष्पति° ४.२.३२.
 °वास्त्व° ६.४.१७५
 °वास्तव्य° ६.४.१७५
 वाह ४.१.६१, ६.४.१३२.
 वाहन ८.४.८.
 °वाहन° ६.३.५७
 वाहीक ५.३.११४.
 वाहीकग्राम ४.२.११७
 वि (उ स) १.३.३४, ४१, ३.२.१४३, ३.२.५,
 ५.२.२८, ६.१.६६, ८.३.६९, ७३, ७७
 वि° (उ स) १.३.१९, ८३, ३.२.१८०,
 ३.३.९, ५.२.२७, ८.३.९६.
 °वि (उ स.) १.३.२२, २७, ३०, ३.३.६३,
 ७२, ५.४.१४८, ६.२.१८१, ७.२.२४,
 ८.३.७०, ७६
 °वि° (उ स) १.३.१८, ३.३.८२, ६.३.१०९,
 ८.३.७२, ८८, ११९
 वि (आद०) २.४.५६
 विंशति ६.४.१४२.

विंशति° ५.१.२४.
 °विंशति ५.२.४६.
 °विंशति° ५.१.५९.
 विंशतिक ५.१.३२
 °विंशतिक° ५.१.२७.
 विंशत्यादि (ग०) ५.२.५६.
 विकर्ण° ४.१.११७, १२४
 °विकस्त ७.२.३४
 विकार ४.३.१३२
 विकिर (पाठः) ६.१.१४६.
 विकृति ५.१.१२
 °विक्रय ४.४.१३
 विक्री (धा.) ३.२.९३
 विख्ये (अ) ३.४.११
 °विगणत° १.३.३६
 विच् (प्र) ३.२.७३
 °विचति° (पा श.) ६.१.१६
 °विचतुर° ५.४.७७
 विचार्यमाण ८.२.९७.
 °विच्छ° (धा) ३.३.९०.
 °विच्छि° (पा श) ३.१.२८
 विज् (धा) १.२.२
 विद् (प्र) ३.२.६७
 विद्° (प्र) ६.४.४१
 °वितस्ति ६.२.३१
 वित्त ५.२.२६, ८.२.५८
 विद् (धा) ३.४.२९, ८३
 विदांकुर्वन्तु ३.१.४१
 विदामकन् ३.१.४२
 °विद्° (धा) १.२.८, ३.१.३८, २.६.१,
 ३.९.६, ९९, ७.२.६८, ८.२.५६
 °विदथिन्° ६.४.१६५
 °विदभृत्° ५.३.११८
 विदि (पा श) ७.१.३६
 विदि° (पा श) ३.२.१६२.
 °विदि (पाठ) १.३.२९, ३.४.१०९.
 विदित ५.१.४३

विदूर ४.३.८४
 °विद्यमानपूर्व ४.१.५७
 विद्या° ४.३.७७, ६.३.२२
 विधत्° (प्र.) ४.२.५४
 विधार्थ ५.३.४२
 विधि १.१.७०
 विधि° ३.३.१६१
 विधु° ३.२.३५
 विधूनन ७.३.३८
 विन्° (प्र.) ५.३.६५
 विनयादि (ग) ५.४.३४
 °विना° (अ) २.३.३२
 °विनाश° (धा) ३.२.१४६
 विनि (प्र.) ५.२.१२१
 विनि° (प्र.) ५.२.१०२
 विनियोग ८.१.६१
 °विनीय° ३.१.११७
 विन्द° (धा) ३.४.३०
 °विन्द° (धा) ३.१.१३८
 विन्दु ३.२.१६९
 विपाश् ४.२.७४
 विपूय° ३.१.११७
 गिमनिङ् २.४.१३
 विप्रतिषेध १.४.२
 विप्रलाप १.३.५०
 विप्रश्न १.४.३९.
 विभक्त २.३.४२
 विभक्ति (पा.श.) १.३.४, ४.१.०४, ५.३.१,
 ६.१.१६४, ३.१.३१, ७.१.७३, २.८.४
 विभक्ति° (पा.श.) २.१.६
 °विभक्ति (पा.श.) ८.४.११
 °विभा° ३.२.२१
 विभाषा १.१.२८, ३.२, ४.४, २.३, १.६, ३.६,
 ३.५०, ७.७, ८.५, ४.७२, ९.८,
 २.१.११, ३.१.७, २.५, ५.९, ४.१२,
 १.६, २.५, ५.०, ७.८,

३.१.४९, १.१.३, १.२.०, १.३.९, १.४.३,
 २.१.१४, १.२.१, ३.५, ५.०, १.१.०,
 १.३.८, १.४.३; १.५.५, १.६.०, ४.२.४;
 ४.१.३४, २.२.३, १.१.८, १.३.०, १.४.४,
 ३.१.३, २.४, ४.१.६ १.१.३,
 ५.१.४, २.९, ७.४, ३.२.९; ४.१, ६.८,
 ४.८, १.०, २.०, ५.२, ७.२, १.३.०, १.४.४,
 १.४.९, १.५.४,
 ६.१.२.६; ३.०, ४.४, ५.१; १.२.०, १.७.७,
 २.०.४, २.१.१, २.६.७, १.६.१, १.६.४,
 १.९.७, ३.१.२, १.५, २.३, ४.८, ७.१,
 ८.७, ९.९, १.०.५, ४.१.७, ३.२, ४.३,
 ५.०, ५.७, १.३.६, १.६.२,
 ७.१.७, ६.९, ९.७, ७.६, १.५; १.७,
 ६.५, ६.८, ३.५.८, ९.०, १.१.५, ४.४.४, ९.६,
 ८.१.२.६, ४.१, ४.५, ५.०; ६.३,
 २.२.१, ९.३, ३.७.९, ४.६, १.८, ३.०
 विभाषित ७.३.२५, ८.१.५३, ७.४
 विमति १.३.४७
 विमुक्तादि (ग) ५.२.६१.
 विमोहन ७.२.५४.
 विराम १.४.११०
 °विरिब्ध° ७.२.१८.
 विरोध २.४.९
 विवध ४.४.१७
 °विविच° ३.२.१४२.
 विश (धा) १.३.१७.
 °विश् (धा) १.४.४७
 °विश् (धा.) ७.२.६८
 °विश° (धा.) ३.३.१६.
 विशस्तु° ७.२.३४.
 विशाखा १.२.६२.
 विशाखा° ५.१.११०.
 °विशाखा° ४.३.३४
 °विशाल° ५.३.८४.
 विशि° (पा.श.) ३.४.५६
 विशिष्टलिङ्ग २.४.७.

विशेष १२६५

विशेषण १२५२; २१५७.

°विशेषण २२३५

विशेषवचन ८१७४

विशेष्य २१५७

°विश्रि° (धा) ३२१५७.

°विश्व° ५३१११.

°विश्वजन° ५१९

°विश्वदेव्य ६३१३०

विश्व (स ना)

विश्वम् ६२१०६

विश्वस्य ६३१२७

°विष° ४४९१

विषय ४२५२

विष्किर ६११४६

विष्टर ८३९३

विष्वक्° ६३९१

विसर्जनीय (पा.श.) ८३१५; ३४, ३५

°विसर्जनीय° (पा.श.) ८३५८

विसारिन् ५४१६.

विस्पष्टादि ६२२४

°वी° (धा) ३३९६

वीणा ३३६५

°वीणा° ३१२५, ६२१८७.

वीप्सा ५४१, ४३,

°वीप्सा १४९०, ८१४

वीयति (पा.श.) ६१५५.

वीर° ६२१२०

°वीर २१५८

°वीर्य ६२१२०.

°वीवध° ६३५९

°वु ७११

वुक् (आग.) ४११२५, २१०३; ६४८८.

°वुच् (प्र) ५३८०.

वुञ् (प्र) ३२१४६, ४२३९; ५३; १२१;

१३४, ३२७; ४५, ४९, ७७, ९९; ११८,

१२६, १५५, ५११३२.

वुञ् (प्र) ४२८०

वुन् (प्र.) ३११४९; ४२६१, ३२८; ४८;
९८, १२५, ५२६२; ४१.

वृ (धा.) ३३४८.

वृ° (धा) ७२३८.

°वृ (धा) ६४१०२.

°वृ° (धा.) २४८०; ३११०९; ३५८;
६१२१०, ७२१३.

वृक् ५३११५

वृक्° ५४४१.

वृक्ष° २४१२; ८३९३

°वृक्ष ४३१३३

°वृक्ष (धा) ३२१५५

°वृजि (पा.श.) ४२१३१

°वृजि° (पा.श.) ३२४

वृणोति (पा.श.) ३३५१

वृत् (धा.) १३९२.

वर्तते ४४२७

वृत् (वृत्. -धा) ७२५९

°वृति° ६३११५

वृत्त ४४६३, ७२२६.

वृत्ति° १३३८.

°वृत्ति° ४१४२

°वृत्र ३२८७.

वृद्ध (पा.श.) ११७३, २६४, ४११४८
१५७, २११४, १२०, १४१, ५३६२

वृद्ध° (पा.श.) ४११७१; ३१४२.

°वृद्ध° ६४१५७

वृद्धि (पा.श.) ११११; ७३; ६१८७, ३२७,
७२१, ११४, ३८९.

°वृद्धि (पा.श.) ११०३

वृद्धि° ५१४७.

वृद्धिनिमित्त ६३३८.

°वृद्धोक्ष° ५४७७.

°वृधु° ३२१३६

°वृन्द ६४१५७.

वृन्दारक° २१६२.

°वृन्दारक ६.४.१५७
 °वृश्चति° (पा श) ६.१.१६
 °वृष् (धा) ३.१.१२०
 वृष° (धा.) ३.३.९६
 °वृष° (धा.) ३.२.१५४, ५.१.७, ४.१.४५;
 ७.१.५१.
 वृषण्यति ७.४.३६.
 वृषाकपि° ४.१.३७.
 वृषादि (ग.) ६.१.११९.
 °वृषि° ६.३.११५
 °वृष्णि ६.२.३४
 °वृष्णि° ४.१.११४.
 वृष्णो ६.१.११६
 वेञ् (धा) २.४.४१; ६.१.४०.
 वेणु° ६.१.५०, २११.
 वेतनादि (ग.) ४.४.१२.
 °वेतस ४.२.८७.
 वेत्ति (पा. श.) ७.१.७
 वेद ४.२.५९.
 वेदि ५.४.८४.
 °वेदि° (पा. श) ३.१.१३८.
 °वेप् (धा) ७.३.३७, ८.४.३४.
 °वेला ३.३.१६७.
 °वेवी (धा) ७.४.५३.
 °वेवी° (धा.) १.१.६.
 वेशन्त° ४.४.११२.
 वेशस्° ४.४.१३१.
 °वेष ५.१.१००.
 वेष्टि (पा श.) ७.४.९६
 वेष्टि° (पा श.) ७.४.९६.
 °वेहृत्° २.१.६५
 वै ८.१.६४.
 °वैकृत° ६.१.१३५.
 वैयाकरणाख्या ६.३.६
 °वैयाघ्र ४.२.१२.
 वैयात्य ७.२.१९.
 वैर° ४.३.१२५

°वैर° ३.१.१७, २.२.३.
 °वैशंपायन° ४.३.१०४.
 °वैश्य ३.१.१०३.
 वैश्वदेव ६.२.३९
 °वौषट्° ८.२.९१.
 °व्य ६.४.१५२.
 व्यक्तवाच् १.३.४८
 व्यक्तवचन १.२.५१.
 °व्यज° (धा) ३.३.११९.
 व्यञ्जन २.१.३४, ४.४.२६.
 °व्यञ्जन° २.४.१२.
 व्यत् (प्र.) ४.१.१४४.
 व्यतीहार ३.४.१९.
 व्यत्यय ३.१.८५.
 व्यथ् (धा) ७.४.६८.
 व्यध् (धा)
 विध्यति ४.४.८३.
 व्यध° (धा.) ३.३.६१
 °व्यध° (धा.) ३.१.१४१
 °व्यधि° (पा. श) ६.१.१६, ३.१.१५
 व्यन् (प्र.) ४.१.१४५
 °व्यय १.३.३६
 °व्ययति (पा. श.) ७.२.६६
 °व्यवसर्ग ५.४.२.
 व्यवस्था १.१.३४.
 व्यवहित १.४.८२
 व्यवहृ° (धा.) २.३.५७.
 व्यवयिन् ६.२.१६६.
 व्या (धा.) ६.१.४३, ४६, ७.३.३७.
 °व्या° (धा.) ७.३.३७.
 व्याख्यातव्यनामन् ४.३.६६
 व्याख्यान ४.३.६६
 °व्याख्यान° ६.२.१५१.
 व्याघ्रादि (ग.) २.१.५६.
 व्यापमान° ३.४.५६.
 °व्याभाष° ३.२.१४६.

व्याश्रय ५.४.४८.

व्याहृतार्था ५.४.३५.

°व्युत्क्रमण° ८.१.१५.

व्युष्टादि (ग.) ५.१.९७.

°वृद्धि° २.१.६.

°वृध्यर्थ° २.१.६.

°व्यङ् (धा.) ६.१.१९.

व्रज° (धा.) ३.३.९८

°व्रज° (धा.) ३.३.११९, ७.२.३.

°व्रजि (पा. श.) ७.३.६०

व्रत ३.२.४०, ८०, ४.२.१५.

°व्रत° ३.१.५१.

व्रश्च° (धा.) ८.२.३६.

°व्रश्चि (पा. श.) ७.२.५५.

व्रात ५.२.२१.

व्रातच्° (प्र) ५.३.११३.

व्रीहि ४.३.१४६.

व्रीहि° ३.१.१४८, ५.२.२, ६.२.३८

व्रीह्यादि (ग) ५.२.११६.

°ल्ली° (धा.) ७.३.३६.

श

श

शमी

श ८३३१, ४६३.	°शत ५१३४, ५९
श° ६४१९, ८४४२.	शतभिषज् ४३३६
श (प्र.) ३१७७, १३७, ३१००, ६३.	शतमान° ५१२७
५४, ७१५९, ८४४४	शतादि° ५२५७.
श° (प्र.) ५२१००.	शतृ (प्र.) ६११६९, ७१३६, ७८
श° ७४२८.	शतृ° (प्र.) ३२१२४, १३०.
°श ८२०३६	°शद्° (धा.) ३२१५९, ७३७८
°श° १३८.	शदन्त° ५२४६
°शंस° (धा.) ६१२१०.	°शदन्ता ५१२२.
°शंस्तृ° ७२३४.	शदि (पा श.) १३६०, ७३४२.
शक् (धा.) ३३१७२, ४१२	°शध्यै° (प्र.) ३४९
शक° (धा.) ३४६५.	°शध्यैन्° (प्र.) ३४९.
°शक° (धा.) ७४५४.	शप्° (प्र.) २४७२, ३१६८, ६४२५
शकट ४४८०.	शप् (प्र.) ७१८१
°शकन्° ६१६२	°शप् (धा.) १४३४.
शकल ८२५९	°शफ° ४१६९.
°शकल° (पाठः) ४२२	शब्द ११६८.
शकि° (पा श.) ३१९९.	शब्द° ३११७, २२३, ४४३४.
शकुनि ६११४६.	°शब्द ६३५५.
°शकुनि ६११३८.	शब्दकर्मन् १३३४
°शकुनि° २४१२.	°शब्दकर्मन्° १४५२
°शकृत् ३२२४.	°शब्दप्रादुर्भाव° २१६.
शक्ति ३२५४.	शब्दसंज्ञा ८३८६.
शक्ति° ४४५९.	शब्दार्थप्रकृति ६२८०.
°शक्ति ३२१२९.	शस् ३२१४, ७३७४.
शक्यार्थ ६१८०, ७३६८	°शस् (प्र.) ५२१३८.
°शङ्कटच् (प्र.) ५२२८	°शस्° ४४१३३.
°शङ्क° ८३९७	°शमि° (पा श.) ७३९५, ८३९६
शण्डिकादि (ग.) ४३९३.	शमितृ ६४५४.
शत ५१२१.	शमित्यष्टन् ३२१४१.
शत° ५२११९.	शमी ४३१४०.

°शमी° ५.३.८८.
 °शमीवत्° ५.३.११८.
 °शम्ब° ५.४.५८.
 शय° ६.३.१७
 °शयन° ६.२.१५१
 शयित ४.४.१०८.
 शयितु ४.२.१५.
 शर् (प्रत्या) ८.३.२८, ३६, ४.४९.
 °शर्° ६.३.१५; ८.४.५
 शरत्प्रभृति ५.४.१०७
 शरद् ४.३.१२, २७.
 °शरद्° ६.३.१४.
 शरद्वत्° ४.१.१०२
 शरादि (ग.) ६.३.११९
 °शरादि (ग.) ४.३.१४२.
 °शराव ६.२.२९
 °शरीर° ३.३.४१.
 शरीरसुख ३.३.११६
 शरीरावयव ४.३.५५; ५.१.६
 शर्करा ४.२.८३.
 °शर्करा ५.२.१०४.
 शर्करादि (ग.) ५.३.१०७
 शर्पर ८.३.३५.
 शर्पूर्व ७.४.६१.
 °शर्व° ४.१.४९.
 °शर्व्यवाय ८.३.५८.
 शस्त्र (प्रत्या.) ३.१.४५.
 °शलाका° २.१.१०.
 °शलातुर° ४.३.९४.
 शलालु ४.४.५४.
 °शश्वत् ३.२.११६.
 शस् (प्र.) ५.४.४२; ६.१.१०१, १६३; ७.१.२९.
 °शस् (प्र.) ६.१.९२, ४.८०, ७.१.२०.
 °शस्° (प्र.) ४.१.२.
 शस्° (धा.) ६.४.१२६.
 °शस्° (धा.) ३.२.१५९, १८२.
 °शसि (पा. श.) ७.२.१९.

अ. श. को. ४७

शस्त्रभृति ६.१.६२.
 शा (वा.) ६.४.३५.
 शा° (धा.) ७.३.३७, ४.४१
 °शा° (धा.) २.४.७८.
 °शाक ६.२.१२८.
 शाकटायन (आचार्यः) ३.४.१११, ८.३.१८,
 ४.५०
 शाकल ४.३.१२८
 शाकल्य (आचार्यः) ३.१.१६, ६.१.१२५;
 ८.३.१९; ४.५१.
 शाखादि (ग.) ५.३.१०३.
 शाण ५.१.३५.
 °शाण ७.३.१७
 °शाद ४.२.८८.
 °शान् (धा.) ३.१.६.
 शानच् (प्र.) ३.१.८३.
 °शानच् (प्र.) ३.२.१२४.
 शानन् (प्र.) ३.२.१२८.
 °शान्त° ७.२.२७.
 °शाम्यति° (पा. श.) ८.४.१७.
 शायच् (प्र.) ३.१.८४.
 शारद ६.२.९
 °शारिका° ८.४.४.
 °शारिकुक्ष° ५.४.१२०.
 शार्ङ्गरवादि (ग.) ४.१.७३.
 शालच्° (प्र.) ५.२.२८.
 शाला ६.२.८६; १२३.
 °शाला ६.२.१०२.
 °शाला° २.४.२५; ६.२.१२१.
 °शालावत्° ५.३.११८.
 °शालि ५.२.२.
 शालीन° ५.२.२०.
 शालीनीकरण ३.३.७०.
 शाश्वतिक ३.४.९
 शास् (धा.) ६.४.३४.
 °शास्° (धा.) ३.१.१०९.
 शासि° (पा. श.) ८.३.६०.

°शासु° ७.४.२.
 °शास्तृ° ७.२.३४.
 °शास्ति° (पा. श) ३.१.५६
 शि (प्र.) १.१ ४२, ६ १ ६९; ४.१२
 शि (आदे) ७.१.२०.
 °शिशपा° ७ ३ १
 °शिख ५ २ ११३
 शिखा ४.२.८९
 °शिमवावत्° ५.३ ११८
 शित् (पा. श) १.३ ६०, ७.३ ७५
 °शित् (पा. श) १.१ ५५, ३ ४.११३
 शिति ६ २ १३८
 °शिरस् ८ ३ ४७
 शिला ५ ३ १०२
 °शिलालिन् ४.३.११०
 शिल्प ४.४.५५.
 शिल्पिन् ३.१ १४५, २.५५, ६.२.६२; ६८,
 ७६.
 शिव° ४.४ १४३.
 शिवादि (ग.) ४ १.११२
 शिशुकन्द° ४ ३.८८.
 शी (आदे.) ७.१ १७.
 शी° (प्र.) ७.१.८०.
 °शी (प्र.) ६.४.१३६.
 शीङ् (धा.) ७.१ ६, ४.२१.
 शीङ् (धा.) १ २.१९.
 °शीङ् (धा.) १.४.४६, ३.३.९९, ४.७२
 शीत्° ५.२.७२.
 °शीय° (धा) ७.३.७८.
 °शीर्ष ३.२.५१.
 शीर्षच्छेद्य ५.१.६५.
 शीर्षिन् ६.१.६०.
 शील ४.४.६१.
 °शील° ५.२.१३२.
 शुक्र ४.२.२६.
 °शुक्ल° ४.१.११७.
 °शुच° (धा.) ३.२.१५०.

शुचि° ७.३ ३०.
 °शुचि ६.२ १६१
 °शुण्डा ५.३ ८८.
 शुण्डिकादि (ग.) ४.३.७६.
 शुद्ध ५.४.१४५.
 शुनक ४ १.१०२
 °शुनासीर° ४.२.३२
 °शुभम् ५.२.१४०.
 °शुभ्र° ५.४.१४५
 शुभ्रादि (ग.) ४ १.१२३
 °शुल्क° (पा. श.) ५.१.४७.
 शुष् (धा.) ८.२.५१
 शुषि (पा. श) ३.४.४४.
 शुष्क° ३.४.३५, ६.१.२०२.
 °शुष्क° २.१ ४१, ६.२.३२
 शूद २.४.१०.
 शूर्प ५.१.२६.
 °शूर्प° ६.२.१२२
 शूल ५.४.६५.
 शूल° ४.२.१७.
 शृ (आदे.) ३.१.७४.
 शृङ्खल ५.२.७९.
 शृङ्ग ६.२.११५.
 °शृङ्ग ४.१.५५.
 °शृङ्गिण° ५.२.११४.
 °शृणु° ६.४.१०२.
 °शृणोति° (पा. श.) ७.४.८१.
 शृत ६.१.२७.
 शृ° (धा.) ३.२.१७३, ७.४ १२.
 °शृ (धा.) ३.२.१५४.
 शे (प्र.) १.१.१३.
 °शे° (आदे) ७.१.३९.
 °शेकु° ८.३.९७.
 शेति (पा. श) ३.२.१५; ३.३९.
 शेवल° ५.३.८४
 शेष १.३.७८; ४.७; १०८, २.२ २३, ३.५०;
 ३.३.१३; १५१, ४.११४, ४.२.९२;
 ५.४.१५४; ६.३.४३, ७.२.९०; ४.६०;
 ८.१.४१; ५०; ४.१८.

शोक° ६.३.५०.

°शोक ३.२.५.

शोण ४.१.४३

°शौचिवृक्षि° ४.१.८१.

शौण्ड २.१.४०

शौनकादि (ग.) ४.३.१०६.

श्र ६.४.२३; १११.

श्रम् (प्र.) ३.१.७८.

श्रा (प्र) ३.१.८१, ८३.

श्रा° (प्र) ६.४.११२.

श्रु (प्र.) ३.१.७३, ८२

श्रु° (प्र.) ६.४.७७.

°श्रु (प्र) ६.४.८७.

श्यन् (प्र.) ३.१.६९, ९०, ७.३.७१, ७४

°श्यन् (प्र.) ७.१.८१.

श्या (धा) ६.१.२४, २.४७.

श्या° (धा.) ३.१.१४१

श्याव° ५.४.१४४

श्येन° ६.३.७०.

श्र (आदे.) ५.३.६०

श्र° ६.२.२५

श्रद्धा° १.४.६६.

°श्रद्धा ३.२.१५८.

°श्रद्धा° ५.२.१०१

°श्रन्थ (धा) ३.३.१०७.

श्रमणादि (ग.) २.१.७०.

श्रयति° (पा. श.) ३.४.९.

श्रवण° ४.२.५.

°श्रवणा° ४.२.२३

श्रविष्ठा° ४.३.३४.

श्राणा° ४.४.६७.

°श्राणा° ४.१.४२

श्रात (नि) ६.१.३६

श्राद्ध ४.३.१२, ५.२.८५.

श्रि° (धा.) ३.३.२४, ७.२.११

°श्रि (धा) ३.१.४८, ७.२.४९

श्रित° २.१.२४.

श्रितम् (नि.) ६.१.३६

श्री° ७.१.५६.

श्रु (धा.) १.३.५९, ४.४०, ३.१.७४

श्रु° (धा.) ६.४.१०२

°श्रु (धा.) ३.२.१०८, ३.२५, ७.२.१३

°श्रु° (पाठः) १.३.२९, ५७.

°श्रुत ६.२.१४८

°श्रुमत् ५.३.११८.

श्रेण्यादि (ग) २.१.५९

°श्रेयस् ५.४.८०, ७.३.१.

°श्रोत्रिय° २.१.६५.

श्रोत्रियन् (पा. श.) ५.२.८४.

°श्रौषद्° ८.२.९१.

°श्लक्ष्ण २.१.३१

°श्लक्ष्ण° ३.१.२१.

श्लाघ° (धा) १.४.३४, ५.१.१३४

श्लिष् (धा.) ३.१.४६.

°श्लिष° (धा) ३.१.१४१; ४.७२.

श्लु (प्र.) २.४.७५, ६.१.१०, ७.४.७५.

°श्लु° (प्र.) १.१.६१.

श्लुवत् ३.१.३९.

°श्लोक° ३.१.२५, २.२३.

श्वगण ४.४.११

°श्वट° ६.१.२१२.

श्वन् ४.२.९६, ५.४.९६.

श्वन्° ६.४.१३३

°श्वन्° ६.१.१७८.

श्वयति (पा. श.) ७.४.१८

श्वशुर १.२.७१.

°श्वशुर ४.१.१३७

श्वश्रू १.२.७१.

श्वस् ४.३.१५, ५.४.८०.

°श्वस् (धा.) ३.१.१४१, ४.२.१०५

°श्वस्° (धा.) ७.२.५

श्वदि (ग) ७.३.८.

श्वि (धा.) ६.१.३०.

श्वि° (धा) ७.२.१४.

°श्वि (धा.) ३.१.४९, ५८

°श्वि° (धा.) ७.२.५.

श्वेतवस् ८.२.६७.

श्वेतवह° ३.२.७१.

ष

ध्रुव

४.४३.
२.४१; ४.४१.
१५.
२.३६, ३.३९.
३५.

११३.
१.१.२४.
६१.
.

३.६, २.१३५, ७.१.२२
१.१.७५, ७.१.५५

१.१.४९; २.१.१८; २.८,
३.४, ३.८, ५०, ५.३.५४,
२.६०; ३.२०; ८.३.५३.
८.१.२०.

षाकन् (प्र.) १.२.१५५.
षान्त ८.४.३६.
षित् (पा. श.) ३.३.३०८, ४.१.४१.
षीध्वम् ८.३.७८.
षु ८.४.२७.
षुक् (प्र.) ४.१.१६१, ३.१.३६, ७.३.४०.
ष्कन् (प्र.) ५.१.७५
ष्टरच् (प्र.) ५.३.९०.
ष्टन् (प्र.) ३.२.१८१
ष्टक् (प्र.) ५.३.१०८.
ष्टच् (प्र.) ५.३.७८, १.०९.
ष्टच् (प्र.) ४.४.३१.
ष्टन् (प्र.) ४.३.७०, ४.१.१, १६, ५३;
५.१.४६, ५.४.
ष्टन् (प्र.) ४.४.३१
ष्टत् (प्र.) ४.४.९, ७.४
ष्ठिवु (धा) ७.३.७५.
ष्ठिह (धा) ८.२.३३.
ष्ठिह (धा) ८.२.३३.
ष्ठ (प्र.) ४.१.१७.
ष्ठक् (प्र.) ४.२.९९.
ष्ठन् (प्र.) ४.१.९८.
ष्ठ्यद् (प्र.) ४.१.७८, ६.१.१३
ष्ठ्यन् (प्र.) ५.१.१२३.
ष्ठ्यन् (प्र.) ६.३.५०.
ष्ठ्यन् (प्र.) ४.३.१४०.
ष्ठ्यास ६.२.३८.
ष्ठुन् (प्र.) ३.१.१४५.

स

स्°

°संख्यात°

स् ३.४.९८, ६.१.१३२, ७.४.४१, ८.२.४१,
३.२९, ५६, ६२.
स्° ८.२.२९, ३७, ४.४०
°स् १.३.४.
स ६.१.६३, ३.७७, ७.२.१०६, ८.२.२४,
३.३४, ३८
स° ३.४.९१; ८.२.६६.
°स १.४.१९.
°स° ४.२.८०
स (प्र.) ७.२.५७.
संयत् ३.१.७२.
सयुक्त ४.४.९०.
°संयुक्त° ६.२.१३३.
संयोग (पा. श.) १.१.७, ४.११, ६.४.१०,
१३७.
संयोग° ५.१.३८.
संयोगादि ६.१.३; ६.४.६८, १६६; ७.२.४३,
४.१०, ८.२.२९, ४३.
°संयोगादि ७.४.२९.
संयोगान्त ८.२.२३.
सवत्सर° ४.३.५०, ७.३.१५.
°संवत्सर ५.१.८७, २.५७.
संशय ५.१.७३
संसनिष्यदत् ७.४.६५.
°संसृज° ३.२.१४२.
संसृष्ट ४.४.२२
संस्कृत ४.२.१६, ४.३, १३४.
°संस्थान ४.४.७२.
संस्पर्श ३.३.११६.
°संस्तु (धा.) ३.१.१४१.
°संहार ३.३.१२२.

संहित° ४.१.६९
संहिता (पा. श.) १.२.३९, ४.१.०९, ६.१.७१,
३.११२, ८.२.१०८,
सक् (आग) ७.२.७३
सकर्मक (पा. श.) १.३.५३
सकृत् ५.४.१९
°सक्त° ७.२.१८.
°सक्तु° ६.३.५९.
सक्थ ६.२.१५८.
सक्थि ५.४.९८.
सक्थि° ५.४.११३.
°सक्थि ५.४.१२१.
°सक्थि° ७.१.७५.
सखि ५.१.१२६; ७.१.९२.
°सखि ५.४.९१.
°सखि° ४.२.८०
सखी° ४.१.६२.
सख्य ५.२.२२.
सगति ८.१.६८.
सगर्भ° ४.४.११४
संकलादि (ग) ४.२.७५.
°संकाश° ४.२.८०.
°संख्य ७.३.१५
संख्या १.१.२३; २.१.१९, २.२५; ५.१.२२,
५८, २.४२, ४७; ३.४२, ४.१७, ५९,
६.२.३५, १६३, ३.४६, ७.३.१५
संख्या° ४.१.२६, ११५; ४.४३, ५.४.८६,
१४०, ६.१.१०९.
°संख्या २.१.१०. ५०, २.२.२५.
°संख्या° ३.२.२१, ५.१.१९.
°संख्यात° ५.४.८७.

संख्यादि ५.४.१; ८९.

संख्यापरिमाण ५.२.४१.

संख्यापूर्व २.१.५२.

संख्येय २.२.२५, ५.४.७३.

संग ८.३.८०

संगत ३.१.१०५.

°संगत° ५.१.१२१.

संग्राम ४.२.५६.

संघ ३.३.४२.

संघ° ३.३.८६, ४.३.१२७.

°संघ ५.२.५२.

°संघ° ५.१.५८.

संघुष् (धा) ७.२.२८

°संघुष् ८.२.६६.

°संचर° ३.३.११९.

°संचाय्य ३.१.१३०.

°सञ्ज (धा.) ६.४.२५, ८.३.६५

संजात ५.२.३६.

°संजीव° ६.२.९१.

संज्ञा १.४.१; २.१.२१, ४४; ५०, ४.२०,
३.२.१४, ४५, ९९; १८५, ३.१९; ९९,
१०९, ११८, १७४, ४.४२, ४.१.५८;
६७, ७२, २.५; ३.२७, ११७, १४५,
४.४६, ८२, ८९; ५.१.३; ६२, २.२३,
३१, ७१; ८२, ९१, ११०, ११३, १३७,
३.७५; ८७, ९७; ४.११८, १३३; १४३,
१५५, ६.१.१५३, २००; २१५, २.७७,
९४, १०६; १२९, १४६; १५९, १६५,
१८३, ३.४, ८, ५६, ७७; ११६, १२४,
१२८; ८.२.११, ३.९९; ४.३.

संज्ञा° ३.२.१७९, ४.१.२९; ५.१.५८,
६.२.११३; ३.३७, ६२.

°संज्ञा ५.४.९४.

°संज्ञा° ८.२.२.

संज्ञा (धा.) २.३.२२.

संज्ञाप्रमाणत्व १.२.५३.

सत् (पा. श.) ३.२.१२७.

सत्° १.४.६३; २.१.६१.

°सत्° (पा. श.) २.२.११.

सत्य ५.४.६६.

सत्य° ६.३.६९.

सत्यम् (अ) ८.१.३२.

सत्याप° ३.१.२५.

सद् (धा) ३.३.१४.

सद्° (धा.) ३.२.६१.

°सद् (धा.) ३.२.१५९, ७.३.७८.

सद्° ३.२.१०८.

°सद्° (धा.) ३.१.२४

सदि (पा. श.) ८.३.६६, ११८.

सदृश° ६.२.११

°सदृश° २.१.३१

°सदेश ६.२.२३.

सद्यस्° ५.३.२२

सध् ६.३.९५

सधि ६.३.९४.

सन् (प्र.) १.२.८, २६, ३.५८, ६२, २.४.४७,
३.१.५, ६.४.१६, ७.२.१२, ४१, ४९,
७५; ४.५४, ७९.

सन्° (प्र.) २.४.५१, ६.१.९; ३१, ४.४२,
७.३.५७

°सन् (प्र.) १.३.९२, २.४.३७, ८.३.११७

सन् (धा.) ६.४.४५.

°सन् (धा) ७.२.४९.

सन° (धा.) ३.२.१६८.

°सन° (धा.) ३.२.२७, ६७, ६.४.४२.

सनाद्यन्त ३.१.३२.

सनिम् ७.२.६९.

°सनीड° ६.२.२३.

सनुम् ८.४.३२

°सनुत ४.४.११४.

सनोति (पा. श.) ८.३.१०८.

संतापादि (ग.) ५.१.१०१.

संधिवेल ४.३.१६

सञ्जतर १.२.४०.

संनिकर्ष १.४.१०९
 सन्वत् ७.४.९३.
 सपत्न ४.१.१४५
 सपत्न्यादि (ग.) ४.१.३५
 सपत्र° ५.४.६१
 सपिण्ड ४.१.१६५
 सपूर्व ४.१.३४, ५.२.८७.
 सपूर्वपद ५.१.११२.
 सपूर्वो ८.१.२६
 °सप्तति° ५.१.५९.
 सप्तन् ५.१.६१, ६.४.१२५
 सप्तमी (पा श.) २.१.४०, ३.९, ३६, ४३,
 ३.२.९७, ४.४.९, ५.३.१०, ६.२.३२,
 १५२, ३८.
 सप्तमी° (पा.श.) २.२.३५, ३.७, २७,
 ६.२.६५.
 °सप्तमी (पा. श.) २.४.८४, ५.४.५६.
 °सप्तमी° ६.२.२.
 सप्तमीस्थ ३.१.९२, ५.४.८२.
 सप्तम्यर्थ १.१.१९.
 सभा २.४.२३, ४.४.१०५, ६.२.९८
 सम् (उ.स.) १.३.२९; ५२, ५४, ६५,
 ३.२.७, ३.२३, ३१, ३६; ६.३.९२;
 ८.३.५, २५.
 सम्° (उ.स.) १.३.२२, ४६, ७५; ३.३.६३,
 ६९, ५.१.९२, २.२९, ६.१.१३३,
 ७.२.२४.
 °सम् (उ.स.) ३.२.१८०, ५.४.१२९.
 °सम्° (उ.स.) १.३.२१; ३०; ४.१.११५,
 ५.४.७९, ८.१.६.
 सम १.३.१०.
 °सम ६.२.१२१, ८.३.८८.
 °सम° २.१.३१, ४.४.९१.
 समज° ३.३.९९.
 समभिहार (पा. श.) ३.१.१४९.
 समय ५.१.१०४, ४.६०.
 °समय° ३.३.१६७.

समर्थ १.३.४२, २.१.१, ३.५७, ३.३.१५२,
 ४.१.८२
 °समर्थ ८.१.६५
 °समर्यादि° ६.२.२३
 समवाय ४.४.४३, ६.१.१३४.
 समा ५.१.८५.
 समांसमा ५.२.१२.
 समान ६.३.८३
 °समान° २.१.५८; ४.१.३०.
 समानकर्तृक ३.१.७; ३.१.५८, ४.२.१.
 समानकर्मक ३.४.४८.
 समानतीर्थ ४.४.१०७.
 समानपद (पा श.) ८.४.१.
 समानपाद ८.३.९.
 समानशब्द ४.३.१००.
 समानाधिकरण १.२.४२; ४.१.०५, २.१.४९;
 ६.३.३३; ८.१.७३.
 समानाधिकरण° ६.३.४५.
 °समानाधिकरण २.२.११.
 समानोदर ४.४.१०८.
 समापन ५.१.११२.
 समास १.२.४३, ४.८, २.१.३; ५.३.१०६;
 ६.१.२१९; २.१.७८, ७.१.३७; ८.३.४५;
 ८०.
 °समास (पा. श.) १.२.४६.
 समासक्ति ३.४.५०.
 समासान्त ५.४.६८.
 समाहार १.२.३०, ५.४.८९, १.०६.
 °समाहार २.१.५१
 °समित° ४.४.९१.
 समीप २.४.१६.
 °समीप° २.१.६.
 समुच्चय ३.४.३, ५.
 °समुच्चय १.४.९६.
 समुच्चारण १.३.४८.
 समुद्र° ४.४.११८.

संमूल° ३.४.३६
 °संमूल ३.४.३४
 संमूह ४.२.३७, ४.१.४०.
 संमूहवत् ५.४.२२
 °संमूह्य ३.१.१३१
 °संमृद्धि° २.१.६.
 °संपत्ति° २.१.६.
 संपद् ५.४.५०, ५३
 संपादि ६.२.१५५
 संपादिन् ५.१.९९.
 संपृच्° ३.२.१४२
 संप्रदान (पा. श.) १.४.३२, ४४, २.३.१३,
 ३.४.७३.
 °संप्रश्न° ३.३.१६१.
 संप्रसारण (पा. श.) १.१.४५, ३.३.७२,
 ५.२.५५, ६.१.१३, ३२; ३७, १०६,
 ३.१३८, ४.१.३१, ७.४.६७.
 °संबन्ध ६.३.२२
 संबुद्धि (पा. श.) १.१.१६, २.३.३; २.३.४९,
 ६.१.६८; ७.१.९९, ३.१.१६; ८.३.१.
 °संबुद्धि (पा. श.) ८.२.०.
 संबोधन (पा. श.) २.३.४७, ३.२.१२५.
 संभावन ३.३.१५४, ६.२.२१.
 संभावनवच् ३.३.१५५.
 संभूत ४.३.४१.
 °संमति° ८.१.०८; २.१.०३.
 °संमद ३.३.६८.
 संमानन° १.३.३६, ७०.
 °संमित ४.४.९१.
 संमिति ४.४.१३५.
 °संमुख ५.२.६.
 °सय° (धा.) ८.३.७०.
 °सयूथ° ४.४.११४.
 °सर° ७.२.९.
 °सरजस° ५.४.७७.
 °सरस् ५.४.९४.
 सरीसृपतम् ७.४.६५.

सरूप १.२.६४; २.२.७.
 °सर्ग° १.३.३८
 सर्ति (पा. श.) ३.२.१८, ३.७१
 सर्ति° (पा. श.) ३.१.५६.
 °सर्ति (पा. श.) ३.२.१६३.
 °सर्ति° (पा. श.) ७.३.७८.
 सर्व (स ना.)
 सर्वम् ४.३.१००, ६.२.९३, १०५
 सर्वे १.२.७२, ८.१.१८.
 सर्वस्य १.१.५५, ५.३.६, ६.१.१८७,
 ८.१.१
 सर्वेभ्य ३.३.२०.
 सर्वेषाम् ६.३.४८, ७.३.१००,
 ८.३.२२.
 सर्व° ३.२.४२, ४.४.४२, ५.१.१०, ३.१.५
 °सर्व ३.२.४१.
 °सर्व° २.१.४९, ३.२.४८; ५.४.८७, ७.३.१२.
 सर्वचर्मन् ५.२.५.
 सर्वत्र (अ.) ४.१.१८; ३.२२, ६.१.१२०,
 ८.४.५१.
 सर्वधुर ४.४.७८.
 सर्वनामन् (पा. श.) १.१.२७, २.३.२७,
 ६.३.९०, ७.१.१४, ५२; ३.१.१४.
 °सर्वनामन् (पा. श.) ५.३.७१.
 °सर्वनामन्° (पा. श.) ५.३.२.
 सर्वनामस्थान (पा. श.) १.१.४२; ६.१.१९५,
 ४.८, ७.१.७०; ८६.
 °सर्वनामस्थान (पा. श.) ७.३.११०.
 सर्वभूमि° ५.१.४१.
 °सर्वलोक ५.१.४४.
 सर्वादि (ग.) १.१.२७, ५.२.७.
 °सर्वाक्ष° ५.२.९.
 सर्वान्यत् ८.१.५१.
 सलोप ३.१.११, ७.२.७९.
 °सवनादि ८.३.११०.
 संवर्ण (पा. श.) १.१.९, ६९; ६.१.९९;
 ८.४.६५.

°सवर्ण° (पा. श.) १.१.५८.
 सविध° ६.२.२३.
 °सवेश° ६.२.२३
 °सव्य° ८.३.९७.
 ससनिर्वासम् ७.२.६९.
 सस्रव ७.४.७४.
 सस्थान ५.४.१०.
 सस्त्रि ५.४.४०.
 सस्य ५.२.६८.
 सह (धा.) ३.२.६३.
 °सह (धा.) ३.२.४१, ८.३.११६
 सह (अ.) १.१.७१; २.१.४, २.२८; ३.२.९६,
 ५.२.२७, ६.३.७७, ९४.
 सह° ४.१.५७.
 °सह° ३.२.१३६
 °सह° (धा.) ३.२.१८४, ४.६५, ७.२.४८,
 ८.३.७०.
 सहयुक्त २.३.१९.
 °सहस्र° ४.४.२७; ६.३.३
 सहस्र ४.४.१३५.
 °सहस्र ५.१.२९; २.१.०२.
 °सहस्र° ५.१.२७.
 °सहस्रान्त ५.२.११९.
 °सहाय ४.२.४३
 सहि (पा. श.) ८.३.५६, १०८.
 सहि° (पा. श.) ६.३.१११.
 °सहि (पा. श.) ३.१.९९, ८.३.६२.
 °सहि° (पा. श.) ३.२.४६, ६.३.११५.
 सा (धा.) ६.४.६६.
 °सा २.४.७८; ७.३.४५.
 °सा° (धा.) ७.३.३७.
 साकल्य ३.४.२९.
 °साकल्य° २.१.६.
 साकाङ्क्ष ३.२.११४; ८.१.३५.
 साक्षात् ५.२.९१.
 अ. श. को. ४१

नाशान्प्रभृति १.४.७४.
 °साक्षिन्° २.३.३९.
 साइ ८.३.५६.
 सादृ ६.३.११२.
 सादृथै ६.३.११२.
 साद्व ६.३.११२.
 सात् (प्र) ५.४.५२.
 सात्° (प्र.) ८.३.१११
 °साति° (प्र.) ३.१.१३८, ३.९७.
 °सात्यमुग्धि° ४.१.८१
 साद° ६.२.४१.
 सादि° ६.२.४०.
 °सादि° ६.२.४१.
 सादृश्य ६.२.११.
 °सादृश्य° २.१.६.
 °साध ५.३.६३
 साधकतम १.४.४२.
 साधु ४.४.९८.
 साधु° २.३.४३, ४.३.४३.
 सान्त° ६.४.१०.
 °सान्नाय्य° ३.१.१२९.
 सातपदीन ५.२.२२.
 साभ्यास ८.४.२१
 साम् (प्र.) ७.१.३३.
 सामन् ४.२.७.
 सामन्° ५.४.७५.
 °सामन् १.२.३४; ५.२.५९.
 सामन्त्रित (पा. श.) २.३.४८
 सामर्थ्य ८.३.४४.
 सामान्यवचन २.१.५५; ३.४.५; ८.१.७४.
 सामान्याप्रयोग २.१.५६.
 सामि २.१.२७.
 °सामिधेनी ३.१.१२९.
 सामिवचन ५.४.५.
 सामीप्य ६.२.२३; ८.१.७.

°साम्नीप्य ३.३.१३५.
 सांप्रतिक ४.३.९.
 °सायपूर्व ६.३.१०९.
 सायम् (अ.) ४.३.२३
 °सारथि ६.२.४१.
 °सारव ६.४.१७४
 सार्वधातुक (पा.श.) १.२.४, ३.१.६७,
 ४.१.१३, ६.४.८७, १.१०, ७.२.७६,
 ३.८७, ९५, ४.२.१.
 सार्वधातुक (पा.श.) ७.३.८४.
 °सार्वधातुक (पा.श.) ७.४.२५
 साल्व ४.२.१३५.
 °साल्व ४.२.७६.
 साल्वावयव ४.१.१७१
 साल्वेय ४.१.१६७
 °साववर्ण ६.१.१७८.
 °साहसिक्य १.३.३२.
 °साहि (पा.श.) ३.१.१३८
 साह्वान् ६.१.१२.
 सि (प्र.) ३.४.८७.
 °सि (प्र.) ६.१.६८, ७.२.९.
 °सि (धा.) ३.२.१५९, १.८२.
 °सिंह ६.२.७२.
 सिकता ५.२.१०४.
 सिच् (प्र.) १.२.१४, २.४.७७; ३.१.४४,
 ६.१.१८३, ७.२.१, ४०; ७१; ८.३.११२.
 सिच् (प्र.) ३.४.१०९.
 °सिच् (प्र.) १.२.११; ७.२.४२, ३.९६.
 °सिच् (प्र.) ६.४.६२.
 °सिच् (धा.) ३.२.१८२, ३.६५.
 °सिचि (पा.श.) ३.१.५३.
 सित (पा.श.) १.४.१६.
 सित ८.३.६३.
 °सित (धा.) ८.३.७०.
 सिद्ध २.१.४१, ६.२.३२.
 °सिद्ध ६.३.१८
 सिद्धाप्रयोग ३.३.१५४; ४.२.७.

सिध्मादि (ग.) ५.२.९७.
 °सिध्य ३.१.११६.
 सिध्यति (पा.श.) ६.१.४९.
 °सिध्का ८.४.४.
 सिन्धु ४.३.३२, ९३.
 °सिन्ध्वन्त ७.३.१९.
 सिप् (प्र.) ३.१.३४, ८.२.७४.
 °सिप् (प्र.) ३.४.७८
 सिवादि (ग.) ८.३.७१.
 °सिवु (धा.) ८.३.७०, १.१६
 °सीता ४.४.९१.
 °सीद (धा.) ७.३.७८
 सीयुट् (आग.) ३.४.१०२.
 °सीयुट् (आग.) ६.४.६२
 °सीर ४.३.१२४, ४.८१.
 °सीर ६.२.१८७
 सु (उ.स.) १.४.९४, ६.१.१६४, २.१.९५
 सु (उ.स.) ३.२.८९, १.०३, ५.४.१२५,
 ७.१.६८, ३.१२, ८.३.८८.
 °सु (उ.स.) ३.३.१२६, ५.४.१२१;
 ६.२.१७२, ७.४.३८
 °सु (उ.स.) ५.४.१३५, ७.२.९
 सु (प्र.) ६.२.११७, ४.१३; ७.१.८२, ९३,
 २.९४, १.०६, १.१०.
 सु (प्र.) ४.१.२, ६.१.६७, ७.१.२३; ३९.
 °सु (धा.) ३.३.२७.
 °सु (धा.) ७.२.७२.
 °सुकर ५.१.९३.
 सुख ५.४.६३, ६.२.१५.
 °सुख ८.१.१३.
 °सुख २.१.३६.
 सुखादि (ग.) ३.१.१८; ५.२.१३१.
 °सुखादि (ग.) ६.२.१७०.
 सुच् (प्र.) ५.४.१८.
 °सुचतुर ५.४.७७.
 सुत्र (धा.) ३.२.९०; १.३२, ६.३.१३३,
 ८.३.१०७.

°सुञ् (धा) ३.३.९९.
 सुद् (प्रत्या) १.१.४३
 सुद् (आग) ३.४.१०७, ७.१.५२, ८.३.५.
 °सुद् (आग) ८.३.७०.
 °सुतंगम° ४.२.८०.
 °सुदिव° ५.४.१२०
 सुधातृ ४.१.९७.
 सुधित ७.४.४५.
 °सुधी ६.४.८५
 सुनोति (पा श) ८.३.११७
 सुनोति° (पा श.) ८.३.६५.
 सुप् (प्रत्या.) १.४.१०३; २.१.२, ४, ९;
 ४.७१, ३.१.८, १०६; २.४, ७८,
 ५.३.६८, ६.१.९१, १८७, ४.८३,
 ७.१.३९, ३.१.०२; ८.१.६९, ३.१.६
 सुप् (प्रत्या.) १.४.११४, ३.१.४; ८.२.२.
 °सुप् (प्रत्या.) २.४.८२, ४.१.२.
 °सुपरि° ५.३.८४
 सुपि° (स्वप्-पा. श) ८.३.८८.
 °सुपूर्व ५.४.१४०.
 सुप्रात° ५.४.१२०
 सुब्रह्मण्या १.२.३७
 °सुभग° ३.२.५६
 °सुमङ्गल° ४.१.३०
 °सुरभि ५.४.१३५.
 °सुरा° २.४.२५
 सुलोप ६.१.१३०, ७.२.१०७.
 °सुवति° (पा श.) ८.३.६५.
 सुवास्त्वादि (ग) ४.२.७७.
 °सुश्व° ५.४.१२०
 सुषामादि (ग.) ८.३.९८.
 °सुषि° ५.२.१०७
 °सुहितार्थ° २.२.११.
 सुहृद् ५.४.१५०.
 °सू (धा.) ३.२.१८४; ७.३.८८.
 °सू (धा.) ३.२.६१.
 °सूकर ३.२.१८३.

सूक्त° ५.२.५९
 °सूति° (पा श) ७.२.४४, ८.३.८८
 सूत्र ४.२.६५, ८.३.९०
 °सूत्र° ३.२.२३, ५.१.५८.
 °सूत्रान्त ४.२.६०.
 °सूद (धा) ३.२.१५३.
 °सूद° ६.२.१२९.
 °सूप° ६.२.१२८.
 सूपमान ६.२.१४५
 °सूयति° (पा. श.) ७.२.४४.
 °सूरमस ४.१.१७०.
 °सूर्त° ८.२.६१.
 सूर्य° ६.४.१४९
 °सूर्य° ३.१.११४.
 सू (धा.) ३.३.१७
 सू° (धा.) ३.२.१६०.
 °सू° (धा.) ३.१.१४९, २.१.४५, १५०
 ७.२.१३.
 °सूज° (धा) ८.२.३६.
 सूजि° (पा. श.) ६.१.५८, ७.२.६५
 °सूजि° (पा. श.) ८.३.११०.
 सूपि° (पा. श.) ३.४.१७.
 °सूपि° (पा. श.) ८.३.११०
 से (आदे.) ३.४.८०
 से (प्र.) ७.२.७७
 से° (प्र.) ३.४.९.
 सेद् १.२.१८, ६.१.१९२, ४.५२, १२१.
 °सेध° ८.३.६५
 सेधति (पा. श.) ८.३.११३.
 सेन् (प्र.) ३.४.९.
 सेनक (आचार्यः) ५.४.११२.
 °सेनय° ८.३.६५
 सेना ४.४.४५.
 सेना° २.४.२५.
 °सेना° ३.१.२५, २.१.७.
 °सेनाङ्ग २.४.२.

सेनान्त° ४.१.१५२.
 सेव° (धा.) ८.३.७०.
 °सेवन° १.३.३२.
 सेवित° ६.१.१४१.
 °सैनधव ६.२.७२.
 सोढ ४.३.५२; ८.३.११५.
 सोदर ४.४.१०९.
 सोपसर्ग ८.१.५३.
 सोम ३.२.९०, ४.२.३०, ४.१.३७, ७.२.३३.
 सोम° ६.३.२६, १३०
 °सोम ५.४.१२५, ८.३.८२.
 सौराज्य ८.२.१४.
 सौवीर ४.१.१४८.
 सौवीर° ४.२.७६.
 °स्कन्द (धा.) ३.४.५६, ७.४.८४.
 स्कन्दि (पा.श.) ८.३.७३.
 स्कन्दि° (पा.श.) ६.४.३१
 °स्कभित° ७.२.३४.
 स्कभ्नाति (पा.श.) ८.३.७७.
 °स्कम्भु° ३.१.८२.
 °स्कुञ् (धा.) ३.१.८२
 °स्कुम्भु° ३.१.८२.
 °स्कुर् (धा.) ६.१.५४.
 स्तन् (धा.) ८.३.८६
 स्तन ६.२.१६३.
 °स्तन ३.२.२९.
 स्तन्मि (पाठः) ८.३.६७.
 °स्तभित° ७.२.३४.
 स्तम्ब ३.३.८३.
 स्तम्ब° ३.२.१३, २४.
 °स्तम्भ (धा.) ८.४.६१.
 स्तम्भि (पा.श.) ८.३.६७
 स्तम्भु° (धा.) ३.१.८२, ८.३.११६
 °स्तम्भु° (धा.) ३.१.५८.
 °स्तर्था° ३.१.१२३
 °स्ताव्य° ३.१.१२३.
 स्तु (धा.) ३.३.३१.

स्तु° (धा.) ७.२.७२.
 °स्तु° (धा.) ३.१.१०९; २.१.८२, ३.२.७,
 ७.२.१३, ३.१.५, ८.३.७०.
 स्तुव° ८.३.८२
 स्तुत° ८.३.१०३.
 °स्तुम्भु° (धा.) ३.१.८२.
 स्तु (धा.) ३.३.३२.
 °स्तु (धा.) ३.३.१२०.
 °स्तु° (धा.) ७.४.९५.
 °स्तेन ५.१.१२५
 स्तोक् २.१.३९.
 स्तोक्° २.३.३३.
 °स्तोक्° २.१.६५
 स्तोकादि (ग.) ६.३.२.
 °स्तोभति° (पा.श.) ८.३.६५.
 स्तोम ८.३.८३
 °स्तोम ८.३.१०३
 °स्तोम° ८.३.८२
 स्तौति (पा.श.) ८.३.६१
 °स्तौति° (पा.श.) ८.३.६५
 स्त्या (धा.) ६.१.२३.
 स्त्री १.२.६६, ६७, ७३, ३.३.४३, ९४, ४.१.२,
 १०९; १२०; १७६, २.७६; ५.४.८,
 १४; १४३, १५२, ६.१.१२५; ३.३.३,
 ४.७९, ७.१.९६, २.९९
 स्त्री° ४.१.८७
 °स्त्री १.२.४८, ४.१.१४७
 °स्त्रीपुंस° ५.४.७७
 स्त्रयाख्य १.४.३.
 स्थ ६.३.१९
 °स्थ ६.३.९५.
 °स्थ° ६.४.१५७.
 स्थण्डिल ४.२.१५.
 स्थल ८.३.९६.
 °स्थल° ४.१.४२; ६.२.१२९.
 स्थविरतर ४.१.१६५.
 स्था (धा.) १.३.२२; ३.२.४, ७७; ८.३.९७.
 तिष्ठति ४.४.३६.

स्था° (धा.) १.२.१७, ३.२.१७५, ३.९५,
४.१६, ८.४.६१

°स्था (धा.) ३.२.१३९, ७.४.४०

°स्था° (धा.) १.४.३४, ४६, २.४.७७,
३.२.१५४, ४.७२, ६.४.६६, ७.३.७८,
८.३.६५

स्थादि ८.३.६४.

स्थान ७.३.४६; ८.३.८१.

°स्थान° ६.२.१५१, ६.३.८४.

स्थानान्त ५.४.१०

स्थानान्त° ४.३.३५.

स्थानिन् १.४.१०५, २.३.१४.

स्थानिवत् १.५६

स्थाने १.१.५०.

स्थानेयोगा १.१.४९

स्थालीबिल ५.१.७०.

स्थिर ३.३.१७, ८.३.९५.

°स्थिर° ६.४.१५७.

स्थूल° ६.४.१५६, ७.२.२०.

°स्थूल° ३.२.५६, ६.२.१६८.

स्थूलादि (ग.) ५.४.३.

°स्थेयाख्य १.३.४३.

°स्थौत्य° ४.१.४२

°स्त्रञ् (प्र.) ४.१.८७.

स्त्राति (पा.श.) ८.३.८९.

स्त्रात्त्यादि (ग.) ७.१.४९

°स्त्रिह (पाठः) ८.२.३३

स्नु° (धा.) ७.२.३६.

°स्नु° (धा.) ३.१.८९.

°स्नुह° (पाठः) ८.२.३३.

स्नेहन ३.४.३८.

स्नेहविपातन ७.३.३९.

स्पर्धा १.३.३१.

°स्पर्श ६.१.२४.

°स्पश् (धा.) ७.४.९५.

°स्पष्ट° ७.२.२७.

स्पृश (धा.) ३.२.५८; ३.१६.

°स्पृशि° (पा.श.) ८.३.११०.

स्पृहि (पा.श.) १.४.३६.

स्पृहि° (पा.श.) ३.२.१५८.

°स्पृहि° (पा.श.) ८.३.११०.

°स्फ° ६.४.१५७

स्फाय (धा.) ६.१.२२; ७.३.४१.

स्फिग° ६.२.१८७.

°स्फिर° ६.४.१५७

स्फीर (आदे.) ६.१.२२.

स्फुरति° (पा.श.) ६.१.४७, ८.३.७६

°स्फुलति (पा.श.) ६.१.४७, ८.३.७६.

स्फोटायन (आचार्यः) ६.१.१२१.

स्म (अ.) ३.२.११८, ३.१.६५.

स्मयति (पा.श.) ६.१.५७.

स्मात्° (प्र.) ७.१.१५

स्मि° (धा.) ७.२.७४.

°स्मि १.३.६८.

°स्मि° (धा.) ३.२.१६७.

°स्मिन् (प्र.) ७.१.१५.

स्मृ° (धा.) ७.४.९५

°स्मृ° (धा.) १.३.५७.

स्मै (आदे.) ७.१.१४

स्मोत्तर ३.१.७६

स्य (प्र.) ७.२.७०

स्य° (प्र.) १.३.९२; ३.१.३३, ६.४.६२;
८.३.११७

°स्य (प्र.) ७.१.१२

स्यः (वै.श.) ६.१.१३१

°स्यति° (पा.श.) ७.४.४०; ८.३.६५,
४.१७.

स्यद् ६.४.२८.

°स्यन्द (धा.) ६.४.३१.

स्यन्दति (पा.श.) ८.३.७२.

°स्यमि° (पा.श.) ६.१.१९.

स्याद् (आग.) ७.३.११४.

°स्त्रञ् (धा.) ७.४.८४, ८.२.७२.

°स्त्रञ् ५.२.१२१.

°सञ् ३२५९
 °सम्भू (धा) ३२१४३.
 स्रवाति° (पा.श.) ७४८१.
 °स्रिवि° (पा.श.) ६४२०.
 °स्रु (धा.) १३८६, ३१४८.
 °स्रु° (धा) ७२१३.
 °स्रुव° ६३११४.
 स्रोतस् ४४११३.
 स्व ११३५, ६८; ३४४०; ४४१२३,
 ६२१७
 °स्व (प्र.) ३४२
 स्वकरण १३५६.
 °स्वञ्ज (धा) ६४२५, ८३६५, ७०.
 स्वतन्त्र १४५४.
 स्वतवस् ८३११
 °स्वतवस् ७१८३.
 °स्वदि° (पा.श.) ८३६२.
 °स्वधा° २३१६.
 स्वन् (धा.) ८३६९.
 °स्वन् (धा.) ३३६४.
 स्वन्° (धा.) ३३६२.
 स्वप् (धा) ३३९१.
 °स्वपति (पा.श.) ४४१०४.
 स्वपादि° ६११८४
 स्वपि° (पा.श.) ३२१७२, ६११९
 °स्वपि° (पा.श.) १२८, ६११५.
 स्वयम् २१२५
 स्वर २१०२
 °स्वर° ११५८, ७२१८, ८२२.
 स्वरति° (पा.श.) ७२४४.
 °स्वरति° (पाठः) १३२९.
 स्वरादिनिपातन ११३७.

स्वरित (पा.श.) १२३०, ३७, ३९, ३११,
 ६१८१, ८२४, ६, १०३, ४६६.
 स्वरित° (पा.श.) १३७२.
 °स्वरित (पा.श.) ८२४
 °स्वरितपर १२४०.
 °स्वरितोदय ८४६७.
 °स्ववस्° ७१८३.
 स्वसृ ४११४३; ८३८४.
 स्वसृ° १२६८; ६२२३.
 °स्वसृ° ६४११
 °स्वस्ति° २३१६.
 °स्वस्तिक ६३११४.
 °स्वस्त्रादि (ग.) ४११०
 °स्वा° ७३४७.
 स्वागतादि (ग.) ७३७.
 स्वाङ्ग ३४५४; ६१, ४१५४; ५२६६;
 ४११३, १५९, ६२१६७; १७७;
 ३११, ३९.
 °स्वाति° ४३३४.
 स्वादि (ग.) १४१७, ३१७३.
 स्वादुम् (अ.) ३४२६.
 °स्वान्त° ७२१८
 स्वापि (पा.श.) ६११८.
 °स्वापि (पा.श.) ७४६७.
 स्वामिन् ५२१२६, ६२१७
 स्वामिन्° २३३९, ३११०३
 °स्वाहा° २३१६.
 स्विदि° (पा.श.) ८३६२.
 °स्विदि° (पा.श.) १२१९.
 °स्वु° (धा.) ७२४९.

ह ८ २०३१.
 ह° ७२०५.
 °ह ७४६२.
 ह ५३११, १३, ७०३५४, ४५२, ८१६०,
 ३२६, ४६२.
 ह° (अ.) ३२११६.
 °ह ७२१०४, ८२०८५, ४४६.
 °ह° ८१२४.
 °हत ६३४२.
 °हति ६३५३
 हन् (धा.) १२१४, २४४२, ३११०८,
 २४९, ८६; ३७६, ४३७, ७३३२.
 हन्ति ४४३५.
 हन्° (धा.) ३४३६.
 °हन् (धा.) १३२८, ७२७०.
 °हन्° ६४१२; १६, १७५.
 हन° (धा.) ६४६२.
 °हन° (धा.) ३२१५४; १७१, ६४९८;
 ७२६८.
 हननी ४४१२१.
 हन्त ८१५४.
 °हन्त° ८१३०.
 हन्ति (पा. श.) ६४३६; ७३५४; ८४२२.
 °हन्ति° (पा. श.) ८४१७.
 हराति (पा. श.) ३२०९; २५;
 °हरित° ५४१२५.
 हरितादि (ग.) ४११००.
 °हरिश्चन्द्र ६११४९.
 हरीतक्यादि (ग.) ४३१६५.
 हर्ष ३३६८.

हल् (प्रत्या) ११०७, ३३; ३११२; ८३;
 ३१०३, ३१२१; ६१६७; १३०,
 ४२, २४, ४९, ६६, १००; ११३;
 १५०; ७२८५, ११३, ३०८९, ८२७७,
 ३२२, ४३१, ६४.
 हल्ल° (प्रत्या) ६१६७; ३०८;
 °हल्ल (प्रत्या.) १११०, ३११२४, ६४३४.
 हल्ल° ३२१८३; ४३१२४, ४८१.
 °हल्ल ४४९७, ६३८२.
 °हल्ल° ३१२१.
 हलन्त १२१०
 °हलन्त ७१३.
 हलादि १२२६, ३१२२, २१४९, ६११७५,
 ३९; ४१६१, ७२७, ४६०.
 हलि° ५४१२१.
 °हलि ३१११७.
 हलपूर्व ६११७०.
 °हविष्या ४४१२२.
 हविस् २३६१.
 हविस्° ५१०४.
 °हविस्° ३११२९.
 हव्य ३२६६.
 हश् (प्रत्या.) ६१११२.
 °हस् (धा.) ३३६२.
 हस्त ३४३९, ५२१३३.
 °हस्त ५१०८.
 °हस्त° ४३३४.
 हस्तादान ३३४०.
 हस्तिन्° ३२५४.
 °हस्तिन् ५२३८; ४७८.
 °हस्तिन्° ४२४७.

हस्ते १.४.७७.
 हा (धा.) ३.१.१४८
 °हान्त ५.४.१०६.
 हायनान्त ५.१.१३०.
 °हायनान्त ४.१.२७.
 °हार ६.३.५९.
 हारिन् ५.२.६९.
 °हारिन् ६.२.६५.
 °हास ६.१.२१२.
 हास्तिन् ६.२.१०१.
 °हास्तिनायन् ६.४.१७४.
 हि (म.) ३.१.८३, ६.४.३५; १०१, १०५,
 ११७, ११९.
 हि° (म.) ३.४.२.
 °हि (म.) ७.१.३५.
 हि (आदि.) ३.४.८७; ७.४.४२.
 हि (अ.) ८.१.३४; २.९३.
 °हि° (अ.) ८.१.५६
 हि (धा.) ७.३.५६.
 हिंस्र (धा.) ६.१.१८४.
 °हिंस्र° (धा.) ३.२.१४६; १६७.
 हिंसा २.३.५६, ६.१.१३७, ४.१.२३.
 हिंसार्थ ३.४.४८.
 °हिंसार्थ १.३.१५
 हित ४.४.६५, ७५; ५.१.५, ६.२.१५.
 °हित २.३.७३.
 °हित° २.१.३६.
 °हित° ६.२.१५५.
 हिनु ८.४.१५.
 हिम ६.३.५३.
 °हिम° ४.१.४९.
 °हिमवत् ४.४.११२.
 °हिमश्रथ ६.४.२९.
 °हिरण्य ६.४.१७४.
 °हिरण्य ५.२.६५.
 हिरण्यपरिमाण ६.२.५५.
 °हिरण्यय ६.४.१७५.

हीन १.४.८६
 हीयमान° ५.४.४७.
 हु (धा.) २.३.३.
 हु° (धा.) ६.४.८७, १०१.
 °हु (धा.) ३.१.३९.
 °हु° (धा.) ३.४.१६; ६.१.१८८.
 हृत ८.२.८४, १०७.
 ह्र (धा.)
 ह्रति ४.४.१५, ५.१.५०.
 . अवहरति ५.१.५२.
 व्यवहरति ४.४.७२.
 व्याहरति ४.३.५१.
 ह्र° (धा.) १.४.५३
 ह्रद् ६.३.४९; ७.३.१९.
 °ह्रद् ६.१.६२.
 ह्रद्य ४.४.९५, ६.३.४९.
 ह्रषि (पा. श.) ७.२.२९.
 °हेति° ३.३.९७
 हेतु १.४.५५; २.३.२३; ५.३.२६.
 हेतु° ३.३.१५५; ४.३.८१.
 °हेतु (पा. श.) ३.२.१२६.
 हेतुप्रयोग २.३.२६.
 हेतुभय १.३.६८; ६.१.५६, ७.३.४०.
 हेतुमत् ३.१.२६.
 °हेतुमत् ३.३.१५६.
 °हेप्रयोग ८.२.८५.
 हेमन्त ४.३.२१.
 हेमन्तशिशिरौ २.४.२८.
 है° ८.२.८५.
 हैर्यंगवीन ५.२.२३.
 °हैलिहिल° ६.२.३८.
 °होतु° ६.४.११.
 होत्रा ५.१.१३५.
 °ह्रद् (धा.) १.४.३४.
 °ह्रस् ४.२.१०५.
 °ह्रदोत्तरपद ४.२.१४२.

ह्रस्व (पा श) १.२.४७, ४.६, १०, ५.३.८६,
 ६.१.७०, १२५, १४७; ३.४२, ६०,
 ४.९२, ९४, ७.३.८०; १०७, १०८,
 ११४, ४.१, १२, २३; ५९, ८.२.२७,
 ३.३२, १०१.
 ह्रस्व° (पा श.) १.२.२७, ६.१.१७२,
 ७.१.५४
 °ह्रस्व (पा. श) ६.१.६८.
 °ह्रस्व° (पा श) ६.४.१५६
 ह्रस्वादेश १.१.८८
 ह्रस्वान्त ६.२.१७४.

°ह्री (धा) ८.२.५६
 °ह्री° (धा) ३.१.३९, ६.१.१८८; ७.३.३६
 हु (धा) ७.२.३१.
 ह्राद् (धा) ६.४.९५
 °ह्रर° (धा.) २.४.८०.
 ह्ररि (पा. श.) ७.२.३१.
 ह्ररित ७.२.३३.
 ह्रा (धा.) १.३.३०, ३.७२; ६.१.३२
 ह्रा° (धा.) ३.२.२.
 °ह्रा (धा) ३.१.५३
 °ह्रा° (धा) ७.३.२१०

धातुपाठकोशः

अंस

अस

अंस	(चु. उ. से)	१११९
अक	(भ्वा. प. से)	७९२
अकि	(भ्वा. आ. से)	८७
अक्ष्	(भ्वा. प. से)	६५४
अग	(भ्वा. प. से)	७९३
अगि	(भ्वा. प. से)	१४६
अघि	(भ्वा. आ. से)	१०९
अङ्क	(चु. उ. से)	११२८
अङ्ग	(चु. उ. से)	११२९
अचि (पा.)	(भ्वा. उ. से)	८६२
अचु (पा.)	(भ्वा. उ. से)	८६२
अज	(भ्वा. प. से)	२३०
अजि	(चु. उ. से)	१७८६
अट	(भ्वा. प. से)	२९५
अट्ट	(भ्वा. आ. से)	२५४
अट्ट	(चु. प. से)	१५६२
अठि	(भ्वा. आ. से)	२६१
अड	(भ्वा. प. से)	३५८
अडु	(भ्वा. प. से)	३४८
अण	(भ्वा. प. से)	४४४
अण	(दि. आ. से)	११७६
अत	(भ्वा. प. से)	३८
अति	(भ्वा. प. से)	६१
अद	(अ. प. से)	१०११
अदि	(भ्वा. प. से)	६२
अन	(अ. प. से)	१०७०
अन (पा.)	(दि. आ. से)	११७६
अन्धु	(भ्वा. प. से)	१८८
अन्धु	(भ्वा. प. से)	८६२
अन्धु	(चु. उ. से)	१७३९

अन्जु	(रु. प. से)	१४५९
अन्ध	(चु. उ. से)	११२६
अबि	(भ्वा. आ. से)	३७८
अभ्र	(भ्वा. प. से)	५५६
अभि (पा.)	(भ्वा. आ. से)	३८५
अभी (पा.)	(भ्वा. आ. से)	३८५
अम	(भ्वा. प. से)	४६५
अम	(चु. उ. से)	१७२१
अय	(भ्वा. आ. से)	४७४
अर्क	(चु. प. से)	१६४४
अर्च	(भ्वा. प. से)	२०४
अर्च	(चु. उ. से)	१८०९
अर्ज	(भ्वा. प. से)	२२४
अर्ज	(चु. उ. से)	१७२६
अर्थ	(चु. आ. से)	११०६
अर्द	(भ्वा. प. से)	५५
अर्द	(चु. उ. से)	१८२९
अर्ब	(भ्वा. प. से)	४१५
अर्व	(भ्वा. प. से)	५८४
अर्ह	(भ्वा. प. से)	७४०
अर्ह	(चु. उ. से)	१७३२
अर्ह	(चु. उ. से)	१८३१
अल	(भ्वा. प. से)	५१५
अव	(भ्वा. प. से)	६००
✓ अश	(कथा. प. से)	१५२४
✓ अशू	(स्वा. आ. से)	१२६५
अष (पा.)	(भ्वा. उ. से)	८८६
अस	(भ्वा. उ. से)	८८६
अस	(अ. प. से)	१०६५

असु	(दि प से)	१२१०
अह	(स्वा प से)	१२७३
अहि	(भ्वा आ. से)	६३५
अहि	(चु उ से)	१७९८
आङः कन्द	(चु उ से.)	१७२८
आछि	(भ्वा प. से)	२०९
आप्लृ	(स्वा प अ)	१२६१
आप्लृ	(चु उ अ)	१८४०
आस	(अ. आ अ.)	१०२१
इक्	(अ प अ.)	१०४७
इख	(भ्वा प से.)	१४०
इखि	(भ्वा प. से)	१४१
इगि	(भ्वा प. से)	१५३
इङ्	(अ आ अ)	१०४६
इट	(भ्वा प से)	३१८
इण्	(अ प अ)	१०४५
इदि	(भ्वा प से)	६३
इन्धो	(रु. आ. से)	१४४९
इल	(तु प से)	१३५८
इल	(चु प से)	१६६१
इवि	(भ्वा. प. से)	५८७
इष	(दि. प से)	११२७
इष	(तु. प से.)	१३५२
इष	(क्या प से)	१५२६
ईक्ष	(भ्वा. आ. से)	६१०
ईखि	(भ्वा. प से)	१४२
ईङ्	(दि. आ अ.)	११४३
ईज	(भ्वा. आ. से)	१८२
ईड	(अ. आ. से)	१०१९
ईड	(चु. प. से.)	१६६८
ईर	(अ. आ. से.)	१०१८
ईर	(चु उ. से.)	१८११
ईर्य	(भ्वा. प. से)	५१०
ईर्य	(भ्वा प. से)	५११
ईश	(अ. आ. से)	१०२०
ईष	(भ्वा. प से)	६११
ईष	(भ्वा. प. से.)	६८४
ईह	(भ्वा. आ. से.)	६३२

उक्ष	(भ्वा प से)	६५७
उख	(भ्वा प से)	१२८
उखि	(भ्वा प से)	१२९
उद्	(भ्वा आ अ)	१५३
उच्च	(दि प से)	१२२४
उछि	(भ्वा प से)	२१५
उछि	(तु प से)	१२९५
उछी	(भ्वा. प से)	२१६
उछी	(तु प से)	१२९६
उज्झ	(तु प से)	१३०५
उठ	(भ्वा प से)	३३८
उन्धी	(रु प से)	१४५८
उम्भ	(तु प से)	१३२१
उब्ज	(तु प से)	१३०४
उभ	(तु प से)	१३२०
उर्द	(भ्वा. आ से)	२०
उर्वी	(भ्वा प. से)	५६९
उष	(भ्वा प से)	६९६
उहिर	(भ्वा प से)	७३९
ऊठ (पा.)	(भ्वा. प से)	३३८
ऊन	(चु. उ से)	१८८९
ऊयी	(भ्वा आ से)	४८३
ऊर्ज	(चु प से.)	१५५०
ऊर्णत्र	(अ उ से)	१०३९
ऊष	(भ्वा प से)	६८३
ऊह	(भ्वा आ से)	६४८
ऊ	(भ्वा प अ)	९३६
ऊ	(जु प अ.)	१०९८
ऊच	(तु प. अ)	१३०३
ऊछ	(तु प अ.)	१२९७
ऊज	(भ्वा. आ अ.)	१७६
ऊजि	(भ्वा आ अ)	१७७
ऊण	(तु. उ अ.)	१४६८
ऊधु	(दि प अ)	१२४६
ऊधु	(स्वा प अ)	१२७२
ऊन्फ	(तु प अ)	१३१७
ऊफ	(तु प अ.)	१३१६
ऊषी	(तु प. अ.)	१२८८

कृ	(कृया प अ)	१४९८
एजृ	(भ्वा आ अ)	१७९
एजृ	(भ्वा प अ)	२३४
एठ	(भ्वा आ अ)	२६७
एध	(भ्वा आ अ)	२
एषृ	(भ्वा आ अ)	६१८
ओखृ	(भ्वा प अ)	१२१
ओणृ	(भ्वा प अ)	४५४
(ङ) ओश्वि	(भ्वा प अ)	१०१०
कक	(भ्वा आ अ)	९०
ककि	(भ्वा आ अ)	९४
कख	(भ्वा प से)	१२०
कखे	(भ्वा प से)	७८४
कगे	(भ्वा प से)	७९१
कच	(भ्वा आ से)	१६८
कचि	(भ्वा आ से)	१६९
कटी	(भ्वा प से)	३२०
कटे	(भ्वा प से)	२९४
कठ	(भ्वा प से)	३३३
काठि	(भ्वा आ से)	२६४
काठि	(चु उ से)	१८४८
कड	(भ्वा प से)	३६०
कड	(तु प से)	१३८१
कडु	(भ्वा प से)	३४९
कडि	(भ्वा आ से)	२८२
कडि (पा.)	(भ्वा प से)	३६०
कडि	(चु प से)	१५८३
कण	(भ्वा प से)	४४९
कण	(भ्वा. प. से)	७९४
कण	(चु उ. से)	१६८९
कण	(चु प से)	१७१६
कत्थ	(भ्वा आ से)	३७
कत्र	(चु उ से)	१९१६
कथ	(चु उ. से)	१८५२
कदि	(भ्वा प से)	७०
कदि	(भ्वा आ से)	७७२
कनी	(भ्वा प से)	४६०
कपि	(भ्वा आ से)	३७५

कवृ	(वा आ से)	३८०
कमु	(भ्वा आ से)	४४३
कर्ज	(भ्वा प से)	२२८
कर्ण (पा)	(चु. उ से)	१९२५
कर्त (पा)	(चु उ से)	१९१६
कर्द	(भ्वा प से)	५९
कर्व	(भ्वा प से)	४२०
कर्व	(भ्वा प से)	५८१
कल	(भ्वा आ से)	४९७
कल	(चु प से)	१६०५
कल	(चु उ से)	१८६६
कल	(भ्वा आ से)	४९८
कश (पा)	(अ आ. से)	१०२४
कष	(भ्वा. प से)	६८५
कस	(भ्वा. प से)	८६०
कस (पा)	(अ आ. से)	१०२४
कसि	(अ आ. से)	१०२४
काक्षि	(भ्वा प से)	६६७
काचि	(भ्वा आ से)	१७०
काल (पा)	(चु उ से)	१८८१
काशृ	(भ्वा आ से)	६४७
काशृ	(दि आ से)	११६२
कासृ	(भ्वा आ से)	६२३
कि	(जु प अ)	११०१
किट	(भ्वा प से)	३०१
किट	(भ्वा प से)	३१९
कित	(भ्वा प से)	९९३
किल	(तु प से)	१३५४
कीट	(चु प से)	१६४१
कील	(भ्वा प से)	५२४
कु	(अ. प अ)	१०४२
कुक्	(भ्वा. आ. से)	९१
कुङ्	(भ्वा. आ अ.)	९५१
कुङ्	(तु आ अ)	१४०२
कुच	(भ्वा प. से)	१८४
कुच	(भ्वा प से)	८५७
कुच	(तु प से)	१३६९
कुजु	(भ्वा. प से)	१९९

कुट	(भू प से)	१३६७
कुट (पा)	(बु आ से)	१६९९
कुट्ट	(बु प से)	१५५९
कुट्ट	(बु आ से)	१७०३
कुठि	(भ्वा प से)	३४२
कुठि (पा)	(बु प से)	१५८५
कुड	(तु प से)	१३८४
कुडि	(भ्वा प से)	३२२
कुडि	(बु प से)	१५८४
कुडि	(भ्वा आ से)	२७०
कुण	(तु प से)	१३३६
कुण	(बु उ से)	१८९४
कुण	(बु उ से)	१८९७
कुद्रि	(बु प से)	१५४०
कुत्स	(बु आ से)	१६९८
कुथ	(दि प से)	१११८
कुथ (पा)	(क्र्या प से)	१५१५
कुथि	(भ्वा प से)	४३
कुन्व	(भ्वा प से)	१८५
कुन्थ	(क्र्या प से)	१५१५
कुप	(दि प से)	१२३४
कुप	(बु उ से)	१७८०
कुवि	(भ्वा प से)	४२६
कुवि	(बु प से)	१६५६
कुभि (पा)	(बु प से)	१६५६
कुमार	(बु उ से)	१८७८
कुर	(तु प से)	१३४२
कुर्व	(भ्वा आ से)	२१
कुल	(भ्वा प से)	८४२
कुशि	(बु उ से)	१७६६
कुष	(क्र्या प से)	१५१९
कुस	(दि प से)	१२१९
कुसि	(बु उ से)	१७६४
कुस्म	(बु आ से)	१७१२
कुह	(बु आ से)	१९०२
कूज	(भ्वा प से)	२२३
कूट	(बु आ से)	१७०२
कूट	(बु उ से)	१८९१

कूल	(भ्वा प से)	५३५
कूञ्	(स्वा उ अ)	१२५७
(हु) कूञ्	(त उ अ)	१४७३
कूड	(तु प से)	१३८३
कूति	(तु प से)	१४३६
कूति	(रु प से)	१४४८
कूप	(बु उ से)	१८७०
कूपि	(बु उ से)	१७४९
कूपू	(भ्वा आ से)	७६२
कूवि	(भ्वा प से)	५९८
कूश	(दि प से)	१२२८
कूष	(भ्वा प अ)	९९०
कूष	(तु उ अ)	१२८७
कू	(तु प से)	१४१०
कू	(क्र्या प से)	१४९७
कूञ्	(क्र्या उ से)	१४८६
कूत	(बु प से)	१६५४
केत	(बु आ से)	१८९६
केपृ	(भ्वा आ से)	३६८
केल	(भ्वा प से)	५३७
कै	(भ्वा प से)	९१६
कसु	(दि प से)	१११३
कूञ्	(क्र्या उ से)	१४८१
कूयी	(भ्वा आ से)	४८५
कसर	(भ्वा प से)	५५५
कथ	(भ्वा प से)	८०१
कद् (पा)	(भ्वा आ से)	७७३
क्रदि	(भ्वा प से)	७१
क्रदि	(भ्वा आ से)	७७३
क्रप	(भ्वा आ से)	७७१
कसु	(भ्वा प से)	४७३
(हु) क्रीञ्	(क्र्या उ से)	१४७४
क्रीड	(भ्वा प से)	३५०
कुड	(तु प से)	१३९५
कध	(दि प अ)	११९०
कुन्च	(भ्वा प से)	१८६
कुश	(भ्वा प से)	८५६

कृथ	(भ्वा. प. से.)	८०२
कृद (पा.)	(भ्वा. आ. से.)	७७३
कृदि	(भ्वा. प. से.)	७७२
कृदि	(भ्वा. आ. से.)	७७४
कृप (पा.)	(चु. प. से.)	१६५९
कृमु	(दि. प. से.)	१२०८
क्रिद	(दि. प. से.)	१२४३
क्रिदि	(भ्वा. आ. से.)	१५
क्रिदि	(भ्वा. प. से.)	७३
क्रिश	(क्था. प. से.)	१५२३'
क्रिश	(दि. आ. से.)	११६१
क्रीवृ	(भ्वा. आ. से.)	३८१
कृङ् (पा.)	(भ्वा. आ. अ.)	९५८
क्रेरा	(भ्वा. आ. से.)	६०७
क्रेवृ (पा.)	(भ्वा. आ. से.)	५०३
कण	(भ्वा. प. से.)	४५०
कथे	(भ्वा. प. से.)	८४६
क्षजि	(भ्वा. आ. से.)	७६९
क्षण	(त. उ. से.)	१४६६
क्षप	(चु. उ. से.)	१९४२
क्षपि	(चु. प. से.)	१६२१
क्षपिः (पा.)	(भ्वा. प. से.)	८१६
क्षमू	(दि. प. अ.)	१२०७
क्षमूष	(भ्वा. आ. से.)	४४२
क्षर	(भ्वा. प. से.)	८५१
क्षल	(चु. प. से.)	१५९८
क्षि	(भ्वा. प. अ.)	२३६
क्षि	(स्वा. प. अ.)	१२७७
क्षि	(तु. प. अ.)	१४०८
क्षिणु	(त. उ. से.)	१४६७
क्षिप	(दि. प. अ.)	११२१
क्षिप	(तु. उ. अ.)	१२८६
क्षीज	(भ्वा. प. से.)	२३७
क्षीवृ	(भ्वा. आ. से.)	३८२
क्षीवृ	(भ्वा. प. से.)	५६७
क्षीष	(क्था. प. से.)	१५०७
(६) क्षु	(अ. प. से.)	१०३६

क्षुदिर्	(रु. उ. अ.)	१४४४
क्षुध	(दि. प. अ.)	११९१
क्षुभ	(भ्वा. आ. से.)	७५१
क्षुभ	(दि. प. से.)	१२४०
क्षुभ	(क्था. प. से.)	१५२०
क्षुर	(तु. प. से.)	१३४५
क्षेवृ	(भ्वा. प. से.)	५६८
क्षै	(भ्वा. प. से.)	९१३
क्षोट	(चु. उ. से.)	१८७६
क्षण	(अ. प. से.)	१०३७
क्षमायी	(भ्वा. आ. से.)	४८६
क्षमील	(भ्वा. प. से.)	५२०
(त्रि) क्षिवदा (पा.)	(भ्वा. आ. से.)	७४४
(त्रि) क्षिवदा	(दि. प. से.)	१२४५
क्ष्वेल	(भ्वा. प. से.)	५३९
खच	(क्था. प. से.)	१५३२
खज	(भ्वा. प. से.)	२३२
खजि	(भ्वा. प. से.)	२३३
खट	(भ्वा. प. से.)	३०९
खट्ट	(चु. प. से.)	१६३३
खड	(चु. प. से.)	१५८१
खाडि	(भ्वा. आ. से.)	२८३
खाडि	(चु. प. से.)	१५८२
खद	(भ्वा. प. से.)	५०
खलु	(भ्वा. उ. से.)	८७८
खर्ज	(भ्वा. प. से.)	२२९
खर्द	(भ्वा. प. से.)	६०
खर्ब	(भ्वा. प. से.)	४२१
खर्व	(भ्वा. प. से.)	५८२
खव (पा.)	(क्था. प. से.)	१५३२
खल	(भ्वा. प. से.)	५४५
खष	(भ्वा. प. से.)	६८६
खाट	(भ्वा. प. से.)	४९
खिट	(भ्वा. प. से.)	३०२
खिद	(दि. आ. अ.)	११७१
खिद	(तु. प. से.)	१४३७
खिद	(रु. आ. अ.)	१४५०
खुद् (पा.)	(भ्वा. अ. आ.)	९५४

खुज	(भ्वा प से.)	२००
खुड (पा.)	(तु प से.)	१३८९
खुडि	(चु प. से.)	१५८६
खुर	(तु प से.)	१३४३
खुर्द	(भ्वा आ से.)	२२
खेट	(चु. उ से.)	१८७५
खेल	(भ्वा उ से.)	५३८
खेवृ (पा.)	(भ्वा आ से.)	५०६
खै	(भ्वा प. अ.)	९१२
खोट (पा.)	(चु उ. से.)	१८७५
खोर्क	(भ्वा. प से.)	५५२
खोल	(भ्वा प से.)	५५१
ख्या	(अ. प अ.)	२०६०
गज	(भ्वा प. से.)	२४६
गज	(चु प से.)	१६४८
गजि	(भ्वा प से.)	२४७
गड	(भ्वा. प. से.)	७७७
गडि	(भ्वा. प. से.)	६५
गडि	(भ्वा. प. से.)	३६१
गण	(चु. प. से.)	१८५४
गति (पा.)	(चु. उ. से.)	१८८३
गद्	(भ्वा. प. से.)	५२
गदी	(चु. उ. से.)	१८६१
गन्ध	(चु. आ. से.)	१६८५
गम्ल	(भ्वा. प. अ.)	९८२
गर्ज	(भ्वा. प. से.)	२२६
गर्ज (पा.)	(चु. प. से.)	१६६५
गर्द	(भ्वा. प. से.)	५७
गर्द (पा.)	(चु प. से.)	१६६५
गर्ध (पा.)	(चु प. से.)	१६६५
गर्ब	(भ्वा प. से.)	४२२
गर्व	(भ्वा. प. से.)	५८३
मर्व	(चु आ से.)	१९०८
गर्ह	(भ्वा. आ. से.)	६३६
गर्ह	(चु. उ. से.)	१८४६
गल	(भ्वा. प. से.)	५४६
गल	(च. आ. से.)	१७००
गल्भ	(भ्वा. आ. से.)	३९२

गल्ह	(भ्वा आ से.)	६३७
गवेष	(चु उ से.)	१८८४
गा	(जु प अ.)	११०६
गाङ्	(भ्वा आ अ.)	९५०
गाधु	(भ्वा आ से.)	४
गाहू	(भ्वा. आ से.)	६४९
गु	(तु प अ.)	१४००
गुङ्	(भ्वा आ अ.)	९४९
गुज	(तु प से.)	१३७०
गुजि	(भ्वा प से.)	२०३
गुठि (पा.)	(चु प से.)	१५८५
गुड	(तु प से.)	१३७१
गुडि	(चु प. से.)	१५८५
गुण	(चु उ से.)	१८९५
गुद	(भ्वा आ. से.)	२४
गुध	(दि प. से.)	११२०
गुध	(क्रया प से.)	१५१८
गुन्फ	(तु प. से.)	१३१९
गुप	(भ्वा. आ से.)	९७०
गुप	(दि. प. से.)	१२३५
गुप	(चु उ. से.)	१७७२
गुपू	(भ्वा. प से.)	३९५
गुफ	(तु. प. से.)	१३१८
गुरी	(तु. आ से.)	१३९७
गुर्द	(भ्वा. आ. से.)	२३
गुर्द	(चु प से.)	१६६६
गुर्वी	(भ्वा. प. से.)	५७४
गुहू	(भ्वा. उ. से.)	८९६
गूर	(चु. आ. से.)	१६९५
गुरी	(दि. आ. से.)	११५४
गृ	(भ्वा. प. अ.)	९३७
गृ	(चु आ. से.)	१७०८
गृज	(भ्वा प. से.)	२४८
गृजि	(भ्वा. प. से.)	२४९
गृधु	(दि. प. से.)	१२४७
गृह	(चु. आ. से.)	१९००
गृह्	(भ्वा. आ. से.)	६५०
ग	(त प से.)	

गृ	(ऋया. प. से.)	१४९९
गेष्ट	(भ्वा आ. से.)	३६९
गेष्ट	(भ्वा आ. से.)	५०२
गेष्ट	(भ्वा आ. से.)	६१४
गै	(भ्वा प. अ.)	९१७
गोम	(चु. उ. से.)	१८७७
गोष्ट	(भ्वा आ. से.)	२५७
ग्रथि	(भ्वा आ. से.)	३६
ग्रन्थ	(ऋया. प. से.)	१५१४
ग्रन्थ	(चु. उ. से.)	१८२६
ग्रन्थ	(चु. उ. से.)	१८३९
ग्रस	(चु. उ. से.)	१७५०
ग्रसु	(भ्वा आ. से.)	६३०
ग्रह	(ऋया. उ. से.)	१५३४
ग्राम	(चु. उ. से.)	१८९३
ग्रुष्ट	(भ्वा प. से.)	१९७
ग्लसु	(भ्वा आ. से.)	६३१
ग्लह	(भ्वा आ. से.)	६५१
ग्लुष्ट	(भ्वा. प. से.)	१९८
ग्लुन्चु	(भ्वा प. से.)	२०१
ग्लेष्ट	(भ्वा आ. से.)	३६६
ग्लेष्ट	(भ्वा आ. से.)	३७०
ग्लेष्ट	(भ्वा. आ. से.)	५०३
ग्लेष्ट (पा.)	(भ्वा आ. से.)	६१४
ग्लै	(भ्वा प. अ.)	९०३
घघ	(भ्वा प. से.)	१५९
घट	(भ्वा आ. से.)	७६३
घट	(चु. उ. से.)	१७२४
घट	(चु. उ. से.)	१७६७
घटि	(चु. उ. से.)	१७६८
घट्ट	(भ्वा आ. से.)	२५९
घट्ट	(चु. प. से.)	१६३१
घष (पा.)	(भ्वा आ. से.)	६५२
घस्ल	(भ्वा प. अ.)	७१५
घिणि	(भ्वा. आ. से.)	४३४
घुष्ट	(भ्वा. आ. अ.)	९५२
घुट	(भ्वा. आ. से.)	७४६

घुट	(तु. प. से.)	१३८६
घुण	(भ्वा. आ. से.)	४३७
घुण	(तु. प. से.)	१३३९
घुणि	(भ्वा आ. से.)	४३५
घुर	(तु. प. से.)	१३४६
घुषि	(भ्वा आ. से.)	६५२
घुषिर्	(भ्वा प. से.)	६५३
घुषिर्	(चु. उ. से.)	१७२७
घूर्ण	(भ्वा आ. से.)	४३८
घूर्ण	(तु. प. से.)	१३४०
घूर्णी	(दि. आ. से.)	११५५
घृ	(चु. प. अ.)	१६५१
घृ	(जु. प. से.)	१०९६
घृणि	(भ्वा. आ. से.)	४३६
घृणु	(त. उ. से.)	१४७०
घृषु	(भ्वा प. से.)	७०८
घ्रा	(भ्वा. प. अ.)	९२६
हुष्ट	(भ्वा आ. अ.)	९५४
चक	(भ्वा. आ. से.)	९३
चक	(भ्वा. प. से.)	७८३
चकासु	(अ. प. से.)	१०७४
चक्क	(चु. प. से.)	१५९६
चक्षिष्ट	(अ. आ. से.)	१०१७
चट	(चु. उ. से.)	१७२२
चेट (पा.)	(भ्वा प. से.)	२९४
चडि	(भ्वा. आ. से.)	२७८
चण	(भ्वा. प. से.)	७९६
चते	(भ्वा प. से.)	८६५
चदि	(भ्वा प. से.)	६८
चदे	(भ्वा. उ. से.)	८६६
चन (पा.)	(चु. उ. से.)	१८४१
चन्चु	(भ्वा. प. से.)	१९०
चप	(भ्वा. प. से.)	३९९
चप (पा.)	(चु. प. से.)	१६२७
चपि	(चु. प. से.)	१६२०
चसु	(भ्वा प. से.)	४६९
चसु	(स्वा. प. से.)	१२७५

चय	(भ्वा. आ. से.)	४७८	खट्ट	(बु. प. से.)	१५६१
चर	(भ्वा. प. से.)	५५९	खटि	(बु. प. से.)	१६६०
चर	(बु. उ. से.)	१७४६	खड	(तु. प. से.)	१३९३
चर्करीत	(अ. आ. से.)	१०८१	खडि	(भ्वा. प. से.)	३२५
चर्च	(भ्वा. प. से.)	७१७	खड्ड	(भ्वा. प. से.)	३४७
चर्च	(बु. उ. से.)	१७१३	खद	(बु. प. से.)	१५९३
चर्च	(तु. प. से.)	१३००	चुप	(भ्वा. प. से.)	४०३
चर्ब	(भ्वा. प. से.)	४२५	चुबि	(भ्वा. प. से.)	४२९
चर्व	(भ्वा. प. से.)	५७९	चुबि	(बु. प. से.)	१६३६
चल	(भ्वा. प. से.)	८३२	चुर	(बु. प. से.)	१५३५
चल	(तु. प. से.)	१३५७	चुर्व	(बु. प. से.)	१६३६
चल	(बु. प. से.)	१६०९	चुल	(बु. प. से.)	१६०३
चलि	(भ्वा. प. से.)	८१२	चुल्ल	(भ्वा. प. से.)	५३१
चष	(भ्वा. उ. से.)	८८९	चूरी	(दि. आ. से.)	११५८
चह	(भ्वा. प. से.)	७२९	चूर्ण	(बु. प. से.)	१५५३
चह	(बु. प. से.)	१६२०	चर्ण	(बु. प. से.)	१६४२
चह	(बु. उ. से.)	१८६७	चूष	(भ्वा. प. से.)	६७३
चायु	(भ्वा. उ. से.)	८८०	चृती	(तु. प. से.)	१३२५
चि	(बु. उ. से.)	१७९५	चूप (पा.)	(बु. प. से.)	१८२१
चिन्	(बु. प. से.)	१६३०	चेल	(भ्वा. प. से.)	५३६
चिन्	(स्वा. उ. अ.)	१२५२	चेष्ट	(भ्वा. आ. से.)	२५६
चिट	(भ्वा. प. से.)	३१५	च्यु	(बु. उ. से.)	१७४७
चित	(बु. आ. से.)	१६७४	च्युङ्	(भ्वा. आ. से.)	९५५
चिति	(बु. प. से.)	१५३६	च्युतिर्	(भ्वा. प. से.)	४०
चिती	(भ्वा. प. से.)	३९	छाजि	(बु. प. से.)	१६२२
चित्र	(बु. उ. से.)	१९१८	छद	(बु. उ. से.)	१८३४
चिरि	(स्वा. प. से.)	१२७८	छद	(बु. उ. से.)	१९३६
चिल	(तु. प. से.)	१३५६	छदिर्	(भ्वा. प. से.)	८१३
चिल्ल	(भ्वा. प. से.)	५३३	छदि	(बु. प. से.)	१५७८
चीक	(बु. उ. से.)	१८२८	छसु	(भ्वा. प. से.)	४७०
चीभृ	(भ्वा. आ. से.)	३८४	छर्द	(बु. प. से.)	१५९०
चीव	(बु. उ. से.)	१७७५	छष	(भ्वा. प. से.)	८९०
चीवृ	(भ्वा. प. से.)	८७९	छदिर्	(रु. उ. अ.)	१४४१
चुक्क	(बु. प. से.)	१५९७	छिद्र	(बु. उ. से.)	१९२५
चुच्य (पा.)	(भ्वा. प. से.)	५१३	छुट	(तु. प. से.)	१३७९
छुट	(बु. प. से.)	१६१४	छुड (पा.)	(तु. प. से.)	१३८९
छुट	(तु. प. से.)	१३७८	छुप	(तु. प. अ.)	१४१९

छुर	(तु. प. से.)	१३७३
छृप (पा.)	(बु. उ. से.)	१८२१
(उ) छृदिर्	(र. उ. से.)	१४४६
छृदी	(बु. उ. से.)	१८२१
छेद	(बु. उ. से.)	१९३५
छो	(दि. प. अ.)	११४६
जक्ष	(अ. प. से.)	१७७१
जज	(भ्वा. प. से.)	२४२
जजि	(भ्वा. प. से.)	२४३
जट	(भ्वा. प. से.)	३०५
जन	(जु. अ. से.)	११०५
जनी	(दि. आ. से.)	११४९
जप	(भ्वा. प. से.)	३९७
जभि	(बु. उ. से.)	१७१७
जभि	(भ्वा. आ. से.)	३८८
जमु	(भ्वा. प. से.)	४७१
जर्ज	(भ्वा. प. से.)	७१६
जर्ज	(तु. प. से.)	१२१९
जल	(भ्वा. प. से.)	१५४४
जल	(बु. प. से.)	८३३
जल्प	(भ्वा. प. से.)	३९८
जष	(भ्वा. प. से.)	६८८
जसि	(बु. प. से.)	१६६७
जसु	(बु. प. से.)	१६६९
जसु	(बु. उ. से.)	१७१९
जसु	(दि. प. से.)	१२१२
जागृ	(अ. प. से.)	१०७२
जि	(भ्वा. प. से.)	५६१
जि	(भ्वा. प. से.)	९४६
जि	(बु. उ. अ.)	१७९४
जिवि	(भ्वा. प. अ.)	५९४
जिरि	(स्वा. प. अ.)	१२७९
जिषु	(भ्वा. प. अ.)	६९७
जीव	(भ्वा. प. अ.)	५६२
जुगि	(भ्वा. प. से.)	१५७
जुट	(तु. प. से.)	१३८०
जुड	(तु. प. से.)	१३२७

जुड	(बु. उ. से.)	१६४७
जुट	(भ्वा. आ. से.)	३२
जुन (पा.)	(तु. प. से.)	१३२७
जुष	(बु. उ. से.)	१८३५
जुषी	(तु. आ. से.)	१२८९
जूरी	(दि. आ. से.)	११५६
जूष	(भ्वा. प. से.)	६८१
जूभी	(भ्वा. आ. से.)	३८९
जू	(क्र्या. प. से.)	१४९५
जू	(बु. उ. से.)	१८१५
जूष	(दि. प. से.)	११३०
जेह	(भ्वा. आ. से.)	६४४
जेषु	(भ्वा. आ. से.)	६१६
जै	(भ्वा. प. अ.)	९१४
ज्ञप	(बु. प. से.)	१६२५
ज्ञा	(भ्वा. प. से.)	८११
ज्ञा	(क्र्या. प. अ.)	१५०८
ज्ञा	(बु. उ. अ.)	१७३३
ज्या	(क्र्या. प. अ.)	१५००
ज्युङ्	(भ्वा. आ. अ.)	९५६
ज्जि	(भ्वा. आ. से.)	९४७
ज्जि	(बु. उ. से.)	१८१६
ज्वर	(भ्वा. प. से.)	७७६
ज्वल	(भ्वा. प. से.)	८०४
ज्वल	(भ्वा. प. से.)	८३१
झट	(भ्वा. प. से.)	३०६
झमु	(भ्वा. प. से.)	४७२
झझ	(तु. प. से.)	१३०१
झझ	(भ्वा. प. से.)	७१८
झष	(भ्वा. प. से.)	६८९
झष	(भ्वा. उ. से.)	८९१
झृ (पा.)	(क्र्या. प. से.)	१४९५
झृषू	(दि. प. से.)	११३१
डकि	(बु. प. से.)	१६३९
डल	(भ्वा. प. से.)	८३४
टिकू	(भ्वा. आ. से.)	१०३
टीकू	(भ्वा. आ. से.)	१०४

द्वल	(भ्वा. प. से)	८३५
डप	(च. आ. से.)	१६७७
डिप	(चु. आ. से.)	१६७२
डिप	(जु. आ. से.)	१६७८
डिप	(तु. प. से.)	१३७२
डिप	(दि. प. से.)	१२३३
डीह	(भ्वा. आ. से.)	१६८
डीह	(दि. आ. से.)	११३५
डौकृ	(भ्वा. आ. से.)	९८
णक्ष	(भ्वा. प. से.)	६६२
णख	(भ्वा. प. से.)	१३४
णखि	(भ्वा. प. से.)	१३५
णट	(भ्वा. प. से.)	३१०
णट	(भ्वा. प. से.)	७८१
णद	(भ्वा. प. से.)	५४
णद	(चु. उ. से.)	१७७९
णभ	(ऋया. प. से.)	१५२१
णभ	(भ्वा. आ. से.)	७५२
णभ	(दि. प. से.)	१२४१
णभ	(भ्वा. प. अ.)	९८१
णय	(भ्वा. आ. से.)	४८०
णल	(भ्वा. प. से.)	८३८
णश	(दि. प. से.)	११९५
णस	(भ्वा. आ. से.)	६२७
णह	(दि. उ. अ.)	११६८
णासु	(भ्वा. आ. से.)	६२५
णिक्ष	(भ्वा. प. से.)	६५९
णिजि	(अ. आ. से.)	१०२६
णिजिर्	(जु. उ. से.)	१०९३
णिदि	(भ्वा. प. से.)	६६
णिह	(भ्वा. उ. से.)	८७१
णिवि	(भ्वा. प. से.)	५९०
णिल	(तु. प. से.)	१३६१
णिश	(भ्वा. प. से.)	७२२
णिसि	(अ. आ. से.)	१०२५
णिञ्	(भ्वा. उ. अ.)	९०१
णीव	(भ्वा. प. से.)	५६६

णु	(अ. प. से.)	१०३५
णद	(तु. उ. अ.)	१२८३
णद	(तु. प. अ.)	१४२७
णू	(तु. प. से.)	१३९८
णेह	(भ्वा. उ. से.)	८७२
णेषु	(भ्वा. उ. से.)	६१७
तक	(भ्वा. प. से.)	११७
तकि	(भ्वा. प. से.)	११८
तक्ष	(भ्वा. प. से.)	६६५
तक्ष्	(भ्वा. प. से.)	६५५
तगि	(भ्वा. प. से.)	१४९
तट	(भ्वा. प. से.)	३०८
तड	(चु. उ. से.)	१५८०
तड	(जु. उ. से.)	१८०२
ताडि	(भ्वा. आ. से.)	२८०
तत्रि	(चु. आ. से.)	१६७९
तनु	(त. उ. से.)	१४६४
तनु	(जु. उ. से.)	१८४१
तन्चु	(भ्वा. प. से.)	१९१
तन्चु	(रु. प. से.)	१४६०
तप	(दि. आ. अ.)	११५९
तप	(भ्वा. प. अ.)	९८५
तप	(चु. उ. से.)	१८१९
तसु	(दि. प. से.)	१२०३
तय	(भ्वा. आ. से.)	४७९
तर्क	(जु. उ. से.)	१७८१
तर्ज	(भ्वा. प. से.)	२२७
तर्ज	(जु. आ. से.)	१६८२
तर्द	(भ्वा. प. से.)	५८
तल	(चु. उ. से.)	१५९९
तसि	(चु. उ. से.)	१७३०
तसु	(दि. प. से.)	१२१३
तायृ	(भ्वा. आ. से.)	४८९
तिक	(स्वा. प. से.)	१२६७
तिकृ	(भ्वा. आ. से.)	१०५
तिग	(स्वा. प. से.)	१२६८
तिज	(भ्वा. आ. से.)	९७१

तिज	(चु प से)	१६५३
तिष्ट	(भ्वा. आ अ)	३६२
तिम	(दि प से)	११२३
तिल	(भ्वा प से)	५३४
तिल	(तु प से)	१३५५
तिल	(चु प से)	१६०८
तिल्ल (पा.)	(भ्वा प से)	५३४
तीकृ	(भ्वा. आ से.)	१०६
तीर	(चु उ से)	१९१३
तीव	(भ्वा प से)	५६५
तुज	(भ्वा. प. से.)	२४४
तुज (पा.)	(चु प से.)	१५६७
तुजि	(भ्वा. प. से.)	२४५
तुजि	(चु प. से.)	१५६७
तुजि	(चु उ से.)	१७५६
तुट	(तु. प. से.)	१३७७
तुट्ट	(तु. प. से.)	१३८७
तुडि	(भ्वा. आ से.)	२७६
तुड	(भ्वा. प. से.)	३५१
तुण	(तु. प. से.)	१३३३
तुत्थ	(चु उ. से.)	१९४४
तुद	(तु. उ. अ.)	१२८२
तुन्प	(भ्वा. प. से.)	४०५
तुन्प	(तु. प. से.)	१३११
तुन्फ	(भ्वा. प. से.)	४०९
तुन्फ	(तु. प. से.)	१३१३
तुप	(भ्वा. प. से.)	४०४
तुप	(तु. प. से.)	१३१०
तुफ	(भ्वा. प. से.)	४०८
तुफ	(तु. प. से.)	१३१२
तुबि	(चु प. से.)	१६५८
तुबि	(भ्वा. प. से.)	४२८
तुभ	(भ्वा. आ. से.)	७५३
तुभ	(ऋथा. प. से.)	१५२२
तुभ	(दि. प. से.)	१२४२
तुर	(जु. प. से.)	११०२
तुरी	(दि. आ. से.)	११५२

तुर्वी	(भ्वा. प. से.)	५७०
तुल	(चु प. से.)	१६००
तुष	(दि. प. से.)	११८५
तुस	(भ्वा. प. से.)	७१०
तुहिर	(भ्वा. प. से.)	७३७
तुडु (पा.)	(भ्वा. प. से.)	७५१
तूण	(चु आ. से.)	१६९०
तूल	(भ्वा. प. से.)	५२७
तूष	(भ्वा. प. से.)	६७४
तूक्ष	(भ्वा. प. से.)	६६०
तूणु	(त. उ. से.)	१४६९
(उ) तुदिर	(रु. उ. से.)	१४४७
तून्फ	(तु. प. से.)	१३०९
तूप	(दि. प. से.)	११९६
तूप (पा.)	(स्वा. प. से.)	१२७२
तूप	(चु उ. से.)	१८२०
तूप	(तु. प. से.)	१३०८
तूप (पा.)	(तु. प. से.)	१३०८
(जि) तूष	(दि. प. से.)	१२२९
तूह	(रु. प. से.)	१४५६
तूह	(तु. प. से.)	१३४९
तून्हू	(तु. प. से.)	१३५१
तू	(भ्वा. प. से.)	९६९
तेज	(भ्वा. प. से.)	२३१
तेष्ट	(भ्वा. आ. से.)	३६३
तेवु	(भ्वा. आ. से.)	४९९
त्यज	(भ्वा. प. अ.)	९८६
त्रकि	(भ्वा. आ. से.)	९७
त्रख (पा.)	(भ्वा. प. से.)	१५५
त्रदि	(भ्वा. प. से.)	६९
त्रपि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	८१६
त्रपूष	(भ्वा. आ. से.)	३७४
त्रस	(चु. उ. से.)	१७४२
त्रसि	(चु. उ. से.)	१७६२
त्रसि	(दि. प. से.)	१११७
त्रिखि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	१५५
ब्रुट	(तु. प. से.)	१३७६

मुट	(च. आ. से.)	१६९९
मुन्प	(भ्वा. प. से.)	४०७
मुन्फ	(भ्वा. प. से.)	४११
मुप	(भ्वा. प. से.)	४०६
मुफ	(भ्वा. प. से.)	४१०
मैइ	(भ्वा. आ. अ.)	९६५
मौकृ	(भ्वा. आ. से.)	९९
त्वञ्	(भ्वा. प. से.)	६५६
त्वगि	(भ्वा. प. से.)	१५०
त्वच	(तु. प. से.)	१३०२
त्वन्धु	(भ्वा. प. से.)	१९२
त्वरा	(भ्वा. आ. से.)	७७५
त्विष	(भ्वा. उ. से.)	१००१
त्सर	(भ्वा. प. से.)	५५४
थुढ	(तु. प. से.)	१३८८
थुर्वी	(भ्वा. प. से.)	५७१
दक्ष	(भ्वा. आ. से.)	६०८
दक्ष	(भ्वा. आ. से.)	७७०
दघ	(स्वा. प. अ.)	१२७४
दण्ड	(च. उ. से.)	१९२७
दद	(भ्वा. आ. से.)	१७
दध	(भ्वा. आ. से.)	८
दन्धु	(स्वा. प. से.)	१२७१
दन्श	(भ्वा. प. अ.)	९८९
दसु	(दि. प. से.)	१२०४
दय	(भ्वा. आ. से.)	४८१
दरिद्रा	(अ. प. से.)	१०७३
दल	(च. उ. से.)	१७५२
दल	(भ्वा. प. से.)	५४८
दलि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	८१६
दशि	(च. आ. से.)	१६७५
दशि	(च. उ. से.)	१७६५
दस (पा.)	(च. आ. से.)	१६७६
दसि	(च. आ. से.)	१६७६
दसि	(च. उ. से.)	१७८७
दसु	(दि. प. से.)	१२१४
दह	(भ्वा. प. अ.)	९९१

(हु) दाञ्	(ज. प. अ.)	१०९१
दाण्	(भ्वा. प. अ.)	९३०
दान	(भ्वा. उ. से.)	९९४
दाप्	(अ. प. अ.)	१०५९
दाश	(स्वा. प. से.)	१२८०
दाशु	(भ्वा. उ. से.)	८८२
दासु	(भ्वा. उ. से.)	८९४
दिवि	(भ्वा. प. से.)	५१२
दिवु	(दि. प. से.)	११०७
दिवु	(च. आ. से.)	१७०७
दिवु	(च. उ. से.)	१७२५
दिश	(तु. उ. अ.)	१२८४
दिह	(अ. उ. अ.)	१०१५
दीक्ष	(भ्वा. आ. से.)	६०९
दीद्	(दि. आ. अ.)	११३४
दीधीद्	(अ. आ. से.)	१०७६
दीपी	(दि. आ. से.)	११५०
दु	(भ्वा. प. अ.)	९४४
(ट) दु	(स्वा. प. अ.)	१२५७
दुःख	(च. उ. से.)	१९३१
दुल	(च. प. से.)	१६०१
दुर्वी	(भ्वा. प. से.)	५७२
दुष	(दि. प. अ.)	११८६
दुह	(अ. उ. अ.)	१०१४
दुहिर	(भ्वा. प. से.)	७३८
दूद्	(दि. आ. से.)	११३३
द्व	(स्वा. प. से.)	१२८१
द्वद्	(तु. आ. अ.)	१४१२
द्वन्फ	(तु. प. से.)	१३१५
द्वप	(दि. प. अ.)	११९७
द्वप (पा.)	(च. उ. से.)	१८२१
द्वप	(तु. प. से.)	१३१४
द्वभ	(च. उ. से.)	१८२३
द्वभी	(तु. प. से.)	१३२४
द्वभी	(च. उ. से.)	१८२२
द्वशिर	(भ्वा. प. अ.)	९८८
द्वह	(भ्वा. प. से.)	७३३

डाहि	✓ (भ्वा. प. से.)	७३४	धुर्वी	(भ्वा. प. से.)	५७३
दृ	(भ्वा. प. से.)	८०८	धू	(तु. प. से.)	१३९९
दृ	✓ (क्वा. प. से.)	१४९४	धूञ् (पा.)	(स्वा. उ. से.)	१२५६
देकृ	(भ्वा. आ. से.)	७८	धूञ्	(क्वा. उ. से.)	१४८८
देरू	(भ्वा. आ. अ.)	१६२	धून्	(चु. उ. से.)	१८३६
देवृ	(भ्वा. आ. से.)	५००	धूप	(भ्वा. प. से.)	३९६
दैप्	(भ्वा. प. अ.)	१२४	धूप	(चु. प. से.)	१७७३
दो	✓ (दि. प. अ.)	११४८	धूरी	(दि. आ. से.)	११५३
दु	✓ (अ. प. अ.)	१०४०	धूश (पा.)	(चु. प. से.)	१६४०
दुत	(भ्वा. आ. से.)	७४१	धूष (पा.)	(चु. प. से.)	१६४०
दै	(भ्वा. प. अ.)	१०५	धूस	(चु. प. से.)	१६४०
द्रम	(भ्वा. प. से.)	४६६	धृ	(भ्वा. प. से.)	९३८
द्रा	(अ. प. अ.)	१०५४	धृङ्	(भ्वा. आ. से.)	१६०
द्राक्षि	(भ्वा. प. से.)	५७०	धृङ्	(तु. आ. अ.)	१४१३
द्राखृ	(भ्वा. प. से.)	१२४	धृज	(भ्वा. प. से.)	२१९
द्राघृ	(भ्वा. आ. से.)	११४	धृजि	(भ्वा. प. से.)	२२०
द्राडृ	(भ्वा. आ. से.)	२८७	धृञ्	(भ्वा. उ. अ.)	९००
द्राहृ	(भ्वा. आ. से.)	६४६	धृष	(चु. उ. से.)	१८५१
दु	(भ्वा. प. अ.)	९४५	(त्रि) धृषा	(स्वा. प. से.)	१२७०
दुण	(तु. प. से.)	१३३८	धृ (पा.)	(क्वा. प. से.)	१४९५
दुह	(दि. प. से.)	११९८	धेक	(चु. उ. से.)	१९१५
दूञ्	(क्वा. उ. अ.)	१४८२	धेद्	(भ्वा. प. से.)	९०२
द्वै	(भ्वा. प. अ.)	१०६	धोर्क	(भ्वा. प. से.)	५५३
द्विष	(अ. उ. अ.)	१०१३	ध्मा	(भ्वा. प. अ.)	१२७
धक्क	✓ (चु. प. से.)	१५९५	ध्यै	(भ्वा. प. अ.)	९०८
धण (पा.)	(भ्वा. प. से.)	४५३	ध्र	(भ्वा. प. अ.)	९४३
धन	✓ (जु. प. से.)	११०४	ध्रज	(भ्वा. प. से.)	२१७
धवि	(भ्वा. प. से.)	५९७	ध्रजि	(भ्वा. प. से.)	२१८
(ड) धाञ्	(जु. उ. अ.)	१०९२	ध्रन	(भ्वा. प. से.)	४५९
धावृ	(भ्वा. उ. से.)	६०१	(उ) ध्रस	(क्वा. प. से.)	१५२५
धि	(तु. प. अ.)	१४०७	(उ) ध्रस	(चु. प. से.)	१७४३
धिक्ष	(भ्वा. आ. से.)	६०३	धाक्षि	(भ्वा. प. से.)	६७१
धिवि	(भ्वा. प. से.)	५९३	धाखृ	(भ्वा. प. से.)	१२५
धिष	(जु. प. से.)	११०३	धाघृ (पा.)	(भ्वा. आ. से.)	११४
धीङ्	(दि. आ. अ.)	११३६	धाडृ	(भ्वा. आ. से.)	२८८
धुक्ष	(भ्वा. आ. से.)	६०२	धु	(तु. प. अ.)	१४०१
धुञ्	(स्वा. उ. अ.)	१२५६	धुव (पा.)	(तु. प. से.)	१४०१

धेकृ	(भ्वा. धा. से.)	७९	पण	(भ्वा. आ. से.)	४३
धै	(भ्वा. प. अ.)	९०७	पत	(चु. उ. से.)	१८६२
ध्वज	(भ्वा. प. से.)	२२१	पत्ल	(भ्वा. प. से.)	८४५
ध्वजि	(भ्वा. प. से.)	२२२	पथ (पा.)	(चु. प. से.)	१५५५
ध्वण	(भ्वा. प. से.)	४५३	पथि	(चु. प. से.)	१५७६
ध्वन	(भ्वा. प. से.)	८१६	पथे	(भ्वा. प. से.)	८४७
ध्वन	(भ्वा. प. से.)	८२८	पद	(दि. आ. अ.)	११७०
ध्वन	(चु. उ. से.)	१८९०	पद	(चु. आ. से.)	१८९९
ध्वनि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	८१६	पन	(भ्वा. आ. से.)	४४०
ध्वन्सु	(भ्वा. आ. से.)	७५५	पय	(भ्वा. आ. से.)	४७६
ध्वाक्षि	(भ्वा. प. से.)	६७२	पर्ण	(चु. उ. से.)	१९४०
ध्वृ	(भ्वा. प. अ.)	९३९	पर्द	(भ्वा. आ. से.)	२९
नक्क	(चु. प. से.)	१५९४	पर्प	(भ्वा. प. से.)	४१२
नट	(चु. प. से.)	१५४६	पर्व	(भ्वा. प. से.)	४१६
नट	(चु. उ. से.)	१७९२	पर्व	(भ्वा. प. से.)	५७७
नदि	(भ्वा. प. से.)	६७	पल	(भ्वा. प. से.)	८३९
नर्द	(भ्वा. प. से.)	५६	पलपूल	(चु. उ. से.)	१८८२
नल	(चु. उ. से.)	१८०३	पश	(चु. उ. से.)	१७२०
नाथृ	(भ्वा. आ. से.)	६	पष	(चु. उ. से.)	१८६३
नाथृ	(भ्वा. आ. से.)	७	पसि	(चु. प. से.)	१६१७
निवास	(चु. उ. से.)	१८८६	पा	(भ्वा. प. अ.)	९२५
निष्क	(चु. आ. से.)	६८७	पा	(अ. प. अ.)	१०५६
नील	(भ्वा. प. से.)	५२२	पार	(चु. उ. से.)	१९१२
नृती	(दि. प. से.)	१११६	पाल	(चु. प. से.)	१६१०
नृ	(भ्वा. प. से.)	८०९	पि	(तु. प. अ.)	१४०६
नृ	(क्रया. प. से.)	१४९६	पिछ	(चु. प. से.)	१५७७
पक्ष	(चु. प. से.)	१५५१	पिज (पा.)	(चु. प. से.)	१५६८
पट	(भ्वा. प. से.)	२९६	पिजि	(अ. आ. से.)	१०२८
पट	(चु. उ. से.)	१७५३	पिजि	(चु. प. से.)	१५६८
पट	(चु. उ. से.)	१८५७	पिजि	(चु. उ. से.)	१७५८
पठ	(भ्वा. प. से.)	३३०	पिट	(भ्वा. प. से.)	३११
पडि	(भ्वा. आ. से.)	२८१	पिट	(भ्वा. प. से.)	३३९
पडि	(चु. प. से.)	१६१६	पिडि	(भ्वा. आ. से.)	२७४
पचष	(भ्वा. उ. अ.)	९९६	पिडि	(चु. प. से.)	१६७०
पचि	(भ्वा. आ. से.)	१७४	पिवि	(भ्वा. प. से.)	५८८
पचि	(चु. प. से.)	१६५२	पिश	(तु. प. से.)	१४३८
पछि	(चु. प. से.)	१५७७	पिब्ल	(रु. प. से.)	१४५३

पिस	(चु प से)	१५६९
पिसि	(चु उ. से.)	१७६३
पिसृ	(भ्वा प. से.)	७१९
पीङ्	(दि. आ. अ.)	११४१
पीड	(चु प. से.)	१५४५
पील	(भ्वा प. से.)	५२१
पीव	(भ्वा प. से.)	५६३
पुंस	(चु प से)	१६३८
पुट	(तु प से)	१३६८
पुट	(चु. उ. से.)	१७५४
पुट	(चु. उ. से.)	१९१४
पुटि	(चु उ. से.)	१७९३
पुट्ट	(चु. प. से.)	१५६०
पुड	(तु प से)	१३८५
पुडि (पा)	(भ्वा. प से)	३२६
पुण	(तु प. से.)	१३३४
पुण (पा.)	(चु. प. से.)	१६३७
पुथ	(दि. प. से.)	१११९
पुथ	(चु. उ. से.)	१७७६
पुथि	(भ्वा. प. से.)	४४
पुर	(तु. प से)	१३४७
पुर्व	(भ्वा. प. से.)	५७६
पुल	(भ्वा. प. से.)	८४१
पुल	(चु. प. से.)	१६०२
पुल	(चु. प. से.)	१६३७
पुष	(भ्वा प से.)	७००
पुष	(दि प. अ.)	११८३
पुष	(क्रया. प से.)	१५३०
पुष	(चु उ से)	१७५१
पुष्प	(दि प. से.)	११२२
पुस्त	(चु. प. से.)	१५११
पूङ्	(भ्वा. आ. से.)	९६६
पूज	(चु. प. से.)	१६४३
पूञ्	(क्रया. उ. से.)	१४८३
पूयी	(भ्वा. आ. से.)	४८४
पूरी	(दि. आ. से.)	११५१
पूरी	(चु. उ. से.)	१८०४

पूर्ण (पा)	(चु प से)	१६३७
पूल	(भ्वा प से)	५२८
पूष	(भ्वा प से)	६७५
पृ (पा)	(जु. प से)	१०८६
पृ	(स्वा प अ)	१२५९
पृङ्	(तु आ अ)	१४०३
पृच	(चु. उ. से.)	१८०८
पृची	(अ आ से)	१०३०
पृची	(रु उ से)	१४६३
पृजि (पा)	(अ आ. से)	१०१८
पृड	(तु प से)	१३२९
पृण	(तु. प. से.)	१३३०
पृथ	(चु प से)	१५५५
पृषु	(भ्वा प. से.)	७०५
पृ	(जु प से)	१०८६
पृ	(क्रया प. से.)	१४९०
पृ	(चु. प. से.)	१५४९
पैलृ	(भ्वा. प. से.)	५४१
पेवृ	(भ्वा. आ. से.)	५०४
पेवृ	(भ्वा. आ. से.)	६१५
पेसृ	(भ्वा. प. से.)	७२०
पै	(भ्वा. प. अ.)	९२०
पैणृ	(भ्वा प. से.)	४५८
(ओ) व्यायी	(भ्वा. आ. से.)	४८८
प्यैङ्	(भ्वा. आ. से.)	९६४
प्रच्छ	(तु. प अ.)	१४१४
प्रथ	(भ्वा. आ. से.)	७६५
प्रथ	(चु प. से.)	१५५४
प्रस	(भ्वा. आ. से.)	७६६
प्रा	(अ प. अ.)	१०६१
प्रीङ्	(दि आ. अ.)	११४४
प्रीञ्	(क्रया उ. अ.)	१४७५
प्रीञ्	(चु. उ. से.)	१८३७
प्रङ्	(भ्वा. आ. अ.)	९५७
प्रुड	(भ्वा प से.)	३२४
प्रुष	(क्रया. प से.)	१५२८
प्रुषु	(भ्वा. प. से.)	७०३

प्रेषृ	(भ्वा. आ. से.)	६१९	बिल	(तु. प. से.)	१३६०
प्रोथृ	(भ्वा. उ. से.)	८६७	बिल	(चु. प. से.)	१६०७
प्रिह	(भ्वा. आ. से.)	६४२	बुक्क	(भ्वा. प. से.)	११९
प्री	(क्त्वा. प. अ.)	१५०४	बुक्क	(चु. प. से.)	१७१४
पुङ्	(भ्वा. आ. अ.)	९५८	बुध	(भ्वा. प. से.)	८५८
पुप	(दि. प. से.)	१११५	बुध	(दि. आ. अ.)	११७३
पुष	(दि. प. से.)	१२१७	बुधिर	(भ्वा. उ. से.)	८७५
पुष	(क्त्वा. प. से.)	१५२९	बुस्त	(चु. व. से.)	१५९२
पुषु	(भ्वा. प. से.)	७०४	बुधिर (पा.)	(भ्वा. प. से.)	७३६
प्सा	(अ. प. अ.)	१०५५	बृह	(भ्वा. प. से.)	७३५
फक्क	(भ्वा. प. से.)	११६	बृहि	(भ्वा. प. से.)	७३६
फण	(भ्वा. प. से.)	८२१	बृहि	(चु. उ. से.)	१७६९
फल	(भ्वा. प. से.)	५३०	बृह् (पा.)	(तु. प. से.)	१३४८
(त्रि) फला	(भ्वा. प. से.)	५१६	ब्रूय	(अ. उ. से.)	१०४४
फुल	(तु. प. से.)	१३९१	ब्रूस	(चु. प. से.)	१६६४
फुल्ल	(भ्वा. प. से.)	५३२	भक्ष	(चु. प. से.)	१५५८
फेल	(भ्वा. प. से.)	५४२	भज	(भ्वा. उ. से.)	९९८
वण (पा.)	(भ्वा. प. से.)	४५९	भज	(चु. उ. से.)	१७३४
वद	(भ्वा. प. से.)	५१	भजि	(चु. उ. से.)	१६६०
वध	(भ्वा. आ. से.)	९७३	भट	(भ्वा. प. से.)	३०७
वन्ध	(चु. प. से.)	१५४८	भट	(भ्वा. प. से.)	७८०
वन्ध (पा.)	(चु. प. से.)	१५४८	भाडि	(भ्वा. आ. से.)	२७३
वन्ध	(क्त्वा. प. से.)	१५०९	भाडि	(चु. प. से.)	१५८९
वर्व	(भ्वा. प. से.)	४१८	भण	(भ्वा. प. से.)	४४७
वर्ह	(भ्वा. आ. से.)	६३८	भदि	(भ्वा. आ. से.)	१२
वर्ह	(चु. प. से.)	१६६५	भन्जो	(रु. प. से.)	१४५४
वर्ह	(चु. उ. से.)	१७७०	भर्त्स	(चु. आ. से.)	१६८३
वल	(भ्वा. प. से.)	८४०	भर्व	(भ्वा. प. से.)	५८०
वल	(भ्वा. प. से.)	१३२९	भल	(भ्वा. आ. से.)	४९५
वल्ह	(भ्वा. आ. से.)	६३९	भल	(चु. आ. से.)	१७०१
वल्ह	(चु. उ. से.)	१७७१	भल्ल	(भ्वा. आ. से.)	४९६
बाढृ	(भ्वा. आ. से.)	२८६	भष	(भ्वा. प. से.)	६९५
बाधृ	(भ्वा. आ. से.)	५	भस	(जु. प. से.)	११००
बाह्	(भ्वा. आ. से.)	६४५	भा	(अ. प. अ.)	१०५१
बिट	(भ्वा. प. से.)	३१६	भाज	(चु. उ. से.)	१८८७
बिदि	(भ्वा. प. से.)	६४	भाम	(भ्वा. आ. से.)	४४१
			भाम	(चु. उ. से.)	१८७३

भाष	(भ्वा. आ. से)	६१२	म्लक्ष	(भ्वा उ से)	८९३
भासु	(भ्वा. आ. से.)	६२४	(टु) म्लाशु	(भ्वा आ से)	८२५
भिक्ष	(भ्वा आ. से)	६०६	म्लेषु	(भ्वा आ से.)	८८५
भिदि (पा)	(भ्वा. प. से)	६४	मकि	(भ्वा आ से)	८९
भिदिर्	(रु उ. अ)	१४४०	मख	(भ्वा. प से)	१३२
(जि) भी	(जु प. अ)	१०८४	मखि	(भ्वा प से)	१३३
भुज	(रु. प. से)	१४५५	मगि	(भ्वा प से)	१४८
भुजो	(तु. प. से)	१४१८	मधि	(भ्वा आ. से)	१११
भू	(भ्वा. प. से)	१	मधि	(भ्वा प से)	१६०
भू	(चु. उ. से)	१८४५	मच	(भ्वा आ से)	१७१
भूव	(चु. उ. से)	१७४८	मचि	(भ्वा आ से)	१७३
भूष	(भ्वा प. से)	६८२	मठ	(भ्वा. प. से)	३३२
भूष	(चु. उ. से.)	१७३१	मठि	(भ्वा आ से)	२६३
भूजी	(भ्वा. आ से)	१७८	मडि	(अ आ से)	२७२
भूज्	(भ्वा उ अ)	८९८	मडि	(भ्वा प से)	३२१
(डु) भूज्	(जु. उ अ)	१०८७	मडि	(चु. प से.)	१५८८
भृड	(तु. प. से)	१३९६	मण	(भ्वा प से)	४४८
भृशि	(चु. उ. से)	१७८८	मत्रि	(चु आ से)	१६८०
भृशु	(दि. प. से)	१२२५	मथि	(भ्वा प से)	४६
भू	(कृया. प से.)	१४९२	मथे	(भ्वा. प से)	८४८
भेषु	(भ्वा. उ. से)	८८३	मद	(चु आ से)	१७०६
भ्यस	(भ्वा. आ. से)	६२८	मदि	(भ्वा आ से)	१७३
भ्रक्ष	(भ्वा. उ. से)	८९२	मदी	(भ्वा प से)	८१५
भ्रण	(भ्वा. प. से.)	४५२	मदी	(दि प से)	१२०९
भ्रन्शु (पा.)	(भ्वा. आ. से)	७५६	मन	(दि आ. अ.)	११७७
भ्रन्शु	(दि. प. से.)	१२२६	मनु	(त आ से.)	१४७२
भ्रन्सु	(भ्वा. आ. से.)	७५६	मन्थ	(भ्वा. प से)	४२
भ्रमु	(भ्वा. प. से)	८५०	मन्थ	(कृया प से.)	१५१२
भ्रमु	(दि प से)	१२०६	मभ्र	(भ्वा. प. अ.)	५५८
भ्ररुज	(तु. उ. अ.)	१२८५	मय	(भ्वा. आ. अ)	४७०
भ्राजु	(भ्वा. आ. से.)	१८१	मर्च	(चु प. से.)	१६५०
(टु) भ्राजु	(भ्वा. आ. से.)	८२३	मर्व	(भ्वा. प से.)	४१९
(टु) भ्राशु	(भ्वा. आ. से.)	८२४	मर्व	(भ्वा. प से.)	५७८
भ्री	(कृया. प. अ.)	१५०६	मल	(भ्वा. आ से)	४९३
भ्रूण	(चु. आ. से.)	१६९१	मल्ल	(भ्वा. आ. से.)	४९४
भ्रैजु	(भ्वा. आ. से)	१८०	मव	(भ्वा. प. से.)	५१९
भ्रैषु	(भ्वा. उ. से)	८८४	मव्य	(भ्वा. प. से)	५०८

मश	(भ्वा प से.)	७२४	मीङ्	(दि आ अ)	११३७
मष	(भ्वा. प. से.)	६९२	मीञ्	(क्वा उ अ)	१४७७
मसी	(दि प से)	१२२२	मीम्	(भ्वा प से)	४६८
मस्क	(भ्वा. आ. से)	१०२	मील	(भ्वा प से)	५१७
मस्जो	(तु. प से)	१४१६	मीव	(भ्वा. प से.)	५६४
मह	(भ्वा. प. से)	७३०	मुच	(चु उ से)	१७४४
मह	(चु. उ. से)	१८६८	मुचि	(भ्वा आ से)	१७२
महि	(भ्वा. आ से.)	६३४	मुच्छ	(तु उ अ)	१४३१
महि	(चु उ से.)	१८००	मुज	(भ्वा प से)	२५०
मा	(अ प. अ.)	१०६२	मुजि	(भ्वा प. से)	२५१
माक्षि	(भ्वा प से.)	६६९	मुद	(तु. प से)	१३७५
माङ्	(जु आ. अ.)	१०८८	मुट	(चु प से.)	१६१५
माङ्	(दि आ. अ)	११४२	मुठि	(भ्वा. आ से)	२६५
मान	(भ्वा आ. से.)	९७२	मुड	(भ्वा प से)	३२३
मान	(चु आ से)	१७१०	मुडि	(भ्वा आ. से)	२७५
मान	(चु उ से)	१८४४	मुडि	(भ्वा प से)	३२६
मार्ग	(चु उ. से.)	१८४७	मुण	(तु प से)	१३३५
मार्ज	(चु. प. से)	१६४९	मुद	(भ्वा आ से.)	१६
माह	(भ्वा. उ. से.)	८९५	मुद	(चु उ से)	१७४१
मिछ	(तु प से)	१२९८	मुर	(तु प से)	१३४४
मिजि	(चु उ. से)	१७५७	मुर्छा	(भ्वा. प से)	२१२
(ढ) मित्र	(स्वा उ. से)	१२५१	मुर्वी	(भ्वा. प. से.)	५७५
मिधृ (पा)	(भ्वा उ से)	८६८	मुष	(क्वा. प से.)	१५३१
(त्रि) मिदा	(भ्वा. आ. से)	७४३	मुस	(दि प से.)	१२२१
(त्रि) मिदा	(दि प. से)	१२४४	मुस्त	(चु. प से.)	१६३२
मिदि	(चु प से.)	१५४२	मुह	(दि. प से)	११९९
मिट	(भ्वा उ. से.)	८६८	मूङ्	(भ्वा. आ से.)	९६७
मिधृ (पा)	(भ्वा उ. से.)	८६८	मूत्र	(चु. उ. से)	१९१०
मिल	(तु प से)	१३६५	मूल	(भ्वा. प. से.)	५२९
मिल	(तु. उ. से.)	१४३०	मूल	(चु प से.)	१६०४
मिवि	(भ्वा प से)	५८९	मूष	(भ्वा प. से.)	६७६
मिश	(भ्वा प से.)	७२३	मृक्ष	(भ्वा प. से)	६६४
मिश्र	(चु उ से.)	१९२२	मृग	(चु. आ से)	१९०१
मिष	(तु प. से.)	१३५३	मृङ्	(तु. आ. अ.)	१४०४
मिषु	(भ्वा. प. से)	६९९	मृज्	(चु उ. से.)	१८४९
मिह	(भ्वा प अ.)	९९२	मृज्	(अ. प. से.)	१०६६
मी	(चु. उ. से)	१८२५	मृड	(तु. प. से.)	१५१७

मृड	(क्रया प से)	१३२८
मृण	(तु प से)	१३३२
मृद	(क्रया प से)	१५१६
मृधु	(भ्वा उ से)	८७४
मृश	(तु प अ)	१४२६
मृष	(दि. उ. से)	११६४
मृष	(चु उ से)	१८५०
मृषु	(भ्वा प से)	७०७
मृ	(क्रया प से)	१४९३
मेद	(भ्वा आ से)	९६१
मेधु (पा.)	(भ्वा उ से)	८६९
मेदृ	(भ्वा. उ से)	८६९
मेधु	(भ्वा उ से)	८७०
मेधु (पा.)	(भ्वा उ से)	८६९
मेपु	(भ्वा आ से)	३७१
मेवु	(भ्वा आ से)	५०५
म्ना	(भ्वा प अ)	९२९
म्रक्ष (पा.)	(भ्वा प. से)	६६४
म्रक्ष	(चु प से)	१६६२
म्रद	(भ्वा आ से)	७६७
म्रुचु	(भ्वा प. से)	१९५
म्रुन्चु	(भ्वा. प. से)	१९३
मेदृ	(भ्वा. प से)	२९३
म्लुचु	(भ्वा. प से)	१९६
म्लुन्चु	(भ्वा प से)	१९४
म्लेच्छ	(भ्वा. प से)	२०५
म्लेच्छ	(भ्वा. प. से)	१६६३
म्लेद्र	(भ्वा. प. से)	९२२
म्लेवृ	(भ्वा. आ से)	५०६
म्लै	(भ्वा प अ)	९०४
यक्ष	(चु. आ से)	१६९३
यज	(भ्वा. उ. अ)	१००२
यत	(चु. उ. से)	१७३६
यती	(भ्वा. आ. से)	३०
यत्रि	(चु प से)	१५३७
यम	(भ्वा प. अ)	९८०
यम	(भ्वा. प. अ)	९८४

यम	(भ्वा. प से)	८१९
यम	(चु प. से)	१६२६
यसु	(दि प से)	१२११
या	(अ प से)	१०५९
(ह) याचु	(भ्वा. उ. से)	८६३
यु	(अ. प से)	१०३३
यु	(चु आ से)	१७११
युगि	(भ्वा. प. से)	१५६
युछ	(भ्वा प से)	२१४
युज	(दि आ अ.)	११७८
युज	(चु उ. से)	१८०७
युजिर्	(रु उ अ.)	१४४५
युञ्ज	(क्रया उ अ.)	१४८०
युतु	(भ्वा आ. से)	३१
युध	(दि. आ अ.)	११७४
युपु	(दि. प. से)	१२३६
युस (पा.)	(दि. प. से)	१२१६
यूष	(भ्वा प. से)	६८०
यौदृ	(भ्वा प. से)	२९१
रक	(चु उ से)	१७६७
रक्ष	(भ्वा. प. से)	६५८
रख	(भ्वा. प. से)	१३६
रखि	(भ्वा प. से)	१३७
रग (पा.)	(चु. उ. से)	१७३८
रगि	(भ्वा प. से)	१४४
रगे	(भ्वा प से)	७८५
रघ (पा.)	(चु. उ. से)	१७३८
रघि	(भ्वा आ से)	१०७
रघि	(चु. उ से)	१७९६
रच	(चु उ. से)	१८६५
रट	(भ्वा प. से)	२९७
रट	(भ्वा. प. से)	३३४
रट (पा.)	(भ्वा प. से)	३३४
रण	(भ्वा. प. से)	४४५
रण	(भ्वा. प. से)	७९५
रणि (पा.)	(भ्वा. प. से)	८१६
रद	(भ्वा. प. से)	५३

रघ	(दि प से)	११९४
रज्ज	(भ्वा. उ. से)	११९
रन्ज	(दि उ अ)	११६८
रप	(भ्वा प अ)	४०१
रफ	(भ्वा. प. से)	४१३
रफि	(भ्वा. प. से)	४१४
रवि	(भ्वा आ से)	३७६
रवि	(भ्वा. प. से.)	५१६
रभ	(भ्वा आ से)	१७४
रभि (पा.)	(भ्वा. आ. से.)	३८५
रमु	(भ्वा. आ अ.)	८५३
रय	(भ्वा आ. से)	४८२
रस	(भ्वा प से)	७१३
रस	(चु. उ. से)	११३२
रह	(भ्वा. प से.)	७३१
रह	(चु प से)	१६२८
रह	(चु. उ से)	१८६९
रहि	(भ्वा. प से)	७३२
रहि	(चु प. से.)	१७९९
रा	(अ. प अ.)	१०५७
राखृ	(भ्वा प से.)	१२२
राघृ	(भ्वा. उ. से.)	११२
राजृ	(भ्वा. उ से.)	८२२
राधृ	(दि. प. अ.)	११८१
राध	(स्वा. प. अ.)	१२६३
रासृ	(भ्वा. आ से.)	६२६
रि	(तु. प. अ.)	१४०५
रि	(स्वा प. अ.)	१२७६
रिख (पा.)	(भ्वा प से.)	१५५
रिगि	(भ्वा. प. से.)	१५४
रिच	(चु. उ से)	१८१७
रिचिर्	(रु. उ. अ.)	१४४२
रिफ	(तु. प से.)	१३०७
रिवि	(भ्वा. प से.)	५९५
रिश	(तु प. अ.)	१४२१
रिष	(भ्वा. प. से.)	६९४
रिष	(दि प. से)	१२३२

रिह (पा.)	(तु प से.)	१३०७
री	(क्या. प अ)	१५०१
रीङ्	(दि आ से)	११३८
रु	(अ प से.)	१०३४
रुङ्	(भ्वा आ. अ)	९५९
रुच	(भ्वा आ. से.)	७४५
रुज	(चु उ से)	१८०५
रुजो	(तु प से)	१४१७
रुट	(भ्वा आ से)	४४७
रुट (पा.)	(चु प. से)	१६७१
रुट	(चु उ से)	१७७४
रुटि	(भ्वा प. से)	३२७
रुठ	(भ्वा. प से)	३३६
रुठि (पा.)	(भ्वा. प से.)	३२७
रुठि	(भ्वा. प से)	३४५
रुडि (पा.)	(भ्वा. प से)	३२७
रुदिर्	(अ प. से)	१०६७
(अनो) रुध	(दि. आ. अ.)	११७५
रुधिर्	(रु. उ अ.)	१४३९
रुपु	(दि प. से)	१२३७
रुश	(तु. प. अ)	१४२०
रुशि	(चु उ. से.)	१७८९
रुष	(भ्वा. प. से.)	६९३
रुष	(दि. प. से)	१२३१
रुष	(चु. प. से.)	१६७१
रुसि	(चु उ. से.)	१७९१
रुह	(भ्वा. प. अ)	८५९
रुक्ष	(चु. उ. से)	१९११
रुप	(चु. उ. से)	१९३४
रुष	(भ्वा. प से)	६७८
रेकु	(भ्वा. आ से.)	८०
रेद्	(भ्वा. उ. से.)	८६४
रेपु	(भ्वा आ. से.)	३७२
रेभृ	(भ्वा. आ. से)	३८५
रेवृ	(भ्वा आ. से)	५०७
रेपु	(भ्वा आ. से)	६२०
रै	(भ्वा. प अ.)	९०९

रोडू	(भ्वा. प. से.)	३५६
रौडू	(भ्वा. प. से.)	३५५
लक्ष	(चु. आ. से.)	१६९७
लक्ष	(चु. प. से.)	१५३९
लख	(भ्वा. प. से.)	१३८
लखि	(भ्वा. प. से.)	१३९
लग	(चु. उ. से.)	१७३८
लगि	(भ्वा. प. से.)	१४५
लगे	(भ्वा. प. से.)	७८६
लधि	(भ्वा. आ. से.)	१०८
लधि	(चु. उ. से.)	१७६१
लधि	(चु. उ. से.)	१७९७
लछ	(भ्वा. प. से.)	२०६
लज	(भ्वा. प. से.)	२३८
लज (पा.)	(चु. प. से.)	१५४४
लज	(चु. उ. से.)	१९२१
लजि	(भ्वा. प. से.)	२३९
लजि (पा.)	(चु. प. से.)	१५५८
लजि	(चु. उ. से.)	१७८५
लजि (पा.)	(चु. उ. से.)	१९२१
(ओ) लजी	(तु. आ. से.)	१२९१
लट	(भ्वा. प. से.)	२९८
लड	(भ्वा. प. से.)	३५९
लड	(चु. प. से.)	१५४१
लडि	(भ्वा. प. से.)	८१४
लडि	(चु. उ. से.)	१८०१
(ओ) लडि	(चु. प. से.)	१५४३
लप	(भ्वा. प. से.)	४०२
लवि	(भ्वा. आ. से.)	३७७
लवि	(भ्वा. आ. से.)	३७९
(डु) लभष्	(भ्वा. आ. अ.)	९७५
लर्ब	(भ्वा. प. से.)	४१७
लल (पा.)	(भ्वा. प. से.)	३५९
लल	(चु. आ. से.)	१६८८
लष	(भ्वा. उ. से.)	८८८
लस	(भ्वा. प. से.)	७१४
लस	(चु. उ. से.)	१७२९

(ओ) लस्जी	(तु. आ. से.)	१२९२
ला	(अ. प. अ.)	१०५८
लाखु	(भ्वा. प. से.)	१२३
लाघु	(भ्वा. आ. से.)	११३
लाछि	(भ्वा. प. से.)	२०७
लाज	(भ्वा. प. से.)	२४०
लाजि	(भ्वा. प. से.)	२४१
लाभ	(चु. उ. से.)	११३७
लिख	(तु. प. से.)	१३६६
लिगि	(भ्वा. प. से.)	१५५
लिगि	(चु. उ. से.)	१७४०
लिप	(तु. उ. अ.)	१४३४
लिश	(दि. आ. अ.)	११८०
लिश	(तु. प. अ.)	१४२२
लिह	(अ. उ. अ.)	१०१६
ली	(चु. उ. अ.)	१८१२
ली	(कथा. प. से.)	१५०२
लीङ्	(दि. आ. अ.)	११३९
लुजि (पा.)	(चु. प. से.)	१५५८
लुजि	(चु. उ. से.)	१७५९
लुट	(भ्वा. प. से.)	३१४
लुट	(भ्वा. आ. से.)	७४८
लुट	(तु. प. से.)	१३८२
लुट	(चु. तु. से.)	१७५५
लुटि	(भ्वा. प. से.)	३२८
लुठ	(भ्वा. प. से.)	३३७
लुठ	(भ्वा. आ. से.)	७४९
लुठ	(दि. प. से.)	१२२३
लुठि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	३२८
लुठि	(भ्वा. प. से.)	३४३
लुठि	(भ्वा. प. से.)	३४६
लुड (पा.)	(भ्वा. प. से.)	३१४
लुडि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	३२८
लुण्ठ	(चु. प. से.)	१५६४
लुथि	(भ्वा. प. से.)	४५
लुन्व	(भ्वा. प. से.)	१८७
लुपु	(दि. प. से.)	१२३८

लुल्ल	(लु. उ. अ.)	१४३२
लुबि	(भ्वा. प. से.)	४२७
लुबि	(चु. प. से.)	१६५७
लुभ	(दि. प. से.)	१२३९
लुभ	(तु. प. से.)	१३०६
लुञ्ज	(ऋया. उ. से.)	१४८४
लूष	(भ्वा. प. से.)	६७७
लूष	(चु. प. से.)	१६११
लेष्ट	(भ्वा. आ. से.)	३७३
लोकृ	(भ्वा. आ. से.)	७६
लोकृ	(चु. उ. से.)	१७७७
लोकृ	(भ्वा. आ. से.)	१६४
लोकृ	(चु. उ. से.)	१७७८
लोकृ	(भ्वा. प. से.)	३५७
लोष्ट	(भ्वा. आ. से.)	२५८
वक्ष	(भ्वा. प. से.)	६६३
वकि	(भ्वा. आ. से.)	८८
वकि	(भ्वा. आ. से.)	९५
वख	(भ्वा. प. से.)	१३०
वखि	(भ्वा. प. से.)	१३१
वगि	(भ्वा. प. से.)	१४७
वधि	(भ्वा. आ. से.)	११०
वच	(अ. प. अ.)	१०६३
वच	(चु. उ. से.)	१८४३
वज	(भ्वा. प. से.)	२५२
वज	(चु. प. से.)	१६१८
वट	(भ्वा. प. से.)	७७९
वट	(चु. उ. से.)	१८५८
वट	(चु. उ. से.)	१९२०
वट	(भ्वा. आ. से.)	३००
वटि	(चु. प. से.)	१५८७
वटि (पा.)	(चु. उ. से.)	१९२०
वठ	(भ्वा. प. से.)	३३१
वठि	(भ्वा. आ. से.)	२६२
वडि	(भ्वा. आ. से.)	२७१
वडि (पा.)	(चु. प. से.)	१५८७
वण	(भ्वा. प. से.)	४४६

वद्	(भ्वा. प. से.)	१००९
वद्	(चु. उ. से.)	१८४२
वदि	(भ्वा. आ. से.)	११
वन	(भ्वा. प. से.)	४६२
वन	(भ्वा. प. से.)	४६३
वन	(भ्वा. प. से.)	८०३
वनु (पा.)	(भ्वा. प. से.)	८०३
वनु	(त आ से.)	१४७१
वन्चु	(भ्वा. प. से.)	१८९
वन्चु	(चु. आ से.)	१७०४
(डु) वप्	(भ्वा. उ. से.)	१००३
वभ्र	(भ्वा. प. से.)	५५७
(टु) वेम	(भ्वा. प. से.)	८४९
वय	(भ्वा. आ. से.)	४७५
वर	(चु. उ. से.)	१८५३
वर्च	(भ्वा. आ. से.)	१६२
वर्ण	(चु. प. से.)	१५५२
वर्ण	(चु. उ. से.)	१९३९
वर्ध	(चु. प. से.)	१६५५
वर्ष	(भ्वा. आ. से.)	६१३
वर्ह	(भ्वा. आ. से.)	६४०
वल	(भ्वा. प. से.)	४९१
वलि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	८१६
वल्क	(चु. प. से.)	१५७२
वल्क	(चु. उ. से.)	१७५०
वल्ग	(भ्वा. प. से.)	१४३
वल्भ	(भ्वा. आ. से.)	३९१
वल्ह	(भ्वा. आ. से.)	४९२
वल्ह	(भ्वा. आ. से.)	६४१
वश	(अ. प. से.)	१०८०
वष	(भ्वा. प. से.)	६९१
वस	(भ्वा. प. अ.)	१००५
वस	(अ. आ. अ.)	१०२३
वस	(चु. उ. से.)	१७४५
वस	(चु. उ. अ.)	१९४३
वसु	(दि. प. से.)	१२१५
वस्क	(भ्वा. आ. से.)	१०१

वस्त	(चु. आ. से)	१६८४
वह	(भ्वा. उ. अ.)	१००४
वहि	(भ्वा. आ. अ.)	६३३
वा	(अ. प. अ.)	१०५०
वाक्षि	(भ्वा. प. से.)	६६८
वाछि	(भ्वा. प. से.)	२०८
वात	(चु. उ. से.)	१८८३
वाशृ	(दि. आ. अ.)	११६३
वास	(चु. उ. से.)	१८८५
विच्छ	(तु. प. से.)	१४२४
विच्छ	(चु. उ. से.)	१७७४
विचिर्	(रु. उ. अ.)	१४४३
विजिर्	(जु. उ. अ.)	१०९४
(ओ) विजी	(तु. आ. से.)	१२९०
(ओ) विजी	(रु. प. से.)	१४६१
विट	(भ्वा. प. से.)	३१७
विशृ	(भ्वा. आ. से.)	३३
विद्	(अ. प. से.)	१०६४
विद्	(दि. आ. अ.)	११७२
विद्	(रु. आ. अ.)	१४५१
विद्	(चु. आ. से.)	१७०९
विद्ग्ल	(तु. उ. अ.)	१४३३
विध	(तु. प. से.)	१३२६
विल	(तु. प. से.)	१३५९
विल	(चु. प. से.)	१६०६
विश	(तु. प. से.)	१४२५
विष	(क्रया. प. से.)	१५२७
विषु	(भ्वा. प. से.)	६९८
विष्क	(चु. आ. से.)	१६८६
विष्क	(चु. उ. से.)	१९४१
विष्ल	(जु. उ. अ.)	१०९५
विस	(दि. प. से.)	१२१८
वी	(अ. प. अ.)	१०४८
वीर	(चु. आ. से.)	१९०४
वुगि	(भ्वा. प. से.)	१५८
(उ) वुन्दिर्	(भ्वा. उ. से.)	८७८
वुस	(दि. प. से.)	१२२०

अ. ध. को. ४५

वृक	(भ्वा. आ. से.)	९२
वृक्ष	(भ्वा. आ. से.)	६०४
वृङ्	(क्रया. आ. से.)	१५१०
वृजि (पा)	(अ. आ. से.)	१०२९
वृजी	(अ. आ. से.)	१०२९
वृजी	(रु. प. से.)	१४६२
वृजी	(चु. उ. से.)	१८१३
वृज्	(भ्वा. उ. से.)	१२५५
वृज्	(चु. उ. से.)	१८१४
वृण	(तु. प. से.)	१३३१
वृतु	(भ्वा. आ. से.)	७५८
वृतु	(दि. आ. से.)	११६०
वृतु	(चु. उ. से.)	१७८२
वृधु	(भ्वा. आ. से.)	७५९
वृधु	(चु. उ. से.)	१७८३
वृश	(दि. प. से.)	१२२७
वृष	(चु. आ. से.)	१७०५
वृषु	(भ्वा. प. से.)	७०६
वृह	(तु. प. से.)	१३४८
वृ	(क्रया. प. से.)	११४९
वृज्	(क्रया. उ. से.)	१४८७
वेज्	(भ्वा. उ. से.)	१००६
वेणृ	(भ्वा. उ. से.)	८७७
वेथृ	(भ्वा. आ. से.)	३४
वेत् (पा)	(भ्वा. उ. से.)	८७७
(टु) वेष्ट	(भ्वा. आ. से.)	३६७
वेल	(चु. उ. से.)	१८८१
बेल	(भ्वा. प. से.)	५३५
बेल	(भ्वा. प. से.)	५४०
वेवीङ्	(अ. आ. से.)	१०७७
वेष्ट	(भ्वा. आ. से.)	२५५
वेह	(भ्वा. आ. से.)	६४३
(ओ) वै	(भ्वा. प. अ.)	९२१
व्यच	(तु. प. से.)	१२९४
व्यथ	(भ्वा. आ. से.)	७६४
व्यध	(दि. प. से.)	११८२
व्यय	(भ्वा. उ. से.)	८८१

व्यय	(चु उ से)	१९३३
व्युष	(दि प से)	१९१४
व्युष	(दि प से)	१२१६
व्युस्त (पा)	(दि प से)	१२१६
व्येञ्	(भ्वा. उ. अ)	१००७
व्रज	(भ्वा प से)	२५३
व्रण	(भ्वा प से)	४५१
व्रण	(चु उ से)	१९३८
(ओ) व्रश्चू	(तु प से)	१२९३
व्री	(क्या. प अ.)	१५०५
व्रीड	(दि प से)	११२६
व्रीड्	(दि. आ अ)	११४०
वृड	(तु. प से.)	१३१४
व्ली	(क्या प अ)	१५०३
शंसु	(भ्वा प से)	७२८
शक्	(दि प अ)	११८८
शकि	(भ्वा आ. से)	८६
शक्ल्ल	(स्वा प अ)	१२६२
शच	(भ्वा आ. से.)	१६५
शट	(भ्वा प से.)	२९९
शठ	(भ्वा प से.)	३४०
शठ	(चु प से.)	१५६५
शठ	(चु. आ से.)	१६९२
शठ	(चु उ से)	१८५५
शडि	(भ्वा. आ से.)	२७९
शण	(भ्वा प से.)	७९७
शङ्ल	(भ्वा प से.)	८५५
शङ्ल	(तु प से.)	१४२९
शप	(भ्वा उ अ.)	१०००
शप	(दि. उ. अ.)	११६९
शब्द	(चु. उ. से.)	१७१५
शमो	(भ्वा. प से.)	८१८
शमो	(भ्वा आ. से.)	१८१८
शम	(चु. आ. से.)	१६९६
शमु	(दि प से.)	१२०२
शम्ब	(चु प अ)	१५५७
शर्व	(भ्वा. प से.)	४२३

शर्व	(भ्वा. प से.)	५८५
शल	(भ्वा. आ. से.)	४९०
शल	(भ्वा. आ. से.)	८४३
शरुम	(भ्वा. आ. से.)	३९०
शव	(भ्वा. प से.)	७२५
शश	(भ्वा. प से.)	७२६
शष	(भ्वा. प से.)	६९०
(आङ्) शसि	(भ्वा. आ. से.)	६२९
शसु	(भ्वा. प से.)	७२७
शाखु	(भ्वा. प से.)	१२६
शाड्	(भ्वा. आ. से.)	२८९
शान	(भ्वा. उ. से.)	९९५
(आङ्) शासु	(अ. आ. से.)	१०२२
शासु	(अ आ. से.)	१०७५
शिक्ष	(भ्वा. आ. से.)	६०५२
शिंखि (पा.)	(भ्वा प से.)	१५५
शिधि	(भ्वा. प से.)	१६१
शिजि	(अ. आ. से.)	१०२७
शिञ्	(स्वा. उ. अ.)	१२५०
शिट	(भ्वा. प से.)	३०३
शिल	(तु. प से.)	१३६३
शिष	(भ्वा. प से.)	६८७
शिष	(चु. उ. से.)	१८१८
शिष्ट	(रु. प अ.)	१४५२
शीक	(चु. उ. से.)	१७९०
शीक	(चु. उ. से.)	१८२७
शीकृ	(भ्वा. आ. से.)	७५
शीङ्	(अ. आ. से.)	१०३२
शीभू	(भ्वा. आ. से.)	३८३
शील	(भ्वा. प से.)	५२३
शील	(चु. उ. से.)	१८७९
शुच	(भ्वा. प से.)	१८३
शुचिर्	(दि. उ. से.)	११६६
शुच्य	(भ्वा. प से.)	५१३
शुठ	(भ्वा. प से.)	३४१
शुठ	(चु. प से.)	१६४५
शुठि	(भ्वा. प से.)	३४४

शुठि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	३४१
शुठि	(चु. प. से.)	१६४६
शुध	(दि. प. अ.)	११९२
शुन	(तु. प. से.)	१३३७
शुन्ध	(भ्वा. प. से.)	७४
शुन्ध	(चु. उ. से.)	१८३३
शुन्भ	(भ्वा. प. से.)	४३३
शुन्भ	(तु. प. से.)	१३२३
शुभ	(भ्वा. प. प.)	४३२
शुभ	(भ्वा. प. से.)	७५०
शुभ	(तु. प. से.)	१३२२
शुल्क	(चु. प. से.)	१६१९
शुल्ब	(चु. प. से.)	१६१२
शुष	(दि. प. अ.)	११८४
शूर	(चु. आ. से.)	१९०३
शूरी	(दि. आ. से.)	११५७
शूर्प	(चु. प. से.)	१६१३
शूल	(भ्वा. प. से.)	५२६
शूष	(भ्वा. प. से.)	६७९
शृधु	(भ्वा. आ. से.)	७६०
शृधु	(भ्वा. उ. से.)	८७३
शृधु	(चु. उ. से.)	१७३५
शृ	(क्वा. प. से.)	१४८९
शैल	(भ्वा. प. से.)	५४३
शेवृ (पा)	(भ्वा. आ. से.)	५०१
शै	(भ्वा. प. अ.)	९१८
शो	(दि. प. अ.)	११४५
शोण	(भ्वा. प. से.)	४५५
शौद्र	(भ्वा. प. से.)	२९०
श्च्युतिर्	(भ्वा. प. से.)	४१
श्मील	(भ्वा. प. से.)	५१८
श्यैः	(भ्वा. आ. अ.)	९३३
श्रकि	(भ्वा. आ. से.)	८४
श्रणि	(भ्वा. प. से.)	१५१
श्रण	(भ्वा. प. से.)	७९८
श्रण	(चु. प. से.)	१५७९
श्रथ	(भ्वा. प. से.)	७९९

श्रथ	(चु. प. से.)	१५४७
श्रथ	(चु. उ. से.)	१८२४
श्रथ	(चु. उ. से.)	१८७१
श्रथि	(भ्वा. आ. से.)	३५
श्रन्थ	(क्वा. प. से.)	१५११
श्रन्थ	(क्वा. प. से.)	१५१३
श्रन्थ	(चु. उ. से.)	१८३८
श्रन्धु	(भ्वा. आ. से.)	३९३
श्रध्र	(चु. प. से.)	१६२४
श्रमु	(दि. प. से.)	१२०५
श्रा	(भ्वा. प. अ.)	८१०
श्रा	(अ. प. अ.)	१०५३
श्रिन्	(भ्वा. उ. से.)	८९७
श्रिषु	(भ्वा. प. से.)	७०१
श्रीन्	(क्वा. उ. अ.)	१४७६
श्रु	(भ्वा. प. अ.)	९४२
श्रै	(भ्वा. प. अ.)	९१९
श्रोणु	(भ्वा. प. से.)	४५६
श्लकि	(भ्वा. आ. से.)	८५
श्लगि	(भ्वा. प. से.)	१५२
श्लथ	(भ्वा. प. से.)	८००
श्लायु	(भ्वा. प. से.)	१२७
श्लायु	(भ्वा. आ. से.)	११५
श्लिष	(दि. प. अ.)	११८७
श्लिष	(चु. प. अ.)	१५७५
श्लिषु	(भ्वा. प. से.)	७०२
श्लोकृ	(भ्वा. आ. से.)	७७
श्लोण	(भ्वा. आ. से.)	४५७
श्वकि	(भ्वा. आ. से.)	९६
श्वच	(भ्वा. आ. से.)	१६६
श्वचि	(भ्वा. आ. से.)	१६७
श्वठ	(चु. प. से.)	१५६६
श्वठ	(चु. उ. से.)	१८५६
श्वठि (पा.)	(चु. प. से.)	१५६६
श्वध्र	(चु. प. से.)	१६२४
श्वर्त	(चु. प. से.)	१६२३
श्वल	(भ्वा. प. से.)	५४९

श्वलक	(चु. प. से.)	१५७१
श्वलु	(भ्वा प. से.)	५५०
श्वस	(अ. प. से.)	१०६९
(दुःशो) श्वि	(भ्वा प. से.)	१०१०
श्विता	(भ्वा आ. से.)	७४२
श्विदि	(भ्वा आ. से.)	१०
षगे	(भ्वा प. से.)	७८९
षघ	(भ्वा प. से.)	१२६९
षच	(भ्वा आ. से.)	१६३
षच	(भ्वा. उ. से.)	९९७
षट	(भ्वा प. से.)	३१३
षण	(भ्वा. प. से.)	४६४
षट्	(चु. प. से.)	१६३४
षणु	(तु. उ. से.)	१४६५
(आडः) षद	(चु. उ. से.)	१८३२
षदल	(भ्वा प. अ.)	८५४
षदल	(तु. प. अ.)	१४२८
षन्ज	(भ्वा आ. अ.)	९८७
षप	(भ्वा प. से.)	४००
षम	(भ्वा प. से.)	८२९
षम्ब	(चु. प. से.)	१५५६
षर्ज	(भ्वा प. से.)	२२५
षर्व	(भ्वा प. से.)	४२४
षर्व	(भ्वा प. से.)	५८६
षल	(भ्वा प. से.)	५४७
षरुज	(भ्वा प. से.)	२०२
षस	(अ. प. से.)	१०७८
षह	(भ्वा आ. से.)	८५२
षह	(दि. प. से.)	११२८
षह	(चु. उ. से.)	१८१०
षान्तव	(चु. प. से.)	१५७०
षिच	(तु. उ. से.)	१४३५
षिञ्ज	(स्वा. उ. अ.)	१२४९
षिञ्	(क्रया उ. अ.)	१४७८
षिट	(भ्वा प. से.)	३०४
षिध	(भ्वा. प. से.)	४७
षिधु	(दि. प. से.)	११९३

षिधू	(भ्वा प. से.)	४८
षिन्भू(पा)	(भ्वा प. से.)	४३१
षिभु(पा)	(भ्वा प. से.)	४३०
षिल	(तु. प. से.)	१३६४
षिवु	(दि. प. से.)	११०८
षु	(भ्वा प. से.)	९४१
षु	(अ. प. अ.)	१०४१
षुट्	(चु. प. से.)	१५६३
षुर	(तु. प. से.)	१३४१
षुह	(दि. प. से.)	११२९
षू	(तु. प. से.)	१४०९
षूङ्	(अ. आ. से.)	१०३१
षूङ्	(दि. आ. से.)	११३२
षूञ्	(स्वा. उ. अ.)	१२४८
षूद	(भ्वा आ. से.)	~~१०३१~~
षूद	(चु. उ. से.)	१७१८
षृन्भु	(भ्वा प. से.)	४३१
षृभु	(भ्वा प. से.)	४३०
षल(पा.)	(भ्वा प. से.)	५४३
षेवृ	(भ्वा आ. से.)	५०१
षै	(भ्वा प. अ.)	९१५
षो	(दि. प. अ.)	११४७
ष्टक	(भ्वा प. से.)	७२८
ष्टगे	(भ्वा. प. से.)	७९०
ष्टन	(भ्वा प. से.)	४६१
ष्टभि	(भ्वा. आ. से.)	३८६
ष्टम	(भ्वा प. से.)	८३०
ष्टिघ	(स्वा. आ. से.)	१२६५
ष्टिपृ	(भ्वा आ. से.)	३६४
ष्टिम	(दि. प. से.)	११२४
ष्टीम	(दि. प. से.)	११२५
ष्टुच	(भ्वा. आ. से.)	१७५
ष्टुञ्	(अ. प. अ.)	१०४३
ष्टुप	(चु. प. से.)	१६७३
ष्टुमु	(भ्वा. आ. से.)	३९४
ष्टेष्ट	(भ्वा आ. से.)	३६५
ष्टै	(भ्वा. प. से.)	९२२

धृचै	(भ्वा प अ)	९११
घा	(भ्वा प अ)	९२८
घ्रिबु	(भ्वा. प से)	५६०
घ्रिबु	(दि. प. से)	१११०
घणसु	(दि. प. से)	१११२
घणा	(अ. प. अ.)	१०५२
घिह	(दि. प. से)	१२०१
घिह	(चु. प. से)	१५७३
घु	(अ. प. अ.)	१०३८
घुसु	(दि. प. से)	११११
घुह	(दि. प. से)	१२००
घौ	(भ्वा. प. अ.)	९२३
घिह	(भ्वा. आ. से.)	९४८
घिह (पा.)	(चु. प. से)	१५७४
घ्वज	(भ्वा. आ. अ.)	९७६
घ्वद	(भ्वा. आ. से.)	१८
घ्वद	(चु. उ. से.)	१८०६
(त्रि) घ्वप्	(अ. प. अ.)	१०६८
घ्वक्	(भ्वा. आ. से.)	१००
(त्रि) घ्विदा	(भ्वा. आ. अ.)	७४४
(त्रि) घ्विदा	(भ्वा. प. से.)	९७८
घ्विदा	(दि. प. से.)	११८९
सङ्केत	(चु. उ. से.)	१८९२
सङ्ग्राम	(चु. उ. से.)	१९२३
सत्र	(चु. आ. से.)	१९०७
सभाज	(चु. उ. से.)	१८८८
समी (पा.)	(दि. प. से.)	१२२२
सस्ति ✓	(अ. प. से.)	१०७९
साध	(स्वा. प. अ.)	१२६४
साम	(चु. उ. से.)	१८८०
साम्ब (पा.)	(चु. प. से.)	१५५७
सार	(चु. उ. से.)	१८६९
सुख	(चु. उ. से.)	१९३०
सूच	(चु. उ. से.)	१८७४
सूत्र	(चु. उ. से.)	१९०९
सूक्ष्म	(भ्वा. प. से.)	६६६
सूक्ष्म	(भ्वा. प. से.)	५०९

सृ	(भ्वा. प. अ.)	९३५
सृ	(जु. प. अ.)	१०९९
सृज	(दि. आ. अ.)	११७९
सृज	(तु. प. से.)	१४१५
सृष्ट	(भ्वा. प. से.)	९८३
सेकृ	(भ्वा. आ. से.)	८१
स्कन्दि	(भ्वा. प. से.)	९७९
स्कभि	(भ्वा. आ. से.)	३७८
स्कृन्	(क्वा. उ. अ.)	१४७९
स्कृदि	(भ्वा. आ. से.)	९
स्वद	(भ्वा. आ. से.)	७६८
स्वदि	(भ्वा. प. से.)	८२०
स्वल	(भ्वा. प. से.)	५४४
स्वलि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	८१६
स्तृक्ष	(भ्वा. प. से.)	६६१
स्तृञ्	(स्वा. उ. अ.)	१२५३
स्तृह	(तु. प. से.)	१३५०
स्तृञ्	(क्वा. उ. से.)	१४८५
स्तन	(चु. उ. से.)	१८६०
स्तेन	(चु. उ. से.)	१८९८
स्त्यै	(भ्वा. प. अ.)	९१०
स्तोम	(चु. उ. से.)	१९२४
स्थल	(भ्वा. प. से.)	८३६
स्थुड	(तु. प. से.)	१३८९
स्थूल	(चु. आ. से.)	१९०५
स्पदि	(भ्वा. आ. से.)	१४
स्पर्ध	(भ्वा. आ. से.)	३
स्पश	(भ्वा. उ. से.)	८८७
स्पश	(चु. आ. से.)	१६८१
स्पृ	(स्वा. प. अ.)	१२६०
स्पृश	(तु. प. अ.)	१४२३
स्पृह	(चु. उ. से.)	१८७२
स्फर (पा.)	(तु. प. से.)	१३९०
स्फायी	(भ्वा. आ. से.)	४८७
स्फिट (पा.)	(चु. प. से.)	१५७३
स्फिट	(चु. प. से.)	१६३५
स्फुट	(भ्वा. आ. से.)	२६०

स्फुट	(तु. प. से.)	१३७४
स्फुट	(चु. उ. अ.)	१७२३
स्फुटि (पा.)	(भ्वा. प. से.)	३२९
स्फुटिर्	(भ्वा. प. से.)	३२९
स्फुड	(तु. प. से.)	१३९२
स्फुडि	(चु. प. से.)	१५३८
स्फुर	(तु. प. से.)	१३९०
स्फुर्छा	(भ्वा. प. से.)	२१३
स्फुल	(तु. प. से.)	१३९०
(दुओ) स्फूर्जा	(भ्वा. प. से.)	२३५
स्मिट	(चु. प. से.)	१५७४
स्मील	(भ्वा. प. से.)	५१९
स्मृ	(भ्वा. प. अ.)	८०७
स्मृ	(भ्वा. प. अ.)	९३३
स्मृ (पा.)	(स्वा. प. अ.)	१२६०
स्यन्दू	(भ्वा. आ. से.)	७६१
स्यम	(चु. आ. से.)	१६९४
स्यमु	(भ्वा. प. से.)	८२६
स्रकि	(भ्वा. आ. से.)	८३
स्रन्धु	(भ्वा. आ. से.)	७५७
स्रन्धु	(भ्वा. आ. से.)	७५४
स्रिवु	(दि. प. से.)	११०९
स्रु	(भ्वा. प. अ.)	९४०
स्रेकृ	(भ्वा. आ. से.)	८२
स्वन	(भ्वा. प. से.)	८१७
स्वन	(भ्वा. प. से.)	८२७
स्वर	(चु. उ. से.)	१८६४
स्वर्द	(भ्वा. आ. से.)	१९
स्वाद	(भ्वा. आ. से.)	२८
स्वाद (पा.)	(चु. उ. से.)	१८०६
स्वृ	(भ्वा. प. अ.)	९३२
हट	(भ्वा. प. से.)	३१२
हठ	(भ्वा. प. से.)	३२५
हद	(भ्वा. आ. अ.)	९७७
हन	(अ. प. अ.)	१०१२
हम्म	(भ्वा. प. से.)	४६७
हय	(भ्वा. प. से.)	५१२

हर्य	(भ्वा. प. से.)	५१४
हल	(भ्वा. प. से.)	८३७
हसे	(भ्वा. प. से.)	७२१
(ओ) हाक्	(जु. प. अ.)	१०९०
(ओ) हाइ	(जु. आ. अ.)	१०८९
हि	(स्वा. प. अ.)	१२५८
दिक्र	(भ्वा. उ. से.)	८६१
हित (पा.)	(भ्वा. प. से.)	३१७
हिडि	(भ्वा. आ. से.)	२६८
हिल	(तु. प. से.)	१३६२
हिवि	(भ्वा. प. से.)	५११
हिष्क (पा.)	(चु. आ. से.)	१६८६
हिसि	(रु. प. से.)	१४५०
हिसि	(चु. उ. से.)	१८३०
हु	(जु. प. से.)	१०८३
हुडि	(भ्वा. आ. से.)	२६९
हुडि	(भ्वा. आ. से.)	२७७
हुडु	(भ्वा. प. से.)	३५२
हुर्छा	(भ्वा. प. से.)	२११
हुल	(भ्वा. प. से.)	८४४
हृदृ	(भ्वा. प. से.)	३५३
हृ	(जु. प. अ.)	१०९७
हृत्र	(भ्वा. उ. से.)	८९९
हृष	(दि. प. से.)	१२३०
हृषु	(भ्वा. प. से.)	७०९
हेट	(भ्वा. प. से.)	१५३३
हेठ	(भ्वा. आ. से.)	२६६
हेड	(भ्वा. प. से.)	७७८
हेडृ	(भ्वा. आ. से.)	२८४
हेपृ	(भ्वा. आ. से.)	६२१
होडु	(भ्वा. आ. से.)	२८५
होडु	(भ्वा. प. से.)	३५४
हुइ	(अ. आ. अ.)	१०८२
ह्यल	(भ्वा. प. से.)	८०६
ह्यगे	(भ्वा. प. से.)	७८७
ह्यस	(भ्वा. प. से.)	७११

ह्राद

३५९ (धातुपाठः)

ह्रस्व

ह्राद	(भ्वा. आ. से.)	२६
ह्री	(जु. प. अ.)	१०८५
ह्रीच्छ	(भ्वा. प. से.)	२१०
ह्रेषु	(भ्वा. आ. से.)	६२२
ह्रगे	(भ्वा. प. से.)	७८८
ह्रप	(वु. प. से.)	१६५९

ह्रस	(भ्वा. प. से.)	७१२
ह्रादी	(भ्वा. आ. से.)	२७
ह्रल	(भ्वा. प. से.)	८०५
ह्र	(भ्वा. प. से.)	९३१
ह्र	(भ्वा. प. अ.)	९३४
ह्रम्	(भ्वा. उ. से.)	१००८

सैत्रधातुकोशः

ऋतिः

शुः

ऋतिः ३.१.२९.
 कज्जिः ३.१.३७. उ.
 काडिः ४.८२. उ.
 कदिः ४.८२. उ.
 क्षदिः २.९२. उ.
 जुः ३.२.१५०.
 तादिः ४.६६. उ.
 तव १.४८. उ.
 तुः ७.३.९५.
 वभिः ३.१.१२४.३ वा.

पीयुः ३.७६. उ.
 भडः १.५४. उ.
 युषः १.९७. उ.
 वर्णिः ४.१२३. उ.
 सातिः ३.१.१३८.
 स्कम्भुः ३.१.८२
 स्कुम्भुः ३.१.८२
 स्तन्भुः ३.१.८२.
 स्तुन्भुः ३.१.८२.
 शुः २.२५. उ.

गणपटकोशः

अ

अजवस्ति

अ ८५, ५०, २५४, १२६
 अ° ८५, १६८
 अंश २१५, १२, २३७, १०
 अंशक १२५, ८१
 अंशु ३३, ३१.
 अंसभार १६९, ६
 अंसेभार १६९, ७
 अंहति १६२, ५.
 अकशाप २३०, ५३
 अकशाय २३०, ५३.
 अकस्मात् २११, ७.
 अकिंचन १४७, १६, १७८, २२
 अकुतोभय १७८, ७७
 अक्षभार २०४, ६
 अक्षर ७२, ३, ७६, २
 अक्षर्य ७२, ३
 अक्षिभुव १९४, १९
 अक्षेत्रज्ञ १६७, १५
 अगद ३७, ५२.
 अगास्ति ७१, ९, २३७, ३५
 अगस्त्य ७१, ६३
 अग्नाविष्णू २१२, २२
 अग्नि २५, ३९.
 °अग्नि ६८, १५.
 अग्निदत्त २३५, २
 अग्निपद २१८, १०
 अग्निवेश ७१, १३.

अग्निवेशदशरुक् १०४, ११
 अग्निवेशदासेरुक् १०४, ११
 अग्निशर्मन् ७२, ३९, १२५, १२, १६३, २२
 अग्नौ कृ २४३, २०
 अग्र १२५, २२, २२६, १२.
 अग्रेवणम् १९४, २.
 अघ १३, ९
 अङ्कति १६२, २.
 अङ्कुर १०१, ७२
 अङ्कुरा १२, ११२, १३२, २७
 अङ्ग ७४, ७, ८५, १३१, १३९, ११, २३७, ११.
 अङ्गन १३९, ११
 अङ्गविद्या ३२, १३.
 अङ्गार १४१, ५, १७०, ५
 अङ्गारक १०१, ३३
 अङ्गारवेणु ८, ५
 अङ्गिनोपनि १७८, ७२.
 अच्छ ८५, १७९.
 अच्छुत ४८, ५.
 अच्छुतदन्ति ११४, ७
 अच्छुतन्ति ११२, ६.
 अज ७१, ५, १२५, ३०
 अजपथ ११९, ७
 अजपाद् २६१, १२
 अजमार ५८, २
 अजवस्ति ७६, ६, २३०, १२, १८४, १५

अजवाह ३५, १३.
 अजस्रम् २५४, ११५.
 अजानिक १४४, ३३
 अजाधिक ७३, ५.
 अजिन २५, २०, ६१, २२, २३०, ९३.
 अजिनफला ४, १५
 अजिर १, ६, २५, २०, २३०, ७७, २४८, १५.
 अजीगर्त १६३, ५३.
 अजैडक ७३, ५.
 अज्ञात १८६, १९.
 अञ्चति १६२, ३.
 अञ्जति १४४, १८.
 अञ्जन ८०, १०.
 अञ्जनागिरि ५०, ५
 अञ्जनिक १४४, १८
 अञ्जलिक १४४, १७
 अञ्जसा २५४, १२५
 अङ्गस्थली १२४, ९.
 अणक २५, ११.
 अणीव २३०, ३८.
 अणु ३५, १०, १४७, ३०, १८६, ११,
 २५१, २.
 अण्ड ३५, १०, १३२, ५.
 अण्डर ८१, १०७, १७४, २१
 अण्डारक २९, ८.
 अत् ३१, ३६.
 अतस ८१.५६.
 अति १५४, १६.
 अति° ४९, १६.
 अतिथि २३०, २८.
 अतिश्वन् १३२.१७.
 अतिस्वन् १३२, १७.
 अत्यय २११, १६.
 अत्युमशा ३१, २५.
 अथ ८५, ५६, २५४, १०.
 अथर्वन् १७०, ११, २०९, १५
 अथो ८५, ८०.
 अ. श. को. ४६

अदरक ७१, ८५
 अदल ८५, १८०
 अदस् २४१, २२.
 अद्वा ८५, १०९
 अद्वा कृ २४३, ८.
 अद्भुत ४९, ९
 अध ८५, १७६
 अधमशास्त्र ७४ १२
 अधर १७४, २९, २४१, १५.
 अधस् ८५, १७७, २५४, २७.
 अधि १५४, १६.
 °अधि २३१, ८
 अधिकरण ८१, १०१.
 अधिकार ८१, १०२
 अधिदेव ८, २५.
 °अधिपद २३१. ९
 अधिपति १६७, ५०.
 अधिभूत ८, २५.
 अधीत २२, २१.
 अध्ययनतपसी ११३, १५.
 अध्यापक २३३, ८.
 अध्यापक २३४, १६
 अध्याय ७६, ३.
 अध्वन् ७२.१९
 अध्वन्य ७२, १९.
 अध्वर १२५, ५०.
 अध्वरावण्डय १२५, ५०, ७३.
 अध्वर्यु २८, १२
 अनडुह ३०, ५, ३३, २२, ५९, १५, ७१, ५६
 २२२, ६.
 अनडुह्य ४२, ६.
 अनन्तर ७४, ५२.
 अनभिग्लान २२८, १०,
 अनभिहित २९, ३८.
 अनर्थक ३०, १२.
 अनस् २२२, ३.

अनाज्ञात ४९, ५.
 अनिशम् २५४, १११.
 अनीक १२, १३२
 अनीश्वर १६७, २६
 अनु ८५, ११८, १५४, ५.
 अनुकम् ८५, १६५
 अनुकल्प २३, ११
 अनुकूल १६७, ९३
 अनुक्त ४९, १०
 अनुगणित २२, ३०
 अनुगत २, १०
 अनुगुण २३, २६, २०९, १०
 अनुचारक १७९, ९
 अनुज्ञात ४९, ६
 अनुदृष्टि ४४, ५; २३०, ६८.
 अनुदृष्टिन् २३०, ६८
 अनुनाश २३७, १४
 अनुपाठित २२, ३१
 अनुपद २३, १०, २९, ३४.
 अनुप्रवेशन ७, ६.
 अनुयुक्त २२, २९.
 अनुलेपिका १७९, ६
 अनुलोम २९, ३३
 अनुवंश ११६-२८.
 अनुवंश्य ११६, २८
 अनुवचन ७, ८.
 अनुवाचन ७, ९.
 अनुवादन ७, १५.
 अनुवारक १७९, ९.
 अनुवासन ७, ७.
 अनुवेशन ७, १४.
 अनुषक् २५४, १३९.
 अनुषङ्ग १३१, १४
 अनुषद् ८५, १२९, २५४, १४०.
 अनुषण्ड ३५, १०.
 अनुष्टुभ् २६, १६.
 अनुसंवत्सर ८, ४.

अनुसंवरण ८, ३.
 अनुसंचरण ८, ३.
 अनुसवनमनुसवनम् २४२, ६; ११.
 अनुसवने ऽनुसवने २४२, ६, ११.
 अनुसृष्टि ४४, ६.
 अनुहरत् ८, १०, १६३, २०.
 अनुहोड ८, २
 अनूप ३५, १२.
 अनूप ६८, १६.
 अवृत १०, १४.
 अवृशंस १६७, ८९; १८८, २३.
 अनेक २५, ३३.
 अन्त ८५, १९१, ११६, १७.
 अन्तजन १२५, ७९.
 अन्तर ७४, ५२, ११६, ९, २४१, १७.
 अन्तर २३१, ७.
 अन्तरीप १२४-४०.
 अन्तरीय १२४, ४०.
 अन्तरेण २५४, ४६.
 अन्तर्य ११६, ९
 अन्तस्थ ७४, २.
 अन्तादी १९४, ४७.
 अन्धकार १२, १९; १०१, ४९.
 अन्धविकार ९, १८.
 अन्य २५, ५९, २४१, ८.
 अन्यतर २३०, ४५; २४१, ९.
 अन्यद् २५४, ६२.
 अन्यभाव १६७, १४.
 अन्वक् २५४, १३०.
 अन्वजत् १२५, ७८.
 अन्वारोहण ७, १०.
 अप १५४, ३.
 अपचित २२, ४५.
 अपच्युतकी ११४, २२.
 अपजग्ध २९, ३६.
 अपदी ५७, ३१.
 अपर ३७, ३२, २४१, १५.

अपरदक्षिणम् १०५, २९.

अपरपक्ष ७४, ११.

अपराधय १६७, ९.

अपरापहाणा ४०१४.

अपरापहारणा ४, १४.

अपराह १२, २२८.

अपवर्ग २०९, १३.

अपवारित २२, ४२.

अपसमम् १०५, २०.

अपि १५४, १५.

अपिशुन १६७, ८८.

अपुत्र ४९, ७.

अपूष ७५, ४.

अपेहिकटा १७८, २१.

अपेहिवितीया १७८, १८.

अपेहिप्रथमा १७८, ५२.

अपेहिवाणिजा १७८, १३.

अपेहिस्वागता १७८, १६.

अपोहकटा १७८, २१.

अपोहकर्त्तृमा १७८, ७३.

अबन्धक २९, १२.

अब्ज १४६, ३०.

अमयजात ७१, ६७.

अभि १५४, १९.

अभिगम ८, २३.

अभिमानस् १७४, ९.

अभिरूप १७७, ३.

अभिरूपक २३३, ९.

अभिरूपक २३४, १७.

अभिषिक्त २३६, ३३.

अमीक्षण १६७, ७८.

अमीक्षणम् २५४, ८२.

अभ्युष ९३.

अभ्यूष ९, ३.

अभ्येष ९, ६.

अभ्योष ९, ४.

अभ्र १३, ९; ५८, २६, १०१, ३१; २२६, ६.

अम् ८५, १४०, २५४, ९१

अमा कृ २४३, ७

अमातापुत्र ४९, ३.

अमावास्या २३९, ३

अमितौजस् १६३, ३०.

अमित्र १०३, १३, १२५, ३३

अमुष्य १२५, ३१.

अमुष्यकुल १५२, ८, १७७, २४

अमुष्यपुत्र १७७, २३.

अमूला ४, २४

अम्ल २५४, १४२.

अम्लस् २५४, १४१.

अम्बर १२, १६२.

अम्बरीषपुत्र १९५, १२

अम्बा १५५, १६.

अम्बिका २३०, ५७

अम्भस् १६३, ५३.

अम्भोज १४६, २९

अम्ल १३, ११, ११८, २४

अय १८, २०

अयथातथ १६७, ९०

अयथापुर १६७, ९१.

अयस् ६१, २८.

अयस्काण्ड ४५, १५.

अयस्कान्त ४५, १३

अयःस्थूण ९, २५; ८१, ७९, २२८, ७३,

१८४, ४

अयावस् ६१, ३३.

अयुत ४९, ८

अये ८५, १३४.

अरजस् १७४, २५

अरडु ३३, २३.

अरण्य १२, २०४; २५, ४२

अरर ३७, २९.

अररक ७१, ८५.

अराविन्द १४६, २८,

अराल १६२, २१, २२७, २१.

अरिञ्ज ४८, १५.
 अरिदम् ४८, १४.
 अरिष्म ६१, ३.
 अरिष्ट ६१, २.
 अरीश्व ६१, ३
 अरीहण २५, ५१
 अरुण १२४, ४२
 अरुस ६१, २७
 अरे ८५, १३५
 अर्क १५, २२; २५, ३७, ४२, ३
 अर्कलूष ४०, ४, १६४, ३३
 अर्गल ९, १७
 अर्घ ११२, ५; १३१, २२.
 अर्चित २२, १४.
 अर्जुन १५, ५४, १०९, ११; १६३, ४६,
 २४८, १२.
 अर्जुनपाकी २६०, ८.
 अर्जुनपुरुष ७३, २४.
 अर्जुनवृक्ष २५, ६१.
 अर्जुनशिरीष ७३, २३.
 अर्जुनाव १२४, ४.
 अर्ण १०९, १२.
 अर्थकामौ १९४, २५.
 अर्थगत २०, ९.
 अर्थधर्मौ १९४, २४.
 अर्थशब्दौ १९४, २३.
 अर्थे कृ २४३, १४.
 अर्घ १, १०.
 अर्धवाह २१६, ३.
 अर्धवाहन २१६, ३
 अर्पितोत् १९४, ८.
 अर्पितोत् १९४, ८.
 अर्बुद् १२, १११.
 अर्यभ्वेत २२८, ६०.
 अर्वन् १७०, ११
 अर्वपदी ५७, ३८.
 अर्वाक् २५४, १४८.

अर्ह १५, ४१
 अर्हत १६७, ४
 अलम् २५४, ५६
 अलस १६४, ४३ १६७, ३५
 अलायत ३४, २९
 अलि ७७, ९
 अलिगु ७१, ३६
 अलिन्द ८१, ३२
 अलिन्दी ८१, ३२
 अलीक ११६, १२, २४६, ७, २४७, ७
 अलीक २४६, ७.
 अलुश ४२, १८
 असे ८५, १९४.
 अलोह १२५, ७२
 अव ८५, ११७, १५४, ६
 अवकल्पित २२, २५.
 अवकल्पित ६०, १३.
 अवकीर्ण २२, १६.
 अवक्लिप्तपक्ष १९४, ७
 अवचक्षणम् ७८, १२.
 अवचितपराचित १७८, ७५
 अवट ७१, १९.
 अवतान ७९, ५
 अवदाघ १३१, २२
 अवदात २५१, ७.
 अवधान २२, २२.
 अवधारित २२, २४.
 अवधारित ६०, १२.
 अवनत ६१, २४
 अवन्त्यस्मक १९४, १५.
 अवन्त्यस्म गः ४६, ३.
 अवयात १२४, ३६
 अवयास ६१, ३२.
 अवर ३७, २७, २४१, १५.
 अवरोह १६१, १५.
 अवरोहित २५, ४७,

अवश्य १७७, २२
 अवश्यकार्य १७८, ८५
 अवश्यपुत्र १७७, २२
 अवश्यम् २५४, १०७
 अवसर्ग १३१, १५
 अवसान ९७, १२.
 अवस्कन्द ९०, ४
 अवस्था ९०, ४
 अवस्यन्दन ७४, २२.
 अवस्यन्दी ७४, २२
 अविक १४४, २१
 अविकार ८६, ८
 अविदूर १६७, ८७.
 अविमत्तकामविद्धाः ४६, १५
 अवोष ९, ५.
 अत्रीड १९५, ५
 अशानि १४, ५, १३६, ११; १५१, ३०
 अशीर्षवत् २१९, २१.
 अशोक २४५, ११
 अशोका २३०, ६५
 अश्रीतपिवता १७८, ६१.
 अश्मक ४६, ३.
 अश्मन् १५, २, १६, २, १८, ६, २५, ६,
 ३३, १७, १३२, ३८, २३०, ७५, २३७,
 १५.
 अश्मभार २०४, ७
 अश्मरथ ७१, ८१
 अश्व ९, २२, १५, १, १६, १, १५१, १६१,
 ५५, १५, ७९, ५, १३५, २, २३०, ७६
 अश्वक १२५, ७५
 अश्वत्थ २५, १४; ४७, ३, ५५, १६, ५६, ५,
 १३५, ३, १४३, ७, १५७, ३
 अश्वत्थ ८४, १३
 अश्वत्थकुण १४३, ७
 अश्वपाद २६१, ३.
 अश्वपाली १९८, २.
 अश्वपेज २३२, १७.

अश्वपेय २३२, १७.
 अश्वभार २०४, ८.
 अश्वल १२५, ६३.
 अश्वसनिम् २४२, २१,
 अश्वसनिमश्वसनिम् २४२, ८
 अश्वा ४, ५.
 अश्वावतान ७९, ५, १६४, २५
 अष्टका ७२, ६, २१९, ८
 अष्टकावत् २१९, ८
 अष्टन् १६३, २९.
 अष्टापद १२, ७३
 अष्टापदी ५७, २९.
 असनि ३३, १२
 असंप्रति १०५, ३१.
 असर्ग २३८, २१
 असि ८५, ८४.
 असिहत्य ८, ६.
 अस्यहेति ८, ७.
 असु ३७, ५
 असुर ७२, १८, १३६, २, १५१, २७.
 असौ कृ २४३, २०
 अस्तम् २५४, १३७,
 अस्तरण २१८, ७.
 अस्ति १३२, ९, २५४, ६३.
 अस्तिबल १३२, ३९
 अस्थि १८६, ३, २११, १७.
 अस्मद् २४१, २७.
 अस्मि ८५, १४८.
 अस्यहत्य ८, ६, २१२, २१
 अस्त्र ३७, ५८, १२५, ६७; २४६, ५; २४७, ६
 अस्त्र २४६, ५.
 अह ८५, ४.
 अहन् ६९, ८; ८६, ११; १६२, ३३, २३६,
 २७.
 अहमहमिका १७८, ८०
 अहस्कर ४५, १८.
 अहि १६२, १३, २२४, ४; २५१, ९,

आहिर्योग १८४, ८.
 आहिसक्य २४९, १५
 अहीवती २२४, ४.
 अहो ८५, ७८
 अहोपुरुष १७७, २८.
 आ ८५, १६७, १५४, १२
 आईम् ८५, १४१.
 आकर्ष १५३, ४.
 आकाश १२, ७२, ११६, २७.
 आकिदन्ति ११४, ९.
 आकीम् ८५, २८.
 आकृतिगण १३
 आकृष्ट ११८, १०
 आक्री ३१, १८.
 आखक ८१, ३९.
 आख्यात १७८, ६०.
 आगमिन् ७०, २.
 आगामिन् ७०, २.
 आग्निशर्मयण १२५, १४.
 आग्निशर्मि ७४, ३९.
 आङ्ग्य २३७, ११.
 आच् १७८, ४१
 आचपराचम् १७८, ४१.
 आचय १८, ११.
 आचार्यभोग्नि ६८, २४
 आचार्यानी ६८, २४.
 आचोपचम् १७८, ४०
 आच्छादन २५१, ८.
 आच्युतदन्ति ११४, ७.
 आच्युतस्ति ११४, ६.
 आजीकूल १२४, २१.
 आजीकूल १२४, २१
 आडारक २९, ८.
 आढक १२, ४६, ८१, ३५.
 आढ्य १७७, ६.
 आण्डीवत् १०३, १४.
 आतप २५, ३४,

आतव १५, ६४.
 आताली ३१, ५.
 आसुर १५१, २७.
 आत्मकामेय १९५, ११.
 आत्रेय १५, ३६, ६१, ५२
 आथर्वण २०९, १२.
 आदि ११६, १६
 आद्यन्तो १९४, ४६.
 आद्यवसाने ११३, १६.
 आध्यस्वि ७४, ३६.
 आन् २३६, २६
 आनक ४२, १७.
 आनडुह्य १५, ५२; ४२, ६
 आनन्द ८१, ३६.
 आनर्त १२४, २८.
 आनिचेय २२७, ९.
 आनिधेय २२७, १०.
 आनुति ११०, १७.
 आनुमति ११०, १७
 आनुराहति ११०, १४
 आनुरोहति ११०, १६.
 आनुषक् ८५, १३०, २५४, १३८.
 आनुहारति ११०, १४.
 आनृत १९५, २.
 आन्तराहति ११०, ४२.
 आन्दोल १०१, ९२
 आप ८१, ७९.
 आपक ८१, ९०.
 आपक्षिति ६७, ५.
 आपञ्चिक ८१, ३९
 आपत्काल ४८, २९.
 आपस्तम्ब १६४, १४.
 आपिच्छिक ८१, ३९.
 आपिशलि ६७, ४.
 आप्रीत १९५, २३.
 आवन्धका १०३, ४८
 आम् ८५, १५३, २५४, ९२,

आम १३, ११.
 आमल ८१, १८
 आमलक ८१, १८
 आमित्रि ७४, ३३
 आमिषी १७६, २०.
 आमिषी १७६, २०
 आम्रात २२, १९
 आम्रातश्रुत २२, १९, २०
 आम्र ११८, ९, २४७, ५.
 आयतीगवम् १०५, ३.
 आयतीसमम् १०५, २१.
 आयाम, १६१, ११.
 आयायिन् ७०, १०.
 आयुक्त २२, १७.
 आयुधि ११०, ३६.
 आयुर्वेद २३, २५, ४०, १४
 आर ३७, ३३
 आरग्वायनबन्धकी १९४, १३
 आरट ८१, ११
 आरटव १०३, ३२.
 आरद्ध १०३, ३२.
 आरम्भण ७, १२.
 आराज्ञी १२४, ३३.
 आराटकि ७४, ४१.
 आराधय १६७, ७
 आराल १०१, ७६.
 आरोह १६१, १४.
 आरोहण ७, १३
 आर्चामिमौद्वलाः ४६, ११.
 आर्जुनाद् १२४, ४.
 आर्जुनायन १९५, १९.
 आर्ष ८१, ११९.
 आर्द्र १२, १४६.
 आर्द्रपदी ५७, २१.
 आर्द्रम् २४३, १९.
 आर्द्रवृक्ष २५, ५४.
 आर्द्रा १, ७.

आर्धपुर १, १०, ११.
 आर्यश्वेत २२८, ६०.
 आर्यहलम् २५४, ८१.
 आष १०, ९
 आलक्षि ८१, ८८
 आलजि ८१, ८६.
 आलब्धि ८१, ८७
 आलम्बि ८१, ८५
 आलिङ्गि ८१, १५४
 आलिङ्ग्यायन २०६, ९
 आलीढ २३०, ४६.
 आलेखन २२८, ४३.
 आलोष्टी ३१, १९
 आवन्त्यस्मक १९४, १५
 आवन्धका १०३, ४८
 आवपनिष्किरा १७८, ६६.
 आवय १२४, ३५.
 आविस् ३१, ३७, २४३, ३०; २५४, ११०
 आशु १४७, ९.
 आशोकेय २२७, ११
 आस्मरथ्य २२७, १९
 आश्र २४७, ५.
 आश्रम १२, ११४.
 आश्वत्थ ८१, ३७.
 आश्वत्थि ७४, ४४.
 आस ८५, १८४
 आसन १२, २०७.
 आसन्दी १७६, १७.
 आसिनासि ११०, २७
 आसिबन्धकी ११०, २७.
 आसुद् ७४, २९.
 आसुति १७६, १५.
 आसुराहति ११०, ३९.
 आसुरि ७४, ५७, ११०, २५.
 आसेवित २२, २३.
 आस्तरणं ८१, १००, २१८, ७
 आस्तरणी ८१, १००.

आस्तिक १४४, २८, १६७, १०२.
 आस्था ९०, ४.
 आस्था २४३, ६.
 आस्थैति ८, ७.
 आस्त्र २४६, ६.
 आहरकरटा १७८, २३.
 आहरचेल १७८, २८.
 आहरनिवपा १७८, ६५.
 आहरनिष्किरा १७८, ६४.
 आहरवनिता १७८, ३१.
 आहरवसना १७८, २९.
 आहरवितना १७८, ३१.
 आहरसेना १७८, १३०.
 आर्हिसि ७४, ३२, ११०, २४.
 आहो ८५, ७५.
 आहोपुरुषिका १७८, ७९.
 आहोस्वित् ८५, १२२.
 इ ८५, ५१.
 इक्षट ५५, ४, १५६, ७.
 इक्षटिन् १५६, ७.
 इक्षस १२, ११६.
 इक्षु ७५, ६, १२६, ७, १६६, ७, १७६, २१,
 १८३, १९, २५१, ७.
 इक्षुभार २०४, १०.
 इक्षुमत् १७६, २१, १८३, १९.
 इक्षुनी १५७, ४.
 इडा २५, ४१, २१२, २३.
 इतर १३०, ४४, २३६, २५, २४१, ७.
 इति ८५, ८८.
 इतिक १२५, ५.
 इतिश १२५, ६.
 इत्कट ५५, ४.
 इत्वरा १२५, ८०.
 इक्षुयुग १५२, २.
 इक्षुम् २४१, २३.
 इक्षुपर १६७, ७४.
 इक्ष्वा ८५, १०८.

इध्मावर्हिषी ११३, १०.
 इन ५८, ४५.
 इनपिण्डी ५८, ४६.
 इन्द्र ११९, १६,
 इन्द्र २३४, १०.
 इन्द्रजालि ५८, १४.
 इन्द्रलाजी ५८, १४.
 इन्द्रवृक्ष २५, ५५.
 इन्द्रह् ७१, १००.
 इन्द्राद्वश १०२, ४.
 इन्द्रायुध १०२, ५.
 इन्द्रालिश १०२, ३.
 इन्द्रावसान २६, ३२.
 इन्ध १२५, ६६.
 इभ ११२, १४.
 इर ३७, १२.
 इरज् ३७, ११.
 इरस् ३७, १०.
 इरिकावन ६८, ३०.
 इर्कुट १५६, ७.
 इर्गल ९, १६.
 इला २२८, ८०.
 इत्कस १२, ११६.
 इव ८५, ८९.
 इषु २५१, ४.
 इषुध ३७, ३४.
 इषे त्वा ८०, २.
 इष्टका १७६, १४.
 इष्वम् ७४, २०.
 इष्वनी ७४, २१.
 इष्वनीक ७४, २१.
 इष्वास १२, ११६.
 इह ८५, १५४.
 इहद्वितीया १७८, ५५.
 इहपञ्चमी १७८, ५४.
 इहलोक ८, १४.
 ईम् ८५, १४१.

ईश्वर १६७, १८.
 ईहा ८५, १६०.
 उ ८५, ५२, ६०
 उक ८५, ६१
 उकण ८१, १७
 उकथ ७१, १०६
 उक्त ६०, ५.
 उक्थ ७१, १०६
 उखा ६६, ५.
 उखा ११६, १३
 उरूया ३९, ११
 उग्र २३०, २३
 उचथ ७१, १०६
 उचित १६७, ७०
 उच्चनीच १७८, ३९
 उच्चार १०१, ११.
 उच्चावच १७८, ३८
 उच्चस् २५४, ६.
 उज्जयिनी १२४-४३, २०६-१६.
 उज्जयिनी १२४, ४३; २०६, १६.
 उज्जहिजोड १७८, ७६.
 उज्जहिस्तम्ब १७८, ५९.
 उडप २७, ८.
 उडुप २७, २, २३६, ४.
 उणक ८१, १७.
 उत ८५, १७२.
 उताहो ८५, ७६.
 उत्कट ५५, ४
 उत्कण्ठ १०१ ३९.
 उत्कण्ठा १०१, ३९.
 उत्कर्ष १०१, ५३
 उत्कास १८४, १९
 उत्कोश २५, २२.
 उत्क्षिपा २२८-५६.
 उत्क्षेप २२८, ५६.
 उत्तम ७४, ६; २३६, ३.
 अ. ध. को. ४७

उत्तमशास्त्र ७४, १३.
 उत्तर ७४, ५१, २४१, १५.
 उत्तरशलङ्कटाः १०४, ८.
 उत्तराधर १६७, १०६.
 उत्तरास्मन् ३३, १६.
 उत्थापन ७, २
 उत्पचनिपचा १७८, ३६.
 उत्पचविपचा १७८, ३६, ६७.
 उत्पत २७, ३.
 उत्पतनिपता १७८, ३७.
 उत्पत्यपाकला १७८, ४९
 उत्पत्याकुला १७८, ४९
 उत्पन्न २७, ४.
 उत्पल १४६, ३
 उत्पात ३२, १५
 उत्पाद ३२, १६.
 उत्पुट २७, ५, २३६, ६
 उत्पुत २७, ३.
 उत्स १५, ६३.
 उत्साह १६१, २.
 उत्साहवत् १६१, २.
 उत्सुक १७४, ६
 उदू १५४, १८.
 उदक ११२, ९; ११६, २२, १४२, ७, १६३,
 ५२, २४४, १९
 उदकं कृ २४३, १८
 उदकशुद्ध ८, १३.
 उदङ्क १६३, ५१
 उदङ्काः २९, १०.
 उदङ्ग १०३, ३७.
 उदङ्ग १६३, ३२.
 उदङ्गन ११, २७
 उदङ्ग्य १०३, ३७.
 उदपान २६, २; १३६-१७*; २२९, ४.
 उदर ७२, १६, १०८, २.
 उदरवत् ३९१.

उल्लिखित ३, १३.
 उल्लिखित २६, २२, १०, १८
 उल्लिखित १६२, ३१
 उल्लिखित १६७, १७
 उल्लिखित ६०, २०
 उल्लिखित ६०, २०
 उल्लिखित १२५, ७०, १९१, ५, १९५, १६
 उल्लिखित ११, २६
 उल्लिखित १६१, ५
 उल्लिखित १७८, २७.
 उल्लिखितविधमा १७८, ३५
 उल्लिखितचूडा १७८, २७
 उल्लिखितवृत्ता १७८, ३५
 उल्लिखितस्तृत्ता १७८, ३३
 उल्लिखित १६१ ३
 उल्लिखित १६१, ३
 उल्लिखित १२, २६०
 उल्लिखित १२, १८१
 उल्लिखित ३२, १७
 उल्लिखित १२, १८२.
 उल्लिखित २३६, ५
 उल्लिखित १६१, १८
 उल्लिखित १६१, ५
 उल्लिखित २३६, ५
 उल्लिखित २८, २
 उल्लिखित १७४, १०
 उल्लिखितस्तृत्ता १७८, ८३
 उल्लिखित १५४, २२.
 उल्लिखित १२५, ७
 उल्लिखित ८२, ८
 उल्लिखितमकाः १०४, ३
 उल्लिखित ८२, १०
 उल्लिखित २२, २७
 उल्लिखित ६०, १५.
 उल्लिखित ८२ ७
 उल्लिखित ८२ ७.
 उल्लिखित २२, ५०.

उपगुड ८२.९.
 उपगुध ८२, ९
 उपगुढ ३३, ११.
 उपचाकु १६३, ३.
 उपचार २११, ९
 उपजिह्वा ८२, ६
 उपताप २४४, ५०
 उपतैल ८२, ३.
 उपतैष ८२, २.
 उपवेश २१६, १५.
 उपनत २२, ५३.
 उपनिषद् ३२, २०, २१६, १३
 उपनैष ८२, २
 उपपाद ८२, ११,
 उपबाहु १६३, २.
 उपबिन्दु १६३, ७.
 उपमन्यु १६४, ६.
 उपयाम १६१, १३.
 उपराज ४८, २०.
 उपराधय १६७, १०.
 उपल २२९, ५.
 उपलेट ८२, ५
 उपलोट ८२, ५
 उपवस्ति २१६, ९.
 उपवास १२, १३३, ७५, १५, २१८, १३,
 २३८, १५
 उपवेश २१६, ७
 उपवेष २१६-७.
 उपसक्रमण २१८, ५.
 उपसद् ११३, ८, २१२, ५
 उपसर्ग १३१, १६, २३८, १२.
 उपसर्गप्रतिरूपक ८५, १५६
 उपसादित २२, ३.
 उपस्ति २१६, ९.
 उपस्थ २१६, १७
 उपस्थान १०, ८; २१६, १८.
 उपस्थापन ७, ३.

उपहस्त २१६, १९.
 उपांशु २५४, ६४.
 उपाकृत २२, २८
 उपाकृत ६०, १६
 उपानह ३० ३, २२२, ५
 उपाय २११, ३.
 उपासादित १९४, ९
 उत्तगाढ १९४, ९
 उज्जककुभाः १०४, ६
 उभ २४१, ३
 उभय ७१, ६७, ८१, ५७, २४१, ४
 उमा १६, ५.
 उम्भि ३९, २.
 उररी ३१, २.
 उरल १६०, ७.
 उरश १०३, ६, १६८, ७.
 उरशा २०६, २०.
 उरस ३, १५, १३, २, ३७, ५३, १०३, ६,
 १४२, २, १६८, ७, २२६, १०
 उरस १६८, ७, २४५, ९
 उरसलङ्कटाः १०४, ८
 उरसा २०६, २०, २४५, ९
 उरसिमेखल १८४, २४
 उरु १४७, १०.
 उर्व १६४, २.
 उर्वशी २१२, २५
 उल १६०, १०.
 उलन्द ११, ५
 उलूक ६९, ६, ७१, ९०
 उलूकपाक १३१, २१
 उलूखल १४८, ६.
 उलूखलमुसलम् १९४, १०
 उलूखलमुसले ११३, १५.
 उशिज् १५१, ३.
 उशीनर २६, १९, १८९, ८ १९०, १०
 उशीर ५२, ७, २३५, ३१
 उशीरबीज १९४, ३१,

उषस् ३७, १४
 उषा २५४, ११७.
 उष्ट्र १, ४
 उष्ट्रखर ७३, १५
 उष्ट्रग्रीव ११९ १३.
 उष्ट्रग्रीवा ११९, १३
 उष्ट्रशश ७३, १६
 उष्ण ११८, १४, १८६, ९
 उष्णिह २६, ३३, १५१, ४
 उष्णिहा ४, १९
 ऊक २३४, २
 ऊढमार्थ २०, ८
 ऊघस् ७२, १३
 ऊर्णनाम १९५, २२, २२८, ५३
 ऊर्णा १६, ४
 ऊर्व ८१, ११५
 ऊर्ध्वकाल ४८, २९
 ऊर्मि १८३, ३
 ऊष १४, ३
 ऊष्मन् १३९, ९
 ऊ ८५, ५३
 ऊकतु १५७, ७
 ऊक्ष ७१, ४४, १७६, ३०, २१७, ३
 ऊक्षवत् १७६, ३०
 ऊक्सामे ११३, १८
 ऊच् १२५, ४८.
 ऊजीष १०१-५
 ऊजु १४७, २७
 ऊण १२, ६२
 ऊतभाग १६४, ११
 ऊतम् ८५, १०७
 ऊत्विज् १६७, ९६
 ऊश्य ८१, ९, १०३, ४०
 ऊषभ २१७, ४
 ऊषि ९०, ९
 ऊषिक १४४, १९
 ऊषिणेण १६४, १०, २२८, ६७

ऋष्य १०३, ४०.

ऋ १५८, २०३.

लृ ८५, ८४

ए ८५, ५५.

एक ७१, १७, १२५, ८, १८०, ८, २३४, २,
२४१, २४.

एकग्राम ७४, १७

एकपत्नी २४०, २

एकपदी ५७, २.

एकपलाश ७४, १९.

एकपुष्पा ४, १६.

एकभाव १६७, ११.

एकलृ ७१, १०१.

एकवृक्ष ७४, १८.

एकशाख ७४, १४.

एग २३७, ३८.

एजि ५८, १५.

एडका ४, २.

एत ८१, १५६

एतद् २४१, २१

एधाच् २५४, ८९

एनस् १५१, २०.

एरक ५८-२४.

एरका ५८, २४

एला ३७, ४०.

एलाक ७१, ८६.

एव ८५, ५

एवम् ८५, ६.

एषण ८१, ६८.

एषिक १४४, ३८.

एहि २२७, १७.

एहिकटा १७८, २०.

एहिक्रितीया १७८, १७.

एहियव १७८, ११.

एहियेराहिरा १७८-८२

एहिवाणिजा १७८, १२.

एहिविघसा १७८, ५३

एहिस्वागता १७८, १५.

एहीड १७८, १०.

ऐ ८५, ५६.

ऐक ७४, ३६.

ऐन्द्रायण ११, १९.

ऐरावत १२, २०८.

ओ ८५, ५७.

ओजस् १५, ८०, १७४, २३

ओदन ९, ८; १२, २२५; २३८, २०.

ओम् ८५, ४२, २५४, ११८.

ओषधि ११५, ६.

औ ८५, ५८.

औजिहानि १४९, १९.

औड ८१, ११९.

औडवि ११४, १०.

औडायन ३४, ६.

औतकि ११४, ४

औदकि ११४, ४.

औदङ्कि ११४, ५.

औदञ्चि १४९, ७.

औदन्यि १४९, १७.

औदपान २२७, २०.

औदबुद्धि १४९, २०.

औदभृज्जि १४९, ११

औदमज्जि १४९, १०.

औदमोघि १४९, ९, १९९, ५.

औदवापि १९९, ६.

औदवाहि १९९, ६.

औदव्रजि १४९, ८.

औदशुद्धि १४९, २०.

औद्वाहमानि ७४, ४५, ८१, ७६; १४९, १८

औरश १०३, १८

औरस १०३, १८

औलपि ११४, २.

औलालायत ३४, ३०.

औषध १२, ४५.

औष्ट्रायण ११, ९.
 औहमानि १४९, २४
 कंस १२, १६, ९७, १४
 ककल २३०, ८३
 ककुत्स्थ २२८, १४.
 ककुद १८३, १६
 ककुद १२, १६६.
 ककुदाक्ष १९८, १०.
 ककुद्मत् १८३, १६.
 ककुम्भ २६, ३४, २२८, ९.
 ककुम्भ १०४, ६.
 कक्ष २४७, १७.
 कक्षत् १५७, ७.
 कङ्कट ४७, १२, ५५, ६, १५६, ८
 कच ५५, १२.
 कचुलुक ७१, ७३
 कच्चित् ८५, १७
 कच्छल ४७, ११.
 कज्जल १०१, ६४.
 कञ्चुक १०१, ७०.
 कज्ज ३६, १७.
 कट ९, २४, ८१, १३९, ८४, २, १५६, १०.
 कटक ९, १४, १२, ९७, २५९
 कटा २४४, १७.
 कटिप २३७, ३१
 कटु २१३, ६
 कटुक १८४, २०, १८८, ९
 कटुकप्रस्थ ४१, ७
 कटुकबदरी २०६, २३.
 कटुकमन्यक १८४, २०
 कटुकवाधलेयाः ४६७
 कटुकवार्चलेयाः ४६, ७.
 कटोलकपाद् २६१, ७.
 कटोलपाद् २६१, ६
 कठकालापाः ४६, १८
 कठकौशुमाः ४६, १९.
 कठशाठ २३२, १२,

कठेरणय २९, २१
 कडार १२, २४५
 कण ८१, १५
 कण्टक १२, ९८, ४७, २४, ५५, २२, १०१, १५
 कण्टकमर्दन २, ६
 कण्टकार १९१, १२
 कण्टकारिका २६०, १३
 कण्डु २११, १८, २४४, ३६, २४९, ४
 कण्डोलकपाद् २६१, ११
 कण्डोलपाद् २६१, १०
 कत ५५, २५
 कतक १८८, ७.
 कथक ७१, ४२
 कथंचित् २११, ६
 कथम् ८५, ११४
 कदर ८१, १२४
 कदल ८१, १२६, २३५, २६.
 कदामत्ताः २९, ४९
 कद्रु १३९, ६; १८४, ३८; २३०, ५१
 कद्रु १३९, ६.
 कनल ११, ४४
 कनिष्ठा ४, २२, ४४, १०.
 कनिष्ठिक २२५, ४.
 कनिष्ठिका २२५.४
 कन्थक ७१, ४३
 कन्थु ७१, ११०.
 कन्द १४, १४, ८१, १६०
 कन्दर ८१, १२५
 कन्दर्प १६४, ८.
 कन्दल ८१, १२६.
 कन्दुक १८८, ३५.
 कन्दुकप्रस्थ ४१, ७
 कन्दुकबदरी २०६, २३
 कन्या ८२, ८
 कपट १२, ६३
 कपाट १२, ७.
 कपाटिका २१५, ३,

कपालिका २२५, २.
 कपि ३, ९, ७१, ५१, १६२, १४, १६७, ५१,
 २००, ७, २२४, ५, २४४, ३५
 कपिञ्जल २२८, २०
 कपित्थ १२, ५४, ४७, २०, १४६, ७
 कपिलिका २२८, ३२.
 कपिवत् २००, ७
 कपिश्यापर्णेया ४६, ४
 कपिष्ठल २९, ४, १०४, १०
 कपिष्ठिका २२५, ४.
 कपीवती २२४, ५
 कपोत १२६, ९
 कपोतपाक १३१, २०
 कपोतपाद २६१, १३
 कबन्ध १२, १२
 कबोध २२८, ८६.
 कम् ८५, १२४, २५४, ५१
 कमकाः २९, ३९
 कमण्डलु १२, २१, १८८, १०
 कमन्तकाः २९, ४८
 कमन्दका २९, ४२
 कमल १४६, ३१, १६२, २३.
 कमलकीकर १३६*, ९
 कमलकीट १३६*, ८.
 कमलभिदा १३६*, १०.
 कम्पिल २३७, २.
 कम्बलभार १८४.७
 कम्बलहार १८४, ७.
 कम्बलिक १३२, ६.
 कम्बलिका १३२.६.
 कम्बोज ३५, ६, २४५, ४.
 कम्बोजगुण्ड १७८, ३.
 कर १०१, ९१.
 करकिसलय २१७, २०.
 करण ४८, ११
 करवीर २३५, १२
 कराली ३१, ३८.

करिषथ ११९, ६
 करीर १३७, ६, १४३, ४, १७६, ७.
 करीरकृण १४३, ४
 करीरप्रस्थ ४१, ६
 करीरघत् १७६, ७
 करीष १४६, १३, १७०, ४
 करु १०३, १५
 करुण २४६, ९, २४७, ८
 करुण २४६, ९
 करुणा २४७, ८
 करुश १६८ २
 करुष १६८, २
 कर्क २००, ६, २४९, १२.
 कर्कटक ७१, ११२.
 कर्कटा १५६, ८.
 कर्कन्तु १५७, ७.
 कर्कन्धु १४३, २, १५७, ७, १७६, ५
 कर्कन्धुकुण १४३, २.
 कर्कन्धुप्रस्थ ४१, ४
 कर्कन्धुमत् १७६, ५.
 कर्कन्धुमती २४९, १३
 कर्कन्धू १४३, २, १६६, १२
 कर्कन्धुप्रस्थ ४१, ४.
 कर्कन्धुमती २४९, १३.
 कर्कर ८१, २२
 कर्कवत् २००, ६.
 कर्कश २४९, ९
 कर्की ११४, २३.
 कर्ण २२८, ७५, २४४, २२, २४८, १७.
 कर्णक १०१, ३.
 कर्णकाः २९, २८.
 कर्णकोष्ठ ९७, ६.
 कर्णग्राह १९८, ८.
 कर्णवेष्टक ९, १५
 कर्णाटक १८४ ९
 कर्णाटक १८४, ९.
 कर्णचुसचुरा १३८, ३३, १८७, १६.

कर्तृ २८, ७, ५८, ४३
 कर्षम १३, १०; ३३, ३०, ४७, १० १४६,
 १०
 कर्षट १२, १९.
 कर्पास १२, १३५.
 कर्पासी १६६, १०.
 कर्पूर ४७, १६; २३०, ४३
 कर्पूरिन् २४९, ६.
 कर्मन् १२, २८, ९०, १०, २१९, ११
 कर्मवत् २१९, ११
 कर्मोर ५९, ५, २२८, ४०.
 कर्मरवन ६८, ३०.
 कर्मिक १४४, ११.
 कर्ष १२, ७१, ९२, ६.
 कर्षापण १५१, ३१
 कलकीट १३६*५.
 कलङ्क १०१, २७.
 कलन ११, ४४
 कलशीकण्ठाः २९, २५.
 कलशीपदी ५७, १०.
 कलह १२, १९४
 कलहंसपदी ५७, ४०.
 कला १३२, ३६
 कलित ६०, १८.
 कलिव १५०, ४
 कलुतर ३५, १५.
 कल्क १२, १०१
 कल्प ८२, १०.
 कल्माष ८१, १२९
 कल्याण १६२, ३०, १७७, ४
 कल्याण ४९, १७
 कल्याणी १५५, ३
 कल्लोल १०१, ६७, १४६, १९
 कवच १२, ६०
 कवन्तकाः २९, ४७
 कवल १६०, १५.
 कवलप्रस्थ ४१, ८.

कवि ५८, ८, ७१, ५७
 कविल १५०, ४.
 कशकृत्स्न ११, ३०.
 कशा ११२, ४
 कशाय २३२, १३.
 कशिकपाद् २६१, ४
 कश्मर २३७, ३
 कश्मीर ३५, ७; १६८, ४, २३७, ३, २४५, ६.
 कश्यप १६४, ३.
 कष ७१, ५३
 कषाय १२, ३, २३२, १३
 कष्टु २३०, ८७.
 कङ्कय २२८, १७
 कङ्कष २२८, १७.
 कङ्कोड २२८, १५.
 कांस्कान् ४५, ८
 काक ५८, ४९, २१०, ४
 काकण ८१, १५; १६१
 काकदन्तकि ११४.११
 काकदन्ति ११४, ११.
 काकन्दि ११४, १८.
 काकरन्ति ११४, २०.
 काकादन ८१, ७१
 काञ्ची १८०, ७, २०६, २५
 काट १४, १२
 काटेराणि ७४, २५.
 काण १५, ७४.
 काण ३६, ५
 काणय १७५, ५
 काण्ड १६६, ३.
 काण्डधार ९७, १०
 काण्डपुष्पा ४, १६
 काण्डवारण ९७, १०.
 कातर १२५, २५
 कातल १२५, २६
 कान्ता १५५, ९
 कान्द १४, १५.

कान्दकि ११०, २०
 कांदिशीक १७८, ७८
 कापटव २२७, २
 कापिञ्जलादि ५८, १०
 कापिष्ठलि ६७, १९.
 कापुरुष १६७, ३७
 कापोतक १२६, ९.
 काम १८०, ९, १२५, ८३.
 कामण्डलेय २२७, ७
 कामप्रस्थ ७४, २३.
 कामम् २५४, ९८
 कामलि ११०, ३८
 कामविद्ध ४६, १५.
 कामवेराणि ७४, २५.
 कामार्थौ १९४, २२.
 कामुक १२५, ६८
 काम्बोजमुण्ड १७८, ३
 कारणिक ४८, ११
 कारण्डव ५, ५.
 कारण्डववती ५, ५.
 कारस्कर १४०, २.
 कारेणुपालि ११०, २९
 कार्कट्य २१०, ३
 कार्कष २१०, ३.
 कार्षापण १२, ४, १३८, १२.
 काल ११६, २६; १४२, ५, २४४, १७,
 २५१, ७.
 काला २६०, १०
 कालाप ४६, १८
 काल्य १२५, २९.
 कावेराणि ७४, २५.
 काव्य १२५, २९, २२७, १५
 काश १५, १९, २५, १५
 काशकृत्स्न ११, ३०, २९, २३.
 काशपरी १२७, ७.
 काशफरी १२७-८.
 काशफारी १२७, ८.

काश्य १२५, २८.
 काश्यप १२५, २७
 काष्ठ १२६, ८
 काष्ठ ४९, १
 काष्ठक १२६, ८
 काष्य ७१, ५३.
 किंस २४२, ५
 किंसं किंसम् २४२, १८
 किंकर १२५, २३
 किंकल १२५, २२.
 किण्व ९, ११
 कित १५, २२.
 कितव १५, ६५; २५, १०, १०३, २;
 १८८, ३९
 कितव २१७, १६; २३१, ३.
 किदर्भ १६४-८
 किदर्भ १६४, ८
 किंदास १६४, ३१
 किंनर ९७, ९.
 किम् ८५, ६७, २४१, २९.
 कियत् २२२, १९.
 किरण ११, ६.
 किरीट १२, १०९.
 किरीर १७६, ७
 किल ८५, २५.
 किलात १६४, ७.
 किलालप १६४, ५३
 किशर ५२, १
 किशरा १७६, ९.
 किशोरिका २३०, ५६.
 किष्किन्धा १२०, ५, २४५, ८.
 किष्कु १४०, २.
 किसः किंस २४२, ५.
 किंसं किंसम् २४२, १८.
 किसलय १०१, २१.
 कीम् ८५, ११५
 कु २५४, १२२.

कुक्कुट १२, १६४.
 कुक्कुटाक्ष १९८, १२.
 कुक्कुटागिरि ५०, ७
 कुक्षि १२४, ३९.
 कुङ्कुम १२, २५७.
 कुचुक १८८, ३४.
 कुञ्ज १२, १९९, ५३, २.
 कुञ्जर २१७, ११
 कुट १५, ३५, ५८, २०.
 कुटजभार २०४, २.
 कुटी २२३, ४.
 कुटीकुट ७३, २७
 कुटीगु ७१, १०७
 कुटीर १६६, १३.
 कुट्टिम १२, १६३
 कुठार २२८, ८.
 कुठारिका २३०, ५५.
 कुडप १२, १६५
 कुड्मल १०१, १४.
 कुड्या ३९, १३.
 कुणप १२, ६
 कुणपदी ५७, २२
 कुणिपदी ५७, २२
 कुण्ठ ३६, ६
 कुण्ड १३२, ४, २४४, ४६
 कुण्डल १२, १०८, १४, १९, ५६, ९.
 कुण्डिन ३९, ७, ७१, ६४.
 कुण्डिनी ७१, ६४
 कुतप १२, ५.
 कुतस् ८५, ११५.
 कुतुक १८८, ७.
 कुतूहल १०१, १९, १६७, ३१, १८८, २९
 कुत्र ८५, ११६.
 कुत्स १५, ६३, १३३, ३१.
 कुवामन् ४८, ९
 कुह्यालपाद २६१, २
 कुत्रि १८४, १४.
 अ. श. को. ४८

कुनामन् ४८, ९, १६३, २५
 कुन्तिसुराष्ट्रा ४६, १२.
 कुन्ती ४२, १०
 कुन्द ५६, १५.
 कुन्द २३४, ४
 कुन्दम ८९, ८.
 कुन्दुम ८९, ८
 कुपिञ्जल २२८, २०.
 कुपुत्र १७७, १५
 कुबलप्रस्थ ४१, ८
 कुबेरवन ६८, ३०
 कुब्जकिरात ७३, ७.
 कुब्जवामन ७३, ६
 कुम् ८५, १३७.
 कुमार १२५, ३६, २५१, १३
 कुमारकुलटा २३३, ३.
 कुमारकुशल २३३, १३.
 कुमारगर्भिणी २३३, ४.
 कुमारचपल २३३, १४
 कुमारतापसी २३३, ५
 कुमारदासी २३३, ६.
 कुमारनिपुण २३३, १५
 कुमारपटु २३३, १०
 कुमारपण्डित २३३, १२
 कुमारप्रव्रजिता २३३, २
 कुमारबन्धकी २३३, ७
 कुमारमृदु २३३, ११
 कुमाराध्यापक २३३, ८.
 कुमाराभिरूपक २३३, ९.
 कुमारिका २३०, ५४.
 कुमारी २१९, १६.
 कुमारीक्रीडनक १८६, २०.
 कुमारीपुत्र २५१, १२.
 कुमारीवत् २१९, १६.
 कुमारीश्वशुर २५१, १३.
 कुमुद १२, ११०, १४६, ५
 कम्भ १३२, ११, २३६, ७, २३७, १९.

कुम्भकार ५९, १७
 कुम्भी ३९, ६, ४२, ९
 कुरलप्रस्थ ४१, ८
 कुरु २६, ३०, ३५, ९; १०३, १५
 कुरुकत ८, ११, ७१, ५५.
 कुरुतपाद् २६१, ५.
 कुरुपञ्चाल ८, १२
 कुर्व ८१, ११५
 कुल १४, १६, १५, ५३, २६, २१, १६०, १३,
 १६१, ७
 कुलटा २३३, ३
 कुलपति १७, ९
 कुलपुत्र १७७, ७
 कुलली १८८, ३७
 कुलवत् १६१, ७
 कुलिश ३, १६, ४२, १३.
 कुलून ३५, १५, २४५, १२
 कुलमाष ७५, २.
 कुल्या ३९, १३.
 कुवल ८१, १९, १४३, ५.
 कुवलकुण १४३, ५
 कुवलय १०१, ५५
 कुवित् ८५, १३
 कुविद्यास ६१, २५.
 कुवेणिका २३०, ६५.
 कुवेरिका २३०, ६५.
 कुश २४४, ३९.
 कुशल १२, २५८, १६७, २७, १७७, ७७;
 १८८, २५, २१३, ८, २३१, ११, २३३,
 १३, २३४, २३.
 कुशला १६३, १३
 कुशाम्ब २३०, ३०.
 कुशिक १६४, ५.
 कुशरिक २३५, १७
 कुशोरिका २३०, ९१
 कुषातिका, २९ २२.

कुषुम ३७, १७.
 कुष्ठचित् ४०, ६.
 कुष्ठविद् ४०, ६.
 कुष्ठविद् ४०, ६.
 कुसुम १२, १०५, १०१, १८.
 कुसुलपाव २६१, १९.
 कुस्त्री १८८, ११.
 कूचवार १६४, १५.
 कूट ५६, १०; ६१, ११; २३७, १६.
 कूट ८४, ११
 कूप ५५, १९, ७२, १५; १५६, ११
 कूपक १५६, २०.
 कूपका १५६, २०.
 कूपत् ८५, १२.
 कूर्च १२, २२१.
 कूल १२४, ३७; १६१, १०
 कूलवत् १६१, १०.
 कूलास २३६, २०
 कूकण २२९, २.
 कूकण्ड २३०, २६.
 कूकलास २३०, ३७.
 कूकसा २३०, ८०.
 कूच्छ २४६, ५; २४७, ५.
 कूच्छ २४६, ५.
 कूत् १८१.
 कूतक १८८, १३.
 कूत्तिका १, ९.
 कूत्वसुच् २५४, ८९.
 कून्तविचक्षणा १७८, ३२.
 कून्दिविचक्षणा १७८, ६९.
 कूप १२०, २१५.
 कूपण १६२, २२; २३४, २६; २४६, १०,
 २४७, १५.
 कृपाण १६२, २२.
 कृमि १३९, १०; १८३, ५.
 कृमिमत् १८३, ५
 कृश ११८, ५.

कुशानु ८०, १३.
 कुशास्व ८०, १६
 कृषि ९०, ९.
 कृषिक १४४, ४१.
 कृष्ट ११८, १०.
 कृष्ण ७१, ८८, ८२, ७, १२५, ३२, १५१, १३
 १६३, ४४, २४४, ७, २४९, ११,
 २५१, ५.
 कृष्णकर्ण २४९, ११.
 कृष्णापदी ५७, २३.
 कृष्णापिङ्गलाः २९, २७
 कृष्णसुन्दर २९, ६, १०४, ९.
 कृष्णा ८२, ७.
 कृष्णाजिनकृष्णसुन्दरा १०४, ९
 कृष्णाजिनाः २९, ५.
 कृ १५८, २०३.
 केकय १६८, ३
 केका ३७, ४१.
 केला ३७, ४१
 केवाल ८१, ८९
 केवालो ३१, २०.
 केवासी ३१, २१
 केशश्मश्रु १९४, ४१
 केशिनी ५८, १२८.
 कैकस २२७, १४.
 ककसेय २२७, १४
 कैकलायन १२५, २४
 कैरव १४६, १८
 कैरात ७३, ७.
 कैर्मदुर ९७, ३
 कैशोरि ५८, १९
 कोकण ८१, १५.
 कोकिला ४, ३
 कोट १४, १२
 कोरक १०१, ६६.
 कोविदार १५०, १०.
 कोश १२, १२५

कोशातकी २६०, २.
 कोहड २२८, १६.
 कोहित २२८, ११.
 कौटि ६७, १४.
 कौतस्कृत ४५, २
 °कौथुम ४६, १९.
 कौथुमलोकाक्षाः ४६, २०.
 कौन्द्रायण ११, २०.
 कौमेदुर ९७, ३.
 कौरव्य १०३, १९, १६८, ८.
 कौशिक ११३, ७.
 कौशेय १९०, २.
 क्रम २३, १८
 क्रमेतर २३, १५
 क्रियमाण ८६, ७
 क्रियासातत्य १७८, ६०
 क्रीडनक १८६, २०
 क्रीयमाण ८६, ७
 कुञ्च् १५१, २२.
 कुञ्च १५१, २२.
 कुञ्चा ४, १८, १२६, ११, १८३,
 कुञ्चामत् १८३, ६.
 क्रीड १६२, ३४.
 क्रीष्टु ८१, १४७, १२५, ३७
 क्रीष्टुकर्ण ९७, ६.
 क्रीष्टुपाद १८४, २६
 क्रीष्टुमान १८४, २५.
 क्रीष्टुमाय १८४, २७
 क्रीश्चक १२६, ११
 क्रीशेय १९०, ११
 क्रीष्टायण ११, ८.
 क्लृप्त २२१
 क्षण १०१, ६.
 क्षणेपाक १३१, ६.
 क्षत १२, २४४.
 क्षत्र १२, १९१; १५, १८
 क्षत्रविद्या ३२, १२,

क्षत्रिय २३४, १९.
 क्षम् २२१.
 क्षमा २५४, ६५.
 क्षर ७२, २०
 क्षान्त १५, १८, ५९, २५, २३
 क्षान्ता १५५, १०.
 क्षामा १८०, ६.
 क्षामाप्रस्थ १८०, ६
 क्षार २५, ४८.
 क्षिपका १५६, ५
 क्षिप्र १४७, २८
 क्षीर १२, ७०
 क्षीरहृद् २२८, २४
 क्षुद्र २५, १६, १४७, २९
 क्षुद्रकमालव ६९, ३
 क्षुद्रजन्तु २४४, ४७
 क्षुध्र १०१, ५७.
 क्षुधा १०१, ५७
 क्षुम् १२०.
 क्षुवक १४२, ३
 क्षेत्र १७०, ३
 क्षेत्रज्ञ १६७, ३२, १८८, ३०
 क्षेत्रपाति १७, १७
 क्षेम १२, १८९.
 क्षेमवृद्धि ७४, ४३, १६३, ३७
 क्षैतयत् १०३, २५.
 क्षेमवृद्धि ७४, ४३, १९९, ३
 क्षौमा १८०, १०
 क्षौमाप्रस्थ १८०, १०
 क्ष्वेडित १२, ८१.
 खञ्ज ३६, ३.
 खञ्जन २२८, २१.
 खञ्जर ३६, ३.
 खञ्जार १५, ९, २२८, ३८
 खञ्जाल २२८, ३९
 खञ्जूल १५, ९.
 खट्वर २३०, ६३.

खट्वाभार २७४, ११.
 खड १५, ३९, १७६, २६.
 खडरक २२८, ६५.
 खडवत् १७६, २६.
 खडा १७६, २६.
 खडिक २४८, ८.
 खडिव १५०, ५.
 खडूर २३०, ६३.
 खडोन्मत्ता २३०, ६७.
 खण २२८, ४५.
 खण्ड १२, १३८, १४, ९, २५, ५२, ३३, २७,
 ३५, १०, १०१, २३, १२४, २,
 १४७, १३.
 खण्डल १२, १६७
 खण्डिक १४४, ८.
 खण्डित १५०, ५
 खण्डिन २४८, १६
 खण्डु ११, ४३, २४९, ४
 खद ७२, १५.
 खदण्ड १२४, २.
 खदिर ५, २, ११, ३९, १५, ७०, २५, २
 ३३, २०, १३७, २, १४३, ८, २०७, १.
 खदिरकुण १४३, ८
 खदिरवती ५, २.
 खटूरक २२८, ६५.
 खम् ८५, १०२.
 खर ७०, १७
 खरनादिन् १६३, ३९.
 खरप १२५, ६४; १८४, २९.
 खरीजङ्घा २९, १७.
 खर्जुरकर्ण २२८, ६४.
 खर्जूर १५, ८
 खर्जुरकर्ण २२८, ६४
 खल ३, १२, १२, ८४.
 खलाति १७२, १६.
 खलति ३६, ७.
 खलाजिन २५, ८,

खलीन १२, ४२
 खलु ८५, ४२.
 खलेबुसम् १०५, ५.
 खलेयवम् १०५, ४
 खल्य १०३, ३४.
 खल्यका १०३, ३४.
 खल्या १०३, ३४.
 खाडायन ११, २१, ३४, ८, ७४, २४
 २३२, ६
 खाण्ड ११, २८.
 खाण्डवीरण ११, २८
 खाण्डायन ११, ८८.
 खाण्डायनी ७४, २४
 खादतमोदता १७८, ६३
 खादतवमता १७८, ६४
 खादताचमता १७८, ६४
 खादिरी १२७, ९.
 खारिजङ्घाः २९, १७.
 खिद् १८१
 खिल १३२, ३३.
 खुम् ८५, १३८
 खुर १६२, ३६.
 खुर ६६, ३.
 खेठक १, ५.
 खेड १५, ७८.
 खेला ३७, ४२.
 खोड ३६, ४.
 गङ्गा १६, ६; १०३, २९, २२८, ६८, २३०,
 ९२.
 गजवाज १९४, २७
 गडिक २४८, ८
 गडु २४४, २
 गडुकाः २९, ९.
 गडुज ८१, ३३.
 गडुल ३६, २; ८१, ३३, १६७, ४१

गण १६, ३, २३, २३, ४०, १३, ५३, ५,
 ११६, ४
 गणकारि ५८, १८.
 गणपति १७, ५, १६७, ३९.
 गणिकापाद २६१, १८.
 गणित २२, १५
 गण्ड २४४, ४८.
 गण्डपाद २६१, १५
 गण्डु ७१, ३०, २४४, ३६.
 गण्डोलकपाद २६१, ९
 गण्डोलपाद २६१, ८.
 गतागत २, ८.
 गतानुगत २, ७.
 गतार्थ २०, ९
 गति १६२, ४२
 गद् १६३, ४८.
 गदित १५०, ६.
 गदिव १५०, ६.
 गद्गद् १७, १८; ३७, ३९
 गन्दिका २४५, ११
 गन्ध १९३, ४.
 गन्धपिङ्गला २३०, ६६.
 गन्धवत् १९३, ४
 गन्धार ३५, ४, २४५, ७
 गन्दिका २४५, ११.
 गम्भीका २६०, १२
 गम्भीर २३६, २४.
 गया २०६, १७.
 गर १०१, ६०
 गरुत् १८३, १७
 गरुत्मत् १८३, १७
 गर्ग ५८, २
 गर्गर ५८, २
 गर्गरिका २६०, १२.
 गर्गवत्सा. ४६, २८.
 गर्ज १०१, ८७.

गर्त २५, ३८, ५५, ७, १२४, २७, १४९, ८, १५६, १९.	गुरु १४७, ११
गर्तकूल १२४, ४९	गुर्व ८१, ११६.
गर्ध १०१, ५६.	गुलु ७१, ३३
गर्भ १०१, ८८	गुलुगुधा ३१, १३.
गर्भिणी १७०, २, २३३, ४	गुल्फ ६६, १३.
गर्व १०१, ५०,	गुह १४, २१.
गल १४१, ८, १६२, ४४, २४४, १६	गुहलु ७१, ३३
गल ६६, ११.	गुहा ४७, १३, ११२, १२,
गवय ८१, ७	गूथ १२, ९.
गवादन ८१, ७२.	गूर्व ८१, ११६.
गवाविक ७३, २.	गृह ४७, १९
गविष्ठिर १६४, ४०	गृह १२, १४, २३६, ४०
गवेष्टुका १६६, ९	गृहनमन ६८, २८.
गवेष २३६, २३	गृहपाते १७, १०, ८६, ९
गवैडक ७३, ३.	गृहपतिक ८६, १०
गहन ६८, ११. २४६, १२	गृहीत २२, १८.
गह्व १४, १७.	गृ १५८, २०३.
गाजवाज १९४, २७	गैरायण १५, ४५
गाण्डीव १२, १५०	गोकक्ष ७१, ६२
गारेघ २१०, २.	गोख ६६, ४.
गाहि २४९, १४.	गोखा ६६, ४
गिरि १५, ४५, २००, ५	गोजवाज १९४, २७
गिरिनगर ६८, ८.	गोणी ३, १४.
गिरिनी ६८, २७.	गोतम ८१, ७७
गिरिवत् २००, ५.	गोद २०६, ८
गुग्गुलु ५२, ६.	गोदन्त २३०, २९.
गुड १४, १८, ८२, ९.	गोधा २३०, २६
गुण २३, २३, २४, ६०, १२, २०९, ८	गोधापदी ५७, ९.
गुणपदी ५७, ६.	गोधाशन ४८, १२
गुणवृद्धी १९४, ४८.	गोधूम १६६, ६
गुणागुण २३, २४.	गोपदी ५७, ३४
गुद १४, ८, ६६, ९. १६२, ४०, २३०, ८९,	गोपवन १६४, १९.
गुणपरिणद्ध १०४, ५	गोपालीधानीपूलास १९४, २८
गुध ८२, ९.	गोपिका २२८, ३१
	गोपिल २३५, ५
	गोपुच्छ २२५, ९
	गोफिलिक २२८, ८४,

गोभिलिक २२८, ८७
 गोभृत् २३६, २४
 गोमतायन ११, १४
 गोमती १३६,* १५, २०६, २१.
 गोमय १२, २, ५६, २.
 गोमिन् १५, २९.
 गोमूत्र २५१, ८
 गोर १०१, ९३.
 गोलन्द ७१, ८९
 गोलाङ्क १५, २१
 गोलुन्द ७१, ८९.
 गोलोमन् २२५, ७.
 गोवासन ४८, १२.
 गोसर्नि गोसनिम् २४२, ७.
 गोसनिम् २४२, २०.
 गोह २४९, १४.
 गोहित २३५, ५.
 गोहिल २३५, ५.
 गोह्य २४९, १४.
 मौकक्ष्य ६७, २०, १०३, १४.
 गौगुलव २२७, ३.
 गौतम ८१, ७७, २२७, ६.
 गौधेर २१०, २.
 गौमेतायन ११, १४.
 गौर ३६, ८.
 गौरग्रीव १९९, ४.
 गौरग्रीवि १९९, ४.
 गौरव १०१, ४४
 गौरिमत् २२७, २४
 गौरिषक्थ २५०, १२.
 गौलक्ष्य ६७, २०.
 गौष्ठी १३६,* ११.
 ग्रन्थि २४४, ३७.
 ग्रह ४७, १९.
 ग्राम ३९, १२.
 ग्रामकुमार १७७, १९
 ग्रामकुलाल १७७, १७

ग्रामखण्ड १७७, १८.
 ग्रामणी ९७, ४
 ग्रामपुत्र १७७, १६
 ग्रामषण्ड १७७, १८
 ग्रामिक १४४, ३.
 ग्राम्य १०३, ११
 ग्रावाण्य १८९, ४.
 ग्रावाण्यी १८९, ४.
 ग्रीवा १५, ७२.
 ग्रीवाल २२८, ४७.
 ग्रीष्म १५, ४०, २६, २०, ३७, २०९, २.
 घट १०८, ७.
 घट ८४, २
 घटवत् १९८, ७.
 घटा १३, ७, १४२, ५; २४४, १७
 घाटा १३, ८.
 घातक ८१, ४९.
 घातकि ५८, ५१.
 घार्तेय १८९, ५, १९०, ५
 घासकुन्द ५६, १२.
 घुट् १२०.
 घुम् ८५, १३९.
 घृत १२, ४८.
 घृतपदी ५७, ३५
 घृतप्रीत २९, ६.
 घोण ६६, १२
 घोर ४९, १२.
 घोष १२४, ३१.
 घोषस्थली १२४, ४७.
 च ८५, ११६
 चक्र १२, २६, १५, २५. ११८, ६, २३५, ८.
 चक्रपाल २३५, २८.
 चक्रवाक ५, ६, २३५, ९
 चक्रवाकवती ५, ६
 चक्रवाल २३५, २९.
 चक्षुस् १५१, १८.
 चटक १२५, ६१.

चटका ४, ४.
 चटु ८५, १३६, २४४, ३४
 चणक ७१, ७२.
 चण्ड १४७, १५, १६२, २०, १८६, २१,
 २२८, ४.
 चण्डाल ५९, ३, २२७, २२.
 चतसृ २५५, ७
 चतुर २२२, १५
 चतुर १३, ४.
 चतुर्वशी २३९, ५
 चतुर्विद्या ८, २६.
 चतुर्वेद १६७, ४८
 चतुर्हायन ६८, २९.
 चन ८५, ९२.
 चन्दन २१७, ५.
 चन्द्र १०१, ४८.
 चन्द्रक १०८, ४८.
 चन्द्रभागा १६२, २९.
 चन्द्रमस १०३, २७, ११५, ७
 चपल १५, ४६, १६७, २८, १७४, ३, १८८,
 २६, २१३, ९, २३१, १२, २३३, १४,
 २३४, २४.
 चपला १५५, १२.
 चमस १२, ६९, ७१, ११.
 चमसिन् १२५, ५७.
 चमसी ८९, १०.
 चम्पा २०६, १३.
 चय १८, ८, १०२, ६.
 चर १२५, २.
 चरण १२, ३४, ३७, २५, ४७, ६, १०९, १५,
 २२६, ७, २३६, ३०
 चरम ३७, २६, २०९, ९.
 चरित २०१, २.
 चरु १७२, ५.
 चर्क २३५, ८
 चर्ग १०२, ६.
 चर्चा २३, १४.

चर्मण्यती ३९, १०.
 चर्मन् २५, २१, १७०, ६, २१९, १०
 चर्मवत् २१९, १०
 चर्मिक १४४, २५
 चर्मिन् १७०, ६, २१०, ६
 चषक १२, ४७.
 चषाल १२, १३७.
 चाटु ८५, १३६
 चान्द्रायण ३४, ३.
 चाप १०२, ६.
 चाफहकि ११०, ११.
 चामरग्राह १९९, ११
 चामरज्जु ११८, १४.
 चिकार २३७, ३९.
 चिकित ७१, ९१.
 चिकित्सित ७१, ९८.
 चिकीर्षत् १५१, १४
 चिञ्चा २६०, १५
 चित्र १२५, ३५, १३२, ८
 चित्ररथवाह्नीक १९४, १४
 चित्रास्वाती १९४, ३४
 चिन्ता कृ २४३, ३.
 चिन्तीसुराष्ट्रा. ४६, १३.
 चिम्पा २६०, १५.
 चिरम् २५४, १३२
 चिररात्राय २५४, १३३
 चिरस्य २५४, १३४.
 चिरात् २५४, १३६.
 चिराय २५४, १३१.
 चिरेण २५४, १३५
 चुक्र ११८, ८.
 चुक्षा ९०, २१.
 चुप १५, ४७.
 चुम्प १५, ४७
 चुरण ३७ ३६
 चुरा ९०, ६.

बुल १६०, २.
 बुलुक ७१, ७३.
 बुडा १६१, ८, १६३, १०.
 बुडार १५०, ७.
 बुडारकाः २९, ७.
 बुडाला १६३, ५५.
 बुडावत् १६१, ८.
 बुडिक १४४, ३६.
 बुडितिक १४४, ४०.
 चेकित ७१, १७.
 चेत् ८५, १५.
 चेदि ४८, २.
 चैकार्य २३७, ३९.
 चैटयत् ६७, ७, १०३, २३, १७५, ४.
 चोर १५१, १५; १६७, ५; १७७, ११.
 चौटयत् १७५, ४.
 चौपयत् ६७, ६; १०३, २३, १७५, ३.
 च्यर्थ २५४, ८९.
 छवद् ८५, ९९.
 छवट ८५, ९९.
 छगल ९७, ५; २३५, १०.
 छमला १६३, १४.
 छत्र १२, २३५.
 छत्रिक १४४, २.
 छन्दोभाषा ३२, ५, ७६, ५.
 छन्दोमान ३२, ३, ७६, ५.
 छन्दोविचिति ३२, ५.
 छम्बद् ८५, ९९.
 छल १२, १५८.
 छागमित्र ४८, २७.
 छात्र १७७, ९.
 छात्रव्यंसक १७८, २.
 छान्दस १७७, ८.
 छाल १२, १७५.
 छिन्द्वविचक्षणा १७८, ६९.
 छेद ८१, ६९.
 जक्ष १९६.
 अ. थ. को. ४९

जगती २६, १४.
 जघन ११६, १९, २२६, ३.
 जङ्घाप्रहत २, ४.
 जङ्घाप्रहत २, ३.
 जङ्घारथ १८४, १८.
 जटा १३, ६; १४२, ५, २४४, १७.
 जटिलिक २२८, ३३.
 जटिलिकाः २९, ३०.
 जठर ३६, १४.
 जड १५, ३८, ११८, १५.
 जत् १२५, ७४.
 जह् ४७, २१.
 जतूकर्ण ७१, ७८.
 जन १, २, १५, ३७, ७४, ५४, १०९, १७.
 जनपद २६, १७.
 जनमान ७१, २४.
 जनवाद ४०, ७.
 जनेवाद ४०, ८.
 जनोवाद ४०, ९.
 जन्तुकाः २९, ३२.
 जन्या २५, १९.
 जमदग्नि ७१, ७६.
 जंपती १९४, ३७.
 जम्बु ११, ३८.
 जम्बू २०६, ११.
 जम्भ २२८, ५.
 जय १८, १०.
 जरतिन् २३०, ६९.
 जरती ४४, ७.
 जरत्कार २२८, ५४.
 जरमाण ७१, २४.
 जरस् २२२, २०.
 जरा २२२, २०.
 जरामृत्यु ४६, २५.
 जरामृत्यू ४६, २५.
 जलंधर १२५, ४९.
 जलपथ ११९, २०.

जलहृद २२८, २५
जलाषाहम् २५०, १२.
जलिक १४४, ४६.
जव ४२, १५
जवन ११८, २३
जहिजोड १७८, ५७.
जहिस्तम्ब १७८, ५८.
जाजल १०३, ४२.
जात १५, ५३, ७१, ६७.
जातकृन्त २०, ३.
जातपुत्र २०, २.
जातश्मश्रु २०, ४
जातु ८५, ११३
जातृकर्ण ७१, ७८.
जानपदी २०६, १०.
जानु १८६, ५
जानुप्रहृत २, २
जाबालेय १९०, ७
जाम्बवत ११, ३१.
जाम्बवन्त ११, ३१.
जायापती १९४, ३८.
जाल १२, २५२, १३५, ५, २१६, ५
जालंधरायण १९५, ८.
जालपद २०६, १०.
जालपदी ५७, ३; २०६, १०
जालपाद २१६, १२,
जिगीषु ७१, ३७.
जिज्ञास्थि १९४, ३०.
जैत्व ४२, ११.
जैत्वन् ४२, ११.
जेह्माशिन २३०, ५८.
जेह्माशिन २३०, ५८.
जिह्वा ८२, ६.
जीमूत १४८, २.
जीर्ण २५१, १०.
जीव २३०, ७३, २४४, ५, २४८, १५.
जीवन्त ४२, १२.

जीवन्ती ४२, १२.
जुह्वत् १५१, १२.
जृम्भ १२, ७७
जू १५८, २०३.
जैत्र ४२, १६
जौलायन ३४, ७
ज्ञात १८६, १८.
ज्ञातल २३०, २२.
ज्ञानपति १७, २.
ज्या १५८, २०३.
ज्याबाणेय १८९, ४, १९०, ७.
ज्याबाणेयी १८९, ४
ज्येष्ठा ४, २१; ४४, ९.
ज्योक् २५४, ४८.
ज्योतिष २३, ९
ज्योतिस् २३, ९
ज्वर १०१, ५९,
झठिति २५४, १२१
टोट ८१, ९३.
डतम २४१, ६
डतर २४१, ५.
डिकम् ८५, १८७
डुपद ४२, ५.
डुल १६०, ११
तक ८५, १२९.
तक्र १३१, ११.
तक्षत् ८१, ६५, १२६, १२, २२८, ६६.
तक्षशिला १७६, २५, २०६, १९.
तक्षशिलावत् १७६, २५.
तङ्क १२, २३२.
तट १४६, २०.
तटाक १२, ११९.
तडाक २२८, ८९.
तडाग १२, ११९
तण्ड ७१, ४९.
तण्डक १२, १२२.
तण्डवतण्डाः ४६, १२.

तण्डुल ९, २, १२, २३१.
 तण्डुलकिण्व १९४, ११.
 तत् ८५, ६६.
 तत्काल ४८, २९.
 तत्पर १६७, ७३.
 तत्र ८५, १९.
 तथा ८५, १४७.
 तथाहि ८५, ४३.
 तद् ८५, ६६, २२२, १७, २४१, १२.
 तनया १५५, १५.
 तनु ७१, ४६, १४७, ५, १८६, १६.
 तनु ३६, १३.
 तन्वस् ७१, ३९.
 तन्तु ७१, ३९.
 तन्त्र १०१, ८४.
 तन्थी ३१, ३.
 तन्द्रा १०१, ८९.
 तन्त्वय ७४, ५०.
 तपस् ९०, १२.
 तम् २२१.
 तमस्काण्ड ४५, १४.
 तमाल १२, २१२, १४६, ४, २३५, २५.
 तरंग १०१, ४६, १४६, २१.
 तरण ३७, ५४.
 तरतम १६७, ७९.
 तरसा २५४, १२२.
 तरु २००, ९, २१७, १०.
 तरुक्ष ७१, ४७.
 तरुण २६, ८, ३७, ५४, ८१, १२७, ११८,
 २६.
 तरुवत् २००, ९.
 तर्कार ८१, २३.
 तल २३२, १४.
 तलवकार २३२, २१.
 तलुक्ष ७१, ४८.
 तलुन २६, ९, ८१, १२८.
 तसि २५४, ८९.

तस्कर १४०, ६.
 ताक्षक १२६, १२.
 ताजक् ८५, १६१.
 ताण्डव १२, १४९.
 तापसी २३३, ५.
 ताम्र ११८, १२.
 ताम्रपर्णी २०६, ७.
 ताक्ष्यायण ३४, १४.
 तार्णक १२६, १०.
 ताली ३१, ४.
 तालु १८६, ४.
 तावत् ८५, ३१.
 तिक २५, ९.
 तितिक्ष ७१, ९१.
 तितिक्षा ९०, ७.
 तिथिक १४४, ४८.
 तिमिर १२, ११३.
 तिमिरवन ६८, ३०.
 तिरस ३७, ५१.
 तिल २५१ ७.
 तिलक १०१, ४७ १४४, १६.
 तिलिका १४४, १६.
 तिसृ २५५, ६.
 तीक्ष्ण १५, २०.
 तीर्थ १२, २१०, ९२, ७, १२४, ३६, २१८, ६,
 २२९, ६, २३७, ३४.
 तीव्र १९५, १७, २४६, ३.
 तीव्रदारु १९१, १०.
 तु ८५, ८६.
 तुक्ष १३२, २.
 तुण्डदेव ३४, २४.
 तुद २३०, ५२.
 तुन्दम् १३, ३.
 तुभ १२०.
 तुम् ८५, १५२.
 तुम्प १४०, ७.
 तुरण ३७, ३७.

तुल १६० १२.	त्रिपदी ५७, १२.
तुलभ ११४, १६.	त्रिफला ४, १५
तुवै ८५, १७३.	त्रिफली ४, १५.
तुष १३२, ३.	त्रिभाव १६७, १३.
तूण ८१, ११.	त्रिवण २२८, ८३.
तूणकण २२८, २३.	त्रिवेणी २२८, ८३.
तूस्त ८९, ७.	त्रिष्टुम् २६, १५.
तृक्ष ७१, ४५.	त्रैगर्तायन ११, १०.
तृक्षाक २२८, ५१.	त्रैगर्ती १८९, ६.
तृण १२, १०६; २५, २८, ४७, १५; ८४, १४, १२५, ४३; १२६; १०, १४१, २१. २२३, ५, २२८, ७४, २२९, ८.	त्रैवण २५, १२.
तृणकर्ण २२८, २३, १८४, ५	ज्याक्षायण ३४, ५.
तृणपदी ५७, १२.	ज्यायण ३४, ५
तृणव २५, ५८.	ज्याहाव १२४, २३
तृणोपलम् ७३, २५.	त्व २४१, ११.
तृणोलपम् ७३, २५.	त्वत् २४१, १०
तृप ६८, २५, १९२.	त्वरमाण ८६, ७.
तृपत् १७४; १५.	त्वा ८५, ३३.
तृप्त २४६, ३; २४७, ३.	त्वे ८५, ३२.
तृष् १०१, ६५.	त्वै ८५, ३२.
तृष्णावरूत्री २०५, ८.	त्सरू १८, २.
तेजन ८१, ७३.	थाद् ८५, १५१.
तेलु १९५, १०.	थाल् २५४, ८९.
तैतल १०३, १७.	दंश २६, २३, १६१, २१.
तैतिल १०३, १७	दंशवत् १६१, २१.
तैल ८२, ३.	दंष्ट्रा ४, २५, २१९, १३.
तैलपीत २०, ५.	दंष्ट्रावत् २१९, १३.
तैष ८२, २.	दक्षिण १७०, १२.
तोमर १२, १६८.	दक्षिणा २४१, १५.
तोरण १२, १६९.	दक्षिणापथ १२४, ४५.
त्यद् २२२, १६.	ददी २६०, १८.
त्रयोदशी २३९, ४.	दण्ड १२, २०, ३३, २८, ११९, १७, १२५, ७३, १४७, १२, २२८, ७, २३२, १५.
त्रिक ५५, २४.	दण्डक १२, २१२.
त्रिकण्टक १९१, ११.	दण्डग्राह १९८, ९
त्रिगर्त १८९, ६; १९०, ८.	दण्डप १२५, ७३.
	दण्डिक १४४, ९.
	दण्डिन् १२५, ५३.

दङ् १३९, १२.
 दधिक ३०, ९
 दन्त २४४, १६
 दन्तजात २०, ३.
 दन्ताग्र ७४, ४८
 दम् २२१.
 दंपती १९४, ३६.
 दर १२, १३९; ७२, १५
 दरद् २४५, १०.
 दरद २४५, १०.
 दर्भ १४, ६, ५८, २७, ३२३, २.
 दर्भपूतीक ७३, २२.
 दर्भशर ७३, २१.
 दर्भानूप ६८, २३.
 दल १६०, ४, २४७, १६.
 दलतृ ११, ४१.
 दलित ६०, १९.
 दल्भ ७१, १६.
 दल्मि १८३, २.
 दश २३७, १८.
 दशग्राम ४८, १७, ५५, २१, ५६, ४.
 दशार्ण २१२, १५.
 दशार्ह १३६, ९; १५१, २४, २१२, १६
 दशार्हपयस् २१२, १७.
 दशेरुक १०४, ११.
 दाक्षायण ३४, १२.
 दाक्षि १९५, २१.
 दाडिम १२, ३६.
 दाडी २६०, ५.
 दाण्डायनस्थली १२४, १२
 दान १८६, १५.
 दानच्युत ४६, १७.
 दामकण्ठाः २९, २६; ५०.
 दामोष्णीषि ५८, १७.
 दायाद १९४, २०.
 दारगेव १९४, २०.

दारु १९१, ६, ९.
 दारु १२, २१७.
 दारुण ४९, २
 दार्व १२७, १४.
 दार्वघाट १७६, ३२.
 दाल्वा १२७, १७.
 दास १२५, १८, २०१, ७
 दासक १५, ४८.
 दासग्राम ४८, १७.
 दासपत्नी २४०, ९.
 दासमित्र ४८, २४.
 दासमित्रायण ३४, १०
 दासमित्रि ३४, ९
 दासी २३३, ६.
 दासीदास ७३, २६
 दासीपद्मी ५७, १६.
 दासीपाद २६१, १७.
 दासीमाणवक ७३, ११
 दासेरक १०४, ११
 दिकम् ८५, ९७.
 दिन १२, १२७.
 दिरसा २४५, १३.
 दिव् २२२, ७.
 दिवस १२, १७.
 दिश २२२, १२, २३०, १२.
 दिशा २३०, १२.
 दिष्ट्या ८५, १२५; २५४, ६९
 दीक्षा १०१, ८६.
 दीक्षातपसी ११३, ११
 दीन १६७, ६८.
 दीप ९, २१, १८, १४.
 दीप्ति ७२, २३.
 दीर्घ ११८, ३०, १४७, २४, २१८, १५.
 दीस ७२, २३.
 दुःख ३७, २३; १०१, ३८, २४६ २. २४७. २.
 दुःख २४६, २.

दुन्दुभिषेचन २५०, १६.	देवतर २३०, २०
दुन्दुभिषेचण २५०, १६.	देवता १५१, ३२.
दुर् १५४, १०.	देवदत्त ४८, १६.
दुर्ग १२५, ३९.	देवदत्तशठ २३२, २०
दुर्भगा ४४, ३, १५५, ५	देवदर्शन २३२, ९.
दुर्भ्रातृ १८८, १९.	देवनीति ११५, १०.
दुर्मनस् १५, ५७, १७४, ८	देवभीति ११५, ३.
दुर्मित्रा १६३, १८.	देवयात १९५, ५.
दुर्हृद् १८८, १७.	देवयान १९५, ५.
दुर्हृदय १८८, १५.	देवरथ १०३, १६.
दुवस् ३७, १३.	देवराज ४८, २१; ५९, ९.
दुष्ट २५०, ११.	देवलाति ११५, ४
दुष्ट २८, ११, २५०, ११, २५४, १४५	देववापि ११४, २१.
दुष्पुरुष १६७, ३६.	देवविशा ४, २०
दुःषधि २५०, ९	देवशर्मन् ७४, ३०, १६३, २१
दुःषमम् १०५, १८.	देवसूति ११५, ९.
दुःषामन् २५०, ३.	देवह् ७१, ९९.
दुःषेध २४०, ६.	देवह्यति ११५, २
दुस् १५४, ९.	देवासुर २१२, १२.
दुःस्त्री १८८, १३.	देवि १४९, २२.
दुहितृ १५५, १३; १६४, ५०, २५५, २.	देश ११६, १५.
दुह्य १८४, ३.	देह १२, १८०, २४, १५, ८१, ६९.
दूरेपाक १३१, ४.	देहल ८१, ७०.
दूरेपाका १३१, ७.	दैलीपि ११०, ५
दूरेपाकु १३१, ९.	दैवत १२, १२८.
दूष्य २४, ८.	दैवति ११०, ६.
दृढ १२, २०६.	दैवमाति ११०, ९.
दृप् १९२.	दैवमित्रि ११०, ९.
दृश् २२२, १३.	दैवयज्ञि ११०, १०
दृशान ८०, १३.	दैवपातव १९५, ५.
दृषदुपल १९४, १२	दैवलि ११०, ६.
दृष्ट ६०, १७.	दैवशर्मि ७४, ३०.
दृष्टि ७७, १०; १७२, ११	दैवस्थानि १४९, १२.
दृ १५८, २०३.	दोडी २६०, ६
देव २६, ३६; ७४, ५५, २३४, ११.	दोषा २५४, ६७,
देवज्ञति ११५, ८.	

दोह १२, ४, १०१, ३६
 दौषकगति ११०, ४१.
 दूत १२, २५.
 द्यौ ८५, ११२.
 द्रवस् ३७, ५०.
 द्रव्यान्तर १७८, ८४.
 द्राक्षा १८०, ४, १८३, ८, २६०, ९.
 द्राक्षाप्रस्थ १८०, ४.
 द्राक्षामत् १८३, ८.
 दु १८३, २०.
 दुघ २२८, ७२
 दुघण ११, २.
 दुण ८१, १२.
 दुपद ४२, ५
 दुपदी ५७, २६
 दुम १८३, २२
 दुमत १८३, २०; २२
 दुह १९२.
 दुहण ११, ३.
 दुह्य १८४, ३, २२८, ७२.
 द्रोण १२, ४८, ८१, १३, १३०, ६०.
 द्रोणपदी ५७, २५.
 द्रोणीपदी ५७, २५.
 द्रोह ९२, ३, १०१, ३५.
 द्वारपाली १९८, ४.
 द्विपदा २३, ८.
 द्विपदी २३, ८, ५७, १३.
 द्विभाव १६७, १२.
 द्वीप १२, १४, ३५, ११, १२४, ४१, १२५, २०.
 द्वै ८५, ३४२.
 द्याधायण ३४, ४.
 द्याहाव १२४, २२.
 धनंजय ७१, २१.
 धनपति १७, ४; १६७, ५५.
 धनुर्वण्ड २१६, ४.
 धनुष्कपाल ४५, १०.
 धनुस् १२, २१८.

धन्वपति १७, १२.
 धमनि २४४, १५.
 धर्म १२, २७, २३, १३.
 धर्मन् १७०, १६.
 धर्मपति १७, १४.
 धर्मार्थौ १९४, ७२.
 धर्मिक १४४, १२.
 धर्मिणी २३०, ११.
 धर्मिन् १७०, १६.
 धर्म्य १५, ५१.
 धातक ८१, ४१.
 धात्रेय ४६, २७.
 धान्य १५, ६७.
 धान्यपति १७, ११.
 धाव्य ११६, ६.
 धाव्या ११६, ६.
 धाराणि ११०, २.
 धारा २४४, ४०
 धार्तराज्ञी १२४, ३४.
 धार्तेय १८९, ५, १९०, ६.
 धार्तेयी १८९, ५.
 धिक् ८५, ७०
 ध्रुवक १४२, ३, १५६, १८
 ध्रुवका १६३, १६.
 ध्रु १५८, २०३.
 धूम १५, ३१, ६१, २१, ७१, १८, १४१, ३,
 १८३, २४; २२४, ३.
 धूममत् १८३, २४.
 धूमावती २२४, ३.
 धूम्र १५, ३२.
 धूर्त १५१, ३५, १६७, ६; १७७, १२;
 २३१, २.
 धूली ३१, ७.
 धूसी ३१, ८.
 धेनु २६, १२, १६४, १८.
 धेनुजि ५८, ५२.
 धेनुष्या १०१, २८.

धौमतायन ११, १७
 धौतेय १८९, ५.
 धौतेयी १८९, ५.
 धाजि १७३, १०
 धाक्षा १८३, ९
 धियमाण ८६, ७
 धुघ ५९, १९.
 धुवक १४२, ४.
 धुवका १४२, ४, १५६, ४, १६३, १५.
 ध्वंस् १२०.
 ध्वंसकला ३१, ११.
 ध्वज १२, ११, १६२, २८.
 ध्वजवाद १०३, ४५.
 ध्वाजि १८३, ११
 ध्वजिमत् १८३, ११.
 ध्वन १५, ६०.
 ध्वाक्षा २६०, ११.
 ध्वाङ्क्षा २६०, ११.
 ध्वाजवत् १०३, २६.
 न ८५, ३०, २५४, ३२.
 नक् २५४, ५०.
 नकिम् ८५, २५.
 नकिर् ८५, २७.
 नकीम् ८५, २६.
 नकुल २२५, ११.
 नकुला २२५, ११.
 नख १२, ३२, ६६, २, १६२, ३५.
 नखप्रचम् १७८, ४२.
 नखर १२, ३३.
 नखरजनी २६०, ३.
 नखरर २६०, ३.
 नग १४, १०.
 नगर ३९, ८, ६८, ५.
 नगरमर्दिन् १६३, ४०
 नगरी ३९, ८.
 नग्नमूषित १९४, ४.
 नड ८१, ९२, १४१, १३.

नड १५, ७५, ३४, २३, ४७, ८, १०९, २,
 १४१, १३, १४६, ६.
 नडागिरि ५०, ३.
 नचेत् ७५, १११
 नत्त १५, ७९.
 नद १४, ५; ३४, २३.
 नदी २२८, ८२.
 ननान्द १६४, ५१, २५५, ३.
 ननु ८५, ८१.
 नन्दन ६८, ४, १२.
 नन्दिन् ६८, ३.
 नम् १२०.
 नभाक २२८, ५२.
 नम १५, ८३.
 नमस् ३७, १८, २५४, ८७.
 नमस्कु २४३, २६.
 नय १८, २.
 नयात् १६७, ६६.
 नर ४७, २३; १२५, १६, २२७, २५
 नरक १०४, ४.
 नरद् ५२, २.
 नरनगर ६८, २६.
 नरपति १६७, ५६.
 नराची २२५, १०.
 नरालि २२५, १०.
 नर्त १२, ५.
 नर्तन ५८, १०.
 नल १६०, ३, २३७, २६
 नलद् ५२, ३.
 नश् १९२.
 नह ८५, २०.
 नहि ८५, ११२.
 नहिकम् ८५, १०५.
 ना ८५, १७१.
 नागर १४४, ३५.
 नाट १२, १०२; ८१, ९४.
 नाना २५४, ६०.

नाभि ७२, ११, २४४, ४
 नाम ७८, १५
 नाल १२, ९०, २५१
 नालीक १४६, २५.
 नाव्य १२५, ७७.
 नासा २३७, १२.
 नासिका २३७, ३७.
 नास्तिक १४४, ३२, १६७, १०३
 नि १५४, १३.
 निकथित २२, ७
 निगड १२, ८३
 निगदित २२, ४
 निगम ३२, १०
 निगृहीत २२, ४४
 निघातिन् १६७, ६१.
 निचय १८, ७, २३४, ६.
 निजि १८३, १२
 नितान्त २५, ५६.
 नितान्तवृक्ष २५, ५६.
 नितान्तावृक्ष २५, ५६
 नित्य २१८, २
 नित्यदा २५४, ११३
 नित्यम् २५४, ११२.
 निदाघ २९, २४, १३१, २२
 निद्रा १०१, ९५
 निधन १२, ७५, २३४, ८
 निधान ३३, ७, १६७, ५८; २३४, ८,
 २३६, ८.
 निपठित २२, ९.
 निपतित २२, ३६.
 निपत्यरोहिणी १७८, ५०.
 निपात १६७, ४६.
 निपाद् १८, १३.
 निपुण १६७, २९, १८८, २७, २१३, १०,
 २३१, १३, २३३, १५; २३४, २५.
 निषद्ध ३३, ८, २०७, ५.
 अ. श. को. ५०

निबन्ध ३३, ८.
 निबन्धन ३३, ८.
 निमग्न २०७, ११.
 निमित्त २३, ७, ३२, २१.
 निम् १५४, ८.
 निराकृत २२, २६, ६०, १४.
 निरुक्त २३, ६, ३२, ८.
 निर्यास १२, ७६, ५५, १०.
 निलीन ३३, ४
 निव १६७, ५७
 निवाकु १६३, ४.
 निवात ३३, ६, १३२, २४
 निवास ३३, ५, ६८, १४, ७५, १३
 निवेश २३६, २२
 निवेश ६८, १४.
 निशान्त २५, ४३.
 निश्चप्रचम् १७८, ४३.
 निश्च १६७, ३३
 निषण्ण्यामा १७८, ५१.
 निषंधि २५०, ८.
 निषाद् ५९, ४, १६४, ४१.
 निषादित २२, ८.
 निषेध २५०, ५
 निष्क १२, १८८.
 निष्कल ८१, १३७.
 निष्कुल १६७, ८२.
 निष्क्रमण १०१, ९, २१८, ३.
 निष्पदी ५७, २०.
 निष्पाद् २४४, ४५.
 निष्पाव २४४, ८
 निष्पेष २३८, ८.
 निःषंधि २५०, ८.
 निःषमम् १०५, १९.
 निःषामन् २५०, २.
 निःषेध २५०, ५.
 निस् १५४, ७,

निसर्ग २३८, १०
 नीच १९१, ५
 नीचायक २५, २५.
 नीड १२, २२९
 नीप १९१, ५
 नील १०३, १२, १९१, ५, २०१, ३
 नु ८५, ८७.
 नुकम् ८५, १९०
 नुवै ८५, १७५
 नूनम् ८५, ७
 नृ २२७, २५
 नृत् ६८, ९,
 नृनमन ६८, ३.
 नृषत् १७४, २४.
 नृ १५८, २०३
 नेत् ८५, १४
 नेम २४१, १२.
 नैकती १३६,* १२
 नैमिश्चि ११०, १९.
 नैमिषि ११०, २६.
 नैव २५, २७
 नैवाकि ११०, ८
 नैवाति ११०, ८.
 नैवाकव २५, २७
 नैष ८२, २.
 नो ८५, ७९, १७०
 नोचेत् ८५, ११०
 नोट ८१, ९४
 नौ ८५, ७९, २१९, १७
 नौक ३०, ७
 नौवत् २१९, ४७
 नौषेचन २५०, १५
 नौषेवण २५०, १५
 न्यग्रोध ३३, २, ५५, ३, १३१, २३, १५६, ६३
 न्याय २३, ३, ३२, ६, ११६, २३
 न्यायम् ७८, ८

न्यास २३, ४, १३५, ६
 न्वै ८५, १७४
 पक्ष ११६, ५
 पक्षिक १४४, ४५
 पक्षिगणक २८, ९
 पक्ष्मन् २४४, ४२
 पङ्क १२, १०७, १४२, ८
 पङ्कज १४६, २२.
 पङ्क्ति २६, १३
 पचतभृजता १७८, ६२.
 पचप्रकृता १७८, ७१
 पचलवणा १७८, ७६
 पञ्चक १२, १७१
 पञ्चजन १५२, १२
 पञ्चदशी २३९, ६
 पञ्चन् १६३, २७
 पञ्चपदी ५७, ३७
 पञ्चाल २६, ३१, १२५, ५६.
 पञ्जर २३७, २४.
 पट ८१, ११२.
 पटच्चर १३६,* १६
 पटर ८१, १६
 पटह १२, १५२
 पटु १४७, ४, २१३, ६, २३१, ९, २३३, १०,
 २३४, २१.
 पट्टार १२४, ४४.
 पठित २२, ३७
 पण १३०, २,
 पणव १२, २४७
 पण्डा १०१, ६३
 पण्डारका २९, ५१.
 पण्डित ११८, १७, १७४, ५, २१६, ७,
 २३१, १०, २३३, १२, २३४, २२.
 पतञ्जल २९, १०
 पतत्रि २१२, १९.
 पतत्रिन् २१२, १९.

पताका २१९, ९
 पत्तिगणक २८, ९.
 पत्र ९, २३, २४४, ३३, २५१, ११
 पत्रमूल २५१, ११.
 पत्रिक १४४, ४३.
 पत्रिगणक २८, ९
 पत्नीवत् २१२, १०
 पथिक १४४, २४
 पथिका १४४, २४
 पथिकार ५८, ३६
 पथिन् ११६, १०, १३२, १०, २२२, २२
 पद २३, १८, ६४, २
 पदक १८४, ३०
 पदक्रम २३, १८
 पदञ्जल २९, २०.
 पदव्याख्यान ३२, २
 पदाति १७०, ९
 पद्धति १६२, २, १७०, १०.
 पद्म १२, १३, १४६, २
 पफकनरकाः १०४, ४
 पम्पस् ३७, २१
 पम्पा २०६, १४
 पयस् ३७, ५५, १४६, ३२
 पयस्क ३०, ६
 पर ७४, ५४, २४१, १५
 पर २३४, ९
 परकुल १५२, ६
 परद्वर ८, २९.
 परम् २५४, १०१
 परम ४९, १४
 परमस्थ १६७, २४.
 परयुग १५२, ५
 परल २२८, ९१
 परलोक ८, १५.
 परशु १६४, ५२, २४४, ११
 परस्त्री ८, २०, ४४, १२, १६४, ५२
 परस्यकुल १५२, ७

परा १५४, २
 पराशर ६१, २६, ७१, ७७.
 परि १५४, २१.
 परिकथित २२, ३३
 परिकलित २२, ११
 परिक्षक १४४, ५१
 परिगणित २२, ३९.
 परिगदित २२, ५
 परिगहन ६८, १८
 परिगूढ ३३, १०
 परिणाह १६१, १६
 परित २२, ४१
 परिधि २३०, ५९
 परिनन्दन ६८, १९.
 परिनर्तन ६८, १७
 परिमण्डल १६७, ७४
 परिरक्षित २२, १३.
 परिल २२८, २६
 परिवंश ३३, २४
 परिवादित २२, ६
 परिवाप ५५, ९, १५६, १६
 परिवृत्त ३३, २९
 परिवृढ ११८, ३
 परिव्राजक १८८, २१
 परिव्राजककौशिकौ ११३, ७
 परिव्राट्कौशिकौ ११३, ७
 परिषद् २३, २१, ५९, १०
 परिषद् १३६,* २
 परिषादक २१२, ६
 परिषिक २२८, ३०
 परिषेचक १८५, ४
 परिस्ता १३६,* १३
 परिसारक २१२, ६
 पर्ण २५, ४४, १०९, ५,
 २४४, ७८
 पर्णक २९, ३९
 पर्णवल्क ७१, ६६.

पर्णाढक १८४, १०.
 पर्णी ५२, १०, २०६, ६.
 पर्याली ३१, २२
 पर्येहि २२७, १८
 पर्वत ९७, ११
 पर्वन् २३९, ६
 पर्शू २४४, ११.
 पर्वद् ५९, १०.
 पर्विक १४४, २३.
 पलदी ३६, *१
 पलल १३९ १६
 पलाली १३९, १२.
 पलाश २५, ३१, ४७, ४, ५५, २३, २०७, २,
 २१७, १५, २३६, २१
 पलित १३, ५, २३७, १३
 पल्लव १२, २४९, १०१, २२.
 पल्ली १२४, ३२
 पत्वल ८४, ३
 पवण्डुरिक २३०, ३३
 पवित्र १२, १९२, १५, २८.
 पविन्द १५, २७.
 पविन्दा १५, २७.
 पशु ८५, १२६.
 पशुपति १७, १८.
 पषिक २२८, २७.
 पांसु २४४, ९
 पाक १३२, २५, १४७, १९
 पाका ४, ९
 पाञ्चजन्य ४२, ७
 पाञ्चालेय ४६, ६.
 पाद् ८५, ७३
 पाटल १४१, ६.
 पाटलका १४१, ६
 पाटली १६६, ११
 पाठन ८१, ९९.
 पाठा १२७, ११.
 पाण्ड ८१, १२१,

पाण्ड ८१, १२१.
 पाण्डु २३०, ९५.
 पातन ८१, ९८.
 पात्नीवत २१२, १०.
 पात्र १२, ४२
 पात्रीव १२, ५०.
 पाथेय १२४, ३०.
 पाइ १३५, ८.
 पाद १५, ६८, १८, १३, ८२, ११, १३०, २,
 २१६, १६
 पादगृह्य १७८, ६.
 पादस्वेदन २, ५
 पादेगृह्य १७८, ६
 पाद्य २५१, ७.
 पान ८१, ८३.
 पानक १२, २३६
 पानठ ८१, ९९.
 पापसमम् १०५, २३
 पाम १४, १३
 पारक ८१, ७८.
 पारकि ७४, ५९
 पारणि ११०, ३
 पार्थव ४६, २४
 पार्थिवचन्द्र २१७, २१
 पार्श्व १२, १५५, २४४, १०
 पार्श्वतस् ७४, ५३.
 पार्षिका २२८, ३०.
 पार्षिण २४४, १५.
 पाल २३५, ७.
 पालक १२, १९५
 पावन ८१, १५५
 पावा १२७, ११.
 पाश ४७, २
 पिङ्ग ३६, ११, २४४, २६
 पिङ्गर १२५, २१,

पिङ्गल ३६, १२, ७१, ८७, ८१, ५, ८४, ६,
 १२५, २२.
 पिङ्गलक २९, १३
 पिचण्ड १८, ४, १०८, ३.
 पिचण्डवत् १०८, ३.
 पिचुक २५, १३.
 पिजूल १५, ११
 पिञ्जल २९, ४३.
 पिञ्जूर १५, ११
 पिञ्जूलक २०, ४३
 पिटक १२, १२०, २७, ६, १४१, ९, २२८,
 ४९.
 पिठाक २७, ७, १४१, १०, २२८, ५०
 पिण्ड ८१, ११३, ११४, २४, १२५, ५५
 पिण्डपवी २४०, ४
 पिण्डफला ४, १५.
 पिण्डिक १४४, ४.
 पिण्डी ५८, ४६.
 पिण्डीजङ्घ १८४, ११.
 पिण्याक १२, १२३.
 पितामह ८१, १४९.
 पितृमत् ५८, १३
 पित्त २४४, २७
 पिधान १२, ४०
 पिनद्ध २०७, ४
 पिनाक १२, १२९.
 पिपासा १८, ३, १०१, २९
 पिप्पल २५, ४
 पिप्पली २६०, १४
 पिप्पलीमूल २५, ५.
 पिप्पलू ७१, १०२.
 पिश १८१.
 पिशङ्ग ८४, ७.
 पिशाच १८, ३, १३६, १०, १४८, ७,
 १५१, २९
 पिशुन १६७, ३०, १८८, २८.
 पिष्ट १९, १४, २२८, २८.

पिष्टिका २२५, ४, १७१, १७
 पीत १८६, ७, २०१, ९
 पीतधृत २०, ६
 पीततैल २०, ५
 पीतदारू १९१, ९
 पीतमद्य २०, ७
 पीतस्तम्ब १८६, ८
 पीत्वास्थिरक १७८, ४६
 पीत्वी २५२, २
 पीन १४, २०
 पीप ९, २१
 पीयूषा ४७, ५, १०२, ८
 पीयूष ४७, ५
 पीलु २६, २१, २१८, ११
 पीलुकुण २६, २१
 पीलुमूल २१८, ११
 पुंस् ८४, १७
 पुंस्क ३०, ४.
 पुक् १५६, १३.
 पुङ्ख १२, १७४
 पुच्छ १२, ३५
 पुट १५, ६, ८१, १०, १५६, १४
 पुटक १४६, २७.
 पुण्डरीक २१७, १४, २२५, ५
 पुण्यसमम् १०५, २४
 पुत्र १६४, ४९, १८६, १२
 पुत्रक १४४, २०.
 पुत्रजात २१, २
 पुत्रपती १९४, ३९
 पुत्रपत्नी २४०, ८
 पुत्रपशु १९४, ४०
 पुत्रपशू १९४, ४०
 पुत्रपौत्र ७३, ९
 पुत्रिक १४४, २०
 पुनः पुनः १६७, ७७
 पुनरुक्त २३, ५, ३२, ७
 पुनर्दाय १७८, ८, ७

पुनर्भू १६४, ४८.
 पुर १, ११, १२, १५९, ५८, २३, २३०, २.
 पुरकावण ६२, ४
 पुरग ६१, १८.
 पुरगावण ६२, ४.
 पुरण ३७, ६०.
 पुरम् १६७, ७६.
 पुरा ८५, ६८, २५४, ७४
 पुराग ६१, १९.
 पुराण १२, २५३, १६२, ३२
 पुरीष १०१, १०.
 पुरुकुत्स ७१, ५८
 पुरुष १८८, ५
 पुरुषांसक २३२, १६.
 पुरुषासक २३२, १६
 पुरोडाश ९०, १९.
 पुरोह ९०, ३.
 पुरोहित १७९, ७.
 पुरोहितिका २२८, ५७.
 पुल १०९, ९, १६०, ८
 पुलक १०१, ३२.
 पुलस्ति ७१, १०.
 पुलिन ५, ३, १२, २०५, २३७, २९
 पुलिनवती ५, ३.
 पुल १६०, ८,
 पुष्क २४४, २८.
 पुष्कर ३९, ३, ८१, २५, २०६, १२.
 पुष्करसद् ८, ९, १६३, १९, १८४, २२
 पुष्कल ३९, ४०, २३६, २,
 पुष्प १०१, २, ११९, १८
 पुष्पा ४, १६.
 पुस्त १२, ७९.
 पुस्तक १२, २४८.
 पूग ११६, ३, २३४, ३.
 पूजनिक १४४, ५२.
 पूजित २२, ३८.
 पूत १२, २३९,

पूतयवम् १०५, ८.
 पूतिक १४४, ४२, २३६, १८.
 पूतिका २३६, १८
 पूतिमाष ७१, ८३.
 पूतीकी २३६, १८
 पूष ९, १०
 पूयमानयवम् १०५, ९
 पूर २३५, १५.
 पूर्ण १२, २४६
 पूर्त २२, २
 पूर्व १२, ६८, २४१, १५.
 पूर्वनगरी १०७, १०
 पूर्वपक्ष ७४, १०
 पूर्वाधर १६७, १०५
 पूर्वापहरणा ४, १३.
 पूर्वापहाणा ४, १३
 पूलाक १३७, ५.
 पूलास २३६, १९.
 पूलासककरण्ड १९४, २९
 पूलासककुरण्ड १९४, २९
 पूलासकारण्ड १९४, २९.
 पूष ८१, ४४.
 पृथा २२८, ५५
 पृथिवी २६, ११
 पृथु २४४, २९.
 पृथुक ९, ७
 पृष २६, २३
 पृषत् २१७, १३
 पृषत २१७, १३
 पृषदश २६, २३
 पृषोत्थान १४८, २
 पृषोद्धान १४८, २
 पेश ८१, ६२, २४४, ४४
 पृस ८१, ५५
 पृ १५८, २०३
 पैङ्गलायनि १४९, १३
 पैङ्गलौदायनि १४९, १३.

पैप्पलाद ४६, २२.
 गीत १४१, ७, १८८, ४०
 पोतन ८१, ९७.
 पोतृ २८, ६
 पौर्णमासी २३९, ७
 पौष्करसादि २१०, १५
 पौष्कि ११०, २८
 पौष्पि ११०, २८.
 प्याद् ८५, ७४
 प्रकथनम् ७८, ५.
 प्रकर्ष ९२, १६
 प्रकाम १६७, ८०
 प्रकामम् २५४, ९९
 प्रकृत १५, १६.
 प्रग्रीव १२, ९४
 प्रचक्षणम् ७८, १०
 प्रचार १०१, १२.
 प्रचिक १४४, ४९.
 प्रचुल ७१, ११४
 प्रजापति १७९, २.
 प्रजावती १७९, ३.
 प्रज्ञा १४२, ९, २४४, २०.
 प्राणपति १७, १६.
 प्रणय २४७, १५
 प्रतपन १७२, ७
 प्रतपने कृ २४३, २४.
 प्रतर ६१, १६.
 प्रतान् २५४, ९५.
 प्रतान २९, ३७.
 प्रताम् २५४, ९३
 प्रति १५४, २०
 प्रतिक १४४, २६.
 प्रतिपद २३९, ८.
 प्रतिबोध १६४, ३७.
 प्रतिगोधिन् ७०, ७.
 प्रतिभू १६७, ९९.
 प्रतियायिन् ७०, ८.

प्रतियोगिन् ७०, ९.
 प्रतियोधिन् ७०, ६.
 प्रतिरूपक ८५, १४६
 प्रतिरोधिन् ७०, ५.
 प्रतिलोम २९, ३५
 प्रतिष्णिका २५०, १३.
 प्रतिसर १२, २१६
 प्रतिहर्तृ २८, ३.
 प्रतीप २४६, ८, २४७, १०.
 प्रतूर्त ८०, १२.
 प्रत्यक्ष १५१, ५.
 प्रत्यय १०१, ८५.
 प्रत्ययनम् ७८, ६.
 प्रथम २०९, ७.
 प्रदक्षिणम् १०५, २८.
 प्रदशनम् ७८, १६
 प्रदीप ९, १२.
 प्रयुञ्ज १६३, ४९.
 प्रपञ्चम् ७८, ७.
 प्रपतन १७२, ७.
 प्रबाहिका २५४, ८०.
 प्रबाहुकम् २५४, ७९.
 प्रभूत ८०, ११.
 प्रमीप २४७, १०.
 प्रमूगम् १०५, २७.
 प्रयजनम् ७८, १७.
 प्रयुत १५३, ३.
 प्रयोग ८, १९, १९२, १०.
 प्ररथम् १०५, २६
 प्ररोह ९०, ३.
 प्ररोहणा ७, १६
 प्रलोपिका १७९, ४.
 प्रवचनम् ७८, ३.
 प्रवर १२, २५२
 प्रवर्ग्योपसदौ ११३, ८.
 प्रवाल १२, २२६

प्रवास ७५, १२, १४६, १६; २१८, १२,
 २३८, १३.
 प्रवाह १४६, १४
 प्रवाहण २३०, ३९
 प्रविक १४४, ५०
 प्रवीण २३१, ५.
 प्रवेशन ७, ५, २१८, ४
 प्रव्रजिता २३३, २.
 प्रशान् २५४, १४
 प्रशास्तु २८, ४.
 प्रसप्त ८०, १८
 प्रसहनम् ७८, ४.
 प्रसहने कृ २४३, ३३
 प्रस्कन्दन १७२, ६
 प्रस्थायिन ७०, ७४.
 प्रहस्ने कृ २४३, २३.
 प्रहत १५, ५५.
 प्राकारमर्दिन् १६३, ४१.
 प्राक्पुष्पा ४, १६.
 प्राचीनयोग ७१, ८
 प्राच्य १५, ५०.
 प्राजया कृ २४३, ९.
 प्राजरुहा कृ २४३, १०.
 प्राजर्या कृ २४३, ९
 प्राडाहति ११०, २०.
 प्राण १२५, १५
 प्राणाहति ११०, २०
 प्राण्यङ्ग १६२, १७.
 प्रातर ६१, १६.
 प्राडुस् ३१, ३५, २५४, १०९
 प्राडुस्कु २४३, २५
 प्रादोहनि ११०, १८.
 प्रान्त १५, ५९.
 प्रान्तपुष्पा ४, १६.
 प्रायम् ७८, ८
 प्रायस् २५४, ७७
 प्रारम्भण ७, ८१

प्रावाहाणि ११०, ३३.
 प्राहम् १०५, २५
 प्रिय १४७, १५
 प्रियक १६४, १३
 प्रियरूप १७७, २.
 प्रेक्षा ८४, ४७
 प्रेक्षाकृ ८४, ४७
 प्रेषण १२, १२, २१६, ८
 प्रेहिकदा १७८, २२.
 प्रेहिकर्दमा १७८, २४.
 प्रेहिव्रित्या १७८, १९
 प्रेहिवानिजा १७८, १४
 प्रेहिस्वागता १७८, ७२.
 प्रोटम् १०५, २२.
 प्रोथ १२, ५३
 प्रोष्ठ २२८, २
 प्रोष्ठिक २२८, ३.
 प्रोष्यपापीयस् १७८, ४८.
 प्रोहकटा १७८, २२.
 प्रोहकर्दमा १७८, २५.
 प्रोष्ठ २२८, २
 प्लक्ष १२६, २
 पुव १३३, ९.
 पुी १५८, २०३
 फट् ८३, १३२
 फर्करक ८१, २२.
 फल १२, १५७, २५, ३५, ३१, १५, १०१
 ६९, १०९, १०; २३९, ९
 फलक १२, १२६.
 फलका १५६, २.
 फला ४, १५.
 फलि ७७, ८
 फली ३१, १६
 फलू ३१, १५.
 फलेपाक १३१, ५
 फलेपाका १३१, ८.
 फलेपाकु १३१, १०.

फेन २०१, ४.

वक १५, २७, १२५, ३

वकनखगुदपरिणद्धाः १०४, ५

वकनखस्वगुदपरिणद्धाः १०४, ५

वकसख १८४, १२

वकुल १०१, ७४

वत ८५, ९३, २५४, ४१

वदर ८१, २१, ८४, ५, १२५, ६२, १४३, ६

वदरकुण १४३, ६.

वदरप्रस्थ ४१, ९.

वदरी ४१, ९, ८४, ५

वधिर ११, ३७, ३६, १५ ११८, १६

वधिरक २९, ३१.

वधिरिका २२८, ३४

वन्धकी ४४, ४, २३०, २५, २३३, ७.

वन्धा ३१, ३४.

वन्धु १०३, ४७, १५१, ३३.

वन्धुका १५६, ३.

वन्धुपति १७, १३.

वभ्रु ३, ३, ७१, २७, २००, ३

वभ्रुवत् २००, ३.

वर्वर ३६, १८, ४७, १७, ६१, ३२, ९७, १३,
१२४, २५.

वर्हवत् २१२, १४.

वर्हिष्पल ४५, १९

वर्हिष्पूल ४५, ११

वर्हिस् ७२, ५

वल १२, १४२, १०९, १४, २४४, १६

वलाका १६३, ११, २१९, १९.

वलाकावत् २१९, १९.

वलात् २५४, १४६.

वलाह २०७, ६.

वलाहक १४८, ३; २१७, १७

वलि ७७, ३

वलिर्विन् २३०, ७०.

अ श. को. ५१

वलीवदी ४४, ८

वलीवर्दिन् २३०, ७०

वलीवर्दी ४४, ८, ५५, १७.

वल्बज ५५, १७, २२३, ७,

वल्बजभार २०४, ३.

वल्कय २६, १०.

वस्त १५, १०

वस्ति १८४, ३७.

वहिर्याग १८४, ८.

वहु १४७, ७

वहुकाटि १३६, * ६.

वहुभाषिन् १६७, १९.

वहुल १४७, १२, ११८, २९, १७७, ११,
२३६, ३१.

वाद ८५, १६२.

वाण १२, ५२.

वान्धकि ११०, २१.

वाभ्रव ४६, १०.

वाभ्रवदानच्युताः ४६, १७.

वाभ्रवशालङ्कायनाः ४३, १६.

वाभ्रव्य १९५, ३

वार्हिण १०२, २

वाल १०३, ४, ११८, २५, १४४, ६, १४७,
१७

बालक १४१, १५

बाला ४, ७, १०३, ४

बालिश १६७, ३४

बाल्हीक १३६, ४

बाहु ३३, १९, २०७, १२

बिदापुट १५, ६.

बिन्दवि ७४, ४७.

बिन्दु ७९, ३, ११४, १४; १६४, २१.

बिम्ब १२, १६१, ८१, २०.

बिल १०९, ८, १३२, ३२.

बिल्व ११, ३४, १२६, ३.

बिस ४७, १४; १४६, ८, १७६, २.

विसं विसम् २४२, १७
 वीज ५५, ८, ७२, २२, ३८०, ३१, ७४८
 बीजरुहा कृ २४३, १०
 बीजवापिन् २४८ १५
 बुक १५६, १२
 बुद्धिकार ५८, ५३
 बुधका १५६, २२
 बुभुक्षा ९०, ५, १०१ २७
 बुस १०९, १६
 बुस्त १२, ८०
 वृस ८१, ५५
 वृसी १४८, ८
 बृहत् २६, २७, ८१, १३०, १७४, २०
 बृहती १५७, ८
 बृहदग्नि ७१, १०३
 बृहस्पतिसव २४२, १०
 बृहस्पति १४०, ६
 बौकि ११०, १३
 बैजवापि ११४, ३, १९९, ७
 बैजि ७४, ३५
 बैडालिकर्णककन्थ ८७, ६
 वैद २२७, ५
 वैन्दवि ११४, १५.
 वैल्व ११, ३४, १५, ४९
 वैल्वक १२६, ३
 वैल्वकि ११०, १२
 वैल्वज १९५, १८
 वैल्वयत ६७, ९
 वैल्वल १९५, १८
 वैल्ववन १९५, १४
 बोध २२०, ८.
 ब्रह्मकृत २३०, ३.
 ब्रह्मदत्त १२५, ६९
 ब्रह्मन् ५९, १६
 ब्रह्मप्रजापती ११३,
 ब्राह्मकृतेय २२७, ८.

ब्राह्मण १२५, २०, २२७, ४, २३४, १८
 ब्रह्मसूत्रेय २२७, ८
 बुवन् ७८, २
 बृहि ८५, ८५
 ब्ली १५८, २०३
 भक्ति ३३, १५, १५५, ६.
 भक्षा ९०, १७.
 भक्षाली १२४, १९
 भक्षस्थली १२४, ४८.
 भग ६६, १०, १६२, ४३
 भगल ११, ४.
 भगला १६३, ५६
 भङ्ग १६, ६, ११२, १५.
 भङ्गा १६, ६.
 भङ्गनागिरि ५०, ५.
 भङ्ग ८१, १५८
 भङ्गित १५, १४, ७१, ९४, १८४, ३५
 भङ्गिल १५, १२, १८४, ३३
 भङ्ग २२८, ५
 भण्डिक १५, ७१.
 भण्डित १५, १५, ७१, ९५, १८४, ३६,
 भण्डिल १५, १९, १८४, ३४
 भण्डीरथ १०४, २.
 भण्डु २४९, ३
 भद्रपत्नी २४०, ७.
 भद्रशर्मन् १६३, २३.
 भद्रा कृ २४३, ४
 भयानक १७२, ३.
 भर १०१, ४०
 भरट १६९, २
 भरण १६९, ३.
 भरत २६, १८; १८९, ७; १९०, ९, २३०,
 ८१
 भरद्वाज १५, ६१, ६२, १६४, ५
 भरम २३०, ४१
 भरुज ३, २; १६२, २७.

भलन्दन ११, ४२, १८४, ३२, २२८, ७७
 भल २३५, ६, २३६, ३६
 भलकोय २६, २४
 भलपाल २३५, ७
 भवत् २४१, २८
 भवन १२ २०३
 भष १३३, ८
 भस्त्रफला ४, १५
 भस्त्रा २५, १७.
 भस्मन् ५३, ४
 भाग ११२, १३
 भागवतीभागवतम् ७३, २८
 भाजक् ८५, १३३, २५४, १२९.
 भाजन ७९, ४, १६४, २३
 भाण्ड ८१, १२२
 भाण्डल ८१, १२२
 भातृ १८८, ६
 भारङ्गी ४८, १३
 भारण १६९, ३
 भारत २३०, ४०
 भारती १८९, ७
 भारद्वाज १५, ६१
 भारम २३०, ४१
 भार्यापती १९४, ३५
 भार्योढ २०, ८
 भाव १९३, ८
 भावगर्हा २४, १३
 भाववत् १९३, ८.
 भाविन् ७०, ३
 भास्कर ४५, १७.
 भिक्ष ३७, २४
 भिक्षा ३२, २३.
 भिक्षुक ३६, १०, ६९, ४
 भिन्दिमलवणा १७८, ६८
 भिषज् ३७, ३०, ७१, ९२
 भिषज् ३७, ३४.

भिषज् ३७, ३४
 भीत १०३, ४१
 भीष्म १७२, २
 भुक्त्वास्तुहित १७८, ८७
 भुरण ३७, ६८
 भुवर् २५४, १२०
 भूत १२, २३ ६०, ४, ७१, ५४; १७०, १३,
 २३४ १३, २३६, ४१
 भूमि १७२ १७, १८३, ८४, २२८, ७९
 भूमिमत् १८३, ४
 भ्रयस् ८५, १०, २५४, १००
 भूयिष्ठम् ७८, १४
 भूर २५४. ११९
 भूरि २२८, ६
 भूषण १२ ११५
 भृगु १३१, ३
 भृङ्ग ८१, ५८
 भृश ११८, ४, ११९, ११
 भृ १५८, २०३
 भेद ९२, २
 भोगवत् २२७, २४
 भोज ६७, १२
 भोजि ७४, ४०
 भौरि ८१, ८०
 भौरिकि ४८, ३१, ६७, १५, ८१, ८०, १०३,
 २०
 भौलिकि ६७, १६, ८१, ८१, १०३, २१
 भौलिङ्गि ४८, ३२, ८१, ८२, १४९, १५
 भ्रंश् १२०
 भ्रंशकला ३१, १२
 भ्रंस् १२०
 भ्रंसकला ३१, १२
 भ्रम् २२१.
 भ्रमत् १७४, १७.
 भ्रष्टक २९, ३
 भ्रष्टककपिष्ठला १०४, १०
 भ्रातृषुत्र ४५, ३

भ्रातृ १८८, ६
 भ्रातृपत्नी २४२, ६
 मक् २५४, ४७.
 मक १२, १४३.
 मकधु २३०, ८५.
 मकर १३२, २१
 मकरीप्रस्थ ४१, ३.
 मकष्ट २३०, ३१.
 मक्षिका २४४, ४७
 मक्षु ७१, ३५
 मगदिन् १५८, २
 मगध ३७, १९, ७४, ९.
 मघष्टु २३०, ८२
 मघी ४१, २
 मङ्कट १५६, २४.
 मङ्क्षु ७१, ३५, २७४, १०५,
 मङ्गल १२, ७४, ८१, १११.
 मङ्गुष ५८, ३.
 मजिरक २२८, ३६.
 मञ्च २५, ६०.
 मञ्चक १२, १७०.
 मञ्जरी १०१, ४.
 मञ्जीरक २२८, ३५.
 मञ्जु २४४, ३१
 मठ १२, २२३, ८१, ६०
 मठर ३६, १६, १६४, ४४.
 मढार १५०, ८.
 मणि १८६, २, २४४, ३, ६, २५१, १४.
 मणिपाली १७९, ८, १९८, ३.
 मणीवती २२४, ६.
 मण्ड १२, २२, १८३, २३, २४४, ३२.
 मण्डप १२, १५१.
 मण्डर ३, ५.
 मण्डल ३, ६; १२, १९७, ८१, १०९
 मण्डु ७१, २९.

मत ३३, १४, ६०, ३.
 मति ५८, ९
 मत्स्य ८१, २, ११९, १९
 मथुरा २०६, १८.
 मद् २२१
 मद्दिन् १५०, ३
 मदाघ २९, ४६
 मद्गु १३१, २.
 मद्यपीत २०, ७
 मद्र २०१, ५
 मद्रकूट १२४, २०
 मद्रुकस्थली १२४, १०
 मधु १२, ८५, ५५, १३, ५९, १२, १८३, २१.
 मधुक ३०, १०.
 मधुकर्ण ५६, ११
 मधुपर्क ११२, ३.
 मधुमत् ३५, ५, १८३, २१, २४५, ३
 मधुर ४७, १८, ११८, १८.
 मधुसर्पिणी ११३, ३, १९४, ४५
 मध्य १२, १७३, ७४, ५
 मध्यंदिन २६, २६.
 मध्यम ७४, ५.
 मध्यमस्थ १६७, २५.
 मध्यमा ४, २३, ४४, ११
 मन १५, ५१.
 मनस् १५, ५८, ३७, ६, ७१, २०, १५१, १०,
 २२२, ४
 मनस ७१, २०
 मनायी ७१, ४०.
 मनु ७१, ३८
 मनुषी ८१, ३
 मनुष्य ८१, १
 मनोज्ञा १५५, २
 मन्तु ३७, २, ७१, ३४
 मन्त्रणार्ह २५, ५८.

मन्त्रित ७१, ८०
 मन्थ २३१, १५, २३७, २५.
 मन्थक १८४, २१
 मन्थर ८१, ११०
 मन्द ११८, २७, १४४, ७, १४७, २१, १७४,
 ४, २०१, ८
 मन्दा ४, ११.
 मन्दार १५०, ९.
 मन्द्र ९०, २२
 मन्ये ८५, ८२
 मयूर १४८, ९
 मयूरकर्ण २९, १६, २२८, ६३
 मरीचिन् १६३, ३६
 मरीची १६३, ३६
 मरु १२, २४०
 मरुत् १३६, ७, १५१, २१, १७६, ११, १८३,
 १७, २१२, ९
 मरुत्त १७६, ११, १८३, १७
 मरुत्वत् २१२, ९.
 मरुव १७६, ३१.
 मरुवत् १७६, ३१.
 मर्त्यु २०५, १०
 मल १२, १४३.
 मलिन २३७, १७
 मल्ल २३६, ३७.
 मव १२, २२३.
 मसमसा ३१, २८.
 मसूर १६६, ५
 मसूरकर्ण २९, ४५, २२८, ६२.
 मस्मसा ३१, २७
 मस्तक १२, १०३.
 मह ८१, ५९, १५६, १५
 महत् ८१, १३१, १४७, ३
 महस् १८८, ३८
 महा १५६, १५.
 महाचित्त २४८, ४,

महाजन १५२, ११
 महानद २६, ५
 महानस २६, ६
 महापुत्र २४८, ५
 महाप्राण २६, ७
 महाराज १६७, ८४
 महाशूद्री ४, १७
 महित ७१, ७९
 महित्री २१२, २०.
 महिलापाद २६१, १६
 मही ३७, ७, १२७, २
 महीयत्व २१२, १२
 महीयल २१२, १२
 मा ८५, २९, १६९, २५४, ९६
 मांस २३८, २०, २४४, १४
 मांसपाक १३१, १८
 मांसशोणित ७३, २०
 मांसौदन ७५, ५, २३८, २०
 माकिम् ८५, २२.
 माकिर् ८५, २४
 माकीम् ८५, २३.
 माठर १२४, २९
 माठरायण १६४, ४४
 माणव १०७, ३
 माण्डूकेय ४६, २
 मातरिष्वन् ८०, ३
 मातामह ८१, १४८.
 मातृ २५५, ५.
 मात्रायाम् ८५, ६३
 मान १२, २१९
 मानवल्ली १२४, ५०
 मानस्थली १२४, ८
 मानुष १६७, १०१
 मान्धातकि ११०, ३४
 माया १२७, १२, २१९, २.
 मायावत् २१९, २.
 मारुत १३६, ७, १५१, २१, २१२, ९,

मार्जार १५०, ८
 माल २३६, ३८
 मालक १२, १९५, ८१, ५१
 मालत ८१, ५२
 माला ८४, ८; २१९, ५, २४७, १३
 मालापदी ५७, ३३
 मावा १२७, १२
 माष १२, १२४, १३०, ४, १६३, ३४,
 २५१, ३
 माषस्थली १२४, ८
 माहिषस्थ १२४, ७
 माहिष्मती ३९, ९
 मित ६०, २.
 मित्र ११६, ७, १२४, १८, १२५, १९
 मित्रयु ७७, ७, १८४, १६
 मित्रवर्ध १२४, १८
 मित्रवर्ध १२४, १८.
 मित्री २१२, २७.
 मिथस् २५४, ७६
 मिथु २५४, १२७
 मिथुन १८८, ३६
 मिथो २५४, ७५.
 मिथ्या ८५, ८३, २५४, ७१
 मिथ्याकृ २४३, २
 मिद् १२०
 मिमत १२५, ४७
 मिलिक १४४, ३८
 मिश्रकावण ६२, २
 मीन १४, ४.
 मीमांसा ६४, ४
 मुकय ८१, ८
 मुकुन्द २३४, ४
 मुकुर १०१, ५१
 मुकुल १२, ११७, १०१, १७
 मुख १२, ९३, ११६, १८, २२६, २
 मुखकमल २१७, १९
 मुखतस् ७४, ५३.

मुखपद्म २१७, १८
 मुचुकर्ण ५६, १४
 मुञ्ज १२५, ४
 मुण्ड १२, २३८, २३४, १०
 मुद्ग १६६ ४
 मुद्गल ७१, ७४
 मुद्रा १०१, २६
 मुधा ८५, १५७, २५४, ६८
 मुनि ३, १०, ८४, १६, १६२, १६, २००,
 २२४, ७, २२८, १४
 मुनिचित २४८, २
 मुनिचित्त २४८, २
 मुनिपदी ५७, ५
 मुनि २००, ८
 मुनिस्थल ५६, ८
 मुनिस्थूल ५६, ८
 मुनीवती २२४, ७
 मुर ५८, २२
 मुष्टि १७६, २३
 मुसल ९, १३, १२, ६५, ७१, ७५, १०१, १६
 ११२, २
 मुसलीय ९, १३
 मुसल्य ९, १३
 मुह १९२
 मुहुर् २५४, ७८
 मुहुर्त ३२, १९
 मूक ११८, २०, १६७, ५०
 मुचिक १४४, ५३
 मूढ ५८, ३७
 मूत्र १०१, ८
 मूत्रपुरीष ७३, १८
 मूत्रशकृत् ७३, १७
 मूर्ख ११८, १९, १७२, १५
 मूर्छा २४४, ४७
 मूल १२, ८६, १०९, ३, १६०, ९, २०७ १७,
 २१८, ११, २५१, ११
 मूलक १२, ८७.

मूलपाक १३१, १९
 मूलभार २०४, ४
 मूलाट ८१, ९५
 मूलिक १४४, १५
 मूषिक १२, १९६
 मूषिका ४, ६, १६३, १२
 मृकण्ड २३०, ८८
 मृकण्डु २३०, ४२
 मृडाकु १६४, ४५
 मृणाल १२, १४४, १४६, ९
 मृद २२३, ३
 मृद १६४, ४७
 मृदु १४७, २, १६४, ४७, २३३, ११, २४४,
 ३०
 मृष्टलुञ्जित १९४, ६
 मृ १५८, २०३
 मेखला २१९ ६
 मेघ ११२ ६, ११६, २०, १३१, २२, २२६,
 ५
 मेथ ८१, ४७
 मेद ८१, ६३.
 मेदस्त्रिण्ड ४५, १६
 मेघ ८१, ८४
 मेघा ३७, १६, ७२, ९, ११२, ७, ११६, ८
 मेघान्तर्पत्नी ११३, १३
 मेघाविन् १७७, ५
 मैत्रायण ११, ११
 मोदक १२, २९
 मोदन ३९, ५, ४८, २२
 मोदमान ४८, ६
 मोर १३३, ३६.
 मोहमान ४८, ६
 मौज्जायन ११४, १७, २२७, १३
 मौदपैप्पलादा ४६, २२
 मौद्गल ४६, ११
 मौद्गल्य ६१, २९

मौद्गकाकर ६१, ३०
 यकृन्मेदस् ७३, १९
 यकृत्लास १३६, १ १८.
 यज्ञमान १७९, ११, १८८, ४
 यज्ञुष्पात्र ४५, १२
 यज्ञ २३ १२, १०३, ३८
 यज्ञदत्त ११, ४५
 यज्ञपाति १७, ७
 यज्ञवल्क ७१, ६५
 यत् ८५ ६५
 यत्र ८५, १८
 यथा ८५, ६४
 यथाकाम १६७, ८१
 यथातथा १६७, ७५
 यद् २२२, १८ २४१, २०
 यदृच्छा १७८, ८१
 यम् ८५, १५०
 यमल १३२, ३४
 यमण्डु २३०, ८६
 यमुन्द १०३, ९
 यव १०८, ४, २५१, ६
 यवखद २१९, २०
 यघनमुण्ड १७८, ४
 यवाष ५५, १८
 यवास् १३७, ८, १४६, १५, १५६, १७
 यष्टि १६२, १५
 यस्क २२८, ७०
 याज्यानुवाक्ये ४६, २६.
 यातु १८८, ३२, २५५, ४
 यातोपयात २, ९.
 यान १२, ३१, ८१, ८३
 याम १२५, ८२
 यावत् ८५, ३२
 युक्त ६०, ६
 युग ६९, ९, ७२, ८, ११२, ११.
 युग्धर १२५, ५१
 युगपद् ८५, ९, १६७, १०४.

युगवरत्र ६९, ९,
 युगवरत्रा ३९, ९
 युजान ८०, ९.
 युद्ध १६१, १७
 युधिष्ठिर १६३, ४५
 युवाति १७०, ८
 युवन् १७७, १४
 युवराज ४८, १९, १६७, ८५
 युष्मद् २४१, २६
 यूकर ६१, ३०
 यूका २४४, ४७
 यूय १२, १०, १४, २, ८१, ४५, ११६, २१,
 २३७, ९
 यूष ९, १९; १२, ६८, २३७, ९
 यूष १२, १८, १४, २, ८१, ४४
 योक् २५४, ४९
 योध १२, १५४, १५१, १७.
 यौतकि ६७, १३
 यौधकि ८६, ३
 यौधिक ८६, ३.
 यौवन १२, १९३.
 रक २२०, ६
 रक्ष ८४, ९.
 रक्षस् १३६, ३, १५१, २८, १७२, १२.
 रक्षा ८४, ९
 रक्षामुख १८४, १७.
 रक्षोमुख १८४, १७.
 रक्षोऽसुर २१२, ३.
 रक्षोहण ८०, ८.
 रङ्ग ३५, १६.
 रजत १२, ३८.
 रजन ८१, ७४.
 रजस् १७२, १२.
 रज्जु ११९, २१.
 रज्जुकण्ठ २३२, ११.
 रज्जुभार २३२, १०
 रण १२, १४१, १०१, ५४, १२५, ३२.

रथ १३५, ४.
 रथकार ५६, ३, ५८, ५
 रथगणक २८, ८.
 रथंतर २६, २५, १६४, ३९
 रथपथ ११९, ४
 रथस्या १४०, ३
 रथीतर १६४, २८
 रम्य १७६, २९
 रस १०३, ४३
 रहस् ११६, ११, १७४, ११
 रङ्गण ७१, ७०
 राक्वर १४४, ३४
 राग १०१, ९४, १६२, ४५
 रागक्षति १४९, १४.
 राजगृह १२४, १५.
 राजन् १, ३, ८६, ११, १४४, २, १५१, ३६;
 १६७, ३८.
 राजपथ ११९, १८.
 राजपुरुष ८, २१, १६७, ६२
 राजभृत् २३६, ३५.
 राजल २२८, ८८.
 राजस्थली १२४, १३.
 राजायन १९५, ९.
 राजवि १४६, २४
 राणायनि १४९, २५.
 राणि १४९, १६
 राति १६२, १०
 राधि १६२, ११.
 रान्धाकि ११०, २१
 राम १६३, ५०.
 रामोद १५, १७
 रायस्पोष ११, २३.
 रावणि ११०, ४, १४९, ६.
 राशि २३४, ५.
 राष्ट्र १२, १६०.
 राष्ट्रपति १७, ८.
 राहक्षति १४९, १४.

राहवि १४९, ५.
 री १५८, २०३.
 रुक्मिणी २३०, १०
 रुक्म ७१, ११३.
 रुक् १२०
 रुद्र १२०.
 रुद्र १२०.
 रुद्र ५९, १२.
 रुद्र ५९, १३, १५७, ६, २१७, १२
 रुष १४, ३.
 रुष्टि १७६, २३.
 रुष्य १७६, २२.
 रुह ३, ११.
 रुक् २३०, १०.
 रूपवत् १९३, २.
 रूप्य १०३, १०.
 रुष १४, ३, ३७, ५९.
 रै ८५, ३६.
 रैल २२८, ४१.
 रेखा ३७, ४९.
 रेणु १२, ६१.
 रेभ ७१, १२.
 रेवत ११, ३३.
 रेहत् १७४, १३.
 रेहत्स १७४, १३.
 रै ८५, ३८.
 रैवत ११, ३३.
 रोग १०१, ६१.
 रोचना कृ २४३, ५.
 रोचमान ८६, ७.
 रोटक १, ५.
 रोष २२८, १९.
 रोमक ६१, ८.
 रोमन् ६१, ३१; १३२, १८; १७६, २२; २००,
 २; २३७, २७.
 रोमवत् १७६, २२; २००, २.
 रोमश ६१, ७.
 अ. श. को. ५२

रोमाञ्च १०१, ६२
 रोह २३५, २४
 रोहक्षिति १४९, १४.
 रोहव १७४, १२.
 रोहिण १५, ७
 रोहिणी २३०, ९.
 रोहिणीषेण २५०, २०
 रोहितक १९१, ७
 रोहितिक २२८, ८५.
 रोहीतक १९१, ७
 लकुल १६०, ६.
 लक्षण २३०, ३५.
 लक्ष्मण २३०, ३५
 लक्ष्मी १३९, १४.
 लक्ष्मीक ३०, ८.
 लघु १४७, ६.
 लङ्क १२५, ६५.
 लङ्कट १०४, ८
 लङ्कशान्तमुखाः १०४, ७.
 लङ्का २१०, ५.
 लभ्य १८४, २.
 लमक २९, ३; १०४, ३, १२५, ९
 लम्बाविश्ववयसौ २०५, ९
 ललाट १२, २५६; २४४, १६.
 लव १०९, १८.
 लवण १३, १२, ८१, ७५, ११८, ११.
 लवणम् कृ २४३, १६
 लह्य १८४, २; २२८, ७१.
 लाङ्गुलेगृह्य १७८, ७.
 लाङ्गुलेगृह्य १७८, ७.
 लाङ्गुलेगृह्य १७८, ७.
 लाह ३७, ८
 लाडि ६७, २.
 लान्द्र १८६, ६.
 लावक १०३, ४४.
 लावेराणि ७४, २६.

लिगु ७१, ३२, १२५, ३४.	वंश ११६, २४, २२४, २.
लिङ्ग १२, २४२	वंशावती २२४, २.
लिङ् ३७, ४५.	वक्र ११८, ६, १३१, १२
लिप् १८१.	वक्रपाल २३५, ३०.
लितवासितम् १९४, ३.	वक्षस् १५१, १८.
ली १५८, २०३	वङ्गरभण्डीरथाः १०४, २.
लुट् १२०	वङ्ग ७४, ९
लुट् १२०.	वज्रिमत १८३, २७
लुप् १८१.	वज्र १२, ९६, २३५, १६.
लृ १५८	वज्री ३९, १४.
लून १८६, १०.	वट् ८५, १२७.
लूनयवम् १०५, ६.	वट १६०, ५, १७६, २७.
लूनयमानयवम् १०५, ७.	वटवत् १७६, २७.
लृष ४२, ४.	वटर ३६, १९.
लेख ३७, ४८, २२८, ४२.	वटाकु १६३, ६.
लेखा ३७, ४७	वटारक २९, ४०.
लेखाभ्र २९, ४१, २३०, ७.	वडबा ६९, २, १२७, १६, २१९, १५
लेखाभू २३०, ७.	वडबावत् २१९, १५.
लेट् ३७, ९.	वडभीकार ५८, ३५.
लेट ३६, ९, ८२, ४.	वडाक २२८, ९०.
लोकायत २३, २.	वण ७१, ७२.
लोचना २४३, ५.	वणिक २०६, २८.
लोट् ३७, ४६.	वणिकि २०६, २७.
लोट ८२, ५	वणिज् १५१, २.
लोफाण्ट ८१, १२३.	वत् ८५, ९०, २५४, ४०
लोमक ६१, ९, १०३, ३६, १३२, २२.	वतण्ड ३६, १४, ७१, ५०, २२७, २३, २२८, २२
लोमत् १२, २४१, ५३, ६, १३२, १९, १६३, ४२, २२५, ८, २३६, २८, २३७, २८.	वत्स ४६, २८, ७१, २, १४१, २०.
लोमश १२, २११, ६१, ६.	वत्सजरत् ४६, २३.
लोह १२, २१३, १२५, ३८, १९१, ३.	वत्सजरन्तः ४६, २३.
लोहाण्ड ८१, १२३.	वत्सा ४, १०.
लोहित १२, २०१.	वत्सरोद्ध ९७, २.
लोहितागिरि ५०, ६.	वद्व १८२.
लौकाक्ष ४६, २०.	वक् १५, ६६.
लौहानी १५८, २०३.	ववान्य ८६, ५, २३४, १५.
ल्यी १५८, २०३.	ववि २५४, १५.

वध ११२, १०.
 वधा ८५, ६९.
 वधू २८, १३.
 वध्योग ८, ८; १६४, ३४.
 वध्योष १६४, ३४.
 वध्वा ८५, ६९.
 वन ४७, ९, ८५, ९२; १०९, ४, १४१, १४;
 १६०, १२.
 वनकोशाम्बी १२७, ६.
 वनकौशाम्बी १२७, ६.
 वनिता ६१, २३.
 वप् १८२
 वप् १२, ९१.
 वयस् १३६, ५, १५१, २५, २१२, १७.
 वयस १४६, ३३.
 वरत्रा ६९, ९; १९५, ७.
 वरम् २५४, १४४.
 वराण १०९, ७.
 वरेण्य १०३, ३०.
 वराह २१७, ८.
 वरू १७२, ४.
 वरुह ५९, २.
 वरुण २३६, ३०.
 वर्ग ११६, २.
 वर्चगर्त १२४, २७.
 वर्चल ६१, १२.
 वर्चस् १७४, २२.
 वर्चस्क १२, २२०.
 वर्ज्य १२४, २६.
 वर्ण १२, ६७; १३, १४, १०९, ६; १४२, ६,
 १९३, ३.
 वर्णक २९, ४४; ७१, ७२; १०१, ३४.
 वर्णवत् १९३, ३.
 वर्णु ३५, ३; २४५, २, २४९, २.
 वर्त ९२, ५.
 वर्तनाक्ष २२८, ४६.
 वर्तमान ८६, ७.

वर्धमान ८६, ७.
 वर्मक १८४, ३१.
 वर्मती ३९, १०.
 वर्मन् १०१, ४२, २१९, १२.
 वर्मवत् २१९, १२.
 वर्मिक १४४, १०.
 वर्मित १४४, १०.
 वर्मिन् २१०, ६.
 वर्ष १२, १७७, १६, ७.
 वर्षा १६, ७ २०९, ३.
 वर्षाली ३१, २४.
 वर्षुक १८४, ३१.
 वर्ष्मन् २४४, ४१.
 वल १२४, १८.
 वलभी २०६, २२.
 वलय १२, १०४.
 वलि १३९, ७.
 वलिक १३२, ७.
 वल्कल १२, १९८.
 वल्गु ३, ४, ३७, ४, ७१, २८, २०६, १५.
 वल्मीक १२, १७६.
 वल्लक ८१, ४८.
 वल्लभ ८४, ३.
 वल्ली १२४, ३२.
 वव ८५, १८६.
 वशम् ८५, ९५.
 वशामत् १८३, ७.
 वशे कृ २४३, २१.
 वश्मसा ३१, २६.
 वषट् ३१, ३१; ८५, ३९; २५४, ५८.
 वस् १८२.
 वस १३३, ३४.
 वसन्त १२, ११८.
 वसाति १९५, १३.
 वसिष्ठ ४२, २.
 वसु १२, १७९, १६, ८; १०३, ४६, १३६,
 ६, १५१, १९, २१२, ८.

वसुनीति ११५, ५.
 वसुमत् २१२, ११.
 वस्त्र १२, १७८
 वह १८२
 वह १५, ७७; १७२, ४.
 वहचक्र १७२, ५.
 वहति १६२, ४१.
 वहद् १०५, २.
 वह्यका १०३, ३३
 वह्यस्क १६४, ३२.
 वा ८५, २
 वाकिर् ८५, १६६.
 वाग्मिन् १५, ३३.
 वाङ्मनसे ११३, १९.
 वाज ७१, ३
 वाजप्य १२५, १२.
 वाजवत् १०३, २६.
 वाजसनेय २३२, २.
 वाट् ८५, १६३.
 वाडब १६७, २.
 वाणिकाज्य १७५, ७
 वाणिजक १७५, ६.
 वात् ८५, ९१.
 वात १२५, ८४; १४१, ४, २४४, १६.
 वाताकि ५८, १६.
 वातागर २५, ५३.
 वात्रक १९५, २५
 वात्स्यायन २२७, १२.
 वाधूल्य ४६, ७
 वानव्य १२५, ७६.
 वामन् १३९, २.
 वामन १५५, १४.
 वामरथ ५८, १२, ४७.
 वामा १५५, १४.
 वायरज्जु ११९, १४.
 वायुदत्त २३०, ६०, २३५, ३.
 वार १२, ५२.

वारवाण १२, ५२.
 वाराटकि ७४, ४१.
 वाराणसी १२७, ३.
 वारि १६२, ९.
 वारिपथ ११९, ३
 वार्कलि ११०, ७.
 वार्चलेप ४६, ७.
 वार्त्तय १९०, १२.
 वार्त्तय १८९, ९.
 वार्त्तयी १८९, ९.
 वार्वालीवत् १७६, १२.
 वाल १२, १७४; ६६, ७, १६२, ३८.
 वालिकाज्य १७५, ७.
 वालिज १७५, ७.
 वाली १६२, ३८.
 वाल्मीक १२, १७६.
 वाल्मीकि ७४, ४२.
 वावदूक ५८, ३.
 वाश ४७, २
 वास ४७, ७
 वासव २३५, १३
 वासिष्ठ १२५, ३२; २३०, ३५.
 वासेनकी १२७, १५
 वास्तुविद्या ३२, ११.
 वाह १३०, ५, २१६, २.
 वाहद्वेण १३०, ६
 वाहन २१६, २.
 वाहीक १३६, ४.
 वि १५४, ११
 विकंसा २३०, ८.
 विकङ्कत ५५, २०, १३७, ९
 विकट १६२, २४.
 विकथा ४०, २
 विकपने २४३, २२.
 विकर २६, ३; २३७, ३६.
 विकर्ष ९२, १५
 विकल ८१, १३६
 विकलित २२, २५.

विकसने २४३, २२
 विकार ८६, ८.
 विकास २३०, ८.
 विकुधास ६१, २५
 विकुट्यास ६१, २५.
 विक्री ३१, १७.
 विक्षा १०, २०
 विगर्ह १४६, १२.
 विगृहीत २३८, २८
 विग्र २३०, ७१, २४८, १०.
 विग्रज २३०, ७१
 विग्रह २४८, ८८
 विघातिन् १६७, २१.
 विघ्न १०१, ८४.
 विघ्नतन्य १०१, ८४
 विचक्षणम् ७८, १०
 विचय १८, १७.
 विच्यदिक् २४४, ४७
 विचार १०१, १३.
 विचित्त २१३, २
 विचित्र २१३, २.
 विजग्ध २०७, ९.
 विजय १८, ९.
 विजात १६७, ६५
 विजापक ३५, १४.
 विजिगीषा २५, ३५
 वितक ८१, १५७.
 वितङ्क १२, १२१
 वितप १२, १४०.
 विडङ्ग १२, १२२
 वितङ्क १२, २३३.
 वितण्डा ४०, ५.
 विथक् २५४, १२८.
 विद् १८१, २२२, १०.
 विद् १५, ५
 विदग्ध १६७, ६९; २०७, ८.
 विद्वत् १५१, ७

विदभृत् ७१, ७.
 विदेह १२४, १४.
 विद्या ३२, १४. १५१, ९
 विद्वत् १५१, ६
 विधमच्छा १७८, २६.
 विधवा २३०, १७
 विधान २३४, ८, २३६, ८.
 विनत ६१, २३.
 विनता ३१, २६.
 विनद २६, ४
 विनद्ध २०७, १५.
 विना २५४, ५९.
 विनोद २६, ४
 विन्दु १६४, २१.
 विपथ ११, २४
 विपदी ५७, ११
 विपात १६७, ४५; १८६, १०.
 विपादिका २४४, ४७.
 विपाश ५३, ११, २२२, २; २२८, ६९
 विपाश ११, २५, ५३, ११, २२८, ६९
 विपाशा २२८, ६९.
 विप्रकर्ष ९२, ११
 विप्रचित २४८, ३
 विप्रचित्त २४८, ३.
 विप्रयोग ९२, ९.
 विप्रश्न ९२, १४.
 विषद्व ३३, ९
 विभक्तिप्रतिरूपक ८५, १४६
 विभन्न २०७, १०.
 विभाषा २४३, २७.
 विभीतक १९१, ८.
 विमति ५८, ९; ११८, २१.
 विमनस् ११८, २१.
 विमातृ २३०, १६.
 विमान १२, १२.
 वियात ११८, २१, १८६, १०.
 विरत २३७, २१,

विरन्त २३७, २१.
 विरह २३७, ४०.
 विराग ९२, १७.
 विराधय १६७, ८.
 विरुद्ध २०७, १६.
 विरुपाक्ष २२८, ७८.
 विरोहित ७१, ६८.
 विलम्ब ७१, ११५.
 विलात ११८, २१.
 विलाता ४, १२.
 विलाभ ११८, २१.
 विलेपिका १७९, ५.
 विवाहु १६३, ४.
 विवृद्धि १०८, ६.
 विश २२२, १४.
 विश ४७, १४; ११६, २५.
 विशङ्कट १६२, २६.
 विशङ्खेव ३४, २५.
 विशंप १५, ४३.
 विशासि १६७, ५२.
 विशास्ति १६७, ४३.
 विशाख ११३, ६.
 विशात १६७, ६४.
 विशाय १६७, ६२.
 विशारद ११८, २१.
 विशाल १२, १३६, १५, ४४, २५, ४९, ६१,
 ५, १६२, २५; १६७, ५४.
 विशाला १५, ४४.
 विशिका ९०, १६.
 विशाख २३४, २०.
 विशाखा ९०, १५.
 विशिष्ट २३४, २०.
 विशेष २११, १५, २३४, २०.
 विश्रवण २२८, ४४.
 विश्रि ७७, ५, १८४, १३.
 विश्रुत ६०, २१.
 विश्व १२, २३४, २४१, २.

विश्वकथा ४०, ३.
 विश्वजन १५२, १०.
 विश्वदेव ३४, २५; १७७, १३.
 विश्वधा ९०, ११.
 विश्वरूप १६७, ९५.
 विश्वानर १५, ३४; १६४, ९.
 विश्वावसु ७१, २३.
 विष ७२, ४, १६७, ५९.
 विषपदी ५७, ४१.
 विषपुट १८४, २३.
 विषम ७४, ४, १६७, ४४.
 विषमम् १०५, १६.
 विषमस्थ १६७, २३.
 विषय १७०, १४.
 विषाण १२, २०२.
 विष्टपुर २३०, २.
 विष्णु १६१, ३५.
 विष्णुज ७१, ११६.
 विष्णुपदी ५७, ४८.
 विष्णुवृद्ध १६४, ३६.
 विष्वक् १३९, १३.
 विष्वक्सेनार्जुनौ १९४, १८.
 विस ४७, १४.
 विसर्ग २३८, ११.
 विस्फोटक ५८, ४८.
 विस्त्रि २३०, २७.
 विहसने २४३, २९.
 विहायसा २५४, ६६.
 विहार १२, २००.
 वीक्ष्य १५, ७६.
 वीजरुहा २४३, १२.
 वीजर्या २४३, ११.
 वीणा २१९, १८; २४४, ६.
 वीणावत् २१९, १८.
 वीर २३५, १४.
 वीरण ११, २९, ३३, २६.
 वीरपत्नी २४०, ३.

वीरुध् १३१, २५.
 वुल १६०, २.
 वृगमूल १६१, २०.
 वृक १६३, ५५, २१७, ६.
 वृकग्राह १९८, ७.
 वृकबन्धु १९८, ६.
 वृकला १६३, ९.
 वृकवञ्चिन् १९८, ५.
 वृक्ष २५, २९, ५६, ७१, २२, ४५, ८१, ५५,
 २१७, ६.
 वृक्षा १८३, २५.
 वृढ ११८, २.
 वृत् १२०.
 वृत्त १२, ७८.
 वृत्ति २३, २०, ४०, १०.
 वृत्रहति २१२, २६.
 वृत्रहन् २१२, २६.
 वृथा २५४, ७०.
 वृदाग्नि ७१, १०३.
 वृद्ध ३६, ९, १६३, ३६.
 वृद्धिगुणौ १९४, ४९.
 वृधू १२०, २१४.
 वृन्द १४, ७.
 वृष १०३, ३५, १४७, २६, २१७, ७.
 वृषगण ७१, ६९, १२५, १५.
 वृषल १८८, २०.
 वृषली १६३, ८.
 वृष्टि २३७, ३३.
 वृष्णिक २२८, ३७.
 वृ १५८, २०३.
 वे १८२.
 वेग १०१, २५.
 वेद् ३७, १५.
 वेट १७६, २८.
 वेटा १७६, २८.
 वेणु ३३, २५, ७५, ७, १२६, ५, १४७, ३०,
 १६६, ८, १७६, ५.

वेणुमत् १७६, ५.
 वेतस ८१, ५५, १२६, ६.
 वेताली ३१, ६.
 वेत्र २५, ५०, १२६, ५.
 वेद् ७२, २१.
 वेन ५८, २९.
 वेमन् १३६, २९, २१६, ६.
 वेला ३७, ४३.
 वेलायाम् ८५, ६२.
 वेश १५, ३६, ४९, ५, ११६, २५, २१६, ६.
 वेशा १८३, २६.
 वेष्मन् ३३, १५, ६१, ५.
 वेहत् १७४, १७.
 वै ८५, १५५.
 वैकार्णि ११०, ३०.
 वैकल्पयत् ६७, ९.
 वैकारिमत् १९४, २६.
 वैकि ११०, १३.
 वैगर्तायन ११, ४७.
 वैङ्कि १०, १३.
 वैटयत् ६७, ७.
 वैतसक १२६, ६.
 वैतिल १९५, २३.
 वैत्रक १२६, ५.
 वैवजि ७४, ३५.
 वैवी ४८, २.
 वैपेय १७५, १०.
 वैप्रचित्ति २४८, ३.
 वैमतायन ११, १३.
 वैमत्तायन ११, १३.
 वैरकि ११०, ३१.
 वैराणक २५, ४०.
 वैलाकि ११०, ३७.
 वैल्य १६३, ५.
 वैश्रवण ११३, ५.
 वैश्वदेव ३४, २५, १७७, १.
 वैश्वधेनव ३४, २२.

वैश्वमानव ३४, २१.
 वैहति ११०, ३२.
 वौषट् ८५, ३८
 व्यक्त २१३, ४.
 व्यङ्ग २५६, ४.
 व्यङ्ग २५६, ५.
 व्यतिषङ्ग १३१, १३.
 व्यल्कश १२१, ४.
 व्यषहार २११, ११, २५६, ६.
 व्यस्त २५१, ११.
 व्याकरण ३२, ९.
 व्याकृत १५१, २६.
 व्याकुलित २२, ३२.
 व्याघ्रपाद ७१, ६.
 व्याह् २५६, ४.
 व्याह् २३१, ४; २५६, ६.
 व्याहि ६७, ३; ७४, ३४.
 व्याधि १०१, ४१.
 व्याय ३२, २५.
 व्यायाम १६१, १२.
 व्याल १३५, ७.
 व्ये १८२.
 व्रण १०१, ४३.
 व्रीहि १०८, ५, १६६, २.
 व्रीहिमत १०८, ५.
 व्ली १५८, २०३.
 शक ७१, १६; १५१, १६; २२०, ४.
 शकट १२, २२७, ५५, ११, १२५, ४४,
 १४४, ११.
 शकाटि १६२, ६.
 शकटीकर्ण २४९, १०.
 शकंभि २३०, १५.
 शकन्धु ५८, ३८
 शकल १२, २३०, ७१, ६१, १७६, १८,
 २३०, ६१.
 शकलवत् १७६, १८.

शकला ३१, ९.
 शकाक्षुद्र २५, १५, १६.
 शकुनि १८, १९, २३०, २१
 शकुनिसवन २४२, १३.
 शकुलाद् ४८, ७
 शकुत्पदी ५७, २८.
 शक्ति ७१, ५९, १६२, ७, १७६, १६,
 २१६, १२.
 शक्तिमत १७६, १६.
 शङ्क ७१, ३१.
 शङ्कर २५, ४६.
 शङ्कु ५८, ६९; ७१, ३१, १७२, १३
 शङ्कुपथ ११९, १०
 शङ्के ८५, १००.
 शङ्ख १२, ८; १५, ३; ५३, ३; ७१, १४;
 २२०, ७
 शङ्खि १८३, २८.
 शट ७१, १५; २२०, ५.
 शटीकर्ण २४९, १०.
 शठ ५३, ७, ७१, १५.
 शणक ४६, ९.
 शणकबाभ्रवाः ४६, १०.
 शणफला ४, १५.
 शण्डिल ७१, ७१
 शतकुम्भ ८, २८.
 शतद्वार २३०, ४.
 शतपति १७, ३.
 शतपत्र २२५, ६.
 शतपथ ११९, ९.
 शतपदी ५७, ७.
 शतपुत्र १७७, २६.
 शतपुष्पा ४, १६.
 शतमान १२, ३०.
 शतल २३०, २४.
 शतावर २३०, ७८.
 शत्रु १५१, १६.
 शनैस् २५४, ८.

शप १५, ३६.
 शपथ १२, २१५.
 शफ ६६, ८, १६२, ३९.
 शफर २५, ३.
 शबर १६४, ४२.
 शबल ६१, १०, २६०, ९२.
 शब्द १९३, ६.
 शब्दार्थौ १९४, २१.
 शम् ८५, १२३, २५४, ५२.
 शम ८१, ११७.
 शमिक १६४, २४.
 शमी १४३, ३, १७६, ६.
 शमीकुण १४३, ३.
 शमीप्रस्थ ४१, ५.
 शमीवत् १७६, ६.
 शयण्ड ३४, १८.
 शयाण्ड ३४, २०.
 शयाण्डी २०६, ५.
 शय्या २१६, ११.
 शर ३३, ३, १७६, १३.
 शरण २२६, १३.
 शरद् २०९, ४.
 शरद्विन् १५०, ३.
 शरद्वत् १६४, १६.
 शरनिवास ६८, २१.
 शरनिवेश ६८, २०.
 शरवत् १७६, १३.
 शरामि ६८, २२.
 शराव १२, ८९.
 शराविन् १६३, ३५.
 शरीर १२, १५६.
 शर्करा ३३, २१, ५५, २, २०७, १४.
 शर्कराक्ष ७१, ८२.
 शर्कार ८१, २४.
 शर्पणा १७६, १०.
 शर्मन् २३६, ३९.
 शर्मिक १४४, ४७.
 अ. स. को. ५३

शर्याण १७६, १०.
 शल ४२, १९.
 शलङ्कट १०४, ८.
 शलङ्कु १२५, १०.
 शलाका ५८, २१, १७६, १९, २३०, ६२, ७९.
 शलाकाभू २३०, ६.
 शलाचल २३०, ५.
 शलाथल २९, १८, २३०, ५.
 शलाबल २९, १९.
 शशादन १२४, ३.
 शश्वत् ८५, ८, १७४, १६.
 शष्कण्ड ८१, २८.
 शष्कण्डी २६०, ४.
 शष्कुल ३, ७, ८१, ४०.
 शष्कुली ३, ७.
 शस् ८५, १८५, २५४, ८९.
 शाक १२, १३४, २५, ३०, ५३, ८, ५८, ४०.
 शाकट ५३, १४.
 शाकण्डी २६०, ४.
 शाकलशणकाः ४६, ९.
 शाकलशुनकाः ४६, ८.
 शाकलसणकाः ४६, ८.
 शाकिन् ५८, ४१.
 शाकी १३९, १२.
 शाकुन्तकि ११४, ८.
 शाक्वर १४४, ३४.
 शाखेय २३२, ५.
 शाटीपटीर ७३, १२.
 शाटीपट्टिक ७३, १४.
 शाटीपिच्छक ७३, २९.
 शाटीप्रच्छद ७३, १३.
 शात्य १०३, ७.
 शाडिकाडायानि ७४, २४.
 शाण्डिल्यायन ११, २२.
 शातन ८१, ९६.
 शाताद्वर २३०, ३२.

शाश्वतपि ११४, १२
 शाधि १६२, १२.
 शान्त २५, २३
 शान्तमुख १०४, ७
 शापेय २३२, ४
 शाबलि १६४, २८
 शायण्डायन ३१, १३.
 शार १२, २५०.
 शारि १६२, ८
 शारिकावण ६२, ५
 शार्ङ्गरव २३२, ९.
 शाल १२, ५६, ९०, २५, १८, ८४, १०
 शालङ्कायन ४६, १६, १९५, ४
 शालाङ्कि १४९, २.
 शाला ८४, १०, १८०, २, २१९, ३.
 शालाका ५८, २१.
 शालास्थलि ६७, १८
 शालि २१९, ३, २५१, १०.
 शालिक ३०, ११.
 शालीन ५८, ४२.
 शालूक १४६, ११, २३०, १३
 शात्मलि ५६, ६, ६७, १७, २०६, ३.
 शात्मली ५६, ६, ८४, १२.
 शाल्व ५०, २, १२७, १३.
 शाण्डेय २३२, ५.
 शास्त्र १०१, ४५.
 शिशपा ११, ३२, १२५, ४१, १३७, ३.
 शिकम् ८५, ९६.
 शिक्षा ३२, २१, ६४, ३, ९०, २.
 शिख ६६, ६.
 शिखण्ड ८१, २६.
 शिखण्डिन् २४९, ७.
 शिखर १२, १००.
 शिखा ३, १७, १४, ११, १०३, ५, १६१, ६,
 १६२, ३७, २१९, ४.
 शिखानल १६१. १८

शिमु ७९, २, १५७, ५, १६४, ३०.
 शितिपदी ५७, १७.
 शिविका ९०, १६.
 शिरस् १६३, ३३, २२६, ११.
 शिरा ३३, ३.
 शिरीपत्नी २४०, ५.
 शिरीष ११, ३६, ५५, १४, ५६, ७, १३७, ७,
 १४६, ४, २०७, ३.
 शिरीषाः २०६, २४.
 शिरोजानु १९४, ४३.
 शिरोबीज १९४, ४२.
 शिलिक १४४, १३.
 शिल्पिन् ८४, १५.
 शिव १५, ६९, ५३, १६.
 शिववैश्रवणौ ११३, ५.
 शिवाकु १६३, ५.
 शिशिर २०९, ६.
 शिष्य १२४, १७.
 शीकयत् १०३, २४.
 शीकर १२, ६४.
 शीघ्र १७४, २.
 शीत ११८, १३, २४४, २४.
 शीतम् २४३, १७.
 शीघ्र १२, ५९.
 शीपाल ४७, २२.
 शीम् ८५, १६५.
 शीर्ष १३२, २३, २१९, २१, २३७, २०.
 शीर्षघातिम् १६७, २०.
 शीर्षपातिम् १६७, २०.
 शीर्षभार १६९, ४,
 शीर्षमाय १८४, २८.
 शीर्षभार १६९, ५.
 शील १२, ५७, १६७, ७२, २४७, ११.
 शीलिक १४४, १३.
 शीहर २३५, १८.
 शु २५४, १४७.
 शुक ६९, ५, २३०, १८.

शुक्ल ८५, १०१.
 शुक्ल ११८, ७; २३०, २२; २४८, ९.
 शुक्ल १२, ५८.
 शुक्लकृष्णौ ११३, ९.
 शुचि २२४, ८.
 शुचिकर्ण ५६, १३.
 शुचिपद्मी ५७, २२.
 शुचिवर्चस् १७४, २०.
 शुचिवती २२४, ८.
 शुण्डा ५३, ९.
 शुण्डी २०६, २.
 शुवि २५४, १२९.
 शुद्धपिङ्गला २३०, ६६.
 शुधि १७४, २८.
 शुनक ४६, ८; १६४, १७.
 शुनकधात्रेयाः ४६, २७.
 शुनस्कर्ण ४५, २.
 शुम् १२०.
 शुभ ५३, १०; १०३, २८.
 शुभंया ५३, १७.
 शुभ्र ५८, २५.
 शुम्भा ५३, १५.
 शुल्क १२, ५८.
 शुल्ब १२, ५८.
 शुष्क १२, ५५, २४४, २८.
 शूक १२, १९०.
 शूद्रक १५, २.
 शूद्रा ४, १७.
 शूद्रार्थ १९४, १६.
 शून्य १८६, १२.
 शूरसेन १३६* १२; २३७, ५.
 शूर्प १२, २०९; ८१, २२.
 शूर्पणाय २५, २५; ५८, ३०.
 शूल १२, ९५.
 शूलपद्मी ५७, २.
 शृङ्गल १२, २३७.
 शृङ्गलान्मोक्षि १६३, ३८.

शृङ्ग १२, ८२; ८१, २.
 शृङ्गार १०१, ७१.
 शृङ्गी २०६, २.
 शृङ्ग १२०, २१४.
 शृ १५८, २०३.
 शोफालिका २६०, १६.
 शोला ३७, २२.
 शोवाली ३१, २३.
 शौक्यत् ६७, ८, १०३, २२, १७५, ८.
 शौतिकाक्षपात्रालेया ४६, ६.
 शैत्य ११८, १३.
 शैव्य २२७, १६.
 शैल्य १९५, १५.
 शैवल १०१, ७३.
 शैशिरि ७४, २८.
 शोण १२५, ७१; १८०, ३.
 शोणा १८०, ३.
 शोभन १२८, ७.
 शोभमान ८६, ७.
 शौकेय १८९, २, १९०, ३.
 शौकेयी १८९, २.
 शौद्धि ७४, ३८.
 शौटिरि १६७, २९.
 शौण्ड ३४, १९.
 शौण्डायन्य ५३, ९.
 शौण्डि ३४, २७.
 शौद्राण ३४, ११.
 शौद्रायण ३४, ११.
 शौभ्रायण ३४, १५.
 शौभ्रेय १८९, ३; १९०, २.
 शौभ्रेयी १८९, ३.
 शौवावतान ४८, १८.
 श्मशान १४८, ५.
 श्मशुकेशी १९४, २१.
 श्मशुजात २०, २.
 श्यमाक १६४, २७.
 श्यापर्ण ७९, ८, १६४, २९.

सपर

सपर ३०	१, ५
सतन १६	०; २३०, ३५, २४४, २५.
सतल १२	७, १६४, २७.
सब्रह्मचरि	६, १०२, ७, १६४, २६.
सभापति	५५
सम् ८५	१, २६, ५८, ३१.
सम ७४	३३
समय १६	३२.
समपक्षति	२८
समभूमि	०, २४३, ८; २५४, ५५.
समम् २२	१३, १२
समय २२	१७.
समयावा	३, ९७.
समयुग	
समर १२	
समल १३	
समस्त २	
समस्थ २	
समा १५	
समाख्या	
समाचार	
समाज्ञा	
समान ५	१७०, १५.
समानग्रा	१०, १८८, ३१
समानश	
समानाति	८५, ३७
समीर २	
समीरव	१, ९.
समुक्ता	३, २४४, ५३.
समुद्र	९.
समुद्र	१०४, ५.
समुह	२, १२, ८१, ६५, १२१, १०;
संपत्ति	२४८, १३.
संपत्ति	५.
संपर	३, १३१, १७.
संपर	०१, ७५.
संपे	

श्वशुर २५१, १३.
श्वस १२१, ९, १९६, २५२.
श्वाफल्कि ११०, ३५.
श्वि १८२.
श्वित १२०.
श्वेत २४८, ७.
श्वेतपाकी २६०, १७.
षट्पदी ५७, १५.
षण्ड ८१, ११५
षट्पण्ड १२४, २.
षष्टि १३०, ७.
षष्टिक १२, ५१
षाण्डश ८१, ३५.
षोडश १५१, ८.
षोडश १५१, ३५.
संयुग १५२, ३.
संयोग २३८, ५.
संरक्ष १४४, ३०.
संरक्षित २२, १२.
संवत् २५४, १०६.
संवत्सर ३२, १८, २३९, ९.
संवत्सरे संवत्सरे २४२, १६.
सवर ३७, ५७.
संवादिन् १६७, १६.
संवास २३८, १७.
सवाह ४८, ५, ७५, ११.
संवीत २३१, ६.
संवेशन ७, ५, २३८, ६.
संवेशिन् १६७, १७.
संवेश २३८, १६.
संव्याह २३१, १५.
संशकला ३१, १०.
संशित ७१, २६.
संश्रुत् १७४, १५.
संसर्ग २४३, १३.
संसेवित ६०, ११.
संस्कार १७२, १८.

संस्था ९०, ५.
 संस्फीय १२४, २५.
 संहित ७१, १०८.
 सहिता २३, १७.
 संहिय १२४, २५.
 संहृतबुसम् १०५, १२.
 संहृतयवम् १०५, १०.
 संहियमाणबुसम् १०५, १३.
 संहियमाणयवम् १०५, ११.
 सकण्डक १३२, ३७.
 सकर २३५, १९.
 सकर्णक १३२, ३७, २३७, ३२.
 सकल १३२, १५.
 सकलुक ८१, १५३.
 सकु १२, ३९, ७५, ३, २३८, १९, २४४, १३.
 सक्थि २४४, २१.
 सखिदत्त २३५, ५.
 संकट ५५, ५; १५६, ९.
 संकथा ४०, ५.
 संकलित २२, १०.
 संकल्पित २२, ३५.
 संकसुक १७२, १५.
 संकुचित ९७, ८.
 संकृति ७१, ५.
 संक्रन्दन १७२, १९.
 संक्राम ७५, १०.
 संगति २११, ५.
 संगम १२, १८७.
 संग्रह २३, २२, ४०, ११.
 संग्राम ७५, ८, २१८, ८, २३८, ३.
 संग्रामिक १४४, ३.
 संघट २३, १९.
 संघट्ट २३, १९.
 संघात २३, १९, ७५, ९; २१८, ९, २३८, १५.
 सचिक १५५, ७.
 सजुषू ३१, १५.
 सज्जि १८३, १५.

संज्ञा ४८, ३०, १०३, ३, २१९, १५, २४४,
 ५९.
 सट २२०, ५.
 सणक ४६, ८.
 सणकवाभ्रवाः ४६, १०.
 सत्त्वत् २६, २९.
 सत्पुष्पा ४, १६.
 सत्य ९०, १३.
 सत्यकार ५८, ३५.
 सत्यम् ८५, १०६; २५४, १०५.
 सत्रम् २५४, ८५.
 सत्त्वत् १३६, ८, १५१, २३; २१२, १३.
 सद् २२२, ११.
 सद्सत् २१२, ७.
 सदा २५४, ११५.
 सदाण्वी २०६, २६.
 सदामत्त १८४, ६.
 सदृश २२२, २३.
 सदृश ६१, १७; ८६, ८.
 सदृग्रह ४०, ११.
 सद्यस्काल ४५, ५.
 सद्यस्की ४५, ६.
 सद्योज २३६, ३२.
 सधमित्र ४८, २८.
 सन् २५४, ५१.
 सनन्द ८१, २९.
 सना २५४, ५३.
 सनात् ८५, १०३.
 सनुकम् ८५, ९८.
 सनुतर ८५, १०५.
 संततम् २५४, १०८.
 संधि २२८, १३.
 सध्यक्षर २५४, ७३.
 संध्या २३९, २.
 संनाह २३८, २.
 सपत्नी २२८, ८१.
 सपदि २५४, १०८.

सपर ३७, २८
 सप्तन् १६३, २८.
 सप्तल १२५, ११, २३५, २७
 सप्तहस्तिक १८८, २२.
 सभापति १७, १५.
 सम् ८५, १४, १५४, ४.
 सम ७४, ३, २४१, १३.
 समग्र १६७, ७१.
 समपदाति १०५, १५.
 समभूमि १०५, १४.
 समम् २५४, ८६.
 समय २११, २.
 समयाचार २११, १०.
 समयुग १५२, ४.
 समर १२, १३०, २३५, २१.
 समल १३२, १६, २३५, २२, २३७, २२
 समस्त २५१, ११.
 समस्थ १६७, २२.
 समा १५५, ११.
 समाख्यात ६०, ९.
 समाचार २११, ८
 समाज्ञात ६०, ७.
 समान १४७, १.
 समानग्राम ७४, १६.
 समानशाख ७४, १५.
 समान्नात ६०, ८.
 समीर २३१, १६, २३७, ४.
 समीरवन ६८, ३०.
 समुत्कर्ष २११, १३.
 समुद्र १२४, ३८; १७२, ८.
 समुद्रस्थली १२४, ११.
 समूह २११, १४.
 संपत्का २४३, २८.
 संपन्न २१३, १.
 संपर २५, ३६.
 संपराय २३८, ५.
 संपेष २३८, ७.

संप्रति १०५, ३०, २११, ४
 संप्रदान २११, ३२.
 संप्रयोग १२, ८.
 संप्रश्न १२, १३
 संप्रिय १९५, २०.
 संफल २५, २.
 संफला ४, १५.
 सम्बक १६४, ५४
 संभावित ६०, १०
 संभाषिन् १६७, १८
 संभूयस् ३७, ५६, १६३, ५३
 संभ्रम २१८, १४.
 संमति ११८, २२.
 संमनस् ११८, २२.
 संमर्दिन् ८३, ७
 संमोदन २३८, १८
 सम्राज् ५८, ७, १६७, ८६.
 सरक १२, १५, १३२, १३, २२५, १९,
 २३७, ६.
 सरस १३२, १५; २३५, २०.
 सरालक ९७, १५.
 सरोज १४६, २३.
 सरोरुह १४६, २६.
 सर्ग २३८, ९.
 सर्पिर्मधुनी ११३, २, १९४, ४४.
 सर्पिष्क ३०, २.
 सर्पिष्कुण्डिका ४५, ९.
 सर्वकेश २२०, ३.
 सर्वजन १५२, ९.
 सर्वपुरुष ८, १७
 सर्वभूमि ८, १८.
 सर्वमित्र ४८, ३३.
 सर्वलोक ८, १६.
 सर्ववेद् १६७, ४७.
 सर्वसेन २२०, २.
 सलक १३२, १४, १६३, ५७,
 सलङ् ८१, २७.

सलानिक १४४, ४४.
 सलन्द ८१, २९.
 सल्लक ८१, ५०.
 सवनमुखे सवनमुखे २४२, ४, १०
 सवने सवने २४२, ९.
 सण्कि २४४, २९.
 सह ८५, १२८.
 सहसा २५४, ५४.
 सहस्र १२, २२४, १७०, ७
 सहस्रशीर्षे ८०, १४.
 सांयाति ४८, ३.
 सावाहिकी ४८, ४.
 साकम् २५४, ८३.
 साकेत १२४, ४६.
 साक्षात् २५४, १०२
 साक्षिन् ११६, १४, १६७, १००.
 साङ्करव २३२, १८
 साचि २५४, १०३.
 सात्यकामि १४९, ४.
 सात्यकि १४९, ३.
 सात्यकासि १४९, ४.
 सात्रासाह १२४, १६.
 साद्यस्क ४५, ७.
 साधु ८६, २, १४७, ८.
 साधुमित्र ४८, ३४.
 सापिण्डि ३४, २६.
 सामन् ६४, ५, १३९, ८
 सांपरायण ११, ७
 सांपेय २३२, ४
 साम्ब १६३, ४७.
 सायक १२५, १७.
 सायण्डि ३४, २८.
 सार ११, ४६, १२, ४९.
 साराधि १४४, २७
 सारथिक १४४, २७.
 सारपत्र १७७, २५.
 सारसायन ३४, २, १३२, १५.

सारस्यायन ३४, २.
 सारिकावण ६२, ५.
 सार्धम् २५४, ८४.
 सार्वसेमि ११४, १३.
 साल्व ३५, ८, १६८, ५, २४५, ५
 साल्वक ८१, ५३.
 साल्वक ५०, २.
 साल्वा ११७, १३.
 सार्वणिमाट्टकेयौ ४६, २.
 सावित्रीपुत्र ११४, १९.
 सि ८५, १४४.
 सिंह २१७, २.
 सिंहक १३२, २६
 सिंहकर्ण ९७, ७.
 सिंहकाष्ठ ९७, ७.
 सिंहगति ११९, १२.
 सिंहपथ ११९, ११.
 सिकत २३६, १७.
 सिकता २२५, १२, २३६, १७.
 सिकतसंभूत १९४, ५.
 सिच् १९१.
 सिजि १८३, १३.
 सिज्जाम्बुत्थ १९४, ३३.
 सिज्जास्थ १९४, ३२.
 सिज्जा १९४, ३३
 सिज्जास्थि १९४, ३३.
 सिज्जि १८३, १३.
 सित ३३, १३
 सिद्धगति ११९, १२.
 सिद्धकावण ६२, ३.
 सिन्धु ३५, २.
 सिन्धुपथ ११९, ११.
 सिन्धुमित्र ४८, २३.
 सिम् ८५, १४३.
 सिम २४१, १४.
 सिरिघ ५९, ७.
 सिरिन्ध ५९, ७.

सीकर १२, ६४, २३५, १८.
 सीधु १२, ५९.
 सीम् ८५, १४२.
 सीमन्त १०१, ५८.
 सीर १२, २४३, २३७, २३
 सीरक १३२, १२
 सीरज १३२, १२.
 सीस १९१, २.
 सीहर २३५, १८
 सु ४९, १५, ८५, ४७; १५४, १७.
 सुक् ८५, १९३.
 सुक १५६, २५; १७२, १४.
 सुकटा १५६, २३.
 सुकम् ८५, १५६.
 सुकर ६१, १४.
 सुकुमार १७७, २०
 सुकृत्य १२५, ५८.
 सुख ३७, २२; ४९, १३, ६१, २०, १०१,
 ३७, २१६, १०, २२८, १२.
 सुखशयन ८, २७,
 सुच् २५४, ८९.
 सुचक्षस् २३०, ४९.
 सुते सुते २४२, १५.
 सुवक्ष २३०, ४८, २३९, ९.
 सुवत्त २३०, ४७; २३६, १०.
 सुवन्त २३६, ४७.
 सुवामन् २३०, ५०.
 सुदृशीक ६३, २.
 सुधामित्र ४८, २५.
 सुधायुकाः २९, ११.
 सुधावत् १६३, ३१.
 सुधावत १६३, ३१.
 सुधावन् १६३, ३१.
 सुनामन् १६३, २६; २३०, ३४.
 सुनेत्र २३६, १३.
 सुन्दर ८१, १०८.
 सुपाथिन् २३७, ८.

सुपदी ५७, १९.
 सुपरि २३७, ३०
 सुपर्ण २५, ७, २६, ३५, २१२, ५.
 सुपर्यकाः २९, ११.
 सुपामन् १०३, ३१.
 सुपिङ्गल २३६, १५.
 सुपिष्ट २९, १५, २२८, ६१.
 सुपूत २३६, १२
 सुव ८१, १५१.
 सुभग २८, १४.
 सुभगा ४४, २; १५५, ४.
 सुभूत २३६, ११
 सुभ्रातृ १८८, १८
 सुमङ्गल ५२, ११; ८१, १०६, २३६, १४
 सुमत १२५, ४६.
 सुमनस् १५, ५६; १२५, ४५; १७४, ७.
 सुमित्रा १६३, १७
 सुयज्ञ ११, ३५.
 सुयामन् १०३, ३९
 सुरजस् १७६, ९४.
 सुरस् २३५, २३.
 सुरा २५१, ७; ९.
 सुराज्ञी १२४, ५१.
 सुराष्ट ४६, १२; १३.
 सुरोहिका २२८, ५९.
 सुरोहितिका २२८, ५८.
 सुल १६१, ९.
 सुलामिन् ७१, १०५.
 सुलोमिन् ७१, १०५.
 सुलोहिन् ७१, १०४.
 सुवक्षम् २३०, ४९.
 सुवर्ज १२, ६६; २५, ७, २६, ३५, १०९,
 १३, ११२, ८; २१२, ५.
 सुवर्णक १३२, २८.
 सुशर्म ११, ४०.
 सुशर्मन् ११, ४०; १६३, २४.
 सुधांघ्रि २५०, ७.

सुषम ८१, ३०.
 सुषमम् १०५, १६.
 सुषव ८१, ३१.
 सुषेध २५०, ४
 सुष्टु २५०, १०.
 सुष्टु २८, १०, ८५, ४८, २५०, १०, २५४
 १२३.
 सुखी १८८, १२.
 सुस्थालि १६८, ६
 सुहित १४४, ५; १६७, ६७.
 सुहृद् १८८, १६
 सुहृदय १८८, १४.
 सूकर ६१, १५.
 सूकरपदी ५७, २७
 सूक्त ७६, ४
 सूच ८१, ४३.
 सूचक १०१, ७, १४४, ३१.
 सूचिक १४४, २९.
 सूचीपदी ५७, ३२.
 सूत ६७, ११, २३६, १६.
 सूतिका १४४, १४
 सूते सूते २४२, २
 सूत्र १२, १४८
 सूत्रनड ८, २२.
 सूत्रपदी ५७, ८.
 सूद ८१, ११८,
 सूनु ७१, ४१
 सूप ९, ९, ८१, ४६.
 सूपत् ८५, ११
 सूपपदी ५७, ३६
 सूर २३७, ७.
 सूरसेन २३७, ५.
 सूर्म ८१, ४१.
 सूर्य ८१, १५२
 सूकण्डु २३०, २६.
 सुपाकु ४, ४६.
 श. १६.

सुपाट ८१, ३८.
 सु १५८, २०३.
 सेचन ८१, १०५
 सेचालिन् २४९, ५
 सेतकी १२७, १५
 सेना ५९, ६
 सेन्द्रिय ५९, ८.
 सेवालिन २४९, ५
 सैकयत ६७, ८, १७५, ८
 सैन्धव १२, ४४, १०३, ८
 सौरिन्ध ५९, ८.
 सोढ २४६, ११, २४७, ९
 सोम ८१, १३२, २१२, २८, २२३, ६.
 सोमापूषन् २१२, २२
 सोमे सोमे २४२, ३, १४.
 सौखशायन् ८, २७
 सौत्रनाड ८, २२.
 सौध १२, १५५.
 सौधर्म ८१, १३३
 सौधातकि ६७, १०.
 सौधावतान ४८, १८.
 सौमतायन ११, १६
 सौमानि १४९, २३
 सौमायन ११, १८
 सौमिन्नि ७४, २७.
 सौवि ७४, ५८.
 सौवीर ३४, १६, १२४, ३७.
 सौवीरायण ३४, १७.
 सौश्रुतपार्थवा. ४६, २४.
 स्कन्द ५३, १२, ७२, २४, २२६, ९; २३२,
 १६.
 स्कन्दविशाखी ११३, ६.
 स्कन्ध १२, २५५, २२६, ८; २३२, ८
 स्कम्भ ५३, १३, २३२, ७.
 स्वद ७२, ७
 स्वदा ७२, ७
 स्तन १२, १८३.

हेहे ८५, १८१.
 हैहै ८५, ७२, १२०.
 है ८५, १२१; २५४, ३६
 हैहय २२८, २९
 हैहा ८५, १५९.
 हैहै ८५, १८२
 हो ८५, ७७.
 होड १४७, १८
 होडा ४, ८.

होडा ४, ८.
 होतु २८, ५, १७९, ८०, १८८, ३
 हव १८, १५, ८१, १२०, ८४, ५.
 ह्रस्व १४७, २३
 हाद १८, १६
 लाद १८, १७.
 ह १५८, २०३
 है १८२.

वार्तिक-थगणपाठपदसूचिः

अग्निपद

उत्तान

अग्निपद १, १.
 अङ्किना १, ५
 अजातौल्बालि ९, ३
 अण्ड १, ४
 अधिदेव २, २
 अधिभूत २, ३.
 अध्यात्म २, १.
 अनन्तर १३, ९
 अनुगङ्गा १८, १३
 अनुतिल १८, १२.
 अनुपथ १८, ९.
 अनुपद १८, १०
 अनुमाष १८, १६
 अनुयव १८, १७.
 अनुयूप १८, १८
 अनुवंश १८, १९.
 अनुसाय १८, १४.

अनुसीत १८, १३
 अनुसीर १८, १५.
 अन्त ५, ३
 अलका १०, ४.
 अवका १०, ७.
 अवसूर्धन् २९, ५.
 अदान्तरदीक्षा ३, १.
 अहर ४, १
 आदि ५, १.
 आदित्यव्रत २५, २
 आपद् ३०, ३
 आयुष्मत् २४, ४
 आयुस् ३२, ३
 आर्गयन ३२, ९,
 इतिह १३, १५.
 इरिका १६, १
 उत्तान १९, ४

उदर १९, २
 उदुंबिनी (कुदुंबिनी) ११, ३
 उपकलाप १८, ८.
 उपमा १३, १२.
 उपघस्तृ ७, १
 उपवास १, ४
 उपसीर १०, ६.
 उपस्थूण १८, ७
 एडका १०, ११.
 कण ८, १.
 कन्यका १०, १०
 कम २०, ६.
 करका १०, ५
 कर्कन्धु २८, २.
 काकगुह २७, ३
 काकी ९, ३
 काम ३२, ४.
 कार्यशब्द २६, ३.
 कुक्कुटी ९, १.
 कुण्डल १४, ३.
 कुण्डलिनी ११, ८.
 कुतप १४, ३
 कुतपसौश्रुत २९, २
 कुध २७, ६.
 कुमुद २७, ४
 कुलटा २८, ३
 कृत्वापकृत २९, ४
 केशवेशेषु २८, ५
 क्रयाक्रयिका २९, ५
 क्षवका १०, २.
 क्षिपका १०, १.
 खलिनी ११, १
 गण १६, २
 गतप्रत्यागत २९, ७
 गम २०, ५.
 गाविनी ११, ६
 गिरिग ३२, ३

गिरिनख १२, २
 गिनिदी १२, १
 गिरिनितम्ब ३२, ४.
 गिध २७, ७.
 गीर् ४, २
 गुह्यतल्प १७, २
 गोत्र २२, ३
 गोदान २५, ३
 चक्रनदी ३२, ५
 चक्रनितम्ब ३२, ६
 चतुराश्रम १३, ६
 चतुर्वर्ण १३, १
 चतुर्वेद १३, २
 चरका १०, ३
 चरका १०, ६.
 चारु २०, ४
 चूडा ७, ३.
 ज्योत्क्षा १४, १
 झुकिनी (डाकिनी) ११, २.
 तदर्थ १३, १४.
 तमिस्र १४, २
 तिनिरा ६, ३
 तिलव्रत ३, २.
 तूर्यमान ३२, ७
 त्रिचक्र १५, १.
 त्रिलोक १३, ५.
 त्रिवङ्गर १५, ३
 त्रिवृत् १५, २
 त्रिस्वर १३, ६
 दारु २०, २
 दीर्घायु २४, २.
 देवव्रत ३, ३
 देवानांप्रिय २४, ३
 दुमिणि ११, ४
 द्विद्रोण २२, ६
 धन ३२, ५.
 धुर ४, ३.

नखमुच २७, २
 नित्यशब्द २६, २,
 पञ्चक २२, ७
 पतञ्जलि २८, ९
 पति १६, १.
 पक् ९, ५.
 परदार १७, १
 परिमुख १८, १
 परिषद् ३०, ५.
 परिसीर १८, ५
 परिहनु १८, २.
 पर्याप्त २३, २.
 पर्युलुखल १८, ४
 पर्योष्ठ १८, ३
 पार्श्व ५, ५, १९, १
 पीताविपाति २९, ६.
 पीलु २०, १
 पीलुमूल (पील, मूल) १, २
 पुटापुटिका २९, १०
 पुण्याहवाचन २१, १.
 पुत्र १६, ३
 पृष्ठ ५, ४.
 पृष्ठ १९, ३
 प्रकृति २२, १
 प्रतिपद् ३०, ४.
 प्रतिशाक १८, २०
 प्रभूत २३, १
 प्रवास १, ३.
 प्राय २२, २
 प्राशितृ ७, २.
 फलाफलिका २९, ११
 भण ८, ३.
 भवान् २४, १.
 भुक्तविभुक्त २९, ५.
 भृकुटि ९, ८.
 भृकुंस ९, ७.
 माणिक १३, १६.

मध्य ५, १.
 मनीषा २८, ७.
 महानाम्नी २५, १
 महीध २७, ५
 मानोन्मानिका २९, १२
 माशब्द २६, १
 माषोन ३२, ८
 मिरिका ६, २
 मूलविभुज २७, १.
 मृगी ९, २
 यशस् ३२, २
 यातानुयात २९, ८
 रण ८, २
 रुचि २०, ३
 रुथिनी ११, ७
 लहका १०, १०
 लाङ्गलीषा २८, ८.
 लुप ८, ५.
 लेहका १०, ८.
 लोटि (लोठि) ८, ९
 लोपि ८, १०
 वाणि (चाणि) ८, ८
 विपद् ३०, २
 विपाटिका १४, ६
 विषम २२, ५
 विस्पर्ष १४, ५
 शाकपार्थिव २९, १
 शान्तिवाचन २१, ३
 शाव ९, ६.
 श्रण ८, ४
 श्रद्धा ७, ४
 षड्गुण १३, ७
 संनिधि १३, १०.
 संपद् ३०, १.
 सम २२, ४.
 समीप १३, ११.
 सर्वविद्य १३, ४.

सारङ्ग पशुपक्षिणोः २८, १०
 साहस्र २५, ८
 सीमन्त २८, ४.
 सुख १३, १३
 सुखरात्रि ३१, २
 सुखशयन ३१, ३.
 सुस्नात ३१, १

सेना १३, ८
 सेवका १०, ४
 स्वर्ग ३२, १
 स्वस्तिवाचन २१, २
 हलीषा २४, ६
 ह्येव ८, ६
 है ८, ७.

लिङ्गानुशासनशब्दकोशः ।

अंश

अच्युत

अंश ११३.
 अंशुक ३६२
 अकर्तृ १४८.
 अकारान्त ६०.
 अक्ष १४, ६९
 अक्षत १०६.
 अक्षत्रिय १५.
 अक्षि १६५.
 अग्नि ७.
 अग्र ९०.
 अङ्गुश १८०.
 अङ्ग १०७, १६५.
 अङ्गुलि २४.
 अङ्गुलित्र ८८.
 अजन्त ३७.

अजर ९०.
 अजिन ७५
 अजिर ८८.
 अत्र १२३.
 अञ्जलि ११७
 अटवी १४०.
 अण् १२३
 आतिथि ११७.
 अबेवता ९१
 अधिकरण १८३.
 अध्यात्म ८४
 अनञ् १२६
 अनल्प १२७
 आनि ४.
 अच्युत १६४.

अन्त १११
 अन्तरीप ७८
 अन्धकार ९२.
 अन्नाभिधान १३७.
 अन्यत्र १६.
 अन्वय ८८
 अप २९.
 अपजन १०७.
 अपत्य १६७.
 अपत्यार्थतद्धित १७४
 अपथ १३१.
 अप्सरस् १५२.
 अवन्त ३६.
 आभिधान ७६.
 अभ्र ५०
 अग्नि २४.
 अमित्र १५५.
 अमृत १६४.
 अम्बर ९०.
 अम्बरीष ९४.
 अयुत १४५
 अराणि ५
 अरण्य १३९.
 अर्घ ११५
 अर्चिस् १३५
 अर्थ १३८
 अर्थवाचिन् ५५.
 अर्घ १७७
 अर्घर्च १७८.
 अर्बुद १८१.
 अवत १६४
 अवशिष्टलिङ्ग १८२
 अवारपार ९२.
 अव्यय ८८, १७३
 अज्ञानि ५, २६.

अग्नि २४.
 अश्रु ५४
 अष्टापद १८१
 असन्त १५१
 असु १०६
 असुर ४३
 अस्त्र ९०
 अस्थि १६५
 अस्मद् १८३
 अहन् १०२
 अहोरात्र १२५.
 आ १३
 आकाश १६५, १८०
 आजिः १६०
 आज्य १६७
 आढक १०४.
 आत्मन् ४३.
 आनीक ६३.
 आपद १७.
 आवन्तः ११
 आयुधान्त १७९
 आलान ७६.
 आशिष् २८
 आश्रम ८५
 आसन ७६.
 आस्पद १६५.
 आहव १५९.
 इ १२.
 इध्मन् ८४
 इन्द्रिय १६९
 इषु ४६.
 इषुधिः ४२
 इस् १३४.
 ईकारान्त १०
 उकारान्त १७३.
 उक्थ ७१.

उडुप ७८
 उत्तरत् १०८
 उत्तरयि ७८
 उपल १५८.
 उदर १०.
 उद्विषत् १६३
 उद्दाम ८५
 उद्यम १७७
 उद्यान ७६
 उपपद १०७,
 उपल १४२.
 उपवास ९८.
 उपानह २०.
 उभ १६.
 उल्मुक ६२.
 उशीर ९२.
 उषस् २७
 उष्ट्र १५५.
 उष्ण ६८.
 उष्णिह् २०.
 उसन्त १३४.
 ऊङ् ११
 ऊप्रत्ययान्त ४.
 ऊर्ण २१.
 ऊर्मि ८.
 ऋकारान्त ३.
 ऋजषि ९४.
 ऋण ६८.
 ऋत्विज् १०८.
 ऋभुक्षिन् ११५.
 ऋषि १०९
 एकाक्षर १२
 एव १३६; १५४; १६२
 ऐरावत १७६.
 ओदन १३८
 ओषध १७९.
 ओषधि २४.
 श. को. ५५.

कंस ९९.
 ककुद १८१
 कट ६६.
 कटक ६३
 कटाह ११६
 कटि २४
 कण्टक ६३
 कण्ठ ४३.
 कण्ठु १७२
 कण्व १६५
 कति १८३
 कन्द ११४
 कन्द ९०.
 कपट ६६
 कपि १०९
 कपोल ४९
 कबन्ध १७९.
 कर्पट ६६
 कार्पास ९८
 कार्षापण ६९
 काव्य १६७
 काश्मीर ९
 काष्ठ ७१
 काष्ठा ७२
 कास ९८
 किकि २५
 किरीट ६५.
 किल्बिष ९४.
 किसलय ८७
 कीट ६६
 कुक्षि ११७
 कुङ्कु ८४
 कुञ्ज १७८
 कुट ६६
 कुटी २६.
 कुटीर ९०.

कुटुम्ब १६८.
 कुड्य १६७
 कुणप ७९
 कुण्ठ १६५
 कुण्डल १४२
 कुतप ७८.
 कुथ १७८
 कुन्त ११६
 कुन्द ११४.
 कुलिश १६५, १८०.
 कुलीर ९०
 कुसुम ८५, १५७
 कुसूल १४२
 कुहर ९०
 कुडु ५२
 कूट ६६.
 कूर्च १७८.
 कृषि २४.
 कृच्छ्र ९०
 कृत्य १८६
 केदार ९०.
 केयूर ९०
 केलि २५.
 केश ४३.
 कोटि १४६
 कोषध ६१.
 कौलि १०९
 क्तिन्नन्त ९
 क्यन्त ४१
 कसु ४९
 क्रिमि १०९
 क्रूर ९०.
 क्लृबि २०.
 क्षत्र ९०
 क्षिप्र ९०.
 क्षीर ९२.

क्षुद्र ९०.
 क्षुध २७
 क्षेत्र ९०
 क्षेम ८५.
 क्षौम ९५
 क्ष्वेलित १७६
 खङ्ग ४३.
 खण्ड १८०
 खनि २४
 खारी ३२, १०५.
 खिल १४३
 गज ११०.
 गण्ड ११२
 गन्ध ११६.
 गभीर ९०
 गरुत् १०८
 गह्वर ९०
 ग्रन्थि १०८
 गाण्डीव १३८
 गाथ ७३.
 गिर २८.
 गिरि ४३.
 गुणवचन १२२, १७३, १८५.
 गुल्फ ४९.
 गुल्म ८४
 गृह २२, १८१.
 गो १७१.
 गोत्र ९०
 गोमय ८८.
 घ ३७.
 घञ् ३६.
 घु ४१
 घृत १७६
 डी ११.
 च ५, ८, १०, ११, २१, २९, ३२, ३३, ३७,
 ४२, ४६, ४७, ५३, ५५, ५६, ५९, ६३,
 ६६, ६९, ७३, ७९, ८२, ८५, ८८,

१२, १५, १८, १९, १०४, १०६, १२०, १२२, १२३, १२५, १३३, १३५, १३९, १४३, १४५, १४७, १४९, १५६, १५८, १६६, १७३, १८१, १८५ १८६	तत्पुरुष १२६ तद्धित १२१ तनु ५२. तन्त्र ९० तरङ्ग ११६ तरत् १०८ तरल १४२ तल १४३ तलन्त १७ तलम ८१ तल्प ७८ तारा ३३ ताल १४२ तालक ६३ तालु ५४. तिथि २५ तिमिर ९२ तीर ९९ तीर्थ ७३. तुण्ड ११२ तुरङ्ग ११६ तुहिन ७५. तूर्य १६७ तूल १४२ तृटि ३१ तृणानि ६९. तृष् २३. तोमर ९२ तोरण ६८. त्रपु २० त्रान्त १५३ त्रिभुवन ४४ त्रिविष्टप ४४ त्रुटि २६, १७१ त्व १२१ त्वच् ३० त्विष् २३.
चत्वर ९० चन्दन ७६ चमस ९८ चरण ६९. चषक ६३ चामर ९० चिह्न ७५. चिबुक ६२ चूत १११ चूर्ण ६९ चाहि ३२ छ १२३. छत्र ९०. छदि १३६ छवि २५ छात्र १५६. छाया १२७, १२९ छिद्र ९० जगत् १६३ जघन ७५. जठर ९०. जतु ५४ जबु ५८. जम्भ ८२ जल १३७. जानु ५४ ज्योष् ३० क्योत्स्नादि ३३ टोपध ६४ ढक् १२३ णोपध ६७ तक्त ९०. तडाक ६३	

थोपघ ७०.

वंध्रा १५४.

वण्ड १८०.

वधि १६५

वर्म १७८

वर्वि २४

वाडिम ८५

वार १०६

वारु ५८

दिगथा ७२

दिन १०२

दिवसाभिधान १००.

दिश २०

दीधिति १०१.

दु.ख १६८

दुंभुमि १४

दुहितृ ३

दूत १११.

दूर ९०

दृढ १७७

दृति १०९

दृश २०

देव ४३

देवल १४२

देह १८१

दैव १६५

दैव १६६.

द्यो ४५

द्रोण १०४

द्रन्ध्र १६८

द्रन्ध्रैकत्व १२४

द्वार २८.

द्वार ९०

द्विगु ११३.

द्वीप ७९.

द्व्यच्छ ३४, १४८, १५१

धन १३७.

धातु ४

धान्य १६७

धारा ३३

धिष्ण्य १६७

धुर् २८

धूर्त १११

धूलि २५.

धनु ५२.

ध्वज ११०.

ध्वनि १०९

नक्षत्र ९०

नख ४३

नडन्त ३९

नट ६६

ननान्द ३

नपुंसक २१, ३८, ४४, ४७, ५४, ५६, ५८,
 ५९, ६२, ६३, ६५, ६६, ६८, ६९,
 ७१, ७३, ७५, ७६, ७८, ७९, ८१, ८२,
 ८४, ८५, ९०, ९२, ९४, ९७, ९८,
 १०२, १०४, ११८, १३१, १५०, १७३

नयन १३७.

नलिन ७६

नवाति १३

नवनीत १९४

नाडि २५

नाडी १०७

नान्त ४८.

नामि १५.

नाम १५३

नार ९०

नालि २५.

निकट ६६

निगल १४३

नितम्ब ११५

नित्यम् ३४.

निदाघ १७७

निमित्त १६४

निम्न ७५

निर्वात्त ९८

निर्व्यूह ११६

निशा १२९

निष्क ६३

निष्ठा १२०

नीर ९०

नेत्र ९०

नोपध ७४.

नौ ३०

पङ्क ४३

पङ्काभिधान ४३

पङ्क्ति २६

पञ्जर ९०

पटह १८१

पट्ट १८१

पण्य १९७.

पत्तन १५७

पत्र ९०, १५६

पत्वल ११६

पद् ३८, १०७

पद्म १५८

परवत् १३०

परिषत् २७

पर्ण ६८

पलल १४३

पलाल १४३

पलित १६४.

पल्लव ११६

पवित्र १५६

पाटलि १७१

पाणि ११७

पात्र ९०, १५६

पानस ९७

पाप ७८

पार्श्व १८०

पाषण्ड ११२

पिच्छ १६८

पिटक ६३

पित्त १६४

पिनाक ६३

पीठ १६५

पीयूष ९४

पुंस् ५, ७, ८, १६, ३४, ३५, ६३, १३१,
१३८, १३९, १४२, १४५, १४७, १४९,
१५५, १५६, १५८, १५९, १६६

पुङ्ख ११६

पुच्छ १७८

पुत्र ११०

पुण्य १३१

पुत्र १५५

पुनपुंसक १७५

पुरीष ९४

पुरुष ४९

पुरोडाश ११३

पुलाकानि ६३

पुलिन ७६

पुष्कर ९०

पुष्प ७८

पुस्त १७६

पुस्तक ६३

पूर २८

पूग ११५.

पूर्वा १२८

पृषत् १६३

पृष्ठ ७१

पोतृ ३

पोषध ७७

प्रतिपद् २७

प्रयुता १४५

प्रस्थ १७८

प्राच् ६०
 प्राणिन् ९९
 प्रातिपदिक ६२.
 प्रावृष् २३.
 प्रियङ्गु ५२.
 प्रोथ ७३
 फलक ६३
 फलजाति १६१.
 बडिश १६८
 बर्ह १६८
 बल ५७
 बलि १०९
 बहुत्व २९, १०६
 बाण ४७.
 बाहु ४६
 बिडाल १४३
 बिम्ब १६८
 बिस ९७
 बीज १६५.
 बुद्बुद् ११४.
 बुस ९७
 बुस्त १७६.
 ब्रह्मन् १४९.
 ब्राह्मणादि १२२
 भग ३८.
 भय ३८.
 भरणि ५.
 भरण्ड ११२.
 भलत्र ९०
 भवन ७६.
 भस्त्रा १५४.
 भाण्डक ६३
 भावकर्मन् १२३
 भाव ११९.
 भाषा १२५
 भास् २०
 भीर ९०

भुज ४३
 भूत १७६
 भूमि १८
 भृङ्गार ९२
 भृत्र १५५
 भोपध ८०
 भ्रुकुटि २६.
 मङ्गल १४३.
 मठ ११६
 मणि ११६, १७१.
 मण्ड ११२, १८०
 मथिन् ११५
 मदगु ५६
 मद्य १६७.
 मधु ५६
 मन् १४८
 मनुष्यपूर्वा १२८
 मन्त्र १५२
 मन्दर ९०.
 मन्दार ९२
 मन्यु १७२
 मरीचि १७१
 मरुत् १०८.
 मस्तक ६३.
 मस्तु ५८.
 मातृ ३.
 मांस ९८, १३७
 मात्रा १५४
 मान ७६
 मानाभिधान १०३.
 मानिका १०५.
 मास ९८
 मित्र ९०
 मिथुन ७५
 मिन्यन्त ६.
 मिष ९५.
 मुकुट ६५.

मुख १३७
 मुञ्ज ११०
 मुण्ड ११२
 मुद् २७.
 मुनिय १०९
 मुष्टि १७१.
 मुसल १४३.
 मुस्त १७६.
 मुहूर्त १११.
 मूल १४३
 मूल्य १६७
 मृणाल १४३.
 मृदङ्ग ११६
 मेघाभिधान ४९
 मेढू १५५.
 मेह १८१
 मोदक ६३
 मोपध ८३.
 मौलि १०९
 य १२३
 यक् १२३
 यकृत् १६३
 यत् १२३
 यन्त्र ९०
 यव ३०.
 यष्टि १७१
 याच्त्रा ४०
 यात्रा १५४
 यादस्त्र १९.
 यान ७६.
 युग्म ८४.
 युष्मद् १८३
 यूथ ७३
 यूष ९४
 योनि ८.
 योपध ८६.
 ध्वन्त १२.

रजत १६४.
 रज्जु ५२, ५३.
 रण ६८, १५७
 रणाभिधान १५७
 रत्न ७५.
 रन्ध्र ९०.
 रवि १०९.
 रास्मि ६०, १००
 राजन् १२८
 राजि २६
 रात्रि १३२.
 रात्र्यादि २५.
 राशि १०९
 रुक्म ८४.
 रुचि २५.
 रुत्वन्त ५७.
 रुधिर १३७
 रुष् २३.
 रुप ७८
 रूप्य १६७.
 रेणु ५२, १७२.
 रेफ ११६.
 रोपध ८९.
 रोमन् १५०.
 लक्षा १४६
 लता १८.
 ललाट ६५.
 लवण ६८.
 लाज १०९
 लिङ्ग १, ३८
 लोपध १४१.
 लोष्ठ ६५
 लोह १३७
 लोहित १७६
 ल्युद् १८७
 ल्युडन्त ११९
 वंश ११३.

वक्र ९०, १३९.
 वक्र ९०
 वक्र ९२.
 वटवीट ६५.
 वन ७५, १३७
 वनिता १८
 वह्नि ७.
 वप्र ९०
 वरण्ड ११२
 वर्चस्क ६३
 वर्ण्य १६७
 वार्ति २६
 वर्ष ९५.
 वर्षा २९
 वालि २६
 वसन ७६
 वसु ५५.
 वास्ति ११७, १७१
 वस्तु २४.
 वस्त्र ९०.
 वरत्रा १५४.
 वाच् ३०.
 वात १११
 वाल १४३.
 विशत्यादि १३.
 विचित्र ९०.
 विटप ७९.
 वित्त १६४
 विदि २४.
 विद्युत् १८.
 विपद् २७
 विपिन ७५.
 विप्रुष २३.
 विभावन ७६
 विमान ७६
 वियत् १६३.
 विवर १३७.

विश २३
 विष ९५
 विषाण ६९
 वीचि २५
 वुञ्ज १२३
 वृक्षजाति १६२
 वृजिन ७५
 वृत्त १६४
 वृत्र १५५
 वृन्दारक १६८
 वृषण ६९
 वृषला १४२
 वृष्णि ७
 वेणि ३२.
 वेतन ७५
 वेदि २४
 वेदि २४.
 वैर ९०
 व्रज १७८.
 व्रण ६९, १०७.
 व्रत १६४.
 व्रात १११
 शकन् १६३
 शकृत् १६३
 शङ्कु १४७
 शण्डक ६३
 शत १४५
 शतादि १४४.
 शब्दा ११४
 शयन ७६
 शर ४३
 शरद् २७.
 शरीर ९०.
 शलाका ३४
 शल्य १७७.
 शव १८०.

शश २२.
 शङ्कुलि २६
 शष्प ७८.
 शस्त्र ९०.
 शानि २४.
 शाला १२९
 शालूक ६२.
 शात्मलि १७१
 शासन ७५
 शास्त्र ९०
 शिक्य १६७.
 शिखण्ड ११२
 शिति १.३, ७.३-७५
 शिरीष ९४
 शिल्प ७८.
 शिशिर ९०.
 शिशिर १२५
 शिष्ट ५६.
 शील १४३.
 शुक्र ९१.
 शुल्ब १५७.
 शुष्क ६३.
 शूर्प ७९.
 शूल १४३
 शृङ्ग १७७.
 शृङ्गाट १६५
 शृङ्गार ९२.
 श्मशान ७५.
 श्मश्रु ५४.
 श्र ९०.
 श्राद्ध १६५.
 श्रोणि ८.
 श्वश्र ९०.
 षण्ड ११२.
 षोपध ९३.
 षणान्त १८४.
 श्र. को. ५६.

व्यञ् १२१
 संविद् २७
 संसद् २७
 सकृत् १६३
 सक्तु ५९
 क्थि १६५
 संख्या १४४
 संख्यापूर्वा १३२
 सङ्ग ११६
 सङ्ग्राम ८५, १५९.
 सत्य १६७
 समा २९
 समान ७६
 संपद् २७
 संबध्या ३१
 समान ७६
 समास ५३
 समिधू २७.
 समुद्र ४३, ११६
 संभावन ७६
 सरक ६३
 सरयू ५२
 सरस ९८
 सरित् १८
 सर्वनामन् १८८
 सर्वादि १८८
 सस्य १६७.
 सहस्र १४७
 सानु ५६
 सार ९२
 साराथि ११७.
 साल १४३
 साहस ९७
 सिकता २९.
 सिक्थ ७१
 सिध्म ८४
 सिन्धु १७२.

सीधु १७२	स्त्रीपुंस १७०
सीमन् ३१	स्थान ७६
सीर १३८	स्थूण २१
सुमनस् २९.	स्फार ९०
सुरा १२९	स्फिच ३०
सुवर्ण ६९	स्नज २०, ३०
सूत १११	सुच २०
सूत्र ९०, ५६	स्वर्ग ४३
सेना १२९	स्वर्ण ६९
सैन्धव १८०	स्वसृ ३
सैन्य १६	स्वाङ्ग ५४
सोपध ९६	हर्म्य १६७
सोपान ७५	हल १३७
स्कन्ध ८२	हव्य १६७
स्तन ४३	हस्त १११.
स्तम्ब ११५	हृदय ८७
स्त्री २, ३४, ४०, ४६, ४६, ५२, ७२,	हेमन्त १२५.
१०१, १०५, १२९, १३३, १३५, १३६,	हृद ११४
१४०, १४६, १५२, १५४, १६०, १६२	

शाकटायनसाधिताः शब्दाः ।

अस

अङ्ग

अंस (पु) ६९९.	अक्षि (न) ४३६.	अङ्गस् (न) ६५५
अंहति (स्त्री) ५०२.	अक्ष्ण (वि) २९७.	अङ्गुर (पु) ३८
अंहस् (न) ६५२	अग्नि (पु) ४९०.	अङ्गुश (पु) ५४७
अक्त (वि) ३६९	अग्र (न) १८६	अङ्ग (अ) १००
अक्ष (पु) ३४५.	अदन्त्य (पुं) ५५१	अङ्गस् (न) ६५५.
अक्षर (न) ३५०.	अङ्गति (पु) ५०१	

अक्षर (पु न) ४१४
 अक्षिरस् (पु) ६७५
 अक्षुलि (स्त्री) ४४२
 अक्षुली (ि) ४४२
 अजिन (न) २०६
 अजिर (न) ५३
 अञ्चति (पु) ५०१
 अञ्जलि (पु) ४४२
 अञ्जि (पु) ५७९
 अञ्जी (स्त्री) ५७९
 अञ्जिष्ठ (पु) ४४२
 अणु (पु) ८
 अतस (पु) ३९७
 अतिथि (पु) ४४
 आतिथि (स्त्री) ४४२
 अत्क (पु) ३२३
 अत्न (पु) २८३
 अत्रि (पु) ५०८
 आत्रिन (पु) ५०८
 अद्र (पु) १२०
 अद्भुत (वि) ६७९
 अद्धानि (पु) २६२
 आद्रि (पु) ५०५
 अधम (वि) ७३२
 अध्वन् (पु) ५५५
 अनिल (पु) ५४
 अनीक (पु न) ४५७
 अनेहस् (पु) ६६३
 अन्त (पु) ३६६
 अन्तर् (अ) ७३८
 अन्धस् (न) ६४५
 अन्धु (पु) २७
 अन्न (न) २९०
 अप (स्त्री) २१६
 अपष्टु (वि) २५
 अपस् (न) ६४७.

अतस् (न) ६४७
 असु (न) ७४
 अप्सरस् (स्त्री) ६७६
 अवजस् (न) ६४८
 अवद् (पु) ५३८
 अमत (पु) ३९०
 अमति (पु) ४९९
 अमत्र (न) ३८५
 अमनि (स्त्री) २५९
 अमित्र (पु) ६१३.
 अम्बरीष (पु न) ४६९
 अम्भस् (न) ६४९.
 अम्ल (पु) ५४८
 अयस् (अ) ६६१.
 अरणि (पु स्त्री) २५९
 अरण्य (न) ३८२
 अरति (पु) ५००
 अरति (स्त्री) ६८५
 अरर (न) ४१२.
 अररु (पु स्त्री) ५१३
 अरुण (पु) ३४०
 अरुस् (न) २७४
 अरुष (पु) ५१३
 अर्क (पु) ३२०
 अर्चिस् (न. स्त्री) २६५
 अर्जुन (वि) ३३८ ३३९
 अर्णस् (न) ६३६
 अर्भ (पु) १६१
 अर्पिस् (पु) ४४२
 अर्थ (पु) ४३२
 अर्भक (पु) ७३१
 अर्म (पु) १३७.
 अर्यमन् (पु) १५७
 अर्वन् (पु) ५५२
 अर्वन् (वि) ७३२
 अर्शस् (न) ६३५
 अर्शसान (पु) २४५

अलावू (स्त्री) ८७
 अलीक (न) ४६५
 अवगथ (वि) १६६
 अवद्य (वि) ७३२
 अवनि (स्त्री) २५९
 अवभृथ (पु) १६०
 अवम (वि) ७३२.
 अवस् (पु) ३९७
 अविन (पु) २०४
 आविष (पु) ४५
 अवी (स्त्री) ४३८
 अव्यथिश् (पु) ४९
 अगानि (स्त्री) २५९
 आशिन्न (न) ६१०
 अहमन् (पु) ५८६
 अश्रि (स्त्री) ५७७.
 अश्रु (न) ७०७
 अश्व (पु) १४९
 अष्टका (स्त्री) ४२८
 असि (पु) ५७९
 असु (पु व) १०
 असुर (पु) ४२
 अस्थि (न) ४३४
 अस्मद् (सर्व) १३६
 अहन् (न) १५६
 अहि (पु) ५७७
 आखनिक (पु) २०३
 आखु (पु) ३३
 आगस् (न) ६५१
 आगामिन् (वि) ४४७
 आजि (स्त्री) ५७०.
 आङ्ग (पु स्त्री) ८६.
 आति (स्त्री) ५७०
 आत्मन् (पु) ५९२
 आन्त्र (न) ६०३
 आपणिक (पु) २०३
 आपतिक (प) २०३

आपानिक (पु) २०३
 आप्वा (स्त्री.) १५२.
 आमिष (न) ४६.
 आम्र (पु. न) १७३
 आयु (पु) २.
 आयुस् (न) २
 आरू (वि) ८५
 आर्द्र (वि) १७५.
 आवसथ (पु) ३९४
 आशिर (पु) ५२
 आशु (वि पु) १
 आशुशुक्षणि (पु) २६०
 आम्वायन (पु) १४९
 आक् (न) ५९९
 इक्षु (पु) ४३७
 इक्ष्म (स) ५९६.
 इक्ष्म (पु) १४२
 इन (पु.) २८२.
 इन्दु (पु.) १२.
 इन्द्र (पु.) १८६.
 इभ (पु.) ४३३
 इरा (स्त्री.) १८६
 हरिण (न) २०९
 इत्वल (पु. न) ५४७
 हषिर (पु.) ५१
 इषीका (स्त्री) ४६१
 इषु (पु. स्त्री.) १३
 इषुका (स्त्री) ४२८
 इष्म (पु) १४२
 ईश्वर (पु.) ७३५
 ईष्व (पु) १५१
 उक्थ (न.) १६४.
 उग्र (वि.) १८६.
 उचित (वि) ६२५
 उच्चैस् (अ.) ६९०
 उत्स (पु.) ३४८
 उदक (न.) १९७.

उदर (न) ६९७
 उदराथि (पु) ५२८
 उद्गीथ (पु.) १६७
 उद्र (पु) १७०
 उरण (पु) ६९५.
 उरस् (न) ६६४.
 उरु (वि) ३१
 उलूक (पु) ४८१.
 उल्का (स्त्री) ३२२
 उल्मूक (न) ३६४
 उल्व (पु) ५३५
 उशनम् (पु) ६७८
 उशिज (पु) २२९
 उशी (स्त्री) ४४१
 उशीनर (पु) ४४१
 उशीर (पु. न) ४७१
 उषप (पु) ४२२
 उषस (न) ६७३
 उष्ट्र (पु) ६०१
 उष्ण (वि) २८२
 उस्त्र (पु) १७०
 ऊन (वि) २८२
 ऊम (न) १४१
 ऊरु (पु) ३०
 ऊर्णा (स्त्री) ७२५
 ऊर्दर (पु) ७१८
 ऊर्मि (पु. स्त्री) ४८४
 ऋक्ष (पु. न) ३४६, ३४७
 ऋक्षर (पु) ३५५
 ऋच्छरा (स्त्री) ४११
 ऋजीक (वि पु) ४६२, ७२९
 ऋजीष (न) ४६८
 ऋजु (वि) २७
 ऋज्र (पु) १८६
 ऋज्रसान (पु) २४४
 ऋतु (पु) ७१
 ऋषभ (पु) ४०३.

एक (स) ३२३
 एत (वि) ३६६
 एतद् (स) १३०
 एतग (पु) ४२९
 एतगस् (पु) ४२९
 एधतु (पु) ७८
 एनस् (न) ६३७
 एव (अ) १५०
 ओजस् (न) ६३१
 ओतु (पु. स्त्री) ६९
 ओद्म (पु. न) २३४
 ओम् (अ) १३९
 ओष्ठ (पु) १६१
 कंस (पु) ३४२
 कक्ष (पु) ३४२
 कंकणिका (स्त्री) ४५८
 कचप (न) ४२२
 कच्छु (स्त्री) ८४.
 कज्जार (पु) ४१७
 कटत्रु (पु) २१५
 कटम्ब (न) ५२२
 कटीर (पु) ४७०
 (कटु (वि) १—९)
 कटोल (वि) ६६
 कट्वर (न) २८१
 कठाकु (पु.) ३५७
 कठेर (पु) ५८
 कठोर (वि) ६४
 कडत्र (न) ३८६
 कडम्ब (पु) ५२२
 कडार (वि) ४१५
 कणीचि (स्त्री) ५१०
 कण्ठ (पु) १०३
 कण्व (पु. न.) १४९
 कदम्ब (पु) ५२२
 कदली (स्त्री) १०६
 कन्तु (पु) २७,

कन्दु (पु खी) १४
 कपाल (न) ११५
 कपि (वि पु) ५८३
 कपिल (वि) ५५
 कपोत (पु) ६२
 कपोल (पु) ६६
 कफेलु (पु) ९३
 कमठ (पु) १००
 कमठ (वि) ४१२
 कम्बू (वि) ९३
 करक (पु खा) ७१३
 करण्ड (पु) १२६
 करभ (पु) ४०२
 करीर (पु) ४७०
 करषि (पु न) ४६६
 करुण (पु) ३३३
 करेणु (पु खी) १५८
 कर्क (पु) ३२०,
 कर्कन्धू (पु खी) ९३
 कर्ण (पु) २९०
 कर्दम (पु) ५२४
 कर्पास (पु) ७२३
 कर्मन् (पु न) ५८४
 कर्व (पु) १५३
 कर्वर ( ) २७९
 कर्षू (पु) ८१
 कलत्र (न) ३८६
 कलभ (पु) ४०२,
 कलम (पु) ५२४
 कलिल (वि) ५४
 कलुष (न) ५१५
 कल्क (पु न) ३२०
 कवर (पु) ५९४
 कवस (पु) ४४२
 करोरू (खा) ८८
 कश्मार (प.) ४७२.

कषाकु (पु) ३५७
 कषि (वि) ५७९
 कषिका (खी) ४५६
 काक (पु) ३२३
 काणूक (पु) ४७९
 कादम्ब (पु) ५२३
 कारु (पु खी) १
 कार्षक (पु) १९६
 कार्षि (पु) ५६६
 काशू (खा) ८५
 काष्ठ (न) १५९
 किशारु (पु) ४
 किकीड़ि (पु) ४९६
 किमू (स) ५९७
 किरण (पु) २३९
 किरि (पु) ५८२
 किरीट (पु न) ६२४
 किशोर (पु) ६५
 काल्विष (न) ५०
 कीचक (पु) ७१४
 कीनाश (पु) ७३४
 कीर्ति (खी) ५५८
 कुक्ष (पु) ३४८
 कुक्षि (पु) ४३५
 कुचित (वि) ६२५
 कुटप (पु) ४२२
 कुटर ( ) ५२०
 कुटि (पु खी) ५८२
 कुटित (वि) ६२५
 कुटिल (वि) ५४
 कुठि (पु) ५८३
 कुठेर (पु) ५८
 कुड्मल (न) ६२६
 कुणप (पु न) ४२३-४२४
 कुणाल (पु) ३५६
 कुणिन्द (पु) ५२५.

कुपिन्द (पु) ५५६
 कुवेर (पु) ५९
 कुब्ज (न) १८६.
 कुमार (पु) ४१८.
 कुरर (पु) ४१३
 कुरीर (न) ४७३.
 कुरु (पु) २४.
 कुलाल (प) ११५
 कुल्फ (पु) ७०४
 कुल्मल (न) ६२७
 कुविन्द (पु) ५२६
 कुष्ठ (न) १५९.
 कुष्मल (न) ६२६
 कुसित (पु न) ५४६
 कुसी (न) ५४६
 कुसुम (न) ५४६
 कुसुम्भ (न) ५४६
 कूच (पु) ५३१
 कूप (पु) ३०७
 कृकवाकु (पु) ६
 कृच्छ (वि) १७८
 कृत्तिका (खा व) ४२७.
 कृत्तु (पु) ३१०
 कृत्स (न) ३४६
 कृत्स्न (वि) २९७
 कृदर (पु) ७१९
 कृन्तत्र (न) ४८९.
 कृपीट (न) ६२४
 कृवि (पु.) ५६१
 कृगानु (पु) ४४२
 कृषि (खा) ५५९.
 कृषिक (पु) १९८
 कृष्ण (वि) २८४.
 कृसर (पु) ३५३
 केतु (पु) ७३
 कश (पु.) ७११.

कोकिल (पु) ५४
 कोष्ठ (न) १६१
 क्रतु (पु) ७७
 क्रयिक (वि) २०२
 क्रान्तु (पु) ७२१
 क्रिमि (पु) ५६१
 क्रुश्वन् (पु) ५५३
 क्रूर (वि) १७८
 क्रोष्टु (पु) ६९
 क्लेदन् (पु) १५७
 क्लेदु (पु) १०
 क्षत् (पु) २५०
 क्षत्र (न) ६०६
 क्षन्तु (वि) ७२१
 क्षित्वन् (पु) ५५३
 क्षिपणि (स्त्री) २६४
 क्षिपण्यु (पु) ३३१
 क्षिप्र (वि) १७०
 क्षीर (न) ४७४
 क्षुद्र (वि) १७०
 क्षुधुन (पु) ३३५
 क्षुर (पु) १८६
 क्षेम (पु न) १३७
 क्षोम (न) १३७
 क्षमा (स्त्री) ७४१
 खजप (न) ४२२
 खजाक (पु) ४५३
 खट्वा (स्त्री) १४९
 खङ्ग (पु) १२१
 खदिर (पु) ५३
 खनि (स्त्री) ५७९
 खरु (वि) ३६
 खजू (स्त्री) ८१
 खजूर (पु) ५३०
 खलति (वि) ३९२

खष्प (पु) ३०८
 खात्र (न) ६०१
 खिदिर (पु) ५१
 खिद्र (पु) १७०
 खुर (पु) १८६
 गगन (न) २३५
 गङ्गा (स्त्री) १२०
 गडयन्त (पु) ४०८
 गडेर (पु) ५८
 गडोल (पु) ६६
 गण्डूष (पु) ५१८
 गण्डूषा (ा) ५१८
 गण्डोल (पु) ६६
 गदयित्तु (वि) ३०९
 गन्तु (पु) ६९
 गभीर (वि) ४७५
 गमथ (पु) ३९३
 गमिन (पु) ४४६
 गम्भीर (वि) ४७५
 गरुड (पु) ५९५
 गरुत् (पु) ९४
 गर्त (पु) ३६६
 गर्दभ (पु) ४३२
 गर्भ (पु) ४३२
 गर्मुत् (पु) ९५
 गर्व (पु) १५३
 गर्वर (पु) २७९
 गह्वर (पु) २८१
 गातु (पु) ७२
 गात्र (न) ६०८
 गाथा (स्त्री) १६१
 गान्तु (पु) ७२१
 गान्त्र (न) ५९९
 गारित्र (न) ६१०
 गिरि (पु) ५८२
 गुडेर (पु) ५८

गुत्स (पु) ३४८
 गुपिल (पु) ५६
 गुरु (पु) २४
 गुर्विणी (स्त्री) २१३
 गुल्फ (पु) ७०४
 गुवाक (पु) ४५५
 गूथ (न) १६९
 गृत्स (पु) ३४९
 गृधु (पु) २३
 गृध्र (पु) १८२
 गृहयाय्य (पु) ३७३
 गेष्णु (पु) २९६
 गो (पु स्त्री) २२५
 गोत्र (न) ६०६
 गोधूम (पु) ६८०
 गोपथ (न) १६६
 गौर (वि) १८६
 ग्रन्थि (पु) ५७९
 ग्रहाणि (स्त्री) ७४५
 ग्रहणी (स्त्री) ७४५
 ग्राम (पु) १४०
 ग्रीवा (स्त्री) १५२
 ग्रीष्म (पु) १४७
 ग्लानि (स्त्री) ४९१
 ग्लौ (पु) २२२
 घन (वि) ७२०
 घर्म (पु) १४६
 घाति (स्त्री) ५६४
 घासि (पु) ५६९
 घृणि (पु) ४९२
 घृत (न) ३६९
 घृष्टि (पु) ४९६
 घोर (वि) ७४२
 चकोर (पु) ६४
 चक्षुस् (न) २७६

चक्रुर (पु) ३८
 चाण्डाल (पु) ११४
 चतुर (स. वा) ७३६
 चतुर (वि.) ३८
 चत्वर (न) २७९
 चनस् (न.) ६३९
 चन्दिर (पु) ५१.
 चन्द्र (पु) १७०
 चन्द्रमस् (पु) ६६७
 चपल (वि.) १०८
 चमर (पु) ४१२.
 चमस (पु) ३९७
 चमू (स्त्री) ८१
 चरम (वि) ७४७
 चरि (पु) ५७९
 चरु (पु.) ७
 चषाल (पु) ५४७
 चादु (अ.) ३
 चात्वाल (पु) ११३
 चारित्र (न) ६११
 चारु (वि) ३.
 चिक्कण (वि) ६१५
 चित्र (वि) ६०३
 चीर (न) १८३
 चविर (न) २८१.
 चुक्र (पु न) १७०
 चुब्ज (न) १८६
 चूर्णि (स्त्री) ४९२.
 चूर्णी (स्त्री) ४९२
 च्युप (पु.) ३०४
 च्यौत्न (न.) ५४४
 छगल (पु) ११०
 छत्वर (पु.) २८१
 छदिस् (न) २६५
 छन्दस् (न) ६५८
 छर्विस् (न) २६५
 छवि (स्त्री.) ४९६.

छाग (पु) १२१
 छाया (स्त्री) ५४९
 छिच्चर (वि) २८१
 छिदि (पु) ५८२
 छिदिर (वि) २८१
 छिद्र (न) १७०
 छेदि (वि) ५५८
 छेमण्ड (पु) १२६
 जगत् (न) २४१
 जघन (न) ७१०
 जङ्घा (स्त्री) ७०९
 जटा (स्त्री) ७०८
 जठर (न) ७१६
 जतु (न) १८
 जवु (न) ५४२
 जनि (स्त्री) ५६९
 जनित्व (पु द्वि.) ५४४
 जरिमन् (पु.) ५८८
 जनुस् (न) २७२
 जन्तु (पु) ७२
 जन्त्यु (पु) ३००.
 जम्बु (स्त्री) ९३
 जम्बू (स्त्री) ९३
 जयन्त (पु) ४०८
 जरन्त (पु) ४०६
 जरसान (पु) २४३
 जरायु (पु) ४
 जरुथ (न) १६३
 जर्ण (वि) २९०
 जर्तु (पु) ७२४
 जसुरि (पु) २३१
 जहक (वि) १९२
 जह्नु (पु) ३१६
 जागृवि (पु) ४९४
 जानु (पु न) ३
 जामातृ (पु) २५२
 जाया (स्त्री.) ५५०.

जायु (पु.) १
 जिगत्सु (पु) ३११
 जित्वन् (वि) ५५३
 जिन (वि) २८२
 जित्रि (पु) ७२७
 जिह्वा (वि) १३८
 जिह्वा (स्त्री) १५२
 जीमूत (पु) ३७१
 जीर (पु) १८१
 जीर्वि (पु) ४९४
 जीवथ (वि) ३९३.
 जीवन्त (पु) ४०७
 जीवानु (पु न.) ७९
 जुहुराण (पु) २४८
 जुह्व (स्त्री) २१८
 जू (स्त्री) २१५
 जूर्णि (पु) ४८८
 जैवातृक (वि) ८०
 ज्यानि (स्त्री) ४८८
 ज्योतिष्टोम (पु) १३७
 ज्योतिस् (न) २६७
 तक्र (न) १७०
 तक्षन् (पु) १५४
 तडित् (स्त्री) ९८
 तण्डुल (पु) ५४७
 तत (न) ३६८
 तद् (सर्व) १२९
 तनय (पु) ५३९
 तनु (वि) ७
 तनुस् (स्त्री) २७४.
 तनू (स्त्री) ८१
 तन्तु (पु.) ६९
 तन्त्री (स्त्री) ४३८
 तन्यतु (पु) ४४२
 तपस् (पु) ३९७
 तपुस् (पु) २७४
 तमत (वि) ३९०

तमस (पु.) ३९७.
 तमाल (पु.) ११५
 तरङ्ग (पु.) ११७
 तरणि (पु.) २५९
 तरन्त (पु.) ४०७
 तरि (पु.) ५७८
 तरी (स्त्री) ४३८
 तरीष (पु.) ४६६
 तरु (पु.) ७
 तरुण (पु.) ३३४
 तर्कु (पु.) १६
 तर्कु (स्त्री.) ८९
 तर्ष (पु.) ३४२
 तलिन (वि.) २११
 तलुन (वि.) ३३४
 तल्प (न.) ३०८
 ताविष (पु.) ४८.
 तसर (पु.) ३३५.
 तात (पु.) ३७०
 ताम्र (वि. न.) १७३
 तालु (न.) ५
 ताविष (पु.) ४८.
 तिग्म (वि.) १४३
 तितड (पु. न.) ७३०
 तिथ (पु.) १६९
 तिमि (पु.) ५६१.
 तिमिर (न.) ५१.
 तिरीट (न.) ६२४
 तीक्ष्ण (वि.) २९८.
 तीर्थ (न.) १६४
 तीवर (पु.) २८१
 तुण्डिल (वि.) ५४
 तुत्थ (पु.) १६४
 तुषार (वि.) ४१९
 तुहिन (न.) २१०.
 तूर्णि (स्त्री.) ४९१

तृण (न.) ६८६
 तृपत् (न.) २४२.
 तृप् (पु.) १७०
 तृष्णा (स्त्री) २९२
 त्यद् (सर्व.) १२९
 त्रपु (न.) १०
 त्रि (सं. वा.) ७४४
 त्रोत्र (न.) ६१२.
 त्वष्ट (पु.) २५२
 त्सरु (पु.) ७
 दक्षाय्य (पु.) ३७६
 दक्षिण (वि.) २०८
 दधिषाय्य (पु.) ३७७.
 दन्त (पु.) ३६६
 दभ्र (वि.) १७०
 दमुनस् (पु.) ६७४
 दरत् (स्त्री) १२७
 दर्दुर (पु.) ४०
 दर्दुर (पु. स्त्री) ९०
 दर्दुर (स्त्री) ९०
 दर्भ (पु.) ४३१
 दव (पु.) १५३
 दार्वि (स्त्री) ३६४
 दशत (पु.) ३९०
 दलप (पु.) ४२२
 दल्भ (पु.) ४३१
 दल्मि (पु.) ४८७
 दशेर (वि.) ५८
 दस्म (पु.) १४२.
 दस्यु (पु.) ३००
 दस्र (पु.) १७०.
 दह (पु.) १७०.
 दाक (पु.) ३२०
 दात्र (न.) ६०९,
 दात्य (न.) ५४४
 दानु (वि.) ३१२
 दारु (पु. न.) ३.

दारुण (वि.) ३३३
 दाश (पु.) ६८९
 दास (पु.) ६८८
 दिधिषू (स्त्री) ९३
 दिवस (पु. न.) ४०१
 दीदिवि (पु. न.) ४९५
 दीन (वि.) २८२
 दीनार (पु.) ४२०
 दुष्टु (वि.) २५
 दुहितृ (स्त्री) २५२
 दूत (पु.) ३७०
 दूरम (अ.) १७७
 दूषीका (स्त्री) ४५६
 द्वाति (पु.) ६२३
 दन्फू (स्त्री) ९३
 दम् (वि.) १७०
 दृशान (पु.) २४७.
 दृषद् (स्त्री) १२८
 देवर (पु.) ४१२
 देवु (पु.) २२६.
 देष्णु (वि.) २९६
 दोस् (पु.) २२७
 शुवन् ( ) १५४
 द्यौत्र (..) ६००
 द्रविण (न.) २०८
 द्रू (स्त्री) २१५
 द्रोण (पु.) २९०
 द्रोणी (स्त्री) ४९१.
 धनु (पु.) ७
 धनुस् (पु. न.) २७४
 धनू (स्त्री) ८१
 धन्वन् (न.) १५४
 धमक (पु.) १९३
 धमानि (स्त्री) २५९.
 धराणि (स्त्री) २५९
 धरिमन् (पु.) ५८७
 धर्त्र (न.) ६०६.

धर्म (पु न) १३७
 धर्षणि (स्त्री) २६१
 धर्षणी (स्त्री) २६१
 धवाणक (पु) ३६३
 धाक (पु) ३२०
 धाणक (पु) ३६३
 धातु (पु न) ६९
 धाना (स्त्री) २८६
 धान्य (न) ७२६
 धासस् (पु) ६६०
 धिषण (पु) २४०
 धिष्णु (पु) ५४७
 धीर (वि) १८२
 धीवन् (पु) ५५४
 धीवर (पु) २८१
 ध्रुवन (पु) २३८
 धूक (पु) ३२७
 धूम (पु) १४२
 धूर्त (वि) ३६३
 धूसर (वि) ३५३
 धृत्वन् (पु) ५५३
 धृष्णु (वि) २३
 धेन (पु) २८२
 धेनु (स्त्री) ३१४
 ध्यामन् (पु) ५९०
 ध्वानि (पु) ५७९
 नंशुक (वि) १८८
 नक्षत्र (न) ३८५
 नख (पु) ७०१.
 नग (पु) ७३९
 नट (पु) ५४४
 नदनु (पु) ३३२
 ननान्ह (स्त्री) २५५
 नन्दन्त (स्त्री वि) ४०७, ४०८.
 नन्दि (स्त्री) ५५७
 नन्दिन् (पु) ५५७
 नप्त् (पु) २५२

श. को. ५७.

नभस् (न) ६५०
 नभस् (पु) ३९७
 समत (वि) ३९०
 नमस् (वि) ३९७
 नहुष (पु) ५१५
 नाकु (पु) १८
 नान्त्र (न) ५९९
 नापित (पु) ३६७
 नाभि (स्त्री पु) ५६५
 नामन् (न) ५९०
 निकषा (अ) ६१४
 निघृष्व (न) १५१
 निद्रा (स्त्री) १७४
 निधन (न) २३९
 निर्ऋथ (पु) १६५
 निशीथ (पु) १६६
 निषङ्गथि (पु) ५२७
 निषद्वर (पु) २८०
 निष्क (पु न) ३२५
 निहाका (स्त्री) ३२४
 नीक (पु) ३२७
 नीचैस् (अ) ६९१
 नीथ (पु) १५९.
 नीर (न) १७०
 नीलङ्गु (पु) ३६
 नीलाङ्गु (पु) ३६.
 नीवर (पु) २८१.
 नीवि (स्त्री) ५७५
 नावी (स्त्री) ५७५.
 नृ (पु) २५७.
 नृत् (पु) ११.
 नेप (पु) ३०३.
 नेम (स पु) १३७
 नेमि (स्त्री) ४८३
 नेष्ट (पु) २५२
 नोधस् (पु) ६६५.

नौ (स्त्री) २२२.
 न्यङ्कु (पु) १७.
 पक्त्र (न) ६०६
 पक्ष (पु) ३४९
 पक्षस् (न) ६५९
 पचन (पु) ३९०.
 पचेलिम (पु) ४७७.
 पञ्चाल (पु) ११५.
 पटीर (पु) ४७०.
 पटु (वि) १८
 पटोल (पु) ६६.
 पनस (पु) ३९७.
 पतङ्ग (पु) ११६.
 पतत्र (न) ३८५
 पतात्रि (पु) ५०८
 पतस (पु) ३९७.
 पति (पु) ४९७
 पतेर (वि) ५८.
 पत्तन (न) ४३०.
 पत्ति (पु) ६२२.
 पत्सल (पु) ३५४.
 पथिन् (पु) ४५२.
 पदाजि (पु) ५७१
 पदाति (पु) ५७१.
 पद्म (पु न) १३७.
 पद्म (पु) १७०
 पद्म (पु) १५१
 पद्मन् (पु) ५५२
 पनस (पु) ३९७
 पन्न (पु) २९०.
 पपी (पु) ४३१
 पपी (पु) ६६०.
 पपी (पु) ४५०.
 पपी (पु) ३
 पपी (पु) १५७.
 परिव्राज् (पु) २१७.

पुरुष (वि. न.) ५१५
 पुरुस् (न.) २७४
 पर्जन्य (पु.) ३८३
 पर्ण (पु.) २८६.
 पर्णति (पु.) ५४७
 पर्प (न.) ३०८.
 पर्परीक (पु.) ४५९
 पर्वत (पु.) ३९०
 पर्वन् (न.) ५५२.
 पशु (पु.) ७०५
 पलाल (पु. न.) ११५
 पलित (न.) ३७२, ७१२
 पल्लल (न.) ५४७
 पशु (पु.) २७
 पांशु (पु.) २७
 पांसु (पु.) २७
 पाक (पु.) ३२३, ७३१
 पाकु (पु.) १८८.
 पाजस् (न.) ६४२.
 पाणि (पु.) ५७२
 पाताल (न.) ११४.
 पाति (पु.) ६८३.
 पाथस् (न.) ६४३, ६४४
 पाथिस् (पु.) २७१.
 पादू (स्त्री.) ८५.
 पाप (वि.) ३०३.
 पाप्मन् (पु.) ५९०
 पायु (पु.) १.
 पारज् (न.) १३३.
 पार्श्व (पु. न.) ७०५.
 पार्णि (पु. न.) ४९२.
 पिञ्जूल (न.) ५३०
 पिण्डिल (पु.) ५४.
 पितृ (पु.) २५२.
 पिनाक (पु. न.) ४५५.
 पियाल (पु.) ३५६
 पिशित (न.) ३७५.

पिशुन (वि. न.) ३३५
 पिष्टप (न.) ४२५
 पितु (पु.) ७०
 पीथ (न.) १६४
 पीयू (पु.) ३६
 पीयूष (पु. न.) ५१६.
 पीवन् (वि.) ५५४.
 पीवर (वि.) २८१.
 पुंस् (पु.) ६१७
 पुण्डरीक (न.) ४६०
 पुण्य (न.) ६९३
 पुत्र (पु.) ६०४
 पुरण (पु.) २३९
 पुरि (स्त्री) ५८२.
 पुरीष (न.) ४६७.
 पुरु (वि.) २३
 पुरुष (पु.) ५१४.
 पुरुरवस् (पु.) ६७१.
 पुरोधस् (पु.) ६७०.
 पुलिन (न.) २११.
 पुलिन्द (पु.) ५२५.
 पुष्कर (न.) ४४४.
 पुष्कल (वि.) ४४५.
 पूग (पु.) १२१.
 पूषन् (पु.) १५७
 पृथक् (अ.) १३४
 पृथिवि (स्त्री) १४९.
 पृथु (वि.) २८.
 पृथुक (पु.) ७३१.
 पृदाकु (पु.) ३६०.
 पृथि (पु. स्त्री) ४९२
 पृषत् (न.) २४१
 पृषत (पु.) ३९१.
 पृष्ठ (न.) १६९.
 पेचक (पु.) ७१५.
 पेरु (पु.) ३७, ५४१.
 पोषि (पु.) ५५८.

पोत (पु.) ३६६.
 पोतृ (पु.) २५२
 पोषयितु (वि.) ३०९
 प्रतिदिवन् (पु.) १५४.
 प्रथम (वि.) ७४६.
 प्रथिति (स्त्री) ६२२
 प्रशस्त्वन् (पु.) ५५६
 प्रस्थायिन् (वि.) ४४९.
 प्रहि (पु.) ५७४
 प्रह्व (वि.) १५१.
 प्राकषिक (पु.) १९९.
 प्राणथ (वि.) ३९३
 प्राणन्त (पु.) ४०७.
 प्रातर् (अ.) ७३७.
 प्रापणिक (पु.) १९९
 प्रुष्व (पु.) १४९
 प्रेतर्वन् (पु.) ५५६
 प्रोथ (पु. न.) १६९.
 पृक्ष (पु.) ३४३
 पृहीन् (पु.) १५७
 प्लुक्षि (पु.) ४३५.
 फर्फरीक (न.) ४६९
 फल्गु (वि.) १८
 फाल्गुन (पु.) ३३६.
 फेन (पु.) २८३
 वधिर (वि.) ५१.
 वन्धु (पु.) १०
 वभ्रु (वि.) २२
 वहिस् २६६.
 बलाका ४५३
 बहु (वि.) २९.
 बाष्प (पु. न.) ३०८.
 बाहु (पु. स्त्री.) २८७
 बिडाल (पु.) ११५.
 बुध्न (पुं.) २८५.
 बृहत् (वि.) १४१.

ब्रह्म (पु.) २८५.	भुवन (न) २३८	मदगु (पु) ७.
ब्रह्मन् (न) ५८५.	भुवस् (अ.) ६५६	मदगुर (पु) ४१
भडिल (पु.) ५४.	भुविस (पु.) २६९	मद्र (पु) १७०.
भण्डिल (वि.) ५४.	भूक (न) ३२१	मद्रन् (पु) ५५२.
भदन्त (पु.) ४१०	भूमि (स्त्री) ४८५	मधु (न.) १८
भद्र (वि) १८६	भूरि (अ.) ५०५	मधुस् (न) २७३
भयानक (वि) ३६२.	भूर्णि (स्त्री) ४९२.	मनु (पु.) १०
भरट (पु) ५४४.	भृगु (पु.) २८.	मन्तु (पु.) ७२.
भरथ (पु) ३९५	भृङ्ग (पु.) १२२	मन्दन (न) २३९.
भरिमन् (पु) ५८७.	भृङ्गार (पु.) ४१६.	मन्दसान (पु) २४४
भरु (पु.) ७	भृज्जन (न.) २३८.	मन्दार (पु) ४१४.
भर्गस् (न.) ६५५.	भूमि (पु) ५६	मन्दिर (न) ५१
भवत् (स) ६३	भेक (पु) ३२३	मन्दुरा (स्त्री) ३८
भवन्त (पु) ४०८.	भेरि (स्त्री) ५०५	मन्द्र (पु) १७०
भवन्ति (पु) ३३०	भेरी (स्त्री) १८६	मन्यु (पु) ३००
भाविल (वि) ५४	भेल (वि.) १८६	ममापताल (पु) ७२८
भसत् (न) १२७	भ्रमर (पु) ४१२.	मयु (पु) ७
भस्त्रा (स्त्री) ६०७	भ्रातृ (पु) २५२	मयूख (पु) ७०३
भातु (पु) ७२	भ्रातृ (न) ५९९	मयूर (पु) ६७
भानु (पु.) ३१२	भ्र (स्त्री) २६६	मरत (पु) ३९०
भाम (पु) १३७	भकुर (पु) ४०.	मरिमन् (पु) ५८८
भावितृ (न) ६१०.	माक्षिका (स्त्री) ५९३	मरीचि (पु) ५०९
भाविन् (वि) ४४८	मघवन् (पु.) १५७.	मरु (पु) ७
भासन्त (पु) ४०८.	मङ्गल (पु न) ७४८.	मरुत् (पु) ९४
भित्तिका (स्त्री) ४२७.	मङ्गल्य (वि) ७४८.	मरुक (पु) ४७९.
भिदि (पु) ५८२.	मज्जन (पु.) १५७.	मर्जु (पु) ८२
भिदिर (न) ५१	मज्जूषा (स्त्री) ५१७	मर्त (पु) ३६६
भिदु (पु) २३.	मठर (पु) ७१६.	मलय (पु) ५३९
भिद्र (न) १७०	मण्डयन्त (पु) ४०८	मसूर (पु स्त्री) ४३, ६८
भिषज् (पु) १३५	मण्डूक (पु) ४८२.	मस्तु (न.) ६९.
भीम (वि) १४५.	मत्सर (पु) ३५३.	महत् (वि) २४१
भीरुक (वि) १८९	मत्स्य (पु) ४४२, ५४४	महस् (न) ६२८
भीष्म (वि.) १४५	माथिन् (पु) ४५१.	माहिन (न) २१४
भुजि (पु.) ५८१	मथुरा (स्त्री) ५१.	माहिला (स्त्री) ५४.
भुजिष्य (पु) ६१८	मदयितु (पु) ३०९	माहिष (पु) ४५.
भुज्यु (पु.) ३०१	मदार (पु.) ४१४.	मांस (न) ३४४
भुरिज् (स्त्री) २३१.	मादिरा (स्त्री.) ५१	मातरिश्वन् (पु.) १५७.

मातृ (स्त्री) २५२
 मात्रा (स्त्री.) १७७
 माया (स्त्री.) १७९
 मायु (पु) १
 मार्जार (पु) ४१७
 मार्जालीय (व) ११३.
 माल (न) १८६
 माहिन (न) ११४,
 माहिष (पु) २८६.
 मितद्रु (पु) ३४
 मित्र (न) ६०३
 मिथिला (स्त्री.) ५७
 मिथुन (न) ३३५.
 मिहिर (पु) ५१
 मीन (पु) २८३
 मीर (पु) १८३.
 मीवर (वि) २८१.
 मीवा (स्त्री) १५२.
 मुख (न) ६९८
 मुचिर (वि) ५१
 मुदिर (पु) ५१
 मुद्र (पु.) १२५
 मुद्रा (स्त्री) १७०.
 मुनि (पु) ५६२.
 मुष्क (पु) ३२९.
 मुहिर (वि) ५१
 मुहुस् (अ) २७७
 मूत्र (न) ६०२.
 मूर्ख (पु.) ७००
 मूर्धन् (पु.) १५७
 मूल (न.) ५४८
 मूलैर (पु) ६१.
 मूषक (पु.) २००.
 मृगयु (पु.) ३७
 मृडङ्गण (पु) ४६४.
 मृडाक (पु.) ४६४.

मृत (न) ३६८
 मृत्यु (पु) ३०१.
 मृदर (पु) ७१९
 मृदु (वि) २८.
 मेचक (वि) ७१५.
 मेरु (पु) ५४१
 यक्ष्म (पु) १३७
 यजत (पु.) ३९०
 यजत्र (न) ३८५
 यजुस् (न) २७४
 यज्यु (पु) ३००.
 यद् (स) १२९
 यत्र (न) ६०६.
 यमुना (स्त्री) ३४१.
 ययी (पु) ४३९
 ययु (पु) २१
 यवन (पु) २३२
 यवागृ (स्त्री) ३६१
 यवास (पु) ४४२
 यशस् (न.) ६३०.
 यङ्ग (पु) १५२
 याजि (पु) ५६४.
 यातु (न) ७२.
 यातृ (स्त्री) २५४.
 यात्रा (स्त्री) ६०७
 याम (पु) १३७
 यावस (पु.) ३९९.
 युग्म (न) १४३.
 युधान (पु) २४७
 युध्म (पु) १४२
 युवन् (पु.) १५४.
 युष्मद् (स) १३६
 यूका (स्त्री.) ३२७
 यूथ (न) १६९.
 यूष (पु) ३०७.
 योगस् (न) ६५५.

योनि (स्त्री) ४९१.
 योषित् (स्त्री) ९७.
 रंहस् (न) ६५३
 रजत (न) ३९१
 रजन (न) २३७
 रजस् (न) ६५६
 रज्जु (स्त्री) १५
 रतू (स्त्री) ९२
 रत्न (न) २९४
 रत्नि (पु) ४४२
 रथ (पु) १५९
 रभस् (पु.) ३९७
 रमक (पु) १९१
 रमण्य (वि) ३८१
 रमति (स्त्री) ५०३
 रवण (वि) २३२
 रवथ (पु) ३९३.
 रशना (स्त्री) २३३
 रश्मि (पु.) ४८६
 रस्त्र (न) २९२
 रहस् (न) ६५४
 राका (स्त्री.) ३२१
 राजन (पु.) १५४
 राजन्य (पु) ३८०
 राजि (स्त्री.) ५६३
 राजी (स्त्री) ५६३
 रात्रि (स्त्री) ५०६
 रात्री (स्त्री) ५०६
 रामठ (न.) १०१
 राशि (पु.) ५७२
 रासभ (पु) ४०५
 रास्त्रा (स्त्री) २९५.
 रिक्णस् (न.) ६३८.
 रिक्थ (न) १६४
 रिपु (पु) २६
 रिप्र (वि) ७३३.
 रिष्व (वि) १५१.

रुक्म (न) १४३
 रुचित (वि) ६२५
 रुचिर (वि) ५१
 रुचिष्य (वि) ६१८
 रुद्र (पु.) १७९
 रुधिर (न) ५१
 रुम्र (वि) १७१
 रुरु (पु.) ५४३
 रुवथ (पु) ३९६
 रुहन् (पु) ५५३
 रूप (न) ३०८
 रेणु (पु.) ३१८
 रेतस् (न) ६४१
 रेषस् (न वि) ६२९
 रेफ (वि) ७३२.
 रै (पु) २२४
 रोमन् (न) ५९०.
 रोहन्त (पु) ४०७
 रोहि (स्त्री.) ५५८
 रोहिण (पु) २१३.
 रोहित (स्त्री) ९७.
 रोहित (वि) ३७४
 रौहिष (पु) ४७
 लक्षण (न) २८७.
 लक्ष्मी (स्त्री) ४४०
 लघद् (पु) १३२
 लघु (वि.) २९
 लङ्गा (स्त्री) १४९
 लत्तिका (स्त्री) ४२७.
 लभस् (पु) ३९७
 लभक (पु) १९१.
 लवाणक (न) ३६३
 लशन (न) ३३७
 लष्व (पु) १५१
 लिगु (न) ३६
 लिप्त (वि) ७३३
 (लिष्व (पु.) १५१.)

लुषभ (पु) ४०४
 लोट (पु) ३६६
 लोमन् (न) ५९०
 लोष्ठ (न) ३७२
 लोहित (न) ३७४
 वक्त्र (न) ६०६
 वक्र (वि) १७०
 वक्षस् (न) ६५९
 वक्षस् (पु) ६६०
 वग्न (वि) ३१३
 वङ्गि (स्त्री) ५०५
 वचक्र (वि) ३६१
 वज्र (पु न) १८६
 वज्रथ (पु) ३९३
 वज्र (पु) ७१७
 वाणिज् (पु) २२८
 वत्स (पु) ३४२
 वत्सर (पु) ३५१
 वदान्य (वि) ३८४
 वधक (वि) १९४
 वधत्र (न) ३८५
 वधू (स्त्री) ८३
 वानि (पु) ५७९
 वानिष्णु (पु) ४४२
 वन्द्र (वि) १७०
 वन् (पु) १८६
 वपुस् (न) २७४.
 वप्र (पु) १८५
 वयुन (न) ३४१
 वयोधस् (पु) ६६८.
 वरण (पु) २३२
 वरण्ड (पु.) १२६
 वरत्रा (स्त्री) ३८७
 वरुण (पु) ३३३
 वरुथ (पु) १६३
 वरेण्य (वि) ३७८
 वर्ण (पु) १८६, २९०.

वर्णासि (पु स्त्री) ५४६.
 वर्णु (पु) ३१८
 वर्तनि (स्त्री) २६३.
 वर्तनी (स्त्री.) २६३
 वर्ति (स्त्री) ५५८, ५८०
 वार्तिका (स्त्री) ४२६
 वर्ध (पु) १८५
 वर्ष (न) ६४०
 वर्वर (पु) २७९.
 ववि (वि) ४९३
 वर्ष (न. , २४२
 वलय (न) ५३९
 वलि (पु) ५५७, ५६३
 वल्लक (पु) ४८०.
 वल्क (पु न) ३२२
 वल्लु (वि) १९
 वल्लभ (पु) ४०५.
 वसति (स्त्री) ५००
 वसन्त (पु) ४०८
 वसि (पु) ५७९
 वस्तु (न) १०
 वसुरोचिस् (पु) २६८
 वस्ति (पु स्त्री) ६१९.
 वस्तु (न) ७५
 वस्त्र (पु) २८६
 वहति (पु) ५००.
 वहतु (पु.) ७८
 वहन्त (पु) ४०८
 वह्नि (पु.) ४९१
 वाच् (स्त्री) २१५
 वात (पु) ३६६
 वातप्रमी (पु) ४४१
 वाति (पु.) ६८४.
 वादि (पु) ५६४
 वादित्र (न) ६१०.
 वापि (स्त्री) ५६४
 वापी (स्त्री.) ५६४.

वाम (वि) १३७.
 वायस (पु) ६२८
 वायु (पु) १
 वारङ्ग (पु.) ११९
 वारि (स्त्री.) ५६४
 वार्ताकु (स्त्री) ३५९
 वाश (पु) ५६४
 वाशुरा (स्त्री.) ३८
 वाश्र (पु.) १७०
 वाष्य (पु न) ३०८
 वासर (पु न) ४१२.
 वासस् (न) ६५७
 वासि (स्त्री) ५५७, ५६४
 वास्तु (पु न) ७६
 वाहस (पु) ३९९
 वि (पु) ५७३
 विकुस्र (पु.) १७२
 विकस्र (पु) १७२
 विटप (पु न) ४२५
 विडङ्ग (पु) ११८
 वितस्ति (पु स्त्री) ६२१
 विथुर (पु) ३९
 विदथ (पु) ३९६
 विधु (पु.) २३
 विपिन् (न) २१०.
 विप्र (पु) १८५
 विशाल (वि.) ११५
 विशिप (न) ४२५
 विश्व (स) १४९.
 विश्वसन् (पु) १५७
 विश्वभोजस् (पु) ६७७
 विश्वेवेदस् (पु) ६७७.
 विषा (अ) ४७६
 विष्णु (पु) ३१९
 विहा (अ) ४७६.
 वीक (पु) ३२७
 वीचि (स्त्री.) ५१२.

वीणा (स्त्री) २९५
 वीघ्र (वि.) १८४
 वीर (पु) १७०.
 वृक (पु) ३२१.
 वृक्ष (पु) ३४६
 वृजन (न) २३९
 वृजिन (पु. न वि) २०५.
 वृत्र (पु) १७०
 वृधसान (पु) २४४
 वृश (पु) ५४४
 वृश्चिक (पु) १९८
 वृषन् (पु) १५४
 वृषभ (पु) ४०३
 वृषय (पु) ५४०
 वृषल (पु) १०६
 वेणि (स्त्री) ४८८
 वेणु (पु) ३१८
 वेतन (न) ४३०
 वेतस (पु) ३९८
 वेत्र (न) ६०६
 वेदि (स्त्री) ५५७
 वेधस् (पु) ६६४.
 वेन (पु) २८६
 वेन्ना (स्त्री) २८८
 वेमन् (पु न) ५८९.
 वेशन्त (पु) ४०६
 वेण्य (पु.) ३०३
 वेहत् (स्त्री) २४२
 वैह्र (न.) ५९९
 व्याघ्र (पु) ७४१
 व्योमन् (न) ५९०
 ब्राजि (स्त्री) ५६४
 शंस्तृ (पु) २५०
 शकट (पु न) ५२१
 शकल (पु न) १०९
 शकुन (पु) ३२९
 शकुनि (पु.) ३२९

शकुन्त (पु) ३२९
 शकुत् (न.) ४९८
 शक्मन् (पु) ५८६
 शक्र (पु) १७०.
 शक्नु (वि) ५४८
 शक्न (पु) ५५२
 शङ्कु (पु.) ३६
 शङ्ख (पु न) १०२
 शण्डिल (पु) ५४
 शण्ड (पु) ९९, १११
 शतद्र (स्त्री) ३५.
 शतेर (पु.) ६०
 शत्रि (पु.) ५०७
 शत्रु (पु) ५४३.
 शद्रि (पु) ५०५
 शपथ (पु.) ३९३.
 शवल (वि) १०५
 शब्द (पु.) ५३६.
 शमल (न) १०६.
 शम्ब (पु) ५३४
 शयथ (पु.) ३९३
 शयानक (पु) ३६२
 शयु (पु) ७
 शयुन (पु.) ३४१
 शरण्य (वि) ३८१
 शरद् (स्त्री.) १२७
 शरभ (पु) ४०२.
 शरिमन् (पु) ५७७
 शरीर (न) ४७०.
 शरु (स्त्री.) १०
 शर्करा (स्त्री) ४४३
 शर्व (पु) १५३
 शर्वरी (स्त्री) २७९
 शर्वरीक (वि) ४५९
 शलभ (पु) ४०२
 शलक (न) ३२३
 शल्य (पु न) ५४७.

शवस् (न) ६३२
 शवसान (पु) २४२.
 शष्प (न) ३०८.
 शस्त्र (न) ६०३
 शाद (पु) ५३६
 शारि (पु) ५६७.
 शारङ्ग (पु) १२४
 शालूक (न) ४८२
 शिक्य (न) ६९४
 शिखा (स्त्री) ७०२
 शिद्धान्तक (पु) ३६३
 शिति (वि) ५६१
 शिथिल (वि) ५३
 शिरस् (न) ६३३
 शिरि (पु) ५८२
 शिरीष (पु) ४६७
 शिल्प (न) ३०८
 शिव (वि) १५१
 शिशु (पु) २०
 शिष्विदान (वि) २४९
 शीघ्र (न.) ४७८
 शीर (पु) १७०
 शीवि (वि) ४९४
 शील (न) ४७८
 शीवन् (पु) ५५३
 शुक्र (पु) ३२२
 शुक्र (पु) १८६
 शुक्ल (वि) १८६
 शुक्ति (पु) ४३५
 शुन्ध्यु (पु) ३००.
 शुभ्र (वि) १७०
 शुभ्रि (पु.) ५०५.
 शुषिर (न) ५१
 शुष्क (वि) ३२१.
 शुष्ण (पु.) १४१.
 शुष्म (न) १४१.
 शुद्र (पु.) १७६

शूर (पु.) १८२
 शूर्प (पु न) ३०६
 शृङ्ग (न) १२३
 शृङ्गार (पु.) ४१६
 शृङ्ग (स्त्री) ९१
 शेषस् (न) ६४०
 शेव (न) १५०
 शेवा (स्त्री.) १५२
 शेवाल (पु न.) ४७८.
 शेवल (न) ४७८
 शोचिस् (न) २६५.
 शोथ (पु) १६१
 शौटीर (पु.) ४७०
 श्मश्रु (न.) ७०६.
 श्याम (वि) १७२.
 श्येत (वि) ३७३
 श्येन (वि) २०४
 श्रवाय्य (पु) ३७६
 श्री (स्त्री) २१५
 श्रेणि (स्त्री) ४९१
 श्रोणि (स्त्री) ४९१.
 श्रोत्र (न.) ६०७
 श्लक्ष्ण (वि) २९९
 श्लिङ्गु (पु) ३२
 श्वन् (पु) १५७
 श्वयीचि (पु) ५११
 श्वशुर (पु) ४४
 श्वित्र (न) १७०
 षण्ड (पु न.) १११ ५४३
 संयद्गर (पु) २८१
 सवत्सर (पु) ३५२
 संवसथ (पु) ३९४
 संश्रुत् (पु) २४२
 संस्तवान (वि) २४६
 सक्तु (पु न) ६९
 सक्थि (न.) ४३४

सखि (पु) ५७६
 संकसुक (वि) १८७
 सत्त्र (न) ६०६
 सधिस (पु) २७०
 सनि (पु स्त्री.) ५७९
 समय्या (अ) ६१४
 समिथ (पु) १६८
 समीच (पु) ५३२
 सरट (पु) १३१
 सरणि (स्त्री) २५९
 सरण्ड (पु) १२६
 सरण्यु (पु) ३६१
 सरयु (स्त्री) ३०२
 सरयू (स्त्री) ३०२
 सरित् (स्त्री) ९७
 सरिमन् (पु) ५८७
 सर्पिस् (न) २६५
 सर्म् (पु) १३७
 सव (स) १५१
 सर्षप (पु) ४२१
 सलिल (न) ५४
 सवन (पु) २३२
 सव्य (वि) ५४९
 सद्येष्ट (पु) २५८
 सस्य (न) ५४९
 सहसान (पु) २४४
 सहुरि (पु) २३१
 सादि (पु) ५६४
 साधन्त (पु) ४०८
 साधु (वि) १
 सानासि (पु) ५४७
 सानु (पु न) ३
 सामन् (न) ५९२
 सारङ्ग (वि) १९०
 साराथि (पु.) ५२९.
 सार्थ (पु) १६२

सास्ना (स्त्री) २९५
 सिंह (पु) ७४०
 सिक्थ (पु) १६४
 सित (वि) ३६९
 सिध (वि) १७०
 सिन (वि) २८२
 सिन्दूर (न) ६८
 सिन्धु (स्त्री पु) ११
 सिम (स.) १४१
 सीमन् (स्त्री.) ५९०
 सीमिक (पु) २०१
 सीर (पु) १८३
 सुर (पु) १८२
 सुवन (पु) २३८
 सुविदत्र (न) ३८८
 सुष्ठु (अ) २५
 सूक्ष्म (वि) ६१६
 सूच (पु) ५३३
 सूत्र (न.) ६०२
 सूना (स्त्री.) १९३
 सूनु (पु) ३१५
 सूप (पु) ३०६
 सूम (पु.) १४२
 सूर (पु) १८३
 सूरत (वि) ६९२
 सूरि (पु) ५०४
 सूक (पु) ३२१.
 सुणि (पु. स्त्री) ४८९
 सुणीका (स्त्री) ४६३
 सूत्वन् (पु) ५५३.
 सूवाकु (पु.) ३५८
 सूप्र (पु.) १७०.
 सेतु (पु.) ६९.
 सेना (स्त्री.) २९०.
 सोम (पु.) १३७
 स्कन्धस् (न) ६४६
 स्तनयितु (पु.) ३०९

स्तवक (पु) ५३५
 स्तम्भ (पु) ५३६
 स्तरिमन् (पु) ५८७
 स्तरी (पु) ४३८
 स्तिभि (पु) ५६१
 स्तीर्वि (पु) ४९४
 स्तुवेय्य (पु) ३७९.
 स्तूप (पु.) ३०५
 स्तोम (पु) १३७
 स्थेन (पु) २०४
 स्त्री (स्त्री) ६०५
 स्थवि (पु) ४९६.
 स्थविर (वि.) ५३
 स्थाणु (पु) ३१७
 स्थाल (न) ११३
 स्थिर (वि) ५३
 स्थूणा (स्त्री) २९५
 स्थूर (पु) ६८२
 स्त्रावन् (पु) ५५२
 स्नुषा (स्त्री) ३४६
 स्नेहन् (पु) १५७
 स्नेहु (पु.) १०
 स्पृहयाय्य (वि.) ३७६
 स्फार (वि) १७०
 स्फिर (वि) ५३
 स्यामीक (पु) ३२६
 स्यून् (पु) २८९
 स्यूम (पु.) २८९
 सुचू (स्त्री.) २२०
 सुवा (पु.) २१९.
 सु (स्त्री) २१५
 स्रोतस् (न) ६४१.
 स्वप्न (पु) २९९.
 स्वरु (पु.) १०.
 स्वसु (स्त्री.) २४३.
 स्वस्ति (अ) ६२०.
 स्वाहु (वि) १
 हंस (पु.) ३४२.

हंसिका (स्त्री) ५९३
 हानु (पु) ३१०
 हथ (पु) १५९
 हनु (पु- स्त्री) १०.
 हनुष (पु) ५१३
 हरि (पु) ५५८
 हरिण (वि) २०४.
 हरित (पु) ९७
 हरित (वि.) ३७३
 हरिट्रु (पु) ३४
 हरिमन् (पु.) ५८७
 हरेणु (स्त्री.) १५८
 हर्यत (पु) ३९०
 हर्षयितु (पु) ३०९
 हर्षुल (पु.) ९६
 हविस (न.) २६५
 हस्त (पु) ३६६
 हस्त्र (पु) १७०
 हानि (स्त्री.) ४९१.
 हान्न (न) ५९९
 हारि (स्त्री) ५६४.
 हासस् (पु) ६६०
 हिंसीर (पु) ६९८
 हिम (वि) १४४
 हिरण्य (न) ७२२
 हृदय (न) ५४०
 हृषीक (न) ४६७
 हेतु (पु.) ७२
 हेमन्त (पु) ४०९.
 होतृ (पु.) २५२
 होत्र (न) ६०७
 होम (पु.) १३७.
 होमिन् (पु) ३६४.
 ह्रीका (स्त्री.) ३२८.
 ह्रीकु (वि.) ३६५.
 ह्रीका (स्त्री.) ३२८.
 ह्रीकु (वि) ३६५

फिद्सूत्रशब्दकोशः

अकु

उद्गार

अकु ५२
अक्ष ३५.
अक्षर ६९
अक्षुपूर्व ४३
अङ्गुष्ठ १४
अण्यन्त ५६.
अथ २४, ५०
अथर्वन् ७९.
अदन्त २९
अदिगाख्या १८.
अदेवन ३५.
अधान्य ७६.
अधू ७२.
अनि ५६.
अनिसन्त २६
अनुच्च ७८
अनुदात्त ८४, ८७
अवृत् ३४
अन्त १, १४, ४२, ७६, ७९, ८२
अन्त्य ६२
अपत्य ६७
अपालङ्ग २
अविविषय १९.
अभिवर्ज ८१
अमृगाख्या ११
अम्बा २.
अरण्य ६७.
अर्जुन १६.
अर्ध ३६.
स. को. ५८.

अलघु ६३.
अश्मादि ६.
अषाढ ६८
अषान्त ४७
असंयुक्तलान्त ४८
असमद्योतन ३६.
अस्त्री ३
आदि ९, १३, २४, ५७, ६६, ७५.
आद्युदात्त ८०.
आर्ज ५७
आर्य १७.
आशा १८.
इक्षु ५७.
इगन्त ४९.
इति ७८, ८५.
इष्टकाख्या ६८.
ईष ५०
ईषान्त ६६.
उदक १४
उदान्त १, ७९, ८३.
उदुम्बर ६४.
उन ३२.
उपमेयनामधेय ३९.
उपसर्ग ८१.
उपोत्तमवर्जम् ७१.
उभो ८३
उवर्ण ३१.
उशीर ६७.
उद्गार ६४.

ऋ ३२
 ऋतु ४५
 एवादि ८२
 कृ ४६.
 कनिष्ठ २२
 कन्या ७६.
 कपाल ६७
 कपिकेश ७३.
 कर्दमादि ५९.
 काम्पिल्य ६५.
 कालघाल ७२
 काशी ५७
 काश्मर्य ७६
 काष्ठा ५७.
 कुपूर्व २०, ३०
 कृत्तिकाख्या २०
 कृत्रिमाख्या ३१
 कृष्ण ११.
 खय ३१.
 खान्त ६
 गुद ४.
 गुरु ४२
 गुर्वादि ५५
 गेहार्थ ३.
 गोष्ठज ७०.
 गौर १३.
 ग्रामादि ३८.
 घृतादि २१.
 च ४, १०, १५, २१, २७, ३८, ४२ ४४,
 ४६, ४९, ५३, ५८, ५९, ६३, ६४, ८१
 चादि ८४
 चेत् ११, १६, १७, १८, २०, ३१, ४१, ६८
 छन्दस् १०, १४, ५८, ७३, ७७
 जमपदशब्द ४७
 जल ७२.
 जाया ६८
 ज्येष्ठ २२.

ण ३३
 त ३३
 ताच्छील्य ३४
 तान्त ३३
 ति ७, ३३
 तिल्य ७६
 तिष्य २३
 तृणधान्य २७
 तृणाख्या १६
 व्यच् ५१
 ते ६०.
 त्व ७८
 त्वत् ७८
 थान्त ६३
 थान्त ७
 दक्षिण ८
 दार्वाघाट ६५.
 दाशेर ६७
 देवर ६७
 द्राक्षाक ५७
 द्वि ४२
 द्वितीय ५०
 द्विषू २७
 द्यष्ट ४९
 धू ५
 धान्य ४६
 धूम्रजालु ७२
 न २८
 न २०, ४०, ४५, ६३
 नक्षत्र १९
 नप् ६१.
 नव्विषय २६
 नामधेय १२
 नासिक्य ६५
 नि ३३
 निपात ८०
 न्यङ् ७४.

न्यबुद ७५	यमन्वन् ४१.
पर्याय ६९	यान्त ६२.
वर्तविशेष ४०	युत ५६
पलाल ६७	र २८, ५२
पाटला २.	राजन्य ७६.
पादान्त ८५	राजविशेष ४१.
पान्त ५५	लघु ४२, ४४.
पारावत ७१	लुबन्त ३९.
पारेवत ५७	लोमन् ५७.
पीतद्वर्थ (पीतद्रु-अर्थ) ३७	वत्सर ७.
पुरुवरस् ६४	यन्नन्त ३२
पूर्व ४४, ६२	वयस् २२
पृष्ठ १५	वरूढ ५७
पेष्टा ५७	वर्ण ३३ ४३
प्रकारादिद्विरुक्ति ८६	वश १४
प्राच् २४, ५०, ५१	वा ९, १२, ५७, ५७, ६०, ६६
प्राणिन् ३०.	वाचादि ८३
प्राण्याख्या ४५	वादि ५२
फलान्त ६१	वितस्ता ५७.
फिष् १	वीर्य ७७
बंहिष्ठ ७	वृक्ष ४०
बक १४.	वृद्ध ४६.
बलीवर्द्ध ६४	व्यल्कश ७५.
बह्वष् ४२	व्याघ्र ४०.
बिह्व २३, ७७	शकटि २४. ५९.
ब्राह्मणनामधेय ७०	शकटी ६९
भक्ष्य ७७	शकुनि ४४.
मकर ५१, ५७	शत् ७
मत्य ७६	शराव ६७
मनुष्य ७६	शाक ५४.
महिष ४०	शादि ५४.
महिषी ६८	शारीर ६७.
मादि ५३	शिक्य ७६.
मुञ्जकेश ७२	शिद् २९
यथा ८५	शिष्टुमार ६४
यपूर्व ५	शुक्र १३

शेष ८७.
 शैवाल ६७.
 श्यामाक ६७.
 षान्त ४६.
 संख्या २८.
 सम ७८.
 सर्व ८७.
 सागरार्थ २.
 सांकाश्य ६५.
 साधु ८.
 सिंह ४०.
 सिम ७९.
 सुगन्धितेजन ६०.
 स्त्रीविषय ५, २५

स्त्रीविषय ४३
 स्थलस्थ ७२
 स्थालीपाक ७२
 स्वर ७४
 स्वरित २३, ७४
 स्वाङ्ग २९, ५२.
 स्वाङ्गाख्या ९.
 स्वाम्याख्या १७.
 ह्यादि ४८, ६६
 खिशा ७३.
 खिशा ६७.
 खिशा ६७
 खिशा ३४.
 ह्रस्वान्त २५, ३४

अष्टाध्यायीसूत्रपाठः ।

सवार्तिकः

- १ सिद्धे शब्दार्थसंबन्धे लोकतार्थप्रयुक्ते शब्दप्रयोगे शास्त्रेण धर्मनियमो यथा लौकिकवैदिकेषु ।
- २ अस्त्यप्रयुक्त इति चेन्नार्थे शब्दप्रयोगात् ।
- ३ अप्रयोगः प्रयोगान्यत्वात् ।
- ४ अप्रयुक्ते दीर्घसत्रवत् ।
- ५ सर्वे देशान्तरे ।
- ६ ज्ञाने धर्म इति चेत्तथाधर्मः ।
- ७ आचारे नियमः ।
- ८ प्रयोगे सर्वलोकस्य ।
- ९ शास्त्रपर्वकेप्रयोगेऽभ्युदयन्तत्तुल्य वेद-शब्देन ।
- १० सूत्रे व्याकरणे षष्ठ्यर्थोऽनुपपन्नः ।
- ११ शब्दाप्रतिपत्तिः ।
- १२ शब्दे ल्युडर्थः ।
- १३ भवे प्रोक्तादयश्च तद्धिताः ।
- १४ लक्ष्यलक्षणे व्याकरणम् ।
- १५ वृत्तिसमवायं च उपदेशः ।
- १६ अनुबन्धकरणार्थश्च ।
- १७ इष्टवृत्त्यर्थेने चेदुदात्तानुदात्तस्वरिता-

- नुनामिकदीर्घानुनामस्युद्देशः ।
- १८ आकृत्युपदेशात्सिद्धमिति तैत्तिरीयादीनां प्रातिषेधः ।
- अइउण् १ ।
- १ अकारस्य विवृतोपदेश आङ्गग्रहणार्थः ।
- २ तस्य विवृते प्रदेशादन्यत्रादि विवृतोप-देशः सवर्णग्रहणार्थः ।
- ३ दीर्घप्लुतवचने च सवृतनिवृत्त्यर्थः ।
- ४ तलानुवृत्तिनिर्देशे नञ् ।
- ५ एकत्वादकारस्य सिद्धम् ।
- ६ अनुबन्धसकरस्तु ।
- ७ एकाजनेकाग्रहणे चानुपपत्तिः ।
- ८ द्रव्यवचोपचाराः ।
- ९ विषयेण तु नानालिङ्गकरणात् सिद्धम् ।
- १० एकाजनेकाग्रहणेषु चावृत्तिसंख्यानात् ।
- ११ आन्यभाव्य तु कालशब्दव्यवायात् ।
- १२ युगपच्च देशपृथक्त्वदर्शनात् ।
- १३ आकृतिग्रहणात्सिद्धम् ।
- १४ तद्वच्च नञ्ग्रहणम् ।
- १५ हलग्रहणेषु च ।

१ लोकतः इत्यधिक प पुस्तके । २ भवे च तद्धित इति प पुस्तके । ३ प पुस्तके इतः परमधिकम् । लिङ्गाध्यायान्तु प्रत्यापत्तिः । ४ प पुस्तके इतः परमधिकं स्थानी प्रकल्पयेदेतावनुस्वारो यथा यणम् ।

अमङ्गणनम् ७ ।

अभञ् ८ ।

घटघष् ९ ।

जबगडदश् १० ।

खफछटथचटतव् ११ ।

कपय् १२ ।

शषसर् १३ ।

हल् १४ ।

वृद्धिरादैच् ॥ १ ॥

१ सज्ञाधिकार संज्ञासंप्रत्ययार्थ ।

२ इतरथा ह्यसंप्रत्ययो यथा लोके ।

३ सज्ञासञ्चसंदेहश्च ।

४ आचार्याचार्यात्मजाभिद्धि यथा लौकिक-
वैदिकेषु ।

५ सज्ञासञ्चसंदेहश्च ।

६ अनाकृतिः ।

७ लिङ्गेन वा ।

८ सतो वृद्ध्यादिषु सज्ञाभावात्तदाश्रय इत-
रेनग्राह्यमन्दादप्रतिनि ।

९ सिद्ध तु नित्यशब्दत्वात् ।

१० किमर्थं अ. ल. नि. चेन्निवर्तकत्वा-
त्सिद्धम् ।

११ अन्यत्र सहवचनात्समुदाये सज्ञाप्रसङ्गः ।

१२ प्रत्ययवयवं च वाक्यपगिसमाप्ते ।

१३ आकारस्य तपरकरण सवर्णार्थ ।

भेदकत्वात्स्वरस्य

अदेङ् गुणः ॥ २ ॥

इको गुणवृद्धी ॥ ३ ॥

१ इग्रहणमात्संध्यक्षरव्यञ्जननिवृत्त्यर्थम् ।

२ सज्ञया विधाने नियमः ।

३ वृद्धिगुणावलोऽन्त्यन्येति चेन्मिदिपुग-
न्तलघूपधर्हिहृदिशिप्रक्षुद्रेष्विग्रहणम् ।

४ सर्वादेशप्रसङ्गश्चानिगन्तम्य ।

५ इमात्रस्येति चेज्जुसिसार्वधातुकार्षधा
तुकह्रस्वाद्योर्गुणेष्वनन्त्यप्रतिषेध ।

६ पुगन्तलघूपधग्रहणमनन्त्यनियमार्थम् ।

७ वृद्धिग्रहणमुत्तरार्थम् ।

८ मृज्यर्थमिति चेद्योगविभागात्सिद्धम् ।

९ अटि चोक्तम् ।

१० वृद्धिप्रतिषेधानुपपत्तिमित्येकप्रकरणात् ।

११ तस्माद्विगलक्षणा वृद्धिः ।

१२ षष्ठ्याः स्थानेयोगत्वाद्विगलक्षणा ।

१३ अन्यतरार्थं पुनर्वचनम् ।

१४ प्रसारणे च ।

१५ विषयार्थं पुनर्वचनम् ।

१६ उरणरपरे च ।

१७ सिद्ध तु षष्ठ्यधिकारे वचनात् ।

न धातुलोप आर्धधातुके ॥ ४ ॥

१ यङ्यक्कचवलोपे प्रतिषेधः ।

२ नुम्लोपस्त्रिव्यनुबन्धलोपेऽप्रतिषेधार्थम् ।

३ इकप्रकरणानुम्लोपे वृद्धिः ।

४ निपातनात्स्यदादिषु ।

१ अक्षरं न क्षर विद्यादश्नोतेवा सरोक्षरम् । वर्ण बाहुः पूर्वसूत्रे किमर्थमुपदिश्यते । वर्णज्ञान
वाग्विषयो यत्र च ब्रह्म वर्तते । तदर्थमिष्टबुद्धयर्थं लघ्वर्थं चोपदिश्यते २ इतः परमधिकम् । प्रत्येकं गुणवृद्धि-
सङ्गे भवतः इति वक्तव्यम् इति ५ पुस्तके । ३-४ परबपुस्तके नास्ति ।

- ५ प्रत्ययाश्रयत्वादन्यत्र सिद्धम् ।
 ६ रकि ज्यः प्रसारणम् ।
 ७ अल्लोपस्य स्थानिवत्त्वात् । अनारम्भो
 वा ।
 ८ उक्त शेषे ।
किङ्कति च ॥ ५ ॥
 १ किङ्कति प्रतिषेधे न किङ्कति च अत्र ।
 २ उपधारो रवीत्यर्थम् ।
 ३ न किङ्कति च अत्र ।
 ४ न किङ्कति च अत्र ।
 ५ लकारस्य डित्त्वादादेशेषु स्थानिव-
 द्भावप्रसङ्ग इति चेद्यासुटो डित्त्वचना-
 त्सिद्धम् ।
दीधीवेवीटाम् ॥ ६ ॥
 १ दीधीवेव्योऽल्लोपस्यत्वाद्दृष्टानुविधि-
 त्वाच्च च्छन्दोः दीधीवेवीटाम् ।
 च गुणदर्शनादप्रतिषेधः ।
 २ दीधीवेदिनि च इयन् व्यत्ययेन ।
हलोऽनन्तराः संयोगः ॥ ७ ॥
 १ संयोगसंज्ञायांसहवचन यथान्यत्र ।
 २ समुदाये संयोगादिलोपो मस्जे ।
 ३ द्वयोर्हलो संयोग इति चेद्द्विवचनम् ।
 ४ न वाज्विधेः ।
 ५ स्वरानन्तर्हितवचनम् ।
 ६ दृष्टमानन्तर्यं व्यवहितेऽपि ।
 ७ आनन्तर्यवचनं किमर्थमिति चेदेक-
 प्रतिषेधार्थम् ।

- ८ न दानज्जातीयश्चायान् ।
मुखनासिकावचनोऽनुनासिकः ॥ ८ ॥
 १ अनुनासिकोऽनुनासिक इति चेद्द्विवचनम् ।
तुल्यास्यप्रयत्नं सवर्णम् ॥ ९ ॥
 १ सवर्णसंज्ञाया मित्रदेशेष्वतिप्रसङ्ग
 प्रयत्नसामान्यात् ।
 २ सिद्ध त्वास्ये तुल्यदेशप्रयत्न सवर्णम् ।
 ३ तस्यावचनं प्रयत्नसामान्यात् ।
 ४ सवर्णशब्दैर्वा तुल्यम् ।
 ५ ऋकारलृकारयोः सवर्णविधिः ।
नाज्झलौ ॥ १० ॥
 १ अज्झलो प्रतिषेधे ऋकारप्रतिषेधेऽ-
 ज्झलत्वात् ।
 २ तत्र सवर्णलोपे दोषः ।
 ३ सिद्धमनच्छत्वात् ।
 ४ वाक्यापरिस्मृतेर्वा ।
ईदूदेद्विवचनं प्रगृह्यम् ॥ ११ ॥
 १ ईदादयो द्विवचनं प्रगृह्या इति चेद-
 न्त्यस्य विधिः ।
 २ ईदाद्यन्मिति चेदेकस्य विधिः ।
 ३ न वाद्यन्तवत्त्वात् ।
 ४ ईदाद्यन्तं द्विवचनानमिति चेच्छ्रुति-
 प्रतिषेधः ।
 ५ सप्तम्यान्तर्यग्रहणं ज्ञापकं प्रत्ययलक्षण-
 प्रतिषेधस्य ।
अदसो मात् ॥ १२ ॥

१ सप्रसारणमिति प पुस्तके । २ प पुस्तके नास्ति । ३ प °जातीयक । ४ प पुस्तके नास्ति ।
 ५ प. °साम्यात् ।

- १ नात्तरुच्यन्तं नस्यामिद्धत्वाद्यावे-
कादेशप्रतिषेधः ।
२ वचनाथो हि सिद्धे ।
३ विप्रतिषेधाद्वा ।
४ आश्रयान्ति त्वं च यथा रोरुत्वे ।
५ असिद्धे ह्यत्वानुगच्छति ।
६ उक्तं वा ।
७ तत्र सकि दोषः ।
८ न वा अत्राणविशेषणत्वान् ।
शे ॥ १३ ॥
१ ऐश्वर्यवद्ग्रहणम् ।
निपात एकाजनाङ् ॥ १४ ॥
ओत् ॥ १५ ॥
१ ओतश्चिच्चप्रतिषेधः ।
संबुद्धौ शाकल्यस्येतावनार्षे ॥ १६ ॥
उजः ॥ १७ ॥ ऊं ॥ १८ ॥
१ उज इति योगदिभागः ।
२ ऊं वा शाकल्यस्य ।
ईदूतौ च सप्तम्यर्थे ॥ १९ ॥
दाधा घृदाप् ॥ २० ॥
१ घुसंज्ञायां प्रकृतिग्रहणं शिदर्थम् ।
२ समानशब्दप्रतिषेधः ।
३ समानशब्दाप्रतिषेधोऽर्थवद्ग्रहणान् ।
४ अनुपसर्गाद्वा ।
५ न वार्थवतो ह्यागमस्तद्वृणीभूतस्तदग्र-
हणेन गृह्यते यथान्यत्र ।

- ६ दीड प्रतिषेधः स्थाव्योरिस्त्वे ।
७ दाप्प्रतिषेधे न देयनेजनत्वे ।
८ सिद्धमनुबन्धस्यानैकान्तत्वात् ।
९ पित्प्रतिषेधाद्वा ।
आद्यन्तवदेकस्मिन् ॥ २१ ॥
१ सत्यन्यन्निन्नाद्यन्तवद्वावादेकस्मिन्ना-
द्यन्तवद्वचनम् ।
२ तत् व्यपदेशिवद्वचनम् ।
३ एकाचो द्वे प्रथमार्थम् ।
४ षत्वे नन्वन्वर्थम् ।
५ अवचनोल्लाकविजानात्मिद्रम् ।
६ अपूर्वान्तत्वात्क्षणन्वादाद्यन्नयो सिद्ध-
मेकस्मिन् ।
७ आदिवत्त्वे प्रयोजनं प्रत्ययज्जिदाद्यु-
दात्तत्वे ।
८ बलादेरार्धधातुकस्येत् ।
९ अन्निन्विन्निन्दादित्वे ।
१० अजाद्यादित्वे ।
११ अन्तवद्विवचनान्तप्रत्ययत्वे ।
१२ मिदचोऽन्त्यात्परः ।
१३ अचोऽन्त्यादि टि ।
१४ अलोऽन्त्यस्य ।
१५ येन विधिस्तदन्तत्वे ।
तरसप्तमौ घः ॥ २२ ॥
१ घसंज्ञायां नदीतरे प्रतिषेधः ।
२ घसंज्ञायां नदीतरेऽप्रतिषेधः ।
३ तरवग्रहणं नैवेदिनम् ।

१ प पुस्तके असिद्धत्वादिति नास्ति । २ प पुस्तके नास्ति । ३ ईदूतौ सप्तमीत्येव लुप्तेऽर्थग्रहणाद्भवेत् ।
पूर्वस्य चेत्सवर्णोऽसावाडाम्भावः प्रसज्यते । वचनायत्र दीर्घत्वं तत्रापि सरसी यदि । ज्ञापक स्यात्तदन्तत्वे । इदं
प. पुस्तकेऽधिक वार्तिकत्वेन ।

बहुगणवतुडति संख्या ॥ २३ ॥

- १ संख्यासंज्ञायां संख्याग्रहणम् ।
- २ मन्व्यासंप्रत्ययार्थम् ।
- ३ इतरथा ह्यसंप्रत्ययोऽङ्गुत्रित्वाग्रहालोके ।
- ४ उत्तरार्थं च ।
- ५ अध्यर्धग्रहणं च ।
- ६ लुकि चाग्रहणम् ।
- ७ अर्धपूर्वपदश्च पूरणप्रत्ययान्तः ।
- ८ अधिकग्रहणं चालुकि नानासोत्तरपद-
वृद्धयर्थम् ।

९ बहुव्रीहौ चाग्रहणम् ।

१० तत् ।

ष्णान्ता षट् ॥ २४ ॥

- १ षट्संज्ञायामुपदेशवचनम् ।
- २ तत् ।
- ३ उक्तं वा ।

डति च ॥ २५ ॥

क्तवत् निष्ठा ॥ २६ ॥

- १ निष्ठासंज्ञायां समानशब्दप्रतिषेधः ।
- २ निष्ठासंज्ञायां समानशब्दाप्रतिषेधः ।
- ३ अनुग्रहोऽन्यत्वकर इति चेन्न लोपात् ।
- ४ सिद्धविपर्ययस्य ।
- ५ गणद्वयान्तप्रतिषेधः ।
- ६ लुङि सिज्जिदिदर्शनात् ।

सर्वादीनि सर्वनामानि ॥ २७ ॥

- १ सर्वनामसंज्ञायां निमित्तं ।
- २ तत् ।
- ३ पाठात्पर्युदासः पठितानां संज्ञाकरणम् ।

४ सर्वाद्यानन्तर्यकार्थम् ।

५ प्रयोजनं इतरादीनामद्भावे ।

६ त्यदादिविधौ च ।

७ उभस्य सर्वनामत्वेऽकजर्थः ।

८ अन्यानामो द्विवचनटाव्विषयत्वात् ।

९ उभयोऽन्यत्र ।

१० नद्वयनादपि तत्परविज्ञानमिति चेत्के-
ऽपि तुल्यम् ।

११ भवतोऽकच्छेषात्वानि ।

विभाषा दिक्समासे बहुव्रीहौ ॥ २८ ॥

न बहुव्रीहौ ॥ २९ ॥

१ प्रतिषेधे मृन्पूर्वमेव नान्यत् ।

२ प्रतिषेधे तत् ।

तृतीयासमासे ॥ ३० ॥

द्वन्द्वे च ॥ ३१ ॥

विभाषा जसि ॥ ३२ ॥

प्रथमचरमतयाल्पार्थकतिपयनेमाश्च ३३
पूर्वपरः परदक्षिणोत्तरपराधराणि व्यव-
स्थायामसंज्ञायाम् ॥ ३४ ॥

१ अवरादीनां च पुनः सूत्रपाठे ग्रहणा-
नर्थक्यं गणे पठितत्वात् ।

स्वमज्ञातिधनाख्यायाम् ॥ ३५ ॥

अन्तरं वहिर्योगोपसंव्यानयोः ॥ ३६ ॥

१ उपसंव्यानग्रहणमनर्थकं वहिर्योगेण
कृतत्वात् ।

२ न वा गणद्वयुगाद्यर्थम् ।

१ प पुस्तके नास्ति । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् अपुरीति वक्तव्यम् । 'गणसूत्र एतत्कर्तव्यः'
इति कैयटः ।

१७ आचार्यदेशशीलने च तद्विषयता ।

१८ तत्कीर्तने च द्वेधाप्रतिपत्ति ।

१९ अशिष्यो वा विदितत्वात्

२० अप्राप्ते त्रिसशयाः ।

२१ प्राप्ते च ।

२२ उभयत्र च ।

इग्यणः प्रप्रनागाम् ॥ ४५ ॥

१ संप्रमाणमंज्ञायां वाक्यसंज्ञा चेद्वर्ण-
विधिः ।

२ वर्णसंज्ञा चेन्निर्वृत्तिः ।

३ विभक्तिविशेषनिर्देशानु ज्ञापक उभय-
संज्ञात्वस्य ।

आद्यन्तौ टकितौ ॥ ४६ ॥

१ टकितोराद्यन्तविधाने प्रत्ययप्रतिषेधः ।

२ परवचनात्सिद्धमिति चेन्न पवादत्वात् ।

३ सिद्धं तु षष्ठ्यधिकारे वचनात् ।

४ आद्यन्तयोर्वा पदार्थान्तरात्प्रत्यय-
प्रत्ययः ।

मिदचोऽन्त्यात्परः ॥ ४७ ॥

१ मिदचोऽन्त्यात्पर इति स्थानपरप्रत्यया-
पवादः ।

२ अन्त्यात्पूर्वो नन्तेरन्त्यात्पर्यायार्थ-
पार्थम् ।

३ भर्जिमच्योश्च ।

४ अभक्ते नन्तेरन्त्यात्पर्यायार्थ-
भावाः ।

५ परादौ गुणवृद्धयौत्वदीर्घनलोपानुस्वार-
शीभावेनकारप्रतिषेधः ।

६ पूर्वान्ते ननुसको- र्जनहन्त्य द्विगु-
स्वरश्च ।

७ न वा नन्तेरन्त्यात्पर्यायार्थ-
भावाः ।

एच इग्रस्वादेशे ॥ ४८ ॥

१ एच इक ————— ।

२ दीर्घप्रसङ्गस्तु निवर्तकत्वात् ।

३ सिद्धमेव सस्थानत्वात् ।

४ तेनोक्तं नन्तेरन्त्यात्पर्यायार्थ-
भावाः ।

षष्ठी स्थानेयोगा ॥ ४९ ॥

१ षष्ठ्या- नन्तेरन्त्यात्पर्यायार्थ-
नियमार्थम् ।

२ नन्तेरन्त्यात्पर्यायार्थ-
इति ।

३ अवयवषष्ठ्यादीनां स्थानेयोगान-
दिग्धत्वात् ।

४ विशिष्टा वा षष्ठी स्थानेयोगा ।

स्थानेऽन्तरतमः ॥ ५० ॥

१ स्थानिन- नन्तेरन्त्यात्पर्यायार्थ-
भावाः ।

१ प पुस्तके नास्ति । २ इतः परमधिकं पुस्तके । द्वन्द्वे च विभाषा ज्ञप्तिः । ऊर्णोतिर्विभाषा । विभाषोपयमने ।
अनुपसर्गाद्वा । विभाषा वृक्षमृगादीनाम् । उपनिदजागृभ्योऽन्त्यात्पर्यायार्थम् । दीपादीनां विभाषा । विभाषाग्रे-
प्रथमपूर्वेषु । तृष्णादीनां विभाषा । एकहलादौ पूर्वान्तेऽन्त्यात्पर्यायार्थम् । श्वादेरिति पदान्तस्यान्यतरस्याम्
सपूर्वायाः प्रथमायां विभाषा । ३ प पुस्तके इतः परमधिकम् । विभाषा विप्रलम्बे । विभाषोपपदेन प्रतीयमाने ।
तिरोऽन्तर्धौ । विभाषा कृत्रि । अधिरीश्वरे । विभाषा कृत्रि । दिवस्तदर्थस्य । निन्तेरन्त्यात्पर्यायार्थम् । ४ प पुस्तके
इतः परमधिकम् । ह्रस्वोरन्यतरस्याम् । न यदि । विभाषा साकाङ्क्षे । विभाषा श्वे । विभाषा गद्युपास्वनाम् ।
५ पुस्तके इतः परमधिकं परवचनात्सिद्धमिति । ६ प पुस्तके परमधिकम् दीर्घप्रसङ्गः इति ।

शाच्च सर्वप्रसङ्गान्मान्स्थानेऽन्तरतम-
वचनम् ।
२ स्थानेऽन्तरतमनिर्वर्तके स्थाननिवृत्तिः ।
३ निर्वृत्तप्रतिपत्तौ निर्वृत्तिः ।
४ अनर्थक च ।
५ उक्तं वा ।
६ प्रत्यात्मवचनं च ।
७ प्रन्नात्तद्वचनं शिंयं न्यमवनिद्धत्वा-
त् ।
८ अन्तरतमवचनं च ।
९ व्यञ्जनस्वरव्यतिक्रमे च तत्कालप्रसङ्गः ।
१० अक्षु चानेकवर्णादेशेषु ।
११ गुणवृद्धयेऽनावेषु च ।
१२ ऋवर्णस्य ऋः ऋः सर्वप्रसङ्गोऽ-
विशेषात् ।
१३ न व ऋवर्णस्य स्थाने रपरप्रसङ्गाद-
वर्णस्यान्तर्यम् ।
१४ सर्वादेशप्रसङ्गस्त्वनेकाल्त्वात् ।
१५ न वानेकाल्त्वस्य तदाश्रयत्वाद्द्विवर्णादे-
भ्याविधानं ।
१६ संप्रयोगो वा नष्टाश्रयदग्धरथवत् ।
१७ एजवर्णयोरदेशेऽवर्णं स्थानिनोऽवर्णप्र-
धानत्वात् ।
१८ सिद्धं तूभयान्तर्यात् ।
उरण् रपरः ॥ ५१ ॥
१ उगात्तद्वचनं न्यनिवृत्तिं चेदुदात्ता-
दिषु दोषः ।

२ य उः स्थाने स रपर इति चेद् गुणवृद्धयो
स्वर्णाप्रतिपत्तिः ।
३ सिद्धं तु प्रसङ्गे रपरत्वात् ।
४ आदेशो रपर इति चेद्रीरिविधिषु रपर-
प्रतिषेधः ।
५ उदात्तादिषु च ।
६ एकादेशस्योपसंख्यानम् ।
७ अवयवग्रहणात्सिद्धमिति चेदादेशे रान्त-
प्रतिषेधः ।
८ अभक्ते दीर्घलट्यगन्यस्तस्वरहलादि-
शेषविसर्जनीयप्रतिषेधं प्रत्ययान्वयवस्था
च ।
९ पूर्वान्ते र्ववधारणं विनर्जनीयप्रतिषेधो
यस्वरश्च ।
१० परादावकारलोपौत्वपुक्प्रतिषेधश्चङ्युप-
धाह्रस्वत्वमितोऽव्यवस्थाभ्यासलोपोऽभ्य-
स्ततादिस्वरो दीर्घत्व च ।
अलोऽन्त्यस्य ॥ ५२ ॥
१ अलोऽन्त्यस्येति स्थाने विज्ञातस्यानुसं-
हारः ।
२ इतरथा ह्यनिष्टप्रसङ्गः ।
३ योगशेषे च ।
ङिच्च ॥ ५३ ॥
१ तातडि डित्करणस्य ङित्करणस्य
प्रतिषेधात्तर्वादेशः ।
आदेः परस्य ॥ ५४ ॥
१ अलोऽन्त्यस्यादेः परस्मानेकादिशत्सर्व

नेत्रादिभिः ।
 अनेकाल्शित् सर्वस्य ॥ ५५ ॥
 स्थानिवदादेशोऽनल्विधौ ॥ ५६ ॥
 १ स्थान्यादेशाप्रत्ययान्तादेशे स्थानिवदनु-
 देशो गुरुवद्गुरुपुत्र इति यथा ।
 २ अल्विधौ प्रतिषेधेऽविशेषेऽप्राप्तिस्त-
 स्यादर्शनात् ।
 ३ सामान्यातिदेशे विशेषाननिर्देशः ।
 ४ सत्याश्रये विधिरिष्टः ।
 ५ प्रतिषेधस्तु नान्यथा ।
 ६ न वानुदेशिकस्य प्रतिषेधादितरेण भा-
 वः ।
 ७ आदेशप्रत्ययविधिरिति कुरुवधपिवां गु-
 णवृद्धिप्रतिषेधः ।
 ८ आदेश्यादेश इति चेत्सुप्तिङ्कुदतिदिष्टे-
 रूपसंख्यानम् ।
 ९ एकदेशविधिरुपसंख्यानम् ।
 १० नान्यथा ।
 ११ अनित्यविज्ञानं तु नानादृशं यानम् ।
 १२ अनुपपन्नं स्थान्यादेशत्व नित्यत्वात् ।
 १३ सिद्धं तु यथा लौकिकवैदिकेऽभूत-
 पूर्वेऽपि स्थानशब्दप्रयोगात् ।
 १४ नान्यथा सिद्धम् ।
 १५ नानादृशं स्थानिवत्त्वात् ।
 १६ उक्तं वा ।

१७ सिद्धं तु षष्ठीनिर्दिष्टस्य स्थानिवद्वचनात् ।
 १८ तस्य दोषस्तयादेश उभयप्रतिषेधः ।
 १९ जात्याख्यायां वचनातिदेशे स्थानिवद्वा-
 वप्रतिषेधः ।
 २० ङ्याव्ग्रहणेऽदीर्घः ।
 २१ आहिमुवोरीट्प्रतिषेधः ।
 २२ वध्यादेशे वृद्धितत्त्वप्रतिषेधः ।
 २३ इड्विधश्च ।
 २४ आकारान्तावृक्षकप्रतिषेधः ।
 २५ लोडादेशे नान्यथा ।
 २६ त्रयादेशे सन्तप्रतिषेधः ।
 २७ आम्बिधौ च ।
 २८ खरे वस्वादेशे ।
 २९ गो. पूर्वणिच्चात्वम्बरेपु ।
 ३० करोतिपिठ्यो प्रतिषेधः ।
 ३१ उक्तं वा ।
 अचः परस्मिन्पूर्वाविधौ ॥ ५७ ॥
 १ अचः पूर्वविज्ञानादैचो. सिद्धम् ।
 २ तत्रादेशलक्षणप्रतिषेधः ।
 ३ चेदुत्सर्गलक्ष-
 णानामनुदेशः ।
 ४ असिद्धवचनात्सिद्धमिति चेन्नान्यस्या-
 सिद्धवचनादन्यस्य भावः ।
 ५ नान्यथा ।
 ६ उक्तं वा ।

१ इत परमधिक प. पुस्तके । एकदेशविकृतेषूपसंख्यानम् । अनादेशत्वात् । रूपान्यत्वाच्च । आदेश-
 स्थानिवदिति चेन्नानाश्रितत्वात् । आश्रय इति चेदल्विधिसङ्गः । इति भारद्वाजीयपाठः । २ प पुस्तके
 इदं नास्ति । ३ प. पुस्तकं नास्ति । ४ अपरविधिविति वक्तव्यम् इदमधिकमितः पर प. पुस्तके । ५ प. पुस्तके
 इत परमिदमधिकम् । असिद्धवचनात्सिद्धम् । ६ प पुस्तके नास्ति । ७ प पुस्तके इत परमधिकम् ।
 काममतिदिश्यता वा सच्चासच्चापि नेह भारोऽस्ति । कल्प्यो हि वाक्यशेषो वाक्य वक्तव्यार्थान हि ॥

- ७ अनन्तरस्य चेदेकाननुदात्तद्विगुस्वरगति-
निघातेषूपसंख्यानम् ।
८ पूर्वमात्रस्येति चेदुपधाहस्त्वम् ।
९ गुरुसंज्ञा च ।
१० न वा संयोगस्यापूर्वविधित्वात् ।
११ एकादेशस्योपसंख्यानम् ।
१२ उभयनिमित्तत्वात् ।
१३ न्यादेऽन्वाच्च ।
१४ हलचोरादेशः न्यानिघदिनि चेद्विशते-
स्तिलोप एकादेशः ।
१५ स्थूलादीनां यणादिलोपेऽवादेशः ।
१६ केकयमित्रवोरियदेश एत्वम् ।
१७ उत्तरपदलोपे च ।
१८ यङ्लोपे यणियङुवङः ।
१९ अस्थानिवत्त्वे यङ्लोपे गुणवृद्धिप्रति-
षेधः ।
२० अविशेषेण स्थानिवदिति न्यानिघदिनि चे-
गुरुविधि ।
२१ द्विर्वचनादयश्च प्रतिषेधे ।
२२ कसलोपे लुग्वचनम् ।
२३ हन्तेर्धत्वम् ।
२४ ग्रहणेषु न्यानिघदिनि चेज्जग्यादिप्वा-
देशप्रतिषेधः ।
२५ यणादेशे गुलोपेत्वानुनासिकाच्चप्रतिषे-
धः ।
२६ रायात्वप्रतिषेधश्च ।
२७ दीर्घे यलोपप्रतिषेधः ।
२८ अतो दीर्घे यलोपवचनम् ।

न पदान्तद्विर्वचनवरेयलोपस्वरसवर्णानु-

स्वारदीर्घजश्चविधिषु ॥ ५८ ॥

- १ प्रतिषेधे स्वरदीर्घयलोपेषु लोपाजादेशो न
स्थानिवत् ।
२ किलुगुपधात्वचङ्परनिर्हासकुत्वेषूपसं-
ख्यानम् ।
३ पूर्वत्रासिद्धे च ।
४ प्रयोजनं कसलोप सलोपे ।
५ दध आकारलोप आदिचतुर्थत्वे ।
६ हलो यमां यमि लोपे ।
७ अल्लोपणिलोपौ संयोगान्नलोपप्रभृतिषु ।
८ द्विर्वचनादीनि च ।
९ वरेयलोपस्वरवर्जम् ।
१० तस्य दोषः न्योनादिरेगलत्वणत्वेषु ।

द्विर्वचने ऽचि ॥ ५९ ॥

- १ आदेशे न्यानिघदनुदेशात्तद्वतो द्विर्वच-
नम् ।
२ तत्राभ्यासरूपम् ।
३ अजग्रहण तु ज्ञापकं रूपस्थानिवद्भावन्य ।
४ तत्र गाङ्प्रतिषेधः ।
५ कृत्येजन्तद्विवादिनामधातुष्वभ्यासरू-
पम् ।
६ प्रत्यय इति न्यानिघदिनि चे-
भ्यासरूपम् ।
७ द्विर्वचननिमित्तेऽचि न्यानिघदिनि चे-
णौ न्यानिघद्वचनम् ।

८ ओ पुयण्डिषु वचन ज्ञापकं णौ स्था-
निवद्भावस्य ।

अदर्शनं लोपः ॥ ६० ॥

- १ लोपसंज्ञायामर्थसतोरुक्तम् ।
- २ सर्वप्रसङ्गरतु ।
- ३ तत्र प्रत्ययचक्षणान्तिषेधः ।
- ४ सिद्धं तु प्रसक्तादर्शनस्य लोपसंज्ञित्वात् ।

प्रत्ययस्य लुक्लुलुपः ॥ ६१ ॥

- १ लुमति प्रत्ययप्रत्ययान्तिषेध-
धार्थम् ।
- २ प्रयोजनं तद्धितलुकि ।
- ३ लुकि च गोप्रत्ययान्तिषेधार्थम् ।
- ४ योगविभागात्सिद्धम् ।
- ५ लुक्लुलुपः ।

५ उक्तं वा ।

६ षष्ठीनिर्देशार्थं तु ।

७ अनिर्देशे हि षष्ठ्यर्थप्रामिद्धिः ।

८ सर्वनिर्देशार्थं वा वचनप्रामाण्यात् ।

९ उत्तरार्थं तु ।

प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणम् ॥ ६२ ॥

- १ प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणवचनं सदन्वा-
ख्यानच्छास्त्रस्य ।
- २ लुक्पुपसंख्यानम् ।
- ३ लोपे हि विधानम् ।
- ४ न वादर्शनस्य लोपसंज्ञित्वात् ।
- ५ प्रत्ययादर्शनं तु लुप्तसंज्ञम् ।
- ६ तत्र लुकि श्रुतिविधिप्रतिषेधः ।

७ न वा ।

८ लुमति प्रतिषेधाद्वा ।

९ सतो ।

१० तुग्दीर्घत्वयोश्च ।

११ सिद्धं तु ।

१२ मन् ।

१३ तस्य दोषो लौनकारलोपेत्वेन्विधयः ।

१४ नुमामौ गुणवृ-
द्धिदीर्घत्वेमडाट्श्वन्विधयः ।

१५ नुमामौ गुणवृ-
द्धिदीर्घत्वेमडाट्श्वन्विधयः ।

न लुमताङ्गस्य ॥ ६३ ॥

१ लुमति प्रतिषेध एकपदस्वरस्योपसंख्या-
नम् ।

२ ।

३ प्रयोजनं त्रिनिक्लिष्टिक स्वराः ।

४ पश्चिमथोः सर्वनामस्थाने ।

५ अहो रविधौ ।

६ उत्तरपदन्ते चापदादिविधौ ।

७ द्वन्द्वेऽन्त्यस्य ।

८ सिच उसोऽप्रारङ्ग ।

९ युष्मदस्मदोः स्थग्रहणात् ।

१० आनि लिलोपात्तस्य चानिघातस्तत्ताच्च
निघातः ।

११ अङ्गाधिकार इतो निधौ ।

१२ क्रमेदीर्घत्व च ।

१३ न लुमता तस्मिन्निति चेद्विनिर्दिष्टादेशा-
स्तलोपे ।

अचोऽन्त्यादि टि ॥ ६४ ॥

अलोऽन्त्यात्पूर्वे उपधा ॥ ६५ ॥

१ उच्चारणस्य ग्रहणमन्त्यनिर्देशश्चैतत्सं-
घटयति ॥

२ अन्त्यादि त लोपेति चेन्नान्त्यकोऽ-
लोऽन्त्यादिदन्त्यविकारो ।

३ प्रत्ये - - - - - इति ।

४ ध्वस्योरेद्ध - - - - -

५ अपि लोपेऽलोऽन्त्यादि ।

६ अत्र लोपेऽभ्यासस्य ।

७ अलोऽन्त्यात्पूर्वोऽलुपधेति वा ।

८ अन्त्यादिदन्त्यादिना लिङ्गम् ।

तस्मिन्निति निर्दिष्टे पूर्वस्य ॥ ६६ ॥

तस्मादित्युत्तरस्य ॥ ६७ ॥

१ निर्दिष्टग्रहणमानन्तर्यार्थम् ।

२ तस्मिन्तस्मादिति पूर्वोत्तरयोर्मध्येऽन्त्योरवि-
शेषादित्यर्थः वचनं दध्युदक पचत्यो-
दनम् ।

३ उभयनिर्देशे विप्रनिषेधात्प्रतीतिर्निर्देशः ।

४ प्रयोजनमनो लभार्थधानुक्रान्तुमात्रे ।

५ बहोरिष्ठादीनामादिलोपे ।

६ गोतो णित् ।

७ रुदादिभ्यः सार्वधातुके ।

८ आने मुगीदासः ।

९ आमि सर्वनाम्नः सुट् ।

१० घेर्द्वित्याणनद्या ।

११ याडापः ।

१२ इमो हन्दादिति इमुनित्यम् ।

१३ - - - - - इत्येव विप्र-
तिषेधः ।

१४ यथार्थं वा पृष्ठेनिर्देशः ।

१५ प्रत्ययकमिति चेन्नित्यस्य ।

१६ अन्त्यादि - - - - - च ।

१७ - - - - - पृष्ठीप्र-
कलसि सत्रोभयवार्थप्रयोजनम् ।

स्वं रूपं शब्दस्याशब्दसंज्ञा ॥ ६८ ॥

१ शब्देनाशब्दोऽर्थस्याशब्दवत्तद्व्याचिनः सं-
ज्ञाप्रतिषेधार्थं स्वरूपवचनम् ।

२ न वा शब्दपूर्वको ह्यर्थे संप्रत्ययस्तस्मा-
दर्थनिवृत्तिः ।

३ तन्मात्रनिषेधार्थं च वचनमन्यत् ।

४ नन्वाद्यर्थमिति चेन्नान्त्योर्निर्देशे
सिद्धम् ।

५ मिलद्विगेषाणां वृक्षाद्यर्थम् ।

६ पिण्डार्थवचनस्य च स्वाद्यर्थम् ।

७ जित्पर्यायवचनस्यैव राजाद्यर्थम् ।

८ क्षित्तस्य च तद्विगेषाणां च मत्स्याद्यर्थम् ।

अणुदित् सवर्णस्य चाप्रत्ययः ॥ ६९ ॥

१ अणुसवर्णस्येति स्वरानुनासिक्यकाल-
भेदात् ।

२ तत्र प्रत्याहारग्रहणे सवर्णाग्रहणमनुप-
देशात् ।

३ ह्रस्वसंप्रत्ययादिति चेन्नान्त्योर्निर्देश-
यकत्वाच्छब्दस्यावचनम् ।

- ४ वर्णपाठ उपदेश इति चेदवरकालत्वा-
त्परिभाषाया अनुपदेशः ।
५ तस्मादुपदेशः ।
६ तत्रानुवृत्तिनिर्देशे मदर्थाग्रहणजन्यवान् ।
७ तत्रानुवृत्तिनिर्देशे मदर्थाग्रहणजन्यवान् ।
८ अनन्यत्वाच्च ।
९ अनेकान्तो ह्यनन्यत्वकरः ।
१० तद्वच्च हरग्रहणेषु ।
११ द्रुतविलम्बितयोश्चानुपदेशान् ।
१२ वृत्तिपृथक्त्वं तु नोपपद्यते ।
१३ तस्मात्तत्र निर्देशोऽस्ति न ।

तपरस्तत्कालस्य ॥ ७० ॥

- १ नपरस्तत्कालस्येति नियमार्थमिति चेद्दी-
र्घग्रहणे स्वभिन्नाग्रहणम् ।
२ प्रापकमिति चेद्भ्रमस्वग्रहणे दीर्घप्लुतप्रति-
षेधः ।
३ विप्रतिषेधात्सिद्धम् ।
४ द्रुतायां तपरकरणे मध्यमविलम्बितयो-
रुपसंख्यानं कालभेदात् ।
५ सिद्धं त्ववस्थिता वर्णा वक्तुश्चिराचिर-
वचनाद्वृत्तयो विशिष्यन्ते ।

आदिरन्त्येन सहेता ॥ ७१ ॥

- १ आदिरन्त्येन सहेतेत्यसंप्रत्ययः संज्ञिनोऽ-
निर्देशात् ।
२ सिद्धं त्वादिरिता सह तन्मध्यस्येति
वचनात् ।
३ संबन्धिशब्दैर्वा तुल्यम् ।
येन विधिस्तदन्तस्य ॥ ७२ ॥

- १ येन विधिस्तदन्तस्येति चेद्ग्रहणोपाधी-
नां तदन्तोपाधिप्रसङ्गः ।
२ सिद्धं तु निरोपणविधौ प्रत्येयधेष्ट्वान् ।
३ समासप्रत्ययविधौ प्रतिषेधः ।
४ उगिद्धर्षिभ्यः ।
५ अकचश्चम्बतः ।
वुपसंख्यानम् ।
६ सिद्धं तु ।
७ तदेकमेवाद्विजातं सिद्धम् ।
८ प्रयोजनं ।
९ उपपदविधौ ।
१० ङीष्विधावुगिद्ग्रहणम् ।
११ प्रतिषेधे स्वस्वादिग्रहणम् ।
१२ । च प्रतिषेधः ।
१३ दिति ।
१४ रोण्या अण् ।
१५ तस्य च ।
१६ रथमीराहलेभ्यो यद्विधौ ।
१७ गुसर्वादिभ्यो जनपदस्य ।
१८ ऋनोर्वृद्धिनाम् ।
१९ ठञ्विधौ सख्यायाः ।
२० धर्मान्नः ।
२१ पदान्धिनो तस्य च तदुत्तरपदस्य च ।
२२ पञ्चोऽङ्गिरेण । चित्तुल-
भारिषु ।
२३ महदप्स्वमृनातृणां दीर्घविधौ ।
२४ पञ्चोऽङ्गिरेण ।
२५ ।

२६ त्यदादिविधिभस्मादित्प्रहणं च ।

२७ वर्णग्रहणं च सर्वत्र ।

२८ प्रत्ययग्रहणं चापञ्चम्या ।

२९ यान्तिन्दिभिन्नाद्वा वल्ग्रहणे ।

वृद्धिर्यस्याचामादिस्तद्वृद्धम् ॥ ७३ ॥

१ वृद्धिर्वाच्यः । २ वृद्धिर्वाच्यः ।

२ एकान्तादित्वे च सर्वप्रसङ्गः ।

३ मिद्धमजावृत्तिनिर्देशात् ।

४ व्यञ्जनस्याविद्यमानत्वं यथान्यत्र ।

५ वा नामधेयस्य ।

६ गोत्रोत्तरपदस्य च ।

७ गोत्रान्नादासमस्तवत् ।

८ जिह्वाकात्यहरितिकात्यवर्जम् ।

त्यदादीनि च ॥ ७४ ॥

एङ् प्राचां देशे ॥ ७५ ॥

प्रथमः प्रथमः प्रथमः पादः ।

गाङ्कुटादिभ्यां ऽग्निन्डित् ॥ १ ॥

१ ङित्किद्वचने तयोरभावादप्रसिद्धिः ।

२ भवतीति चेद्वैदेशप्रतिषेधः ।

३ सज्ञाकरणे ङित्प्रत्ययेऽप्रत्यय शब्द-
भेदात् ।

४ तद्वदतिदेशेऽग्निग्निप्रसङ्गः ।

५ सिद्धं तु प्रसङ्गप्रतिषेधान् ।

६ सर्वत्र सन्नन्तात्मनेपदप्रतिषेधः ।

७ सिद्धं तु पूर्वस्य कार्यातिदेशात् ।

८ पृथगनुबन्धत्वे प्रयोजनं वाच्यं नित्यं-

दीनामसंप्रसारणं सार्वधनुस्त्विति ।

९ जाग्रोऽगुणविवे ।

१० कुटादीनामिद्विप्रतिषेधः ।

११ क्त्वायां कित्प्रतिषेधश्च ।

विज इट् ॥ २ ॥

विभाषोर्णोः ॥ ३ ॥

सार्वधातुकमपित् ॥ ४ ॥

१ अपिन्डित्ति चेद्वैदेशेऽग्नि-
आदिवत्त्वात् ।

२ न ङित्किद्वि चेदुत्तमैकादेशप्रतिषेधः ।

असंयोगाहिट् कित् ॥ ५ ॥

१ ऋदुपेभ्यो लिटः कित्त्वं गुणाद्विप्रति-
षेधेन ।

२ उक्तं वा ।

इन्धिभवतिभ्यां च ॥ ६ ॥

१ इन्धेऽच्छन्दोविषयत्वाद्भुवो वुको नित्य-
त्वात्ताभ्यां किद्वचनार्थक्यम् ।

मृडमृदुधकुषक्लिशवदवसः क्त्वा ॥ ७ ॥

रुदन्नमुपग्रहिस्वापिप्रच्छः संश्च ॥ ८ ॥

इको झल् ॥ ९ ॥

हलन्ताच्च ॥ १० ॥

१ दम्भेर्हल्ग्रहणस्य जानिवाचक्यान्मिद्ध-
म् ।

१ प पुस्तके नास्ति । २ प पुस्तके इत परमधिकम् । इकः कित्त्वं गुणो मा भूत् । दीर्घास्मात् ।
कृते भवेत् । अनर्थकं तु ह्रस्वार्थम् । दीर्घाणां तु प्रसज्यते । सामर्थ्याद्धि पुनर्भाव्यम् । ऋदित्वं दीर्घसंश्रयम् ।
दीर्घाणां नाकृते दीर्घे । णिलोपस्तु प्रयोजनम् । ३ प. पुस्तके इत परमधिकम् । इच्च कस्य तकारत्वम् ।
दीर्घो मा भूत् । कृतेऽपि स. । अनन्तरे प्लुतो मा भूत् । प्लुतश्च विषये स्मृतः । न सेषिति कृते कित्त्वे ।
निष्ठायामवधारणात् । ज्ञापकात् परोक्षायाम् । सति क्षल्पग्रहणं विदुः । इत्त्वं कित्संनियोगेन । रेण तुल्य सुधी-
वनि । वस्वर्थम् । किदतीति । निगृहीतिः । क्त्वा च विग्रहात् ।

अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रातिपदिकम् ४५

१ अर्थवत्यनेकपदप्रसङ्गः ।

२ समुदायोऽनर्थक इति चेदवध्यर्थवत्तनात्
समुदायार्थवत्त्व यथा लोके ।

३ अर्थवत्त्वात् ।

४ पदार्थादङ्गत्वात् उपरिति नेत्यादि-
मिसबन्धस्योपलब्धिः ।

५ तस्मात्प्रतिषेधः ।

६ अर्थवत्त्वमुद्रात् नान्नानुग्रहणं नियमा-
र्थम् ।

७ अर्थवत्ता नोपपद्यते केवलेनावचनात् ।

८ न वा प्रत्ययेन नित्यसम्बन्धात्केवलस्या-
प्रयोगः ।

९ सिद्धं तन्मग्ननिरेकाग्रम् ।

१० वर्णस्यार्थवदनर्थकत्वं उक्तम् ।

११ स्वार्थवत्त्वमिति चेद्वृष्टो ह्यतदर्थेन
गुणेन उपनिर्दिष्टभावः ।

१२ निपातस्थानार्थकस्य नित्यं तत्त्वम् ।

१३ अप्रत्यय इति चेत्तेनैव प्रतिषेधो-
न्तवत्त्वात् ।

१४ न प्रत्यय इति चेदूक्यादेशे प्रतिषेध
आदिवात् ।

१५ सुबलोपे च प्रत्ययलक्षणत्वात् ।

कृत्तद्धितसमासाश्च ॥ ४६ ॥

१ समासग्रहणं उक्तम् ।

ह्रस्वो नपुंसके प्रातिपदिकस्य ॥ ४७ ॥

१ नपुंसकह्रस्वत्वे नित्यं तत्त्वम् ।

२ अव्ययप्रतिषेधः ।

३ न वा लिङ्गाभावात् ।

४ यजेकादेशदीर्घत्वेषु प्रतिषेधः ।

५ यजेकादेशदीर्घत्वेषु बहिरङ्गलक्षण-
त्वात्सिद्धम् ।

गोस्त्रियोरुपसर्जनस्य ॥ ४८ ॥

१ उपसर्जनह्रस्वत्वे च ।

२ गोटाङ्ग्रहणं कृत्रिवृत्त्यर्थम् ।

३ ईयसो बहुव्रीहौ पुवद्वचनम् ।

४ पूर्वपदस्य च प्रतिषेधो गोसमास-
निवृत्त्यर्थम् ।

५ कपि च ।

६ द्वन्द्वे च ।

७ उक्तं वा ।

लुक्छितलुकि ॥ ४९ ॥

१ तद्धितलुक्क्यवन्त्यादीनां प्रतिषेधः ।

२ लुक्छितलुकि नित्यं तत्त्वम् ।

इद्गोण्याः ॥ ५० ॥

लुपि युक्तवच्चक्तिवचने ॥ ५१ ॥

१ लुपि युक्तवच्चक्तिवचने नित्यं तत्त्वम् ।

२ लुपि युक्तवच्चक्तिवचने नित्यं तत्त्वम् ।

१ इदं पुस्तके नास्ति । २ इदं पुस्तके नास्ति । ३ पुस्तके इतः परमधिकम् । इद्गोण्या
नेति वक्तव्यम् । ह्रस्वता हि विधीयते । इति वा वचने तावत् । मात्रार्थं वा कृतं भवेत् । गोण्या इत्वं
प्रकरणात् । सूच्याद्यर्थमपि वा ।

३ न वा दर्शनस्याशक्यत्वं दर्शननिः साह-
चर्यात् ।
४ योगभावाच्चान्यत्र ।
५ समास उत्तरपदस्य बहुवचनस्य लुप ।
त्रिजेपणानां चाजातेः ॥ ५२ ॥
१ त्रिजेपणानां वचन जातिनिवृत्त्यर्थम् ।
२ नानाधिकरणान्निमित्तम् ।
३ हरीतक्यादिषु व्यक्तिः ।
४ अलङ्कारादिषु वचनम् ।
५ मनुष्यलुपि प्रतिषेधः ।
तदशिष्यं संज्ञाप्रमाणत्वात् ॥ ५३ ॥
लुब्धयोगाप्रख्यानात् ॥ ५४ ॥
योगप्रमाणे च तदभावेऽदर्शनं स्यात् ॥
प्रधानप्रत्ययार्थवचनमर्थस्यान्यप्रमाण-
त्वात् ॥ ५६ ॥
कालोपसर्जने च तुल्यम् ॥ ५७ ॥
नात्याभ्यायमेकस्मिन्बहुवचनमन्यतर-
स्याम् ॥ ५८ ॥
१ जात्याख्यायां सामान्याभिधानादैका-
र्थ्यम् ।
२ तत्रैकवचनादेश उक्तम् ।
३ अर्थानिवेशात्सिद्धम् ।
४ सख्याप्रयोगे प्रतिषेधः ।
५ अस्मदो नामन्युल्लेख्ययोश्च ।
६ अशिष्यं वा बहुवचनप्रत्ययान्भिधानात् ।
७ जातिशब्देन हि द्वयं निश्चयम् ।
अस्मदो द्वयोश्च ॥ ५९ ॥

फल्गुनीप्रोष्ठपदानां च नक्षत्रे ॥ ६० ॥
छन्दसि पुनर्वसोरैकवचनम् ॥ ६१ ॥
विशाखयोश्च ॥ ६२ ॥
१ पुनर्वसुर्दिशब्देः सुपां नुल्लेखन-
वर्णेति सिद्धम् ।
तिष्यपुनर्वसोर्नक्षत्रद्वन्द्वे बहुवचनस्य
द्विवचनं नित्यम् ॥ ६३ ॥
सरूपाणामेकदेशे एकदेशे ॥ ६४ ॥
१ प्रत्यर्थं द्वन्द्वेऽपि यामि-
धानम् ।
२ तत्रानेन द्विवचनं नित्यम् ।
३ तस्मादेकशेषः ।
४ अश्विनादिनादिना द्वन्द्वेऽपि द्विवचनम् ।
५ पृथक्स्वैकानि चिदेकदेशे पृथग्विभ-
क्त्युपलब्धिस्तदाश्रयत्वात् ।
६ समास इति चेत्स्वरसमासान्तेषु दोषः ।
७ अङ्गाश्रये चैकशेषवचनम् ।
८ तिङ्समासे तिङ्समासवचनम् ।
९ तिङ्निमित्तम् ।
१० असमासे वचनलोपः ।
११ द्विवचनबहुवचनविधिः ।
१२ द्वन्द्वनिर्देशश्च ।
१३ विभक्त्यन्तानामेकशेषे, एकविभक्त्य-
न्तानामिति तु पृथग्विभक्तिप्रतिषेधार्थम् ।
१४ न चार्थानि त्रयेऽपि नाना ।
१५ अनेकार्थाश्रयश्च पुनरेकशेषः ।
१६ तस्मान्नैकशब्दत्वम् ।

वृद्धो यूना तल्लक्षणश्चदेव विशेषः ॥ ६५ ॥

स्त्री पुंवच्च ॥ ६६ ॥

पुमान्स्त्रिया ॥ ६७ ॥

भ्रातृपुत्रौ स्वसृदुहेतुभ्याम् ॥ ६८ ॥

१ अमर्यादाणां युनस्यपिरलीपुतानां विशेष-
पात्रनिर्दिष्टानां नान्यत्र च विव-
क्षितत्वात्सिद्धम् ।

२ ब्राह्मणवत्साम्राज्यगीवत्सयोर्लिङ्गस्य वि-
भक्तिपरम्य विशेषवाचकत्वादेनकशेषः ।

नपुंसकमनपुंसकैकवच्चास्यान्यतर-
स्याम् ॥ ६९ ॥

१ प्रधाने कार्यसप्रत्ययाच्छेषः ।

२ आकृतिवाचित्वादेकवचनम् ।

पिता मात्रा ॥ ७० ॥

श्वशुरः श्वशुरा ॥ ७१ ॥

१ अत्रानुष्ठुप्पुण्ड्रानां कारणाद्द्रव्ये
शब्दनिवेश इति चेतुल्यकारणत्वात्
सिद्धम् ।

२ दर्शन हेतुरिति चेतुल्यम् ।

३ तद्विषय च ।

४ अन्यत्रापि न निमित्तम् ।

त्यदादीनि सर्वैर्लिङ्गान् ॥ ७२ ॥

१ त्यदादितः शेषे पुनरुक्ततो लिङ्गवच-
नानि ।

२ अद्वन्द्वनतुल्यनिमित्तम् ।

३ त्यदादीनां सानान्यार्थत्वात् ।

४ परस्य चोभयवाचित्वात् ।

५ दूरितेऽर्थे च ।

६ सानान्यदिगेषवाचिनोश्च द्वन्द्वभावात्
सिद्धम् ।

ग्राम्यपुस्तकेन्द्रमण्येषु स्त्री ॥ ७३ ॥

इति प्रथमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ।

भूवादयो धातवः ॥ १ ॥

१ पाठेन धातुसंज्ञायाः सन्ततगच्छप्रतिषेधः ।

२ निमित्तम् ।

३ क्रियावचन इति ।

४ सञ्ज्ञातेनार्थगतेः ।

५ अस्तिभवतिविद्यतीनां धातुत्वम् ।

६ प्रत्ययान्तराद्यन्तिरेकात्प्रत्ययान्तरेषु ।

धातोर्ध्वान्तिरेकात्प्रत्ययान्तरेषु । सिद्धं
त्वन्वयव्यतिरेकाभ्याम् ।

७ क्रियाविशेष उपसर्गः ।

८ भाववचने तदर्थप्रत्ययप्रतिषेधः ।

९ इतिरेकाद्वयं च प्रत्यये भाववचनत्व
तस्माच्च प्रत्ययः ।

१० सिद्धं तु नित्यगच्छत्वादनाश्रित्य भाव-
वचनत्वं प्रत्ययः ।

११ प्रधानभावग्रहणं च ।

१ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् भ्रातृपुत्रपितृश्वशुराणां कारणाद्द्रव्ये शब्दनिवेशः । २ प. पुस्तके इतः
परमाधिकम् दर्शनं च हेतुः । ३ प. पुस्तके इदमाधिकमितः परम् । न वा एष लोके सप्रत्ययः । ४ इदं प.
पुस्तके नास्ति । ५ प. पुस्तके इतः परमाधिकं वार्तिकम् । अनेकशेषेति वक्तव्यम् । प. पुस्तके इतः
परमाधिकम् । भूवादीनां वकारोऽयं मङ्गलार्थं प्रयुज्यते । ७ सिद्धं तु इत्यधिकं कौलहर्षपाठे । अपि च त्वमपि
हस्तालिखितेषु न दृश्यते ।

१२ भूवादिपाठः । नि. डि. त्वादि
निवृत्त्यर्थः ।

१३ स्वगतुन्ध. त्वा. च ।

उपदेशेऽजलुनासिक इत् ॥ २ ॥

१ इत्सन्नायां । नि. त्वादि विशेषात् ।

२ सिद्धं तून्धदेशेऽनुनासिकवचनात् ।

हलन्त्यम् ॥ ३ ॥

१ हलन्त्ये सर्वप्रसङ्गः । सर्वान्वयत्वात् ।

२ सिद्धं तु व्यशसि । त्वात् ।

३ लकारान्यनुन्धान् । नि. त्वादि । अग्रहणा-
प्रसिद्धिः ।

४ सिद्धं तु लकारनिर्देशात् ।

५ एकशेषनिर्देशाद्वा ।

६ प्राणिपिकानिषेधोऽतद्वित्ते ।

७ इदर्थभावात्सिद्धम् ।

न विभक्तौ तुसाः ॥ ४ ॥

१ विभक्तौ तवर्गप्रतिषेधोऽतद्वित्ते ।

आदिर्जिडुडुवः ॥ ५ ॥

षः प्रत्ययस्य ॥ ६ ॥

चुट्ट ॥ ७ ॥

१ चुञ्चु चमनेध्वनः । निषेधः ।

२ इदर्थभावात्सिद्धम् ।

३ पित्करणं । नि. त्वादि । चेत्पर्यायार्थम् ।

४ इर उपसंख्यानम् ।

५ अवयवग्रहणादिति चेदिदिद्विधिप्रसङ्गः ।

लशक्तद्विते ॥ ८ ॥

तस्य लोपः ॥ ९ ॥

१ इतो लोपे । गृह्यत्वात् । नि. त्वादि ।

२ सिद्धं तु णलादीनां ग्रहणप्रतिषेधात् ।

३ निर्दिष्टलोपाद्वा ।

४ तत्र तुरपानां प्रतिषेधः ।

५ न दोष्यत्वात् । नि. त्वादि ।

६ अनुबन्धलोपे । नि. त्वादि । निषेधाद्-
प्रसिद्धिः ।

७ सिद्धं त्वपवादव्यायेन ।

८ भावो हि कार्यार्थेऽतः । नि. त्वादि ।

९ गृह्यत्वात् । नि. त्वादि ।

१० अत्रानुबन्धलोपे । नि. त्वादि । निषेधे पृथक्त्व-
निर्देशोऽनाकारान्तत्वात् ।

११ अनेकान्ते वृत्तिविशेषः ।

१२ अनन्तर इति चेत्पूर्वपरयोरित्कृत-
प्रसङ्गः ।

१३ सिद्धं तु व्यवसितपाठात् ।

१४ इतरथा ह्येकान्तेऽपि संदेहः ।

१५ वृत्ताद्वा ।

यथासंख्यमनुदेशः समानाम् ॥ १० ॥

१ सजातानामनुदेशात्सर्वप्रसङ्गोऽनुदेशस्य
तत्र यथासंख्यवचनं नियमार्थम् ।

२ नाना । नि. त्वादि । निषेधात् । संख्यनु-
चरणार्थः ।

३ प्रकरणे च सर्वसंख्यार्थः ।

४ संख्यासाम्यं शब्दतश्चेणलादयः परस्मै-
पदानां डारौरसः प्रथमस्यायवायाव एव
इत्यनिर्देशः ।

- ५ अर्थतश्चेल्लुटेर्न नानि गुण गणि-
लादिषु दोषः ।
६ आत्मनेपदनिमित्तं विहितं द्वि-
गेषु ।
७ एङः पूर्वत्वे प्रतिषेधः ।
८ अतिप्रसङ्गो गुणवृद्धिप्रतिषेधे किति ।
९ उदिकूले रुजिवहोः ।
१० तच्छीलादिषु धातुत्रिग्रहणेषु ।
११ घञादिषु द्विग्रहणेषु ।
१२ अवे तृस्त्रोः करणाधिकरणयोः ।
१३ कर्तृकर्मणोश्च भूकृजोः ।
१४ नान्वयद्वयनिमित्तं द्विगेषुऽपि ।
१५ कृभ्वोः क्त्वाणमुलौ ।
१६ अर्थाया विङोऽन्तद्वोत्रात्मणानि ।
१७ रोपधेतोः पथिदूतयोः ।
१८ तत्र भवस्तस्य व्याख्यानः कतुयज्ञेभ्यश्च ।
१९ संघादिष्वन्प्रभृतयः ।
२० देवोऽग्न्यादिर्भगाद्यल्लसौ ।
२१ ङसिङसोः स्यत्यत्तरस्त्र ।
२२ न वा समानयोगवचनात् ।
२३ तस्य दोषो विदो लटो वा ।
२४ नान्वयद्वयनिमित्तं द्विगेषुऽपि ।
२५ खल्लोऽन्प्रभितिप्रकट्यचश्च ।
२६ सिन्ध्वनकारान्तां कन् अणजौ च ।
२७ युष्मदस्मदोश्चादेशाः ।
स्वरितेनाधिकारः ॥ ११ ॥
१ अधिकारः प्रतियोग तस्यानिर्देशार्थः ।

- २ न वा निमित्तद्वयनिमित्तं द्विगेषुऽपि लोके ।
३ अन्यनिर्देशस्तु निवर्तकस्तस्मात्परिभाषा ।
४ अर्थाया विङोऽन्तद्वोत्रात्मणानि ।
५ अधिकारपरिमाणान्नार्थं तु नाधिकार
इति चेदुक्तम् ।
६ यावत्तिथोऽलनुबन्धस्तावतो योगानन्ति-
बन्धनं तिथिः ।
७ भूयसि प्राग्वचनम् ।
अनुदानङिन् आत्मनेपदम् ॥ १२ ॥
१ आत्मनेपदवचनं नियमार्थम् ।
२ लविधानद्विगेषु ।
३ तत्र प्रत्ययनिमित्तं शेषवचनं परस्मैपद-
स्यानिवृत्तत्वात् ।
४ क्यष आत्मनेपदवचनं तस्यान्यत्र नि-
यमात् ।
५ प्रकृत्यर्थनियमेऽन्याभावः ।
६ शेषवचनं च ।
७ कर्तरि चात्मनेपदविषये परस्मैपदप्रतिषे-
धार्थम् ।
भावकर्मणोः ॥ १३ ॥
कर्तरि कर्मव्यतिहारे ॥ १४ ॥
१ कर्तृकर्मणोश्च भूकृजोऽन्तद्वोत्रात्मणानि ।
निवृत्त्यर्थम् ।
२ न वानन्तरस्य प्रतिषेधात् ।
न गतिर्हिसार्थेभ्यः ॥ १५ ॥
१ प्रतिषेधे हन्तानुपसख्यानम् ।
२ हरिवहोरप्रतिषेधः ।

१ प पुस्तके इतः पर नास्ति । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । विकरणभ्य प्रतिषेधः । ३ प पुस्तके इतः परमधिकम् । क्रियाव्यतिहार इति वक्तव्यम् ।

इतरेतरान्योऽन्योपपदाच्च ॥ १६ ॥

१ परमपरेयन्ताच्च ।

नेविशः ॥ १७ ॥

पारव्यवेभ्यः क्रियः ॥ १८ ॥

विपराभ्यां जेः ॥ १९ ॥

आडो दोऽनास्यविहरणे ॥ २० ॥

१ आडा दोऽनास्यविहरणे ।

२ स्वाङ्गकर्मकाच्च ।

क्रीडोऽनुसंपरिभ्यश्च ॥ २१ ॥

१ समोऽकूजने ।

२ आगमे धमयाम् ।

३ निमित्तम् ।

४ निमित्तं निजीविन कुत्र यन्त्रगेदु ।

५ हरतेर्गतताच्छील्ये ।

६ आडि नुप्रच्छयो ।

७ आशिषि नाथः ।

८ शप उपलम्भने ।

भसवप्रविभ्यः स्थः ॥ २२ ॥

१ आड. स्थ. प्रतिज्ञाने ।

प्रकाशनस्थेयाख्ययोश्च ॥ २३ ॥

उदोऽनुध्वर्कर्मणि ॥ ४ ॥

१ उद ईहायाम् ।

उपान्मन्त्रारणे ॥ २५ ॥

१ उपादेः पूजातात्पर्ययोः ।

२ वा लिप्सायाम् ।

अकर्मकाच्च ॥ २६ ॥

उद्विभ्यां तपः ॥ २७ ॥

१ स्वाङ्गकर्मकाच्च ।

आडो यमहनः ॥ २८ ॥

मयो - - - - - ॥ २९ ॥

१ समो गपादिषु विदिप्रच्छिस्वरतीनामुप-
सख्यानम् ।

२ आर्शिभुद्विभ्यश्च ।

३ उपसर्गादिस्त्यूद्योर्वावचनम् ।

निनु - - - - - ॥ ३० ॥

स्पर्धागनाडः ॥ ३१ ॥

गन्धनावशेषगन्धेनसाहमिक्यप्रतिय-

त्नप्रकथनोपयोगेषु कृजः ॥ ३२ ॥

अथेः प्रसहने ॥ ३३ ॥

वेः शब्दकर्मणः ॥ ३४ ॥

अकर्मकाच्च ॥ ३५ ॥

संमाननोत्सजनाचार्यकरणज्ञानभृतिवि-

गणनव्ययेषु नियः ॥ ३६ ॥

कर्तृस्थे चाशरारि कर्मणि ॥ ३७ ॥

वृत्तिस्तु - - - - - क्रमः ॥ ३८ ॥

उपपराभ्याम् ॥ ३९ ॥

आड उद्रमने ॥ ४० ॥

१ - - - - - ।

वेः पादविहरणे ॥ ४१ ॥

प्रोपाभ्यां समर्थाभ्याम् ॥ ४२ ॥

अनुसर्गाच्च ॥ ४३ ॥

अपह्वे ज्ञः ॥ ४४ ॥

अकर्मकाच्च ॥ ४५ ॥

संप्रतिभ्यामनाध्याने ॥ ४६ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । उपसर्गग्रहणम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ० मित्रकरण
पथिष्विति वक्तव्यमित्यपर आह ।

भासनोपनंभापाज्ञानयत्नविमत्युप-
मन्त्रणेन ब्रह्मः ॥ ४७ ॥

व्यक्तः समुच्चार्यः ॥ ३८ ॥

अनारकली ॥ ४९ ॥

विभागा दिलेले १०११

अवधि: ५१ :.

१ अवाहन्ने गिते ।

समः प्रतिज्ञने ॥५२॥

उद्भवरः स त्मकान् ॥ ५३ ॥

समस्तुतेय युक्तान् ॥ ५४ ॥

दाणश्च सा चेच्चतुर्थये ॥ ५५ ॥

उपाधयः स्वकरणे ॥ १६ ॥

ज्ञाश्रुस्मृदयां सनः ॥ ५७ ॥

नानार्जः ॥ ५८ ॥

१ अनोर्ल प्रतिषेधे नन् नवचनम् ।

२ न वाक्ये हस्येत्तरेण विधानात् ।

३ प्रतिषेध पूर्वस्य च ।

प्रत्याङ्म्यां श्रुवः ॥ ५९ ॥

शदेः शितः ॥ ६० ॥

१ शब्दे शितः परस्मैपदाश्रयत्वं च. ने. उ. ३-
भावः ।

२ गिद्ध तु लडाडी, नगातोनेषद्वचनात् ।

३ उागर्गर्भीतिनऽङ्गनय उमसख्या-
नम् ।

४ नित्यत्वालोदेगस्यत्वनैपदेऽडागम इति
चेददोऽपि नित्यनिमित्तत्वादात्मनैपदा-
भावः ।

५ गङ्गा नदी

त्रिषु लक्ष्मिनीश्वर ॥ ६१ ॥

2000

२ पू-वत्कन इति शब्दत्रयार्थम् ।

२ कथं हि तस्या सन्तान्युत्पत्ते-
रुपपत्तिः ।

३ पूर्यते च तन्नेऽद्वयं न तत्त्वमन्ताश्चात्मनेप-
ठमव इति चेद्भूयान्निष्प्रसिद्धिः ।

४ भिद्ध तु पूर्व-य लिङ्गातिदेशात् ।

५ कृत्वाऽपि तु न निवृत्तः ।

६ प्रत्ययग्रहण णियगर्धन् ।

७ तत्र हेतुनाग्निच प्रतिषेधः ।

आञ्जित्यग्रतः ऽनुप्रयोगस्य ॥६३॥

प्रोपाभ्यां युजेरयज्ञपात्रेषु । ६४ ॥

समः सः ॥ ६५ ॥

१ सप्त. क्षुण्ड - जले-धनम्।

भुजाऽनवने ॥ ६६ ॥

णैरणौ यत्कर्म णौ चैत्स कर्त्तानाध्याने

१ णेरात्मनेपदविधानेऽप्यन्तस्य कर्मणस्त-
त्रोपलब्धि ।

२ इतरथा हि सर्वप्रसङ्ग ।

इति चेत् तर्हि चेद्विचित्रोक्ति-
वृत्त्यर्थे वचनात् ।

४ न वा एकैचनो प्रतिषेधात् ।

५ इतरथा हि यत्र नियमस्ततोऽन्यत्र प्रति
षेधः ।

६ आत्मनेपदस्य च ।

१ प पुस्तके इत परमधिकम् । इगन्तव्यं प्रति वक्तव्यम् । स्वराद्युत्पत्त्यादिति वक्तव्यम् ।

प पुस्तके इतः परमाधिकम् । अनवनकौटिल्ययोरिति वक्तव्यम् ।

७ आत्मनेपदप्रतिषेधार्थं तु ।
 ८ आत्मन कर्मत्वे प्रतिषेधः ।
 ९ न वा ण्यन्तेऽन्यस्य कर्तृत्वात् ।
 भीष्म्योर्हेतुभये ॥ ६८ ॥
 गृध्रिवञ्च्योः प्रलम्भने ॥ ६९ ॥
 लियः संमाननशालीनीकराद्यौ ॥ ७० ॥
 मिथ्योपपदात्कृजोऽभ्यासे ॥ ७१ ॥
 स्वरितजितः कर्त्रभिप्राये क्रियाफलो ॥ ७२ ॥
 अपाद्वदः ॥ ७३ ॥
 णिचश्च ॥ ७४ ॥
 समुदाङ्भ्यो यमोऽग्रन्थे ॥ ७५ ॥
 अनुपसर्गाञ्जः ॥ ७६ ॥
 विभाषोपपदेन प्रतीयमाने ॥ ७७ ॥
 शेषात्कर्तरि परस्मैपदम् ॥ ७८ ॥
 १ शेषवचनं पञ्चम्या चेदर्थे प्रतिषेधः ।
 २ सप्तम्या चेत्प्रकृतेः ।
 ३ सिद्धं तूपयनिर्देशात् ।
 ४ कर्तृग्रहणमनुष्यपराद्यर्थम् ।
 अनुपराभ्यां कृजः ॥ ७९ ॥
 १ आत्मनेपदप्रतिषेधार्थं तेषु विधानम् ।
 २ तत्रात्मनेपदप्रतिषेधोऽप्रतिषिद्धत्वात् ।
 ६ न वा बुनादिभ्यो वावचनात् ।
 ४ आत्मनेपदनियमे वा प्रतिषेधः ।
 अभिप्रत्यतिभ्यः क्षिपः ॥ ८० ॥
 प्राद्वहः ॥ ८१ ॥
 परेर्मृषः ॥ ८२ ॥
 व्याङ्परिभ्यो रमः ॥ ८३ ॥

उपाच्च ॥ ८४ ॥
 विभाषाकर्मकात् ॥ ८५ ॥
 बुद्ध्या ज्ञेयैः ॥ ८६ ॥
 निगणचलनार्थेभ्यश्च ॥ ८७ ॥
 अणावकर्मकाच्चित्तकर्तृकात् ॥ ८८ ॥
 १ चुरादिणिचोऽण्यन्ता-
 त्त्वेन ।
 २ सिद्धं त्वन्निगमादिनि वचनात् ।
 न पादस्याङ्यमाङ्यसपरिमुहुरुचिचृति-
 वदवसः ॥ ८९ ॥
 वा क्यपः ॥ ९० ॥
 बुद्ध्यो लुङि ॥ ९१ ॥
 वृद्धयः स्यसन्तोः ॥ ९२ ॥
 लुटि च कृपः ॥ ९६ ॥
 १ पादिषु धेट उपसरूयानम् ।
 ॥ अथ च्याज्य तृतीयः पादः ॥
 आ कडारादेका संज्ञा ॥ १ ॥
 १ अन्यत्र संज्ञासन्नेजानिर्गम्य वचनम् ।
 २ तत्रैतन्निर्गम्यारे तद्वचनम् ।
 ३ अङ्गसंज्ञया भपदसंज्ञयोरसमावेशः ।
 ४ कर्मधारयत्वे तत्पुरुषग्रहणम् ।
 ५ तत्पुरुषत्वे तत्पुरुषग्रहणम् ।
 ६ गतिदिव कर्महेतुमत्सु च ग्रहणम् ।
 ७ गुरुलघुसंज्ञे नदीविसंज्ञे ।
 ८ परस्मैपदसंज्ञा पुरुषसंज्ञा ।
 ९ परवचने सिति पदं भम् ।

१ प पुस्तके विधानस्य स्थाने वचनमिति । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । अदे. प्रतिषेधो
 वक्तव्यः । ३ प पुस्तके कर्मधारय तत्पुरुषग्रहणमिति ।

७ सिद्ध तु प्रत्ययग्रहणे यस्मात्स तदादि-
तदन्तविज्ञानात् ।

८ प्रयोजनं धातुप्रातिपदिकप्रत्ययन्यास-
तद्धितविधित्वराः ।

९ कृद्ग्रहणे नितिः ।

१० प्रयोजनं नितिः ।

सुप्तिङन्तपदम् ॥ १४ ॥

१ पदसंज्ञायानन्तवचनन्यत्र संज्ञाविधौ
प्रत्ययग्रहणे नितिः ।

नः क्ये ॥ १५ ॥

सिति च ॥ १६ ॥

स्वादिष्वसर्वनामस्थाने ॥ १७ ॥

यचि भम् ॥ १८ ॥

१ भसंज्ञायामुत्तरपदलोपे षः प्रतिषेधः ।

२ सिद्धमचः न्याजित्वात् ।

३ नमोऽङ्गिरोत्तुपा दत्तुः कर्त्तव्यम् ।

४ वृषण्वस्त्वयोः ।

तसौ मत्वर्थे ॥ १९ ॥

अयस्मयादीनि च्छन्दसि ॥ २० ॥

बहुषु बहुवचनम् ॥ २१ ॥

१ नृनिज्जन्तिभेदनिमित्तं वृद्धिप्रयोगेन न
नियमार्थं वचनम् ।

२ तत्र प्रत्ययनियमेऽव्ययानां पदसंज्ञा-
भावोऽसुबन्तत्वात् ।

३ अर्थनियमे सिद्धम् ।

व्येकयोर्द्विवचनैकवचने ॥ २२ ॥

कारके ॥ २३ ॥

१ कारक इति संज्ञानिर्देशश्चेत्त्वज्ञिनोऽपि
निर्देशः ।

२ इतरथा न दिष्टमन्तर्लोपे प्रादस्य सनीपा-
दात्तच्छरीरान्तरम् ।

३ कर्त्तव्यं नितिः । अत्रैव ब्राह्मणस्य पुत्रं
पन्थानं पृच्छतीति ।

४ अपादानं च वृक्षस्य पर्णं पततीति ।

५ न वापायस्य नितिः ।

६ अन्वर्थमिति चेदकर्तरि कर्तृशब्दानुप-
पत्तिः ।

७ सिद्ध तु प्रतिकारक क्रियाभेदात्पचादीनां
करणधिकरणयोः कर्तृभावः ।

८ अत्रैव नितिः । अत्रैव नितिः ।
कर्षणक्रियाः प्रधानस्य कर्तुः पाकः ।

९ द्रोणं पचत्याढकं पचतीति संभवनक्रिया
धारणक्रिया च अधिकरणस्य पाकः ।

१० एधाः पक्ष्यन्त्या विह्वित्तेर्ज्वलिष्यन्तीति
ज्वलनक्रिया करणस्य पाकः ।

११ उद्यनननिपातनानि कर्तुंरिच्छादिक्रिया ।

१२ यत्तत्र तृणेन तत्परशोश्छेदनम् ।

१३ इतरथा ह्यसितृणयोश्छेदनेऽविशेषः
स्यात् ।

१४ अपादानादीनां त्वप्रसिद्धिः ।

१५ न वा नितिः । अत्रैव नितिः । पर्यायेण
वचनं वचनाश्रया च संज्ञा ।

ध्रुवमपायेऽपादानम् ॥ २४ ॥

१ जुहुः प्रयोगेन नितिः ।

१ प. पुस्तके इत. परमधिकम् । नाप्रतिधात् । अप्राप्तेर्वा । भुवद्वयवो धारयद्वयवः पदसंज्ञा वक्तव्या

२ प. पुस्तके इत. परमधिकम् । उदयसंज्ञान्यपीति वक्तव्यम् ।

२ गतिगुक्तेष्वपादानसंज्ञा नोपपन्नतेऽध्रुव-
त्वात् ।

३ न वात्रौव्यम्याविवक्षितत्वान् ।

भीत्रार्थानां भयहेतुः ॥ २५ ॥

पराजेरसोढः ॥ २६ ॥

वारणार्थानामीप्सितः ॥ २७ ॥

१ वारणार्थेषु कर्मग्रहणानर्थक्यं कर्तुरी-
प्सिततमं कर्मेति वचनात् ।

अन्तर्धौ येनादर्शनमिच्छति ॥ २८ ॥

आख्यातोपयोगे ॥ २९ ॥

१ आग्न्यानानुपद्वेगे कारकमिति चेदक-
थितत्वात्कर्मसंज्ञाप्रसङ्गः ।

२ अकारकमिति चेदुद्योगवचनानर्थक्यम्
जनिकर्तुः प्रकृतिः ॥ ३० ॥

भुवः प्रभवः ॥ ३१ ॥

कर्मणा यमभिप्रैति स संप्रदानम् । ३२ ।

रुच्यर्थानां प्रीयमाणः ॥ ३३ ॥

श्लाघहृद्स्थाशपां ज्ञप्स्यमानः । ३४ ।

धारेरुत्तमर्णः ॥ ३५ ॥

स्पृहेरीप्सितः ॥ ३६ ॥

क्रुधद्रुहेर्ष्यास्रयार्थानां यं प्रति क्रोधः ।३७।

क्रुधद्रुहोरुपसृष्टयोः कर्म ॥ ३८ ॥

राधीक्ष्योर्यस्य विप्रश्नः ॥ ३९ ॥

प्रत्याङ्भ्यां श्रुवः पूर्वस्य कर्ता ॥ ४० ॥

अनुप्रतीगृणश्च ॥ ४१ ॥

साधकतम करणम् ॥ ४२ ॥

दिवः कर्म च ॥ ४३ ॥

परिक्रयणे संप्रदानमन्यतरस्याम् । ४४ ।

आधारो ऽधिकरणम् ॥ ४५ ॥

अधिशीङ्स्थासां कर्म ॥ ४६ ॥

अभिनिविशश्च ॥ ४७ ॥

उपान्वध्याह्वसः ॥ ४८ ॥

१ वसेरुध्यर्थस्य प्रतिषेधः ।

कर्तुरीप्सिततमं कर्म ॥ ४९ ॥

१ ईप्सितस्य कर्मभञ्जयां निर्वृत्तस्य कार-
कत्वे कर्मसंज्ञाप्रसङ्गः क्रियेष्मितत्वात् ।

२ न २०००

तथा युक्तं चानीप्सितम् ॥ ५० ॥

अकथितं च ॥ ५१ ॥

गतिबुद्धिप्रत्यवसानार्थशब्दकर्मकर्मका
णामणिकर्ता स णौ ॥ ५२ ॥

१ शब्दकर्मनिर्देशे अञ्जक्रियाणामिति
चेन्नयत्यादीनां प्रतिषेधः ।

१ प. पुस्तके इत परमधिकम् । क्रियाग्रहणमपि कर्तव्यम् । कर्मणः करणसज्ञा संप्रदानस्य च कर्म-
संज्ञा । २ प. पुस्तके इत परमधिकम् । चिरप्रतिष्ठितिः । नृणां भोगिनः । चरितम् । त्रुविशा
सिगुणेन च यत्सचते तदकीर्तितमाचरित कविना । कथिते लादयश्चेत्स्युः षष्ठां कुर्यात् तदा गुणे । अकारक
ह्यकथितत्वात् । कारक चेत्तु नाकथा । कारक तद्विज्ञानीययां यां मन्येत सा भवेत् । कथितेऽभिहिते
स्वविधित्वमतिगुणकर्मणि लादिविधि सपरे । ध्रुवचेष्टितयुक्तिषु चायगुणे तदनल्पमतेर्वचन स्मरत । प्रधान-
कर्मण्याख्येये लादीनाहुर्द्विकर्मणाम् । अप्रधाने दुहादीनाम् । ण्यन्ते कर्तुश्च कर्मणः । नीवह्योर्हरतेऽपि गत्यर्थानां
तथैव च । द्विकर्मकेषु ग्रहण द्रष्टव्यमिति निश्चयः । सिद्ध वाप्यन्यकर्मणः । अन्यकर्मैति चेद्द्रव्याह्लादीनामविधि-
र्भवेत् । कालभावाध्वगन्तव्याः कर्मसज्ञा ह्यकर्मकाणाम् । देशश्चाकर्मणा कर्मसज्ञो भवतीति वक्तव्यम् ।

- २ शृणोत्यादीनां चोपसंख्यानमश्नन्दि-
त्वात् ।
३ शब्दकर्मण इति चेज्जलन्तिप्रवृत्तिना-
मुपसंख्यानम् ।
४ दृशेः सर्वत्र ।
५ अदिखादिनीवहीनां प्रतिषेधः ।
६ वहेरनियन्तृकर्तृकस्य ।
७ भदेरहितार्थस्य ।
८ अकर्मग्रहणे कालकर्मकाणामुपसंख्या-
नम् ।
९ सिद्ध तु मन्त्राणां प्रवृत्तिनाम् ।
ह्रक्पोरन्यतरस्याम् ॥ ५३ ॥
१ ह्रक्पोर्वावचनेऽभिवादिदृशोरात्मनेपद
उपसंख्यानम् ।
स्वतन्त्रः कर्ता ॥ ५४ ॥
१ स्वतन्त्रस्य कर्तुः ज्ञां हेतुमत्युपसरव्या-
नमस्वतन्त्रत्वात् ।
२ न वा स्वातन्त्र्यादितरथा ह्यकुर्वत्यपि
कारयतीति स्यात् ।
३ नाकुर्वतीति चेत्स्वतन्त्रः ।
तत्प्रयोजको हेतुश्च ॥ ५५ ॥
१ प्रैगेऽन्ततन्त्रप्रयोजकत्वात् ।
२ स्वतन्त्रत्वात्सिद्धमिति चेत्स्वतन्त्रपर-
तन्त्रत्वं विप्रतिषिद्धम् ।
३ उक्तं वा ।
प्राग्रीश्वरान्निपाताः ॥ ५६ ॥
१ प्राग्वचनं संज्ञानिवृत्यर्थम् ।

- चादयो ऽसत्त्वे ॥ ५७ ॥**
प्रादय उपसर्गाः क्रियायोगे ॥ ५८ ॥
॥ ५९ ॥
१ प्रादय इति योगविभागः ।
२ निपातसंज्ञार्थः ।
३ एकयोगे हि निपातसंज्ञाभावः ।
४ नरुच्छब्दम्योपसंख्यानम् ।
५ श्रुच्छब्दम्योपसंख्यानम् ।
गतिश्च ॥ ६० ॥
१ कारिकागच्छन्त्य ।
२ पुनश्चनसौ छन्दसि ।
३ गत्युपसर्गसंज्ञाः क्रियायोगे यत्क्रिया-
युक्तास्त प्रतीति वचनम् ।
४ प्रयोजनं घञ्वत्त्वणत्वे ।
५ वृद्धिविधौ च धातुग्रहणार्थक्यम् ।
६ वृद्धिधिनस्मावावीत्त्वस्वाङ्गादिस्वरणत्वेषु
वचनप्रान्तात्सिद्धम् ।
७ सुदुरोः प्रतिषेधो नुन्विधितत्त्ववत्त्वण-
त्वेषु ।
ऊर्यादिच्चिडाचश्च ॥ ६१ ॥
अनुकरणं चानितिपरम् ॥ ६२ ॥
१ अनुकरणस्येति करणपरत्वप्रतिषेधोऽनिष्ट-
शब्दनिवृत्त्यर्थः ।
आदरानादरयोः सदसती ॥ ६३ ॥
भूषणे ऽलम् ॥ ६४ ॥
अन्तरपरिग्रहे ॥ ६५ ॥

१ प. पुस्तके °कर्मकाणां । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । स्वतन्त्रत्वात् सिद्धम् । ३ प.
पुस्तके नास्ति । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । रीश्वराद्रीश्वरान्मा भूत् । कृन्मेजन्तः परोऽपि सः । समासे-
भ्येव्ययीभावः । लौकिकं चातिवर्तते । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । कृन्वस्तिर्योग इति वक्तव्यम् ।

१ अन्तः सङ्गच्छति त्वेषूप-
संख्यानम् ।
कणोमनसी ॥ ६६ ॥
पुरो ऽव्ययम् ॥ ६७ ॥
अस्तं च ॥ ६८ ॥
अच्छ गत्यर्थवदेषु ॥ ६९ ॥
अदो ऽनुपदेशे ॥ ७० ॥
तिरो ऽन्तर्धौ ॥ ७१ ॥
विभाषा कृजि ॥ ७२ ॥
उपाजे ऽन्वाजे ॥ ७३ ॥
साक्षात्प्रभृतीनि च ॥ ७४ ॥
१ साक्षात्प्रभृतिः ।
२ मकारान्तत्वं च गतिस्त्वान्तिष्ठन्त्सु ।
३ तत्र चिद्विप्रतिषेधः ।
४ न वा पूर्वेषु कृतत्वात् ।
अनत्याधान उरसिमानसी ॥ ७५ ॥
मध्येपदेनिवचने च ॥ ७६ ॥
नित्यं हस्ते पाणायुपयने ॥ ७७ ॥
प्राध्वं बन्धने ॥ ७८ ॥
जीविकोपनिषदावौपम्ये ॥ ७९ ॥
ते प्राग्धातोः ॥ ८० ॥
१ प्राग्धातुवचनं चेद-
नुगुणान्तेऽन्तिः ।
निवृत्त्यर्थः ।
२ छन्दसि परव्यवहितवचनं च ।

३ सङ्गच्छति सिद्धम् ।
४ अन्तर्धौ वचनमनिष्टादर्शनात् ।
५ अन्तर्धौ निष्ठे तु पूर्वपरव्यवधार्थम् ।
छन्दसि परे ऽपि ॥ ८१ ॥
व्यवहिताश्च ॥ ८२ ॥
कर्मप्रवचनीयाः ॥ ८३ ॥
अनुर्लक्षणे ॥ ८४ ॥
१ अनुर्लक्षणेवचनानर्थक्यं सामान्यकृत-
त्वात् ।
२ हेत्वर्थं तु वचनम् ।
तृतीयार्थे ॥ ८५ ॥
हीने ॥ ८६ ॥
उपो ऽधिके च ॥ ८७ ॥
अपपरी वर्जने ॥ ८८ ॥
आङ् मर्यादावचने ॥ ८९ ॥
लक्षणेत्थंभूताख्यानभागवीप्सासु प्रति-
पर्यनवः ॥ ९० ॥
अभिरभागे ॥ ९१ ॥
प्रतिः प्रतिनिधिप्रतिदानयाः ॥ ९२ ॥
अधिपरी अनर्थकौ ॥ ९३ ॥
सुः पूजायाम् ॥ ९४ ॥
अतिरतिक्रमणे च ॥ ९५ ॥
अपिः पदार्थसंभावनान्वयसर्गहासिमु-
चयेषु ॥ ९६ ॥
अधिरीश्वरे ॥ ९७ ॥

१ अत्रेदं विकृतं वार्तिकम् । यत 'छन्दसि परव्यवहितवचनं चेति भाष्ये वार्तिकपाठः । तथैवास्मा-
मिर्गृहीतो वार्तिकपाठः । अन्यत्र सूत्रत्वेनेदं गृहीतम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । आश्रयार्थमिति ।
इति वक्तव्यम् ।

६ तत्पर इति वा दर्शन्यद्वन्द्वानम् ।
 ७ वर्णोऽन्त्यो वावसानम् ।
 ८ सन्दिनचनानये लोकेदिनिन्दानिन्द्वम् ।
 ॥ इति प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

अथ द्वितीयोऽध्यायः ॥

समर्थः पदविधिः ॥ १ ॥

- १ पदविधिः समर्थवचनम् ।
- २ सुबलोपो व्यवधानं यथेष्टमन्यतरेणासंबन्धः स्वरसंख्याविशेषो व्यक्ताभिधानमुपसर्जनविशेषणं चोपवाचनानर्थक्यं च स्वभावसिद्धत्वात् ।
- ३ संधानमैकानर्थक्यं न्यवगम्यमानं सुबुत्पत्तिः ।
- ४ परस्परव्यपेक्षां सामर्थ्यमेके ।
- ५ तत्र नानाकारकजिह्वाननुनन्दनान्देशप्रतिषेधः ।
- ६ प्रचये सनासप्रतिषेधः ।
- ७ सन्तर्हराणां वा ।
- ८ समुदायसामर्थ्याद्वा सिद्धम् ।
- ९ आख्यातं वाक्यम् ।
- १० एकतिङ् ।
- ११ समानवाक्ये निनातयुक्तद्वन्द्वे ।
- १२ योगे प्रतिषेधश्चादिभिः ।
- १३ समर्थनिघाते हि समानाधिकरणयुक्तयुक्तेषूपसंख्यानमसमर्थत्वात् ।

- १४ राजगवीक्षीरे द्विसमासप्रसङ्गो द्विषष्टीभावात् ।
- १५ सिद्धं तु राजविशिष्टया गोः क्षीरेण सामर्थ्यात् ।
- १६ पदविधौ समर्थवचनं वर्णाश्रये शास्त्रानान्तर्यविज्ञानात् ।
- १७ समर्थाधिकारस्य विधेयगामनानाधिकार्यान्निर्देशानर्थक्यम् ।
- १८ सिद्धं तु नानार्थानाग्निं वचनात् ।
- १९ एकशेननिर्देशाद्वा ।
- २० समानाधिकरणेषूपसंख्यानमसमर्थत्वात् ।
- २१ द्रव्यं पदार्थ इति चेत् ।
- २२ न वा वचनप्रामाण्यात् ।
- २३ लुप्ताख्यातेषु च ।
- २४ तदर्थगतेर्वा ।
- २५ समासो द्वयोर्द्वयोश्चेद् द्वन्द्वेऽनेकग्रहणम् ।
- २६ द्वयोर्द्वयोः समास इति चेन्न बहुषु द्वित्वागावात् ।
- २७ समासान्तप्रतिषेधश्च ।
- २८ अविशेषेण बहुवीहावनेकपदप्रसङ्गः ।
- २९ तत्र स्वरसमासान्तपुंवद्भावेषु दोषः ।
- ३० न वावयवतत्पुरुषत्वात् ।
- ३१ तस्यान्तोदात्तत्वं निमित्तम् ।
- ३२ निमित्तं नानाकारकम् ।
- ३३ एकशितिपात्स्वरवचनं तु ज्ञापकं निमित्तिस्वरबलीयस्त्वस्य ।

१ प पुस्तके इत परमाधिकम् । अर्थानादेशनात् । तच्च लघ्वर्थम् । असंभवः खल्वप्यर्थदेशनस्य । अप्रवृत्तिः खल्वप्यर्थदेशनस्य । २ प पुस्तके इत परमाधिकम् । समर्थतराणां वा समुदायसामर्थ्यात् । ३ प पुस्तके इत परमाधिकम् । आख्यातं च विशेषणम् । ४ प पुस्तके स्त्वाद्वा ।

सुवामन्त्रिते पराङ्गवत्स्वरे ॥ २ ॥

१ आन्त्रिनन्द्य पराङ्गवद्भावे षष्ठ्यामन्त्रितकारकवचनम् ।

२ तन्निमित्तग्रहण वा ।

३ अवचने हि सुवन्तमात्रप्रसङ्गः ।

४ सुवन्तस्य पराङ्गवद्भावे समानाधिकरणस्योपसंख्यानमनन्तरत्वात् ।

५ स्वरेऽवधारणाच्च ।

६ परमपि च्छन्दसि' ।

७ अव्ययप्रतिषेधश्च ।

८ अनव्ययीभावस्य ।

९ स्वरेऽवधारणं सुबलोपार्थम् ।

१० न वा सुवन्तैकान्तत्वात् ।

११ प्रातिपदिकैकान्तस्तु सुबलोपे ।

प्राकङ्गारात्समासः ॥ ३ ॥

१ प्राग्वचनं संज्ञानिवृत्त्यर्थम् ।

सह सुपा ॥ ४ ॥

१ सहवचनं पृथगसमासार्थम् ।

२ इवेन विभक्त्यलोपः पूर्वपदप्रकृतिस्मरणार्थः ।

अव्ययीभावः ॥ ५ ॥

अव्ययं विभक्तिसमीपसमृद्धिवृद्धचर्याभावात्प्रतिशब्दप्रादुर्भावपश्चाद्यथानुपूर्व्ययौगपद्यमादृश्यसंपत्तिमाकल्यान्तवचनेषु ॥ ६ ॥

यथासादृश्ये ॥ ७ ॥

वावदवधारणे ॥ ८ ॥

सुप् प्रतिना मात्रार्थे ॥ ९ ॥

अक्षशलाकासंख्याः परिणा' ॥ १० ॥

विभाषापपरिवहिरश्चवः पञ्चम्या ॥ ११ ॥

॥ १२ ॥

आङ् मर्यादाभिविध्योः ॥ १३ ॥

लक्षणेनाभिप्रती आभिमुग्ये ॥ १४ ॥

अनुर्यत्समया ॥ १५ ॥

यस्य चायामः ॥ १६ ॥

तिष्ठद्गुप्रभृतीनि च ॥ १७ ॥

१ तिष्ठद्गु कालविशेषे ।

२ खलेयवादीनि प्रथनान्तान्यपदार्थे ।

पारे मध्ये षष्ठ्या वा ॥ १८ ॥

१ पारे मध्ये षष्ठ्या वावचनम् ।

२ अवचने हि षष्ठीसमासाभावो यथैकदेशिप्रधाने ।

३ एकः गन्तव्यः नान्यतः च ।

संख्या वंश्येन ॥ १९ ॥

नदीभिश्च ॥ २० ॥

१ नदीभिः संख्यासमासेऽन्यपदार्थे प्रतिषेधः ।

अन्यपदार्थे च संज्ञायाम् ॥ २१ ॥

तत्पुरुषः ॥ २२ ॥

द्विगुश्च ॥ २३ ॥

द्वितीया श्रितातीतपतितगतात्यस्त-

प्राप्तापन्नैः ॥ २४ ॥

१ प पुस्तके इ. : परमधिकम् । पूर्वस्याङ्गवद्भवतीति वक्तव्यम् । २ प पुस्तके इत परमधिकम् । अक्षादयस्त्वृतायान्ता पूर्वोक्तस्य यथा न तद । एकत्वेऽक्षशलाकयोः । कितवव्यवहारे च । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । नदीभिः संख्यायाः समाहारेऽव्ययीभावो वक्तव्यः ।

१ श्रितादिषु णिगान्य दीनान्तसख्या-
नम् ।
२ श्रितादिभिरहीने द्वितीयासमासवचनान-
र्थक्यं बहुव्रीहिसिद्धन्तान् ।
३ अहीने द्वितीयासमासवचनान् ।
४ जातिस्वरप्रसङ्गस्तु ।
५ तत्र जातादिषु वावचनात्सिद्धम् ।
स्वयं क्तेन ॥ २५ ॥
खट्वा क्षेपे ॥ २६ ॥
सामि ॥ २७ ॥
कालाः ॥ २८ ॥
अत्यन्तसंयोग च ॥ २९ ॥
१ अत्यन्तसंयोगे णिगान्यदीनान्तसंयोगवचनात्
क्तेन णिगान्यदीनान्तसंयोगवचनात् ।
२ अनन्यन्नन्येयार्थे तु ।
तृतीया तत्कृतार्थेन गुणवचनेन ॥ ३० ॥
१ तृतीयासमासेऽर्थग्रहणमनर्थकमर्थगति-
र्थवचनात् ।
२ निर्देश्यमिति चेतृतीयासमासेऽर्थेऽपि ।
पूर्वसदृशसमोनार्थकलहानिपुणमिश्र-
श्लक्ष्णैः ॥ ३१ ॥
१ पूर्वान्विषयगम्योपमख्यानम् ।
२ सदृशग्रहण उक्तम् ।
कर्तृकरणे कृता बहुलम् ॥ ३२ ॥
१ कर्तृकरणे कृता क्तेन ।
कृत्यैरधिकार्थवचने ॥ ३३ ॥

१ कृत्यैरधिकार्थवचनेऽन्यत्रापि दृश्यते ।
२ साधनं कृतेति वा पदद्वयार्थम् ।
अन्नेन व्यञ्जनम् ॥ ३४ ॥
भक्ष्येण निर्विण्णम् ॥ ३५ ॥
१ अन्नेन व्यञ्जनं भक्ष्येण निर्विण्णमिति ।
समर्थत्वरः ।
२ कर्तृत्वात् क्रियया सापेक्षत्वात् ।
३ वचनप्रमाणनादि निर्विण्णमिति ।
प्रतिषेधः ।
४ सिद्धं तु षष्ठाद्विनाशित्वात् ।
तीयापूर्वपद उत्तरपदलोपश्च ।
५ षष्ठीसमानश्च युक्तपूर्णान्तः ।
६ न वासमासेऽदर्शनात् ।
७ युक्तार्थसप्रत्ययाच्च सामर्थ्यम् ।
८ सप्रत्ययाच्च तद्विषयत्वात् ।
९ संप्रतीयमानार्थलोपे ह्यनवस्था ।
चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखराक्षितैः ३६
१ चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखराक्षितैः ।
२ बलिर्क्षिताभ्यां चानर्थकं वचनम् ।
३ विकृति प्रकृत्येति चेदश्वघासादीनामुप-
संख्यानम् ।
४ अर्थेन नित्यसमासवचनम् ।
५ सर्वलिङ्गता च ।
पञ्चमी भयेन ॥ ३७ ॥
अपेतापोढमुक्तपतितापलस्रैरल्पशः ॥ ३८ ॥

१ प. पुस्तके नास्ति । २ कृत्यग्रहणे णिगान्यदीनान्तसंयोगवचनात् । ३ प. पुस्तके
इतः परमधिकम् । भयभीतमीति भीमिरिति वक्तव्यम् । भयनिर्गतजुगुप्सुभिरिति वक्तव्यम् ।

स्तोकान्तिकदूरार्थकृच्छ्राणि क्तेन ॥३९॥

सप्तमी शौण्डैः ॥ ४० ॥

सिद्धशुष्कपक्वन्धैश्च ॥ ४१ ॥

ध्वाङ्गेण क्षेपे ॥ ४२ ॥

१ ध्वाङ्गेणेत्यर्थग्रहणम् ।

कृत्यैर्ऋणे ॥ ४३ ॥

१ कृत्यैर्नियोगे यद्ग्रहणम् ।

संज्ञायाम् ॥ ४४ ॥

क्तेनाहोरात्रावयवाः ॥ ४५ ॥

तत्र ॥ ४६ ॥

क्षेपे ॥ ४७ ॥

१ क्षेपे गतिकारकपूर्वं उक्तम् ।

पात्रैर्मितादयश्च ॥ ४८ ॥

पूर्वकालैकसर्वजरत्पुराणनवकेवलाः स-

मानाधिकरणेन ॥ ४९ ॥

दिक्संख्ये संज्ञायाम् ॥ ५० ॥

तद्वितार्थोत्तरपदसमाहारे च ॥ ५१ ॥

१ द्विगुसंज्ञा पदयोः सप्तम्योः द्विगु-
श्रयत्वादप्रसिद्धिः ।

२ अर्थे च न द्विगुसंज्ञा न द्विगुसंज्ञा ।

३ समासतद्धितविधादिनि चेदन्यत्र समास-
संज्ञाभावः ।

४ सिद्ध तु प्रत्ययोत्तरपदयोश्चेति वचनात् ।

५ द्विगोर्वा लुग्वचनं ज्ञापकं तद्वितोत्तरे ।

६ समाहारसमूहयोरविशेषात्सनाहारग्रह-
णानर्थक्यं तद्वितार्थेन कृतत्वात् ।

७ अभिधानार्थं तु ।

८ द्वन्द्वतत्पुरुषयोस्तत्पदे
नम् ।

९ उत्तरपदेन परिनाणिना द्विगोः समास
वचनम् ।

१० अन्यत्र समुदायबहुव्रीहित्वादुत्तरपद-
प्रसिद्धिः ।

११ सर्वत्र मत्वर्थे प्रतिषेधः ।

संख्यापूर्वो द्विगुः ॥ ५२ ॥

कुत्सितानि कुत्सनैः ॥ ५३ ॥

पापाणके कुत्सितैः ॥ ५४ ॥

उपमानानि सामान्यवचनैः ॥ ५५ ॥

१ उपमानसमासे गुणवचनस्य विशेष-
भाक्त्वात्सामान्यवचनाप्रसिद्धिः ।

२ न वा श्यामत्वस्योभयत्र भादात्तद्वाचक-
त्वाच्च शब्दभ्यन्तनन्यवचनप्रसिद्धिः ।

उपमितं व्याघ्रादिभिः सामान्याप्रयोगे ॥

विशेषणं विशेष्येण बहुलम् ॥ ५७ ॥

१ विशेषणविशेष्यदोतनयविशेषणत्वाद्बहु-
योश्च विशेष्यत्वादुपसर्जनाप्रसिद्धिः ।

२ न वान्यतरस्य प्रधानभावात्तद्विशेषक-
त्वाच्चापरस्योपसर्जनप्रसिद्धिः ।

पूर्वापरप्रथमचरमजघन्यसमानमध्यम-
ध्यमवीराश्च ॥ ५८ ॥

१ बहुलवचनस्याकृत्वत्वादुत्तरत्रानुक्रमण-
सामर्थ्यम् ।

श्रेण्यादयः कृतादिभिः ॥ ५९ ॥

१ श्रेण्यादिषु च्यर्थवचनम् ।

केन नञ्विशिष्टेनानञ् ॥ ६० ॥

१ नञ्विशिष्टे नञ् । नञ् । नञ् । नञ् ।

२ नुडिडधिकेन च ।

३ कृतापकृतादीनां चोपसंख्यानम् ।

४ सिद्ध तु केन नि ।

५ गतप्रत्यागतादीनां चोपसंख्यानम् ।

सन्महत्परमोत्तमोत्कृष्टाः पूज्यमानैः ६१

वृन्दारकनागकञ्जरैः पूज्यमानम् ॥ ६२ ॥

कतरकतमौ जातिपरिग्रहे ॥ ६३ ॥

किं क्षेपे ॥ ६४ ॥

पोटायुवतिस्तोककतिपयगृष्टिधेनुवशा-
वेहद्वङ्कयणीप्रवक्तृश्रोत्रियाध्याप-
कधूर्तैर्जातिः ॥ ६५ ॥

प्रशंसावचनैश्च ॥ ६६ ॥

युवा खलतिपलितवालिनजरतीभिः ॥ ६७ ॥

कृत्यतुल्याख्या अजात्या ॥ ६८ ॥

वर्णो वर्णेन ॥ ६९ ॥

१ वर्णेन तृतीयासमाम एतप्रतिषेधे वर्ण-
ग्रहणम् ।

२ समानाधिकरणे द्विर्वर्णग्रहणम् ।

३ समानाधिकरणाधिकारे प्रभः नोप-
र्जनानां परं परं विप्रतिषेधेन ।

४ समानाधिकरणसमासाद्बहुव्रीहिः ।

५ कदाचित्कर्तृधरय सर्वधनाद्यर्थः ।

६ पूर्वपदातिशयः ।
सूक्ष्मवस्त्रतराद्यर्थः ।

७ उत्तरपदातिशय आतिशयिको बहुव्रीहि-
वेद्वाद्यतराद्यर्थः ।

८ समानाधिकरणे आनपार्थिवा-
दीनां । नञ् । नञ् । उत्तरपदलोपश्च ।

कुमारः श्रमणादिभिः ॥ ७० ॥

चतुष्पादो गर्भिण्या ॥ ७१ ॥

मयूरव्यंसकादयश्च ॥ ७२ ॥

॥ इति द्वितीयाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

पूर्वापराधरोत्तरमेकदेशिनैकाधिकरणे ॥ १

अर्थं नपुंसकम् ॥ २ ॥

द्वितीयतृतीयचतुर्थतुर्याण्यन्यतरस्याम् ।

१ द्वितीयादीनां विभाषाप्रसङ्गे विभाषाव-
चनं ज्ञापकगवयवविधाने सामान्यविधा-
नाभावस्य ।

प्राप्तापन्ने च द्वितीयया ॥ ४ ॥

कालाः परिमाणिना ॥ ५ ॥

१ कालस्य येन परिमाणेन ।
दनिर्देशः

२ सिद्ध तु कालपरिमाणं यस्य स कालस्तेन ।

३ एकवचनद्विगोश्चोपसंख्यानम् ।

४ उक्तं वा ।

नञ् ॥ ६ ॥

१ नञ्समासे भाववचन उक्तम् ।

ईषदकृता ॥ ७ ॥

१ ईषद्गुणवचनेन ।

षष्ठी ॥ ८ ॥

१ कृद्योगा च ।

२ तत्स्थैश्च गुणैः ।

३ न तु तद्विशेषणैः ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अनञ्जिति प्रतिषेधो वक्तव्यः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
चतुष्पाज्जातिरिति वक्तव्यम् । ३-४ प. पुस्तके नास्ति ।

याजकादिभिश्च ॥ ९ ॥

न निर्धारणे ॥ १० ॥

१ प्रतिपदविधाना च ।

पूरणगुणसुहितार्थसद्व्ययतव्यसमाना-
धिकरणेन ॥ ११ ॥

क्तेन च पूजायाम् ॥ १२ ॥

अधिकरणवाचिना च ॥ १३ ॥

कर्मणि च ॥ १४ ॥

१ कर्मणीति पृष्ठीनिर्देशश्चेदकर्तरि कृता
समासवचनम् ।

२ तृजकाभ्यां चानर्थकः प्रतिषेधः ।

३ क्तनिर्देशोऽत्र क्तवचनार्थः ।

४ प्रतिषेध्यमिति चेत्कर्तर्यपि प्रतिषेधः ।

५ पूजायां च प्रतिषेधानर्थक्यम् ।

६ तस्मादुभयप्राप्तौ कर्मणि षष्ठ्याः
प्रतिषेधः ।

तृजकाभ्यां कर्तरि ॥ १५ ॥

कर्तरि च ॥ १६ ॥

नित्यं क्रीडाजीविकयोः ॥ १७ ॥

कुगतिप्रादयः ॥ १८ ॥

१ 'दिप्रान्ते' कर्मप्रवचनीयः प्रतिषेधः ।

२ व्यवेतप्रतिषेधश्च ।

३ सिद्धं तु क्राड्स्वतिदुर्गतिवचनात् ।

४ प्रादयः क्ताश्च ।

उपपदमतिङ् ॥ १९ ॥

१ उपपदमतिङिति तदर्थप्रतिषेधः ।

२ क्रियाप्रतिषेधो वा ।

३ षष्ठीसनासादुपपदसमासो विप्रतिषेधेन ।

४ न वा षष्ठीनन्तसम्याभावादुपपदमत्तः

अमैवाव्ययेन ॥ २० ॥

तृतीयाप्रभृतीन्यन्यतरस्याम् ॥ २१ ॥

क्त्वा च ॥ २२ ॥

शेषो बहुव्रीहिः ॥ २३ ॥

१ शेषवचनं पदतश्चेन्नाभावात् ।

२ अर्थश्चेदङ्गिष्टम् ।

अनेकमन्यपदार्थे ॥ २४ ॥

१ शेषवचन उक्तम् ।

२ अनेकवचनमुपमर्जनार्थम् ।

३ न वैकविभक्तित्वात् ।

४ पदार्थभिवनेऽनुप्रयोगानुपपत्तिरभिहि-
तत्वात् ।

५ न वानभिहितत्वात् ।

६ नानान्याभिधाने हि विशेषानभिधानम् ।

७ 'नित्यं' 'जीविके' इत्यस्य लिङ्गसंख्यो-
पचारानुपपत्तिः ।

८ सिद्धं तु यथा गुणवचनेषु ।

९ उक्तं वा ।

१० बहुव्रीहिः समानाधिकरणानाम् ।

११ अव्ययानां च ।

१२ सप्तम्युत्पन्नान्पूर्वमन्येत्तन्मन्येदश्च ।

१ प पुस्तके इत परमधिकम् । स्वर्ता पूजायाम् (सौनाग) । दुर्निन्दायाम् (सौनाग) । आङी-
षदर्थे (सौनाग) । कुः पापार्थे (सौनाग) । प्रादयो गताद्यर्थे प्रथमया । अत्यादयः क्रान्ताद्यर्थे द्वितीयया ।
अवादयः कृष्टाद्यर्थे तृतीयया । पर्यादयो ग्लानाद्यर्थे चतुर्थ्या । निरादयः क्रान्ताद्यर्थे पञ्चम्या । अव्यय पञ्चदश-
दिभिः । इत्वेन विभक्त्यलोपः पूर्वपदप्रकृतिस्वरत्वं च । उदात्तवता लिङा गतिमता चाव्यय समस्यत इति
वक्तव्यम् । २-३ प पुस्तके नास्ति ।

- १३ सन्तुद्राविकारमृच्छाश्च ।
 १४ प्रादिभ्यो धातुजस्य वा ।
 १५ तत्रोऽत्यर्थानाम् ।
 १६ न च, निगान, इमगानाधिकरणेषु
 संज्ञाभावः ।
 १७ अर्थनियमे सत्वर्थग्रहणम् ।
 १८ तथा चोत्तरस्य वचनार्थः ।
 १९ कर्मवचनेनाप्रथनाया ।
 २० कर्तृवचनेनापि ।
 २१ सुबधिकारेऽस्तिक्षीरादिवचनम् ।
 २२ न वाव्ययत्वात् ।

संख्ययाव्ययासन्नादूराधिकसंख्याः
संख्येये ॥ २५॥

- १ संख्यासमासे तु नान्यथा भिदि ।
- २ न वा न्युज्जन्तत्वात् ।
- ३ सुजभावोऽपि निर्धत्वात्समासे ।
- ४ अशिष्यः संज्ञोत्तरपद संख्येयवाभि-
धायित्वात् ।
- ५ मत्वर्थे वा पूर्वस्य विधानात् ।
- ६ कबभावार्थ वा ।

दिङ्नामान्यन्तराले ॥ २६ ॥

तत्र तेनदमिति सरूपे ॥ २७ ॥

- १ निर्दिष्टान् दे प्रोक्तान् विधानान्-
मिधानात् ।
२ मत्वर्थे वा पूर्वस्य विधानात् ।

३ तन्मन्त्रं वा ।

तेन सहेति तुल्ययोगे ॥ २८ ॥

- १ तृतीयासप्तम्यन्तेषु च क्रियाभिधानात् ।
- २ न वैकशेषप्रतिषेधार्थम् ।
- ३ पूर्वदीर्घार्थं च ।
- ४ मत्वर्थे वा पूर्वस्य विधानात् ।
- ५ कबभावार्थं वा ।

चार्थे द्वन्द्वः ॥ २९ ॥

- १ चार्थे द्वन्द्ववचनेऽसमासेऽपि चार्थसंप्रत्य-
यादनिष्टप्रसङ्गः ।
- २ सिद्धं तु पुनरपि द्वन्द्व-
वचनात् ।
- ३ तत्र पुनरुक्तमित्येव ।
- ४ निमित्तेन चानुपपत्तिः ।
- ५ तत्रैव च निमित्तं द्वैतत्वात्-
नमिति चेदद्विवचनबहुवचनानुपपत्तिः ।
- ६ विग्रहे च युगपद्वचनं ज्ञापकं युगपद्व-
चनस्य ।
- ७ मुद्रादिभिः चेन्नैवार्थत्वात्समु-
दायस्य ।
- ८ तयोरेकार्थत्वाद्बहुवचनप्रसङ्ग इति चेन्न
बहुत्वाभावात् ।
- ९ अन्यवाचकेनान्यस्य वचनानुपपत्तिरिति
चेत्पक्षस्य न्यग्रोधत्वान्यग्रोधस्य पक्ष-
त्वात् न्यग्रोधेन निधानम् ।

१ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् । सर्वनाम्नो वृत्तिमात्रे पुनर्द्धावो वक्तव्यः । न. १. नि. च. न. १. २ प. पुस्तके ०६ । ३ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् । शब्दपूर्वापर्यप्रयोगादर्थपूर्वापर्याभिधानम् । ४ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् । समुदायासिद्धम् । ५ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् । नैकार्थ्यम् । ६ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् । अन्यवाचकेनान्यस्य वचनानुपपत्तिः ।

१० कारणाद् द्रव्ये शब्दनिवेश इति चेतुल्य-
कारणत्वात्सिद्धम् ।

११ दर्शनं हेतुरिति चेतुल्यम् ।

१२ तद्विषयं च

१३ अन्यत्रापि तद्विषयदर्शनात् ।

१४ एकेनोक्तत्वादपरस्य प्रयोगोऽनुपपन्न
इति चेदनुक्तत्वात्लक्षणे न्यग्रोधस्य
न्यग्रोधप्रयोगः ।

१५ अभिधानं पुनः स्वाभाविकम् ।

१६ एकादीनां दशादिभिर्द्वन्द्व इति चेद्वि-
शत्यादिषु वचनप्रसङ्गः ।

१७ सिद्धं त्वधिकान्ता सख्या संख्याया
स्मान्नाधिक्यं गाधिक्येऽधिकलोपश्च ।

उपसर्जनं पूवम् ॥ ३० ॥

१ उपसर्जनस्य पूर्ववचनं परप्रयोग-
निवृत्त्यर्थम् ।

२ न वानिष्टादर्शनात् ।

३ षष्ठ्यन्तयोः समासेऽर्थाभेदात्प्रधानस्या-
पूर्वनिर्दिष्टम् ।

राजदन्तादिषु परम् ॥ ३१ ॥

द्वन्द्वे घि ॥ ३२ ॥

अजाद्यदन्तम् ॥ ३३ ॥

अल्पात्तरम् ॥ ३४ ॥

१ अतन्त्रे तरनिर्देशे शङ्खतूणवयोर्मुदङ्गेन
समासः ।

२ अनेन प्रामात्रेकस्य नियमोऽनियमः शेषेषु

३ ऋतुनक्षत्राणानुपूर्व्येण समानाक्ष-
राणाम् ।

४ अभ्यर्हितम् ।

५ लघ्वक्षरम् ।

६ ~~नान्यत्र~~ ।

७ आतुश्च ज्यायसः ।

८ सख्याया अल्पीयसैः ।

९ धर्म्मनिर्भयम् ।

सप्तमीविशेषणे बहुव्रीहौ ॥ ३५ ॥

१ बहुव्रीहौ सर्वनामसंख्ययोरुपसंख्यानम् ।

२ वा प्रियस्य ।

३ सप्तम्याः पूर्वनिपाते गङ्गादिभ्यः पर-
वचनम् ।

निष्ठा ॥ ३६ ॥

१ निष्ठायाः पूर्वनिपाते जातिकालसुखादि-
भ्यः परवचनम् ।

२ न वोत्तरपदस्यान्तोदात्तवचनं ज्ञापकं
परभावस्य ।

३ प्रतिषेधे तु पूर्वनिष्ठायाः जन्तुना ज-
दन्तादिषु पाठः ।

४ प्रहरणार्थेभ्यश्च ।

५ द्वन्द्वे घ्यजाद्यदन्तं विप्रतिषेधेन ।

६ उभान्यान्लगाच्चरम् ।

वाहिताग्न्यादिषु ॥ ३७ ॥

कडाराः कर्मधारये ॥ ३८ ॥

॥ इति द्वितीयाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । एकादीनां दशादिभिर्द्वन्द्वः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सर्वत
एवाभ्यर्हितं पूर्वं निपाततीति वाच्यम् । ३ प. पुस्तके । ० स्या । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । कडारादय
इति वक्तव्यम् ।

अनभिहिते ॥ १ ॥

- १ अनभिहितवचनमनर्थकमन्यत्रापि विहि-
नन्दाभावाद्गिहिने ।
  - २ श्रम्बहुजकक्षु नानादेशत्वादुत्सर्गप्रति-
षेधः ।
  - ३ अनभिहितस्तु विभक्त्यर्थस्तस्मादनभि-
हितवचनम् ।
  - ४ अभिहिते प्रथमाभाव ।
  - ५ तिङ्कृतद्धितसमासैः परिसंख्यानम् ।
  - ६ उत्सर्गे हि प्रातिपदिकसामानाधिकरण्ये
विभक्तिवचनम् ।
  - ७ द्वयोः क्रिययोः कारकेऽन्यतरेणाभिहिते
विभक्त्यभावप्रसङ्गः ।
  - ८ न वान्यतरेणानभिधानात् ।
  - ९ अनभिहिते हि विधानम् ।
  - १० अनभिहितवचनमनर्थकं प्रथमाविधान-
स्यानवकाशत्वात् ।
  - ११ अवकाशोऽकारकमिति चेन्नास्तिर्भवन्ती-
परः प्रथमनुरूपोऽप्रयुज्यमानोऽप्यस्ति ।
  - १२ विप्रतिषेधाद्वा प्रथमाभावः ।
  - १३ कृत्प्रयोगे तु परं विधानं षष्ठ्यास्तत्प्रति-
षेधार्थम् ।
- कर्मणि द्वितीया ॥ २ ॥
- १ समयानिकषाहायोगेषूपसंख्यानम् ।
- तृतीया च होश्छन्दसि ॥ ३ ॥
- अन्तरान्तरेणयुक्ते ॥ ४ ॥

- १ अन्तरान्तरेणयुक्तानामप्रधानवचनम् ।
- कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे ॥ ५ ॥
- १ अत्यन्तसंयोगे कर्मवल्गाद्यर्थम् ।
- अपवर्गे तृतीया ॥ ६ ॥
- सप्तमीपञ्चम्यौ कारकमध्ये ॥ ७ ॥
- कर्मप्रवचनीययुक्ते द्वितीया ॥ ८ ॥
- १ कर्मप्रवचनीययुक्ते प्रत्यादिभिश्च लक्षणा-
दिषूपसंख्यानं सप्तमीपञ्चम्योः प्रति-
षेधार्थम् ।
- २ १ उक्तं वा ।
- यस्मादधिकं यस्य चेश्वरवचनं तत्र
सप्तमी ॥ ९ ॥
- १ यस्य चेश्वरवचनमिति कर्तृनिर्देशश्चेदव-
चनात्सिद्धम् ।
- २ प्रथमानुपपत्तिस्तु ।
- ३ स्ववचनात्सिद्धम् ।
- पञ्चम्यपाङ्परिभिः ॥ १० ॥
- प्रतिनिधिप्रतिदाने च यस्मात् ॥ ११ ॥
- गत्यर्थकर्मणि द्वितीयाचतुर्थ्यौ चेष्टाया-
मनध्वनि ॥ १२ ॥
- १ अध्वन्यर्थग्रहणम् ।
  - २ आस्थितप्रतिषेधश्च ।
  - ३ चेष्टायामनध्वनि स्त्रियं गच्छत्यजां
नयतीत्यतिप्रसङ्गः ।
  - ४ सिद्धत्वं संप्राप्तवचनात् ।
  - ५ अध्वनश्चानपवादः ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । उभयसर्वतसोः कार्या धिगपर्यादिषु त्रिषु । द्वितीयाच्चेष्टितान्तेषु ततो-
ऽन्यत्रापि दृश्यते । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । क्रियापवर्गे इति वक्तव्यम् । ३ प पुस्तके इतः परम-
धिकम् । क्रियामध्य इति वक्तव्यम् । ४ प पुस्तके नास्ति ।

चतुर्थी संप्रदाने ॥ १३ ॥

१ चतुर्थीविधाने तादर्थ्य उपसंख्यानम् ।

२ कृपि संपद्यमाने ।

३ उत्पातेन ज्ञाप्यमाने ।

४ हितयोगे च ।

क्रियार्थोपपदस्य च कर्मणि स्थानिनः ॥

तुमर्थाच्च भाववचनात् ॥ १५ ॥

नमः स्वस्तिस्वाहास्वधालं वषड्योगाच्च ॥

१ स्वस्तियोगे चतुर्थी कुशलार्थैराशिषि
वाविधानात् ।

२ अलमिति पर्याप्त्यर्थग्रहणम् ।

मन्यकर्मण्यनादरे विभाषाग्राणिषु ॥ १७ ॥

१ मन्यकर्मणि प्रकृत्यकुत्सितग्रहणम् ।

कर्तृकरणयोस्तृतीया ॥ १८ ॥

१ तृतीयाविधाने प्रकृत्यादिभ्य उपसंख्या-
नम् ।

सहयुक्ते ऽग्रधाने ॥ १९ ॥

१ सहयुक्तेऽग्रधानवचननर्थकमुपपद-
विभक्तेः कारकविभक्तिर्बलीयस्त्वा-
दन्यत्रापि ।

येनाङ्गविकारः ॥ २० ॥

१ अङ्गाद्विकृतात्तद्विकारतश्चेदङ्गिनो वच-
नम् ।

इत्थंभूतलक्षणे ॥ २१ ॥

१ इत्थंभूतलक्षणे तत्स्थे प्रतिषेधः ।

२ न वेत्थंभूतस्य लक्षणेनापृथग्भावात् ।

संज्ञो ऽन्यतरस्यां कर्मणि ॥ २२ ॥

१ संज्ञः कृत्प्रयोगे षष्ठी विप्रतिषेधेन ।

२ उपपदविभक्तेश्चोपपदविभक्तिः ।

हेतौ ॥ २३ ॥

अकर्तर्युणे पञ्चमी ॥ २४ ॥

विभाषा गुणे ऽस्त्रियाम् ॥ २५ ॥

षष्ठी हेतुप्रयोगे ॥ २६ ॥

सर्वनाम्नस्तृतीया च ॥ २७ ॥

अपादाने पञ्चमी ॥ २८ ॥

१ पञ्चमीविधाने ल्यब्लोपे कर्मण्युपसं-
ख्यानम् ।

२ अधिकरणे च ।

३ प्रश्नान्यानयोश्च ।

४ यतश्चाध्वकालनिर्माणम् ।

५ तद्युक्तात्काले सप्तमी ।

६ अध्वनः प्रथमा च ।

अन्यारादितरर्तेदिक्छब्दाञ्चूत्तरपदा-

जाहियुक्ते ॥ २९ ॥

षष्ठ्यतसर्थप्रत्ययेन ॥ ३० ॥

एनपा द्वितीया ॥ ३१ ॥

पृथग्विनानानाभिस्तृतीयान्यतरस्याम् ।

१ पृथगादिषु पञ्चमीविधानम् ।

२ अनधिकारात् ।

३ अधिकारे हि द्वितीयाषष्ठीविषये प्रति-
षेधः ।

करणे च स्तोकाल्पकृच्छ्रकतिपयस्यास-
त्त्ववचनस्य ॥ ३३ ॥

दूरान्तिकार्थैः षष्ठ्यन्यतरस्याम् ॥ ३४ ॥

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । यदेतदग्राणिष्वित्येतदनावादिष्विति वक्ष्यामि । २ प्रतिकृष्यति कैयटः ।

३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । निमित्तकारणहेतुषु सर्वासां प्रायदर्शनं प्रायोदर्शनं वा ।

अनभिहिते ॥ १ ॥

- १ अनभिहितवचनमनर्थकमन्यत्रापि विहितस्याभावादभिहिते ।
- २ शम्बहुजकक्षु नानान्नेयत्वाद्दुर्लभाप्रतिषेधः ।
- ३ अनभिहितम्बु दिगन्तवर्धननाम्नान्निहितवचनम् ।
- ४ अभिहिते प्रथमाभावः ।
- ५ तिङ्कृतद्वितसमासैः परिसंख्यानम् ।
- ६ उत्सर्गे हि प्रानिधित्कर्मनानाविधये विभक्तिवचनम् ।
- ७ द्वयोः क्रिययोः कारेः प्रत्ययान्ति विभक्त्यभावप्रसङ्गः ।
- ८ न वान्यतरेणानभिधानात् ।
- ९ अनभिहिते हि विधानम् ।
- १० अनभिहितवचनमनर्थकं प्रथमाविधानम्यानवकाशत्वात् ।
- ११ अत्रक शोऽकारकानि चेदाम्निर्गवनीपरः प्रथमोऽप्रमुक्तो नोऽन्ति ।
- १२ विप्रतिषेधाद्वा प्रथमभावः ।
- १३ कृत्प्रयोगे तु परं विधान षष्ठ्यास्तत्प्रतिषेधार्थम् ।
- कर्मणि द्वितीया ॥ २ ॥
- १ समयानिकमाहायोगेषूपसंख्यानम् ।
- तृतीया च होश्छन्दसि ॥ ३ ॥
- अन्तरान्तरेणयुक्ते ॥ ४ ॥

- १ अन्नरान्तरेणयुक्तानागप्रधानवचनम् ।
- कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे ॥ ५ ॥
- १ अत्यन्तसंयोगे कर्मवल्गावर्थम् ।
- अपवर्गे तृतीया ॥ ६ ॥
- सप्तमीपञ्चम्यौ कारकमध्ये ॥ ७ ॥
- कर्मप्रवचनीययुक्ते द्वितीया ॥ ८ ॥
- १ कर्मप्रवचनीययुक्ते प्रत्यादिभिश्च लक्षणादिषूपसंख्यानं सप्तमीपञ्चम्योः प्रतिषेधार्थम् ।
- २ उक्तं वा ।
- यस्मादधिकं यस्य चेश्वरवचनं तत्र सप्तमी ॥ ९ ॥
- १ यस्य चेश्वरवचनानि कर्तृनिर्देशश्चेदवचनात्सिद्धम् ।
- २ प्रथमानुपपत्तिस्तु ।
- ३ म्यवचनान्निद्रम् ।
- पञ्चम्यपाङ्परिभिः ॥ १० ॥
- प्रतिनिधिप्रतिदाने च यस्मात् ॥ ११ ॥
- गत्यर्थकर्मणि द्वितीयाचतुर्थ्यौ चेष्टाया-मनध्वनि ॥ १२ ॥
- १ अध्वन्यर्थग्रहणम् ।
- २ आम्निप्रनिषेधश्च ।
- ३ चेष्टायामनध्वनि स्त्रियं गच्छत्यजां नयतीत्यनिप्रसङ्गः ।
- ४ सिद्धं च प्रमत्तवत् ।
- ५ अध्वनश्चानपवादः ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । उभसर्वतसोः कार्या धिगपर्यादिषु त्रिषु । द्वितीयाच्चेडितान्तेषु ततोऽन्यत्रापि दृश्यते । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । क्रियापवर्ग इति वक्तव्यम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । क्रियामध्य इति वक्तव्यम् । ४ प. पुस्तके नास्ति ।

चतुर्थी संप्रदाने ॥ १३ ॥

१ चतुर्थीविधाने तादर्थ्य उपसंख्यानम् ।

२ कृपि संपद्यमाने ।

३ उत्पातेन ज्ञाप्यमाने ।

४ हितयोगे च ।

क्रियार्थोपपदस्य च कर्मणि स्थानिनः ॥

तुमर्थाच्च भाववचनात् ॥ १५ ॥

नमः स्वस्तिस्वाहागन्धालंघपञ्चयोगाच्च ॥

१ स्वस्तियोगे चतुर्थी कुञ्जलार्थैराशिषि
वाविधानात् ।

२ अलमिति पर्याप्त्यर्थग्रहणम् ।

मन्यकर्मण्यनादरे विभाषाप्राणिषु ॥ १७ ॥

१ मन्यकर्मणि प्रकृत्यैकुत्सितग्रहणम् ।

कर्तृकरणयोस्तृतीया ॥ १८ ॥

१ तृतीयाविधाने प्रकृत्यादिभ्य उपसंख्या-
नम् ।

सहयुक्ते ऽप्रधाने ॥ १९ ॥

१ सहयुक्तेऽप्रधानवचनार्थग्रहणम् ।
विभक्तेः कारकविभक्तिर्वलीयस्त्वा-
दन्यत्रापि ।

येनाङ्गविकारः ॥ २० ॥

१ अङ्गाद्विकृतात्तद्विकारतश्चेदङ्गिनो वच-
नम् ।

इत्थंभूतलक्षणे ॥ २१ ॥

१ इत्थंभूतलक्षणे तत्स्थे प्रतिषेधः ।

२ न वेत्थंभूतस्य नन्वेतन्मन्त्रः ।

संज्ञो ऽन्यतरस्यां कर्मणि ॥ २२ ॥

१ संज्ञा कृत्प्रयोगे षष्ठी विप्रतिषेधेन ।

२ उपपन्नविभक्तेश्चेन्नन्दविभक्तिः ।

हेतौ ॥ १३ ॥

अकर्तृयुगे पञ्चमी ॥ २४ ॥

विभाषा गुणे ऽस्त्रियाम् ॥ २५ ॥

षष्ठी हेतुप्रयोगे ॥ २६ ॥

सर्वनाम्नस्तृतीया च ॥ २७ ॥

अपादाने पञ्चमी ॥ २८ ॥

१ पञ्चमीविधाने ल्यब्लोपे कर्मण्युपसं-
ख्यानम् ।

२ अधिकरणे च ।

३ प्रश्नाख्यानयोश्च ।

४ यतश्चाध्वकालनिर्माणम् ।

५ तद्युक्तात्काले सप्तमी ।

६ अध्वनः प्रथमा च ।

अन्यारादितरर्तेदिक्छब्दाञ्चूत्तरपदा-

जाहियुक्ते ॥ २९ ॥

षष्ठ्यतसर्थप्रत्ययेन ॥ ३० ॥

एनपा द्वितीया ॥ ३१ ॥

पृथग्विनानानाभिस्तृतीयान्यतरस्याम् ।

१ पृथगादिषु पञ्चमीविधानम् ।

२ अनधिकारात् ।

३ अधिकारे हि द्वितीयाषष्ठीविषये प्रति-
षेधः ।

करणे च स्तोकाल्पकृच्छ्रकतिपयस्यास-
त्त्ववचनस्य ॥ ३३ ॥

दूरान्तिकार्थैः षष्ठ्यन्यतरस्याम् ॥ ३४ ॥

१ प. पुरतके इतः परमधिकम् । यदेतदप्राणिष्वित्येतदनावादिष्विति वक्ष्यामि । २ प्रतिकृष्यति कैथटः ।

३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । निमित्तकारणहेतुषु सर्वासां प्रायदर्शनं प्रायोदर्शनं वा ।

दूरान्तिकार्थेभ्यो द्वितीया च ॥ ३५ ॥

१ दूरान्तिकार्थेभ्यः पञ्चमीविधाने तद्युक्ता-
त्पञ्चमीनिषेधः ।

२ न वा तत्रापि दर्शनादप्रतिषेधः ।

सप्तम्याधिकरणे च ॥ ३६ ॥

१ सप्तमीविधाने क्तस्येन्विषयस्य कर्मण्युप-
संख्यानम् ।

२ नान्यत्रादिषु च ।

३ कारकाहर्णाणां च कारकत्वे ।

४ अकारकाहर्णाणां चाकारत्वे ।

५ तद्विपर्यये च ।

६ निमित्तात्कर्मयोगे ।

यस्य च भावेन भावलक्षणम् ॥ ३७ ॥

१ भावलक्षणे सप्तमीविधाने, नान्यत्रादिषु
उपसंख्यानम् ।

२ सिद्ध तु भावप्रवृत्तौ यस्य भावारम्भवच-
नात् ।

षष्ठी चानादरे ॥ ३८ ॥

स्वामीश्चराधिपतिदायादसाक्षिप्रतिभूप्र-
सूतैश्च ॥ ३९ ॥

आयुक्तकुशलाभ्यां चासेवायाम् ॥ ४० ॥

यतश्च निर्धारणम् ॥ ४१ ॥

पञ्चमी विभक्ते ॥ ४२ ॥

साधुनिपुणाभ्यामर्चायां सप्तम्यप्रतेः^१ ॥

प्रसितोत्सुकाभ्यां तृतीया च ॥ ४४ ॥

नक्षत्रे च लुपि ॥ ४५ ॥

प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवचनमात्रे

प्रथमा ॥ ४६ ॥

१ प्रातिपदि-
थमालक्षणे पदसामानाधिकरण्य उपसं-
ख्यानमधिकत्वात् ।

२ न वा नान्यत्रादिषु च ।

३ अभिहितलक्षणायामनभिहिते प्रथमा-
विधिः ।

४ उक्तं वा ।

५ अभिहितानभिहिते प्रथमानावः ।

६ तिङ्समानाधिकरण इति चेत्तिङोऽप्रयो-
गे प्रथमाविधिः ।

७ उक्तं पूर्वेण ।

८ शतृशानचोश्च निमित्तगतानभिहितोऽभाव-
स्तयोरपवादत्वात् ।

संशोधने च ॥ ४७ ॥

सामन्त्रितम् ॥ ४८ ॥

एकवचनं संबुद्धिः ॥ ४९ ॥

षष्ठी शेषे ॥ ५० ॥

१ नान्यत्रादिषु च ।

२ अर्थावधारणाद्वा ।

३ षष्ठी शेष इति चेद्विशेष्यस्य प्रतिषेधः ।

४ तत्र प्रथमाविधिः ।

५ उक्तं पूर्वेण ।

ज्ञोऽविदर्थस्य करणे ॥ ५१ ॥

अधीगर्थदयेशां कर्मणि ॥ ५२ ॥

१ कर्मादिष्वकर्मकवद्वचनम् ।

१ प पुस्तके कर्मयोगे । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । अप्रत्यादिभिरिति (पा सू. १. ४. ९०)
वक्तव्यम् । ३-५ प. पुस्तके नास्ति ।

२ कर्माभिधाने हि^१ लिङ्गवचनानुपपत्तिः ।
 ३ षष्ठीप्रसङ्गश्च ।
 कृञः प्रतियत्ने ॥ ५३ ॥
 रुजार्थानां भाववचनानामज्वरेः ॥ ५४ ॥
 आशिषि नाथः ॥ ५५ ॥
 जासिनिग्रहणनाटकाथपिपां हिंसायाम्
 ॥ ५६ ॥
 व्यवहृणोः समर्थयोः ॥ ५७ ॥
 दिवस्तदर्थस्य ॥ ५८ ॥
 विभाषोपमर्गे ॥ ५९ ॥
 द्वितीया ब्राह्मणे ॥ ६० ॥
 प्रेष्यन्नुवोर्हविषो देवतासंप्रदाने ॥ ६१ ॥
 १ हविषोऽप्रस्थितस्य ।
 चतुर्थ्यर्थे बहुलं छन्दसि ॥ ६२ ॥
 १ षष्ठ्यर्थे चतुर्थीवचनम् ।
 यजेश्च करणे ॥ ६३ ॥
 कृत्वोऽर्थप्रयोगे कालेऽधिकरणे ॥ ६४ ॥
 कर्तृकर्मणोः कृति ॥ ६५ ॥
 १ कर्तृकर्मणोः षष्ठीविधाने कृदग्रहणान-
 र्थक्यं लप्रतिषेधात् ।
 २ तस्य कर्तृकर्मणोः चेत्यप्रतिषेधेऽपि
 तदन्तर्कर्मकर्तृत्वात्सिद्धम् ।
 उभयप्राप्तौ कर्मणि ॥ ६६ ॥
 १ उभयप्राप्तौ कर्मणि षष्ठ्याः प्रति-
 षेधेऽकादिप्रयोगेऽप्रतिषेधः ।

क्तस्य च वर्तमाने ॥ ६७ ॥
 १ क्तस्य च वर्तमाने नपुंसके भाव उपसं-
 ख्यानम् ।
 २ शेषविज्ञानात्सिद्धम् ।
 अधिकरणवाचिनश्च ॥ ६८ ॥
 न लोकाव्ययनिष्ठाखल्यनृणाम् ॥ ६९ ॥
 १ लादेशे सल्लिङ्गद्रव्यं किकिनो. प्रति-
 षेधार्थम् ।
 २ तयोरलादेशत्वात् ।
 ३ उच्चप्रतिषेधे कर्त्तेर्नान्यप्रतिषेधः ।
 ४ अव्ययप्रतिषेधे तोलुन्मुनोरप्रतिषेधः ।
 ५ ज्ञानश्चानन्दतणामुगमख्यानम् ।
 ६ द्विषः शतुर्वावचनम् ।
 अकेनोर्भविष्यदाधमर्णयोः ॥ ७० ॥
 १ अकस्य भविष्यति ।
 २ इन आधमर्ण्ये च ।
 कृत्यानां कर्तरि वा ॥ ७१ ॥
 १ भव्यादीनां कर्मणोऽनभिधानात्कृत्यानां
 कर्तृग्रहणम् ।
 तुल्याथैरतुलोपमाभ्यां तृतीयान्यतर-
 स्याम् ॥ ७२ ॥
 चतुर्थी चाशिष्यायुष्यमद्रभद्रकुशलसु-
 खार्थहितैः ॥ ७३ ॥
 ॥ इति द्वितीयाध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

१ प. पुस्तके अत्र 'हि' नास्ति । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अज्वरिसताप्योगिति वक्तव्यम् ।
 ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अकाकारयोः प्रयोगे प्रतिषेधो नेति वक्तव्यम् । शेषे विभाषा । ४ प. पुस्तके
 इतः परमधिकम् । उकारप्रयोगे नेति वक्तव्यम् ।

दूरान्तिकार्थेभ्यो द्वितीया च ॥ ३५ ॥

१ दूरान्तिकार्थेभ्यः पञ्चमीविधाने तद्युक्ता-
नन्ति ।

२ न वा तत्रापि दर्शनादप्रतिषेधः ।

सप्तम्याधिकरणे च ॥ ३६ ॥

१ सप्तमीविधाने क्तस्येन्विषयस्य कर्मण्युप-
सख्यानम् ।

२ . . . पुस्तके च ।

३ कारकाहर्णां च कारकत्वे ।

४ . . . चाकारत्वे ।

५ तद्विपर्यये च

६ . . .

यस्य च भावेन भावलक्षणम् ॥ ३७ ॥

१ भावलक्षणे नमन्विधानेऽभावत्वेन
उपसख्यानम् ।

२ सिद्धं तु भावप्रवृत्तौ यस्य भावारम्भवच-
नात् ।

षष्ठी चानादरे ॥ ३८ ॥

स्वामीश्वराधिपतिदायादसाक्षिप्रतिभूप्र-
सूतैश्च ॥ ३९ ॥

आयुक्तकुशलाभ्यां चासेवायाम् ॥ ४० ॥

यतश्च निर्धारणम् ॥ ४१ ॥

पञ्चमी विभक्ते ॥ ४२ ॥

साधुनिपुणाभ्यामर्चायां सप्तम्यग्रतेः^१ ॥

प्रसितोत्सुकाभ्यां तृतीया च ॥ ४४ ॥

नक्षत्रे च लुपि ॥ ४५ ॥

प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवचनमात्रे

प्रथमा ॥ ४६ ॥

१ . . . प्र-
थमालक्षणे पदसामानाधिकरण्य उपसं-
ख्यानमधिकत्वात् ।

२ न वा वाक्यार्थत्वात् ।

३ अभिहितलक्षणायामनभिहिते प्रथमा-
विधिः ।

४ उक्तं वा ।

५ अभिहितानभिहिते प्रथमाभावात् ।

६ तिङ्समानाधिकरण इति चेत्तिङोऽप्रयो-
गे ग्रथनाविधिः ।

७ उक्तं पूर्वेण ।

८ शतृशानचोश्च निमित्तप्रतिषेधेऽभाव-
स्तयोरपवादत्वात् ।

संबोधने च ॥ ४७ ॥

सामन्त्रितम् ॥ ४८ ॥

एकवचनं संबुद्धिः ॥ ४९ ॥

षष्ठी शेषे ॥ ५० ॥

१ प्रत्ययावधारणाच्छेषवचनम् ।

२ . . .

३ षष्ठी शेष इति चेद्विशेष्यस्य प्रतिषेधः ।

४ तत्र प्रथमाविधिः ।

५ उक्तं पूर्वेण ।

ज्ञोऽविदर्थस्य करणे ॥ ५१ ॥

अधीगर्थदयेशां कर्मणि ॥ ५२ ॥

१ कर्मादिष्वकर्मकवद्वचनम् ।

१ प पुस्तके कर्मयोगे । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । अप्रत्यादिभिरिति (पा सू १ ४. ९०)
वक्तव्यम् । ३-५ प. पुस्तके नास्ति ।

२ कर्माभिधाने हि^१ लिङ्गवचनानुगतिः ।
 ३ षष्ठीप्रसङ्गश्च ।
 कृञः प्रतियत्ने ॥ ५३ ॥
 रुजार्थानां भाववचनानामज्वरेः^२ ॥ ५४ ॥
 आशिषि नाथः ॥ ५५ ॥
 जासिद्धिः^३ आटकाथपिपां हिंसायाम्
 ॥ ५६ ॥
 व्यग्रहणोः समर्थयोः ॥ ५७ ॥
 दिवस्तदर्थस्य ॥ ५८ ॥
 विभाषोपसर्गे ॥ ५९ ॥
 द्वितीया ब्राह्मणे ॥ ६० ॥
 प्रेष्यवृत्रोर्हविषो देवतासंप्रदाने ॥ ६१ ॥
 १ तेषां प्रेष्यवृत्रोर्हविषो देवतासंप्रदाने ।
 चतुर्थ्यर्थे बहुलं छन्दसि ॥ ६२ ॥
 १ षष्ठ्यर्थे चतुर्थ्यर्थे च ।
 यजेश्च करणे ॥ ६३ ॥
 कृत्वोऽर्थप्रयोगे कालेऽधिकरणे ॥ ६४ ॥
 कर्तृकर्मणोः कृति ॥ ६५ ॥
 १ कर्तृकर्मणो षष्ठीविधाने कृदग्रहणान-
 र्थक्यं लप्रतिषेधात् ।
 २ तस्य कर्तृकर्मणोः चेत्यतिषेधेऽपि
 तद्वन्नकर्तृकर्मणोः लिङ्गम् ।
 उभयप्राप्तौ कर्मणि ॥ ६६ ॥
 १ उभयप्राप्तौ कर्मणि षष्ठ्याः प्रति-
 षेधेऽकादिप्रयोगेऽप्रतिषेधः ।

क्तस्य च वर्तमाने ॥ ६७ ॥
 १ क्तस्य च वर्तमाने नपुसके भाव उपसं-
 ख्यानम् ।
 २ शेषे लिङ्गं लिङ्गम् ।
 अधिकरणवाचिनश्च ॥ ६८ ॥
 न लोकाव्ययनिष्ठाखलर्थतृणाम् ॥ ६९ ॥
 १ लादेशे सल्लिङ्गग्रहणं किकिनोः प्रति-
 षेधार्थम् ।
 २ तयोरलादेशत्वात् ।
 ३ उक्तप्रतिषेधे कर्मेर्नाप्ययामप्रतिषेधः ।
 ४ अव्ययप्रतिषेधे तोसुन्कसुनोरप्रतिषेधः ।
 ५ ज्ञानंश्चानश्चतृणामुपसख्यानम् ।
 ६ द्विषः शतुर्वीदचनम् ।
 अकेनोर्भविष्यदाधमर्णयोः ॥ ७० ॥
 १ अक्तस्य भविष्यति ।
 २ इन् आधमर्ण्ये च ।
 कृत्यानां कर्तरि वा ॥ ७१ ॥
 १ भव्यादीनां कर्मणोऽनभिधानात्कृत्यानां
 कर्तृग्रहणम् ।
 तुल्यार्थैरतुलोपमाभ्यां तृतीयान्यतर-
 स्याम् ॥ ७२ ॥
 चतुर्थी चाशिष्यायुष्यमद्रभद्रकुशलसु-
 खार्थहितैः ॥ ७३ ॥
 ॥ इति द्वितीयाध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

१ प पुस्तके अत्र 'हि' नास्ति । २ प पुस्तके इत परमधिकम् । अज्वरिसताप्यागिति वक्तव्यम् ।
 ३ प. पुस्तके इत. परमधिकम् । अकाकारयो प्रयोगे प्रतिषेधो नेति वक्तव्यम् । शेषे विभाषा । ४ प. पुस्तके
 इतः परमधिकम् । उकारप्रयोगे नेति वक्तव्यम् ।

द्विगुरेकवचनम् ॥ १ ॥

१ प्रत्यधिकरणं वचनोत्पत्तेः संख्यासामानाधिकरण्याच्च द्विगुरेकवचनविधानम् ।

२ तत्रानुप्रयोगे, नैव तत्र तत्र द्विगुत्वात् ।

३ सिद्धं तु द्विवर्धन्यैकवचनम् ॥ १ ॥

४ एकशेषप्रतिषेधश्च ।

५ न वान्यस्यानेकत्वात् ।

६ समाहारग्रहणं च तद्विनाशे निषेधार्थम् ।

७ न वा सनाहारैकत्वात् ।

द्वन्द्वश्च प्रणिर्गुणेन च ॥ २ ॥

१ तत्रानुप्रयोगे, नैव तत्र तत्र द्विगुत्वात् ।

२ योगविभागात्सिद्धम् ।

अनुवादे चरणानाम् ॥ ३ ॥

१ स्थेणोः ।

२ अद्यतन्यां च ।

अध्वर्युकृतुरनपुंसकम् ॥ ४ ॥

अध्ययनतोऽविप्रकृष्टाख्यानाम् ॥ ५ ॥

जातिरग्राणिनाम् ॥ ६ ॥

विशिष्टलिङ्गो नदीदेशो ग्रामाः ॥ ७ ॥

१ ग्रामप्रतिषेधे नगरप्रतिषेधः ।

२ उभयतश्च ग्रामाणाम् ।

क्षुद्रजन्तवः ॥ ८ ॥

येषां च विरोधः शाश्वतिकः ॥ ९ ॥

शूद्राणामनिरवसितानाम् ॥ १० ॥

गवाश्चप्रभृतीनि च ॥ ११ ॥

१ गवाश्चप्रभृतिषु यथोच्चारितं द्वन्द्ववृत्तम् ।

विभाषा वृक्षमृगतृणधान्यव्यञ्जनपशुश-

कुन्यश्ववडवपूर्वापराधरोत्तराणाम् ॥ १२ ॥

१ बहुप्रकृतिः फलसेनावनस्पतिमृगशकुन्तक्षुद्रजन्तुधान्यतृणानाम् ।

२ पशुकुनिद्वन्द्वे विरोधिनां पूर्वविप्रतिषिद्धम् ।

३ अश्ववडवयोः तद्विनाशो द्वन्द्वनपुंसकम् ।

४ प्रतिपदविधानात्सिद्धम् ।

५ एकवचनमवधारणार्थम् ।

विप्रतिषेधोऽत्र ॥ १३ ॥

न द्विगुत्वात् ॥ १४ ॥

अत्रानुप्रयोगे ॥ १५ ॥

विभाषा शब्दे ॥ १६ ॥

स तत्रानुप्रयोगे ॥ १७ ॥

अत्रानुप्रयोगे ॥ १८ ॥

तत्पुरुषोऽत्रानुप्रयोगः ॥ १९ ॥

संज्ञायां कथोपनिषेधः ॥ २० ॥

उपज्ञोपक्रमं तद्विनाशो द्वन्द्ववृत्तम् ॥ २१ ॥

छाया बाहुल्ये ॥ २२ ॥

सभा राजात्मदुष्य ॥ २३ ॥

अशाला च ॥ २४ ॥

विभाषा सेनासुराछायाशालानिधानाम् ॥ २५ ॥

परवल्लिङ्गं द्वन्द्वतत्पुरुषयोः ॥ २६ ॥

१ परवल्लिङ्गं द्वन्द्वतत्पुरुषयोरिति चेत्यासा-
पन्नान्त्प्रवर्गनिम्ननिम्नप्रतिषेधः ।

२ पूर्वपदस्य च ।

३ समासादन्यलिङ्गमिति चदेश्ववडवयाष्टो-
ब्लवचनम् ।

४ निपातनात्सिद्धम् ।
 ५ उपसर्जनद्वयत्वं वा ।
 ६ परवल्लिङ्गमिति शब्दशब्दार्थौ ।
 ७ प्राप्तादिषु चैकदेशिग्रहणात्सिद्धम् ।
 पूर्ववदश्ववडवौ ॥ २७ ॥
 हेमन्तशिखिरावहोरात्रे च च्छन्दसि २८
 रात्राहोहाः पुंस्ति ॥ २९ ॥
 १ अनुत्पन्नद्वयः पुंस्ति ।
 अपर्थः ॥ ३० ॥
 १ पृथक् पृथक् व्ययदेः ।
 २ द्वेयुश्च ।
 ३ बाबन्तः ।
 अर्धर्चाः पुंसि च ॥ ३१ ॥
 इदमोऽन्वादेशे ॥ ३२ ॥
 १ अन्वादेशे तन्नामधिगम्यगृह्य वेवदत्त
 भोजयेत् वेत्यप्रतज्जाम् ।
 २ अन्वादेशश्च कश्चित् ।
 ३ आदेशवचनं तादात्म्यार्थम् ।
 ४ शिक्करणं नर्तक्यार्थम् ।
 ५ न वान्त्यस्य निपातार्थम् ।
 ६ नान्यत्र नान्यत्र निपातार्थम् ।
 ७ नान्यत्र नान्यत्र निपातार्थम् ।
 एतदस्त्रतसोस्त्रतसौ चानुदात्तौ ॥ ३३ ॥
 द्वितीयाटौस्वेनः ॥ ३४ ॥
 १ एनदिति नपुंसकैकवचने ।

आर्धधानुके ॥ ३५ ॥
 १ जगत्यादिष्वार्धधातुकं श्रयत्वात्सति त-
 स्मिन्विधानम् ।
 २ तत्रोत्सर्गलक्षणप्रतिषेधः ।
 ३ सामान्याश्रयत्वाद्विशेषन्यानाश्रय इति
 चेदुवर्णाकारान्तेभ्यो ण्यद्विधिप्रसङ्गः ।
 ४ पौर्वापर्यं नात्र सानान्येनानुपपत्तिः ।
 ५ सिद्धं तु सार्वधातुके प्रतिषेधात् ।
 अदो जग्धिर्ल्यप्ति किति ॥ ३६ ॥
 लुङ्सनोर्ध्वस्तु ॥ ३७ ॥
 १ ध्वस्तुभावेऽच्युपसख्यानम् ।
 घञपोश्च ॥ ३८ ॥
 बहुलं छन्दसि ॥ ३९ ॥
 छन्दसि ॥ ४० ॥
 वेजो देः ॥ ४१ ॥
 हनो वध् कृते ॥ ४२ ॥
 लुङि च ॥ ४३ ॥
 १ वधो व्यङ्ग्यमान्त उक्तम् ।
 आत्मनेपदेण्यतस्त्वम् ॥ ४४ ॥
 इणो गा लुङि ॥ ४५ ॥
 १ इण्वादेकः ।
 णौ गभिरवोधने ॥ ४६ ॥
 सनि च ॥ ४७ ॥
 इङश्च ॥ ४८ ॥
 गाङ्ग लिटि ॥ ४९ ॥
 १ गाङ्गचनुबन्धकरणं विशेषणार्थम् ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पुण्यसुदिनाभ्यामहो नपुंसकत्वं वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अकारान्तोत्तरपदो द्विगुः स्त्रियां भाग्यत इति वक्तव्यम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पात्रादिभ्यः प्रतिषेधो वक्तव्यः । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अर्धर्चादय इति वक्तव्यम् । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सामान्याश्रयत्वाद्विशेषस्यानाश्रये । ६ प. पुस्तके नास्ति ।

२ ज्ञापक वा सानुबन्धकस्यादेशवचन
इत्कार्याभावस्य ।
३ प्रयोजन चक्षिडः ख्यान् ।
४ लटः शतृशानचौ ।
५ युवोरनाकौ ।
६ मेश्वाननुबन्धकस्याम्बचनम् ।
विभाषा लुङ्लङ्घोः ॥ ५० ॥
णौ च संश्रद्धोः ॥ ५१ ॥
अस्तेर्भूः ॥ ५२ ॥
ब्रुवो वचिः ॥ ५३ ॥
चक्षिडः ख्यान् ॥ ५४ ॥
१ चक्षिडः कञ्जान्ख्याजौ ।
२ खशादिर्वा ।
३ असिद्धे शस्य यवचनं विभाषा ।
४ प्रयोजनं सौप्रख्ये वृज्विधिः ।
५ ऋविधिः पुंख्याने ।
६ रुविधिः पुंख्याने ।
७ णत्वं पर्याख्याने ।
८ सस्थानत्वं नमःख्यात्रे ।
९ वर्जने प्रतिषेधः ।
१० असनयोश्च ।
११ बहुल ताणि ।
१२ ज्ञानवधकृत्मात्राचक्षणानिगद्यर्थम् ।
वा लिटि ॥ ५५ ॥
अजेर्व्यघजपोः ॥ ५६ ॥
१ घजपोः प्रतिषेधे क्यप उपसंख्यानम् ।

वा यौ ॥ ५७ ॥
ण्यक्षत्रियार्षजितो यूनि लुगणिजोः ॥ ५८ ॥
१ आणिजोर्लुकि तद्राजाद्युवप्रत्ययस्योपसं-
ख्यानम् ।
पैलादिभ्यश्च ॥ ५९ ॥
इजः प्राचाम् ॥ ६० ॥
न तौल्वलिभ्यः ॥ ६१ ॥
तद्राजस्य बहुषु तेनैवास्त्रियाम् ॥ ६२ ॥
१ तद्राजादीनां लुकि समासबहुत्वे प्रति-
षेधः ।
२ अबहुत्वे च लुग्वचनम् ।
३ द्वन्द्वेऽबहुषु लुग्वचनम् ।
४ सिद्धं तु प्रत्ययार्थबहुत्वे लुग्वचनात् ।
५ द्वन्द्वेऽबहुषु लुग्वचनम् ।
६ गोत्रस्य बहुषु लोपिनो बहुवचनान्तस्य
प्रवृत्तौ द्व्येकयोरलुक् ।
७ णत्वं प्रवृत्तौ बहुषु
लोपो यूनि ।
८ न वा सर्वेषां द्वन्द्वे बहुवर्त्तत्वात् ।
यस्कादिभ्यो गोत्रे ॥ ६३ ॥
यजजोश्च ॥ ६४ ॥
१ यजादीनामेकद्वयोर्वा तत्पुरुषे षष्ठ्या
उपसंख्यानम् ।
आत्रिभृगुकुत्सवासिष्ठगोतमाङ्गिरोभ्यश्च ॥
बह्वच इजः प्राच्यभरतेषु ॥ ६६ ॥
न गोपवनादिभ्यः ॥ ६७ ॥
१ गोपवनादिप्रतिषेधे प्राग्घरितादिभ्यः ।

१ प. पुस्तके काशिकास्थ पाठः । बलादावार्धधानुके । २ प पुस्तके इत परमधिकम् ।
आणिजोर्लुकि क्षत्रियगोत्रमात्राद्युवप्रत्ययस्योपसंख्यानम् । अत्राङ्गणगोत्रमात्राद्युवप्रत्ययस्योपसंख्यानम् ।

तिकाकितवादिभ्यो द्वन्द्वे ॥ ६८ ॥

उपकादिभ्यो ऽन्यतरस्यामद्वन्द्वे ॥ ६९ ॥

१ अद्वन्द्व इति द्वन्द्वाधिकारनिवृत्त्यर्थम् ।

आगस्त्यकौण्डिन्ययोगग्निकुण्डिनच्

॥ ७० ॥

१ आगस्त्यकौण्डिन्ययोः प्रकृतिनिपातनम् ।

२ लुक्प्रतिषेधे वृद्ध्यर्थम् ।

३ प्रत्ययान्तनिपातने हि वृद्धयभावः ।

४ अधिकारात्प्रत्ययलोपः ।

सुपो धातुप्रातिपदिकयोः ॥ ७१ ॥

अदिप्रभृतिभ्यः शपः ॥ ७२ ॥

बहुलं छन्दसि ॥ ७३ ॥

यङो ऽचि च ॥ ७४ ॥

१ ऊतोऽचि ।

जुहोत्यादिभ्यः श्लुः ॥ ७५ ॥

बहुलं छन्दसि ॥ ७६ ॥

गातिस्थाघुपाभूभ्यः सिचः परस्मैपदेषु

॥ ७७ ॥

१ गापोर्ग्रहणं ऽतिप्रसङ्गः ।

विभाषा प्राधेदशाछासः ॥ ७८ ॥

तनादिभ्यस्तथासोः ॥ ७९ ॥

१ तनादिभ्यस्तथासोः ऽनन्तरम् ।

२ एकवचनग्रहणं वा ।

३ अवचने ह्यनिष्टप्रसङ्गः ।

मन्त्रे घसह्वरणशवृहदहावृच्छकुगमिजनि-
भ्यो लेः ॥ ८० ॥

आमः ॥ ८१ ॥

१ आमो लेलेपे लुङ्लोटोरुपसंख्यानम् ।

२ आमन्तेभ्यो णलः प्रतिषेधः ।

३ अन्तेभ्यो ऽर्ध-ऋणाणलोऽप्रतिषेध-
इति चेदमः प्रतिषेधः ।

४ उक्तं वा ।

५ लुगादेशापवादः ।

६ तिङ्कुनाभावन्तु ।

७ गुणान्तरादिभ्यः ।

८ लकारस्य कृत्वात्प्रातिपदिकत्वं तदाश्रयं
प्रत्ययविधानम् ।

९ अव्ययत्वं मकारान्तत्वात् ।

१० स्वरः कृदन्तप्रकृतिस्वगत्वात् ।

११ तथा च निघातानिघातसिद्धिः ।

१२ नञा तु समासप्रसङ्गः ।

१३ उक्तं वा ।

अव्ययान्तप्रसङ्गः ॥ ८२ ॥

१ अव्ययादापो लुग्वचनानर्थक्यं लिङ्गाभा-
वात् ।

नाव्ययीभावादतो ऽम् त्वपञ्चम्याः ॥ ८३ ॥

१ नाव्ययीभावादन इति योगव्यवसानम् ।

२ पञ्चम्या अम्प्रतिषेधार्थम् ।

३ एकयोगे ह्युभयोः प्रतिषेधः ।

४ अमि पञ्चमीप्रतिषेधेऽपदानग्रहणम् ।

५ कर्मप्रवचनीययुक्तेऽप्रतिषेधार्थम् ।

६ न वोत्तरपदस्य कर्मप्रवचनियोगात्प्रत्यय-
त्वञ्चम्यभावः ।

तृतीयासप्तम्योर्बहुलम् ॥ ८४ ॥

१ प इतः परमधिकम् । आमन्तेभ्योऽर्धवद्ग्रहणाणलोऽप्रतिषेधः । २-३ प पुस्तके नास्ति । ४ प, पुस्तके इतः परमधिकम् । तुर्नियामकः ।

- १ सप्तम्या च भिन्नानि ।
वेभ्यो नित्यम् ।
लुटः प्रथमस्य डारौरसः ॥ ८५ ॥
१ टितां टेरेविधेर्लुटो डारौरसः सूर्यविप्रति-
बिद्धम् ।
२ अत्यन्तादातां चेत्येति ।
३ तच्च ।
४ डाविकारस्य गित्तरथ नर्थादे त्तिम् ।
५ निवात्प्रज्ञात् ।
६ सिद्धमलोऽन्यविद्यत् ।
७ डिति टेरेर्लोपोऽपि ।
८ अनिस्त्वात् ।
९ प्रक्षिष्टनिर्देशाद्वा ।
१० लिङ्ग्रहणे ।
११ स्वरे विप्रतिषेधे सिद्धम् ।
॥ इति द्वितीयाध्यायः चतुर्थः पादः ॥

प्रत्ययः ॥ १ ॥

- १ प्रत्ययाधिकारे अकृत्युपपदेन गीतमप्र-
तिषेधः ।
२ निमित्तस्य निमित्तनिर्गन्तव्यमिति ।
३ प्रधाने कार्यसंप्रत्ययात् । सिद्धम् ।
४ निमित्तान्तेषु च परविज्ञानात् ।
५ षष्ठीनिर्दिष्टस्य च तद्युक्तत्वात् ।
६ अन्यत्रान्तेषु च तद्युक्तत्वात् ।
७ तस्मात्तत्र पञ्चमीनिर्देशात्सिद्धम् ।
८ अर्थाश्रयत्वाद्वा ।
परश्च ॥ २ ॥

- १ परवचनमनर्थकं पञ्चमीनिर्दिष्टाद्धि परस्या
२ विक्राणगमेऽनु चोक्तम् ।
३ अत्यन्तापरदृष्टानां वा पञ्चमनोपार्थम् ।
४ प्रथोऽन्ये ।
५ प्रक्षिष्टे ।
६ द्वयप्रजादीनां च केवलदृष्टत्वात् ।
७ तच्च ।
८ डाविकारस्य गित्तरथ नर्थादे त्तिम् ।
९ तच्च प्रत्यय-
१० लिङ्ग्रहणे ।
११ सिद्ध तूभय-
आद्युदात्तस्य ।
१ आद्युदात्तस्य ।
२ आद्युदात्तस्य ।
३ न वा प्रक्षिष्टेराद्युदात्तवचनेनापक तदा-
हेत् ।
४ प्रकृतिस्वरस्य च ।
५ आगमानुदात्तार्थं वा ।
६ न ।
७ अवचने हि सीयुडादेराद्युदात्तत्वम् ।
८ आद्युदात्तस्य वा लोपार्थम् ।
९ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।
१० अवचने हि जिनिक्त्विति प्रमङ्ग ।
११ प्रत्ययाद्युदात्तत्वाद्वातोरन्तः ।
१२ पित्त्वरान्तिस्वरस्यापि ।

भृशादिभ्यो भुव्यच्चेलोपश्च हलः ॥ १२ ॥

१ भृशादिष्वभूततद्भावग्रहणम् ।

२ चिबप्रतिषेधानर्थक्यं च भवत्यर्थे क्य-
ङ्वचनात् ।

३ भवतियोगे चिबविधानम् ।

४ डाचि नञ्-लोपः ।

५ भृशादिषूपसर्गः ग्रन्थयार्थविशेषणनिनि
चेत्स्वरे दोषः ।

६ सोपसर्गादिति चेदटि दोषः ।

लोहितादिडाज्भ्यः क्यष् ॥ १३ ॥

१ लोहितडाज्भ्यः क्यष्वचनम् ।

२ भृशानिचिन्गणि ।

कष्टाय क्रमणे ॥ १४ ॥

१ सत्रकक्षकष्टग्रहणेभ्यः कण्वचिकीर्षा-
याम् ।

कर्मणो रोमन्थतपोभ्यां वर्तिचरोः ॥ १५ ॥

१ तपसः परस्मैपदं च ।

बाष्पोष्मभ्यामुद्धमने ॥ १६ ॥

शब्दवैरकलहाभ्रकण्वमेधेभ्यः करणे
॥ १७ ॥

१ सुदिनदुर्दिनाभ्यां च ।

२ नीराहाच्च ।

सुखादिभ्यः कर्तृवेदनायाम् ॥ १८ ॥

नमोवरिवश्चित्रङः क्यच् ॥ १९ ॥

१ नमसः क्यचि नि-वि-नु-नि ।

२ प्रकृत्यन्तरत्वात्सिद्धम् ।

३ क्यजादिषु प्रत्ययार्थनिर्देशः ।

पुच्छभाण्डचीवराणिङ् ॥ २० ॥

मुण्डमिश्रश्लक्ष्णलवणव्रतवस्त्रहलकलकृ-
ततूस्तेभ्यो णिच् ॥ २१ ॥

१ हलिकल्योरत्स्वनिपातन सन्वद्भावप्रति
षेधार्थम् ।

धानोरेकाचो हलादेः क्रियासमभिहारे
यङ् ॥ २२ ॥

१ यङ्घौ धातुग्रहणे उक्तम् ।

२ एकाज्जलादिग्रहणे च ।

३ यङ्घौ धातुग्रहणे उक्तम् ।

४ क्रियासमभिहारे यङ्घो विप्रतिषेधेन लो-
ड्विधानम् ।

५ न वा नानार्थत्वात् नृकर्मणोर्नि लविधा-
नं क्रियाविशेषे स्वार्थे यङ् ।

६ उत्तरयोर्विग्रहेण विशेषणप्रत्ययान्ति-
ग्रहणानर्थक्यम् ।

७ नि-वि-नु-नि च नैतेभ्यः ।

नित्यं कौटिल्ये गतौ ॥ २३ ॥

लुपसदचरजपजभषहदशगृभ्यो भावग-
र्हायाम् ॥ २४ ॥

१ प पुस्तके 'अडल्यङ्घ्रिर्वचनेषु' इत्यधिकम् । २ प पुस्तके इतः परमाधिकम् । हनु चलने इति
वक्तव्यम् । ३ प पुस्तके इतः परमाधिकम् । केनाच्चेति वक्तव्यम् । ४ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् ।
अन्वृत्ति-क केन-पेटो-टो-टा-ट्टा-पु-ट्टा-हणम् । ५ प पुस्तके इतः परमाधिकम् । नमसः पूजायाम् भा. ।
वरिवसः परिचर्यायाम् भा । चित्रङ आश्वर्ये । भाण्डासमाचयने भा. । चीवरादर्जने परिधाने वा भा. ।
पुच्छाद्दुदने व्यसने पर्यसने च भा । ६ प. पुस्तके 'रदन्तत्वं' पाठः । ७ प. पुस्तके इतः परमाधिकम्
सूचिसूत्रिमूच्यत्यर्थश्यूण्ग्रहणं यद्विधावनेकाज्जलाद्यर्थम् । वाच्य ऊर्णोर्णुद्भावो यङ्प्रसिद्धिः प्रयोजनम् ।
आमश्च प्रतिनिषेधार्थमेकाचश्चेदुपग्रहात् ॥

रूपवीणातूलश्लोकसेनालोम-
चूर्णचुरादिभ्यो णिच् ॥ २५ ॥

कृज्यापुक्त्त ।

वर्धर्ववेदस्त्यानामापुक्त्त ।

॥ २६ ॥

ति कारकोपादान् प्रत्ययार्थपरि-
यथा तनूकरणे तक्ष ।

शश्च निमित्तमात्रं भिक्षादिषु
।

षु नानुनन्दिनीनक्रियाणां
त्वात् ।

षु चाविपर्यासां नानाक्रियाणां
वात् ।

तेत्युपसंख्यानं सूत्रयत्याद्यर्थम् ।
नात्कृतस्तदाचष्ट इति कृल्लुक्

त्यापत्तिः प्रकृतिवच्च कारकम् ।
नाच्च प्रतिषेधः ।

गां च प्रवृत्तौ ।

पश्च कालात्यन्तसयोगे मर्यादा-

णे प्रापि ।

गे जि ।

सामान्यकृतत्वाद्धेतुतो ह्यवि-

।

योजकत्वादप्रयोजक इति
शयेन तुल्यम् ।

१४ प्रवृत्तिर्द्विभयत्रानपेक्ष्य ।

१५ कुर्वतः प्रयोजक इति चेतुल्यम् ।

कण्डादिभ्यो यक् ॥ २७ ॥

१ कण्डादिभ्यो वावचनम् ।

२ अवचने हि नित्यप्रत्ययत्वम् ।

३ तत्र धन्वन्ति धिन्वन्ति धिन्वन्ति

४ ह्रस्वयलोपै च ।

गुपूधूपविच्छिपणिपनिभ्य आयः ॥ २८ ॥

ऋतेरीयङ् ॥ २९ ॥

कमेणिङ् ॥ ३० ॥

१ णिङि णित्करणम् सावकाशत्वाद्वृद्धि-
प्रतिषेधप्रसङ्गः ।

२ मित्प्रतिषेधस्य चार्थवत्त्वात् ।

३ उक्तं वा ।

आयादय आर्धधातुके वा ॥ ३१ ॥

१ आयादिभ्यो अर्धधातुनायादिप्रकृ-
तेर्यर्धधातुकमिति चेन्न नानुनन्दिनीनक्रियाणां

२ सिद्धं तु सार्वधातुके नानुनन्दिनीनक्रियाणां
श्रित्य वाविधानम् ।

३ स्यादिवालीयस्त्वं तु प्रतिषेधेन तु-
ल्यनिमित्तत्वात् ।

४ न वायादिविधानस्यानवकाशत्वात् ।

सनाद्यन्ता धातवः ॥ ३२ ॥

१ सनादिष्वन्तग्रहण उक्तम् ।

स्यतासी ललुटोः ॥ ३३ ॥

तके इतः परमधिकम् । कृष्यादिषु चानुत्पत्तिः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । यज्या-

। ३ प. पुस्तके नास्ति । ४ प. पुस्तके नास्ति । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।

गाच्छबादिबाधनम् । अपवादो नानेकलक्षणप्रसङ्गः । अपवादविप्रतिषेधाच्छयनादिबाधनम् ।

सिब्वहुलं लेटि ॥ ३४ ॥

- १ सिब्वत्सर्गश्छन्दसि ।
- २ सनाद्यन्ते नेषत्वाद्यर्थः ।
- ३ प्रकृत्यन्तश्चान्तरात् ।
- ४ नेषत् नेष्टादिति दर्शनात् ।
- ५ नित्यं चान्तरात् ।
- ६ इटोऽनुदात्तार्थमिति ।
- ७ सिब्वहुलं छन्दसि णित् ।

कास्प्रत्ययादामन्त्रे लिटि ॥ ३५ ॥

- १ कास्प्रहणे चकास उपसख्यानम् ।

इजादेश्च गुरुमतोऽनुच्छः ॥ ३६ ॥

- १ गुरुमत आम्बिधाने लिङ्निमित्तात्प्रतिषेधः ।
- २ गुरुमद्वचनं किमर्थमिति नेणल्युत्तमे यजदिप्रतिषेधार्थम् ।
- ३ उपदेशवचनात्सिद्धम् ।
- ४ ऋच्छिप्रतिषेधो ज्ञापक उच्छेराभ्या-
वस्य ।
- ५ उक्तं वा ।
- ६ उर्णोनेत्योपसंख्यानम् ।

दयायासश्च ॥ ३७ ॥

उषविदजागृभ्योऽन्यतरस्याम् ॥ ३८ ॥

- १ विदेराम् कित् ।

भीहीभृदुवां श्रुवच्च ॥ ३९ ॥

- १ श्रुवदतिदेशे प्रयोजनं द्वित्वेत्वे ।

कृञ् चानुप्रयुज्यते लिटि ॥ ४० ॥

१ कृञोऽनुप्रयोगवचनमस्तिभूप्रतिषेधार्थम् ।

२ नान्येनानि च ।

३ इष्ट. नानुप्रयोगः ।

४ सर्वानुप्रयोग इति चेदशिष्यमर्था-
भावात् ।

५ लिट्परार्थं वा ।

६ लिट्परार्थं वा ।

७ लिट्परार्थं वा ।

८ विपर्यासनिवृत्त्यर्थं वा ।

९ व्यवहितनिवृत्त्यर्थं च ।

विदांकुर्वन्त्वित्यन्यरस्याम् ॥ ४१ ॥

अभ्युत्सादयांप्रजनयांचिकयांरमयामकः
पावयांकियाद्विदामक्रन्निति च्छन्द-
सि ॥ ४२ ॥

चिल्लुडि ॥ ४३ ॥

१ च्ल्युत्सर्गः ।

२ कसविधाने चानिड्वचने च्लिसंप्रत्ययार्थः ।

३ घस्त्वभावे च ।

४ श्लेश्चिक्करणं निजेऽङ्गार्थम् ।

५ इदित्करणं सामान्यग्रहणार्थम् ।

च्लेः सिच् ॥ ४४ ॥

१ सिचश्चिक्करणानर्थक्यं स्थानिवत्त्वात् ।

२ अर्थवत्तु चिक्करणसामर्थ्याद्धीट उदा-
त्तत्वम् ।

३ तन्नाचित्करणम् ।

४ इदित्करणं नञाग्लोपानामार्थम् ।

१ प. पुस्तके नास्ति । २ प. पुस्तके इत परमधिकम् । कास्यनेक च इति वक्तव्यम् । ३ प. पुस्तके इत परमधिकम् । उच्छेराभ्यावस्यः । ४ प. पुस्तके नास्ति । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् निषातनाद्वा शुणत्वमिति भारद्वाजीया ।

५ न वा हन्तेः सिचः कित्करण जापकं
नकारलोपामवस्य ।

६ इदित्त्वाद् वा स्थानिवत्त्वत् ।

७ स्पृशमृशकृषतृपदृषः सिज्वा^१ ।

श्ल इगुपधादनिटः कसः ॥ ४५ ॥

१ कसविधान इगुपधानावश्चेर्गुणानेमित्त-
त्वात् ।

२ न वा कसस्यानवकाशत्वादपवादो
गुणस्य ।

३ अनिडुचनमविशेषण च्छेर्नित्यादिष्ट-
त्वात् ।

४ न वा कसस्य सिजपनादत्वात्तभ्य
चानिडाश्रयत्वादनिति प्रसिद्धे कस-
विधिः ।

५ शेषे सिज्विधानम् ।

श्लिष आलिङ्गने ॥ ४६ ॥

१ श्लिष आलिङ्गने नियमानुपपत्तिर्विधेय-
भावात् ।

२ सिद्ध तु श्लिष आलिङ्गनेऽचिण्विषये ।

३ अङ्घ्रिधाने च ॥ ४७ ॥

४ योगविभागात्तिद्धम् ।

न दृशः ॥ ४७ ॥

णिश्रिद्रुसुभ्यः कर्तरि चङ् ॥ ४८ ॥

१ णिश्रिद्रुसुपु कमेरुपसंख्यानम् ।

२ कर्मकर्तरि च ।

३ न वा कर्मण्यभिधानात्कर्तृदानं कर्म-
कर्तुः सिद्धम् ।

विभाषा धेद्व्योः ॥ ४९ ॥

गुपेच्छन्दसि ॥ ५० ॥

नोनयतिध्वनयत्येलयत्यर्दयतिभ्यः ५१

अस्यतिवक्तिरुयातिभ्योऽङ् ॥ ५२ ॥

१ अस्यतिग्रहणमात्मनेपदार्थम् ।

२ कर्मकर्तरि च ।

लिपिसिचिह्वश्च ॥ ५३ ॥

आत्मनेपदेष्वन्यतरस्याम् ॥ ५४ ॥

पुषादिद्युताद्युदितः परस्मैपदेषु ॥ ५५ ॥

सर्तिशास्त्यतिभ्यश्च ॥ ५६ ॥

इरितो वा ॥ ५७ ॥

जृस्तम्भुमुचुम्लुचुगुचुगुलुचुलुश्रुश्चिभ्यश्च
॥ ५८ ॥

कृमृदरुहिभ्यश्छन्दसि ॥ ५९ ॥

चिण् ते पदः ॥ ६० ॥

दीपजनबुधपूरितायिप्यायिभ्योऽन्यतर-
स्याम् ॥ ६१ ॥

अचः कर्मकर्तरि ॥ ६२ ॥

दुहश्च ॥ ६३ ॥

न रुधः ॥ ६४ ॥

तपोऽनुतापे च ॥ ६५ ॥

चिण् भावकर्मणोः ॥ ६६ ॥

सार्वधातुके यक् ॥ ६७ ॥

१ भावकर्मकर्तारः सार्वधातुकार्थाश्चेदक-
द्विवहुषु ॥ ६८ ॥

२ विकरणार्था इति चेन्मृताभिनि वि-
रणाभावः ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । सिद्ध तु सिचो यादित्वान् । चङ्छेः प्रश्निष्टनिदेशात्सिद्धम् । चिणोऽ-
त्त्वात् ॥ २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पुषादित्वात् ।

१२ तपेर्वा सकर्मकस्य वचनं नियमार्थम् ।

१३ तस्य च तपःकर्मकस्यैव ।

१४ दुहिपच्योर्वहुलं सकर्मकयोः ।

१५ सृजियुज्यो श्यंस्तु ।

१६ करणेन तुल्यक्रियः कर्ता बहुलम् ।

१७ स्रवत्यादीनां प्रतिषेधः ।

१८ भूषाकर्मकिरतिसनां चान्यत्रात्तनेपदात् ।

तपः तप कर्म-क्रम्यैव ॥ ८८ ॥

न दुहस्नुनमां यक्चिणौ ॥ ८९ ॥

१ याक्चिणोः प्रतिषेधे हेतुनानिश्चिन्ना-
मुपसंख्यानम् ।

कुषिरजोः प्राचां श्यन् परस्मैपदं च । ९० ।

१ कुषिरजो. श्यन्विधाने सार्धधानुद्बचनम्

२ अवचने हि लिङ्गितोः प्रतिषेधः ।

धातोः ॥ ९१ ॥

१ धात्वधिकारः प्राग्लदेशात् ।

२ लादेशे हि व्यवहितत्वाद्ग्रसिद्धिः ।

३ प्रयोजनं प्रातिपदिकप्रतिषेधः ।

४ स्वपादिषु ।

५ अङ्गसंज्ञा च ।

६ कृत्सज्ञा च ।

७ उपपदसंज्ञा च ।

८ धातुग्रहणमनर्थकं यद्धिधौ धात्वधि-
कारात् ।

९ अनधिकारे ह्यङ्गसंज्ञाभावः ।

१० हेतुमद्वचन तु ज्ञापकमन्यत्राभावस्य ।

११ कण्डादिषु च व्यपदेशिवद्वचनात्^३ ।

तत्रोपपदं सप्तमीस्थम् ॥ ९२ ॥

१ तत्रग्रहणं विषयार्थम् ।

२ उपपदसंज्ञायां सन्तर्धवचनम् ।

३ निमित्तेनादानं च

४ अनुपादने ह्यनुपपदे प्रत्ययप्रसङ्गः ।

५ निर्देशः मन्त्राकरणार्थः ।

६ नत्रवचनमुपपदमंनियोगार्थम् ।

कृदतिङ् ॥ ९३ ॥

वासरूपोऽस्त्रियाम् ॥ ९४ ॥

१ असरूपस्य वावचनमुत्सर्गस्य बाधक-
विषयेऽनिवृत्त्यर्थम् ।

२ तत्रोत्पत्तिर्वाप्रसङ्गो यथा तद्धिते ।

३ सिद्धं त्वसरूपस्य बाधकस्य वावचनात् ।

४ अनुबन्धनिक्षेपे विभाषाप्रसङ्गः ।

५ सिद्धमनुबन्धस्यानेकान्तत्वात् ।

६ प्रयोगे चेष्टादेशेषु प्रतिषेधः ।

७ स्त्रियां प्रतिषेधे कत्युत्तुमुन्खलर्थेषु
विभाषाप्रसङ्गः ।

८ स्त्रियाः प्रागिति चेत्स्त्रियां वावच-
नम् ।

९ कालादिषु तुम्हनि ।

१० अर्हे तृज्विधानम् ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । यन्निष्णोः प्रतिषेधे मिश्रश्चिन्तितः न चोदयः । सख्य-
सख्यानमिति भारद्वाजपाठः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । आद्ये योगे न व्यवाये तिङ् श्यु । न स्यादेवं
देष्टव्यं यद्विधत्ते । एषाः शिष्यम् । यच्च लोटो विधत्ते । यच्चाप्युक्तं लिङ्गिलोस्तच्च न स्यात् ॥ ३ प
पुस्तके सिद्धमधिकम् ।

३ कर्मकर्तृपसं-
ख्यानम् ।
४ विप्रतिषेधाद्धि शपो बलीयस्त्वम् ।
५ योगविभागान्निद्धम् ।
कर्तरि शप् ॥ ६८ ॥
दिवादिभ्यः श्यन् ॥ ६९ ॥
वा भ्राशभ्लाशभ्रमुक्रमुक्लमुत्रसित्तुटिलषः
॥ ७० ॥
यसो ऽनुपसर्गात् ॥ ७१ ॥
संयसश्च ॥ ७२ ॥
खादिभ्यः श्रुः ॥ ७३ ॥
श्रुवः श्रु च ॥ ७४ ॥
अक्षो ऽन्यतरस्याम् ॥ ७५ ॥
तनूकरणे तक्षः ॥ ७६ ॥
तुदादिभ्यः शः ॥ ७७ ॥
रुधादिभ्यः श्रम् ॥ ७८ ॥
१ श्रमि शित्करणे ।
२ न वा धात्वन्त्यत्वात् ।
३ बहुलं पित्सर्वधातुक छन्दसि ।
तनादिकृञ्भ्य उः ॥ ७९ ॥
धिन्विकृष्णव्योर च ॥ ८० ॥
क्रयादिभ्यः श्रा ॥ ८१ ॥
स्तम्भुस्तुम्भुस्कम्भुस्कुम्भुस्कुञ्भ्यः श्रुश्च
॥ ८२ ॥
हलः श्रः शानज्झौ ॥ ८३ ॥
१ श्राविकारस्य शित्करणानर्थक्यं स्थानि
वत्त्वात् ।

२ अर्थवत्तु ज्ञापकं सार्वधातुकादेशेऽनुब-
न्धास्थानिवत्त्वस्य ।
३ प्रयोजनं हितातडोरपित्वम् ।
४ तवादिषु चाङित्वम् ।
५ तस्य दोषो मिष आदेशे पिदभावः ।
६ विदेर्वसोः शित्त्वम् ।
७ कित्करणाद्वा सिद्धम् ।
छन्दसि शायजपि ॥ ८४ ॥
१ शायच्छन्दसि सर्वत्र ।
व्यत्ययो बहुलम् ॥ ८५ ॥
लिङ् गणित्यम् ॥ ८६ ॥
१ आशिष्यङ् प्रयोजनं स्थागागमिवचि-
विदयः ।
२ दशेरक् पितरं च दशेय मातर च ।
कर्मवत्कर्मणा तुल्यक्रियः ॥ ८७ ॥
१ कर्मवदकर्मकस्य कर्ता ।
२ कर्म दृष्टश्चेत्समानधातौ ।
३ कर्मस्थभावकानां कर्मस्थक्रियाणां च ।
४ ।
५ कर्मकर्तरि कर्तृत्व स्वातन्त्र्यस्य विवक्षि-
तत्वात् ।
६ तत्र लान्तस्य कर्मवदनुदेशः ।
७ इतरथा हि कृत्यक्तखलर्थेषु प्रतिषेधः ।
८ सिद्धं तु प्राकृतकर्मत्वात् ।
९ आत्मसंयोगे कर्मकर्तुः कर्मदर्शनात् ।
१० पदलोपश्च ।
११ सकर्मकाणां प्रतिषेधोऽन्योऽन्यमाश्लिष्यत
इति ।

१२ तपेर्वा सकर्मकस्य वचनं नियमार्थम् ।

१३ तस्य च तपःकर्मकस्यैव ।

१४ दुहिपच्योर्वहुलं सकर्मकयोः ।

१५ सृजियुज्यो श्यंस्तु ।

१६ करणेन तुल्यक्रियः कर्ता बहुलम् ।

१७ स्रवत्यादीनां प्रतिषेधः ।

१८ भूपाकर्मकिरतिसनां चान्यत्रात्तन्नेपदात् ।

तपः तपःकर्मकस्यैव ॥ ८८ ॥

न दुहस्तुनमां यक्चिणौ ॥ ८९ ॥

१ यक्चिणोः प्रतिषेधे हेतुनाग्निश्चिब्रूजा-
मुपसंख्यानम् ।

कुषिरजोः प्राचां श्यन् परस्मैपदं च ॥ ९० ॥

१ कुषिरजोः श्यन्विधाने सार्वधातुकवचनम्

२ अवचने हि लिङ्गिणोः प्रतिषेधः ।

धातोः ॥ ९१ ॥

१ धात्वधिकारः प्राग्लोदेशात् ।

२ लोदेशे हि न्यग्रहिनत्वाद्गन्धिद्विः ।

३ प्रयोजनं प्राग्विपदिक् प्रतिषेधः ।

४ स्वपादिषु ।

५ अङ्गसंज्ञा च ।

६ कृत्संज्ञा च ।

७ उपपदसंज्ञा च ।

८ धातुग्रहणमनर्थकं यङ्गिधौ धात्वधि-
कारात् ।

९ अनधिकारे ह्यङ्गसंज्ञाभावः ।

१० हेतुमद्वचनं तु ज्ञापकमन्यत्राभावस्य ।

११ कण्ठादिषु च व्यपदेशिवद्वचनान् ।

तत्रोपपदं सममीस्थम् ॥ ९२ ॥

१ तत्रग्रहणं विषयार्थम् ।

२ उपपदमन्त्रायां समर्थवचनम् ।

३ निमित्ते गङ्गानं च

४ अनुपादाने ह्यनुपपदे प्रत्ययप्रसङ्गः ।

५ निर्देशः पञ्चकरणार्थः ।

६ तत्रवचनमुपपदसंन्योगार्थम् ।

कृदतिङ् ॥ ९३ ॥

वासरूपोऽस्त्रियाम् ॥ ९४ ॥

१ असरूपस्य वावचनमुत्सर्गस्य बाधक-
विषयेऽनिवृत्त्यर्थम् ।

२ तत्रोत्तत्वाप्रमङ्गे यथा तद्धिते ।

३ सिद्धं त्वसरूपस्य बाधकस्य वावचनात् ।

४ अनुबन्धभिन्नेषु विभाषाप्रसङ्गः ।

५ सिद्धमनुबन्धस्यनेकान्तत्वात् ।

६ प्रयोगे चेष्टादेनेष्ट प्रतिषेधः ।

७ स्त्रियां प्रतिषेधे क्त्युट्त्तुमुन्खलर्थेषु
विभाषाप्रसङ्गः ।

८ स्त्रियाः प्रागिति चेत्स्त्रियां वावच-
नम् ।

९ कान्तादिषु तुमुनि ।

१० अर्हे वृज्विधानम् ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । यक्चिणोः प्रतिषेधे णिश्चिब्रूजा-ननेपदा-संज्ञायाः मुप-
संख्यानमिति भाषाजपाठः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । आद्ये योगे न व्यवाये तिङः स्यु । न स्यादेव
टङ्गिता यङ्गिधत्ते । एश. शिवम् । यच्च लोटो विधत्ते । यच्चाप्युक्तं लिङ्गिणोस्तच्च न स्यात् ॥ ३ प
पुस्तके सिद्धमधिकम् ।

कृत्याः ॥ ९५ ॥

१ कृत्यसंज्ञायां प्राङ्णुल्वचनम् ।

२ अर्हे कृत्यतृज्वचन तु ज्ञापक प्राङ्णु
ल्वचनानर्थक्यस्य ।

तव्यत्तव्यानीयरः ॥ ९६ ॥

१ केलिम् उपसंख्यानम् ।

२ वसेस्तव्यत्कर्तरि णिच् ।

३ तद्धितो वा ।

अचो यत् ॥ ९७ ॥

१ यंति जनेरुपसंख्यानम् ।

२ हनो वा वध च ।

३ तद्धितो वा ।

पोरदुपधात् ॥ ९८ ॥

शक्तिसहोश्च ॥ ९९ ॥

गदमदचरयमश्चानुपसर्गे ॥ १०० ॥

१ अनुदगर्गन्नेति चागुरौ ।

अवद्यपण्यवर्या गर्ह्यपणितव्यानिरोधेषु
॥ १०१ ॥

बह्यं करणम् ॥ १०२ ॥

अर्यः स्वामिन्यन्तोदात्तत्वं च ॥ १०३ ॥

१ स्वामिन्यन्तोदात्तत्वं च ।

उपसर्ग्या काल्या प्रजने ॥ १०४ ॥

अजर्यं संगतम् ॥ १०५ ॥

१ अजर्यं कर्तरि ।

वदः सुपि क्यप् च ॥ १०६ ॥

१ वदः सुपि क्यप् च ।

भुवो भावो ॥ १०७ ॥

हनस्त च ॥ १०८ ॥

१ हनस्तश्चिन्मिन् छन्दसि ।

एतिस्तुशास्वृद्वजुषः क्यप् ॥ १०९ ॥

१ क्यव्विधौ वृज्यग्रहणम् ।

२ अज्जेश्वोपसंख्यानं संज्ञायाम् ।

ऋदुपधाच्चाकूपिचृतेः ॥ ११० ॥

ई च खनः ॥ १११ ॥

भृजो ऽसंज्ञायाम् ॥ ११२ ॥

१ भृजः संज्ञाप्रतिषेधे स्त्रियामप्रतिषेधोऽ
न्येन विहितत्वात् ।

२ प्रतिषेधः किमर्थ इति चेदन्निमित्तप्रति-
षेधार्थः ।

३ सिद्धं तु स्त्रियां संज्ञाप्रतिषेधात् ।

४ समश्च बहुलम् ।

मृजेर्विभाषा ॥ ११३ ॥

राजसूर्यसूर्यमृषोद्यरुच्यकुप्यकृष्टपच्या-
व्यथ्याः ॥ ११४ ॥

१ सूर्यरुच्याव्यथ्याः कर्तरि ।

२ कुप्यं संज्ञायाम् ।

३ कृष्टपच्यस्यान्तोदात्तत्वं च कर्मकर्तरि च ।

१ अत्र काशिकाया 'कृत्या प्राङ्णुल्व' इति पाठः । परं स महाभाष्यासमत इति न गृहीतः वै
पुस्तके तु नाङ्गिः प्राङ्णुल्व । २ प. पुस्तके तकिशसिचतिजनि° इत्यधिकम् । ३ प. पुस्तके नास्ति । ४
प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ज्ञासिदुहिगुहिभ्यो वेति वक्तव्यमिति काशिका । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
संज्ञायां पुसि दृष्टत्वाच्च ते भार्या प्रसिद्धयति । स्त्रिया भावाधिकारोऽस्ति तेन भार्या प्रसिध्यति । अथवा
बहुलं कृत्याः संज्ञायामिति तत्स्मृतम् । यथा यत्प यथा जन्यं यथा भित्तिस्तथैव सा ।

भिद्योद्वयौ नदे ॥ ११५ ॥

पुण्यसिध्यौ नक्षत्रे ॥ ११६ ॥

विपूयविनीयजित्या भुञ्जकल्कहलिपु
॥ ११७ ॥

प्रत्यपिभ्यां ग्रहेश्छन्दसि ॥ ११८ ॥

१ प्रत्यपिभ्यां ग्रहेश्छन्दसि ।

पदास्यैरिवाद्यापक्ष्येपु च ॥ ११९ ॥

विभाषा कृष्टृषोः ॥ १२० ॥

युग्यं च पत्रे ॥ १२१ ॥

अमावस्यदन्यतरस्याम् ॥ १२२ ॥

छन्दसि निष्टर्क्यदेवहूयप्रणीयोन्नीयो-
च्छिष्यमर्यस्तर्याध्वर्यखन्यखान्यदेवय-
ज्यापृच्छयप्रतिषीव्यब्रह्मवाद्यभाव्यस्ता-
व्योपचाय्यपृष्ठानि ॥ १२३ ॥

ऋहलोर्ण्यत् ॥ १२४ ॥

१ पाणौ सृजेर्ण्यद्विधि ।

२ समवपूर्वाच्च ।

३ ऋदिनिन्त्रां च ।

ओरावश्यके ॥ १२५ ॥

१ आवश्यक उपपद इति चेदद्योत्य उप-
संख्यानम् ।

२ द्योत्य इति चेत्स्वगुणानामनुपपत्ति ।

३ ओरावश्यके ण्यत स्तौतेः क्यपूर्ववि-
प्रतिषिद्धम् ।

आसुयुवपिरपिलपित्रपिचमश्च ॥ १२६ ॥

आनाय्योऽनित्यं ॥ १२७ ॥

प्रणाय्योऽसंसृतौ ॥ १२८ ॥

पाय्यसांनाय्यनिकाय्यधाय्या मानह-

विनिवाससामिधेनीषु ॥ १२९ ॥

१ पाय्यनिकाय्योऽदिष्टत्वकत्वनिपातनम् ।

क्रतौ कुण्डपाय्यसंचाय्यौ ॥ १३० ॥

१ कुण्डपाय्ये यद्विधिः ।

अग्नौ परिचाय्योपचाय्यसमूहाः ॥ १३१ ॥

१ समूह इत्यनर्थक वचन सामान्येन
कृतत्वात् ।

२ वद्वर्थमिति चेद्वहेस्तदर्थत्वात्सिद्धम् ।

३ ऊहिविग्रहाच्च ब्राह्मणे सिद्धम् ।

चित्याग्निचित्ये च ॥ १३२ ॥

१ अग्निचित्या भावेऽन्तोदात्त १ ।

ण्वुल्लृचौ ॥ १३३ ॥

१ ण्वुलि सकर्मकग्रहणम् ।

२ न वा धातुनात्रादर्शनाण्वुल्लृचः ।

३ तृजादिषु वर्तमानकालोपदानमध्यायक-
वेदाध्यायाद्यर्थम् ।

४ न वा कालमात्रे दर्शनादन्येषाम् ।

नन्दिग्रहिपचादिभ्यो ल्युणिन्यचः ॥ १३४ ॥

१ अजपि सर्वधातुभ्यः ।

२ न वा धातुनात्रादर्शनाण्वुल्लृचः ।

दवाधनार्थं च ।

इगुपधज्ञाग्रीकिरः कः ॥ १३५ ॥

१ इगुपधेभ्य उपसर्गे कविधिर्मेधाद्यर्थः ।

२ न वा बुधादीनां दर्शनादनुपसर्गेऽपि ।

आतश्चोपसर्गे ॥ १३६ ॥

पाघ्राध्माधेदृदशः शः ॥ १३७ ॥

१ प. पुस्तके इत्यधिकम् । हिरण्य इति वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । दाक्षिणागमा-
विति वक्तव्यम् । ३ प. पुस्तके 'भावे' इति नास्ति ।

१ जिघ्रः संज्ञायां प्रतिषेधः ।
 अनुपसर्गाह्मिपविन्दधारिपरिवेद्युदेजि-
 चेतिसातिसाहिभ्यश्च ॥ १३८ ॥
 १ अनुपसर्गाह्मिपः ।
 २ गवि च विन्देः संज्ञायाम् ।
 ददातिदधात्योर्विभाषा ॥ १३९ ॥
 ज्वलितिकसन्तेभ्यो णः ॥ १४० ॥
 १ तनोतेर्ण उपसंख्यानम् ।
 श्याद्यधाम्नुसंस्तृतीणवसावहलिहलिपश्च-
 सश्च ॥ १४१ ॥
 दुन्योरनुपसर्गे ॥ १४२ ॥
 विभाषा ग्रहः ॥ १४३ ॥
 गेहे कः ॥ १४४ ॥
 शिल्पिनि ष्वुन् ॥ १४५ ॥
 गस्थकन् ॥ १४६ ॥
 ण्युच् च ॥ १४७ ॥
 हश्च त्रीहिकालयोः ॥ १४८ ॥
 प्रुसुल्वः समाभिहारे वुन् ॥ १४९ ॥
 १ प्रुसुल्वः साधुकारिणि वुन्विधानम् ।
 आशिषि च ॥ १५० ॥
 ॥ इति तृतीयाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

कर्मण्यण् १ ॥ १ ॥
 १ कर्मणि निर्दिष्टानि क्रियाणि चेद्वे-
 दान् क्रियाणि क्रियाणि च ।
 २ यत्र च नियुक्तः ।
 ३ ह्यग्रहिनीवहिभ्यश्च ।

४ अपरिगणनं वा ।
 ५ अनभिधानात् ।
 ६ अकारादनुपपदात्कर्मोपपदो विप्रतिषेधेन
 ७ णिनि णिनिद्वयाच्चरन्त्यो णः पूर्वपदप्र-
 कृतिस्वरत्वं च ।
 ८ ईदि णिनि-यां च ।
 ९ अन्नदायेति च कृतां व्यत्ययश्छन्दसि ।
 ह्यावामश्च ॥ २ ॥
 आतोऽनुपसर्गे कः ॥ ३ ॥
 १ कविधौ सर्वतः ग्रन्थागणिभ्यो डः ।
 २ के हि नःप्रनागणप्रमङ्गः ।
 सुपि स्थः ॥ ४ ॥
 १ सुपि स्थो भावे च ।
 २ योगिनिगन्तिङ्गम् ।
 तुन्दशोकयोः परिमृजापनुदोः ॥ ५ ॥
 १ तुन्दशोकयोः परिमृजापनुदोरालस्य-
 सुखाहरणयोः ।
 २ कप्रकरणे मूलविभुजादिभ्य उपसंख्या-
 नम् ।
 प्रे दाज्ञः ॥ ६ ॥
 समि ख्यः ॥ ७ ॥
 गापोष्टक् ॥ ८ ॥
 १ सुरासाध्वो पिबतेः ।
 २ बहुलं तणि ।
 हरतेरनुद्यमनेऽच् ॥ ९ ॥
 १ अचप्रकरणे शक्तिलाङ्गलाङ्कुशयष्टितो-
 मरघटघटीधनुःषु ग्रहेरुपसंख्यानम् ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । नृतिखनिराजिभ्य इति वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
 कर्मणि निर्दिष्टमानविश्रियनाप इति वक्तव्यम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । न त्वम्भोऽभिगमा ।

२ सूत्रे च धार्यर्थे ।
 वयसि च ॥ १० ॥
 आङि ताच्छील्ये ॥ ११ ॥
 अर्हः ॥ १२ ॥
 स्तम्बकर्णयो रमिजपोः ॥ १३ ॥
 १ स्तम्बकर्णयोर्हन्निन्चययोः ।
 शमि धातोः संज्ञायाम् ॥ १४ ॥
 १ शमि संज्ञायां धातुग्रहणं कृजो हेत्वादिषु
 टप्रतिषेधार्थम् ।
 अधिकरणे शेतेः ॥ १५ ॥
 १ अधिकरणे शेतेः पार्श्वदिग्गन्तान्यनम् ।
 २ दिग्घसहपूर्वाच्च ।
 ३ उत्तानादिषु कर्तृषु ।
 ४ गिरौ डश्छन्दसि ।
 ५ तद्धितो वा ।
 चरेष्टः ॥ १६ ॥
 १ चरेर्भिक्षाग्रहणं ज्ञापकं कर्त्तव्यप्रत्ययस्य ।
 भिक्षासेनादायेषु च ॥ १७ ॥
 पुरोऽग्रतोऽग्रेषु सतैः ॥ १८ ॥
 पूर्वे कर्तरि ॥ १९ ॥
 कृजो हेतुताच्छील्यानुलोम्येषु ॥ २० ॥
 दिवाविभानिशाग्रभाभास्कारान्तगन्-
 न्तादिबहुनान्दीकिलिपिलिविवलि-
 भक्तिकर्तृचित्रक्षेत्रसंख्याजङ्घाबाह्वहर्ष-
 तद्धनुररुःषु ॥ २१ ॥
 १ कियत्तद्धहृषु कृजोऽज्विधानम् ।
 कर्मणि भृतौ ॥ २२ ॥

न शब्दश्लोककलहगाथाद्वैगचादुसूत्र-
 मन्त्रपदेषु ॥ २३ ॥
 स्तम्बशक्तोरिन् ॥ २४ ॥
 १ स्तम्बशक्तोर्द्विहितल्लयोः ।
 हरतेर्दतिनाथयोः पशौ ॥ २५ ॥
 फलेग्रहिरात्मंभरिश्च ॥ २६ ॥
 १ भृज. कुक्ष्यात्मनोर्मुम्ब ।
 छन्दसि वनसनरक्षिमथाम् ॥ २७ ॥
 एजेः खश् ॥ २८ ॥
 १ खच्प्रकरणे व.तशुनीनिलशर्षेष्वाजघेटु-
 दजहातिभ्यः ।
 नासिकास्तनयोर्ध्माधेटोः ॥ २९ ॥
 १ स्तने धेटः ।
 २ मुष्टौ धमश्च ।
 नाडीमुष्टयोश्च ॥ ३० ॥
 उदि कूले रुजिवहोः ॥ ३१ ॥
 वहाभ्रे लिहः ॥ ३२ ॥
 परिमाणे पचः ॥ ३३ ॥
 मितनखे च ॥ ३४ ॥
 विध्वरुषोस्तुदः ॥ ३५ ॥
 असूर्यललाटयोर्दशितपोः ॥ ३६ ॥
 उग्रपश्येरंमदपाणिधमाश्च ॥ ३७ ॥
 प्रियवशे वदः खच् ॥ ३८ ॥
 १ खच्प्रकरणे गमेः सुप्युपसंख्यानम् ।
 २ विहायसो विह च ।
 ३ खच्च डिद्धा ।
 ४ डे च ।

१ प. पुस्तके इत. परमधिकम् । नासिकायां धमश्च धेटश्च । नासिकान् डीमुष्टिवदित्वात्तन्नि-
 वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इदं नास्ति । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । भगे च दारैरिति काशिका ।

द्विषत्परयोस्तापेः ॥ ३९ ॥
 वाचि यमो व्रते ॥ ४० ॥
 पूःसर्वयोर्दारिसहोः ॥ ४१ ॥
 सर्वकूलाभ्रकरीषेषु कषः ॥ ४२ ॥
 मेघर्तिभयेषु कृजः ॥ ४३ ॥
 क्षेमप्रियमद्रे ऽण् च ॥ ४४ ॥
 आशिते भुवः करणभावयोः ॥ ४५ ॥
 संज्ञायां भृतृवृजिधारिसहितपिदमः ॥ ४६ ॥
 गमश्च ॥ ४७ ॥

अन्तात्यन्ताध्वदूरपारसर्वानन्तेषु डः
 ॥ ४८ ॥

- १ डपकरणे सर्वत्रपन्नयोरुपसंख्यानम् ।
- २ उरसो लोपश्च ।
- ३ सुदुरोरधिकरणे ।
- ४ निसो देशे ।

आशिषि हनः ॥ ४९ ॥

- १ दारावाहनोऽणन्त्यस्य च टः संज्ञायाम् ।
- २ चारौ वा ।
- ३ कर्मणि समि च ।

अपे क्लेशतमसोः ॥ ५० ॥

कुमारशीर्षयोर्णिनिः ॥ ५१ ॥

लक्षणे जायापत्योष्टक् ॥ ५२ ॥

अमनुष्यकर्तृके च ॥ ५३ ॥

शक्तौ हस्तिकपाटयोः ॥ ५४ ॥

पाणिघताडधौ शिल्पिनि ॥ ५५ ॥

- १ राजघ उपसंख्यानम् ।

आढ्यसुभगस्थूलपालितनग्रान्धप्रियेषु
 चव्यर्थेष्वच्चौ कृजः करणे ख्युन् ॥ ५६ ॥

- १ ख्युनि च्विप्रतिषेधानर्थक्यं ख्युट्ख्युनो-
 राविशेषात् ।

२ नु-र्णिनि चेन्नाव्ययत्वात् ।

३ उत्तरार्थे तु ।

कर्तरि भुवः खिण्णुच्छुक्कौ ॥ ५७ ॥

स्पृशो ऽनुदके क्तिन् ॥ ५८ ॥

ऋत्विग्दधृक्सग्दिगुष्णिगश्चयुजिकृश्चां
 च ॥ ५९ ॥

- १ धृषेर्द्विर्वचनमन्तोदात्तत्वं च ।

त्यदादिषु दृशो ऽनालोचने कञ् च ॥ ६० ॥

- १ दृशेः समानान्ययोश्चोपसंख्यानम् ।

२ कृदर्थानुपपत्तिस्तु ।

३ इवार्थे तु तद्धितः ।

सत्सूद्विषद्रुहदुहयुजविदभिदच्छिदाजि-

नीराजामुपसर्गे ऽपि क्तिप् ॥ ६१ ॥

- १ सदादिषु सुब्रह्मणम् ।

भजो ण्विः ॥ ६२ ॥

छन्दसि सहः ॥ ६३ ॥

बहश्च ॥ ६४ ॥

काव्यपुरीषपुरीष्येषु ङ्युट् ॥ ६५ ॥

हव्ये ऽनन्तःपादम् ॥ ६६ ॥

जनसनखनक्रमगमो विट् ॥ ६७ ॥

अदो ऽनन्ते ॥ ६८ ॥

ऋव्ये च ॥ ६९ ॥

१ प. पुस्तके इत परमधिकम् । अन्येष्वपि दृश्यते । २ प. पुस्तके इत परमधिकम् । इण्णुच
 इकारादित्वमुदात्तत्वात्कृत भुवः । नञस्तु स्वरसिद्धयर्थमिकारादित्वमिण्णुचः । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम्
 दृशेः कसो वक्तव्यः इति काशिका ।

सुयजोर्ङ्निप् ॥ १०३ ॥

जीर्यतेरत् ॥ १०४ ॥

छन्दसि लिट् ॥ १०५ ॥

लिटः कानज्वा ॥ १०६ ॥

कसुश्च ॥ १०७ ॥

१ कानच्कसोर्वावचन छन्दसि तिङो दर्श-
नात् ।

२ न वानेन विहितस्यादेशवचनात् ।

३ कित्करणं संयोगान्तार्थम् ।

४ ऋकारान्तगुणप्रनिर्गन्धार्थं वा ।

भाषायां सदवसश्चुवः ॥ १०८ ॥

१ भाषायां सदादिभ्यो वा लिट् ।

२ तद्विषये लुङोऽनिवृत्त्यर्थम् ।

३ अनद्यतनपरोक्षयोश्च ।

४ अपवादविप्रतिषेधाद्धि तयोर्भाविः ।

५ तस्य कसुरपरोक्षे नित्यम् ।

उपेयिवाननाश्वाननूचानश्च ॥ १०९ ॥

१ उपेयुषि निपातनमिडर्थमिति चेदजादा-
वतिप्रसङ्गः ।

२ एकादिष्टस्येष्मावार्थं तु ।

३ व्यञ्जने यणादेशार्थं वा ।

४ अनूचानः कर्तरि ।

लुङ् ॥ ११० ॥

१ लुङ्लटोरपवादप्रसङ्गो भूतभविष्यतोर-
विशेषवचनात् ।

२ न वापवादस्य निमित्ताभावादनद्यतने हि
तयोर्विधानम् ।

३ वसेर्लुङ् रात्रिशेषे ।

४ जागरणसंतनौ ।

अनद्यतने लङ् ॥ १११ ॥

१ अनद्यतन इति वतुर्द्विनिर्देशोऽय-
म्योऽमुदन्तीनि ।

२ परोक्षे च लोकविज्ञाते प्रयोक्तुर्दर्शनविषये ।

अभिज्ञावचने लट् ॥ ११२ ॥

न यदि ॥ ११३ ॥

विभाषा साकाङ्क्षे ॥ ११४ ॥

१ विभाषा साकाङ्क्षे सर्वत्र ।

परोक्षे लिट् ॥ ११५ ॥

१ परोक्षे लिङित्यन्तापह्नवे च ।

हश्चश्वतोर्लङ् च ॥ ११६ ॥

प्रश्ने चासन्नकाले ॥ ११७ ॥

लट् स्मे ॥ ११८ ॥

१ सपुरा भूतमात्रे न सपुराद्यतने ।

अपरोक्षे च ॥ ११९ ॥

ननौ पृष्टप्रतिवचने ॥ १२० ॥

१ ननौ पृष्टप्रतिवचन इत्यशिष्यं क्रिया-
समाप्तेर्विवक्षितत्वात् ।

नन्वोर्विभाषा ॥ १२१ ॥

पुरि लुङ् चास्मे ॥ १२२ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । उपेयुषि निपातमिडर्थम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । नोपे-
यिवाञ्जिपात्यो द्विवचनादिडभविष्यति परत्वात् । अन्येषामेकाचां द्विवचन नित्यमित्याहुः । अस्य पुनरिड् च
नित्यो द्विवचन च न विहन्यते ह्यस्य । द्विवचने चैकाच्त्वात् । तस्मादिङ् बाधते द्वित्वम् । ३ प.
पुस्तके इतः परमधिकम् । परोभवः परस्याक्षे परोक्षे लिटि दृश्यताम् । उत्तं वादेः परादक्ष्यः सिद्धं
वास्माभिपाततात् ।

१ हशश्चद्वयां पुरा ।
 २ स्मः सर्वेभ्यो विप्रतिषेधेन ।
वर्तमाने लट् ॥ १२३ ॥
 १ प्रवृत्तस्याविरामे शिष्या भवन्त्यवर्तमान-
 त्वात् ।
 २ नित्यप्रवृत्ते च कान्धाविभागात् ।
 ३ न्याय्या त्वारम्भानपवर्गात् ।
 ४ अस्ति च मुक्तसंशये विरामः ।
 ५ सन्ति च कालविभागाः ।
लटः शत्रुशानचावप्रथमाभमानाधिकरणे
॥ १२४ ॥
 १ लट्प्रत्ययान्तरानाधिकरणेन नाना
 देशानुपपत्तिर्यथान्यत्र ।
 २ योग इति चेदन्यत्रापि योगः स्यात् ।
 ३ लटः शत्रुशानचावप्रथमाभमानाधिक-
 रण इति नेत्यत्रोत्तरपदयोः नाना-
 नम् ।
 ४ प्रथमाप्रतिषेध उत्तरपद आदेशानुपपत्तिः ।
 ५ सिद्धं तु प्रत्ययोत्तरपदयोश्चेति वचनात् ।
 ६ तत्र प्रत्ययस्यादेशनिमित्तत्वादप्रसिद्धिः ।
 ७ उत्तरपदस्य च सुबन्तनिमित्तत्वाच्छत्रु-
 शानचोरप्रसिद्धिः ।
 ८ न वा लकारस्य कृत्वात्प्रातिपदिकत्वं
 तदाश्रयं प्रत्ययविधानम् ।
 ९ तिङादेशात्सुबुत्पत्तिः ।
 १० तस्मादुत्तरपदप्रसिद्धिः ।
संबोधने च ॥ १२५ ॥

लक्षणहेत्वोः क्रियायाः ॥ १२६ ॥
 १ लक्षणहेत्वोः क्रियाया गुण उपसर्ख्यानम् ।
 २ कर्तुश्च लक्षणयोः पर्यायेनाचयोगे ।
 ३ तत्त्वाख्याने च ।
 ४ सदादयश्च बहुलम् ।
 ५ इङ्जुहोत्योर्वावचनम् ।
 ६ माड्याकाशे ।
तौ सत् ॥ १२७ ॥
 १ तौ सदिति वचनम्ससगार्थम् ।
 २ उत्तरयोर्लक्षणे वावचनम् ।
 ३ साधनाभिधानम् ।
 ४ स्वरः ।
 ५ उपग्रहप्रतिषेधश्च ।
 ६ अलक्षणे षष्ठीप्रतिषेधः ।
 ७ द्विषः शत्रुर्वावचनम् ।
पूज्यजोः शानन् ॥ १२८ ॥
ताच्छील्यवयोवचनशक्तिषु चानश्
॥ १२९ ॥
इङ्धार्योः शत्रुकृच्छ्रिणि ॥ १३० ॥
द्विषो ऽमित्रे ॥ १३१ ॥
सुजो यज्ञसंयोगे ॥ १३२ ॥
अर्हः प्रशंसायाम् ॥ १३३ ॥
आ क्रेस्तच्छीलतद्धर्मतत्साधुकारिषु
॥ १३४ ॥
तन् ॥ १३५ ॥
 १ तन्निधावृत्तिषु चानुपसर्गन्य ।
 २ नयतेः षुक्च ।

१ प पुस्तके इतः पर नास्ति । २ प पुस्तके इत परमाधिकम् । अवधारण लटि विधानम् ।
 योगविभागतश्च विहितं सत् ।

३ न वा धात्वन्त्यत्वात् ।
 ४ नेषतु नेष्टादिति दर्शनात् ।
 ५ त्रिषेर्नेष्टायाः नकारश्चोदाया अनिट्-
 त्वं च ।
 ६ क्षदेश्च युक्ते ।
 ७ छन्दसि वृच्च ।
 अलंकृञ्निराकृञ्प्रजनोत्पचोत्पतोन्मद-
 रुच्यपत्रपवृतुवृधुसहचर इण्युच् ॥ १३६ ॥
 गेश्छन्दसि ॥ १३७ ॥
 भुवश्च ॥ १३८ ॥
 ग्लाजिस्थश्च क्स्नुः ॥ १३९ ॥
 १ स्त्रोः कित्वे स्थ ईकारः ।
 २ अकिति गुणप्रतिषेधः ।
 ३ भुव इत्प्रतिषेधश्च ।
 ४ स्थादंशिभ्यां स्नुश्छन्दसि^१ ।
 त्रसिगृधिधृषिषिषेः क्स्नुः ॥ १४० ॥
 शमित्यष्टाभ्यो धिनुण् ॥ १४१ ॥
 १ धिनुण्कर्मणाम् ।
 २ उक्तं वा ।
 संपृचानुरुधाड्यमाड्यसपरिसृसंसृजप-
 रिदेविसंज्वरपरिक्षिपपरिरटपरिवदपरि-
 दहपरिमुहदुषद्विषद्रुहदुहयुजाक्रीडविवि-
 चत्यजरजभजातिचरापचरामुषाभ्याह-
 नश्च ॥ १४२ ॥
 वौ कषलसकत्थस्मभः ॥ १४३ ॥
 अपे च लषः ॥ १४४ ॥
 प्रे लपसृद्रुमथवदवसः ॥ १४५ ॥

निन्दहिंसक्लिशखादविनाशपरिक्षिप-
 परिरटपरिवादिव्याभाषासूयो वुञ् ॥
 १ वुञ्मनेकाचः ।
 २ निन्दादिभ्यो वुञ्चनमन्येभ्यो ण्वुलः
 प्रतिषेधार्थम् ।
 ३ वृजादिप्रतिषेधार्थं वैके ।
 देविकुशोश्चोपसर्गे ॥ १४७ ॥
 चलनशब्दार्थादिकर्मकाद्युच् ॥ १४८ ॥
 अनुदात्तेश्च हलादेः ॥ १४९ ॥
 जुचङ्कम्यदन्द्रम्यसृगृधिज्वलशुचलष-
 पतपदः ॥ १५० ॥
 १ -ः । ईकारः । तेतश्च हलादे-
 रिति सिद्धत्वात् ।
 २ असरूपनिवृत्त्यर्थं तु ।
 क्रुधमण्डार्थेभ्यश्च ॥ १५१ ॥
 न यः ॥ १५२ ॥
 सूददीपदीक्षश्च ॥ १५३ ॥
 लषपतपदस्थाभूवृषहनकमगमश्रुभ्य उ-
 कञ् ॥ १५४ ॥
 जल्पभिक्षकुड्ढुण्टवृडः षाकन् ॥ १५५ ॥
 प्रजोरिनिः ॥ १५६ ॥
 जिहक्षिविश्रीण्वमाव्यथाभ्यमपरिभूप्र-
 सूभ्यश्च ॥ १५७ ॥
 स्पृहिगृहिपतिदयिनिद्रातन्द्राश्रद्धाभ्य
 आलुच् ॥ १५८ ॥
 १ आलुचि शीङ्ग्रहणम् ।
 दाधेदसिशदसदो रुः ॥ १५९ ॥

१ प. पुस्तके इत्. परमधिकम् । स्त्रोर्गित्वाच्च स्थ ईकारः । कितोरीत्त्वशासनात् । गुणाभावस्त्रिषु स्मार्यः
 श्युकोऽनित्यत्व गकोरितोः । २ इदं प. पुस्तके नास्ति ।

सुधस्यदः कमरच् ॥ १६० ॥

भञ्जभासमिदो घुरच् ॥ १६१ ॥

विदिभिदिच्छिदेः कुरच् ॥ १६२ ॥

इण्णशजिसर्तिभ्यः करप् ॥ १६३ ॥

गत्वरश्च ॥ १६४ ॥

जागरूकः ॥ १६५ ॥

यजजपदशां यङः ॥ १६६ ॥

नमिकम्पिस्म्यजसकमहिंसदीपो रः

॥ १६७ ॥

सनाशंसभिक्ष उः ॥ १६८ ॥

विन्दुरिच्छुः ॥ १६९ ॥

क्याच्छन्दसि ॥ १७० ॥

आहगमहनजनः किकिनौ लिट् च

॥ १७१ ॥

१ किकिनोः कित्त्वन्ङ्गुन-तिपेदर्थम् ।

२ उत्सर्गश्छन्दसि सदादिभ्यो दर्शनात् ।

३ भाषायां धाञ्कृस्तृजनिनमिभ्यः ।

४ सासहिद्वानिचिचत्तिदग्गन्तीनां निपा-
तनम् ।

स्वपितृपोर्नजिङ् ॥ १७२ ॥

श्रुवन्धोरोरुः ॥ १७३ ॥

भियः कुक्कुलकनौ ॥ १७४ ॥

स्थेशभासपिसकसो वरच् ॥ १७५ ॥

यश्च यङः ॥ १७६ ॥

भ्राजभासधुर्विद्युतोर्जिपृजुग्रावस्तुवः कि-

प् ॥ १७७ ॥

अन्येभ्यो ऽपि दृश्यते ॥ १७८ ॥

१ कि द्विविरनुपदार्थम् ।

२ वचिप्रच्छद्यायतस्तुक्कट्टुजुश्रिणा
दीर्घश्च ।

३ द्युतिगमिजुहोतीनां द्वे च ।

४ ध्यायते सप्रसारण च ।

भ्रुवः संज्ञान्तरयोः ॥ १७९ ॥

विप्रसम्भ्यो द्वसंज्ञायाम् ॥ १८० ॥

धः कर्मणि घृन् ॥ १८१ ॥

दाम्नीशसयुयुजस्तुतुदसिसिचमिहपत-

दशनहः करणे ॥ १८२ ॥

हलसूकरयोः पुवः ॥ १८३ ॥

अतिल्लधूसूखनसहचर इत्रः ॥ १८४ ॥

पुवः संज्ञायाम् ॥ १८५ ॥

कर्तरि चर्षिदेवतयोः ॥ १८६ ॥

जतिः क्तः ॥ १८७ ॥

मतिबुद्धिपूजार्थेभ्यश्च ॥ १८८ ॥

इति तृतीयाध्यायस्य द्वितीयः पादः ।

उणादयो बहुलम् ॥ १ ॥

भूते ऽपि दृश्यन्ते ॥ २ ॥

भविष्यति गम्यादयः ॥ ३ ॥

१प. पुस्तके इत परमधिकम् । भियः कुक्कुलकनौ वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इत परमधिकम् । वचि-
प्रच्छयोरसंप्रसारण च । ३ प. पुस्तके इत परमधिकम् । जुहोतेदीर्घश्च । णातेर्ह्रस्वश्च द्वे च किञ्चेति
वक्तव्यम् । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । उपकरणे मितद्भादिभ्य उपसंख्यान धातुवितुक्प्रतिषेधार्थम् ।
बाहुलं प्रकृतेस्तदुदष्टेः । प्रायसमुच्चयनादपि तेषाम् । कार्यसंशेषविधेश्च तदुक्तम् । नैगमरुदिभवं हि सुसाधु ।
नाम च धातुजमाह निरुक्ते । ध्यावरणे शकटस्य लोकम् । यच्च विशेषपदार्थसमुत्थ प्रत्ययतः प्रकृतेश्च तद्वक्ष्यम् ।

३ न वा धात्वन्त्यत्वात् ।	निन्दहिंसक्लिशखादविनाशपरिक्षिप-
४ नेषतु नेष्टादिति दर्शनात् ।	परिरटपरिवादिव्याभाषासूयो वुञ् ॥
५ तिङ्-... अनिट्-	१ वुजमनेकाचः ।
त्वं च ।	२ निन्दादिभ्यो वुञ्चचनमन्येभ्यो ण्वुलः
६ क्षदेश्च युक्ते ।	प्रतिषेधार्थम् ।
७ छन्दसि तृच्च ।	३ तृजादिप्रतिषेधार्थं वैके ।
अलंकृञ्निराकृञ्प्रजनोत्पचोत्पतोन्मद-	देविकुशोश्चोपसर्गे ॥ १४७ ॥
रुच्यपत्रपवृतुवृधुसहचर इण्युच् ॥ १३६ ॥	चलनशब्दार्थादिकर्मकाद्युच् ॥ १४८ ॥
णेश्छन्दसि ॥ १३७ ॥	अनुदात्तेतश्च हलादेः ॥ १४९ ॥
भुवश्च ॥ १३८ ॥	जुचङ्कम्यदन्द्रम्यसृगृधिज्वलशुचलष-
ग्लजिस्थश्च क्स्तुः ॥ १३९ ॥	पतपदः ॥ १५० ॥
१ स्त्रोः कित्वे स्थ ईकारप्रतिषेधः ।	१ पदिग्रहणमनर्थकमनुदात्तेतश्च हलादे-
२ अकिति गुणप्रतिषेधः ।	रिति सिद्धत्वात् ।
३ भुव इट्प्रतिषेधश्च ।	२ असरूपनिवृत्त्यर्थं तु ।
४ स्थादंशिभ्यां स्तुश्छन्दसि ।	क्रुधमण्डार्थेभ्यश्च ॥ १५१ ॥
त्रसिगृधृषिषिषेः क्स्तुः ॥ १४० ॥	न यः ॥ १५२ ॥
शमित्यष्टाभ्यो घिनुण् ॥ १४१ ॥	सूददीपदीक्षश्च ॥ १५३ ॥
१ घिनुण्-... ।	लषपतपदस्थाभूवृषहनकमगमश्रुभ्य उ-
२ उक्तं वा ।	कञ् ॥ १५४ ॥
संपृचानुरुधाड्यमाड्यसपरिसृसंसृजप-	जल्पभिक्षकुट्टलुण्टवृडः षाकन् ॥ १५५
रिदेविसंज्वरपरिक्षिपपरिरटपरिवदपरि-	प्रजोरिनिः ॥ १५६ ॥
दहपरिसुहदुषद्विषद्रुहदुहयुजाक्रीडविवि-	जिह्वाक्षिविश्रीण्वमाव्यथाभ्यमपरिभूप्र-
चत्यजरजभजातिचरापचरासुषाभ्याह-	स्रभ्यश्च ॥ १५७ ॥
नश्च ॥ १४२ ॥	स्पृहिगृहिपतिदधिनिद्रातन्द्राश्रद्धाभ्य
वौ कषलसकत्थस्रम्भः ॥ १४३ ॥	आलुच् ॥ १५८ ॥
अपे च लषः ॥ १४४ ॥	१ आलुचि शीङ्ग्रहणम् ।
प्रे लपसृदुमथवदवसः ॥ १४५ ॥	दाधेदसिशदसदो रुः ॥ १५९ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । स्त्रोः कित्वाच्च स्थ ईकार । कित्तोरीत्वशासनात् । गुणाभावश्चिषु स्मार्थः ।
 श्रुकोऽनित्यं गकोरितोः । २ इदं प. पुस्तके नास्ति ।

१ भविष्यनीत्यनद्यतन उपसख्यानम् ।
 २ इतरेतराश्रयं च ।
 ३ उक्तं वा
 यावत्पुरानिपातयोर्लट् ॥ ४ ॥
 १ यावत्पुरादिषु लङ्घिर्लुटः पूर्वविप्रति-
 षिद्धम् ।
 विभाषा कदाकह्योः ॥ ५ ॥
 किंवृत्ते लिप्सायाम् ॥ ६ ॥
 लिप्स्यमानसिद्धौ च ॥ ७ ॥
 लोट्थलक्षणे च ॥ ८ ॥
 लिङ् चोर्ध्वमौहूर्तिके ॥ ९ ॥
 तुमुन्पुलौ क्रियायां क्रियार्थायाम् ॥ १० ॥
 १ ण्वुलः पुनर्विधानं तृ-
 त्तिप्रतिषेधश्चम् ।
 भाववचनाश्च ॥ ११ ॥
 १ भाववचनानां यथाविहितानां प्रतिपद-
 विध्यर्थम् ।
 अण् कर्मणि च ॥ १२ ॥
 १ अणः पुनर्वचनमपवादविषयेऽनिवृत्त्यर्थम्
 लट् शेषे च ॥ १३ ॥
 १ लटि शेषवचनं क्रियायां प्रतिपदवि-
 द्यर्थम् ।
 २ अविशेषेण विधाने लटोऽभावः प्रति-
 षिद्धत्वात् ।
 लटः सद्वा ॥ १४ ॥
 १ सङ्घिर्नित्यमप्रथमासंमानाधिकरणे ।

अनद्यतने लुट् ॥ १५ ॥
 १ परिदेवने श्वस्तनी भविष्यन्त्यर्थे ।
 २ कालप्रकर्षात्तूपमानम् ।
 पदरुजविशस्पृशो घञ् ॥ १६ ॥
 १ स्पृश उपतापे ।
 सृ स्थिरे ॥ १७ ॥
 भावे ॥ १८ ॥
 १ भावे सर्वलिङ्गो निर्देशः ।
 अकर्तरि च कारके संज्ञायाम् ॥ १९ ॥
 १ कारकग्रहणमनादेशे स्वार्थविज्ञानात् ।
 २ संज्ञाग्रहणानर्थक्यं सर्वत्र घञो दर्शनात् ।
 ३ अतिप्रसङ्ग इति ।
 त्ययस्य सिद्धम् ।
 परिमाणाख्यायां सर्वेभ्यः ॥ २० ॥
 १ सर्वग्रहणमनर्थकं परिमाणाख्यायागिति
 सिद्धत्वात् ।
 २ घञनुक्रमणमजविविषये ।
 ३ अवचने हि स्त्रीप्रत्ययानामप्यपवाद-
 विज्ञानम् ।
 ४ दारजारौ कर्तरि णिलुक् च ।
 ५ करणे वा ।
 इडश्च ॥ २१ ॥
 १ इडश्चेत्यपादाने क्रियामुपगम्यमानं तद-
 न्ताच्च वा ङीष् ।
 २ शृ वायुवर्णनिवृत्तेषु ।
 उपसर्गे रुवः ॥ २२ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । न वा तद्विधानस्यान्यत्राभावात् । भविष्यदधिकारस्य प्रयोजनं यावत्
 पचति पुरा पचतीत्यनपशब्दत्वाय । २ प. पुस्तके नास्ति । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । व्याधिमत्स्य-
 बलेष्विति वाच्यम् । ४ प. पुस्तके सिद्धमिति नास्ति ।

समि युदुवः ॥ २३ ॥

श्रिणीभुवोऽनुपसर्गे ॥ २४ ॥

वौ क्षुश्रुवः ॥ २५ ॥

अवोदोर्नियः ॥ २६ ॥

प्रे दुस्तुवः ॥ २७ ॥

निरभ्योऽप्लवोः ॥ २८ ॥

उर्योर्ग्रः ॥ २९ ॥

कृ धान्ये ॥ ३० ॥

यज्ञे समि स्तुवः ॥ ३१ ॥

प्रे स्त्रोऽयज्ञे ॥ ३२ ॥

प्रथने वावशब्दे ॥ ३३ ॥

छन्दोनाम्नि च ॥ ३४ ॥

उदि ग्रहः ॥ ३५ ॥

समि मुष्टौ ॥ ३६ ॥

१ समि मुष्टादिनन्तरं वचन परिमाणाख्यायामिति सिद्धत्वात् ।

२ अपरिमाणार्थं तु ।

३ उदाभनिग्रामौ च छन्दसि सुगुह्यमननिपातनयोः ।

परिन्योर्नीणोर्धूताश्रेषयोः ॥ ३७ ॥

परावनुपात्यय इणः ॥ ३८ ॥

व्युपयोः शेतैः पर्याये ॥ ३९ ॥

हस्तादाने चेरस्तेये ॥ ४० ॥

निवासचितिशरीरोपसमाधानेष्वदेश्च
कः ॥ ४१ ॥

संधे चानौत्तराधये ॥ ४२ ॥

कर्मव्यतिहारे णच् स्त्रियाम् ॥ ४३ ॥

१ कर्मव्यतिहारे स्त्रीग्रहणं व्यतिपाकार्थम् ।

२ पृथग्रहणं वाधकवाधनार्थम् ।

३ व्यावचोर्गत्यावचव्यर्थम् ।

४ तत्र व्यतीक्ष्विषु दोषः ।

५ रिद्धं तु प्रकृते स्त्रीग्रहणे णजग्रहणे
णिजग्रहणं च ।

अभिनिर्धैः साच्च इनुण् ॥ ४४ ॥

१ अभिनिर्धैः भावग्रहणं नपुसके क्तादि-
निवृत्त्यर्थम् ।

२ पृथग्रहणं वाधकवाधनार्थम् ।

३ न तु ल्यट् ।

आक्रोशेऽवन्योर्ग्रहः ॥ ४५ ॥

प्रे लिप्सायाम् ॥ ४६ ॥

परौ यज्ञे ॥ ४७ ॥

नौ वृ धान्ये ॥ ४८ ॥

उदि श्रयतियौतिपूदुवः ॥ ४९ ॥

विभाषाङि रूप्लवोः ॥ ५० ॥

अवे ग्रहो वर्षप्रतिबन्धे ॥ ५१ ॥

प्रे वणिजाम् ॥ ५२ ॥

रश्मौ च ॥ ५३ ॥

वृणोतेराच्छादने ॥ ५४ ॥

परौ भुवोऽवज्ञाने ॥ ५५ ॥

एरच् ॥ ५६ ॥

१ अज्विधौ नान्येति नन् ।

२ नपुसके क्तादिनिवृत्त्यर्थम् ।

३ वल्पादिभ्यश्च नतिदेशः ।

४ जवसवौ छन्दसि ।

१ प. पुस्तके वचनमिति नास्ति । २ प. पुस्तके भयादीनामित्यधिकम् । ३ प. पुस्तके 'च' नास्ति ।

ऋदोरप् ॥ ५७ ॥

ग्रहवृद्धनिश्चिगसश्च ॥ ५८ ॥

१ अञ्चिधौ निश्चिग्रहणमनर्थक स्तेयस्य
घञ्चिधौ प्रतिषेधात् ।

२ नेच ऋणि चेन्नानिष्टत्वात् ।

३ वगिरण्योश्चोपसंख्यानम् ।

४ घञर्थे कावेधानं नान्तात् अङि नि-
युध्यर्थम् ।

उपसर्गे ऽदः ॥ ५९ ॥

णौ ण च ॥ ६० ॥

व्यधजपोरनुपसर्गे ॥ ६१ ॥

स्वनहसोर्वा ॥ ६२ ॥

यमः समुपनिविषु च ॥ ६३ ॥

नौ गदनदपठस्वनः ॥ ६४ ॥

क्कणो वीणायां च ॥ ६५ ॥

नित्यं पणः परिमाणे ॥ ६६ ॥

मदो ऽनुपसर्गे ॥ ६७ ॥

प्रमदसंमदौ हर्षे ॥ ६८ ॥

समुदोरजः पशुषु ॥ ६९ ॥

अक्षेपु ग्लहः ॥ ७० ॥

प्रजने सर्तेः ॥ ७१ ॥

ह्रः संग्रसारणं च न्यभ्युपविषु ॥ ७२ ॥

आडि युद्धे ॥ ७३ ॥

निपानमाहावः ॥ ७४ ॥

भावे ऽनुपसर्गस्य ॥ ७५ ॥

हनश्च वधः ॥ ७६ ॥

मूर्तौ घनः ॥ ७७ ॥

अन्तर्धनो देशे ॥ ७८ ॥

अगारैकदेशे प्रघणः प्रघाणश्च ॥ ७९ ॥

उङ्गनो ऽत्याधानम् ॥ ८० ॥

अपघनो ऽङ्गम् ॥ ८१ ॥

करणे ऽयोविद्रुषु ॥ ८२ ॥

स्तम्बे क च ॥ ८३ ॥

परौ घः ॥ ८४ ॥

उपघ्न आश्रये ॥ ८५ ॥

संघोद्धौ गणप्रशंसयो ॥ ८६ ॥

निधौ निमित्तम् ॥ ८७ ॥

द्वितः क्तिः ॥ ८८ ॥

द्वितो ऽयुच् ॥ ८९ ॥

यजयाचयताविच्छप्रच्छरक्षो नङ् ॥ ९० ॥

१ यजादिभ्यो नस्य डित्वे सप्रसारणप्रति-
षेधः ।

२ अडिति गुणनिषेधः ।

स्वपो नन् ॥ ९१ ॥

उपसर्गे घोः किः ॥ ९२ ॥

कर्मण्यधिकरणे च ॥ ९३ ॥

स्त्रियां क्तिन् ॥ ९४ ॥

१ स्त्रियां क्तिनावादिभ्यश्च ।

२ निष्ठाया वा सेटोऽकारवचनात् सिद्धम् ।

स्थागापापचो भावे ॥ ९५ ॥

१ स्थादिभ्यः सर्वपादादप्रसङ्गः ।

२ सिद्धं त्वाङ्घ्रिधाने म्यादिप्रतिषेधान् ।

३ श्रुभजि पिङ्गु करणे ।

४ ग्लज्याहाम्यो नि ।

मन्त्रे वृषेप रानिदिभूवीग उदात्तः

॥ ९६ ॥

३ वर्णाश्रम

१ उत्तरेऽनुवर्तते । च प्रायव-
चनाद्यथा गोदोहनः प्रसाधन इति ।

जालमानायः ॥ १२४ ॥

खनो घ च ॥ १२५ ॥

ईषदुःसुषु कृच्छ्राकृच्छ्रार्थेषु खल् ॥ १२६ ॥

१ अजब्भ्यां स्त्रीखलनाः ।

२ स्त्रियाः खलनौ विप्रनिषेधेन ।

कर्तृकर्मणोश्च भूकृजोः ॥ १२७ ॥

१ खलकर्तृकर्मणोश्च भूकृजोः ।

२ कर्तृकर्मग्रहणं चेदं दन्ताद्भम् ।

आतो युच् ॥ १२८ ॥

छन्दसि गत्यर्थेभ्यः ॥ १२९ ॥

अन्येभ्योऽपि दृश्यते ॥ १३० ॥

१ भाषायां शासित्वात् । युच् ।

वर्तमानसामीप्ये वर्तमानवद्धा ॥ १३१ ॥

१ वर्तमाननानीने वर्तमानवद्धचनं शत्राद्य-
र्थम् ।

आशंसायां भूतवच्च ॥ १३२ ॥

१ आशंसायां भूतवदतिदेशे लङ्लुटोः प्र-
तिषेधः ।

२ न वापवादस्य निमित्तभागादवगमने हि
तयोर्विधानम् ।

३ अशंसायां भूतवदतिदेशे लङ्लुटोः प्र-
तिषेधः ।

४ न वापवादस्य निमित्तभागादवगमने हि
तयोर्विधानम् ।

५ अशंसिदेहो वर्तमानवद्धचनं शत्राद्य-
र्थम् ।

क्षिप्रवचने लट् ॥ १३३ ॥

१ क्षिप्रवचने लट् आशंसावचने लिङ्प्रि-
तिषेधेन ।

२ अनिष्पन्ने निष्पन्नशब्दः शिष्योऽनिष्प-
न्नत्वात् ।

३ सिद्धं तु भविष्यत्प्रतिषेधात् ।

४ हेतुः ।

५ अस्त्यर्थानां भवन्त्यर्थे सर्वा विभक्तयः
कर्तुर्विद्यमानत्वात् ।

६ सिद्धं तु यथासं कालरनुत् गणत् ।

७ अवात्वात् ।

८ असिद्धविपर्ययास्य ।

आशंसावचने लिङ् ॥ १३४ ॥

नानद्यतनवत्क्रियाप्रबन्धसामीप्ययोः
॥ १३५ ॥

१ नानद्यतनवत्क्रियाप्रबन्धसामीप्ययोः
प्रतिषेधः ।

२ अद्यतनवद्धवने हि विधानम् ।

३ तत्र लङ्प्रतिषेधः ।

४ लङ्लुटोश्चायथाकालम् ।

भविष्यति मर्यादावचने ऽवरस्मिन्
॥ १३६ ॥

१ भविष्यति मर्यादावचने ऽवरस्मिन्नित्यादि-
प्रत्ययान्तरम् ।

२ त्रिषाप्तवधार्थमिति चेद्वचनार्थक्यम् ।

३ अतोऽनन्तरमिति चेद्वचनार्थक्यम् ।

कालविभागे चानहोरात्राणाम् ॥ १३७ ॥

१ प. पुस्तके वचनानर्थक्यमिति पाठः ।

२ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् । खनो लङ्लुटोः ।

३ प. पुस्तके चोपपदार्थमिति । ४ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् । मृषेति वक्तव्यम् ।

१ अन्तेर्गन्तुनि तद्विभागे प्रतिषेधः ।

२ तैश्च विभागे ।

परस्मिन्विभाषा ॥ १३८ ॥

लिङ्गिभित्ते लङ् क्रियातिपत्तौ ॥ १३९ ॥

भूते च ॥ १४० ॥

१ भूते लङ्गुताप्यादिषु ।

वोताप्योः ॥ १४१ ॥

१ विभाषा गर्हाप्रभृतौ प्रागुनाभिभ्यान् ।

गर्हायां लङ्पिजात्वोः ॥ १४२ ॥

१ गर्हाया लङ्गिधानानर्थक्यं क्रियासमा-
प्तिविवक्षितत्वात् ।

विभाषा कथमि लिङ् च ॥ १४३ ॥

किंवृत्ते लिङ्गलोटौ ॥ १४४ ॥

अनवकूप्यमर्षयोरकिंवृत्ते ऽपि ॥ १४५ ॥

१ किंवृत्तस्यानधिकारादुत्तरत्राकिंवृत्तग्रह-
णानर्थक्यम् ।

किंकिलास्त्यर्थेषु लट् ॥ १४६ ॥

जातुयदोलिङ् ॥ १४७ ॥

१ जातुयदोलिङ्गिधने यदायचोरुपमंस्य-
नम् ।

यच्चयत्रयोः ॥ १४८ ॥

गर्हायां च ॥ १४९ ॥

चित्रीकरणे च ॥ १५० ॥

शेषे लङ्गयदौ ॥ १५१ ॥

१ चित्रीकरणे यदि प्रतिषेधानार्थक्यमर्थ-
न्यत्वात् ।

उताप्योः समर्थयोलिङ् ॥ १५२ ॥

कामप्रवेदने ऽकचिति ॥ १५३ ॥

संभावने ऽलमिति चेत्सिद्धाप्रयोगो ॥ १५४

विभाषा धातौ संभावनवचने ऽयदि

॥ १५५ ॥

हेतुहेतुसतोलिङ् ॥ १५६ ॥

१ हेतुहेतुसतोलिङ्ग ।

२ भविष्यदधिकार ।

इच्छार्थेषु लिङ्गलोटौ ॥ १५७ ॥

१ कामप्रवेदन चेत् ।

समानकर्तृकेषु तुमुन् ॥ १५८ ॥

लिङ् च ॥ १५९ ॥

इच्छार्थेभ्यो विभाषा वर्तमाने ॥ १६० ॥

विधिनिमन्त्रणामन्त्रणाधीष्टसंप्रश्नप्रार्थ-

नेषु लिङ् ॥ १६१ ॥

१ निमन्त्रणादीनामर्थे चेदामन्त्रयै निमन्त्रयै
भवन्तमिति प्रत्ययानुपपत्तिः प्रकृत्य-
भिहितत्वात् ।

२ द्विवचनबहुवचनान् द्विष्यैकर्तृत्वात् ।

३ सिद्धं तु द्वितीयाकाङ्क्षस्य प्रकृते प्रत्य-
यार्थे प्रत्ययविधानात् ।

लोट् च ॥ १६२ ॥

प्रेषानिसर्गप्राप्त्यालेषु कृत्याश्च ॥ १६३ ॥

१ प्रेषादिषु कृत्यानां वचनं नियमार्थमिति
चेत्तदनिष्टम् ।

२ विध्यर्थं तु स्त्रियाः प्रागिति वचनात् ।

लिङ् चोर्ध्वमौहृत्तिके ॥ १६४ ॥

स्मे लोट् ॥ १६५ ॥

अधीष्टे च ॥ १६६ ॥

कालसमयवेलासु तुमुन् ॥ १६७ ॥

लिङ् यदि ॥ १६८ ॥
 अर्हे कृत्यतृचश्च ॥ १६९ ॥
 आवश्यकधर्मण्योनिः ॥ १७० ॥
 कृत्याश्च ॥ १७१ ॥
 शकि लिङ् च ॥ १७२ ॥
 आशिषि लिङ्लोटौ ॥ १७३ ॥
 क्तिच्त्तौ च संज्ञायाम् ॥ १७४ ॥
 माङि लुङ् ॥ १७५ ॥
 स्मोत्तरे लङ् च ॥ १७६ ॥

इति तृतीयाध्यायस्य तृतीयः पादः ।

धातुसंबन्धे प्रत्ययाः ॥ १ ॥

१ धातुसंबन्धे प्रत्ययस्य यथाकालप्रधानं -
 सिद्धम् ।

२ उपपदस्य कालान्यत्वम् ।

क्रियासमभिहारे लोट्लोटो हिस्वौ वा
 च तध्वमोः ॥ २ ॥

१ हिस्वयोः परस्मैपदात्मनेपदग्रहणं लादे-
 शप्रतिषेधार्थम् ।

२ समभंग्यार्थं च ।

३ न वा तध्वमोरादेशवचनं ज्ञापकं पदा-
 देशस्य ।

४ तत्र पदादेशे पित्त्वाटोः प्रतिषेधः ।

५ सिद्धं तु लोपमध्यनपुरुषैकवचनस्य
 क्रियानामभिहारे द्विवचनात् ।

६ ये गतिभागास्त्रिद्वन्द्वम् ।

समुच्चये ऽन्यतरस्याम् ॥ ३ ॥

यथाविध्यनुप्रयोगः पूर्वस्मिन् ॥ ४ ॥

समुच्चये सामान्यवचनस्य ॥ ५ ॥

छन्दसि लुङ्लोटौ ॥ ६ ॥

लिङर्थे लेट् ॥ ७ ॥

उपसवादाशङ्कयोर्वचनानर्थक्यं लिङर्थ-
 त्वात् ।

१ उपसवादाशङ्कयोर्वचनानर्थक्यं लिङर्थ-
 त्वात् ।
 तुमर्थे सेसेनसेऽसेनृकसेकसेनध्यैअध्यै-
 नृकध्यैकध्यैन्शध्यैशध्यैन्तवैतवेङ्त्ववे-
 नः ॥ ९ ॥

प्रयै रोहिष्यै अव्यथिष्यै ॥ १० ॥

दृशे विख्ये च ॥ ११ ॥

शकि णमुल्कमुलौ ॥ १२ ॥

ईश्वरे तोसुनृकसुनौ ॥ १३ ॥

कृत्यार्थे तवैकेनृकेन्यत्वनः ॥ १४ ॥

अवचक्षे च ॥ १५ ॥

भावलक्षणे स्थेण्कृञ्चदिचरिहुतमिज-
 णि ॥ १६ ॥

सृपितृदोः कसुन् ॥ १७ ॥

अलंखल्वोः प्रतिषेधयोः प्राच्यां क्त्वा
 ॥ १८ ॥

उदीचां माङो व्यतीहारे ॥ १९ ॥

परावरयोगे च ॥ २० ॥

समानकर्तृकयोः पूर्वकाले ॥ २१ ॥

१ समानकर्तृकयोरिति ऋ-वप्रामि ।

२ सिद्धं तु क्रियाप्रधानत्वात् ।

३ लोकविज्ञानान्न सिध्यति ।

४ अनन्त्यवचनात् सिद्धम् ।

५ व्यादाय च निर्विद्युः न न र्द्वि-
लत्वात् ।

६ न वा स्वप्नस्यावरकालत्वात् ।

आभीक्ष्ये णमुल् च ॥ २२ ॥

न यद्यनाकाङ्क्षे ॥ २३ ॥

विभाषाग्रेप्रथमपूर्वेषु ॥ २४ ॥

१ अत्रादिप्रप्रादन्तिने समासप्रतिषेधः ।

कर्मण्याक्रोशे कृजः स्वमुल् ॥ २५ ॥

स्वादुमि णमुल् ॥ २६ ॥

१ स्वादुमि गन्नादिप्रप्रादन्तिने गन्नान्तर्धम् ।

२ च्यन्तस्य मकारान्तर्धम् ।

३ आ च तुमन्, सन्तान्तिव्यङ्गे ।

अन्यथैवंकथमित्थंसु सिद्धाप्रयोगश्चेत्
॥ २७ ॥

यथातथयोरसूयाप्रतिवचने ॥ २८ ॥

कर्मणि वृशिविदोः साकल्ये ॥ २९ ॥

यावति विन्दजीवोः ॥ ३० ॥

चर्मोदरयोः पूरेः ॥ ३१ ॥

वर्षप्रमाण ऊलोपश्चास्यान्यतरस्याम्
॥ ३२ ॥

चले क्रोपेः ॥ ३३ ॥

निमूलसमूलयोः कषः ॥ ३४ ॥

शुष्कचूर्णरुक्षेषु पिषः ॥ ३५ ॥

समूलाकृतजीवेषु हन कृञ्ग्रहः ॥ ३६ ॥

करणे हनः ॥ ३७ ॥

१ हनः करणेऽनर्थकं वचनं हिसार्थेभ्यो
णमुल्लिखन् ।

२ अर्थवत्त्वहिसार्थस्य विधानात् ।

३ नित्यसमासार्थं च ।

स्नेहने पिषः ॥ ३८

हस्ते वर्तिग्रहोः ॥ ३९ ॥

स्वे पुषः ॥ ४० ॥

अधिकरणे बन्धः ॥ ४१ ॥

संज्ञायाम् ॥ ४२ ॥

कर्त्रोर्जीवपुरुषयोर्नशिवहोः ॥ ४३ ॥

ऊर्ध्वे शुषिपूरोः ॥ ४४ ॥

उपमाने कर्मणि च ॥ ४५ ॥

कषादिषु यथाविध्यनुप्रयोगः ॥ ४६ ॥

उपदंशस्तृतीयायाम् ॥ ४७ ॥

हिसार्थानां च समानकर्मकाणाम् ॥ ४८ ॥

सप्तम्यां चोपपीडरुधकर्षः ॥ ४९ ॥

समासत्तौ ॥ ५० ॥

प्रमाणे च ॥ ५१ ॥

अपादाने परीप्सायाम् ॥ ५२ ॥

द्वितीयायां च ॥ ५३ ॥

स्वाङ्गे ऽध्रुवे ॥ ५४ ॥

परिक्लिश्यमाने च ॥ ५५ ॥

विशिपतिपादिस्कन्दां व्याप्यमानासेव्य-
मानयोः ॥ ५६ ॥

अस्यतितृषोः क्रियान्तरे कालेषु ॥ ५७ ॥

नान्नादिभिः ॥ ५८ ॥

अव्यये ऽयथाभिप्रेतख्यने कृजः क्त्वा-
णमुलौ ॥ ५९ ॥

तिर्यच्यपवर्गे ॥ ६० ॥

स्वाङ्गे तस्प्रत्यये कृभ्योः ॥ ६१ ॥

नाधार्थप्रत्यये च्यर्थे ॥ ६२ ॥

तूष्णीमि भ्रुवः ॥ ६३ ॥

अन्वच्यानुलोम्ये ॥ ६४ ॥

शकधृषज्ञाग्लाघटरभलभक्रमसहार्हा-
स्त्यर्थेषु तुमुन् ॥ ६५ ॥

पर्याप्तवचनेष्वलमर्थेषु ॥ ६६ ॥

कर्तरि कृत् ॥ ६७ ॥

१ कर्तरि णिङ्गान्तेन नान्वयिष्यते ।

२ तत्र ख्युनादिप्रतिषेधो . . वाच्यः न त् ।

३ तद्वच्च कृत्ये-नन्दनं गगनम् ।

४ तच्च नव्याद्यर्थम् ।

५ ऋषिदेवततयोः कृद्भिः समावेशवचन
- १२००॥

६ एवकारकरण चार्थे ।

७ तच्च भव्याद्यर्थम् ।

८ तत्र प्रत्ययनियनेऽनिष्टप्रसङ्गः ।

९ संज्ञानियमे सिद्धम् ।

१० निग-तः नेपु चाप्राप्तिः प्रकृतेः प्रत्यय-
परवचनात् ।

भव्यगेयप्रवचनीयोपस्थानीयजन्याप्ला-
व्यापात्या वा ॥ ६८ ॥

लः कर्मणि च भावे चाकर्मकेभ्यः ॥६९॥

१ लग्नहणं सकर्मकनिवृत्त्यर्थम् ।

तयोरेव कृत्यक्तखलर्थाः ॥ ७० ॥

आदिकर्मणि क्तः कर्तरि च ॥ ७१ ॥

गत्यर्थाकर्मकक्षिपशीङ्स्थासवसजनरु-
हजीर्यतिभ्यश्च ॥ ७२ ॥

दाशगोघ्नौ संप्रदाने ॥ ७३ ॥

भीमादयो ऽपादाने ॥ ७४ ॥

ताभ्यामन्यत्रोणादयः ॥ ७५ ॥

क्तो ऽधिकरणे च ध्रौव्यगतिप्रत्यव-
सानार्थेभ्यः ॥ ७६ ॥

लस्य ॥ ५७ ॥

१ लादेशे सर्वप्रसङ्गोऽविशेषात् ।

२. अथ चैत्रवर्णग्रह-
णेषु ।

३ नन्म-द्विजिष्ट-जम् ।

४ लादेशो वर्णविधेः पूर्वदि निषिद्धम् ।

५ 'उक्तं वा ।

तिप् तस् झि सिप् थम् थ मिव्वस्
मस् तातां झ थासाथां ध्वमिड्ढहि
महिङ् ॥ ७८ ॥

टित आत्मनेपदानां टेरे ॥ ७९ ॥

१ टित एत्व आत्मनेपदेष्यान् प्रतिषेधः ।

२ 'उक्तं वा ।

थासः से ॥ ८० ॥

लिटस्तद्व्योरेशिरेच् ॥ ८१ ॥

परस्मैपदानां णलतुसुस्थलथुसणल्वमाः
॥ ८२ ॥

१ णलः शित्करणं सर्वदेशार्थम् ।

२ "उक्तं वा ।

३ अकारस्य शित्करणं सर्वदेशार्थम् ।

४ अकारवचनं समसंख्यार्थम् ।

५ तस्माच्छिक्करणम् ।

विदो लटो वा ॥ ८३ ॥

ब्रुवः पञ्चनामादित आहो ब्रुवः ॥८४॥

१ प. पुस्तके इत परमधिकम् । कृद्भिर्गिब्यस्य स्थान कर्तरीति पदम् । २ प. पुस्तके इत परमधिकम् । विप्रतिषेधाद्वातः कर्तरि । सर्वप्रसङ्गस्तु । सर्वत्राप्रसङ्गस्तु । सर्वप्रमङ्गस्तु । ३ प. पुस्तके इत. परमधिकम् । अर्थबद्धमहणात्सिद्धम् । ४-६ प. पुस्तके नास्ति ।

लोटा लङ् ॥ ८५ ॥

१ लङ्प्रतिदेशे जुग्भावप्रतिषेधः ।

२ उत्त्ववचनात्सिद्धम् ।

एरुः ॥ ८६ ॥

सेर्हपिच्च ॥ ८७ ॥

वा छन्दासि ॥ ८८ ॥

मेनिः ॥ ८९ ॥

१ हिन्योरुत्वप्रतिषेधः ।

२ न वोच्चारणानन्तर्यम् ।

आमेतः ॥ ९० ॥

सवाभ्यां वामौ ॥ ९१ ॥

आहुत्तमस्य पिच्च ॥ ९२ ॥

एत ऐ ॥ ९३ ॥

१ एत ऐत्व अङ्गप्रतिषेधः ।

२ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।

लेटो ङडाटौ ॥ ९४ ॥

आत ऐ ॥ ९५ ॥

वैतो ङन्यत्र ॥ ९६ ॥

इतश्च लोपः परस्मैपदेषु ॥ ९७ ॥

स उत्तमस्य ॥ ९८ ॥

नित्यं ङितः ॥ ९९ ॥

इतश्च ॥ १०० ॥

तस्यस्थमिपां तातंतामः ॥ १०१ ॥

लिङः सीयुट् ॥ १०२ ॥

१ यासुडादेः सीयुट्प्रतिषेधः ।

२ न वा वाक्यापकर्षात् ।

३ सुट्प्रतिषेधोऽस्त्वपकर्षविज्ञानात् ।

४ अनादेशश्च सुङचनम् ।

५ न वा तिथोः प्रधानभावाच्चद्विशेषणं

लिङ्ग्रहणम् ।

६८

यासुट् परस्मैपदेषुदात्तो ङिच्च ॥ १०३ ॥

१ यासुटो ङिच्चनं पिदर्थम् ।

२ उदात्तवचनं च ।

३ आगमानुदात्तार्थं वा ।

किदाशिषि ॥ १०४ ॥

झस्य रन् ॥ १०५ ॥

इटो ङ् ॥ १०६ ॥

सुट् तिथोः ॥ १०७ ॥

झेजुस् ॥ १०८ ॥

सिजभ्यस्तविदिभ्यश्च ॥ १०९ ॥

आनः ॥ ११० ॥

१ जुस्याकारग्रहण नियनार्थमिति चेत्सि-
ज्जुग्रहणम् ।

२ प्रापकमिति चेन्नचक्रग्रन्थनिवेद ।

३ एवकारकरणं च ।

४ लङ्ग्रहणं च ।

लङः शाकटायनस्यैव ॥ १११ ॥

द्विषश्च ॥ ११२ ॥

तिङ्शित्सार्धधातुकम् ॥ ११३ ॥

आर्धधातुकं शेषः ॥ ११४ ॥

१ आर्धधातुकसंज्ञायां भान्ग्रन्थम् ।

२ म्यादिप्रतिषेधः ।

३ तद्विधानात्सिद्धम् ।

लिट् च ॥ ११५ ॥

लिङाशिषि ॥ ११६ ॥

छन्दस्युभयथा ॥ ११७ ॥

॥ इति तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

चतुर्थोऽध्यायः

उद्याप्रातिपदिकात् ॥ १ ॥

[illegible]

२ यच्छयोश्च लुगर्थम् ।

३ वृद्ध-द- च प्रत्यय-
विधौ तत्प्रत्ययान् ।

४ ङ्याब्ग्रहणमनर्थक प्रातिपदिकग्रहणे
लिङ्गविशिष्टग्यापि ग्रहणात् ।

५ प्रयोजनं . . . . .
लुगलुगर्थम् ।

६ मानिनि च विधिप्रतिषेधार्थम् ।

७ प्रत्ययग्रहणोपचारेषु च ।

८ अतिप्रसङ्ग उपपदविधौ ।

९ यजिजोः फकि ।

१० समासान्तेषु च ।

११ महदात्त्वे प्रियादिषु ।

१२ जित्तस्यरे ।

१३ राज्ञः स्वरे ३ न. ११ १:।

१४ समाससघातग्रहणेषु च ।

१५ विभक्तौ चोक्तम् ।

१६ तद्धितविधानार्थं तु !

१७ विप्रतिषेधाद्धि तद्धितवलीयस्त्वम् ।

१८ तत्र समासान्तेषु दोषः ।

१९ त्यूडोश्च ग्रहणम् ।

२० तदन्तस्य च प्रत्ययान्तराणि-
नुत्पत्तिः ।

२१ उक्त वा ।

स्वौ ङा. नौ. ङा. भ्याम् भिस् ङे-
भ्याम् भ्यस् ङसि भ्याम् भ्यस् ङसो-
साम् ङवोस् सुप् ॥ २ ॥

स्त्रियाम् ॥ ३ ॥

१ स्त्रियामिति सूत्रनिदाने चेष्टावादयो
निरस्तव्येति ।

२ स्वयर्थस्य च प्राति-द्विगार्धत्व-
मिति लिङ्गानुपपत्तिः ।

३ स्त्रीसमानाधिकरणादिति चेद्भूतादिष्व-
तिप्रसङ्गः ।

४ षट्संज्ञकेभ्यश्च प्रतिषेधः ।

५ सिद्ध तु स्त्रियाः त्विनिनिज्जि-
त्वात्स्वार्थे टावाद्यः ।

६ गुणवचनस्य चाश्रयतो लिङ्गवचनभा-
वात् ।

७ भावस्य च भावयुक्तत्वात् ।

८ स्त्रीविषये इत्यादिभिर्निर्दिष्टकारान्नादर्श-
नात् ।

९. सर्वेषां तु स्वस्वार्थानुपूर्वीजनार्थ उप-
देशः ।

१० तस्मात्सिद्धम् ।

१-२ प पुस्तके नास्ति । ३ प पुस्तके इत परमधिकम् । लिङ्गास्त्रीपुसयोर्ज्ञाने भुक्से
टाप्प्रसज्यते । नत्व खरकुटी. पश्य । खट्वावृक्षौ न सिध्यत । नपुंसक भवेत्तस्मिन् । तदभावे नपुंसकम् ।
असत्तु मृगनृणावद् । गधर्वनगर यथा । आदित्यगतिवत्सच । वक्षान्तर्हितवच्च तत् । तयोस्तु तत्कृत दृष्ट्वा ।
यथाकाशेन ज्योतिषः । अन्योन्यसश्रय त्वेतत् । प्रत्यक्षेण विरुध्यते । तटे च सर्वलिङ्गानि दृष्ट्वा कोऽप्यवसा-
स्यति । गंग-गनप्रसंगे लिङ्गमास्थेयौ स्वकृतान्ततः । मस्त्यानि स्यायतेर्द्वे स्त्री सूते सप् प्रसवे पुमान् ।
तस्योक्तौ लोकतो नाम गुणो वा लपि युक्तवत् । ४ प. पुस्तके इत परमधिकम् । एकत्वास्त्रीवस्य ।

अजाद्यतष्टाप् ॥ ४ ॥

१ शूद्रा चामहत्पूर्वा ।

२ जातिः ।

ऋन्नेभ्यो ङीप् ॥ ५ ॥

उगितश्च ॥ ६ ॥

१ धातोरुगितः प्रतिषेधः ।

२ अञ्चतेध्रोपसंख्यानम् ।

३ उगित्यञ्चतिग्रहणास्ति द्वा-धातोः ।

वनो र च ॥ ७ ॥

१ वनो न हश्च ।

२ रविधाने बहुव्रीहेरुपसंख्यान प्रतिषि-
द्धत्वात् ।

३ अनो बहुव्रीहिप्रतिषेधे नोपसंख्यानो
वावचनम् ।

पादोऽन्यतरस्याद् ॥ ८ ॥

टानुचि ॥ ९ ॥

न षट्सस्त्रादिभ्यः^१ ॥ १० ॥

मनः ॥ ११ ॥

अनो बहुव्रीहेः ॥ १२ ॥

डानुभाभ्यामन्यतरस्याद् ॥ १३ ॥

अनुपसर्जनात् ॥ १४ ॥

१ अनुपसर्जनमर्थकं प्रतिषेधेन
तदन्तविधिप्रतिषेधात् ।

२ ज्ञापकं तु पूर्वत्र तदन्तादन्तिषेधः ।

३ पूर्वसूत्रनिर्देशो वापिशलनधीत इति ।

४ जन्तिच्छेदम्यस्त्वतिप्रसङ्गः ।

५ सिद्धं तु जन्तिच्छेदमर्जन्त्वत् ।

६ अनुपसर्जनविधौ जातेर्ङीप्विधाने
सुपण्या उपसंख्यानम् ।

७ न वा जन्तिच्छेदमर्जन्त्वत्जातिवाच-
कत्वाच्च शब्दस्य सामान्येन ङी-
प्विधानम् ।

टिड्ढाण्यङ्गुयसङ्गद्वज्जमात्रचतुष्टयपठक-
ठञ्कञ्कुरपः ॥ १५ ॥

१ ढग्रहणे अनुपसंख्येयसंख्यानम् ।

२ अननुपसंख्येयसङ्गो हि न सानुबन्धकस्य ।

३ अञ्जनात्तदर्थं तदन्ताद्धि ङीन्वि-
धानम् ।

४ न वा जात्यधिकारान् ।

५ अनधिकारे हि पुयोगादास्यायां-
ङीन्प्रसङ्गः^२ ।

६ ख्युन उपसंख्यानम् ।

यजश्च^३ ॥ १६ ॥

प्राचां षफ तद्धितः ॥ १७ ॥

१ तद्धितवचन पितः प्रातिपदिकादीकारा-
र्थम् ।

सर्वत्र लोहितादिकृतन्तेभ्यः ॥ १८ ॥

१ लोहितादिषु कृत्कृत्यस्योपसंख्यानम्^४ ।

कारव्यमाण्डूकाभ्यां च ॥ १९ ॥

१ कारव्यमाण्डूकाभ्यां सुपण्योपसंख्यानम् ।

२ छश्च^५ ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । बहुल छन्दसि । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । षट्संज्ञानामन्ते
छसे टाबुत्पत्तिः कस्माच्च स्यात् । प्रत्याहारावापामिदम् । दोषस्त्विवे । तस्माद्विभो । ३ प पुस्तके इतः परम-
धिकम् । अनुपसर्जनमर्थकं प्रतिषेधेन तदन्तविधिप्रतिषेधात् । ४ प पुस्तके इतः परमधिकम् । अपन्यग्रहण द्वीपा-
द्यत्रः प्रतिषेधार्थम् । ५ प पुस्तके नास्ति । ५ प पुस्तके इतः परमधिकम् । कण्वात्तु शकलः पूर्व । कतादुत्तर
इष्यते । पूर्वोत्तरौ तदन्तादौ । प्फाणौ तत्र प्रयोजनम् । ६ प पुस्तके इतः परमधिकम् । वयस्यचरम इति
वक्तव्यम् ।

वयसि प्रथमे ॥ २० ॥

द्विगोः ॥ २१ ॥

अपरिमाणविस्ताचितकम्बल्येभ्यो न

तद्धितलुकि ॥ २२ ॥

काण्डान्तात्क्षेत्रे ॥ २३ ॥

पुरुषात्प्रमाणेऽन्यतरस्याम् ॥ २४ ॥

बहुव्रीहिरूधसो ङीष् ॥ २५ ॥

१ ऊधसो नकारो लिङ्गिन्तिरे ।

२ न वा समासान्ताधिकारे स्त्रीप्रत्ययान् ।

३ इतरथा हि कविविधिप्रसङ्गः ।

संख्याव्ययदेङीष् ॥ २६ ॥

दामहायनान्ताच्च ॥ २७ ॥

१ दामहायनान्तात्संख्यादे ।

२ तत्पुरुषविज्ञानाद् सिद्धम् ।

अन उपधालोपिनोऽन्यतरस्याम् ॥ २८ ॥

नित्यं संज्ञाछन्दसोः ॥ २९ ॥

केदलमानन्तः ॥ ३० ॥

कृतसुमङ्गलभेषजाच्च ॥ ३० ॥

रात्रेश्चाजसौ ॥ ३१ ॥

अन्तर्वत्पतिवतोर्नुक् ॥ ३२ ॥

१ अन्तर्वत्पतिवदिति गर्भमर्तृमयोगे ।

पत्युर्नो यज्ञसंयोगे ॥ ३३ ॥

विभाषा सपूर्वस्य ॥ ३४ ॥

१ पत्युः सपूर्वादुपसर्जनसमास उपसंख्या-
नम् ।

२ सिद्धं तु पत्युः प्रान्तिप्रदिनेपणत्त्वान् ।

नित्यं सपत्न्यादिषु ॥ ३५ ॥

पूतक्रतोरै च ॥ ३६ ॥

१ पूतक्रत्वादीनां पुत्रोग्रप्रकरणे वचनम् ।

२ लिङ्गसन्निधौ सन्निधौ सन्निधौ

वचने लिङ्गलुकि तत्कृतप्रसङ्गः ।

३ सिद्धं त्वागमादेशानामङ्गतः स्त्रीप्रकरणे
वचनात् ।

४ लिङ्गलुकि वा प्रत्ययान्ताच्च वचनम् ।

वृषाकप्यग्रिकुसितकुसीदानामुदात्तः ३७
मनोरौ वा ॥ ३८ ॥

वर्णादिषु ॥ ३९ ॥

१ असितपलितयोः प्रतिषेधः ।

२ छन्दसि क्रमेके ।

३ वर्णान्दीविविधाने मित्यादुपभंख्यानम् ।

अन्यतो ङीष् ॥ ४० ॥

पिद्मैरादिभ्यश्च ॥ ४१ ॥

जानपदकुण्डगोमस्थलभाजनागकाल-

नीलकुशकामुककवरादृश्यमवाचपना-

कृत्रिमाश्राणास्थौल्यधर्षाजान्छादना-

योविकारमैथुनेच्छाकेशवेशेषु ॥ ४२ ॥

१ नीलादोषधौ ।

२ प्राणिनि च ।

३ वा सज्ञायाम् ।

शोणात्प्राचाम् ॥ ४३ ॥

वोतो गुणवचनान् ॥ ४४ ॥

१ गुणवचनान्तीत्याद्युदात्तार्थम् ।

१ प पुस्तके समासान्ताधिकार इत्यस्य स्थाने समासान्ते इति पाठः । २ प. पुस्तके इत परमधिकम् ।
हायनो वयसि स्मृतः । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अजसादिप्रति वक्तव्यम् । ४ प पुस्तके इत परम-
धिकम् । अन्तर्वत्पतिवतोस्तु मतुब्बत्वे निपातनात् । गर्भिण्यां जीवपत्यां च । वा च छन्दसि नुगमवेत् ।

२ स्वरुनयोगोपधप्रतिषेधश्च ।
 बह्वादिभ्यश्च ॥ ४५ ॥
 नित्यं छन्दासि ॥ ४६ ॥
 भुवश्च ॥ ४७ ॥
 पुंयोगादाख्यायाम् ॥ ४८ ॥
 १ पुंयोगादाख्यायां तद्धितलुभवनम् ।
 २ नुवन्तमन्वचनाच्चाकारान्तानुपपत्ति ।
 ३ सिद्ध तु स्त्रियां पुग्वेनाभिधानान् ।
 ४ गतिकारकोपपदानां कृद्धिः सह समास-
 वचनम् ।
 ५ प्रयोजनं कादल्पाख्यायाम् ।
 ६ जातेर्डीप्विधानम् ।
 ७ समासान्तस्य णत्वे ।
 ८ कृदन्तात्तद्धिते वृद्धिस्वरौ च ।
 ९ अवदानाया तु डीप्प्रसंगः ।
 इन्द्रवरुणभवशर्वरुद्रमृडहिमारण्ययव-
 वनमानुलानार्णामानुज् ॥ ४९ ॥
 १ पिनारण्ययोर्नहत्वे ।
 २ यवाद्दोषे ।
 ३ यवनाल्लिप्यान् ।
 ४ उपाध्यायनानुलाभ्यां वा ।
 ५ मुद्रलाच्छन्दासि लिच्च ।
 ६ आचार्यादणत्व च ।
 ७ अर्थक्षत्रियाभ्यां वा ।
 क्रीतात्करणपूर्वात् ॥ ५० ॥
 कादल्पाख्यायाम् ॥ ५१ ॥
 बहुव्रीहेश्वान्तोदात्तात् ॥ ५२ ॥

१ अन्तोदात्ते जातप्रतिषेधः ।
 २ नगिगृहीत्यादीनां विशेषे ।
 ३ बहुलं तणि ।
 ४ प्रवद्धविल्लनाद्यर्थम् ।
 ५ अन्तोदात्तादवहनञ्जुक्कालमुखादिपूर्वात्
 ६ जातिपूर्वाद्वा ।
 अस्वाङ्गपूर्वपदाद्वा ॥ ५३ ॥
 स्वाङ्गाच्चोपसर्जनादसंयोगोपधात् ५४ ॥
 १ उपसर्जनग्रहणमनर्थकं बहुव्रीह्याधिका-
 रात् ।
 २ बहुवर्थमिति चेन्न तत्र प्रत्ययान्तिद्वयम् ।
 ३ अनन्तोदात्तार्थमिति चेत्सहादिकृतत्वा-
 त्सिद्धम् ।
 ४ न ननु मुद यप्रतिषेधार्थं तु ।
 नासिकोदरौष्ठजङ्घादन्तकर्णशृङ्गाच्च
 ॥ ५५ ॥
 १ नासिकादीनां विभाषायां पुच्छाच्च ।
 २ कवरमणिविषगरेभ्यो नित्यम् ।
 ३ उपमानात्पक्षाच्च ।
 ४ नासिकादिभ्यो विनापाया सहनन्वि-
 द्यमानपूर्वेभ्यः प्रतिषेधो विप्रतिषेधेन ।
 न क्रोडादिवह्वचः ॥ ५६ ॥
 सहनन्विद्यमानपूर्वाच्च ॥ ५७ ॥
 नखमुखात्संज्ञायाम् ॥ ५८ ॥
 दिर्घजिह्वी च छन्दासि ॥ ५९ ॥
 दिक्पूर्वपदान्डीप् ॥ ६० ॥
 १ दिक्पूर्वपदान्डीषोऽनुदात्तत्वम् ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । गोपालिकादीनां प्रतिषेधः । २ प. पुस्तके डीप्प्रतिषेधः इति पाठः
 ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सूर्यादिवतायां चाद्वयः । ४ प. पुस्तके प्रवृद्ध इति पाठः । ५ प.
 पुस्तके पुच्छाच्च यधिकम् ।

गोत्रावयवात् ॥ ७९ ॥

१ गोत्रादयवद्वन्द्वे चेत्तदनिष्टम् ।

२ गोत्रादिति चेद्वचनार्थक्यम् ।

३ अगुग्नेनार्थेनिति चेत्सर्वेषामवयव-
त्वात्सर्वप्रसङ्गः ।

४ सिद्धं तु नैजादिना चान्तरम् ।

क्रौड्यादिभ्यश्च ॥ ८० ॥

देवयज्ञिशौचिवृक्षिसात्यमुग्रिकाण्डेवि-
द्विभ्योऽन्यतरस्याम् ॥ ८१ ॥

समर्थानां प्रथमाद्वा ॥ ८२ ॥

१ समर्थवचनमनर्थकं न ह्यनर्थेनार्थाभि-
धानम् ।

२ प्रथमवचनमनर्थकं न ह्यप्रथमेनार्थाभि-
धानम् ।

३ 'वावचने चोक्तम् ।

प्राग्दीव्यतोऽण् ॥ ८३ ॥

१ प्राग्वचनं सकृद्विधानार्थम् ।

२ अधिकारात्सिद्धमिति चेत्तद्विधाने-
प्रसङ्गः ।

३ तस्मात्प्राग्वचनम् ।

४ न वा कचिद्वावचनात् ।

अश्वपत्यादिभ्यश्च ॥ ८४ ॥

दित्यादित्यादित्यपत्युत्तरपदाण्यः ॥ ८५ ॥

१ बाह्यातिपितृमता छन्दस्युपसंख्यानम् ।

२ पृथिव्या आजौ ।

३ देवस्य यजत्रौ ।

४ वहिषष्टिलोपो यञ्च

५ ईकक्च ।

६ ईकञ्छन्दमि ।

७ स्थान्नोऽकारः ।

८ लोन्नोऽपत्येषु बहुषु ।

९ सर्वत्र गोरजादिप्रसङ्गे यत् ।

१० ण्यादयेऽर्थविशेषलक्षणादणपवादात्पूर्व-
विप्रतिषिद्धम् ।

उत्सादिभ्योऽञ् ॥ ८६ ॥

१ अञ्प्रकरणे ग्रीष्मदच्छन्दसि ।

स्त्रीपुंसाभ्यां नञ्संज्ञौ भवनात् ॥ ८७ ॥

१ नञ्संज्ञौ भवनादिति चेद्व्यर्थे प्रतिषेधः ।

२ वतेः प्रागिति चेद्वाव उपसंख्यानम् ।

द्विगोर्लुगनपत्ये ॥ ८८ ॥

१ द्विगोर्लुके तन्निमित्तग्रहणम् ।

२ अर्थविशेषामप्रत्ययेऽतन्निमित्तादपि ।

गोत्रेऽलुगचि ॥ ८९ ॥

१ 'गोत्रेऽलुगचीति चेदितरेतराश्रयत्वादप्र-
सिद्धिः ।

२ विप्रतिषेधात् लुक्शब्दविधानम् ।

३ गोत्रस्य बहुषु लोपिनो बहुवचनान्तस्य
प्रवृत्तौ द्व्येकथोरलुक् ।

४ एकवचनद्विवचनान्तस्य प्रवृत्तौ बहुषु
लोपो यूनः ।

१ प. पुस्तके नास्ति । २ प. पुस्तके इतीति पदं नास्ति । ३ प. पुस्तके इदं नास्ति । ४ प. पुस्तके इतः
परमधिकम् । भूमीति च लुक्प्राप्तौ बाह्ये चार्थे विधीयतेऽजादिः । बहिरङ्गमन्तरङ्गादिप्रतिषेधादयुक्तं स्यात् ।
भूमिं प्राप्तस्य लुको यदजादीं तद्धितेऽलुक् शास्ति । एतद्वर्त्तते कुर्वन्समानकालावलुगलुक्च ॥ यदि वा लुक्
प्रसङ्गे भवत्यलुक् इत्येता प्रसिद्धोऽस्य । लुगालुक् प्रसङ्गं प्रतीक्षते छेऽलुगस्य तथा ।

१ सुधातृव्यासयो ।
 गोत्रे कुञ्जादिभ्यश्चफञ् ॥ ९८ ॥
 नडादिभ्यः फक् ॥ ९९ ॥
 हरितादिभ्यो ऽजः ॥ १०० ॥
 यजिजोश्च ॥ १०१ ॥
 शरद्वच्छुनकदर्भाङ्गुवत्सग्रायणेपु
 ॥ १०२ ॥
 द्रोणपर्वतजीवन्तादन्यतरस्याम् ॥ १०३ ॥
 अनृष्यानन्तर्ये विदादिभ्यो ऽञ् ॥ १०४ ॥
 १ अनृष्यानन्तर्यचनन्तर्यकं संज्ञागोत्रा-
 धिकारात् ।
 गर्गादिभ्यो यञ् ॥ १०५ ॥
 मधुवभ्रोर्वाह्वणकौशिकयोः ॥ १०६ ॥
 कपिवोधादाङ्गिरसे ॥ १०७ ॥
 वतण्डाच्च ॥ १०८ ॥
 लुक् स्त्रियाम् ॥ १०९ ॥
 अश्वादिभ्यः फञ् ॥ ११० ॥
 भर्गान्त्रैगर्ते ॥ १११ ॥
 शिवादिभ्यो ऽण् ॥ ११२ ॥
 अवृद्धाभ्यो नदीमानुषीभ्यग्नन्नामि-
 काभ्यः ॥ ११३ ॥
 ऋष्यन्धकवृष्णिङ्कुर्भ्यश्च ॥ ११४ ॥
 १ ऋषिस्त्र्यणो ढङ्कौ विप्रतिषेधेन ।
 २ द्व्यचो ढको ढङ्कौ ।
 ३ न वर्ष्यणः पुनर्वचनमन्यनिवृत्त्यर्थम् ।
 ४ तस्मादृषिभ्योऽपिषधनेऽव्यादिप्रतिषेधः ।
 ५ ढकः पुनर्वचनमन्यनिवृत्त्यर्थम् ।

६ तस्मात्तन्नामिकाण्यद्व्यचः ।
 ७ ऋष्यन्धकवृष्णिङ्कुर्वणः सेनान्ताण्यः ।
 मातुरुत् संख्यासंभद्रपूर्वायाः ॥ ११५ ॥
 कन्यायाः कनीन च ॥ ११६ ॥
 विकर्णशुङ्गच्छगलाद्वत्सभरद्वाजात्रिषु
 ॥ ११७ ॥
 पीलाया वा ॥ ११८ ॥
 ढक् च मण्डकात् ॥ ११९ ॥
 स्त्रीभ्यो ढक् ॥ १२० ॥
 द्व्यचः ॥ १२१ ॥
 इतश्चानिजः ॥ १२२ ॥
 शुभ्रादिभ्यश्च ॥ १२३ ॥
 विकर्णकुषीतकात्काश्यपे ॥ १२४ ॥
 भ्रुवो वुक् च ॥ १२५ ॥
 कल्याण्यादीनामिन्ङ् च ॥ १२६ ॥
 कुलटाया वा ॥ १२७ ॥
 चटकाया ऐरक् ॥ १२८ ॥
 १ चटकायाः पुच्छिङ्गनिर्देशः ।
 २ स्त्रियामपत्ये लुक् ।
 गोधाया ढक् ॥ १२९ ॥
 आरगुदीचाम् ॥ १३० ॥
 १ आरन्वचनमनर्थकं रका सिद्धत्वात् ।
 क्षुद्राभ्यो वा ॥ १३१ ॥
 पितृष्वसुश्छण् ॥ १३२ ॥
 ढकि लोपः ॥ १३३ ॥
 मातृष्वसुश्च ॥ १३४ ॥
 चतुष्पाञ्चो ढक् ॥ १३५ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सुधातृव्यामवृद्धनिपादचण्डालविम्बानामिति वक्तव्यम् । २ पुस्तके इतः परमधिकम् । वडवाया वृषे वाच्ये । अणू क्रुष्वाकोकिलात्स्मृतः । आरक् पुंसि ततोऽन्यत्र गोधाया द्विविधौ लुक्

गृष्ट्यादिभ्यश्च ॥ १३६ ॥

राजश्चक्षुराद्यत् ॥ १३७ ॥

१ राज्ञोऽपत्ये जातिग्रहणम् ।

क्षत्राद्धः ॥ १३८ ॥

कुलात्सः ॥ १३९ ॥

अपूर्वपदादन्यतरस्यां यद्धकजौ ॥ १४० ॥

महाकुलादञ्चजौ ॥ १४१ ॥

दुष्कुलाद्धक् ॥ १४२ ॥

स्वसुभ्यः ॥ १४३ ॥

भ्रातुर्व्यञ्च ॥ १४४ ॥

व्यन्सपत्ने ॥ १४५ ॥

१ व्यन्वचनमनर्थकं दन्त्यर्थं च ।

रेवत्यादिभ्यष्टक् ॥ १४६ ॥

गोत्रस्त्रियाः कुत्सने ण च ॥ १४७ ॥

१ गोत्रस्त्रियाः प्रत्ययस्य गित्करणानर्थक्यं

वृद्धत्वात्प्रतिपदिकस्य ।

२ लुगर्थमिति चेन्न लुक्प्रतिषेधात् ।

३ व्यवहितत्वादप्रतिषेध इति चेन्न पुंव-
द्भावात् ।

४ फिनर्थं तु ।

५ पुंवद्भावप्रतिषेधार्थं च ।

६ गोत्राद्यन्यस्त्रियामिति वचनादप्रयोजनम् ।

७ अवश्यत्वाद्वा स्त्रियाः प्रयोजनम् ।

वृद्धाद्धक् सौवीरेषु बहुलम् ॥ १४८ ॥

फेच्छ च ॥ १४९ ॥

फाण्टाहृतिमिमताभ्यां णफिजौ ॥ १५० ॥

१ फाण्टाहृतेः प्रत्ययस्य गित्करणानर्थक्यं

वृद्धत्वात्प्रतिपदिकस्य ।

२ पुंवद्भावप्रतिषेधार्थं तु ।

३ उक्तं वा ।

कुर्वादिभ्यो ण्यः ॥ १५१ ॥

१ वामरथस्य ऋक् दिवत्स्वरवर्जम् ।

सेनान्तलक्षणकारिभ्यश्च ॥ १५२ ॥

उदीचामिञ् ॥ १५३ ॥

१ उदीचानिनिघौ तक्ष्णोऽण्वचनम् ।

२ शिवादिरिति चेण्यविधिः ।

३ सिद्धं तूदीचां वा ण्यवचनात् ।

तिकादिभ्यः फिञ् ॥ १५४ ॥

कौसल्यकार्मार्याभ्यां च ॥ १५५ ॥

१ फिञ्प्रकरणे दगुकोसलकर्मारच्छागवृषा-
णां युट् ।

अणो द्व्यचः ॥ १५६ ॥

उदीचां वृद्धादगोत्रात् ॥ १५७ ॥

वाकिनादीनां कुक् च ॥ १५८ ॥

१ कुटि . . . . . दुःखनिन्द-
त्वात् ।

२ पूर्वान्ते नलोपवचनम् ।

३ सिद्धं त्वादिष्टस्य कुट्प्रवचनात् ।

४ कारिभ्य इणोऽगोत्रात्प्रतिप्रतिषेधेन ।

पुत्रान्तादन्यतरस्याम् ॥ १५९ ॥

प्राचामवृद्धात् फिन् बहुलम् ॥ १६० ॥

मनोजातावज्यतौ षुक् च ॥ १६१ ॥

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । व्यवहितत्वादप्रतिषेधः । २ इदं प. पुस्तके नास्ति । ३ प. पुस्तके
इतः परमधिकम् । सिद्धं त्वादिष्टस्य युट्प्रवचनात् । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अपत्ये कुत्सिते मूढे
मनोरौतसर्गिकः स्मृतः । नकारस्य च मूर्धन्यस्तेन सिध्यति माणवः ।

इति चतुर्थाध्यायस्य प्रथमः पादः ।

१ प. पुस्तके च स्थाने तु इति पाठ । २ वृद्धस्य च पूजयाम् । यूनश्च कुत्सयाम् । इति द्वयं वैदिङ्-
पुस्तके काशिकापुस्तके च सूत्रद्वयत्वेन परिगृहीतम् । बो. पुस्तके तथैव गृहीतम् किंतु ( ) इति चिह्नान्तर्गतं
प्रदर्शितम् । वस्तुतस्तु द्वयमिदं वार्तिकम् । भाष्ये तथैव परिग्रहणात् । सर्वेषु पुस्तकेषु (प. बा प्र क)
वार्तिकत्वेनैव तस्योक्त्यनम् । प. पुस्तके वार्तिकद्वयस्य 'जीवति तु वंश्ये युवा' इति स्थलं प्रदर्शितम् । किंतु
महाभाष्ये वृद्धस्य पूजयामित्येकमेव पूर्वोक्तस्थले लभ्यते । यूनश्च कुत्सयामिति तु नोपलभ्यते । अस्माभिर्वार्तिक-
पाठ एव ग्रहणं कृतम् । अत एव सूत्रत्वेनैतयोर्ग्रहः । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । गोत्रयुनो समावेशे को
दोषस्तत्कृतं भवेत् । यस्कादिषु न दोषोऽस्ति न यूनौत्यनुवर्तनात् । दोषोऽत्रिविदोऽस्माला न यूनौत्यनु-
वर्तनात् । कण्वादिषु न दोषोऽस्ति न न्यून्यस्ति ततः परम् । एको गोत्रे प्रतिपदम् । गोत्राद्युनि च तस्मिन् ।
राजन्याद्वैष्मनुष्याश्च ज्ञापकं लौकिकं परम् । ४ प. पुस्तके नास्ति । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पूरो-
रणवक्तव्यः । पाण्डोर्ब्रह्मणवक्तव्यः । ६ प. पुस्तके चोलाद्यर्थम् । ७ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पश्चादिभ्यो
लुगवक्तव्यः ।

गृष्ट्यादिभ्यश्च ॥ १३६ ॥

राजश्चशुराद्यत् ॥ १३७ ॥

१ राज्ञोऽपत्ये जातिग्रहणम् ।

क्षत्राद्भ्यः ॥ १३८ ॥

कुलात्स्वः ॥ १३९ ॥

अपूर्वपदादन्यतरस्यां यङ्ङकजौ ॥ १४० ॥

महाकुलादङ्ङकजौ ॥ १४१ ॥

दुष्कुलाङ्ङक् ॥ १४२ ॥

स्वसुभ्यः ॥ १४३ ॥

भ्रातुर्व्यञ्च ॥ १४४ ॥

व्यन्सपत्ने ॥ १४५ ॥

१ व्यन्वचनमनर्थक प्रत्ययार्थाभावात् ।

रेवत्यादिभ्यष्टक् ॥ १४६ ॥

गोत्रस्त्रियाः कुत्सने ण च ॥ १४७ ॥

१ गोत्रस्त्रियाः प्रत्ययस्य णित्करणानर्थक्यं

वृद्धत्वात्प्रानिपदिकस्य ।

२ लुगर्थमिति चेन्न लुक्प्रतिषेधात् ।

३ व्यवहितत्वात्प्रतिषेध इति चेन्न पुंव-
द्भावात् ।

४ फिनर्थ तु ।

५ पुंवद्भावप्रतिषेधार्थं च ।

६ गोत्राद्यन्यस्त्रियामिति वचनादप्रयोजनम् ।

७ अवश्यत्वाद्वा स्त्रियाः प्रयोजनम् ।

वृद्धादङ्ङ्कसौवीरेषु बहुलम् ॥ १४८ ॥

फैश्च च ॥ १४९ ॥

फाण्टाहृतिमिमताभ्यां णफिजौ ॥ १५० ॥

१ फाण्टाहृतेः प्रत्ययस्य णित्करणानर्थक्यं

वृद्धत्वात्प्रानिपदिकस्य ।

२ पुंवद्भावप्रतिषेधार्थं तु ।

३ उक्तं वा ।

कुर्वादिभ्यो ण्यः ॥ १५१ ॥

१ वामरथस्य कण्वादिबत्स्वरवर्जम् ।

सेनान्तलक्षणकारिभ्यश्च ॥ १५२ ॥

उदीचामिञ् ॥ १५३ ॥

१ उदीचानिचिञ्चौ तक्ष्णोऽण्वचनम् ।

२ शिवादिरिति चेण्यविधिः ।

३ सिद्धं तूदीचां वा ण्यवचनात् ।

तिकादिभ्यः फिञ् ॥ १५४ ॥

कौसल्यकार्मार्याभ्यां च ॥ १५५ ॥

१ फिञ्प्रकरणे दगुकोसलकर्मारच्छागवृषा-
णां युट् ।

अणो द्व्यचः ॥ १५६ ॥

उदीचां वृद्धादगोत्रात् ॥ १५७ ॥

वाकिनादीनां कुक् च ॥ १५८ ॥

१ कुटि प्रत्ययादेरादेशानुपपत्तिरनादि-
त्वात् ।

२ पूर्वान्ते नलोपवचनम् ।

३ सिद्धं त्वादिष्टस्य कुङ्कुचनात् ।

४ कारिभ्य इञोऽगोत्रात्फिञ्विप्रतिषेधेन ।

पुत्रान्तादन्यतरस्याम् ॥ १५९ ॥

प्राचामवृद्धात् फिन् बहुलम् ॥ १६० ॥

मनोजातावज्यतौ शुक् च ॥ १६१ ॥

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । व्यवहितत्वादप्रतिषेध । २ इद प. पुस्तके नास्ति । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सिद्धं त्वादिष्टस्य युङ्गवचनात् । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अपत्ये कुत्सिते मूढे मनोरौत्सर्गिकः स्मृतः । नकारस्य च मूर्धन्यस्तेन सिध्यति भाणवः ।

अपत्यं पौत्रप्रभृति गोत्रम् ॥ १६२ ॥

१ पौत्रप्रभृतेर्गोत्रसंज्ञायाम् यस्यापत्यं तस्य पौत्रप्रभृतिसंज्ञाकरणम् ।

२ जीवद्वंद्वं च कुत्सितम् ।

जीवति तु वंश्ये युवा ॥ १६३ ॥

१ जीवति तु वंश्ये युवेति पौत्रप्रभृत्यपेक्षं च ।

२ तच्च दैवदत्त्यर्थम् ।

३ वृद्धस्य च पूजायाम् ।

४ आपत्यो वा गोत्रम् ।

५ परमप्रकृतेश्चापत्यः ।

६ आपत्याज्जीवद्वंद्वस्यात्मवार्थे द्वितीयो युव-
संज्ञः ।

७ स चास्त्रियाम् ।

८ एको गोत्रग्रहणानर्थक्यं च ।

९ बहुवचनलोपिपु च सिद्धम् ।

भ्रातरि च ज्यायसि ॥ १६४ ॥

वान्यस्मिन्सपिण्डे स्थविरतरे जीवति^१
॥ १६५ ॥

जनपदशब्दात्क्षत्रियादञ् ॥ १६६ ॥

१ क्षत्रियादेकराजात्संधप्रतिषेधार्थम् ।

२ क्षत्रियग्रहणानर्थक्ये चोक्तम् ।

३ क्षत्रियसमानशब्दाज्जनपदान्तस्य राजन्य-
पत्यवत् ।

साल्वेयगान्धारिभ्यां च ॥ १६७ ॥

व्यञ्मगधकालिङ्गसूरमसादण् ॥ १६८ ॥

१ अणो व्यङ्ण्येजो विप्रतिषेधेन ।

२ व्यङ्गः कुरुनादिभ्यो ण्यः ।

वृद्धेत्कोसलाजादाञ्ज्यङ् ॥ १६९ ॥

कुरुनादिभ्यो ण्यः ॥ १७० ॥

साल्वावयवप्रत्यग्रथकलकूटाश्मकादिञ्
॥ १७१ ॥

ते तद्राजाः ॥ १७२ ॥

कम्बोजाल्लुक ॥ १७३ ॥

१ कम्बोजादिभ्यो लुग्वचनं चोडाद्यर्थम् ।

स्त्रियामवन्तिकुन्तिकुरुभ्यश्च ॥ १७४ ॥

अतश्च ॥ १७५ ॥

१ अत इति तदन्ताग्रहणमवन्त्यादिभ्यो
लुग्वचनात् ।

२ योधेयादिप्रतिषेधो ज्ञापकः पश्चादिलुकः ।

न प्राच्यभर्गादियौधेयादिभ्यः ॥ १७६ ॥

इति चतुर्धाध्यायस्य प्रथमः पादः ।

१ प. पुस्तके च स्थाने तु इति पाठः । २ वृद्धस्य च पूजायाम् । यूनश्च कुत्सायाम् । इति द्वयं वैदिक-
पुस्तके काशिकापुस्तके च सूत्रद्वयत्वेन परिगृहीतम् । बो. पुस्तके तथैव गृहीतम् किंतु ( ) इति चिह्नान्तर्गतं
प्रदर्शितम् । वस्तुतस्तु द्वयमिदं वार्तिकम् । भाष्ये तथैव परिग्रहणात् । सर्वेषु पुस्तकेषु (प. वा प्र क)
वार्तिकत्वेनैव तस्योक्त्यनम् । प. पुस्तके वार्तिकद्वयस्य 'जीवति तु वंश्ये युवा' इति स्थलं प्रदर्शितम् । किंतु
महाभाष्ये वृद्धस्य पूजायाम् येषामेव पूर्वोक्तस्थले लभ्यते । यूनश्च कुत्सायामिति तु नोपलभ्यते । अस्माभिर्वार्तिक-
पाठ एव ग्रहणं कृतम् । अत एव सूत्रत्वेनैतयोर्ग्रहः । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । गोत्रयुनो समावेशे को
दोषस्तत्कृतं भवेत् । यस्मादिषु न दोषोऽस्ति न यूनोत्यनुवर्तनात् । दोषोऽत्रिविदः खाला न यूनोत्यनु-
वर्तनात् । कण्वादिषु न दोषोऽस्ति न न्यून्यस्ति ततः परम् । एको गोत्रे प्रतिपदम् । गोत्राद्युनि च तत्स्मरेत् ।
राजन्याद्व्यञ्मनुष्याच्च ज्ञापकं लौकिकं परम् । ४ प. पुस्तके नास्ति । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पुरो-
रण्वक्तव्यः । पाण्डोर्ब्रह्मवक्तव्यः । ६ प. पुस्तके चोडाद्यर्थम् । ७ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पश्चादिभ्यो
लुग्वक्तव्यः ।

तेन रक्तं रागात् ॥ १ ॥

१ रक्तादीनामर्थाभिधाने
प्राधान्यार्थक्यम् ।

लाक्षारोचनादृक् ॥ २ ॥

१ ठक्प्रकरणे शकलकर्ममाभ्यामुपसंख्या-
नम् ।

२ नील्या अन् ।

३ पीतात्कन् ।

४ हरिद्रामहारजनाभ्यामञ् ।

नक्षत्रेण युक्तः कालः ॥ ३ ॥

१ नक्षत्रेण चन्द्रमसो योगात्तद्युक्तात्काले
प्रत्ययविधानम् ।

२ तत्रोत्तरपदलोपः ।

३ लिङ्गवचनानुपपत्तिश्च ।

४ कालयोगात्सिद्धम् ।

५ तथा च संप्रत्ययः ।

लुवविशेषे ॥ ४ ॥

संज्ञायां श्रवणाश्चत्थाभ्याम् ॥ ५ ॥

द्वन्द्वच्छः ॥ ६ ॥

दृष्टं साम ॥ ७ ॥

१ दृष्टं साम कलेर्दक् ।

कलेर्दक् ॥ ८ ॥

वामदेवाङ्ग्यङ्ग्यौ ॥ ९ ॥

परिवृतो रथः ॥ १० ॥

१ परिवृतो रथ इति तदेकान्तग्रहणम् ।

पाण्डुकम्बलादिनिः ॥ ११ ॥

द्वैपयैयाग्रादञ् ॥ १२ ॥

कौमारापूर्ववचने ॥ १३ ॥

१ कौमारापूर्ववचन इत्युभयतः स्त्रिया
अपर्वत्वे ।

२ पुद्गोरात्स्वभिधानम् ।

तत्रोद्धृतममत्रेभ्यः ॥ १४ ॥

स्थण्डिलाच्छयितरि व्रते ॥ १५ ॥

संस्कृतं भक्षाः ॥ १६ ॥

शूलोखाद्यत् ॥ १७ ॥

दध्मष्टृक् ॥ १८ ॥

उदश्वितो ज्ञन्यतरस्याम् ॥ १९ ॥

क्षीरादृक् ॥ २० ॥

सास्मिन्पौर्णमासीति ॥ २१ ॥

१ नास्मिन्पौर्णमासीति कृताग्रहणम् ।

२ असंज्ञायाः कृताग्रहणम् ।

आग्रहायण्यश्चत्थादृक् ॥ २२ ॥

विभाषा फाल्गुनीश्रवणाकार्तिकी-

चैत्रीभ्यः ॥ २३ ॥

सास्य देवता ॥ २४ ॥

कस्येत् ॥ २५ ॥

शुक्राङ्गुन् ॥ २६ ॥

अपोनप्त्रपांनमृभ्यां घः ॥ २७ ॥

छ च ॥ २८ ॥

१ छप्रकरणे पैङ्गाक्षीपुत्रादिभ्य उपसंख्या-
नम् ।

२ शतरुद्राद्ध च ।

महेन्द्राङ्गणौ च ॥ २९ ॥

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । सर्वत्राधिकलिभ्यां ढक् । दृष्टं सामनि जाते चाण्डिद्वयो विधा-
यते । तीयादीकान् न विधायाः गोत्रादङ्गवदिष्यते । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । कौमारापूर्ववच-
कमार्या अपिधीयते । अपूर्वत्वं यदा तस्याः कुमार्या भवतीति वा ।

सौमाद्व्यण् ॥ ३० ॥

वाय्वृतुपित्रुषसो यत् ॥ ३१ ॥

द्यावापृथिवीशुनासीरमरुत्वदग्नीषोम-
वास्तोष्पतिगृहमेधाच्छ च ॥ ३२ ॥

अग्नेर्देक् ॥ ३३ ॥

कालेभ्यो भववत् ॥ ३४ ॥

१ कालेभ्यो भवे प्रत्ययमात्रप्रसङ्गः ।

२ यः कालेभ्यो भवे तस्य विधाने प्राति-
पदिकमात्रात्प्रसङ्गः ।

३ सिद्ध तूभयनिर्देशात् ।

महाराजप्रोष्ठपदाट्ठञ् ॥ ३५ ॥

१ ठञ्प्रकरणे तदस्मिन्वर्तते इति नवयज्ञा-
दिभ्य उपसंख्यानम् ।

२ पूर्णमासादण ।

पितृव्यमातुलमातामहपितामहाः ॥ ३६ ॥

१ पितृगानृत्या भ्रातरि व्यङ्गुलचौ ।

२ मातृपितृभ्या पितरि डामहच् ।

३ मातरि षिच्च ।

४ महो वा छन्दस्यानडोऽवग्रहदर्शनात् ।

५ अवेर्दुग्धे सोढदूस्मरीसचः ।

६ तित्तादिप्फन्तासिञ्जपेजौ ।

७ पिञ्जच्छन्दसि ङिच्च ।

तस्य समूहः ॥ ३७ ॥

भिक्षादिभ्यो ऽण् ॥ ३८ ॥

१ भिक्षादिषु युवनिग्रहणानर्थक्यं पुंवद्भा-
वस्य सिद्धत्वात् प्रत्ययविधौ ।

गोत्रोक्षोष्टोरभ्रराजराजन्यराजपुत्रवत्स-
मनुष्याजाद्वुञ् ॥ ३९ ॥

१ अजो वुञ्पूर्वविप्रनिषिद्धम् ।

२ ठक्त्तु विप्रतिषेधात् ।

केदाराद्यञ् च ॥ ४० ॥

ठञ् कवचिनश्च ॥ ४१ ॥

ब्राह्मणमाणववाडवाद्यन् ॥ ४२ ॥

१ यन्प्रकरणे पृष्ठादुपसंख्यानम् ।

ग्रामजनवन्धुभ्यस्तल् ॥ ४३ ॥

१ अहः खः ।

२ क्रतौ ।

३ पश्चाः सण् ।

अनुदात्तादेरञ् ॥ ४४ ॥

खण्डिकादिभ्यश्च ॥ ४५ ॥

१ अञ्प्रकरणे क्षुद्रकमालवाल्मेनामज्ञायाम् ।

चरणेभ्यो धर्मवत् ॥ ४६ ॥

अचित्तहस्तिधेनोष्टक् ॥ ४७ ॥

केशाश्वाभ्यां यञ्छावन्यतरस्याम् ॥ ४८ ॥

पाशादिभ्यो यः ॥ ४९ ॥

१ पृथग्वातादर्शनादममहः ।

२ शीघ्रत्वे तु ।

खलगोरथात् ॥ ५० ॥

इनित्रकट्यचश्च ॥ ५१ ॥

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । वृद्धाच्चेति वक्तव्यम् । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । गणिकायाश्चति वक्तव्यम् । ३ य पुस्तके इतः परमधिकम् । गजसहायाभ्यां चेति वक्तव्यम् । ४ प. पुस्तके सण्स्थाने 'णस्' पाठः । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अञ्जिस्त्रिरनुदात्तादे कोऽर्थः क्षुद्रकमालवात् । गोत्राद्वुञ् न च तद्गोत्रम् । तदन्ताच्च स सर्वतः । ज्ञापक स्यात्तदन्तत्वे । तथा चापिशलेर्विधिः । सेनायां नियमार्थं वा । यथा बाभ्येत वाञ्छुजा ।

१ खलादिभ्य इनिः ।
 विषयो देशे ॥ ५२ ॥
 १ विषयामिधाने जनपदे लुब्बहुवचनवि-
 षयात् ।
 २ गान्धार्यादिभ्यो वा ।
 ३ राजन्यादिभ्यो वा वुञ् ।
 ४ बैरववनादिभ्यो नित्यम् ।
 ५ न वामिधेयस्य निवासविषयत्वान्निवा-
 सविवक्षायां लुब्बविषयविवक्षायां प्रत्ययः ।
 राजान्यादिभ्यो वुञ् ॥ ५३ ॥
 भौरिक्याद्यैषुकार्यादिभ्यो विधल्भक्तलौ
 ॥ ५४ ॥
 सो ऽस्यादिरिति छन्दसः प्रगाथेषु
 ॥ ५५ ॥
 १ छन्दसः प्रत्ययविधाने नपुंसकात्स्वार्थ
 उपसंख्यानम् ।
 संग्रामे प्रयोजनयोद्धृभ्यः ॥ ५६ ॥
 तदस्यां ग्रहरणमिति क्रीडायां णः ॥ ५७ ॥
 घञः सास्यां क्रियेति जः ॥ ५८ ॥
 तदधीते तद्वेद ॥ ५९ ॥
 क्रतूक्थादिसूत्रान्ताट्ठक् ॥ ६० ॥
 क्रमादिभ्यो वुन् ॥ ६१ ॥
 अनुब्राह्मणादिनिः ॥ ६२ ॥
 वसन्तादिभ्यष्टक् ॥ ६३ ॥
 प्रोक्ताल्लुक् ॥ ६४ ॥
 सूत्राच्च कोपधात् ॥ ६५ ॥

छन्दोब्राह्मणानि च तद्विषयाणि ॥ ६६ ॥
 १ अन्यत्रामिधेयस्यानित्यत्वाच्छन्दोब्राह्म-
 णानां तद्विषयवचनम् ।
 २ तत्र यथाधिकारं तद्विषयप्रसङ्गः ।
 ३ सिद्धं तु प्रोक्ताधिकारे तद्विषयवचनात् ।
 ४ याज्ञवल्क्यादिभ्यः प्रतिषेधः ।
 ५ इनिर्वा प्रोक्ते तद्विषयः ।
 ६ काश्यपकौशिकग्रहणं च कल्पे नियमा-
 र्थम् ।
 तदस्मिन्नस्तीति देशे तन्नाम्नि ॥ ६७ ॥
 तेन निर्वृत्तम् ॥ ६८ ॥
 तस्य निवासः ॥ ६९ ॥
 अदूरभवश्च ॥ ७० ॥
 ओरञ् ॥ ७१ ॥
 १ ओरञ्चिधेर्नद्यां मतुञ्चिप्रतिषिद्धम् ।
 मतोश्च बह्वज्ज्ञात् ॥ ७२ ॥
 बह्वचः कूपेषु ॥ ७३ ॥
 उदक्च विपाशः ॥ ७४ ॥
 संकलादिभ्यश्च ॥ ७५ ॥
 स्त्रीषु सौवीरसाल्वग्राक्षु ॥ ७६ ॥
 सुवास्त्वादिभ्यो ऽण् ॥ ७७ ॥
 रोणी ॥ ७८ ॥
 कोपधाच्च ॥ ७९ ॥
 वुञ्छणकठजिलसेनिरदञ्णयफक्फि-
 जिञ्ज्यककठको ऽरीहण कृशाश्चर्श्यकु-
 मुदकाशतृणप्रेक्षाश्मसखिसंकाशबलपक्ष-

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । तस्येदप्रत्ययाल्लुक् । तस्येदप्रत्ययस्य च । विद्यालक्षणकल्पसूत्रान्ता
 दकल्पदेरिकक् स्मृतः । विद्या चानङ्गक्षत्रधर्मनिर्पूर्वा । आर्यान्तः निदिष्टानपुगोऽयश्च । अनुसूक्तस्य
 लक्षणे च । सर्वसादोर्दिगोश्च लः । इकन्पदोत्तरपदात् । अतपष्टेः विकल्पः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
 संख्याप्रकृतेरिति वक्तव्यम् ।

- ४ न वा ठजादीनां छापवादत्वात्तन्निषे-
चाभावादिनेरेतन् ।
- ५ कोपधादणः पुनर्वचनमन्यनिवृत्त्यर्थम् ।
- ६ तस्मादन्तोदात्ते कोपधप्रतिषेधः ।
- ७ छादोर्देशे कालादृङ् ।
- ८ नक्षत्रादण् ।
- ९ अव्ययाद् द्युट्ठुलौ ।
- १० शरीरावयवाद्यत् ।
- ११ वर्गान्ताच्चागच्छे यत्त्वौ ।
- १२ बह्वचोऽन्तोदात्ताङ् ।
- १३ चान्दोर्देशः ।
- १४ विद्यायोनिमन्त्रेभ्यो वुञ् ।
- १५ ऋतष्ठञ् ।
- १६ रूप्यमयटौ ।
- १७ अचित्ताङ् ।
- १८ गोत्रक्षत्रियाख्येभ्यो बहुल वुञ् ।
- १९ णिनिरन्तेवासिब्राह्मणेभ्यः ।
- २० पत्रपूर्वादञ् ।
- २१ द्वन्द्वान्वुन्वैरिभैथुनिकयोः ।
- २२ गोत्रचरणाङ् ।
- २३ कण्वादीजोऽण्विधेः ।
- २४ ठञ्जिटाभ्यामोर्देशे ठञ् ।
- २५ न वा ठजोऽनवकाशत्वात् ।
- २६ चान्दोर्देशः ।
- २७ ओश्च ठञः ।
- २८ चान्दोर्देशः ।
- २९ न वा वुञ्पादत्वादणः ।
- ३१ कोपधादणोऽकान्ताच्छः ।
- ३१ धन्ववुञश्च ।
- ३२ न वा छस्य पुनर्वचनं छापवादनिवृत्त्य-
र्थम् ।
- एषमोह्यः श्वसोऽन्यतरस्याम् ॥ १०५ ॥
- तीररूप्योत्तरपदादञ्जौ ॥ १०६ ॥
- दिक्पूर्वपदादसंज्ञायां जः ॥ १०७ ॥
- मद्रेभ्यो ऽञ् ॥ १०८ ॥
- उदीच्यग्रामाच्च बह्वचोऽन्तोदात्तात्
॥ १०९ ॥
- प्रस्थोत्तरपदपलद्यादिकोपधादण् ॥ ११० ॥
- कण्वादिभ्यो गोत्रे ॥ १११ ॥
- इजश्च ॥ ११२ ॥
- न द्व्यचः प्राच्यभरतेषु ॥ ११३ ॥
- वृद्धाच्छः ॥ ११४ ॥
- भवतष्ठक्छसौ ॥ ११५ ॥
- काश्यादिभ्यष्ठञ्जिठौ ॥ ११६ ॥
- बाहीकग्रामेभ्यश्च ॥ ११७ ॥
- विभाषोशीनरेषु ॥ ११८ ॥
- ओर्देशे ठञ् ॥ ११९ ॥
- वृद्धात्प्राचाम् ॥ १२० ॥
- धन्वयोपधादुञ् ॥ १२१ ॥
- प्रस्थपुरवहान्ताच्च ॥ १२२ ॥
- रोपधेतोः प्राचाम् ॥ १२३ ॥
- जनपदतदवध्योश्च ॥ १२४ ॥
- १ जनपदतदवध्योर्वृज्विधानेऽवयवमात्रात्
प्रसङ्गः ।
- २ जनपदादिति नित्यं नान्वर्त्यम् ।
- अवृद्धादपि बहुवचनविषयात् ॥ १२५ ॥
- कच्छाश्विक्पूर्वोत्तरपदात् ॥ १२६ ॥

धूमादिभ्यश्च ॥ १२७ ॥

नगरात्कुत्सनप्रावीण्ययोः ॥ १२८ ॥

अरण्यान्मनुष्ये ॥ १२९ ॥

विभाषा कुरुयुगंधराभ्याम् ॥ १३० ॥

१ कुरुयुगंधरेभ्यो दाडन्न नन्नु यन्स्थग्रे-
वृज्विधानम् ।

मद्रवृज्योः कन् ॥ १३१ ॥

कोपधादण् ॥ १३२ ॥

कच्छादिभ्यश्च ॥ १३३ ॥

१ साल्वानां कच्छादिषु पाठोऽविधानार्थः ।
२ न वापदान्निगोद्यन्मन्त्रणन्दधरणा-
र्थम् ।

मनुष्यतत्स्थयोर्वुञ्च ॥ १३४ ॥

अपदातौ साल्वात् ॥ १३५ ॥

गोयवाग्वोश्च ॥ १३६ ॥

गर्तोत्तरपदाच्छः ॥ १३७ ॥

१ गर्तोत्तपदाच्छन्निधे-नपदाच्छन्पूर्व-
विप्रतिषिद्धम् ।

गहादिभ्यश्च ॥ १३८ ॥

१ गहादिषु पृथिवीमध्यस्य मध्यमभावः ।
२ चरणसवधेन निवासलक्षणोऽण् ।

प्राचां कटादेः ॥ १३९ ॥

राज्ञः क च ॥ १४० ॥

वृद्धादकेकान्तखोपधात् ॥ १४१ ॥

१ अकेकान्तग्रहणे कोपधग्रहणं सौसुका-
द्यर्थम् ।

कन्धापलदनगरग्रामहदोत्तरपदात् १४२

पर्वताच्च ॥ १४३ ॥

विभाषामनुष्ये ॥ १४४ ॥

कृक्नपर्णद्वारद्वारे ॥ १४५ ॥

इति चतुर्धाध्यायस्य द्वितीयः पादः ।

युष्मदस्मदोरन्यतरस्यां खञ् च ॥ १ ॥

१ युष्मदस्मद्व्यां प्रत्ययविधाने योगवि-
भागः ।

२ ममन्न्व्यप्रतिषेधार्थः ।

तस्मिन्नणि च युष्माकास्माकौ ॥ २ ॥

१ आदेशवचने च ।

२ तत्र पुनः खञ्ग्रहणम् ।

तवकममकावेकवचने ॥ ३ ॥

१ एकार्थग्रहणं च ।

अर्धाद्यत् ॥ ४ ॥

१ अर्धाद्यद्विधाने सपूर्वाङ्गम् ।

२ दिक्पूर्वपदाद्यच्च ।

परावराधमोत्तमपूर्वाच्च ॥ ५ ॥

दिक्पूर्वपदादृञ् च ॥ ६ ॥

ग्रामजनपदैकदेशादृञ्ठौ ॥ ७ ॥

मध्यान्मः ॥ ८ ॥

अ सांप्रतिके ॥ ९ ॥

द्वीपादनुसमुद्रं यञ् ॥ १० ॥

कालादृञ् ॥ ११ ॥

श्राद्धे शरदः ॥ १२ ॥

विभाषा रोगात्पयोः ॥ १३ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ईकान्तादपीति वक्तव्यम् । ३ बो. प्र. क. पुस्तकेषु 'मरद्वाजे'
इति पाठः ।

निशाग्रदोषाभ्यां च ॥ १४ ॥

श्वसस्तु च ॥ १५ ॥

१ श्वसस्तुष्ट्यादेशानुपपत्तिरनादित्वात् ।

२ पूर्वान्ते कप्रतिषेधः ।

३ सिद्धं त्वादिष्टस्य तुङ्गचनात् ।

४ संनियोगाद्वा ।

संधिवेलाद्यृतुनक्षत्रेभ्यो ऽण् ॥ १६ ॥

प्रावृष एण्यः ॥ १७ ॥

वर्षाभ्यष्टक् ॥ १८ ॥

छन्दसि ठञ् ॥ १९ ॥

वसन्ताच्च ॥ २० ॥

हेमन्ताच्च ॥ २१ ॥

सर्वत्राण् च तलोपश्च ॥ २२ ॥

१ हेमन्तस्याणि तलोपवचनानर्थक्यं हेमन्तप्रकृत्यन्तरत्वात् ।

२ अलोपदर्शनाच्च ।

सायंचिरं प्राक्प्रागोऽव्ययेभ्यष्ट्युट्युलौ
तुट् च ॥ २३ ॥

१ सायचिरयोर्मकारान्तत्वं प्रत्ययसंनियुक्तम् ।

२ प्राक्प्रागयोरेकारान्तत्वम् ।

३ तुट्युक्तम् ।

४ पूर्वान्ते विसर्जनीयः ।

५ सिद्धं त्वादिष्टस्य तुङ्गचनात् ।

६ नञ् ।

विभाषा पूर्वाह्णापराह्णाभ्याम् ॥ २४ ॥

१ पूर्वाह्णापराह्णाभ्यां सुवन्तवचनं सप्तमी-
श्रवणार्थम् ।

२ अलुग्वचनं आपकगिति चेन्नयमन्तः ।
प्रसङ्गः ।

तत्र जातः ॥ २५ ॥

१ तत्र जातादिषु वचन नियमार्थम् ।

प्रावृषष्टप् ॥ २६ ॥

संज्ञायां शरदो बुञ् ॥ २७ ॥

पूर्वाह्णापराह्णाद्राभ्यामूलप्रदोषावस्करादुन्
॥ २८ ॥

पथः पन्थ च ॥ २९ ॥

अमावास्याया वा ॥ ३० ॥

अ च ॥ ३१ ॥

सिन्ध्वपकराभ्यां कन् ॥ ३२ ॥

अणञौ च ॥ ३३ ॥

श्रविष्ठाफलगुन्यनुराधास्वातितिष्यपुनर्व-
सुहस्तविशाखाषाढाबहुलाल्लुक् ॥ ३४ ॥

१ लुक्प्रकरणे निमित्तेऽनेन निमित्तः खि-
यामुपसह्यानम् ।

२ फल्गुन्यषाढाभ्यां टानौ ।

३ श्रविष्ठाषाढाभ्यां छण् ।

४ न वा नक्षत्रेभ्यो बहुलं लुग्वचनात् ।

स्थानान्तगोशालखरशालाच्च ॥ ३५ ॥

वत्सशालाभिजिदश्वयुक्छतभिषजो वा
॥ ३६ ॥

नक्षत्रेभ्यो बहुलम् ॥ ३७ ॥

१ प. पुस्तके इत परमधिकम् । चिरं पराभ्यस्तन । प्रागस्य छन्दसि गलोपश्च । अग्रादिपञ्चाङ्गिम् ।
अन्ताच्च । २ प. पुस्तके इत परमधिकम् । सायमोऽदे मलोपः । तरे च । वा सप्तम्याम् । ३ इदं प.
पुस्तके नास्ति ।

कृतलब्धक्रीतकुशलाः ॥ ३८ ॥

प्रायभवः ॥ ३९ ॥

१ तत्रभवेन कृत-
त्वात् ।

२ अनित्यभवः प्रायभव इति चेन्मुक्तसंश-
येन तुल्यम् ।

उपजानूपकर्णोपनीवेष्टक् ॥ ४० ॥

संभूते ॥ ४१ ॥

कोशाङ्गुष्ठम् ॥ ४२ ॥

१ विकारे कोशाङ्गुष्ठम् ।

२ संभूते ह्यर्थानुपपत्तिः ।

कालात्साधुपुष्प्यत्पच्यमानेषु ॥ ४३ ॥

उप्ते च ॥ ४४ ॥

आश्वयुज्या वुञ् ॥ ४५ ॥

ग्रीष्मवसन्तादन्यतरस्याम् ॥ ४६ ॥

देयमृणे ॥ ४७ ॥

कलाप्यश्वत्थयवबुसादुन् ॥ ४८ ॥

ग्रीष्मावरसमादुन् ॥ ४९ ॥

संवत्सराग्रहायणीभ्यां ठञ् च ॥ ५० ॥

व्याहरति मृगः ॥ ५१ ॥

तदस्य सोढम् ॥ ५२ ॥

तत्र भवः ॥ ५३ ॥

१ तत्रप्रकरणे तत्रेति पुनर्वचन कालनि-
वृत्त्यर्थम् ।

दिगादिभ्यो यत् ॥ ५४ ॥

शरीरावयवाच्च ॥ ५५ ॥

दतिकुक्षिकलशिवस्त्यस्त्यहेढञ् ॥ ५६ ॥

ग्रीवाभ्यो ऽञ् च ॥ ५७ ॥

गम्भीराञ्ज्यः ॥ ५८ ॥

१ ज्यप्रकरणे परिमुखादिभ्य उपसंख्या-
नम् ।

२ अव्ययीभावाद्विधान उपकूलादिभ्यः
प्रतिषेधः ।

अव्ययीभावाच्च ॥ ५९ ॥

अन्तःपूर्वपदादठञ् ॥ ६० ॥

ग्रामात्पर्यनुपूर्वात् ॥ ६१ ॥

जिह्वामूलाङ्गुलेच्छः ॥ ६२ ॥

वर्गान्ताच्च ॥ ६३ ॥

अशब्दे यत्खावन्यतरस्याम् ॥ ६४ ॥

कर्णललाटात्कनलंकारे ॥ ६५ ॥

तस्य व्याख्यान इति च व्याख्यातव्य-
नाम्नः ॥ ६६ ॥

१ नदन्याख्यानयोर्द्युगन्तधिकारेऽपवाद-
विधानार्थः ।

२ कृतनिर्देशौ हि तौ ।

३ तत् व्याख्यातव्यनान्नो ग्रहणं भवा-
र्थम् ।

४ व्याख्याने ह्यवचनात्सिद्धम् ।

५ भवे मन्त्रेषु लुग्वचनम् ।

६ कल्पे च व्याख्याने ।

७ न वा तादर्थ्यात्तादृशम् ।

बह्वचो ऽन्तोदात्तादठञ् ॥ ६७ ॥

क्रतुयज्ञेभ्यश्च ॥ ६८ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । बहिर्देवपञ्चजनेभ्यश्चेति वक्तव्यमिति काशिका । समानस्य तदादेश्च
अध्यात्मादिषु चेप्यते । ऊर्ध्वं दमाच्च देहाच्च । लोकोत्तरपदस्य च । मुखपार्श्वतसोरीयः । कुम्भजनस्य परस्य च ।
ईय. कार्योऽथ मध्यस्य । मण्मीयो चापि प्रत्ययौ । मध्य मध्य दिनपञ्चासमात् । स्थाम्नो लुगजिनात्तथा ।

अध्यायेष्वेवर्षेः ॥ ६९ ॥

पौरोडाशपुरोडाशात् छन् ॥ ७० ॥

छन्दसो यदणौ ॥ ७१ ॥

अजृद्धाक्षणर्कप्रथमाध्वरपुरश्चरणनामा-
ख्याताट्ठक् ॥ ७२ ॥

१ नामाख्यातग्रहण सघातविगृहीतार्थम् ।

अण्गयनादिभ्यः ॥ ७३ ॥

तत आगतः । ७४ ॥

ठगायस्थानेभ्यः ॥ ७५ ॥

शुण्डिकादिभ्यो ऽण् ॥ ७३ ॥

विद्यायोनिस्वन्धेभ्यो वुञ् ॥ ७७ ॥

ऋतष्ट्वञ् ॥ ७८ ॥

पितुर्यच्च ॥ ७९ ॥

गोत्रादङ्गवत् ॥ ८० ॥

हेतुमनुष्येभ्यो ऽन्यतरस्यां रूप्यः ॥ ८१ ॥

मयट् च ॥ ८२ ॥

प्रभवति ॥ ८३ ॥

विदूराज्ज्यः ॥ ८४ ॥

तद्वच्छति पथिदूतयोः ॥ ८५ ॥

अभिनिष्क्रामति द्वारम् ॥ ८६ ॥

अधिकृत्य कृते ग्रन्थे ॥ ८७ ॥

१ अधिकृत्य कृते ग्रन्थे लुबाख्यायि-
काम्यो बहुलम् ।

शिशुक्रन्दयमसभद्वन्द्वेन्द्रजननादि-
भ्यश्छः ॥ ८८ ॥

१ द्वन्द्वे देवासुरादिभ्यः प्रतिषेधः ।

सो ऽस्य निवासः ॥ ८९ ॥

अभिजनश्च ॥ ९० ॥

आयुधजीविभ्यश्छः पर्वते ॥ ९१ ॥

शण्डिकादिभ्यो ज्यः ॥ ९२ ॥

सिन्धुतक्षशिलादिभ्यो ऽणजौ ॥ ९३ ॥

तूदीशलातुरवर्मतीकूचवाराड्ठक्छण्ड-
ज्यकः ॥ ९४ ॥

भक्तिः ॥ ९५ ॥

अचित्ताददेशकालाट्ठक् ॥ ९६ ॥

महाराजाट्ठक् ॥ ९७ ॥

वासुदेवार्जुनाभ्यां वुन् ॥ ९८ ॥

गोत्रक्षत्रियाख्येभ्यो बहुलं वुञ् ॥ ९९ ॥

जनपदिनां जनपदवत्सर्व जनपदेन
समानशब्दानां बहुवचने ॥ १०० ॥

१ सर्ववचन प्रकृतिनिहासार्थम् ।

२ तच्च मद्रवृज्यर्थम् ।

तेन प्रोक्तम् ॥ १०१ ॥

१ प्रोक्तग्रहणमनर्थक तत्रादर्शनात् ।

२ ग्रन्थे च दर्शनात् ।

३ छन्दोऽर्थमिति चेतुल्यम् ।

तित्तिरिवरतन्तुखाण्डिकोखाच्छण्
॥ १०२ ॥

काश्यपकौशिकाभ्यामृषिभ्यां णिनिः

॥ १०३ ॥

कलापिवैशंपायनान्तेवासिभ्यश्च ॥ १०४ ॥

१ प्रत्यक्षकारिग्रहणम् ।

२ कलापिखाडायनग्रहण ज्ञापकं वैशम्पा-
यनान्तेवासिषु प्रत्यक्षकारिग्रहणस्य ।

३ छन्दोग्रहणं चेतरेथा ऋचिः ।
 पुराणप्रोक्तेषु ब्राह्मणकल्पेषु ॥ १०५ ॥
 १ पुराणप्रोक्तेषु ब्राह्मणकल्पेषु याज्ञव-
 लक्यादिभ्यः प्रतिषेधस्तुल्यकालत्वात् ।
 शौनकादिभ्यश्छन्दसि ॥ १०६ ॥
 कठचरकाल्लुक् ॥ १०७ ॥
 कलापिनो ऽण् ॥ १०८ ॥
 छगलिनो ढिनुक् ॥ १०९ ॥
 पराशर्यशिलालिभ्यां भिक्षुनटमूत्रयोः
 ॥ ११० ॥
 कर्मन्दकृशाश्वादिनिः ॥ १११ ॥
 तेनैकदिक् ॥ ११२ ॥
 तसिश्च ॥ ११३ ॥
 उरसो यच्च ॥ ११४ ॥
 उपज्ञाते ॥ ११५ ॥
 कृते ग्रन्थे ॥ ११६ ॥
 १ कृते ग्रन्थे मक्षिकादिभ्योऽण् ।
 २ तद्विशेषेभ्यश्च ।
 ३ योगविभागास्तिद्धम् ।
 संज्ञायाम् ॥ ११७ ॥
 कुलालादिभ्यो वुञ् ॥ ११८ ॥
 क्षुद्राभ्रमवटरपादपादज् ॥ ११९ ॥
 तस्येदम् ॥ १२० ॥
 १ तस्येदमित्यसंनिहितेऽप्राप्तिरिदमः प्रत्य-
 क्षवाचित्वात् ।
 २ सिद्धं तु यद्योगा षष्ठी तत्र ।

३ अनन्तरादिषु च प्रतिषेधः ।
 ४ सिद्धं तु परिगणनात् ।
 ५ स्वे ग्रामजनपदमनुष्येभ्यः ।
 ६ पत्राद्वाह्ये ।
 ७ ग्थाद्वाह्ये ।
 ८ वहेस्तुरणिट् ।
 ९ अग्नीध्रं शरणे रञ् भ च ।
 १० समिधामाधाने षेण्यण् ।
 ११ चरणाद्धर्माभ्यायोः ।
 रथाद्यत् ॥ १२१ ॥
 पत्तपृषादञ् ॥ १२२ ॥
 पत्वाध्वर्युपरिषदश्च ॥ १२३ ॥
 हलसीराट्ठक् ॥ १२४ ॥
 द्वन्द्वान्धुनैरमैथुनिकयोः ॥ १२५ ॥
 १ वैरे देवास्तुरादिभ्यः प्रतिषेधः ।
 गोत्रचरणाद्भुञ् ॥ १२६ ॥
 संवाङ्मूलक्षणेऽजयत्रिजामण् ॥ १२७ ॥
 १ सवादिषु घोषग्रहणम् ।
 २ सवादिषु प्रत्ययस्य गित्करणार्थक्यं
 ऋचिः ।
 ३ लिङ्गपुंवद्वावप्रतिषेधार्थं तु ।
 शाकलाद्वा ॥ १२८ ॥
 छन्दोगौक्थिकयाज्ञिकवह्वचनटाञ्ज्यः
 ॥ १२९ ॥
 न दण्डमाणवान्नेवासिषु ॥ १३० ॥
 रैवतिकादिभ्यश्छः ॥ १३१ ॥

५ प. पुस्तके नास्ति । २ अत्रत्यं वार्तिकद्वयं न सूत्रद्वयं यतस्तथा महाभाष्ये रैवतिकादिभ्यश्छः
 (४।३।१३१) इति सूत्रं उपलब्धम् । प्रथमस्य सूत्रपाठो ग्रहणमपि नीयमिति कैयटः । द्वितीयं सूत्रमिति
 कैयटः । इदमपि वार्तिकमेवेति हरदत्त इति विवरणम् । सूत्रत्वे चकारेण वार्तिकस्थस्याणः सप्रहस्यः छिष्टत्वादस्य
 वार्तिकत्वमेव युक्तम् । अस्माभिरत एव वार्तिकपाठ इदं द्वयं संगृहीतम् ।

१ कौपिञ्जलहास्तिपदादण् ।
 २ आध्वर्वाणिकस्येकलोपश्च ।
 तस्य विकारः ॥ १३२ ॥
 १ तस्यप्रकरणे तस्यपुनर्वचनं शैषिक-
 निवृत्त्यर्थम् ।
 २ तस्येदंवचनात्प्रसङ्गः^१ ।
 ३ न वा संप्रत्ययः ।
 ४ अवयवे च प्राण्योषधिवृक्षेभ्योऽनिवृत्तिः ।
 ५ अण्मयटोश्च निप्रतिषेधः^२ । तस्येदं
 त्सर्गात् ।
 ६ अनुवृत्तौ हि^३ धान्मयट् ।
 अवयवे च प्राण्योषधिवृक्षेभ्यः ॥ १३३ ॥
 १ विकारावयवयोक्तम् ।
 बिल्वादिभ्यो ऽण् ॥ १३४ ॥
 १ बिल्वादिषु^४ मयट्प्रतिषे-
 धार्थम् ।
 कोपधाच्च ॥ १३५ ॥
 त्रपुजतुनोः षुक् ॥ १३६ ॥
 ओरञ् ॥ १३७ ॥
 अनुदात्तादेश्च ॥ १३८ ॥
 पलाशादिभ्यो वा ॥ १३९ ॥
 शम्याः प्लब् ॥ १४० ॥
 १ अनुदात्तादेशजो विधान आद्युदा तान्दीप
 उपसंख्यानम् ।
 २ पदस्य ह्यनुदात्तादित्वम् ।

३ न वा^५ नृत् तत्तत्त्वात् ।
 ४ पदग्रहणं परिमाणार्थम् ।
 मयड्वैतयोर्भाषागामभक्षाच्छादनयोः
 ॥ १४१ ॥
 १ मयड्वैतयोर्व^६ ननयत्रात्रिप्रथेऽनिवृत्त्य-
 र्थम् ।
 २ एतयोरित्यर्थनिर्देशः ।
 नित्य वृद्धशरादिभ्यः ॥ १४२ ॥
 गोश्च पुरीषे ॥ १४३ ॥
 पिष्टाच्च ॥ १४४ ॥
 संज्ञायां कन् ॥ १४५ ॥
 ब्रीहेः पुरोडाशे ॥ १४६ ॥
 असंज्ञायां तिलयवाभ्याम् ॥ १४७ ॥
 ब्रचश्छन्दसि ॥ १४८ ॥
 नोत्वद्वर्धबिल्वात् ॥ १४९ ॥
 तालादिभ्यो ऽण् ॥ १५० ॥
 जातरूपेभ्यः परिमाणे ॥ १५१ ॥
 प्राणिरजतादिभ्यो ऽञ् ॥ १५२ ॥
 जितश्च तत्प्रत्ययात् ॥ १५३ ॥
 १ विकारावयवयोर्विकारावयवयुक्तत्वान्म-
 यट्प्रतिषेधार्थं जितश्च तत्प्रत्ययादजो
 विधानम् ।
 २ न वा^७ दृष्टो ह्यवयवे समुदायशब्दो
 विकारे च प्रकृतिशब्दस्तस्मान्मयड्भावः ।
 ४ विकारावयवशब्दात्प्रसङ्ग इति चेन्न
 तेनानागिनात् ।

१ प. पुस्तके °प्रकरणे इत्यस्य स्थाने °ग्रहणे इति । २ प. पुस्तके इत. परमधिकम् । बाधनार्थं कृतं
 भवेत् । उत्सर्गं शेष एवासौ । ३ प. पुस्तके ङस्यो° इति पाठः । ४ प. पुस्तके नास्ति । ५ प. पुस्तके
 गवेधुका° इति पाठः ।

५ अभिधाने ह्यन्यतोऽपि मयत्प्रसङ्गः ।

६ नन्नात्तत्प्रत्ययान्ताद्भुवचनम् ।

क्रीतवत्परिमाणात् ॥ १५४ ॥

१ क्रीतवत्परिमाणादङ्गं च ।

२ अणो वृद्धान्मयद् ।

३ ओरजोऽनुदात्तादेरजश्च ।

४ मयटः प्राण्यञ्विप्रतिषेधेन ।

५ न नन्नात्तत्प्रत्ययान्ताद्भुवचनम् ।

६ प्राण्यजश्च ।

७ नन्नात्तत्प्रत्ययान्ताद्भुवचनम् ।

८ अनुदात्तादेरजः प्राण्यञ्विप्रतिषेधेन ।

उष्ट्राद्भुज् ॥ १५५ ॥

उमोर्णयोवो ॥ १५६ ॥

एण्या ढञ् ॥ १५७ ॥

गोपयसोर्यत् ॥ १५८ ॥

द्रोश्च ॥ १५९ ॥

माने वयः ॥ १६० ॥

फले लुक् ॥ १६१ ॥

१ फले लुग्वचनानर्थक्यं प्रकृत्यन्तरत्वात् ।

२ एकान्तदर्शनात्प्रसङ्ग इति चेद्वक्षे लुग्वचनम् ।

पुक्षादिभ्यो ऽण् ॥ १६२ ॥

जम्बा वा ॥ १६३ ॥

लुप् च ॥ १६४ ॥

१ लुप्प्रकरणे फलप्राप्त्यनुपपन्नान्यनम् ।

२ पुष्पमूलेषु च बहुलम् ।

हरीतक्यादिभ्यश्च ॥ १६५ ॥

कंसीयपरशव्ययोर्यञ्जौ लुक् च

॥ १६६ ॥

इति चतुर्थाध्ययस्य तृतीयः पादः ॥

प्राग्वहतेष्टम् ॥ १ ॥

१ ठक्प्रकरणे तदाहेति माशब्दादिभ्यः

उपसख्यानम् ।

२ आहौ प्रभूतादिभ्यः

३ पृच्छतौ सुस्तातादिभ्यः ।

४ गच्छतौ परदारादिभ्यः ।

तेन दीव्यति खनति जयति जितम् ॥ २ ॥

संस्कृतम् ॥ ३ ॥

कुलत्थकोपधादण् ॥ ४ ॥

तरति ॥ ५ ॥

गोपुच्छादठञ् ॥ ६ ॥

नौञ्चचष्टन् ॥ ७ ॥

चरति ॥ ८ ॥

आकर्षात् छल्लं ॥ ९ ॥

पर्पादिभ्यः छन् ॥ १० ॥

श्वगणादठञ् च ॥ ११ ॥

वेतनादिभ्यो जीवति ॥ १२ ॥

वस्त्रक्रयविक्रयादठन् ॥ १३ ॥

आयुधाच्छ च ॥ १४ ॥

हरत्युत्सङ्गादिभ्यः ॥ १५ ॥

भस्त्रादिभ्यः छन् ॥ १६ ॥

विभाषा विवधात् ॥ १७ ॥

१ प पुस्तके इत परमधिकम् । आकर्षात् पर्पादिभ्यः कृसीदसूत्राच्च । आवसथात्किमरादेः
वितः षडेते ठगधिकारे । २ प. पुस्तके अत्र विवधाच्चेत्यधिकम् ।

अण् कुटिलिकायाः ॥ १८ ॥

निर्वृत्तेऽक्षयूतादिभ्यः ॥ १९ ॥

त्रैर्मन्नित्यम् ॥ २० ॥

१ त्रैर्मन्नित्यवचन विपर्ययम् ।

२ तत्र यथाधिकार तद्विषयप्रसङ्गः ।

अपमित्ययाचिताभ्यां कक्कनौ ॥ २१ ॥

संसृष्टे ॥ २२ ॥

चूर्णादिनिः ॥ २३ ॥

लवणाल्लुक् ॥ २४ ॥

१ लवणाल्लुग्वचनानर्थक्य रसवाचित्वात् ।

२ असंसृष्टे च दर्शनात् ।

३ संसृष्टे चादर्शनात् ।

मुद्रादण् ॥ २५ ॥

व्यञ्जनैरुपसिक्ते ॥ २६ ॥

ओजःसहोऽम्भसा वर्तते ॥ २७ ॥

तत्प्रत्यनुपूर्व ॥ २८ ॥

परिमुख च ॥ २९ ॥

प्रयच्छति गर्ह्यम् ॥ ३० ॥

१ प्रयच्छति गर्ह्याय ।

२ मेस्यालोपो वा ।

३ वृद्धेर्वृधुषिभावः ।

कुसीददशैकादशात् ष्णुष्यौ ॥ ३१ ॥

उञ्छति ॥ ३२ ॥

रक्षति ॥ ३३ ॥

शब्ददर्दुरं करोति ॥ ३४ ॥

पक्षिमत्स्यमृगान् हन्ति ॥ ३५ ॥

परिपन्थं च तिष्ठति ॥ ३६ ॥

माथोत्तरपदपदव्यनुपदं धावति ॥ ३७ ॥

आक्रन्दादठञ् च ॥ ३८ ॥

पदोत्तरपदं गृह्णाति ॥ ३९ ॥

प्रतिकन्थार्थललामं च ॥ ४० ॥

धर्मं चरति ॥ ४१ ॥

१ अधर्माच्च ।

प्रतिपथमेति ठञ्च ॥ ४२ ॥

समवायान् समवैति ॥ ४३ ॥

परिषदो ण्यः ॥ ४४ ॥

सेनाया वा ॥ ४५ ॥

संज्ञायां ललाटकुकुट्यौ पश्यति ॥ ४६ ॥

तस्य धर्म्यम् ॥ ४७ ॥

अण् महिष्यादिभ्यः ॥ ४८ ॥

ऋतोऽञ् ॥ ४९ ॥

१ नृनराभ्यामञ्चनम् ।

२ विशसितुरिङ्गोपश्च ।

३ विभाजयितुर्णिलोपश्च ।

अवक्रमः ॥ ५० ॥

तदस्य पण्यम् ॥ ५१ ॥

लवणादठञ् ॥ ५२ ॥

किसरादिभ्यः ष्णु ॥ ५३ ॥

शलालुनोऽन्यतरस्याम् ॥ ५४ ॥

शिल्पम् ॥ ५५ ॥

मद्भुकर्जरादन्यतरस्याम् ॥ ५६ ॥

प्रहरणम् ॥ ५७ ॥

परश्वधाट् ठञ् च ॥ ५८ ॥

शक्तियष्टयोरीकक् ॥ ५९ ॥

अस्ति नास्ति दिष्टं मतिः ॥ ६० ॥

शीलम् ॥ ६१ ॥

छत्रादिभ्यो णः ॥ ६२ ॥

कर्माध्ययने वृत्तम् ॥ ६३ ॥

बह्वर्चपूर्वपदाद् ठञ् ॥ ६४ ॥

हितं भक्षाः ॥ ६५ ॥

१ हित भक्षा इति चतुर्थानिर्देशः ।

२ इतरथा ह्यनिर्देशः ।

तदस्मै दीयते नियुक्तम् ॥ ६६ ॥

श्राणामांसौदनाद् टिठन् ॥ ६७ ॥

भक्तादणन्यतरस्याम् ॥ ६८ ॥

तत्र नियुक्तः ॥ ६९ ॥

अगारान्ताद् ठन् ॥ ७० ॥

अध्यायिन्यदेशकालात् ॥ ७१ ॥

काठिनान्तप्रस्तारसंस्थानेषु व्यवहरति ॥ ७२ ॥

निकटे वसति ॥ ७३ ॥

आवसथान् छल् ॥ ७४ ॥

प्राग्घनाद्यन् ॥ ७५ ॥

तद्वहति रथयुगप्रासङ्गम् ॥ ७६ ॥

१ बहत्यभिधाने रथशकटहलसीरेभ्यः

प्रत्ययविधानानर्थक्यं विहितत्वात् ।

२ शब्दभेदादविधानमिति चेन्नार्थाश्रयत्वा-

त्प्रत्ययविधानस्याङ्गं नान्यत्तिलम् ।

धुरो यद्दहकौ ॥ ७७ ॥

खः सर्वधुरात् ॥ ७८ ॥

एकधुराल्लुक् च ॥ ७९ ॥

शकटादण् ॥ ८० ॥

हलसीराद् ठक् ॥ ८१ ॥

संज्ञायां जन्याः ॥ ८२ ॥

१ जन्या इति निपातनानर्थक्यं पञ्चमी-
निर्देशात् ।

विध्यत्यधनुषा ॥ ८३ ॥

१ विध्यत्यकरणेन ।

२ इतरथा ह्यतिप्रसङ्गः ।

धनगणं लब्धा ॥ ८४ ॥

अन्नाणः ॥ ८५ ॥

वशं गतः ॥ ८६ ॥

पदमस्मिन् दृश्यम् ॥ ८७ ॥

मूलमस्यावर्हि ॥ ८८ ॥

संज्ञायां धेनुष्या ॥ ८९ ॥

गृहपतिना संयुक्ते ज्यः ॥ ९० ॥

नौवयोधर्मविपमूलमूलसीतातुलाभ्यस्ता-
र्यतुल्यप्राप्यवध्यानाभ्यनमस्तुमिन्मनि-
तेषु ॥ ९१ ॥

धर्मपथ्यर्थन्यायादनपेते ॥ ९२ ॥

छन्दसो निर्मिते ॥ ९३ ॥

उरसोऽण् च ॥ ९४ ॥

हृदयस्य प्रियः ॥ ९५ ॥

बन्धने चर्षौ ॥ ९६ ॥

मतजनहलात् करणजल्पकर्षेषु ॥ ९७ ॥

तत्र साधुः ॥ ९८ ॥

प्रतिजनादिभ्यः खञ् ॥ ९९ ॥

भक्ताणः ॥ १०० ॥

परिषदो ण्यः ॥ १०१ ॥

कथादिभ्यष्टक् ॥ १०२ ॥

गुडादिभ्यष्टञ् ॥ १०३ ॥

पथ्यतिथिवसतिस्वपतेर्हञ् ॥ १०४ ॥

सभाया यः ॥ १०५ ॥
 दृश्लन्दसि ॥ १०६ ॥
 समानतीर्थे वासी ॥ १०७ ॥
 समानोदरे शयित ओ चोदात्तः ॥ १०८ ॥
 सोदराद्यः ॥ १०९ ॥
 भवे छन्दसि ॥ ११० ॥
 पाथोनदीभ्यां ज्यण् ॥ १११ ॥
 वेशन्तहिमवद्भ्यामण् ॥ ११२ ॥
 स्त्रोतसो विभाषा ज्यङ्ज्यौ ॥ ११३ ॥
 सगर्भसयूथसनुताद्यन् ॥ ११४ ॥
 तुग्राद्वन् ॥ ११५ ॥
 अग्राद्यत् ॥ ११६ ॥
 घच्छौ च ॥ ११७ ॥
 समुद्राभ्राद्घः ॥ ११८ ॥
 बर्हिषि दत्तम् ॥ ११९ ॥
 दूतस्य भागकर्मणी ॥ १२० ॥
 रक्षोयातूनां हननी ॥ १२१ ॥
 रेवतीजगतीहविष्याभ्यः प्रशस्ये ॥ १२२ ॥
 असुरस्य स्वम् ॥ १२३ ॥
 मायायामण् ॥ १२४ ॥
 तद्वानासामुपधानो मन्त्र इतीष्टकासु
 लुक् च मतोः ॥ १२५ ॥
 अश्विमानण् ॥ १२६ ॥
 वयस्यासु मूर्ध्नो मतुप् ॥ १२७ ॥
 मत्वर्थे मासतन्वोः ॥ १२८ ॥
 १ मासतन्वोरनन्तरार्थे वा ।
 २ लुगाकारेकारेफाश्च ।
 मधोर्ब च ॥ १२९ ॥

ओजसो ऽहनि यत्खौ ॥ १३० ॥
 वेशोयशआदेर्भगाद्यल् ॥ १३१ ॥
 ख च ॥ १३२ ॥
 पूर्वैः कृतमिनियौ च ॥ १३३ ॥
 अद्भिः संस्कृतम् ॥ १३४ ॥
 सहस्रेण संमितौ घः ॥ १३५ ॥
 मतौ च ॥ १३६ ॥
 सोममर्हति यः ॥ १३७ ॥
 मये च ॥ १३८ ॥
 मधोः ॥ १३९ ॥

वसोः समूहे च ॥ १४० ॥
 १ अक्षरसमूहे छन्दस उपसंख्यानम् ।
 २ छन्दसि बहुभिर्वसव्यैरुपसंख्यानम् ।
 ३ अग्निरीशे वसव्यस्य ।
 ४ स्मार्थनि-नाम्निद्वयः ।

नक्षत्राद्घः ॥ १४१ ॥
 सर्वदेवात् तातिल् ॥ १४२ ॥
 शिवशमरिष्टस्य करे ॥ १४३ ॥
 भावे च ॥ १४४ ॥

चतुर्थीध्यायस्य चतुर्थः पादः

पञ्चमोऽध्यायः

प्राक्क्रीताच्छः ॥ १ ॥

१ 'प्राग्वचन उक्तम् ।

उगवादिभ्यो यत् ॥ २ ॥

१ यञ्ज्यावजः पूर्वविप्रतिषिद्धं सनङ्गूपा-
नहौ प्रयोजनम् ।

२ ढञ्च ।	माणवचरकाभ्यां खञ् ॥ ११ ॥
३ हविरपूपादिभ्यो विभाषाया यत् ।	तदर्थं विकृतेः प्रकृतौ ॥ १२ ॥
४ अन्नविकारेभ्यश्च ।	१ तदर्थमिति कृत्यनामभ्यष्टञ् ।
५ नाभेर्नभभावे प्रत्ययानुपपत्तिः प्रकृत्य- भावात् ।	२ न वा प्रयोजनेन कृतत्वात् ।
६ सिद्धं तु शाखादिषु वचनाद्भवत्व च ।	छादिरुपधिवलेढञ् ॥ १३ ॥
७ नभ्यात्तु लुग्वचनम् ।	१ उपध्वर्थमिति प्रत्ययानुपपत्तिरुपध्वभा- वात् ।
कम्बलाच्च संज्ञायाम् ॥ ३ ॥	२ सिद्धं तु कृदन्तस्य स्वार्थेऽञ्चवचनात् ।
१ हविरपूपादिभ्योऽप्रत्यये ।	ऋषभोपानहोर्ज्यः ॥ १४ ॥
विभाषा हविरपूपादिभ्यः ॥ ४ ॥	चमणोऽञ् ॥ १५ ॥
तस्मै हितम् ॥ ५ ॥	तदस्य तदस्मिन्स्यादिति ॥ १६ ॥
शरीरावयवाद्यत् ॥ ६ ॥	परिखाया ढञ् ॥ १७ ॥
१ यत्प्रकरणे रथाच्च ।	प्राग्वतेष्टञ् ॥ १८ ॥
खलयवमाषतिलवृषव्रह्मणश्च ॥ ७ ॥	आर्हादगो रुन्ध्रमंख्यापरिमाणान्दृष्टं
अजाविभ्यां थ्यन् ॥ ८ ॥	॥ १९ ॥
आत्मन्विश्वजनभोगोत्तरपदात्खः ॥ ९ ॥	१ ठगादयः प्रागर्हाच्चेदहे तद्विधिः ।
१ भोगोत्तरपदात्खविधानेऽनिर्देशः पूर्वप- दार्थहितत्वात् ।	२ वस्त्रे वचनात्सिद्धमिति चेन्मासौदनिका- दिष्वप्राप्तिः ।
२ भोगीनरिति चेद्वावचनम् ।	३ आर्हाच्चेद्भोजनदिष्वनिप्रसङ्गः ।
३ राजाचार्याभ्यां नित्यम् ।	४ उक्तं वा ।
४ खविधाने पञ्चजनादुपसंख्यानम् ।	असमासे निष्कादिभ्यः ॥ २० ॥
५ सर्वजनादृञ्च ।	१ निष्कादिभ्यः नान्यत्र ग ज्ञापकं पूर्वत्र तदन्तात्प्रतिषेधस्य ।
६ महाजनान्नित्यम् ।	२ प्राग्वते संख्यापूर्वपदानां तदन्तग्रहणम- लुकि ।
सर्वपुरुषाभ्यां णढञौ ॥ १० ॥	शताच्च ठन्यतावशते ॥ २१ ॥
१ सर्वाण्यस्य वावचनम् ।	
२ पुरुषाद्वधे ।	

१ प पुस्तके °विकारसमूहनेनकृतेषु इत्यधिकम् । २ प पुस्तके इतः परमाधिकम् । ऊर्ध्वमानं
किलोन्मानम् । परिमाण तुः सर्वतः । आयामस्तु प्रमाण स्यात् । संख्या बाह्या तु सर्वतः । भेदमात्रं ब्रवी-
क्षेष्वा नैषा मान कुतश्चन । ३ प पुस्तके इतः परमाधिकम् । वस्त्रेवचनात्सिद्धम् । ४ प पुस्तके नास्ति ।

१ शतप्रतिषेधेऽन्यशतत्वेऽप्रतिषेधः ।
 संख्याया अतिशदन्तायाः कन् ॥ २२ ॥
 १ निमित्तिनिमित्तानि निमित्तानि चेदर्थवद्ग्रह-
 णात्सिद्धम् ।
 वतोरिडा ॥ २३ ॥
 विंशतिविंशत्यां ड्वुनसंज्ञायाम् ॥ २४ ॥
 कंसाट्टिठन् ॥ २५ ॥
 १ टिठन्नर्थाच्च ।
 २ कर्णापण्डा प्रतिषेधश्च ।
 शूर्पादजन्यतरस्याम् ॥ २६ ॥
 शतमानविंशतिकसहस्रवसनादण् ॥ २७ ॥
 अध्यर्धपूर्वद्विगोर्लुगसंज्ञायाम् ॥ २८ ॥
 १ द्विगोर्लुक् युक्तम् ।
 २ लुगसंज्ञायाः पूर्वार्धे च तन्निमित्तत्वा-
 ल्लोपस्य ।
 ३ उक्तं संख्यात्वे प्रयोजन तस्मादिहाध्यर्थ-
 ग्रहणार्थक्यम् ।
 विभाषा कार्षापणसहस्राभ्याम् ॥ २९ ॥
 १ विभाषायाः सहस्रसंज्ञायाः च तन्निमित्तत्वा-
 ल्लोपस्य ।
 द्वित्रिपूर्वान्निष्कात् ॥ ३० ॥
 विस्ताच्च ॥ ३१ ॥
 १ द्वित्रिभ्यां द्वेयोग्यम् ।
 २ तल्ल च बहुग्रहणम् ।
 विंशतिकात्स्वः ॥ ३२ ॥
 खार्या ईकन् ॥ ३३ ॥
 १ खार्या ईकन्केवलायाश्च ।
 २ कान्तिप्राप्त्याच्चेदर्थवद्ग्रहणम् ।

३ केवलायाश्च ।
 पणपादमाषशताद्यत् ॥ ३४ ॥
 शाणाद्वा ॥ ३५ ॥
 १ जनशाणादर्थं वा ।
 २ द्वित्रिपूर्वादण् ।
 द्वित्रिपूर्वादण् च ॥ ३६ ॥
 तेन क्रीतम् ॥ ३७ ॥
 १ तेन क्रीतमिति करणात् ।
 २ अकर्तृकान्तात् ।
 ३ संख्यैकवचनानि गोत्रोपपन्नानि ।
 ४ उक्तं वा ।
 तस्य निमित्तं संयोगोत्पातौ ॥ ३८ ॥
 १ तस्य निमित्तप्रकरणे वातपित्तश्लेष्मभ्यः
 संयोगोत्पादौ ।
 २ संनिपाताच्च ।
 गोत्र्यचो ऽसंख्यापरिमाणाश्चादेर्यत्
 ॥ ३९ ॥
 १ यत्प्रकरणे ब्रह्मवर्चसाच्च ।
 पुत्राच्छ च ॥ ४० ॥
 सर्वभूमिपृथिवीभ्यामणजौ ॥ ४१ ॥
 तस्येश्वरः ॥ ४२ ॥
 तत्रविदित इति च ॥ ४३ ॥
 लोकसर्वलोकादृष्टम् ॥ ४४ ॥
 तस्य वापः ॥ ४५ ॥
 पात्रात् छन् ॥ ४६ ॥
 तदस्मिन्वृद्ध्यायलाभशुल्कोपदा दीयते
 ॥ ४७ ॥
 १ तदस्मिन्दीयतेऽस्मा इति च ।

पूरणार्धादृन् ॥ ४८ ॥

१ ठन्प्रकरणेऽनन्तादुपसंख्यानम् ।

२ तत्पचतीति द्रोणादण्व ।

भागाद्यच्च ॥ ४९ ॥

तद्धरति वहत्या वहति भारादृशादिभ्यः
॥ ५० ॥

वस्तद्रव्याभ्यां ठन्कनौ ॥ ५१ ॥

संभवत्यवहरति पचति ॥ ५२ ॥

१ तत्पचतीति द्रोणादण्व ।

आढकाचितपात्रात् खोऽन्यतरस्याम्
॥ ५३ ॥

द्विगोः घृश्च ॥ ५४ ॥

कुलिजाल्लुक्खौ च ॥ ५५ ॥

१ कुलिजाच्चेति सिद्धे लुक्प्रग्रहणानर्थक्यं
पूर्वसिन्धिकभावात् ।

सोऽस्यांशवस्तभृतयः ॥ ५६ ॥

तदस्य परिमाणम् ॥ ५७ ॥

संख्यायाः संज्ञासंघसूत्राध्ययनेषु ॥ ५८ ॥

१ संज्ञायां स्वार्थे ।

२ ततः परिमाणिनि ।

३ जीवितपरिमाणे चोपमन्वयानम् ।

४ जीवितपरिमाणे चेत्यनर्थकं वचनं काला
दिति सिद्धत्वात् ।

५ इह वचने हि लुक्प्रसङ्गः ।

६ अन्येभ्योऽपि दृश्यते स्वाग्रताद्यर्थम् ।

७ उक्तं वा ।

८ स्तोमे ङविधिः पञ्चदशाद्यर्थः ।

पङ्क्तिर्विंशतित्रिंशच्चत्वारिंशत्पञ्चाशत्-

षष्टिसप्तत्यशीतिनवतिशतम् ॥ ५९ ॥

१ विंशत्यादयो दशदर्थे चेत्समासवचना
नुपपत्तिः ।

२ परिमाणिनि चेत्युनः स्वार्थे प्रत्यय-
विधानम् ।

३ षष्ठीवचनविधिश्च ।

४ अनारम्भो वा प्रणिदिन्द्रिजानाद्यथा
सहस्रादिषु ।

पञ्चदशतौ वर्गे वा ॥ ६० ॥

सप्तनो ऽब् छन्दसि ॥ ६१ ॥

त्रिंशच्चत्वारिंशतोर्त्राह्णो संज्ञायां ङण्
॥ ६२ ॥

तदर्हति ॥ ६३ ॥

छेदादिभ्यो नित्यम् ॥ ६४ ॥

शीर्षच्छेदाद्यच्च ॥ ६५ ॥

दण्डादिभ्यो यः ॥ ६६ ॥

छन्दसि च ॥ ६७ ॥

१ छेदादिपार्थिभ्यो विग्रहदर्शनान्नित्यग्रह-
णानर्थक्यम् ।

२ विकारार्थनिति चदकडादिभिस्तुल्यम् ।

पात्राङ्गश्च ॥ ६८ ॥

कडङ्करदक्षिणाच्छ च ॥ ६९ ॥

स्थालीत्रिलात् ॥ ७० ॥

यज्ञत्विग्भ्यां घञ्जौ ॥ ७१ ॥

१ यज्ञत्विग्भ्यां तत्कर्त्तृनीत्युपमन्वयानम् ।

पारायणतुरायणचान्द्रायणं वर्तयति

॥ ७२ ॥

१ तद्वर्तयतीत्यनिर्देशस्तत्रादर्शनात् ।

२ इड्यज्योश्च दर्शनात् ।

संशयमापन्नः ॥ ७३ ॥

योजनं गच्छति ॥ ७४ ॥

१ योजनं गच्छतीति क्रोशशतयोजनशत-
योरुपसंख्यानम् ।

२ ततोऽभिगमनमर्हतीति च ।

पथः ष्कन् ॥ ७५ ॥

पन्थो ण नित्यम् ॥ ७६ ॥

उत्तरपथेनाहतं च ॥ ७७ ॥

१ आहृतप्रकरणे प्राग्विज्ञेयं नित्यं नाना-
पूर्वपदादुपसंख्यानम् ।

२ न . . . . . च ।

३ मधुकमरिचयोरणस्थलात् ।

कालात् ॥ ७८ ॥

तेन निर्वृत्तम् ॥ ७९ ॥

तमधीष्टो भूतो भूतो भावी ॥ ८० ॥

१ . . . . .
त्रादर्शनात् ।

२ सिद्ध तु चतुर्थीनिर्देशात् ।

मासाद्वयसि यत्खञौ ॥ ८१ ॥

द्विगोर्यप् ॥ ८२ ॥

षण्मासाण्यच्च ॥ ८३ ॥

अवयसि ठञ्च ॥ ८४ ॥

१ अवयसि ठञ्चत्यनन्तरस्यानुकर्षः ।

समायाः खः ॥ ८५ ॥

द्विगोर्वा ॥ ८६ ॥

रात्र्यहःसंवत्सराच्च ॥ ८७ ॥

वर्षाल्लुक् च ॥ ८८ ॥

चित्तवति नित्यम् ॥ ८९ ॥

षष्टिकाः षष्टिरात्रेण पच्यन्ते ॥ ९० ॥

१ षष्टिके संज्ञाग्रहणम् ।

२ उक्तं वा ।

वत्सरान्ताच्छल्लन्दसि ॥ ९१ ॥

संपरिपूर्वात्स्व च ॥ ९२ ॥

तेन परिज्ययलभ्यकार्यसुकरम् ॥ ९३ ॥

तदस्य ब्रह्मचर्यम् ॥ ९४ ॥

१ तदस्य ब्रह्मचर्यमिति महानाम्न्यादिभ्य
उपसंख्यानम् ।

२ तच्चरतीति च ।

३ अवान्तरदीक्षादिभ्यो ङिनिः ।

४ . . . . .
वुंश्च ।

५ चातुर्मास्यानां यलोपश्च ।

६ चतुर्मास्यो यज्ञे तत्र भवे ।

७ संज्ञायामण् ।

तस्य दक्षिणा यज्ञाख्येभ्यः ॥ ९५ ॥

तत्र च दीयते कार्यं भववत् ॥ ९६ ॥

१ कार्यग्रहणमनर्थकं तत्रभवेन कृतत्वात् ।

व्युष्टादिभ्यो ऽण् ॥ ९७ ॥

१ अण्प्रकरणे ऽभिपदादिभ्य उपसंख्या-
नम् ।

तेन यथाकथाचहस्ताभ्यां णयतौ ॥ ९८ ॥

संपादिनि ॥ ९९ ॥

कर्मवेषाद्यत् ॥ १०० ॥

तस्मै प्रभवति संतापादिभ्यः ॥ १०१ ॥

योगाद्यच्च ॥ १०२ ॥

कर्मण उक्त्वा ॥ १०३ ॥

समयस्तदस्य प्राप्तम् ॥ १०४ ॥

ऋतोरण ॥ १०५ ॥

छन्दसि घम् ॥ १०६ ॥

कालाद्यत् ॥ १०७ ॥

प्रकृष्टे ठञ् ॥ १०८ ॥

प्रयोजनम् ॥ १०९ ॥

विशाखाषाढादण् मन्थदण्डयोः ॥ ११० ॥

अनुप्रवचनादिभ्यश्छः ॥ १११ ॥

१ छप्रकरणे विशिष्टगिरिदिरुन्निप्रकृतेरनन्म-
पूर्वपदादुपसख्यानम् ।

२ म्वर्गादिभ्यो यत् ।

३ पुण्याहवाचनादिभ्यो लृक् ।

समापनात्सपूर्वपदात् ॥ ११२ ॥

ऐकागारिक् चौरे ॥ ११३ ॥

१ एकान्तागारिपातनानर्थक्यं ठञ्प्रकरणात् ।

आकालिकडाद्यन्तवचने ॥ ११४ ॥

१ आकालान्निपातनानर्थक्यं ठञ्प्रकर-
णात् ।

२ आकालादृश्च ।

तेन तुल्यं क्रिया चेद्वतिः ॥ ११५ ॥

तत्र तस्येव ॥ ११६ ॥

तदर्हम् ॥ ११७ ॥

उपसर्गाच्छन्दसि धात्वर्थे ॥ ११८ ॥

१ स्त्रीपुसाभ्यां वत्युपसख्यानम् ।

तस्य भावस्त्वतलौ ॥ ११९ ॥

१ स्त्रीपुनभ्यां त्वतलोरुपसख्यानम् ।

२ वावचन च ।

३ अपवादसमावेशाद्वा सिद्धम् ।

४ तस्य भाव इत्यनिप्र-विष्टनिप्रन- ।

५ सिद्ध तु यस्य गुणस्य भावाद्व्ये
शब्दनिवेशस्तदभिधाने त्वतलौ ।

६ यद्वा सर्वे भावा स्वेन भावेन भवन्ति
स तेषां भावस्तदभिधाने ।

७ उक्तं वा ।

८ त्वतलभ्या नञ्समाम् पूर्वविप्रतिषिद्ध
त्वतलोः स्वरसिध्यर्थम् ।

९ वा छन्दसि ।

१० नञ्समामादन्यो भाववचन स्वरोत्तरपद-
वृद्धयर्थम् ।

आ च त्वात् ॥ १२० ॥

१ आ च त्वादिति चकारकरणमपवादस-
मावेशार्थम् ।

न नञ्पूर्वात्तत्पुरुषादचतुरसंगतलवण-
वटबुधैकतरसलसेभ्यः ॥ १२१ ॥

१ न नञ्पूर्वादित्युत्तरस्य प्रतिषेधः ।

पृथ्वादिभ्य इमनिज्वा ॥ १२२ ॥

१ पृथ्वादिभ्यो वावचननञ्मनावेशार्थम् ।

वर्णद्वयादिभ्यः प्यञ् च ॥ १२३ ॥

गुणवचनब्राह्मणादिभ्यः कर्मणि च
॥ १२४ ॥

१ ब्राह्मणादिषु ज्ञानवर्त्यनामुपसख्यानम् ।

२ अर्हतो नुम्च ।

स्तेनाद्यन्नलोपश्च ॥ १२५ ॥

सख्युर्यः ॥ १२६ ॥

कपिज्ञात्योर्द्विक् ॥ १२७ ॥

पत्यन्तपुरोहितादिभ्यो यक् ॥ १२८ ॥

प्राणभृज्जातिवयोवचनोद्गात्रादिभ्यो

ऽञ् ॥ १२९ ॥

हायनान्तयुवादिभ्यो ऽण् ॥ १३० ॥

१ अण्प्रकरणे श्रोत्रियस्य घलोपश्च ।

इगन्ताच्च लघुपूर्वात् ॥ १३१ ॥

योपधादुरुपोत्तमादुञ् ॥ १३२ ॥

द्वन्द्वमनोज्ञादिभ्यश्च ॥ १३३ ॥

गोत्रचरणाच्छ्लाघात्याकारतद्वेतेषु

॥ १३४ ॥

होत्राभ्यश्छः ॥ १३५ ॥

ब्रह्मणस्त्वः ॥ १३६ ॥

इति पञ्चमाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

धान्यानां भवने क्षेत्रे खञ् ॥ १ ॥

व्रीहिशाल्योर्दक् ॥ २ ॥

यवयवकषष्टिकाद्यत् ॥ ३ ॥

विभाषा तिलमाषोमाभङ्गाण्यः ॥ ४ ॥

१ तिलादिभ्यः खञ् ।

२ उमाभङ्गयोरधान्यत्वात् ।

सर्वचर्मणः कृतः खखजौ ॥ ५ ॥

यथामुखसंमुखस्य दर्शनः खः ॥ ६ ॥

१ संमुखेति समस्यान्तलोपः ।

तत्सर्वादेः पथ्यङ्गकर्मपत्रपात्रं व्याप्नोति

॥ ७ ॥

आप्रपदं प्राप्नोति ॥ ८ ॥

अनुपदसर्वान्नायानयं वद्धाभक्षयतिनेयेषु
॥ ९ ॥

परोऽवरपरंपरपुत्रपौत्रमनुभवति ॥ १० ॥

१ परोवरेति परस्योत्ववचनम् ।

२ परपरतराणां परंपरभावः ।

अवारपारात्यन्तानुकामं गामी ॥ ११ ॥

समां समां विजायते ॥ १२ ॥

१ समां समां विजायत इति यलोपवचनादलुग्विज्ञानम् इति चेदुत्तरपदस्य लुग्वचनम् ।

२ सिद्धं तु पूर्वपदस्य यलोपवचनात् ।

३ अनुत्तावुत्तरपदस्य च वावचनम् ।

अद्यश्चीनावष्टब्धे ॥ १३ ॥

आगर्वाणः ॥ १४ ॥

१ गोः तस्य गोः प्रतिदानात्कारिणि खः ।

अनुग्वलंगामी ॥ १५ ॥

अध्वनो यत्खौ ॥ १६ ॥

अभ्यमित्राच्छ च ॥ १७ ॥

गोष्ठात् खञ् भूतपूर्वे ॥ १८ ॥

अश्वस्यैकाहगमः ॥ १९ ॥

शालीनकौपीने अष्टृष्टाकार्ययोः ॥ २० ॥

व्रातेन जीवति ॥ २१ ॥

साप्तपदीनं सख्यम् ॥ २२ ॥

हैयंगवीनं संज्ञायाम् ॥ २३ ॥

१ ह्योगोदोहस्य ह्रियङ्गवादेशः संज्ञायां तस्य विकारे ।

तस्य पाकमूले पीलवादिकर्णादिभ्यः
कुणञ्जाहचौ ॥ २४ ॥

पक्षात्तिः ॥ २५ ॥

तेन वित्तशुश्रुष्यणपौ ॥ २६ ॥

विनञ्भ्यां नानाजौ न सह ॥ २७ ॥

वेः शालच्छङ्कटचौ ॥ २८ ॥

संप्रोदश्च कटच् ॥ २९ ॥

१ कटच्प्रकरणे ऽलावृत्तिलोमाभ्यो रजस्यु-
पसंख्यानम् ।

२ भङ्गायाश्च ।

३ गोष्ठादयः स्थानादिषु पशुनामादिभ्यः ।

४ उपमानाद्वा सिद्धम् ।

अवात् कुटारच् च ॥ ३० ॥

नते नासिकायाः संज्ञायां टीटजूनाट-
उभ्रटचः ॥ ३१ ॥

नेविडज्विरीसचौ ॥ ३२ ॥

इनच्पिटच् चिकचि च ॥ ३३ ॥

१ इनच्पिटच्चाश्चिकचिकदेशाश्च ।

२ क्लिन्नस्य चिल्पिलश्चास्य चक्षुषी ।

उपाधिभ्यां त्यक्त्वा सन्नारूढयोः ॥ ३४ ॥

कर्मणि घटो ऽठच् ॥ ३५ ॥

तदस्य संजातं तारकादिभ्य इतच् ॥ ३६ ॥

प्रमाणे द्वयसज्दन्मन्त्रचः ॥ ३७ ॥

१ वत्त्वन्तात्स्वार्थे द्वयसज्मात्रचौ बहुलम् ।

पुरुषहस्तिभ्यामण् च ॥ ३८ ॥

यत्तदेतेभ्यः परिमाणे वतुर्प् ॥ ३९ ॥

१ वतुर्प्प्रकरणे युष्मदस्मद्व्या सादृश्य
उपसंख्यानम् ।

किमिदम्भ्यां वो घः ॥ ४० ॥

किमः संख्यापरिमाणे डति च ॥ ४१ ॥

संख्याया अवयवे तयप् ॥ ४२ ॥

१ अवयवविधानेऽवयविनि प्रत्ययः ।

द्वित्रिभ्यां तयस्यायज्वा ॥ ४३ ॥

उभादुदात्तो नित्यम् ॥ ४४ ॥

तदस्मिन्नधिकमिति दशान्ताङ्कः ॥ ४५ ॥

१ डविधाने परिमाणे डः नानाधिक्यव्यवस्था-
धिकरणाभावादनिर्देशः ।

२ सिद्ध तु पञ्चमीनिर्देशात् ।

शदन्तविंशतेश्च ॥ ४६ ॥

१ शदग्रहणेऽन्तग्रहण प्रत्ययग्रहणे यस्मात्-
स तददेरधिकार्थम् ।

२ संख्याग्रहण च ।

३ विंशतेश्च ।

संख्याया गुणस्य निमाने मयट् ॥ ४७ ॥

१ निमाने गुणिनि ।

१ प पुस्तके इत परमधिकम् । सवाते कटच् । गुणादिभ्यो ग्रामच् का । कमलादिभ्य षण्डच् का । नरकरितुरगाणा स्कन्वच् का । पूर्वादिभ्यः काण्डच् वा । विस्तारे षट्च् । द्वित्वे गेयुग्मच् । षट्त्वे षङ्गवच् का । विकारे स्नेहने तैलच् । भवने क्षेत्रे शाकटशाकिनी । २ प पुस्तके इत परमधिकम् । क्लिन्नस्य चिल्पिलश्चास्य चक्षुषी । चुल् च वक्तव्यः । ३ वै प्र बा नि क पुस्तकेषु °धन्मा° इति पाठः । ४ प पुस्तके इमानि माध्यकारवचनानि वातिकत्वेन सगृहीतानि । प्रमाण प्रत्ययार्थो न । तद्वति । अस्म्येति वर्तनात् । प्रथमश्च द्वितीयश्च ऊर्ध्वमाने मतौ मम । प्रमाणे लः । द्विगोर्नित्यम् । ङट् स्तोमे । शच्छनोर्ङिनि । विंशतेश्च । प्रमाणपरिमाणाभ्यां संख्यायाश्चापि सशये । ५ प पुस्तके इत परमधिकम् । निर्देशः पृथगुच्यते । मात्राद्यप्रतिघाताय । भावः सिद्धश्च डावतो । ६ प पुस्तके इत परमधिकम् । अधिके समानजातौ । इष्टं शतसहस्रयोः । यस्य संख्या तदाधिक्ये डः कर्तव्यो मतौ मम ।

२ तावतिथेन गृह्णातीति लुक्च ।
 स एषां ग्रामणीः ॥ ७८ ॥
 शृङ्खलमस्य बन्धनं करमे ॥ ७९ ॥
 १ शृङ्खलमस्य बन्धनं करम इत्यनिर्देशः ।
 २ सिद्धं तु तद्वन्निर्देशाल्लुक्च ।
 उत्क उन्मनाः ॥ ८० ॥
 कालप्रयोजनाद्रोगे ॥ ८१ ॥
 तदस्मिन्नन्नं प्राये संज्ञायाम् ॥ ८२ ॥
 १ प्राये संज्ञायां वटकेभ्य इनि ।
 कुलमाषादञ् ॥ ८३ ॥
 श्रोत्रियश्छन्दो ऽधीते ॥ ८४ ॥
 १ श्रोत्रियश्छन्दोऽधीत इति वाक्यार्थे पद-
 वचनम् ।
 २ छन्दसो वा श्रोत्रभावस्तदधीत इति
 धंश्च ।
 श्राद्धमनेन भुक्तमिनिठनौ ॥ ८५ ॥
 १ इनिठनो. समानकालग्रहणम् ।
 २ उक्तं वा ।
 पूर्वादिनिः ॥ ८६ ॥
 सपूर्वाच्च ॥ ८७ ॥
 इष्टादिभ्यश्च ॥ ८८ ॥
 छन्दसि परिपन्थिपरिपरिणौ पर्यवस्था-
 तरि ॥ ८९ ॥
 अनुपद्यन्वेष्टा ॥ ९० ॥
 साक्षाद्द्रष्टरि संज्ञायाम् ॥ ९१ ॥
 क्षेत्रियच् परक्षेत्रे चिकित्स्यः ॥ ९२ ॥

१ क्षेत्रियः श्रोत्रियवत् ।
 २ परक्षेत्राद्वा तत्र चिकित्स्य इति परलो-
 पो वच ।
 इन्द्रियमिन्द्रलिङ्गमिन्द्रदृष्टमिन्द्रसृष्टमि-
 न्द्रजुष्टमिन्द्रदत्तमिति वा ॥ ९३ ॥
 तदस्यास्त्यस्मिन्निति मतुप् ॥ ९४ ॥
 १ मतुप्प्रभृतयः सन्मात्रे चेदतिप्रसङ्गः ।
 २ उक्तं वा ।
 ३ गुणवचनेभ्यो मतुपो लुक् ।
 ४ अन्यनिरेकाल्मिनि चेद्दृष्टो व्यति-
 रेकः ।
 ५ तथा च लिङ्गवचनसिद्धिः ।
 रसादिभ्यश्च ॥ ९५ ॥
 १ रसादिभ्यः पुनर्वचनमन्यनिवृत्त्यर्थम् ।
 प्राणिस्थादानो लज्जन्यतरस्याम् ॥ ९६ ॥
 सिष्मादिभ्यश्च ॥ ९७ ॥
 १ लज्जन्यतरस्यानिति समुच्चयः ।
 २ पिच्छादिभ्यस्तुन्दादीनां नानायोगकरणं
 ज्ञानमन्सावेष्टनम् ।
 ३ वस्यन्पुनर्वचनं सर्वविभाषार्थम् ।
 वन्सांसाभ्यः कामबले ॥ ९८ ॥
 फेनादिलच् च ॥ ९९ ॥
 लोमादिगामादिपिच्छादिभ्यः शनेलचः
 ॥ १०० ॥
 १ नप्रकरणे दद्वा ह्रस्वत्वं च ।
 २ विवर्गित्युत्तरपदलोपश्चात्कृत्संघे ।

१ प पुस्तके नास्ति । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । ३ प पुस्तके इतः परमधिकम् । भूमनिन्दाप्रशंसासु
 निव्ययोगेऽतिशयने । संसर्गेऽस्तिविवक्षायां भवन्ति मतुवादयः । ३ प पुस्तके इतः परमधिकम् । सन्मात्रे
 चर्षिदर्शनात् । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । प्राण्यङ्गादिति धक्तव्यम् । ५ प. पुस्तके चकारो नास्ति ।

प्रज्ञाश्रद्धार्चाभ्यो णः ॥ १०१ ॥

१ वृत्तेश्च ।

तपःसहस्राभ्यां विनीनी ॥ १०२ ॥

अण् च ॥ १०३ ॥

१ तपसो विन्वचनमण्विधानात् ।

२ अण्प्रकरणे ज्योत्स्नादिभ्य उपसंख्या-
नम् ।

सिकताशर्कराभ्यां च ॥ १०४ ॥

देशे लुबिलचौ च ॥ १०५ ॥

दन्त उन्नत उरच् ॥ १०६ ॥

ऊषसुपिमुष्कमधो रः ॥ १०७ ॥

१ रप्रकरणे खमुखकुञ्जेभ्य उपसंख्यानम् ।

द्युदुभ्यां मः ॥ १०८ ॥

केशाद्वो ऽन्यतरस्याम् ॥ १०९ ॥

१ वप्रकरणे मणिहिरण्याभ्यामुपसंख्यानम् ।

२ छन्दसीवनिपौ च ।

३ मेधारथाभ्यामिरनिरचौ ।

गाण्ड्यजगात्संज्ञायाम् ॥ ११० ॥

काण्डाण्डादीरन्नीरचौ ॥ १११ ॥

रजः कृष्यासुतिपरिषदो बलच् ॥ ११२ ॥

१ बलच्प्रकरणे अन्येभ्योऽपि दृश्यते ।

दन्तशिखात्संज्ञायाम् ॥ ११३ ॥

ज्योत्स्नातमिस्राशृङ्गिणोर्जस्विन्नूर्जस्वल -

गोमिन्मलिनमलीमसाः ॥ ११४ ॥

अत इनिठनौ ॥ ११५ ॥

१ इनिठनोरेकाक्षरात्प्रतिषेधः ।

व्रीह्यादिभ्यश्च ॥ ११६ ॥

१ शिखायवखदादिभ्यो नियमस्यावचनं
निवर्तकत्वात् ।

तुन्दादिभ्य इलच् च ॥ ११७ ॥

एकगोपूर्वाट्ठञ् नित्यम् ॥ ११८ ॥

शतसहस्रान्ताच्च निष्कात् ॥ ११९ ॥

रूपादाहतप्रशंसयोर्यप् ॥ १२० ॥

१ यप्प्रकरणे अन्येभ्योऽपि दृश्यते ।

अस्मायामेधास्रजो विनिः ॥ १२१ ॥

बहुलं छन्दसि ॥ १२२ ॥

१ छन्दोविन्प्रकरणे ऽष्टामेखलाद्वयोभय-
रुजाहृदयानां दीर्घश्च ।

२ सर्वत्रामयस्य ।

३ शृङ्गवृन्दाभ्यामारकन् ।

४ फलवर्हाभ्यामिनच् ।

५ हृदयाच्चालुरन्यतरस्याम् ।

६ शीतोष्णतृप्रेभ्यस्तत्र सहते ।

७ हिमाच्चेलुः ।

८ बलाच्चेलुः ।

९ वातात्समूहे च ।

१० पर्वमरुद्भ्यां तप् ।

११ ददातिवृत्तं वा ।

१ वै. का पुस्तकयोः °र्वावृत्तिभ्य इति पाठः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । नगपाठपाण्डु-
भ्यश्च काशिका । कच्छा ह्रस्वत्व च काशिका । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । वप्रकरणे अन्येभ्योऽपि
दृश्यत इति वक्तव्यम् । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । एकाक्षरात्कृतो जातेः सप्तम्या च न तौ स्मृतौ ।
शिखादिभ्य इतिर्वाच्य इरुन्यवखदादिषु । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । मर्मणश्चेति वक्तव्यम् ।

ऊर्णाया युम् ॥ १२३ ॥
 वाचो ग्मिनिः ॥ १२४ ॥
 आलजाटचौ बहुभाषिणिं ॥ १२५ ॥
 स्वामिन्नैश्वर्ये ॥ १२६ ॥
 अर्शआदिभ्यो ऽच् ॥ १२७ ॥
 द्वन्द्वोपतापगर्ह्यात्प्राणिस्थादिनिः ॥ १२८ ॥
 वातातीसाराभ्यां कुक् चं ॥ १२९ ॥
 वयसि पूरणात् ॥ १३० ॥
 सुखादिभ्यश्च ॥ १३१ ॥
 धर्मशीलवर्णान्ताच्च ॥ १३२ ॥
 हस्ताज्जातौ ॥ १३३ ॥
 वर्णाद्वह्वचारिणि ॥ १३४ ॥
 पुष्करादिभ्यो देशे ॥ १३५ ॥
 १ इतिप्रकरणे बलाद्वाह्मपूर्वपदादुपसं-
 ख्यानम् ।
 २ सर्वादेश्च ।
 ३ अर्थाग्रान्ननिमित्ते ।
 ४ तदन्ताच्च ।
 बलादिभ्यो मतुवन्यतरस्याम् ॥ १३६ ॥
 संज्ञायां मन्माभ्याम् ॥ १३७ ॥
 कंशम्भ्यां बभयुस्तितुतयसः ॥ १३८ ॥
 तुन्दिबलिबटैर्भः ॥ १३९ ॥
 अहंशुभमोर्युम् ॥ १४० ॥
 ॥ इति पञ्चमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

प्राग्दिशो विभक्तिः ॥ १ ॥
 १ विभक्तित्वे प्रयोजनमित्प्रतिषेधः ।
 २ तौ^१ चोक्तम् ।

३ इदमो विभक्तिम्बरश्च ।
 ४ नन्दिनिमित्तम् ।
 किंसर्वनामबहुभ्यो ऽध्यादिभ्यः ॥ २ ॥
 १ बहुग्रहणे सख्याग्रहणम् ।
 २ आदिप्रतिषेधात्किम उपसंख्यानम् ।
 इदम् इश् ॥ ३ ॥
 एतेतौ रथोः ॥ ४ ॥
 एतदो ऽन् ॥ ५ ॥
 १ एतद इति योगविभागः ।
 २ एतदश्च थम् उपसंख्यानम् ।
 सर्वस्य सो ऽन्यतरस्यां दि ॥ ६ ॥
 पञ्चम्यास्तन्निन् ॥ ७ ॥
 तसेश्च ॥ ८ ॥
 १ तसेस्तसिल्वचनं स्वार्थम् ।
 पयभिभ्यां च ॥ ९ ॥
 १ पर्यभिभ्यां च सर्वोभयार्थे ।
 सप्तम्यास्तल् ॥ १० ॥
 १ तसिलादयो विभक्त्यादेशाश्चेत्सुब्लुक्स्व-
 रगुणदीर्घैश्चैत्त्वत्त्वायादिविधप्रतिषेधः ।
 २ पञ्चमीनिर्देशात्सिद्धम् ।
 ३ अनादेशे स्वार्थनिर्देशात्स्वमानशब्दाप्र-
 तिषेधः ।
 इदमो हः ॥ ११ ॥
 किमो ऽत् ॥ १२ ॥
 वा ह च च्छन्दसि ॥ १३ ॥
 इतराभ्यो ऽपि दृश्यन्ते ॥ १४ ॥
 सर्वैकान्यकिञ्चित्तदः काले दा ॥ १५ ॥
 इदमो हिंल् ॥ १६ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । कुत्सित इति वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पिशाचा-
 चेति वक्तव्यम् । ३ प. पुस्तके नास्ति । ४ काशिकापुस्तके 'दोऽश्' इति पाठः । ५ प. पुस्तके इतः परम-
 विकम् । भवदादियोग इति वक्तव्यम् ।

अधुना ॥ १७ ॥

दानीं च ॥ १८ ॥

१ दानीमिति ।

२ उक्तं वा ।

तदो दा च ॥ १९ ॥

१ तदो दावचनमनर्थकं विहितत्वात् ।

तयोर्दाहिलौ च च्छन्दसि ॥ २० ॥

१ तयोरिति प्रातिपदिकनिर्देशः ।

अनद्यतने हिलन्यतरस्याम् ॥ २१ ॥

सद्यः परत् परायैषमः परेद्यव्यद्य पूर्व-
द्युरन्येद्युरन्यतरेद्युरितरेद्युरपरेद्युरधरेद्युरु-
भयेद्युरुत्तरेद्युः ॥ २२ ॥

१ समानस्य सभावो द्यश्वाहनि ।

२ पूर्वपूर्वतयोः परभाव उदारी च सव-
त्सरे ।

३ इदम. समसण् ।

४ परस्मादेद्यव्यहनि ।

५ इदमोऽशभावो द्यश्च ।

६ पूर्वान्यान्यतरेतरापराधरोभयोत्तरेभ्य ए
द्युसुच् ।

७ द्युश्चोभय न् ।

प्रकारवचने थाल् ॥ २३ ॥

इदमस्थमुः ॥ २४ ॥

किमश्च ॥ २५ ॥

था हेतौ च च्छन्दसि ॥ २६ ॥

दिक्छन्देभ्यः सप्तमीपञ्चमीप्रथमाभ्यो

दिग्देशकालेष्वस्तातिः ॥ २७ ॥

दक्षिणोत्तराभ्यामतसुच् ॥ २८ ॥

विभाषा परावराभ्याम् ॥ २९ ॥

अञ्चेलुम् ॥ ३० ॥

उपर्युपरिष्ठात् ॥ ३१ ॥

१ ऊर्ध्वस्योपभावो रिल्लिष्टातिलौ च ।

पश्चात् ॥ ३२ ॥

१ अपरस्य पश्चभावो आतिश्च प्रत्ययः ।

२ दिक्पूर्वपदस्य च ।

३ अर्धोत्तरपदस्य च समासे ।

४ अर्धे च ।

पश्चा पश्चा च च्छन्दसि ॥ ३३ ॥

उत्तराधरदक्षिणादातिः ॥ ३४ ॥

एनवन्यतरस्यामदूरे ऽपञ्चम्याः ॥ ३५ ॥

१ अपञ्चम्या इति प्रागस ।

दक्षिणादाच् ॥ ३६ ॥

आहि च दूरे ॥ ३७ ॥

उत्तराच् ॥ ३८ ॥

पूर्वाधरावराणामसि पुरधवश्चैषाम् ॥ ३९ ॥

अस्ताति च ॥ ४० ॥

विभाषावरस्य ॥ ४१ ॥

संख्याया विधार्थे धा ॥ ४२ ॥

१ धाविधानं धन्वर्गश्चमाये ।

अधिकरणविचाले च ॥ ४३ ॥

एकाद्वो ध्यमुजन्यतरस्याम् ॥ ४४ ॥

१ सहभावे ध्यमुज् ।

द्वित्र्योश्च धमुच् ॥ ४५ ॥

१ ध्वात्वात्तन्त्रेण उद्दर्शनम् ।

एधाच् च ॥ ४६ ॥

याप्ये पाशप् ॥ ४७ ॥

१ पाशपि कुत्सितग्रहणम् ।
 पूरणाद्भागे तीयादन् ॥ ४८ ॥
 प्रागेकादशभ्यो ऽच्छन्दसि ॥ ४९ ॥
 पष्ठाष्टमाभ्यां अ च ॥ ५० ॥
 मानपश्चङ्गयोः कन्लुक्कौ च ॥ ५१ ॥
 एकादाकिनिच् चासहाये ॥ ५२ ॥
 १ एकादाकिनिचि द्विवह्ने प्रत्ययविधानम् ।
 २ सिद्ध तु सख्यादेशवचनात् ।
 ३ असाहयस्य का ।
 भूतपूर्वे चरट् ॥ ५३ ॥
 षष्ठ्या रूप्य च ॥ ५४ ॥
 अतिशायने तमबिष्ठनौ ॥ ५५ ॥
 १ अतिशायने बहुव्रीहिवुक्तम् ।
 २ शुक्लतरस्य शुक्लभावात्प्रकृते प्रत्यय-
 विज्ञानम् ।
 ३ तदन्ताच्च स्वार्थे छन्दसि दर्शन श्रेष्ठ-
 तमायेति ।
 तिडश्च ॥ ५६ ॥
 द्विवचनविभज्योपपदे तरवीयसुनौ ॥ ५७ ॥
 १ तरवीयसुनोरेकद्वयभ्योऽन्कर्पापकर्पणोरु-
 पसंख्यानम् ।
 २ सिद्ध तु गुणप्रधानत्वात् ।
 अजादी गुणवचनादेव ॥ ५८ ॥
 तुश्छन्दसि ॥ ५९ ॥
 प्रशस्यस्य श्रः ॥ ६० ॥
 ज्य च ॥ ६१ ॥
 वृद्धस्य च ॥ ६२ ॥

अन्तिकवाटघोर्नेदसार्धौ ॥ ६३ ॥
 युवाल्पयोः कनन्यतरस्याम् ॥ ६४ ॥
 विन्मतोर्लुक् ॥ ६५ ॥
 प्रशंसायां रूपप् ॥ ६६ ॥
 १ प्रकृतेल्लिङ्गवचनाभावारि इप्रकृतेरन्ताव-
 वचनम् ।
 २ सिद्ध तु क्रियाप्रधानत्वात् ।
 ३ वृपलुगिभ्य उपसख्यानम् ।
 ४ सिद्ध तु प्रकृत्यर्थवैम्पश्यवचनात् ।
 ईषदसमाप्तौ कल्पब्देश्यदेशीयरः ॥ ६७ ॥
 १ ईषदसमाप्तौ क्रियाप्रधानत्वाल्लिङ्गवचना-
 नुपपत्तिः ।
 २ इषदसमाप्तौ कल्पवचनात् ।
 ३ प्रकृत्यर्थे चेल्लिङ्गवचनानुपपत्तिः ।
 ४ सिद्ध तु तत्सबध उत्तरपदार्थे प्रत्यय-
 वचनात् ।
 ५ कान्तात्प्रत्ययविधानानुपपत्तिः कस्य
 भूतकारुण्यवत्त्वादीनां चाममाप्ति-
 वचनात् ।
 ६ सिद्ध त्वाशंसाया भूतवद्वचनात् ।
 विभाषा सुपो बहुच् पुरस्तात्तु ॥ ६८ ॥
 १ बहुचि सुब्रह्मणात्पूर्वत्र तिडो विधानम् ।
 २ स्वरः प्रातिपदिकत्वात् ।
 ३ तुग्रहण नित्यपूर्वार्थम् ।
 ४ तमादिभ्यः कल्पादयो विप्रतिषेधेन ।
 ५ तनादिरिप्प्रधानात् ।
 प्रकारवचने जातीयर् ॥ ६९ ॥

प्रागिवात् कः ॥ ७० ॥

अव्ययसर्वनाम्नामकच् प्राक्टेः ॥ ७१ ॥

कस्य च दः ॥ ७२ ॥

१ अकच्प्रकरणे तूष्णीम. काम् ।

२ शीले को मलोपश्च ।

३ श्रम्बहुजकक्षु नानादेशत्वादुत्सर्गप्रतिषेधः ।

४ कविधेस्तमादयः पूर्वविप्रतिषिद्धम् ।

५ कदाचिच्छिन्नकतरादयः ।

६ एकदेशिप्रधानश्च समासः ।

७ उत्तरपदार्थप्रधानश्च संज्ञायां कन्विध्यर्थम् ।

८ कदाचिद्वृद्धः ।

अज्ञाते ॥ ७३ ॥

कुत्सिते ॥ ७४ ॥

१ कुत्सितादीनामर्थे चेच्छिन्नवचनानुपपत्तिः ।

२ कुत्सितादिसमानाधिकरणादिति चेदतिप्रसङ्गे यथा टावादिषु ।

३ सिद्धं तु येन कुत्सितादिवचनं तद्युक्तात्त्वार्थे प्रत्ययविधानात् ।

संज्ञायां कन् ॥ ७५ ॥

अनुकम्पायाम् ॥ ७६ ॥

नीतौ च तद्युक्तात् ॥ ७७ ॥

बह्वचो मनुष्यनाम्नष्टुच्वा ॥ ७८ ॥

घनिलचौ च ॥ ७९ ॥

प्राचाशुषादेरडज्जुचौ च ॥ ८० ॥

जातिनाम्नः कन् ॥ ८१ ॥

अजिनान्तस्योत्तरपदलोपश्च ॥ ८२ ॥

ठाजादावूर्ध्वं द्वितीयादचः ॥ ८३ ॥

१ ठग्रहणमुको द्वितीयत्वे कविधानार्थम् ।

२ अजादिलक्षणे हि . णि . णि . त्प्रसङ्गः ।

३ द्वितीयादचो लोपे संव्यक्षरद्वितीयत्वे तदादेर्लोपवचनम् ।

शेवलसुपरिविशालवरुणार्यमादीनां तृतीयात् ॥ ८४ ॥

१ वरुणादीनां च तृतीयात्स चाकृतसंधीनाम् ।

२ षडिके जश्च उक्तम् ।

३ वाचिकादिषु पदवृत्तप्रतिषेधः ।

४ सिद्धमेकाक्षरपूर्वपदानामुत्तरपदलोपवचनात् ।

५ षष्ठाजादिवचनात्सिद्धम् ।

अल्पे ॥ ८५ ॥

हस्वे ॥ ८६ ॥

संज्ञायां कन् ॥ ८७ ॥

कुटीशमीशुण्डाभ्यो रः ॥ ८८ ॥

१ कुटीशमीशुण्डाभ्यः प्रत्ययसनियोगेन पुंवद्वचनम् ।

२ उक्तं वा ।

कुत्वा डुपच् ॥ ८९ ॥

कासृगोणीभ्यां ष्टृच् ॥ ९० ॥

वत्सोक्षाश्चर्षभ्यश्च तनुत्वे ॥ ९१ ॥

१ वत्सादिभ्यस्तनुत्वे काश्चैव प्रतिषेधः ।

१ प पुस्तके इत परमधिकम् । अनोकारसकारभकारादाविति वक्तव्यम् । २ प पुस्तके इत परमधिकम् । चतुर्थीत् । अनजादौ च । लोपः पूर्वपदस्य च । अप्रत्यये तथैवेष्ट । उवर्णाह इत्यस्य च । ३ प पुस्तके नास्ति

कियत्तदो निर्धारणे द्वयोरेकस्य डतरच् ॥ ९२ ॥

वा बहूनां जातिपरिश्रेश्च डतमच् ॥ ९३ ॥

१ किमादीनां द्विवहर्थे प्रत्ययविधानादुपा-
ध्यानर्थक्यम् ।

एकाच्च प्राचाम् ॥ ९४ ॥

१ प्राग्वचनानर्थक्यं च चिन्ता अरण्यम् ।

अवक्षेपणे कन् ॥ ९५ ॥

इवे प्रतिकृतौ ॥ ९६ ॥

संज्ञायां च ॥ ९७ ॥

लुम्भनुष्ये ॥ ९८ ॥

१ लिङ्गसिद्धयर्थं लुम्भनुष्ये ।

जीविकार्थे चाप्ये ॥ ९९ ॥

देवपथादिभ्यश्च ॥ १०० ॥

वस्तेर्ढञ् ॥ १०१ ॥

शिलाया ढः ॥ १०२ ॥

शाखादिभ्यो यत् ॥ १०३ ॥

द्रव्यं च भव्ये ॥ १०४ ॥

कुशाग्राच्छः ॥ १०५ ॥

समासाच्च तद्विषयात् ॥ १०६ ॥

शर्करादिभ्यो ण् ॥ १०७ ॥

अङ्गुल्यादिभ्यष्टक् ॥ १०८ ॥

एकशालायाष्टजन्यतरस्याम् ॥ १०९ ॥

कर्कलोहितादीकक् ॥ ११० ॥

प्रत्नपूर्वविश्वेमात् थाल् छन्दसि ॥ १११ ॥

पूगाञ्ज्यो ऽग्रामणीपूर्वात् ॥ ११२ ॥

व्रातच्छोरस्त्रियाम् ॥ ११३ ॥

आयुधजीविसंघाञ्ज्यदाह्नीकेष्वत्राह्वण-
राजन्यात् ॥ ११४ ॥

वृकाद्वैष्णव्यम् ॥ ११५ ॥

दामन्यादित्रिगर्तषष्ठाच्छः ॥ ११६ ॥

पश्वादिद्यौधेयादिभ्यो ऽणजौ ॥ ११७ ॥

अभिजिद्विदभृच्छालावच्छिखावच्छमी-

वदूर्णावच्छुमदणो यञ् ॥ ११८ ॥

१ अणो गोत्राद्गोत्रवचनम् ।

ज्यादयस्तद्राजाः ॥ ११९ ॥

॥ इति पञ्चमाध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

पादशतस्य संख्यादेर्वीप्सायां वुन्
लोपश्च ॥ १ ॥

१ पादशतग्रहणमनर्थकमन्यत्रापि दर्शनात् ।

दण्डव्यवसर्गयोश्च ॥ २ ॥

स्थूलादिभ्यः प्रकारवचने कन् ॥ ३ ॥

१ कन्प्रकरणे चञ्चदृहतोरुपसंख्यानम् ।

अनत्यन्तगतौ क्तात् ॥ ४ ॥

१ अनत्यन्तगतौ क्तान्तात्तमादय पूर्वविप्र-
तिषिद्धम् ।

२ तदन्ताच्च स्वार्थे कन्वचनम् ।

न सामिवचने ॥ ५ ॥

१ सामिवचने प्रतिषेधानर्थक्यं प्रकृत्यभि-
हितत्वात् ।

वृहत्या आच्छादने ॥ ६ ॥

अपडक्षाशितंग्वलं कर्मालं पुरुषाध्युत्तर-

पदात् खः ॥ ७ ॥

१ अध्युत्तरपदात्प्रत्ययविधानानुपपत्तिर्विश्र-
हाभावात् ।
२ तस्मात्तत्रेदमिति सधीनर् ।
विभाषाश्चेरदिक्रियाम् ॥ ८ ॥
जात्यन्ताच्छ बन्धुनि ॥ ९ ॥
स्थानान्ताद्विभाषा सस्थानेनेति चेत्
॥ १० ॥
किमेतत्तिडव्ययधादाभ्वद्रव्यप्रकर्षे ॥ ११ ॥
अमु च छन्दसि ॥ १२ ॥
अनुगादिनष्टम् ॥ १३ ॥
णचः स्त्रियामञ् ॥ १४ ॥
आणिनुणः ॥ १५ ॥
विसारिणो मत्स्ये ॥ १६ ॥
संख्यायाः क्रियाभ्यावृत्तिगणने कृत्व-
सुच् ॥ १७ ॥
द्वित्रिचतुर्भ्यः सुच् ॥ १८ ॥
एकस्य सकृच्च ॥ १९ ॥
विभाषा बहोर्धाविप्रकृष्टकाले ॥ २० ॥
तत्प्रकृतवचने मयद् ॥ २१ ॥
समूहवच्च बहुषु ॥ २२ ॥
अनन्तावसथेतिहभेषजाञ्ज्यः ॥ २३ ॥
देवतान्तात्तादर्थ्ये यत् ॥ २४ ॥
पादार्धाभ्यां च ॥ २५ ॥
अतिथेर्ज्यः ॥ २६ ॥
देवात्तल् ॥ २७ ॥
१ तलि स्त्रीलिङ्गवचनम् ।

२ उक्त वा ।
अवेः कः ॥ २८ ॥
यावादिभ्यः कन् ॥ २९ ॥
लोहितान्मणौ ॥ ३० ॥
१ लोहिताल्लिङ्गबाधन वा ।
२ अक्षरसमूहे छन्दस उपसख्यानम् ।
३ छन्दसि बहुभिर्वसव्यैरुपसख्यानम् ।
४ अग्निरीशे वसव्यस्येति ।
५ उक्त वा^१ ।
६ नवस्य नू त्सप्तखाश्च ।
७ नश्च पुराणे प्रात् ।
वर्णे चानित्ये ॥ ३१ ॥
रक्ते ॥ ३२ ॥
कालाच्च ॥ ३३ ॥
विनयादिभ्यष्टल् ॥ ३४ ॥
वाचो व्याहृतार्थायाम् ॥ ३५ ॥
तद्युक्तात्कर्मणोऽण् ॥ ३६ ॥
१ अण्प्रकरणे कुलालवरुडनिषादचण्डा-
लामित्रेभ्यश्छन्दसि ।
२ भागरूपनामभ्यो धेयः ।
३ मित्राश्छन्दसि ।
४ अणमित्राच्च^३ ।
५ आग्नीध्रसाधारणादञ् ।
६ अथवसमरुद्भ्यां छन्दसि ।
७ नवसूरमर्तयविष्टेभ्यो यत् ।
८ क्षेमाद्यः ।

१ प पुस्तके नास्ति । २ प पुस्तके इत्. परमधिकम् । अपओक्कविश्लेषवचोनिष्केवलोकथजनपू-
र्वनवयविष्टेभ्यो यत् । ३ प पुस्तके इत् परमधिकम् । सानाय्यानुजावरानुपूकचातुष्पादयराक्षोन्नवैयातवैकृत-
वारिवस्कृताग्रायणाग्रहायणसातपनानि ।

ओषधेरजातौ ॥ ३७ ॥

प्रज्ञादिभ्यश्च ॥ ३८ ॥

मृदस्तिकन् ॥ ३९ ॥

सत्त्वौ प्रशंसायाम् ॥ ४० ॥

वृकज्येष्ठाभ्यां तिल्तातिलौ च च्छन्दसि
॥ ४१ ॥

बह्वल्पार्थाच्छस् कारकादन्यतरस्याम्
॥ ४२ ॥

१ अन्त्यर्थाच्छस्कारकादन्यतरस्याम् ।

संख्यैकवचनाच्च वीप्सायाम् ॥ ४३ ॥

प्रतियोगे पञ्चम्यास्तसिः ॥ ४४ ॥

१ तसिप्रकरण आद्यादिभ्य उपसंख्यानम् ।

अपादाने चाहीयरुहोः ॥ ४५ ॥

अतिग्रहाव्यथनक्षेपेष्वकर्तरि तृतीयायाः
॥ ४६ ॥

हीयमानपापयोगाच्च ॥ ४७ ॥

षष्ठ्या व्याश्रये ॥ ४८ ॥

रोगाच्चापनयने ॥ ४९ ॥

कृभ्वस्तियोगे संपद्यकर्तरि च्विः ॥ ५० ॥

१ च्विविधावभूतनङ्गावग्रहणम् ।

२ प्रकृतिविवक्षाग्रहण च ।

३ समीपादिभ्य उपसंख्यानम् ।

अरुर्मनश्चक्षुश्चेतोरहोरजसां लोपश्च ॥ ५१ ॥

विभाषा साति कात्स्न्ये ॥ ५२ ॥

अभिविधौ संपदा च ॥ ५३ ॥

तदधीनवचने ॥ ५४ ॥

देये त्रा च ॥ ५५ ॥

देवमनुष्यपुरुषपुरुमर्त्येभ्यो द्वितीयासप्त-
म्योर्बहुलम् ॥ ५६ ॥

अव्यक्तानुकरणाद्भ्यजवरार्धादनितौ
डाच् ॥ ५७ ॥

१ डाचि चित्करण विशेषणार्थम् ।

कृजो द्वितीयतृतीयशम्बर्वाजात्कृषौ ५८

संख्यायाश्च गुणान्तायाः ॥ ५९ ॥

समयाच्च यापनायाम् ॥ ६० ॥

सपत्रनिष्पत्तादतिव्यथने ॥ ६१ ॥

निष्कुलान्निष्कोपणे ॥ ६२ ॥

सुखप्रियादानुलोम्ये ॥ ६३ ॥

दुःखात्प्रातिलोम्ये ॥ ६४ ॥

शूलात्पाके ॥ ६५ ॥

सत्यादशपथे ॥ ६६ ॥

मद्रात्परिवापणे ॥ ६७ ॥

समासान्ताः ॥ ६८ ॥

१ प्रत्येजनगन्धर्वीनाव द्विगुद्वन्द्वतत्पुरुष-
बहुव्रीहिसंज्ञाः ।

न पूजनात् ॥ ६९ ॥

१ पूजायां स्वतिग्रहणम् ।

२ ग्रान्वहुव्रीहिसंज्ञा च ।

किमः क्षेपे ॥ ७० ॥

नवस्तत्पुरुषात् ॥ ७१ ॥

पथो विभाषा ॥ ७२ ॥

बहुव्रीहौ संख्येये ङजबहुगणात् ॥ ७३ ॥

१ ङच्प्रकरणे संख्यायास्तत्पुरुषस्योपस-

ख्यान निस्त्रिशाद्यर्थम् ।

२ जन्म द्विगुद्वन्द्वतत्पुरुष-
बहुव्रीहिसंज्ञाः ।

ऋक्पूरुषः पथामानक्षे ॥ ७४ ॥

अच् प्रत्यन्ववपूर्वात्सामलोद्धः ॥ ७५ ॥

अक्ष्णो ऽदर्शनात् ॥ ७६ ॥

अचतुरविचतुरसुचतुरस्त्रीपुंसधेन्वनडुह-
र्क्सामवाङ्मनसाक्षिभुवदारगवोर्वष्टीव-
पदष्टीवनक्तंदिबरात्रिदिवाहर्दिवसरजस-
निःश्रेयसपुरुषायुषश्चायुष्यायुष्यजुष-
जातोक्षमहोक्षवृद्धोक्षोपशुनगोष्ठश्वाः
॥ ७७ ॥

१ चतुरोऽच्प्रकरणे व्युपाभ्यामुपसख्यानम्।

ब्रह्महस्तिभ्यां वर्चसः ॥ ७८ ॥

अवसमन्धेभ्यस्तमसः ॥ ७९ ॥

श्वसो वसीयः श्रेयसः ॥ ८० ॥

अन्ववतसाद्रहसः ॥ ८१ ॥

प्रतेरुरसः सप्तमीस्थात् ॥ ८२ ॥

अनुगवमायामे ॥ ८३ ॥

द्विस्तावा त्रिस्तावा वेदिः ॥ ८४ ॥

उपसर्गादध्वनः ॥ ८५ ॥

तत्पुरुषस्याङ्गुलेः संख्याव्ययादेः ॥ ८६ ॥

अहःसर्वैकदेशसंख्यातपुण्याच्च रात्रेः ॥ ८७ ॥

१ अहर्ग्रहण द्वन्द्वार्थम् ।

अहोऽह एतेभ्यः ॥ ८८ ॥

१ अहोऽह एतेभ्यः चाहृष्टोर्नियम-
वचनात् ।

न संख्यादेः समाहारे ॥ ८९ ॥

उत्तमैकाभ्यां च ॥ ९० ॥

राजाहःसखिभ्यश्च ॥ ९१ ॥

गोरतद्वितलुकि ॥ ९२ ॥

अग्राख्यायामुरसः ॥ ९३ ॥

अनोऽश्मायःसरसां जातिसंज्ञयोः ॥ ९४ ॥

ग्रामकौटाभ्यां च तक्षणः ॥ ९५ ॥

अतेः शुनः ॥ ९६ ॥

उपमानादप्राणिषु ॥ ९७ ॥

उत्तरमृगपूर्वाच्च सक्त्रः ॥ ९८ ॥

नावो द्विगोः ॥ ९९ ॥

अर्धाच्च ॥ १०० ॥

स्वार्याः प्राचाम् ॥ १०१ ॥

द्वित्रिभ्यामञ्जलेः ॥ १०२ ॥

अनसन्तान्पुंसकाच्छन्दसि ॥ १०३ ॥

ब्रह्मणो जानपदाख्यायाम् ॥ १०४ ॥

कुमहश्चामन्यतरस्याम् ॥ १०५ ॥

द्वन्द्वाच्चुदषहान्तात्समाहारे ॥ १०६ ॥

अव्ययीभावे शरत्प्रभृतिभ्यः ॥ १०७ ॥

अनश्च ॥ १०८ ॥

नपुंसकादन्यतरस्याम् ॥ १०९ ॥

नदीपौर्णमास्याग्रहायणीभ्यः ॥ ११० ॥

ज्ञयः ॥ १११ ॥

गिरेश्च सेनकस्य ॥ ११२ ॥

बहुव्रीहौ सक्थ्यक्ष्णोः स्वाङ्गात् षच् ॥ ११३ ॥

१ षचि षच् ॥ ११३ ॥

अङ्गुलेर्दारुणि ॥ ११४ ॥

द्वित्रिभ्यां ष मूर्धः ॥ ११५ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पत्यराजभ्यां चेति वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
तत्पुरुषाभावात् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अनसन्तान्पुंसकाच्छन्दसि चेति वक्तव्यम् ।

१ मूर्ध्निश्च षवचनम् ।
 अप् पूरणीग्रमाण्योः ॥ ११६ ॥
 १ अपि प्रधानदूग्णीग्रहणम् ।
 २ नेतुर्नक्षत्र उपसंख्यानम् ।
 ३ छन्दसि च ।
 ४ मासाद्धृति प्रत्ययपूर्वपदादृज्विधिः ।
 अन्तर्बहिर्भ्यां च लोभः ॥ ११७ ॥
 अज्नासिकायाः संज्ञायां नसं चास्थूलात्
 ॥ ११८ ॥
 उपसर्गाच्च ॥ ११९ ॥
 सुप्रातसुधसुदिवशारिकुक्षचतुरश्रैणीप-
 दाजपदप्रोष्ठपदाः ॥ १२० ॥
 नञ्दुःसुभ्यो हलिसक्थ्योरन्यतरस्याम्
 ॥ १२१ ॥
 नित्यमसिच् प्रजामेधयोः ॥ १२२ ॥
 बहुप्रजाञ्छन्दसि ॥ १२३ ॥
 धर्मादनिच् केवलात् ॥ १२४ ॥
 जम्भा सुहरितट्ठणसोमेभ्यः १२५ ॥
 दक्षिणेर्मा लुब्धयोगे ॥ १२६ ॥
 इच् कर्मव्यतिहारे ॥ १२७ ॥
 द्विदण्ड्यादिभ्यश्च ॥ १२८ ॥
 प्रसम्भ्यां जानुनोर्जुः ॥ १२९ ॥
 ऊर्ध्वाद्विभाषा ॥ १३० ॥
 ऊधसो ऽनङ् ॥ १३१ ॥
 १ ऊधसोऽनङि स्त्रीग्रहणम् ।
 धनुषश्च ॥ १३२ ॥
 वा संज्ञायाम् ॥ १३३ ॥
 जायाया निङ् ॥ १३४ ॥

गन्धस्येदुत्पूतिसुसुरभिभ्यः ॥ १३५ ॥
 १ गन्धस्येत्वे तदेकान्तग्रहणम् ।
 अन्पाग्न्यायाम् ॥ १३६ ॥
 उपमानाच्च ॥ १३७ ॥
 पादस्य लोपो ऽहस्त्यादिभ्यः ॥ १३८ ॥
 कुम्भपदीषु च ॥ १३९ ॥
 संख्यासुपूर्वस्य ॥ १४० ॥
 वयसि दन्तस्य दत् ॥ १४१ ॥
 छन्दसि च ॥ १४२ ॥
 स्त्रियां संज्ञायाम् ॥ १४३ ॥
 विभाषा श्यावारोकाभ्याम् ॥ १४४ ॥
 अग्रान्तशुद्धशुभ्रवृषवराहेभ्यश्च ॥ १४५ ॥
 ककुदस्यावस्थायां लोपः ॥ १४६ ॥
 त्रिककुत्पर्वते ॥ १४७ ॥
 उद्विभ्यां काकुदस्य ॥ १४८ ॥
 पूर्णाद्विभाषा ॥ १४९ ॥
 सुहृद्दुर्हृदौ मित्रामित्रयोः ॥ १५० ॥
 उरःप्रभृतिभ्यः कप् ॥ १५१ ॥
 इनः स्त्रियाम् ॥ १५२ ॥
 नद्यृतश्च ॥ १५३ ॥
 शेषाद्विभाषा ॥ १५४ ॥
 न संज्ञायाम् ॥ १५५ ॥
 ईयसश्च ॥ १५६ ॥
 १ ईयस उपसर्जनदीर्घत्वं च ।
 २ जुंवद्वचनान्तिम् ।
 वन्दिते आतुः ॥ १५७ ॥
 ऋतश्छन्दसि ॥ १५८ ॥

१ प. पुस्तके ठन्विधिरिति । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । खरखुराभ्यां च नस्वक्तव्यः । शितिना
 अर्चना अहिना इति नैगमाः । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । वेग्रो वक्तव्यः । ख्यश्च ।

नाडीतन्त्रयोः स्वाङ्गे ॥ १५९ ॥

निष्प्रवाणिश्च ॥ १६० ॥

॥ इति पञ्चमाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

षष्ठोऽध्यायः ॥

एकाचो द्वे प्रथमस्य ॥ १ ॥

१ एकाचो द्वे प्रथमस्येति बहुव्रीहिनिर्देशः ।

२ एकवर्णेषु व्यपदेशिवद्वचनात् ।

३ प्रथमत्वे च ।

४ उक्तं वा ।

५ योगविभागो वा ।

६ एकाज्मात्रस्य द्विर्वचनार्थः ।

७ एकाचोऽन्यत्रैकान्त्र्यादयश्चानां द्वि-
र्वचनप्रसङ्गः ।

८ तत्र जुस्भाववचनम् ।

९ स्वरश्च ।

१० अद्भावश्च ।

११ नुम्प्रतिषेधश्च ।

१२ आसहानिश्च ।

१३ सिद्धं तु तद्वृत्तान्तैरुक्तं ।

१४ तत्र बहुव्रीहिनिर्देशेऽनच्कस्य द्विर्वचन-
मन्यपदार्थत्वात् ।

१५ सिद्धं तु तद्वृत्तान्तैरुक्तं ।

१६ स्थाने द्विर्वचने णिलोपवचनं समुदाया-
देशत्वात् ।

१७ यच्च सन्यङन्तस्य द्विर्वचने ।

१८ द्विःप्रयोग इति चेष्णकारषकारादेशा-
देरेत्त्ववचनं लिटि ।

१९ इड्वचनं च यङोपे ।

२० इड्दीर्घप्रतिषेधश्च ।

२१ न नन्दिनीप्रतिषेधः ।

अजादेर्द्वितीयस्य ॥ २ ॥

१ द्वितीयस्येत्यवचनमजादेरिति कर्मधारया-
त्पञ्चमी ।

२ द्वितीयद्विर्वचने प्रथमनिवृत्तिः प्राप्तत्वात् ।

३ न वा प्रथमविज्ञाने हि द्वितीयप्राप्तिः
द्वितीयात् ।

४ यथा वादिविकारेऽलोन्त्यविकाराभावः ।

५ तत्र पूर्वस्याचो निवृत्तौ न्यत्रनानिवृत्ति-
रशासनात्पूर्वस्य ।

६ न्द्रादिप्रतिषेधाच्च ।

७ तत्र द्वितीयाभावे प्रथमाद्वितीयं प्रति-
षिद्धत्वात् ।

८ सति तस्मिन्प्रतिषेध इति चेद्धलादिशेषे
दोषः ।

९ लोकवद्धलादिशेषे ।

१० कचिदन्यत्र लोप इति चेद्विर्वचनम् ।

न न्द्राः संयोगादयः ॥ ३ ॥

१ न्द्रादेर्द्विर्वचनप्रसङ्गस्तत्र न्द्राणां प्रति
षेधः ।

चायः की ॥ ३५ ॥

अपस्पृधेथामानृचुरानृहुश्चिच्युषेतित्या-
जश्राताःश्रितमाशीरांशतिः ॥ ३६ ॥

न संप्रसारणे संप्रसारणम् ॥ ३७ ॥

१ प्रसारणप्रकरणे पुनः प्रसारणग्रहणम-
तोऽन्यत्र प्रसारणप्रतिषेधार्थम् ।

२ समानाङ्गग्रहणं च ।

३ तत्रोपोषुषि दोषः ।

४ न वा यस्याङ्गस्य प्र. . . . .
प्रामिप्रतिषेधान् ।

५ ऋचि त्रेरुत्तरपदादिलोपच्छन्दमि ।

६ रयेर्मतौ बहुलम् ।

७ कक्ष्यायाः संज्ञायाम् ।

लिटि व्यो यः ॥ ३८ ॥

वश्चास्यान्यतरस्यां किति ॥ ३९ ॥

वेजः ॥ ४० ॥

ल्यपि च ॥ ४१ ॥

ज्यश्च ॥ ४२ ॥

व्यश्च ॥ ४३ ॥

विभाषा परेः ॥ ४४ ॥

आदेच उपदेशे ऽशिति ॥ ४५ ॥

१ आत्वे एङ्युपसंख्यानम् ।

२ अशित्येकादेशे प्रतिषेध आदिवत्त्वान् ।

३ प्रत्ययविधि ।

४ अभ्यासरूपं च ।

५ अयवायावां प्रतिषेधश्च ।

६ शिति प्रतिषेधे श्लुलकोरुपसंख्यानं

ररीध्व त्राध्व शिशति ।

७ प्रामिप्रतिषेधः ।

८ अन्वद्विचक्षणं निन्दित्यन्व प्र मि ।

न व्यो लिटि ॥ ४६ ॥

स्फुरतिस्फुलन्योर्ध्वञि ॥ ४७ ॥

क्रीड्जीनां णौ ॥ ४८ ॥

१ आत्वे णौ लीयतेरुपसंख्यान प्रलम्भन-

शालीनीकरणयोः ।

सिध्यनेष्परलौकिके ॥ ४९ ॥

१ सिध्यतेरज्ञानार्थस्य ।

२ इतरथा ह्यनिष्टप्रसङ्गः ।

मीनातिभिनोतिदीङां ल्यपि च ॥ ५० ॥

१ मीनात्यादीनामात्वे उपदेशवचनं प्रत्यय-
विध्यर्थम् ।

२ निमिमीलियां खलचोः प्रतिषेधः ।

विभाषा लीयतेः ॥ ५१ ॥

खिदेऽल्लन्दसि ॥ ५२ ॥

अपगुरो णमुलि ॥ ५३ ॥

चिस्फुरोणौ ॥ ५४ ॥

प्रजने वीयतेः ॥ ५५ ॥

विभेतेर्हेतुभये ॥ ५६ ॥

नित्यं स्मयतेः ॥ ५७ ॥

सृजिदृशोर्ल्यमकिति ॥ ५८ ॥

१ अमि सङ्ग्रहणम् ।

२ किप्प्रतिषेधार्थम् ।

३ उक्तं वा ।

अनुदात्तस्य चर्दुपधस्यान्यतरस्याम् ५९

शीर्षश्छन्दसि ॥ ६० ॥

१ शीर्षश्छन्दसि प्रवृत्त्यन्तरम् ।

२ आदेशप्रतिषेधः ।

ये च तद्धिते ॥ ६१ ॥

१ ये च तद्धिते शिरस आदेशार्थम् ।

२ वा केशेषु ।

३ अचि शीर्षः ।

४ छन्दसि च ।

पदभोमासहन्निशसन्गुणन्दोषन्यकञ्छ-

कनुदनासञ्छस्प्रभृतिषु ॥ ६२ ॥

१ पदादिषु नान्येषु ।

२ नस्नासिकाया यत्तत्क्षुद्रेषु ।

धात्वादेः पः सः ॥ ६३ ॥

१ सादेशे — णि । प्रतिषेधः ।

णो नः ॥ ६४ ॥

लोपो व्योर्वलि ॥ ६५ ॥

१ व्योर्लोपे कावुपसंख्यानम् ।

२ वलोपप्रतिषेधः । भाववचनात् ।

३ णि । वश्वादिषु ।

४ उपदेशनागर्थ्यास्तिसृद्धमिति चेन्नप्रसा-
रणहलादिशेषेषु सामर्थ्यम् ।

५ न वा बहिर्गन्तव्यत्वात् ।

६ अनारम्भो वा ।

७ आस्रेमाणं जीरदानुरिति वर्णलोपात्
यथा संस्फानो गयस्फानः ।

वेरपृक्तस्य ॥ ६६ ॥

१ वेर्लोपे दर्विजागृव्योरप्रतिषेधोऽनुनासि-
कपरत्वात् ।

२ धात्वन्तस्य चार्थवद्ग्रहणान् ।

३ वस्य वानुनासिकत्वात्सिद्धम् ।

हल्ङ्याभ्यो दीर्घात् सुतिस्वपृक्तं हल्
॥ ६७ ॥

१ हलन्तादपृक्तलोपः संयोगान्तलोपश्चेन्न-
लोपाभावो यथा पचन्निति ।

२ वखादिषु दत्वं संयोगादिन्येषु दी-
र्घत्वात् यथा कूटतडिति ।

३ रात्तलोपो नियमवचनात् ।

४ रोरुत्त्व च ।

५ न वा संयोगान्तलोपस्योत्त्वे सिद्धत्वात्
यथा हरिवो नेदिनगिति ।

एङ्ह्रस्वात्संबुद्धेः ॥ ६८ ॥

१ संबुद्धिलोपे डतरादिभ्यः प्रतिषेधः ।

२ अपृक्तान्विकारस्य निवृत्तत्वात् ।

३ तच्चाभ्यर्थम् ।

४ उक्तं वा ।

५ अपृक्तान्विकारोपभ्यां लुक् ।

६ न वा ओपन्दुकोर्लुगवधारणान्धानु-
द्यत इति ।

शेश्छन्दसि बहुलम् ॥ ६९ ॥

ह्रस्वस्य पिति कृति तुक् ॥ ७० ॥

१ इदं वार्तिकं वै का पुस्तकयोः सूत्रत्वेन गृहीतं परं महाभाष्ये वार्तिकेषूपलम्भादस्माभिर्वार्तिकपाठे
संगृहीतम् । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । अवर्णनगरयोरिति वक्तव्यम् । ३ प. पुस्तके °वचनादित्यस्य
स्थाने प्रसङ्गात् इति पाठः । ४ प पुस्तके इतः परमधिकम् । उपदेशसामर्थ्यात्सिद्धम् । ५ प. पुस्तके इतः
परमधिकम् । दर्विजागृव्योः प्रतिषेधो वक्तव्यः । ६ प. पुस्तके चार्थवत्त्वादिति । ७ प. पुस्तके नास्ति ।

१ तुकि पूर्वान्ते नपुंसकोपमर्जनहन्वन् द्विगुस्वरश्च ।
 २ न वा नहिरङ्गलक्षणात् ।
 ३ अण्णिपुनादिषु चाप्राप्तिः ।
 ४ परादौ सयोगादेरित्यतिप्रसङ्गः ।
 ५ विलोपवचनं च ।
 ६ इट्प्रतिषेधश्च ।
 ७ अमक्ते स्वरः ।

संहितायाम् ॥ ७१ ॥

छे च ॥ ७२ ॥

आड्माडोश्च ॥ ७३ ॥

१ आड्माडोः सानुबन्धकनिर्देशो गति-
 कर्मप्रवचनीयप्रतिषेधसंप्रत्ययार्थः ।

दीर्घात् ॥ ७४ ॥

पदान्ताद्वा ॥ ७५ ॥

१ दीर्घात्पदान्ताद्वा विश्वजनादीनां
 छन्दसि ।

इको यणचि' ॥ ७६ ॥

१ यणादेशः प्लुतपूर्वस्य च ।
 २ दीर्घशाकलप्रतिषेधार्थम् ।

एचो ऽयवायावः ॥ ७७ ॥

वान्तो यि प्रत्यये ॥ ७८ ॥

१ वान्तादेशे स्यानिर्देशः ।
 २ गोर्यूतौ छन्दसि ।
 ३ अध्वपरिमाणे च ।

धातोस्तन्निमित्तस्यैव ॥ ७९ ॥

क्षय्यजय्या शक्यार्थे ॥ ८० ॥

क्रय्यस्तदर्थे ॥ ८१ ॥

नय्यप्रवय्ये च छन्दसि ॥ ८२ ॥

१ मय्यादिप्रकरणे हृदय्या उपसंख्यानम् ।
 २ अवशरस्य च ।
 ३ शन्वृत्ताद्वा सिद्धम् ।
 ४ ऋज्जती शरुरित्यपि दृश्यते ।
 ५ शरुहस्त इति च लोके ।

एकः पूर्वपरयोः ॥ ८३ ॥

१ एकवचन इत्यग्नेश्चन्द्रिभ्यर्थम् ।
 २ न वा द्रव्यवत्कर्मचोदनायां द्वयोरेक-
 स्याभिनिर्वृत्ते ।
 ३ तच्चैकवाक्यभावात् ।
 ४ तत्रावयवे शास्त्रार्थमप्रत्ययो यथा लोके ।
 ५ सिद्धं तु धर्मोपदेशनेऽनवयवविज्ञानाद्यथा
 लौकिकवैदिकेषु ।
 ६ पूर्वपरग्रहणं परस्यादेशप्रतिषेधार्थम् ।
 ७ पञ्चमीनिर्दिष्टाद्धि परस्य ।
 ८ षष्ठीनिर्दिष्टार्थं तु ।
 ९ अनिर्दिष्टे हि ऋगर्थान्निद्धि ।

अन्तादिवच्च ॥ ८४ ॥

१ अन्तादिवद्वचनमामिश्रस्यादेशवचनान् ।
 २ तत्र गम्य न्नाद्विस्तन्निर्देशः ।
 ३ सिद्धं तु पूर्वपराधिकारात् ।
 ४ अन्तवत्त्वे प्रयोजनं बह्वर्ध्वपदाद्वि-
 धाने ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । जश्त्वं न सिद्धं यणमत्र पश्य । यश्चापदान्तो हलचश्च पूर्व । दीर्घस्य यण् ह्रस्व इति प्रवृत्तं संबन्धवृत्त्या गुणवृद्धिर्बाध्यः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ओकारौजाग्योपि नि वक्तव्यम् ।

५ प्रत्ययैकादेशः पूर्वविधौ ।	३ असिद्धवचनात्सिद्धमिति चेन्नान्यस्या-
६ वैभक्तस्य णत्वे ।	सिद्धवचनादन्यस्य भावः ।
७ अदस ईत्त्वोत्वे ।	४ तस्मात्स्थानिवद्वचनमसिद्धत्वं च ।
८ स्वरितत्वं विप्रतिषेधात् ।	५ स्थानिवद्वचनानर्थक्यं शास्त्राभिहितत्वात् ।
९ लिङ्गविशिष्टग्रहणाद्वा ।	६ संप्रनाग्न्यङीट्मु सिद्धः पदान्तपदाद्यो-
१० पूर्वपदान्ते दात्तत्वं च ।	रेकादेशस्यासिद्धवचनात् ।
११ एकादेशे हि स्वरिताप्रसिद्धिः ।	आहुणः ॥ ८६ ॥
१२ कृदन्तप्रकृतिस्वरत्वं च ।	१ गुणे णीट्मु नङ्गन्तं दीर्घत्वबाध-
१३ एकादेशे ह्यप्रसिद्धिरुत्तरपदस्यापरत्वात् ।	नार्थम् ।
१४ उत्तरपदवृद्धिश्चैकादेशात् ।	२ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।
१५ एकादेशप्रसङ्गस्त्वन्तरङ्गवर्तीयस्त्वात् ।	वृद्धिरोचि ॥ ८७ ॥
१६ तत्र वृद्धिविधानम् ।	एत्येधत्पूदसु ॥ ८८ ॥
१७ आदिवत्त्वे प्रयोजनं प्रनृत्तान्तरायात् ।	१ इणीकारादौ वृद्धिप्रतिषेधः ।
१८ सुसिडाब्धिविधुः ।	२ योगविभागात्सिद्धम् ।
१९ आङ्ग्रहणे पदविधौ ।	३ अक्षान्द्विन्याम् ।
२० आटश्च वृद्धिविधौ ।	४ प्रादूतोदोद्वेपैप्येषु ।
२१ कृदन्तप्रतिपदिकत्वे ।	५ स्वादीरेरिणोः ।
२२ नाभ्यासानीनां ह्रस्वत्वे ।	६ ऋते च तृतीयासमासे ।
२३ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।	७ प्रवत्सतरकम्बलवसनानां चर्णे ।
२४ वर्णाश्रयविधौ च ।	८ ऋणदशाभ्यां च ।
२५ प्रयोजनं खट्वाभिर्जुहावास्या अश्च इति ।	आटश्च ॥ ८९ ॥
२६ न वानाद्र्यन्तिदेशात् ।	उपसर्गादिति धातौ ॥ ९० ॥
षत्वतुकोरसिद्धः ॥ ८५ ॥	१ उपसर्गाद्वृद्धिविधौ धातुग्रहण उक्तम् ।
१ षत्वतुकोरसिद्धवचननादेशलक्षणप्रति-	२ छे तुकः संबुद्धिगुणः ।
षेधार्थमुत्सर्गलक्षणभावार्थं च ।	३ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।
२ नञोर्नगलक्षणाप्रसिद्धिरनङ्गभावत् ।	

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सप्रसारणङीट्सु सिद्धः । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । आदेक-
 श्वेद् गुणः केन । स्थानेऽन्तरतमो हि रसः । ऐदौतौ नैचि तावुक्तौ । ऋकारो नोभयान्तरः । आकारो नर्ति,
 धातौ सः । छुतश्च विषये स्मृतः । आन्तर्गन्निननुर्माया । तपरस्वाञ्जते स्मृताः । ३ प. पुस्तके 'वृद्धि
 इति नास्ति । ४ प. पुस्तके नास्ति ।

- ४ संस्कारणनीर्घतद्व्यत्ययेनाभ्यान्नुगाद-
यश्च ।
५ यणादेशादाद्गुणः ।
६ इरुर्गुणवृद्धिविधयश्च ।
७ भलेगधनुर्ननिर्दिक्प्रत्ययन्तान्नो-
दात्तोदात्तनिवृत्तिस्वरा एकादेशाच्च ।
८ अल्लोपाल्लोपौ चार्धधातुके ।
९ इयङुवङ्गुणवृद्धिद्विद्विक्किन्मिपूर्वपदवि-
काराश्च ।
वा सुप्यापिशलेः ॥ ९१ ॥
औतोऽमृशसोः ॥ ९२ ॥
१ ओतस्तिडि प्रतिषेधः ।
२ गोग्रहणे द्यौरुपसंख्यानम् ।
३ समासाच्च प्रतिषेधः ।
४ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।
५ सुवधिकारास्तिङ्गम् ।
६ एकयोगे चैकदेशानुवृत्तिरन्यत्रापि ।
७ अभ्युपसंख्यानं वृद्धिवलीयस्त्वान् ।
८ न वानवकाशत्वात् ।
९ द्योश्च सर्वनामस्थाने वृद्धिविधिः ।
१० यद्वाव इन्द्रेति दर्शनात् ।
एङि पररूपम् ॥ ९३ ॥
१ पररूपप्रकरणे तुन्वोर्वि निपात उप-
संख्यानम् ।
२ न वा निपातैकत्वात् ।

- ३ एवे चानियोगे ।
४ शकन्ध्वादिषु च ।
५ ओत्वाष्ठयो समासे वा ।
६ एमन्नादिषु च्छन्दसि ।
ओमाङोश्च ॥ ९४ ॥
१ उभ्योमाङ्श्वाट प्रतिषेधः ।
उस्यपदान्तात् ॥ ९५ ॥
अतो गुणे ॥ ९६ ॥
अव्यक्तानुकरणस्यात इतो ॥ ९७ ॥
१ इतावनेकाग्रहणं श्रद्धर्थम् ।
नाम्रेडितस्यान्त्यस्य तु वा ॥ ९८ ॥
१ नित्यमाम्रेडिते डाचि ।
२ अकारान्तानुकरणाद्वा ।
अकः सवर्णे दीर्घः ॥ ९९ ॥
१ सवर्णदीर्घत्व ऋति ऋवावचनम् ।
२ लृति लृवावचनम् ।
प्रथमयोः पूर्वसवर्णः ॥ १०० ॥
१ प्रथमयोरिति योगविभागः सवर्ण-
दीर्घार्थः ।
२ एकयोगे हि जश्शसोः पररूपप्रसङ्गः ।
३ अङ्गुण्यणादेशदोग्गवादा वृद्धिसवर्ण-
दीर्घपूर्ववर्णादेशान्तेषां पररूपं स्वर-
सन्धिषु ।
४ योगविभागोऽन्यशास्त्रनिवृत्त्यर्थश्चेदन्य-
तिप्रसङ्गः ।

१ प. पुस्तके °उदात्त° पद नास्ति । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । उत्तरपदविकाराश्चेति वक्त-
व्यम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सीमन्तः केशेष्विति वक्तव्यम् । ४ इदं वार्तिकं वै. का. पुस्तकयोः
सूत्रत्वेन गृहीतम् । महाभाष्ये वार्तिकेषु पल्लभादस्मिन्निर्वादिक्त्वेन संगृहीतम् । ५ प. पुस्तके इतः परम-
धिकम् । योगविभागोऽयं यश्चान्निवृत्त्यर्थः ।

५ नानागन्धश्च तस्मादित्यनन्तरनिर्देशात्

६ इज्ग्रहण तु ज्ञापकं पररूपाभावस्य ।

तस्माच्छसो नः पुंसि^१ ॥ १०१ ॥

नादिचि ॥ १०२ ॥

दीर्घाज्जासि च ॥ १०३ ॥

वा छन्दसि ॥ १०४ ॥

अमि पूर्वः^२ ॥ १०५ ॥

संप्रसारणाच्च ॥ १०६ ॥

१ नानागन्धश्च तस्मादित्यनन्तरनिर्देशात्

समानाङ्गप्रतिषेधार्थम् ।

२ सिद्धसंप्रसारणात् ।

३ कार्यकृतत्वाद्वा ।

४ दीर्घत्वं वचनप्रामाण्यात् ।

५ अन्तवत्त्वाद्वा ।

६ आटो वृद्धेरियङ् ।

७ नानागन्धश्च तस्मादित्यनन्तरनिर्देशात्

८ स्वरदोषस्तु ।

९ आङि पररूपवचनं तु ज्ञापकमन्तरङ्ग-
वलीयस्त्वस्य ।

१० प्रयोजनं पूर्वसवर्णपूर्वत्वनिर्दिष्टेन डे-
र्यडिस्मिन्टिणलैत्वमन्तरङ्गं वहिरङ्ग-
क्षणाद्वर्णविकारान् ।

एङः पदान्तादति ॥ १०७ ॥

उसिङसोश्च ॥ १०८ ॥

ऋत उत् ॥ १०९ ॥

ख्यत्यात्परस्य ॥ ११० ॥

अतो रोरपुतादपुते ॥ १११ ॥

१ अपुतादपुतवचनेऽकारहशोः समानपदे
प्रतिषेधः ।

२ न वा इति नान्वत् ।

हाशि च ॥ ११२ ॥

नान्तःपादमव्यपरे ॥ ११३ ॥

१ नान्तःपादमिति नर्गपन्थिग्रेन नि-
प्रसङ्गः ।

२ अकाराश्रयमिति चेदुत्त्ववचनम् ।

३ अयवोः प्रतिषेधश्च ।

४ गृह्यप्रकरणस्मिद्धमिति चेदुत्त्वप्रतिषेधः ।

५ पुनरेव प्रमाणमिति ।

अव्यादवद्यादवक्रमुरव्रतायमवन्त्वव-
स्युषु च ॥ ११४ ॥

यजुष्युरः ॥ ११५ ॥

आपो जुषाणो वृष्णो वर्षिष्ठे ऽम्बेअम्बाले
ऽम्बिकेपूर्वे ॥ ११६ ॥

अङ्ग इत्यादौ च ॥ ११७ ॥

अनुदात्ते च कुधपरे ॥ ११८ ॥

अवपथासि च ॥ ११९ ॥

सर्वत्र विभाषा गोः ॥ १२० ॥

अवङ् स्फोटायनस्य ॥ १२१ ॥

१ गोरगवचनं गवाग्रे स्वरसिध्यर्थम् ।

२ अवङादेशे हि स्वरदोषः ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । नत्वं पुंसां बहुत्वे चेत्पुंशब्दादिष्यते स्त्रियाम् । नपुस्तके तथैवेष्ट
स्त्रीशब्दाच्च प्रसज्यते । पुंशब्दादिति चेदिष्टं स्थूरापत्यं न सिध्यति । कुण्डिण्या अररकायाः पुंस्त्राधान्यात्प्रसि-
ध्यति । पुंस्त्राधान्येत एव स्युर्यं दोषा पूर्वचोदिता । तस्मादर्थे भवेन्नत्वं वधिकादिषु युक्तवत् । २ प.
पुस्तके इतः परमधिकम् । वा छन्दसीत्येव । ३ प. पुस्तके परं इति नास्ति । ४ बै. का. बा. प्र. क. नि.
पुस्तकेषु प्रकृत्यान्तः इति ।

इन्द्रे च ॥ १२२ ॥

पुतप्रगृह्या अचि नित्यम् ॥ १२३ ॥

१ पुतप्रगृह्या अचि नित्यम् । अचि नित्यम् ।
सिद्धम् ।

२ तत्तु तस्मिन्प्रकृतिभावार्थम् ।

३ प्लुतप्रकृतिभाववचन तु ज्ञापकमेका-
देशात्पुतो विप्रतिषेधेनेति ।

४ एकादशाप्पुतो विप्रतिषेधेनेति चेच्छाले-
न्द्रेऽतिप्रसङ्गः ।

५ न वा अचि नित्यम् ।

आडोऽनुनासिकश्छन्दसि ॥ १२४ ॥

१ आडोऽनर्थकस्य ।

इकोऽसवर्णे शाकल्यस्य ह्रस्वश्च ॥ १२५ ॥

१ सिन्नुनित्यसमासयोः शाकल्यप्रतिषेधः ।

२ ईषा अक्षादिषु च्छन्दसि प्रकृतिभाव-
मात्रम् ।

ऋत्यकः ॥ १२६ ॥

१ ऋत्यकः सवर्णार्थम् ।

२ अनिगन्तार्थः च ।

३ ऋति ह्रस्वादुपसर्गाद्विप्रतिषेधेन ।

अपुतवदुपस्थिते ॥ १२७ ॥

१ वद्वचनं नित्यम् ।

२ प्लुतप्रतिषेधे हि प्रगृह्यप्लुतप्रतिषेध-

प्रसङ्गोऽन्येन विहितत्वात् ।

३ चाक्रवर्मणस्य ॥ १२८ ॥

१ ईश्च अचि नित्यम् ।

दिव उत् ॥ १२९ ॥

एतत्तदोः सुलोपोऽकोरनञ्समासे हलि
॥ १३० ॥

स्यश्छन्दसि बहुलम् ॥ १३१ ॥

सोऽचि लोपे चेन्पादपूरणम् ॥ १३२ ॥

[सुत्कात्पूर्वः]

(अडंभ्याव्यवायेऽपि)

१ सुटि कात्पूर्ववचनमककारादौ कात्पूर्वा-
र्थमिति चेदन्तरेणापि तत्सिद्धम् ।

२ द्विर्वचनात्सुटिप्रतिषेधेनेति चेत् द्विर्भूते
अवदान्तरन्वत्तुन प्रसङ्गः ।

३ द्विर्भूते अडंभ्याव्यवायेऽपि न न्युन प्र न इति
चेद्विर्वचनम् ।

४ तथा चानवस्था ।

५ अडंभ्याव्यवाये उपसंख्यानम् ।

६ अभ्यासव्यवाये च ।

७ अविप्रतिषेधो वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।

८ उपदेशिवद्वचनं च ।

९ लिटिगुण्यदिर्वाधप्रतिषेधार्थम् ।

१० कात्पूर्वान्त इति चेद्विप्रतिषेधः ।

१ वै का. क. प्र. पुस्तकेष्वत्र नित्यमित्यधिकम् । २ पुस्तके इतः परमधिकम् । इन्द्रादिति वक्तव्यम् । ३ वै का. क. प्र. पुस्तकेष्वत्र नित्यमिति नास्ति । ४ प. पुस्तके 'मात्रमित्यस्य स्थाने' वचनमिति पाठः । ५ इदं भाष्ये खण्डितं सूत्रम् । ६ पुस्तके इतः परमधिकम् । सुटि कात्पूर्ववचनमककारादौ कात्पूर्वार्थम् । अडंभ्याव्यवायेऽपीति विकृतवार्तिकम् । तदत्र सूत्रे भाष्ये 'अडंभ्याव्यवाये उपसंख्यानम् । अभ्यासव्यवाये च' इति वार्तिकोत्पत्त्यर्थम् । अस्माभिर्भाष्यानुसारं तद्वयं वार्तिकपाठे समुद्गीतम् । परं वै का. पुस्तकयोः सूत्रत्वेन गृहीतम् । ७ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । द्विर्वचनात् सुटिप्रतिषेधेन ।

११ परादाविडुणप्रसङ्गः ।

१२ अभक्ते स्वरः ।

संपर्युपेभ्यः करोतौ भूषणे ॥ १३३ ॥

समवाये च ॥ १३४ ॥

उपात्प्रतियत्नवैकृतवाक्याध्याहारेषु

॥ १३५ ॥

किरतौ लवने ॥ १३६ ॥

हिंसायां प्रतेश्च ॥ १३७ ॥

अपाच्चतुष्पाच्छकुनिष्वालेखने ॥ १३८ ॥

१ किरतेर्ह्रस्वः ।

कुस्तुम्बुरुणि जातौ ॥ १३९ ॥

अपरस्पराः क्रियासातत्ये ॥ १४० ॥

१ समो हितततयोर्वा लोपः ।

२ सन्तुमुनोः कामे ।

३ अवश्यमः कृत्ये ।

गोष्पदं सेवितासेवितप्रमाणेषु ॥ १४१ ॥

आस्पदं प्रतिष्ठायाम् ॥ १४२ ॥

आश्चर्यमनित्ये ॥ १४३ ॥

१ आश्चर्यमद्भुते ।

वर्चस्के ऽवस्करः ॥ १४४ ॥

अपस्करो रथाङ्गम् ॥ १४५ ॥

विष्किरः शकुनौ वा ॥ १४६ ॥

१ विष्किरः शकुनौ विकिरो वा ।

ह्रस्वाच्चन्द्रोत्तरपदे मन्त्रे ॥ १४७ ॥

प्रतिष्कशश्च कशेः ॥ १४८ ॥

प्रस्कण्वहरिश्चन्द्रावृषी ॥ १४९ ॥

मस्करमस्करिणौ वेणुपरिव्राजकयोः

॥ १५० ॥

कास्तीराजस्तुन्दे नगरे ॥ १५१ ॥

कारस्करो वृक्षः ॥ १५२ ॥

पारस्करप्रभृतीनि च संज्ञायाम् ॥ १५३ ॥

अनुदात्तं पदमेकवर्जम् ॥ १५४ ॥

१ अनुदात्ते विप्रतिषेधानुपपत्तिरिति नित्य-
गपत्संभवात् ।

२ सिद्धं तु एकाननुदात्तत्वात् ।

३ एकवर्जमिति चाप्रसिद्धिः सदेहात् ।

४ सिद्धं तु यस्मिन्ननुदात्त उदात्तवचनान-
र्थक्यं तद्वर्जम् ।

५ प्रकृतिप्रत्यययोः स्वरस्य सावकाशत्वा-
दप्रसिद्धिः ।

६ विप्रतिषेधात्प्रत्ययस्वर इति चेत्काम्या-
यादिषु चित्करणम् ।

७ प्रकृतिस्वरे प्रत्ययस्वराभावः ।

८ सिद्धं तु प्रकृतिस्वरबलीयस्त्वात्प्रत्यय-
स्वरभावः ।

९ सतिशिष्टस्वरबलीयस्त्व च ।

१० . . . . .

११ स्यादिस्वराप्रसङ्गश्च तासेः परस्यानुदात्त-
वचनात् ।

१२ . . . . . शब्दपर-
विप्रतिषेधान् सिद्धम् ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । मनसि च । २ वो पुस्तके शकुनिर्वेति पाठः । वै. का. क. पुस्तकेषु
विष्किरः शकुनिर्वेति पाठः । ३ प पुस्तके इतः परमधिकम् । तद्वृहत्तोः करपत्याश्चोरदेवतयोः
सुटलोपश्च । प्रायस्य चित्चित्तयोः सुडस्कारो वा । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकं वार्तिकत्वेन । आगमस्य
विकारस्य प्रकृतेः प्रत्ययस्य च पृथक्स्वरनिवृत्त्यर्थमेकवर्जं पदस्वरः । यौगपद्य तवै सिद्धं पर्यायो रिक्तशास-
नात् । उदात्ते ह्लापकत्वेन स्वरितेन समावेशेत् ।

१३ विभक्तिस्वराक्षरस्वरो बलीयान् ।

१४ विभक्तिनिमित्तस्वराच्च ।

१५ यच्चोपपद कृति नञ् ।

१६ सहनिर्दिष्टस्य च ।

कर्षात्वतो घञोऽन्त उदात्तः ॥१५५॥

उञ्छादीनां च ॥१५६॥

अनुदात्तस्य च यत्रोदात्तलोपः ॥१५७॥

१ उदात्तलोपे स्वरितोदात्तयोरभावादनुदात्तग्रहणानर्थक्यम् ।

२ अन्त इति चेच्छ्रमस्वयुष्मदस्मादिदकि-लोपेषु स्वरः ।

३ आदिरिति चेदिन्धीत द्वयमित्यन्तः ।

४ आदौ सिद्धम् ।

५ विदीन्धिस्विदिभ्यश्च लसार्वधातुकानुदात्तप्रतिषेधाद्धिः सिद्धम् ।

६ अयचि चित्करणान् ।

धातोः ॥१५८॥

१ धातोरन्त इति चेदनुदात्तेष्वग्रहणम् ।

२ संश्च निट् ।

३ आनावर्णप्रत्ययधातुष्वन्ते दात्तन् ।

४ अन्तोदात्तान्तिः कञ् ।

५ पिबौ निपातनात् ।

चितः ॥१५९॥

१ चितः मप्रकृतेर्वहकजर्थम् ।

तद्धितस्य ॥१६०॥

कितः ॥१६१॥

तिसृभ्यो जसः ॥१६२॥

१ तिसृभ्यो जम्ग्रहणानर्थक्यमन्धत्राणां वात् ।

७५

चतुरः शसि ॥१६३॥

१ चतुरः शसि स्त्रिय न्प्रतिषेध आद्युदात्त-निपातनात् ।

२ विभक्तिस्वरभावश्च हलादिग्रहणान् ।

३ ऋ हुदात्तनिमित्ते हि हलादिग्रहणानर्थक्यम् ।

सावेकाचस्तृतीयादिविभक्तिः ॥१६४॥

१ सावेकाच उदात्तत्वे त्वन्मदोः प्रतिषेधः ।

२ सिद्धं तु यन्मदोः द्विन्मदोः नादन्मै

३ प्रकृतेश्चानेकत्वात् ।

अन्तोदात्तादुत्तरपदादन्यतरस्यामनित्यसमासे ॥१६५॥

अश्वेच्छन्दस्यसर्वनामस्थानम् ॥१६६॥

ऊडिदं पदाद्यप्पुत्रैद्युभ्यः ॥१६७॥

१ ऊठ्युपधाग्रहणमन्त्यप्रतिषेधार्थम् ।

अष्टनो दीर्घात् ॥१६८॥

१ अष्टनो दीर्घग्रहणं षट्संज्ञाज्ञापकमाकारान्तस्य नुडर्थम् ।

शतुरनुमो नद्यजादी ॥१६९॥

१ नद्यजाद्युदात्तत्वे बृहन्महतोरुपसख्यानम् ।

उदात्तयणो हल्पूर्वात् ॥१७०॥

१ उदात्तयणि हल्ग्रहणं नकारान्तार्थम् ।

२ हल्पूर्वग्रहणानर्थक्यं च समुदायादेश-त्वात् ।

३ स्वरितत्वे चावचनात् ।

नोङ्धात्वोः ॥१७१॥

ह्रस्वनुद्भ्यां मतुप् ॥१७२॥

१ मतुबुदात्तत्वे रेग्रहणम् ।

२ त्रिप्रतिषेधश्च ।

नामन्यतरस्याम् ॥ १७३ ॥

१ नाम्स्वरे मतौहस्वग्रहणम् ।

उचाश्छन्दसि बहुलम् ॥ १७४ ॥

षट्त्रिचतुर्भ्यो हलादिः ॥ १७५ ॥

झल्युपोत्तमम् ॥ १७६ ॥

विभाषा भाषायाम् ॥ १७७ ॥

न गोश्वन्साववर्णराडङ्कुङ्कुञ्जः

॥ १७८ ॥

दिवो झल् ॥ १७९ ॥

नृ चान्यतरस्याम् ॥ १८० ॥

तित् स्वरितम् ॥ १८१ ॥

१ तिति प्रत्ययग्रहणम् ।

तास्यनुदात्तोऽन्विदुपदेशाल्लसार्वधातुक-

मनुदात्तमहिङोः ॥ १८२ ॥

१ तास्यादिभ्योऽनुदात्तत्वे सप्तमीनिर्देशोऽभ्यस्तसिजर्थः ।

२ चित्स्वरात्तास्यादिभ्योऽनुदात्तत्वं विप्रतिषेधेन ।

३ मुकश्चोपसंख्यानम् ।

४ इतश्चोपसंख्यानम् ।

५ इतश्चानेकान्तत्वात् ।

६ तत्रादिप्रभृतिजुहोत्यादिभ्योऽप्रतिषेधः स्थान्यादेशाभावात् ।

७ अनुदात्तङिद्वहणाद्वा ।

८ डितोऽनुदात्तत्वे विकरणेभ्योऽप्रतिषेधः सर्वस्योपदेशविशेषणत्वात् ।

आदिः सिचोऽन्यतरस्याम् ॥ १८३ ॥

१ सिच आद्युदात्तत्वे ऽनिटः पित उपसंख्यानम् ।

स्वपादिर्हिंसामच्यनिटि ॥ १८४ ॥

१ स्वपादीना वावचनादभ्यस्तस्वरो विप्रतिषेधेन ।

अभ्यस्तानामादिः ॥ १८५ ॥

अनुदात्ते च ॥ १८६ ॥

१ अनुदात्ते चेति बहुव्रीहिनिर्देशो लोपयणादेशार्थः ।

सर्वस्य सुपि ॥ १८७ ॥

१ सर्वस्वरोऽनच्कस्य ।

भीहीभृहुमदजनधनदरिद्राजागरां प्रत्यात्पूर्वं पिति ॥ १८८ ॥

लिति ॥ १८९ ॥

आदिर्णमुल्यन्यतरस्याम् ॥ १९० ॥

अचः कर्तृयकि ॥ १९१ ॥

१ यकि रपर उपसंख्यानम् ।

२ उपदेशवचनात्सिद्धम् ।

३ उपदेशवचने जनादीनाम् ।

४ योगविभागात्सिद्धम् ।

थलि च सेटीङन्तो वा ॥ १९२ ॥

ञ्जित्यादिर्नित्यम् ॥ १९३ ॥

आमन्त्रितस्य च ॥ १९४ ॥

पथिमथोः सर्वनामस्थाने ॥ १९५ ॥

अन्तश्च तवै युगपत् ॥ १९६ ॥

क्षयो निवासे ॥ १९७ ॥

जयः करणम् ॥ १९८ ॥

वृषादीनां च ॥ १९९ ॥

संज्ञायामुपमानम् ॥ २०० ॥

१ उपनान्ताद्युदात्तवचनं ज्ञापकमनुबन्ध-
लक्षणे स्वरे प्रत्ययलक्षणप्रतिषेधस्य ।

निष्ठा च व्यजनात् ॥ २०१ ॥

१ निष्ठायां यञि दीर्घत्वे प्रतिषेधः ।

२ न वा वहिरङ्गलक्षणत्वात् ।

शुष्कधृष्टौ ॥ २०२ ॥

आशितः कर्ता ॥ २०३ ॥

१ आशिते कर्तरि निरन्तमुद्गन्तव्य-
माद्युदात्तत्वं च ।

रिक्ते विभाषा ॥ २०४ ॥

१ वेणुरिक्तयोस्मात्ते ।

जुष्टार्पिते च च्छन्दसि ॥ २०५ ॥

नित्यं मन्त्रे ॥ २०६ ॥

युष्मदस्मदोर्ङसि ॥ २०७ ॥

ङयि च ॥ २०८ ॥

यतो ऽनावः ॥ २०९ ॥

ईडवन्दवृशंसदुहां ण्यतः ॥ २१० ॥

विभाषा वेण्विन्धानयोः ॥ २११ ॥

त्यागरागहासकुहश्चठकुथानाम् । २१२ ।

उपोत्तमं रिति ॥ २१३ ॥

चङ्यन्यतरस्याम् ॥ २१४ ॥

मतोः पूर्वमात् संज्ञायां स्त्रियाम् । २१५ ।

अन्तो ऽवत्याः ॥ २१६ ॥

ईवत्याः ॥ २१७ ॥

चौ ॥ २१८ ॥

१ चोस्तद्धिते ।

समासस्य ॥ २१९ ॥

१ मनासन्तोदात्तत्वे व्यञ्जनान्तेशूपमस्या-
नम् ।

२ हल्स्वरप्राप्तौ वा व्यञ्जनमविद्यमानवत् ।

३ प्रयोजनं लिदाद्युदात्तान्तोदात्तविधयः ।

॥ इति षष्ठ्यायम्य प्रथम पाद ॥

बहुव्रीहौ प्रकृत्या पूर्वपदम् १ ॥

तत्पुरुषे तुल्यार्थतृतीयासप्तम्युपमाना-

व्ययद्वितीयाकृत्याः ॥ २ ॥

१ तत्पुरुषे विभक्तिप्रकृतिस्वरत्वे कर्मधारये
प्रतिषेधः ।

२ सिद्ध तु लक्षणप्रतिपदोक्तयोः प्रति-
पदोक्तस्यैव ग्रहणात् ।

३ अव्यये नञ्कुनिपातानाम् ।

४ क्त्वायां वा प्रतिषेधः ।

५ निपातनात्सिद्धम् ।

वर्णो वर्णेष्वनेते ॥ ३ ॥

गाधलवणयोः प्रमाणे ॥ ४ ॥

दायाद्यं दायादे ॥ ५ ॥

१ बो °कुथानाम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । बहुव्रीहिस्वरं शास्त्रे समासान्तविधेः सुकृत् ।
नञ्पुण्यां नियमार्थं तु परस्य शिति शासनात् । क्षेपेविधिर्नञोऽसिद्धः परस्य नियमो भवेत् । अन्तश्च वाप्रिये
सिद्धः । समवात् । प्रकृताद्विधेः । बहुव्रीह्यावृते सिद्धम् । इष्टश्चावधारणम् । द्विपादिष्टेर्वितस्तेश्च । उदात्ते
ज्ञापक त्वेतत् । स्वरितेन समाविशेत् ।

कुरुगार्हपतरिक्तगुर्वसूतजरत्यश्लीलदृढ-
रूपा पारेवडवा तैतिलकद्रुः पण्यक-
म्बलो दासीभाराणां च ॥ ४२ ॥

१ कुरुवृज्योर्गार्हपने ।

२ पण्यकम्बल सज्ञायाम् ।

चतुर्थी तदर्थे ॥ ४३ ॥

अर्थे ॥ ४४ ॥

क्ते च ॥ ४५ ॥

कर्मधारये ऽनिष्ठा ॥ ४६ ॥

अहीने द्वितीया ॥ ४७ ॥

१ अहीने द्वितीयानुपसर्गे ।

तृतीया कर्मणि ॥ ४८ ॥

गतिरनन्तरः ॥ ४९ ॥

१ गतिरनन्तरग्रहणमनर्थकं गतिर्गतावनुदा-
त्तवचनात् ।

२ तत्र यस्याप्रकृतिस्वरत्वं तस्मादन्तोदात्त-
प्रसङ्गः ।

३ प्रकृतिस्वरवचनाद्वचनन्तोदात्तत्वम् ।

४ प्रकृतिस्वरवचनं किमर्थमिति चेदेकगत्य-
र्थम् ।

५ अपूर्वपदार्थमिति चेत्कारकेऽतिप्रसङ्गः ।

६ सिद्धं तु गतेरन्तोदात्ताप्रसङ्गात् ।

तादौ च निति कृत्यतौ ॥ ५० ॥

१ तादौ निति कृद्ग्रहणानर्थक्यम् ।

२ कृदुपदेशे वा ताद्यर्थमिडर्थम् ।

तवै चान्तश्च युगपत् ॥ ५१ ॥

अनिगन्तो ऽश्वतौ वप्रत्यये ॥ ५२ ॥

१ अनिगन्तप्रकृतिस्वरत्वे यणादेशे प्रकृति-
स्वरभावप्रसङ्गः ।

२ अनिगन्तवचनं किमर्थमिति चेदयगा-
दिष्टार्थम् ।

३ उक्तं वा ।

४ चेन्नन्तोऽश्वतौ वप्रत्यये ।

५ न वा चुस्वरस्य पूर्वपदप्रकृतिस्वरनं विनि-
प्रतिषेधादितरथा हि सर्वापवादः ।

६ विभक्तीपत्स्वरात्कृत्स्वरः ।

७ चित्स्वराद्धारिस्वरः ।

८ कृत्स्वराच्च ।

९ न वा हरणप्रतिषेधो ज्ञापकः कृत्स्वरा-
बाधकत्वस्य ।

१० युक्तस्वरश्च ।

न्यधी च ॥ ५३ ॥

ईषदन्यतरस्याम् ॥ ५४ ॥

हिरण्यपरिमाणं धने ॥ ५५ ॥

प्रथमो ऽचिरोपसंपत्तौ ॥ ५६ ॥

कतरकतमौ कर्मधारये ॥ ५७ ॥

आर्यो ब्राह्मणकुमारयोः ॥ ५८ ॥

राजा च ॥ ५९ ॥

षष्ठी प्रत्येनासि ॥ ६० ॥

क्ते नित्यार्थे ॥ ६१ ॥

ग्रामः शिल्पिनि ॥ ६२ ॥

राजा च प्रशंसायाम् ॥ ६३ ॥

आदिरुदात्तः ॥ ६४ ॥

सप्तमीहारिणौ धर्म्ये ऽहरणे ॥ ६५ ॥

युक्ते च ॥ ६६ ॥

विभाषाध्यक्षे ॥ ६७ ॥
 पापं च शिल्पिनि ॥ ६८ ॥
 गोत्रान्तेवासिमाणवब्राह्मणेषु क्षेपे ॥ ६९ ॥
 अङ्गानि मैरये ॥ ७० ॥
 भक्ताख्यास्तदर्थेषु ॥ ७१ ॥
 गोविडालसिंहसैन्धवेषूपमाने ॥ ७२ ॥
 अके जीविकार्थे ॥ ७३ ॥
 प्राचां क्रीडायाम् ॥ ७४ ॥
 अणि नियुक्ते ॥ ७५ ॥
 शिल्पिनि चाकृजः ॥ ७६ ॥
 संज्ञायां च ॥ ७७ ॥
 गोतन्तियवं पाले ॥ ७८ ॥
 णिनि ॥ ७९ ॥
 उपमानं शब्दार्थप्रकृतावेव ॥ ८० ॥
 युक्तारोह्यादयश्च ॥ ८१ ॥
 दीर्घकाशतुषभ्राष्ट्रवटं जे ॥ ८२ ॥
 १ जे दीर्घाद्वह्वचः ।
 अन्त्यात्पूर्वं बह्वचः ॥ ८३ ॥
 ग्रामे ऽनिवसन्तः ॥ ८४ ॥
 घोषादिषु च ॥ ८५ ॥
 छात्र्यादयः शालायाम् ॥ ८६ ॥
 प्रस्थे ऽवृद्धमककर्षादीनाम् ॥ ८७ ॥
 मालादीनां च ॥ ८८ ॥
 अमहन्नवं नगरे ऽनुदीचाम् ॥ ८९ ॥
 अर्मे चावर्णं द्व्यच्त्र्यच् ॥ ९० ॥
 न भूताधिकसंजीवमद्राश्मकज्जलम् ॥ ९१ ॥
 १ आयुदात्तप्रकरणे दिवोदासादीनां छन्द-
 स्युपसंख्यानम् ।
 अन्तः ॥ ९२ ॥

सर्वं गुणकात्स्न्ये ॥ ९३ ॥
 १ गुणात्तरेण समासस्तरलोपश्च ।
 संज्ञायां गिरिनिकाययोः ॥ ९४ ॥
 कुमार्या वयसि ॥ ९५ ॥
 उदके ऽकेवले ॥ ९६ ॥
 द्विगौ क्रतौ ॥ ९७ ॥
 सभायां नपुंसके ॥ ९८ ॥
 पुरे प्राचाम् ॥ ९९ ॥
 अरिष्टगौडपूर्वं च ॥ १०० ॥
 न हास्तिनफलकमार्देयाः ॥ १०१ ॥
 कुसलकूपकुम्भशालं विले ॥ १०२ ॥
 दिक्छब्दा गामजनपदाख्यानचानराटेषु
 ॥ १०३ ॥
 आचार्योपसर्जनश्चान्तेवासिनि ॥ १०४ ॥
 उत्तरपदवृद्धौ सर्वं च ॥ १०५ ॥
 बहुव्रीहौ विश्वं संज्ञायाम् ॥ १०६ ॥
 १ बहुव्रीहौ विश्वस्यान्तोदात्तात्संज्ञायां
 मित्राजिनयोरन्तः ।
 २ अन्तोदात्तप्रकरणे मरुद्वृधादीनां छन्द-
 स्युपसंख्यानम् ।
 उदराश्वेषु ॥ १०७ ॥
 क्षेपे ॥ १०८ ॥
 १ उदरादिभ्यो नञ्सुभ्याम् ।
 नदी बन्धुनि ॥ १०९ ॥
 निष्ठोपसर्गपूर्वमन्यतरस्थाम् ॥ ११० ॥
 उत्तरपदादिः ॥ १११ ॥
 कर्णो वर्णलक्षणात् ॥ ११२ ॥
 संज्ञौपम्ययोश्च ॥ ११३ ॥
 कण्ठपृष्ठग्रीवाजङ्घं च ॥ ११४ ॥

शृङ्गमवस्थायां च ॥ ११५ ॥

नवो जरमरमित्रमृताः ॥ ११६ ॥

सोर्मनसी अलोमोषसी ॥ ११७ ॥

१ सोर्मनसोः कपि ।

क्रत्वादयश्च ॥ ११८ ॥

आद्युदात्तं व्यच् छन्दसि ॥ ११९ ॥

वीरवीर्यौ च ॥ १२० ॥

कूलतीरतूलमूलशालाक्षसममव्ययीभावे
॥ १२१ ॥

१ पर्यादिभ्यः कूलदीनानाद्युदात्तत्वम् ।

कंसमन्थशूर्पपाय्यकाण्डं द्विगौ ॥ १२२ ॥

तत्पुरुषे शालायां नपुंसके ॥ १२३ ॥

कन्था च ॥ १२४ ॥

आदिग्रहणादीनाम् ॥ १२५ ॥

चेलखेटकटुककाण्डं गर्हायाम् ॥ १२६ ॥

चीरमुपमानम् ॥ १२७ ॥

पललसूपशार्कं मिश्रे ॥ १२८ ॥

कूलसूदस्थलकर्षाः संज्ञायाम् ॥ १२९ ॥

अकर्मधारये राज्यम् ॥ १३० ॥

१ चेलराज्यादिभ्योऽव्ययम् ।

वर्ग्यादयश्च ॥ १३१ ॥

पुत्रः पुम्भ्यः ॥ १३२ ॥

नाचार्यराजर्त्विक्संयुक्तज्ञात्याख्येभ्यः

॥ १३३ ॥

चूर्णादीन्यप्राणिषष्ठ्याः ॥ १३४ ॥

षट् च काण्डादीनि ॥ १३५ ॥

कुण्डं वनम् ॥ १३६ ॥

१ कुण्डाद्युदात्तत्वे तत्समुदायग्रहणम् ।

प्रकृत्या भगालम् ॥ १३७ ॥

शितेर्नित्यावहृज्यहुव्रीहावभसत् ॥ १३८ ॥

गतिकारकोपपदात्कृत् ॥ १३९ ॥

१ गत्यादिभ्यः प्रकृतिस्वरत्वे कृद्ग्रहणान-
र्थक्यमन्यस्योत्तरपदस्याभावान् ।

२ कृत्प्रकृतौ वा गतित्वादधिकार्थं कृद्ग्रह-
णम् ।

उभे वनस्पत्यादिषु युगपत् ॥ १४० ॥

देवताद्वन्द्वे च ॥ १४१ ॥

नोत्तरपदे ऽनुदात्तादावपृथिवीरुद्रपूषम-
न्धिषु ॥ १४२ ॥

अन्तः ॥ १४३ ॥

१ अन्तोदात्तत्व समासस्येति चेत्कप्युप-
संख्यानम् ।

२ उत्तरपदान्तोदात्तत्वे नञ्सुभ्यां समासा-
न्तोदात्तत्वम् ।

३ न वा कपि पूर्ववचनं ज्ञापकमुत्तरपदा-
नन्तोदात्तत्वस्य ।

४ प्रकरणाच्च समासान्तोदात्तत्वम् ।

थाथघञ्क्ताजवित्रकाणाम् ॥ १४४ ॥

सूपमानात् क्तः ॥ १४५ ॥

संज्ञायामनाचिनादीनाम् ॥ १४६ ॥

प्रवृद्धादीनां च ॥ १४७ ॥

कारकादृत्तश्रुतयोरेवाशिषि ॥ १४८ ॥

१ कारकादृत्तश्रुतयोरेवाशिषि प्रतिषेधः ।

२ सिद्धं तूभयनियमात् ।

इत्थंभूतेन कृतमिति च ॥ १४९ ॥

अनो भावकर्मवचनः ॥ १५० ॥

१ प. पुस्तके 'वा' पद नास्ति । २ प. पुस्तके 'नदस्या' इति पाठः । ३ प. पुस्तके समासान्तोदात्त-
त्वमिति ।

मनुक्तिन्व्याख्यानशयनासनस्थानया-
 जकादिक्रीताः ॥ १५१ ॥
 सप्तम्याः पुण्यम् ॥ १५२ ॥
 ऊनार्थकलहं तृतीयायाः ॥ १५३ ॥
 मिश्र चानुपसर्गमसंधौ ॥ १५४ ॥
 नञो गुणप्रतिषेधे संपाद्यर्हहितालमर्था-
 स्तद्धिताः ॥ १५५ ॥
 ययतोश्चातदर्थे ॥ १५६ ॥
 अच्कावशक्तौ ॥ १५७ ॥
 आक्रोशे च ॥ १५८ ॥
 संज्ञायाम् ॥ १५९ ॥
 कृत्योकेष्णुच्चार्यादयश्च ॥ १६० ॥
 विभाषा तृन्नन्तीक्ष्णशुचिषु ॥ १६१ ॥
 बहुव्रीहाविदमेतत्तज्जः प्रथमपूरणयोः
 क्रियागणने ॥ १६२ ॥
 संख्यायाः स्तनः ॥ १६३ ॥
 विभाषा छन्दसि ॥ १६४ ॥
 संज्ञायां मित्राजिनयोः ॥ १६५ ॥
 १ मित्रे मित्रे ।
 व्यवायिनोऽन्तरम् ॥ १६६ ॥
 मुखं स्वाङ्गम् ॥ १६७ ॥
 नाव्ययदिक्छन्दगोमहत्स्थूलमुष्टिपृथु-
 वत्सेभ्यः ॥ १६८ ॥
 निष्ठोपमानादन्यतरस्याम् ॥ १६९ ॥
 जातिकालसुखादिभ्योऽनाच्छादनात्
 क्तोऽकृतमितप्रतिपन्नाः ॥ १७० ॥
 वा जाते ॥ १७१ ॥
 नञ्सुभ्याम् ॥ १७२ ॥
 कपि पूर्वम् ॥ १७३ ॥

ह्रस्वान्तेऽन्त्यात्पूर्वम् ॥ १७४ ॥
 बहोर्नञ्वदुत्तरपदभूम्नि ॥ १७५ ॥
 १ बहोर्नञ्वदुत्तरपदाद्युदात्तार्थम् ।
 न गुणादयोऽवयवाः ॥ १७६ ॥
 उपसर्गात्स्वाङ्गं ध्रुवमपशु ॥ १७७ ॥
 १ उपसर्गात्स्वाङ्गं ध्रुव मुखस्यान्तोदात्त-
 त्वात् ।
 वनं समासे ॥ १७८ ॥
 अन्तः ॥ १७९ ॥
 अन्तश्च ॥ १८० ॥
 न निविम्याम् ॥ १८१ ॥
 परेरभितोभाविमण्डलम् ॥ १८२ ॥
 प्रादस्वाङ्गं संज्ञायाम् ॥ १८३ ॥
 निरुदकादीनि च ॥ १८४ ॥
 अभेर्मुखम् ॥ १८५ ॥
 अपाच्च ॥ १८६ ॥
 १ अभेर्मुखमपाच्चाध्रुवार्थम् ।
 २ अबहुव्रीह्यर्थं वा ।
 स्फिगपूतवीणाञ्जोऽध्वकुक्षिसीरनाम-
 नाम च ॥ १८७ ॥
 १ स्फिगपूतग्रहणं च ।
 अधेरुपरिस्थम् ॥ १८८ ॥
 अनोरग्रधानकनीयसी ॥ १८९ ॥
 पुरुषश्चान्वादिष्टः ॥ १९० ॥
 अतेरकृतपदे ॥ १९१ ॥
 १ अतेर्धातुलोपे ।
 नेरनिधाने ॥ १९२ ॥
 प्रतेरंश्वादयस्तत्पुरुषे ॥ १९३ ॥
 उपाद्व्यजजिनमगौरादयः ॥ १९४ ॥

सोरवक्षेपणे ॥ १९५

विभाषोत्पुच्छे ॥ १९६ ॥

द्वित्रिभ्यां पादन्मूर्धसु बहुव्रीहौ ॥ १९७ ॥

१ द्वित्रिभ्यां मूर्धन्यकारान्तग्रहणं चेन्नकारान्म्योऽन्त्यान् ।

२ नकारान्तेऽकारान्तस्य ।

३ उदात्तलोपात्तिद्वयम् ।

सकथं चाक्रान्तात् ॥ १९८ ॥

परादिश्छन्दसि बहुलम् ॥ १९९ ॥

१ अन्तोदात्तप्रकरणे त्रिचक्रादीनां छन्दस्युपसंख्यानम् ।

॥ इति षष्ठाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

अलुगुत्तरपदे ॥ १ ॥

१ उत्तरपदाधिकारस्य प्रयोजनं स्तोकादिभ्योऽन्त्यान्तिकोद्गमनयोगः ।

२ एकवद्वचनमनर्थकम् ।

३ द्विवहुष्वसमासः ।

४ उक्तं वा ।

५ एकवद्वचने हि गोषुचरेऽतिप्रसङ्गः ।

६ वर्षाभ्यश्च जे ।

७ अपो योनियन्ततिपु ।

८ जे चरे च ।

पञ्चम्याः स्तोकादिभ्यः ॥ २ ॥

१ पञ्चमीप्रकरणे ब्राह्मणाच्छंसिन उपसंख्यानम् ।

२ अन्यार्थे च ।

ओजःसहोऽम्भस्तमसस्तृतीयायाः ॥ ३ ॥

१ अञ्जस उपसंख्यानम् ।

२ पुसानुजो जनुषान्धो विकृताक्ष इति च ।

मनसः संज्ञायाम् ॥ ४ ॥

आज्ञायिनि च ॥ ५ ॥

१ आत्मनश्च पूरणे ।

२ अन्यार्थे च ।

वैयाकरणाख्यायां चतुर्थ्याः ॥ ६ ॥

परस्य च ॥ ७ ॥

१ अत्मनेभाष्येऽन्त्योऽन्त्यसंख्यानम् ।

हलदन्तात्सप्तम्याः संज्ञायाम् ॥ ८ ॥

१ ह्रद्व्युभ्यां ङेऽन्त्यसंख्यानम् ।

२ अन्यार्थे च ।

३ हलदन्ताधिकारे गोरुपसंख्यानम् ।

४ लुकोऽवादेशो विप्रतिषेधेनेति चेद्भूमिपाशेऽतिप्रसङ्गः ।

५ अकोऽत इति वा संध्यक्षरार्थम् ।

कारनाम्नि च प्राचां हलादौ ॥ ९ ॥

१ कारनाम्नि वावचनार्थं चेदजादावतिप्रसङ्गः ।

२ अप्राप्ते समासविधानम् ।

३ अन्त्योऽन्त्योऽन्त्यसंख्यानम् ।

१ प. पुस्तके इत परमधिकम् । परादिश्च परान्तश्च पूर्वान्तिश्चापि दृश्यते । पूर्वोदयश्च दृश्यन्ते व्यत्ययो बहुलं स्मृतः । २ प. पुस्तके इत. परमधिकम् । एकवच्च । ३ प. पुस्तके नास्ति । ४ इदं वार्तिकं वै. का. पुस्तकयोः सूत्रत्वेन गृहीतम् । भाष्ये वार्तिकत्वेन पठ्यते तन्नाम्निर्वर्तिरूपेण सगृहीतम् । कौमुद्यां 'आत्मनश्च' इत्येवाशः सूत्रत्वेन परिगृहीतः । सोऽपि चिन्त्यः ।

मध्यादुरौ ॥ १० ॥

१ गुगवन्नान् ।

अमूर्धमस्तकात्स्वाङ्गादकामे ॥ ११ ॥

बन्धे च विभाषा ॥ १२ ॥

तत्पुरुषे कृति बहुलम् ॥ १३ ॥

१ तत्पुरुषे कृति बहुलमकर्मधारये ।

२ लुगलुगानुक्रमणं बहुलवचनस्याकृत्स्न-
स्वात् ।

प्रावृद्शरत्कालदिवां जे ॥ १४ ॥

विभाषा वर्षक्षरशरवरात् ॥ १५ ॥

यकालतनेषु कालनाम्नः ॥ १६ ॥

शयवासवासिष्वकालात् ॥ १७ ॥

नेन्सिद्धबध्नातिषु च ॥ १८ ॥

स्थे च भाषायाम् ॥ १९ ॥

षष्ठ्या आक्रोशे ॥ २० ॥

१ षष्ठीप्रकरणे वाग्दिव्यद्वयो युक्तिदण्ड-
हरेषूपसंख्यानम् ।

२ आनप्यन्तात् नृन्त्यज्जिह्वेतुनान्ग्यानम् ।

३ देवानांप्रिय इति च ।

४ शेषपुच्छलाङ्गेषु शुनः सज्ञायाम् ।

५ दिवश्च दासे ।

पुत्रे ऽन्यतरस्याम् ॥ २१ ॥

ऋतो विद्यायोनिर्बन्धेभ्यः ॥ २२ ॥

१ विद्यायोनिर्बन्धेभ्यस्तत्पूर्वपदोत्तरपद-
ग्रहणम् ।

विभाषा स्वसृपत्योः ॥ २३ ॥

आनद्धृतो द्वन्द्वे ॥ २४ ॥

१ ऋकारान्तानां द्वन्द्वे पुत्र उपसंख्यानम् ।

२ कार्यी चानिर्दिष्ट ।

३ अविशेषेण पितृपितामहादिष्वतिप्रसङ्गः ।

देवताद्वन्द्वे च ॥ २५ ॥

१ देवताद्वन्द्व उभयत्र वायोः प्रतिषेधः ।

२ ब्रह्मप्रजापत्यादीनां च ।

ईदग्रेः सोमवरुणयोः ॥ २६ ॥

इद्वद्धौ ॥ २७ ॥

१ इद्वद्धौ विष्णोः प्रतिषेधः ।

दिवो द्यावा ॥ २८ ॥

दिवसश्च पृथिव्याम् ॥ २९ ॥

उषासोषसः ॥ ३० ॥

मातरपितराबुदीचाम् ॥ ३१ ॥

पितरामातरा च च्छन्दसि ॥ ३२ ॥

स्त्रियाः पुंवद्भाषितपुंस्कादनूङ्ग समाना-
धिकरणे स्त्रियामपूरणीप्रियादिषु ॥ ३३ ॥

१ पुंवद्भावे स्त्रीग्रहणं प्रत्ययग्रहणं चेत्तत्र
पुंवदित्युत्तरपदे तत्प्रतिषेधविज्ञानम् ।

२ प्रातिपदिकस्य च प्रत्याप्रतिः ।

३ स्थानिवत्प्रसङ्गश्च ।

४ वतण्ड्यादिषु पुंवद्वचनम् ।

५ स्त्रीशब्दस्य पुंशब्दातिदेश इति चेत्सर्व
प्रसङ्गोऽविशेषात् ।

६ भाषितपुंस्कानुपपत्तिश्च ।

७ अर्थातिदेशे विप्रनिषेधानुपपत्तिः ।

८ पूरण्यां प्रधानपूरणीग्रहणम् ।
तसिलादिष्वा कृत्वसुचः ॥ ३४ ॥

- १ तसिलादी व्रतसौ ।
- २ तरसमपौ ।
- ३ चरङ्जानीयौ ।
- ४ कल्पब्देशीयौ ।
- ५ रूपप्पाशपौ ।
- ६ थम्थालौ ।
- ७ दार्हिलौ ।
- ८ तिलुथ्यनौ ।
- ९ शसि वहलपार्थस्य ।
- १० त्वतलोर्गुणवचनस्य ।
- ११ भस्यादे तद्धिते ।
- १२ ठक्छसोश्च ।

क्यङ्मानिनोश्च ॥ ३५ ॥

- १ नानिग्रन्थानामर्थानामनानिग्रन्थानां च ।

न कोपधायाः ॥ ३६ ॥

- १ कोपधप्रतिषेधे तद्धितवृत्तग्रन्थम् ।

संज्ञापूरणयोश्च ॥ ३७ ॥

वृद्धिनिमित्तस्य च तद्धितस्यारक्तविकारे
॥ ३८ ॥

स्वाङ्गाच्चेतः ॥ ३९ ॥

१ स्वाङ्गाच्चेतोऽमानिनि ।

जातेश्च ॥ ४० ॥

पुंवत्कर्मधारयजातीयदेशीयेषु ॥ ४१ ॥

- १ पुंवत्कर्मधारये प्रतिषिद्धार्थम् ।
- २ कुटुम्बदीनान्गडिषु पुंवद्वचनम् ।
- ३ न दालीर्द्वाद्विभिन्नान् ।
- ४ अमेरीत्त्वाद्गुणस्य वृद्धिर्द्विभेदेन ।
- ५ पुंवद्भावाद्भ्रस्वत्वं सिद्धादिकेषु ।

घरूपकल्पचेलङ्बुवगोत्रमतहतोषु ड्यो

ज्नेकाचो ह्रस्वः ॥ ४२ ॥

नद्याः शेषस्यान्यतरस्याम् ॥ ४३ ॥

उगितश्च ॥ ४४ ॥

आन्महतः समानाधिकरणजातीययोः

॥ ४५ ॥

- १ महदात्त्वे प्रानकरदिगिष्टेयपुनरुत्थानं पुंवद्वचनं च नानाधिकरणार्थम् ।

२ अष्टनः कपाले हविषि ।

३ गवि च युक्ते ।

अष्टनः संख्यायामबहुव्रीह्यशीत्योः ॥ ४६

त्रेस्त्रयः ॥ ४७ ॥

विभाषा चत्वारिंशत्प्रभृतौ सर्वेषाम् ॥ ४८ ॥

हृदयस्य हृल्लेखयदण्लासेपु ॥ ४९ ॥

१ वै. का. पुस्तकयोः °च्चेतोऽमानिनि । अत्र सूत्रे भाष्ये 'स्वाङ्गाच्चेतोऽमानिनि' इति वार्तिकमुप-
लभ्यते नयैव न्म निर्वर्तमाने संगृहीतम् । २ प. पुस्तके °वादिषु पाठः । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
कृत्वाः प्रतिषेधः । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अन्यप्रकृतिस्त्वमहान्भूतप्रकृतौ महान्भवत्येव । तस्माद्वच-
नं स्यात् । पुंवत्तु कथं भवेदत्र । अमहानि महानि वृत्तस्तद्वाची चात्र भूतशब्दोऽयम् । तस्मात्सिध्यति
पुंवत् । निवर्त्यमात्वं तु मन्यते । यस्तु महतः प्रतिपदं समास उक्तस्तदाश्रयं ह्यात्त्वम् । कर्तव्यं मन्यते
न लक्षणेन लक्षणोक्तश्चायम् । शेषवचनात्तु योऽसौ प्रत्यारम्भात्कृतो बहुव्रीहिः । तस्मात्सिध्यति तस्मिन् ।
प्रधानतो वा यतो वृत्तिः । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । प्रकृतादिनि वक्तव्यम् ।

१ यदग्रहणे रूपग्रहणे नेऽग्रहणम् ।
 वा शोकण्यब्रूगेषु ॥ ५० ॥
 पादस्य पदाज्यातिगोपहतेषु ॥ ५१ ॥
 १ पदादेशेऽनेन न निमित्तं नोपपन्न-
 र्थम् ।
 २ उपदेशिवद्वचनं च स्वरसिद्धयर्थम् ।
 पद्यत्यतदर्थे ॥ ५२ ॥
 १ पद्माव इके चरनात्पसंस्यानम् ।
 हिमकाषिहतिषु च ॥ ५३ ॥
 ऋचः शे ॥ ५४ ॥
 वा घोषमिश्रशब्देषु ॥ ५५ ॥
 उदकस्योदः संज्ञायाम् ॥ ५६ ॥
 १ संज्ञायामुत्तरपदस्य च ।
 पेषवासवाहनधिषु च ॥ ५७ ॥
 एकहलादौ पूरयितव्येऽन्यतरस्याम्
 ॥ ५८ ॥
 मन्थौदनसक्तुविन्दुवज्रभारहारवीवध-
 गाहेषु च ॥ ५९ ॥
 इको ह्रस्वोऽङ्यो गालवस्य ॥ ६० ॥
 १ इको ह्रस्वत्वमुत्तरपदमात्रे ।
 २ सर्वान्ते हि नेऽतिः ।
 ३ इत्युत्तरपदस्य अतिपेन ।
 एक तद्विते च ॥ ६१ ॥
 छयापोः संज्ञाछन्दसोर्बहुलम् ॥ ६२ ॥
 त्वे च ॥ ६३ ॥
 इष्टकेषीकामालानां चित्तूलभारिषु
 ॥ ६४ ॥

खित्यनव्ययस्य ॥ ६५ ॥

- १ खितिः । नानाप्रतिगता । नाना ।
- २ सिद्धं तु ह्रस्वान्तस्य मुम्बचनात् ।
- ३ अनियोगात् ।

अरुद्धिपदजन्तस्य मुम् ॥ ६६ ॥

इच एकाचोऽम् प्रत्ययवच्च ॥ ६७ ॥

- १ अमः प्रत्ययवदनुदेशे प्रयोजनमात्वपूर्व-
सवर्णगुणयडुवडादेशः ।
- २ अमः प्रत्ययवदनुदेश आत्वपूर्वसवर्णा-
प्रसिद्धिरप्रथमात्वात् ।
- ३ सामान्यातिदेशे विशेषानतिदेशः ।
- ४ सिद्धं तु द्वितीयैकवचनवद्वचनात् ।
- ५ एकशेषनिर्देशाद्वा ।

वाचंयमपुरंदरौ च ॥ ६८ ॥

कारे सत्यागदस्य ॥ ६९ ॥

- १ अस्तुसत्यागदस्य कारे ।
- २ भक्षस्य च्छन्दसि ।
- ३ धेनोर्भव्यायाम् ।
- ४ लोकस्य पृणे ।
- ५ इत्येऽनभ्यासस्य ।
- ६ आग्न्योर्निधे ।
- ७ गिलेऽगिलस्यै ।
- ८ उष्णभद्रयोः करणे ।

९ गन्तोन्नगजगोः नृगोन्नगो दुहितुः
 पुत्रडा ।

श्येतिलस्य पाते जे ॥ ७० ॥

रात्रेः कृति विभाषा ॥ ७१ ॥

१ प पुस्तके । उत्तरपदाविकारेप्रत्ययग्रहणे इत्यधिकम् । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । निष्के
 चोपसंख्यानम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अनुकूसादीनामिति वक्तव्यम् । ४ प. पुस्तके परम
 धिकम् । गिलेगिले चेति वक्तव्यम् ।

१ रात्रेरप्राप्ते ।
 नलोपो नञः ॥ ७२ ॥
 १ नञो नलोपेऽवक्षेपे तिङ्युपसंख्यानम् ।
 तस्मान्नुडाचि ॥ ७३ ॥
 नभ्राणनपान्नवेदानासत्यानभुचिनकुलन-
 खनपुंसकनक्षत्रनक्रनाकेषु प्रकृत्या
 ॥ ७४ ॥
 एकादिश्चैकस्य चादुक् ॥ ७५ ॥
 नगोऽप्राणिष्वन्यतरस्याम् ॥ ७६ ॥
 सहस्य सः संज्ञायाम् ॥ ७७ ॥
 १ सहस्य हलोपवचनम् ।
 २ सादेशे हि खरे दोषः ।
 ग्रन्थान्ताधिके च ॥ ७८ ॥
 १ ग्रन्थान्ते वचनानर्थक्यमव्ययीभावेन कृत-
 त्वात् ।
 द्वितीये चानुपारुये ॥ ७९ ॥
 अव्ययीभावे चाकाले ॥ ८० ॥
 वोपसर्जनस्य ॥ ८१ ॥
 १ उपसर्जनस्य वावचने सर्वप्रसङ्गोऽविशे-
 षात् ।
 २ सिद्ध तु बहुव्रीहिनिर्देशात् ।
 प्रकृत्याशिषि ॥ ८२ ॥
 १ प्रकृत्याशिष्यगवादिषु ।
 समानस्य च्छन्दस्यमूर्ध्वप्रभृत्युदकेषु
 ॥ ८३ ॥
 ज्योतिर्जनपदरात्रिनाभिनामगोत्ररूप-
 स्थानवर्णवयोवचनबन्धुषु ॥ ८४ ॥

चरणे ब्रह्मचारिणि ॥ ८५ ॥
 १ ब्रह्मण्युपपदे समानपूर्वे व्रते कर्मणि चरे-
 णिनिर्वृत्तौपश्च ।
 तीर्थे ये ॥ ८६ ॥
 विभाषोदरे ॥ ८७ ॥
 दृग्दृशवतुषु ॥ ८८ ॥
 १ दृग्दृशवतुषु दृक्ष उपसंख्यानम् ।
 इदंकिमोरीशकी ॥ ८९ ॥
 आ सर्वनाम्नः ॥ ९० ॥
 विष्वग्देवयोश्च टेरग्रश्चतौ वैप्रत्यये ॥ ९१ ॥
 समः समि ॥ ९२ ॥
 तिरसस्तिर्यलोपे ॥ ९३ ॥
 सहस्य सन्निः ॥ ९४ ॥
 १ अद्रिसिध्योरन्तोदात्तवचनं कृत्स्वरनिवृ-
 त्त्यर्थम् ।
 २ तत्र च्छन्दसि स्त्रियां प्रतिषेधः ।
 सध मादस्थयोश्छन्दसि ॥ ९५ ॥
 व्यन्तरुपसर्गेभ्योऽप ईत् ॥ ९६ ॥
 १ समाप ईत्त्वप्रतिषेधः ।
 ऊदनोर्देशे ॥ ९७ ॥
 अपष्ठचतृतीयास्थस्यान्यस्य दुगाशीरा-
 शास्थास्थितोत्सुकोतिकारकरागच्छेषु
 ॥ ९८ ॥
 अर्थे विभाषा ॥ ९९ ॥
 कोः कत् तत्पुरुषेऽचि ॥ १०० ॥
 १ कद्भावे त्रावुपसंख्यानम् ।
 रथवदयोश्च ॥ १०१ ॥

१ वै. का. प्र. पुस्तकेषु प्रकृत्याशिष्यगोवत्सहलेषु इति पाठः । २ प. पुस्तके °श्वतुषु पाठः । ३ ति. प्र.
 वा पुस्तकेषु °तावप्रत्यये इति पाठः । ४ प. पुस्तके बहुलमित्यधिकम् । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
 ईत्त्वमनवर्णादिति वक्तव्यम् ।

तृणे च जातौ ॥ १०२ ॥
 का पथ्यक्षयोः । १०३ ॥
 ईषदर्थे ॥ १०४ ॥
 विभाषा पुरुषे ॥ १०५ ॥
 कवं चोष्णे ॥ १०६ ॥
 पथि च छन्दसि ॥ १०७ ॥
 पृषोदरादीनि यथोपदिष्टम् ॥ १०८ ॥
 १ दिक्शब्देभ्यस्तीरस्य तारभावो वा ।
 २ वाचो वादे उत्वं बलभावश्चोत्तरपदस्येजि ।
 ३ षष उत्वं दतृदशसूत्ररपदादेः घृत्वं च ।
 ४ धासु वा ।
 ५ दुरो दाशनाशदमध्येषु ।
 ६ स्वरो रोहतौ छन्दसि ।
 संख्याविषयापूर्वस्याहस्याहनन्यतरस्यां
 डौ ॥ १०९ ॥
 द्रलोपे पूर्वस्य दीर्घोऽणः ॥ ११० ॥
 सहिवहोरोदवर्णस्य ॥ १११ ॥
 साढ्वै साढ्वा साढेति निगमे ॥ ११२ ॥
 संहितायाम् ॥ ११३ ॥
 कर्णे लक्षणस्याविष्टाष्टपञ्चमणिभिन्न-
 च्छिन्नच्छिद्रस्रुवस्वस्तिकस्य ॥ ११४ ॥
 नाहिवृतिवृषिव्यधिरुचिसहितनिषु कौ
 ॥ ११५ ॥
 १ अञ्जातिनङ्गादिषु ।
 यस्मिन्विधिस्तदादावलग्रहणे ।
 वतगिर्योः संज्ञायां कोटरकिंशुलकादी-
 नाम् ॥ ११६ ॥

वले ॥ ११७ ॥
 मतौ बह्वचोऽनजिरादीनाम् ॥ ११८ ॥
 शरादीनां च ॥ ११९ ॥
 इको वहेऽपीलोः^१ ॥ १२० ॥
 उपसर्गस्य घञ्यमनुष्ये बहुलम्^२ ॥ १२१ ॥
 १ सादकारयोः कृत्रिमे ।
 २ प्रतिवेशादीनां विभाषा ।
 इकः काशे ॥ १२२ ॥
 दास्ति ॥ १२३ ॥
 अष्टनः संज्ञायाम् ॥ १२४ ॥
 छन्दसि च ॥ १२५ ॥
 चितेः कपि ॥ १२६ ॥
 विश्वस्य वसुराटोः ॥ १२७ ॥
 नरे संज्ञायाम् ॥ १२८ ॥
 मित्रे चर्षौ ॥ १२९ ॥
 मन्त्रे सोमाश्चेन्द्रियविश्वदेव्यस्य मतौ
 ॥ १३० ॥
 ओषधेश्च विभक्तावग्रथमायाम् ॥ १३१ ॥
 ऋचि तुनुवमक्षुतङ्कुत्रोरुष्याणाम्
 ॥ १३२ ॥
 इकः सुबि ॥ १३३ ॥
 ब्यचोऽतस्तिडः ॥ १३४ ॥
 निपातस्य च ॥ १३५ ॥
 अन्येषामपि दृश्यते ॥ १३६ ॥
 चौ ॥ १३७ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अपील्वादीनामिति वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
 अमनुष्यादिभ्योऽपि वक्तव्यम् ।

संप्रसारणस्य ॥ १३८ ॥

१ इको ह्रस्वात्संप्रसारणदीर्घत्वं विप्रतिषेधेन ।

॥ इति षष्ठाध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

अङ्गस्य ॥ १ ॥

१ अङ्गस्येति स्थानषष्ठी चेत्पञ्चम्यन्तम्यचाधिकारः ।

२ अवयवप्रत्ययादीनां चाप्रसिद्धिः ।

३ सिद्धं तु परस्परं प्रत्यङ्गप्रत्ययमङ्गाभावात् ।

४ मन्धपष्ठीनिर्देशश्च ।

५ अङ्गाधिकारस्य प्रयोजनं संप्रसारणदीर्घत्वे ।

६ नाम्सनोश्च ।

७ लिङ्गोत्त्वे ।

८ अतो भिस् ऐस्त्वे ।

९ लुडादिष्वडाटौ ।

१० इयङुवडयुष्मदस्मत्ताडामिनुडानेमुके-ह्रस्वयिदीर्घमितत्वानि ।

११ अर्थवद्ग्रन्थप्रत्ययग्रहणान्यां सिद्धम् ।

हलः ॥ २ ॥

नामि^१ ॥ ३ ॥

न तिसृचतसृ ॥ ४ ॥

छन्दस्युभयथा ॥ ५ ॥

नृ च ॥ ६ ॥

नोपधायाः ॥ ७ ॥

सर्वनामस्थाने चासंबुद्धौ ॥ ८ ॥

वा षपूर्वस्य निगमे ॥ ९ ॥

सान्तमहतः संयोगस्य ॥ १० ॥

अप्तुनृत्तृचस्वसुनृनेष्टृत्वष्टृक्षत्तृहोतृपो-

तृप्रशास्तृणाम् ॥ ११ ॥

इन्हन्पूर्षार्यम्णां शौ ॥ १२ ॥

सौ च ॥ १३ ॥

१ हनः क्वावुपधादीर्घत्वप्रसङ्गः^१ ।

२ नियमवचनात्सिद्धमिति चेत्सर्वनामस्थानप्रकरणे नियमवचनादन्यत्रानियमः ।

अत्वसन्तस्य चाधातोः ॥ १४ ॥

१ अत्वसन्तस्य दीर्घत्वे पित उपसह्या नम् ।

अनुनासिकस्य क्लिप्तलोः क्लिप्ति ॥ १५ ॥

अज्जनगमां सनि ॥ १६ ॥

१ गमेदीर्घत्वं इङ्ग्रहणम् ।

२ अग्रहणे ह्यनादेशस्यापि दीर्घप्रसङ्गः ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । अप्रकरणार्थकारस्याप्राप्तिः । इग्रहणस्य चापिशेषणत्वात् । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । नामि दीर्घ आमि चेत्स्यात् कृते दीर्घे न नुङ् भवेत् । वचनं यत्र तन्नस्ति । नोपधायाश्च चर्मणाम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । नियमवचनात्सिद्धम् । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । दीर्घविधिर्य इहे-प्रभृतीनां त विनियम्बं सुटीति सुविद्वान् । शौ नियम पुनरेव विद्वत् । प्रण हनीति तथास्य न दूष्येत् । शास्त्रिण निवर्त्य सुटीत्यविशेषे शौ नियम कुरु वाप्यसमीक्ष्य । दीर्घविशेषपधानियमान्मे हन्त यि दीर्घविधौ च न दोषः । सुट्यपि वा प्ररुतेऽनववक्त्रशः शौ नियमोऽप्रकृतप्रतिषेधः । यस्य हि शौ नियमः सुटि नैतत्तेन न तत्र भवेद्विनियम्यम् ।

३ न वा छन्दस्यनदेजभ्यगि दीर्घत्वदर्श- नादिङ्ग्रन्थनर्ध्वयन् ।	११ आत्वं यन्तोपाहोपयो पशुषो न वाजान् चाखायितुम् ।
४ सनि दीर्घः ।	१२ संगानाश्रयवचनात्मिद्वम् ।
५ अनधिकार उक्तम् ।	१३ ल्यपि ।
ननोनेर्निभापा ॥ १७ ॥	१४ गुग्गुलुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
क्रमश्च क्त्वि ॥ १८ ॥	१५ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
द्योः शूडनुनासिके च ॥ १९ ॥	१६ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
१ शूटत्वे क्तिदधिकारश्चेच्छः षत्वम् ।	१७ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
२ तुक्प्रसङ्गश्च ।	१८ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
ज्वरत्वरसिव्यविमवामुपधायाश्च ॥ २० ॥	१९ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
राहोपः ॥ २१ ॥	२० आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
असिद्धवदत्रा भात् ॥ २२ ॥	२१ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
१ असिद्धवचन उक्तम् ।	२२ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
२ अत्रग्रहणं विषयार्थम् ।	२३ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
३ प्रयोजनं शैत्वं धित्वे ।	२४ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
४ हिलोप उक्त्वे ।	२५ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
५ अडाडिघौ ।	२६ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
६ हिलोपालोपयोर्जभा- वश्च ।	२७ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
७ संप्रसारणमवर्णलोपे ।	२८ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
८ रेभाव आलोपे ।	२९ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
९ सिद्धं वसुसंप्रसारणमिव गौ ।	३० आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।
१० वरिष्ठलक्षणमिति नित्यत्वाच्च ।	३१ आ भादिति चेत्तुनामघोनाभूगुणेषूपसं- ख्यानम् ।

१ प. पुस्तके नास्ति । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । निवृत्ते दिव ऊर्ध्वव । तदर्थं तपरः
रुतः । ३ प. पुस्तके नास्ति । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । उक्तु कृत्तः कथमोर्विनिवृत्तौ ।
गेरपि चेति कथं विनिवृत्तिः । अमुवतस्तव योगमिम स्याल्लुक्च चिणो नु कथं न तरस्य । ५ भगवान्-
तदर्थं तेन भवेदिति गौर्विनिवृत्तिः । मोगपि ये च न यन्नुनन्ते । चिण्लुकि च किं एव हि लुक्स्यात् । ५
प. पुस्तके 'सुप्रसारण' । ६ प. पुस्तके नास्ति । ७ प. पुस्तके 'सुप्रसारण' । ८ प. पुस्तके चिनुणि च
इति पाठः । ९ प. पुस्तके कित्वात्सिद्धामित्यस्य स्थाने उतसख्यानमिति पाठः ।

जान्तनशां विभाषा ॥ ३२ ॥

भञ्जेश्च चिणि ॥ ३३ ॥

शास इदद्दहलोः ॥ ३४ ॥

१ शास इत्त्व आशास. कौ ।

शा हौ ॥ ३५ ॥

हन्तेर्जः ॥ ३६ ॥

अनुदात्तोपदेशवनतितनोत्यादीनामनु-
नासिकलोपो झलि किङति ॥ ३७ ॥

१ अनुदात्तोपदेशेऽनुनासिकलोपो ल्यपि
च ।

२ वामः ।

वा ल्यपि ॥ ३८ ॥

न क्तिचि दीर्घश्च ॥ ३९ ॥

गमः कौ ॥ ४० ॥

विङ्वनोरनुनासिकस्यात् ॥ ४१ ॥

जनसनखनां सञ्जलोः ॥ ४२ ॥

१ सँनोतेरनुनासिकलोपादात्त्व विप्रतिषेधेन ।

ये विभाषा ॥ ४३ ॥

तनोतेर्यक्कि ॥ ४४ ॥

सनः क्तिचि लोपश्चास्यान्यतरस्याम्

॥ ४५ ॥

आर्धधातुके^१ ॥ ४६ ॥

अस्जो रोपधयो रमन्यतरस्याम् ॥ ४७ ॥

१ अस्जोदेशात्संप्रसारणं विप्रतिषेधेन ।

२ रसोर्ववचने सिचि वृद्धेर्अस्जोदेशः ।

अतो लोपः ॥ ४८ ॥

१ व्यहोप वियड्चण्गुगृद्धिदीर्घत्वेभ्यः

पूर्वेदिनति.पिद्धम् ।

यस्य हलः ॥ ४९ ॥

१ यलोपि वर्णग्रहण चेद्धात्वन्तस्य प्रतिषेधः ।

२ सवातग्रहण चेत्क्यस्य विभाषायां दोषः ।

३ आदे परवचनात्सिद्धम् ।

क्यस्य विभाषा ॥ ५० ॥

णेरनिटि ॥ ५१ ॥

निष्ठायां सेटि^१ ॥ ५२ ॥

१ निष्ठायां सेट्ग्रहणमनिटि प्रतिषेधार्थ-
मिति चेत्तन्निष्ठान्तिनादत् ।

२ एकाचो हि प्रतिषेधः ।

३ इडावार्थं तु तन्निमित्तत्वालोपस्य ।

४ अवचने हि णिलोम इट्प्रतिषेधप्रसङ्गः ।

५ वृधिरन्निष्ठानामुपसंख्यानं सार्वधातु-
कत्वात् ।

जनिता मन्त्रे ॥ ५३ ॥

शमिता यज्ञे ॥ ५४ ॥

अयामन्ताल्वाद्येत्तिष्ठण्यु ॥ ५५ ॥

१ क्त्वाविटि णेर्गुणवचनम् ।

२ इत्तौ प्रत्ययान्तरकरणम् ।

३ अयादेशे चोपसंख्यानम् ।

ल्यपि लघुपूर्वात् ॥ ५६ ॥

१ ल्यपि लघुपूर्वस्येति चेद्व्यञ्जनान्नेषूपसं-
ख्यानम् ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । गम्दीनामिति वक्तव्यम् । ऊइ च । २ प. पुस्तके 'रुदात्त'
इति पाठः । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अतो लोपो यलोपश्च णिलोपश्च प्रयोजनम् । आहोप ईत्त्व-
मेव च चिण्वद्वावश्च सीयुटि । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । निष्ठायां सेट्ग्रहणमनिटि प्रतिषेधार्थम् ।

२ अलोपे च गुणवर्धनम् ।
 ३ ल्यपि लघुपूर्वादिति वचनात्सिद्धम् ।
 ४ ह्रस्वादियु चोक्तम् ।
 विभाषापः^१ ॥ ५७ ॥
 १ आपः सानुबन्धकनिर्देशादिङि सिद्धम् ।
 शुण्डवोर्दीर्घश्छन्दसि ॥ ५८ ॥
 क्षियः ॥ ५९ ॥
 निष्ठायामण्यदर्थे ॥ ६० ॥
 वाक्रोशदैर्न्ययोः ॥ ६१ ॥
 स्यसिचसीयुत्तासिषु भावकर्मणोरुपदे-
 शेऽञ्जनग्रहदृशां वा चिण्वदिट् च^२ ॥ ६२ ॥
 १ चिण्वद्भाव उपदेशवचनमृकारगुणवली-
 यस्त्वात् ।
 २ वधिभावात्सीयुटि चिण्वद्भावो विप्रति-
 षेधेन ।
 ३ हनिणिङादेशप्रतिषेधश्च ।
 ४ अङ्गस्येति तु प्रकरणादाङ्गशास्त्रातिदे-
 शात्सिद्धम् ।
 दीङो युङचि षिङिति ॥ ६३ ॥
 आतो लोप इटि च ॥ ६४ ॥
 १ इङ्ग्रहणमकिङ्दर्थम् ।
 २ सार्धधातुके चादीत्यार्धधातुकाधिकारादु-
 पसंह्यानम् ।
 ईद्यति ॥ ६५ ॥

घुमास्थागापाजहातिसां हलि ॥ ६६ ॥
 १ ईत्वे वकारप्रतिषेधो घृतं घृतपावान्
 इति दर्शनात् ।
 २ धीर्वरी पीवरीति चोक्तम् ।
 एलिङि ॥ ६७ ॥
 वान्यस्य संयोगादेः ॥ ६८ ॥
 न ल्यपि ॥ ६९ ॥
 मयतेरिदन्वतरस्याम् ॥ ७० ॥
 लुङ्लङ्लङ्घुदात्तः ॥ ७१ ॥
 आडजादीनाम् ॥ ७२ ॥
 छन्दस्यपि दृश्यते ॥ ७३ ॥
 न माङ्योगे^३ ॥ ७४ ॥
 बहुलं छन्दस्यमाङ्योगे ऽपि ॥ ७५ ॥
 इरयो रे ॥ ७६ ॥
 आचि श्रुधातुभ्रुवां य्वोरियङ्बुवडौ ॥ ७७ ॥
 १ इयडादिप्रकरणे तन्वादीनां छन्दसि
 बहुलम् ।
 अभ्यासस्यासवर्णे ॥ ७८ ॥
 स्त्रियाः ॥ ७९ ॥
 वाम्शसोः ॥ ८० ॥
 इणो यण् ॥ ८१ ॥
 एरनेकाचो ऽसंयोगपूर्वस्य ॥ ८२ ॥
 १ यणदेशः स्वरपदपूर्वोपधस्य च ।

१ प पुस्तके नास्ति । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । इडादशस्य प्रतिषेधो वक्तव्यः । ३ प पुस्तके इतः परमधिकम् । वृद्धिश्चिण्वद्युक्च हन्तेश्च घत्व दीर्घश्चोक्तो यो मितो वा चिणीति । इङ्वासिद्धस्तेन मे लुच्यते णिर्नित्यश्चायं वल्लिमितो विधाती । ४ प पुस्तके नास्ति । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अजदीनामृता सिद्धम् । वृद्धयर्थमिति चेदट् । अस्वपो हसतीत्यत्र । धातो वृद्धिमटः स्मरेत् । परस्मैपुण्ये पाठः । ओम्पडोऽसि वत्समम् । छन्दोर्थं बहुलं दीर्घम् । इणस्त्योऽन्नङ्गम् ।

२ असंयोगपूर्वे ह्यनिष्टप्रसङ्गः ।
 ओः सुपि ॥ ८३ ॥
 वर्षाभ्वश्च ॥ ८४ ॥
 १ वर्षाभूपुनर्भवश्च ।
 न भूसुधियोः ॥ ८५ ॥
 छन्दस्युभयथा ॥ ८६ ॥
 हुश्रुवोः सार्वधातुके ॥ ८७ ॥
 १ हुश्रुग्रहणानर्थक्यनन्यत्वात् ।
 २ यङ्गुगर्थमिति चेदार्धधातुकत्वात्सिद्धम् ।
 भ्रुवो वुग्लुङ्लिटोः ॥ ८८ ॥
 ऊदुपधाया गोहः ॥ ८९ ॥
 १ गोहिग्रहण विषयार्थम् ।
 २ अयादेशप्रतिषेधार्थं च ।
 ३ ह्रस्वादेशे ह्ययादेशप्रसङ्ग उत्त्वस्यासि-
 द्धत्वात् ।
 दोषो णौ ॥ ९० ॥
 १ दोषिग्रहणं च ।
 वा चित्तविरागे ॥ ९१ ॥
 मितां ह्रस्वः ॥ ९२ ॥
 चिण्णमुलोर्दीर्घोऽन्यतरस्याम् ॥ ९३ ॥
 १ चिण्णमुलोर्णिच्पेनानां यङ्गोपे चान्तर-
 ङ्गलक्षणत्वात्सिद्धम् ।
 खचि ह्रस्वः ॥ ९४ ॥
 ह्रादो निष्ठायाम् ॥ ९५ ॥

छादेवेऽद्युपमर्गस्य ॥ ९६ ॥
 इत्यत्र च ॥ ९७ ॥
 गमहनजनजनवसां लोपः किङ्कत्यनङि
 ॥ ९८ ॥
 तनिपत्योश्छन्दसि ॥ ९९ ॥
 घसिभस्तेहेलि ॥ १०० ॥
 १ ह्रस्वग्रहणनर्थक्यनन्यत्वादि दर्शनात् ।
 हुश्रुभ्यो हेर्धिः ॥ १०१ ॥
 १ हेर्धित्वे ह्रस्विकारादिटोऽप्रतिषेधः ।
 श्रुगृगृकृभ्यश्छन्दसि ॥ १०२ ॥
 आङितश्च ॥ १०३ ॥
 चिणो लुक् ॥ १०४ ॥
 १ चिणो लुकि तग्रहणानर्थक्यं संवातस्या-
 प्रत्ययत्वात् ।
 २ तलोपस्य चालिङितत्वात् ।
 ३ कार्यकृतत्वाद्वा ।
 अतो हेः ॥ १०५ ॥
 उतश्च प्रत्ययादसंयोगपूर्वात् ॥ १०६ ॥
 १ उतश्च प्रत्ययाच्छन्दोवावचनम् ।
 २ उत्तरार्थं च ।
 लोपश्चास्यान्यतरस्यां स्वीः ॥ १०७ ॥
 नित्यं करोतेः ॥ १०८ ॥
 ये च ॥ १०९ ॥

१ प पुस्तके नास्ति । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । वर्षाङ्कारपुनःपूर्वस्य भुव इति वक्तव्यम् ।
 ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । यङ्गुगर्थम् । ४ प पुस्तके इतः परमधिकम् । चिण्णमुलोर्णिच्पेनानां
 यङ्गोपे च । ५ प पुस्तके इतः परमधिकम् । अद्विग्रभृयुपमर्गश्चेति वक्तव्यम् । न वा एष लोके संप्रत्यये ।
 ६ व. का. प्र. क. वा पुस्तकेषु चकारोऽधिकः । ७ प पुस्तके इतः परमधिकम् । चिणो लुकि तग्रहणम् ।
 ८ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । स्यान्तस्य प्रतिषेधो वक्तव्यः ।

अत उत् सार्वधातुके ॥ ११० ॥

१ कृञ् उत्त्वं उकारान्तनिर्देशात्स्यान्तस्या-
प्रतिषेधः ।

श्रसोरल्लोपः ॥ १११ ॥

श्राभ्यस्तयोरातः ॥ ११२ ॥

ई हल्यधोः ॥ ११३ ॥

इहरिद्रस्य ॥ ११४ ॥

१ हरिः-नेर्गर्ग-तुक्ते लोपः

२ सिद्धश्च प्रत्ययविधौ ।

३ वाचनन्याम् ।

भियो ऽन्यतरस्याम् ॥ ११५ ॥

जहातेश्च ॥ ११६ ॥

आ च हौ ॥ ११७ ॥

लोपो यि ॥ ११८ ॥

ध्वसोरेद्धावभ्यासलोपश्च ॥ ११९ ॥

अत एकहल्मध्ये ऽनादेशादेर्लिटि

॥ १२० ॥

१ षकारोपकारादेशादेर्लिट्यनन्तरं लिटि ।

२ फलिभजिग्रहणं तु ऽनन्तरं ऽनादेश-
सिद्धत्वस्य ।

३ प्रथमतः तीयादीनां ऽनादेशादित्वादेर्ना-
भावः ।

४ न वा शसिद्वयोः प्रतिषेधो ज्ञापको
रूपाभेद एतन्निर्णायकः ।

५ दम्भ एत्वं नलोप्यासिद्धवान् ।

थलि च सेटि ॥ १२१ ॥

१ धन्वन्तर्गतङ्गिर्धन् ।

तृफलभजत्रयश्च ॥ १२२ ॥

राधो हिंसायाम् ॥ १२३ ॥

१ राधादिषु स्थानिर्निर्देशः ।

वा जृभ्रमुत्रसाम् ॥ १२४ ॥

फणां च सप्तानाम् ॥ १२५ ॥

न शनरदतादिगुणानाम् ॥ १२६ ॥

अर्वणस्तसावनजः ॥ १२७ ॥

मधवा बहुलम् ॥ १२८ ॥

भस्य ॥ १२९ ॥

पादः पत् ॥ १३० ॥

१ पाद उपधाहस्वत्वम् ।

२ आदेशे हि गार्ग्येनैव तः ।

३ न वा निर्दिष्टान्यानां ऽनादेशत्वान् ।

४ प्रयोजनं तु निर्दिष्टे ।

५ ल्यब्भावे च ।

६ निन्तुर्भु-दन्तान्तादिविकारेषु च ।

७ उदः पूर्वत्वे ।

वसोः संप्रसारणम् ॥ १३१ ॥

वाह ऊट् ॥ १३२ ॥

१ वाह ऊट्चनानर्थक्यं संप्रसारणेन कृत-
त्वात् ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अनुप्रयोगे तु भुवास्त्यवावनं स्मरन्ति कर्तुर्वचनान्मनीषिणः
लोपे द्विर्वचनासिद्धिः । स्थानिवादिति चेत्कृते भवेद्द्वित्वे । नैव सिध्यति कस्मान्प्रत्यङ्गत्वाद्भवेद्दि पररूपम् ।
तस्मिंश्च कृते लोपः । दीर्घत्व बाधकं भवेत्तत्र । २ प. पुस्तके षकारणकारा° इति पाठः । ३ प. पुस्तके
इतः परमधिकम् । नशिमन्योरलिट्येत्त्वम् । छन्दस्यमिपचोरपि । अनेश मेनकेऽथेतद्येमान लिङि पेचिरत् ।
यजायेजे वपायेजे दम्भ एत्त्वमलक्षणम् । श्रसोश्च तकारेण ज्ञाप्यते त्वेत्त्वशासनम् । ४ प. पुस्तके इतः परम-
धिकम् । अर्वणस्तृ मधानेश्च न शिष्यं छान्दस हि तत् । मतुव्रन्योर्विध नाच्च छन्दस्युभयदर्शनात् ।

२ गुणः प्रत्ययलक्षणत्वात् ।	लिङिलालिङिखण्डित्वात् नञ्प्रत्ययान्त-
३ एज्ग्रहणाद्बुद्धिः ।	मुपसख्यानम् ।
अयुवमघोनामतद्धिते ॥ १३३ ॥	२ चर्मणः कोशे ।
१ श्वादीनां प्रसारणे नकारान्तग्रहणन-	३ अश्मनो विकारे ।
कारान्तप्रतिषेधार्थम् ।	४ शुनः सकोचे ।
२ उक्तं वा ।	५ अव्ययानां च सायंप्रतिषेधार्थम् ।
अल्लोपो ऽनः ॥ १३४ ॥	अह्वष्टखोरेव ॥ १४५ ॥
षपूर्वहन्धृतराज्ञामणि ॥ १३५ ॥	ओगुणः ॥ १४६ ॥
१ षपूर्वादीनां पुनर्वचनमल्लोपार्थम् ।	ढे लोपो ऽकट्वाः ॥ १४७ ॥
२ अवधारणे ह्यन्यत्र प्रकृतिभाव उपधा-	यस्येति च ॥ १४८ ॥
लोपप्रसङ्गः ।	१ यस्येत्यादौ श्यां प्रतिषेधः ।
विभाषा डिश्योः ॥ १३६ ॥	२ इयडुवड्भ्यां लोपो विप्रतिषेधेन ।
न संयोगाद्रमन्तान् ॥ १३७ ॥	३ गुणवृद्धी च ।
अचः ॥ १३८ ॥	४ न वेयडुवडादेशस्यान्यविषये वचनात् ।
उद ईत् ॥ १३९ ॥	५ तस्मात्तत्र गुणवृद्धिविषये प्रतिषेधः ।
आतो धातोः ॥ १४० ॥	नृत्तिग्यागस्त्वनत्स्नानं य उपधायाः
१ आतोऽनापः ।	॥ १४९ ॥
मन्त्रेष्वङ्घ्रादेरात्मनः ॥ १४१ ॥	१ सूर्यादीनानणन्तेऽप्रसिद्धिरङ्गान्यत्वात् ।
१ मन्त्रेष्वात्मनः प्रत्ययनात्रप्रसङ्गः ।	२ सिद्धं तु स्थानिवत्प्रतिषेधत् ।
२ आदिग्रहणार्थक्यं चाकारप्रकरणात् ।	३ उपधाग्रहणार्थक्यं च ।
ति विंशतेर्दिति ॥ १४२ ॥	४ विषयपरिगणनं च ।
टेः ॥ १४३ ॥	५ सूर्यमत्स्ययोर्द्वयम् ।
१ डित्यभस्याप्यनुबन्धप्रकरणमनर्थक्यम् ।	६ सूर्यागस्त्ययोश्छे च ।
नस्तद्धिते ॥ १४४ ॥	७ तिप्पुप्ययोर्नक्षत्राणि ।
१ नकारान्तस्य टिलोपे सन्नञ्चारिपीठ-	८ अन्तिकस्य तसि कादिलोप आद्युदा-
सर्पिकलापिकुथुमितैतिलिजाजलिलाङ्ग-	त्तत्वं च ।
	९ तमे तादेश्च ।

१-२ प पुस्तके नास्ति । ३ प पुस्तके इतः परमधिकम् । छान्दसत्वासिद्धम् । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अभस्योपसख्यानम् । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । तसीत्येष न वक्तव्यो ह्येषो दाशतयेऽपि हि । षौ लोपोऽन्तिषादत्यत्र तथाषौ चेऽन्यधर्वसु ।

हलस्तद्धितस्य ॥ १५० ॥
 आपत्यस्य च तद्धिते ऽनाति ॥ १५१ ॥
 क्यच्चयोश्च ॥ १५२ ॥
 बिल्वकादिभ्यश्छस्य लृक् ॥ १५३ ॥
 तुरिष्ठेमेयसु ॥ १५४ ॥
 १ तुः । तुरिष्ठेमेयसु । वचनानर्थ-
 क्यार्त्त ।
 टेः ॥ १५५ ॥
 १ णाविष्ठवत्प्रातिपदिकस्य ।
 २ पुंनङ्गवरभावटिलोपनान्तिपरार्थम् ।
 स्थूलदूरयुवहस्वक्षिप्रक्षुद्राणां यणादि परं
 पूर्वस्य च गुणः ॥ १५६ ॥
 प्रियस्थिरस्फिरोरुबहुलगुरुवृद्धतृप्रदीर्घ-
 वृन्दारकाणां प्रस्थस्फवर्बहिर्गर्वषित्रन्द्रा-
 धिवृन्दाः ॥ १५७ ॥
 बहोर्लोपो भू च बहोः ॥ १५८ ॥
 इष्टस्य यिट् च ॥ १५९ ॥
 ज्यादादीयसः ॥ १६० ॥
 र ऋतो हलादेर्लघोः ॥ १६१ ॥
 विभाषर्जोश्छन्दसि ॥ १६२ ॥
 प्रकृत्यैकाच् ॥ १६३ ॥
 १ प्रकृत्यैकाजिष्ठेमेयसु चेदेकाच उच्चारण-
 ः ।
 २ विन्मतोस्तु लुगर्थम् ।
 ३ प्रकृत्याके राजन्यमनुप्ययुवनः ।
 इनण्यनपत्ये ॥ १६४ ॥

गाथिविदधिके शिगाणिपणिनश्च ॥ १६५ ॥
 संयोगादिश्च ॥ १६६ ॥
 अन् ॥ १६७ ॥
 ये चाभावकर्मणोः ॥ १६८ ॥
 आत्माध्वानौ खे ॥ १६९ ॥
 न मपूर्वो ऽपत्ये ऽवर्मणः ॥ १७० ॥
 १ मपूर्वाप्रतिषेवे वा हितनाम्नः ।
 ब्राह्मो ऽजातौ ॥ १७१ ॥
 १ कान्तान्तान्तौ लोपार्थं वचनम् ।
 २ तत्राप्राप्तविधाने प्रत्यप्रतिषेव ।
 ३ न वा पर्युदासमामर्थ्यान् ।
 कर्मस्ताच्छील्ये ॥ १७२ ॥
 औक्षमनपत्ये ॥ १७३ ॥
 दाण्डिनायनहास्तिनायनार्थवर्णिकजै-
 ह्याशिनेयवासिनायनिभ्रौणहत्यधै-
 वत्यसारवैक्ष्वाकमैत्रेयहिरण्मयानि
 ॥ १७४ ॥
 १ भ्रौणहत्ये नत्वनि । नानार्थक्यं सामा-
 न्येन कृतत्वात् ।
 २ ज्ञापकं तु तद्धिते तत्त्वप्रतिषेधस्य ।
 ३ ऐक्ष्वाकस्य स्वरभेदान्निपातनं पृथक्त्वेन ।
 ४ एकश्रुत्या निर्देशात्मिदम् ।
 ५ मैत्रेये ढञि आदि । निगनन् ।
 ६ हिरण्मये यलोपवचनम् ।
 ७ हिरण्यस्य च्छन्दसि मलोपवचनात्सि-
 द्धम् ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । निःश्रुतिप्रयुगे गुणार्थम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
 णाविष्ठवत्प्रातिपदिकस्य । पुंनङ्गवरभावटिलोपनान्तिपरार्थम् । इति भारद्वाजीयाः ।
 ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । पुंनङ्गवरभावटिलोपनान्तिपरार्थम् । वक्तव्यम् ।

ऋत्व्यवास्त्व्यवास्त्वमाध्वीहिरण्य-
यानि च्छन्दसि ॥ १७५ ॥

॥ इति षष्ठाध्यायस्य चतुर्थं पादः ॥

सप्तमोऽध्यायः ।

युवोरनाकौ ॥ १ ॥

- १ युवोरनाकाविति चेद्धातुप्रतिषेधः ।
- २ भुज्वादीनां च ।
- ३ अनुनासिकपरत्वात्सिद्धम् ।
- ४ तत्र डीव्नुमोः प्रतिषेधः ।
- ५ धात्वन्तस्य च ।
- ६ षिट्ठिकरणं तु ज्ञापकपुनित्कार्या-
भावस्य ।
- ७ न वा षिट्ठिकरण डीप्ठिधानार्थम् ।
- ८ टिट्ठिकरणमनुपसर्जनार्थम् ।
- ९ विप्रतिषेधोऽपि टापो वलीयस्त्वम् ।
- १० धात्वन्तस्य चार्थवद्ग्रहणार्थम् ।
- ११ नुम्विधौ श्लघ्नग्रहणम् ।
- १२ लिङ्गविशिष्टप्रतिषेधार्थम् ।
- १३ न वा विभक्तौ लिङ्गविशिष्टग्रहणार्थम् ।
- १४ प्रयोजनं शूनः स्वरे ।
- १५ यूनः संप्रसारणे ।
- १६ उगिदचां नुम्विधौ ।
- १७ अनडुहश्चानुम्विधौ ।

- १८ पथिमथोरात्वे ।
- १९ पुंसोऽसुद्धिधौ ।
- २० सत्युगित्वान्नडौ ।
- २१ भवद्भगवदधवतामोद्धवे ।
- २२ सिद्ध तु युवोरनुनासिकत्वात् ।
- आयनेयीनीयियः फट्खल्लघां प्रत्यया-
दीनाम् ॥ २ ॥
- १ आयनादिषूपदेशिवद्वचन स्वरसिद्धयर्थम्
- २ न वा कचिच्छित्कन्नादुपदेशिवद्वचना-
नर्थक्यम् ।
- ३ तत्रोणादिप्रतिषेधः ।
- ४ धत्तेर्देवद्वचनम् ।
- ५ प्रातिपदिकविज्ञानाच्च पाणिनेः सिद्धम् ।
- ज्ञो ऽन्तः ॥ ३ ॥
- २ ज्ञादेशे धात्वन्तप्रतिषेधः ।
- २ प्रत्ययाधिकारात्सिद्धमिति चेदनादेरा-
देवद्वचनम् ।
- ३ अन्तःसन्निर्देशसिद्धम् ।
- ४ तत्र शयान्ता इत्यनकारान्तत्वादङ्गस्या-
द्भावप्रतिषेधः ।
- ५ सिद्धननानन्तर्यादनङ्गान्तेनाद्भावनि-
वृत्तिः ।
- ६ तत्र रुटि सनियोगद्वचनात्सिद्धम् ।
- अदभ्यस्तात् ॥ ४ ॥
- आत्मनेपदेष्वनतः ॥ ५ ॥
- शीङो रुट् ॥ ६ ॥

१ प. पुस्तके चार्थवत्त्वादिति पठः । २ प. पुस्तके 'ग्रहणमिति । ३ प. पुस्तके इत. परमधिकम् ।
प्रत्ययाधिकारात्सिद्धम् ।

- १ रुटि दृशिगुगप्रतिषेधः ।
- २ पूर्वान्ते शीङो गुणविधिः ।
- ३ ज्ञादेशादाड्लेटि ।
- ४ न वा नित्यत्वादाटः ।
- ५ अन्तरान्तराण्यन्त्याम् ।

वेत्तेर्विभाषा ॥ ७ ॥

बहुलं छन्दसि ॥ ८ ॥

अतो भिस ऐस् ॥ ९ ॥

बहुलं छन्दसि ॥ १० ॥

नेदमदसोरकोः ॥ ११ ॥

टाडसिङ्सामिनात्स्याः ॥ १२ ॥

ङेर्यः ॥ १३ ॥

सर्वनाम्नः सै ॥ १४ ॥

१ अश नित्यत्वादाटः । अश नित्यत्वादाटः । अश नित्यत्वादाटः ।

२ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।

ङसिङयोः स्मात्सिनौ ॥ १५ ॥

पूर्वादिभ्यो नवभ्यो वा ॥ १६ ॥

जसः शी ॥ १७ ॥

औङ आपः ॥ १८ ॥

नपुंसकाच्च ॥ १९ ॥

जश्शसोः शिः ॥ २० ॥

अष्टाभ्य और् ॥ २१ ॥

षड्भ्यो लुक् ॥ २२ ॥

स्वमोर्नपुंसकात् ॥ २३ ॥

१ स्वमोर्लुक् त्यदादिभ्यश्च ।

२ शिशीलुगुन्विधिषुः नपुंसकग्रन्थ शब्द-
ग्रहणं चेदन्यपदार्थे प्रतिषेधः ।

३ सिद्ध प्रकृतार्थे विधेयत्वान् ।

४ अन्त्यादिषु शब्दग्रहणम् ।

अतो ऽम् ॥ २४ ॥

अद् डतरादिभ्यः पञ्चभ्यः ॥ २५ ॥

१ अद्वावे पूर्वमार्गप्रतिषेधः ।

२ सिद्धननुनामिकोप्यत्वात् ।

३ टुक्करणाद्वा ।

४ डित्करणाद्वा ।

नेतराच्छन्दसि ॥ २६ ॥

१ इतराच्छन्दसि प्रतिषेध एकतरात्सर्वत्र ।

२ नपुंसकादेशेभ्यो युष्मदस्सदोर्विभक्त्या-
देशा विप्रतिषेधेन ।

युष्मदस्मद्भां ङसोऽश् ॥ २७ ॥

१ ङस आदेशे शित्त्वगानार्थक्यनक रन्त्या
कारवचनानर्थक्यात् ।

२ अर्थवत्त्वादेशे लोपार्थम् ।

३ तस्माच्छित्करणम् ।

ङेप्रथमयोरम् ॥ २८ ॥

शसो न ॥ २९ ॥

भ्यसोऽभ्यम् ॥ ३० ॥

पञ्चम्या अत् ॥ ३१ ॥

एकवचनस्य च ॥ ३२ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । एत्वं भिसि परत्वाच्चेदत् ऐस्क् भविष्यति । कृत एस्वे भोतपूर्व्यात् । ऐस्कु नित्यस्तथा सति । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । औशयो । अस्त लुक्त्र । षड्भ्योऽप्येव प्रसज्यते । अपवादः । यस्य विषये । यो वा तस्मादनन्तरः । आत्वं यत्र तु तत्रौदत्वम् । तथा हास्य ग्रहः कृतः । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । कृते ह्यस्वे न लुग्भवेत् । ४ बोधार्थिना पुस्तके न. इति पाठः ।

साम आकम् ॥ ३३ ॥

१ सामग्रहण यथागृहीतस्यादेशवचनात् ।

२ न वा द्विपर्यन्तानामकारवचनादामिस-
काराभावः ।

३ गुट्प्रतिषेधेऽन्न्देऽन्ते लोपविज्ञानात् ।

४ न वा टिणोपचनन्देऽन्ते टाप्प्रतिषेधा-
र्थम् ।

५ न वा लिङ्गाभावाद्दिलोपवचनानर्थक्यम् ।

६ तस्मात्गुट्प्रतिषेधः ।

आत औ णलः ॥ ३४ ॥

तुह्योस्तातडाशिष्यन्यनरस्याम् ॥ ३५ ॥

विदेः शतुर्वसुः ॥ ३६ ॥

१ विदेर्वसोः कित्त्वम् ।

समासेऽनञ्पूर्वे क्त्वो ल्यप् ॥ ३७ ॥

१ ल्यवादेश उपदेशिवद्वचनम् ।

२ अनादिष्टार्थम् ।

३ बहिरङ्गलक्षणत्वम् ।

४ स्नात्वाकालकादिषु च प्रतिषेधः ।

५ तदन्तनिर्देशात्सिद्धम् ।

६ समाननिपातनाद्वा ।

७ अनञो वा परस्य ।

क्त्वापि च्छन्दसि ॥ ३८ ॥

सुपां सुलुक्पूर्वसवर्णाच्छेयाडाङ्गाया-
जालः ॥ ३९ ॥

१ इयाडियाजीकाराणामुपसख्यानम्^१ ।

अमो मश् ॥ ४० ॥

लोपस्त आत्मनेपदेषु ॥ ४१ ॥

ध्वमो ध्वात् ॥ ४२ ॥

यजध्वेनामिति च ॥ ४३ ॥

तस्य तात् ॥ ४४ ॥

तप्तनपतनथनाश्च ॥ ४५ ॥

इदन्तो मसि ॥ ४६ ॥

क्त्वो यक् ॥ ४७ ॥

इष्टीनामिति च ॥ ४८ ॥

स्नात्वाद्यदयश्च ॥ ४९ ॥

अञ्जसेरसुक ॥ ५० ॥

अधश्चरिष्वपलवणानामात्मप्रीतौ क्यचि

॥ ५१ ॥

१ अधश्चरिष्वपलवणानामात्मप्रीतौ क्यचि

॥ ५१ ॥

१ अधश्चरिष्वपलवणानामात्मप्रीतौ क्यचि

॥ ५१ ॥

१ अधश्चरिष्वपलवणानामात्मप्रीतौ क्यचि

॥ ५१ ॥

१ अधश्चरिष्वपलवणानामात्मप्रीतौ क्यचि

॥ ५१ ॥

१ अधश्चरिष्वपलवणानामात्मप्रीतौ क्यचि

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सुपा च सुपो भवन्तीति वाच्यम् । तिङो च तिङो भवन्तीति वाच्यम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । आङ्याजयारां चोपसख्यानम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अमो मश् मकारस्य । वचनादन्यवाचनम् । द्विमकार ईडवृत्ते यकारादौ न दुष्यति । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सर्वप्रातिपदिकेभ्यो लालसायामिति वक्तव्यं दध्यस्यति मध्वस्यतीत्येवमर्थम् । सुभक्तव्यो दधिस्यति मधुस्यतीत्येवमर्थम् ।

वुपदेशिद्वचनं प्रत्ययविध्यर्थम् ।
 ह्यनकारे प्रत्ययः ।
 ष्टप्रसङ्गः ।
 गणनः ॥ तदुपदेशे नुम्बि-
 ।
 ताम् ॥ ५९ ॥
 णदीनाम् ।
 गतत्वात् ।
 झलि ॥ ६० ॥
 चि ॥ ६१ ॥
 रधेः ॥ ६२ ॥
 टोः ॥ ६३ ॥
 ॥ ४ ॥
 ॥ ६५ ॥
 तयाम् ॥ ६६ ॥
 लघ्वोः ॥ ६७ ॥
 केवलाभ्याम् ॥ ६८ ॥
 : केवलग्रहणमन्योपगर्गप्रतिषेधा-
 चेणमुलोः ॥ ६९ ॥
 मुलोरनुपसर्गस्य ।
 सर्वनामस्थानेऽधातोः ॥ ७० ॥
 यञ्चतिग्रहणात्सिद्धमधातोः ।
 से ॥ ७१ ॥
 झलचः ॥ ७२ ॥
 चो नुम्बिधातुगितिप्रतिषेधः ।
 तिषेधात्सिद्धम् ।

३ पुनःप्रसङ्ग इति चेदमादिभिस्तुल्यम् ।
 ४ तत्र बह्वर्जि प्रतिषेधः ।
 ५ अन्त्यात्पूर्व नुममेके ।
 इकोऽचि विभक्तौ ॥ ७३ ॥
 १ इकोऽचि विभक्तौ । अत्र नुम्नुटोर्विप्र-
 तिषेधार्थम् ।
 २ इतरथा हि नुमो नित्यनिमित्तत्वान्नुट-
 भावः ।
 ३ उत्तरार्थं च ।
 तृतीयादिषु भाषितपुंस्कं पुंवद्भालवस्य
 ॥ ७४ ॥
 १ पुंवदिति पुंस्त्वप्रतिषेधः ।
 २ ह्रस्वाभावार्थं च ।
 ३ अर्थातिदेशात्सिद्धम् ।
 ४ तद्धितलुक्प्रतिषेधश्च ।
 ५ न वा नानाया नानाङ्गनौ भाषितपुंस्त्ववि-
 ज्ञानात् ।
 अस्थिदधिसक्थ्यक्ष्णामनङ्कुदात्तः ॥ ७५ ॥
 छन्दस्यपि दृश्यते ॥ ७६ ॥
 ई च द्विवचने ॥ ७७ ॥
 नाभ्यस्ताच्छतुः ॥ ७८ ॥
 वा नपुंसकस्य ॥ ७९ ॥
 आच्छीनघोर्नुम् ॥ ८० ॥
 शप्श्यनोर्नित्यम् ॥ ८१ ॥
 सावनङ्कुहः ॥ ८२ ॥

प. पुस्तके इतः परमविक्रम् । इकोऽचि व्यञ्जने मा भूत् । अस्तुलोपः । स्वरः कथनम् । स्वरो
 ऽपि । लुप्ते किं न भविष्यति ।

१ अनडुहः सावाम्प्रतिषेधो नुमोऽनवका-
शत्वात् ।

२ न वावर्णोपभ्रस्य नुम्वचनात् ।

३ पुन प्रत्ययविज्ञानाद्वा सिद्धम् ।

४ यथात्वादियु द्विर्वचनम् ।

द्वस्ववःस्वतवसां छन्दसि ॥ ८३ ॥

दिव औत् ॥ ८४ ॥

१ दिव औत्वे घातुप्रतिषेधः ।

२ अथात्वधिकारालिङ्गमिति चेन्नपुंसके
दोषः ।

३ उक्तं वा ।

पथिमथ्यृभुक्षामात् ॥ ८५ ॥

इतोऽत् सर्वनामस्थाने ॥ ८६ ॥

१ इतोऽद्वयनन्तैर्ध्रुनाऽङ्गं च न ।

२ षपूर्वार्थे तु ।

थो न्यः ॥ ८७ ॥

भस्य टेलोपः ८८ ॥

पुंसोऽसुङ् ॥ ८९ ॥

१ अमुडयुपदेशिवद्वचनं स्वरासिद्धयर्थं
बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।

गोतो णित् ॥ ९० ॥

१ गोतः सर्वनामस्थाने णित्कार्यातिदेशः ।

२ सर्वनामस्थाने णित्ववचने ह्यसंप्रत्ययः
षष्ठ्यनिर्देशात् ।

३ तपरकरणमनर्थकं स्थानिवत्प्रतिषेधात् ।

४ इतरथा हि संबुद्धिजसोः प्रतिषेधः ।

णलुत्तमो वा ॥ ९१ ॥

सख्युरसंबुद्धौ ॥ ९२ ॥

अनङ् सौ ॥ ९३ ॥

ऋदुशनस्पुरुदंशोऽनेहसां च ॥ ९४ ॥

तृज्वत् क्रोष्टुः ॥ ९५ ॥

स्त्रियां च ॥ ९६ ॥

१ तृज्वदिति शब्दानिर्देशश्चेद्यथा चिणि
तद्वत् ।

२ तत्र रपरवचनम् ।

३ रूपानिर्देश इति चेत्सर्वदेशप्रसङ्गः ।

४ सिद्धं तु रूपान्तिदेशात् ।

५ सिद्धं तु प्रत्ययग्रहणे यस्मात्स तदादि-
नदन्तविज्ञानात् ।

६ आन्तरतम्याच्च सिद्धम् ।

७ तृज्वद्वचनमनर्थकं तृज्विषये तृचो मृग-
वाचित्वात् ।

८ तुनो निवृत्त्यर्थमिति चेत्सिद्धं यथान्य-
त्रापि ।

९ वावचनानर्थक्यं च स्वभावसिद्धत्वात् ।

१० गुणवृद्धयौत्त्वतृज्वद्भावेभ्यो नुम्पूर्वविप्र-
तिषिद्धम् ।

११ नुमचिरतृज्वद्भावेभ्यो नुद् ।

१२ न वा नुड्विषये रप्रतिषेधात् ।

१३ इतरथा हि सर्वापवादः ।

१४ तस्मान्ननुड्विषये रप्रतिषेधः ।

विभाषा तृतीयादिष्वचि ॥ ९७ ॥

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । न्यन्वधिकं न्दिङ् । २ प. पुस्तके नास्ति । ३ प पुस्तके
'मनर्थक' इति नास्ति । ४ प पुस्तके इतः परमधिकम् । तृज्वत्स्त्रिया विभक्तौ चेन्नोपेयमिति सिध्यति ।
ईकारे तन्निमित्तः सः गौरादिषु न पठ्यते । तेनैव भावनं चेत्स्यादनिटोऽपि प्रसज्यते ।

चतुरनडुहोरामुदात्तः ॥ ९८ ॥

१ आमनडुहः स्त्रियां वा ।

अम् संबुद्धौ ॥ ९९ ॥

ऋत इद्धातोः ॥ १०० ॥

उपधायाश्च ॥ १०१ ॥

उदोष्ठ्यपूर्वस्य ॥ १०२ ॥

बहुलं छन्दसि ॥ १०३ ॥

॥ इति सप्तमाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

सिचि वृद्धिः परस्मैपदेषु ॥ १ ॥

१ सिचि वृद्धिः परस्मैपदेषु १ ।

२ नैकगन्तुविप्रतिषेधेनेति चेदोत्वा-
भावः ।

३ पुनः सिद्धं यथा प्रसा-
रणादिषु द्विवचनम् ।

४ सौदामित्रौ वदिरङ्गलक्षणत्वात्सिद्धम् ।

अतो लान्तस्य ॥ २ ॥

वदव्रजहलन्तस्याचः ॥ ३ ॥

१ वदव्रजहलन्तस्याचः १ ।

२ वदव्रजहलन्तस्याचः २ ।

३ तच्चानन्त्यार्थम् ।

४ अन्त्यस्य वचनानर्थक्यात् ।

५ अतो विभाषार्थमिति चेत्सिद्धं वृद्धेर्लोप-
बलीयस्त्वात् ।

नेटि ॥ ४ ॥

अनन्तश्रमनागृणिर्व्येदिताम् ॥ ५ ॥

ऊर्णोतेर्विभाषा ॥ ६ ॥

अतो हलादेर्लघोः ॥ ७ ॥

नेटुशि कृति ॥ ८ ॥

१ नेटुशमनादौ कृति ।

तितुत्रनथसिसुसरकसेषु च ॥ ९ ॥

१ तितुत्रेष्वग्रहादीनाम् ।

एकाच उपदेशेऽनुदात्तात् ॥ १० ॥

१ एकाज्ग्रहणं जागर्त्यर्थम् ।

२ वध इट्प्रतिषेधः संनिपात एकाच्त्वात्प्रकृ-
तेऽनुदात्तत्वात् ।

३ एकाच उपदेशेऽनुदात्तादित्युपदेश-
जनानुदात्तविशेषणं चेत्कृजादिभ्यो
लिटि निवृत्त्यात् ।

४ तत्र पचादिभ्य इड्प्रतिषेधः ।

५ सनश्चेट्प्रतिषेधः ।

६ यडलोपे च तत्त्वान्निवृत्त्यात् ।

७ यडलोपे च तत्त्वान्निवृत्त्यात् ।

श्रुकः किति ॥ ११ ॥

सनि ग्रहगुहोश्च ॥ १२ ॥

कृसृभृवृस्तुदुसृश्रुवो लिटि ॥ १३ ॥

१ कृजोऽसुटः ।

श्रीदितो निष्ठायाम् ॥ १४ ॥

१ श्रीदितो निष्ठायां निष्ठायां ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । इत्त्वोत्वाभ्यां गुणवृद्धी विप्रतिषेधेन । २ प. पुस्तके इतः परम-
धिकम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ६ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ७ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ८ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ९ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । १० प. पुस्तके इतः परमधिकम् । ११ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । १२ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । १३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । १४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।

यस्य विभाषा ॥ १५ ॥

१ यस्य विभाषाविदेः ।

आदितश्च ॥ १६ ॥

विभाषा भावादिकर्मणोः ॥ १७ ॥

क्षुब्धस्वान्तध्वान्तलग्नम्लिष्टविरिब्धफा-

ण्टवाढानि मन्थमनस्तमःसक्ताविस्पष्ट-

स्वरानायासभृशेषु ॥ १८ ॥

१ क्षुब्धं मन्थाभिधाने ।

२ स्वान्त मनोऽभिधाने ।

३ ध्वान्तं तमोऽभिधाने ।

धृषिशसी वैयात्ये ॥ १९ ॥

दृढः स्थूलबलयोः २० ॥

१ दृढनिपातन नकारहकारलोपार्थ परस्य
च दत्वार्थम् ।

२ अनिड्वचने हि रभावाप्रसिद्धिरलघुत्वात् ।

३ नलोपवचनं च ।

ग्रभौ परिवृढः ॥ २१ ॥

१ परिवृढनिपातनं च ।

कृच्छ्रगहनयोः कषः ॥ २२ ॥

घुषिरविशब्दने ॥ २३ ॥

अर्देः संनिविभ्यः ॥ २४ ॥

अभेश्चाविदूर्ये ॥ २५ ॥

णेरध्ययने वृत्तम् ॥ २६ ॥

१ वृत्तनिपातने णिग्रन्थनान्दन्त्यवधार-
णप्रतिषेधार्थम् ।

२ निपातनं णिग्रन्थनान्दन्त्यवधार-
णप्रतिषेधार्थम् ।

वा दान्तशान्तपूर्णदस्तस्पष्टच्छन्नज्ञप्ताः

॥ २७ ॥

१ दान्तशान्तयोरुपधादीर्घत्वं च ।

२ स्पष्टच्छन्नयोरुपधाह्रस्वत्वं च ।

रूप्यमत्वरसंघुषास्वनाम् ॥ २८ ॥

१ दृग्निन्दनोर्वावचनन्दिप्रतिषेधाद्विप्रति-
षेधेन ।

हृषेलोमसुं ॥ २९ ॥

अपचितश्च ॥ ३० ॥

हु ह्वरेच्छन्दसि ॥ ३१ ॥

अपरिहृताश्च ॥ ३२ ॥

सोमे ह्वरितः ॥ ३३ ॥

ग्रसितम्भमिनस्तमितोत्तमितचत्तवि-

कस्ता विशस्तृशंस्तृशास्तृतरुतृतरुतृव-

रुतृवरुतृवरुतृरुज्ज्वलिति क्षरिति

क्षमिति वमित्यमितीति च ॥ ३४ ॥

आर्धधातुकस्येड्गुलादेः ॥ ३५ ॥

स्तुक्रमोरनात्मनेपदनिमित्ते ॥ ३६ ॥

१ स्तुक्रमोरनात्मनेपदनिमित्ते चेत्कृत्युप-
सख्यानम् ।

२ आत्मनेपदपरप्रतिषेधे तत्परपरसीयुडेका-
देशेषु प्रतिषेध ।

३ सिद्धं तु स्तोरात्मनेपदेन समानपदस्थ-
न्येऽप्रतिषेधात् ।

४ क्रमेश्च ।

५ कर्तरि चात्मनेपदविषयात्कृति ।

ग्रहोऽलिटि दीर्घः ॥ ३७ ॥

१ ग्रहेर्दीर्घत्व इङ्ग्रहणम् ।

२ अग्रहणे ह्यसप्रत्ययः षष्ठ्यभावात् ।

१ प. पुस्तके इत परमाधिकम् । हृषेलोमकेशकर्तृकस्वेति वक्तव्यम् । मिस्मिन्-स्वीय नयेति
वक्तव्यम् । किं निमित्यमिति वक्तव्यम् ।

३ चिण्वदिट् प्रतिषेधः ।
 ४ यङ्लोपे च ।
 ५ इङ्दीर्घ इति चेद्विगतिरिति ।
 ६ प्रणिपिन्म्य च पुनर्विधाने दीर्घत्वाभावः ।
 ७ यङ्लोपे 'चोक्तम् ।
 वृत्तो वा ॥ ३८ ॥
 न लिङि ॥ ३९ ॥
 सिचि च परस्मैपदेषु ॥ ४० ॥
 इट् सनि वा ॥ ४१ ॥
 लिङ्सिचोरात्मनेपदेषु ॥ ४२ ॥
 ऋतश्च संयोगादेः ॥ ४३ ॥
 स्वरतिस्रतिस्रयतिभूतूदितो वा ॥ ४४ ॥
 १ पुनर्वाचनं लिङ्सिचोर्निवृत्त्यर्थम् ।
 २ खरतिरुदात्तः ।
 ३ वाचनं निवृत्त्यर्थम् ।
 ४ अनुदात्ते हि किति वाप्रसङ्गः प्रतिषिध्य
 पुनर्विधानात् ।
 रधादिभ्यश्च ॥ ४५ ॥
 निरः कुषः ॥ ४६ ॥
 इणिष्ठायाम् ॥ ४७ ॥
 १ इङ्ग्रहणं नित्यार्थम् ।
 तीपसहलुभरुषरिषः ॥ ४८ ॥
 १ इषेस्तकारे इत्यन्प्रत्ययात्प्रतिषेधः ।
 सनीवन्तर्धभ्रस्जदम्भुश्चिस्व्यूर्णुभरञ्जपि-
 सनाम् ॥ ४९ ॥
 क्लिशः कत्वानिष्ठयोः ॥ ५० ॥
 पूङ्गश्च ॥ ५१ ॥

वसतिक्षुधोरिट् ॥ ५२ ॥
 १ पुनरिङ्ग्रहणं नित्यार्थम् ।
 अञ्चेः पूजायाम् ॥ ५३ ॥
 लुभो विमोहने ॥ ५४ ॥
 जृत्रश्चोः क्तिव ॥ ५५ ॥
 उदितो वा ॥ ५६ ॥
 सेऽसिचि कृतचृतच्छृदत्तदत्तः ॥ ५७ ॥
 गमेरिट् परस्मैपदेषु ॥ ५८ ॥
 १ गमेरिद्वरस्मैपदेषु चेत्कृत्युपसंख्यानम् ।
 २ आत्मनेपदपरप्रतिषेध उक्तम् ।
 ३ सिद्धं तु गमेरात्मनेपदेन समानपदस्थ-
 स्येष्टप्रतिषेधात् ।
 न वृद्भ्यश्चतुर्भ्यः ॥ ५९ ॥
 १ वृतादिप्रतिषेधे च ।
 २ आत्मनेपदपर इङ्गचने नत्परपरसीयुङे-
 कादेशेष्विङ्गचनम् ।
 ३ सिद्धं तु वृतादीनामात् नोपदेन समान-
 पदस्थस्येङ्गचनात् ।
 ४ चतुर्भ्यानिःपिन्म्य नार्थम् च ।
 ५ निवृत्तत्वात्सकारस्य ।
 तासि च कल्पः ॥ ६० ॥
 अचस्तास्वत् थल्यनिटो नित्यम् ॥ ६१ ॥
 उपदेशेऽन्वतः ॥ ६२ ॥
 १ नाभावत्वात् प्रतिषेधसेः प्रतिषेधप्रसङ्गो
 ऽकारवत्त्वात् ।
 २ सिद्धं तु त्वानिष्ठानात् ।
 ३ तस्य चाभावात्तासौ ।

ऋतो भारद्वाजस्य ॥ ६३ ॥

१ ऋतो भारद्वाजस्येति निगन्तुं दत्ति-
प्रामत्वात्प्रतिषेधस्य ।

२ तत्र पचादिभ्य इडचनम् ।

३ निगन्तुं दत्ति-
प्रामत्वात्प्रतिषेधस्य ।

बभूथा ततन्थ जगृभ्म ववर्थेति निगमे
॥ ६४ ॥

विभाषा सृजिदृशोः ॥ ६५ ॥

इडच्यतिव्ययतीनाम् ॥ ६६ ॥

वस्वेकाजादघसाम् ॥ ६७ ॥

१ वस्वेकाजाद्धसांवचनं नियमार्थम् ।

२ घसिग्रहणनन्तत्वात् ।

विभाषा गमहनविदविशाम् ॥ ६८ ॥

सनिं ससनिवांसम् ॥ ६९ ॥

ऋद्धनोः स्ये ॥ ७० ॥

१ स्वरतेर्वेदत्वाद्दतः स्ये विप्रतिषेधेन ।

अङ्गेः सिचि ॥ ७१ ॥

स्तुसुधूञ्भ्यः परस्मैपदेषु ॥ ७२ ॥

यमरमनमातां सक् च ॥ ७३ ॥

स्मिपूङ्ग्वञ्ज्वां सनि ॥ ७४ ॥

किरश्च पञ्चभ्यः ॥ ७५ ॥

रुदादिभ्यः सार्वधातुके ॥ ७६ ॥

ईशः से ॥ ७७ ॥

ईडजनोर्ध्वे च ॥ ७८ ॥

लिङः सलोपोऽनन्त्यस्य ॥ ७९ ॥

अतो येयः ॥ ८० ॥

आतो डितः ॥ ८१ ॥

आने मुक् ॥ ८२ ॥

१ मुकि स्वरे दोषः ।

२ अभक्ते च ।

३ परादौ दीर्घप्रसङ्गः ।

ईदासः ॥ ८३ ॥

अष्टन आ विभक्तौ ॥ ८४ ॥

१ अष्टन्जनादिपश्चिन्ध्यात्वेष्वात्तरतम्या-
दनुनाम्निकप्रसङ्गः ।

२ सिद्धमनत्वात् ।

३ उच्चारणसामर्थ्याद्वा ।

रायो हलि ॥ ८५ ॥

युष्मदस्मदोरनादेशे ॥ ८६ ॥

द्वितीयायां च ॥ ८७ ॥

प्रथमायाश्च द्विवचने भाषायाम् ॥ ८८ ॥

योऽचि ॥ ८९ ॥

शेषे लोपः ॥ ९० ॥

मपर्यन्तस्य ॥ ९१ ॥

युवावौ द्विवचने ॥ ९२ ॥

यूयवयौ जसि ॥ ९३ ॥

त्वाहौ सौ ॥ ९४ ॥

तुभ्यमहौ ङसि ॥ ९५ ॥

तवममौ ङसि ॥ ९६ ॥

त्वमावेकवचने ॥ ९७ ॥

प्रत्ययोत्तरपदयोश्च ॥ ९८ ॥

१ त्रिचतुर्युष्मदस्मद्ग्रहणेष्वर्थग्रहणं शब्द-
विशेषणम् ।

त्रिचतुरोः स्त्रियां तिसृचतसृ ॥ ९९ ॥

१ तिसृभावे सज्ञायां कन्युपसंख्यानम् ।

२ चतसर्याद्युदात्तनिपातनं च ।

३ उपदेशिवद्वचन च ।
 ४ स्वरसिद्धयर्थम् ।
 ५ उक्तं वा ।
 अचि र ऋतः ॥ १०० ॥
 १ अचि रादेशे जस्युपसंख्यान गुणपर-
 त्वात् ।
 २ न वानवकाशत्वाद्रस्य ।
 जराया जरसन्यतरस्याम् ॥ १०१ ॥
 त्यदादीनामः १०२ ॥
 १ त्यदादीनां द्विपर्यन्तानामकारवचनम् ।
 किमः कः १०३ ॥
 कु तिहोः ॥ १०४ ॥
 क्काति ॥ १०५ ॥
 तदोः सः सावनन्त्ययोः ॥ १०६ ॥
 अदस औ सुलोपश्च ॥ १०७ ॥
 १ सावौत्वप्रतिषेधः साकच्चाद्वा सादुत्वं
 च ।
 २ उत्तरपदभूतानामादेश उपदेशिवद्वच-
 नम् ।
 ३ अनादिष्टार्थम् ।
 ४ वन्निर्गलक्षणान् ।
 इदमो मः ॥ १०८ ॥
 दश्च ॥ १०९ ॥

यः सौ ॥ ११० ॥
 इदो ऽय् पुंसि ॥ १११ ॥
 अनाप्यकः ॥ ११२ ॥
 हलि लोपः ॥ ११३ ॥
 मृजेवृद्धिः ॥ ११४ ॥
 १ मृजेवृद्धिविधौ किप्रतिषेधः ।
 २ धातोः स्वरूपग्रहणे वा तत्प्रत्ययविज्ञा-
 नात्सिद्धम् ।
 ३ प्रयोजनं सृजिदृशिमस्जिनशिहन्तिगिर-
 त्यर्थम् ।
 अचो ङिति ॥ ११५ ॥
 १ वृद्धावज्ग्रहणं गोऽर्थम् ।
 २ योगविभागः सखिच्यञ्जनाच्चर्थः
 अत उपधायाः ॥ ११६ ॥
 तद्वितेष्वचामादेः ॥ ११७ ॥
 १ तन्निर्गलक्षणान् ।
 २ लोकविज्ञानात् सिद्धम् ।
 ३ पुष्करसंज्ञकणाद्वा ।
 किति च ॥ ११८ ॥
 ॥ इति सप्तमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

१-२ प पुस्तके नास्ति । ३ प पुस्तके इत परमधिकम् । ४ न न न न सिद्धत्वाद्युभयस्मदोः
 शेषे लोपस्य लोपेन ज्ञायते प्राक्ततोऽदिति । अपि वोपसमस्तार्थमस्वामावात्कृत भवेत् । ङितिलोपश्चामावार्थः
 कर्तव्य इति तस्मृतम् । अथवा शेषसप्तम्या शेषेलोपो विधीयते । लुप्तशिष्टे हि तस्याहुः कार्यसिद्धि मनीषिणः
 अदसः सोमवेदौत्वं कि सुलोपो विधीयते । ह्रस्वाल्लुप्येत संवृद्धिः । न हल । प्रकृत हि तत् । आप एत्वं
 भवेत्तस्मिन् । न हलान्त्यनुवर्तनात् । प्रत्ययस्थाच्च कादित्वम् । शीभावश्च प्रसज्यत । ५ वै. वा. नि. सिचि
 मभावित् सन्यचस्तास्वदातो जराया अष्टादश ।

देविकाशिंशपादित्यवाद्दीर्घसत्रश्रेय-
सामात् ॥ १ ॥

१ देविकादिषु तदादिग्रहणम् ।

२ अन्यत्र तद्ग्रहणात्तदन्तग्रहणाद्वा ।

३ आद्यज्विगोपणत्वाद्वा सिद्धम् ।

४ आन्तरतन्मनिवर्तकत्वाद्वा ।

५ न्यग्रोधे च केवलग्रहणात् ।

६ वहीनरस्येद्वचनम् ।

केकयमित्रयुप्रलयानां यादेरियः ॥ २ ॥

न खाभ्यां पदान्ताभ्यां पूर्वौ तु ताभ्या-
मैच् ॥ ३ ॥

१ ऐचोर्विषयार्थं प्रतिषेधसंनियुक्तवचनम् ।

२ शौक्लयावादेशेषु चोक्तम् ।

द्वारादीनां च ॥ ४ ॥

न्यग्रोधस्य च केवलस्य ॥ ५ ॥

न कर्मव्यतिहारे ॥ ६ ॥

स्वागतादीनां च ॥ ७ ॥

श्वादेरिञि ॥ ८ ॥

१ प्रतिषेधे आदिग्रहणं ज्ञापकमन्यत्र
श्वग्रहणे तदादिग्रहणस्य शौक्लानाद्य-
र्थम् ।

२ इकारादिग्रहणं च श्वागणिकाद्यर्थम् ।

३ तदन्तस्य चान्यत्र प्रतिषेधः ।

पदान्तस्यान्यतरस्याम् ॥ ९ ॥

उत्तरपदस्य ॥ १० ॥

१ नद्धिने वचान् नद्धिने मनसश्च नद्धिप्र-
तिषेधेन व्याशीतिकार्यम् ।

अवयवाद्गतोः ॥ ११ ॥

सुसर्वाधाज्जनपदस्य ॥ १२ ॥

दिशो ऽमद्राणाम् ॥ १३ ॥

प्राचां त्रान्नगगणाम् ॥ १४ ॥

संख्यायाः संवत्सरसंख्यस्य च ॥ १५ ॥

१ संवत्सरग्रहणमनर्थक परिमाणान्तस्येति

कृतत्वात् ।

२ ज्ञापकं तु कालपरिमाणानां वृद्धिप्रति-
षेधस्य ।

वर्षस्याभविष्यति ॥ १६ ॥

परिमाणान्तस्यासंज्ञाशाणयोः ॥ १७ ॥

जे प्रोष्ठपदानाम् ॥ १८ ॥

हृद्भगासिन्ध्वन्ते पूर्वपदस्य च ॥ १९ ॥

अनुशतिकादीनां च ॥ २० ॥

देवताद्वन्द्वे च ॥ २१ ॥

नेन्द्रस्य परस्य ॥ २२ ॥

दीर्घाच्च वरुणस्य ॥ २३ ॥

प्राचां नगरान्ते ॥ २४ ॥

जङ्गलधेनुवलजान्तस्य विभाषितमुत्तरम्
॥ २५ ॥

अर्धात्परिमाणस्य पूर्वस्य तु वा ॥ २६ ॥

नातः परस्य ॥ २७ ॥

प्रवाहणस्य हे ॥ २८ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । खाभ्या परस्यावृद्धित्वम् । अपवादौ वृद्धेर्हि तौ । नित्यावैचा तयोर्वृद्धिः
किमर्थं नेति शिष्यते । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । यत्र खाभ्या परावृद्धिस्तत्राध्यव्येयथा न तौ ।
आचामादेश्वाभ्या हि तौ । कथं व्याशीतिके न तौ । यत्र वृद्धिश्चाभावेस्तत्रैवावत्र ध्वोर्हि सा । अथ कस्मात्
पदान्ताभ्याम् । चयणो न भवेद्यणः । ३ प. पुस्तके नास्ति । ४ प. पुस्तके °हाम्यर्थमिति पाठः । ५ प.
पुस्तके परिमाणाग्रहणस्य एतदधिकम् ।

तत्प्रत्ययस्य च ॥ २९ ॥

नञः शुचीश्वरक्षेत्रज्ञकुशलनिपुणानाम्
॥ ३० ॥

यथातथयथापुरयोः पर्यायेण ॥ ३१ ॥

हनस्तो ऽचिण्णलोः ॥ ३२ ॥

१ हन्तेस्तकारे तद्धिते प्रतिषेधः ।

२ उक्तं वा ।

आतो युक् चिण्कृतोः ॥ ३३ ॥

नोदात्तोपदेशस्य मान्तस्यानञ्चमेः ॥ ३४ ॥

जनिवध्योश्च ॥ ३५ ॥

अर्तिह्रीव्लीरीक्न्यूीक्ष्माय्यातां पुणौ
॥ ३६ ॥

शास्त्रासाह्याव्यावेपां युक् ॥ ३७ ॥

१ णिच्प्रकरणे श्रुत्वाग्निर्गुणवचनम् ।

२ पातेर्गुणवचनम् ।

घो विधूनने जुक् ॥ ३८ ॥

लीलोर्गुणलुकावन्यतरस्यां स्नेहविपातने
॥ ३९ ॥

भियो हेतुभये शुक् ॥ ४० ॥

स्फायो वः ४१ ॥

शदेरगतौ तः ॥ ४२ ॥

रुहः पोऽन्यतरस्याम् ॥ ४३ ॥

प्रत्ययस्थात् कात् पूर्वस्यात् इदाप्यसुपः
॥ ४४ ॥

१ इत्वे कग्रहणं संघातग्रहणं चेदेतिकास्व-
प्राप्तिः ।

२ वर्णग्रहणं चेद्विन्तद्वर्णमिति ।

३ व अनग्रन्तायन्ति चेत्यथद्व्यादिभ्यो-
प्रसङ्गः ।

४ ममकनरकयोरुपसंख्यानमप्रत्ययस्थत्वात् ।

५ त्यक्त्यपोश्च प्रतिषिद्धत्वात् ।

न यासयोः ॥ ४५ ॥

१ प्रतिषेधे त्यकन उपसंख्यानम् ।

२ पावकादीनां छन्दस्युपसंख्यानम् ।

३ आशिपि च ।

४ उत्तरपदलोपे च ।

५ क्षिपकादीनां च ।

६ तारका ज्योतिषि ।

७ वर्णका तान्तवे ।

८ वर्तका शकुनौ प्राचाम् ।

९ अष्टका पितृदैवत्ये ।

१० वा सूतकापुत्रकानन्दारकाणां ।

उदीचामातः स्थाने यकपूर्वायाः ॥ ४६ ॥

१ यकपूर्वे धात्वन्तप्रतिषेधः ।

भस्तैषाज्ज्ञाद्वास्वा नञ्पूर्वाणामपि
॥ ४७ ॥

१ नञ्पूर्वे धात्वन्तप्रतिषेधः ।

२ नञ्पूर्वे धात्वन्तप्रतिषेधः चोत्तरपदमात्रस्थे-
द्वचनात् ।

अभाषितपुंस्काच्च ॥ ४८ ॥

आदाचार्याणाम् ॥ ४९ ॥

ठस्येकः ॥ ५० ॥

१ ठादेशे वर्णग्रहणं चेद्धात्वन्तस्य प्रतिषेधः ।

२ संघातग्रहणं चेदुणादिनां थिनिकादीनां
प्रतिषेधः ।

३ नन् द्विगिप्रग्रहन् ।

इसुसुक्तान्तात् कः ॥ ५१ ॥

चजोः कु घिण्यतोः ॥ ५२ ॥

न्यङ्कादीनां च ॥ ५३ ॥

हो हन्तेर्जिन्नेषु ॥ ५४ ॥

१ हन्तेस्तत्परस्येति चेन्नकारेऽप्रसिद्धिः ।

२ हकारस्येति चेज्जिण्यत्यप्राप्तिः ।

३ स्थानिवद्भावाच्चाचो नकारेऽप्रसिद्धिः ।

४ वचनप्रामाण्यादिनि चेदलोपे प्रतिषेधः ।

५ सिद्ध तूपधालोप इति वचनात् ।

अभ्यासाच्च ॥ ५५ ॥

१ अभ्यासात्कुत्वननुग ।

हेरचडि ॥ ५६ ॥

१ हेश्चडि प्रतिषेधानर्थक्यमज्ञान्यत्वात् ।

२ ज्ञापकं त्वन्यत्र ण्यधिकस्य कुत्वविज्ञानार्थम् ।

सन्लिटोर्जेः ॥ ५७ ॥

१ जिग्रहणे ज्यः प्रतिषेधः ।

विभाषा चेः ॥ ५८ ॥

व क्रादेः ॥ ५९ ॥

१ क्राद्यजिग्रहण्यचिन्नीतान्प्रतिषेधो नि-
प्रायाननिट कुत्ववचनात् ।

२ शुच्युब्ज्योर्घञि कुत्वम् ।

३ अर्चेः कविधानात्सिद्धम् ।

अजिग्रज्योश्च ॥ ६० ॥

भुजन्त्युब्जौ पाण्युपनायनोः ॥ ६१ ॥

१ भुजः पाणौ ।

२ न्युब्जेः कर्तृत्वादप्रतिषेधः ।

प्रयाजानुयाजौ यज्ञाङ्गे ॥ ६२ ॥

वञ्चेर्गतौ ॥ ६३ ॥

ओक उचः के ॥ ६४ ॥

ण्य आवश्यके ॥ ६५ ॥

यजयाचरुचप्रवचर्चश्च ॥ ६६ ॥

१ प्रवचिग्रहणमनर्थकं वचोऽशब्दसंज्ञाभा-
वात् ।

२ उग्नर्गर्गर्गन्निग्नर्गन्नि चेदविवाक्यस्य
विशेषवचनात्सिद्धम् ।

३ ण्यप्रतिषेधे त्यजेरुपसख्यानम् ।

वचोऽशब्दसंज्ञायाम् ॥ ६७ ॥

प्रयोज्यनियोज्यौ शक्यार्थे ॥ ६८ ॥

भोज्यं भक्ष्ये ॥ ६९ ॥

१ भोज्यनन्यवहार्ये ।

घोलोपो लेटि वा ॥ ७० ॥

ओतः श्यनि ॥ ७१ ॥

१ ओतः शिति ।

२ उत्तरत्र शिङ्ग्रहणाभावाय ।

कसस्याचि ॥ ७२ ॥

लुग्वा दुहदिहलिहगुहामात्मनेपदे दन्त्ये
॥ ७३ ॥

शमामष्टानां दीर्घः श्यनि ॥ ७४ ॥

ष्टिवुक्लमुचमां शिति ॥ ७५ ॥

१ दीर्घत्वमाडि चमः ।

क्रमः परस्मैपदेषु ॥ ७६ ॥

इपगमियमां छः ॥ ७७ ॥

१ इपेच्छत्वमहलि ।

पात्राध्मास्थान्नादाण्ड्यनिर्मनिशद-
सदां पिबजिग्रधमतिष्ठमनयच्छपश्यर्छ-
धौशीयसीदाः ॥ ७८ ॥

१ पिबेर्गुणप्रतिषेधः ।	२ बहुलं छन्दः । १०३ ॥ दर्शनात् ।
२ अदन्त इति चेदुक्तम् ।	भूसुवोस्तिङि ॥ ८८ ॥
ज्ञाजनोर्जा ॥ ७९ ॥	१ भूसुवो. प्रतिषेध एकाजग्रहणं बोधवी- त्यर्थम् ।
प्वादीनां ह्रस्वः ॥ ८० ॥	उतो वृद्धिर्लुकि हलि ॥ ८९ ॥
मीनातेर्निगमे ॥ ८१ ॥	ऊर्णोतेर्विभाषा ॥ ९० ॥
मिदेर्गुणः ॥ ८२ ॥	गुणो ऽपृक्ते ॥ ९१ ॥
जुसि च ॥ ८३ ॥	तृणह इम् ॥ ९२ ॥
१ जुसि गुणे यासुट्प्रतिषेधः ।	१ तृणहग्रहणं श्रमिमोर्व्यवस्थार्थम् ।
सार्वधातुकार्धधातुकयोः ॥ ८४ ॥	२ तृहग्रहणे ह्रीम्बिषये श्रमभावोऽनव- काशत्वात् ।
जाग्रो ऽविचिण्णलुङित्सु ॥ ८५ ॥	ब्रुव ईट् ॥ ९३ ॥
१ चिण्णलोः प्रतिषेधसामर्थ्यादन्यत्र गुण- भूतस्य वृद्धिप्रतिषेधः ।	यङो वा ॥ ९४ ॥
२ प्रसज्यप्रतिषेधे जुसिगुणप्रतिषेधप्रसङ्गः ।	तुरुस्तुशम्यमः सार्वधातुके ॥ ९५ ॥
३ उत्तमे च णलि ।	१ पुनः सार्वधातुकग्रहणमपिदर्शम् ।
४ न वानन्तरस्य प्रतिषेधात् ।	अस्तिसिचो ऽपृक्ते ॥ ९६ ॥
५ जुसि पूर्वणे गुणविधानम् ।	बहुलं छन्दसि ॥ ९७ ॥
६ णलि च ।	रुदश्च पञ्चम्यः ॥ ९८ ॥
७ अतोऽन्यत्र विधाने वावगुणत्वम् ।	अद्गार्ग्यगालवयोः ॥ ९९ ॥
८ न वा पर्युदाससामर्थ्यात् ।	अदः सर्वेषाम् ॥ १०० ॥
९ वस्वर्थमिति चेन्न सार्वधातुकत्वात्सिद्धम् ।	अतो दीर्घो यञि ॥ १०१ ॥
पुगन्तलघूपधस्य च ॥ ८६ ॥	सुपि च ॥ १०२ ॥
नाभ्यस्तस्याचि पिति सार्वधातुके । ८७ ।	बहुवचने झल्येत् ॥ १०३ ॥
१ अन्यस्तानागुप ग्राहन्वत्त्वनाचि पस्पशाते चाकशीमि वावशतीरिति दर्शनात् ।	१ अतो दीर्घाद्बहुवचन एत्वं विप्रतिषेधेन ।

१ प. पुस्तके नास्ति । २ प. पुस्तके इत परमधिकम् । सयोगे गुरुसङ्गायां गुणो भेत्तुन सिध्यति ।
विध्यपेक्ष लघोश्चासौ । कथं कुण्डिर्न दुष्यति । धातोर्नमः । कथं रज्जेः । १०३ ॥
अनङ्गपक्षिदीर्घत्व विध्यपेक्षे न सिध्यतः । अभ्यस्तस्य यदाहाचि । लङ्गथ तत्तुत भवेत् ।

ओसि च ॥ १०४ ॥

आङि चापः ॥ १०५ ॥

संबुद्धौ च ॥ १०६ ॥

अम्बार्थनद्योर्हस्वः ॥ १०७ ॥

ह्रस्वस्य गुणः ॥ १०८ ॥

जसि च ॥ १०९ ॥

१ जसादिषु छन्दसि वावचनं प्राङ् णौ चङ्युपधायाः ।

२ अन्वे दर्वि शतकृत्वः पञ्चे नृभ्यः किञ्चिदीया ।

ऋतो डिसर्वनामस्थानयोः ॥ ११० ॥

घेडिति ॥ १११ ॥

१ घेडिति गुणविधाने डीसार्वधातुके प्रतिषेधः ।

२ सुबाधिकारात्सिद्धम् ।

आणनद्या ॥ ११२ ॥

याडापः ॥ ११३ ॥

१ याड्विधानेऽतिन्वयायेत्यप्रतिषेधो ह्रस्वादेशत्वात् ।

सर्वनाम्नः स्याद्द्वस्वश्च ॥ ११४ ॥

विभाषा द्वितीयातृतीयाभ्याम् ॥ ११५ ॥

डेराम् नद्याम्नाभ्यः ॥ ११६ ॥

१ इदुद्वयानाम्बिधानमौत्त्वस्य परत्वात् ।

२ योगविभागात्सिद्धम् ।

इदुद्व्याम् ॥ ११७ ॥

औत् ॥ ११८ ॥

अच्च घेः ॥ ११९ ॥

१ औत्वे योगविभागः ।

२ सखिपनिभ्यामौत्त्वार्थः ।

३ एकयोगे ऋग्रामिग्वदसंनियोगात् ।

४ न ऋग्रामिग्वदसंनियोगात् क्यङि सलोपः ।

५ अत्वे टाप्प्रतिषेधः ।

६ न वा नन्दिपातलक्षणस्यानिमित्तत्वात् ।

७ डित्करणाद्वा ।

आङो नास्त्रियाम् ॥ १२० ॥

॥ इति सप्तमाध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

णौ चङ्युपधाया ह्रस्वः ॥ १ ॥

१ णौ चङ्युपधाग्रहणनन्त्यप्रतिषेधार्थम् ।

२ उपधाह्रस्वत्वे णेर्णिन्नुपसंख्यानम् ।

नाग्लोपिशास्त्वृदिनाम् ॥ २ ॥

१ अग्लोपिप्रतिषेधानर्थक्यं च स्थानिवद्भावात् ।

भ्राजभासभापदीपजीवमीलपीडामन्यतरस्याम् ॥ ३ ॥

३ ॥

लोपः पिवतेरीच्चाभ्यासस्य ॥ ४ ॥

तिष्ठतेरित् ॥ ५ ॥

जिघ्रतेर्वा ॥ ६ ॥

उर्कत् ॥ ७ ॥

नित्यं छन्दसि ॥ ८ ॥

दयतेर्दिङि लिटि ॥ ९ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । डठकृतीना प्रतिषेधो वक्तव्यः । तल्लह्रस्वत्व वा डिसंबुद्धयोः अम्बार्थं व्यक्षर यदि । मातणा मातञ् पुत्रार्थमर्हते । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । क्वाण्यादीना चेति वक्तव्यम् ।

१ दिग्यादेशस्य परत्वात्साभ्यासस्यादेश- वचनम् ।	चवौ च ॥ २६ ॥
ऋतश्च संयोगादेर्गुणः ॥ १० ॥	रीडृतः ॥ २७ ॥
१ संयोगादेर्गुणनिर्गणे कृजर्थम् ।	रिङ् शयग्लिङ्गु ॥ २८ ॥
२ ऋतो लिटि गुणादिनि वृद्धिर्विप्रतिषे- धेन ।	गुणो ऽर्तिसंयोगाद्योः ॥ २९ ॥
३ पुनःप्रसङ्गविज्ञानाद्वा सिद्धम् ।	यङि च ॥ ३० ॥
ऋच्छत्युताम् ॥ ११ ॥	१ यङ्प्रकरणे
शृदृप्रां ह्रस्वो वा ॥ १२ ॥	ई घ्राध्मोः ॥ ३१ ॥
१ ऋतो ह्रस्वत्वमित्त्वप्रतिषेधार्थम् ।	अस्य चवौ ॥ ३२ ॥
केऽणः ॥ १३ ॥	क्यचि च ॥ ३३ ॥
१ केऽणो ह्रस्वत्वे तद्धितग्रहण कृन्निवृत्त्य- र्थम् ।	अशनायोदन्यधनाया बुभुक्षापिपासा- गर्धेषु ॥ ३४ ॥
न कपि ॥ १४ ॥	न च्छन्दस्यपुत्रस्य ॥ ३५ ॥
आपो ऽन्यतरस्याम् ॥ १५ ॥	१ छन्दसि प्रतिषेधे दीर्घप्रतिषेधः ।
ऋदृशो ऽङि गुणः ॥ १६ ॥	२ न
अस्यतेस्थुक् ॥ १७ ॥	दुरस्युर्द्रविणस्युर्वृषण्यति रिषण्यति ॥ ३६ ॥
श्वयतेरः ॥ १८ ॥	अश्वाधस्यात् ॥ ३७ ॥
पतः पुम् ॥ १९ ॥	देवसुम्रयोर्यजुषि काठके ॥ ३८ ॥
वच उम् ॥ २० ॥	कव्यध्वरपृतनस्यार्चि लोपः ॥ ३९ ॥
शीङः सार्वधातुके गुणः ॥ २१ ॥	द्यतिस्यतिमास्थामिति किति ॥ ४० ॥
अयङ् यि ऋडिति ॥ २२ ॥	शाछोरन्यतरस्याम् ॥ ४१ ॥
उपसर्गाद्ह्रस्व ऊहतेः ॥ २३ ॥	१ श्यतेरित्त्वं व्रते नित्यम् ।
एतेर्लिङि ॥ २४ ॥	दधातेर्हिः ॥ ४२ ॥
१ एतेर्लिङ्युपसर्गात् ।	जहातेश्च क्त्वि ॥ ४३ ॥
अकृत्सार्वधातुकयोर्दीर्घः ॥ २५ ॥	विभाषा छन्दसि ॥ ४४ ॥
	सुधित वसुधित नेमधित धिष्व धिषीय च ॥ ४५ ॥
	दो दद्धोः ॥ ४६ ॥

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । अपुत्रादीनामिति वक्तव्यम् । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
न्ताते दोषो दीर्घत्व स्यात् । तान्ते दोषो निष्ठानत्वम् । धान्ते दोषो धत्वप्राप्तिः । यन्ते दोषो यत्वप्राप्तिः ।

अच उपसर्गात्तः ॥ ४७ ॥

- १ अच उपसर्गात्तत्त्व आकारग्रहणम् ।
- २ आदेहिं परस्य ।
- ३ अवर्णप्रकरणान्तिद्धन् ।
- ४ द्योतेरित्वादचस्तः ।

अपो भि ॥ ४८ ॥

- १ अपो भि मासश्छन्दसि ।

सः स्यार्धधातुके ॥ ४९ ॥

तासस्त्योर्लोपः ॥ ५० ॥

रि च ॥ ५१ ॥

ह एति ॥ ५२ ॥

यीवर्णयोर्दीधीवेव्योः ॥ ५३ ॥

सनि मीमाद्युरभलभशकपतपदामच इम् ॥ ५४ ॥

- १ इत्त्वं सनि राधो हिंसायाम् ।

आपृञ्जप्यधामीत् ॥ ५५ ॥

- १ इपेरीत्त्वमनन्यस्य ।

दम्भ इच्च ॥ ५६ ॥

मुचो ऽकर्मकस्य गुणो वा ॥ ५७ ॥

अत्र लोपो ऽभ्यासस्य ॥ ५८ ॥

- १ अभ्यासस्थानचि ।

ह्रस्वः ॥ ५९ ॥

हलादिः शेषः ॥ ६० ॥

- १ हलादिशेषे षष्ठीसमास इति चेदजादिषु शेषप्रसङ्गः ।
- २ कर्मधारय इति चेदादिशेषनिमित्तत्वाल्लोपस्य तदभावे लोपवचनम् ।
- ३ तस्मादनादिलोपः ।

४ उक्तं वा ।

शर्पूर्वाः खयः ॥ ६१ ॥

- १ शर्पूर्वशेषे खपूर्वग्रहणम् ।

२ आदिशेषप्रसङ्गस्तु ।

- ३ शर्पूर्ववचनं किमर्थमिति चेत्खयां लोपप्रतिषेधार्थम् ।

४ शर्पूर्ववचनं किमर्थमिति चेत्खयां लोपप्रतिषेधार्थम् ।

कुहोश्चुः ॥ ६२ ॥

न कवतेर्यञि ॥ ६३ ॥

कृषेश्छन्दसि ॥ ६४ ॥

दाघतिं दर्धतिं दर्धर्षिं बोभूतु तेतिक्ते ऽलर्ष्या पनीफणत्सं सनिष्यदत्कारिक-
त्कनिक्रदद्भ्ररिभ्रद्विध्वतो द्विद्युतत्त-
रित्रतः सरीसृपतं वरीवृजन्मर्मृज्या गनी-
गन्तीति च ॥ ६५ ॥

उरत् ॥ ६६ ॥

द्युतिस्त्राप्योः संप्रसारणम् ॥ ६७ ॥

- १ स्वापिग्रहणं व्यपेतार्थम् ।

२ तत्र क्यजन्तेऽतिप्रसङ्गः ।

३ सिद्ध तु णिञ्ग्रहणात् ।

व्यथो लाट ॥ ६८ ॥

दीर्घ इणः किति ॥ ६९ ॥

अत आदेः ॥ ७० ॥

तस्मान्नुद्दिहलः ॥ ७१ ॥

अश्रोतेश्च ॥ ७२ ॥

भवतेरः ॥ ७३ ॥

सख्येति निगमे ॥ ७४ ॥

निजां त्रयाणां गुणः श्लौ ॥ ७५ ॥

१ त्रिग्रहणार्थक्यं तु गणान्तत्वात् ।

२ उत्तरार्थं तु ।

भृजामित् ॥ ७६ ॥

अतिपिपत्योश्च ॥ ७७ ॥

बहुलं छन्दसि ॥ ७८ ॥

सन्यतः ॥ ७९ ॥

ओः पुयण्ज्यपरे ॥ ८० ॥

स्रवतिशृणोतिद्रवतिप्रवतिप्लवतिच्यव-
तीनां वा ॥ ८१ ॥

गुणो यङ्लुकोः ॥ ८२ ॥

१ ऐचोर्यङि दीर्घप्रसङ्गे ह्रस्वादि परं दीर्घ-
त्वम् ।

२ न चान्यत्र चिन्तेनानाम्येतानि न-
धकत्वात् ।

३ प्रयोजनं सन्वद्धावस्य दीर्घत्वम् ।

४ नान्प्रभृतीनां दीर्घत्वमित्त्वस्य ।

५ गणेशीत्वं हलादिशेषस्य ।

दीर्घो ऽकितः ॥ ८३ ॥

१ अकिद्धचनमन्यत्र किदन्तस्यालोऽन्त्यनि-
वृत्त्यर्थम् ।

२ प्रयोजनं ह्रस्वत्वाच्चेत्त्वगुणेषु ।

३ विप्रतिषेधात्सिद्धम् ।

४ तदन्ताग्रहणाद्वा ।

नीग्वञ्चुसंसुध्वंसुभ्रंशुकसपतपदस्क-
न्ताम् ॥ ८४ ॥

नुगतो ऽनुनासिकान्तस्य ॥ ८५ ॥

१ नुकि यंयम्यते रंरम्यत इति रूपासिद्धिः ।

२ अनुस्वारागमवचनात्सिद्धम् ।

३ पदान्तवच्च ।

जपजभदहदशभञ्जपशां च ॥ ८६

चरफलोश्च ॥ ८७ ॥

उत्परस्यातः ॥ ८८ ॥

ति च ॥ ८९ ॥

रीगृदुपधस्य च ॥ ९० ॥

१ रीगृत्वतः संयोगार्थम् ।

रुग्रिकौ च लुकि ॥ ९१ ॥

१ मर्मज्यते ० ० ० ० ० इति चोपसं-
ख्यानम् ।

ऋतश्च ॥ ९२ ॥

सन्वल्लघुनि चङ्परे ऽनग्लोपे ॥ ९३ ॥

१ सन्वद्धावदीर्घत्वे गेर्णिच्युपसंख्यानम् ।

२ मीमादीनां तु लोपप्रसङ्गः ।

३ सिद्धं तु रूपातिदेशात् ।

४ अज्ञान्यत्वाद्वा सिद्धम् ।

दीर्घो लघोः ॥ ९४ ॥

अत् स्मृदृत्वरप्रथमदस्तृस्पशाम् ॥ ९५ ॥

विभाषा वेष्टिचेष्टयोः ॥ ९६ ॥

ई च गणः ॥ ९७ ॥

॥ इति मत्तमा दायन्य चतुर्थः पादः ॥

अष्टमोऽध्यायः ।

सर्वस्य द्वे ॥ १ ॥

१ सर्ववचनं चोऽन्त्यगित्त्वर्थम् ।

२ षष्ठीनिर्देशार्थं च ।

३ अनिर्देशे हि षष्ठ्यर्थाप्रतिद्वि ।

४ न वा पदाधिकारात् ।

५ तच्च समाप्तद्विचनार्थनिवृत्त्यर्थम् ।

६ सगतिग्रहणं च ।

तस्य परमाप्तेऽडितम् ॥ २ ॥

अनुदात्तं च ॥ ३ ॥

नित्यवीप्सयोः ॥ ४ ॥

१ अनवयवाभिधानं वीप्सार्थ इति चेज्जा-
त्याख्यायां द्विवचनप्रसङ्गः ।

२ न वैकार्थत्वाज्जातेः ।

३ अनेकार्थाश्रयत्वाच्च वीप्सायाः ।

४ निवर्तकत्वाद्वा ।

५ सर्वपदसगतिग्रहणानर्थक्यं चार्थाभिधाने
द्विवचनविग्रहानात् ।

६ वीप्सायां सर्वाभिधाने वचनाप्राप्तिद्विः ।

७ न वा पदार्थव्यगतिः ।

८ न वा पदार्थत्वात् ।

परेर्वर्जने ॥ ५ ॥

१ परेरसमासे ।

२ परेर्वर्जने वावचनम् ।

प्रसमुपोदः पादपूरणे ॥ ६ ॥

उपर्यध्यधसः सामीप्ये ॥ ७ ॥

वाक्यादेरामन्त्रितस्यासूयासंमतिकोप-
कुत्सनभर्त्सनेषु ॥ ८ ॥

१ असूयाकुत्सनयोः कोपभर्त्सनयोश्चैकार्थ-
त्वात्पृथक्त्वनिर्देशानर्थक्यम् ।

एकं बहुव्रीहिवत् ॥ ९ ॥

१ एकस्य द्विवचनसंबन्धेनेति चेदर्थ-
निर्देशः ।

२ न वा वीप्साधिकारात् ।

३ बहुव्रीहिवत्त्वे प्रयोजन सुब्लोपपुंवद्भावौ ।

४ सर्वनामन्वयान्मान्नेषु दोषः ।

आवाधे च ॥ १० ॥

कर्मधारयवदुत्तरेषु ॥ ११ ॥

१ कर्मधारयवत्त्वे प्रयोजन सुब्लोपपुंवद्भा-
वान्तोदात्तत्वानि ।

प्रकारे गुणवचनस्य ॥ १२ ॥

१ प्रकारे सर्वेषां गुणवचनत्वात्सर्वप्रसङ्गः ।

२ सिद्धं तु प्रकृत्यर्थविशेषणत्वात् ।

[३ आनुपूर्व्ये ।]

४ स्वार्थेऽवधार्यमाणेऽनेकस्मिन् ।

[५ चापले ।]

६ क्रियासमभिहारे ।

[७ आभीक्ष्ण्ये ।]

८ डाचि च ।

९ पूर्वप्रथमयोः रर्थाभिधानेऽवधार्यमान् ।

१० उत्तरद्वययोः समसंप्रधारणार्थां स्त्रीनि-
गदे भावे ।

११ कर्मव्यतिहारे सर्वनाम्नः समासवच्च
बहुलं यदा न समासवत् प्रथमैकवचनं
तदा पूर्वपदस्य ।

१२ स्त्रीनपुंसकयोरुत्तरपदस्य वाम्भावः ।

अकृच्छ्रे प्रियसुखयोरन्यतरस्याम् ॥ १३ ॥

यथास्वे यथायथम् ॥ १४ ॥

द्वन्द्वं रहस्यमर्यादावचनव्युत्क्रमणयज्ञ-
पात्रप्रयोगाभिव्यक्तिषु ॥ १५ ॥

१ अत्यन्तमहचरिते लोकविज्ञाते द्वन्द्वमि-
त्युपसंख्यानम् ।

२ द्वन्द्वमिति पूर्वपदस्य चाम्भाव उत्तर-
पदस्य चात्र नपुसकत्व च ।
३ उक्त वा ।
पदस्य ॥ १६ ॥
पदात् ॥ १७ ॥
१ पदाधिकारः प्रागपदान्ताधिकारात् ।
२ पदात्प्राक्सुपि कुत्सनात् ।
३ यणोकादेशस्वरस्तूर्ध्व पदाधिकारात् ।
४ इह वचने ।
५ न वा पदाधिकारस्य विशेषणत्वात् ।
६ अन्तग्रहणाद्वा नलोपे ।
अनुदात्तं सर्वमपादादौ ॥ १८ ॥
१ सर्ववचनमनादेरनुदात्तार्थमिति चेष्टुटि
प्रतिषेधात्सिद्धम् ।
२ अलोऽन्त्यविधिप्रसङ्गस्तु ।
३ लृटि प्रतिषेधात्सिद्धम् ।
४ उक्त वा ।
५ नान्तरात्रे निघातयुष्मदसदादेशाः ।
६ पश्यार्थैश्च प्रतिषेधः ।
आमन्त्रितस्य च ॥ १९ ॥
युष्मदसदोः षष्ठीचतुर्थीद्वितीयास्थयो-
र्वानावौ ॥ २० ॥
बहुवचनस्य वस्नसौ ॥ २१ ॥
तेमयावेकवचनस्य ॥ २२ ॥
त्वामौ द्वितीयायाः ॥ २३ ॥
न चवाहैवयुक्ते ॥ २४ ॥
पश्यार्थैश्चानालोचने ॥ २५ ॥

सपूर्वायाः प्रथमाया विभाषा ॥ २६ ॥
१ युष्मदस्मदोरन्यतरस्यामनन्वादेशे ।
तिङो गोत्रादीनि कुत्सनाभीक्ष्ण्ययोः
॥ २७ ॥
१ तिङो गोत्रादिषु दृत्तनाभीक्ष्ण्यग्रहण
पाठविशेषणम् ।
२ कुत्सनाभीक्ष्ण्यग्रहणे
दृत्तनाभीक्ष्ण्यग्रहणम् ।
३ अनुदात्तग्रहण वा ।
तिङतिङः ॥ २८ ॥
१ अनिङ्गनन्तर्ध्वं समानवाक्याधिका-
रात् ।
न लुट् ॥ २९ ॥
निपातैर्यद्यदिहन्तकुविन्नेच्चेचणक्चिद्यत्र-
युक्तम् ॥ ३० ॥
१ चण्णिदिशिष्टश्चेदर्थे ।
नह प्रत्यारम्भे ॥ ३१ ॥
सत्यं प्रश्ने ॥ ३२ ॥
अङ्गाप्रातिलोम्ये ॥ ३३ ॥
हि च ॥ ३४ ॥
छन्दस्यनेकमपि साकाङ्क्षम् ॥ ३५ ॥
यावद्यथाभ्याम् ॥ ३६ ॥
पूजायां नानन्तरम् ॥ ३७ ॥
उपसर्गव्यवेतं च ॥ ३८ ॥
तुपश्यपश्यताहैः पूजायाम् ॥ ३९ ॥
अहो च ॥ ४० ॥
शेषे विभाषा ॥ ४१ ॥

१ प पुस्तके नास्ति । २ प पुस्तके इतः परमधिकम् । सर्ववचनमनन्तरेणान्तरार्थम् । ३ प. पुस्तके
नास्ति । ४ प पुस्तके इतः परमधिकम् । सर्व एव वाम्नावादयोऽनन्वादेशे विभाषा वक्तव्याः ।

पुरा च परीप्सायाम् ॥ ४२ ॥

न न्वित्यनुज्ञैषणायाम् ॥ ४३ ॥

किं क्रियाप्रश्ने ऽनुपसर्गमप्रतिषिद्धम्

॥ ४४ ॥

लोपे विभाषा ॥ ४५ ॥

एहि मन्ये प्रहासे लट् ॥ ४६ ॥

जात्वपूर्वम् ॥ ४७ ॥

किंवृत्तं च चिदुत्तरम् ॥ ४८ ॥

आहो उताहो चानन्तरम् ॥ ४९ ॥

शेषे विभाषा ॥ ५० ॥

गत्यर्थलोटा लृण चेतकारकं सर्वान्यत्

॥ ५१ ॥

१ लटः प्रकृतिभावे कर्तुरन्यत्व उपसं-
ख्यान कारकान्यत्वान् ।

२ कर्तृन्नामान्यः स्तिद्धनिनि चेतद्भेदेऽन्य-
सामान्ये प्रकृतिभावप्रसङ्गः ।

३ न चेतकर्ता सर्वान्य इति चेदन्याभि-
धाने प्रतिषेधमेके ।

४ सिद्धं तु तिङोरेकद्रव्याभिधानात् ।

लोट् च ॥ ५२ ॥

विभाषितं सोपसर्गमनुत्तमम् ॥ ५३ ॥

हन्त च ॥ ५४ ॥

आम एकान्तरमामन्त्रितमनन्तिके

॥ ५५ ॥

१ आम एकान्तर एकश्रुत्यप्रतिषेधः ।

२ निघातप्रसङ्गान्तु ।

३ सिद्धं तु प्रतिषेधाधिकारे प्रतिषेधवच-
नात् ।

यद्वितुपरं छन्दसि ॥ ५६ ॥

१ यद्वितुपरस्य छन्दस्यनिघातोऽन्यपरप्र-
तिषेधार्थः ।

चनचिदिबगोत्रादितद्विताम्रेडितेष्वगतेः

॥ ५७ ॥

१ आम्रेडितेष्वगतेः सगतिरपि तिङित्यत्र
गतिग्रहण उपसर्गग्रहणम् ।

चादिषु च ॥ ५८ ॥

चवायोगे प्रथमा ॥ ५९ ॥

हेति श्रियायाम् ॥ ६० ॥

अहेति विनियोगे च ॥ ६१ ॥

चाहलोप एवेत्यवधारणम् ॥ ६२ ॥

चादिलोपे विभाषा ॥ ६३ ॥

वै वावेति च छन्दसि ॥ ६४ ॥

एकान्याभ्यां समर्थाभ्याम् ॥ ६५ ॥

यद्वृत्तान्नित्यम् ॥ ६६ ॥

१ वा गथाकान्ये ।

पूजनात्पूजितमनुदात्तम् ॥ ६७ ॥

१ पूजितस्यानुदात्तत्वे काष्ठादिग्रहणम् ।

२ मलोपवचन च ।

सगतिरपि तिङ् ॥ ६८ ॥

१ सगतिग्रहणनपदत्वात् ।

१ प. पुस्तके 'प्रसङ्ग इति नास्ति । २ प. पुस्तके इत' परमाधिकम् । सर्वत्रैवाष्टमिके गतिग्रहण
उपसर्गग्रहणम् । ३ वै का प्र क वा नि. पुस्तकेपु काष्ठादिभ्य इत्यधिकम् तत्केश्वित्प्राक्षिप्तमिति
कैयटः । भाष्यविरोधात् ।

२ उत्तरार्थं च ।
३ निन्धिधातात्पूजनात्पूजितमनुदातं विप्र-
तिषेधेन ।

कुत्सने च सुप्यगोत्रादौ' ॥ ६९ ॥

गतिर्गतौ ॥ ७० ॥

१ गतेरनुदात्तत्वे गतिग्रहणानर्थक्यं तिङ्य-
वधारणात् ।

२ छन्दोऽर्थमिति चेन्नागतित्वात् ।

तिङि चोदात्तवति ॥ ७१ ॥

१ तिङ्ग्रहणमुदात्तवन पङ्क्तिः ।

२ गतेरनुदात्तत्वे चेत्प्रत्ययोदात्तत्वेऽप्र-
सिद्धिः ।

आमन्त्रितं पूर्वमविद्यमानवत् ॥ ७२ ॥

१ पूर्वं प्रति विद्यमानवत्त्वात्तत्तरानन्तर्या-
प्रसिद्धिः ।

२ सिद्धं तु पदपूर्वस्येति वचनात् ।

३ अविद्यमानवत्त्वे प्रयोजनमामन्त्रितयुष्म-
न्मन्त्रित्वेति ।

४ पूजायामनन्तरप्रतिषेधः ।

५ जात्वपूर्वम् ।

६ आहो उताहो चानन्तरविधौ ।

७ आम एक्रान्तरविधौ

नामन्त्रिते समानाधिकरणे ॥ ७३ ॥

'सामान्यवचनं विभाषितं विशेषवचने
॥ ७४ ॥

॥ इत्यष्टमाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

पूर्वत्रासिद्धम् ॥ १ ॥

१ पूर्वत्रासिद्धे नास्ति विप्रतिषेधोऽभावादु-
त्तरस्य ।

२ अपवादो वचनप्रामाण्यात् ।

३ पूर्वत्रासिद्धमधिकारः ।

४ परस्य परस्य पूर्वत्र पूर्वत्रासिद्धविज्ञाना-
र्थम् ।

५ अनधिकारे हि समुदायस्य समुदायेऽ-
सिद्धविज्ञानम् ।

६ तत्रायथेष्टप्रसङ्गः ।

७ तस्मादधिकारः ।

८ असिद्धवचन उक्तम् ।

नलोपः सुप्स्वरसंज्ञातुग्विधिषु कृति । २ ।

१ संज्ञाग्रहणानर्थक्यं च तन्निमित्तत्वाल्लो-
पस्य ।

२ स्वरेऽवधारणाच्च ।

३ तुग्विधौ चोक्तम् ।

न मु ने ॥ ३ ॥

१ न मु टादेशे ।

१ प. पुस्तक इतः परमाधिकम् । सुपि कुत्सने क्रियायाः । मकारलोपोऽतिङि । पूतिश्चातुबन्धः ।
विभाषितं चापि बह्वर्थम् । २ प. पुस्तके इतः परमाधिकम् । यथोगादिति । ३ वै का प्र. नि. वा.
सामान्यवचनामित्याधिकम् । ४ वै. का प्र. नि. वा. पुस्तकेषु सामान्यवचनमिति नास्ति । एष्वेव पुस्तकेषु
अन्ते बहुवचनमित्यधिकम् । ५-६ प. पुस्तके नास्ति ।

उदात्तस्वरितयोर्यणः स्वरितोऽनुदा-
त्तस्य ॥ ४ ॥

१ यणस्वरो यणादेशे स्वरितयण स्वरिता-
र्थम् ।

२ आश्रयात्त्रिद्वत्स्वनिनि चेदुदात्तात्स्वरिते
दोषः ।

एकादेश उदात्तेनोदात्तः ॥ ५ ॥

स्वरितो वानुदात्ते पदादौ ॥ ६ ॥

१ एकादेशस्वरोऽन्तरङ्गः ।

२ अयवायादेकादेशादनुदात्तस्वरैकानुदात्त-
नर्वानुदात्तार्थम् ।

३ संयोगान्तलोपो रोरुत्वे हरिवो मेदिनं
त्वा ।

४ प्लुतिश्च ।

५ सिज्जलोप एकादेशे ।

६ संयोगादिलोप संयोगान्तलोपे ।

७ निष्ठादेशः षत्वस्वरप्रत्ययेद्धिषिषु ।

८ वस्वादिषु दत्वं सौ दीर्घत्वे ।

९ अदस ईत्त्वोत्वे स्वरे वहिष्पदलक्षणे ।

१० प्रगृह्यसंज्ञायां च ।

११ प्लुतिस्तुग्विधौ छे ।

१२ श्चुत्वं धुट्त्वे ।

१३ अभ्यासजन्तवचत्वंनेत्त्वुको ।

१४ द्विर्वचने परसवर्णत्वम् ।

१५ उदात्तस्वरितयोरेकानुदात्तस्वरित-
त्वानुनासिकछत्वानि ।

नलोपः प्रातिपदिकान्तस्य ॥ ७ ॥

१ नलोपेऽन्तग्रहणं पदधिकारस्य विशेष-
णत्वात् ।

२ अहो नलोपप्रतिषेधः ।

३ अहन्ग्रहणादिति चेत्सबुद्धयर्थं वचनम् ।

न डिसंबुद्धयोः ॥ ८ ॥

१ न डिसंबुद्धोरनुत्तरपदे ।

२ वा नपुंसकानाम् ।

३ भत्वात्तु डौ प्रतिषेधानर्थक्यम् ।

मादुपधायाश्च मतोर्वोऽयवादिभ्यः ॥ ९ ॥

१ अनन्त्ययोरपि निष्ठान्तुपोगदेशः ।

२ नार्मते प्रतिषेधः ।

३ उक्तं वा ।

ज्ञयः ॥ १० ॥

संज्ञायाम् ॥ ११ ॥

आसन्दीवदष्टीवचक्रीवत्कक्षीवदुमण्व-
चर्मण्वती ॥ १२ ॥

उदन्वानुदधौ ॥ १३ ॥

राजन्वान्साराज्ये ॥ १४ ॥

छन्दसीरः ॥ १५ ॥

अनो नुद् ॥ १६ ॥

१ अनो नुकि विनामरुविधिप्रतिषेधः ।

२ परादौ वत्वप्रतिषेधोऽवग्रहश्च ।

३ भत्वात्सिद्धम् ।

४ अनस्तु प्रकृतिभावे मतुग्रहणं छन्दसि ।

५ घग्रहणं च ।

नाद्धस्य ॥ १७ ॥

१ ईद्रथिनः ।

१ प. पुस्तके नास्ति । २ 'न सप्रसारण' इति सूत्रभाष्ये 'कक्ष्यायाः संज्ञायां मतौ सप्रसारणं वक्त-
व्यम्' इत्याख्यम् । अत्राऽत्र सूत्रं 'कक्षीवच्छब्दपाठः' अन्तर्गते इत्याहुः

२ भूरिदात्रस्तुट् ।
 कृपो रो लंः ॥ १८ ॥
 उपसर्गस्यायतौ ॥ १९ ॥
 १ रेफस्यायताविति चेत्परैरुपसंख्यानम् ।
 २ उपसर्गस्येति चेदेकः रेः पङ्क्तिः ।
 ग्री यङि ॥ २० ॥
 अचि विभाषा ॥ २१ ॥
 १ गिरतेर्लत्वे णावुक्तम् ।
 परेश्व वाङ्गयोः ॥ २२ ॥
 १ सङि णावुक्तम् ।
 र्धत्वानि ।
 २ प्रयोजनं गिरौ गिरः पयो धावति द्विष्टरां
 दृषत्स्थानं काष्ठशक्त्वाता कुञ्चा धुर्य इति ।
 संयोगान्तस्य लोपः ॥ २३ ॥
 १ संयोगान्तस्य लोपे यणः प्रतिषेधः ।
 २ न वा झलो लोपात् ।
 ३ बहिरङ्गलक्षणत्वाद्वा ।
 ४ संयोगान्तलोपे सग्रहणम् ।
 ५ रुविधानस्यानवकाशत्वात् ।
 ६ णेः णिः ।
 रात्सस्य ॥ २४ ॥
 धि च ॥ २५ ॥
 झलो झलि ॥ २६ ॥
 ह्रस्वादङ्गात् ॥ २७ ॥
 इट ईटि ॥ २८ ॥

स्कोः संयोगाद्योरन्ते च ॥ २९ ॥
 चोः कुः ॥ ३० ॥
 हो ढः ॥ ३१ ॥
 दादेर्धातोर्घः ॥ ३२ ॥
 १ द्यहोर्भृच्छन्दमि हस्य ।
 वा दुहमुहण्युहण्णिहाम् ॥ ३३ ॥
 नहो धः ॥ ३४ ॥
 आहस्थः ॥ ३५ ॥
 व्रश्चभ्रस्जसृजमृजयजराजभ्राजच्छशां षः
 ॥ ३६ ॥
 एकाचो वशो भष् झषन्तस्य स्ध्वोः
 ॥ ३७ ॥
 दधस्तथोश्च ॥ ३८ ॥
 १ दधस्तथोरनुकर्षणार्थक्यं स्थानिवत्प्र-
 तिषेधात् ।
 २ इतरथा ह्यलोपे प्रतिषेधः ।
 झलां जशो ऽन्ते ॥ ३९ ॥
 झषस्तथोर्धोऽधः ॥ ४० ॥
 षढोः कः सि ॥ ४१ ॥
 रदाभ्यां निष्ठातो नः पूर्वस्य च दः
 ॥ ४२ ॥
 १ निष्ठादेशे पूर्वग्रहणं परस्यादेशप्रतिषेधा-
 र्थम् ।
 २ पञ्चमीनिर्दिष्टाद्धि परस्य ।
 ३ णिः णिः तन्निषेधः ।

१ प पुस्तके इतः परमधिकम् । रुपणादीनां प्रतिषेधो वक्तव्यः । वालमूलध्वलमङ्गलीनां वा लो रमा-
 पद्यत इति वक्तव्यम् । सङ्गालन्दसोर्वा कपिलादीनामिति वक्तव्यम् । २ प पुस्तके णावुक्तम् । ३
 प पुस्तके इतः परमधिकम् । योगे च । ४ प पुस्तके इतः परमधिकम् । धि सकारे सिचो लोपः । चका-
 ङीति प्रयोजनम् । आशाध्व तु कथं ते स्यात् । जशत्वं सस्य भविष्यति । सर्वत्रैव प्रसिद्धं स्यात् । श्रुति-
 श्चापि न भिद्यते । लुङश्चापि न मूर्धन्ये ग्रहणम् । सेटि दुष्यति । घसिभस्योर्न सिध्येतु । तस्मात्सिजग्रहणं न
 तत् । छान्दसो वर्णलोपो वा यथेष्टकारिभध्वरे । ५ सुहृत्तिहाम् इति बो पुस्तके ।

४ प्रयोजनं कार्तिक्षैतिफौल्य ।
 ५ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।
 संयोगादेरातो धातोर्धन्वतः ॥ ४३ ॥
 ल्वादिभ्यः ॥ ४४ ॥
 १ ऋकारल्वादिभ्यः क्तिन्निष्ठावत् ।
 २ दुग्बोर्दीर्घश्च ।
 ३ पूजो विनाशे ।
 ४ सिनोतेर्ग्रासकर्मकर्तृकस्य ।
 ओदितश्च ॥ ४५ ॥
 क्षियो दीर्घात् ॥ ४६ ॥
 श्यो ऽस्पृशे ॥ ४७ ॥
 अञ्चो ऽनपादाने ॥ ४८ ॥
 १ अञ्चेर्नत्वे व्यक्तप्रतिषेधः ।
 २ अञ्जिविज्ञानात्सिद्धम् ।
 ३ अञ्चत्यर्थ इति चेदञ्जेस्तदर्थत्वात्सिद्धम् ।
 दिवो ऽविजिगीषायाम् ॥ ४९ ॥
 निर्वाणो ऽवाते ॥ ५० ॥
 १ अवाताभिधाने ।
 शुषः कः ॥ ५१ ॥
 षचो वः ॥ ५२ ॥
 क्षायो मः ॥ ५३ ॥
 प्रस्त्यो ऽन्यतरस्याम् ॥ ५४ ॥
 अनुपसर्गात्फुल्लक्षीवकृशोल्लाघाः ॥ ५५ ॥
 १ फलेर्लत्व उत्पूर्वस्योपसंख्यानम् ।
 नुदविदोन्दत्राघ्राद्दीभ्यो ऽन्यतरस्याम्
 ॥ ५६ ॥

न ध्याख्यापृमूर्छिमदाद् ॥ ५७ ॥
 वित्तो भोगप्रत्यययोः ॥ ५८ ॥
 भित्तं शकलम् ॥ ५९ ॥
 ऋणमाधमर्ण्ये ॥ ६० ॥
 नसत्तनिषत्तानुत्तप्रतूर्तसूतगूर्तानि
 छन्दसि ॥ ६१ ॥
 क्तिन्प्रत्ययस्य कुः ॥ ६२ ॥
 नशेर्वा ॥ ६३ ॥
 मो नो धातोः ॥ ६४ ॥
 म्वोश्च ॥ ६५ ॥
 ससजुषो रुः ॥ ६६ ॥
 अवयाः श्वेतवाः पुरोडाश्च ॥ ६७ ॥
 अहन् ॥ ६८ ॥
 १ रुविधावहो रूपरात्रिरथंतरेषूपसंख्यानम् ।
 रो ऽसुपि ॥ ६९ ॥
 १ असुपि रादेश उपसर्जनसमामे प्रति-
 षधोऽलुकि ।
 २ सिद्धं तु सुपि प्रतिषेधात् ।
 ३ लुकि चोक्तम् ।
 अम्रलुधरवरित्युभयथा छन्दसि ॥ ७० ॥
 १ छन्दसि भाषायां च प्रचेतसो राजन्यु-
 पसंख्यानम् ।
 भुवश्च महाव्याहृतेः ॥ ७१ ॥
 वसुसंसुध्वंस्वनडुहां दः ॥ ७२ ॥
 १ अनडुहो दत्वे नकारप्रतिषेधः ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । रुशे. क एषः विहित इगुगधात् । स्वरे हि दीपो भवति परिरुशे
 पदस्य लोपो विहित इति मतम् । जगत्त्यनूना भवति हि रुचिरा । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । उत्फुल्ल-
 सफुल्लयोरिति वक्तव्यम् । ३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । यस्य विदेः श्रशको तपरत्वे तनवचने तदु-
 वाप्रतिषेधौ । श्यन्विकरणान्नविधिशिद्धितुल्यः । लुग्विकरणो वल्लि पचदपन्नः । ४ प. पुस्तके नशित ।

२ सिद्धं तु प्रतिगन्निगनाद्युग ।

तिप्यनस्तेः ॥ ७३ ॥

सिपि धातो र्वा ॥ ७४ ॥

दश्च ॥ ७५ ॥

वोरूपधाया दीर्घ इकः ॥ ७६ ॥

हलि च ॥ ७७ ॥

उपधायां च ॥ ७८ ॥

१ उपधादीर्घत्वेऽप्यारागिप्रिचपुर्णा प्रतिषेधः ।

२ णादिप्रतिषेधः ।

न भकुर्लुगाम् ॥ ७९ ॥

अदसो ऽसेर्दादु दो मः ॥ ८० ॥

१ ऽनभोऽनोस्तेः ।

२ तत्र पदाधिकारादपदान्तस्याप्राप्तिः ।

३ सिद्धं तु सकारप्रतिषेधात् ।

४ दादग्रहणमन्त्यप्रतिषेधार्थम् ।

एत ईद्वहुवचने ॥ ८१ ॥

१ ईत्वं बहुवचनान्तस्य ।

वाक्यस्य टेः प्लुत उदात्तः ॥ ८२ ॥

१ वाक्याधिकारः पदानिवृत्त्यर्थः ।

२ निभ्रंजं तेऽन्यनिभ्रं व्यञ्जनान्तार्थम् ।

३ सर्वादेशप्रसङ्गस्तु ।

४ उक्तं वा ।

प्रत्यभिवादे ऽशूद्रे ॥ ८३ ॥

१ अशूद्रेस्त्रसूयकेषु ।

२ भोराजन्यविशां वा^१ ।

दूराद्धूते च ॥ ८४ ॥

हैहेप्रयोगे हैहयोः ८५ ॥

१ हैहेप्रयोगे हैहेग्रहणं हैहयोः प्लुत्यर्थम् ।

२ प्रयोगग्रहणमन्त्यप्रतिषेधार्थम् ।

३ गुणमन्त्यार्थम् ।

गुरोरनृतोऽनन्त्यस्याप्येकैकस्य प्राचाम् ॥ ८६ ॥

१ गुरोः प्लुतविधाने लघोरन्त्यस्य प्लुतप्रसङ्गोऽन्येन विहितत्वात् ।

२ न वानन्त्यस्यापीनि वचनमुभयनिर्देशार्थम् ।

३ प्राग्वचनं विभाषार्थम् ।

४ प्राग्वचनानर्थक्यं चैकैकस्येति वचनात् ।

ओमभ्यादाने ॥ ८७ ॥

ये यज्ञकर्मणि ॥ ८८ ॥

१ ये यज्ञकर्मणिः ।

२ सिद्धं तु ये यजामह इति

यज्ञकर्मणि ।

प्रणवष्टेः ॥ ८९ ॥

१ टिग्रहणं सर्वादेशार्थम् ।

याज्यान्तः ॥ ९० ॥

ब्रूहिप्रेष्यश्रौषड्वौषडावहानामादेः ॥ ९१ ॥

अग्नीत्प्रेषणे परस्य च ॥ ९२ ॥

१ अग्नीत्प्रेषण इत्यतिप्रसङ्गः ।

२ सिद्धं त्वोश्चावये परस्य चेति वचनात्^१ ।

विभाषा पृष्टप्रतिवचने हेः ॥ ९३ ॥

१ प.पुस्तके नास्ति । २ प.पुस्तके इतः परमधिकम् । सर्वस्यव नाम्न प्रत्यभिवादे भो शब्द आदेशो वक्तव्यः । ३ प.पुस्तके इतः परमधिकम् । औश्चावयाश्चावयोरिति वक्तव्यम् । बहुलमन्यचेति वक्तव्यम् ।

निगृह्यानुयोगे च ॥ ९४ ॥

आग्नेडितं भर्त्सने ॥ ९५ ॥

१ भर्त्सने पर्यायेण ।

अङ्गयुक्तं तिङाकाङ्गम् ॥ ९६ ॥

विचार्यमाणानाम् ॥ ९७ ॥

पूर्वं तु भाषायाम् ॥ ९८ ॥

प्रतिश्रवणे च ॥ ९९ ॥

अनुदात्तं प्रश्नान्ताभिपूजितयोः ॥ १०० ॥

चिदिति चोपमार्थे प्रयुज्यमाने ॥ १०१ ॥

उपरि स्विदासीदिति च ॥ १०२ ॥

स्वरितमाग्नेडितेऽसूयासंमतिकोपकुत्स-
नेषु ॥ १०३ ॥

१ असूयादिषु वावचनम् ।

क्षियाशीःप्रैषेषु तिङाकाङ्गम् ॥ १०४ ॥

अनन्त्यस्यापि प्रश्नाख्यानयोः ॥ १०५ ॥

पुतावैच इदुतौ ॥ १०६ ॥

१ ऐचोरुभयविवृद्धिप्रसङ्गादिदुतोः प्लुत-
वचनम् ।

२ तत्रायथेष्टप्रसङ्गः ।

३ सिद्धं त्विदुतोर्दीर्घवचनात् ।

एचोऽप्रगृह्यस्यादूराद्धूते पूर्वस्यार्धस्या-
दुत्तरस्येदुतौ ॥ १०७ ॥

१ एचः प्लुतविकारे पदान्तग्रहणम् ।

२ विषयपरिगणनं च ।

३ आमन्त्रिते छन्दस्युपसंख्यानम् ।

तयोर्वाचि संहितायाम् ॥ १०८ ॥

॥ इत्यष्टमाध्यायस्य द्वितीयः पादः ॥

मतुवसो रु संवुद्धौ छन्दसि ॥ १ ॥

१ मतुवसो रादेशे वन उपसंख्यानम् ।

२ विभाषा भवद्भगवद्वचनतमोच्चान्य ।

अत्रानुनासिकः पूर्वस्य तु वा ॥ २ ॥

आतो ऽटि नित्यम् ॥ ३ ॥

अनुनासिकात्परो ऽनुस्वारः ॥ ४ ॥

समः सुटिः ॥ ५ ॥

पुमः खय्यम्परे ॥ ६ ॥

नश्छव्यप्रशान् ॥ ७ ॥

उभयथर्क्षु ॥ ८ ॥

दीर्घादटि समानपादे ॥ ९ ॥

नृन्पे ॥ १० ॥

स्वतवान्पायौ ॥ ११ ॥

कानाग्नेडिते ॥ १२ ॥

१ संपुंकानां सत्वम् ।

२ रुविधौ ह्यनिष्टप्रसङ्गः ।

ढो ढे लोपः ॥ १३ ॥

१ ढलोपेऽपदान्तग्रहणम् ।

२ जश्भावादिति चेदुत्तरत्र ढस्याभावादप-
वादप्रसङ्गः ।

३ तस्मात्तिद्धवचनम् ।

४ संग्रहणं वा ।

रो रि ॥ १४ ॥

खरवसानयोर्विसर्जनीयः ॥ १५ ॥

१ प. पुस्तके एच इति नास्ति । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । प्रश्नान्ताभिपूजितविचार्यमाणप्रत्य-
भिवाद्याज्यान्तेष्विति वक्तव्यम् ।

१ विसर्जनीयोऽनुत्तरपदे ।
 २ न वा ङिः ।
 रोः सुपि ॥ १६ ॥
 भोभगोअघोअपूर्वस्य योऽशि ॥ १७ ॥
 १ अन्तर्गतान्तरात् ।
 व्योर्लघुप्रयत्नतरः शाकटायनस्य ॥ १८ ॥
 लोपः शाकल्यस्य ॥ १९ ॥
 ओतो गार्ग्यस्य ॥ २० ॥
 १ ओकाराल्लोपवचनं नित्यार्थम् ।
 उञि च पदे ॥ २१ ॥
 हलि सर्वेषाम् ॥ २२ ॥
 मोऽनुस्वारः ॥ २३ ॥
 नश्चापदान्तस्य झलि ॥ २४ ॥
 मो राजि समः कौ ॥ २५ ॥
 हे मपरे वा ॥ २६ ॥
 १ यवलपरे यवला वा ।
 नपरे नः २७ ॥
 झणोः कुक्कुक् शरि ॥ २८ ॥
 डः सि धुट् ॥ २९ ॥
 नश्च ॥ ३० ॥
 शि तुक् ॥ ३१ ॥
 डमो ह्रस्वादचि डमुणित्यम् ॥ ३२ ॥
 १ धुगादिषु ह्रस्वणत्वप्रतिषेधः ।
 २ परादौ छत्वषत्वविधिप्रतिषेधः ।
 ३ डमुटि पदादिग्रहणम् ।

मय उञो वो वा ॥ ३३ ॥
 विसर्जनीयस्य सः ॥ ३४ ॥
 शर्परे विसर्जनीयः ॥ ३५ ॥
 वा शरि ॥ ३६ ॥
 १ वाजप्रकरणे शर्परे लोपः ।
 कुप्वोः ऋकृष्णौ च ॥ ३७ ॥
 १ सस्या कुः प्रेतिविसर्जनीयजिद्वानूलीयाप-
 ध्मानीयाः ।
 १ विमर्जनीयादेशे हि शर्परेयोरेवादेश-
 प्रसङ्गः ।
 सोऽपदादौ ॥ ३८ ॥
 १ सोऽपदादावनव्ययस्य ।
 २ रोः काम्ये नियमार्थम् ।
 इणः षः ॥ ३९ ॥
 नमस्पुरसोर्गत्योः ॥ ४० ॥
 इदुदुपधस्य चाप्रत्ययस्य ॥ ४१ ॥
 १ इदुदुपधस्य चाप्रत्ययस्येति चेतुष्मु-
 हुसोः प्रतिषेधः ।
 २ हुतानां तादौ च ।
 ३ न वा बहिरङ्गलक्षणत्वात् ।
 ४ श्रातुप्पुत्रग्रहणं नानादेशः ।
 चात्षत्वप्रतिषेधस्य ।
 तिरसोऽन्यतरस्याम् ॥ ४२ ॥
 द्विस्त्रिश्चतुरिति कृत्वोऽर्थे ॥ ४३ ॥
 इसुसोः सामर्थ्ये ॥ ४४ ॥
 नित्यं समासेऽनुत्तरपदस्थस्य ॥ ४५ ॥

१ प पुस्तके नास्ति । २ ए पुस्तके इत् परमविकम् । वृद्धिभूतानां षत्वं वक्तव्यम् । ३ प पुस्तके इत् परमविकम् । नानापदार्थयोर्वर्तमानयोः ख्यायते यदा योगः । तस्मिन्षत्व कार्यं तद्युक्तं तच्च मे नेह । ऐकार्थ्ये सामर्थ्ये वाक्ये षत्व न मे प्रसज्येत । तस्मादिह व्यपेक्षा सामर्थ्यं साधु मन्यते । अथ चेतुदन्तमेतत्ततोऽधिके नैव मे भवेत्प्राप्तिः । वाक्ये च मे विभाषा प्रतिषेधो न प्रकल्प्येत । अथ चेत्सविज्ञानं नित्ये षत्वे ततो विभाषेयम् । सिद्धं च मे समासे प्रतिषेधावर्तुं यत्नोऽयम् ।

स्तम्भेः ॥ ६७ ॥

अवाञ्चालम्बनाविदूर्ययोः ॥ ६८ ॥

वेश्व स्वनो भोजने ॥ ६९ ॥

परिनिविभ्यः सेवसितसयसिबुसहसुद्-
स्तुखञ्जाम् ॥ ७० ॥

सिवादीनां बाह्व्यवाये ऽपि ॥ ७१ ॥

अनुविपर्यभिनिभ्यः स्यन्दतेरप्राणिषु
॥ ७२ ॥

वेः स्कन्देरनिष्ठायाम् ॥ ७३ ॥

परेश्च ॥ ७४ ॥

परिस्कन्दः प्राच्यभस्तेषु ॥ ७५ ॥

स्फुरतिस्फुलत्योर्निनिविभ्यः ॥ ७६ ॥

वेः स्कन्नातेर्नित्यम् ॥ ७७ ॥

इणः षीध्वलुङ्लिटां धोऽङ्गात् ॥ ७८ ॥

विभाषेटः ॥ ७९ ॥

१ इणग्रहणं ढत्वे कर्त्तव्यमिति ।

२ तत्र प्रत्ययपरत्वे इटो लिटि ढत्वं परा-
दित्वात् ।

३ धकारपरत्वे णिध्वम्यनन्तरत्वादिटो
विभाषाभावः ।

४ इणग्रहणस्य चाग्निशेषणत्वात्त्यादिनावे
ढत्वप्रसङ्गः ।

समासे ऽङ्गलेः सङ्गः ॥ ८० ॥

मीरोः स्थानम् ॥ ८१ ॥

अग्नेः स्तुत्स्तोमसोमाः ॥ ८२ ॥

१ अग्नेर्दीर्घास्तोमस्य ।

२ इतरथा गतिष्टपगङ्गः ।

ज्योतिरायुषः स्तोमः ॥ ८३ ॥

मातृपितृभ्यां स्वसा ॥ ८४ ॥

मातुःपितृभ्यामन्यतरस्याम् ॥ ८५ ॥

१ मातुःपितुरिति सान्तग्रहणार्थक्यमेक-
देशविकृतस्यानन्यत्वात् ।

अभिनिसः स्तनः शब्दसंज्ञायाम् ॥ ८६ ॥

उपसर्गप्रादुर्भ्यामस्तिर्यच्परः ॥ ८७ ॥

सुविनिर्दुर्भ्यः सुपिस्त्रतिसमाः ८८ ॥

निनदीभ्यां स्नातेः कौशले ॥ ८९ ॥

सूत्रं प्रतिष्ठातम् ॥ ९० ॥

कपिष्ठलो गोत्रे ॥ ९१ ॥

१ कपिष्ठलो गोत्रप्रकृतौ ।

ग्रष्टो ऽग्रगामिनि ॥ ९२ ॥

वृक्षासनयोर्विष्टरः ॥ ९३ ॥

छन्दोनाम्नि च ॥ ९४ ॥

गवियुधिभ्यां स्थिरः ॥ ९५ ॥

विकुशमिपरिभ्यः स्थलम् ॥ ९६ ॥

अम्बाम्बगोभूमिसव्यापद्वित्रिकुशेश-
ङ्कुङ्कुमञ्जिपुञ्जिपरमेवर्हिर्दिव्यग्निभ्यः

स्थः ॥ ९७ ॥

सुषामादिषु च ॥ ९८ ॥

ह्रस्वात्तादौ तद्धिते ॥ ९९ ॥

१ वे का वा प्र. पुस्तकेषु स्तम्भेरिति । २ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सान्ताभ्या चेति वक्तव्यम् ।
३ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । सुपे षत्वं स्वपेर्मा भूत् । विसृष्टापेति केन न । हलादिशेषान्न सुपिः ।
इष्टं पूर्वं प्रसारणम् । स्थादीनां नियमो नात्र प्राक्सितादुत्तरः सुपि । अनर्थके विषुषुपुः । सुपिभूतो द्विरुच्यते ।
४ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । स्थस्थ्यास्थिस्थूणामिति वक्तव्यम् । ५ इतः परम् एति सज्ञायामगात् नक्ष-
त्राद्वा इति सूत्रद्वयं बहुषु पुस्तकेषु समुपलभ्यते । तथापि अनयोर्गणसूत्रमत्र न्याय्यम् । एतदुदाहरणार्थं
गणे समुपलम्भात् ।

निसस्तपतावनासेवने ॥ १०० ॥

युष्मत्तत्तक्षुःष्वन्तःपादम् ॥ १०१ ॥

१ ह्रस्वाच्चादौ तिङि प्रतिषेधः ।

यञ्जुष्येकेषाम् ॥ १०२ ॥

स्तुतस्तोमयोऽच्छन्दसि ॥ १०३ ॥

१ स्तुतस्तोमयोऽच्छन्दस्यनर्थकं वचनं पूर्व-
पदादिति सिद्धत्वात् ।

पूर्वपदात् ॥ १०४ ॥

सुजः ॥ १०५ ॥

सनोतेरनः ॥ १०६ ॥

१ सनोतेरन इति च ।

२ सनोतेरन इति नियमार्थमिति चेत्सव-
नादिद्वन्द्वमिति न ।

३ सनर्थं तु ।

सहेः पृतनर्तभ्यां च ॥ १०७ ॥

न रपरसृपिसृजिसृशिसृहिसवनादी-
नाम् ॥ १०८ ॥

सात्पदाद्योः ॥ १०९ ॥

सिचो यङि ॥ ११० ॥

सेधतेर्गतौ ॥ १११ ॥

प्रतिस्तब्धानिस्तब्धौ च ॥ ११२ ॥

सोढः ॥ ११३ ॥

स्तम्भुसिवुसहां चङि ॥ ११४ ॥

१ स्तम्भुसिवुसहां चङ्युपसर्गात् ।

सुनोतेः स्यसनोः ॥ ११५ ॥

सदेः परस्य लिटि ॥ ११६ ॥

१ सदो लिटि प्रतिषेधे स्वञ्जेरुपसंख्या-
नम् ।

निव्यभिभ्यो ऽङ्व्यवाये वा छन्दसि

॥ ११७ ॥

॥ इत्यष्टमाध्यायस्य तृतीयः पादः ॥

रषाभ्यां नो णः समानपदे ॥ १ ॥

१ रषाभ्यां णत्व ऋकारग्रहणम् ।

२ एकदेशे नुडादिषु चोक्तम् ।

अङ्कुष्वाङ्नुम्व्यवाये ऽपि ॥ २ ॥

१ अङ्व्यवाये णत्वेऽन्यव्यवाये प्रतिषेधः ।

२ न वान्येन व्यपेतत्वात् ।

३ तत्समुदाये णत्व न निश्चिर्यन्यत्र ।

४ कुव्यवाये हादेशेषु प्रतिषेधः ।

५ प्रयोजनं वृत्रघ्नः क्षुघ्नः प्राधानीति ।

६ नुम्व्यवाये णत्वेऽनुस्वाराभावे प्रतिषेधः ।

७ अनागमे च णत्वम् ।

८ अनुस्वारव्यवायवचनात् सिद्धम् ।

पूर्वपदात्संज्ञायामगः ॥ ३ ॥

१ पूर्वपदात्संज्ञायानुत्तरपदग्रहणम् ।

२ नञ्जितपूर्वगदस्याप्रतिषेधार्थम् ।

३ संज्ञायां नियमवचने गप्रतिषेधान्नियम-
प्रतिषेधः ।

४ तत्र नित्यं णत्वप्रसङ्गः ।

५ योगविभागात्सिद्धम् ।

६ अप्रतिषेधो वा यथा सर्वनामसंज्ञायाम् ।

वनं पुरगामिश्रकासिश्रकाशारिकाकोट-
राग्नेभ्यः ॥ ४ ॥

प्रनिरन्तःशरेक्षुपुक्षाप्रकार्यखदिरपी-

यूक्षाभ्यो ऽसंज्ञायामपि ॥ ५ ॥

विभाषैः भिन्नान्तरादिभिः ॥ ६ ॥

अहो ऽदन्तात् ॥ ७ ॥

वाहनमाहितात् ॥ ८ ॥

पानं देशे ॥ ९ ॥

वा भावकरणयोः ॥ १० ॥

१ वाप्रकरणे गिरिन्द्यादीनामुपसंख्यानम् ।

प्रातिपदिकान्तनुमविभक्तिषु च ॥ ११ ॥

१ प्रातिपदिकान्तस्य णत्वे . . . . .

२ लिङ्गविधिग्रहणे चोक्तम् ।

३ तत्र . . . . .

एकाजुत्तरपदे णः ॥ १२ ॥

कुमति च ॥ १३ ॥

उपसर्गादसमासे ऽपि णोपदेशस्य ॥ १४ ॥

१ णोपदेशं प्रत्यु . . . . .

२ वचनप्रामाण्यादिति चेत्पदलोपे प्रति-
षेधः ।

३ सिद्धं तु यं प्रत्युपसर्गास्तत्स्थस्येति वच-
नात् ।

हिनु मीना ॥ १५ ॥

१ त्रिनुमिनाप्रकरणे विकृतस्योपसंख्यानम् ।

२ सिद्धमचः स्थानिवत्त्वात् ।

आनि लोद् ॥ १६ ॥

१ आनि लोद्ग्रहणार्थक्यमर्थवद्ग्रहणात् ।

२ अनुमन्तर्गते ।

नेर्गदनदपतपदघुमास्यतिहन्तियातिवा-
तिद्रातिप्सातिवपतिवहतिशाम्यतिचिनो
तिदेग्धिषु च ॥ १७ ॥

१ नेर्गदादिष्वङ्गव्यवाय उपसंख्यानम् ।

शेषे विभाषाकखादावषान्त उपदेशे

॥ १८ ॥

अनितेः ॥ १९ ॥

अन्तः ॥ २० ॥

१ अनितेरन्तग्रहणं संबुद्धयर्थम् ।

उभौ साभ्यासस्य ॥ २१ ॥

हन्तेरत्पूर्वस्य ॥ २२ ॥

१ हन्तेरत्पूर्वस्य वचन उक्तम् ।

वमोर्वा ॥ २३ ॥

अन्तरदेशे ॥ २४ ॥

अयनं च ॥ २५ ॥

छन्दस्यृदवग्रहात् ॥ २६ ॥

नश्च धातुस्योरुषुभ्यः ॥ २७ ॥

उपसर्गादनोत्परः ॥ २८ ॥

कृत्यचः ॥ २९ ॥

१ कृत्यस्थस्य णत्वे निर्दिष्टाभ्योपसंख्यानम् ।

णेर्विभाषा ॥ ३० ॥

१ णेर्विभाषायां साधनव्यवाय उपसंख्या-
नम् ।

१ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । द्व्यक्षरव्यक्षरेभ्य इति वक्तव्यम् । रिक्तादिभ्यः प्रतिषेधो वक्तव्यः ।
२ अदन्ताददन्तस्येति वक्तव्यम् । ३ आहितोपस्थितयो रिति वक्तव्यम् । वाहनं वाह्यादिति वक्तव्यम् । ४ प.
पुस्तके नास्ति । ५ प. पुस्तके इतः परमधिकम् । यो वा तस्मादनन्तर । ६ प. पुस्तके इतः परमधिकम् ।
साभ्यासस्य द्वयोरेष्टम् । ७ वै का. नि. प्र. पुस्तकेषु एतत्सूत्रम् उपसर्गाद्विदुलमिति । ८ प. पुस्तके इतः
परमधिकम् । भाविन्यप्योति नेष्यते ।

२ तद्विधानात्सिद्धम् ।
 ३ अङ्गधिकाराद्वा ।
 हलश्चेजुपधात् ॥ ३१ ॥
 इजादेः सनुमः ॥ ३२ ॥
 १ सनुमो णत्वेऽद्वारणाप्रसिद्धिविधेय-
 भावात् ।
 २ सिद्धं तु प्रतिषेधाधिकारे सनुमग्रहणात् ।
 ३ कृत्स्थस्य च णत्वे इजादेः सनुमो
 ग्रहणम् ।
 वा निसनिक्षनिन्दाम् ॥ ३३ ॥
 न भाभूपूकमिगमिप्यायिवेषाम् ॥ ३४ ॥
 १ भादिषु पुञ्ग्रहणम् ।
 २ प्यन्तस्य चोपसंख्यानम् ।
 वात्पदान्तात् ॥ ३५ ॥
 १ वात्पदादिपरवचनम् ।
 नशेः षान्तस्य ॥ ३६ ॥
 १ नशेरशः ।
 पदान्तस्य ॥ ३७ ॥
 पदव्यवाये ऽपि ॥ ३८ ॥
 १ पदव्यवायेऽतद्धिते ।
 क्षुभ्रादिषु च ॥ ३९ ॥
 स्तोः श्रुना श्रुः ॥ ४० ॥
 घुना घुः ॥ ४१ ॥
 न पदान्ताद्धोरनाम् ॥ ४२ ॥
 तोः षि ॥ ४३ ॥
 शात् ॥ ४४ ॥
 यरो ऽनुनासिके ऽनुनासिको वा ॥ ४५ ॥
 १ यरोऽनुनासिके प्रत्यये भाषायां नित्य-
 वचनम् ।

अचो रहाभ्यां द्वे ॥ ४६ ॥
 अनचि च ॥ ४७ ॥
 १ द्विर्वचने यणो मयः ।
 २ शरः खयः ।
 ३ अवसाने च ।
 नादिन्याक्रोशे पुत्रस्य ॥ ४८ ॥
 १ नादिन्याक्रोशे पुत्रस्येति तत्परे च ।
 २ वा हतजग्धपरे च ।
 ३ चयो द्वितीयाः शरि पौष्करसोदेः ।
 शरो ऽचि ॥ ४९ ॥
 त्विप्रभृतिषु शाकटायनस्य ॥ ५० ॥
 सर्वत्र शाकल्यस्य ॥ ५१ ॥
 दीर्घादाचार्याणाम् ॥ ५२ ॥
 झलां जश् झशि ॥ ५३ ॥
 अभ्यासे चर्च ॥ ५४ ॥
 खरि च ॥ ५५ ॥
 वावसाने ॥ ५६ ॥
 अणो ऽग्रगृह्यस्यानुनासिकः ॥ ५७ ॥
 अनुस्वारस्य ययि परसवर्णः ॥ ५८ ॥
 वा पदान्तस्य ॥ ५९ ॥
 तोलि ॥ ६० ॥
 उदः स्थास्तम्भोः पूर्वस्य ॥ ६१ ॥
 १ उदः पूर्वत्वे स्कन्देऽच्छन्दस्युपसंख्यानम् ।
 झयो हो ऽन्यतरस्याम् ॥ ६२ ॥
 शश्छो ऽटि ॥ ६३ ॥
 १ छत्वमपि तच्छ्लोकेन नच्छृणुतेति प्रयो-
 जनम् ।
 हलो यमां यमि लोपः ॥ ६४ ॥
 शरो झरि सवर्णे ॥ ६५ ॥

श्वशुरस्योकाराकारलोपश्च । ४.१.६८	सामान्ये नपुंसकम् । २.४.१७
संख्याया नदी, गेदावर्ग, न्यां च । ५.४.७५	सृजे श्रद्धोपपन्ने कर्तर्येव । ३.१.६३
सनिष्पुलि ल्युटि च न । ६.४.११२	सोपसर्गस्य न । ६.१.२८
संभ्रमेण प्रवृत्तौ यथेष्टमनेकधा प्रयोगः । ८.१.१२	हल्यादिभ्यो ग्रहणे । ३.१.२१

॥ समाप्तम् ॥

धातुपाठः ।

१ भू सत्तायाम् ॥ उदात्तः परस्मैभाषः ॥
 २ एध वृद्धौ । ३ स्पर्ध सघर्षे । ४ गाधृ
 प्रतिष्ठालिप्सयोर्ग्रन्थे च । ५ बाधृ लोडने ।
 ६ नाधृ । ७ नाधृ याञ्जोपतापैश्चर्याशीःषु ।
 ८ दध धारणे । ९ स्कुदि आप्रवणे । १०
 श्विदि श्वैत्ये । ११ वदि अभिवादनस्तुत्योः ।
 १२ भदि कल्याणे सुखे च । १३ मदि
 स्तुतिमोदमदस्त्रप्रकान्तिगतिषु । १४ स्पदि
 किञ्चिच्चलने । १५ क्तिदि परिदेवने । १६
 मुद हर्षे । १७ दद दाने । १८ ष्वद १९
 स्वर्द आस्वादने । २० उर्द माने क्रीडाया
 च । २१ कुर्द २२ खुर्द २३ गुर्द २४ गुद
 क्रीडायामेव । २५ षूद क्षरणे । २६ ह्राद
 अव्यक्ते शब्दे । २७ ह्रादी सुखे च । २८
 स्वाद आस्वादने । २९ पर्द कुत्सिते शब्दे ।
 ३० यती प्रयत्ने । ३१ युतृ ३२ जुतृ भासने ।

३३ विथृ ३४ वेथृ याचने । ३५ अथि
 शैथिल्ये । ३६ ग्रथि कौटिल्ये । ३७ कथ
 श्लाघायाम् ॥ एधादय उदात्ता अनुदात्तेन
 आत्मनेभाया ॥ ३८ अत सातत्यगमने । ३९
 चिती सज्ञाने । ४० च्युतिर् आप्तेचने । ४१
 रच्युतिर् क्षरणे । ४२ मन्य विलोडने । ४३
 कुथि ४४ पुथि ४५ लुथि ४६ मथि हिसा-
 सन्नेजनयो । ४७ पिव गत्याम् । ४८ पिधृ
 शास्त्रे माङ्गल्ये च । ४९ खाद भक्षणे । ५०
 खद स्थैर्ये हिसायां च । ५१ वद स्थैर्ये । ५२
 गद व्यक्ताया वाचि । ५३ रद विलेखने ।
 ५४ णद अव्यक्ते शब्दे । ५५ अर्द गतौ
 याचने च । ५६ नर्द ५७ गर्द शब्दे ५८
 तर्द हिसायाम् । ५९ कर्द कुत्सिते शब्दे ।
 ६० खर्द दन्दशूके । ६१ अति ६२ अदि
 बन्धने । ६३ इदि परमैश्वर्ये । ६४ विदि

अवयवे ॥ भिदि इत्येके ॥ ६५ गडि पदने-
 कदेशे । ६६ णिदि कुत्सायाम् । ६७ टुनदि
 समृद्धौ । ६८ चदि आह्लादे । ६९ त्रदि
 चेष्टायाम् । ७० कदि ७१ क्रदि ७२ क्कदि
 आह्वाने रोदने च । ७३ क्किदि परिवेदने ।
 ७४ शुन्ध शुद्धौ ॥ अतादय उदात्ता उदा-
 त्तैः परस्मैभाषः ॥ ७५ शीकृ सेचने । ७६
 लोकृ दर्शने । ७७ श्लोकृ सघाते । ७८ देकृ
 ७९ ध्रेकृ शब्दोत्साहयोः । ८० रेकृ शङ्का-
 याम् । ८१ सेकृ ८२ सेकृ ८३ सकि ८४
 श्रकि ८५ श्लकि गतौ ८६ शकि शङ्कायाम् ।
 ८७ अकि लक्षणे । ८८ वकि कौटिल्ये ।
 ८९ मकि मण्डने । ९० कक लौल्ये । ९१
 कुक ९२ वृक आदाने । ९३ चक तृप्तौ
 प्रतिघाते च । ९४ ककि ९५ वकि ९६
 श्रकि ९७ त्रकि ९८ ढौकृ ९९ त्रौकृ १००
 ष्वक् १०१ वस्क १०२ मस्क १०३ टिकृ
 १०४ टीकृ १०५ तिकृ १०६ तीकृ १०७
 रवि १०८ लवि गत्यर्थाः ॥ तृतीयो दन्त्या-
 दिरित्येके । लवि १०९ ननि ११० ॥ १०९
 अवि ११० ववि १११ मवि गत्याक्षेपे ।
 मवि कैतवे च ॥ ११२ राघृ ११३ लाघृ
 ११४ द्राघृ सामर्थ्ये ॥ ध्राघृ इत्यपि केचित् ।
 द्राघृ आयामे च ॥ ११५ श्लाघृ कथने ॥
 शीक्रादय उदात्ता अनुदात्तैः आत्मने-
 भाषाः ॥ ११६ फक् नीचैर्गतौ । ११७
 तक हसने । ११८ तकि कृच्छ्रजीवने ।
 ११९ बुक् भषणे । १२० कख हसने ।
 १२१ ओखृ १२२ राखृ १२३ लाखृ १२४

द्राखृ १२५ ध्राखृ योगात्मनोः । १२६
 शाखृ १२७ श्लाखृ व्याप्तौ । १२८ उख
 १२९ उखि १३० वख १३१ वखि १३२
 मख १३३ मखि १३४ णख १३५ णखि
 १३६ रख १३७ रखि १३८ लख १३९
 लखि १४० इख १४१ इखि १४२ ईखि
 १४३ वल्ग १४४ रगि १४५ लगि १४६
 अगि १४७ वगि १४८ मगि १४९ तगि
 १५० त्वगि १५१ श्रगि १५२ श्लगि १५३
 इगि १५४ रगि १५५ लगि गत्यर्थाः ॥
 रिख त्रख त्रिखि शिखि इत्यपि केचित् ।
 त्वगि कम्पने च ॥ १५६ युगि १५७ जुगि
 १५८ वुगि वर्जने । १५९ घघ हसने ।
 १६० मघि मण्डने । १६१ शिघि आघ्राणे ॥
 फक्कादय उदात्ता उदात्तैः परस्मैभाषा ॥
 १६२ वर्च दीप्तौ । १६३ पच सेचने
 सेवने च । १६४ लोचृ दर्शने । १६५
 शच व्यक्ताया वाचि । १६६ श्वच १६७
 श्वचि गतौ । १६८ कच बन्धने । १६९
 कचि १७० काचि दीप्तिवन्धनयोः । १७१
 मच १७२ मुचि कल्कने ॥ कथन इत्यन्ये ॥
 १७३ मचि धारणोच्छ्रायपूजनेषु । १७४
 पचि व्यक्तीकरणे । १७५ धुच प्रसादे ।
 १७६ ऋज १७७ ॥ १७७ ॥ १७७
 ऋजि १७८ भृजी भर्जने । १७९ एजृ
 १८० भ्रेजृ १८१ भ्राजृ दीप्तौ । १८२
 ईज गतिकुत्सनयोः ॥ वर्चादय उदात्ता अनु-
 दात्तैः आत्मनेभाषाः ॥ १८३ शुच शोके ।
 १८४ कुच शब्दे तारे । १८५ कुन्च १८६
 कुन्च कौटिल्याल्पीभावयोः । १८७ लुन्च

अपनयने । १८८ अन्चु गतिपूजनयोः । शब्दार्थाः । गज मदने च । २५२ वज
 १८९ वन्चु १९० चन्चु १९१ तन्चु २५३ व्रज गतौ ॥ शुचादय उदात्ता उदा-
 १९२ त्वन्चु १९३ म्रन्चु १९४ म्लन्चु चेतः (क्षिवर्ज) परस्मैभाषा ॥ २५४ अङ्
 १९५ म्रुचु १९६ म्लुचु गत्यर्थाः । १९७ अतिक्रमहिसयो । २५५ वेष्ट वेष्टने । २५६
 मुचु १९८ ग्लुचु १९९ कुञ्ज २०० खुञ्ज चेष्ट चेष्टायाम् । २५७ गोष्ट २५८ लोष्ट
 स्तेयकरणे । २०१ ग्लुन्चु २०२ षत्ज गतौ । सघाते । २५९ घट्ट चलने । २६० स्फुट
 २०३ गुजि अव्यक्ते शब्दे । २०४ अर्च पूजायाम् । २०५ म्लेच्छ अव्यक्ते शब्दे । विकसने । २६१ अठि गतौ । २६२ वठि
 २०६ लछ २०७ लाछि लक्षणे । २०८ वाछि इच्छायाम् । २०९ आछि आयामे । एकचर्यायाम् । २६३ मठि २६४ कठि
 २१० ह्रीछ लजायाम् । २११ हुछि कौटिल्ये । शोके । २६५ मुठि पालने । २६६ हेठ
 २१२ मुछी मोहसमुच्छ्रययोः । २१३ स्फुछी गत्यानादरयोः । २६७ एठ च । २६८ हिडि
 विस्तृतौ । २१४ युछ प्रमादे । २१५ उछि कुडि दाहे । २७१ वडि विभाजने । २७२
 उञ्छे । २१६ उछी विवासे । २१७ ध्रज मडि च । २७३ भडि परिभाषणे । २७४
 २१८ ध्रजि २१९ धृज २२० धृजि २२१ पिडि संघाते । २७५ मुडि मर्जने । २७६
 ध्वज २२२ ध्वजि गतौ । २२३ कूज तुडि तोडने । २७७ हुडि वरणे ॥ हरण
 अव्यक्ते शब्दे । २२४ अर्ज २२५ पर्ज इत्येके ॥ २७८ चडि कोपे । २७९ णडि
 अर्जने । २२६ गर्ज शब्दे । २२७ तर्ज रुजायां संघाते च । २८० तडि ताडने ।
 भर्त्सने । २२८ कर्ज व्यथने । २२९ खर्ज २८१ पडि गतौ । २८२ कडि मदे । २८३
 पूजने च । २३० अज गन्ति गत्रे । खडि मन्थे । २८४ हेडू २८५ होडू
 २३१ तेज पालने । २३२ खज मन्थे । अनादरे । २८६ बाडू आप्लाव्ये । २८७
 २३३ खजि गतिवैकल्ये । २३४ एज कम्पने । द्राडू २८८ ध्राडू विशरणे । २८९ शाडू
 २३५ टुओस्फूर्जा वज्रनिर्घोषे । २३६ क्षि श्लाघायाम् ॥ अट्टादय उदात्ता अनुदात्तेत
 क्षये । २३७ क्षीज अव्यक्ते शब्दे । २३८ लज २३९ लजि मर्जने । २४० लाज २४१ आत्मनेभाषा ॥ २९० शौटू गर्वे । २९१
 लाजि भर्त्सने च । २४२ जज २४३ जजि यौटू बन्धे । २९२ म्लेटू २९३ म्रेडू उन्मादे
 युद्धे । २४४ तुज हिसायाम् । २४५ तुजि २९४ कटे वर्षावरणयोः ॥ चटे इत्येके ॥
 पालने । २४६ गज २४७ गजि २४८ २९५ अट २९६ पट गतौ । २९७ रट
 गृज २४९ गृजि २५० मुज २५१ मुजि परिभाषणे । २९८ लट बाल्ये । २९९ शट
 नन्नादि-गगनत्यवसादनेषु ३०० वट वेष्टने । ३०१ किट ३०२ खिट त्रासे ।

३०३ शिट ३०४ षिट अनादरे । ३०५
जट ३०६ झट सघाते । ३०७ भट भृतौ ।
३०८ तट उच्छ्राये । ३०९ खट काङ्क्षाम् । ३१० णट नृतौ । ३११ पिट
शब्दसघातयोः । ३१२ हट दीप्तौ । ३१३
पट अवयवे । ३१४ लुट विलोडने ॥
३१५ चिट परप्रेष्ये । ३१६ बिट शब्दे । ३१७ विट आक्रोशे ॥
हिट इत्येके ॥ ३१८ इट ३१९ किट ३२०
कटी गतौ । ३२१ मडि भूषायाम् । ३२२
कुडि वैकल्ये । ३२३ मुड ३२४ घुड मर्दने ।
३२५ चुडि अल्पीभावे । ३२६ मुडि खण्डने ।
पुडि चेत्येके ॥ ३२७ रुटि ३२८ लुटि
स्तेये ॥ रुटि लुटि इत्येके ॥ रुडि लुडि इत्य-
परे ॥ ३२९ स्फुटिर् विशरणे ॥ स्फुटि इत्यपि
केचित् ॥ ३३० पठ व्यक्ताया वाचि । ३३१
वट स्थौल्ये । ३३२ मठ मदनिवासयोः । ३३३
कठ कृच्छ्रजीवने । ३३४ रट परिभाषणे ॥
रठ इत्येके ॥ ३३५ हठ प्लुतिशठत्वयोः ॥
बलात्कार इत्यन्ये ॥ ३३६ रुठ ३३७ लुठ
३३८ उठ उपघाते ॥ ऊठ इत्येके ॥ ३३९
पिठ ३४० शठ कैतवे
च । ३४१ शुठ प्रतिघाते ॥ शुठि इति
स्वामी । ३४२ कुठि च । ३४३ लुठि
आलस्ये प्रतिघाते च । ३४४ शुठि शोषणे
३४५ रुठि ३४६ लुठि गतौ । ३४७ चुडि
भावकरणे । ३४८ अडि अभियोगे । ३४९
कडि कार्कश्ये ॥ चुड्यादयस्त्रयो दोषधाः ॥
३५० क्रीड विहारे । ३५१ तुडु तोडने ॥

तुडु इत्येके ॥ ३५२ हुडु ३५३ हूडु ३५४
होडु गतौ । ३५५ रौडु अनादरे । ३५६
रोडु ३५७ लोडु उन्मादे । ३५८ अड
उद्यमे । ३५९ लड विलासे ॥ लल इत्येके ॥
३६० कड मदे ॥ कडि इत्येके ॥ ३६१
गडि वदनैकदेशे ॥ शौटादय उदात्ता उदा-
त्ततः परस्मैभाषाः ॥ ३६२ तिपृ ३६३ तेपृ
३६४ छिपृ ३६५ छेपृ क्षरणार्थाः ॥ तेपृ
कम्पने च ॥ ३६६ ग्लेपृ दैन्ये । ३६७
टुवेपृ कम्पने । ३६८ केपृ ३६९ गेपृ
३७० ग्लेपृ च । ३७१ मेपृ ३७२ रेपृ
३७३ लेपृ गतौ ॥ ३७४ त्रपृ लजायाम् ।
३७५ कपि चलने । ३७६ रवि ३७७ लवि
३७८ अवि शब्दे । ३७९ लवि अवस्रसने
च । ३८० कवृ वर्णे । ३८१ क्लोवृ अधाष्ट्ये ।
३८२ क्षीवृ मदे । ३८३ शीवृ कथने ।
३८४ चीवृ च । ३८५ रेवृ शब्दे ॥
अभिरभी कचित्पठ्येते ॥ ३८६ छमि ३८७
स्कमि प्रतिबन्धे । ३८८ जमि ३८९ जृमि
गात्रविनामे । ३९० शल्म कथने । ३९१
वल्म भोजने । ३९२ गल्म धाष्ट्ये । ३९३
श्रम्भु प्रमादे ॥ दन्त्यादिश्च ॥ ३९४ छुम्भु
स्तम्भे ॥ तिप्यादय उदात्ता अनुदात्तत
आत्मनेभाषाः । तिपिस्त्वनुदात्तः ॥ ३९५
गुप् रक्षणे । ३९६ धूप संतापे । ३९७
जप ३९८ जल्प व्यक्तायां वाचि । जप
मानसे च । ३९९ चप सान्त्वने । ४००
षप समवाये । ४०१ रप ४०२ लप व्यक्तायां
वाचि । ४०३ चुप मन्दायां गतौ । ४०४

तुप ४०५ तुन्प ४०६ त्रुप ४०७ त्रुन्प ४०८ तुफ ४०९ तुन्फ ४१० त्रुफ ४११
 त्रुन्फ हिंसार्थाः । ४१२ पर्प ४१३ रफ ४१४ रफि ४१५ अर्ब ४१६ पर्ब ४१७
 लर्ब ४१८ वर्ब ४१९ मर्ब ४२० कर्ब ४२१ खर्ब ४२२ गर्ब ४२३ शर्ब ४२४
 षर्ब ४२५ चर्ब गतौ । ४२६ कुवि आच्छा-
 दने । ४२७ लुवि ४२८ तुवि अर्दने ।
 ४२९ चुवि वक्त्रसंयोगे । ४३० पृम् ४३१
 षृम् हिंसार्थौ । षिम् षिन्म् इत्येके ॥ ४३२
 शुभ ४३३ शुन्म भाषणे ॥ भासन इत्येके ।
 हिंसायामित्थने ॥ गुपादय उदात्ता उदात्तेतः
 परस्मैभाषाः ॥ ४३४ विणि ४३५ घुणि
 ४३६ घृणि ग्रहणे । ४३७ घुण ४३८ घूर्ण
 भ्रमणे । ४३९ पण व्यवहारे स्तुतौ च ।
 ४४० पन च । ४४१ भाम क्रोधे । ४४२
 क्षमष् सहने । ४४३ कम् कान्तौ ॥ विण्या-
 दय उदात्ता अनुदात्तेतः - ननेन - । ४४४
 अण ४४५ रण ४४६ वण ४४७ भण
 ४४८ मण ४४९ कण ४५० कण ४५१
 व्रण ४५२ भ्रण ४५३ ध्वण शब्दार्थाः ॥ धण
 इत्यपि केचित् ॥ ४५४ ओण अपनयने ।
 ४५५ शोण वर्णगत्योः । ४५६ श्रोण सञ्जातं ।
 ४५७ श्लोण च । ४५८ पैण गतिप्रेरण-
 श्लेषणेषु । ४५९ धन शब्दे ॥ वण इत्यपि
 केचित् ॥ ४६० कनी कनि न्तिगन्तिषु ।
 ४६१ छन ४६२ वन शब्दे । ४६३ वन
 ४६४ षण समक्तौ । ४६५ अम गत्या-
 दिषु । ४६६ द्रम ४६७ हम्म ४६८ भीम्
 गतौ । ४६९ चम् ४७० छम् ४७१ जम्
 ४७२ झम् अदने । ४७३ क्रम् पादविक्षेपे ।
 अणादन उदात्ता उदात्तेतः परस्मैभाषा ॥
 ४७४ अय ४७५ वय ४७६ पय ४७७
 मय ४७८ चय ४७९ तय ४८० णय
 गतौ । ४८१ दय दानगतिरक्षणहिंसादानेषु ।
 ४८२ रय गतौ । ४८३ जयी तन्तुसताने ।
 ४८४ पूयी विशरणे दुर्गन्धे च । ४८५
 कूयी शब्दे उन्दे च । ४८६ भूमायी विधू-
 नने । ४८७ स्फायी ४८८ ओप्यायी वृद्धौ ।
 ४८९ ताय सतानपालनयोः । ४९० शल
 चलनसवरणयोः । ४९१ वल ४९२ वल्ल
 सवरणे सचरणे च । ४९३ मल ४९४ मल्ल
 धारणे । ४९५ भल ४९६ भल्ल परिभाषण-
 हिंसादानेषु । ४९७ कल शब्दसंख्यानयोः ।
 ४९८ कल्ल अव्यक्ते शब्दे ॥ अशब्द इति
 स्वामी ॥ ४९९ तेव ५०० देव देवने ।
 ५०१ षेव ५०२ गेव ५०३ ग्लेव ५०४
 पेव ५०५ मेव ५०६ म्लेव सेवने ॥ शेव
 खेव केव इत्येके ॥ ५०७ रेव प्लवगतौ ॥
 अयादय उदात्ता अनुदात्तेत आत्मनेभाषाः ॥
 ५०८ नव्य बन्धने । ५०९ सूर्य ५१०
 ईर्य ५११ ईर्य ईर्यार्थाः । ५१२ हय
 गतौ । ५१३ शुच्य अभिषवे ॥ चुच्य इत्येके ।
 ५१४ हर्य गतिकान्त्योः । ५१५ अल
 भूषणपर्याप्तिवारणेषु ॥ अय स्वरितेदित्येके ॥
 ५१६ जिफला विशरणे । ५१७ मील ५१८
 स्मील ५१९ स्मील ५२० क्षमील निमेषणे ।
 ५२१ पील प्रतिष्ठम्भे । ५२२ नील वर्णे ।

५२३ शील समाधौ । ५२४ कील बन्धने ।
 ५२५ कूल आवरणे । ५२६ शूल रुजायां
 सघोषे च । ५२७ तूल निष्कर्षे । ५२८
 पूल सघाते । ५२९ मूल ग्रन्थिगतर । ५३०
 फल निष्पत्तौ ॥ ५३१ चुल्ल भावकरणे ।
 ५३२ फुल्ल विकसने । ५३३ चिल्ल गैथिल्ये
 भावकरणे च । ५३४ तिल गतौ ॥ तिल
 इत्येके ॥ ५३५ वेल ५३६ चेल ५३७
 कोल ५३८ खेल ५३९ क्षेवल ५४० वेल्ल
 चलने । ५४१ पेल ५४२ फेल ५४३
 शेल गतौ ॥ षेल इत्येके ॥ ५४४ स्खल
 सचलने । ५४५ खल सचये । ५४६ गल
 अदने । ५४७ पल गतौ । ५४८ दल विश-
 रणे । ५४९ श्रल ५५० श्रल आशुगमने ।
 ५५१ खोल ५५२ खोर्क गतिप्रतिघाते ।
 ५५३ धोर्क गतिचातुर्ये । ५५४ स्मरलङ्घगतौ ।
 ५५५ क्मर हूर्च्छने । ५५६ अम्भ ५५७ वम्भ
 ५५८ मम्भ ५५९ चर गच्छने । चरति-
 र्भक्षणेऽपि ॥ ५६० छिवु निरसने । ५६१
 जि जये । ५६२ जीव प्राणधारणे । ५६३
 पीव ५६४ मीव ५६५ तीव ५६६ णीव
 स्थौल्ये । ५६७ क्षीव ५६८ क्षेवु निरसने ।
 ५६९ उर्वी ५७० तुर्वी ५७१ थुर्वी ५७२
 दुर्वी ५७३ धुर्वी हिसार्थाः । ५७४ गुर्वी
 उद्यमने । ५७५ सुर्वी बन्धने । ५७६ पुर्व
 ५७७ पर्व ५७८ मर्व पूरणे । ५७९ चर्व
 अदने । ५८० भर्व हिसायाम् । ५८१ कर्व
 ५८२ खर्व ५८३ गर्व दर्पे । ५८४ अर्व
 ५८५ शर्व ५८६ पर्व हिसायाम् । ५८७

इवि व्याप्तौ । ५८८ पिवि ५८९ मिवि
 ५९० णिवि सेचने ॥ सेवन इत्येके ॥ ५९१
 हिवि ५९२ दिवि ५९३ धिवि ५९४ जिवि
 प्रीणनार्थाः । ५९५ रिवि ५९६ रवि ५९७
 धवि गत्यर्थाः । ५९८ क्वि हिसाकरणयोश्च ।
 ५९९ मव बन्धने । ६०० अव रक्षणगति-
 चनक्रियेच्छादीप्यवास्यालिङ्गनहिसादानभाग-
 वृद्धिपु ॥ भव्यादय उदात्ता उदात्ततः परस्मै-
 भापाः । जिस्वनुदात्तः ॥ ६०१ धावु
 गतिशुद्धयोः । उदात्तः स्वरिनेदुभयनोभार ॥
 ६०२ धुक्ष ६०३ धिक्ष सदीपनक्लेशन-
 जीवनेषु । ६०४ वृक्ष वरणे । ६०५ शिक्ष
 विद्योपादाने । ६०६ भिक्ष विद्योपादाने
 लाभे च । ६०७ क्लेश अव्यक्तायां वाचि ॥
 वाधन इति दुर्गः ॥ ६०८ दक्ष वृद्धौ शीघ्रार्थे
 च । ६०९ दीक्ष सौष्ठवेऽङ्गो गन्यननियम-
 व्रतादेशेषु । ६१० ईक्ष दर्शने । ६११ ईप
 गतिहिसादग्नेषु । ६१२ भाष व्यक्तायां
 वाचि । ६१३ वर्ष स्नेहने । ६१४ गेषृ
 अन्विच्छायाम् ॥ ग्लेषृ इत्येके ॥ ६१५ पेषृ
 प्रयत्ने । ६१६ जेषृ ६१७ णेषृ ६१८ एषृ
 ६१९ प्रेषृ गतौ । ६२० रेषृ ६२१ हेपृ
 ६२२ हेपृ अव्यक्ते शब्दे । ६२३ कासृ
 शब्दकुत्सायाम् । ६२४ भासृ दीप्तौ । ६२५
 णासृ ६२६ रासृ शब्दे । ६२७ णस
 कौटिल्ये । ६२८ भ्यस भये । ६२९ आढः
 शसि इच्छायाम् । ६३० ग्रसृ ६३१ ग्लसृ
 अदने । ६३२ ईह चेष्टायाम् । ६३३ वहि

६३४ महि वृद्धौ । ६३५ अहि गतौ । रुप ६९४ रिप हिसार्था । ६९५ भप
 ६३६ गर्ह ६३७ गल्ह कुत्सायाम् । ६३८ भर्त्सने । ६९६ उप दाहे । ६९७ जिषु
 बर्ह ६३९ बल्ह प्राधान्ये । ६४० वर्ह ६९८ विषु ६९९ मिषु सेचने । ७०० पुष
 ६४१ बल्ह परिभाषणहिसाच्छादने । ६४२ पुष्टौ । ७०१ श्रिषु ७०२ श्लिषु ७०३ शुषु
 ग्लिह गतौ । ६४३ वेह ६४४ जेह ६४५ ७०४ प्लुषु दाहे । ७०५ पृषु ७०६ वृषु
 बाह्व प्रयत्ने ॥ जेह गतावपि ॥ ६४६ ब्राह् ७०७ मृषु सेचने ॥ मृषु सहने च । इतरौ
 निद्राक्षये ॥ निक्षेप इत्येके ॥ ६४७ काशु ७०८ घृषु संवर्षे ।
 दीतौ । ६४८ ऊह वितर्के । ६४९ गाहू ७०९ हृषु अलीके । ७१० तुस ७११ हस
 विलोडने । ६५० गृहू ग्रहणे । ६५१ ग्लह ७१२ हस ७१३ रस शब्दे । ७१४ लस
 च । ६५२ घुषि ७१५ घस्लृ अदने । ७१६ ७१७ चर्च ७१८ झर्ज परिभाषण-
 केचित् ॥ धुक्षादय उदात्ता अनुदात्तेत ७१९ पिसु ७२० पेसु
 आत्मनेनापा ॥ ६५३ घुषिर् अविशब्दने । ७२१ हसे हसने । ७२२ गिश
 ६५४ अक्षू व्यातौ । ६५५ तक्षू ६५६ त्वक्षू ७२३ मिश ७२४ मश शब्दे
 तनूकरणे । ६५७ उक्ष सेचने । ६५८ रक्ष ७२५ शव गतौ । ७२६ शश
 पालने । ६५९ गिषु चम्बने । ६६० तुक्ष ७२७ शसु हिसायाम् । ७२८
 ६६१ स्तुक्ष ६६२ णक्ष गतौ । ६६३ वक्ष ७२९ गसु स्तुतौ ॥ दुर्गतवित्येके । ७२९ चह
 रोषे ॥ संघात इत्येके । ६६४ मृक्ष संघाते । ७३० मह पूजायाम् । ७३१
 मक्ष इत्येके ॥ ६६५ तक्ष त्वचने । ६६६ ७३२ रह त्यागे । ७३३ रहि गतौ । ७३४ दह
 सूर्क्ष आदरे । ६६७ काक्षि ६६८ बाक्षि ७३४ दहि ७३५ बह ७३६ वृहि वृद्धौ ।
 ६६९ माक्षि काङ्क्षायाम् । ६७० द्राक्षि ७३७ वृहि गब्दे च । वृहिर् चेत्येके ॥ ७३७ तुहिर्
 ६७१ ध्राक्षि ६७२ ध्वाक्षि घोरवासिने च । ७३८ दुहिर् ७३९ उहिर् अर्द्धने । ७४०
 ६७३ चूष पाने । ६७४ तूष तुष्टौ । ६७५ अर्ह पूजायाम् ॥ घुषिरादय उदात्ता उदात्तेतः
 पूष वृद्धौ । ६७६ मूष स्तेये । ६७७ लूष ७४१ द्युत
 ६७८ रूष भूषायाम् । ६७९ शूष प्रसेवे । ७४२ श्विता वर्णे । ७४३ जिमिदा
 ६८० यूष हिसायाम् । ६८१ जूष च । स्नेहने । ७४४ जिष्विदा स्नेहनमोचनयोः ॥
 ६८२ भूष अलकारे । ६८३ ऊष रुजा- ७४५ मोहनगोरित्येके । जिष्विदा चेत्येके । ७४५
 याम् । ६८४ ईष उज्ज्हे । ६८५ कष ६८६ ७४६ रुच दीप्तावभिप्रीतां च । ७४६ घुट परि-
 खष ६८७ शिष ६८८ जष ६८९ झष ७४७ रुट ७४८ लुट ७४९ लुट
 ६९० शष ६९१ वष ६९२ मष ६९३

प्रतिघाते । ७५० शुभ दीप्तौ । ७५१ क्षुभ
सचलने । ७५२ णभ ७५३ तुभ हिसा-
याम् । आद्योऽभावेऽपि । ७५४ सन्सु ७५५
ध्वन्सु ७५६ भृन्सु अवस्रसने ॥ ध्वन्सु गतौ
च । भन्सु इत्यपि केचित् ॥ ७५७ सन्सु
विश्वासे । ७५८ वृत्तु वर्तने । ७५९ वृधु
वृद्धौ । ७६० शृधु शब्दकुत्सायाम् । ७६१
स्यन्दू प्रस्रवणे । ७६२ कृषू सामर्थ्ये ॥
द्युतादय उदात्ता अनुदात्तेत आत्मनेभाषाः ॥
वृत् ॥ ७६३ घट चेष्टायाम् । ७६४ व्यथ
भयसचलनयोः । ७६५ प्रथ प्रख्याने । ७६६
प्रस विस्तारे । ७६७ म्रद मर्दने । ७६८
स्खद स्खदने । ७६९ क्षजि निजने ।
७७० दक्ष गतिहिसनयोः । ७७१ क्रप
कृपायां गतौ च । ७७२ कदि ७७३ क्रदि
७७४ क्कदि वैक्लव्ये ॥ वैकल्य इत्येके ।
त्रयोऽनिदित इति नन्दी । इदित इति
स्वामी । कदि क्रदि इदितौ क्रद क्कद इति
चानिदितौ इति मैत्रेयः ॥ ७७५ जित्वरा
सभ्रमे ॥ घटादयः षितः । उदात्ता अनुदा-
त्तेत आत्मनेभाषाः ॥ ७७६ ज्वर रोगे ।
७७७ गड सेचने । ७७८ हेड वेष्टने ।
७७९ वट ७८० भट परिभाषणे । ७८१
णट नृत्तौ ॥ गतावित्यन्ये ॥ ७८२ घक
प्रतिघाते । ७८३ चक तृप्तौ । ७८४ कखे
हसने । ७८५ रगे शङ्कायाम् । ७८६ लगे
सङ्गे । ७८७ हगे ७८८ हंगे ७८९ षगे
७९० छगे सवरणे । ७९१ कगे नोच्यते ।
७९२ अक ७९३ अग कुटिलायां गतौ ।

७९४ कण ७९५ रण गतौ । ७९६ चण
७९७ शण ७९८ श्रण दाने च ॥ गण
गतावित्यन्ये ॥ ७९९ श्रथ ८०० इलथ
८०१ क्रथ ८०२ क्कथ हिसार्थाः । ८०३
वन च । वनु च नोच्यते । ८०४ ज्वल
दीप्तौ । ८०५ हल ८०६ हल चलने ।
८०७ स्मृ आध्याने । ८०८ दृ भये ।
८०९ नृ नये । ८१० श्रा पाके । मारण-
नोपगन्निशामनेषु ८११ ज्ञा । कम्पने ८१२
चलिः । ८१३ छदिर् ऊर्जने । जिह्वोन्मथने
८१४ लडिः । ८१५ मदी हर्षग्लेपनयोः ।
८१६ ध्वन शब्दे । दलि-वलि-न्खलि रणि-
ध्वनि त्रपि-क्षपयथेति भोजः । ८१७ स्वन
अवतंसने ॥ घटादयो मितः ॥ जनी-जूष-
कसु-रन्जो-ऽमन्ताश्च । ज्वल हल-हल नमा-
मनुपसर्गाद्वा । गन्-गना वनु-वगां च । न
-मि-अमि चमाम् । ८१८ शमो दर्शने ।
८१९ यमोऽपरिवेषणे । ८२० स्खदिर्
अवपरिभ्या च । ८२१ फण गतौ ॥ घटा-
दयः फणान्ता मितः । वृत् । ज्वरादय उदात्ता
उदात्तेतः परस्मैभाषाः ॥ ८२२ राज् दीप्तौ ॥
उदात्तः स्वरितेदुभयतोभाषः ॥ ८२३ दुभ्राज्
८२४ दुभ्राश् ८२५ दुभ्लाश् दीप्तौ ॥
उदात्ता अनुदात्तेत आत्मनेभाषाः ॥ ८२६
स्यमु ८२७ स्वन ८२८ ध्वन शब्दे । ८२९
षम ८३० षम अवैकल्प्ये ॥ वृत् ॥ ८३१
ज्वल दीप्तौ । ८३२ चल कम्पने । ८३३
जल घातने । ८३४ टल ८३५ टल वैक्लव्ये ।
८३६ स्थल स्थाने । ८३७ हल विलेखने ।

43

वेपु - विन्तः निमनवादित्रहणेपु ॥
नान्तोऽप्ययम् ॥ ८७८ खनु अवदारणे ।
८७९ चीवृ आदानसंवरणयोः । ८८० चाय
पूजनिग्ननयोः । ८८१ व्यय गतौ । ८८२
दाश दाने । ८८३ भेष भये ॥ गताचित्यके ॥
८८४ श्रेषु ८८५ म्लेषु गतौ । ८८६ अस
गतिदीप्त्यादानेपु ॥ अप इत्येके ॥ ८८७ स्पश
बाधनस्पर्शनयोः । ८८८ लष कान्तौ । ८८९
चष भक्षणे । ८९० छष हिंसायाम् । ८९१
झष आदानसवरणयोः । ८९२ झक्ष ८९३
भ्रक्ष अदने । ८९४ दास्त दाने । ८९५
माहि माने । ८९६ गुड्ड संवरणे ॥ हिका-
दय उदात्ताः स्वरितेत उभयतोभाषाः ॥
८९७ श्रिञ् सेवायाम् ॥ उदात्त उभयतोभाषाः ॥
८९८ भृञ् भरणे । ८९९ हुञ् हरणे ।
९०० धृञ् धारणे । ९०१ णीञ् प्रापणे ॥
भृजादयश्चत्वरोऽनुदात्ता उभयतोभाषाः ॥
९०२ घेट्ट पाने । ९०३ ग्लै ९०४ म्लै
हर्षक्षये । ९०५ वै न्यकरणे । ९०६ द्वै
स्वप्ने । ९०७ प्रै तृतौ । ९०८ ध्वै चिन्ता-
याम् । ९०९ रै शब्दे । ९१० स्यै ९११
ष्ट्यै शब्दसंघातयोः । ९१२ खै खदने ।
९१३ क्षै ९१४ जै ९१५ पै क्षये । ९१६
कै ९१७ गै शब्दे । ९१८ शै ९१९ औ
पाके । ९२० पै ९२१ ओवै शोधणे ।
९२२ ऐ वेद्यने । ९२३ ञै वेद्यने ॥ शोभायां
चेत्येके ॥ ९२४ टैप् शोधने । ९२५ पा
पाने । ९२६ घ्रा गन्धोपादाने । ९२७ ध्मा
शब्दाग्निसयोगयोः । ९२८ छा गतिनिवृत्तौ ।

हुङ् अपनयने ॥ अनुदात्ता आत्मनेभाषाः ॥
इति लुग्विकरणा अदादयः ॥ २ ॥

१०८३ हु दानादानयोः ॥ आदाने
चेत्येके ॥ १०८४ जिभी भये । १०८५
ही लज्जायाम् ॥ जुहोत्यादयोऽनुदात्ताः परस्मै-
भाषाः ॥ १०८६ पृ पालनपूरणयोः ॥ पृ
इत्येके ॥ उदात्तः परस्मैभाषः ॥ १०८७
डुभृज् गणगोपणयोः ॥ अनुदात्त उभयतो-
भाषः ॥ १०८८ माङ् माने शब्दे च ।
१०८९ ओहाङ् गतौ ॥ अनुदात्तावात्मने-
पदिनौ ॥ १०९० ओहाक् त्यागे ॥ अनु-
दात्तः परस्मैपदी ॥ १०९१ डुदाञ् दाने ॥
१०९२ डुधाञ् धारणपोषणयोः ॥ दान
इत्येके ॥ अनुदात्तानुनयनेभानौ ॥ १०९३
णिजिर् शौचपोषणयोः । १०९४ विजिर्
पृथग्भावे । १०९५ विण्ल् व्याप्तौ ॥ णिजि-
रादयोऽनुदात्ताः स्वरितेत् ॥ १०९६ घृ क्षरणदीप्तयोः । १०९७ हृ
प्रसह्यकरणे । १०९८ ऋ १०९९ सृ गतौ ॥
घृप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥ ११००
भस भर्त्सनदीप्तयोः ॥ उदात्त उदात्तेत् परस्मै-
पदी ॥ ११०१ कि ज्ञाने ॥ अनुदात्तः
परस्मैपदी ॥ ११०२ तुर त्वरणे । ११०३
धिष शब्दे । ११०४ धन धान्ये । ११०५
जन जनने ॥ तुरादय उदात्ता उदात्तेतः
परस्मैभाषाः ॥ ११०६ गा स्तुतौ ॥ अनुदात्तः
परस्मैभाषः । घृप्रभृतय एकादश च्छन्दसि ।
इयति भाषात्राणि ॥ इति श्लुविकरणा जुहो-
त्यादयः ॥ ३ ॥

११०७ दिवु क्रीडाविजिगीषाव्यव-
हारश्रुतिस्तुतिमोदमदस्वप्नकान्तिगतिषु ।
११०८ षिवु तन्तुसंताने । ११०९ स्त्रिवु
गतिशोषणयोः । १११० छिवु निरसने ।
११११ ण्सु अदने ॥ आदान इत्येके ।
अदर्शन इत्यपरे ॥ १११२ ण्सु निरसने ।
१११३ क्रमु हरणदीप्तयोः । १११४ व्युष
दाहे । १११५ प्लुष च । १११६ नृती
गणदिशेप । १११७ त्रसी उद्वेगे । १११८
कुथ पूतीभावे । १११९ पुथ हिसायां ।
११२० गुथ परिवेष्टने । ११२१ क्षिप
प्रेरणे ११२२ पुष्प विकसने । ११२३ तिम
११२४ छिम ११२५ छीम आर्दीभावे ।
११२६ ब्रीड चोदने लज्जायां च । ११२७
इष गतौ । ११२८ षह ११२९ षुह चक्यर्थे ।
११३० जृप् ११३१ झृप् वयोहानौ ॥
दिवादय उदात्ता उदात्तेतः परस्मैभाषाः ।
११३२ घृङ् प्राणिप्रसवे ।
११३३ दूङ् परितापे ॥ उदात्तावात्मनेभाषौ ॥
११३४ दीङ् क्षये । ११३५ डीङ् विहा-
यसा गतौ । ११३६ धीङ् आधारे । ११३७
मीङ् हिसायाम् । ११३८ रीङ् श्रवणे ।
११३९ लीङ् श्लेषणे । ११४० व्रीङ् वृणो-
त्यर्थे ॥ वृत् । स्वादय ओदितः ॥ ११४१
पीङ् पाने । ११४२ माङ् माने । ११४३
ईङ् गतौ । ११४४ प्रीङ् प्रीतौ ॥ दीडादय
आत्मनेपदिनोऽनुदात्ताः । डीङ् तूदात्तः ॥
११४५ शो तनूकरणे । ११४६ छो छेदने ।
११४७ षो अन्तर्कर्माणि । ११४८ दो अव-

खण्डने ॥ श्यतिप्रभृतयोऽनुदात्ताः परस्मै-
भाषाः ॥ ११४९ जनी प्रादुर्भावे । ११५०
दीपी दीप्तौ । ११५१ पूरी आप्यायने ।
११५२ तूरी गतिन्वरणहिंसनयोः । ११५३
धूरी ११५४ गूरी हिंसगन्धोः । ११५५
घूरी ११५६ जूरी हिंसावयोहान्योः । ११५७
शूरी हिंसास्तम्भनयोः । ११५८ चूरी दाहे ।
११५९ तप ऐश्वर्ये वा । ११६० वृत्त वरणे ।
११६१ क्लिश उपतापं । ११६२ काशृ
दीप्तौ । ११६३ वाशृ शब्दे ॥ जन्यादय
उदात्ता अनुदात्तेत आत्मनेभाषाः । तपिस्त्व-
नुदात्तः ॥ ११६४ मृष तितिक्षा-
याम् । ११६६ शुचिर् पूतीभावे ।
उदात्तौ स्वरितेतावुभयतोभाषौ ॥ ११६७
णह बन्धने । ११६८ रन्ज रागे । ११६९

तेऽनुदात्ताः स्वरि-

७० पद गतौ ।

१२६७ तिक् १२६८
स्त्रिंशो ॥ १२६९
पद ॥ १२७०
७२ विद सत्ता-
मने । ११७४
अनोरुध कामे ।
अन इत्येके ॥
ज्ञाने । ११७८ युज समाधौ ।
विसर्गे । ११८० लिश अल्पी-

योऽनुदात्ता अनुदात्तेत आत्मने-

८१ राधोऽकर्मकाद्वृद्धावेव ।

व्यध ताडने । ११८३ पुष पुष्टौ ।

११८४ शुष शोषणे । ११८५ तुष प्रीतौ ।

११८६ दुष वैकृत्ये । ११८७ श्लिष आलि-

ङ्गने । ११८८ शक विभाषितो मर्षणे ।

११८९ श्विदा गात्रप्रक्षरणे ॥ ११९०

कुष क्रोधे । ११९१ क्षुध दुभुक्षायाम् ।

११९२ शुष शौचे । ११९३ पिबु सराद्धौ ।

राधादयोऽनुदात्ता उदात्तेतः परस्मैभाषाः ॥

११९४ रध हिसासराध्योः । ११९५ णश

अदर्शने । ११९६ तृप प्रीणने । ११९७

दप हर्षमोहनयोः । ११९८ दृह जिघां-

सायाम् । ११९९ मुह वैचित्र्ये । १२००

ष्णुह उद्गिरणे । १२०१ णिह प्रीतौ ॥

वृत् । रधादय उदात्ता उदात्तेतः परस्मैभाषाः ॥

१२०२ शमु उपशमे । १२०३ तमु काङ्क्षा-

याम् । १२०४ दमु उपशमे । १२०५

श्रमु तपसि खेदे च । १२०६ भ्रमु अन-

वस्थाने । १२०७ क्षमू सहने । १२०८

ह्रमु ग्लानौ । १२०९ मदी हर्षे ॥ वृत् ॥

१२१० असु क्षेपणे । १२११ यसु प्रयत्ने ।

१२१२ जसु मोक्षणे । १२१३ तसु उपक्षये ।

१२१४ दसु च । १२१५ वसु स्तम्भे ।

१२१६ व्युष विभागे ॥ व्युस इत्यन्ये । युस

इत्यपरे ॥ १२१७ प्लुष दाहे । १२१८

विस प्रेरणे । १२१९ कुस संश्लेषणे ।

१२२० वुस उत्सर्गे । १२२१ मुस

खण्डने । १२२२ मसी परिणामे ॥ समी

इत्येके ॥ १२२३ लुठ विलोडने । १२२४

उच समवाये । १२२५ भृशु १२२६ भ्रन्शु

अधःपतने । १२२७ वृश वरणे-

कृश तनूकरणे । १२२९ शिषोत्सग ।

याम् । १२३० हृष तुष्टौ । इत्येके ॥

१२३२ शिष्यायाम् । १२०२ कुङ्

ति आत्मनपदा ॥ दीर्घान्त इति

कैयटादयः । ह्रस्वान्त इति न्यासः ॥ वृत् ॥
 १४०३ पृङ् व्यायामे । १४०४ मृङ् प्राण-
 त्यागे ॥ अनुदात्तात्मने ॥ १४०५ रि
 १४०६ पि गतौ । १४०७ धि धारणे ।
 १४०८ क्षि निवासगत्योः ॥ रित्यादयोऽ-
 नुदात्ताः परस्मैभाषाः ॥ १४०९ पू प्रेरणे ।
 १४१० कृ विक्षेपे । १४११ गृ निगरणे ।
 उदात्ताः ॥ १४१२ ढङ् आदरे ।
 १४१३ धृङ् अवस्थाने ॥ अनुदात्तावात्मने-
 भाषौ ॥ १४१४ प्रच्छ ज्ञाप्तायाम् ॥ वृत् ॥
 १४१५ सृज विसर्गे । १४१६ टुमस्जो
 शुद्धौ । १४१७ रुजो भङ्गे । १४१८ भुजो
 कौटिल्ये । १४१९ लुप स्पर्शे । १४२०
 रुश १४२१ रिश हिंसायाम् । १४२२
 लिश गतौ । १४२३ स्पृश सस्पर्शने ।
 १४२४ विच्छ गतौ । १४२५ विश प्रवे-
 शने । १४२६ मृश आमर्शने । १४२७
 णुद प्रेरणे । १४२८ पद्ल विशरणगत्यव-
 सादनेषु । १४२९ शद्ल शातने ॥ पृच्छ-
 त्यादयोऽनुदात्ता उदात्तः परस्मैभाषाः ॥
 विच्छस्तूदात्ताः ॥ १४३० मिल सगमे ॥
 उदात्तः स्वरितेदुभयतोभाषाः ॥ १४३१ मुच्छ
 मोक्षणे । १४३२ लुप्ल छेदने । १४३३
 विद्ल लोभे । १४३४ लिप उपदेहे । १४३५
 बिच क्षरणे ॥ मुचादयोऽनुदात्ताः स्वरितेत
 उभयतोभाषाः । विन्दातिस्तदात्त ॥ १४३६
 कृती छेदने ॥ उदात्त उदात्तोत्परस्मैपदी ॥
 १४३७ खिद परिगते ॥ अनुदात्त उदात्ते-
 त्पर

उदात्तोत्परस्मैपदी ॥ वृत् ॥ इति शविकरणा-
 स्तुदादयः ॥ ६ ॥

१४३९ रुधिर् आवरणे । १४४०
 भिदिर् विदारणे । १४४१ छिदिर् द्वैधीकरणे ।
 १४४२ रिचिर् विरेचने । १४४३ विचिर्
 पृथग्भावे । १४४४ क्षुदिर् सपेषणे । १४४५
 युजिर् योगे ॥ रुधादयोऽनुदात्ताः स्वरितेत
 उभयतोभाषाः ॥ १४४६ उछुदिर् दीप्ति-
 देवनयोः । १४४७ उत्तुदिर् हिंसानादयो ॥
 उदात्तौ स्वरितेतावुभयतोभाषौ ॥ १४४८
 कृती वेष्टने ॥ उदात्त उत्तुत्परस्मैपदी ॥
 १४४९ जिहन्धी दीप्तौ ॥ उदात्तोऽनुदात्ते-
 दात्मनेपदी ॥ १४५० खिद दैन्ये । १४५१
 विद विचारणे ॥ अनुदात्तानुत्परस्मैपदी-
 पदिनौ ॥ १४५२ शिप्ल विशेषणे ।
 १४५३ पिप्ल सचूर्णने । १४५४ भञ्जो
 आमर्दने । १४५५ भुज भ्रमणे ॥
 शिपादयोऽनुदात्ता उदात्तः परस्मैभाषाः ॥
 १४५६ तृह १४५७ हिसि हिंसायाम् ।
 १४५८ उन्दी क्लेदने । १४५९ अञ्जू
 व्यक्तिमर्पणकान्तिगतिषु । १४६० तन्तु
 सकोचने । १४६१ ओबिजी भयचलनयोः ।
 १४६२ वृजी वर्जने । १४६३ पृची सपर्के ।
 तृहादय उदात्ता उदात्तः परस्मैपदिनः ॥
 वृत् ॥ इति शब्धिकरणा रुधादयः ॥ ७ ॥

१४६४ तनु विस्तारे । १४६५ षणु
 दाने । १४६६ क्षणु हिंसायाम् । १४६७
 क्षिणु च । १४६८ ऋणु गतौ । १४६९
 तृणु अदने । १४७० घृणु दीप्तौ ॥ तनादय

उदात्ताः स्वरितेत उभयतोभाषाः ॥ १४७१
वनु याचने । १४७२ मनु अवबोधने ॥
उदात्ताविनुदात्तेतावात्मनेभाषौ ॥ १४७३
डुकृञ् करणे ॥ अनुदात्त उभयतोभाषः ॥
इत्युविकरणास्तनादयः ॥ ८ ॥

१४७४ डुक्रीञ् द्रव्यविनिमये । १४७५
प्रीञ् तर्पणे कान्तौ च । १४७६ श्रीञ्
पाके । १४७७ मीञ् हिंसायाम् । १४७८
षिञ् बन्धने । १४७९ स्कुञ् आप्रवणे ।
१४८० युञ् बन्धने ॥ क्रयादयोऽनुदात्ता
उभयतोभाषा ॥ १४८१ कनूञ् शब्दे ।
१४८२ दूञ् हिंसायाम् । १४८३ पूञ् पवने ।
१४८४ लूञ् छेदने । १४८५ स्तूञ् आच्छा-
दने । १४८६ कूञ् हिंसायाम् । १४८७
वूञ् वरणे । १४८८ धूञ् कम्पने ॥ कूप्रभृतय
उदात्ता उभयतोभाषाः ॥ १४८९ शू हिंसा-
याम् । १४९० पू पालनपूरणयोः । १४९१
वृ वरणे ॥ भरण इत्येके ॥ १४९२ भृ
भर्त्सने । १४९३ मृ हिंसायाम् । १४९४
दृ विदारणे । १४९५ झृ वयोहानौ ॥ झृ
इत्येके । धृ इत्यन्ये । १४९६ नृ नये ।
१४९७ कृ हिंसायाम् । १४९८ ऋ गतौ ।
१४९९ गृ शब्दे ॥ शृणातिप्रभृतय उदात्ता
उदात्तेतः परस्मैपदिनः ॥ १५०० ज्या
वयोहानौ । १५०१ री गतिरेषणयोः । १५०२
ली श्लेषणे । १५०३ ली वरणे । १५०४
ली गतौ ॥ वृत् ॥ १५०५ व्री वरणे ।
१५०६ श्री भये ॥ भर इत्येके ॥ १५०७
क्षीप् हिंसायाम् । १५०८ ज्ञा अवबोधने ।

८४

१५०९ बन्ध बन्धने ॥ ज्यादयोऽनुदात्ता
उदात्तेतः परस्मैभाषाः ॥ १५१० वृङ् संभक्तौ ॥
उदात्त आत्मनेपदी ॥ १५११ श्रन्थ विमो-
चनप्रतिहर्षयोः । १५१२ मन्थ विलोडने ।
१५१३ श्रन्थ १५१४ ग्रन्थ सदर्भे । १५१५
कुन्थ संश्लेषणे ॥ संक्लेश इत्येके ॥ कुथ इति
दुर्गः ॥ १५१६ मृद क्षोदे । १५१७ मृड
च ॥ अयं सुखेऽपि ॥ १५१८ गुध रोषे ।
१५१९ कुष निष्कर्षे । १५२० क्षुभ संच-
लने । १५२१ णभ १५२२ तुभ हिंसा-
याम् । १५२३ क्षिशू विवाधने । १५२४
अश भोजने । १५२५ उध्रस उज्छे । १५२६
इष आभक्ष्ये । १५२७ विष विप्रयोगे ।
१५२८ पुष १५२९ प्लुष स्नेहनसेवनपूर-
णेषु । १५३० पुष पुष्टौ । १५३१ मुष
स्तेये । १५३२ खच भूतप्रादुर्भावे ॥
वान्तोऽयमित्येके ॥ १५३३ हेट च ॥ श्रन्था-
दय उदात्ता उदात्तेतो विषिवर्ज परस्मैभाषाः ॥
१५३४ ग्रह उपादाने ॥ उदात्तः स्वरिते-
दुभयतोभाषः ॥ इति श्राविकरणाः क्रया-
दयः ॥ ९ ॥

१५३५ चुर स्तेये । १५३६ चिति
स्मृत्याम् । १५३७ यत्रि संकोचे । १५३८
स्फुडि परिहासे ॥ स्फुटि इत्यपि ॥ १५३९
लक्ष दर्शनाङ्कनयोः । १५४० कुद्रि अनृत-
भाषणे । १५४१ लड उपसेवायाम् ।
१५४२ मिदि स्नेहने । १५४३ ओलडि
उत्क्षेपणे ॥ ओकारो धात्ववयव इत्येके । न
इत्यपरे । उलडि इत्यन्ये ॥ १५४४ जल

अपवारणे ॥ लज इत्येके ॥ १५४५ पीड
 अवगाहने । १५४६ नट अवस्यन्दने ।
 १५४७ श्रथ प्रयत्ने ॥ प्रस्थान इत्येके ॥
 १५४८ वध संयमने ॥ बन्ध इति चान्द्रा ॥
 १५४९ पृ पूरणे । १५५० ऊर्ज बल-
 प्राणनयोः । १५५१ पक्ष परिग्रहे । १५५२
 वर्ण १५५३ चूर्ण प्रेरणे ॥ वर्ण वर्णन इत्येके ।
 १५५४ प्रथ प्रख्याने । १५५५ पृथ प्रक्षेपे ।
 पथ इत्येके ॥ १५५६ षम्ब संबन्धने ।
 १५५७ शम्ब च ॥ साम्ब इत्येके ॥ १५५८
 भक्ष अदने । १५५९ कुट्ट छेदनभर्त्सनयोः ॥
 पूरण इत्येके ॥ १५६० पुट्ट १५६१ चुट्ट
 अल्पीभावे । १५६२ अट्ट १५६३ षुट्ट
 अनादरे । १५६४ लुण्ठ स्तेये । १५६५
 शठ १५६६ शठ असंस्कारगत्यो ॥ शठि
 इत्येके ॥ १५६७ तुजि १५६८ पिजि
 ॥ १५६९ तुज पिज इति
 केचित् । लजि लुजि इत्येके ॥ १५६९ पिस
 गतौ । १५७० षान्त्व सामप्रयोगे ॥ १५७१
 श्वल्क १५७२ वल्क परिभाषणे । १५७३
 णिह स्नेहने ॥ स्फिट इत्येके ॥ १५७४
 स्मिट अनादरे । ष्मिड् इत्येके ॥ १५७५
 श्लिष श्लेषणे । १५७६ पथि गतौ । १५७७
 पिछ कुटने । १५७८ छदि संवरणे ।
 १५७९ श्रण दाने । १५८० तड आघाते ।
 १५८१ खड १५८२ खडि १५८३ कडि
 भेदने । १५८४ कुडि रक्षणे । १५८५ गुडि
 वेष्टने । रक्षण इत्येके । कुठि इत्यन्ये । गुठि
 इत्यपरे । १५८६ खुडि खण्डने । १५८७

वटि विभाजने ॥ वडि इति केचित् । १५८८
 मडि भूषायां हर्षे च । १५८९ भडि कल्याणे ।
 १५९० छर्द वमने । १५९१ पुस्त १५९२
 बुस्त आदरानादरयोः । १५९३ चुद संचो-
 दने । १५९४ नक्क १५९५ धक्क नाशने ।
 १५९६ चक्क १५९७ चुक्क व्यथने । १५९८
 क्षल शौचकर्मणि । १५९९ तल प्रतिष्ठा-
 याम् । १६०० तुल उन्माने । १६०१ दुल
 उत्क्षेपे । १६०२ पुल महत्त्वे । १६०३
 चुल समुच्छाये । १६०४ मूल रोहणे ।
 १६०५ कल १६०६ विल क्षेपे । १६०७
 बिल भेदने । १६०८ तिल स्नेहने । १६०९
 चल भृतौ । १६१० पाल रक्षणे । १६११
 लूप हिंसायाम् । १६१२ शुल्ब माने । १६१३
 शूर्प च । १६१४ चुट छेदने । १६१५
 मुट संचूर्णने । १६१६ पडि १६१७ पसि
 नाशने । १६१८ वज मार्गसंस्कारगत्योः ।
 १६१९ शुल्क अतिस्पर्शने । १६२० चपि
 गत्याम् । १६२१ क्षपि क्षान्त्याम् । १६२२
 छजि कृच्छ्रजीवने । १६२३ श्वर्त गत्याम् ।
 १६२४ श्रभ्र च । १६२५ ज्ञप ज्ञानज्ञापन-
 मारणतोषणनिशाननिःशाननेषु ॥ मिञ्चेत्येके ॥
 १६२६ यम च पारिवेषणे । १६२७ चह
 परिकल्कने ॥ चप इत्येके ॥ १६२८ रह
 त्यागे च । १६२९ बल प्राणने । १६३०
 चिञ् चयने ॥ नान्ये मितोऽहेतौ ॥ १६३१
 घट्ट चलने । १६३२ मुस्त सघाते । १६३३
 खट्ट सवरणे । १६३४ षट्ट १६३५ स्फिट्ट
 १६३६ चुवि हिंसायाम् । १६३७ पुल

संघाते ॥ पूर्ण इत्येके । पुण इत्यन्ये ॥
 १६३८ पुंस अभिवर्धने । १६३९ टकि
 बन्धने । १६४० धूस कान्तिकरणे ॥ मूर्ध-
 न्यान्त इत्येके । तालव्यान्त इत्यन्ये ॥ १६४१
 कीट वर्णे । १६४२ चूर्ण संकोचने ।
 १६४३ पूज पूजायाम् । १६४४ अर्क
 स्तवने ॥ तपन इत्येके ॥ १६४५
 शुठ आलस्ये । १६४६ शुठि शोषणे ।
 १६४७ जुड प्रेरणे । १६४८ गज १६४९
 मार्ज शब्दायौ । १६५० मर्च च । १६५१
 घृ प्रस्रवणे ॥ स्त्रावण इत्येके ॥ १६५२
 पचि विस्तारवचने । १६५३ तिज निशाने ।
 १६५४ कृत संशब्दने । १६५५ वर्ध
 छेदनपूरणयोः । १६५६ कुत्रि आच्छादने ॥
 कुमि इत्येके ॥ १६५७ लुत्रि १६५८ तुत्रि
 अदर्शने ॥ अर्दन इत्येके ॥ १६५९ हृप
 व्यक्तायां वाचि ॥ क्लृप इत्येके ॥ १६६०
 चुटि छेदने । १६६१ इल प्रेरणे । १६६२
 म्रक्ष म्लेच्छने । १६६३ म्लेच्छ अव्यक्तायां
 वाचि ॥ १६६४ ब्रूस १६६५ बर्ह हिंसा-
 याम् ॥ केचिदिह गर्ज गर्द शब्दे गर्ध अभि-
 काङ्क्षायाम् इति पठन्ति ॥ १६६६ गुर्द
 पूर्वनिकेतने । १६६७ जसि रक्षणे ॥ मोक्षण
 इति केचित् ॥ १६६८ ईड स्तुतौ । १६६९
 जसु हिंसायाम् । १६७० पिडि संघाते ।
 १६७१ रुष रोषे ॥ रुट इत्येके ॥ १६७२
 डिप क्षेपे । १६७३ घुप समुच्छ्राये ॥
 आकुस्मादात्मनेपदिनः ॥ १६७४ चित
 संचेतने । १६७५ दशि दंशने । १६७६

दसि दर्शनदशनयो ॥ दस इत्यप्येके ॥
 १६७७ डप १६७८ डिप संघाते । १६७९
 तत्रि कुटुम्बधारणे । १६८० मत्रि गुत्तपरि-
 भाषणे । १६८१ स्पश ग्रहणसंश्लेषणयोः ।
 १६८२ तर्ज १६८३ भर्त्स तर्जने । १६८४
 वस्त १६८५ गन्ध अर्दने । १६८६ विष्क
 हिंसायाम् ॥ हिष्क इत्येके ॥ १६८७ निष्क
 परिमाणे । १६८८ लल ईप्सायाम् । १६८९
 कण संकोचे । १६९० तूण पूरणे । १६९१
 भ्रूण आशाविशङ्कयोः । १६९२ शठ श्लाघा-
 याम् । १६९३ यक्ष पूजायाम् । १६९४
 स्यम वितर्के । १६९५ गूर उद्यमने । १६९६
 शम १६९७ लक्ष आलोचने । १६९८
 कुत्स अवक्षेपणे । १६९९ त्रुट छेदने ॥ कुट
 इत्येके ॥ १७०० गल स्रवणे । १७०१ भल
 आभण्डने । १७०२ कूट आप्रदाने ॥ अवसा-
 दन इत्येके ॥ १७०३ कुड प्रतापने । १७०४
 वन्चु प्रलम्भने । १७०५ वृष शक्तिबन्धने ।
 १७०६ मद तृप्तियोगे । १७०७ दिवु परि-
 कूजने । १७०८ गृ विज्ञाने । १७०९ विद
 चेतनख्यानविवासेषु । १७१० मान स्तम्भे ।
 १७११ यु जुगुप्सायाम् । १७१२ कुस्म
 नाम्नो वा कुत्सितस्मयने ॥ इत्याकुस्मायाः ॥
 १७१३ चर्च अध्ययने । १७१४ बुक्क
 भाषणे । १७१५ शब्द उपसर्गादाविष्कारे
 च ॥ १७१६ कण निर्मालने । १७१७
 जमि नाशने । १७१८ घृद क्षरणे । १७१९
 जसु ताडने । १७२० पश बन्धने । १७२१
 अम रोगे । १७२२ चट १७२३ स्फुट

भेदने । १७२४ घट संघाते । हन्त्यर्थाश्च ।
 १७२५ दिवु मर्दने । १७२६ अर्ज प्रति-
 यत्ने । १७२७ घुषिर् विशब्दने । १७२८
 आडः क्रन्द सातत्ये । १७२९ लस शिल्प-
 योगे । १७३० तसि १७३१ भूष अल-
 करणे । १७३२ अर्ह पूजायाम् । १७३३
 ज्ञा नियोगे । १७३४ भज विश्राणने ।
 १७३५ शृधु प्रहसने । १७३६ यत निका-
 रोपस्कारयोः । १७३७ रक् १७३८ लग
 आस्वादने ॥ रघ इत्येके । रग इत्यन्ये ॥
 १७३९ अन्तु विशेषणे । १७४० लिगि
 चित्रीकरणे । १७४१ मुद संसर्गे । १७४२
 त्रस धारणे ॥ ग्रहण इत्येके । वारण इत्यन्ये ॥
 १७४३ उग्रस उञ्छे ॥ उकारो धात्ववयव
 इत्येके । न इत्यन्ये । १७४४ मुच प्रमोचने ।
 मोदने च । १७४५ वस स्नेहच्छेदापहरणेष्टु ।
 १७४६ चर संशये । १७४७ च्यु सहेने ॥
 हसने चेत्येके । च्युस इत्येके ॥ १७४८
 भुवोऽवकल्कने । १७४९ कृपेश्च ॥ आ स्वदः
 सकर्मकात् ॥ १७५० ग्रस ग्रहणे । १७५१
 पुष धारणे । १७५२ दल विदारणे ।
 १७५३ पट १७५४ पुट १७५५ लुट
 १७५६ तुजि १७५७ मिजि १७५८ पिजि
 १७५९ लुजि १७६० भजि १७६१ लघि
 १७६२ त्रसि १७६३ पिसि १७६४ कुसि
 १७६५ दशि १७६६ कुशि १७६७ घट
 १७६८ घटि १७६९ बृहि १७७० बर्ह
 १७७१ बल्ह १७७२ गुप १७७३ धूप
 १७७४ विच्छ १७७५ चीव १७७६ पुथ

१७७७ लोक् १७७८ लोच १७७९ णद
 १७८० कुप १७८१ तर्क १७८२ वृत्तु
 १७८३ वृधु भाषार्थः । १७८४ रुट १७८५
 लजि १७८६ अजि १७८७ दसि १७८८
 मृशि १७८९ रुशि १७९० शीक १७९१
 रुसि १७९२ नट १७९३ पुटि १७९४
 जि १७९५ चि १७९६ रधि १७९७ लधि
 १७९८ अहि १७९९ रहि १८०० महि
 च । १८०१ लडि १८०२ तड १८०३
 नल च । १८०४ पूरी आप्यायने । १८०५
 रुज हिंसायाम् । १८०६ ष्वद आस्वादने ।
 स्वाद इत्येके ॥ आ धृषाद्वा ॥ १८०७ युज
 १८०८ पृच संयमने । १८०९ अर्च पूजा-
 याम् । १८१० षह १८११ ईर क्षेपे ।
 १८१२ ली द्रवीकरणे । १८१३ वृजी
 वर्जने । १८१४ वृञ् आवरणे मर्षणे ।
 १८१५ जृ वयोहानौ । १८१६ जि च ।
 १८१७ रिच वियोजनसंपर्चनयोः । १८१८
 शिष असर्वोपयोगे । १८१९ तप दाहे ।
 १८२० तृप तृप्तौ ॥ संदीपन इत्येके ॥
 १८२१ लृदी संदीपने ॥ चृप लृप दृप
 संदीपन इत्येके ॥ १८२२ दृभी भये ।
 १८२३ दृभ संदर्भे । १८२४ श्रथ मोक्षणे ॥
 हिंसायाम् इत्यन्ये ॥ १८२५ मी गतौ ।
 १८२६ ग्रन्थ बन्धने । १८२७ शीक
 आमर्षणे । १८२८ चीक च । १८२९
 अर्द हिंसायाम् ॥ खरितेत् ॥ १८३० हिंसि
 हिंसायाम् । १८३१ अर्ह पूजायाम् । १८३२
 आहः—षद पद्यर्थे । १८३३ शुन्ध शौच-

कर्मणि । १८३४ छद अपवारणे ॥ स्वरि- यान्त इत्येके । खोट इत्यन्ये । १८७६ क्षोट
 तेत् ॥ १८३५ जुष परितर्कणे ॥ परितर्पण- क्षेपे । १८७७ गोम उपलेपने । १८७८
 इत्यन्ये ॥ १८३६ धूञ् कम्पने । १८३७ कुमार क्रीडायाम् । १८७९ शील उपधारणे ।
 प्रीञ् तर्पणे । १८३८ ग्रन्थ १८३९ ग्रन्थ १८८० साम सान्त्वप्रयोगे । १८८१ वेळ
 संदर्भे । १८४० आप्ल लम्भने ॥ स्वरिते- कालोपदेशे । काल इति पृथग्धातुरित्येके ॥
 दयमित्येके ॥ १८४१ तनु श्रद्धोपकरणयोः ॥ १८८२ पन्यूल लवनपवनयोः । १८८३
 उपसर्गाच्च दैर्घ्ये ॥ चन श्रद्धोपहननयोरित्येके ॥ वात सुखसेवनयोः ॥ गति सुखसेवनयोरि-
 १८४२ वद संदेशवचने ॥ स्वरितेत् । अनु- त्येके ॥ १८८४ गवेष मार्गणे । १८८५
 दात्तेदित्येके ॥ १८४३ वच परिभाषणे । वास उपसेवायाम् । १८८६ निवास आच्छा-
 १८४४ मान पूजायाम् । १८४५ भू प्राप्ता- दने । १८८७ भाज पृथक्कर्मणि । १८८८
 वात्मनेपदी ॥ १८४६ गर्ह विनिन्दने । सभाज प्रीतिदर्शनयोः ॥ प्रीतिसेवनयोरित्येके ॥
 १८४७ मार्ग अन्वेषणे । १८४८ कठि १८८९ ऊन परिहाणे । १८९० ध्वन
 शोके । १८४९ मृज् शौचालंकारयोः । शब्दे । १८९१ कूट परितापे ॥ परिदाह
 १८५० मृष तितिक्षायाम् ॥ स्वरितेत् ॥ इत्यन्ये ॥ १८९२ सङ्केत १८९३ ग्राम
 १८५१ धृष प्रसहने ॥ इत्याधृषीयाः ॥ १८९४ कुण १८९५ गुण चामन्त्रणे ।
 अथादन्ताः ॥ १८५२ कथ वाक्यप्रवन्धे । १८९६ केत श्रावणे निमन्त्रणे च । १८९७
 १८५३ वर ईप्सायाम् । १८५४ गण कुण संकोचनेऽपि । १८९८ स्तेन चौर्ये ।
 संख्याने । १८५५ शठ १८५६ श्वठ आगर्वादात्मनेपदिनः ॥ १८९९ पद गतौ ।
 सम्यगवभाषणे । १८५७ पठ १८५८ वट १९०० गृह ग्रहणे । १९०१ मृग अन्वे-
 ग्रन्थे । १८५९ रह त्यागे । १८६० स्तन षणे । १९०२ कुह विस्मापने । १९०३
 १८६१ गदी देवशब्दे । १८६२ पत गतौ शूर १९०४ वीर विक्रान्तौ । १९०५ स्थूल
 वा ॥ वा अदन्त इत्येके ॥ १८६३ पष परिबृहणे । १९०६ अर्थ उपयाच्यायाम् ।
 अनुपसर्गात् । १८६४ स्वर आक्षेपे । १८६५ १९०७ सत्र संनानक्रियायाम् । १९०८ गर्व
 रच्च प्रतियत्ने । १८६६ कल गतौ संख्याने माने ॥ इत्यागर्वायाः ॥ १९०९ सूत्र वेष्टने ।
 च । १८६७ चह परिकल्कने । १८६८ १९१० मूल प्रस्रवणे । १९११ रूक्ष पारुष्ये ।
 मह पूजायाम् । १८६९ सार १८७० कृप १९१२ पार १९१३ तीर कर्मसमाप्तौ ।
 १८७१ श्रय दौर्बल्ये । १८७२ स्पृह १९१४ पुट ससर्गे । १९१५ धेक दर्शन
 ईप्सायाम् । १८७३ भाम क्रोधे । १८७४ इत्येके । १९१६ कत्र शौधिल्ये ॥ कर्त इत्य-
 सूच पैशुन्ये । १८७५ खेट भक्षणे ॥ तृती- त्येके ॥ 'प्रानिपदिक्ताद्धान्वर्थे बहुलमिष्टवच्च' ।

‘तत्करोति तदाचष्टे’ । ‘तेनातिक्रामति’ ।
 ‘धातुरूपं च’ । ‘आख्यानात्कृतस्तदाचष्टेकल्लु-
 ऋः’ । ‘प्रकृतिवच्च कारकम्’
 (वार्तिक ३.१.२६.६) ‘कर्तृकरणाद्धात्वर्थे’ ।
 १९१७ वल्क दर्शने । १९१८ चित्र
 चित्रीकरणे ॥ कदाचिदर्शने ॥ १९१९
 अस समाधाते । १९२० वट विभाजने ।
 १९२१ लज प्रकाशने ॥ वटि लजि इत्येके
 १९२२ मिश्र सपर्के । १९२३ सङ्ग्राम
 युद्धे ॥ अनुदात्तेत् ॥ १९२४ स्तोम श्लाघा-
 याम् । १९२५ छिद्र कर्णभेदने ॥ करण-
 भेदन इत्येके । कर्ण इति धात्वन्तरमित्यपरे ॥
 १९२६ अन्ध दृष्ट्युपधाते ॥ उपसहार
 इत्यन्ये ॥ १९२७ दण्ड दण्डनिपातने । १९२८ अङ्क पदे लक्षणे च । १९२९
 अङ्ग च । १९३० सुख १९३१ दुःख
 नयोः । १९३२ रस आस्वादनस्नेह-
 नयोः । १९३३ व्यय वित्तसमुत्सर्गे । १९३४
 रूप छेद द्वैधी-
 करणे । १९३६ छद अपवारणे । १९३७
 लाभ प्रेरणे । १९३८ व्रण गात्रविचूर्णने ।
 १९३९ वर्ण गर्भनिर्गमने ॥
 बहुलमेतन्निदर्शनम् ॥ १९४० पर्ण हारि-
 भावे । १९४१ विष्क दर्शने । १९४२
 क्षप प्रेरणे १९४३ वस निवासे । १९४४
 तुत्थ आवरणे ॥ णिडङ्गान्निरसने । श्वेताश्व-
 श्वतरगालोडिताह्वरकाणामश्वतरेतकलोपश्च ।
 पुच्छादिषु ॥ इत्येव सिद्धम् ॥
 इति स्वार्थणिजन्ताश्चुरादयः ॥ १० ॥

इति धातुपाठः समाप्तः ।

गणपाठः ॥

१. अंश्वादयः ६, २, १९३.

१ अंशु, २ जन, ३ राजन्, ४ उग्र, ५
 खेटक (रोटक का), ६ अजिर, ७ आर्द्रा, ८
 श्रवण, ९ कृत्तिका, १० अर्ध, ११ पुर
 (आर्धपुर, °पुरः) इत्यंश्वादिः ।

२. अक्षयूतादयः ४, ४, १९.

१ अक्षयूत, २ जानुप्रहत (°प्रहत का),

३ जङ्घाप्रहत (प्रहत का.), ४ जङ्घाप्रहत*,
 ५ पादस्वेदन, ६ कण्टकमर्दन, ७ गतानु-
 गत*, ८ गतागत, ९ यातोपयात, १० अनु-
 गत । इत्यक्षयूतादि ।

३. अङ्गुल्यादयः ५, ३, १०८.

१ अङ्गुलि (अङ्गुली), २ भरुज, ३ बभ्रु,
 ४ वल्गु, ५ मण्डर, ६ मण्डल, ७ शङ्कुली
 (शङ्कुल का), ८ हरि*, ९ कपि, १०

मुनि*, ११ रुहं, १२ खल, १३ उद्विष्ट, १४ गोणि, १५ उरस्त्र, १६ कुलिश, १७ शिखा । इत्यङ्गुल्यादिः ।

४ अजादयः ४, १, ४.

१ अजा, २ षडका, ३ कोकिला (जातिः का), ४ चटका, ५ अश्वा, ६ मूषिका (मूषिकेति जाति का), ७ वाला, ८ होडा (होडा का), ९ पाका, १० वत्सा, ११ मन्दा, १२ विलाता, (विलातेति वयः का), १३ पूर्वापहाणा (पूर्वापहरणा का), १४ अपरापहाणा (अपरापहारणा का), १५ संभस्त्राजिनशणपिण्डेभ्य फलात् (संफला, त्रिफला द्विगौ । बहुवीदौ त्रिफली संहतिः का), १६ सदच्चाण्डप्रान्तगतै केभ्यः पुष्पात् (सत्प्राक्काण्डं का), १७ शूद्रा चामहत्पूर्वा जातिः, १८ कुञ्जा, १९ उष्णिहा, २० देवविशा (हलन्ता. कुञ्च, उष्णिह देवविश्र), २१ ज्येष्ठा, २२ कनिष्ठा, २३ मध्यमा पुंयोगेऽपि (मध्यमा । पुंयोग.) २४ मूलान्नत्र. (अमूला), २५ दंष्ट्रा इत्यजादिः ।

५ अजिरादयः ६, ३, ११८.

१ अजिर, २ खदिर, ३ पुलिन, ४ हंस (हंसक त वि), ५ कारण्डव (कारण्ड त वि हंसकारण्डव का), ६ चक्रवाक इत्यजिरादिः ।

६ अदिप्रभृतयः २, ४, ७२.

धातुपाठे (१०११-१०८२) द्रष्टव्याः

७ अनुप्रवचनादयः ५, १, १११.

१ अनुप्रवचन, २ उत्थापन, ३ उपस्थापन, ४ संवेशन, ५ प्रवेशन, ६ अनुप्रवेशन, ७ अनुवासन, ८ अनुवचन, ९ अनुवाचन, १० अन्वारोहण, ११ प्रारम्भण, १२ आर

म्भण, १३ आरोहण, १४ अनुवेजन, १५ अनुवादन, १६ प्ररोहण । इत्यनुप्रवचनादिः ।

८ अनुशतिकादयः ७, ३, २०.

१ अनुशतिक, २ अनुहोड, ३ अनुसवरण (अनुसचरण), ४ अनुसंवत्सर, ५ अङ्गारवेणु, ६ असिहत्य (अस्यहत्य), ७ अस्यहेति, ८ वध्योग, ९ पुष्करसदृ, १० अनुहरत्, ११ कुरुकत, १२ कुरुपञ्चाल, १३ उद्वक्शुद्ध १४ इल्लोक, १५ परलोक, १६ सर्वलोक १७ सर्वपुरुष, १८ सबभूमि, १९ प्रयोग, २० परस्त्री, २१ राजकृपात्प्याजि, २२ सूत्रनड, । आकृतिगण, तेन । २३ अभिगम २४ अधिभूत, २५ अधिदेव, २६ चतुर्विद्या, २७ मुखशयन (का) २८ शतकुम्भ (का), २९ परद्वर (का) इत्यनुशतिकादिः ।

९ अपूपादयः ५, १, ४.

१ अपूप, २ तण्डल, ३ अभ्यूष, (अभ्युष), ४ अभ्योप, ५ अवोष, ६ अभ्येष, ७ पृथुक, ८ ओदन, ९ रूप, १० पूष, ११ किण्व, १२ प्रदीप, १३ मुसल, १४ कटक, १५ कर्णवेष्टक, १६ इर्गल, १७ अर्गल, १८ अन्नावि कारेभ्यश्च, १९ यूपः, २० स्थूणा, २१ द्वीप, (पीप का), २२ अश्व, २३ पत्र, २४ कट, २५ अय स्थूण । इत्यपूपादिः ।

१० अयस्मयादीनि १, ४, २०.

(अत्र शब्दा न पठिताः)

११ अरीहणादयः ४, २, ८०.

१ अरीहण (अहीरण) २ कुघण, ३ ब्रह्मण, ४ भगल (भलग), ५ उल्लङ्घ, ६ किरण, ७ सांपरायण, ८ कौण्डायण (कौण्डायन), ९ औण्ड्रायण, १० त्रैगर्तायन, ११ मैत्रायण, १२ भास्त्रायण, १३ वैमतायन (वैमत्तायन), १४ गौमतायन (गो का), १५ सौमतायन, १६ सौसायन, १७ धौमता-

यन*, १८ सौमायन*, १९ ऐन्द्रायण*, २० कौन्द्रायण* (कौद्रायण), २१ खाडायन, २२ शाण्डिल्यायन, २३ रायस्पोष, २४ विपथ, २५ विपाश, २६ उद्दण्ड, २७ उदञ्चन, २८ खाण्डवीरण (खाण्डका), २९ वीरण, ३० काशकृत्स्न (कश°), ३१ जाम्बवत (°वन्त का), ३२ शिंशपा, ३३ रैवत (रेवत), ३४ विल्व (वैल्व का), ३५ सुयज्ञ, ३६ शिरीष, ३७ वाधिर, ३८ जम्बु, ३९ खदिर, ४० सुशर्मन् (सशर्मन् सुशर्म का.), ४१ दलतु*, ४२ भलन्दन*, ४३ खण्डु*, ४४ कनल* (कलन), ४५ यज्ञदत्त*, ४६ सार (का), ४७ वैगर्तायण (का), ४८ खाण्डायन (का) इत्यरीहणादिः ।

१२ अर्धर्चाः २, ४, ३१.

१ अर्धर्च, २ गोमय, ३ कषाय, ४ कार्षा-
पण, ५ कुतप, ६ कुणप, ७ कपाट, ८ शङ्ख, ९ गूथ, १० यूथ, ११ ध्वज, १२ कवन्ध, १३ पद्म, १४ गृह, १५ सरक, १६ कंस, १७ दिवस, १८ यूष, १९ अन्धकार, २० दण्ड, २१ कमण्डलु, २२ मण्ड, २३ भूत, २४ द्वीप, २५ द्यूत, २६ चक्र, २७ धर्म, २८ कर्मन्, २९ मोदक, ३० शतमान, ३१ यान, ३२ नख, ३३ नखर, ३४ चरण, ३५ पुच्छ, ३६ दाडिम, ३७ हिम, ३८ रजत, ३९ सक्त, ४० पिधान, ४१ सार, ४२ पात्र, ४३ घृत, ४४ सैन्यव, ४५ औषध, ४६ आढक, ४७ चषक, ४८ द्रोण, ४९ खलीन, ५० पात्रीव, ५१ षष्टिक, ५२ वारवाण (वार, वाण का.), ५३ प्रोथ, ५४ कपित्थ, ५५ शुष्क, ५६ शाल*, ५७ शील, ५८ शुल्क (शुल्ब, शुक्ल का.), ५९ सीधु (शीधु), ६० कवच, ६१ रेणु, ६२ ऋण, ६३ कपट, ६४ शीकर (सी° का.), ६५ मुसल, ६६ सुवर्ण, ६७ वर्ण, ६८ पूर्व (यूष का), ६९ चमस, ७० क्षीर, ७१ कर्ष, ७२ आकाश, ७३ अष्टापद, ७४ मङ्गल, ७५ निधन, ७६

निर्यास, ७७ जृम्भ, ७८ वृत्त, ७९ पुस्त, ८० बुस्त, ८१ क्ष्वेडित, ८२ शृङ्ग, ८३ निगड, ८४ खल, ८५ मधु, ८६ मूल, ८७ मूलक, ८८ स्थूल, ८९ शराव, ९० नाल (शाल का), ९१ वप्र, ९२ विमान, ९३ मुख, ९४ प्रधीव, ९५ शूल, ९६ वज्र, ९७ कटक, ९८ कण्टक, ९९ कर्पट, १०० शिखर, १०१ कल्क (वल्कल), १०२ नाट, १०३ मस्तक (नटमक), १०४ वलय, १०५ कुसुम, १०६ तृण, १०७ पङ्क, १०८ कुण्डल, १०९ किरीट, ११० कुमुद, १११ अर्बुद, ११२ अङ्कुश, ११३ तिमिर, ११४ आश्रम, ११५ भूषण, ११६ इष्वास (इल्कस, इक्कस का), ११७ मुकुल, ११८ वसन्त, ११९ तडाग (तटाका), १२० पिटक, १२१ विटङ्क, १२२ विडङ्क, १२३ पिण्याक, १२४ माष, १२५ कोश, १२६ फलक, १२७ दिन, १२८ दैवत, १२९ पिनाक, १३० समर, १३१ स्थाणु, १३२ अनीक, १३३ उपवास, १३४ शाक, १३५ कर्पास, १३६ विशाल, १३७ चषाल (चखाल), १३८ खण्ड, १३९ दर, १४० विटप, १४१ रण, १४२ बल, १४३ मक (मल का), १४४ मृणाल, १४५ हस्त, १४६ आर्द्र, १४७ हल, १४८ सूत्र, १४९ ताण्डव, १५० गाण्डीव, १५१ मण्डप, १५२ पटह, १५३ सौध, १५४ योध, १५५ पार्श्व, १५६ शरीर, १५७ फल, १५८ छल, १५९ पुर, १६० राष्ट्र, १६१ बिम्ब, १६२ अम्बर, १६३ कुट्टिम, १६४ कुक्कुट, १६५ कुडप, १६६ ककुद, १६७ खण्डल, १६८ तोमर, १६९ तोरण, १७० मञ्चक, १७१ पञ्चक, १७२ पुङ्ख, १७३ मध्य, १७४ बाल, १७५ छाल, १७६ वल्मीक (वाल्मीक का), १७७ वर्ष, १७८ वस्त्र, १७९ वसु, १८० देह, १८१ उद्यान, १८२ उद्वाग, १८३ स्नेह, १८४ स्तेन, १८५ स्तन, १८६ स्वर, १८७ संगम, १८८ निष्क, १८९ क्षेम, १९० शूक, १९१ क्षत्र, १९२

पवित्र, १९३ यौवन, १९४ कलह, १९५ पालक (मालक), १९६ मूषिक, १९७ मण्डल, १९८ वल्कल, १९९ कुञ्ज, २०० विहार, २०१ लोहित, २०२ विषाण, २०३ भवन, २०४ अरण्य, २०५ पुलिन, २०६ दृढ, २०७ आसन, २०८ ऐरावत, २०९ शूर्प, २१० तीर्थ, २११ लोमश, २१२ तमाल, २१३ लोह, २१४ दण्डक, २१५ शैपथ, २१६ प्रतिसर, २१७ दारु, २१८ धनुस्, २१९ मान, २२० वर्चस्क, २२१ कूर्च, २२२ तण्डक, २२३ मठ (मव का), २२४ सहस्र, २२५ ओदन, २२६ प्रवाल, २२७ शकट, २२८ अपराह्ण, २२९ नीड, २३० शकल, २३१ तण्डुल, २३२ तङ्क, २३३ वितङ्क, २३४ विश्व, २३५ छत्र, २३६ पानक, २३७ शृङ्खल, २३८ मुण्ड, २३९ पूत, २४० मरु, २४१ लोमन, २४२ लिङ्ग, २४३ सीर, २४४ क्षत, २४५ कडार, २४६ पूर्ण, २४७ पणव, २४८ पुस्तक, २४९ पल्लव, २५० शार, २५१ नाल, २५२ प्रवर, २५३ पुराग, २५४ जाल, २५५ स्कन्ध, २५६ ललाट, २५७ कुङ्कुम, २५८ कुशल, २५९ कटक, २६० उद्याम इति अर्धर्चादिः ।

१३ अर्शआदयः ५, २, १२७.

१ अर्शस्, २ उरस्, ३ तुन्द, ४ चतुर, ५ पलित, ६ जटा, ७ घटा, ८ घाटा*, ९ अघ (अभ्र का), १० कर्दम, ११ अम्ल (आम का), १२ लवण, १३ स्वाङ्गाद्धीनात्, १४ वर्णात् आकृतिगणा इत्यर्शआदिः ।

१४ अश्मादयः ४, २, ८०.

१ अश्मन्, २ यूथ (यूष का), ३ ऊष (रूष, रूष का), ४ मीन, ५ नद, ६ दर्भ, ७ वृन्द, ८ गुद*, ९ खण्ड, १० नग, ११ शिखा, १२ कोट (काट का), १३ पाम (पांम का), १४ कन्द*, १५ कान्द, १६ कुल*, १७ गह्व, ८५

१८ गुड, १९ कुण्डल, २० पान*, २१ गुह*. इत्यश्मादिः ।

१५ अश्वादयः (१) ४, १, ११०.

१ अश्व, २ अश्मन्, ३ शङ्ख, ४ शूद्रक, ५ विद्, ६ पुट (विद्वापुट का), ७ रोहिणी ८ खजूर (खजूर), ९ खन्नार (खन्जूल का), १० वस्त*, ११ पिजूल (पिञ्जूर का.), १२ भडिल, १३ भाण्डिल, १४ भडित, १५ भाण्डित १६ प्रकृत*, १७ रामोद, १८ क्षान्त (क्षत्र का), १९ काश, २० तीक्ष्ण*, २१ गोलाङ्क, २२ अर्क, २३ स्वर (स्वन का), २४ स्फुट*, २५ चक्र, २६ श्रविष्ठ (श्रविष्ठा का), २७ पविन्द (पविन्दा का), २८ पवित्र, २९ गोमिन्, ३० श्याम, ३१ धूम, ३२ धूम्र, ३३ वाग्मिन्, ३४ विश्वानर, ३५ कुट, ३६ शप आत्रेये (वेश, आत्रेय का.) ३७ जन, ३८ जड, ३९ खड, ४० ग्रीष्म, ४१ अर्ह, ४२ कित, ४३ विगप, ४४ विशाल (विशाला, का) ४५ गिरि, ४६ चपल ४७ चुप (चुम्प का.), ४८ वासक, ४९ वैल्य (वैल्य का), ५० प्राच्य, ५१ धर्म्य (मन), ५२ आनुङ्ग्य, ५३ पुंसि जाते, ५४ अर्जुन, ५५ प्रहृत, ५६ सुमनस्, ५७ दुर्मनस्, ५८ मनस्*, ५९ प्रान्त (क्षान्त का), ६० ध्वन, ६१ आत्रेय भरद्वाजे (भार* का), ६२ भरद्वाज, ६३ उत्स (कुत्स का), ६४ आतव, ६५ कितव, ६६ वद*, ६७ धन्य*, ६८ पाद, ६९ शिव, ७० खदिर ७१ भण्डिक, ७२ ग्रीवा, ७३ कुल, ७४ काण, ७५ नड, ७६ वीक्ष्य, ७७ वह, ७८ खेड, ७९ नत्त, ८० ओजस्, ८१ नम इत्यश्वादिः ।

१६ अश्वादिः (२) ५, १, ३९.

१ अश्व, २ अश्मन्, ३ गण, ४ ऊर्णा (उर्म), ५ उमा, ६ गङ्गा (भङ्गा, भङ्गा), ७ वर्षा (वर्ष का), ८ वसु । इत्यश्वादिः ।

१७ अश्वपत्यादयः ४, १, ८४.

१ अश्वपति, २ ज्ञानपति, ३ शतपात, ४ धनपति, ५ गणपति, ६ स्थानपति*, ७ यज्ञपति*, ८ राष्ट्रपति, ९ कुलपति, १० गृहपति, ११ धान्यपति, १२ धन्वपति, १३ बन्धुपति, १४ धर्मपति, १५ सभापति, १६ प्राणपति, १७ क्षेत्रपति । इत्यश्वपत्यादिः ।

१८ आकषादयः

(आकषादयः) ५, २, ४.

१ आकर्ष (आकष), २ त्सरु, ३ पिशाच (पिणसा का), ४ पिचण्ड, ५ अशानि, ६ अहमन्, ७ निचय (विचय का), ८ चय, ९ विजय, १० जय, ११ आचय, १२ नय, १३ पाद (निपाद का), १४ दीप, १५ हृद, १६ ह्लाद, १७ ह्लाद, १८ गद्रद, १९ शकुनि, २० अय । इत्याकर्षादि ।

१९ आचितादयः ६, २, १४६.

१ आचित, २ पर्याचित, ३ आस्थापित, ४ परिगृहीत, ५ निरुक्त (निरक्त), ६ प्रतिपन्न, ७ अपश्लिष्ट*, ८ प्रश्लिष्ट, ९ उपहित (उपहत), १० उपस्थित, ११ संहितागवि (संहिताशब्दो यदा गोरन्यस्य संज्ञा तदान्तोदात्तो न भवति । यदा तु गोः संज्ञा तदान्तोदात्त एव) । इत्याचितादिः ।

२० आहिताग्न्यादयः २, २, ३७.

१ आतिनाग्नि, २ जातपुत्र, ३ जातदन्त, ४ जातश्मश्रु, ५ तैलपीत, ६ घृतपीत, ७ मद्यपति*, ८ ऊहभार्य, ९ गतार्थ । आकृति गणोयम् । तेन गडगण्ड, अस्युद्यत (अरमुद्यत, दण्डपाणिप्रभृतयोऽपि । त. वि.) इत्याहिताग्निः ।

२१ इन्द्रजननादयः ४, ३, ८८.

(अकृतिगणोऽयं प्रयोगतोऽनुसर्तव्य । का)

२२ इष्टादयः ५, २, ८८.

१ इष्ट, २ पूर्त, ३ उद्यन्नाग्नि (उपसादित), ४ निगदित, ५ परिगदित, ६ परिवादित, ७ निकथित, ८ निषादित*, ९ निपठित, १० संकलित, ११ परिकलित, १२ संरक्षित, १३ परिरक्षित, १४ अर्चित, १५ गणित, १६ अवकीर्ण, १७ आयुक्त, १८ गृहीत, १९ आम्नात, २० श्रुत (आम्नात-श्रुत), २१ अधीत, २२ [अवधान]*, २३ आसेवित, २४ अवधारित, २५ अवकल्पित, २६ निराकृत, २७ उपकृत, २८ उपाकृत, २९ अनुयुक्त, ३० अनुगणित, ३१ अनुपठित, ३२ व्याकुलित, ३३ परिकथित, ३४ संकल्पित, ३५ विकलित, ३६ निपतित, ३७ पठित, ३८ पूजित, ३९ परिगणित, ४० उपगणित, ४१ परित (।), ४२ अपवारित, ४३ उपनत, ४४ निगृहीत, ४५ अपचित । इतीष्टादिः ।

२३ उक्थादयः ४, २, ६०.

१ उक्थ, २ लोकायत, ३ न्याय, ४ न्यास, ५ पुनरुक्त, ६ निरुक्त, ७ निमित्त, ८ द्विपदा, ९ ज्योतिष (द्विपदी, ज्योतिषि का.), १० अनुपद, ११ अनुकल्प, १२ यज्ञ, १३ धर्म, १४ चर्चा, १५ क्रमेतर, १६ श्लक्ष्ण (श्लक्ष), १७ संहिता, १८ पदक्रम (पद।क्रम का), १९ संघट्ट (संघात, संघट्ट का), २० वृत्ति, २१ परिषद, २२ संग्रह, २३ गण, २४ गुण (गुणागुण का), २५ आयुर्वेद (आयुर्वेद), २६ अनुगुण इत्युक्थादिः ।

२४ उच्छादयः ६, १, १५६.

१ उच्छ, २ म्लेच्छ, ३ जञ्ज, ४ जल्प

(नल्प), ५ जप, ६ वध (व्यध का), ७ युग-
कालविशेषे रथायुपकरणे च, ८ शरो दूष्ये,
९ वेदवेगवेष्टवन्धाः (चेष्ट, वेष्ट का) करणे,
१० स्तुयुद्बद्ध्यन्दसि (परिष्ठुत्, संयुत्, परि-
ष्ठुत्), ११ वर्तनिः स्तोत्रे, १२ स्वप्ने दरः, १३
साम्बतापौ मावगह्, १४ उत्तमशस्व-
त्तमौ (°शस्वत्तमशब्दौ का) लवत्र, १५ भक्ष-
मन्थभोगमन्थाः (°भोगवेहाः का)।

२५ उत्करादयः ४, २, ९०.

१ उत्कर, २ संफल, ३ शफर, ४
पिप्पल, ५ पिप्पलीमूल, ६ अहमन्, ७ सुवर्ण
(सुपर्ण का), ८ खलाजिन, ९ तिक, १०
कितव, ११ अणक, १२ त्रैवण, १३ पित्रुक,
१४ अश्वत्थ, १५ काश, १६ क्षुद्र (शकाक्षुद्र,
काश, क्षुद्र का), १७ भस्त्रा, १८ शाल, १९
जन्या, २० अजिर (अजिन का), २१ चर्मन्,
२२ उत्क्रोश, २३ क्षान्त (शान्त का), २४
खदिर, २५ झर्पणाय, २६ श्यावनाय, २७
नैवाकव (नैव, बक का), २८ तृण, २९
वृक्ष, ३० शाक, ३१ पलाश, ३२ विजि-
गीषा, ३३ अनेक, ३४ आतप, ३५ फल*,
३६ संपर*, ३७ अर्क, ३८ गर्त, ३९ अग्नि,
४० वेराणक, ४१ इडा, ४२ अरण्य, ४३
निशान्त, ४४ पर्ण, ४५ नीचायक, ४६
शंकर, ४७ अवरोहित, ४८ क्षार, ४९
विशाल, ५० वेत्र, ५१ अरीहण, ५२
खण्ड, ५३ वातागर, ५४ मन्त्रणर्ह, ५५
इन्द्रवृक्ष, ५६ नितान्तवृक्ष (नितान्तावृक्ष,
नितान्त, वृक्ष का), ५७ आर्द्रवृक्ष, ५८ तृणव,
५९ अन्य, ६० मञ्ज, ६१ अर्जुनवृक्ष ।
इत्युत्करादिः ।

२६ उत्सादयः ४, १, ८६.

१ उत्स, २ उदपान, ३ विकर, ४ विनद
(विनोद का), ५ महानद, ६ महानस, ७
महाप्राण, ८ तरुण, ९ तलुन, १० वष्कय

असे (असमासे), ११ पृथिवी, १२ धेनु, १३
पङ्क्ति, १४ जगती, १५ त्रिष्टुभ, १६ अनुष्टुभ,
१७ जनपद, १८ भरत, १९ उशीनर, २०
ग्रीष्म, २१ पीलुकुण (पीलु, कुल का),
२२ उदस्थान देशे, २३ पृषदंश (पृष देश
का), २४ भल्लकीय, २५ रथंतर, २६
मध्यंदिन, २७ वृहत्, २८ महत्, २९ सत्त्वत्
(सत्त्वन्तु । सदृशब्दो मतुवन्त आगतनुङ्को
गृह्यते सत्त्वन्तिवति का), ३० कुरु, ३१
पञ्चाल, ३२ इन्द्रावसान, ३३ उष्णिह, ३४
ककुभ, ३५ सुवर्ण (सुपर्ण), ३६ देव, ३७
ग्रीष्मादच्छन्दसि । इत्युत्सादिः ।

२७ उत्सङ्गादयः ४, ४, १५.

१ उत्सङ्ग, २ उडुप, ३ उत्पुत (उत्पत्त
का), ४ उत्पन्न (°), ५ उत्पुट, ६ पिटक,
७ पिटाक, ८ उडप । इत्युत्सङ्गादिः ।

२८ उद्गात्रादयः ५, १, १२९.

१ उद्गात्र, २ उन्नेत्र, ३ प्रतिहर्तु, ४
प्रशस्तु, ५ होतु, ६ पोतु, ७ हर्तु (कर्तु का),
८ रथगणक, ९ पत्तिगणक (पक्षिगणक,
पत्तिगणक का), १० सुष्टु, ११ दुष्टु, १२
अध्वर्यु, १३ वधू, १४ सुभग मन्त्रे । इत्यु-
द्गात्रादिः ।

२९ उपकादयः २, ४, ६९.

१ उपक, २ लमक, ३ भ्रष्टक, ४ कपि-
ष्ठल, ५ कृष्णाजिन, ६ कृष्णसुन्दर, ७ चूडा-
रक, ८ आडरक (अण्डारक), ९ गडुक, १०
उदङ्क, ११ सुधायुक (सुपर्णक), १२
अवन्धक, १३ पिङ्गलक, १४ पिष्ट,
१५ सुपिष्ट (सपिष्ट त वि), १६ मयूर-
कर्ण, १७ खरीजङ्घ (खारि का), १८
शलाथल (शलावल का), १९ पतञ्जल,
२० पदञ्जल, २१ कटेराणि, २२ कुषीतक,
२३ काशकृत्स्न, २४ निदाघ, २५ कलशी-

३५ कच्छादयः ४, २, १३३.

१ कच्छ, २ सिन्धु, ३ वर्ण ४ गन्धार ५ मधुमत्, ६ कम्बोज, ७ कश्मीर, ८ सालव, ९ कुरु, १० अनुषण्ड (अणु, अण्ड, खण्ड का). ११ द्वीप, १२ अनूप, १३ अजवाह, १४ विजापक, १५ कलुतर (कुलून का). १६ रङ्कु । इति कच्छादिः ।

३६ कडाराः २, २, ३८.

१ कडार, २ गडुल, ३ खञ्ज (खञ्जर का.), ४ खोड*, ५ काण, ६ कुण्ड, ७ खलति, ८ गौर ९ वृद्ध, १० भिक्षुक, ११ पिङ्ग*, १२ पिङ्गुल (पिङ्गल), १३ तनु (तनुतड त वि). १४ जठर, १५ बधिर*, १६ मठर*, १७ कञ्ज* १८ बर्बर, १९ वटर । इति कडारादिः ।

३७ कण्ड्वादयः ३, १, २७.

१ कण्डूज, २ मन्तु (मन्तुज), ३ हूणीङ्. ४ वल्गु, ५ असु (असुज का), ६ मनस्, ७ महीङ्, ८ लाड*, ९ लेट (लेट का), १० इरस्, ११ इरजू, १२ इरज, १३ डुवस्, १४ उषस्, १५ वेड*, १६ मेघा, १७ कुषुभ, १८ नमस्*, १९ मगध, २० तन्तस्, २१ पम्पस् (पपस्), २२ सुख, २३ दुःख, २४ भिक्ष*, २५ चरण, २६ चरम*, २७ अवर*, २८ सपर २९ अरर* (अरर), ३० भिषज्. ३१ भिषणज्, ३२ अपर*. ३३ आर, ३४ इषुध ३५ वरण*, ३६ चुरण, ३७ तुरण, ३८ भुरण, ३९ गदगद, ४० एला, ४१ केला, ४२ खेला ४३ वेला*, ४४ शेला*, ४५ लिङ्, ४६ लोड, ४७ लेखा*, ४८ लेख*, ४९ रेखा, ५० द्रवस्*, ५१ तिरस्*, ५२ अगद*, ५३ उरस्*, ५४ तरण* (तरिण), ५५ पयस्*, ५६ संभूयस्*, ५७ संवर*, ५८ अस्, ५९ रुषय, ६० पुरण, आकृतिगण इति कण्ड्वादयः ।

३८ कण्वादयः ४, १, १०५.

(गर्गाद्यन्तर्गणः)

३९ कञ्यादयः ४, २, ९५.

१ कञि. २ उम्भि ३ पुष्कर, ४ पुष्कल. ५ मोदन, ६ कुम्भी. ७ कुण्डिन, ८ नगरी (नगर का), ९ माहिष्मती. १० वर्मती (चर्मण्वती का) ११ उरुया, १२ ग्राम, १३ कुड्याया (कुल्याया का), यलोपश्च १४ वञ्जी. १५ भक्ति । इति कञ्यादिः ।

४० कथादयः ४, ४, १०२.

१ कथा, २ विकथा, ३ विश्वकथा. ४ संकथा, ५ वितण्डा, ६ कुष्ठविद् (कुष्ठ*, कुष्ठचित् का), ७ जनवाद, ८ जनेवाद, ९ जनोवाद*. १० वृत्ति. ११ संग्रह (सद्ग्रह का), १२ गुण, १३ गण, १४ आयुर्वेद । इति कथादि ।

(कम्बोजाः ४, १, १७३.

१ कम्बोज २ चोल ३ केरल ४ शक. ५ यवन इति कम्बोजादि ।)

४१ कक्यादयः ६, २, ८७.

१ कर्की (कर्कि) २ मध्नी (मध्नी मर्धा का). ३ मकरी. ४ कर्कन्धु (कर्कन्धू का.) ५ शमी ६ करीर (करीरि), ७ कन्दुक (कटुक का) ८ कवल (कुवल, कुरल का). ९ बदरी (बदर का) इति कक्यादिः ।

४२ कर्णादयः (१) ४, २, ८०.

१ कर्ण २ वसिष्ठ, ३ अर्क. ४ अर्कलूष (लूष का) ५ दुपद (दुपद का), ६ आनड्डुह (अन का), ७ पाश्चजन्य, ८ स्फिज (स्फिग). ९ कुम्भी, १० कुन्ती*, ११ जित्वन् (जित्व का). १२ जीवन्त (जीवन्ती का.), १३ कुलिश, १४ आण्डीवत (आण्डीवत् का.), १५ जव*,

१६ जैत्र, १७ आनक (आकन का), १८ अलुश, १९ शल, २० रिथरा । इति कर्णादिः ।

४३ कर्णादयः (२) ५, २, २४.

१ कर्ण, २ अक्षि, ३ नख, ४ मुख, ५ कश, ६ पाद, ७ गुल्फ, ८ भ्रू, ९ शृङ्ग (भ्रूभङ्ग । भ्रू, शृङ्ग का.), १० दन्त, ११ ओष्ठ, १२ वृष्ट, १३ मख, १४ अङ्गुष्ठ । इति कर्णादिः ।

४४ कल्याण्यादयः ४, १, १२६.

१ कल्याणी, २ सुभगा, ३ दुर्भगा, ४ बन्धकी, ५ अनुदृष्टि, ६ अनुसृष्टि (अनुसृति), ७ जरती, ८ बलीवदी (बलीवर्दी का), ९ ज्येष्ठा, १० कनिष्ठा, ११ मध्यमा, १२ परस्त्री, इति कल्याण्यादि ।

४५ कस्कादयः ८, ३, ४८.

१ कस्कः, २ कौतस्कुतः, ३ भ्रातृपुत्रः, ४ शुनस्कर्णः, ५ सद्यस्काल, ६ सद्यस्की, ७ साद्यस्कः, ८ कांस्कान्, ९ सर्पिष्कुण्डिका, १० धनुष्कपालम्, ११ बर्हिष्पलम् (बर्हिष्पूलम् का.), १२ यजुष्पात्रम्, १३ अयस्कान्तः, १४ नमस्कान्तः, १५ अयस्कण्ड, १६ मेदस्पिण्डः, १७ भास्करः, १८ अहस्करः, आकृतिगणः । इति कस्कादिः ।

४६ कार्तिकौजपादयः ६, २, ३७.

१ कार्तिकौजपौ, २ सावर्णिमाण्डकेयौ (सावर्णिमाण्डकेयौ), ३ अवन्त्यश्मकाः (आका), ४ पैलश्यापर्णेया, ५ कपिश्यापर्णेयाः, ६ शैतिकाक्षपात्रालेयाः, ७ कटुकवाधूलेयाः (कटुकवार्चलेयाः का.), ८ शाकलशुनकाः (शाकलसणकाः का), ९ शाकलशणकाः*, १० शणकवाभ्रवाः (सणकका.), ११ आर्चाभिमौडला १२ कुन्तिसुराष्ट्रा, १३ चिन्तिसुराष्ट्राः, १४ तण्डवतण्डाः, १५

अविमलकामविद्धाः, १६ बाभ्रवशालङ्कायना, १७ बाभ्रवदानच्युताः, १८ कठकालापा, १९ कठकौथुमाः, २० कौथुमलौकाक्षाः, २१ स्त्रीकुमारम्, २२ मौदपैप्पलादाः, २३ वत्सजरन्त (जरत का), २४ सौश्रुतपार्थवाः, २५ जरासृत्यू (मृत्यू का.), २६ याज्यानुवाक्ये, २७ शुनकधात्रेयाः, २८ गर्गवत्साः । इति कार्तिकौजपादिः ।

४७ काशादयः ४, २, ८०.

१ काश, २ पाश (वाश का), ३ अश्वत्थ, ४ पलाश, ५ पीयूषा (पीयूष का), ६ चरण, ७ वास, ८ नड, ९ वन, १० कर्दम, ११ कच्छल, १२ कङ्कट, (कण्टक का) १३ गुहा, १४ विस (विश, विस का), १५ तृण, १६ कर्पूर, १७ बर्बर, १८ मधुर, १९ ग्रह (ग्रह का), २० कपित्थ, २१ जतु, २२ शीपाल, (सीपाल) २३ नर, २४ कण्टक । इति काशादिः ।

४८ काश्यादयः ४, २, ११६.

१ काशी, २ चेदि (वेदि, वैदी का), ३ सांघाति, ४ संवाह, ५ अच्युत, ६ मोदमान (मोहमान का), ७ शकुलाद, ८ हस्तिकर्ष, ९ कुनामन् (कुदामन्), १० हिरण्य, ११ करण, १२ गोवासन (गोधान का), १३ भारङ्गी, १४ आरिंदम, १५ आरित्र*, १६ देवदन्त, १७ दशग्राम (दासग्राम का.), १८ शौवावतान (सौधावतान का), १९ युवराज, २० उपराज, २१ देवराज, २२ मोदन, २३ सिन्धुमित्र, २४ दासमित्र, २५ सुधामित्र*, २६ सोममित्र, २७ छागमित्र, २८ सधमित्र (साधुमित्र), २९ आपदाद्विपूर्वपदान् (आपद्, ऊर्ध्व, तद्,) कालान्तात्, ३० संज्ञा, ३१ भौरिकि, ३२ भौलिकि, ३३ सर्वमित्र, ३४ साधुमित्र । इति काश्यादिः ।

४९ काष्ठादयः ८, १, ६७.

१ काष्ठ, २ दारुण, ३ अमानापुत्र ४ वेश, ५ अनाज्ञात, ६ अनुज्ञात, ७ अपुत्र, ८ अयुत, ९ अद्भुत, १० अनुक्त, ११ भृश, १२ घोर, १३ सुख, १४ परम, १५ सु १६ अति, १७ कल्याण इति काष्ठादिः ।

५० (किंशुलकादयः)

किंशुलकादयः ६, ३, ११६.

१ किंशुलक (किंशुलक का), २ शाल्व (साल्वक), ३ नड (नभ्र), ४ अञ्जन, ५ भञ्जन, ६ लोहित, ७ कुक्कुट । इति किंशुलकादिः ।

५१ किरादयः ७, २, ७५.

(धातुपाठे १४१०-१४१४ द्रष्टव्याः)

५२ किसरादयः

(किसरादयः) ४, ४, ५३.

१ किसर (किसर का), २ नरद, ३ नलद, ४ स्थागल, ५ तगर, ६ गुग्गुलु, ७ उशीर, ८ हरिद्रा, ९ हरिद्र, १० पर्णी (पर्णी), ११ सुमङ्गल, १२ हरिद्रायणी । इति किसरादिः ।

५३ कुञ्जादयः ४, १, ९८.

१ कुञ्ज, २ ब्रह्म, ३ शङ्ख, ४ भस्मन्, ५ गण, ६ लोमन्, ७ शठ, ८ शाक, ९ शुण्डा, १० शुभ, ११ विपाश (विपाश का), १२ स्कन्द, १३ स्कम्भ, १४ शाकट, १५ शुम्भा, १६ शिव, १७ शुभंया । इति कुञ्जादिः ।

५४ कुटादयः १, २, १.

(धातुपाठे १३६७-१४०२ द्रष्टव्याः)

५५ कुमुदादयः (१) ४, २, ८०.

१ कुमुद, २ शर्करा, ३ न्यग्रोध, ४ इक्षट

(इक्षट, उत्कट का) ५ सङ्कट, ६ कङ्कट, ७ गर्त, ८ बीज, ९ परिवाप १० निर्यास, ११ शकट, १२ कच, १३ मधु १४ शिरीष, १५ अश्व, १६ अश्वत्थ, १७ बलवज्र, १८ यवाप, १९ कृप, २० विकङ्कत (विकङ्कट), २१ दशग्राम, २२ कण्टक, २३ पलाश, २४ त्रिक, २५ कत । इति कुमुदादिः ।

५६ कुमुदादयः (२) ४, २, ८०.

१ कुमुद, २ गोमय (गोमथ), ३ रथकार, ४ दशग्राम, ५ अश्वत्थ ६ शालमात्रे (°ली का), ७ शिरीष, ८ मुनिस्थल (°स्थूल का), ९ कुण्डल, १० कूट, ११ मधुकर्ण, १२ घास-कुन्द, १३ शुचिकर्ण, १४ मुचुकर्ण, १५ कुन्द । इति कुमुदादिः ।

५७ कुम्भपद्यः ५, ४, १३९.

१ कुम्भपदी, २ एकपदी, ३ जालपदी, ४ शूलपदी, ५ मुनिपदी, ६ गुणपदी, ७ शत-पदी, ८ सूत्रपदी, ९ गोधापदी, १० कलशी-पदी, ११ विपदी, १२ तृणापदी, १३ द्विपदी, १४ त्रिपदी, १५ पद्मपदी, १६ दासीपदी, १७ गितिपदी, १८ विष्णुपदी, १९ सुपदी, २० निष्पदी, २१ आर्द्रपदी, २२ कुणिपदी (कुणपदी का), २३ कृष्णपदी, २४ शुचिपदी, २५ द्रोणापदी (द्रोणीपदी), २६ द्रुपदी, २७ सूकरपदी, २८ शकृत्पदी, २९ अष्टापदी, ३० स्थूणापदी (स्थूलपदी का), ३१ अपदी, ३२ सूचीपदी, ३३ मालापदी, ३४ गोपदी, ३५ वृत्तपदी, ३६ सूपपदी, ३७ पञ्च-पदी, ३८ अर्धपदी, ३९ स्तनपदी, ४० कल-हंसपदी, ४१ विषपदी । इति कुम्भपद्यादिः ।

५८ कुर्वादयः ४, १, १५१.

१ कुरु, २ गर्गर (गर्ग का), ३ मङ्गुष ४ अज-मार (अजमारक का), ५ रथकार, ६

वावडूक, ७ सभ्राजः क्षत्रिये, ८ कवि,
९ विमति (मति का), १० कापिञ्जलादि,
११ वाक् (वाच्) १२ वामरथ, १३
पितृभत्, १४ इन्द्रलाजी (इन्द्रजालि
का), १५ एजि*, १६ वाताकि*, १७
द्वामोष्णीषि, १८ गणकारि, १९ कैशोरि, २०
कुट, २१ शालाका (शालाका का), २२ मुर,
२३ पुर, २४ एरका (एरक का), २५ शुभ्र*,
२६ अभ्र, २७ दर्भ, २८ केशिनी, २९ वेना
च्छन्दसि, ३० शूर्पणाय, ३१ श्यावनाय, ३२
श्यावरथ, ३३ श्यावपुत्र, ३४ सत्यंकार, ३५
वडभीकार, ३६ पथिकार, ३७ मूढ, ३८
शकन्धु, ३९ शङ्कु, ४० शाक, ४१ शाकिन्
(शालिन्), ४२ शालीन*, ४३ कर्तु, ४४ हर्तु,
४५ इन, ४६ पिण्डी (इनपिण्डी का), ४७
वामरथस्य कण्वादिवत्स्वरवर्जम्, ४८ विस्फो,
टक, ४९ काक, ५० स्फाण्टक, ५१ घाताकि-
५२ धेनुजि, ५३ बुद्धिकार । इति कुर्वादिः।

५९ कुलालादयः ४, ३, ११८.

१ कुलाल, २ वरुड, ३ चण्डाल, ४
निषाद, ५ किर्मार, ६ सेना, ७ सिरिध
(सिरिन्ध), ८ सैरिन्ध (सेन्द्रिय का.), ९
देवराज, १० परिषद् (पर्षद्), ११ वधू, १२
मधु*, १३ रुरु, १४ रुद्र, १५ अनडुह (अन-
डुह), १६ ब्रह्मन्, १७ कुम्भकार, १८ श्वपाक,
१९ भुव । इति कुलालादिः।

६० कृतादयः २, १, ५९.

१ कृत, २ मित, ३ मत, ४ भूत, ५ उक्त,
६ युक्त*, ७ समाज्ञात, ८ सामानात, ९
समाख्यात, १० संभावित, ११ संसेवित*,
१२ अवधारित, १३ अवकल्पित, १४ निरा-
कृत, १५ उपकृत, १६ उपाकृत, १७ दृष्ट*,
१८ कलित*, १९ दलित*, २० उदाहृत*,
२१ विश्रुत, २२ उदित*, आकृतिगणः ।
इति कृतादिः।

६१ कृशाश्वादयः ४, २, ८०.

१ कृशाश्व, २ अरिष्ट, ३ अरिश्म
(अरिश्म का), ४ वेश्मन्, ५ विशाल, ६
लोमश*, ७ रोमश*, ८ रोमक, ९ लोमक*,
१० शवल, ११ कूट, १२ वर्चल*, १३ सुव-
र्चल*, १४ सुकर, १५ सूकर, १६ प्रतर
(प्रातर), १७ सदृश, १८ पुरग, १९ पुराग*,
२० सुख, २१ धूम, २२ अजिन, २३ विनत
(विनता, वनिता का), २४ अवनत, २५ विकु-
ट्यास (कुविद्यास, विकुट्यास का), २६ परा-
शर*, २७ अरुस, २८ अयस*, २९ मौद्गल्य,
३० यूकर* (मौद्गल्याकर), ३१ रोमन्,
३२ बर्वर, ३३ अवयास, अयावस् । इति
कृशाश्वादि ।

६२ कोटरादयः ६, ३, ११६.

१ कोटर, २ मिश्रक, ३ सिधक, ४ पुरग
(पुरक का), ५ शारिक (सारिक का.) ।
इति कोटरादिः।

६३ क्रत्वादयः ६, २, ११८.

१ क्रतु, २ द्वशीक, ३ प्रतीक, ४ प्रतूर्ति
(प्रपूर्ति का), ५ हव्य, ६ भग । इति क्रत्वादि ।

६४ क्रमादयः ४, २, ६१.

१ क्रम, २ पद, ३ शिक्षा, ४ मीमांसा, ५
सामन् । इति क्रमादिः।

६५ कन्यादयः ३, १, ८१.

(धातुपाठे १४७४-१५३४ द्रष्टव्याः ।)

६६ क्रोडादयः ४, १, ५६.

१ क्रोड, २ नख, ३ खुर, ४ गोखा*, ५
उखा, ६ शिखा*, ७ वाल, ८ शफ, ९ गुद
आकृतिगण, १० भग, ११ गल, १२ घोणा,
१३ गुल्फ. इति क्रोडादिः।

६७ क्रौड्यादयः ४, १, ८०.

१ क्रौडि, २ लाडि, ३ व्याडि, ४ आपि-
शालि, ५ आपक्षिति, ६ चौपयत, ७ चैट-
यत (वैटयत), ८ सैकयत (सैकयत का), ९
वैलपयत (वैकल्पयत का), १० सौधातकि,
११ सूत युपत्याम्, १२ भोज क्षत्रिये, १३
यौताकि, १४ क्रौडि, १५ भौरिकि, १६
भांलिकि, १७ शाल्मलि, १८ गालास्थालि
१९ कापिष्ठलि, २० गौकक्ष्य (गौलक्ष्य
का) । इति क्रौड्यादि ।

६८ क्षुम्नादयः ८, ४, ३९.

१ क्षुम्ना (क्षुम्नाति), २ नृनमन, ३
नन्दिन्, ४ नन्दन, ५ नगर, एतान्युत्तर-
पदानि संज्ञायां प्रयोजयन्ति, ६ हरिनन्दी,
७ हरिनन्दनः, ८ गिरिनगरम्, ९ वृतिर्यङि
प्रयोजयति, नरीनृत्यते, १० नर्तन, ११
गहन, १२ नन्दन, १३ निवेश, १४ निवास,
१५ अग्नि, १६ अनूप, एतान्युत्तरपदा नि प्र
योजयन्ति, १७ परिनर्तनम्, १८ परिगहनम्,
१९ परिनन्दनम्, २० शरनिवेशः, २१ शर-
निवासः, २२ शराग्निः, २३ दर्भानूपः, २४
आचार्यादिणत्वं च आचार्यभोगीन (आचा-
र्यानी का) आकृतिगणोऽयम् । पाठान्तरम् ।
त. वि) क्षुम्ना, २५ वृष्णु, नृनमन, २६ नर-
नगर, नन्दन, यङ् नृती, २७ गिरिन्दी, २८
गुहनमन, निवेश, निवास, अग्नि, अनूप,
आचार्यभोगीन, २९ चतुर्हायन, ३० हारे-
कादीनि वनोत्तरपदानि संज्ञायाम् । इरिका
तिमिर, समीर, कुबेर, हरि, कर्मार । आकृ-
तिगणः । इति क्षुम्नादिः ।

६९ खण्डिकादयः ४, २, ४५.

१ खण्डिक (खण्डिका का), २ वडवा, ३
क्षुद्रकमालवात्सेनासंज्ञायाम्, ४ भिक्षुक, ५
शुक, ६ उलूक, ७ श्वन्, ८ अहन्, ९ युग-
वरत्र (°वरत्रा, युग, वरत्रा का.), १० हलवन्ध
(वन्धा) । इति खण्डिकादि ।

७० गम्यादयः ३, ३, ३.

१ गमी, २ आगमी (आगामी का) ३
भार्वा, ४ प्रस्थायी, ५ प्रतिरोधी, ६ प्रति-
योधी, ७ प्रतिवोधी, ८ प्रतिवार्या ९ प्रति-
योगी, १० आयार्या । इति गम्यादि ।

७१ गर्गादयः ४, १, १०५.

१ गर्ग, २ वत्स, ३ वाज अस् (अस-
मासे), ४ संकृति ५ अज, ६ व्याघ्रपाद्,
७ विदभृत्, ८ प्राचीनयोग, ९ अगस्ति, १०
पुलस्ति, ११ चमस १२ रेभ १३ अग्निवेश,
१४ शङ्ख, १५ शट (शट का), १६ जक,
१७ एक १८ धूम, १९ अवट, २० मनस
(मनस का) २१ धनंजय, २२ वृक्ष, २३
विश्वावसु, २४ जरमाण (जनमान का)

(लोहितादयः ४, १, १८)

२५ लोहित, २६ संशित, २७ बभ्रु, २८
वल्गु, २९ मण्डु, ३० गण्डु, ३१ गङ्कु
(शङ्क का), ३२ लिगु, ३३ गुहलु (गुलु
का), ३४ मन्तु, ३५ मङ्क्षु (मक्षु का),
३६ अलिगु, ३७ जिगीषु, ३८ मनु, ३९
तन्तु, ४० मनायी, ४१ सनु, ४२ कथक,
४३ कन्थक, ४४ क्रक्ष, ४५ वृक्ष (वृक्ष),
४६ तनु, ४७ तरुक्ष, ४८ तलुक्ष, ४९ तण्ड,
५० वतण्ड, ५१ कपि, ५२ कत (कपिकत
का), ५३ कष, ५४ भूत, ५५ कुरुकत, ५६
अनुडह, ५७ कवि, ५८ पुरुकुत्स,
५९ शक्ति,

(कण्वादयः ४, २, १११)

६० कण्व, ६१ शकल, ६२ गोकक्ष,
६३ अगस्य, ६४ कण्डिनी (कण्डिनी
का), ६५ यज्ञवल्क, ६६ पर्ण-
वल्क, ६७ अभयजात (उभय, जात का),
६८ विरोहित, ६९ वृषगण, ७० रङ्गगण, ७१
शण्डिल, ७२ चणक (वर्णक वण का),

७३ चुलुक (कचुलुक का), ७४ मुद्रल, ७५ मुसल, ७६ जमदाग्नि, ७७ पराशर, ७८ जातूकर्ण (जत्° का), ७९ महित, ८० मन्त्रित, ८१ अश्मरथ, ८२ शर्कराक्ष, ८३ पूतिमाष, ८४ स्थूरा (स्थूण का), ८५ अररक (अदरक), ८६ एलाक, ८७ पिङ्गल, ८८ कृष्ण, ८९ गोलन्द (गोलुन्द का), ९० उत्तक, ९१ तितिक्ष, ९२ भिषज (भिषज), ९३ भिण्णज, ९४ भडित, ९५ भण्डित, ९६ दल्भ, ९७ चेकित (चिकित), ९८ चिकित्सित, ९९ देवह, १०० इन्द्रह, १०१ एकल, १०२ पिप्पल, १०३ बृहदाग्नि (बृहद्भि का), १०४ सुलोहिन्, १०५ सुलामिन् (सुलोभिन् का), १०६ उक्थ (उकथ का, उचथ), १०७ कुटीशु, १०८ संहित, १०९ पथ, ११० कन्धु, १११ श्रुव, ११२ कर्कटक, ११३ रुक्ष, ११४ प्रचुल, ११५ विलम्ब, ११६ विष्णुज । इति गर्गादिः ।

७२ गवादयः ५, १, २.

१ गो, २ हविस्, ३ अक्षर, ४ विष, ५ वर्हिस्, ६ अष्टका, ७ स्वदा (स्वद का.), ८ युग, ९ मेधा, १० स्तुच् (स्तुक् का), ११ नाभि नभं च, १२ शुनः संप्रसारणं वा च दीर्घत्वं तत्संनियोगेन चान्तोदात्तत्वम्, १३ उधसोऽनङ् च, १४ कूप*, १५ खद, १६ दर (उदर का), १७ खर, १८ असुर, १९ अध्वन् (अध्वन्, अध्वा का.), २० क्षर, २१ वेद*, २२ बीज*, २३ दीप्त (दसि), २४ स्कन्द । इति गवादिः ।

७३ गवाश्वप्रमृतीनि २, ४, ११.

१ गवाश्वम्, २ गवाविकम्, ३ गवैडकम्, ४ अजाविकम्, ५ अजैडकम्, ६ कुब्जवामनम्, ७ कुब्जकिरातम् (°कैरातम् का.), ८ पुत्रपौत्रम्, ९ श्वचण्डालम्

१० स्त्रीकुमारम्, ११ दासीभागवकम्, १२ शाटीपटीरम्, १३ शाटीप्रच्छिन्नम्, १४ शाटीपट्टिकम्, १५ उद्धरम्, १६ उग्रशरम्, १७ सूत्रशकृत्, १८ सूत्रपुगीयम्, १९ यकृन्मेदः, २० मांसशोणितम्, २१ दर्भशरम्, २२ दर्भपूतीकम्, २३ अर्जुनशिरीषम्, २४ अर्जुनपुरुषम्, २५ तृणोलपम् (तृणापलम्), २६ दासीदासम्, २७ कुटीकुटम्, २८ भागवतीभागवतम्, २९ शाटीपिच्छकन । इति गवाश्वप्रभृतयः ।

७४ गहादयः ४, २, १३८.

१ गह, २ अन्तस्थ, ३ सम, ४ विषम, ५ मध्य मध्यमं चाण् चरणे, ६ उत्तम, ७ अङ्ग, ८ वङ्ग, ९ मगध, १० पूर्वपक्ष, ११ अपरपक्ष, १२ अधमशाख, १३ उत्तमशाख, १४ एकशाख, १५ समानशाख, १६ समानग्राम, १७ एकग्राम, १८ एकवृक्ष, १९ एकपलाश, २० इष्वग्र, २१ इष्वनीक (इष्वनी का), २२ अवस्यन्दन (अवस्यन्दी अवस्कन्द का), २३ कामप्रस्थ, २४ खाडायन (शाडिकाडायनि, खाडायनि, खाण्डायनी का), २५ काठेरणि (कावेरणि कामवेरणि का), २६ लावेरणि, २७ सौमित्रि, २८ शैशिरि, २९ आसुत्, ३० दैवशर्मि (देवशर्मन् का), ३१ श्रौति, ३२ आर्हिसि, ३३ आमित्रि, ३४ व्याडि, ३५ वैजि (वैदाजि का), ३६ आध्याश्वि, ३७ आनृशंसि, ३८ शौङ्गि, ३९ आग्निशर्मि (अग्निशर्मन् का), ४० भौजि, ४१ वाराटकि (आराटकि का), ४२ वाल्मीकि (वाल्मिकि), ४३ क्षेमवृद्धि (क्षेमवृद्धिन् का), ४४ आश्वत्थि, ४५ जौनथा मानि (औद्गाहमानि), ४६ ऐक, ४७ विन्शवि*, ४८ दन्ताग्र, ४९ हंस, ५० तन्त्रवग्र (तत्त्वग्र), ५१ उत्तर, ५२ अनन्तर (अन्तर का), ५३ मुग्धार्धनमोर्लोपः (मुखतीय, पार्श्वतीय), ५४ जनप-

रयोः कुक् च (जनकीय, परकीय), ५५
देवस्य च, ५६ देण्डादिभ्यश्च, ५७
आसुरि, ५८ सौवि, ५९ पारकि, आकृति-
गणः । इति गहादि ।

७५ गुडादयः ४, ४, १०३.

१ गुड, २ कुलमाष, ३ सक्तु, ४ अपूप, ५
मांसौदन, ६ इक्षु, ७ वेणु, ८ संग्राम, ९
संघात, १० संक्राम, ११ संवाह, १२
प्रवास, १३ निवास, १४ उपवास । इति
गुडादिः ।

७६ गुणादयः ६, २, १७६.

१ गुण, २ अक्षर ३ अध्याय ४ मुक्त,
५ छन्दोमान, आकृतिगण । इति गुणादि ।

७७ गृष्ट्यादयः ४, १, १३६.

१ गृष्टि, २ हृष्टि, ३ बलि, ४ हलि, ५
विश्रि (कुद्रि), ६ अजवस्ति, ७ मित्रयु,
८ फालि, ९ अलि, १० दृष्टि । इति
गृष्ट्यादि ।

७८ गोत्रादीनि ८, १, २७; ६९.

१ गोत्र, २ ब्रुव, ३ प्रवचन, ४ प्रहसन,
५ प्रकथन, ६ प्रत्ययन, ७ प्रपञ्च, ८ प्राय,
९ न्याय, १० प्रचक्षण, ११ विचक्षणा, १२
अवचक्षण, १३ स्वाध्याय, १४ भूयिष्ठ, १५
वा नाम (नाम वा का), १६ प्रदर्शन, १७
प्रयजन । इति गोत्रादिः ।

७९ गोपवनादयः २, ४, ६७.

१ गोपवन, २ देशु (शिशु), ३ बिन्दु,
४ भाजन, ५ अश्वावतान (अश्व, अव-
तान का), ६ श्यामाक (श्यामाक), ७
श्यामक, ८ श्यापर्ण । विदाद्यन्तर्गणोऽयं
गोपवनादिः ।

८० गोषदादयः ५, २, ६२.

१ गोषद् (गोषद् का), २ इषे त्वा
(त्व का) ३ मातरिच्यन्, ४ देवस्य त्वा,
५ देवीराप, ६ कृष्णो ऽस्याखरेष्ठ, ७ देवी
(देवी का) धिय धिया (धियम् का),
८ रक्षोहण, ९ युञ्जान, १० अञ्जन, ११
प्रभूत, १२ प्रतूर्त, १३ कृशानु (कृशाकु,
दशान का), १४ सटम्भशीर्षा, १५ वातस्य
ते, १६ कृशाश्व, १७ स्वाहाप्राण, १८
प्रसुत । इति गोषदादि ।

८१ गौरादयः ४, १, ४१.

१ गौर, २ मत्स्य, ३ मनुष्य, ४ शङ्ख, ५
पिङ्गल, ६ हय, ७ गवय, ८ मुकय, ९ ऋच्य,
१० पुट, ११ तूण, १२ द्रुण, १३ द्रोण, १४
हरिण, १५ काकण (कोकण, कण का),
१६ पटर, १७ उणक (उकण का), १८
आमलक (आमल, आमलक), १९ कुवल,
२० बिम्ब, २१ वदर, २२ कर्कर (फर्क-
रक), २३ तर्कार, २४ गर्कार २५ पुष्कर,
२६ शिखण्ड, २७ सलद्, २८ गणकण्ड,
२९ सनन्द (सलन्द का), ३० सुपम, ३१
सुषव, ३२ अलिन्द, ३३ गडुल (गडुज
का), ३४ पाण्डश, ३५ आढक, ३६
आनन्द, ३७ पाश्वत्य, ३८ सृपाट, ३९
आपच्छिक (आखक, आपिच्छिक का),
४० गणकुल, ४१ स्म, ४२ शूर्प, ४३ सुव,
४४ यूष (पूष), ४५ यूथ, ४६ सुष, ४७
मेथ, ४८ वल्लक*, ४९ घातक (घातक
का), ५० सल्लक, ५१ मालक, ५२ मालत,
५३ साल्लक, ५४ वेतस, ५५ वृस (वृक्ष,
वृस का), ५६ अतस, ५७ उभय, ५८
भृङ्ग, ५९ मह, ६० मठ, ६१ छेद, ६२
पेश, ६३ मेद, ६४ श्वन्, ६५ तक्षन्, ६६
अनडुही, ६७ अनडुही, ६८ एषणः
करणे, ६९ देह, ७० देहल, ७१ काकादन,

७२ गवादन, ७३ तेजन, ७४ रजन, ७५ लवण, ७६ औद्गाहमानि (आद्गाहमानि), ७७ गोतम (गौतम का), ७८ पारक*, ७९ अयःस्थूण (अप, स्थूण का), ८० भौरिकि (भौरि का), ८१ भौलिकि, ८२ भौलिङ्गि, ८३ यान (पान का), ८४ मेघ*, ८५ आलम्बि, ८६ आलजि, ८७ आलब्धि, ८८ आलक्षि, ८९ केवाल, ९० आपक, ९१ आरट, ९२ नट, ९३ टोट, ९४ नोट (नाट का), ९५ मूलाट, ९६ शातन, ९७ पोतन, ९८ पातन, ९९ पानट (पाटन), १०० आस्तरण, १०१ अधिकरण, १०२ अधिकार, १०३ अग्रहायणी (अग्रहायणी), १०४ प्रत्यवरोहिणी, १०५ सेचन, १०६ सुमङ्गलात् सज्ञायाम्, १०७ अण्डर*, १०८ सुन्दर, १०९ मण्डल, ११० मन्थर*, १११ मङ्गल*, ११२ पट, ११३ पिण्ड, ११४ षण्ड*, ११५ ऊर्द (कुर्व का), ११६ गुर्व (गूर्व का), ११७ शम*, ११८ सद*, ११९ आर्द (औड)*, १२० हृद* (हृद), १२१ पाण्ड (पाण्ट का), १२२ भाण्ड (भाण्डल, भाण्ड)*, १२३ लोहाण्ड (लोफाण्ड का), १२४ कदर*, १२५ कन्दर, १२६ कदल (कन्दल का), १२७ तरुण, १२८ तलुन, १२९ कल्माष, १३० बृहत्, १३१ महत्, १३२ सोम*, १३३ सौधर्म, १३४ रोहिणी नक्षत्रे, १३५ रेवती नक्षत्रे, १३६ विकल, १३७ निष्कल, १३८ पुष्कल, १३९ कटाच्छ्रोणिवचने, पिप्पल्यादयश्च, १४० पिप्पली, १४१ हरितकी (हरितकी), १४२ कोशातकी, १४३ शमी, १४४ वरी, १४५ शरी (शमीकरीरी का), १४६ पृथिवी, १४७ क्रोष्टु (क्रोत्री का), १४८ मातामह, १४९ पितामह, १५० सृगेठ, १५१ सुव, १५२ सूर्य, १५३ सकलक, १५४ आलिङ्गि, १५५ पावन, १५६ एत, १५७

विटक, १५८ भट्ट, १५९ दहन, १६० कन्द, १६१ काकण । इति गौरादिः ।

८२ गौरादयः ६, २, १९४.

१ गौर, २ तैष (नैष का), ३ तैल, ४ लेट, ५ लोट, ६ जिहा, ७ कृष्ण (कृष्णा का), ८ क्रन्या, ९ गुध (गुड का), १० कल ११ पाद । इति गौरादिः ।

८३ ग्रहादयः ३, १, १३४.

१ ग्राही, २ उत्साही, ३ उद्दासी, ४ उद्दासी, ५ स्थायी, ६ मन्त्री, ७ संमर्दी, रक्षशु (वस का) वपशां नौ, ८ निरक्षी, ९ निश्रावी, (१० निवासी का), ११ निवायी, १२ निशायी, याचृव्याह्वज-वदवसां प्रणिगि-... (याचिव्याह्वसं-व्याह्वजं का), १३ अयाची, १४ अय्याहारी, १५ असय्याहारी, १६ अयाजी, १७ अवादी, १८ अवासी, अचामचित्तकृ-र्तृकाणाम् (प्रतिषिद्धानामित्येव का), १९ अकारिन्, २० अहारिन्, २१ अविनायी, २२ विशायी (अविं का), २३ विषायी* (अविं), विषयी विषयी देशे, २४ विशायी, २५ विषयी देश, २६ अभिभावी भूते, २७ अपराधी २८ उपरोधी, २९ परि-भावी, ३० परिभावी । इति ग्रहादिः ।

८४ घोषादयः ६, २, ८५.

१ घोष, २ कट (घट), ३ वल्लभ (पल्लव का), ४ हृद, ५ बदरी (बदर का), ६ पिङ्गल (पिगली), ७ पिशङ्ग, ८ माला, ९ रक्षा (रक्षः का), १० शाला (शाल का), ११ कूट (वृट्), १२ शालमली, १३ अश्वत्थ, १४ तृण, १५ शिल्पी, १६ मुनि, १७ प्रेक्षा (प्रेक्षाकृ, पुंसा का) इति घोषादिः ।

८५ चादयः १, ४, ५७.

१ च, २ वा, ३ ह, ४ अह, ५ एव,
 ६ एवम्, ७ नूनम्, ८ शश्वत्, ९
 युगपत्, १० भूयस्, ११ स्रपत्,
 १२ कृपत्, १३ कुवित्, १४ नेत्, १५
 चेत्, १६ चण, १७ कञ्चित्, १८ यत्र, १९
 तत्र, २० नह, २१ हन्त, २२ माकिम्, २३
 माकीम्*, २४ माकिर्*, २५ नकिम्, २६
 नकीम्*, २७ नकिर्, २८ आकीम्, २९
 माह (मा), ३० नञ् (न) ३१ तावत्
 ३२ यावत्, ३३ त्वा, ३४ त्वे (त्वै, त्वै),
 ३५ रै, ३६ रे*, ३७ औषद्, ३८ औषद्,
 ३९ वषद्, ४० स्वाहा, ४१ स्वधा, ४२
 ओम्, ४३ तथा (तथाहि), ४४ खलु ४५
 किल, ४६ अथ, ४७ सु, ४८ सुष्टु, ४९ स्म,
 ५० अ, ५१ इ, ५२ उ, ५३ क्र, ५४ ल, ५५
 ए, ५६ ऐ, ५७ ओ, ५८ औ, ५९ दह, ६०
 उज्ज, ६१ उकज्ज, ६२ वेलायाम्, ६३ मात्रा-
 याम्, ६४ यथा, ६५ यत्, ६६ तत्, ६७ किम्,
 ६८ पुरा, ६९ वधा, (वध्वा*) ७० धिक्,
 ७१ हाहा, ७२ हेहै (हहे), ७३ पाद्, ७४
 प्याद्, ७५ आहो, ७६ उताहो, ७७ हो, ७८
 अहो, ७९ नो (नौ), ८० अथो, ८१ ननु,
 ८२ मन्ये, ८३ मिथ्या, ८४ अस्ति, ८५ ब्रहि,
 ८६ तु, ८७ नु, ८८ इति ८९ इव, ९० वत्,
 ९१ वात्, ९२ वन (चन का), ९३ वत,
 ९४ सम्, ९५ वशम्, ९६ शिकम्, ९७
 दिकम् (हिकम् का), ९८ सनुकम्, ९९
 छम्बद् (छंवद्, छंवट), १०० जङ्गे, १०१
 शुक्म्, १०२ खम्, १०३ सनात्, १०४
 सनुत्, १०५ नहिकम्, १०६ सत्यम्
 १०७ ऋतम्, १०८ अद्धा, १०९ इद्धा,
 ११० नोचेत्, १११ नचेत्, ११२ नहि,
 ११३ जात, ११४ कम्, ११५ कुत, ११६
 कुत्र, ११७ अव, ११८ अनु, ११९ हा*,
 १२० हे १२१ है (हे है का), १२२

आहोस्विन्, १२३ जम्, १२४ कम्,
 १२५ दिष्ट्या, १२६ पशु १२७ वद् १२८
 सह, १२९ अनुषद् १३० आनुषक्, १३१
 अङ्ग १३२ फट् १३३ ताजक् (माजक्),
 १३४ अये १३५ अरे १३६ चाटु
 (चटु का), १३७ कुम् १३८ खुम् १३९
 घुम् १४० अम् १४१ ईम् (आईम्, अम्
 ईम् का), १४२ सीम्, १४३ सिम्,
 १४४ सि १४५ वै १४६ उपसर्गविभक्ति-
 स्वरप्रतिरूपकाश्च निपाता । आकृति-
 गणोऽयम् । इति चादयः । (१४७ तथा,
 १४८ अस्मि १४९ तक् १५० यम्, १५१
 थाद्, १५२ तुम्, १५३ आम् १५४ इह,
 १५५ अनुकम्, १५६ सुकम् १५७ सुधा
 १५८ हाहौ १५९ हैहा १६० ईहा १६१
 ताजक्, १६२ वाद् १६३ वाद्, १६४
 हुम् १६५ ग्रीम् १६६ वाकिर्, १६७
 आङ् (आ), १६८ अ, १६९ मा (माङ्)
 १७० नो, १७१ ना प्रातिषेधे, १७२ उत,
 १७३ तुवै १७४ न्वै, १७५ नुवै, १७६ अध
 १७७ अधस्, १७८ स्मि, १७९ अच्छ,
 १८० अदत्, १८१ हेहे, १८२ हैहै १८३
 म, १८४ आस्, १८५ जस् १८६ वव
 १८७ डिकम्, १८८ हिनुक्, १८९ श्वकम्,
 १९० नुकम्, १९१ अन्त, १९२ द्यौ १९३
 सुक् १९४ अले, १९५ कीम्) १९७-१९५
 एते बोथलिगसगृहीते गणपाठे दृश्यन्ते

८६ चावादयः ६, २, १६०.

१ चारु २ साधु, ३ यौधकि (यौधिक
 का), ४ अनङ्गमेजय, ५ वदान्य, ६ अक-
 स्मात्, ७ वर्तमानवर्धमानन्वरम्णाग्रिय-
 माणक्रीयमाणरोचमानगोभमानाः (क्रिय-
 माणाक्रीयमाणोका) संज्ञायाम्, ८ विका-
 रसदृशे व्यस्ते समस्ते (अविकार, अस-
 दृश, अविकारसदृश) ९ गृहपति, १०
 गृहपतिक, ११ राजाहोश्छन्दसि । इति
 चार्वादिः ।

८७ चिहणादयः ६, २, १२५.

१ चिहण, २ मडर (मडुर, मन्दुर), ३ मडुमर (मडुर का), ४ वैतुल, ५ पटत्क, ६ वैडालिकर्णक (°कर्ण का), ७ वैडालिकर्ण (वैतालिका का), ८ कुक्कुट, ९ चिक्रण १० चित्कण । इति चिहणादिः ।

८८ चुरादयः ३, १, २५.

(धातुपाठे १५३५-१९४४ द्रष्टव्या)

८९ चूर्णादीनि ६, २, १३४.

१ चूर्ण, २ करिव, ३ करिप, ४ शाकिन, ५ शाकट, ६ द्राक्षा, ७ तूस्त, ८ कुन्दुम (कुन्दम का), ९ दलप, १० चमसी, ११ चक्रन (चक्रन, चक्कन का), १२ चौडा । इति चूर्णादिः ।

९० छत्रादीनि ४, ४, ६२.

१ छत्र, २ शिक्षा, ३ प्ररोह (पुरोह का), ४ स्था (आस्था, संस्था, अवस्था का), ५ बुभुक्षा, ६ चुरा, ७ तिनिक्षा, ८ उपस्थान, ९ कृषि (ऋषि का), १० कर्मन् ११ विश्वधा, १२ तपस् १३ सत्य, १४ अनृत, १५ विशिखा*, १६ विशिका (शिविका का), १७ भक्षा*, १८ उदस्थान* १९ पुरोडा(१)*, २० विक्षा*, २१ चुक्षा*, २२ मन्द्र । इति छत्रादिः ।

९१ छात्र्यादयः ६, २, ८६.

१ छात्रि, २ पेलि (पेलि का), ३ भाण्डि, ४ व्याडि, ५ आखाण्डि, ६ आदि*, ७ गामि (गौमि का) इति छात्र्यादिः ।

९२ छेदादयः ५, १, ६४.

१ छेद, २ भेद, ३ द्रोह, ४ दोह, ५ नर्त (नर्ति, वर्त का), ६ कर्ष, ७ तीर्थ*, ८ संप्रयोग, ९ विप्रयोग, १० प्रयोग*, ११

विप्रकर्ष, १२ प्रेषण, १३ संप्रश्न, १४ विप्रश्न, १५ विकर्ष*, १६ प्रकर्ष, १७ विराग विरक्त च । इति छेदादि ।

९३ जक्षादयः ६, १, ६.

(धातुपाठे १०७१-१०७७ द्रष्टव्याः)

९४ जुहोत्यादयः २, ४, ७५.

(धातुपाठे १०८३-११०६ द्रष्टव्याः)

९५ ज्वलादयः ३, १, १४०.

(धातुपाठे ८३१-८६० द्रष्टव्याः)

९६ डतरादयः ७, १, २५.

(स्तर्गणिजे २४१ ५-९ द्रष्टव्याः)

९७ तक्षशिलादयः ४, ३, ९३.

१ तक्षशिला, २ वत्सोद्धरण, ३ कैर्मेदुर (कौर्मेदुर), ४ ग्रामणी, ५ छगल*, ६ क्रोष्टुकर्ण (कर्णकोष्ठ का), ७ सिंहकर्ण (सिंहकोष्ठ का), ८ सकुचित, ९ किनर, १० काण्डधार (काण्डवारण का), ११ पर्वत, १२ अवसान, १३ बर्बर, १४ कंस, १५ सरालक । इति तक्षशिलादि ।

९८ तनादयः २, ४, ७९; ३, १, ७९.

(धातुपाठे १४६४-१४७३ द्रष्टव्याः)

९९ तनोत्यादयः ६, ४, ३७.

(धातुपाठे १४६४-१४७३ द्रष्टव्याः)

१०० तसिलादयः ६, ३, ३४.

१ तमिल, २ त्रष्ट, ३ तरप्, ४ तमप् ५ चरट्, ६ जातीयर्, ७ कल्पप्, ८ देशीयर्, ९ रूपप्, १० पाशाण, ११ थम्, १२ थाल्, १३ दा, १४ हिल्, १५ तिल्, १६ थ्यन् । इति तसिलादिः ।

१०१ तारकादयः ५, २, ३६.

१ तारका, २ पुष्प, ३ कर्गक, ४ मञ्जरी, ५ ऋजीष, ६ क्षणः, ७ सूच (सूचक का) ८ मूत्र, ९ निष्क्रमण, १० पुरीष, ११ लचचार, १२ प्रचार, १३ विचार, १४ कुड्मल (कड्मल), १५ कण्टक. १६ मुसल, १७ मुकुल, १८ कुसुम. १९ कुत-हल, २० स्तवक (स्तवक), २१ कित-लय, २२ पल्लव, २३ खण्ड, २४ वेग, २५ निद्रा, २६ मुद्रा, २७ बुभुक्षा, २८ धनुष्या, २९ पिपासा, ३० श्रद्धा, ३१ अभ्र, ३२ पुलक, ३३ अङ्गारक, ३४ वर्णक, ३५ द्रोह ३६ दोह, ३७ सुख, ३८ दुःख, ३९ उत्कण्ठा (उत्कण्ठ का), ४० भर, ४१ व्याधि, ४२ वर्मन्, ४३ व्रणः, ४४ गौरव, ४५ शास्त्र, ४६ तरंग, ४७ तिलक, ४८ चन्द्रक (चन्द्र का), ४९ अन्धकार, ५० गर्व, ५१ मुकुर (कुमुर), ५२ हर्ष, ५३ उत्कर्ष, ५४ रण . ५५ कुवलय, ५६ गर्ध, ५७ क्षुब्ध (क्षुधा का), ५८ सीमन्त, ५९ ज्वर, ६० गर, ६१ रोग, ६२ रोमाञ्च, ६३ पण्डा, ६४ कञ्जल, ६५ तृष, ६६ कोरक, ६७ कलोल ६८ स्थपुट, ६९ फल, ७० कञ्चुक, ७१ शृङ्गार, ७२ अङ्कुर, ७३ शैवल, ७४ वकुल, ७५ श्वभ्र, ७६ आराल, ७७ कलङ्क, ७८ कर्दम, ७९ कन्दल, ८० मूर्छा, ८१ अङ्गार, ८२ हस्तक (हस्त का), ८३ प्रतिबिम्ब, ८४ विघ्नतन्त्र (विघ्न. तन्त्र), ८५ प्रत्ययः, ८६ दीक्षा, ८७ गर्ज, ८८ गर्भादप्राणिनि, ८९ तन्द्रा, ९० स्रवक ९१ कर, ९२ आन्दोल, ९३ गोर, ९४ राग आकृतिगणः । इति तारकादिः ।

१०२ तालादयः ४, ३, १५०.

१ तालाञ्जलिषि, २ बार्हिण, ३ इन्द्रा-लिश (इन्द्रासिषि), ४ इन्द्रादृश, ५ इन्द्रा-

युध. ६ चय (चाय चय का) ७ श्यामाक ८ पायूक्षा । इति तालादिः .

१०३ तिकादयः ४, १, १५४.

१ तिक. २ कितव (कितक), ३ सज्ञा. ४ बाला (बाल का), ५ मिखा (संज्ञावा-लशिख) ६ उरन् (उरश), ७ गात्र्य (गात्र्य का) ८ सैन्धव ९ यमुन्द् १० रूप्य, ११ ग्राम्य १२ नील १३ अमित्र, १४ गौकश्य (गौकुश्य), १५ कुरु (कुरु का), १६ देवरथ, १७ तैतल (तैतिल का), १८ औरस (औरश), १९ कौरव्य. २० भौरिकि २१ भौलिकि २२ चौपयत. २३ चैतयत २४ शीकयत (शैकयत का), २५ सैतयत २६ धाजवत (धाजवत का), २७ चन्द्रमस्, २८ शुभ. २९ गङ्गा. ३० वरेण्य, ३१ सुषामन्, ३२ आरद्ध (आरट्य), ३३ दह्यका ३४ खल्यका (खलया, खल्य का), ३५ वृष, ३६ लोमक ३७ उदज्ञ (उदन्य का), ३८ यज्ञ. ३९ सुयामन्. ४० ऋश्य (ऋष्य) ४१ भीत, ४२ जाजल, ४३ रस ४४ लावक ४५ ध्वजवद्, ४६ वरु, ४७ बन्धु ४८ आव-न्धका (आव°) । इति तिकादिः ।

१०४ तिककितवादयः २, ४, ६८.

१ तिककितवा., २ वङ्गरभण्डरिया. ३ उपकलमका . ४ पफकनरकाः, ५ वकन-खगुदपरिणद्धाः (वकनखश्वगुद° का.), ६ उज्जककुभाः. ७ लङ्शान्तमुखाः. ८ उत्तरगलङ्कटा (उरसलङ्कटाः का) ९ कृष्णाजिनकृष्णसुन्दराः, १० स्रष्टकपि-ष्ठला, ११ अग्निवशदशरुका. (°दासेरका का) । इति तिककितवादिः ।

१०५ तिष्ठद्रुप्रभृतीनि २, १, १७.

१ तिष्ठद्रु, २ वहद्रु, ३ आधर्तागवम्, ४

१२२ द्विदण्ड्यादयः ५, ४, १२८.

१ द्विदण्डि, २ द्विमुसलि, ३ उभात्रलि,
४ उभयात्रलि, ५ उभादन्ति, ६ उभया-
दन्ति, ७ उभाहस्ति, ८ उभयाहस्ति, ९
उभाकर्णि, १० उभयाकर्णि, ११ उभापाणि,
१२ उभयापाणि, १३ उभाबाहु, १४ उभया-
बाहु, १५ एकपदि, १६ प्रोह्यपदि, १७
आढ्यपदि (आच्यपदि), १८ सपदि, १९
निकुच्यकर्णि, २० संहतपुच्छि, २१ अन्ते-
वासि* । इति द्विदण्ड्यादि ।

१२३ त्र्यादयः ५, ३, २.

(सर्वादिगणे २४१ २५-२९ द्रष्टव्याः)

१२४ धूमादयः ४, २, १२७.

१ धूम, २ षडण्ड (खडण्ड, खण्ड का)
३ शशादन, ४ अर्जुनाव (अर्जुनाद का)
५ माहकस्थली, ६ आनकस्थली,
माहिषस्थली*, ८ मानस्थली (माषस्थली
का), ९ अट्टस्थली*, १० मद्रकस्थली*,
११ समुद्रस्थली*, १२ दण्डायनस्थली, १३
राजस्थली, १४ विदेह, १५ राजगृह, १६
सात्रासाह, १७ शष्प (शिष्य का),
मित्रवर्ध (मित्रवर्ध, मित्र, वल का),
भक्षाली, २० मद्रकूल, २१ आजीकूल
(आजीकूल का), २२ व्याहाव (व्याहव
२३ व्याहाव (व्यहव), २४ संस्पृष्टि
(संहिय का), २५ बर्वर, २६ वर्ज्य,
गर्त (वर्चगर्त का), २८ आनर्त (आनर्त
२९ माठर, ३० पाथेय, ३१ घोष, ३२ पथ
(वल्ली का), ३३ आराज्ञी, ३४ धार्त
३५ आवय (अवयात का), ३६
३७ कूलात्सौवीरेषु, ३८ समद्राज्य
मनुष्ये च, ३९ कुक्षि, ४० अन्तरीय (अन्तरीय
रीप का), ४१ द्वीप, ४२ अरुण, ४३
यनी, (उज्जयिनी का), ४४ पट्टार
दक्षिणापथ, ४६ साकेत, ४७

वैकि का), १४ अनुराहति
रति का), १५ पौष्करसाहि, १६
ते, १७ आनुति (आनुमति
प्रादोहानि, १९ नैमिश्चि*, २०
(प्राणाहति का), २१ बान्धकि
का), २२ वैशीति, २३
ते, २४ आहिसि, २५ आसुरि,
२७ आसिबन्धकि, २८ पौष्पि
का), २९ कारेणुपालि, ३०
वैरकि, ३२ वैहति का, ३३
३४ मान्धाताकि, ३५ इवाफत्कि,
३७ वैलकि, ३८ कामलि, ३९
४० का नकि, ४१ दौषकगति,
इति । इति सौल्यत्यादिः ।

यः १ १. ७४; २. ७२;

६०; ७. २. १०२.

१८-२४ द्रष्टव्याः)

तद्यादयः ५, १, ६६.

१७ ३ तडुपर्क, ४ कशा,
५ २ धा, ८ सुवर्ण*, ९
११ युग, १२ गुहा, १३
भद्र । इति दण्डादि ।

दीनी २, ४, १४.

सर्पिर्मधुनी, ३ मधु-
ती, ५ शिववैश्रवणौ,
७ परित्रादकौशिकौ
८ प्रवर्गोपसदौ, ९
वर्हिषी, ११ दीक्षा-
नी, १३ मेघातपसी,
१५ उत्तुखलमुसले,
१७ अद्धामेघे, १८
से । इति दधिपय-

यः १, ३, ११६.

नीलपि, ३ वैजवापि, ४

औदकि (औतकी, औताकि का.), ५ औदङ्कि*, ६ आच्युतान्ति (अच्युतान्ति का), ७ आच्युतदन्ति* (अच्युत°) ८ शाकुन्ताकि*, ९ आकिदन्ति, १० औडवि*, ११ काकदन्ताकि (काकदन्ति का), १२ शाकुन्तपि, १३ सार्वरोनि, १४ बिन्दु १५ वैन्दवि*, १६ हल्लभ, १७ मौञ्जयन, १८ काकन्दि, १९ सावित्रीपुत्र, २० काकरन्ति, २१ देववापि, २२ अपच्युतकी, २३ कर्की, २४ पिण्ड । इति दामन्यादिः ।

११५ दासीभाराः ६, २, ४२.

१ दासीभारः, २ देवहूतिः, ३ देवभीतिः*, ४ देवलातिः*, ५ वसुनीतिः (वसूनितिः), ६ ओषधिः, ७ चन्द्रमा, ८ देवजूतिः, ९ देवसूतिः, १० देवनीतिः । आकृतिगणः । इति दासीभारादिः ।

११६ दिगादयः ४, ३, ५४.

१ दिशः,

वर्ग्यादयः ६, २, १३१

(वर्ग्यादयः प्रातिपादिकेषु न पठ्यन्ते । दिगादिषु (११६) तु वर्ग, पूग, गण, पक्ष इत्येवमादियो ये पठितास्त एव यत्प्रत्ययान्ता वर्ग्यादय इह प्रतिपत्तव्याः ।)

२ वर्ग, ३ पूग, ४ गण, ५ पक्ष, ६ धाय्य (धाय्या का), ७ मित्र, ८ मेधा, ९ अन्तर, १० पथिन्, ११ रहस्, १२ अलीक, १३ उखा, १४ साक्षिन्, १५ देश*, १६ आदि, १७ अन्त, १८ मुख, १९ जघन, २० मेघ, २१ यूथ, २२ उदकात्संज्ञायाम्, २३ न्याय (ज्ञाय), २४ वंश, २५ वेश (विश का), २६ काल, २७ आकाश, २८ अनुवंश । इति दिगादिः ।

११७ दिवादयः ३, १, ६९.

(धातुपाठे ११०७-१२४७ द्रष्टव्याः)

११८ दृढादयः ५, १, १२३.

१ दृढ, २ वृढ, ३ परिवृढ ४ भृश ५ कृश, ६ वक्र (चक्र का), ७ शुक्र*, ८ चुक्र, ९ आम्र, १० कृष्ट (आकृष्ट का), ११ लवण, १२ ताम्र, १३ शीत, १४ उष्ण, १५ जड, १६ बधिर १७ पण्डित, १८ मधुर, १९ सूर्स, २० मूक, २१ वेर्यातलात- (लाभ का) मतिमन शारदानाम् २२ समो मतिमनसोः, २३ जवन, २४ अम्ल, २५ बाल २६ तरुण, २७ मन्द, २८ स्थिर, २९ बहुल, ३० दीर्घ । इति दृढादिः ।

११९ देवपथादयः ५, ३, १००.

१ देवपथ, २ हंसपथ, ३ वारिपथ, ४ रथपथ, ५ स्थलपथ*, ६ करिपथ*, ७ अजपथ*, ८ राजपथ, ९ शतपथ, १० शङ्कुपथ (शङ्कुपथ), ११ सिन्धुपथ (सिंहपथ का), १२ सिद्धगति (सिंह- गति का), १३ उद्ग्रीव (°ग्रीवा का.), १४ वायरज्जु (चामरज्जु का.), १५ हस्त, १६ इन्द्र, १७ दण्ड, १८ पुष्प, १९ मत्स्य, २० जलपथ, २१ रज्जु । आकृतिगणः । इति देवपथादिः ।

१२० द्युतादयः १, ३, ९१;

३, १, ५५.

(धातुपाठे ७४१-७६२ द्रष्टव्याः)

१२१ द्वारादयः ७, ३, ४.

१ द्वार, २ स्वर, ३ स्वाध्याय, ४ व्यलकश, ५ स्वस्ति, ६ स्वर (स्वर का), ७ स्फ्यकृत, ८ स्वाडुमृदु, ९ स्वस्*, १० स्वन, ११ स्व । इति द्वारादिः ।

१२२ द्विदण्ड्यादयः ५, ४, १२८.

१ द्विदण्डि, २ द्विमुसालि, ३ उभाञ्जलि, ४ उभयाञ्जलि, ५ उभादन्ति, ६ उभयादन्ति, ७ उभाहस्ति, ८ उभयाहस्ति, ९ उभाकर्णि, १० उभयाकर्णि, ११ उभापाणि, १२ उभयापाणि, १३ उभाबाहु, १४ उभयाबाहु, १५ एकपदि, १६ प्रोक्षपदि, १७ आढ्यपदि (आच्यपदि), १८ सपदि, १९ निकुच्यकर्णि, २० संहतपुच्छि, २१ अन्तेवासि* । इति द्विदण्ड्यादिः ।

१२३ द्वादयः ५, ३, २.

(सर्वादिगणे २४१ २५-२९ द्रष्टव्याः)

१२४ धूमादयः ४, २, १२७.

१ धूम, २ षडण्ड (खडण्ड, खण्ड का), ३ शशादन, ४ अर्जुनाव (अर्जुनाद का.), ५ माहकस्थली, ६ आनकस्थली, ७ माहिषस्थली*, ८ मानस्थली (माषस्थली का.), ९ अट्टस्थली, १० मद्रकस्थली*, ११ समुद्रस्थली, १२ दाण्डायनस्थली, १३ राजस्थली, १४ विदेह, १५ राजगृह, १६ सात्रासाह, १७ शष्प (शिष्य का), १८ मित्रवर्ध (मित्रवर्ध, मित्र, वल का), १९ भक्षाली*, २० मद्रकूल, २१ आजीकूल (आजीकूल का.), २२ द्याहाव (द्याहव), २३ ज्याहाव (ज्यहव), २४ संस्फीय (संहिय का.), २५ बर्बर, २६ वर्ज्य, २७ गर्त (वर्चगर्त का), २८ आनर्त (आनत), २९ माठर, ३० पाथेय, ३१ घोष, ३२ पल्ली (वल्ली का), ३३ आराज्ञी, ३४ धार्तराज्ञी, ३५ आवय (अवयात का), ३६ तीर्थ, ३७ कूलात्सौवीरेषु, ३८ समुद्राज्ञावि मनुष्ये च, ३९ कुक्षि, ४० अन्तरीय (अन्तरीय का), ४१ द्वीप, ४२ अरुण, ४३ उज्जयनी, (उज्जयिनी का), ४४ पट्टार, ४५ दक्षिणापथ, ४६ साकेत, ४७ घोष-

स्थली, ४८ भक्षस्थली, ४९ गर्तकूल, ५० मानवल्ली, ५१ सुराज्ञी । इति धूमादिः ।

१२५ नडादयः (१) ४, १, ९९.

१ नड, २ चर (वर), ३ बक, ४ मुञ्ज, ५ इतिक, ६ इतिश, ७ उपक, ८ एक, ९ लमक, १० शलङ्कु शलङ्क च (शालङ्कायन), ११ सप्तल, १२ वाजप्य, १३ तिक, १४ अग्निशर्मन् वृषगणे, १५ प्राण, १६ नर, १७ सायक, १८ दास, १९ मित्र, २० द्वीप, २१ पिङ्गर, २२ पिङ्गल, २३ किंकर, २४ किंकल, २५ कातर, २६ कातल, २७ काश्यप (कुश्यप), २८ काश्य, २९ काव्य (कावर), ३० अज, ३१ अमुष्य (अमुष्म), ३२ कृष्णरणौ ब्राह्मणवासिष्ठे (°वासिष्ठ्यो का), ३३ अमित्र, ३४ लिगु, ३५ चित्र, ३६ कुमार, ३७ क्रोष्टु क्रोष्टं च (क्रौष्टायन), ३८ लोह, ३९ दुर्ग, ४० स्तम्भ, ४१ शिङ्गापा, ४२ अग्र, ४३ तृण, ४४ शकट, ४५ सुमनस्त्र, ४६ सुमत, ४७ मिमत, ४८ क्रच्, ४९ जलंधर*, ५० अध्वर (अध्वरादण्डय का), ५१ युगंधर, ५२ हंसक, ५३ दण्डिन्, ५४ हस्तिन्, ५५ पिण्ड*, ५६ पञ्चाल, ५७ चमासिन्, ५८ मुकृत्य, ५९ स्थिरक, ६० ब्राह्मण, ६१ चटक, ६२ बदर, ६३ अश्वल (अश्वला का), ६४ खरप, ६५ लङ्क*, ६६ इन्ध*, ६७ अस्त्र*, ६८ कामुक, ६९ ब्रह्मदत्त, ७० उदुम्बर, ७१ शोण, ७२ अलोह, ७३ दण्डप (दण्ड, अध्वरादण्डय का), ७४ जत् (१), ७५ अश्वक, ७६ वानव्य, ७७ नाव्य, ७८ अन्वजत्, ७९ अन्तजन, ८० इत्वरा, ८१ अंशक, ८२ याम, ८३ काम, ८४ वात । इति नडादिः ।

१२६ नडादयः (२) ४, २, ९१.

१ नड, २ म्लक्ष

विल्वकादयः ६, ४, १५३
३ विल्व, ४ वेणु, ५ वेत्र ६ वेतस, ७ इक्षु,
८ काष्ठ, ९ कपोत, १० तृण, ११ कुञ्जा
(कुञ्जाया का) ह्रस्वत्वं च, १२ तक्षन
नलोपश्च । इति नडादिः ।

१२७ नद्यादयः ४, २, ९७.

१ नदी, २ मही, ३ वाराणसी, ४
श्रावस्ती, ५ कौशाम्बी, ६ वनकौशाम्बी
(वनको), ७ काशपरी, ८ काशफरी
(°फारी), ९ खाद्री, १० पूर्वनगरी, ११
पाठा (पावा का), १२ माया (मावा
का), १३ शाल्वा (सात्वा का), १४
दार्वा*, १५ सेतकी (वासेनकी का), १६
वडवाया वृषे, १७ दाल्वा । इति नद्यादि ।

१२८ नन्द्यादयः ३, १, १३४.

नन्दिवाशि(°सि°)मादिदू(°भू°)षिसा-
धिशर्धिशोभिरोचिभ्यो (वासि वाशि का,
भूषि दूषि का) ण्यन्तेभ्य संज्ञायाम्, १
नन्दन, २ वाशन. (वासनः का), ३ मदनः,
४ दूषणः (भूषणः का), ५ साधनः, ६ वर्धनः,
७ शोभनः, ८ रोचनः, सहितपिदम (°दमेः
का) संज्ञायाम्, ९ सहनः, १० तपन, ११
दमनः, १२ जल्पनः, १३ रमण, १४ दर्पण,
१५ संक्रन्दन, १६ संकर्षणः, १७ संहर्षणः,
१८ जनार्दन, १९ यवनः (पवनः का),
२० मधुसूदन, २१ विभीषण, २२ लवणः
(निपातनाणत्वन् का), २३ चित्तविना-
शनः, २४ कुलदमनः, २५ शत्रुदमनः । इति
नन्द्यादिः ।

१२९ निरुदकादीनि ६, २, १८४.

१ निरुदक, २ निरुपल (निरुलप का),
३ निर्मक्षिक, ४ निर्मक्षक, ५ निष्कालक,
६ निष्कालिक, ७ निष्पेष, ८ दुस्तरप, ९

निस्तरप, १० निस्तरिक, ११ निरजिन,
१२ उदजिन, १३ उपाजिन, १४ परेहस्त-
पादकेशकर्षाः । आकृतिगणः । इति निरु-
दकादिः ।

१३० निष्कादयः ५, १, २०.

१ निष्क, २ पण, ३ पाद, ४ माष, ५
वाह, ६ द्रोण (वाहद्रोण का), ७ पट्टि ।
इति निष्कादिः ।

१३१ न्यङ्कादयः ७, ३, ५३.

१ न्यङ्क, २ मङ्क, ३ भृङ्क, ४ दूरेपाक, ५
फलेपाक ६ क्षणपाक, ७ दूरेपाका, ८
फलेपाका, ९ दूरेपाकु, १० फलेपाकु, ११
तक्र (तत्र) १२ वक्र (चक्र), १३
व्यतिषङ्क, १४ अनुषङ्क, १५ अवसर्ग, १६
उपसर्ग, १७ इवपाक, १८ मांसपाक
(मासपाक), १९ मूलपाक*, २० कपोत-
पाक, २१ उल्लूपाक, २२ संज्ञायां मेघनि-
दाघावदाघार्था. (मेघ का) २३ न्यग्रोध,
२४ वीरुध । इति न्यङ्कादिः ।

१३२ पक्षादयः ४, २, ८०.

१ पक्ष, २ तुक्ष, ३ तुष, ४ कुण्ड, ५
अण्ड, ६ कम्बलिका (कम्बलिक का), ७
वलिक, ८ चित्र, ९ अस्ति, १० पथिन्
पन्थ च (पान्यायन), ११ कुम्भ, १२
सीरक (सीरज का), १३ सरक, १४
सकठ (सलक का), १५ सरस १६
समठ, १७ अतिश्वन् (°स्वन् का), १८
रोमन्, १९ लोमन्, २० हस्तिन्, २१
मकर, २२ लोमक, २३ शीर्ष, २४
निवात, २५ पाक, २६ सिहक (सहक),
२७ अङ्कुश, २८ सुवर्णक, २९ हंसक
(हंसका का), ३० हिलक, ३१ कुत्स, ३२
विल, ३३ खिल, ३४ यमल, ३५ हस्त,

३६ कला, ३७ सकर्णक (सकण्डक का),
३८ अश्मन्, ३९ अस्तिबल । इति पक्षादि ।

१३३ पचादयः ३, १, १३४.

१ पच, २ वच, ३ वष, ४ वद्, ५ चल,
६ पत, ७ नदद्, ८ भषद्, ९ लुवद्, १०
चरद्, ११ गरद्, १२ तरद्, १३ चोरद्,
१४ गाहाद् (ग्राहद् का), १५ सूरद्
(सूद् का), १६ देवद्, १७ दोषद्, १८
रज (जर का), १९ मद् (मर का), २०
क्षप (क्षम का), २१ सेव, २२ मेष, २३
काष (कोप, क्रोध का), २४ मेघ, २५
नर्त (मेघानर्त का), २६ व्रण, २७ दर्श,
२८ सर्प, २९ दम्भ, ३० दर्प, ३१ जार-
भर, ३२ द्यपच, ३३ तप, ३४ वस, ३५
क्षर, ३६ मोरद्, ३७ देश । आकृति-
गणः । इति पचादि ।

१३४ पदादयः ६, १, १६७.

(पद्मोमास् (६ १ ६२) इत्येवमादयो
निष्पर्यन्ता इह गृह्यन्ते)

१३५ पर्पादयः ४, ४, १०.

१ पर्प, २ अश्व, ३ अश्वत्थ, ४ रथ, ५
जाल, ६ न्यास, ७ व्याल, ८ पादः पच्च
(पदिक) । इति पर्पादिः ।

१३६ पश्वादयः ५, ३, ११७.

१ पशु, २ असुर, ३ रक्षस्, ४ बाल्हीक
(बाल्हीक का), ५ वयस्, ६ वसु, ७
मरुत्, ८ सत्वत्, ९ दशार्ह, १० पिशाच,
११ अशानि, १२ कार्षापण । इति पश्वादिः ।

१३६ पलद्यादयः ४, २, ११०.

१ पलदी, २ परिषद्, ३ रोमेक, ४
वाहीक, ५ कलकीट, ६ बहुकीट, ७ जाल-
कीट, ८ कमलकीट, ९ कमलकीकर, १०

कमलाभिदा, ११ गौष्ठी, १२ नैकती, १३
परिखा, १४ शूरसेन, १५ गोमती, १६ पट-
चचर, १७ उदपान, १८ यकूलोम । इति
पलद्यादिः ।

१३७ पलाशादयः ४, ३, १३९.

१ पलाश, २ खदिर, ३ शिंशपा, ४
स्पन्दन (स्यन्दन का), ५ पूलाक, ६
कारीर, ७ शिरीष, ८ यवास, ९ विकङ्कत ।
इति पलाशादिः ।

१३८ पात्रेसमितादयः २, १, ४८.

१ पात्रेसमिताः (°संमिताः का), २
पात्रेबहुलाः, ३ उदुम्बरमशकाः ४ उदु-
म्बरकुमि (उदरकुमि का), ५ कूपक-
च्छप, ६ अचटकच्छपः, ७ कूपमण्डूक,
८ कुम्भगण्डूक, ९ उदपानमण्डूक, १०
नगरकाकः, ११ नगरवायसः, १२
मानरिपुन्ग, १३ पिण्डीशूरः, १४
पितरिशूर*, १५ गेहेशूरः, १६ गेहनदी,
१७ गेहेक्ष्वेडी, १८ गेहेविजिती, १९ गेहे-
व्याडः, २० गेहेमेही, २१ (गेहेदाही*), २२
गेहेडत (°तृप्त का), २३ गेहेधृष्टः, २४
गर्भेतुसः, २५ आखानिकवकः, २६ गोष्ठेशूरः,
२७ गोष्ठेविजिती, २८ गोष्ठेक्ष्वेडी, २९ गोष्ठे-
पटु, ३० गोष्ठेपण्डित, ३१ गोष्ठेप्रगल्भः,
३२ कर्णेण्डिरिटिरा (कर्णेण्डिडिमः का.),
३३ कर्णेचुरुचुरा (°चुरुचुरा का), ३४
कूपचूर्णक (का) आकृतिगणोऽयम् ।
इति पात्रेसमितादिः ।

१३९ पामादयः ५, २, १००.

१ पामन्, २ वामन्, ३ वेमन्*, ४ हेमन्,
५ इलेमन्, ६ कद् (कडु), ७ बलि, ८
सामन्, ९ ऊष्मन्*, १० कृमि*, ११ अङ्गात्
कल्याणे, १२ शाकीपलालीद्वृणां (°द्वृणां
का.) ह्रस्वत्वं च, १३ विष्वगित्युत्तरपदः

लोपश्चाकृतसंघे (विषुण), १४ लक्ष्म्या
अञ्च (लक्ष्मणः) १५ श्रेष्ठ, १६ पल्ल
इति पामादि ।

१४० पारस्करप्रभृतीनि ६, १, १५३.

१ पारस्करो देव, २ कारस्करो वृक्ष.
३ रथस्या नदी, ४ किष्कु प्रमाणम्, ५
किष्किन्धा गुहा, ६ तद्वृहतो करपत्यो-
श्चोरदेवतयोः सुद तलोपश्च (तस्कर
चोरः, वृहस्पतिः = देवता), ७ प्रातृ तुम्पतौ
गवि कर्तरि (प्रस्तुम्पाति गौ), अ कृति-
गण । इति पारस्करादिः ।

१४१ पाशादयः ४, २, ४९.

१ पाश, २ तृण, ३ धूम, ४ वात, ५
अङ्गार, ६ पाटल (पाटलका का), ७
पोत, ८ गल, ९ पिटक, १० पिटाक, ११
शकट, १२ हल, १३ नट (नड का), १४
वन, १५ बालक । इति पाशादिः ।

१४२ पिच्छादयः ५, २, १००.

१ पिच्छा (पिच्छ का), २ उरस्, ३
ध्रुवक (क्षुवक का), ४ ध्रुवक (ध्रुवका
का), ५ जटाघटाकालाः (°कालात्
का) क्षेपे, ६ वर्ण, ७ उदक, ८ पङ्क, ९
प्रज्ञा । इति पिच्छादिः ।

१४३ पीत्वादयः ५, २, २४.

१ पील, २ कर्कन्धु (°न्धू), ३ क्षमी, ४
करीर, ५ कुवल (बल), ६ बदर, ७
अश्वत्थ, ८ खादिर । इति पीत्वादिः ।

१४४ पुरोहितादयः ५, १, १२८.

१ पुरोहित, २ राजासे, ३ ग्रामिक (सग्रा-
मिक का), ४ पिण्डिक, ५ सुहित*, ६ बाल,
७ मन्द (बालमन्द), ८ खण्डिक, ९
वण्डिक, १० वर्मिक (वर्मित का), ११
कर्मिक, १२ धार्मिक*, १३ शालिक

(शालिक का) १४ सूतिक, १५ मूलिक,
१६ तिक्तक (तिलिका का), १७ अञ्ज-
लिक, १८ अञ्जानिक (अञ्जतिका का),
१९ ऋषिक (रूपिक), २० पुत्रिक
(पुत्रक का), २१ अविक*, २२ छात्रिक,
२३ पार्षिक*, २४ पार्थिक (पार्थिका का),
२५ चर्मिक, २६ प्रतिक, २७ सारथि
(सारथिक का), २८ आस्तिक*, २९
सूचिक, ३० सरक्ष, ३१ सूचक (संरक्ष-
सूचक), ३२ नास्तिक* ३३ अजानिक,
३४ शाक्वर (राक्वर का), ३५ नागर*,
३६ ज्ञडिक, ३७ एषिक, ३८ मिलिक,
३९ स्तनिक, ४० ज्ञडितिक, ४१ कृषिक,
४२ पूतिक, ४३ पात्रिक, ४४ सलानिक, ४५
पाक्षिक, ४६ जलिक, ४७ शार्मिक, ४८
तिथ्विक, ४९ प्राचिक, ५० प्राविक, ५१
परिक्षिक, ५२ पूजनिक, ५३ मूचिक, ५४
स्वरिक । इति पुरोहितादिः ।

१४५ पुषादयः ३, १, ५५.

(धातुपाठे ११८३-१२४७ द्रष्टव्या)

१४६ पुष्करादयः ५, २, १३५.

१ पुष्कर, २ पद्म, ३ उत्पल, ४ तमाल,
५ कुमुद, ६ नड, ७ कपित्थ, ८ विस, ९
मृणाल, १० कर्दम, ११ शालूक, १२ विगर्ह,
१३ करीष, १४ शिरीष, १५ यवास, १६
प्रवाह (प्रवास का), १७ हिरण्य, १८
कैरव, १९ कल्लोल, २० तट*, २१ तरंग,
२२ पङ्कज*, २३ सरोज*, २४ राजाव*,
२५ नालीक*, २६ सरोरुह*, २७ पुटक*,
२८ अराविन्द*, २९ अम्भोज*, ३० अञ्ज*,
३१ कमल*, ३२ पयस्*, ३३ वयस् । इति
पुष्करादिः ।

१४७ पृथ्वादयः ५, १, १२२.

१ पृथु, २ मृदु, ३ महत्, ४ पद्, ५ तनु,
६ लघु, ७ बह, ८ साधु, ९ आशु (आसु

का), १० उरु (ऊरु का), ११ गुरु, १२ बहुल, १३ खण्ड, १४ दण्ड, १५ चण्ड, १६ अकिंचन, १७ बाल*, १८ होड, १९ पाक, २० वत्स, २१ मन्द, २२ स्वाड, २३ ह्रस्व, २४ दीर्घ, २५ प्रिय, २६ वृष, २७ अजु, २८ क्षिप्र, २९ क्षुद्र, ३० अणु*, ३१ वेणु (।) । इति पृथ्वादिः ।

१४८ पृषोदरादीनि ६, ३, १०८.

१ पृषोदर, २ पृषोत्थान (पृषोद्धान का), ३ बलाहक, ४ जीमूत, ५ ह्यशान, ६ उल्लूखल, ७ पिशाच, ८ वृक्षी, ९ मयूर, आकृतिगण । इति पृषोदरादिः ।

१४९ पैलादयः २, ४, ५९.

१ पैल, २ शालाङ्कि, ३ सात्यकि, ४ सात्यकामि (सात्यकामि का), ५ राहवि*, ६ रावणि*, ७ औदञ्चि*, ८ औदव्रजि (औदव्याजि), ९ औदमोघि, १० औदमज्जि, ११ औदभृज्जि*, १२ दैवस्थानि, १३ पैङ्गलौदायानि (पैङ्गलायानि का), १४ राहक्षति (रोहक्षति, रागक्षति का), १५ भौलिङ्कि, १६ राणि, १७ औदान्य*, १८ औद्वाहमानि, १९ औज्जिहानि, २० औदशुद्धि (औदबुद्धि का), २१ तद्राजाच्चाणः, २२ देवि (।), २३ सौमनि, २४ उहमानि (?) २५ राणायनि । आकृतिगणः । इति पैलादिः ।

१५० प्रगद्यादयः ४, २, ८०.

१ प्रगादिन्, २ मगादिन्, ३ मदादिन् (शरादिन् का), ४ कविल (कालिव का), ५ खण्डित (खण्डिव का), ६ गादित (गादिव का), ७ चूडार, ८ मडार (मार्जार का), ९ मन्दार*, १० कोविदार । इति प्रगद्यादिः ।

१५१ प्रज्ञादयः ५, ४, ३८.

१ प्रज्ञ, २ बाणिज्, ३ उशिज्, ४

उष्णिज् (उष्णिक्, उष्णिह का), ५ प्रत्यक्ष, ६ विद्वस्, ७ विदन्, ८ षोडन्, ९ विद्या, १० मनस्, ११ श्रोत्र शरीरे, १२ जुह्वत्, १३ कृष्ण मृगे, १४ चिकीर्षत्, १५ चोर, १६ शत्रु (शक्र का), १७ योध, १८ चक्षुस् (वक्षस् का), १९ वसु (वस् का), २० एनस् (एत् । का), २१ मरुत्, २२ कुञ्च (कुङ् का), २३ सत्वत् (सत्वन्तु, सत्वन्त्), २४ दशार्ह, २५ वयस्, २६ व्याकृत*, २७ असुर (आतुर । का), २८ रक्षस्, २९ पिशाच, ३० अशानि, ३१ कर्षापण (का° । का) ३२ देवता, ३३ बन्धु, ३४ षोडश, ३५ धूर्त, ३६ राजा । इति प्रज्ञादिः ।

१५२ प्रतिजनादयः ४, ४, ९९.

१ प्रतिजन, २ इदंयुग, ३ संयुग, ४ समयुग, ५ परयुग, ६ परकुल, ७ परस्यकुल, ८ अरुज्जकुल ९ सर्वजन, १० विश्वजन, ११ महाजन, १२ पञ्चजन । इति प्रतिजनादिः ।

१५३ प्रवृद्धादयः ६, २, १४७.

१ प्रवृद्धं यानम्, २ प्रवृद्धो वृषलः, ३ प्रयुता खूणवः (प्रयुक्ताः सक्तवः का), ४ आकर्षेऽवाहितः, ५ अवहितो भोगेषु, ६ खट्वारूढः, ७ कविशरतः । आकृतिगणः । इति प्रवृद्धादिः ।

१५४ प्रादयः १, ४, ५८.

१ प्र, २ परा, ३ अप, ४ सम्, ५ अनु, ६ अव, ७ निस्, ८ निर्*, ९ दुस्, १० दुर्*, ११ वि, १२ आद् (आ), १३ नि, १४ अधि, १५ अपि, १६ अति, १७ सु, १८ उद्, १९ अभि, २० प्राति, २१ परि, २२ उप । इति प्रादिः ।

१५५ प्रियादयः ६, ३, ३३.

१ प्रिया, २ मनोज्ञा, ३ कल्याणी, ४ सुभगा, ५ दुर्भगा, ६ भक्तिः, ७ सचिवा, ८ स्वा* (स्वस्ता), ९ कान्ता, १० क्षान्ता, ११ समा, १२ चपला, १३ दुहिता, १४ वामना (वामा का), १५ तनया*, १६ अम्बा । इति प्रियादिः ।

१५६ प्रेक्षादयः ४, २, ८०.

१ प्रेक्षा, २ हलका (फलका), ३ बन्धुका, ४ ध्रुवका, ५ क्षिपका, ६ न्यग्रोध, ७ इकट (इकुट का), ८ कङ्कट (कर्कटा का), ९ संकट, १० कट*, ११ कूप*, १२ बुक*, १३ पुक*, १४ पुट, १५ मह (महा का), १६ परिवाप*, १७ द्वाष (यवास), १८ ध्रुवका*, १९ गर्त*, २० कूपक (कूपका का), २१ हिरण्य*, २२ बुधका, २३ सुकटा, २४ मङ्कट, २५ सुक । इति प्रेक्षादिः ।

१५७ पुक्षादयः ४, ३, १६२.

१ प्लक्ष, २ न्यग्रोध, ३ अश्वत्थ, ४ इक्षुडी, ५ शिग्रु, ६ रुख*, ७ कक्षतु. (कर्कन्धु, कर्कन्तु, क्रकतु का), ८ वृहती । इति प्लक्षादिः ।

१५८ प्वादयः ७, ३, ८०.

(धातुपाठे १४८३-१५०३ द्रष्टव्याः ।
आगणान्तातत्र प्वादय इत्यपरे)

१५९ फणादयः ६, ४, १२५.

(धातुपाठे ८२१-८२८ द्रष्टव्याः)

१६० बलादयः (१) ४, २, ८०.

१ बल, २ चुल (बुल का), ३ नल, ४ दल*, ५ वट*, ६ लकुल*, ७ उरल*, ८ पुल* (पुख), ९ मूल*, १० उल, ११ डुल

(उलडुल). १२ वन १३ कुल. १४ तुल, १५ कवल । इति बलादिः ।

१६१ बलादयः (२) ५, २, १३६.

१ बल, २ उत्साह ३ उद्भास (उद्भाव का), ४ उद्भास, ५ उद्भास, ६ शिखा*, ७ कुल, ८ चूडा, ९ सुल*, १० कल ११ आयाम, १२ व्यायाम, १३ उपयाम, १४ आरोह, १५ अवरोह, १६ परिणाह, १७ बुद्ध, १८ उद्भास, १९ शिखावल, २० वृग-मूल, २१ वंश । इति बलादिः ।

१६२ बहादयः ४, १, ४५.

१ बहु, २ पद्धति, ३ अश्रुति ४ अङ्कति, ५ अहति, ६ शकति (शकाति), ७ शक्ति, शस्त्रे, ८ शारि, ९ वारि, १० राति*, ११ राधि, १२ शाधि, १३ अहि, १४ कपि, १५ यष्टि, १६ मुनि, १७ इत, प्राण्यङ्गात्, १८ क्वादेकारादक्तिनः, १९ सर्वतोऽक्तिन-र्यादित्येके, २० चण्ड, २१ अराल, २२ कृपण (कृपाण का), २३ कमल, २४ विकट, २५ विशाल, २६ विशङ्कट, २७ भरुज, २८ ध्वज, २९ चन्द्रभागान्नयाम् (चन्द्रभागा नयाम्), ३० कल्याण, ३१ उदार, ३२ पुगण, ३३ अहन, ३४ कोड, ३५ नख, ३६ खुर*, ३७ शिखा*, ३८ वाल*, ३९ शफ, ४० गुद, ४१ बहाति, ४२ गति । आकृतिगण तेन । ४३ भग, ४४ गल, ४५ राग । इति बहादिः ।

१६३ बाह्यादयः ४, १, ९६.

१ बाहु, २ उपबाहु, ३ उपवाक (उप-चाकु), ४ निवाकु (विवाकु का), ५ शिवाकु, ६ वटाकु, ७ उपबिन्दु (उप-निन्दु), ८ वृषली, ९ वृकला, १० चूडा, ११ बलाका, १२ मूषिका, १३ कुशला*, १४ लुगला (भगला), १५ ध्रुवका, १६

ध्रुवका, १७ सुमित्रा, १८ दुर्मित्रा, १९ पुष्करसद, २० अनुहरत्, २१ देवशर्मन्, २२ आग्निशर्मन्, २३ भद्रशर्मन्, २४ सुशर्मन्, २५ कुनामन्, २६ सुनामन्, २७ पञ्चन्, २८ सप्तन्, २९ अष्टन्, ३० अमितौजसः सलोपश्च, ३१ सुधावत् (सुधावत्, सुधावन् का), ३२ उदङ्चु, ३३ शिरस्, ३४ माष, ३५ शराविन्, ३६ मरीची, ३७ क्षेमवृद्धिन्, ३८ तृल्लोडित ३९ खरनादिन्, ४० नगरमर्दिन्, ४१ प्राकारमर्दिन्, ४२ लोमन्, ४३ अजीगर्त, ४४ कृष्ण, ४५ युधिष्ठिर, ४६ अर्जुन, ४७ साम्ब, ४८ गद, ४९ प्रयुम्न, ५० राम, ५१ उदङ्क (उदङ्कः संज्ञायाम् का), ५२ उदकः संज्ञायाम्*, ५३ सभूयोऽम्भसोः सलोपश्च, ५४ वृक, ५५ चूडाला, ५६ भगला, ५७ सलक। आकृतिगणस्तेन, ५८ सात्वाकि, ५९ जाङ्घि, ६० ऐन्द्रशर्मि, ६१ आजधेनावि, ६२ औडलोमि। इति बाह्यादिः।

१६४ विदादयः ४, १, १०४.

१ विद, २ उर्व, ३ कश्यप, ४ कुशिक, ५ भरद्वाज, ६ उपमन्यु, ७ किलात, ८ किंदर्भ (कन्दर्प, किंदर्भ का), ९ विश्वानर, १० ऋषिषेण (ऋषिषेण), ११ ऋतभाग, १२ हर्यश्व, १३ प्रियक, १४ आपस्तम्ब, १५ कूचवार, १६ शरद्वत्, १७ शुनक (शुनक्), १८ घेनु, १९ गोपवन्, २० शिशु, २१ बिन्दु (विन्दु का.), २२ भोगक, २३ भाजन, २४ शमिक, २५ अश्ववतान, २६ श्यामाक, २७ श्यामक (श्यामाक का), २८ श्यावलि (शाबलि का.) २९ श्यापर्ण

हरितादयः ४, १, १००

३० हारित, ३१ किंदास, ३२ वहास्क, ३३ अर्कलूष (अर्कजूष), ३४ वध्योग

(वध्योष का), ३५ विष्णु, ३६ वृद्ध (विष्णुवृद्ध का), ३७ प्रतिबोध, ३८ रथीतर, ३९ रथतर, ४० गविष्ठिर, ४१ निषाद, ४२ शबर, ४३ अलस, ४४ मठर, ४५ मृडाकु, ४६ सृपाकु, ४७ मृदु (मृद का), ४८ पुनर्भू, ४९ पुत्र, ५० दुहितृ, ५१ ननान्द, ५२ परस्त्री परशुं च, ५३ किलालप, ५४ सम्बक, ५५ श्यायक। इति विदादिः।

१६५ विल्वकादयः ६, ४, १५३.

(नडादिगणे १२६ ३-१२ द्रष्टव्याः)

(छविधानार्थं च नडादयस्ते यदा छसं-
नियोगे कुतस्तुगगनास्तदा विल्वकादयः।)

१६६ विल्वादयः ४, ३, १३४.

१ विल्व, २ ब्रीहि, ३ काण्ड, ४ सुह, ५ मसूर, ६ गोक्षम, ७ इक्षु, ८ वेणु, ९ गवेधुका, १० कर्पासी, ११ पाटली, १२ कर्कन्धू, १३ कुटीर। इति विल्वादिः।

१६७ ब्राह्मणादयः ५, १, १२४.

१ ब्राह्मण, २ वाडव, ३ माणव, ४ अर्हतो नुम् च, ५ चोर, ६ धूर्त, ७ आराधय, ८ विराधय, ९ अपराधय, १० उपराधय, ११ एकभाव, १२ द्विभाव, १३ त्रिभाव, १४ अन्यभाव, १५ अक्षेत्रज्ञ, १६ संवादिन्, १७ स्वोदिन्, १८ संभाषिन्, १९ बहुभाषिन्, २० शीर्षघातिन् (शीर्षपातिन् का), २१ विघातिन्, २२ समस्थ, २३ विपमस्थ, २४ परमस्थ, २५ मध्यमस्थ, २६ अनीश्वर, २७ कुशल, २८ चपल, २९ निपुण, ३० पिशुन, ३१ कुतूहल, ३२ क्षेत्रज्ञ, ३३ निश्च, ३४ बालिश, ३५ अलस, ३६ दुष्पुरुष, ३७ कापुरुष, ३८ राजन्, ३९ गणपति, ४० अधिपति, ४१ गडल, ४२ दायाद, ४३ विशस्ति, ४४ विषम, ४५ विपात, ४६ निपात, ४७ सर्व-

वेदादिभ्यः स्वार्थे, ४८ चतुर्वेदस्योभयपद-
वृद्धिश्च, ४९ शौटीर, ५० सूक, ५१ कपि.
५२ विशासि, ५३ पिशाच, ५४ विशाल,
५५ धनपति, ५६ नरपति, ५७ निव. ५८
निधान, ५९ विष, ६० स्वभाव, ६१ निधा-
तिन्, ६२ राजपुरुष, ६३ विशाय, ६४
विशात, ६५ विजात, ६६ नयात, ६७
सुहित, ६८ द्वीन, ६९ विदग्ध, ७० उचित,
७१ समग्र, ७२ शील, ७३ तत्पर, ७४
इदंपर, ७५ यथा तथा, ७६ पुरस्, ७७ पुनः
पुनः, ७८ अभीक्ष्ण, ७९ तरतम, ८०
प्रकाम, ८१ यथाकाम, ८२ निष्कुल, ८३
स्वराज, ८४ महाराज, ८५ युवराज, ८६
सम्राज, ८७ अविदूर, ८८ अपिशुन, ८९
अनृशंस, ९० अयथातथ, ९१ अयथापुर
९२ स्वधर्म, ९३ अनुकूल, ९४ परिमण्डल,
९५ विश्वरूप, ९६ क्रतिविज्, ९७ उदासीन.
९८ ईश्वर, ९९ प्रातिभू, १०० साक्षि(न्).
१०१ मानुष, १०२ आस्तिक, १०३
नास्तिक, १०४ युगपद्, १०५ पूर्वाधर.
१०६ उत्तराधर । आकृतिगणः । इति
ब्राह्मणादि ।

१६८ भर्गादयः ४, १, १७६.

१ भर्ग, २ करुश (करुष का), ३
केकय, ४ कश्मीर, ५ साल्व, ६ सुस्थाल,
७ उरस् (उरश, उरस का), ८ कौरव्य ।
इति भर्गादि ।

१६९ भस्त्रादयः ४, ४, १६.

१ भस्त्रा, २ भरट, ३ भरण (भारण),
४ शीर्षभार, ५ शीर्षभार, ६ अंसभार, ७
अंसेभार । इति भस्त्रादि ।

१७० भिक्षादयः ४, २, ३८.

१ भिक्षा, २ गर्भिणी, ३ क्षेत्र, ४ करीष,
५ अङ्गार (अङ्कार), ६ चर्मन् (चर्मिन्
८८

का). ७ सहस्र. ८ युवति. ९ पद्मति. १०
पद्मति ११ अथर्वन् (अर्वन् का). १२
दक्षिणा, १३ भूत. १४ विषय. १५ श्रोत्र*,
१६ धर्मिन् (धर्मन्) । इति भिक्षादिः ।

१७१ भिदादयः ३, ३, १०४.

१ भिदा, विदारणे. २ छिदा. द्वैधीकरणे.
३ विदा. ४ क्षिपा. ५ गुहा गिर्योषिभ्योः.
६ श्रद्धा. ७ मेधा, ८ गोधा. ९ आरा
शस्त्र्याम्, १० हारा. ११ कारा बन्धने-
१२ क्षिया १३ तारा ज्योतिषि*, १४
धारा प्रपातने. १५ रेखा. १६ चूडा. १७
पीडा. १८ वपा, १९ वसा. २० मृजा
(मृजा का). २१ कृपा कपेः संप्रसारणं
च, २२ भारा, २३ लेखा । इति भिदादिः ।

१७२ भीमादयः ३, ४, ७४.

१ भीम. २ भीष्म. ३ भयानक, ४ वह
(वरु का), ५ चरु (वहचरु. वह. चरु),
६ प्रस्कन्दन्. ७ प्रपतन (प्रतपन), ८
समुद्र, ९ सुव (सुच का). १० सुच, ११
दृष्टि*, १२ रक्षस् (रज. का), १३ शङ्कु*,
१४ सुक* (संकसुकु शङ्कु. सुक), १५
मूर्ख*, १६ खलति. १७ भूमि. १८ संस्कार,
१९ संक्रन्दन । आकृतिगणः । इति
भीमादिः ।

१७३ भूवादयः १, ३, १.

(धातुपाठे १-१०१० द्रष्टव्याः)

१७४ भृशादयः ३, १, १२.

१ भृश, २ शीघ्र, ३ चपल, ४ मन्द, ५
पण्डित, ६ उत्सुक, ७ सुमनस्, ८ दुर्मनस्,
९ अभिमनस्. १० उन्मनस्, ११ रहस्,
१२ रोहत्, १३ रेहत् (रेहस् का), १४
संश्चत्, १५ तृपत्, १६ शङ्खत्, १७
भ्रमत्*, १८ वेहत्, १९ शुचिस्, २०

शुचिर्वर्चस्*, २१ अण्डर*, २२ वर्चस्, २३ ओजस्, २४ सुरजस्*, २५ अरजस्, २६ बृहत्, २७ नृषत्, २८ शुधि, २९ अधर । इति भृशादिः ।

१७५ भौरिक्यादयः ४, २, ५४.

१ भौरिकि, २ भौलिकि, ३ चौपयत्*, ४ चैदयत् (चौदयत्), ५ काणय, ६ वाणिजक, ७ वालिकाज्य (वाणिजाज्य, वालिज, वालिज्यक का.), ८ सैकयत् (सैकयत् का), ९ वैकयत्, १० वैपेय । इति भौरिक्यादिः ।

१७६ मध्वादयः ४, २, ८६.

१ मधु, २ विस, ३ स्थाणु, ४ वेणु, ५ कर्कन्धु, ६ शमी, ७ करीर (किरिर का), ८ हिम, ९ किशरा, १० शर्याण (शर्पणा का.), ११ मरुत्, १२ वार्दाली*, १३ शर, १४ इष्टका, १५ आसुति, १६ शक्ति, १७ आसन्दी, १८ शकल*, १९ शलाका, २० आमिषी (आमिषी का), २१ इक्षु, २२ रोमन्, २३ रुष्टि (मुष्टि, हृष्टि का.), २४ रुष्य, २५ तक्षशिला, २६ खड (खडा का.), २७ वट*, २८ वेट (वेटा का), २९ रस्य, ३० क्रक्ष, ३१ मरुव, ३२ दार्वा-घाटा । इति मध्वादयः ।

१७७ मनोज्ञादयः ५, १, १३३.

१ मनोज्ञ, २ प्रियरूप, ३ अभिरूप, ४ कल्याण, ५ मेधाविन्, ६ आढ्य, ७ कुलपुत्र, ८ छान्दस्, ९ छात्र, १० श्रोत्रिय, ११ चोर, १२ धूर्त, १३ विश्वदेव (वैश्वदेव का), १४ युवन्, १५ कुपुत्र*, १६ ग्राम-पुत्र, १७ ग्रामकुलाल, १८ ग्रामण्ड (ग्रामड, ग्रामखण्ड का), १९ ग्राम-कुमार, २० सुकुमार*, २१ बहुल, २२ अवश्यपुत्र (अवश्य का.), २३ अमुष्य-

पुत्र, २४ अमुष्यकुल, २५ सारपत्र*, २६ शतपुत्र, २७ कुशल, २८ अहोपुरुष । इति मनोज्ञादिः ।

१७८ मयूरव्यंसकादयः २, १, ७२.

१ मयूरव्यंसक, २ छात्रव्यंसक, ३ कम्बोजमुण्ड (काम्बोज° का.), ४ यवन-मुण्ड, ५ छन्दसि हस्तेगृह्य (हस्त°), ६ पादेगृह्य (पाद°), ७ लाङ्गुलगृह्य (लाङ्गुले°, लाङ्गुले° का.), ८ पुनर्दाय, ९ एहीङ्गा-द्वयोऽन्यपदार्थे, १० एहीङ्गं वर्तते, ११ एहियवं वर्तते, १२ एहिवाणिजा क्रिया, १३ अपेहिवाणिजा, १४ प्रेहिवाणिजा, १५ एहिस्वागता, १६ अपेहिस्वागता, १७ एहिट्रितीया, १८ अपेहिट्रितीया, १९ प्रेहिट्रितीया*, २० एहिकटा*, २१ अपेहि-कटा (अपेहकटा का), २२ प्रेहिकटा (प्रोहकटा का.), २३ आहरकरटा*, २४ प्रेहिकर्दमा*, २५ प्रोहकर्दमा, २६ विधम-चूडा*, २७ उद्धरचूडा (उद्धमचूडा), २८ आहरचैला, २९ अहरवासना, ३० आहरसेना*, ३१ आहरविनता (आहर-वानिता का), ३२ कृन्तविचक्षणा, ३३ उद्धरोत्सृजा, ३४ उद्धरावसृजा*, ३५ उद्धमविधमा, ३६ उत्पचनिपचा (°वि-पचा का.), ३७ उत्पतनिपता, ३८ उच्चा-वचम्, ३९ उच्चनीचम्, ४० आचोपचम्*, ४१ आचपराचम्*, ४२ नखप्रचम्, ४३ निश्चप्रचम्, ४४ अकिंचन, ४५ स्नात्वा-कालक, ४६ पीत्वास्थिरक, ४७ भुक्त्वा-सुहित, ४८ प्रोष्यपापीयान्, ४९ उत्पत्य-पाकला (उत्पत्यव्याकुला का), ५० निपत्यरोहिणी, ५१ निपगण(ण)श्यामा ५२ अपेहिप्रघसा, ५३ एहिप्रघसा, ५४ इह-पञ्चमी, ५५ इहद्वितीया, ५६ जहि कर्मणा बहुलमाभीक्ष्ण्ये कर्तारं चाभि दधाति, ५७ जहिजोडम् (°जोडः का.), ५८

जहिस्तम्बम् (°स्तम्बः का), ५९ उज्ज-
हिस्तम्बम् (°स्तम्बः का), ६० आख्या-
तमाख्यातेन क्रियासातत्ये, ६१ अस्नीत-
पिबता, ६२ पचतभृज्जता, ६३ खादत-
मोदता, ६४ खादताचमता (खादतवमता),
६५ आहरनिवपा, ६६ आवपनिष्किरा
(आहरनिष्किरा), ६७ उत्पचविपचा,
६८ भिन्निद्रलवणा, ६९ कृन्दिद्रविचक्षणा
(छिन्दिद्र° का), ७० पचलवणा, ७१
पचप्रकूटा, ७२ प्रेहिस्वागता, ७३ अपोह-
कर्दमा, ७४ अचितोपचितम्, ७५ अवचित-
पराचितम्, ७६ उज्जहिजोडः । आकृति-
गणः तेन । ७७ अकुतोभयः, ७८ कांदिशीकः,
७९ आहोपुरुषिका, ८० अहमहमिका, ८१
यदृच्छा, ८२ एहिरेयाहिरा, ८३ उन्मृजाव-
मृजा, ८४ द्रव्यान्तरम्, ८५ अवश्यकार्यम् ।
इति मयूरव्यंस्कदादिः ।

१७९ महिष्यादयः ४, ४, ४८.

१ महिषी, २ प्रजापतिः, ३ प्रजावती, ४
प्रलेपिका, ५ विलेपिका, ६ अनुलेपिका, ७
पुरोहित, ८ माणिपाली, ९ अनुचारक
(अनुवारक), १० होतु, ११ यजमान ।
इति माहिष्यादिः ।

१८० मालादयः ६, २, ८८.

१ माला, २ शाला, ३ शोणा (शोण),
४ द्राक्षा, ५ स्नाक्षा, ६ क्षामा, ७ काञ्ची,
८ एक, ९ काम, १० क्षौमा । इति
मालादिः ।

१८१ मुचादयः ७, १, ५९.

(गणपाठे १४३१-१४३८ द्रष्टव्या)

१८२ यजादयः ६, १, १५.

(गणपाठे १००२-१०१० द्रष्टव्याः)

१८३ यवादयः ८, २, ९.

१ यव, २ दलमि. ३ ऊर्मि (उर्मि), ४
भूमि, ५ कृमि, ६ कुञ्चा, ७ वशा, ८
द्राक्षा. ९ ध्राक्षा, १० ध्रजि, ११ ध्वजि,
१२ निजि, १३ सिजि (सिजि का), १४
सज्जि. १५ हरित. १६ ककुद्. १७ मरुत*,
१८ गरुत १९ इक्षु. २० द्रु. २१ मधु, २२
द्रुम, २३ मण्ड. २४ धूम. २५ वृक्षा, २६
वेशा. २७ वाजि, २८ शान्ति । आकृतिगणः ।
इति यवादिः ।

१८४ यस्कादयः २, ४, ६३.

१ यस्क, २ लह्य (लभ्य का), ३ दुह्य
(दुह्य का), ४ अय स्थूण, ५ तृणकर्ण, ६
सदामत्त, ७ कम्बलहार (कम्बलभार
का), ८ वहिर्याग (अहिर्याग का), ९
कर्णाढक (कर्णाटक का), १० पर्णाढक*,
११ पिण्डीजङ्घ, १२ वकसक्थ, १३ विश्चि,
१४ कुद्रि, १५ अजबस्ति, १६ मित्रयु, १७
रक्षोमुख (रक्षामुख का), १८ जङ्घारथ,
१९ उत्कास, २० कटुक (कटुकमन्थक
का), २१ मथक (मन्थक), २२ पुष्कर-
सद्, २३ विषपुट, २४ उपरिमेखल, २५
क्रौण्डुमान, २६ क्रौण्डुपाद, २७ क्रौण्डुमाय*,
२८ शीर्षमाय, २९ खरप, ३० पदक, ३१
वर्षक (वर्मक का), ३२ भलन्दन, ३३
भडिल, ३४ भण्डिल. ३५ भडित, ३६
भण्डित, ३७ वास्ति, ३८ कडु । इति
यस्कादिः ।

१८५ याजकादयः २, २, ९;

६, २, १५१.

१ याजक, २ पूजक, ३ परिचारक, ४
परिषेचक (परिवेषक का.), ५ स्नापक
(स्नातक का.), ६ अध्यापक, ७ उत्सा-
हक (उत्सादक का.), ८ उद्वर्तक, ९

होतृ, १० भर्तृ, ११ रथगगक, १२ पत्ति-
गणक । इति याजकादिः ।

१८६ यावादयः ५, ४, २९.

१ याव, २ मणि, ३ अस्थि, ४ तालु*,
५ जानु*, ६ लान्द्र*, ७ पीत, ८ स्तम्ब
(पीतस्तम्ब, पीत, स्तम्ब का), ९ ऋता-
वृष्णशीते, १० पशौ लूनधिपाते (°वियाते
का), ११ अणु (अण्ड) निपुणे, १२
पुत्र कृत्रिमे, १३ स्नात वेदसमाप्तौ, १४
शून्य रिक्ते, १५ दान कुत्सिते, १६ तनु
सूत्रे, १७ ईयसश्च (श्रेयस्क का), १८
ज्ञात, १९ अज्ञात, २० कुमारीक्रीडनकानि
च, २१ चण्ड । इति यावादिः ।

१८७ युक्तारोह्यादयः ६, २, ८१.

१ युक्तारोही, २ आगतरोही, ३ आग-
तयोधी, ४ आगतवृक्षी, ५ आगतनन्दी
(आगतनर्दी का), ६ आगतप्रहारी, ७
आगतमत्स्यः (°मत्स्या का), ८ क्षीर-
होता, ९ भगिनीभर्ता, १० ग्रामगोधुक्
११ अश्वत्रिरात्रः, १२ गर्गत्रिरात्रः, १३
व्युष्टित्रिरात्र, १४ गणपाद (शणपाद
का), १५ एकशितिपात्, १६ पात्रेसंमि-
तादयश्च (पात्रेसमि°), १७ समपादः ।
इति युक्तारोह्यादि ।

१८८ युवादयः ५, १, १३०.

१ युवन्, २ स्थाविर, ३ होतृ, ४ यज-
मान, ५ पुरुषासे (पुरुष असमासे), ६
भ्रातृ (भातृ का), ७ कुतुक (कतक
का), ८ श्रमण (श्रणम), ९ कडुक*,
१० कमण्डलु, ११ कुस्त्री, १२ सुस्त्री, १३
दुःस्त्री, १४ सुहृदय, १५ दुर्हृदय, १६ सुहृद्,
१७ दुर्हृद्, १८ सुभ्रातृ, १९ दुर्भ्रातृ, २०
वृषल, २१ परिव्राजक, २२ सव्रह्मचारिन्,
२३ अनुशंस, २४ हृदयासे (हृदय अस-

मासे), २५ कुशल, २६ चपल, २७ निपुण,
२८ पिशुन, २९ कुतूहल, ३० क्षेत्रज्ञ, ३१
श्रोत्रियस्य यलोपश्च, ३२ यातृ, ३३ कृतक,
३४ कुचुक, ३५ कन्दुक, ३६ मिथुन, ३७
कलली, ३८ महसू, ३९ कितव, ४० पोत ।
इति युवादि ।

१८९ यौधेयादयः ४, १, १७६.

१ यौधेय, २ शौक्रेय, ३ शौभ्रेय, ४
ज्यावाणेय (यावाणेय का), ५ धौर्तेय
(धार्तेय, धार्तेय का), ६ त्रिगर्त, ७ भरत,
८ उशीनर, ९ वार्त्तेय । इति यौधेयादिः ।

१९० यौधेयादयः ५, ३, ११७.

१ यौधेय, २ कौशेय, ३ शौक्रेय, ४
शौभ्रेय, ५ धार्तेय, ६ धार्तेय (धौर्तेय),
७ ज्यावाणेय (जावालेय का), ८ त्रिगत,
९ भरत, १० उशीनर, ११ कौशेय, १२
वार्त्तेय । इति यौधेयादिः ।

१९१ रजतादयः ४, ३, १५२.

१ रजत, २ सीस, ३ लोह, ४ उदुम्बर,
५ नीप (नीच, नील का), ६ दारु, ७
रोहीतक (रोहितक का), ८ विभीतक,
९ पीतदारु (कपीत, दारु का), १०
तीव्रदारु ११ त्रिकण्टक, १२ कण्टकार ।
इति रजतादिः ।

१९२ रधादयः ७, २, ४५.

(धातुपाठे ११९४ १२०१ द्रष्टव्याः)

१९३ रसादयः ५, २, ९५.

१ रस, २ रूप, ३ वर्ण, ४ गन्ध, ५
स्पर्श, ६ शब्द, ७ स्नेह, ८ भाव*, ९
गुणात् (गुणग्रहणं रसादीनां विशेषणम्
का), १० एकाच. (स्ववत् का) । इति
रसादिः ।

१९४ राजदन्तादयः २, २, ३१.

१ राजदन्त, २ अग्नेवणम्, ३ लिप्तवासितम्, ४ नम्रमुषितम्, ५ सित्तसंमृष्टम्, ६ मृष्टलुञ्जितम्, ७ अवक्लिन्नपक्वम्, ८ अपितोप्तम् (अपितोतम्), ९ उप्तगाढम्, १० उल्लुखलमुसलम्, ११ तण्डुलकिण्वम्, १२ दृषदुपलम्, १३ आरग्वायनबन्धकी, १४ चित्ररथवाह्लीकम् (°वाह्लीकम् का.), १५ अवन्त्यश्मकम् (आ° का.), १६ शूद्रार्थम्, १७ स्नातकराजनौ, १८ विष्वक्सेनार्जुनौ, १९ अक्षिध्रुवम् २० दारगवम्, २१ शब्दार्थौ, २२ कामार्थौ (धर्मार्थौ), २३ अर्थशब्दौ, २४ अर्थधर्मौ, २५ अर्थकामौ, २६ वैकारिमत्, २७ गोजवाजम् (गाजवाजम्, गजवानम् का), २८ गोपालधानीपूलासम्, २९ पूलासककुरण्डम् (पूलासकारण्डम्, °ककरण्डम् का), ३० स्थूलासम् (स्थूलपूलासम्), ३१ उशीरबीजम्, ३२ जिज्ञास्थि, ३३ सिञ्जाध्य-त्थम् (सिञ्जास्थम् का.), ३४ चित्रास्वाती, ३५ भार्यापती, ३६ दंपती, ३७ जंपती, ३८ जायापती, ३९ पुत्रपती, ४० पुत्रपशू (°पशु का.), ४१ केशश्मश्रु (श्मश्रुकेशौ), ४२ शिरोबीजम्, ४३ शिरोजानु*, ४४ सर्पिर्मधुनी, ४५ मधुसर्पिणी, ४६ आद्यन्तौ, ४७ अन्तीदा, ४८ गुणवृद्धी, ४९ वृद्धिगुणौ । इति राजदन्तादिः ।

१९५ राजन्यादयः ४, २, ५३.

१ राजन्य, २ आनृत* ३ वाभ्रव्य, ४ शालङ्कायन, ५ देवयात (देववातव, देवयान का), ६ अग्नीड, ७ वरत्रा*, ८ जालंधरायण, ९ राजायन*, १० तेलु, ११ आत्मकामेय, १२ अम्बरीषपुत्र १३ वसाति, १४ वैल्ववन, १५ शैलूष, १६ उडुम्बर, १७ तीव्र*, १८ वैल्वज (वैल्वल

का), १९ अर्जुनायन, २० संप्रिय, २१ दाक्षि २२ ऊर्णनाभ, २३ आप्रीत, २४ वैतिल, २५ वात्रक । आकृतिगण । इति राजन्यादिः ।

१९६ रुदादयः ७, २, ७६;

७, ३, ९८.

(धातुपाठे १०६७-१०७१ द्रष्टव्या)

१९७ रुधादयः ३, १, ७८.

(धातुपाठे १४३९-१४६३ द्रष्टव्याः)

१९८ रेवत्यादयः ४, १, १४६.

१ रेवती, २ अश्वपाली, ३ मणिपाली, ४ द्वारपाली, ५ वृकवाञ्छिन् ६ वृकवन्धु, ७ वृकग्राह, ८ कर्णग्राह ९ दण्डग्राह, १० कुक्कुदाक्ष ११ चामरग्राह. १२ कुक्कुटाक्ष । इति रेवत्यादिः ।

१९९ रैवतिकादयः ४, ३, १३१.

१ रैवतिक, २ स्वापिशी, ३ क्षेमवृद्धि, ४ गौरग्रीवि (गौरग्रीव), ५ औदमेधि (औदमेधि का.), ६ औदवापि (औदवाहि का), ७ वैजवापि । इति रैवतिकादिः ।

२०० लोमादयः ५, २, १००.

१ लोमन्, २ रोमन्, ३ वभ्रु, ४ हरि, ५ गिरि*, ६ कर्क*, ७ कपि, ८ मुनि, ९ तरु । इति लोमादिः ।

२०१ लोहितादयः ३, १, १३.

१ लोहित, २ चरित*, ३ नील, ४ फेन, ५ मद्र, ६ हरित, ७ दास*, ८ मन्द, ९ पीत । आकृतिगण । इति लोहितादिः ।

२०२ लोहितादयः ४, १, १८.

(गर्गादिगणे २५-५९ द्रष्टव्याः)

२०३ ल्वादयः ८, २, ४४.

(धातुपाठे १४८४-१४९१ द्रष्टव्याः)

२०४ वंशादयः ५, १, ५०.

१ वंश, २ कुटज, ३ बल्वज, ४ मूल, ५ स्थूणा (स्थूण), ६ अक्ष, ७ अश्मन्, ८ अश्व, ९ इलक्षण, १० इक्षु, ११ खट्वा । इति वंशादि ।

२०५ वनस्पत्यादयः ६, २, १४०.

१ वनस्पतिः, २ बृहस्पतिः, ३ शचीपतिः, ४ तनूनपात्, ५ नराशंसः, ६ शुनःशेषः (शेष), ७ शण्डामर्कौ, ८ तृष्णावरुत्री, ९ लम्बाविश्ववयसौ (वम्बा° का), १० मर्मृत्युः । इति वनस्पत्यादिः ।

२०६ वरणादयः ४, २, ८२.

१ वरणा (वरण का), २ शृङ्गी, ३ शाल्मलि, ४ शुण्डी*, ५ शयाण्डी, ६ पर्णी, ७ ताम्रपर्णी, ८ गोद (पूर्वौ गोदौ, पूर्वण गोदौ, अपरेण गोदौ का), ९ आलिङ्ग्यायन, १० जानपदी (जालपदी, जालपद का), ११ जम्बू*, १२ पुष्कर*, १३ चम्पा*, १४ पम्पा*, १५ वल्गु*, १६ उज्जयनी (उज्जायिनी का), १७ गया, १८ मथुरा, १९ तक्षशिला, २० उरसा (उरशा का), २१ गोमती*, २२ बलभी*, २३ कटुकवदरी (कन्दुक°), २४ शिरीषाः, २५ काञ्ची, २६ सदाण्वी, २७ वाणिकि, २८ वाणिक । आकृतिगणः । इति वरणादिः ।

२०७ वराहादयः ४, २, ८०.

१ वराह, २ पलाश (पलाशा), ३ शिरीष (शेरिष), ४ पिनद्ध, ५ निबद्ध,

६ बलाह*, ७ स्थूल (स्थूण का), ८ विदग्ध, ९ विजग्ध, १० विभग्ध, ११ निमग्ध*, १२ बाहु, १३ खदिर, १४ शर्करा, १५ विनद्ध, १६ विरुद्ध, १७ मूल । इति वराहादिः ।

२०८ वर्गादयः ६, २, १३१.

१ दिगादिषु (११६) वर्गादयस्त एव कृतयदन्ता वर्गादयः । इति वर्गादिः ।

२०९ वसन्तादयः ४, २, ६३.

१ वसन्त, २ ग्रीष्म*, ३ वर्षा, ४ शरद् (शरद), ५ हेमन्त, ६ शिशिर, ७ प्रथम, ८ गुण, ९ चरम, १० अनुगुण, ११ अथर्वन्, १२ आथर्वण*, १३ अपर्वन् । इति वसन्तादिः ।

२१० वाकिनादयः ४, १, १५८.

१ वाकिन, २ गौधेर (गारेव का), ३ कार्कष (कार्कट्य का), ४ काक, ५ लङ्का, ६ चर्मिर्मणिर्णोर्नलोपश्च । इति वाकिनादिः ।

२११ विनयादयः ५, ४, ३४.

१ विनय, २ समय, ३ उपायो (उपायाद् का.) ह्रस्वत्वं च (औपयिक), ४ संप्रति*, ५ संगति, ६ कथंचित्, ७ अकस्मात्, ८ समाचार, ९ उपचार, १० समयाचार (समाय), ११ व्यवहार, १२ संप्रदान, १३ समुत्कर्ष, १४ समूह, १५ विशेष, १६ अत्यय, १७ आस्थि, १८ कण्डु । इति विनयादिः ।

२१२ विमुक्तादयः ५, २, ६१.

१ विमुक्त, २ देवासुर, ३ रक्षोऽसुर, ४ उपसद्, ५ सुवर्ण (सुपर्ण का), ६ परि-

सारक (परिषादक का.), ७ सदसत्, ८ वसु, ९ मरुत् (मरुत्वत् का.), १० पत्नीवत्, ११ वसुमत्, १२ महीयत् (महीयल का.), १३ सत्वत्, १४ बर्हवत्*, १५ दशार्ण, १६ दशार्ह, १७ वयस् (दशार्हपयस् का.), १८ हविर्धान, १९ पतत्रिन् (पतत्रि का.), २० माहित्री, २१ अस्यहत्य, २२ सोमापूषन्, २३ इडा, २४ अग्नाविष्णु (विष्णू का.), २५ उर्वशी, २६ वृत्रहन् (वृत्रहति का.), २७ मित्री, २८ सोम, २९ हेतु । इति विमुक्तादिः ।

२१३ विस्पष्टादीनि ६, २, २४.

१ विस्पष्ट, २ विचित्र, ३ विचित्त*, ४ व्यक्त, ५ संपन्न, ६ पटु (कटु का.), ७ पाण्डित, ८ कुशल, ९ चपल, १० निपुण, इति विस्पष्टादिः ।

२१४ वृत् (वृतादयः) १, ३, ९२;

७, २, ५९.

(धातुपाठे ७५८-७६२ द्रष्टव्याः)

२१५ वृषादयः ६, १, १९९.

१ वृषः, २ जनः, ३ ज्वरः, ४ ग्रहः, ५ हयः, ६ गया, ७ नयः, ८ ताय*, ९ तयः, १० चयः*, ११ अमः*, १२ वेदः, १३ सूदः*, १४ अंशः, १५ गुहा, १६ शमरणौ संज्ञायां संमतौ भावकर्मणोः, १७ मन्त्र, १८ शान्तिः, १९ कामः, २० यामः, २१ आरा, २२ धारा, २३ कारा, २४ वहः, २५ कल्पः, २६ पादः, २७ पयः, २८ दव । आकृतिगण । तेन अविहितलक्षणमायुदात्तत्वं वृषादिषु ज्ञेयम् । इति वृषादिः ।

२१६ वेतनादयः ४, ४, १२

१ वेतन, २ वाहम (वाह का.), ३ अर्धवाहन (अर्धवाह का.), ४ धनुर्दण्ड, ५ जाल, ६ वेश (वेस का.), ७ उपवेश (उपवेश, उपवेस (') का.), ८ प्रेषण, ९ उपवस्ति (उपस्ति का.), १० सुख, ११ शय्या, १२ शक्ति, १३ उपनिषद्, १४ उपदेश, १५ स्फिज* (स्फिज), १६ पाद, १७ उपस्थ, १८ उपस्थान, १९ उपहस्त*, २० स्रज् । इति वेतनादिः ।

२१७ व्याघ्रादयः २, १, ५६.

१ व्याघ्र, २ सिंह ३ ऋक्ष, ४ ऋषभ, ५ चन्दन, ६ वृक (वृक्ष का.), ७ वृष, ८ वराह, ९ हस्तिन्, १० तरु*, ११ कुञ्जर, १२ रुरु, १३ पृषत् (पृषत का.), १४ पुण्डरीक, १५ पलाश, १६ कितव, १७ बलाहक (का.) । आकृतिगणोऽयम् । तेन सुखपद्मम्, १९ सुखकमलम्, २० करकिसलयम्, २१ पार्थिवचन्द्रः । इति व्याघ्रादिः ।

२१८ व्युष्टादयः ५, १, ९७.

१ व्युष्ट, २ नित्य, ३ निष्क्रमण, ४ प्रवेशन, ५ उपसंक्रमण, ६ तीर्थ, ७ अस्तरण (आस्तरण का.), ८ संग्राम, ९ संघात, १० अग्निपद, ११ पल्लिमूल, १२ प्रवास्त, १३ उपवास्त, १४ संभ्रम, १५ दीर्घ । इति व्युष्टादिः ।

२१९ व्रीह्यादयः ५, २, ११६.

१ व्रीहि, २ माया, ३ शाला (शालि का.), ४ शिखा, ५ माला, ६ मेखला, ७ केका*, ८ अष्टका, ९ पताका, १० चर्मन्, ११ कर्मन्, १२ वर्मन्*, १३ दंष्ट्रा, १४

संज्ञा, १५ वडवा, १६ कुमारी, १७ नौ, १८ वीणा, १९ बलाका, २० यवखद (यव-खदनौ), २१ शीर्षाञ्जः, २२ हंसा (१) । इति व्रीह्यादिः ।

२२० शाण्डिकादयः ४, ३, ९२.

१ शाण्डिक, २ सर्वसेन, ३ सर्वकेश, ४ शक, ५ शट (सट का.), ६ रक, ७ शङ्ख, ८ बोध । इति शाण्डिकादिः ।

२२१ शमादयः ३, २, १४१;

७, ३, ७४.

(धातुपाठे १२०२-१२०९ द्रष्टव्याः)

२२२ शरत्प्रभृतयः ५, ४, १०७.

१ शरद्, २ विपाश, ३ अनस, ४ मनस्, ५ उपानह, ६ अनडुह, ७ दिव्, ८ हिमवत्, ९ हिरुक*, १० विद्*, ११ सद्*, १२ दिश्, १३ दृश्, १४ विश्*, १५ चतुर्, १६ त्यद्*, १७ तद्, १८ यद्, १९ कियत्*, २० जराया जरस् च, २१ प्रतिपरन मनुभ्योऽक्ष्णः, २२ पथिन्, २३ सदृश् । इति शरदादिः ।

२२३ शरादयः (१) ४, ३, १४२.

१ शर, २ दर्भ, ३ मृद् (मृत्), ४ कुटी, ५ तृण, ६ सोम, ७ बल्वज (बल्वज का.) । इति शरादिः ।

२२४ शरादयः (२) ६, ३, ११९.

१ शर, २ वंश, ३ धूम, ४ आहि, ५ कपि, ६ माणि, ७ मुनि, ८ शुचि, ९ हनुः । इति शरा

२२५ शर्करादयः ५, ३, १०७.

१ शर्करा, २ कपालिका, ३ कपाटिका*, ४ कनिष्ठिका*, (कपिष्ठिका, पिष्ठिका, कनिष्ठिक), ५ पुण्डरीक, ६ शतपत्त्र, ७ गोलोमन्, ८ लोमन्, ९ गोपुच्छ, १० नराची (नरालि का), ११ नकुल (नकुला का), १२ सिकता । इति शर्करादिः ।

२२६ शाखादयः ५, ३, १०३.

१ शाखा, २ मुख, ३ जघन, ४ शृङ्ग, ५ मेघ, ६ अभ्र*, ७ चरण, ८ स्कन्ध (स्कद्), ९ स्कन्द*, १० उरस्, ११ शिरस्, १२ अग्र, १३ शरण (शाण) । इति शाखादिः ।

२२७ शार्ङ्गरवादयः ४, १, ७३.

१ शार्ङ्गरव, २ कापटव, ३ गौगुलव, ४ ब्राह्मण, ५ वैद्* (का), ६ गौतम, ७ कामण्डलेय, ८ ब्राह्मणकृतेय (ब्राह्मकृतेय का), ९ आनिचेय, १० आनिधेय, ११ आशोक्य, १२ वात्स्यायन, १३ मौञ्जायन, १४ कैकस (कैकसेय का.), १५ काप्प (काव्य), १६ शैव्य, १७ ण्हि, १८ पर्येहि, १९ आश्मरथ्य, २० औदपान, २१ अराल, २२ चण्डाल, २३ वतण्ड, २४ भोगवद्गौरिमतोः संज्ञायां घादिषु निव्यं ह्रस्वार्थम्, २५ चनरयोर्वृद्धिश्च । इति शार्ङ्गरवादि ।

२२८ शिवादयः ४, १, ११२.

१ शिव, २ प्रोष्ठ (प्रौष्ठ का), ३ प्रोष्ठिक*, ४ चण्ड, ५ जम्भ (भण्ड का), ६ भूरि, ७ दण्ड*, ८ कुठार, ९ ककुभ* (ककुभा), १० अनभिग्लान (अनभिग्लान का), ११ कोहित*, १२ सुख*, १३ संधि, १४ मुनि, (ककुत्स्थ) १५

कहोड, १६ कोहड, १७ कहूय (कहूष का), १८ कहूय*, १९ रोध, २० कपि-
जल* (कुपि°), २१ खडजन, २२
वतण्ड, २३ तूणकर्ण (तूणकर्ण का), २४
क्षीरहृद्, २५ जलहृद्, २६ परिल, २७
पषिक*, (पथिक), २८ पिष्ट, २९ हैहय
(हेहय का), ३० पार्षिका (परिषिक
का), ३१ गोपिका*, ३२ कपिलिका, ३३
जटिलिका (जटिलिक का), ३४ बधि
रिका, ३५ मञ्जीरक, ३६ मजिरक*, ३७
वृष्णिक, ३८ खडजार, ३९ खडजाल, ४०
कर्मार*, ४१ रेख ४२ लेख, ४३ आलेखन,
४४ विश्रवण, ४५ रवण (खण का), ४६
वर्तनाक्ष, ४७ ग्रीवाक्ष, ४८ विटप*, ४९
पिटक, ५० पिटाक, ५१ तृक्षाक, ५२
नभाक, ५३ ऊर्णनाभ, ५४ जरत्कार, ५५
पृथा*, ५६ उत्क्षेप (उत्क्षिपा का.), ५७
पुरोहितिका*, ५८ सुरोहितिका, ५९
सुरोहिका, ६० आर्यश्वेत (अर्य°), ६१
सुपिष्ट, ६२ मसुरकर्ण (मसूर° का), ६३
मयूरकर्ण, ६४ खर्जूरकर्ण (खर्जूर° का),
६५ खडूरक (खडूरक का) ६६ तक्षन्,
६७ ऋषिषेण, ६८ गङ्गा, ६९ विपाश
(विपाश, विपाशा का.), ७० यस्क, ७१
लह्य, ७२ दुह्य (दुघ का), ७३ अयःस्थूण,
७४ तृण, ७५ कर्ण (तृणकर्ण), ७६ पर्ण.
७७ भलन्दन, ७८ विरूपाक्ष, ७९ भूमि, ८०
इला, ८१ सपत्नी, ८२ ब्रह्मो नद्या, ८३
त्रिवेणी त्रिवणं च, ८४ गोफिलिक.
८५ रोहितिक, ८६ कबोध, ८७ गोभिलिक.
८८ राजल, ८९ तडाक, ९० वडाक, ९१
परल । आकृतिभण । इति शिवादिः ।

२२९ शुण्डिकादयः ४, ३, ७६.

१ शुण्डिक, २ कृकण, ३ स्थाण्डिल. ४
उदपान, ५ उपल, ६ तीर्थ, ७ भूमि, ८ तृण,
९ पर्ण । इति शुण्डिकादिः ।

२३० शुभ्रादयः ४, १, १२३.

१ शुभ्र. २ विष्टपुर (विष्ट. पुर) ३
ब्रह्मकृत. ४ शतद्वार ५ शलाथल (शला-
चल का). ६ शलाकाभ्र. ७ लेखाभ्र
(लेखाभ्र). ८ विकास (विकसा). ९
रोहिणी. १० रुक्मिणी. ११ धर्मिणी*. १२
दिग् (दिगा का). १३ गालूक. १४ अज-
वास्ति. १५ शकान्धि. १६ विमातृ १७
विधवा. १८ शुक्रः. १९ विश*, २० देव-
तर. २१ शकुनिः. २२ शुक्र- २३ उग्र.
२४ शतल* (ज्ञातल) २५ बन्धकी. २६
सृकण्डु (कृकण्डू सृकण्ड का) २७
विस्त्रि, २८ अतिथि*, २९ गोदन्त*. ३०
कुशाम्ब*, ३१ मकण्डु. ३२ शाताहर, ३३
पवधुरिक*. ३४ सुनामन्. ३५ लक्ष्मण-
व्यामयोर्वासिष्ठे (लक्षण का). ३६ गोधा.
३७ कृकलास्त, ३८ अणीव. ३९ प्रवाहन.
४० भारत (भरत), ४१ भरम (भारम
का). ४२ मृकण्डु, ४३ कर्पूर. ४४ इतर,
४५ अन्यतर ४६ आलीढ, ४७ सुदन्त
(सुदत्त का), ४८ सुदक्ष*, ४९ सुवक्षस्
(सुचक्षस् का.). ५० सुदामन्*. ५१ कद्र,
५२ तुद्र, ५३ अकशाय (अकशाप का)
५४ इमगन्धि ५५ कुठारिका*, ५६
किशोरिका ५७ अम्बिका, ५८ जिह्वाशिन
(जिह्वाशिन का) ५९ परिधि, ६० वायु-
दत्त. ६१ शकल, ६२ शलाका*, ६३ खडूर
(खडूर का). ६४ कुवेरिका (कुवे-
णिका का), ६५ अशोका, ६६ गन्ध-
पिङ्गला (शुद्धपिङ्गला का) ६७ खडो-
न्मत्ता, ६८ अनुदष्टि (अनुदष्टिन्), ६९
जरतिन्, ७० बलीवर्दिन् (बालि° का.),
७१ विग्र (विग्रज का), ७२ बीज, ७३
जीव*, ७४ इवन्, ७५ अश्मन्, ७६ अश्व,
७७ अजिर, ७८ शतावर, ७९ शलाका, ८०

कृकसा, ८१ भरत, ८२ मघण्ट, ८३ ककल, ८४ स्थूल, ८५ मकथु, ८६ यमण्ट, ८७ कण्ड, ८८ मृकण्ड, ८९ गुद, ९० रुद, ९१ कुशेरिका, ९२ शबल, ९३ अजिन । आकृतिगण तेन । ९४ गङ्गा, ९५ पाण्डु । इति शुभ्रादि ।

२३१ शौण्डाः २, १, ४०.

१ शौण्ड २ धूर्त, ३ कितव, ४ व्याड, ५ प्रवीण, ६ संवीत ७ अन्तर, ८ अधि, ९ पटु (अधिपटु का), १० पाण्डित, ११ कुशल, १२ चपल, १३ निपुण, (१४ सव्याड, १५ मन्थ, १६ समीर) एते शब्दाः पुस्तकान्तरे न दृश्यन्ते । इति शौण्डादयः ।

२३२ शौनकादयः ४, ३, १०६.

१ शौनक, २ वाजसनेय, ३ शार्ङ्गरव, ४ शापेय (सांपेय का), ५ शाण्डेय (शाखेय का), ६ खाडायन, ७ स्तम्भ (स्कम्भ का), ८ स्कन्ध, ९ देवदर्शन, १० रज्जुभार, ११ रज्जुकण्ठ, १२ कठ-शाठ, १३ कषाय (कशाय का), १४ तल*, १५ दण्ड, १६ पुरुषांसक (पुरुषा-सक का), १७ अश्वपेज (अश्वपेय का), १८ साङ्गरव, १९ स्कन्द, २० देवदत्तशठ, २१ तलवकर । इति शौनकादि ।

२३३ श्रमणादयः २, १, ७०.

१ श्रमणा, २ प्रव्रजिता, ३ कुलटा, ४ गर्भिणी, ५ तापसी, ६ दासी, ७ बन्धकी, ८ अध्यापक, ९ अभिरूपक, १० पटु, ११ मृदु, १२ पण्डित, १३ कुशल, १४ चपल, १५ निपुण । इति श्रमणादिः ।

२३४ श्रेण्यादयः २, १, ५९.

१ श्रेणि, २ ऊक (एक का), ३ पूग, ४ कुन्दुम (मुकुन्द कुन्द का), ५ (राशि), ६ निचय. ७ (विशेष), ८ निधन (निधान का) ९ (पर), १० इन्द्र, ११ देव, १२ मुण्ड, १३ भूत, १४ श्रवण, १५ वदान्य, १६ अध्यापक, १७ अभिरूपक, १८ ब्राह्मण, १९ क्षत्रिय, २० विशिष्ट (विशिख का), २१ पटु, २२ पण्डित, २३ कुशल, २४ चपल, २५ निपुण, २६ कृपण । इति श्रेण्यादि ।

२३५ सख्यादयः ४, २, ८०.

१ सखि, २ अग्निदत्त, ३ वायुदत्त, ४ सखिदत्त, ५ गोपिल (गोहित, गोहिल का), ६ भल्ल, ७ पाल (भल्लपाल), ८ चक्र (चर्क का), ९ चक्र-वाक*, १० छगल, ११ अशोक, १२ कर-वीर, १३ वासव, १४ वीर, १५ पूर, १६ वज्र, १७ कुशीरक, १८ सीहर (शीहर, सीकर का), १९ सरक (सकर का), २० सरस, २१ समर, २२ समल, २३ सुरस, २४ रोह, २५ तमाल, २६ कदल, २७ सप्तल, २८ चक्रपाल, २९ चक्रवाल, ३० चक्रपाल, ३१ उगीर । इति सख्यादिः ।

२३६ संकलादयः ४, २, ७५.

१ संकल, २ पुष्कल, ३ उत्तम, ४ उडुप, ५ उद्वेप (उद्वप का), ६ उत्पुट, ७ कुम्भ, ८ निधान (विधान का), ९ सुदक्ष, १० सुदत्त, ११ सुभूत, १२ सुपूत*, १३ सुनेत्र, १४ सुमङ्गल, १५ सुपिङ्गल, १६ सूत, १७ सिकत (सिकता का), १८ पूतिक (पूतिका, पूतीकी का), १९ पूलास, २० कूलास, २१ पलाश, २२ निवेश २३ गवेष (गवेश), २४ गम्भीर,

२५ इतर, २६ आन्*, २७ अहन्. २८ लोमन्, २९ वेमन्, ३० वरुण (चरण), ३१ बहुल, ३२ सद्योज, ३३ अभिषिक्त, ३४ गोभृत्, ३५ राजभृत्, ३६ भल्ल, ३७ मल्ल, ३८ माल, ३९ शर्मन्, ४० गृह, ४१ भूत । इति संकलादि ।

२३७ संकाशादयः ४, २, ८०.

१ संकाश, २ काम्पिल (कपिल), ३ कश्मीर (कश्मिर का), ४ समीर, ५ सूर-सेन (शूर° का), ६ सरक*, ७ सूर*, ८ सुपन्थिन् (सुपथिन् का) पन्थ (सक्थ का) च, ९ यूष (यूथ), १० अंश, ११ अङ्ग*, १२ नासा, १३ णलित, १४ अनु-नाश, १५ अश्मन्, १६ कूट. १७ मलिन, १८ दश*, १९ कुम्भ*, २० शीर्ष, २१ विरत (चिरन्त, विरत । का), २२ समल*, २३ सीर*. २४ पञ्जर, २५ मन्थ* (पन्थ), २६ नल, २७ रोमन्, २८ लोमन्*, २९ पुलिन*, ३० सुपरि*, ३१ कटिप, ३२ सकर्णक, ३३ वृष्टि*, ३४ तीर्थ, ३५ अगस्ति, ३६ विकर*, ३७ नासिका, ३८ एग, ३९ चिकार, ४० विरह इति संकाशादि ।

२३८ संतापादयः ५, १, १०१.

१ संताप, २ संनाह, ३ संग्राम, ४ संयोग, ५ संपराय, ६ संवेशन, ७ संपेष, ८ निष्पेष, ९ सर्ग, १० निसर्ग, ११ विसर्ग, १२ उपसर्ग, १३ प्रवास, १४ उपवास, १५ संग्रात, १६ संवेष, १७ संवास, १८ संमोदन, १९ सक्त, २० मांसौडनाद्विगृहीतादपि, २१ असर्ग । इति संतापादिः ।

२३९ संधिवेलादयः ४, ३, १६.

१ संधिवेला, २ संध्या, ३ अमावास्या,

४ त्रयोदशी. ५ चतुर्दशी ६ पञ्चदशी. ७ पौर्णमासी ८ प्रतिपद्, ९ संबन्धसरात्फल-पर्वणोः । इति संधिवेलादि ।

२४० सपत्न्यादयः ४, १, ३५.

१ समान, २ एक, ३ वीर. ४ पिण्ड, ५ श्व* (गिरी), ६ भ्रातृ. ७ भद्र. ८ पुत्र. ९ दासाच्छन्दसि । इति सपत्न्यादि ।

२४१ सवादीनि १, १, २७.

१ सर्व २ विश्व. ३ उभ. ४ उभय.

उतरादयः ७, १, २५.

५ उतर. ६ उतम ७ अन्य. ८ अन्यतर, ९ इतर.

१० त्वत्, ११ त्व १२ नेम १३ सम. १४ सिम. १५ पूर्वपरावरदक्षिणोत्तरापराध-राणि व्यवस्थायामसंज्ञायाम्, १६ स्वमज्ञा तिधनाख्यायाम्, १७ अन्तरं बहिर्योगोप-संन्यानयो

त्यदादयः १, १, ७४, २, ७२,

३, २, ६० ७, २, १०२.

१८ त्यद्, १९ तद्, २० यद्, २१ एतद्, २२ अद्स्, २३ इद्स्, २४ एक.

द्यादयः ५, ३, २

२५ द्वि, २६ युष्मद्, २७ अस्मद्, २८ भवतु (भवत्), २९ किम् । इति सर्वादिः ।

२४२ सवनादयः ८, ३, १०८.

१ सवने सवने, २ सूते सूते, ३ सोमे सोमे, ४ सवनमुखे सवनमुखे, ५ किंस. किंसः (किंस्यतीति किंस. का.), ६ अनु-सवनमनुसवनम्, ७ गोसनि गोसनिम्, ८ अश्वसनिमश्वसनिम्, ९ सवने सवने, १० सवनमुखे* सवनमुखे*, ११ अनुसवनमनु-सवनम् (अनुसवनेर का.), १२ संज्ञार्या बृहस्पतिसव, १३ शकुनिसवनम्, १४

सोमे सोमे, १५ सुते सुते (सूतेर का.),
१६ संवत्सरे संवत्सरे, १७ विसं विसम्*,
१८ किसं किसम् (किसं किसम्), १९
मुसलं मुसलम्, २० गोसनिम्, २१ अश्व-
सनिम् । इति सवनादि ।

२४३ साक्षात्प्रभृतीनि १, ४, ७४.

१ साक्षात्, २ मिथ्या, ३ चिन्ता, ४
भद्रा, ५ रोचना (लोचना का), ६
आस्था, ७ अमा, ८ अन्धा (श्रद्धा का),
९ प्राजर्या, १० प्राजरुहा, ११ बीजर्या, १२
बीजरुहा (बीजं का), १३ संसर्या, १४
अर्थे, १५ लवणम्, १६ उष्णम्, १७
शीतम्, १८ उदकम्, १९ आर्द्रम्, २०
अग्नौ, २१ वशे, २२ विकसने (विकम्पने
का), २३ प्रसहने (प्रहसने का), २४
प्रतपने, २५ प्राडुस्, २६ नमस्, (२७
विभाषा, २८ संपत्का, २९ विहसने, ३०
आविस्) । ॥ ५॥ इति साक्षा-
त्प्रभृतिः ।

२४४ सिध्मादयः ५, २, ९७.

१ सिध्म, २ गडु, ३ मणि, ४ नाभि, ५
बीज (जीव का), ६ वीणा*, ७ कृष्णं,
८ निष्पाव, ९ पांसु, १० पार्श्व, ११ पशु
(परशु का), १२ हनु, १३ सक्तु, १४
मांस, १५ पार्श्वधमन्योर्दीर्घश्च (पार्श्वलि,
धमनील का.), १६ वातदन्तबलललाटा-
नामूड च (°ललाटगलानामूर च का,
वातल, दन्तूल, बलूल, ललाटूल, गलूल,
का.), १७ जटाघटाकटाकाला (कटा
का) क्षेपे, १८ पर्ण, १९ उदक, २० प्रज्ञा,
२१ साष्कि (सार्ष्कि सक्थि का.), २२
कर्ण, २३ स्नेह, २४ शीत, २५ श्याम, २६
पिङ्ग, २७ पित्त, २८ पुष्क (शुष्क का),
२९ पृथु, ३० मृदु, ३१ मज्जु, ३२ मण्ड,

३३ पत्र, ३४ चटु, ३५ कापि, ३६ गण्ड
(कण्डु का), ३७ ग्रन्थि, ३८ श्री*, ३९
कुर्ज, ४० धारा, ४१ यष्मन्, ४२
पश्मन्, ४३ इलेष्मन्, ४४ पेश, ४५
निष्पाद्, ४६ कुण्ड*, ४७ क्षुद्रजन्तूपता-
पयोश्च (°तापाच्चेष्यते, यूकालः, मक्षि-
कालः, उपतापाच्च, विचर्चिकालः, विपादि-
कालः, मूर्छालः का.), ४८ गण्ड, ४९
संज्ञा । इति सिध्मादिः ।

२४५ सिन्ध्वादयः ४, ३, ९३.

१ सिन्धु, २ वर्णु, ३ मधुमत्, ४
कम्बोज, ५ सात्व, ६ कश्मीर, ७ गन्धार,
८ किष्किन्धा, ९ उरसा (उरस का), १०
दरद् (दरद), ११ गन्दिका (गव्दिका
का), १२ कुलुन, १३ विरसा । इति
सिन्ध्वादिः ।

२४६ सुखादीनि (१) ३, १, १८;

६, २, १७०.

१ सुख, २ दुःख, ३ तृप्त (तृप्त, तीव्र
का), ४ कृच्छ्र, ५ अस्त्र, ६ आस्त्र, ७
अलीक, ८ प्रतीप, ९ करुण, १० कृपण,
११ सोढ, १२ गहन । इति सुखादिः ।

२४७ सुखादीनि (२) ५, २, १३१.

१ सुख, २ दुःख, ३ तृप्त, ४ कृच्छ्र, ५
आश्र (आस्त्र, आस्त्र का.), ६ अस्त्र, ७
अलीक, ८ करुण (करुणा का), ९
सोढ, १० प्रतीप (प्रमीप । का), ११
(शील, १२ हल, १३ माला क्षेपे, १४ कृपण,
१५ प्रयाण (प्रणय), १६ दल*, १७
कक्ष*), १ अतःपरं त. वि. पुस्तके नास्ति ।
इति सुखादिः ।

२४८ सुतंगमादयः ४, २, ८०.

१ सुतंगम, २ मुनिचित (°चित्त का), ३ विप्रचित (°चित्त का), ४ महाचित्त*, ५ महापुत्र, ६ स्वन, ७ श्वेत, ८ खडिक (गडिक का), ९ शुक्र. १० विग्र ११ बीजवापिन् (बीज वापिन्), १२ अर्जुन, १३ श्वन्, १४ अजिर, १५ जीव. १६ खण्डिन, १७ कर्ण*, १८ विग्रह । इति सुतंगमादिः ।

२४९ सुवास्त्वादयः ४, २, ७७.

१ सुवास्तु (सुवस्तु), २ वर्ण, ३ भण्ड ४ खण्ड (कण्ड का), ५ सेवालिन (सेचालिन का), ६ कर्पूरिन, ७ शिखण्डिन, ८ गर्त, ९ कर्कश, १० शकटीकर्ण (शटीकर्ण का), ११ कृष्णकर्ण (कृष्ण का), १२ कर्क, १३ कर्कन्धुभती (कर्कन्धू का), १४ गोह (गोह गाहि का), १५ अहिसक्थ । इति सुवास्त्वादि ।

२५० सुषामादयः ८, ३, ९८.

१ सुषामा, २ निषामा, ३ दुषामा, ४ सुषेध*, ५ निषेध. (निषेध.), ६ दुषेधः, ७ सुषंधिः, ८ निषंधिः (निषंधिः का), ९ दुषंधि, १० सुष्टु (सुष्टु का), ११ दुष्टु (दुष्टु का), १२ गौरिषक्थ. संज्ञायाम्, १३ प्रतिष्णिका, १४ जलाषाहम् (जलाषाढम्), १५ नौषेचनम् (नौषेचनम् का), १६ दुन्दुभिषेचनम् (दुन्दुभिषेचनम्, °षेचनम् का), १७ एति संज्ञायामगात्*, १८ हरिषेणः*, १९ नक्षत्राद्वा* २० रोहिणीषेण. । आकृतिगण । इति सुषामादिः ।

२५१ स्थूलादयः ५, ४, ३.

१ स्थूल, २ अणु (अण्ड), ३ माष (स्थूल अणु, माषेषु), ४ इषु, ५ कृष्ण

तिलेषु, ६ यव ब्राह्मिषु. ७ इक्षुतिल (का.) राधकालावदाता सुरायाम्, ८ गोमूत्र आच्छादने ९ सुरा अहौ १० जीर्ण गालिषु, ११ पत्रमूले समस्तव्यस्ते (का), १२ कुमारीपुत्र १३ कुमारीश्वशुर (कुमार, श्वशुर का). १४ माणि । इति स्थूलादिः ।

२५२ स्नात्वाद्यः ७, १, ४९.

१ स्नात्वा. २ पात्वा । आकृतिगणः । इति स्नात्वादि ।

२५३ स्वपादयः ६, १, १८४.

(धातुपाठे १०६८-१०७१ द्रष्टव्यम्)

२५४ स्वरादीनि १, १, ३७.

१ स्वर. २ अन्तर ३ प्रातर. एतेऽन्तो-
दात्ताः, ४ पुनर् (आयुदात्तः का.), ५ सनुतर् ६ उच्चैस् ७ नीचैस्. ८ शनैस् ९ ऋधक्, १० आरात्, ११ अन्तिकात्*, १२ ऋते. १३ युगपद्, १४ पृथक्, एत आयुदात्ताः (एतेऽपि सनुतर्भूतयोऽन्तो-
दात्ताः पठ्यन्ते का). १५ ह्यस्, १६ इवस्, १७ दिवा, १८ रात्रौ, १९ सायम्, २० खिरम्, २१ मनाक्, २२ ईषत्, २३ शश्वत्*, २४ जोषम्, २५ तूष्णीम्, २६ बहिम् (आविस् का), २७ अवस् (अधस् का), २८ समया, २९ निकषा, ३० न्वयम्, ३१ नक्तम्, ३२ नञ्, ३३ मृषा, ३४ हेतौ, ३५ हे*, ३६ है*, ३७ अद्धा, ३८ इद्धा, ३९ सामि, एतेऽन्तोदात्ताः (ह्यस्प्र-
भूतयोऽन्तोदात्ताः पठ्यन्ते का), ४० वत् (वदन्तमव्ययसंज्ञं भवति, ब्राह्मणवत्, क्षत्रियवत् का) ४१ वत, ४२ सनत्, ४३ सनात्, ४४ तिरन्, एत आयुदात्ता, ४५ अन्तरा, अयमन्तोदात्तः, ४६ अन्तरेण, ४७ मक्, ४८ ज्योक्, ४९ योक्*, ५०

नक्*, ५१ कम्, ५२ शम्, ५३ सना, ५४ सहसा, ५५ अन्ना, ५६ अलम्, ५७ स्वधा, ५८ वषट्, ५९ विना, ६० नाना, ६१ स्वाति, ६२ अन्यद्, ६३ अस्ति, ६४ उपांशु, ६५ क्षमा, ६६ विहायसा, ६७ दोषा, ६८ मुधा, ६९ दिष्ट्या*, ७० वृथा, ७१ मिथ्या, ७२ क्त्वातोऽनुक्तसुनः, ७३ कृन्मकारसंध्यक्षरान्तो (कृन्मकारान्तः संध्यक्षरान्तो का) ऽव्ययीभावश्च, ७४ पुरा, ७५ मिथो, ७६ मिथस्, ७७ प्रायस्^१, ७८ मुहुस्*, ७९ प्रवाहुकम्, ८० प्रवाहिका*, ८१ आर्यहलम्, ८२ अभीक्ष्णम्, ८३ साकम्, ८४ सार्धम्, ८५ सत्रम्*, ८६ समम्, ८७ नमस्, ८८ हिरुक, ८९ तसिलादयस्ताद्धिता एधाच्पर्यन्ताः-- शस्तर्सी, कृत्वसुच्, सुच्, आस्थालौ (आचथालौ का), च्च्यर्थाश्च, ९० अथ, ९१ अस्, ९२ आम्, ९३ प्रताम्*, ९४ प्रशान्, ९५ प्रतान् (आनिगणो ऽयम् । तेनान्ये ऽपि । तथाहि), ९६ माङ्, ९७ श्रम्, ९८ कामम्, ९९ प्रकामम्, १०० भूयस्, १०१ परम्, १०२ साक्षात्, १०३ साचि (सावि), १०४ सत्यम्, १०५ मङ्क्षु, १०६ संवत्, १०७ अवश्यम्, १०८ सपदि, १०९ प्राडुस्, ११० आविस्, १११ अनिशम्, ११२ नित्यम्, ११३ नित्यदा, ११४ सदा, ११५ अजस्रम्, ११६ संततम्, ११७ उषा, ११८ ओम्, ११९ भूर्, १२० भुवर्, १२१ ज्ञादिति, १२२ तरसा, १२३ सुष्ठु, १२४ कु, १२५ अञ्जसा, १२६ अ, १२७ मिथु, १२८ विथक्, १२९ भाजक्, १३० अन्वक्, १३१ चिराय, १३२ चिरम्, १३३ चिररात्राय, १३४ चिरस्य, १३५ चिरेण, १३६ चिरात्, १३७ अस्तम्, १३८ आनुषक्, १३९ आनुषक्, १४० अनुषद्, १४१ अम्रस् (अम्भस्), १४२ अम्र (अम्रर्), १४३ स्थाने, १४४ वरम्, १४५ दुष्टु, १४६

बलात्, १४७ शु, १४८ अवाक्, १४९ शुदि, १५० वदि इत्यादयः* ।)

१५१ तसिलादय प्राक्पाशप । १५२ शस्त्रभृतयः प्राक्समासान्तेभ्य । १५३ मान्तः कृत्वोर्थाः । १५४ तसिवती । १५५ नानात्राविति । इति स्वरादिः ।

२५५ स्वसादयः ४, १, १०.

१ स्वसृ, २ दुहितृ, ३ ननान्द, ४ यातृ, ५ मातृ, ६ तिसृ, ७ चतसृ । इति स्वस्त्रादिः ।

२५६ स्वागतादीनि ७, ३, ७.

१ स्वागत, २ स्वध्वर, ३ स्वङ्क, ४ व्यङ्क, ५ व्यङ्, ६ व्यवहार, ७ स्वपाति । इति स्वागतादिः ।

२५७ स्वादयः १, ४, १७.

(अग्राध्यायी मन्त्रेण १२-५३ ७० द्रष्टव्या)

२५८ स्वादयः ३, १, ७३.

(धातुपाठे १२४८-१२८१ द्रष्टव्या)

२५९ हरितादयः ४, १, १००.

(विदादिषु ३०-५५ द्रष्टव्या)

२६० हरीतक्यादयः ४, ३, १६५.

१ हरीतकी, २ कोशातकी, ३ नखरजनी (नखररजनी का), ४ शष्कण्डी (शाकण्डी का), ५ दाडी, ६ दोडी, ७ श्वेतपाकी, ८ अर्जुनपाकी, ९ द्राक्षा, १० काला, ११ ध्वाक्षा (ध्वाक्ष्का का), १२ गभीका (गर्गरिका का), १३ कण्टकारिका, १४ पिप्पली*, १५ चिन्वा* (चिम्पा), १६ शेफालिका, १७ दडी । इति हरीतक्यादिः ।

२६१ हस्त्यादयः ५, ४, १३८. कण्डोल*, ११ कण्डोलक*, १२ अज*, १३
१ हस्तिन, २ कुडाल, ३ अश्व, ४ कपोत, १४ जाल, १५ गण्ड*, १६
काशिक, ५ कुरुत, ६ कटोल, ७ कटो- महेला (महिला का.), १७ दासी. १८
लक*, ८ गण्डोल. ९ गण्डोलक. १० गणिका, ११ कुम्बल. इति हस्त्यादिः ।^१

वार्तिकस्थ-गणपाठः ॥

१ अग्निपदादयः ५, १, ९७, १.
१ अग्निपद, २ पीलुमूल (पीलु, मूल).
३ प्रवास, ४ उपवास । इत्यग्निपदादिः ।
अण्डादयः ६-३ ४१-२.
(कुक्कुट्यादिषु द्रष्टव्या)
२ अध्यात्मादयः ४, ३, ६०
(टिप्पणीस्थे वार्तिके).
१ अध्यात्म, २ अधिदेव, ३ अधिभूत ।
इत्याध्यात्मादिः ।
३ अवान्तरदीक्षादयः ५, १, ९४, ३.
१ अवान्तरदीक्षा, २ तिलव्रत, ३ देव-
व्रत । इत्यवान्तरदीक्षादिः ।
४ अहरादयः ८, २, ७० (भाष्ये).
१ अहर, २ गीर, ३ धूर । इत्यहरादिः ।
५ आद्यादयः ५, ४, ४४, १.
१ आदि, २ मध्य, ३ अन्त, ४ पृष्ठ, ५
पार्श्व । इत्याद्यादिः । आकृतिगण ।

६ इरिकादयः ८, ४, ६
(टिप्पण्याम्).
१ इरिका, २ मिरिका, ३ तिमिरा । इति
इरिकादिः । आकृतिगण ।
७ उपवस्त्रादयः ५, १, १९७ (भाष्ये).
१ उपवस्तु २ प्राशितु ३ चूडा, ४
श्रद्धा । इत्युपवस्त्रादि ।
८ काण्यादयः ७, ४, ३. (भाष्ये).
१ कण, २ रण, ३ भण ४ श्रण, ५ लुप,
६ हेठ. इति भाष्ये । ७ हायि. ८ वाणि
(चाणि). ९ लोटि (लाठि) १० लोपे ।
इति त वि पुस्तके । इति कणादिः ।
९ कुक्कुट्यादयः ६, ३, ४१, २.
१ कुक्कुटी, २ मृगी, ३ काकी, ४ अण्ड,
५ पद ६ शाव, ७ भ्रुकुंस, ८ भ्रुकुटी ।
इति कुक्कुट्याद्यण्डादी ।

^१ य शब्दः काशिकाया न दृश्यते स एव चिह्नेन दर्शित । काशिकास्थः पाठभेद का इति निर्दिष्ट ।
तत्रतत्रोपलब्धाः पाठाः ( ) एव चिह्नान्तर्गताः कृता ।

१० क्षिपकादयः ७, ३, ४५, ५.

१ क्षिपका, २ झुवका, ३ चरका, ४ सेवका, ५ करका, ६ चटका, ७ अवका, ८ लहका, ९ अलका, १० कन्यका, ११ ण्डका । इति क्षिपकादिः । आकृतिगण ।

११ खलादयः ४, २, ५१, १.

१ खलिनी, २ झुकिनी (डाकिनी), ३ उडुबिनी (कुटुम्बिनी), ४ डुमिणी, ५ अङ्किनी, ६ गविनी, ७ राथिती, ८ कुण्डलिनी । खलादिः ।

१२ गिरिनद्यादयः ८, ४, १०, १.

१ गिरिनदी, २ गिरिनख, ३ गिरिगङ्गा, ४ गिरिनितम्ब, ५ चक्रनदी, ६ चक्रनितम्ब, ७ तुर्यमान, ८ माषोन, ९ आर्गयन । इति गिरिनद्यादिः ।

१३ चातुर्वर्ण्यादयः ५, १, १२४, १.

१ चतुर्वर्ण, २ चतुर्वेद, ३ चतुराश्रम, ४ सर्वाविद्य, ५ त्रिलोक, ६ त्रिस्वर, ७ षड्गुण, ८ सेना, ९ अनन्तर, १० सनिधि, ११ समीप, १२ उपमा, १३ सुख, १४ तदर्थ, १५ इतिह, १६ मणिक । इति चातुर्वर्णादिः ।

१४ ज्योत्स्नादयः ५, २, १०३, २.

१ ज्योत्स्ना, २ तमिस्र, ३ कुण्डल, ४ कुतप, ५ विसर्प, ६ विपादिका । इति ज्योत्स्नादिः ।

१५ त्रिचक्रादयः ६, २, १९९, १.

१ त्रिचक्र, २ त्रिवृत्, ३ त्रिवङ्कर । इति त्रिचक्रादिः । आकृतिगणः ।

१६ पत्यादयः ८, २, ७०

(भाष्ये).

१ पति, २ गण, ३ पुत्र । इति पत्यादिः ।

१७ परदारादयः ४, ४, १, ४.

१ परदार, २ गुरुतल्प । इति परदारादिः ।

१८ परिमुखादयः ४, ३, ५८, १.

१ परिमुख, २ परिहनु, ३ पर्योष्ठ, ४ पर्युल्लूखल, ५ परिसीर, ६ उपसीर, ७ उपस्थूण, ८ उपकलाप, ९ अनुपथ, १० अनुपद, ११ अनुगङ्गा, १२ अनुतिल, १३ अनुसीत, १४ अनुसाय, १५ अनुसीर, १६ अनुमाष, १७ अनुयव, १८ अनुयूप, १९ अनुवश, २० प्रतिशाक । इति परिमुखादिः ।

१९ पार्श्वादयः ३, २, १५, १.

१ पार्श्व, २ उदर, ३ पृष्ठ, ४ उत्तान, ५ अवमूर्थन । इति पार्श्वादिः ।

२० पील्वादयः ६, ३, १२१

(टिप्पण्याम्).

१ पीलु, २ दारु, ३ रुचि, ४ चारु, ५ गम, ६ कम । इति पील्वादिः ।

२१ पुण्याहवाचनादयः

५, १, १११, ३.

१ पुण्याहवाचन, २ स्वतिवाचन, ३ शान्तिवाचन । इति पुण्याहवाचनादिः ।

२२ प्रकृत्यादयः २, ३, १८, १.

१ प्रकृति, २ प्राय, ३ गोत्र, ४ सम, ५ विषम, ६ द्विद्रोण, ७ पञ्चक, ८ साहस्र । इति प्रकृत्यादिः ।

२३ प्रभूतादयः ४, ४, १, २.

१ प्रभूत, २ पर्याप्त । इति प्रभूतादिः ।

२४ भवदादयः ५, ३, १४

(टिप्पणीस्थे वार्तिके)

१ भवान्, (२) दीर्घायुः, ३ देवानां प्रिय
४ आयुष्मान् । इति भवदादिः ।

२५ महानाम्न्यादयः ५, १, ९४, १.

१ महानाम्नी, २ आदित्यव्रत, ३ गोदान ।
इति महानाम्न्यादि ।

२६ माशब्दादयः ४, ४, १, १.

१ माशब्दः, २ नित्यशब्दः, ३ कार्य-
शब्द । इति माशब्दादिः ।

२७ मूलविभुजादयः ३, १, ५, २.

१ मूलविभुज, २ नखमुच ३ काकगुह
४ कुमुद, ५ महीध, ६ कुध्र, ७ गिध ।
आकृतिगणोयम् । इति मूलविभुजादिः ।

२८ शकन्धवादयः ६, १, ९३, ४.

१ शकन्धु, २ कर्कन्धु, ३ कुलटा, ४
सीमन्तः ५ केशवेगेषु, ६ हलीषा, ७
मनीषा, ८ लाङ्गलीषा, ९ पतञ्जलिः, १०
सारङ्गः पशुपक्षिणोः । इति शकन्धवादिः ।

२९ शाकपार्थिवादयः

२, १, ६९, ८.

१ शाकपार्थिव, २ कुतपसौश्रुत ३
अजातौत्वलि । आकृतिगणोऽयम् तेन ।
४ कृत्वापकृत, ५ भुक्तविभुक्त, ६ पीत-
विपीत, ७ गतप्रत्यागत, ८ यातानुयात ९
क्रयाक्रयिका, १० पुटापुटिका ११ फला-
फलिका, १२ मानोन्मानिका । इति शाक-
पार्थिवादिः ।

१०

३० संपादादयः ३, ३, १०८, ९.

१ संपद्, २ विपद् ३ आपद्, ४ प्रति-
पद्, ५ परिपद् । इति संपदादिः ।

३१ सुस्नातादयः ४, ४, १, ३.

१ सुस्नात, २ सुस्वरात्रि ३ सुग्वशयन ।
इति सुस्नातादि ।

३२ स्वर्गादयः ५, १, १११, २.

१ स्वर्ग, २ यशस्, ३ आयुस्, ४ काम,
५ धन । इति स्वर्गादिः । *

*अन्येऽप्येवविधा. केचन गणा वार्तिकेऽप्यलभ्यन्ते।
भाष्यकारेणापि तेषां विवेचनं व्यधाति । तादृशाः
केचनायस्तात् निर्दिश्यन्ते । तथाहि-

१ अश्वघासादयः २-१-३६-३.

१ अश्वघास, २ श्वश्रूसुर, ३ हस्तिविध

२ उपकूलादयः ४-३-५८-२

१ उपकूल, २ उपशाल ।

३ कम्बोजादयः ४-१-१७५-१.

१ कम्बोज, २ चोल ३ केरल, ४ शक
५ यवन इति काशिका ६ कडेर इति
भाष्यम् ।

४ खलतिकादयः १-२-५२-४.

५ खलादयः ४-२-५१-२.

१ खल, २ ऊक, ३ कुन्दुम ।

६ खलेयवादयः २-१-१७-२.

(तिष्ठद्भुप्रभृतिषु ४-११ द्रष्टव्याः)

७ देवासुरादयः ४.३.८८.१; १२५ १.

१ देव, २ रक्षस ।

८ पादहारकादयः २.१.३३ २.

१ पादहारक, २ गलेचोपक ।

९ पावकादयः ७.३.४५.२.

१ पावकाः, २ अलोमकाः

१० पैङ्गाक्षीपुत्रादयः ४ २ २८ १.

१ पैङ्गाक्षीपुत्र, २ वृणविन्दु ।

११ प्रतिवेशादयः ६ ३.१२२.२.

१ प्रतिवेश, २ प्रतिरोध ।

१२ ब्रह्मप्रजापत्यादयः ६.३.२.२६.

(दधिपयआदिषु ११३ ४-६ द्रष्टव्याः)

१३ भुज्यादयः ७.१.१.२.

(सूत्रे ५ २ १३८ द्रष्टव्याः)

१४ मरुद्वधादयः ६ २.१०६.२.

१५ यवखदादयः ५ २.११६.१.

(ब्रीह्यादिषु द्रष्टव्याः)

१६ याज्ञवल्क्यादयः ४.२ ६६ ४.

(याज्ञवल्क्यानि, सौलभानि)

१७ रथकट्यादयः ७.३.४४.३.

१ रथकट्या, गर्गकाम्या ।

१८ रौढ्यादयः ४.१.७९.४.

(के पुनः रौढ्यादयः । ये क्रौड्यादयः ६७)

१९ वतण्ड्यादयः ६.३.३४.४.

२० विश्वजनादयः ६.१.७६.१.

१ विश्वजन, २ नछाया ।

२१ वृषलादयः ५.३.६६.३.

१ वृषल, २ दस्यु, ३ चोर ।

२२ वेदाध्यायादयः ३.२ १.१.

१ वेदाध्याय, २ चर्चापार, ३ शमनी-
पार ।

२३ व्यतीक्षादयः ३.३.४३.४.

१ व्यतीक्षा, २ व्यतीहा ।

२४ शिखादयः ५.२.११६.१.

(ब्रीह्यादिषु द्रष्टव्याः)

२५ स्नात्वाकालकादयः ७.१.३४.४.

(मयूरव्यंसकादिषु १७८-४५-४७ द्रष्टव्याः)

वार्तिकस्थ गणपाठः समाप्तः ।

अन्तर्गण-सूत्राणि ।

(वर्णानुक्रमेण संगृहीतानि । प्रथमः गणस्यानुक्रमः द्वितीयो ॥ १०५३२०)

अग्निशर्मन्वृषगणे १२५१४
अङ्गः कल्याणे १३९०११.
अचामचित्तकर्तृकाणाम् ८३०१८.
अणु(अण्ड)निपुणे १८६०११.
अन्तरं चिन्तेयम् नरे २४१०१७.

अन्नविकारेभ्यश्च ९०१८.
अभिभावी भूते ८३०२६.
अमितौजसः सलोपश्च १६३०३०.
अर्थान्नजः ३००१२.

अर्हतो नुम् च १६७०४.
अवहितो भोगेषु १५३०५.
अवहितलक्षणमाद्युदात्तत्वं
वृषादिषु ज्ञेयम् (इदं सर्वत्र सूत्रत्वेन
विद्यते ।) २१५०२८.

आकर्षे अवहितः १५३०४.
आख्यातनाख्यातेन क्रियासातये
१७८०६०.

आचार्यादणत्वं च ६८०२४.
आत्रेय भरद्वाजे १५०६१.
आपदादिप्रवृत्तनात्कालान्तात् ४८०२९
आरा शस्त्र्याम् १७१०९.
(इक्षुतिल) पाद्यकालावदाताः सुरायाम्
२५१०७.

इच्छप्रत्यय समासान्त १०५३२.

(पा ५४०१२७१२८)

इतः पाण्यङ्गात् १६२०७

इरिकादीनि वनोत्तरपदानि संज्ञायाम्
६८०३०.

ईयसश्च १८६०१७.

उन्नतगश्चत्तमौ सर्वत्र २४१४.

उदकः संज्ञायाम् १६३०५२.

उदङ्कः संज्ञायाम् १६३०५१.

उदकात्संज्ञायाम् ११६०२२.

उदस्थान देशे २६२२

उपतापाश्च २४४०७

उपसर्गविभक्तिस्वरप्रतिरूपकाश्च निपाताः
८५०१४६.

उपायो ह्रस्वत्वं च २११०३

ऊधसोऽनङ् च ७२१३.

ऋतावुष्णशीते १८६०९.

एकाचः १९३०१०.

(एतान्युत्तरपदानि संज्ञायां प्रयोजयन्ति)
६८०१६.

एति संज्ञायाम्गात् २५००१७.

एषणः करणे ८१०६८.

एतान्युत्तरपदानि १७८०९.

कटाच्छ्रोणिवचने ८१ १३९.
कारस्करो वृश्चः १४० २.
कारा बन्धने १७१-११.
किष्किन्धा गुहा १४० ५.
किष्कुः प्रमाणम् १४० ४.
कुड्याया यलोपश्च ३९-१३.
कुमारीकीडनकानि च
(कुमारकीडनकानि च) १८६-२०
कूलात्सौवीरेषु १२४-३७.
कृदिनागक्तिनः १६२ १८.
कृन्मकारसन् यलगन्तोऽन्यथाभावश्च
२५४-७३
कृपेः संप्रसारणं च १७१-२१.
कृष्ण तिलेषु २५१-५.
कृष्ण मृगे १५१-१३.
कृष्णरौ ब्राह्मवाशिष्ठे १२५-३२.
कृत्यानिमुक्तमुन. २५४ ७२.
कुञ्चा ह्रस्वत्वं च १२६-११.
कुद्रकमालवात् सेनासंज्ञायां ६९-३.
कुद्रजन्मपतपयोऽन् २४४-४७.
क्रोष्टु क्रोष्टं च १२५-३७.
गरो दूष्ये २४-८.
गर्मादप्राणिनि १०१-८८.
गुणात् १९३-९.
गुहा गिर्योषधयो. १७१-५.
गोमूत्र आच्छादने २५१-८.
गौरिषक्थः संज्ञायाम् २५०-१२.
ग्रीष्मादच्छन्दसि २६-३७.
नतुर्नेत लोमपदवृद्धिश्च १६७-४८.

चन्द्रभागान्नयान्
(चन्द्रभागान्नयान्) १६२.२९.
चन्द्रभागान्नयान् २१०.६.
छन्दसि १७८.५.
छिदा द्वैधीकरणे १७१.२.
जटाघटाकटाकालाः क्षेपे १४२.५.
२४४.१७.
जनपरयोः कुक्च ७४.५४.
जराया जरम् च २२२ २०.
जहि कर्मणा बहुलभाभीः कर्तारं चाभि-
दधाति १७८.५६.
जीर्णं शालिषु २५१.१०
तक्षलोपश्च १२६.१२.
तद्वृहतोः अग्रपत्योश्चोरदेवनयो.
सुट् तलोपश्च १४०.६.
नाना.दा. १४९.२१.
तनु सूत्रे १८६.१६.
तसिलादयः प्राक्पाशपः २५४.१५१.
तसिलादयस्तद्धिता एधाचपर्यन्ता शस्तसी
कृत्वसुच् सुच् आस्थालौ च्यर्थश्च
२५४.८९.
तसिवती २५४.१५४.
तारा ज्योतिषि १७१.१३,
तालाद्धनुषि १०२ १.
त्रिवेणी त्रिवणं च २२८.८३.
दण्डपाणिप्रभृतयोऽपि २०.९.
दान कुत्सिते १८६.१५.
दासाच्छन्दसि २४०.९.
देवस्य च ७४.५५.

द्वयचो नद्याः २२८.८२.
 धारा प्रपातने १७१.१४.
 नक्षत्राद्वा २५०.१९.
 नन्दिवाग्निमदिद्विपिसाद्विर्धिशो न्निगेचिन्धो
 प्यन्तेभ्यः सज्ञायाम् १२८.१.
 नानात्रौ २५४ १५५.
 नाभि नभं च ७२.११.
 नृतिर्यडि प्रयोजयन्ति ६८.९.
 नृनरयोर्वृद्धिश्च २२७.२५.
 पत्रमूले समस्तव्यस्ते २५१.११.
 पथिन् पन्थ(पन्थ) च १३२ १०.
 परस्त्री परशुं च १६४.५२.
 परस्मिन्पादकेकाग्रः १२९ १४.
 पशौ लूनविपाते १८६.१०.
 पात्रे सानितादयश्च १८७.१६
 पादः पञ्च १३५.८.
 पारस्करो देशः १४० १.
 पार्णिश्रमन्योर्दीर्घश्च २४४ १५.
 पिप्पलादयश्च ८१.१३९.
 पुत्र कृत्रिमे १८६.१२.
 पुंसि जाते १५.५३.
 पुरुषासे १८८.५.
 पूर्वपगवरदक्षिणोत्तगपरवर्गगि व्यवस्थायान-
 संज्ञायाम् २४१ १५.
 प्रतिपरस्मनुभ्योऽक्ष्ण २२२.२१.
 प्रयुता सूपणवः १५३.३.
 प्रवृद्धं यानम् १५३.१.
 प्रवृद्धो वृषलः १५४.२.
 प्रातुम्पतौ गवि कर्तरि १४०.७.
 वष्कयासे(वष्कय असे) २६.१०.

भक्तनन्धगेमन्था २४.१५.
 भिदा विदारणे १७१.१.
 भोगवद्भौरिमतोः सज्ञाया प्रादिष्ट नित्य
 हस्वार्थम् २२७.२४.
 भोज क्षत्रिये ६७ १२.
 मध्य मध्यम चाण् चरणे ७४.१.
 मध्यमा पुयोगेऽपि ४.२३.
 (मध्यमा । पुयोग । इति पाठ ।
 मांमौदनाद्विगृहीतादपि २३८ २०
 मान्त कृत्वोऽर्थः २५४.१५३.
 माला क्षेपे २४७.१३.
 मुखपार्श्वतसोर्लोपः ७४.५३.
 मूलान्नत्रः ४.२४.
 यङ्नुत्ती ६८ २६.
 यव व्रीहिषु २५१.६
 याचृन्वाह्वजवद्वना प्रतिषिद्धानाम्
 ८३ १२.
 युगकालविशेषे रथाद्युक्ताग्रे च २४ ७.
 नक्षत्रपञ्चा नौ ८३ ७
 रथस्या नदी १४०.३.
 राजपुरुषात्प्यजि ८.२१.
 राजासे १४४.२.
 राजाहोश्छन्दसि ८६.११.
 रेवती नक्षत्रे ८१.१३५.
 रोहिणी नक्षत्रे ८१.१३४.
 लक्ष्मण (लक्षण का.) श्यामयो-
 र्वासिष्ठे २३०.३५
 लक्ष्म्या अच्च १३९ १४.
 वडवाया वृषे १२७.१६.
 वर्णात् १३.१४.

वर्तनि स्तोत्रे २४.११.

वेदवेगवेष्टवन्धाः करणे २४.९.

वेचनानशोभमानाः संज्ञायाम् ८६.७.

वाज असे ७१.३.

वातदन्तबलललाटानामूङ् च २४४.१६.

वाग्म्यस्य कण्वादिप्रत्ययवर्जम् ५८.४७

विकारसदृशे व्यस्तसमस्ते ८६.८.

विराग विरङ्गं च ९२.१७.

विशयी विषयी देशे ८३.२३.

विष्वगित्युत्तरपदलोपश्चाकृतसंघे.

१३९.१३.

वेणुकादिभ्यश्छण् ७४.५६

वेदवेगवेष्टवन्धाः करणे २४.९.

वेनाच्छन्दसि ५८.२९.

वेदवेगवेष्टवन्धाः करणे २४.९.

शक्तिः शस्त्रे १६२.७.

शप आत्रेये १५.३६.

शमरणौ संज्ञायां संमतौ मानवर्णौ

२१५.१६.

शलङ्कु शलङ्कं च १६५.१०.

शस्त्रभृतयः प्राक्समासान्तेभ्यः

२५४.१५२.

शाक्रीदलालीदट्टा ह्रस्वत्वं च १३९.१२.

शीर्षान्नञ २१९.२१.

शुनः संप्रसारणं वा च दीर्घत्वं तत्संनियो-

गेन चान्तोदात्तत्वम् ७२.१२.

शूद्रा चाम्हत्पूर्वा जातिः ४.१७.

शून्ये रिक्ते १८६.१४.

श्रोत्र शरीरे १५१.११.

श्रोत्रियस्य यलोपश्च १८८.३१.

श्वश्रे दरः २४.१२.

संयत्सगत्फलवर्णोः २३९.९.

राजावाल्गव्य १०३.५.

संज्ञायां वेदनि १३१.२२.

संज्ञायां वृहस्पतिसव २४२.१२.

सदृक्काण्डप्रान्तशतैकेभ्यः पुष्पात् ४.१६.

(१ सत्प्राक्काण्ड० इति काशिका).

समुद्रात्रावि मनुष्ये च १२४.३८.

समो मतिमनसोः १८८.२२

समस्त्राजिनशृणापिण्डेभ्यः फलात् ४.१५

संभूयोम्भसो. सलोपश्च १६३.५३.

सम्राजः क्षत्रिये ५८.७.

संज्ञायां वेदनि १३१.२२.

संज्ञायां वेदनि १३१.२२.

सहितपिदमः संज्ञायाम् १२८.८.

साम्बतापौ भावगर्हायाम् २४.१३.

सारङ्गः पशुपक्षिणोः (वा.) २८.१०.

सीमन्तः केशवेशे (वा.) २८.४.

सुपन्थिन् पन्थ च २३७.८.

सुभग मन्त्रे २८.१४.

सुभग मन्त्रे २८.१४.

सुरा अहौ २५१.९

सूत युवत्याम् ६७.११.

स्नात वेदसमाप्तौ १८६.१३.

स्तुयुदुवश्छन्दसि २४.१०.

स्थूल अणु माषेषु २५१.३.

स्वमज्ञानिधनान्यायाम् २४१.१६.

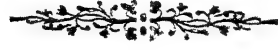
स्वाङ्गाद्धीनात् १३.१३.

स्वाङ्गाद्धिवृद्धौ च ११८.६.

हृदयासे १८८.२४.

अन्तर्गणसूत्राणि समाप्तानि ॥

लिङ्गानुशासनम् ।

१ लिङ्गम् ।	२२ गृहशशाभ्यां क्लीवे ।
२ स्त्री ।	२३ प्रावृद्धिदुद्धिद्विष ।
३ ऋकारान्ता मातृदुहितृम्बन्पोतृनन्ता न्दरः ।	२४ दर्विविदिवेदिखनिशाण्यभिवेशिकृ- प्योषधिकव्यङ्गल्य ।
४ अन्यूप्रत्ययान्तो धातुः ।	२५ तिथिनाडिरुचिर्वीचिनामिधुलिकिकि- केलिच्छविरात्र्यादयः ।
५ अशनिभरण्यरण्यः पुंसि च ।	२६ अफुलिराजिकुत्रगनिवातेनुकुटिबु- टिवलिपङ्कयः ।
६ मिन्यन्तः ।	२७ प्रतिपदाणद्विपत्संमच्छरत्सं स्परिषदु- पसंवित्क्षुद्युन्तुत्समिधः ।
७ वह्निवृष्णमयः पुंसि ।	२८ अर्गर्धिपूर्तिर्द्वारः ।
८ श्रोणियोन्मूर्मयः पुंसि च ।	२९ अप्पुननस्ममासिकतावर्षाणा बहुत्वं च ।
९ क्तिन्नन्तः ।	३० नम्रदन्त्येभ्यश्चान्येभ्यश्चान्येभ्यश्च ।
१० ईकारान्तश्च ।	३१ तट्टिसीनानवन्त्रा ।
११ ऊड्यावन्तश्च ।	३२ चूलिवेणिन्द्यश्च ।
१२ द्यन्तमेकाक्षरम् ।	३३ तारधाराज्योत्सनादयश्च ।
१३ विंशत्यादिरा नवतेः ।	३४ शलाका स्त्रियां नित्यम् ।
१४ दुन्दुभिरक्षेषु ।	३५ पुमान् ।
१५ नाभिरक्षत्रिये ।	३६ घञवन्तः ।
१६ उभावन्यत्र पुंसि ।	३७ घाजन्तश्च ।
१७ तलन्तः ।	३८ अयलिङ्गनगपदानि नपुंसके ।
१८ भूमिविद्युत्सरिलितावनिताभिधानानि ।	
१९ यादो नपुंसकम् ।	
२० नाभुक्त्वादिन्दुगुणिगुपानह ।	
२१ स्थूणोर्णे नपुंसके च ।	

३९ नडन्तः ।
 ४० याञ्जा स्त्रियाम् ।
 ४१ वयन्तो धुः ।
 ४२ इषुधिः स्त्री च ।
 ४३ द्वेष्टाम् ।
 ४४ त्रिविष्टपत्तिभुवने नपुंसके ।
 ४५ द्यौः स्त्रियाम् ।
 ४६ इषुवाह स्त्रियां च ।
 ४७ नपुंसके च ।
 ४८ नन्तः ।
 ४९ क्रतुपुरुषः ।
 ५० अग्रं नपुंसकम् ।
 ५१ उकारान्तः ।
 ५२ अनुपुंसकम् ।
 ५३ समासे रज्जुः पुंसि च ।
 ५४ दन्तश्रजानुम्बाद्विश्रुजतुष्टुम् ।
 ५५ वसु चार्थवाचि ।
 ५६ मद्रुमगृष्टिगुमानुक्तादि नपुंसके च ।
 ५७ रुत्वन्तः ।
 ५८ नारुक्तेऽजुष्टुम्बाद्विश्रुजतुष्टुम् ।
 ५९ सक्त्तुर्नपुंसके च ।
 ६० प्रश्नरेकरान्तः ।
 ६१ कोपधः ।
 ६२ चिबुकशालकप्रानिपादिकाङ्कुलोभु-
 कानि ।

६३ कण्टकानीकसरकमोदकचषकमस्तक-
 कानि ।
 ६४ टोपधः ।
 ६५ किरीटमुकुटललाटवटवीटशृङ्गाटक-
 टलोष्ठानि नपुंसके ।
 ६६ टुकटानि नपुंसके च ।
 ६७ गोपधः ।
 ६८ टोपधः ।
 ६९ टोपधः ।
 ७० थोपधः ।
 ७१ काष्ठपृष्ठश्लोकथानि नपुंसके ।
 ७२ काष्ठा दिगर्था स्त्रियाम् ।
 ७३ काष्ठा दिगर्था स्त्रियाम् ।
 ७४ नोपधः ।
 ७५ काष्ठा दिगर्था स्त्रियाम् ।
 ७६ काष्ठा दिगर्था स्त्रियाम् ।
 ७७ काष्ठा दिगर्था स्त्रियाम् ।
 ७८ पापन्तोषोपनल्पदिग्गजप-
 पान्तरीपाणि नपुंसके ।

७९ शृङ्गानुशासनम् नपुंसके
च ।

८० भोषधः ।

८१ तलभं नपुंसकम् ।

८२ जृम्भं नपुंसके च ।

८३ भोषधः ।

८४ नपुंसके ।
मानि नपुंसके ।

८५ संग्रानदाडिमकुनुनाश्रनक्षेमऔमटो-
नोद्दामानि नपुंसके च ।

८६ योषधः ।

८७ किसलयहृदयेन्द्रियोत्तरीयाणि नपु-
सके ।

८८ गोनयकपायमलयान्वयान्वयानि नपुं-
सके च ।

८९ रोषधः ।

९० द्वाराग्रम्फ रतकदकवप्रतिप्रभुदृच्छि-
द्रनागनीन्द्रकुन्दान्ध्रध्वनी-
रगभीरकूरविचित्रकेयूरकेदारोदरश-
रीरकन्दरमन्दारपञ्जराजरजठराजिर-
क्षेत्रान्ध्रध्वनीन्द्रकुन्दान्ध्रध्वनी-
काश्मीरनीराम्बरगिरितन्त्रयन्त्र-
क्षेत्रक्षत्रमित्रकलत्रच्छत्रसूत्रवक्त्रनेत्र-
गोत्राङ्गुलित्रयलत्रान्ध्रध्वनी-
वस्त्रपत्रपात्रनक्षत्राणि नपुंसके ।

९१ शुक्रमदेवतायाम् ।

९२ चक्रवज्रान्धकारसारवारपारक्षीरतो-
मरशृङ्गारभृङ्गारमन्दारोशीरतिमिर-
शिशिराणि नपुंसके च ।

९१

९३ षोषधः ।

९४ कलमाषाणि नपुंसके ।

९५ द्रुपवर्गपन्निषविषवर्पाणि नपुंसके च ।

९६ सोषधः ।

९७ पनत्तविसवुससाहसानि नपुंसके ।

९८ चमसमरसनिर्यासोपवासकार्पासवास-
मासकासकासमांसानि नपुंसके च ।

९९ कस च.प्राणिनि ।

१०० गन्धिवसाभिधानानि ।

१०१ दीधितिः स्त्रियाम् ।

१०२ दिनाहनी नपुंसके ।

१०३ मानाभिधानानि ।

१०४ द्रोणाढकौ नपुंसके च ।

१०५ खारीमानिके स्त्रियाम् ।

१०६ दाराक्षतलाजासूनां बहुत्वं च ।

१०७ नाट्यगजनेत्रपदानि ।

१०८ मरुद्गुरुदुत्तरद्विजः ।

१०९ ऋषिराशिद्विप्रान्ध्रिकिनि वनिवलि-
कौलिनौन्ध्रिकिप्रिमनयः ।

११० ध्वजगजमुञ्जपुञ्जाः ।

१११ हस्तकुन्तान्तवातवातदूतधूर्तसूतचूत-
मुहूर्ताः ।

११२ षण्डमण्डकण्डमण्डवण्डतुण्डनाण्ड-
मुण्डपाण्डजिम्बण्डाः ।

११३ वंशांशपुरोडाशाः ।

११४ हृदकन्दकुन्दबुद्बुदशब्दाः ।

११५ अर्धपथिमभ्युमुक्षिन्म्वनितम्बपूगाः ।

३ अ रहीत्यधिकम् । ९ अ क नास्ति । २३ अ उ °धृषिहशिभ्य । २७ अ °तुग्बुदी° । क °पंसि° । उ. °पशि° २९ अ लघि° । क रडिलडिचिभिभ्यो नलोपश्च । ३६ क °रिःपुःपुःहिःगवः । ३९ अ व्यथेः सप्रसारण धः किञ्च ।

४० मुकुरदर्दुरौ ।	५८ पनिकाटिकुण्डिगडिगुडिशिम्य एरक् ।
४१ मङ्गरादयश्च ।	५९ कुम्बेर्नलोपश्च ।
४२ असेरुरन् ।	६० शदेस्त च ।
४३ मसेश्च ।	६१ मलेरादयः ।
४४ शावशेरातौ ।	६२ खेत्रोत्-पश्च ।
४५ अविनत्योष्ट्रिपच् ।	६३ भातेर्ड्वतु ।
४६ अमेर्दीर्विश्च ।	६४ कठिच्चक्रि-प्रभेगेन् ।
४७ रुहेर्वृद्धिश्च ।	६५ किशोरादयश्च ।
४८ तवेर्णिद्वा ।	६६ कादिगडिगुण्टिक टिपटिन्न ओलच् ।
४९ नञि व्यथेः ।	६७ मीनातेरूरन् ।
५० किलेर्बुक्च ।	६८ स्यन्देः संप्रसारण च ।
५१ इपिमदिमुदिखिदिच्छिदिभिदिमन्दिच- न्दितिनिनिहितिगुचिनिनिनिवि- शाषिभ्यः किरच् ।	६९ सिन् नेग्नेनिसिस्त्रयविद्याज्कुशिभ्य स्तुन् ।
५२ अशोर्णित् ।	७० पः किच्च ।
५४ अजि- खदिराः ।	७१ अर्तेश्च तुः ।
५४ स्ति- तुण्डिकुकिभूभ्य इल्च् ।	७२ कमिमनिजनिकाभायाहिभ्यश्च ।
५५ क्रमेः पश्च ।	७३ चायः किः ।
५६ गुपादिभ्यः कित् ।	७४ आम्रोतेर्ह्रस्वश्च ।
५७ मिथिलादयश्च ।	७५ वसेस्तुन् ।
	७६ अगारे णिच्च ।
	७७ कृजः कतुः ।
	७८ एधिवह्योश्च तुः ।

४० अ उ मकुर° क मकुरदुर्गो च । ४१ अ क नास्ति । ५१ अ क महीत्यधिकम् । ५२ अ क अशेर्निच्च । ५४ क भडि° इत्यस्य स्थाने °भटि° इति, °चण्डि° इत्यधिकम् । ५५ अ कवेःपश्व° । क कपेश्व । ५६-६३ गुपटि°त्रदरभै°न्सूत्र यावत्सप्तसूत्रानि केषाचिदममतानीति उज्ज्वलदत्तः ॥ ५८ क पथिकाधि° इति वर्णान्तरम् । ५९ उ कुन्वे° । ६१ क °यश्व । ६२-६३ अ क न स्त । ६३ उ. °गुप् ६४ अ क °मोरच् । ६६ अ गण्डि इत्यस्य स्थाने कडि इति । क °गडि° इत्यस्य स्थाने °कडि° इति । चकारो न वियते । ६७-६८ अ क सूत्रद्वय न वियते । इतपर °जटुलन्त्यत्रापि । इत्यधिक सूत्रम् । ७० अ क इत. परं 'मीनातेरूरन्' इति सूत्रमधिकम् । ७१ क चकारो न वियते । ७२ क °पा° इत्यधिकम् । ७३ अ अस्मिन् सूत्रे चकारोऽधिकः । ७५ अ वसस्तुन् ।

७९ जीवेरातुः ।	१०३ कणेष्ठः ।
८० आतृकन्वृद्धिश्च ।	१०४ कलस्तृपश्च ।
८१ कुपिचनिननिधनिगिर्जिर्जिर्जिः ।	१०५ शपेर्वश्च ।
८२ मृजेर्गुणश्च ।	१०६ वृषादिभ्यश्चित् ।
८३ वहो धश्च ।	१०७ मृजेष्टिलोपश्च ।
८४ कषेष्ठश्च ।	१०८ उपेर्वश्च ।
८५ पिन्मनिपद्यर्थे ।	१०९ नकिन्मयोर्नित् ।
८६ अणो डश्च ।	११० छो गुक् ह्रस्वश्च ।
८७ नजि लम्बेर्नलोपश्च ।	१११ जमन्ताङ् ।
८८ के श्र एरङ् चास्य ।	११२ कादिभ्यः कित् ।
८९ त्रो दुट् च ।	११३ स्थाचतिमृजेरालज्वालजालीयचः ।
९० दरिद्रातेर्यालोपश्च ।	११४ - - - - - ।
९१ वृतिशृङ्घोः कूः ।	११५ तमिविशिष्टिडिम् - - - - - ।
९२ ऋतेरम्च ।	स्त्रिभ्यः कालन् ।
९३ अन्द्ङ्मृजम्बृकन्तेर्ङ्कन्धूदिधिषू ।	११६ - - - - - ।
९४ मृगोरुतिः ।	११७ तरत्यादिभ्यश्च ।
९५ ग्री मुट् च ।	११८ विडादिभ्यः कित् ।
९६ ह्रषेरुलच् ।	११९ स्रवृजोर्द्विश्च ।
९७ ह्रस्ररुहियुषिभ्य इतिः ।	१२० गन्गम्यद्योः ।
९८ ताडेरिण्डिक् च ।	१२१ छापूखडिभ्यः कित् ।
९९ शमेर्दः ।	१२२ भृजः किञ्चुट् च ।
१०० कमेरठः ।	१२३ - - - - - च ।
१०१ रमेर्वृद्धिश्च ।	१२४ गणशकुनौ ।
१०२ शमेः खः ।	१२५ मुदिग्रोर्गगौ ।

८२ अ क इतः परमाधिक सूत्रम् खडेश्च । उ खड्डुङ् । इदं सूत्रं न समत सर्वत्रेति उज्ज्वलदत्तः ।
 ८३ अ उ. वहेर्धश्च । ९१ अ वृतिशृङ्घोः कू । ९३ उ °हन्क् °जम्बूकम्बू° दिधिषु । ९५ अ क गमुट्
 च । ९८ अ तारेर्णिलुक् च । ९९ अ शणेर्दः । क णणेर्दः । १०१-१०३ अ न सन्ति । १०९ अ इतः
 परमाधिके सूत्रे भ्रमिमस्योरुचोपधाया । कणेष्ठः । क एतस्मात् सूत्रद्वयात् 'कम्बलादयश्च' इत्यधिकम् ।
 ११० क नास्ति । ११३ अ °लीयरः । क °लया° ११५ अ क नास्ति । ११६ अ इतः पर सर्वेर्णित् ।
 गन्गम्यदेः । इति सूत्रद्वयमधिकम् । ११७-१२१ अ न सन्ति । १२१ क नास्ति । १२५ अ मुदिग्रोर्गगौ ।

१२६ अण्डन्कसृभृवृजः ।	१४७ ग्रीष्मः ।
१२७ शृदृभसोऽदिः ।	१४८ प्रथेः पिवन्सप्रसारणं च ।
१२८ दृणातेः षुक् ह्रस्वश्च ।	१४९ अगृप्रुषिलटिकणिलखटिविशिभ्यः कन् ।
१२९ न्दजित्तिन्दिजिभ्यो डित् ।	१५० इण्शीन्त्यां वण् ।
१३० एतेस्तुट् च ।	१५१ सर्वन्, वृन्, रिन्, लन्, वन्, विपट्, प्रहेन्वा अस्वतन्त्रे ।
१३१ सर्तेरटिः ।	१५२ शेवयह्वजिह्वाप्रीवाप्वामीवाः ।
१३२ लङ्घेर्नलोपश्च ।	१५३ कृगृशृदृभ्यो वः ।
१३३ पारयतेरजिः ।	१५४ कनिन् युवृषितक्षिराजिधन्विद्युप्रति- दिवः ।
१३४ प्रथः कित्संप्रसारणं च ।	१५५ सप्यगृभ्यां तुट् च ।
१३५ भियः षुक् ह्रस्वश्च ।	१५६ नञि जहातेः ।
१३६ युष्यसिभ्या मदिक् ।	१५७ अन्नुअन्नुपन्नीहन्नेदन्नेहन्नेर्द्धन्मज्ज- न्, न्दि, न्प्सन्, रिन्, नन्, तन्, रिन्, नन्, द- वन्निति ॥
१३७ अर्निस्तुसुहृन्, वृक्षिक्षुनायाग्रपदिय- क्षिनीभ्यो मन् ।	इन्, युगादिनु प्रथमः पादः ॥
१३८ जहातेः सन्वदालोपश्च ।	
१३९ अवनेष्ठिलोपश्च ।	
१४० ग्रसेरा च ।	
१४१ अविसिविसिगुपिभ्य कित् ।	
१४२ इषियुधीन्धिदासिष्याधूसूभ्यो मक् ।	१५८ कृहृभ्यामेणुः ।
१४३ युजिरुचितिजा कुश्च ।	१५९ हनिकुषिर्नारिमिकाशिभ्यः कथन् ।
१४४ हन्तेर्हि च ।	१६० अवे भृजः ।
१४५ भियः षुगवा ।	१६१ उपिभ्यो गिर्निन्, न्स्वन् ।
१४६ घर्मः ।	१६२ सर्तेर्णित् ।

१२८ अ इतः परमधिक सूत्रद्वयम् । तथाहि- एतेस्तुट् च । त्विपिमिषिभ्या च । १३० अ अत्र-यमुपरि वर्तते । १३३ अ क उ पारेरजिः । १३४-१३६ न सन्ति । १३६ क नास्ति । १३७ अ क °वा° इति न वियते । १३८ क नास्ति । १४० ग्रसेरा च । उ °रात् । १४१° सि° न वियते । १४३ अ क कुत्व चेति । १४४ उ हनेर्हि च । १४६-१४७ क सूत्रद्वयोरैक्यम् । १५० उ वन् । १५१ अ सर्वनिघृष्वर्ष्वलघ्वशिवपट्टप्रहृष्वा अतन्त्रे इति पाठः । क- °लघ्वप्रहृष्वा अतन्त्रे । उ अतन्त्रे । १५२ अ क शेवायव्हा° । १५४ इत पर 'पञ्चैश्व' इत्यधिक सूत्रम् । १५५ उ नास्ति । १५६ अ नास्ति । इतः परमधिक सूत्रद्वयम्- नुदंशेगुणश्च । महःपप् लक् च । १६१ क °गार्तिकनिभ्य° । १६२ अ अत्रत्य-मर्तेर्णिनी(१६५) त्यस्याग्रे दृश्यते । उ णिच्च ।

१६३ जृष्टृभ्यामथन् ।	१८३ शुसिचिमीनां दीर्घश्च ।
१६४ पातृतुदिवचिरिचिसिचिभ्यस्थक् ।	१८४ वा विन्वे ।
१६५ अर्तेर्निरि ।	१८५ वृविवपिभ्या रन् ।
१६६ निशीथगोपीथावगथाः ।	१८६ ऋज्रेन् ।
१६७ गश्चोदि । २०१०	प्रमेरभेलशुक्रशुक्रगौरवन्नेरामालाः ।
१६८ सर्माणः ।	१८७ समि कसे उकन् । २०३०
१६९ तिथपृष्ठगूथयूथप्रोथाः ।	१८८ चिन्नेर्निरिचि ।
१७० स्फायितश्चित्रश्चिगकिश्चिपिधुदिमृपि-	१८९ भियः कुकन् ।
तृदिमृपिन्नुन्दिमृपिन्नुन्दिमृपिन्नुन्दि-	१९० कुपेर्द्विश्चोर्दीचाम् ।
मदिमुदिखिदिछिदिभिदिमन्दिचन्दि-	१९१ रमे रश्च लो वा ।
दहिदसिदम्भिवासिवाशिशाड्हासिसि-	१९२ जहातेर्दे च ।
धिशुभिभ्यो रक् ।	१९३ ध्मो धम च ।
१७१ चकिरग्योरुचोपधाया ।	१९४ हनो वध च ।
१७२ वौ कसेः ।	१९५ कुपेर्द्विश्चोर्दीचाम् ।
१७३ अमितग्योर्दीर्घश्च ।	१९६ कृपेर्द्विश्चोर्दीचाम् ।
१७४ निन्देर्नलोपश्च ।	१९७ उदक च । २०४०
१७५ अर्देर्दीर्घश्च ।	१९८ वृश्चिकृषोः किकन् ।
१७६ शुचेर्दश्च ।	१९९ प्राडि पणिकषः ।
१७७ दुरीणो लोपश्च । २०२०	२०० कुपेर्द्विश्चोर्दीचाम् ।
१७८ कृतेच्छः कू च ।	२०१ स्यमेः संप्रसारण च ।
१७९ रोदेर्णिलुक् च ।	२०२ क्रिय इकन् ।
१८० बहुलभन्यत्रापि संज्ञाछन्दसोः ।	२०३ आडि पणिकषः ।
१८१ जोरी च ।	२०४ श्यास्त्याहजविभ्य इनच् ।
१८२ सुसूधागृविभ्यः क्रन् ।	२०५ वृजेः किच्च ।

१६९ क 'कुथ' इत्याधिकम् । १७० क 'वासि' इत्यस्य स्थाने 'वासि' अ क इत. परं निन्देर्नलोपश्च, तमेर्द्विकृच, चकिरग्योरुचोपधायाः, वौ कसेः, शदेरु च, स्थश्च, अमितग्योर्दीर्घश्च, शुचेर्दश्च, इति व्युत्क्रमेण सूत्राणि सन्ति । तत्र तमेर्द्विकृ च । शदेरु च । स्थश्च इति सूत्राणि अधिकानि । १७१ अ क न विद्यते । १८० उ. नास्ति । १८२ उ 'धाङ्ग' । १८६ अ क 'कुप्र-
चुप्र' 'वर्षेरामालाः । १८७ अ क समि कस उकन् । १८८ अ पचिनश्चोर्ण' । १९१ अ क नास्ति ।
१९७ न क 'च' न विद्यते । १९८ अ क कुषीत्यधिकम् ।

२४८ हुँछेः सनो लुक् छलोपश्च ।
 २४९ श्वितेर्दश्च ।
 २५० तुन्तुचौ शसिक्षदादिभ्यः संज्ञायाम्
 चानिटौ ।
 २५१ बहुलमन्त्राणि ।
 २५२ न गेहं नृतेनान्तान्
 मागृणिगृह्णन्ति ।
 २५३ सावसेर्द्धन् ।
 २५४ यतेर्वृद्धिश्च ।
 २५५ नञि च नन्देः ।
 २५६ दिवेर्द्धः ।
 २५७ नयतेर्द्धिश्च । २.१००
 २५८ सव्ये स्थश्छन्दसि ।
 २५९ अर्तिसुधृध्म्यम्यश्यवितृभ्योऽनिः ।
 २६० आङि शुषेः सनश्छन्दसि ।
 २६१ कृषेरादेश्च दः ।
 २६२ अदेर्मुट् च ।
 २६३ वृतेश्च ।
 २६४ क्षिपेः किञ्च ।
 २६५ अर्चिगुचिहृत्पिन्हाङिर्द्धि-य इतिः ।
 २६६ बृहेर्नलोपश्च ।
 २६७ द्युतेरितिच्चादेश्च जः । २.११०
 २६८ वसौ रुचेः संज्ञायाम् ।
 २६९ भुवः कित् ।

२७० सहो धश्च ।
 २७१ पिबतेस्थक् ।
 २७२ जनेरुसिः ।
 २७३ मनेर्धश्छन्दसि ।
 २७४ नृतेनान्तान् मागृणिगृह्णन्ति
 नित् ।
 २७५ एतेर्णिञ्च ।
 २७६ चक्षेः शिञ्च ।
 २७७ मुहेः किञ्च । २.१२०
 २७८ बहुलमन्त्राणि ।
 २७९ नृगन्तुचिनिभ्यः ष्वरच् ।
 २८० नौ सदेः ।
 इत्युणादिषु द्वितीयः पादः ॥
 २८१ वरनीवरगह्वरकट्टरसयद्वराः ।
 २८२ नृतेनान्तान् मागृणिगृह्णन्ति
 नक् ।
 २८३ फेनमीनौ ।
 २८४ कृषेर्वर्णे ।
 २८५ वन्नेर्ब्रधिवृक् च ।
 २८६ भृगृवरयञ्चनिभ्यो नः ।
 २८७ लक्षेरट् च ।
 २८८ वनेरिञ्चोपधायाः ।
 २८९ सिवेष्टेर्यु च ।

२५० क शसिशसिशासिदसिश्चदादिभ्यः । २५२ क °क्षत्° इत्यधिकम् । २५३ क उ. सुज्यसेः
 ऋन् । २५९ अ °ध्म्यथ्यवतृभ्योऽनिः । २६१ अ कौ. °श्च चः । २६५ क °लुदिछादिभ्य- । २७०
 क सहेर्ध च । उ. सहेर्धश्च । २७१ अ उ. °स्थक् च । २७४ अ क °तपिभ्य इत्यस्य स्थाने °त्रपिभ्य ।
 इतः परमधिक सूत्रम् । प्रेऽद् । २७९ क °वृ° स्थाने °पृ° इति । २८८ अ क णे° ।

२९० कृवृजृनिद्रुग्न्यनिस्वन्म्यो नित् ।	३१५ सुवः कित् ।
२९१ धेट इच्च । ३०१	३१६ जहानेर्द्वेऽन्तलोपश्च ।
२९२ तृनिशुपिरासिन्यः कित् ।	३१७ स्थो गुः ।
२९३ सुगो दीर्घश्च ।	३१८ अजिवृरीम्यो निच्च ।
२९४ रमेस्त च ।	३१९ विपेः किच्च ।
२९५ रास्त्रासास्त्रास्थूणावीणा ।	३२० कृदाधारार्चिकालिम्यः कः । ३४०
२९६ गादाभ्यामिष्णुच् ।	३२१ सृवृभृशृभिनुभिभ्यः कक् ।
२९७ कृत्यशूभ्यां क्त्तः ।	३२२ शुक्वल्कोल्काः ।
२९८ तिजेर्दीर्घश्च ।	३२३ नौ ह ।
२९९ श्लिषेरच्चोपधायाः ।	३२४ नौ सदेर्दिच्च ।
३०० यजिननिगुन्निदानिजनिभ्यो युच् ।	३२५ स्यमेरीट् च ।
३०१ भुजिमृड्भ्यां युक्त्थुकौ । ३२१	३२६ अजियुधूनीभ्यो दीर्घश्च ।
३०२ सतैरयुः ।	३२७ ह्रियो रश्च लो वा ।
३०३ पानीविषिभ्यः पः ।	३२८ शकेरुनोन्तोन्त्युनयः ।
३०४ च्युवः किच्च ।	३२९ भुवो शिच् । ३५०
३०५ स्तुवो दीर्घश्च ।	३३० कन्युक्षिपेश्च ।
३०६ षुशूभ्यां निच्च ।	३३१ अनुड् नदेश्च ।
३०७ कुयुभ्यां च ।	३३२ कृतृदारिभ्यः उनन् ।
३०८ खप्पशिन्पशपवापन्नपपपनन्ना ।	३३३ त्रो रश्च लो वा ।
३०९ स्तनिहृपिपिगदिमदिभ्यो णेरित्नुच् ।	३३४ क्षुधिपिशिमिथिभ्यः कित् ।
३१० कृहनिभ्यां कनुः । ३३०	३३५ फलेर्गुक्च ।
३११ गमेः सन्वच्च ।	३३६ अशेर्लेशश्च ।
३१२ दामाभ्यां नुः ।	३३७ अर्जेर्णिलुक्च ।
३१३ वचेर्गश्च ।	३३८ तृणाख्यायां चित् ।
३१४ धेट इच्च ।	

३०० अ युच् इत्यस्य स्थाने यु । ३०४ अ क च्युव किहीपश्च । अ इतः परमधिकम्-स्त्यस्मपसा-
रणमुश्च । क °सूश्च । ३०५ एतत्सूत्रं सतीवृत्तौ न दृश्यते । सर्वभ्यो नु सत्येधातो स्तूपमिति साधितम् । अत
इदमनार्पमिति लक्ष्यते । इति उज्ज्वलदत्तः । ३०८ अ °शिष्प° इत्यस्य °क्षिष्प° इति । ३१६ अ
जहानेर्द्वे च लोपश्च । ३१७ अ स्थणुः । ३१८ अ क-नित् । ३२१ अ क-किन् । ३२५ अ क नास्ति ।
३२६ अ क स्यम ईट् च । ३३१ अ क्षिपेः । ३३२ अ क चतुड् नुदश्च । ३३३ अ कृतृदारिभ्यः-। ३३५
उ. °मिथः । ३३६ अ क नास्ति ॥